

مدني قانون

تمهيدي باب

(لومړی ټوک)

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ هـ. ش
پرله پسې گڼه (۳۵۳)

د عظمي صدارت د ۱۳۵۵ کال د
مرغومي د مياشتې نهمې نېټې
(۱۴۵۸) گڼه فرمان

فرمان شماره (۱۴۵۸) مورخ
نهم جدي سال ۱۳۵۵
صدارت عظمي

بناغلي دوكتور عبدالمجيد عدليه
وزير!

بناغلي دوكتور عبدالمجيد وزير
عدليه!

د وزيرانو مجلس پخپله (۱۷۲۳) گڼه
فيصله كښې د ۱۳۵۵ کال د مرغومي
د مياشتې د اوومې نېټې په غونډه
كښې د عدليې وزارت د ۱۳۵۵ کال د
مرغومي د مياشتې د شپږمې نېټې
(۳۸۱۷) گڼې عرض پانې ته په كتنه د
مدني قانون په هكله لاندني مراتب
تصويب كړل:

مجلس عالي وزراء تحت
فيصله شماره (۱۷۲۳) در جلسه
تاريخي ۱۳۵۵/۱۰/۷ با ملاحظه
ورقه عرض شماره (۳۸۱۷)
مورخ ۱۳۵۵/۱۰/۶ وزارت
عدليه راجع به قانون
مدني مراتب آتي را
تصويب نمود:

«مدني قانون چه مشتمل دی پر څلورو
ټوكو او دوه زره او څلور سوه او
شپاړس مادو چه د دارالانشاء مهر پرې
لگيدلى منظور دی.

«قانون مدنی مشتمل بر چهار جلد
و دو هزارو چهارصدو شانزده ماده
که به مهر دارالانشاء رسیده است
منظور است.

د وزيرانو د عالي مجلس مراتب چه د
افغانستان د جمهوري دولت د رئيس د
حضور د منظوري په شرف رسيدلى او
د ۱۳۵۵ کال د مرغومي د مياشتې د
اتمې نېټې په (۲۴۱۸) گڼه كښې ثبت
شوى دى تاسي ته خبر دركي شو چه په
رسمي جريده كې يې خپريدو ته
اقدام وشي.»

مراتب تصویب مجلس عالی
وزراء که به شرف منظوری
حضور رئیس دولت جمهوری
افغانستان رسیده و به شماره
(۲۴۱۸) مورخه ۱۳۵۵/۱۰/۸ ثبت
گردیده بشما اطلاع داده شد
تا در نشر آن به جریده رسمی
اقدام گردد.»

داکتر محمد حسن شرق

داکتر محمد حسن شرق

فهرست
باب تمهيدى
ماده (۱ - ۴۸۳)

صفحه	ماده	عنوان
۱	(۳۵-۱)	فصل اول تطبيق قانون
۱	(۹-۱)	قسمت اول قانون وحق
۱		مبحث اول ساحه تطبيق قانون
۲		مبحث دوم استعمال حق
۳	(۱۵-۱۰)	قسمت دوم تطبيق قانون از حيث زمان
۵	(۳۵-۱۶)	قسمت سوم تطبيق قانون از حيث مكان
۱۲	(۴۷۱-۳۶)	فصل دوم اشخاص
۱۲		قسمت اول شخص حقيقى
۱۲		مبحث اول احكام عمومى
۱۵		مبحث دوم حالت مدنى
۱۷		مبحث سوم اقامتگاه
۱۸		مبحث چهارم تابعيت
۱۸		مبحث پنجم فاميل
۱۹		مبحث ششم ازدواج
۲۹		مبحث هفتم آثار ازدواج
۲۹		فرع اول احكام عمومى
۳۱		فرع دوم مهر
۳۵		فرع سوم مسكن
۳۶		فرع چهارم نفقه
۴۰		مبحث هشتم انحلال ازدواج
۴۰		فرع اول احكام عمومى
۴۰		فرع دوم فسخ
۴۱		فرع سوم طلاق

صفحه	ماده	عنوان
۴۷	فرع چهارم خلع
۵۳	فرع پنجم تفریق
۵۳	جزء اول تفریق به سبب عیب
۵۴	جزء دوم تفریق به سبب ضرر
۵۷	جزء سوم تفریق به سبب عدم انفاق
۵۸	جزء چهارم تفریق به سبب غیاب
۶۰	مبحث نهم آثار انحلال ازدواج
۶۰	فرع اول عدت
۶۴	فرع دوم نفقه عدت
۶۶	مبحث دهم حقوق اولاد
۶۶	فرع اول نسب
۶۶	جزء اول ثبوت نسب در نکاح صحیح
۶۷	جزء دوم ثبوت نسب بعد از تفریق یا وفات زوج
۶۸	جزء سوم ثبوت نسب در نکاح فاسد و دخول به شبهه
۶۸	جزء چهارم اقرار به نسب
۷۰	فرع دوم رضاع
۷۲	فرع سوم حضانت
۷۸	فرع چهارم انفاق
۷۸	جزء اول نفقه اولاد
۸۱	جزء دوم نفقه ابا و اقارب
۸۲	فرع پنجم اداره اموال
۸۲	جزء اول ولایت
۸۸	جزء دوم وصایت
۸۸	اول تعیین وصی
۸۹	دوم وصی اختیاری
۹۱	سوم وصی قضائی

صفحه	ماده	عنوان
۹۴		چهارم مکلفيت های وصی
۹۸		پنجم ختم وصايت
۱۰۲		جزء سوم حجر
۱۰۳		جزء چهارم غايب ومفقود
۱۰۵		جزء پنجم مساعدت قضايی
۱۰۶		جزء ششم نظارت
۱۰۷		جزء هفتم مؤيدات
۱۰۹	(۳۳۷-۴۷۱)	قسمت دوم اشخاص حکمی
۱۰۹		مبحث اول احکام عمومی
۱۱۱		مبحث دوم وقف
۱۱۶		فرع اول استحقاق در وقف
۱۲۰		فرع دوم تقسيم وقف
۱۲۱		فرع سوم اداره وقف
۱۲۷		فرع چهارم انتهای وقف
۱۲۹		مبحث سوم جمعیت ها
۱۲۹		فرع اول احکام عمومی
۱۳۸		فرع دوم هیئت مدیره
۱۳۹		فرع سوم مجمع عمومی
۱۴۲		فرع چهارم انحلال و تصفيه جمعیت
۱۴۴		مبحث چهارم جمعیت های عام المنفعه
۱۴۹		مبحث پنجم جمعیت خیریه
۱۵۰		مبحث ششم جمعیت فرهنگی
۱۵۰		مبحث هفتم مؤسسات
۱۵۶	(۴۷۲-۴۸۳)	فصل سوم اموال

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قانون مدنی

باب تمهیدی

فصل اول
تطبیق قانون

قسمت اول
قانون و حق

مبحث اول - ساحه تطبیق
قانون

ماده ۱:

(۱) در مواردیکه حکم قانون وجود داشته باشد، اجتهاد جواز ندارد. احکام این قانون باعتبار لفظ و یا فحوای آن، قابل تطبیق می باشد.

(۲) در مواردیکه حکم قانون موجود نباشد، محکمه مطابق بااساسات کلی فقه حنفی شریعت اسلام حکم صادر می نماید. که عدالت را به بهترین وجهه ممکن آن تامین نماید.

ماده ۲:

در مواردیکه حکمی در قانون و یا اساسات کلی فقه حنفی شریعت

مدنی قانون

تمهیدی باب

لومری فصل
د قانون تطبیق

لومری قسمت
قانون او حق

لومری مبحث - د قانون د تطبیق
ساحه

ماده ۱:

(۱) په هغه مواردو کښی چه قانون موجود وی، اجتهاد روا نه دی، د دی قانون حکمونه د لفظ یا د هغی د فحوی په لحاظ د تطبیق وړدی.

(۲) په هغه مواردو کښی چه د قانون حکم موجود نه وی محکمه به د اسلامی شریعت د حنفی فقهی د کلی اساساتو سره سم حکم صادروی، ترخو چه عدالت په ډیره ښه ممکنه وجهه تامین شی.

ماده ۲:

په هغه مواردو کښی چه په قانون یا د اسلام د شریعت د حنفی فقهی په کلی

اسلام موجود نباشد، محکمہ مطابق به عرف عمومی حکم صادر مینماید، مشروط بر اینکه عرف مناقص احکام قانون یا اساسات عدالت نباشد.

ماده ۳:

(۱) آنچه به زمان ثابت می گردد تا وقتیکه دلیل مخالف آن موجود نشود، مدار اعتبار شناخته میشود.

(۲) الغای حکم قانون جز توسط قانون بعدی که صراحتاً به الغایا تعدیل آن حکم نماید، صورت گرفته نمیتواند.

مبحث دوم - استعمال حق:

ماده ۴:

شخصیکه به اکتساب حق قبل از موعدهش مبادرت ورزد، بحرمان از آن محکوم می گردد.

ماده ۵:

حالت اضطرار، موجب ابطال حق غیر نمی گردد.

ماده ۶:

ضرر توسط عمل بالمثل، از بین برده نمی شود.

اساساتو کنبی یو حکم موجود نه وی، محکمہ به د عمومی عرف سره سم حکم صادروی، خو په دی شرط چه عرف ددی قانون د حکمونو یا د عدالت د اساسونو مناقص نه وی.

ماده ۳:

(۱) هغه څه چه په زماني ثابتیږي تر څو چه د هغی مخالف دلیل موجود نه شی، د اعتبار وړ گڼل کیږي.

(۲) د قانون د حکم لغو کول بی له د اسی قانون په وسیله چه تر هغی وروسته نافذ شوی وی او په صراحت ئی د هغی د لغو کیدو یا تعدیل حکم نه وی کړی، صورت نه شی موندلی.

دوه یم مبحث - د حق استعمال:

ماده ۴:

که څوک د حق په کسبولو د هغی د وخته ترمخه اقدام وکی، د هغی څخه په محرومیدو محکومیږي.

ماده ۵:

د اضطرار حالت، دبل د حق د باطلیدو موجب نه گرځي.

ماده ۶:

ضرر د بالمثل عمل په وسیله، د مینځه نه وړل کیږي.

۷ ماده: د مفاسدو ليری کول د گټو په جلبولو وړاندی دی.
ماده ۷: دفع مفاسد بر جلب منافع مقدم می باشد.

۸ ماده: قانونی جواز ضمان نفی کوی، که څوک د قانون په حدودو کښی د خپل حق څخه گټه اخلی د هغی څخه د پیدا شوو خسارو مسؤل نه دی.
ماده ۸: جواز قانونی ضمان را نفی می کند، شخصی که از حق خود در حدود قانون استفاده میکند، مسؤل خسارات ناشی از آن نمی باشد.

۹ ماده: (۱) که څوک د خپل حق څخه تیری وکی ضمان پری لازمیری.
ماده ۹: (۱) شخصیکه از حق خود تجاوز نماید، ضمان بر او لازم می گردد.

(۲) د حق څخه تیری په لاندنیو مواردو کښی پیدا کیږی:
(۲) تجاوز از حق در موارد آتی بوجود می آید:

۱ - د عرف او عادت مخالف کارونه.
۱ - اعمال مخالف عرف و عادت.

۲ - د بل په حق باندي د تیری د قصد لرل.
۲ - داشتن قصد تعرض بر حق غیر.

۳ - د شخص د ښیگڼو جزئی والی نسبت هغه ضرر ته چه بل ته ئی رسوی.
۳ - جزئی بودن مصلحت شخص نسبت بضرریکه بغیر وارد میسازد.

۴ - د ښیگڼی ناروا والی.
۴ - غیر مجاز بودن مصلحت.

دوه یم قسمت
د زمانی له حیثه د قانون تطبیق
قسمت دوم
تطبیق قانون از حیث زمان

۱۰ ماده: (۱) د قانون حکمونه د خپریدو څخه
ماده ۱۰: (۱) احکام قانون بعد از نشر قابل

وروسته د تطبیق وړگرځی.

تطبیق می گردد.

(۲) د قانون حکمونه ما قبل ته رجعت نه کوی، مگر په هغه حالونو کښی چه پخپله په قانون کښی تصریح شوی وی او یائی حکمونه د عمومی نظام پوری مربوط وی.

(۲) احکام قانون به ما قبل رجعت نمی کند، مگر در حالاتیکه در خود قانون تصریح شده و یا احکام آن متعلق به نظام عامه باشد.

۱۱ ماده:

(۱) د اهلیت پوری مربوط حکمونه په ټولو هغو اشخاصو چه د دی قانون د درج شوو شرطونو لرونکی وی، تطبیقیری.

(۱) احکام متعلق به اهلیت بالای جمیع اشخاص واجد شرایط مندرج این قانون تطبیق می گردد.

(۲) که څوک د نوی قانون د حکمونو په اساس د اهلیت نقصان لرونکی وپیژندل شی. نو دا حکمونه د هغه په پخوانیو تصرفونو تاثیر نه لری.

(۲) در صورتیکه شخص نظر به احکام قانون جدید ناقص اهلیت شناخته شود، این احکام به تصرفات قبلی وی تاثیر ندارد.

۱۲ ماده:

دزمانی د تیریدو پوری مربوط نوی حکمونه د هغی د نافذیدو سره سم د تطبیق وړ دی. په ټولو مواردو کښی چه د پخوانی قانون سره سم د زمانی د تیریدلو موده نه وی پوره شوی، د نوی قانون د حکمونو تابع کییری.

احکام جدید متعلق بمرور زمان بمجرد انفاذ آن قابل تطبیق است. جمیع مواردیکه مدت مرور زمان مطابق به قانون سابق تکمیل نشده باشد، تابع احکام قانون جدید می گردد.

۱۳ ماده:

که د نوی قانون حکمونه د زمانی د تیریدلو موده نسبت د پخوانی قانون ته کمه وټاکي، که څه هم دا موده د نوی

هرگاه احکام قانون جدید مدت مرور زمان را نسبت قانون سابق کمتر تعیین نماید، گرچه این مدت

قبل از انفاذ قانون جدید آغاز یافته باشد، تابع احکام قانون جدید می باشد.

ماده ۱۴:

در مورد ادله ای که قبلاً جمع آوری شده، احکام قوانینی تطبیق می گردد که در وقت جمع آوری و یا وقتیکه باید جمع آوری میگردید، نافذ بوده است.

ماده ۱۵:

میعاد مطابق به تقویم هجری شمسی محاسبه می گردد.

قسمت سوم
تطبیق قانون از حیث مکان

ماده ۱۶:

در موارد تشخیص رابطه حقوقی در قضیه ای که تنازع قوانین در آن موجود گردد، احکام قانون افغانستان قابل تطبیق می باشد.

ماده ۱۷:

در مورد تثبیت احوال مدنی و اهلیت اشخاص، قانون دولت متبوعه آنها تطبیق می گردد، تصرفات مالی که در افغانستان عقد گردیده و آثار مرتبه آن نیز در آن بوجود آمده

قانون د نافذیدو څخه تر مخه شروع شوی وی، د نوی قانون د حکمونو تابع دی.

ماده ۱۴:

د هغه دلیلونو په مورد کښی چه تر مخه راټول شوی، د هغه قوانینو حکمونه تطبیقیرې چه د راټولولو په وخت کښی یا په هغه وخت کښی چه باید راټول شوی وی نافذ وه.

ماده ۱۵:

موده د هجری شمسی کلیزی سره سم تطبیقیرې.

درپیم قسمت
د مکان له حیثه د قانون تطبیق

ماده ۱۶:

په یوی قضیه کښی چه په کښی د قوانینو تنازع موجوده وی د حقوقی رابطی د تشخیص په مورد کښی، د افغانستان د قانون حکمونه د تطبیق وړ دی.

ماده ۱۷:

د مدنی حالونو او د اشخاصو د اهلیت د تثبیت په مورد کښی، د هغوی د متبوعه دولت قانون تطبیقیرې، او په هغه مالی تصرفونو کښی چه په افغانستان کښی عقدیرې او آثاری هم

باشد، در حالیکه یکی از طرفین عقد تبعه خارجی بوده و ناقص اهلیت باشد طوریکه نقص اهلیت آن مبنی بر سبب خفی باشد، با آنهم واجد اهلیت کامل شناخته میشود.

ماده ۱۸:

در مورد اشخاص حکمی خارجی مانند شرکتها، جمعیت ها، مؤسسات و امثال آن، قانون دولتی اعتبار دارد که اداره مرکزی آنها در آن واقع باشد. اگر فعالیت عمده این اشخاص در افغانستان دایر باشد قانون افغانستان تطبیق میگردد.

ماده ۱۹:

در مورد شرایط موضوعی صحت ازدواج، قوانین متبوعه هر یک از زوجین تطبیق می گردد، و در شرایط شکلی ازدواج، احکام قانون مملکتی رعایت می گردد که ازدواج در آن صورت گرفته است.

ماده ۲۰:

(۱) در مورد آثار مرتبه بر ازدواج به شمول امور مالی، قانون دولتی تطبیق می گردد

په افغانستان کبني مرتبيري، نو که د عقد د دواړو خواوو څخه يو د باندني هيواد تبعه وي او د اهليت نقصان ولري، خو د اهليت نقصان ئي پټ سبب ته راجع وي، د پوره اهليت لرونکي گڼل کيږي.

ماده ۱۸:

د باندنيو حکمي اشخاصو په مورد کبني لکه شرکتونه، جمعيتونه، مؤسسي او نور، د هغه دولت قانون اعتبار لري چه د هغوي مرکزي اداره په هغی کبني واقع وي. که د دی اشخاصو اساسی فعالیت په افغانستان کی پیل شوی وي، نو د افغانستان د قانون تابع دی.

ماده ۱۹:

د ازدواج د صحت د موضوعی شرطونو د تحدید دپاره د دواړو زوجینو متبوع قوانین تطبیق کيږي او د ازدواج د شکلی شرطونو په مورد کبني د هغه هيواد د قانون حکمونه مراعات کيږي چه ازدواج په کبني صورت موندلی وي.

ماده ۲۰:

(۱) د ازدواج په عقد مرتب آثار او د هغی پوری په مربوطو مالی چارو، د هغه دولت قانون تطبیق کيږي چه ميره د

که زوج حین عقد ازدواج تابع آن باشد.

(۲) در خصوص طلاق، احکام قانون دولتی تطبیق می‌گردد که زوج در حین طلاق تابع آن باشد.

(۳) در حالات تفریق و انفصال قانون مملکتی اعتبار دارد که زوج حین اقامه دعوی تابع آن باشد.

ماده ۲۱:

در حالات مندرج مواد (۱۹ و ۲۰) این قانون، اگر یکی از زوجین حین عقد ازدواج افغان باشد به استثنای شرط اهلیت، تنها احکام قانون افغانستان تطبیق می‌گردد.

ماده ۲۲:

در مسایل متعلق به بنوت، ولایت و سایر وجایب فیما بین پدران و فرزندان، احکام قانون دولت متبوعه پدر تطبیق می‌گردد.

ماده ۲۳:

در مورد اشخاص فاقد اهلیت، ناقص اهلیت و غایب، احکام قانون دولت متبوعه شان تطبیق می‌گردد. در خصوص نصب،

ازدواج د عقد په وخت کښی د هغی تابع وی.

(۲) د طلاق په باره کښی د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی چه میړه د طلاق په وخت کښی د هغی تابع وی.

(۳) د جلاوالی او انفصال په حالونو کښی، د هغه هیواد قانون ته اعتبار ورکول کیږی چه میړه د دعوی د اقامه کیدو په وخت کښی د هغی تابع وی.

ماده ۲۱:

د دی قانون د (۱۹ او ۲۰) مادو په درج شوو حالونو کښی، که د زوجینو څخه یو د ازدواج د عقد په وخت کښی افغان وی، نو د اهلیت د شرطونو څخه غیر یواځی د افغانستان د قانون حکمونه تطبیق‌یږی.

ماده ۲۲:

هغه مسئلی چه د زوی ولی، ولایت او نورو وجایبو پوری د پلرونو او زامنو ترمنځ مربوطی دی د پلار د متبوع دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی.

ماده ۲۳:

د اهلیت دنه لرونکو، د اهلیت د ناقصو او غایبو اشخاصو په مورد کښی د هغوی د متبوع دولت د قانون حکمونه تطبیق‌یږی. د قییم، وصی،

قانونی ولی او داسی نورو د نصبولو په خصوص کی، ددی موضوعاتو پوری د مربوطو قوانینو حکمونه او د نورو قوانینو حکمونه چه د ذکر شوو اشخاصو د حمایی دپاره وضع شوی وی د تطبیق وردی.

۲۴ ماده:

په نفقه باندی د مکلف کولو په باره کبسی د هغه شخص د متبوع دولت د قانون حکمونه تطبیقیری، چه د نفقی په ورکولو مکلف وی.

۲۵ ماده:

(۱) دمیراث، وصیت او نورو تصرفونو پوری موضوعی مربوط حکمونه چه د مرگ څخه وروسته زمانی پوری مربوط وی د مورث، وصیت کوونکی یا د هغه چاچه د هغه د مرگ په وخت کی ورڅخه تصرف شوی وی، د متبوع دولت د قانون حکمونه ئی تطبیقیری.

(۲) د وصیت د شکلی حکمونو په باره کبسی، د و وصیت په وخت کبسی د وصی د قانون حکمونه، یا د هغه ځای د قانون حکمونه چه وصیت په کبسی پوره شوی، تطبیقیری.

همدارنگه د شکلی حکمونو نور

قیم، وصی، ولی قانونی و امثال آن، احکام قوانین مربوط به این موضوعات و احکام سایر قوانینیکه بمنظور حمایت اشخاص مذکور وضع شده باشد. قابل تطبیق می باشد.

ماده ۲۴:

در مورد التزام به نفقه، احکام قانون دولت متبوعه شخصی که مکلف به ادای نفقه می باشد، تطبیق می گردد.

ماده ۲۵:

(۱) در مورد احکام موضوعی متعلق به ارث، وصیت و سایر تصرفات منسوب به بعد از وفات، احکام قانون دولت متبوعه مورث، وصی یا شخصی که حین وفات تصرف از او بعمل آمده باشد، تطبیق میگردد.

(۲) در خصوص احکام شکلی وصیت، احکام قانون وصی در حین وصیت و یا احکام قانون محلیکه در آن وصیت تکمیل شده باشد، تطبیق میگردد.

همچنان احکام شکلی سایر

تصرفونه چه د مرگ څخه وروسته
زمانی ته منسوب وی د دی حکم تابع
دی.

۲۶ ماده:

د ملکیت د حيازت او نورو عیني
حقوقو په باره کښی د هغه ځای قانون
تطبیقیري چه عقار په کښی واقع وی،
د منقولو مالونو په باره کښی د هغه
ځای قانون تطبیقیري چه منقول مالونه
د هغه سببونو د تحقق په وخت کښی
چه پری اکتساب یا د حق د لاسه ورکول
مرتب وی، په ذکر شوی ځای کښی
موجود وی.

۲۷ ماده:

د هغه التزاماتو په باره کښی چه د
عقودو څخه پیدا شوی وی، د هغه
دولت قانون تطبیقیري چه د عقد د
واړو خواوو پکښی اوسیدنه غوره کړی
وی، په هغه صورت کښی چه
داوسیدنی ځای اختلاف ولری، د هغه
دولت قانون تطبیقیري چه عقد پکښی
پوره شوی وی. په دی شرط چه د عقد
دواړو خواوو د یو ټاکلی قانون د
حکمونو د تطبیق په باره کښی موافقه
نه وی کړی او یا دقرینو څخه معلومه
نه شی چه د عقد د دواړو خواوو مرام د
بل قانون تطبیق وو. د عقار پوری
مربوط د پوره شوو عقودونو په باره

تصرفات منسوب به بعد از
وفات تابع این حکم می
باشد.

ماده ۲۶:

در مورد حيازت ملکیت و سایر
حقوق عیني، قانون محلی
تطبیق میگردد که عقار در آن واقع
باشد و در مورد اموال منقول قانون
محلی تطبیق میگردد که اموال
منقول حین تحقق اسبابیکه بر آن
اکتساب و یا از دست دادن حق مرتب
گردیده، در محل مذکور موجود
بوده است.

ماده ۲۷:

در مورد وجائب ناشی از عقود،
قانون دولتی تطبیق میگردد که
طرفین عقد در آن اقامتگاه
اختیار نموده اند. در صورت
اختلاف اقامتگاه قانون دولتی
تطبیق میگردد که عقد در آن
تکمیل شده باشد. مشروط بر
اینکه در خصوص تطبیق احکام
کدام قانون معین، طرفین عقد
موافقه نه نموده باشند و یا از
قرائن ملومنگردد که مراد طرفین
عقد تطبیق قانون دیگری بوده
است. در مورد عقود تکمیل
شده متعلق به عقار قانون محل

کښی، د عقار د ځای قانون تطبیقېږي.

عقار تطبیق میگردد.

۲۸ ماده:

ماده ۲۸:

د عقودو د شکلی شرطونو په باره کښی، د هغه هیواد د قانون حکمونه تطبیقېږي چه عقد په کښی پوره شوی وی.

در مورد شرایط شکلی عقود، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که عقد در آن تکمیل شده باشد.

۲۹ ماده:

ماده ۲۹:

(۱) د غیر تعاقدي التزامونو په باره کښی، د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیقېږي چه په هغی کښی د التزام پیدا کوونکی حادثه واقع شوی وی.

(۱) در مورد وجائب غیر تعاقدي، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که در آن حادثه ایجاد کننده واقع شده باشد.

(۲) که التزام د داسی حادثی څخه پیدا شوی وی چه د افغانستان څخه د باندی واقع شوی وی او حادثه په هغه ځای کښی قانونی نه وی او په افغانستان کښی قانونی وپیژندل شی، د دی مادی د لومړی فقری حکم نه تطبیقېږي.

(۲) اگر وجبیه ناشی از حادثه باشد که در خارج افغانستان واقع شده و حادثه در آن محل غیر قانونی و در افغانستان قانونی شناخته شود، حکم فقره اول این ماده تطبیق نمیگردد.

۳۰ ماده:

ماده ۳۰:

د اختصاصی قاعدو په باره کښی او د اجراآتو پوری د ټولو مربوطو کارونو په باره کښی، د هغه دولت د قانون حکمونه تطبیقېږي چه دعوی پکښی اقامه شوی وی یا اجراآت پکی شوی وی.

در مورد قواعد اختصاصیو تمام امور متعلق به اجراآت، احکام قانون دولتی تطبیق می گردد که دعوی در آن اقامه یا اجراآت در آن بعمل آمده باشد.

۳۱ ماده:

د دی قسمت پورتنی درج شوی حکمونه په هغه صورت کېښی نافذ دی، چه د هغی په خلاف بل حکم په خاص قانون کېښی یا بین الدول معاهده کېښی چه په افغانستان کېښی نافذه وی موجود نه وی.

۳۱ ماده:

احکام مندرج مواد قبلې این قسمت در صورتی نافذ می باشد که مخالف آن حکم دیگری در قانون اختصاصی یا معاهده بین الدول که در افغانستان نافذ است نباشد.

۳۲ ماده:

که د قوانینو د تنازع په باره کېښی د دی قانون په پورتنیو مادو کېښی کوم حکم پیدا نه شی، د بین الدول خصوصی حقوقو قاعدی تطبیقېری.

۳۲ ماده:

هرگاه در مورد تنازع قوانین حکمی در مواد قبلې این قانون موجود نباشد، قواعد حقوق بین الدول خصوصی تطبیق می گردد.

۳۳ ماده:

د هغه اشخاصو په باره کېښی چه تابعیت ئی معلوم نه وی، د هغه قانون ټاکل چه تطبیق ئی واجب وی د محکمی په صلاحیت کی دی.

۳۳ ماده:

تعیین قانون واجب التطبیق در مورد اشخاصیکه تابعیت شان معلوم نباشد، از صلاحیت محکمه هاست.

۳۴ ماده:

په هغی مواردو کېښی چه د باندنیو هیوادونو د قانون تطبیق پیش بینی شوی دی، د ذکر شوی قانون هغه موضوعی حکمونه چه د بین الدول خصوصی قانون پوری مربوط نه وی، تطبیقېری. که د هغه دولت په قانون کېښی چه حکمونه ئی د تطبیق وړ دی، د دینونو تعدد موجود وی، نو د هغه دین حکمونه تطبیقېری چه د هغه

۳۴ ماده:

در مواردیکه تطبیق احکام قانون خارجی پیش بینی شده است، آن احکام موضوعی قانون مذکور که مستعلق به قانون بین الدول خصوصی نباشد، تطبیق میگردد. اگر در قانون دولتی که احکام آن قابل تطبیق می باشد، تعدد ادیان وجود داشته باشد احکام دینی که قانوناً دولت تعیین نموده،

دولت قانون ټاکلی وی.

تطبیق می گردد.

۳۵ ماده:

د باندنی هیواد د قانون حکمونه لکه چه د دی قسمت په پورتنیو موادو کښی تطبیق شو په هغه حدودو کښی د تطبیق وړ دی، چه په افغانستان کښی د عمومی نظام یا عمومی آدابو مخالف نه وی.

۳۵ ماده:

احکام قانون خارجی به نحویکه در مواد قبلی این قسمت تصریح گردیده، در حدودی قابل تطبیق می باشد که مخالف نظام عامه یا آداب عمومی در افغانستان نباشد.

**دوه یم فصل
اشخاص**

**فصل دوم
اشخاص**

**لومړی قسمت
حقیقی شخص**

**قسمت اول
شخص حقیقی**

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

مبحث اول - احکام عمومی

۳۶ ماده:

(۱) دانسان شخصیت د هغه د پوره ولادت سره په دی شرط چه ژوندی وزیږی شروع کیږی او په مرگ پای ته رسیږی.

۳۶ ماده:

(۱) شخصیت انسان با ولادت کامل وی به شرط زنده بودن آغاز و با وفات انجام مییابد.

(۲) جنین د هغه حقوقو لرونکی دی چه قانون پری صراحت لری.

(۲) جنین دارای حقوقی می باشد که قانون بر آن تصریح نموده است.

۳۷ ماده:

د زیږیدنی او مرگ د نیټی ثابتول د رسمی مربوطو د فترونو په وسیله صورت مومی، که د زیږیدنی یا د

۳۷ ماده:

تثبیت تاریخ ولادت و وفات ذریعۀ دفاتر رسمی مربوط صورت میگیرد. هرگاه اسناد مبنی بر

ثبت ولادت و یا وفات موجود نبوده یا در مورد صحت ثبت اشتباه وارد گردد، برای اثبات ولادت و وفات از اقامه وسایل اثبات به ترتیبی استفاده می‌گردد که در قانون تصریح شده باشد.

ماده ۳۸:

هر شخص می تواند علاوه بر اسم خود، اسم خانوادگی انتخاب نماید، اسم خانوادگی به اولاد انتقال می یابد. اگر شخص اسم خانوادگی غیر را بخود انتقال دهد و این عمل او موجب خساره به شخص اول گردد، متضرر می تواند علاوه بر مطالبه منع، جبران خساره را نیز از متعرض مطالبه نماید.

ماده ۳۹:

سن رشد هجده سال مکمل شمسی می باشد. شخص رشید در حالت صحت عقل در اجرای معاملات، دارای اهلیت حقوقی کامل شناخته می شود.

ماده ۴۰:

شخصی که از نگاه صغر سن، معتوه بودن یا جنون، غیر ممیز باشد، نمی تواند معاملات حقوقی را انجام دهد.

مرگ د ثبت په باره کښی سندونه موجود نه وی یا د ثبت د صحت په باره کښی اشتباه پیدا شی، د زیریدنی یا مرگ د ثابتولو دپاره، د ثابتولو د وسیلو د اقامه کولو څخه په داسی توگه استفاده کیږی چه په قانون کښی تصریح شوی وی.

ماده ۳۸:

هر شخص کولای شی چه پرته د خپل نوم، کورنی نوم هم غوره کړی، د کورنی نوم اولادونو ته نقلیږی، که څوک د چا د کورنی نوم ځان ته انتقال کی او یا ورسره په کی جگړه وکی او هغه ته د دی عمل څخه ضرر ورسیري، هغه چاته چه ضرر رسیدلی کولی شی چه د تعرض په منع کیدو علاوه تعویض هم و غواړی.

ماده ۳۹:

د رشد عمر پوره اتلس شمسی کلونه دی، که څوک دی عمرته ورسیري او عقلی قوه ولری د خپلو مدنی حقوقو د اجرا کولو، دپاره دپوره اهلیت خاوند گڼل کیږی.

ماده ۴۰:

که څوک د عمر د کموالی، یا معتوه والی، یا لیونتوب له امله ممیزنه وی، نه شی کولی چه حقوقی

شخصيکه به سن هفت سالگی نرسیده باشد غير ممیز محسوب می گردد.

ماده ۴۱:

شخص ممیز که به سن رشد نرسیده یا اینکه به سن رشد رسیده اما سفیه یا مبتلا به غفلت کاری باشد، ناقص اهلیت پنداشته میشود.

ماده ۴۲:

شخص ناقص اهلیت و فاقد آن تابع احکام وصایت، ولایت و قوامت مطابق به شرایط و قواعد پیش بینی شده این قانون می باشد.

ماده ۴۳:

هیچکس نمی تواند از اهلیت قانونی خود تنازل یا در آثار مرتبه آن تعدیلی وارد نماید.

ماده ۴۴:

آزادی حق طبیعی انسان است، هیچکس نمی تواند از آن تنازل نماید.

ماده ۴۵:

شخصيکه حقوق شخصی او مورد تجاوز قرار می گیرد، می تواند علاوه بر مطالبه منع تجاوز در

معاملی تر سره کی، که څوک اوه کلنی ته نه وی رسیدلی غیر ممیز گنل کیږی.

ماده ۴۱:

ممیز شخص چه د رشد عمر ته نه وی رسیدلی یا داچه د رشد عمر ته رسیدلی وی خو سفیه وی یا په غفلت مبتلاوی، د اهلیت نقصان لرونکی گنل کیږی.

ماده ۴۲:

هغه شخص چه اهلیت یی ناقص یا فاقد وی د دی قانون د شرطونو او قاعدو سره سم د وصایت، ولایت قوامت د حکمونو تابع دی.

ماده ۴۳:

هیڅوک نه شی کولی چه د خپل قانونی اهلیت څخه تنازل یا د هغی په مرتبو آثارو کښی تعدیل راوړی.

ماده ۴۴:

آزادی دانسان طبیعی حق دی، هیڅوک نه شی کولی چه د هغې څخه تنازل وکړی.

ماده ۴۵:

د هغه چا چه په شخصی حقوقوئی تیری کیږی، کولی شی چه د تیری د مخنیوی په غوښتنه علاوه د هغه ضرر

صورت وقوع ضرر طالب جبران
خساره گردد.

د تعویض غوبنتنه هم وکی چه د ذکر
شوی تیری خخه و رته رسیدلی دی.

مبحث دوم - حالت مدنی

دوه یم مبحث - مدنی حالت

ماده ۴۶:

اشخاصیکه سن هجده سالگی را
تکمیل می کنند حالت مدنی
شان در دفاتر مخصوص ثبت
سجلات مطابق به احکام مندرج مواد
(۴۷، ۴۸، ۴۹، ۵۰) این قانون
درج می گردد.

ماده ۴۶:

کوم اشخاص چه د اتلس کلنی عمر
پوره کوی، د هغوی مدنی حالت د
سجلونود ثبت په مخصوصو دفترانو
کنبی د دی قانون (۴۷،
۴۸، ۴۹، ۵۰) مادو د درج شوو
حکمونو سره سم ثبتیری.

ماده ۴۷:

(۱) حالت مدنی یک شخص در
ورقه مخصوص هویت درج و در
صورت مطالبه برایش داده
میشود. ورقه هویت محتوی:
اسم، تخلص یا اسم فامیلی،
تاریخ و محل تولد، وظیفه،
تابعیت، محل اقامت، اسم
همسر و اولاد با تاریخ و محل
تولد شان میباشد.

ماده ۴۷:

(۱) د شخص مدنی حالت د هویت په
مخصوصه پانه کنبی درجیری او د
غوبنتنی په صورت کنبی ورته ورکول
کیری، د هویت پانه مشتمله ده په:
نوم، تخلص یا د کورنی په نوم، د
زیریدنی په نپته او خای، وظیفی،
تابعیت، د اوسیدنی په خای، د
میرمنی او اولاد په نومونو او دهغوی
دزیریدو د خای او نیتی سره.

ماده ۴۸:

اسناد مربوط به ازدواج،

ماده ۴۸:

د ازدواج، طلاق، په ولدیت او د نسب

په ثبوت د اقرار پوری مربوط سندونه چه په اختصاصی مراجعو کښی ترتیبی، د دی قانون د (۴۶) مادی په درج شوو دفترونو کښی ثبت ته رسیږی، ذکر شوی مراجع مکلفی دی چه پورتنی واقعی د ثبت د پاره مربوطی اداری ته په لیکلی توگه واستوی.

ماده ۴۹:

چارنوال کولی شی چه د دی قانون د (۴۶) مادی د درج شوو سچلونو او مخصوصو دفترونو د ثبت په جریان اطلاع حاصله کی، که په کښی تخلف یا بد اجرات وگوری نو قانونی اقدام به کوی.

ماده ۵۰:

ددی قانون د (۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹) مادو ټول درج شوی حالونه چه د سچلونو د ثبت په مخصوصو دفترونو کښی یا د نفوسو په تذکره کښی درج شوی، د بل په مقابل کښی حجت گڼل کیږی، په دی سندونو اعتراض کول جواز نلری، مگر داچه اعتراض د ذکر شوو سندونو په جعل یا تزویر بناوی.

طلاق، اقرار به بنوت و ثبوت نسبه که در مراجع اختصاصی ترتیب می گردد، در دفاتر مندرج ماده (۴۶) این قانون به ثبت میرسد، مراجع موصوف مکلف اند وقایع مذکور را جهت ثبت به اداره مربوط کتباً اطلاع دهند.

ماده ۴۹:

چارنوال میتواند از جریان ثبت سجلات، دفاتر مخصوصه مندرج ماده (۴۶) این قانون اطلاع حاصل و در صورت مشاهده تخلف و سوء اجرات به اقدامات قانونی بپردازد.

ماده ۵۰:

جميع حالات مندرج مواد (۴۶، ۴۷، ۴۸، ۴۹) این قانون که در دفتر مخصوص ثبت سجلات یا تذکره نفوس درج گردیده، در مقابل غیر، حجت شناخته میشود. اعتراض در مورد همچو اسناد مجاز نیست، مگر اینکه اعتراض بر جعلیت یا تزویر اسناد مذکور بنا یافته باشد.

درهم مبحث - د او سیدنی ځای

مبحث سوم - اقامتگاه

۵۱ ماده:

(۱) د او سیدلو ځای هغه دی چه شخص په کښی په عادی توگه سکونت لری، عام له دی چه دا سکونت دایمی وی یا مؤقت.

۵۱ ماده:

(۱) اقامت گاه جایست که شخص عادتاً در آن سکونت دارد، خواه این سکونت دایم یا مؤقت باشد.

(۲) یو شخص کولای شی چه دیوه څخه زیات د اوسیدلو ځایونه ولری.

(۲) شخص می تواند بیش از یک اقامتگاه داشته باشد.

۵۲ ماده:

(۱) د اهلیت نقص لرونکی، محجور، مفقود او د غایب د اوسیدلو ځای د هغوی د قانونی قایم مقام د اوسیدلو د ځای څخه عبارت دی.

۵۲ ماده:

(۱) اقامت گاه ناقص اهلیت، محجور، مفقود و غایب عبارت از اقامتگاه قایم مقام قانونی شان میباشد.

(۲) هغه اشخاص چه د اهلیت نقصان ولری او د تجارت کولو اجازه ورته شوی وی، کولی شی چه د معاملو د اجراء کولو اوجایزو تصرفونو د پاره د اوسیدنی د خاص ځای لرونکی وی.

(۲) اشخاص ناقص اهلیت که ماذون به تجارت باشند، می توانند در مورد اجرای معاملات و تصرفات مجوزه، صاحب اقامتگاه خاص شناخته شوند.

۵۳ ماده:

په هغه ځای کښی چه شخص تجارت یا کسب غوره کوی، د هغی پوری د مربوطو کارونو د اداری له امله د هغه د او سیدلو ځای گڼل کیږی.

۵۳ ماده:

جائیکه شخص در آن تجارت یا پیشه اختیار می نماید، از جهت اداره امور متعلق به آن اقامتگاه وی شناخته می شود.

۵۴ ماده:

(۱) شخص کولای شی د یو ټاکلی

۵۴ ماده:

(۱) شخص میتواند برای اجرای یک

عمل معین قانونی اقامتگاه
اختیاری داشته باشد.

(۲) اقامت گاهی که برای اجرای یک
معامله معین قانونی اختیار
میگردد، برای جمیع مسایل
مربوط به آن به شمول اجراءات متعلق
به تنفیذ اجباری اعتبار دارد، مگر
اینکه اقامتگاه مذکور صراحتاً
برای معاملات مشخص تعیین
شده باشد.

(۳) اثبات اقامتگاه اختیاری بدون
اسناد کتبی جواز ندارد.

مبحث چهارم - تابعیت

ماده ۵۵:

تابعیت افغانی توسط قانون خاص
تنظیم می گردد.

مبحث پنجم - فامیل

ماده ۵۶:

فامیل انسان متشکل از اقاریست
که توسط یک اصل مشترک با هم
جمع شده باشند.

ماده ۵۷:

قرابت مستقیم عبارت از نسبت
اصل و فرع می باشد و قرابت غیر

قانونی عمل د اجراء کولو دپاره د
اوسیدلو اختیاری خای ولری.

(۲) د اوسیدلو هغه خای چه د یوی
تاکلی قانونی معاملی دپاره
اختیاری، د هغی پوری د ټولو
مربوطو کارونو دپاره په شمول د
اجباری تنفیذ اجراءاتو اعتبار لری،
مگر دا چه د اوسیدلو ذکر شوی خای
په صراحت سره د مشخصو معاملو د
پاره ټاکل شوی وی.

(۳) د اوسیدلو د اختیاری خای ثابتول
بی له لیکلوسندونو څخه جواز نه لری.

څلورم مبحث - تابعیت

ماده ۵۵:

افغانی تابعیت د خاص قانون په وسیله
تنظیمیږی.

پنځم مبحث - کورنی

ماده ۵۶:

د انسان کورنی د هغه خپلوانو څخه
متشکله ده چه دیوه شریک اصل په
وسیله سره جمع شوی وی.

ماده ۵۷:

مستقیمه خپلوی د اصل او فرعی د
نسبت څخه عبارت ده، او غیر

مستقيم نسبت بين اشخاص است، که دارای اصل مشترک بوده بدون اینکه یکی فرع دیگری باشد.

ماده ۵۸:

(۱) در محاسبه درجه قرابت مستقيم از فرع به اصل، هر فرع یکدرجه شناخته شده و خود اصل درین محاسبه شامل نمی باشد.

(۲) در محاسبه درجه قرابت غير مستقيم از فرع به اصل مشترک و عکس آن، هر فرع یک درجه شناخته شده و اصل مشترک درین محاسبه شامل نمی باشد.

ماده ۵۹:

اقارب یکی از زوجین در مورد زوج دیگر به عین قرابت و درجه شناخته میشود.

مبحث ششم - ازدواج

ماده ۶۰:

ازدواج عقدیست که معاشرت زن و مرد را به مقصد تشکیل فامیل مشروع گردانیده حقوق و واجبات طرفین را بوجود می آورد.

مستقیمه خپلوی د دوه اشخاصو د نسبت خخه عبارت ده، په داسی توگه چه یو شریک اصل ولری بی له دی چه یو د بل فرع وی.

ماده ۵۸:

(۱) د مستقیمی خپلوی د درجی په محاسبه کښی، د فرعی خخه اصل ته، هره فرعه یوه درجه گڼل کیږی، او خپله اصل په دی محاسبه کښی شامل نه دی.

(۲) د غیر مستقیمی خپلوی د درجی په محاسبه کښی، د فرعی خخه شریک اصل ته او د هغی عکس، هره فرعه یوه درجه شمارل کیږی، او شریک اصل په محاسبه کښی شامل نه دی.

ماده ۵۹:

د زوجینو خخه دیوه خپلوان د بل زوج په باره کښی په عین خپلوی او درجی کښی پیژندل کیږی.

شپږم مبحث - ازدواج

ماده ۶۰:

ازدواج یو عقد دی چه د ښځی او سړی معاشرت یی د فامیل د تشکیلولو په مقصد مشروع کړی او د دواړو خواوو حقوق او واجبات تنظیموی.

۶۱ ماده:

(۱) د ازدواج عقد په رسمی نکاح نامی کښی د مربوطی اداری په وسیلی په دری نقلونو کښی ترتیب او ثبتیږی، اصل یی په مربوطی اداری کښی حفظ او د عقد هری خواته د هغی یونقل ورکول کیږی. د ازدواج عقد په مخصوصو دفترانو کښی د ثبتیدلو وروسته د دی قانون د (۴۶) مادی د درج شوی سجلونو د ثبت اداری ته اطلاع ورکول کیږی.

۶۱ ماده:

عقد ازدواج در نکاح نامه رسمی توسط اداره مربوط در سه نقل ترتیب و ثبت میگردد، اصل آن در اداره مربوط حفظ و بهر یک از طرفین عقد یک نقل آن داده می شود. عقد ازدواج بعد از ثبت به دفاتر مخصوص باطلاع اداره ثبت سجلات مندرج ماده (۴۶) این قانون رسانیده میشود.

۶۲ ماده:

(۲) که د ازدواج د عقد ثبتول په دی ترتیب ممکن نه وی، په بله توگه چه د رسمی سندونو د ثبتولو دپاره ټاکل شوی، صورت مومی.

۶۲ ماده:

(۲) اگر ثبت عقد ازدواج به این ترتیب ممکن نباشد، به نحو دیگریکه برای ثبت اسناد رسمی پیش بینی شده است، صورت می گیرد.

۶۳ ماده:

د معتدی خطبه په صراحت او کنایي سره جواز نلری، عام له دی چه بنځه د رجعی یا بائن طلاق معتده وی او صریح عبارت د وفات معتدی ته جواز نلری.

۶۳ ماده:

خواستگاری زن در عادت طلاق رجعی یا بائن بعبارت صریح و کنایه و در عادت وفات بعبارت صریح جواز ندارد.

ماده ۶۴:

کاوژه د ازدواج د وعدی شخه عبارت ده، د عقد دواړه خواوی کولی شی چه ور شخه منصرف شی.

ماده ۶۴:

نامزدی عبارت از وعده به ازدواج است، هر یک از طرفین می تواند از آن منصرف شود.

ماده ۶۵:

که دکوژدی دواړه خوا یوه و بل ته تحفه ورکړی وی، تحفه ورکونکی کولی شی د بلی خوا د عدول په صورت کبنی عین تحفه که موجوده وی او که موجوده نه وی د هغی د اخیستلو د ورځنی قیمت غوښتنه وکی. که عدول د تحفی ورکونکی له خوا صورت ومومی یا تحفه د مینځه ولاړه شی یا استهلاک شوی وی، د هغی بیرته اخیستل په هیڅ صورت سره نه شی کولی.

ماده ۶۵:

هرگاه نامزد به نامزد خود هدیه داده باشد، هدیه دهنده می تواند در صورت انصراف جانب مقابل و موجودیت هدیه، عین یا قیمت روز خرید آن را مطالبه نماید. اگر انصراف از طرف هدیه دهنده صورت بگیرد یا هدیه هلاک و یا استهلاک گردیده باشد، رد آن را به هیچ صورت مطالبه کرده نمیتواند.

ماده ۶۶:

د ازدواج عقد په صریح ایجاب او قبول سره چه فوریت او استمرار افاده کی بی د وخت د قید شخه په یوه مجلس کبنی صورت مومی.

ماده ۶۶:

عقد ازدواج با ایجاب و قبول صریح که فوریت و استمرار را افاده کند بدون قید وقت در مجلس واحد صورت می گیرد.

ماده ۶۷:

ازدواج چه د غیر محقق شرط پوری معلق وی یا راتلونکی زمانی ته مضاف وی نه شی عقد کیدای.

ماده ۶۷:

ازدواج در صورت تعلیق آن به شرط غیر محقق یا مضاف ساختن آن بزمان آینده عقد شده نمیتواند.

ماده ۶۸:

که د ازدواج په عقد کبني داسی شرط کبنيښودل شی چه د قانون او ازدواج د هدفونو څخه مخالف وی، عقد صحیح او شرط باطل گڼل کیږی.

ماده ۶۸:

هرگاه در عقد ازدواج شرطی گذاشته شود که مخالف قانون و اهداف ازدواج باشد، عقد صحیح و شرط باطل پنداشته میشود.

ماده ۶۹:

د بدل ازدواج په عقد کبني یوه بنځه د بدلی بنځی په بدل کی نه واقع کیږی اوهری یوی بنځی ته مهر مثل لزمیږی.

ماده ۶۹:

در عقد ازدواج بدل زن، بدل زن دیگر قرار نگرفته و برای هر یک از زوجه ها مهر مثل لازم میگردد.

ماده ۷۰:

د ازدواج اهلیت هغه وخت پوره کیږی چه نارینه وود د (۱۸) کلنی عمر او بنځو د شپاړس کلنی عمر پوره کړی وی.

ماده ۷۰:

اهلیت ازدواج وقتی کامل می گردد، که ذکور سن (۱۸) و اناث شانزده سالگی را تکمیل کرده باشند.

ماده ۷۱:

(۱) که جلی ددی قانون د (۷۰) مادی درج شوی درشد عمر نه وی پوره کړی دهغی د ازدواج عقد یواځی دپلار په وسیله چه د صحیح تصرف لرونکی وی یا دصلاحیت لرونکی محکمی په وسیلی صورت موندلی شی.

ماده ۷۱:

(۱) هرگاه دختر سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد، عقد ازدواج وی تنها توسط پدر صحیح التصرف یا محکمه با صلاحیت صورت گرفته میتواند.

ماده ۷۲:

(۲) دصغیره جلی دنکاح عقد چه عمری د (۱۵) کلونوڅخه کم وی په هیڅ صورت جواز نه لری.

ماده ۷۲:

(۲) عقد نکاح صغیره کمتر از (۱۵) سال به هیچ وجه جواز ندارد.

ماده ۷۲:

(۱) د ازدواج د عقد دپاره د وکیل

ماده ۷۲:

(۱) گرفتن وکیل برای عقد ازدواج

نیول جواز لری.

جواز دارد.

(۲) وکیل نه شی کولی چه خپله مؤکله د خپلی نکاح په عقد کښی راوړی، مگر دا چه د وکالت په عقد کښی پری تصریح شوی وی.

(۲) وکیل نمی تواند مؤکله خود را به عقد نکاح خود درآورد، مگر اینکه در عقد وکالت به آن تصریح شده باشد.

۷۳ ماده:

وکیل نه شی کولی چه د ازدواج په عقد کښی بی د صلاحیت د تفویض څخه یا دخپل وکیل یا مؤکلی د اجازی په غیر، بل شخص د وکیل په صفت انتخاب کی.

وکیل نمی تواند در عقد ازدواج بدون تفویض صلاحیت یا اجازه مؤکل یا مؤکله خود، شخص دیگری را بصفت وکیل انتخاب نماید.

۷۴ ماده:

وکیل نه شی کولی داسی کار وکی چه د هغه د وکالت د حدودو څخه خارج وی، د وکالت د حدودو څخه بیرون یو کار دفضولی عمل حکم لری، د مؤکل یا مؤکلی د اجازی پوری موقوف دی.

وکیل نمی تواند عملی را که خارج از حدود وکالت او باشد، انجام دهد. تصرف خارج از حدود وکالت بمتابه عمل فضولی بوده و موقوف به اجازه مؤکل یا مؤکله او می باشد.

۷۵ ماده:

وکیل میره ته د ښځی په تسلیمولو او د مهر په ورکولو مکلف نه دی، مگر په هغه صورت کښی چه د مهر د ورکولو ضمانت یی کړی وی. په دی صورت کښی وکیل نه شی کولی چه ورکول شوی مهر د میره څخه و غواړی، مگر په هغه حالت کښی چه د وکیل ضمانت دمیره په اجازی صورت

وکیل به تسلیم زوجه به زوج و پرداخت مهر مکلف نمی باشد، مگر اینکه از پرداخت مهر ضمانت کرده باشد. درین صورت وکیل نمی تواند که مهر تادیه شده را از زوج مطالبه نماید. جز درحالتی که ضمانت وکیل به اجازه زوج صورت

موندلی مومی.

گرفته باشد.

۷۶ ماده:

په هغه صورت کښی چه د عقد دواړه خواوی اصلتاً، شرعاً یا د وکالت په توگه، دیوه شخص د ولایت لاندی واقع وی، شخص کولی شی په یواځنی ډول د عقد د دواړو خواوو له پلوه، ایجاب او قبول وکی، خو په دی شرط چه د عقد قانونی شرطونه مراعات شوی وی.

ماده ۷۶:

در صورتیکه طرفین عقد اصلتاً شرعاً یا توکیلاً تحت ولایت شخص واحد قرار داشته باشند، شخص می تواند به تنهایی از جانب طرفین عقد ایجاب و قبول نماید، مشروط بر این که شرایط قانونی عقد رعایت شده باشد.

۷۷ ماده:

د نکاح د عقد د صحت د پاره او د هغی د نافذیدو دپاره لاندینی شرطونه لازم دی:

ماده ۷۷:

برای صحت عقد نکاح و نفاذ آن شرایط آتی لازم است:

۱ - د عقد د دواړو خواوو یا د هغوی دولیانو یا وکیلانو په وسیله د صحیح ایجاب او قبول ترسره کول.

۱- انجام ایجاب و قبول صحیح توسط عاقدین یا اولیاء یا وکلای شان.

۲ - د اهلیت لرونکو دوه شاهدانو حضور.

۲ - حضور دو نفر شاهد با اهلیت.

۳ - د نکاح کوونکی او نکاح کیدونکی ترمینځ د دایمی یا مؤقتی حرمت نشتوالی.

۳- عدم موجودیت حرمت دائمی و یا مؤقت بین ناکح ومنکوحه.

۷۸ ماده:

قاضی د هغه اشخاصو ولی دی چی ولی نه لری.

ماده ۷۸:

قاضی ولی اشخاصی است که ولی نداشته باشند.

۷۹ ماده:

هغه اشخاص چه د دی قانون د (۷۸) مادی د درج شوی حکم سره سم د قاضی د ولایت لاندی واقع کیږی، قاضی حق نه لری چه هغوی د خپلو ازدواج د عقد لاندی یا د خپلو اصولو یا فروعو د ازدواج د عقد لاندی راوړی.

۷۹ ماده:

اشخاصیکه طبق ماده (۷۸) این قانون تحت ولایت قاضی قرار می گیرند، قاضی نمیتواند آنها را به عقد ازدواج خود یا اصول و فروع خویش در آورد.

۸۰ ماده:

که عاقله او رشیده بی د ولی د موافقی خخه ازدواج وکی، د نکاح عقد نافذ او لازم دی.

۸۰ ماده:

هرگاه عاقله رشیده بدون موافقه ولی ازدواج نماید، عقد نکاح نافذ و لازم میباشد.

۸۱ ماده:

د شخص ازدواج د خپلو اصولو او فروعو سره، د پلار او مور د فروعو سره او د نیکونو د لومړی طبقی د فروعو سره په دایمی ډول حرام دی.

۸۱ ماده:

ازدواج شخص با اصول و فروع خود و فروع پدر و مادر و طبقه اول فروع اجداد بطور ابدی حرام است.

۸۲ ماده:

د شخص ازدواج د خپلی بنخی د اصولو سره په مطلق صورت او د خپلی بنخی د فروعو سره د دخول په صورت کتبی په دایمی ډول حرام دی.

۸۲ ماده:

ازدواج شخص با زوجه اصول و زوجه فروع خودش بطور دایم حرام است. همچنان ازدواج شخص با اصول زوجه اش مطلقاً و با فروع زوجه در صورت دخول بطور دایم حرام میباشد.

۸۳ ماده:

د زنا کوونکی ازدواج د زنا کړی شوی د اصل او فرعی سره همدارنگه د زنا

۸۳ ماده:

ازدواج زنی با اصل و فرع مزینه همچنان ازدواج

مزنیه با اصول و فروع زانی حرام میباشد.

کبری شوی ازدواج د زناکونکی د اصولو او فروعو سره حرام دی.

ازدواج اصول و فروع مزنیه با اصول و فروع زانی ازین امر مستثنی است.

د زنا کبری شوی د اصولو او فروعو ازدواج د زنا کونکی د اصولو او فروعو سره د دی حکم څخه مستثنی دی.

ماده ۸۴:

حرمت رضاعی به استثنای حالات ذیل مانند حرمت نسبی است:

۸۴ ماده:

دلاندنیو حالونو په استثنی، رضاعی حرمت د نسبی حرمت په څیر دی:

۱ - خواهر پسر رضاعی.

۱ - د رضاعی زوی، خور.

۲ - مادر خواهر یا برادر رضاعی.

۲ - رضاعی خوریا ورور، مور.

۳ - مادر کلان پسر یا دختر رضاعی.

۳ - رضاعی ځوی یا لور نیا.

۴ - خواهر برادر رضاعی.

۴ - د رضاعی ورور، خور.

ماده ۸۵:

در حالات ذیل حرمت مؤقت موجود میگردد:

۸۵ ماده:

په لاندنیو حالونو کبسی مؤقتی حرمت پیدا کیږی:

۱ - جمع در نکاح بیین دو زنیکه هرگاه یکی آنها مرد فرض شود، حرمت ازدواج بیین شان بوجود آید.

۱ - د دوه داسی بنځو ترمنځ په نکاح کبسی یو ځای کیدل، چه که دهغوی څخه یو نارینه فرض کړی شی، نو دهغوی ترمنځ د ازدواج حرمت منځته راشی.

۲ - مطلقه ثلاثه تا زمانیکه با شخص دیگری ازدواج نماید.

۲ - د درې طلاقو مطلقه تر څو چه دبل شخص سره ازدواج وکی.

- ۳ - دبل نکاح کړی او معتده.
۴ - منکوحه و معتده غیر.
۴ - هغه ښځه چه لعان شوی وی، ترڅو چه میړه خپل ځان دروغجن کی.
۵ - هغه ښځه چه کتابی نه وی.
۵ - زنیکه اهل کتاب نباشد.

ماده ۸۶:

ازدواج به بیش از یک زن بعد از تحقق حالات آتی صورت گرفته میتواند:

۱ - در حالتیکه خوف عدم عدالت بین زوجات موجود نباشد.

۲ - در حالتیکه شخص کفایت مالی برای تأمین نفقه زوجات از قبیل غذا، لباس، مسکن و تداوی مناسب را دارا باشد.

۳ - در حالتیکه مصلحت مشروع مانند عقیم بودن زوجه اولی و یا مصاب بودن وی به امراض صعب العلاج، موجود باشد.

ماده ۸۷:

زنیکه شوهر وی بر خلاف حکم ماده (۸۶) این قانون ازدواج نموده باشد، می تواند مطابق به احکام مندرج ماده (۱۸۳) این قانون، بر اساس تفریق به

۸۶ ماده:

دیوی څخه د زیاتو ښځو ازدواج دراتلونکو حالونو دتحقق څخه وروسته صورت نیولی شی:

۱ - په هغه حالت کښی چه د ښځو ترمینځ د بی عدالتی ویره

۲ - په هغه حالت کښی چه شخص د ښځو دنفقی د تامین د پاره لکه غذا، کالی، د اوسیدلو د ځای او د مناسبی معالجه مالی توان ولری.

۳ - د مشروعی ښیگڼی په حالت کښی لکه د لمړنی ښځی شنډوالی او یا د هغی په داسی رنځونو مبتلا کیدل، چه علاج یی ډیر سخت وی.

۸۷ ماده:

د کومی ښځی میړه چه د دی قانون د (۸۶) مادی د حکم په خلاف ازدواج کړی وی، کولی شی چه د دی قانون د (۱۸۳) مادی د درج شوو حکمونو سره سم، د ضرر په سبب د جدایی په

سبب ضرر از محکمه مطالبه
طلاق نماید.

ماده ۸۸:

زن می تواند هنگام عقد ازدواج
شرط گذارد که اگر زوج وی
مخالف احکام مندرج ماده (۸۶)
این قانون به زن دیگر ازدواج
کند، صلاحیت طلاق به او انتقال
داده میشود. این شرط وقتی
اعتبار دارد که در وثیقه نکاح درج
شده باشد.

ماده ۸۹:

شخصیکه در ازدواج به بیش از یک
زن مطابق حکم مندرج ماده (۸۶)
این قانون متاهل بودن خود را کتمان
نماید و رضائیت و موافقه صریح
زنی را که جدیداً به نکاح گرفته
است در مورد بدست نیاورده
باشد، درینصورت زوجه جدید
می تواند در صورت عدم
رضائیت به دوام معاشرت به
زوج، مطابق به احکام مندرج ماده
(۱۸۳) بر اساس تفریق به
سبب ضرر از محکمه مطالبه
طلاق نماید.

اساس د محکمی خخه د طلاق
غوبنتنه وکی.

۸۸ ماده:

بنخه کولی شی چه د ازدواج د عقد په
وخت کبسی دا شرط کببیردی چه که
میره یی د دی قانون د (۸۶) مادی د
درج شوو حکمونو په خلاف د بلی
بنخی سره ازدواج وکی، نو د طلاق
واک به هغی ته نقلیږی. دا شرط هغه
وخت اعتبار لری چه د نکاح په وثیقی
کبسی درج شوی وی.

۸۹ ماده:

که څوک د یوی بنخی خخه په زیات
ازدواج کبسی د دی قانون د (۸۶)
مادی د حکم سره سم، خپل متاهل
والی پت کی او د هغی بنخی چه نوی
یی نکاح کړی د هغی صریحه رضاء او
موافقه په دی باره کبسی نه وی ترلاسه
کړی، په دی صورت کبسی نوی بنخه
کولی شی که د میره سره د معاشرت
په دوام راضی نه وی، د دی قانون د
(۱۸۳) مادی د درج شوو حکمونو
سره سم د ضرریه سبب د جدایی په
اساس د محکمی خخه د طلاق
غوبنتنه وکی.

اووم مبحث - د ازدواج آثار

مبحث هفتم - آثار ازدواج

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

فرع اول - احکام عمومی

۹۰ ماده:

په صحیحی او نافذی نکاح د هغی ټول آثار لکه د بنځی نفقه، د میراث حقوق، د نسب ثبوت او د مصاهرت حرمت مرتبیری.

ماده ۹۰:

بر نکاح صحیح و نافذ تمام آثار آن از قبیل نفقه زوجه، حقوق میراث، ثبوت نسب و حرمت مصاهره مرتب میگردد.

۹۱ ماده:

د ټول مهر د لزوم په باره کبسی، که نکاح صحیح وی، نو صحیح خلت د دخول حکم لری، که څه هم میړه عین وی. همدارنگه د نسب د ثابولو، نفقی، د بنځی د خور د نکاح حرمت په باره کبسی د صحیح خلت حکم لکه په صحیحی نکاح کبسی عیناً د دخول حکم لری.

ماده ۹۱:

در مورد لزوم کل مهر، خلوت صحیح، حکم دخول را در نکاح صحیح دارد، گرچه زوج عین باشد. همچنان در مورد اثبات نسب، نفقه، حرمت نکاح خواهر زوجه، حکم خلوت صحیح، عیناً حکم دخول در نکاح صحیح را دارا می باشد.

۹۲ ماده:

(۱) د مسلمانانی بنځی نکاح د نا مسلمان سړی سره باطله ده. مسلمان سړی کولی شی چه د کتابی بنځی سره ازدواج وکی.

ماده ۹۲:

(۱) ازدواج زن مسلمان با مرد غیر مسلمان باطل است. مرد مسلمان می تواند با زن اهل کتاب ازدواج نماید.

(۲) د کتابی بنځی ازدواج د هغی د کتابی ولی په وسیله د دوه کتابی شاهدانو په حضور صورت موندلی شی. د دی مادی په درج شوو مواردو کبسی اولاد د پلار د دین

(۲) ازدواج زن اهل کتاب توسط ولی کتابی وی بحضور دو نفر شاهد اهل کتاب صورت گرفته می تواند. در موارد مندرج این ماده اولاد تابع دین پدر

تابع گنبل کیبری.

شناخته می شود.

ماده: ۹۳

دکتابی بنحی نکاح په مسلمانان بنحی او عکس یی جواز لری.

ماده ۹۳:

نکاح زن اهل کتاب بالای زن مسلمان و عکس آن جواز دارد.

ماده: ۹۴

که په نا صحیح نکاح کنبی دمیره او بنحی، د دخول او دهغی د مقدمو ترمخه جدایی صورت ومومی، د مصاهرت د حرمت موجب نه گرخی.

ماده ۹۴:

هرگاه در نکاح غیر صحیح بین زوج و زوجه قبل از دخول و مقدمات آن تفریق صورت بگیرد، موجب حرمت مصاهره نمی گردد.

ماده: ۹۵

په باطل ازدواج که څه هم دخول په کنبی صورت موندلی وی، د صحیح ازدواج د آثارو څخه هیڅ یو پری نه مرتبیری.

ماده ۹۵:

هیچ یک از آثار ازدواج صحیح بر ازدواج باطل گرچه دخول در آن صورت گرفته باشد، مرتب نمیگردد.

ماده: ۹۶

که ازدواج په ایجاب او قبول صورت موندلی وی خو بعضی شرطونه یی نه وی پوره شوی، فاسد گنبل کیبری او د ازدواج حکمونه پری نه مرتب کیبری.

ماده ۹۶:

ازدواجیکه با ایجاب و قبول صورت گرفته و بعضی شرایط آن تکمیل نگردیده باشد، فاسد و احکام ازدواج بر آن مرتب نمی گردد.

ماده: ۹۷

(۱) فاسد ازدواج د دخول ترمخه د باطلی نکاح حکم لری.

ماده ۹۷:

(۱) ازدواج فاسد قبل از دخول در حکم نکاح باطل است.

(۲) که د فاسد ازدواج څخه وروسته د

خول صورت و مومی نو مهر، نسب، د مصاهرت حرمت، عدت، جدایی او

(۲) هرگاه بعد از ازدواج فاسد دخول صورت بگیرد، مهر، نسب، حرمت مصاهره، عدت، تفریق و نفقه

نقہ ثابتيري.

ثابت ميگرده.

دوه يمه فرعه - مهر

فرع دوم - مهر

۹۸ ماده:

په دخول، صحيح خلوت يا د زوجينو څخه ديوه په مرگ كه څه هم دا مرگ د دخول يا صحيح خلوت تر مخه صورت موندلی وي، ټول مهر لزميري.

۹۸ ماده:

كل مهر باوټی، خلوت صحيحه يا وفات يكي از زوجين گرچه قبل از دخول يا خلوت صحيحه صورت گرفته باشد، لازم ميگرده.

۹۹ ماده:

بنځه د مسمی مهر مستحقه گنيل کيږي. كه مهر د عقد په وخت كښي نه وي ټاكل شوي او يا نفی شوي وي، نو مهر مثل لزميري.

۹۹ ماده:

زوجه مستحق مهر مسمی می باشد. اگر مهر حين عقد تعيين نشده و يا نفی آن بعمل آمده باشد، مهر مثل لازم می گردد.

۱۰۰ ماده:

مال چه د تملك قابليت ولري، مهر ټاكل كېدای شي.

۱۰۰ ماده:

مال قابل تملك، مهر تعيين شده می تواند.

۱۰۱ ماده:

(۱) ټول مهر يا يوه حصه يي په معجله يا موجهه ډول ټاكل كېدای شي.

۱۰۱ ماده:

(۱) كل يا قسمتي از مهر، حين عقد طور معجل يا مؤجل تعيين شده می تواند.

(۲) په هغه صورت كښي چه په تعجيل يا تأجيل تصريح نه وي شوي، عرف ته رجوع كيږي. د جدایی او وفات په صورت كښي د مؤجل مهر وركول د لنډي مودې تابع دي، مگر داچه د عقد په وخت كښي په ټاكلي مودې تصريح

(۲) در صورت عدم تصريح، بعرف رجوع می گردد. پرداخت مهر مؤجل در صورت تفريق يا وفات تابع مدت كوتاه تر می باشد، مگر اينكه حين عقد مدت معينی تصريح

شوی وی.

شده باشد.

ماده ۱۰۲:

ماده ۱۰۲:

(۱) میره کولی شی چه د عقد خخه وروسته د مهر اندازه زیاته کی.

(۱) زوج می تواند مقدار مهر را بعد از عقد تزئید نماید.

(۲) په پورتنی حالت کبسی د مهر زیاتوالی د لاندیو شرطونو تابع دی:

(۲) در حالت فوق زیادت در مهر تابع شرایط ذیل است:

۱ - دمهردزیاتوالی اندازه دی معلومه وی.

۱ - مقدار زیادت مهر معلوم باشد.

۲ - بنخه یا دهغی ولی دی دا زیاتوالی قبول کی.

۲ - زوجه یا ولی او این زیادت را قبول نماید.

۳ - د زوجیت رابطه دی باقی وی.

۳ - رابطه زوجیت باقی باشد.

ماده ۱۰۳:

ماده ۱۰۳:

(۱) بالغه بنخه چه د قانونی ازدواج عمری پوره کری وی د صحت په حالت کبسی او پخپله رضا کولی شی، هغه مهر چه ورته نقد ټاکل شوی، ټول او یا یوه حصه یی د میره د ذمی خخه ساقط کی.

(۱) زوجه بالغه که سن ازدواج قانونی را تکمیل نموده باشد، می تواند در حالت صحت و رضای خود مهری را که نقداً تعیین شده باشد، کلاً و یا قسماً از ذمه زوج ساقط نماید.

(۲) بنخی چه د دی قانون د (۷۰) مادی درج شوی عمری نه وی پوره کری د هغی پلار په هیخ صورت نه شی کولی چه مهر د میره د ذمی خخه ساقط کی.

(۲) پدر زوجه ای که سن مندرج ماده (۷۰) این قانون را تکمیل نکرده باشد، به هیچ صورت نمی تواند مهر را از ذمه زوج ساقط نماید.

ماده ۱۰۴:

کومی بنخی چه د مهر د تاکلو اختیار میړه ته سپارلی وی او مهر یی نه وی مسمی شوی، کولی شی چه د عقد خخه وروسته او د دخول ترمخه د مهر پاکل وغواری، میړه مکلف دی چه مهر یی وپاکی، که میړه د مهر د تاکلو خخه خان وڅغوره، بنخه کولی شی چه د صلاحیت لرونکی محکمی خخه د مهر مثل پاکل وغواری.

ماده ۱۰۴:

زنیکه اختیار تعیین مهر را به زوج تفویض نموده و مهر او تسمیه نشده باشد، می تواند بعد از عقد و قبل از دخول، تعیین مهر را مطالبه نماید. زوج مکلف است مهر او را معین کند در صورت امتناع، زوجه می تواند تعیین مهر مثل را از محکمه با صلاحیت مطالبه بدارد.

ماده ۱۰۵:

که جدایی د دخول یا صحیح خلوت خخه ترمخه واقع شی نوکه مهر مسمی شوی وو، نو بنخه د نیمایی مسمی شوی مهر او که نه وو، مسمی شوی د نیمایی مهر مثل مستحقه ده.

ماده ۱۰۵:

هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد، در صورت تسمیه، زوجه نصف مهر مسمی و در غیر آن نصف مهر مثل را مستحق می شود.

ماده ۱۰۶:

که جدایی د صحیح خلوت یا دخول ترمخه د بنخی له خوا صورت ونیسی، ټول مهر یی ساقطیږی.

ماده ۱۰۶:

هرگاه تفریق قبل از دخول یا خلوت صحیحه از طرف زوجه صورت گیرد، مهر وی کاملاً ساقط میگردد.

ماده ۱۰۷:

که د زوجینو ترمنخ جدایی د دخول یا صحیح خلوت ترمخه واقع شی، د بنخی دپاره متعه چه د معمولو کالو او امثالو خخه عبارت ده، لارمیری. د متعی په پاکلو کبسی د میړه مالی قدرت په نظر کبسی نیول کیږی خو په

ماده ۱۰۷:

هرگاه تفریق بین زوجین قبل از دخول یا خلوت صحیحه واقع گردد، برای زوجه، متعه ای که عبارت از البسه معمول و امثال وی می باشد، واجب می گردد. در تعیین متعه، توان مالی زوج در نظر گرفته شده و به هیچ

صورت قیمت آن از نصف مهر مثل تجاوز نمی کند.

ماده ۱۰۸:

(۱) هرگاه طلاق قبل از دخول واقع گردیده و مهر مسمی باشد و یا زوج وفات نماید، متعه برای زوجه واجب نمی گردد.

(۲) در صورتیکه طلاق بعد از دخول واقع گردد، خواه مهر مسمی باشد یا نه، ادای متعه برای زوجه جواز دارد.

ماده ۱۰۹:

هرگاه شخصی در حین مرض موت خود ازدواج نموده و مهر زوجه اش را بیشتر از مهر مثل تعیین کرده باشد، این زیادت تابع احکام وصیت می گردد.

ماده ۱۱۰:

مهر، ملکیت زوجه محسوب می گردد. زوجه می تواند در مهر خود هر نوع تصرف مالکانه بنماید.

ماده ۱۱۱:

هرگاه زوجه کل مهر یا قسمتی از آن را قبل یا بعد از قبض به زوج هبه نموده و قبل از دخول، طلاق واقع

هیچ صورت د هغی قیمت دنیمایی مهر مثل خخه نه شی زیاتیدای.

ماده ۱۰۸:

(۱) که طلاق د دخول خخه ترمخه واقع شی او مهر مسمی وی او یا میپره مر شی، بنخی ته متعه نه لارمیپری.

(۲) په هغه صورت کبسی چه طلاق د دخول خخه وروسته واقع شی، که مهر مسمی شوی وی او که نه وی مسمی شوی، بنخی ته دمتعی ورکول جواز لری.

ماده ۱۰۹:

که یو سپی د مرگ د مرض په وخت کبسی ازدواج وکی او د خپلی بنخی مهیری د مهر مثل خخه زیات تاکلی وی، دا زیاتوالی د وصیت د حکمونو تابع گرخی.

ماده ۱۱۰:

مهر، د بنخی ملکیت دی. بنخه کولی شی پخپل مهر کبسی هر نوع مالکانه تصرف وکی.

ماده ۱۱۱:

که بنخه ټول مهر او یایی یوه حصه د قبض خخه ترمخه یا وروسته خپل میپره ته هبه کی او د دخول خخه ترمخه

گردد، زوج نمی تواند نصف مهر را مطالبه نماید.

ماده ۱۱۲:

هرگاه مهر پول نقده یا شی مثلی نبوده و زوجه نصف یا کل آنرا به زوج هبه نماید، در صورت وقوع طلاق قبل از دخول، زوج نمی تواند هیچ چیز را به عنوان مهر مطالبه نماید.

ماده ۱۱۳:

پدر نمیتواند مهر دختر خود را کلاً یا قسماً هبه نماید.

ماده ۱۱۴:

زوجه مجبور گردانیده نمی شود، تا کل یا قسمتی از مهر خود را به زوج یا شخص دیگری واگذار شود. در صورتیکه زوجه قبل از قبض کل مهر وفات نماید، ورثه وی می تواند از زوج و در صورت وفات زوج از ورثه او پس از وضع حق الارث زوجه مهر باقیمانده را مطالبه نمایند.

فرع سوم - مسکن

ماده ۱۱۵:

زوج مطابق به توان مالی خود برای زوجه اش مسکن مناسب

طلاق واقع شی، میره نه شی کولی نیمایی مهر و غواری.

ماده ۱۱۲:

که مهر نقدی پیسی یا مثلی شی نه وی، او بنسخی د هغی نیمایی یا تول میره ته هبه کپی، نوکه طلاق د دخول خخه ترمخه واقع شو، میره نه شی کولی چه د مهر په نامه خه شی و غواری.

ماده ۱۱۳:

پلار نه شی کولی چه د خپلی لور تول یا یوه حصه مهر هبه کی.

ماده ۱۱۴:

هیڅوک نه شی کولی چه بنخه مجبوره کی چه خپل تول مهر او یایی یوه حصه، میره ته یا بل چاته پریردی. په هغه صورت کبسی چه بنخه د تول مهر د قبضولو ترمخه مړه شی، ورثه یی کولی شی چه دمیره خخه یی او که میره یی مړ وو د میره دورثی خخه یی، د بنسخی د میراث د حق د وضع کیدو وروسته، پاتی مهر و غواری.

درېمه فرعه - داوسیدلو ځای

ماده ۱۱۵:

میره به د خپل مالی قدرت سره سم د خپلی بنسخی دپاره د اوسیدلو مناسب

خای برابروی.

تهیه مینماید.

ماده ۱۱۶:

که یوسری دیوی خخه زیاتی بنسخی ولری، نه شی کولی چه د هغوی د رضا په غیر د اوسیدلو په یوه خای کنبی هغوی اوسیدو ته مجبور کی.

ماده ۱۱۶:

هرگاه شخصی بیش از یک زوجه داشته باش، نمی تواند بدون رضائیت، آنها را در مسکن واحد مجبور به رهایش گرداند.

خلورمه فرعه - نفقه

فرع چهارم - نفقه

ماده ۱۱۷:

(۱) د صحیحی او نافذی نکاح په عقد، د بنسخی نفقه په میره لزمیری که شه هم بنسخه د خپلوانو په کورکنبی ژوند کوی، که بنسخه ناحقه دمیره کورته د تللو خخه خان وژغوری نو نفقه یی په میره نه لزمیری.

ماده ۱۱۷:

(۱) با عقد نکاح صحیح و نافذ نفقه بر زوج لازم میگردد، گرچه زوجه در مسکن اقاربش رهایش داشته باشد. اگر زوجه از رفتن به مسکن زوج بدون حق امتناع ورزد، نفقه وی بر زوج لازم نمیگردد.

ماده ۱۱۸:

(۲) بنسخه هغه وخت حق لری چه د میره کورته د تللو خخه خان وژغوری، چه د دی قانون د (۱۱۵-۱۱۶) مادو د حکمونو سره سم ورته د میره له خوا د اوسیدلو مناسب خای نه وی برابره شوی، او یایی معجل مهر نه وی ورکول شوی.

ماده ۱۱۸:

(۲) زوجه وقتی حق دارد از رفتن بمسکن زوج امتناع ورزد که مسکن مناسب مطابق به مواد (۱۱۵ و ۱۱۶) این قانون از طرف زوج تهیه نشده و یا مهر معجل وی تأدیه نگردیده باشد.

ماده ۱۱۸:

د بنسخی نفقه مشتمله ده په خوراک، لباس، داوسیدلو په خای او د بنسخی په دارو کولو. خو د میره د مالی قدرت په تناسب.

ماده ۱۱۸:

نفقة زوجه مشتمل استبر طعام، لباس، مسکن و تداوی متناسب به توان مالی زوج.

۱۱۹ ماده:

که میړه د نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوری یا یی په نفقه کښی تقصیر ثابت شی، صلاحیت لرونکی محکمه به میړه د نفقی په ورکولو مکلفوی.

ماده ۱۱۹:

هرگاه زوج از ادای نفقه امتناع ورزد یا تقصیر وی در آن ثابت گردد، محکمه با صلاحیت زوج را به ادای نفقه مکلف میگرداند.

۱۲۰ ماده:

د ښځی نفقه د میړه د بندۍ کیدو له امله که څه هم د نفقی د ورکولو قدرت ونه لری، د میړه د ذمی څخه نه ساقطیږی.

ماده ۱۲۰:

نفقةٔ زوجه به اثر حبس زوج گرچه توان ادای آن را نداشته باشد، از ذمه وی ساقط نمی گردد.

۱۲۱ ماده:

که میړه غایب وی د ښځی نفقه د میړه د مالونو څخه چه په نفقه کښی شاملیدای شی او د هغی په تصرف کی وی، تامینیږی.

ماده ۱۲۱:

هرگاه زوج غایب باشد، نفقه زوجه از اموال زوج که شامل نفقه شده بتواند و بدسترس وی قرار داشته باشد، تأمین میگردد.

۱۲۲ ماده:

د هغی په غیر د هغه مالونو څخه چه د بل چا سره یی د ودیعت یا قرض په توگه لری، ټاکل کیږی.

ماده ۱۲۲:

درغیر آن از اموالیکه نزد دیگری طور ودیعت یا دین دارد، نفقه زوجه تعیین میگردد.

۱۲۲ ماده:

په لاندنیو حالونو کښی ښځه د نفقی حق نه لری:

ماده ۱۲۲:

در حالات ذیل زوجه مستحق نفقه نمی گردد:

۱ - که ښځه بی دمیره د اجازی یا د جایزو مقصدونو په غیر داوسیدلو د ځای څخه ووځی.

۱ - زوجه بدون اجازهٔ زوج یا بغیر مقاصد جایز از مسکن خارج گردد.

۲ - که ښځه د زوجیت په امورو کښی اطاعت ونه لری.

۲ - زوجه به امور زوجیت اطاعت نداشته باشد.

۳ - مانع انتقال زوجه به مسکن زوج موجود باشد.

ماده ۱۲۳:

نفقة زوجه مطابق به توان مالی زوج تأمین میگردد، مشروط بر اینکه نفقه از حداقل کفاف زوجه کمتر نباشد.

ماده ۱۲۴:

زیادات و تنقیص نفقه تابع تحول توان مالی زوج و تغییر قیمت اشیاء در محل می باشد، ادعای زیادات و یا تنقیص نفقه متعین قبل از سپری شدن شش ماه از تاریخ تعیین آن پذیرفته نمی شود.

ماده ۱۲۵:

هرگاه زوج از ادای نفقه واجبه امتناع ورزد، از تاریخ امتناع به ادای نفقه زوجه مکلف میگردد.

ماده ۱۲۶:

مطلقه از تاریخ طلاق تاختم عدت مستحق نفقه میگردد.

ماده ۱۲۷:

ادعای مطلقه در مورد نفقه ایام عدت اگر بیشتر از

۳ - که د میړه کورته د ښځی د نقلولو مانع موجودی وی.

۱۲۳ ماده:

د ښځی نفقه د میړه د مالی قدرت سره سم تأمینېږی، خو په دی شرط چه نفقه د ښځی د کمی اندازی د کفایت څخه لږ نه وی.

۱۲۴ ماده:

د نفقی کموالی او زیاتوالی د میړه د مالی قدرت د تحول او په محل کښی د شیانو د قیمت د تغییر، تابع دی. د ټاکل شوی نفقی د زیاتوالی یا کموالی دعوی، ترخو چه د نفقی د ټاکلو په نېټه شپږ میاشتې نه وی تیری، نه اوریدله کیږی.

۱۲۵ ماده:

که میړه د واجبی نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوری، د ځان ژغورلو د نېټی څخه د نفقی په ورکولو مکلف کیږی.

۱۲۶ ماده:

طلاقه شوی د طلاق د نېټی څخه د عدت د پای ته رسیدو پوری د نفقی حق لری.

۱۲۷ ماده:

د عدت د ورځو د نفقی په باره کښی د طلاقی شوی ښځی دعوی که د طلاق

یکسال از تاریخ طلاق باشد، قابل سمع نیست.

ماده ۱۲۸:

نفقة واجبہ جز به اداء یا ابراء از آن ساقط نمی گردد.

ماده ۱۲۹:

ابراء از نفقه قبل از اینکہ تعیین شده باشد باطل است، خواه تعیین نفقه رضائی باشد یا قضائی. اما ابراء از نفقه بعد از تعیین وقتی صحیح میگردد کہ ابراء از نفقه ایام گذشته باشد. ابراء از نفقه روز، هفته، ماه و سال آینده وقتی صحیح میگردد کہ نفقه بالترتیب طور روزمره، هفته وار، ماهوار و سالانه تعیین شده باشد.

ماده ۱۳۰:

دین نفقه زوجه بر ذمه زوج یا اینکه بر ذمه زوجه باشد باساس مطالبه هر یک از زوجین مجرا شده می تواند.

مبحث هشتم - انحلال ازدواج

فرع اول - احکام عمومی

ماده ۱۳۱:

عقد ازدواج با فسخ، طلاق، خلع یا

دنبتی خخه تر یو کال زیاته موده تیره شوی وی، نه اوریدل کیبری.

ماده ۱۲۸:

واجبه شوی نفقه بی له اداء کولو یا دهگی خخه په ابراء کولو نه ساقطیبری.

ماده ۱۲۹:

پخوا له دی چه نفقه و ټاکل شی د هگی خخه ابراء کول باطل دی، عام له دی چه د نفقی تعیین رضایی وی او که قضایی، خود نفقی د ټاکلو وروسته د هگی خخه ابراء کول هغه وخت صحیح کیبری چه ابراء د تیرو ورخو د نفقی خخه وی دراتلونکی ورخی، هفتی، میاشتی او کال د نفقی ابراء کول هغه وخت صحیح کیبری چه نفقه په ترتیب سره په ورخنی، هفته ایزی، میاشتنی اوکلنی توگه ټاکل شوی وی.

ماده ۱۳۰:

د نفقی پور چه بنخه پر خپل میړه او یا میړه پر خپله بنخه لری د زوجینو خخه دهر یوه په غوښتنه مجرا کیدای شی.

اتم مبحث - د ازدواج منحل کیدل

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

ماده ۱۳۱:

دی قانون د درج شوو حکمونو سره

تفریق مطابق به احکام مندرج این قانون منحل میگردد.

سم د ازدواج عقد په فسخ، طلاق، خلع او یا جدایی سره منحل کیږی.

فرع دوم - فسخ

دوه یمه فرعه - فسخ

ماده ۱۳۲:

۱۳۲ ماده:

فسخ عبارت است از نقض عقد ازدواج به سبب وقوع خلل در حین عقد و یا بعد از آن، به نحویکه مانع دوام ازدواج گردد.

فسخ عبارت ده د ازدواج د عقد د ماتولو څخه د عقد په وخت کی د خلل د واقع کیدو په سبب یا تر هغی وروسته، په داسی توگه چه د ازدواج د دوام منع کیدونکی وگرځی.

ماده ۱۳۳:

۱۳۳ ماده:

حالات مذکور ماده (۱۳۲) که موجب فسخ عقد ازدواج شناخته میشود قرار ذیل می باشد:

د دی قانون د (۱۳۲) مادی درج شوی حالونه چه د ازدواج د عقد د فسخ کیدو موجب گنل کیږی په لاندینی ډول دی:

۱ - خلل در حین عقد ناشی از اسباب ذیل میباشد:

۱ - د عقد په وخت کینی خلل دلائدنیو سببونو څخه پیدا کیږی:

الف - فقدان یکی از شروط صحت عقد.

الف - د عقد د صحت د شرطونو څخه دیوه نشتوالی.

ب - خیاری افساقه (زوال جنون) وعته.

ب - د ادراک خیاری، دلیونتوب او معتوهیت زوال.

ج - نقصان مهر از اندازه مهر مثل زوجه.

ج - د بنځی د مهر مثل د اندازی څخه د مهر کموالی.

۲ - خلل بعد از عقد که مانع دوام ازدواج میگردد، ناشی از

۲ - د عقد څخه وروسته کوم خلل چه د ازدواج د دوام منع کیدونکی وگرځی،

د لاندنيو سببونو څخه پيدا كېږي:.

اسباب ذيل مياشود:

الف - د مصاهرت حرمت.

الف - حرمت مصاهره.

ب - لعان.

ب - لعان.

ج - د غير كتابي بنځي د مسلماني څخه ځان ژغورل كه يي ميره مسلمان شوي وي.

ج - امتناع زوجه غير كتابي از مسلمان شدن در صورتيكه زوج او مسلمان شده باشد.

ماده: ۱۳۴

ماده: ۱۳۴

(۱) ددی قانون د (۱۳۳) مادي په دواړو درج شوو حالونو كښي، د ازدواج د عقد فسخ كيدل، د صلاحيت لرونكي محكمي په قطعي حكم صورت مومي.

(۱) فسخ عقد ازدواج در هر دو حالت مندرج ماده (۱۳۳) اين قانون به حكم قطعي محكمه با صلاحيت صورت ميگيرد.

(۲) د دی قانون د (۱۳۳) مادي د دوه يم ي فقری د درج شوو سببونو څخه پيدا شوي فسخ د زوجينو په رضا، بي د محكمي د حكم نه هم جواز لري.

(۲) فسخ ناشي از اسباب مندرج فقره (دوم) ماده مذکور برضاييت زوجين بدون حكم محكمه نيز جواز دارد.

درېيمه فرعه - طلاق

فرع سوم - طلاق

ماده: ۱۳۵

ماده: ۱۳۵

(۱) طلاق عبارت دی صحيح زوجيت د رابطي د منحل كولو څخه په حال يا راتلونكي وخت كښي د ميره او بنځي ترمنځ، په داسي الفاظو سره چه په صريحه توگه ورڅخه طلاق افاده شي.

(۱) طلاق عبارت از انحلال رابطه زوجيت صحيحه در حال يا آينده، بين زوج و زوجه، به الفاظيكه وقوع طلاق صراحتاً از آن افاده شده بتواند.

(۲) طلاق از جانب زوج يا محکمه با صلاحيت بدرخواست زوجه مطابق به احکام اين قانون صادر ميگردد.

ماده ۱۳۶:

طلاق تنها بالمي زوجه ايکه در نکاح صحيح يا در عدت طلاق رجعي باشد، واقع ميگردد.

ماده ۱۳۷:

طلاق هر زوج عاقل و بالغ واقع ميگردد، گرچه زوج سفیه يا مريض غير مختل العقل باشد.

ماده ۱۳۸:

طلاق بحالت سکر واقع نميگردد.

ماده ۱۳۹:

(۱) زوج ميتواند بصورت شفوي و يا تحريري زوجه اش را طلاق نمايد. هرگاه زوج فاقد اين دو وسيله باشد، طلاق به اشارات معموله که صراحتاً معنی طلاق را افاده نمايد، صورت گرفته مي تواند.

(۲) طلاق به الفاظ صريح ايکه در عرف معنی طلاق را افاده کند، بدون نيت واقع ميگردد.

(۲) د دی قانون د حکمونو سره سم، طلاق د ميرپه له خوا يا د صلاحيت لرونکی محکمی له خوا د بنځی په غوښتنه صادرېږي.

ماده ۱۳۶:

طلاق يواځی په هغه بنځه واقع کېږي، چه په صحيحی نکاح يا د رجعی طلاقو په عدت کښی وی.

ماده ۱۳۷:

د هر عاقل بالغ ميرپه طلاق واقع کېږي، که څه هم ميرپه سفیه يا داسی مريض وی چه عقل يی اختلال نه وی پيدا کړی.

ماده ۱۳۸:

د نيشی په حالت کښی طلاق نه واقع کېږي.

ماده ۱۳۹:

(۱) ميرپه کولی شی چه خپله بنځه په شفوي يا ليکلی توگه طلاقه کی، که ميرپه دا دواړه وسيلی ونه لری نو طلاق په معمولو اشارو چه په صراحت سره د طلاق معنهی افاده کی، صورت نيولی شی.

(۲) طلاق په صريحو لفظونو سره چه په عرف کښی د طلاق معنی افاده کی، بی له نيتيه واقع کېږي.

۱۴۰ ماده:

ماده ۱۴۰:
زوجه قاصر، از جانب زوج یا پدر زوج
طلاق شده نمی تواند.

دقاصر بنسخه، دمیره له خوا یا دمیره د
پلار له خوا نه شی طلاقیدلی.

۱۴۱ ماده:

ماده ۱۴۱:
طلاق اشخاص ذیل اعتبار
ندارد:

دلاندنیو اشخاصو طلاق اعتبار نه
لری:

۱ - مجنون، مگر در
صورتیکه طلاق را قبل از
جنون به شرطی معلق
ساخته و شرط در حال جنون
موجود شود.

۱ - دلیونی، مگر په هغه صورت کنبی
چه طلاق یی دلیونتوب خخه ترمخه
دیوه شرط پوری معلق کړی وی او
شرط دلیونتوب په حالت کنبی
موجود شی.

۲ - معتوه.

۲ - د معتوه.

۳ - مکره.

۳ - د هغه چاچه زور پری شوی وی.

۴ - نایم.

۴ - د ویده.

۵ - شخصیکه عقلش به علت زیادت
سن و یا مرض مختل گردیده باشد.

۵ - دهغه چاچه عقل یی د ډیر عمر یا
مرض له امله مختل شوی وی.

۶ - شخص مدهوش که قوه ممیزه
اش را به علت غضب یا عوامل
دیگری از دست داده و قولش را درک
نکند.

۶ - د هغه مدهوش چه خپله ممیزه قوه
یی د غضب په علت یا دنورو عواملو له
امله دلاسه ورکړی وی اونه پوهیږی چه
خه وایی.

۱۴۲ ماده:

زوج می تواند زوجه اش را توسط
وکیل قانونی طلاق دهد یا اینکه
صلاحیت طلاق را بخود زوجه

۱۴۲ ماده:

میره کولی شی چه خپلی بنخی ته د
قانونی وکیل په وسیله طلاق ورکی یا
دا چه د طلاق صلاحیت پخپله

بنخی ته وسپاری.

تفویض نماید.

ماده: ۱۴۳

ماده: ۱۴۳

که سړې خپلې بنخی ته د طلاق صلاحیت وسپاری نو نشی کولی چه ورڅخه بیرته وگرځی، مگر په هغه صورت کښی چه بنځه ورسپارل شوی صلاحیت قبول نه کی.

زوج بعد از تفویض صلاحیت طلاق نمی تواند از آن رجوع کند، مگر اینکه زوجه صلاحیت مفوضه را قبول نکرده باشد.

ماده: ۱۴۴

ماده: ۱۴۴

میره د بنخی په مقابل کښی د دری طلاقو صلاحیت لری.

زوج در برابر زوجه صلاحیت سه طلاق را دارد.

ماده: ۱۴۵

ماده: ۱۴۵

طلاق د عدد سره یو ځای عام له دی چه په لفظونو یا اشاری یی صورت موندلی وی، یو طلاق گڼل کیږی.

طلاق مقترن بعدد خواه به الفاظ یا اشاره صورت گرفته باشد، یک طلاق شناخته میشود.

ماده: ۱۴۶

ماده: ۱۴۶

طلاق په عمومی صورت رجعی او په لاندنیو مواردو کښی باین وی:

طلاق بطور عموم رجعی و در موارد ذیل باین می باشد:

۱ - درېم طلاق.

۱ - طلاق سوم.

۲ - د دخول څخه تر مخه طلاق.

۲ - طلاق قبل دخول.

۳ - طلاق دیو شی په عوض.

۳ - طلاق به عوض.

۴ - هغه طلاق چه په دی قانون کښی د باین په لفظ ذکر شوی.

۴ - طلاقیکه درین قانون باین خوانده شده.

ماده ۱۴۷:

میرپه نه شی کولی چه د خپلی په دری طلاقو، طلاقى شوى دبنځى سره بیا ازدواج وکى، مگر داچه په دری طلاقو، طلاقه شوى دبل سړى سره ازدواج وکى او ددوه یم ازدواج د دخول څخه وروسته طلاقه شى او عدت پوره کى.

ماده ۱۴۷:

زوج نمی تواند با مطلقه ثلاثه خود دوباره ازدواج نماید، مگر اینکه مطلقه ثلاثه با شخص دیگری ازدواج نموده و بعد از دخول ازدواج دومى طلاق گردیده و عدت را تکمیل کرده باشد.

ماده ۱۴۸:

د دخول څخه تر مخه دبنځى هر نوع طلاق همدارنگه یو یا دوه رجعى طلاقونه چه رجوع پکښى صورت نه وى نیولى، بائن صغرى طلاق ورته ویل کیږى.

ماده ۱۴۸:

هر نوع طلاق زوجه قبل از دخول همچنان یک یا دو طلاق رجعى که در آن رجوع صورت نگرفته باشد، طلاق بائن صغرى گفته میشود.

ماده ۱۴۹:

د ازدواج آثار او دمیرپه صلاحیت په یوه یا دوه رجعى طلاقونو د طلاق د عدت دمودى پورى له منځه نه ځى، پخپل حال باقى پاتى کیږى.

ماده ۱۴۹:

آثار ازدواج و صلاحیت زوج با یک یا دو طلاق رجعى تا زمان تکمیل عدت طلاق از بین نرفته، بحال خود باقى می ماند.

ماده ۱۵۰:

راتلونكى زمانى ته د رجوع كولو تعلیق یا بل كوم شرط ته جواز نه لرى. د رجوع د صحت دپاره د شاهدانو حضور شرط نه دى.

ماده ۱۵۰:

تعلیق رجوع بزمان آینده یا بکدام شرط جواز ندارد. در صحت رجوع حضور شهود شرط نمی باشد.

ماده ۱۵۱:

په رجعى طلاقو کښى د زوجیت رابطه

ماده ۱۵۱:

رابطه زوجیت در طلاق رجعى با

پاک شدن از حیض سوم قطع و حق رجوع زوج ساقط میگردد.

ماده ۱۵۲:

طلاق باین صغری عقد ازدواج را منحل و آثار مرتب بر آن را از بین می برد. صلاحیت زوج و جمیع روابط زوجیت را به استثنای عدت، به مجرد وقوع ساقط می سازد.

ماده ۱۵۳:

(۱) طلاق باین صغرا موجب حرمت ازدواج مطلقه به زوج نمی گردد.

(۲) زوج می تواند با مطلقه باین صغری در حین عدت و یا بعد از آن مجدداً ازدواج نماید، مشروط بر اینکه این ازدواج به رضای زن و به عقد و مهر جدید صورت بگیرد.

ماده ۱۵۴:

هرگاه مطلقه با شخص دیگری ازدواج نموده و پس از دخول طلاق گردد، می تواند با زوج اول ازدواج نماید. درین صورت طلاق های قبلی از اعتبار ساقط، زوج مجدداً صلاحیت سه طلاق را کسب مینماید.

د دریم حیض خنجه د پاکوالی وروسته قطع کیبری او د میره د رجوع کولو حق ساقطیبری.

ماده ۱۵۲:

د باین صغری طلاق د ازدواج عقد منحلوی او په هغی مرتب آثار د منخه وری، دمیره صلاحیت او د عدت خنجه په غیر د زوجیت ټولی رابطی د واقع کیدو سره یو ځای ساقطوی.

ماده ۱۵۳:

(۱) د باین صغری طلاق دمیره سره د طلاقی شوی بنځی د ازدواج مانع نه گرځی.

(۲) میره کولی شی د باین صغری طلاقی شوی بنځی سره د عدت په وخت کنبی یا دهغی خنجه وروسته بیا ازدواج وکی، خو په دی شرط چه دا ازدواج د بنځی په رضا او په نوی عقد او مهر صورت ونیسی.

ماده ۱۵۴:

که طلاقه شوی دبل چا سره ازدواج وکی او ددخول خنجه وروسته طلاقه شی، کولی شی چه دلمړنی میره سره ازدواج وکی، په دی صورت کنبی مخکنی طلاقونه ساقط او میره بیا د دری طلاق و صلاحیت پیدا کوی.

۱۵۵ ماده:

که می‌پره د مرگ د مرض په حالت کښی خپله ښځه په باین طلاق، طلاقه کی دا طلاق که د ښځی عدت د مرگ تر مخه پوره شوی نه وی د هغی د میراث د حق نه مانع کیږی، خوپه دی شرط چه طلاقه شوی د مرگ تر وخته پوری په بل سبب د میراث له حقه نه وی محرومه شوی.

ماده ۱۵۵:

هرگاه زوج در حال مرض موت، زوجه خود را به طلاق باین طلاق نماید، این طلاق مانع حق ارث زوجه که عدت او قبل از وفات تکمیل نشده باشد، نمی‌گردد، مشروط بر اینکه مطلقه از وقوع طلاق تا وفات به سبب دیگری از حق میراث محروم نگردیده باشد.

څلورمه فرعه - خلع

۱۵۶ ماده:

(۱) خلع عبارت ده د ازدواج د عقد د منحلولو څخه د هغه مال په بدل کښی چه ښځه یی می‌پره ته ورکوی.

ماده ۱۵۶:

(۱) خلع عبارت است از انحلال عقد ازدواج در بدل مالیکه زوجه آنرا برای زوج می‌پردازد.

(۲) خلع د هغی په صریح لفظ یا بل هر لفظ چه د خلعی مفهوم افاده کی، صورت نیسی.

(۲) خلع به لفظ صریح آن یا بهر لفظ دیگریکه مفهوم خلع را افاده نماید، صورت می‌گیرد.

۱۵۷ ماده:

خلع هغه وخت صحیح کیږی چه می‌پره د طلاق ورکولو صلاحیت ولری او ښځه د هغی محل وی.

ماده ۱۵۷:

خلع وقتی صحیح می‌گردد که زوج واجد صلاحیت طلاق و زوجه محل آن باشد.

۱۵۸ ماده:

کوم مال چه د مهر په صفت قبلیدای شی، د خلعی بدل کیدای هم شی.

ماده ۱۵۸:

مالیکه به صفت مهر قبول شده بتواند، بدل خلع نیز قبول می‌گردد.

ماده ۱۵۹:

د هغی بنځی خلع چه اهلیت نه لری جواز لری، مگر بنځه بی د هغی د مال د ولی د موافقی څخه د خلعی د بدل په ورکولو مجبوره کولی نه شی.

ماده ۱۵۹:

خلع زوجه ایکه فاقد اهلیت باشد، جواز دارد. مگر زوجه بدون موافقت ولی مال وی، به پرداخت بدل خلع مجبور گردانیده نمی شود.

ماده ۱۶۰:

خلع د باین طلاق حکم لری، د محکمی د حکم پوری موقوفه نه ده.

ماده ۱۶۰:

خلع در حکم طلاق باین بوده، موقوف بحکم محکمه نمی باشد.

ماده ۱۶۱:

د زوجینو څخه هریو کولی شی چی د مقابل خوا د قبلولو ترمخه د خپل ایجاب څخه رجوع وکی.

ماده ۱۶۱:

هریک از زوجین می توانند قبل از قبولی طرف مقابل از ایجاب خود رجوع نمایند.

ماده ۱۶۲:

که خلع د مهر څخه په غیر دیو ټاکلی مال په بدل کبسی صورت ونیسی، بنځه د هغی په ور کولو مکلفه ده، د زوجیت د حقوقو څخه بله پیدا شوی غوښتنه لکه مهر، یا د تیرو ورځو نفقه چه یویی دبل په ذمه ولری، صورت نه شی نیولی.

ماده ۱۶۲:

هرگاه خلع در بدل مال معین بغیر از مهر صورت گیرد، زوجه به پرداخت آن مکلف گردیده، مطالبه دیگری ناشی از حقوق زوجیت از قبیل مهر یا نفقه ایام گذشته آن که در حین خلع بذمه یکدیگر داشته باشند، صورت گرفته نمی تواند

ماده ۱۶۳:

که خلع د ټول مهر په بدل کبسی شوی وی په هغه صورت کبسی چه بنځه ټول مهر یا یوه حصه ئی تسلیم شوی وی، مکلفه ده چه تسلیم شوی اندازه بیرته ورکی، او که بنځی ته هیڅ مهر نه وی

ماده ۱۶۳:

هرگاه خلع در بدل کل مهر صورت گرفته باشد. در صورتیکه زوجه کل مهر و یا قسمتی از آنرا تسلیم شده باشد، مکلف است تا اندازه تسلیم شده را اعاده نماید. در

غیر آن مهر از ذمه زوج ساقط می‌گردد. خواه خلع قبل از دخول و یا بعد از آن صورت گرفته باشد.

ماده ۱۶۴:

هرگاه بدل هنگام خلع تعیین نشده باشد، جمیع حقوق زوجیت از ذمه زوجین ساقط گردیده، زوج نمی‌تواند آنچه را زوجه تسلیم شده از او استرداد یا زوجه آنچه را بر ذمه زوج باقیمانده، مطالبه نماید. خواه این خلع قبل از دخول صورت گرفته باشد یا بعد از آن.

ماده ۱۶۵:

هرگاه بدل هنگام خلع نفی شده باشد، طلاق باین واقع شده موجب اسقاط حقوق زوجیت از یکدیگر نمی‌گردد.

ماده ۱۶۶:

هرگاه زوج بدل خلع را بغیر حق اخذ نماید، در صورتیکه نکاح فاسد باشد، خلع صحیح نمی‌گردد. زوجه می‌تواند بدل آنرا نیز استرداد نماید.

ماده ۱۶۷:

هرگاه بدل خلع قبل از تسلیم به زوج،

ورکول شوی نو دمیره د ذمی خخه ساقطیری، عام له دی چه خلع د دخول خخه ترمخه یا دهغی خخه وروسته شوی وی.

ماده ۱۶۴:

که د خلعی په وخت کښی بدل نه وی ټاکل شوی، د زوجیت ټول حقوق د زوجینو د ذمی خخه ساقطیری، میره نه شی کولی هغه خه چه یی ښځی ته ورکړی ورخخه یی بیرته واخلی، یا که ښځه دمیره په ذمه خه شی باقی ولری هغه وغواړی، عام له دی چه دا خلع د دخول خخه ترمخه شوی وی یا دهغی خخه وروسته.

ماده ۱۶۵:

که د خلعی په وخت کښی بدل نفی شوی وی، باین طلاق واقع کیږی خود زوجیت د حقوقو د ساقطیدو موجب نه گرځی.

ماده ۱۶۶:

که میره د خلعی بدل ناحقه واخلی، په هغه صورت کښی چه نکاح فاسده وی، خلع نه صحیح کیږی، ښځه کولی شی چه بدل یی هم بیرته واخلی.

ماده ۱۶۷:

که د خلعی بدل میره ته د تسلیمیدو

هلاک گردیده و یا به استحقاق برده شود، زوجه به پرداخت مثل یا قیمت آن مکلف می باشد.

ماده ۱۶۸:

در خلع نفقه عدت ساقط نمی گردد. مگر اینکه زوجین هنگام خلع صراحتاً به اسقاط آن موافقه کرده باشند.

ماده ۱۶۹:

هرگاه اجرت شیر دادن طفل در مدت رضاع یا حفاظت وی به شمول نفقه در یک مدت معین از طرف زوجه بدل خلع قبول گردد، زوجه مکلف به ایفای تعهدش می باشد.

ماده ۱۷۰:

هرگاه زوجه به علتی از قبیل ازدواج با شخص دیگر، فرار، فوت خود و یا طفلیش، تعهدش را در مورد شیر دادن، حفاظت و نفقه طفل را کاملاً ایفا نه نماید، زوج می تواند اجرت باقیمانده مدت رضاع و نفقه باقیمانده را مطالبه نماید، مگر اینکه بعدم مطالبه در صورت وفات طفل یا زوجه هنگام خلع موافقه شده باشد.

خخه ترمخه د مینخه لاریشی یا په استحقاق ویورشی، بنخه د مثل په ورکولو یا د هغی په قیمت مکلفه ده.

ماده ۱۶۸:

په خلع کبسی د عدت نفقه نه ساقطیږی، مگر دا چه زوجینوپه صریح ډول د هغی په ساقطیدوموافقه کړی وی.

ماده ۱۶۹:

که د طفل د شیدو ورکولو یا ساتنی اجوره د نفقی په شمول په یوی ټاکلی مودی کبسی د بنخی له خوا د خلعی بدل قبول شی، بنخه د خپل تعهد په ترسره کولو مکلفه ده.

ماده ۱۷۰:

که بنخه په یوه علت لکه دبل سپری سره ازدواج، فرار، یا د طفل مرگ یا پخپله د هغی مرگ خپل تعهد د شیدو ورکولو، ساتنی او د طفل د نفقی په باره کبسی پوره ترسره نه کی، میره کولی شی د رضاع د مودی اجوره او پاتی نفقه وغواری، مگر دا چه د خلعی په وخت کبسی د بنخی سره، د طفل یا د بنخی د وفات په صورت کبسی د نه غوښتنی موافقه شوی وی.

۱۷۱ ماده:

که د زیریدو تر مخه طفل ته د شیدو ورکول د خلعی بدل ټاکل شوی وی، ترهغی وروسته ثابته شی چه حمل موجود نه وو یاسقط شوی دی یا داچه طفل د دوه کلونو د شیدو خوړلو د پوره کیدو تر مخه مړشی، میره کولی شی چه د شیدو ورکولو د ټولی مودی یا د پاتی مودی د اجوری معادل وغواری.

ماده ۱۷۱:

هرگاه قبل از ولادت، شیر دادن طفل بدل خلع تعیین گردد، پس از آن ثابت شود که حمل موجود نبوده یا سقط شده است و یا اینکه طفل قبل از تکمیل دو سال شیرخوارگی وفات نماید، زوج، معادل اجرت شیر دادن تمام یا مدت باقیمانده را مطالبه کرده می تواند.

۱۷۲ ماده:

بنخه هغه وخت کولی شی چه د طفل ساتنه د بلوغ تر عمره پوری د خلعی بدل وټاکي چه طفل، جلی وی، که بنخه د دی مودی په اوږدو کښی د بل سپری سره ازدواج وکی، دجلی پلار کولی شی چه خپله لور د بنخی خخه تسلیم شی، او دساتنی د پاتی مودی داجوری معادل وغواری، که څه هم تر مخه موافقه شوی وی چه طفل دی دمور سره وی.

ماده ۱۷۲:

زوجه وقتی می تواند حفاظت طفل را تا سن بلوغ بدل خلع تعیین نماید که طفل، دختر باشد. هرگاه زوجه در خلال این مدت با شخص دیگری ازدواج نماید. پدر دختر می تواند طفلش را از زوجه تسلیم گردیده و معادل اجرت حفاظت مدت باقیمانده را مطالبه نماید. گرچه به بودن طفل نزد مادر قبلاً موافقه صورت گرفته باشد.

۱۷۳ ماده:

(۱) که دخلعی په وخت کښی، شرط شوی وی چه طفل دی د حضانت په دوره کښی د میره سره وی، د خلعی عقد صحیح او شرط باطل دی. بنخه کولی شی چه طفل د حضانت د دوری دپوره کیدو پوری د خپل ځان سره

ماده ۱۷۳:

(۱) هرگاه هنگام خلع، بودن طفل در دوره حضانت نزد زوج شرط شده باشد. عقد خلع صحیح و شرط باطل می باشد. زوجه می تواند طفل را تا تکمیل دوره حضانت نزد خود حفاظت نماید، مشروط بر

اینکه این حق بعلت دیگری ساقط نشده باشد.

(۲) اجرت حضانت و نفقه طفل در صورتیکه طفل فقیر باشد، بدوش پدر وی می باشد.

ماده ۱۷۴:

زوج نمی تواند دینی را که بر ذمه زوجه اش دارد، در عوض دین نفقه طفل مجرا نماید. اگر نفقه طفل بدل خلع تعیین گردد و زوجه معسر باشد، زوج مکلف پرداخت نفقه طفل میباشد. در صورت یسار زوجه، زوج میتواند مبالغ پرداخته شده را از وی مطالبه نماید.

ماده ۱۷۵:

(۱) هرگاه زوجه در حال مرض موت با زوج خلع نماید، خلع صحیح و به اثر آن طلاق باین واقع میگردد. در صورتیکه زوجه در اثنای عدت وفات نماید، زوج از جمله حق ارث، بدل خلع یا ثلث ترکه، آنچه کمترین باشد مستحق می گردد. در صورت وفات بعد از عدت از جمله ثلث ترکه و بدل خلع کمتر آنرا مستحق می شود.

وساتی، خویه دی شرط چه دا حق په بل علت نه وی ساقط شوی.

(۲) که طفل فقیر وی نو د حضانت اجوره او د هغه نفقه د پلار په غاړه ده.

ماده ۱۷۴:

میرپه نه شی کولی کوم پور چه یی د خپلی ښځی په ذمی لری هغه د طفل د نفقی په عوض مجری کړی، که د طفل نفقه د خلعی بدل و ټاکل شی، که ښځه خواره وی میرپه د طفل د نفقی په ورکولو مکلف دی، که ښځه غنی وی، میرپه کولی شی چه ورکړ شوی پیسی ورڅخه و غواړی.

ماده ۱۷۵:

(۱) که ښځه د مرگ د مرض په حالت کښی د میرپه سره خلع وکی، خلع صحیح ده او دهغی په اثر باین طلاق واقع کیږی، که ښځه د عدت په وخت کښی مړه شی، پری د خلعی بدل لزمیږی خو میرپه د میراث د حق د جملی څخه د خلعی د بدل څخه اود ترکی ددریمی حصی څخه کوم یو چه کم وی د هغی مستحق گرځی. که ښځه د عدت څخه وروسته مړه شوه، د ترکی د دریمی حصی او د خلعی د بدل څخه چه هریوکم وو د هغی مستحق کیږی.

(۲) اگر زوجه صحت یابد، زوج تمام بدل تعیین شده خلع را مستحق میشود.

(۲) که بنسخه جوړه شوی، میړه د خلعی د ټول ټاکلی بدل مستحق کیږی.

فرع پنجم - تفریق

پنځمه فرع - جدائی

جزء اول - تفریق به سبب عیب

لومړی جزء - د عیب په سبب جدائی

ماده ۱۷۶:

زوجه وقتی می تواند مطالبه تفریق نماید، که زوج مبتلا به مرضی باشد که اعاده صحت وی غیر ممکن یا مدت طولانی برای معالجه او لازم باشد، به نحویکه معاشرت با زوج بدون ضرر کلی متعذر باشد.

۱۷۶ ماده:

بنسخه هغه وخت کولی شی چه د جداوالی غوښتنه وکی، چه میړه یی په داسی مرض اخته وی چه بیرته جوړیدل یی ممکن نه وی یا د هغه د معالجهی د پاره اوږده موده لازمه وی، په داسی توگه چه یوځای اوسیدل ورسره بی له کلی ضرر څخه نا ممکن وی.

ماده ۱۷۷:

هرگاه زوجه هنگام عقد یا قبلاً آن بعیوب متذکره ماده (۱۷۶) این قانون واقف بوده یا در صورت وقوع عیب بعد از عقد طور صریح یا ضمنی به آن رضایت نشان داده باشد، نمی تواند مطالبه تفریق نماید.

۱۷۷ ماده:

که بنسخه د ازدواج د عقد په وخت کښی یا دهغی تر مخه د دی قانون د (۱۷۶) مادی د درج شوو عیبونو څخه خبره وی یا د عقد څخه وروسته د عیب د واقع کیدو په صورت کښی په صریح یا ضمنی ډول په هغی رضایت ښکاره کی، نو د جداوالی غوښتنه نه شی کولی.

ماده ۱۷۸:

در تثبیت عیوب متذکره ماده (۱۷۶) این قانون از نظریات اهل خبره استفاده بعمل میآید.

۱۷۸ ماده:

ددی قانون د (۱۷۶) مادی د درج شوو عیبونو د تثبیت په باره کښی د اهل خبره د نظریو څخه استفاده کیږی.

ماده ۱۷۹:

که عیب له داسی نوعی خخه تثبیت شی چه جوړیدل ورخخه ناممکن وی، محکمه به بی د درنگه د زوجینو په جدائی حکم کوی، که عیب د علاج وړ و خو د معالجه د پاره یی اوږده موده لازم وه، محکمه به د جدائی غوښتنه چه د یوه کال خخه زیاته نه وی په ځنډ کښی اچوی.

ماده ۱۷۹:

هرگاه عیب از نوعی تثبیت گردد که اعاده صحت وی غیر ممکن باشد، محکمه بدون تعویق به تفریق زوجین حکم می نماید. در صورتیکه عیب قابل علاج بوده و مدت طولانی برای معالجه لازم باشد، محکمه مطالبه تفریق را تا مدتی که متجاوز از یکسال نباشد به تعویق می اندازد.

ماده ۱۸۰:

د عیب په سبب جدائی، بائن طلاق دی.

ماده ۱۸۰:

تفریق به سبب عیب، طلاق بائن است.

ماده ۱۸۱:

د عیب په سبب جدایی د دایمی حرمت موجب نه گرځی، زوجین کولی شی د جدائی وروسته یوتر بله ازدواج وکی، عام له دی چه په عدت کښی وی یا ترهغی وروسته.

ماده ۱۸۱:

تفریق به سبب عیب موجب حرمت ابدی نگرديده، زوجین می توانند بعد از تفریق دوباره با هم ازدواج نمایند، خواه در عدت باشد یا بعد از آن.

ماده ۱۸۲:

که دهغه زوجینو خخه چه د عیب په سبب د هغوی ترمنځ جدایی واقع شوی وی یو مړ شی بل طرف دهغه خخه دمیراث وړلو حق نه لری.

ماده ۱۸۲:

هرگاه یکی از زوجین که به سبب عیب بین آنها تفریق واقع شده وفات نماید، طرف دیگر مستحق ارث از وی نمی گردد.

دوه یم جزء - د ضرر په سبب جدائی

جزء دوم - تفریق به سبب ضرر

ماده ۱۸۳:

که ښځه د میړه دیو ځای اوسیدلو خخه

ماده ۱۸۳:

هرگاه زوجه از معاشرت با زوج

د داسی ضرر دعوی وکی چه دیو ځای اوسیدلو دوام په داسی حالت کښی د زوجینو د امثالو ترمنځ ناممکن کی، کولی شی چه د محکمې څخه د جداوالی غوښتنه وکی.

۱۸۴ ماده:

(۱) که د دعوی د مورد ضرر ثابت شی او د زوجینو ترمنځ اصلاح صورت ونه نیسی، محکمه به په جدائی حکم کوی.

(۲) جدائی، دیوه بائن طلاق حکم لری.

۱۸۵ ماده:

که هغه ضرر چه پری دعوه ده ثابته نه شی او ښځه پخپله دعوی اصرار لری، محکمه به دوه نفره د حکم په حیث د زوجینو ترمنځ د صلحی د پاره ټاکی.

۱۸۶ ماده:

(۱) حکم باید چه عادل شخص وی، یودی دمیره د خپلوانو او بل دی د ښځی د خپلوانو څخه وی، که د زوجینو خپلوان موجود نه وی، نو حکم به د داسی اشخاصو د جملی څخه ټاکل کیږی چه د زوجینو په حالونو پوره خبر وی یا د زوجینو ترمنځ په صلح

ضرری را ادعا کند که دوام معاشرت را در چنین حالت بین امثال زوجین غیر ممکن گرداند، می تواند از محکمه مطالبه تفریق نماید.

ماده ۱۸۴:

(۱) هرگاه ضرر مورد ادعا ثابت گردیده و اصلاح بین زوجین صورت گرفته نتواند، محکمه ه تفریق حکم مینماید.

(۲) تفریق، حکم یک طلاق بائن را دارد.

ماده ۱۸۵:

هرگاه ضرر مورد ادعا ثابت نگردیده و زوجه به ادعای خود اصرار داشته باشد، محکمه دو شخص را بحیث حکم جهت اصلاح بین زوجین تعیین مینماید.

ماده ۱۸۶:

(۱) حکم باید شخص عادل بوده یکی از اقارب زوج و دیگری از اقارب زوجه باشد. اگر اقارب زوجین موجود نباشند، حکم از اشخاصی تعیین میگردد که از احوال زوجین معلومات کافی داشته به اصلاح بین زوجین

کولو قادر وی.

قادر باشد.

(۲) حکم باید په محکمه کنبی قسم وکی چه خپله وظیفه به په عدل کولو او امانت لرلو ترسره کوی.

(۲) حکم باید در محکمه سوگند یاد نماید که وظیفه خود را به عدل و امانت داری ایفا می کند.

ماده ۱۸۷:

کوم اشخاص چه د حکم په حیث ټاکل کیرې باید د زوجینو ترمنځ د اختلاف په سپینو ځان خبر کی او د زوجینو ترمنځ د اصلاح کولو لازمی تشخیص کی، او په اصلاح کولو کی دی کوشش وکی.

اشخاصیکه بحیث حکم تعیین می شوند، باید علل اختلاف و طرُق اصلاح بین زوجین را تشخیص نموده در تأمین اصلاح کوشش نمایند.

ماده ۱۸۸:

(۱) که حکم د زوجینو ترمنځ په اصلاح کولو موفق نه شی او د اختلاف منشاء میره یا زوجین وی یا د اختلاف منشاء بیخی معلومه نه وی، محکمه د هغوی ترمنځ د جدایی حکم کوی.

(۱) هرگاه حکم به اصلاح بین زوجین موفق نشود و منشاء اختلاف زوج یا زوجین بوده و یا اصلاً معلوم نباشد، محکمه به تفریق بین آنها حکم مینماید.

ماده ۱۸۹:

(۲) که بنځه د اختلاف منشاء وی حکم به د ټول مهر یا د هغی دیوی حصی په بدل کنبی تصمیم نیسی.

(۲) در صورتیکه زوجه منشاء اختلاف باشد، حکم به تفریق در بدل کل مهر و یا قسمتی از آن تصمیم می گیرد.

ماده ۱۸۹:

(۱) هغه اشخاص چه د حکم په حیث ټاکل شوی دی که د هغوی په نظریو کنبی اختلاف موجود شی، د محکمی له خوا به د نظریو په تجدید

(۱) هرگاه در نظریات اشخاصیکه بحیث حکم تعیین شده اند، اختلاف موجود گردد، از طرف محکمه مکلف به تجدید

مكلف كبرى.

نظر ميگردند.

(۲) كه اختلاف دوام وكه، محكمه به نورا شخص ددی قانون د (۱۸۶) مادی د درج شوی حکم سره سم د حکم په حیث ټاکی.

(۲) در صورت دوام اختلاف محكمه اشخاص ديگري را مطابق حکم مندرج ماده (۱۸۶) این قانون بحیث حکم تعیین می نماید.

۱۹۰ ماده:

حکم به خپل تصمیمونه محكمی ته وړاندی کوی او محكمه به د هغی سره سم حکم صادروی.

حکم تصامیم خود را به محكمه تقدیم و محكمه مطابق به آن حکم صادر مینماید.

در بیم جزء - د نفقی دنه ورکولو په سبب جدائی

جزء سوم - تفریق به سبب عدم انفاق

۱۹۱ ماده:

که میره د نفقی د ورکولو څخه ځان وژغوری، که په ظاهر کبسی د شتمنی مالک نه وی او د نفقی د ورکولو څخه یی بی وسی هم ثابت نه شی، بنځه کولی شی چه د جدایی غوښتنه وکی.

هرگاه زوج از ادای نفقه امتناع ورزد در حالیکه ظاهراً مالک دارائی نبوده و عجز وی از ادای نفقه نیز ثابت شده نتواند، زوجه می تواند مطالبه تفریق نماید.

۱۹۲ ماده:

که میره د نفقی د ورکولو څخه خپله بی وسی ثابت نه کی، محكمه به یوه مناسبه موده چه د دری میاشتنو څخه زیاته نه وی، هغه ته مهلت ورکوی. که بیا هم د نفقی په ورکولو قادر نه شی، محكمه به د زوجینو په جدایی حکم کوی.

هرگاه زوج عجز خود را از ادای نفقه ثابت نماید، محكمه مدت مناسبی را که از سه ماه تجاوز نکند، به وی مهلت میدهد. در صورتیکه باز هم به ادای نفقه قادر نشود، محكمه به تفریق بین زوجین حکم مینماید.

۱۹۳ ماده:

جدایی چه د زوجینو ترمنخ د نفقی دنه ورکولو په سبب د محکمی په حکم صورت مومی، د رجعی طلاقو حکم لری، میره کولی شی چه خپلی بنځی ته د عدت د مودی په اوږدو کبسی رجوع وکی خو په دی شرط چه میره د نفقی د ورکولو دپاره خپل مالی قدرت او تیاری ثابت کی.

ماده ۱۹۳:

تفریق بین زوجین که به سبب عدم ادای نفقه به حکم محکمه صورت بگیرد، در حکم طلاق رجعی بوده، زوج می تواند به زوجه اش در خلال عدت رجوع نماید. مشروط بر اینکه زوج توان مالی و آمادگی خود را به ادای نفقه ثابت نماید.

خلورم جزء - د غیابت په سبب جدائی

۱۹۴ ماده:

که میره دری کاله یا تر هغی څخه زیات بی له معقول عذر څخه غایب شی، په هغه صورت کبسی چه بنځه د هغه د غیابت څخه ضرر وگوری، کولی شی چه د محکمی څخه جدائی وغواړی، که څه هم میره د شتمنی خاوند وی او بنځه ورڅخه خپله نفقه پوره کولی شی.

ماده ۱۹۴:

هرگاه زوج مدت سه سال یا زیاده از آن بدون عذر معقول غایب گردد، در صورتیکه زوجه از غیاب وی متضرر شود، می تواند از محکمه مطالبه تفریق نماید. گرچه زوج مالک دارائی بوده و زوجه از آن نفقه خود را تأمین کرده بتواند.

۱۹۵ ماده:

(۱) دمیره د غیابت په صورت کبسی وروسته له دی چه محکمه د بنځی له خوا د جدایی غوښتنه واورى، موضوع به غایب میره ته په لیکلی توگه اعلاموی، او په هغی کبسی به یوه موده ټاکی چه میره د هغی په اوږدو کبسی د خپل فامیل د اوسیدو ځای ته بیرته راشی یا خپله بنځه د خپلی اوسیدنی

ماده ۱۹۵:

(۱) در صورت غیابت زوج، محکمه بعد از استماع مطالبه تفریق از جانب زوجه، موضوع را به زوج غایب کتباً اعلام نموده و مدتی را تعیین مینماید تا در خلال آن زوج مذکور به مسکن فامیل عودت نموده یا زوجه خود را به اقامت گاه خویش

خای ته وغواری.

طلب نماید.

(۲) په هغه صورت کبسی چه غایب میړه د محکمی د اعلام سره سره بی د معقول عذر څخه خپل غیابت ته دوام ورکی یا دا چه د اعلام رسیدل میړه ته بیخی ممکن نه وی، په داسی حالونو کبسی به محکمه د زوجینو ترمنځ د جدایی حکم کوی.

(۲) در صورتیکه زوج غایب با وجود اعلام محکمه، بدون عذر معقول به غیابت خود ادامه بدهد یا اصلاً وصول اعلام به زوج غیر ممکن باشد، در چنین احوال، محکمه به تفریق بین زوجین حکم مینماید.

۱۹۶ ماده:

ماده ۱۹۶:

که میړه د محکمی په قطعی حکم په لس کلن یا ترهغی زیات حبس بانندی محکوم شوی وی، بنځه کولی شی چه د پنځو کلونو د مودی څخه وروسته د جدایی غوښتنه وکی. که څه هم حبس شوی میړه د نفقی د ورکولو قدرت ولری.

هرگاه زوج به حکم قطعی محکمه به حبس ده سال یا بیشتر از آن محکوم گردیده باشد، زوجه می تواند پس از مدت پنج سال مطالبه تفریق نماید گرچه زوج محبوس توان ادای نفقه را داشته باشد.

۱۹۷ ماده:

ماده ۱۹۷:

(۱) د غیابت په سبب جدایی د رجعی طلاق حکم لری.

(۱) تفریق به سبب غیاب در حکم طلاق رجعی میباشد.

(۲) که غایب میړه حاضر یا بندی شوی میړه خلاص شی، کولی شی چه د عدت د پوره کیدو ترمنځه خپلی بنځی ته رجوع وکی.

(۲) هرگاه زوج غایب حاضر با زوج محبوس رها گردد، میتواند قبل از تکمیل عدت به زوجه خود رجوع نماید.

نهم مبحث - د ازدواج د منحلیدلو آثار
- لومړی فرعه - عدت

ماده: ۱۹۸

عدت دیوی ټاکل شوی مودی څخه عبارت دی چه د هغی په تیریدو سره د ازدواج ټول مرتب آثار د منځه ځی

ماده: ۱۹۹

(۱) دعدت دپوره کیدو ترمنځه هیڅوک بی دمیره څخه نه شی کولی چه د معتدی سره ازدواج وکی.

(۲) په لاندنیو مواردو کبسی په بنځه عدت لزمیری:

۱- په هغه حالت کبسی چه د زوجینو ترمنځ جدایی په صحیحی نکاح یا فاسدی نکاح کبسی د دخول یا صحیح خلوت یا فاسد خلوت څخه وروسته په صحیحی نکاح کبسی صورت موندلی وی، عام له دی چه دا جدایی د رجعی، یا بائن صغری یا باین کبری طلاق په اساس صورت موندلی وی.

۲ - په هغه حالت کبسی چه جدایی د لعان، عیب، دمهر دکموالی، دبلوغ دخیار، دنفقی د نه ورکولو، فسح، په فاسدی نکاح کبسی د متارکی یا په شبهی سره د وطی په سبب صورت موندلی وی.

مبحث نهم - آثار انحلال ازدواج
فرع اول - عدت

ماده: ۱۹۸

عدت عبارت از مدت معینیست که با انقضای آن تمام آثار مرتبه ازدواج از بین می‌رود.

ماده: ۱۹۹

(۱) قبل از تکمیل عدت هیچکس بدون از زوج نمی تواند با معتده ازدواج نماید.

(۲) در موارد ذیل عدت بر زوجه لازم می‌گردد:

۱ - در صورتیکه تفریق بین زوجین در نکاح صحیح یا فاسد، بعد از دخول و یا بعد از خلوت صحیح یا خلوت فاسد در نکاح صحیح صورت گرفته باشد. خواه این تفریق باساس طلاق رجعی، بائن صغرا یا طلاق باین کبری صورت گرفته باشد.

۲ - در حالیکه تفریق به سبب لعان، عیب، نقصان مهر، خیار بلوغ و افاقه، فسح، متارکه در نکاح فاسد یا وطی به شبهه صورت گرفته باشد.

۲۰۰ ماده:

که می‌پره په صحیحی نکاح کبئی د دخول څخه ترمخه یا د دخول څخه وروسته مړشی، پر بنځه عدت لارمیری.

ماده ۲۰۰:

هرگاه زوج در نکاح صحیح قبل از دخول و یا بعد از آن وفات نماید، عدت بر زوجه لازم می‌گردد.

۲۰۱ ماده:

(۱) د طلاق عدت او د فسخی د ټولو انواعو عدت د داسی بنځی د پاره چه د صحیحی نکاح کی پری په حقیقی یا حکمی توگه دخول شوی وی او حامله نه وی، دری پوره حیضونه دی، که حیضه کیږی.

ماده ۲۰۱:

(۱) عدت در طلاق و تمام انواع فسخ بعد از نکاح صحیح برای زن مدخول بهای حقیقی یا حکمی که حامله نبوده و حیض نگردد، سه حیض کامل میباشد.

(۲) په هغه حیض کبئی چه طلاق یا جدائی صورت موندلسی، نه حسابیږی.

(۲) حیضیکه در آن طلاق یا تفریق صورت گرفته در عدت محسوب نمی‌گردد.

ماده ۲۰۲:

د هغی بنځی دپاره چه صغیره وی یایی حیض قطع شوی وی یا منکوحه چه د بلوغ عمرته رسیدلی وی خو نه حیضه کیږی، په طلاق یا فسخ کبئی یی عدت پوره دری میاشتی دی.

عدت در طلاق یا فسخ برای منکوحه آیسسه یا منکوحه ایکه به سن بلوغ رسیده و حیض نگریدیده سه ماده کامل می‌باشد.

۲۰۳ ماده:

که مراهقی او هغی بنځی چه حیض یی قطع شوی وی او خپل عدت یی د میاشتی په حساب شروع کړی وی او د دری میاشتو دپوره کیدو ترمخه

ماده ۲۰۳:

هرگاه ماهی مراهقه و آیسسه عدت شان را بحساب ماه آغاز کرده و قبل از تکمیل سه ماه حیض شونند،

عدت شان سه حیض کامل
میباشد.

ماده ۲۰۴:

(۱) عدت زوجه عادی به طهر
متداوم، یک سال کامل
است. مشروط بر اینکه معتده
در خلال این مدت حیض
نشود. در صورت حیض شدن
در سال اول، عدت با ختم
سال دوم که معتده در آن
حیض نشده باشد، تکمیل
میگردد.

(۲) اگر در سال دوم نیز حیض
گردد، عدت به مجرد
مشاهده خون در سال سوم و یا
به ختم آن، بدون مشاهده خون
تکمیل می گردد.

ماده ۲۰۵:

عدت زوجه عادی به خون
ریزی متداوم که ترتیب عادت
ماهوار خود را فراموش کرده
باشد، بعد از وقوع طلاق و یا
فسخ، هفت ماه کامل میباشد.

ماده ۲۰۶:

عدت زوجه حامله با وضع کامل
حمل تکمیل میگردد. مشروط بر

حایضی شی، دهغوی عدت پوره دری
حیضه دی.

ماده ۲۰۴:

(۱) دعادی بنحی عدت چه دوام
لرونکی پاکی ولری اونه حیضه کیری
پوره یو کال دی، په دی شرط چه
معتده د دی مودی په اوږدو کبسی
حایضه نه شی. په هغه صورت کی چه
په لمړنی کال کبسی حیضه شی،
نوعدت د دوه یم کال په پای کبسی چه
معتده په کبسی حیضه نه شی، پوره
کیری.

(۲) که په دوه یم کال کبسی هم حیضه
شی، نوعدت په درېم کال کبسی د وینو
دلیدو سره سم او که په درېم کال کبسی
یی وینه ونه لیده، دهغی کال په پای
کبسی یی عدت پوره کیری.

ماده ۲۰۵:

که بنحی په دوام لرونکی وینی توئید
داسی عادت پیدا کړی وی چه خپل
میاشتنی عادت یی هیرکړی وی، نو
د داسی بنحی عدت د طلاق یا فسخ
کیدو وروسته، پوره اووه میاشتی دی.

ماده ۲۰۶:

د حاملی بنحی عدت د حمل د پوره
زیریدو سره پوره کیری، په دی شرط

اینکه تشکل اعضای حمل تماماً و یا قسماً ظاهر باشد.

ماده ۲۰۷:

عدت وفات چهار ماه و ده روز است، مگر اینکه زوجه حامله باشد. درین صورت حکم مندرج ماده (۲۰۶) این قانون تطبیق میگردد.

ماده ۲۰۸:

هرگاه زوج قبل از تکمیل عدت طلاق زوجه خود وفات نماید، عدت طلاق تماماً ملغی و عدت وفات مطابق به حکم ماده (۲۰۷) این قانون لازم میگردد. خواه این طلاق در حال صحت و یا مرض موت زوج صورت گرفته باشد.

ماده ۲۰۹:

هرگاه زوجیکه در حال مرض موت، زوجه اش را بدون رضای وی طلاق باین نموده و در خلال عدت وفات نماید، زوجه مستحق میراث گردیده، هر یک از عدت طلاق یا وفات را که مدت آن بیشتر باشد، تکمیل مینماید.

ماده ۲۱۰:

هرگاه زوج با معتده طلاق باین

چه د حمل د اعضا و تشکل پوره یا یوه حصه یی ظاهر شوی وی.

ماده ۲۰۷:

د مرگ عدت خلور میاشتی اولس ورخی دی، مگر داچه بنخه حامله وی، په دی صورت کبسی ددی قانون د (۲۰۶) مادی درج شوی حکم تطبیقیری.

ماده ۲۰۸:

که میره د خپلی بنخی د عدت دپوره کیدو ترمخه مړشو، د طلاق عدت بیخی لغو او د دی قانون د (۲۰۷) مادی د درج شوی حکم سره سم د وفات عدت لازمیری، عام له دی چه دا طلاق د میره په صحت یا دمرگ په مرض کبسی واقع شوی وی.

ماده ۲۰۹:

که میره د مرگ په مرض کبسی خپله بنخه بی د هغی د رضا خخه په باین طلاق، طلاقه کی او دعدت په اوږدو کبسی مړ شی، بنخه د میراث حق لری، په طلاق او وفات دواړو کبسی چه د هریو د عدت موده اوږده وه هغه به پوره کوی.

ماده ۲۱۰:

که میره د باین صغری د طلاق معتدی

سره دعدت په اوږدو کښی ازدواج وکی او بیایی طلاقه کی، په دی صورت کښی بنځه دپوره مهر حق لری، نوی عدت به پوره کوی که څه هم دا طلاق د دخول څخه ترمخه واقع شوی وی.

۲۱۱ ماده:

عدت د طلاق د واقع کیدو، وفات، فسخ، جدایی او یا په فاسده نکاح کښی د متارکی سره یو ځای پیل کیږی.

صغری در خلال عدت ازدواج نموده و مجدداً طلاق نماید، درین صورت زوجه مهر کامل را مستحق گردیده عدت جدید را تکمیل مینماید. گرچه این طلاق قبل از دخول صورت گرفته باشد.

ماده ۲۱۱:

عدت به مجرد وقوع طلاق، وفات، فسخ، تفریق و یا متارکه در نکاح فاسد آغاز می گردد.

دوه یمه فرعه - دعدت نفقه

۲۱۲ ماده:

هرنوع جدایی چه دمیره له خوا واقع کیږی، عام له دی چه طلاق وی یا فسخ، دعدت د نفقی د ساقطیدو موجب نه گرځی، که څه هم میره په هغی کښی قصور ونه لری د لاندنیو معتدو نفقه پر میره لارمه ده:

فرع دوم - نفقه عدت

ماده ۲۱۲:

هر نوع تفریق که از جانب زوج واقع می گردد، خواه طلاق باشد و یا فسخ، موجب اسقاط نفقه عدت زوجه نمی گردد، گرچه زوج قصوری در آن نداشته باشد. نفقه معتدات آتی الذکر بر زوج لازم است:

۱ - د رجعی، بائن صغری، بائن کبری معتده، عام له دی چه بنځه حامله وی او که نه وی.

۱ - معتده طلاق رجعی، بائن صغری و بائن کبری، خواه زوجه حامله باشد یا نه.

۲ - د لعان، ایلاء او خلع معتده، مگر داچه د نفقی څخه یی ابراء ورکړی وی.

۲ - معتده لعان، ایلا و خلع. مگر اینکه از نفقه خود ابرا داده باشد.

۳ - د هغی معتدی چه جدایی د اسلام

۳ - معتده ایکه تفریق وی به سبب

امتناع زوج از قبول اسلام صورت گرفته باشد.

۴ - معتمده ایکه زوج عقد نکاح را به سبب خیار بلوغ و افاقه، فسخ نموده باشد.

۵ - معتمده ایکه تفریق وی به اثر مرتد شدن زوج یا به اثر ارتکاب فعلیکه موجب حرمت مصاهره می گردد، صورت گرفته باشد.

ماده ۲۱۳:

نفقه معتمده ایکه عقد نکاح را به سبب خیار بلوغ، نقصان مهر یا معیوب بودن زوج فسخ نموده باشد، ساقط نمی گردد. مشروط بر اینکه معتمده در مورد فوق قصوری نداشته باشد.

ماده ۲۱۴:

هر نوع تفریقیکه به سبب قصور زوج و مطالبه وی واقع شده باشد، موجب اسقاط نفقه عدت میگردد. در صورت فوق گرچه سبب تفریق قبل از تکمیل عدت از بین رفته باشد، معتمده دو باره مستحق نفقه نمی گردد.

خخه دهغی د میره د خان ژغورلو په سبب صورت موندلی وی.

۴ - هغه معتمده چه میره د نکاح د عقد د بلوغ د خیار او ادراک په سبب فسخ کړی وی.

۵ - هغه معتمده چه دهغی جدایی دمیره دمترتد کیدو په اثر یا د داسی فعل د ارتکاب په اثر صورت موندلی وی، چه د مصاهرت د حرمت موجب وگرځی.

ماده ۲۱۳:

دهغی معتمدی نفقه چه د نکاح عقد یی د بلوغ د خیار، د نفقی د کموالی یا د میره د معیوبیت په سبب فسخ شوی وی، نه ساقطیږی. خو په دی شرط چه معتمده په پورتنیو مواردو کښی قصور ونه لری.

ماده ۲۱۴:

هر نوع جدایی چه د ښځی د قصور او غوښتنی په سبب واقع شوی وی، عدت د نفقی د سقوط موجب کیږی. په ذکر شوی صورت کښی که څه هم د جدایی سبب د عدت د پوره کیدو ترمخه له منځه تللی وی، معتمده بیا د نفقی حق نه لری.

۲۱۵ ماده:

د میره د وفات په صورت کښی، ښځه د نفقی حق نه لری عام له دی چه حامله وی او که نه وی.

ماده ۲۱۵:

در صورت وفات زوج، زوجه مستحق نفقه نمی گردد، خواه زوجه حامله باشد یا نه.

۲۱۶ ماده:

که د معتدی نفقه د میره له خوا ونه ټاکل شی او معتده هم د عدت تر پای پوری د هغی غوښتنه ونه کی، د عدت نفقه ساقطیږی.

ماده ۲۱۶:

هرگاه نفقه معتده از طرف زوجه تعیین نگردیده و معتده نیز مطالبه آنرا تا ختم عدت نکرده باشد، نفقه عدت ساقط میگردد.

لسم مبحث - د اولاد حقوق

لومړی فرعه - نسب

لومړی جزء - په صحیحی نکاح کی
نسب ثبوت

مبحث دهم - حقوق اولاد

فرع اول - نسب

جزء اول - ثبوت نسب در نکاح
صحیح

۲۱۷ ماده:

د حمل کمه موده شپږ میاشتی او زیاته موده یی یو کال دی.

ماده ۲۱۷:

کمترین مدت حمل شش ماه واکثر آن یکسال است.

۲۱۸ ماده:

په صحیح ازدواج کښی دهری ښځی طفل میره ته منسوبیږی، په دی شرط چه د ازدواج په عقد کښی د حمل کمه موده تیره شوی وی د میره او د ښځی ترمنځ یوځای والی او صحیح خلوت ثابت وی.

ماده ۲۱۸:

طفل هر زوجه در ازدواج صحیح منسوب به زوج میگردد. مشروط بر اینکه کمترین مدت حمل در عقد ازدواج سپری شده مقاربت و خلوت صحیحه بین زوجین ثابت باشد.

۲۱۹ ماده:

که بنخه د ازدواج د عقد څخه وروسته د شپږو مياشتو څخه په کمه موده کښی طفل وزیږوی، نو طفل میړه ته نه منسوبیږی. مگر داچه میړه یی د زنا د لاری څخه د طفل نسبت ځان ته وکی.

ماده ۲۱۹:

هرگاه زوجه در مدت کمتر از ششماه از عقد ازدواج وضع حمل نماید، چنین طفل منسوب به زوج نمی گردد. مگر اینکه زوج نسبت طفل را بغیر از طریق زنا بخود ادعا نماید.

دوه یم جزء - د جدائی او دمیره د مرگ وروسته، د نسب ثبوت

۲۲۰ ماده:

که د طلاق یا وفات معتده د میړه د طلاق یا وفات څخه وروسته د یوه کال څخه په زیاته موده کښی وزیږیږی، د داسی معتدی د نسب دعوی نه اوریدله کیږی. مگر داچه د طلاق په صورت کښی پخپله میړه او د وفات په صورت کښی د میړه ورثه، د طفل نسبت خپل ځان ته وکی.

ماده ۲۲۰:

هرگاه معتده طلاق یا وفات در مدت بیشتر از یکسال از طلاق یا وفات زوج وضع حمل نماید، دعوی نسب چنین معتده قابل سمع نمی باشد. مگر اینکه در صورت طلاق زوج و در وفات، ورثه زوج نسبت طفل را بخود ادعا نماید.

۲۲۱ ماده:

که طلاقه شوی یا بنخه د خپل میړه د مرگ څخه وروسته د خپل عدت په پوره کیدو اقرار وکی، د هغوی د طفل نسبت میړه ته هغه وخت ثابتیږی چه زیږیدنه د اقرار څخه وروسته د شپږو مياشتو څخه په کمه موده کښی یا دمیره د طلاق یا وفات څخه دیوه کال نه په کمه موده کښی صورت موندلی وی.

ماده ۲۲۱:

هرگاه مطلقه یا زوجه بعد از وفات زوج به تکمیل عدت خود اقرار نماید، نسبت طفل او به زوج وقتی ثابت می گردد که وضع حمل در مدت کمتر از شش ماه از اقرار او یا کمتر از یک سال از طلاق یا وفات زوج، صورت گرفته باشد.

جزء سوم - ثبوت نسب در نکاح فاسد
و دخول به شبهه

ماده ۲۲۲:

(۱) طفل زوجه در نکاح فاسد وقتی به زوج منسوب میگردد که طفل اقلاً بعد از ششماه از تاریخ دخول تولد شده باشد.

(۲) در صورت متارکه یا تفریق، طفل وقتی به زوج منسوب میگردد که حداکثر در خلال مدت یکسال تولد شده باشد.

ماده ۲۲۳:

در صورت ثبوت نسب گرچه در نکاح فاسد یا دخول به شبهه باشد، آثار مرتبه قرابت از قبیل نفقه، ارث، حرمت و امثال آن ثابت می گردد.

جزء چهارم - اقرار به نسب

ماده ۲۲۴:

ثبوت نسب توسط اقرار به بنوت گرچه در حال مرض موت باشد، وقتی صورت می گیرد که:

۱ - مقرر در سننی باشید که مقرر له فرزندی وی

درهم جزء - په فاسده نکاح کنبی او
دشبهی په دخول کنبی د نسب ثبوت

۲۲۲ ماده:

(۱) د بنځی طفل په فاسده نکاح کنبی هغه وخت میړه ته منسوبیږی چه طفل کم ترکمه شپږ میاشتی وروسته د دخول د نبتی څخه زیږیدلی وی.

(۲) د متارکی یا جدائی په حالت کنبی، طفل هغه وخت میړه ته منسوبیږی چه کم ترکمه د یوه کال په اوږدو کنبی زیږیدلی وی.

۲۲۳ ماده:

د نسب د ثبوت په حالت کنبی که څه هم نکاح فاسد وی یا دخول په شبهی سره صورت موندلی وی، د خپلوی مرتب آثار لکه نفقه، میراث، حرمت او داسی نور ثابتیږی.

خلورم جزء - په نسب اقرار

۲۲۴ ماده:

په نسبت ثبوت د زوی ولی د اقرار په وسیله که څخه هم د مرگ په مرض کنبی وی، هغه وخت صورت موندلی شی چه:

۱ - اقرار کوونکی په داسی عمر کنبی وی چه اقرار کړه شوی د هغه زوی

کیدلی شی

شده بتواند.

۲ - اقرار کره شوی معلوم نسب ونه لری.

۲ - مقرله نسب معلوم نداشته باشد.

۳ - ممیز اقرار کره شوی د اقرار کوونکی د عوی تصدیق کی.

۳ - مقرر له ممیز ادعای مقرر را تصدیق نماید.

۲۲۵ ماده:

ماده ۲۲۵:

د نسب اقرار د بنخی یا معتدی په وسیله، هغه وخت ثابتیږی چه میره د بنخی اقرار تصدیق یا د بنخی له خوا ثابتوونکی دلیلونه اقامه شوی وی.

نسب توسط اقرار زوجه یا معتده، وقتی ثابت میگردد که زوج اقرار زوجه را تصدیق و یا از طرف زوجه ادله مثبتة ارائه گردیده باشد.

۲۲۶ ماده:

ماده ۲۲۶:

که د چا نسب معلوم نه وی او دبل چا په پلار ولی یا مور ولی اقرار وکی، د هغه نسب هغه وخت ثابتیږی چه:

شخصیکه نسب وی معلوم نباشد و به ابوت یا امومت شخص اقرار نماید، نسب وی وقتی ثابت می گردد که:

۱ - اقرار کوونکی په داسی عمر کی وی چه د اقرار کره شوی زوی کیدلی شی.

۱ - مقرر در سنی باشد که فرزند مقرر له شده بتواند.

۲ - اقرار کره شوی د اقرار کوونکی دعوی تصدیق کړی. په دی صورت کښی د پلار ولی او زوی ولی حقوق د یو په بل ثابتیږی.

۲ - مقرر له ادعای مقرر را تصدیق نماید. درین صورت حقوق ابوت و بنوت در برابر یکدیگر ثابت میگردد.

۲۲۷ ماده:

ماده ۲۲۷:

په نسب اقرار د زوی ولی، پلار ولی او

اقرار به نسب در خارج از بنوت، ابوت

و امومت بر غیر تأثیری ندارد، مگر اینکه تصدیق نموده باشد.

ماده ۲۲۸:

شخصیکه نسب وی معلوم بوده و به صفت فرزند خوانده شود، آثار ثبوت نسب از قبیل نفقه، اجرت حضانت، میراث، حرمت مصاهره و حرمت ازدواج مطلقه بر آن مرتب نمی گردد.

فرع دوم - رضاع

ماده ۲۲۹:

اجرت شیر دادن طفل بدمه شخصی است که به ادای نفقه وی مکلف است. این اجرت به مقابل تغذیه طفل پرداخته میشود.

ماده ۲۳۰:

مادر تا وقتی که در قید نکاح زوج بوده یا در عدت طلاق رجعی باشد، مستحق اجرت شیر دادن طفل نمی گردد.

ماده ۲۳۱:

هرگاه مادر طفلش را در خلال عدت طلاق بائن یا بعد از تکمیل آن شیر بدهد، مستحق اجرت میگردد.

مورولی نه بهر په بل چا تاثیر نلری، مگر د اچه تصدیق بی کری وی.

ماده ۲۲۸:

که د چا نسب معلوم وی او د زوی په صفت و نیول شی، د نسب د ثبوت آثار لکه نفقه، د حضانت اجوره، میراث، د مصاهره حرمت او د طلاق شوی بنخی حرمت پری نه مرتبیری.

دوه یمه فرعه - رضاع

ماده ۲۲۹:

د طفل دشیدو ورکولو اجوره د هغه چا په غاړه ده چه د هغه د نفقی په ورکولو مکلف وی. دا اجوره د طفل د تغذیې په مقابل کبسی ورکول کیږی.

ماده ۲۳۰:

مورچه ترخو د میره د نکاح په قید یا د رجعی طلاق په عدت کبسی وی، طفل ته دشیدو دورکولو د اجوری حق نه لری.

ماده ۲۳۱:

که مور خپل طفل ته دبائن طلاق د عدت په اوږدو کبسی یا د هغی د پوره کیدو وروسته، شیدی ورکی، د اجوری حق لری.

۲۳۲ ماده:

مور د دوه کلونو څخه له زیاتې مودی، طفل ته د شیدو د ورکولو د اجوری حق نه لری.

ماده ۲۳۲:

مادر بییش از دو سال، مستحق اجرت شیر دادن طفل نمی گردد.

۲۳۳ ماده:

که بله بنځه بی له اجوری یا د هغی اجوری څخه چه د طفل مور یی غواری، په کمه اجوره د طفل شیدو ورکولو ته حاضره شی، مور د شیدو ورکولو حق نه لری.

ماده ۲۳۳:

هرگاه زن دیگری بدون اجرت یا به اجرت کمتر از آنچه مادر مطالبه می نماید، به شیر دادن طفل حاضر شود، مادر مستحق اجرت شیر دادن نمی گردد.

۲۳۴ ماده:

کومه اجوره چه د شیدو ورکولو له امله مورته ټاکل شوی، د طفل د پلار د مړینی له امله نه ساقطیږی او د مړی د ترکی څخه دنورو قرضونو په څیر اداء کیږی.

ماده ۲۳۴:

اجرتیکه نسبت شیر دادن برای مادر تعیین گردیده، به علت وفات پدر طفل ساقط نشده، از ترکه متوفی مثل سایر دیون پرداخته میشود.

۲۳۵ ماده:

کومه بنځه چه طفل ته د هغه د زیرپیدو د نیته څخه تر دوه کلونو پوری شیدی ورکی، د طفل رضاعی مور او د کوم سړی دیوځای والی څخه چه د هغی شیدی پیدا شوی، د طفل رضاعی پلار گڼل کیږی او د دی قانون د (۸۴) مادی درج شوی حکمونه ور باندی تطبیقیږی.

ماده ۲۳۵:

زنیکه طفلی را قبل از تکمیل مدت دو سال از تولد وی شیر بدهد، مادر رضاعی طفل و شخصیکه به سبب مقاربت او شیر بوجود آمده باشد، پدر رضاعی وی محسوب شده و احکام مندرج ماده (۸۴) این قانون بر آن تطبیق می گردد.

درېمه فرعه - حضانت

ماده: ۲۳۶

(۱) حضانت د طفل دساتنی او پالنې څخه په هغی مودی کښی عبارت دی، چه طفل د ښځی ساتنی او پالنې ته محتاج وی.

(۲) حضانت د هغه چا حق دی چه د دی قانون په اساس تنظیم شوی دی.

ماده: ۲۳۷

نسبی مورد د زوجیت په اوږدوکی او د جدایی وروسته د طفل د ساتنی او پالنې په باره کښی د لومړیوالی حق لری، خو په دی شرط چه د حضانت د شرطونو لرونکی وی.

ماده: ۲۳۸

کومه ښځه چه د طفل حضانت په غاړه اخلی باید چه عاقله، بالغه او امینه وی چه د طفل ضایع کیدل د هغی دبی پروای له امله متصور نه وی، او د طفل د ساتنی او پالنې توان ولری.

ماده: ۲۳۹

کومی ښځی چه د طفل د حضانت حق لری، د حق لرلو د درجی په ترتیب په لاندی ډول دی:

فرع سوم - حضانت

ماده: ۲۳۶

(۱) حضانت عبارت از حفاظت و پرورش طفل است در مدتی که طفل به حفاظت و پرورش زن محتاج باشد.

(۲) حضانت حق اشخاصیست که به اساس این قانون تنظیم گردیده است.

ماده: ۲۳۷

مادر نسبی در خلال زوجیت و بعد از تفریق به حفاظت و پرورش طفل حق اولیت دارد. مشروط بر اینکه واجد شرایط اهلیت حضانت باشد.

ماده: ۲۳۸

زنی که حضانت طفل را بعهده می گیرد باید عاقله، بالغه و امینه بوده که خوف ضیاع طفل نسبت عدم واریسی وی متصور نباشد و توان حفاظت و پرورش طفل را داشته باشد.

ماده: ۲۳۹

زنانی که حق حضانت طفل را دارند به ترتیب درجه استحقاق عبارت اند از:

۱- مور، دمور مور اويآ ترهغي پورته.	۱- مادر، مادر مادر ويا بالتر از آن.
۲- دپلار مور.	۲- مادر پدر.
۳- اعيانی خور.	۳- خواهر اعيانی.
۴- اخيافی خور.	۴- خواهر اخيافی.
۵- علاتی خور.	۵- خواهر علاتی.
۶- د اعيانی خور لور.	۶- دختر خواهر اعيانی.
۷- داخيافی خور لور.	۷- دختر خواهر اخيافی.
۸- د علاتی خور لور.	۸- دختر خواهر علاتی.
۹- اعيانی ترور.	۹- خاله اعيانی.
۱۰- اخيافی ترور.	۱۰- خاله اخيافی.
۱۱- علاتی ترور.	۱۱- خاله علاتی.
۱۲- دپلار اعيانی ترور.	۱۲- خاله اعيانی پدر.
۱۳- دپلار اخيافی ترور.	۱۳- خاله اخيافی پدر.
۱۴- دپلار علاتی ترور.	۱۴- خاله علاتی پدر.
۱۵- دمور عمه.	۱۵- عمه مادر.
۱۶- دپلار عمه.	۱۶- عمه پدر.

۲۴۰ ماده:

که د دی قانون د (۲۳۹) مادې اشخاص موجود نه شوي يا د حضانت د شرطونو اهليت ونه لري، د حضانت حق د طفل عصبه ووته د ميراث په ترتيب انتقالیږي.

ماده ۲۴۰:

هرگاه اشخاص مندرج ماده (۲۳۹) این قانون وجود نداشته یا فاقد شرایط اهلیت حضانت باشند، حق حضانت به عصبات طفل به ترتیب میراث انتقال مینماید.

۲۴۱ ماده:

که د دی قانون د (۲۳۹ - ۲۴۰) مادو درج شوي اشخاص موجود نه وو يا د حضانت د شرطونو اهليت ونه لري نو طفل د ساتنې او پالنې د پاره د ذوی الزحامو د جملې څخه نږدې محرم ته د حق لرلو د درجې په ترتيب، لاندنيو اشخاصو ته سپارل کیږي:

ماده ۲۴۱:

هرگاه اشخاص مندرج مواد (۲۳۹) و (۲۴۰) این قانون وجود نداشته یا فاقد شرایط اهلیت حضانت باشند، طفل جهت حفاظت پرورش به نزدیکترین محرم از ذوی الزحام وی به ترتیب درجه استحقاق، به اشخاص ذیل سپرده میشود:

۱ - دمور پلار.

۱ - پدر مادر.

۲ - اخیافی ورور.

۲ - برادر اخیافی.

۳ - د اخیافی ورور ځوی.

۳ - پسر برادر اخیافی.

۴ - اخیافی تره.

۴ - کاکای اخیافی.

۵ - اعیانی ماما.

۵ - مامای اعیانی.

۶ - علائی ماما.

۶ - مامای علائی.

۷ - اخیافی ماما.

۷ - مامای اخیافی.

دکاکا لور، د عمی لور، د ماما لور او د ترور لور (د خاله لور) د هلکانو د

دختر کاکا، دختر عمه، دختر ماما و دختر خاله در صورتیکه طفل پسر

باشد، همچنان پسر کاکا، پسر عمه، پسر ماما و پسر خاله در صورتیکه طفل دختر باشد، حق حضانت وی را ندارد.

ماده ۲۴۲:

هرگاه بیش از یک نفر حق حضانت طفل را داشته باشند، محکمه می تواند هر کدام را که بیشتر به مصلحت طفل باشد، انتخاب نماید.

ماده ۲۴۳:

هرگاه حق حضانت به سببی از اسباب قانونی ساقط گردد، با از بین رفتن سبب مذکور، این حق دوباره اعاده میگردد.

ماده ۲۴۴:

اجرت حضانت غیر از اجرت رضاع و نفقه بوده و پدر طفل به پرداخت آن مکلف میباشد. در صورتیکه طفل مالک دارائی شخصی باشد، این اجرت از دارائی وی پرداخته میشود. مگر اینکه پدر تبرعاً آنرا بپردازد.

ماده ۲۴۵:

(۱) مادر تا وقتی که در قید نکاح یا عدت طلاق رجعی زوج باشد، مستحق اجرت حضانت نمیگردد.

(۲) در صورتیکه در عدت طلاق

حضانت حق نه لری. د کاکا زوی، د عمی زوی، د ماما زوی، او د ترور زوی (د خاله زوی) د جنکیانو د حضانت حق نه لری.

ماده ۲۴۲:

که له یوه څخه زیات اشخاص د حضانت حق ولری، قاضی کولی شی هغه شخص انتخاب کی چه د طفل په گټه وی.

ماده ۲۴۳:

که د حضانت حق په یوه قانونی سبب ساقط شی، نو کله چه سبب د مینځه ولاړشی، دا حق بیرته عودت کوی.

ماده ۲۴۴:

د حضانت اجوره په پلار لارمه ده او دا درضاع او نفقی څخه جدا ده، که طفل د شخصی شتمنی خاوند وی نو د حضانت اجوره د هغه د شتمنی څخه ور کوله کیږی، مگر دا چه پلاریی په تبرعی صورت ورکی.

ماده ۲۴۵:

(۱) مورچه ترخو د نکاح په قید یا رجعی طلاقو په عدت کښی وی، د حضانت د اجوری حق نه لری.

(۲) که د طفل مور د بائن طلاق په

بائن بوده یا با شخصی که محرم طفل است ازدواج کرده و یا معتده او باشد، مستحق اجرت حضانت می گردد.

ماده ۲۴۶:

هر گاه شخص مکلف به پرداخت اجرت حضانت، معسر بوده و یکی از محارم حضانت طفل را تبرعاً بعهده گیرد، حاضنه مخیر است که حضانت را بدون اجرت بعهده گرفته و یا او را به متبرع واگذار شود.

ماده ۲۴۷:

هر گاه شخص مکلف به پرداخت اجرت حضانت، موسر بوده و طفل نیز مالک دارائی باشد، طفل در مقابل اجرت مثل، به مادر تسلیم میگردد. گرچه این اجرت از دارائی صغیر پرداخته شود.

ماده ۲۴۸:

هرگاه زوجه ناشزه گردد و سن طفل از پنج سال متجاوز باشد، محکمه می تواند طفل را بهر یک از زوجین که بیشتر به مصلحت طفل باشد، تسلیم نماید.

عدت کی وی یا بی د طفل د محرم سره نکاح کړی وی او یا د هغه په عدت کښی وی، د حضانت د اجوری حق لری.

ماده ۲۴۶:

که څوک د حضانت د اجوري په ورکولو مکلف وي خو غریب وی او د طفل یوه محرمه د هغه حضانت بی له اجوري په غاړه واخلي، نو هغه څوک چه د حضانت حق لري، کولي شي چه دور کوتي حضانت بی له اجوری په غاړه واخلي او یا بی هغه چاته پریردي چه اجوره نه غواړی.

ماده ۲۴۷:

که څوک د حضانت د اجوري په ورکولو مکلف وي او شتمن وي او طفل هم شتمن وي، طفل د مثلي اجوري په مقابل کښی مورته سپارل کیږی، که څه هم دا اجوره د طفل د شتمني څخه ور کول شی.

ماده ۲۴۸:

که ښځه ناشزه شي او د طفل عمر د پنځو کلونو څخه زیات وي، محکمه کولي شي چه د زوجینو څخه هر یو چه د طفل په گټه وي هغه ته بی تسلیم کي.

ماده ۲۴۹:

د هلک د حضانت موده پوره اووه کاله او دجلی پوره (۹) کاله ده.

ماده ۲۴۹:

مدت حضانت پسر با سن هفت و از دختر با سن (۹) سالگی تمام خاتمه پیدا میکند.

ماده ۲۵۰:

محکمه کولي شي چه د دي قانون د (۲۴۹) مادي درج شوي د حضانت موده اوږده کي. خو په دي شرط چه د دوه کلونو څخه زیاته نه وي.

ماده ۲۵۰:

محکمه می تواند مدت حضانت مندرج ماده (۲۴۹) این قانون را تمدید نماید. مشروط بر اینکه مدت تمدید شده از دو سال تجاوز نکند.

ماده ۲۵۱:

که ثابته شي هغه څوک چه د طفل حضانت په غاړه لري د طفل په گټه نه وي، که څه هم پلار يي وي، په دي صورت کښی محکمه کولي شي چه طفل دساتني او پالني دپاره هغه چاته وسپاري چه په دوه يم ه درجه کښي د حضانت حق لری.

ماده ۲۵۱:

هرگاه ثابت گردد شخصیکه حضانت طفل را بعهده دارد گرچه پدر وی نیز باشد، به مصلحت طفل تمام نمی شود، محکمه می تواند طفل را جهت حفاظت و پرورش به شخصیکه به درجه دوم مستحق حضانت است، تسلیم نماید.

ماده ۲۵۲:

مور چه ترخو د نکاح او عدت په قید کي وي، نه شي کولي چه طفل د ځان سره بي د هغه د پلار د اجازی سفر ته ويسي.

ماده ۲۵۲:

مادر تا وقتیکه در قید نکاح یا عدت باشد، نمی تواند بدون اجازه پدر، طفل را با خود به سفر ببرد.

ماده ۲۵۳:

که حاضنه د مور څخه پرته بل څوک وي، نو نه شي کولي چه د طفل د ولي د اجازی په غیر هغه د ځان سره

ماده ۲۵۳:

حاضنه غیر از مادر نمی تواند بدون اجازه ولی، طفل را با

سفرته ويسی.

خود به سفر بيرد.

۲۵۴ - ماده:

د طفل پلار نه شي کولي چه د حضانت په موده کښي د حاضني د اجازي په غير، طفل د ځان سره سفر ته ويسی.

ماده- ۲۵۴:

پدر طفل نمی تواند در خلال مدت حضانت بدون اجازه حاضنه، طفل را با خود به سفر بيرد.

۲۵۵ ماده:

کومه بنځه چه ميره نه لري او د نفقي قدرت هم نه لري، نفقه به یی محرم ولي ترهغي ورکوی چه د محرم ولي سر يو ځای اوسيری.

ماده ۲۵۵:

زنيکه شوهر نداشته و نتواند تأمين معيشت نمايد، نفقه وی را ولی محرمش تا وقتی ميپردازد که مشارالیها در مسکن ولی محرم مذکور سکونت داشته باشد.

څلورمه فرعه - د نفقي ورکول

فرع چهارم - انفاق

لومړی جزء - د اولاد نفقه

جزء اول - نفقه اولاد

۲۵۶ ماده:

نفقه د ټولو انواعو سره د صغير هلک د پاره ترهغه وخته پوري چه د کسب او کار قدرت پيدا کي، او د صغيري جلي د پاره ترهغه وخته پوري چه ازدواج وکي، د پلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۶:

نفقه با تمام انواع آن در قسمت پسر صغير تا وقت توان کسب و کار و در قسمت دختر صغيره تا وقت ازدواج بدوش پدر می باشد.

۲۵۷ ماده:

د بالغ زوي نفقه چه د کسب او کار قدرت نه لري او فقيروي او همدا رنگه د بالغې فقيری لور نفقه، ترڅو چه واده شي، د پلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۷:

نفقه پسر کبير که توان کسب و کار را نداشته و فقير باشد، همچنان نفقه دختر کبيره فقيره تا وقت ازدواج بدوش پدر وی ميباشد.

ماده ۲۵۸:

(۱) دهلك يا جلي د نفقي مصرف چه د كسب او كار خاوندان وي د هغوي د عايداتو څخه تايمينېږي او كه عايداتو يي نفقه نه پوره كوله نو پاتي برخه نفقه يي د پلار په غاړه ده.

ماده ۲۵۸:

(۱) مصارف نفقه پسر يا دختر صاحب كسب و كار در صورت كفايت از عوايدشان تأمين گرديده و در صورت عدم كفايت بقيه نفقه از طرف پدر تکميل ميگردد.

(۲) كه دهلك او جلي د كسب او كار عايدات د هغوي د نفقي د اندازي څخه زيات وي، زياته برخه عايدات د پلار له خوا ذخيره كيږي، د بلوغ څخه وروسته هغوي ته وركول كيږي.

(۲) هر گاه عوايد كسب و كار اولاد بيشتر از مصارف نفقه شان باشد، مقدار اضافي از طرف پدر ذخيره شده بعد از بلوغ به آنها مسترد ميگردد.

ماده ۲۵۹:

كه پلار خپل اولاد ته د نفقي وركولو قدرت و نه لري او د كسب او كار څخه هم عاجز وي، د نفقي د وركولو مكلفيت هغه ولي ته انتقالېږي چه د پلار پسي درجي كښي واقع دي.

ماده ۲۵۹:

هر گاه پدر توان پرداخت نفقه اولاد خود را نداشته و از كسب و كار نيز عاجز باشد، مكلفيت نفقه اولاد به ولي بعد از پدر انتقال مينمايد.

ماده ۲۶۰:

كه پلار غريب وي او د كسب او كار قدرت ولري، داوولاد د نفقي وركول دهغه د ذمي څخه نه ساقطيږي. په دي صورت كښي هغه ولي چه د پلار پسي درجي كښي واقع دي د پلار د شتمني پوري د اولاد په نفقي وركولو مكلف دي.

ماده ۲۶۰:

هر گاه پدر معسر بوده و از كسب و كار عاجز نباشد، پرداخت نفقه اولاد از ذمه وی ساقط نمی گردد. درین صورت ولی ایكه بعد از پدر قرار دارد، مكلف به پرداخت نفقه اولاد بوده، حين يسار پدر مصارف نفقه را از وی مطالبه مينمايد.

۲۶۱ ماده:

کوم طفل چه پلار نه لري او د شخصي شتمني مالک هم نه وي، نوکه د طفل خپلوان ځيني اصول وي او ځيني يي د اصولو حواشي وي، نفقه يي په راتلونکي ترتيب ورکول کيږي:

ماده ۲۶۱:

طفليکه پدرش وجود نداشته و مالک دارائی شخصی نباشد در حالیکه اقارب طفل مرکب از اصول و حواشی باشد، نفقه وی به ترتیب آتی پرداخته می شود:

۱ - که یواځي اصول یا یواځي حواشي وارثان وي، د طفل نفقه په اصولو لږمه ده عام له دي چه وارثان وي او که نه وي.

۱ - در صورتیکه تنها اصول و یا حواشی وارث طفل باشد. اصول خواه وارث طفل گردد یا نه، مکلف به پرداخت نفقه می باشد.

۲ - که اصول او حواشي دواړه وارثان وي، د طفل د نفقي ورکول د هغوی د میراث د حصي په اندازي لږميږي.

۲ - در صورتیکه اصول و حواشی مشترکاً وارث طفل باشند، نفقه به تناسب سهم میراث هر کدام پرداخته میشود.

۲۶۲ ماده:

پلار د خپل زوي دبنځي په نفقي ورکولو مکلف نه دي، مگر داچه ترمخه يي د هغي د ورکولو وعده کړي وي، په دي صورت کښي به نفقه په زوي د هغه تر شتمني پوري پور وي.

ماده ۲۶۲:

پدر مکلف به پرداخت نفقهٔ زوجه پسرش نمی باشد، مگر اینکه قبلاً به آن تعهد نموده باشد. درینصورت پدر حین یسار مصارف نفقه را از وی مطالبه مینماید.

۲۶۳ ماده:

زوجین کولي شي چه د خپل اولاد د نفقي د مصرف په باره کښي صلحه وکي. که صلحه د نفقي د لږمي اندازي څخه په کمه اندازه شوي وي، پلار د نفقي په پوره کولو مکلف دي،

ماده ۲۶۳:

زوجین می توانند در مورد مصارف نفقه اولاد شان صلح نمایند. هرگاه صلح به کمتر از نفقه لږمه صورت گرفته باشد، پدر مکلف به تکمیل

نفقة بوده و در صورت صلح به مقدار بیشتر از نفقه لزمه و وجود تفاوت فاحش، پدر به پرداخت مقدار اضافی مکلف گردانیده نمی شود.

جزء دوم - نفقه آبا و اقارب

ماده ۲۶۴:

نفقه والدین، اجداد و جداتیکه فقیر باشند خواه توان کسب و کار را داشته باشند یا نه، بدوش فرزندیست که موسر باشد خواه فرزند پسر باشد یا دختر، صغیر باشد یا کبیر.

ماده ۲۶۵:

نفقه شخص فقیر که بعلت مریضی جسمی یا عقلی و عصبی توان کسب و کار را نداشته باشد، به تناسب سهم ارث بدوش اقارب موسر می باشد.

ماده ۲۶۶:

به استثنای نفقه اصول و فروع، نفقه با اختلاف دین ساقط میگردد.

ماده ۲۶۷:

نفقه اقارب از تاریخ مطالبه آن لازم می گردد.

او که صلحه د نفقی د لازمی اندازی خخه په زیاته اندازه وي او د فاحش تفاوت سره یی صورت موندلی وي، پلار د زیاتی اندازی په ورکولو نه مکلف کیږی.

دوه یم جزء - د پلرونو او خپلوانو نفقه

ماده ۲۶۴:

دمور، پلار، نیکونو، او نیاگانو نفقه که د کسب قدرت ولري او که یی ونه لري خوچه فقیر وي د هغه اولاد په غاړه ده چه شتمن وي عام له دي چه اولاد زوي وي یا لور، صغیر وي او که کبیر.

ماده ۲۶۵:

که خوک فقیر وي او د جسمی، عقلی او عصبی مرضونو له امله د کسب او کار قدرت ونه لري دهغه نفقه د میراث د حصی په تناسب د شتمنو خپلوانو په غاړه ده.

ماده ۲۶۶:

د اصولو او فروعو د نفقی خخه په غیر، نفقه د دین په اختلاف ساقطیږي.

ماده ۲۶۷:

د خپلوانو نفقه د هغوي د غوښتنی د نېتی خخه لازمیږي.

پنجمه فرعه - د مالونو اداره

فرع پنجم - اداره اموال

لومړی جزء - ولايت

جزء اول - ولايت

ماده ۲۶۸:

ماده ۲۶۸:

(۱) د اهلیت نقصان لرونکو اولادونو د مالونو ولايت په لومړی درجه کبني د پلار بیا د صحیح نیکه دي. خو په دي شرط چه دپلار له خوا وصي نه وي ټاکل شوي.

(۱) ولايت اموال اولاد ناقص اهلیت، بدرجه اول به پدر و ثانیاً به جد صحیح، تعلق می گیرد. مشروط بر اینکه از طرف پدر وصی تعیین نگردیده باشد.

(۲) ولي او وصي نه شي کولي چه بي د صلاحیت لرونکي محکمي له اجازي د هغه د مال د پالنې او ساتني څخه ځان وژغوري.

(۲) درینصورت ولی و وصی نمی توانند، بدون اجازه محکمه با صلاحیت از سرپرستی اموال وی کناره گیری نمایند.

ماده ۲۶۹:

ماده ۲۶۹:

ولي هغه وخت کولي شي چه د ولايت پوري د مربوطو حقوقو څخه استفاده وکي چه د خپلو مالونو په باره کبني د عين حقوقو د استفادي کولو پوره اهلیت ولري.

ولی وقتی می تواند از حقوق متعلق به ولايت استفاده نماید که واجد اهلیت کامل در مورد استفاده از عين حقوق متعلق به اموال خود باشد.

ماده ۲۷۰:

ماده ۲۷۰:

ولي کولي شي چه دکومو اشخاصو مالونه د هغه د ولايت لاندې دي، د دي قانون د حکمونو سره سم د هغوي د مالونو د اداري او پالنې په منظور، تصرف وکي.

ولی بمنظور اداره و سرپرستی اموال اشخاص تحت ولايت خود، می تواند مطابق به احکام مندرج این قانون تصرف نماید.

۲۷۱ ماده:

که داهليت ناقصو اشخاصو ته يو مال په تبرع ورکول شي او دا شرط شوي وي چه ذکر شوي مال دي د ولي د ولايت لاندې نه ايښودل کېږي نو په استثنايي توگه دارنگه مالونه د ولي د ولايت څخه ويستل کېږي.

ماده ۲۷۱:

هرگاه باشخاص ناقص اهليت مالی تبرع گردیده و چنان شرط گذاشته شده باشد که مال مذکور تحت ولايت ولی قرار داده نشود، استثناء چنين مال از تحت ولايت ولی خارج ساخته میشود.

۲۷۲ ماده:

ولي نه شي کولي د هغه اشخاصو مالونه چه د ده د ولايت لاندې دي بي د صلاحيت لرونکي محکمي داجازی څخه، چاته په تبرع ورکي.

ماده ۲۷۲:

ولی نمی تواند اموال اشخاص تحت ولايت خود را بدون اجازه محکمه با صلاحيت به احدی تبرع نمايد.

۲۷۳ ماده:

(۱) ولي نه شي کولي بی د صلاحيت لرونکي محکمي داجازی څخه د خپل ولايت لاندې اشخاصو په منقولو مالونو کښي داسی تصرف وکی چی په هغی کی پخپله د ولي يا د هغه دښخي يايي تر څلورمي درجي پوري د خپلوانو گټه وي.

ماده ۲۷۳:

(۱) ولی نمی تواند بدون اجازه محکمه با صلاحيت در اموال غير منقول اشخاص تحت ولايت خود چنان تصرفات نمايد که نفع خود، ولی يا زوجه يا اقارب شان تا درجه چهارم در آن مضر باشد.

۲۷۴ ماده:

پلار نه شي کولي بي د صلاحيت

ماده ۲۷۴:

پدر نمی تواند بدون اجازه

محکمہ با صلاحیت در اموال غیر منقول، تجارتخانه و اوراق و اسناد مالی و بهادار اشخاص تحت ولایت خود که بیش از بیست هزار افغانی قیمت داشته باشد، تصرف نماید. در همچو موارد محکمہ از اصدار حکم مبنی بر جواز تصرف و قتی امتناع می ورزد، که تصرف پدر در اموال اشخاص تحت ولایت سبب اتلاف و یا غبن بیش از خمس قیمت مال مذکور گردد.

ماده ۲۷۵:

هرگاه مورث شخص ناقص اهلیت به عدم تصرف ولی در اموال موروثه وصیت نموده باشد، ولی نمی تواند بدون اجازه و نظارت محکمہ با صلاحیت در آن تصرف نماید.

ماده ۲۷۶:

ولی نمی تواند در اموال اشخاص تحت ولایت خود بدون اجازه محکمہ با صلاحیت تصرفات ذیل را بعمل آرد:

۱ - قرض دادن یا قرض گرفتن.

۲ - اجاره دادن به مدتی که بعد

لرونکی محکمی د اجازی د خپل ولایت لاندی اشخاصو په غیرمنقولو مالونو، لکه تجارتخانه او قیمتي پانډو او مالي سندونو کښی چه دشل زروافغانیوڅخه زیات قیمت ولري، تصرف وکي. په داسي مواردو کښي به محکمہ د تصرف د جواز په باره کي د حکم د صادرولو څخه ځان نه ژغوري. مگر دا چه دپلار تصرف د هغه د ولایت لاندی اشخاصو د مالونو د تلفولو یا د مال د قیمت د پنځمی حصي د قیمت څخه د زیات غبن سبب شی.

ماده ۲۷۵:

که د اهلیت نقصان لرونکی شخص مورث وصیت کړی وي چه ولي دي په میراثي مال کښی تصرف نه کوي، نو ولي نه شی کولي چه بي د صلاحیت لرونکی محکمی د اجازی او نظارت څخه په هغي کښي تصرف وکي.

ماده ۲۷۶:

ولي نه شي کولي بي د صلاحیت لرونکی محکمی د اجازی څخه د خپل ولایت لاندی اشخاصو په مالونو کښي لاندینی تصرفونه وکي:

۱ - قرض ورکول یا قرض اخیستل.

۲ - ترهغي مودي پوري په اجاره

ورکول چه د رشد د عمر څخه وروسته دوام کوي.
از رسیدن به سن رشد دوام نماید.

۳ - هغه تجارت ته دوام ورکول چه د اهلیت نقصان لرونکي شخص پوري مربوط وی.
۳ - دوام دادن به تجارتيکه به شخص ناقص اهلیت تعلق بگيرد.

۴ - د داسي هبي يا وصیت قبلول چه د ټاکلو ذمه واريو سره يو ځاي وی.
۴ - قبول نمودن هبه يا وصيتيکه توام با تعهدات معين باشد.

۲۷۷ ماده:

ماده ۲۷۷:

(۱) که صغير د شپارس کلي عمر ته رسيدلي وي، ولي کولي شي چه د تجارت د پاره څه پيسي ورکي، خو په دي شرط چه د صلاحيت لرونکي محکمي څخه يي اجازه اخيستی وي.
(۱) هرگاه صغير به سن (۱۶) سالگی رسیده باشد، ولی می تواند به اجازه محکمه با صلاحیت مبلغی را برای تجارت بدسترس وی بگذارد.

(۲) د تجارت اجازه مطلقه وي او که مقیده، دولی په مرگ يا عزل د مينځه نه ځي.
(۲) اذن به تجارت، خواه مطلق باشد يا مقيد، با وفات يا عزل ولی از بين نميروود.

۲۷۸ ماده:

ماده ۲۷۸:

د ماډون صغير تصرفونه په هغه حدودو کښی چه صلاحيت لرونکي محکمي ورته پخپل مال کښی اجازه ورکړی د هغه شخص په څيردی چه د رشد عمر ته رسيدلی وی.
تصرفات صغير ماذون در حدوديکه محکمه با صلاحيت در اموال وی مجاز قرار داده است، بمنزله تصرف شخصيست که به سن رشد رسیده باشد.

۲۷۹ ماده:

ماده ۲۷۹:

پلار کولي شي يو عقد دخپل ولايت لاندې شخص په نامه په خپل حساب يا
پدر می تواند عقدي را به اسم شخص تحت ولايت خویش بحساب

خود يا شخص ديگري انجام دهد.
مگر اينکه قانون خلاف آن حکم
کرده باشد.

ماده ۲۸۰:

پدر کلان نمی تواند بدون اجازه
محکمه با صلاحیت در مورد
اموال شخص تحت ولایت خود
تصرف يا صلح مبني بر ضرر
نموده يا از تأمینات آن
انصراف و يا در تأمینات تقلیل
بعمل آرد.

ماده ۲۸۱:

ولی مکلف است فهرست مکمل
اموال متعلق به شخص تحت
ولایت خود را در ظرف دو ماه از آغاز
ولایت يا از تاريخيکه شخص
تحت ولایت، مالک دارائی
گردیده است، ترتیب نموده و به
اداره مربوط محکمه با صلاحیت
تسليم نماید.

ماده ۲۸۲:

ولی می تواند از مال شخص تحت
ولایتش نفقه خود و يا شخص ديگري
را تأمین نماید. مشروط بر اينکه
قانوناً نفقه شان در مال شخص

دبل شخص په حساب منعقد کي.
مگر دا چه قانون د هغي په خلاف حکم
کړي وي.

ماده ۲۸۰:

نيکه نه شی کولی بی د صلاحیت
لرونکي محکمي د اجازي دخپل ولایت
لاندې اشخاصو په مالونو کښی تصرف
و کي يا داسي صلحه و کي چه د
هغوي په ضرر وي يا د هغوی د
تأمیناتو څخه تنازل وکي او يا په کښی
کموالي راوړی.

ماده ۲۸۱:

ولي مکلف دي چه د خپل ولایت لاندې
اشخاصو د مالونو پوره فهرست د
ولایت د پیل څخه د دوه میاشتو په
اوږدو کښی يا دهغي نېتي څخه چه د
ولایت لاندی شخص د شتمني مالک
شوی ترتیب کي او د صلاحیت
لرونکی محکمي مربوطی اداري ته يي
وراڼدی کی.

ماده ۲۸۲:

ولی کولی شی چه د خپل ولایت لاندې
مالونو څخه دخپل ځان يا دبل شخص
نفقه تامین کي، خو په دی شرط چه
د هغوی نفقه د قانون له حیثه لارم

گنيل شوى وى.

مذکور لازم دانسته شود.

۲۸۳ ماده:

که د ولايت لاندی شخص عمر پوره اتلسو کلونو ته ورسيری، د ولي ولايت پاي ته رسيری، مگر دا چه د حجر دسبونو څخه په يوه سبب صلاحيت لرونکي محکمي د ولايت په دوام باندی حکم کړی وى.

ماده ۲۸۳:

هرگاه سن شخص تحت ولايت به هجده سال تمام برسد، ولايت ولى به انجام ميرسد، مگر اينکه به سببى از اسباب حجر محکمه با صلاحيت بدوام آن حکم نموده باشد.

۲۸۴ ماده:

که دولي دبد تصرف له امله د شخص مالونو ته چه د ده د ولايت لاندی دی ضرر متوجه شى، محکمه کولى شى چه د ولى ولايت سلب او يايي واک محدود کى.

ماده ۲۸۴:

هرگاه نسبت سوء تصرف ولى ضررى به اموال شخص تحت ولايت متوجه باشد، محکمه مى تواند ولايت ولى را سلب و يا صلاحيت او را محدود سازد.

۲۸۵ ماده:

که ولي غايب وگنيل شى يا د يوه کال څخه په زيات حبس محکوم شى، محکمه به د هغه د ولايت په متوقف کولو حکم صادر وى.

ماده ۲۸۵:

هرگاه ولى غايب شناخته شده يا به مدت بيش از يكسال حبس محکوم گردد، محکمه به تعطيل ولايت وى حکم صادر مينمايد.

۲۸۶ ماده:

که د دی قانون د (۲۸۴، ۲۸۵) مادو سره سم د ولي ولايت سلب، محدود يا متوقف شى، نو دموجه سبونو د ليري کيدو سره او د واک لرونکي محکمي په قرار د هغه د ولايت حق بيرته اعاده کيرى.

ماده ۲۸۶:

در صورتیکه ولايت ولى طبق مواد (۲۸۴، ۲۸۵) اين قانون سلب، محدود و يا معطل قرار داده شده باشد، با رفع اسباب موجهه آن حق ولايت مجدداً به قرار محکمه با صلاحيت اعاده ميگردد.

ماده ۲۸۷:

که دپلار د فاحشو خطا گانو له امله د شخص مالونو ته چه يي د ولايت لاندی دي خساره ورسپړی، مسئول دي، نيکه په دي مورد کښی د وصي په خير مسؤليت لری.

ماده ۲۸۷:

پدر از خسارات ناشی از خطای فاحش خود بر اموال شخص تحت ولايت مسؤليت دارد. مسؤليت پدر کلان درين مورد عين مسؤليت وصی میباشد.

ماده ۲۸۸:

ولي يا ورته ئی مکلف دي چه د ولايت لاندی شخص مالونه چه د رشد عمر ته ورسپړی ورته يي تسليم کی، او که يي په کښی تصرف کړی وو، نو د تصرف د ورځی د نرخ سره سم د هغی قيمت ورکی.

ماده ۲۸۸:

ولی یا ورثه او مکلف اند اموال شخص تحت ولايت را حين رسيدن او به سن رشد، به وی تسليم نمايد. و در صورت تصرف، قيمت مال را طبق نرخ روز به وی بپردازد.

دوه يم جزء - وصايت

اول - د وصي تاكل

ماده ۲۸۹:

وصي بايد چه عادل، كفايت لرونكي او دپوره اهليت لرونکی وی او د هغه چا سره چه د ده د وصايت لاندی واقع کيږی شريك دين ولری.

ماده ۲۸۹:

وصی باید شخص عادل، با کفایت و واجد اهلیت کامل بوده با شخصیکه تحت وصایت او قرار می گیرد دین مشترک داشته باشد.

ماده ۲۹۰:

لاندینی اشخاص د وصی په حيث نه شی تاكل کیدی:

ماده ۲۹۰:

اشخاص ذیل وصی تعیین شده نمی توانند:

۱- که خوک د عمومي آدابو يا د عفت منافي جرمونو کښی د محکمې په

۱- شخصیکه به حکم قطعی محکمه به جرم منافی آداب عامه یا عفت

- قطعی حکم محکوم شوی وی. محکوم بجزاء شده باشد.
- ۲ - که څوک بد شهرت ولری یا د خپل ژوند د تأمین دپاره مشروع سبب ونه لری.
- ۳ - که څوک د محکمي په قطعی حکم په افلاس محکوم شوی وی او حیثیت یی نه وی اعاده شوی.
- ۴ - که څوک ترمخه د محکمي په قطعی حکم د ولایت یا وصایت څخه عزل شوی وی.
- ۵ - که څوک د پلار یا نیکه د مرگ څخه ترمخه په لیکلي توگه د وصایت له حقه محروم کړی شوی وی.
- ۶ - که څوک پخپله یا دهغه یو اصل یا فرعه یا بنځه د اهلیت د نقصان لرونکي سره قضائی جکړه او یا کورنی اختلاف ولری چه د هغی په اثر د اهلیت د نقصان لرونکی بنیگنډو ته د ضرر ویره موجوده وی.
- ۲- شخصیکه شهرت بد داشته یا مدرک مشروع برای تأمین معیشت نداشته باشد.
- ۳- شخصیکه به حکم قطعی محکمه محکوم به افلاس شده و حیثیت او اعاده نشده باشد.
- ۴- شخصیکه قبلاً از ولایت یا وصایت شخص دیگری به حکم قطعی محکمه عزل شده باشد.
- ۵- شخصیکه از طرف پدر یا جد قبل از وفات از حق وصایت کتباً محروم ساخته شده باشد.
- ۶- شخصیکه خودش یا یکی از اصول، فروع یا زوجه اش با شخص ناقص اهلیت منازعه قضائی داشته یا چنان اختلاف فامیلی موجود باشد که به اساس آن مصلحت شخص ناقص اهلیت مختل گردد.

دوم - وصی اختیاری

دوه یم - اختیاری وصی

ماده ۲۹۱:

ماده ۲۹۱:

(۱) پدر می تواند برای اولاد ناقص اهلیت یا حمل ثابت در بطن، وصی تعیین نماید. همچنان

(۱) پلار کولی شی چه د خپل اهلیت نقصان لرونکی اولاد یا په گیده کنبی ثابت حمل د پاره اختیاری وصی

شخص متبرع می تواند در حالت مندرج ماده (۲۷۱) این قانون وصی اختیار نماید.

(۲) اختیار وصی در چنین موارد توسط وصایت خط رسمی یا عرفی صورت می گیرد که به خط و امضای پدر یا متبرع باشد و یا از امضا و یا شصت شان در چنین اسناد تصدیق بعمل آمده باشد.

ماده ۲۹۲:

پدر و متبرع می توانند در مورد اختیار وصی از تصمیم شان رجوع نمایند.

ماده ۲۹۳:

شخصیکه وصایت را در حین حیات موصی قبول کرده باشد، نمی تواند از آن منصرف گردد. مگر اینکه انصراف از وصایت را قبلاً به اراده خود منوط ساخته باشد.

ماده ۲۹۴:

رد وصایت باید حین حیات موصی صورت گرفته و به اطلاع وی رسانیده شود.

ماده ۲۹۵:

شخصیکه وصایت را طبق احکام مندرج ماده (۲۹۴) این

وتیاهی، همدارنگه تبرع کوونکی کولی شی چه ددی قانون د (۲۷۱) مادي په حالت کښی اختیاری وصی وتیاهی.

(۲) په داسي مواردو کښی د وصی اختیار د رسمی یا عرفی وصایت خط په وسیله کیږی چه د پلار یا تبرع کوونکی په لیک یا امضاء شوی وی یا په ذکر شوو سندونو کښی د هغوی د امضاء یا د گوتی تصدیق شوی وی.

ماده ۲۹۲:

پلار او وصی کولی شی چه د اختیاری وصی په باره کښی دخپل تصمیم څخه رجوع وکی.

ماده ۲۹۳:

که چا د وصیت کوونکی په ژوند کښی وصیت قبول کړی وی، نه شی کولی چه ورڅخه وگرځی مگر داچه ترمخه یی د وصایت څخه گرځیدل د خپلی ارادی پوری مربوط کړی وی.

ماده ۲۹۴:

د وصایت ردول باید چه د وصایت کوونکی په ژوند کښی صورت ونیسی او هغه پري خبرشی.

ماده ۲۹۵:

که چا د دی قانون د (۲۹۴) مادي ددرج شوو حکمونو سره سم وصیت رد

قانون رد نموده است،
قبولی وی بعد از وفات موصی
اعتبار ندارد.

ماده ۲۹۶:

اختیار وصی وقتی نافذ شمرده
میشود که از طرف محکمه با
صلاحیت تأیید شده باشد.

سوم - وصی قضائی

ماده ۲۹۷:

هر گاه برای شخص ناقص اهلیت یا
حمل ثابت در بطن وصی اختیاری
موجود نباشد، محکمه وصی تعیین
مینماید. وصایت برای حمل ثابت در
بطن بعد از وضع حمل برای مولود
نیز نافذ است. مگر اینکه
محکمه وصی جدیدی را عوض وی
تعیین کرده باشد.

ماده ۲۹۸:

(۱) محکمه می تواند حین ضرورت
برای شخص ناقص اهلیت بیش از یک
وصی تعیین نماید. در صورت تعدد
وصی، اوصیا نمیتوانند در اموال
شخص تحت وصایت شان منفرداً
تصرف نمایند، مگر اینکه همچو
تصرف کاملاً به مصلحت ناقص
اهلیت باشد.

کپی وی، نه شی کولی چه د وصیت
کونکی د مرگ وروسته هغه
قبول کی.

ماده ۲۹۶:

د وصی اختیار هغه وخت نافذ گنل
کیری چه دواک لرونکی محکمی له
خوا تأیید شوی وی.

درپیم - قضائی وصی

ماده ۲۹۷:

که د اهلیت د نقصان لرونکی شخص
یا په گیده کبسی د ثابت حمل د پاره
اختیاری وصی پیدا نه شی، محکمه
به وصی ټاکی، وصایت په گیده کبسی
د ثابت حمل دپاره د حمل د زیرپیدو
وروسته د زیرپیدلی دپاره هم نافذ دی،
مگر دا چه محکمی د هغه په عوض
نوی وصی ټاکلی وی.

ماده ۲۹۸:

(۱) محکمه کولی شی د ضرورت په
وخت کبسی د اهلیت د نقصان لرونکی
د پاره دیوه خخه زیات وصیان وټاکی،
وصیان نه شی کولی دخپل وصیت
لاندی شخص په مالونو کبسی په
خانگری توگه تصرف وکی مگر داچه
تصرف بیخی د اهلیت د نقصان
لرونکی په گټه وی.

(۲) حین اختلاف نظر بین اوصیا تجویزیکه از طرف محکمه اتخاذ میگردد، قابل تعمیم می باشد.

ماده ۲۹۹:

محکمه در حالات ذیل وصی خاص و مؤقت تعیین می نماید:

۱- در صورتیکه مصلحت شخص ناقص اهلیت با مصلحت وصی، زوج وی یا یکی از اصول و فروع وصی و یا با مصلحت اشخاصیکه وصی نماینده قانونی شان می باشد، متصادم واقع گردد.

۲- در صورتیکه به شخص ناقص اهلیت مالی تبرع گردیده و چنان شرط گذاشته شده باشد که مال مذکور تحت ولایت ولی قرار داده نشود.

۳- در صورتیکه اجرای وصایت اوصاف خاصی را که وصی دایمی فاقد آنست ایجاب نماید.

ماده ۳۰۰:

محکمه در حالات ذیل وصی مؤقت تعیین می نماید:

۱- در صورتیکه محکمه ولایت ولی را متوقف نموده و شخص ناقص اهلیت ولی دیگری نداشته باشد.

(۲) که د وصیانو ترمنخ اختلاف پیدا شی نو کوم تصمیم چه محکمه نیسی د عمل کولو وړ دی.

ماده ۲۹۹:

په لاندنیو حالونو کبسی به محکمه خاص او مؤقت وصی ټاکی:

۱- که د اهلیت د نقصان لرونکی بنیگنی او د وصی، یا د هغه دبنځی یا دوصی د یوه اصل یا فرعی یا د هغه چا دبنیگنو سره چه وصی یی قانونی نماینده وی ټکر وکی.

۲- په هغه حالت کبسی چه د اهلیت نقصان د پاره مال تبرع شوی وی او داسی شرط اینسودل شوی وی چه ذکر شوی مال دی د ولی د ولایت لاندی نه اینسودل کیږی.

۳- په هغه صورت کبسی چه د وصایت اجرأ چه دایمی وصی د هغه د خاصو صفتونو فاقد دی ایجاب کړی.

ماده ۳۰۰:

محکمه به په لاندنیو حالونو کبسی مؤقت وصی ټاکی:

۱- په هغه حالت کبسی چه محکمه دولی ولایت متوقف کی او د اهلیت نقصان لرونکی بل ولی ونه لری.

۲- در صورتیکه وصایت به تقاضای خود وصی متوقف شده باشد.

۳- در صورتیکه عوامل مؤقت مانع اجرای وصایت گردیده باشد.

ماده ۳۰۱:

محکمه می تواند برای حل و فصل دعاوی مربوط به شخص ناقص اهلیت وصی خصومت تعیین نماید، گرچه شخص ناقص اهلیت مالک دارائی نباشد.

ماده ۳۰۲:

وصی می تواند در تمام مواردیکه صلاحیت اجرای وصایت را دارد. شخص دیگری را بحیث وکیل تعیین نماید. وکیل با وفات وصی یا شخص تحت وصایت معزول شناخته می شود.

ماده ۳۰۳:

وظایف اشخاص مندرج مواد (۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱) این قانون که بحیث وصی تعیین گردیده اند وقتی خاتمه پیدا میکنند، که موضوع وصایت انجام یافته و یا مدت معینه وصایت منقضی گردیده باشد.

۲- به هغه حالت کنبی چه وصایت پخپله دووسی په غوښتنه متوقف شوی وی.

۳- په هغه حالت کنبی چه مؤقتي عوامل د وصیت د اجراء کولو مانع گرځیدلی وی.

ماده ۳۰۱:

محکمه کولی شی د اهلیت د نقصان لرونکی د دعوو د حل او فیصلي دپاره د جکړې وصي وټاکي، که څه هم د اهلیت نقصان لرونکی د شتمني مالک نه وی.

ماده ۳۰۲:

وصي کولي شی په ټولو هغو مواردو کنبی چه د وصیت د اجراء کولو واک لری بل څوک د وکیل په حیث وټاکي، وکیل د وصی د مرگ یا د وصایت لاندی شخص د مرگ سره یوځای معزول کیږی.

ماده ۳۰۳:

د دی قانون د (۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱) ما دو د درج شوو اشخاصو وظیفی چه د وصی په حیث ټاکل شوی، هغه وخت پای ته رسیږی چه د وصایت موضوع ترسره شوی وی یا د وصایت ټاکل شوی موده تیره شوی وی.

خلورم - د وصی مکلفیتونه

چهارم - مکلفیت های وصی

ماده: ۳۰۴

ماده ۳۰۴:

وصی نه شی کولی د واک لرونکی محکمی د اجازي په غیر د وصایت لاندی شخص په مالونو کښی راتلونکی تصرفونه وکی:

وصی نمی تواند بدون اجازه محکمه با صلاحیت در اموال شخص تحت وصایت تصرفات ذیل را بعمل آرد:

۱ - اخیستل، خرڅول، مقایضه، شراکت، گروې، پور ورکول او بل هر نوع تصرف چه د ملکیت د انتقال د عینی حق د اثبات موجب وگرځی.

۱ - خرید و فروش، مقایضه، شراکت، رهن، قرض دادن و هر نوع تصرف دیگری که موجب انتقال ملکیت یا اثبات حق عینی گردد.

۲ - د هغه پور حواله ورکول چه د اهلیت نقصان لرونکی یې دبل چا په ذمه لری یا په هغه دپور د حوالی قبلول.

۲ - حواله دادن دینیکه شخص ناقص اهلیت بدمه شخص دیگری دارد و یا قبول حواله دین علیه او.

۳ - د مالونو اینبودل د بهره برداری په منظور او د هغی تصفیه یا د ناقص اهلیت لرونکی په حساب د پور اخیستل.

۳ - گذاشتن اموال بمنظور بهره برداری و تصفیه حسابات مربوط به آن یا قرض گرفتن بحساب شخص ناقص اهلیت.

۴ - د دری کلونو څخه د زیاتی مودی د پاره د زراعتی ځمکو په اجاری ورکول، او د یوه کال څخه د زیاتی مودی د پاره د عمارت په اجاری ورکول.

۴ - اجاره دادن اموال غیر منقول شخص ناقص اهلیت برای مدت بیش از سه سال، در صورتیکه اموال غیر منقول زمین زراعتی و مدت بیش از یکسال در صورتیکه اموال غیر منقول عمارت باشد.

۵ - د اهلیت د نقصان لرونکی د عقار

۵ - اجاره دادن اموال غیر منقول

شخص ناقص اهلیت برای مدتی که بعد از رسیدن به سن رشد تا یکسال دوام نماید.

۶- قبول یا رد تبرعاتی که مشروط بشرط باشد.

۷- پرداخت نفقه اشخاصی که نفقه آنها بر ذمه شخص ناقص اهلیت لازم است، مگر اینکه نفقه لازم به حکم قطعی محکمه ثابت گردیده باشد.

۸- صلح و حکمیت.

۹- ایفای تعهدات که بر متروکه و یا بر ذمه شخص ناقص اهلیت ثابت باشد، مگر اینکه حکم قطعی محکمه در مورد صادر گردیده باشد.

۱۰- اقامه دعاوی، مگر اینکه در تاخیر آن ضرر و یا ضیاع حقوق شخص ناقص اهلیت متصور باشد.

۱۱- انصراف از حقوق دعاوی و یا قناعت بچنان احکام محکمه که قابل اعتراضات عادی باشد، یا انصراف از چنین اعتراضات بعد اقامه

تر دومره مودی پوری په اجاره ورکول چه دهغه د رشد د عمر د رسیدو وروسته یوکال دوام وکی.

۶- داسی تبرعاتو قبلول یا ردول چه د شرط پوری مربوط وی.

۷- د اهلیت د نقصان لرونکی د شتمنی څخه د هغه چا نفقه ورکول چه په ذمه یی لزمه ده، مگر دا چه لازمی نفقه د محکمی په قطعی حکم ثابته شوی وی.

۸- صلحه او حکمیت.

۹- د هغه التزاماتو ترسره کول چه په ترکه یا د اهلیت د نقصان لرونکی په ذمه ثابت وی، مگر داچه په دی باره کبسی د محکمی قطعی حکم صادر شوی وی.

۱۰- د دعوو اقامه کول، مگر داچه د هغی په تاخیر کبسی د اهلیت د نقصان لرونکی ضرر یا د هغه د حقوقو د ضایع کیدو ویره وی.

۱۱- د حقوقو او دعوو څخه تیریدل، یا د محکمی په داسی حکمونو قناعت چه د عادی اعتراض قابلیت ولری یا د دعوی د اقامه کیدو وروسته د داسی اعتراضونو څخه تیریدل، او د محکمی

د حکمونو په مقابل کېنې د غیر عادی اعتراضونو اقامه کول.

آن و اقامة اعتراضات غیر عادی در برابر احکام محکمه.

۱۲ - د تأمیناتو څخه تیریدل یا د هغی کموالي په دی شرط چه د اهلیت د نقصان لرونکی په ضرر وی.

۱۲ - انصراف از تأمینات یا تقلیل آن که به ضرر ناقص اهلیت تمام شود.

۱۳ - د اهلیت د نقصان لرونکی مالونو د خپل ځان یا بنځی یا د څلورمی درجی پوری د خپلوانو دپاره یا دهغه چا دپاره چه وصی د هغه نائب وی، په اجاره ورکول.

۱۳ - اجاره اموال شخص ناقص اهلیت برای خود، زوج یا یکی از اقارب شان تا درجه چهارم و یا برای کسی که وصی نائب وی باشد.

۱۴ - د اهلیت د نقصان لرونکی په واده مصرف کول.

۱۴ - پرداخت مصارف ازدواج شخص ناقص اهلیت.

۱۵ - د تعلیمی مصرفونو یا د داسی مصرفونو ورکول چه د اهلیت نقصان لرونکی د یو ټاکلی کسب د اجراء کولو دپاره هغی ته ضرورت لری.

۱۵ - پرداخت چنان مصارفیکه شخص ناقص اهلیت در اجرای شغل معین به آن ضرورت دارد.

ماده ۳۰۵:

(۱) وصی مکلف دی چه د وصایت لاندی شخص ټول عایدات د نفقی او نورو مصرفونو چه د محکمی له خوا ټاکل شوی، د وضع کیدو وروسته، د محکمی د امانت په حساب یا په هغه بانک کېنې چه د محکمی له خوا معرفی کیږی د هغه په نامه په ودیعت کېنېږدی.

ماده ۳۰۵:

(۱) وصی مکلف است تماماً عایدات نقدی شخص تحت وصایت خود را بعد از وضع مصارف نفقه و مصارف متفرقه ایکه از طرف محکمه تعیین گردیده است، به حساب امانت محکمه یا بانکی که از طرف محکمه معرفی شده، بنام وی به ودیعت بگذارد.

۳۰۶ ماده:

وصی مکلف دی چه کومی دعوی د اهلیت په نقصان لرونکی اقامه کیږی دهغی پوری د مربوطو اجراآتو سره یو ځای، محکمی ته اطلاع ورکی او په دی باره کبسی د محکمی د امرونو پیروی وکی.

۳۰۶ ماده:

وصی مکلف است دعاوی را که علیه شخص ناقص اهلیت اقامه می گردد، توام با اجراآت مربوط به آن، به اطلاع محکمه رسانیده و اوامر محکمه را در مورد پیروی نماید.

۳۰۷ ماده:

وصی مکلف دی دکلنی حساب صورت او دهغی پوری مربوط سندونه د نوی کال دپیل کیدو تر مخه مربوطی محکمی ته وړاندی کی.

۳۰۷ ماده:

وصی مکلف است صورت حساب سالته را با اسناد متعلق به آن، قبل از آغاز سال جدید به محکمه مربوط تقدیم نماید.

۳۰۸ ماده:

که د وصایت لاندی شخص شتمنی دلس زرو افغانیو څخه زیاته نه وی، محکمه کولی شی چه وصی د لازمی حساب د صورت د ترتیب او وړاندی کولو څخه معاف کی.

۳۰۸ ماده:

هرگاه دارائی شخص تحت وصایت بیش از ده هزار افغانی نباشد، محکمه می تواند وصی را از ترتیب و تقدیم صورت حساب لازمه معاف نماید.

۳۰۹ ماده:

که د وصی پر ځای بل څوک وټاکل شی، وصی مکلف دی دوصایت د پای ته رسیدو د نپتی څخه د دیرش ورځو په اوږدو کبسی د خپل وصایت لاندی شخص د مالونو د حساب صورت ترتیب او محکمی ته وړاندی کی.

۳۰۹ ماده:

هرگاه شخص دیگری بعوض وصی تعیین گردد، وصی مکلف است در ظرف سی روز از ختم وصایت صورت حساب متعلق به اموال شخص تحت وصایت خود را ترتیب و به محکمه تقدیم نماید.

۳۱۰ ماده:

د وصایت اجراء کول اصلاً بی له اجوری دی، محکمه په استثنائی ډول کولی شی د وصی د غوښتنی په اساس دیوه ټاکلی کار په مقابل کښی د اجوری یا مکافات د ورکولو امر وکی، مگر د اجوری ورکول چه د غوښتنی د مودی تر مخه وی په هیڅ صورت جواز نه لری.

ماده ۳۱۰:

اجرای وصایت بدون اجرت می باشد. محکمه استثنائاً می تواند پرداخت اجرت یا مکافات را در برابر عمل معین بنابر مطالبه وصی امر نماید. مگر پرداخت اجرت برای مدت قبل از مطالبه به هیچ صورت جواز ندارد.

پنجم - د وصایت پای

۳۱۱ ماده:

په لاندنیو حالونو کښی د وصی د وظیفه پای ته رسیږی:

ماده ۳۱۱:

وظیفه وصی در حالات ذیل ختم میگردد:

۱ - د اهلیت د نقصان لرونکی مرگ.

۲ - د اهلیت د نقصان لرونکی عمر اتلسو کلونو ته رسیدل مگر دا چه د محکمی په قرار د اتلس کلنی د عمر خخه تر مخه د وصایت په دوام امر شوی وی یا داچه د اهلیت نقصان لرونکی ذکر شوی عمر ته در سیدو په وخت کښی معتوه یا لیونی وی.

۲ - رسیدن شخص ناقص اهلیت به سن هجده سالگی، مگر در صورتیکه دوام وصایت قبل از رسیدن به سن مذکور معتوه یا مجنون باشد. اینکه شخص ناقص اهلیت حین رسیدن به سن مذکور معتوه یا مجنون باشد.

۳ - د ولی د ولایت بیرته اعاده کیدل.

۳ - اعاده مجدد ولایت ولی.

۴ - د هغه کار پای ته رسیدل چه خاص وصی د هغی د اجراء کولو دپاره ټاکل شوی دی.

۴ - ختم عملیکه وصی خاص غرض اجرای آن تعیین گردیده است.

۵ - د وصی عزل یا دهغه د استعفی قبلول.
۵ - عزل وصی یا قبول استعفاى وى.

۶ - د وصی د قانونی اهلیت نشتوالی یا د هغه غیاب یا مرگ.
۶ - فقدان اهلیت قانونی وصی یا غیاب و یا وفات وى.

۳۱۲ ماده:

وصی په لاندنیو حالونو کښی عزل کیږی:
وصی در حالات ذیل عزل میگردد:

۱ - که د دی قانون د (۲۸۹، ۲۹۰) ما دو د وصیت څخه د محرومیدو د درج شوو سببونو څخه یو سبب پیداشی.
۱ - هرگاه سببی از اسباب حرمان وصایت مندرج مواد (۲۸۹، ۲۹۰) این قانون موجود گردد.

۲ - که د اهلیت نقصان لرونکی شخص د مالونو په اداری کښی اهمال یا بد تصرف وکی یا د هغه د وصایت په دوام کښی د اهلیت نقصان لرونکی گټو ته تاوان وى.
۲ - اگر در اداره اموال شخص ناقص اهلیت اهمال یا سوء تصرف نماید، یا اینکه در عدم عزل وصی مصلحت وى بخطر مواجه باشد.

۳۱۳ ماده:

وصی مکلف دی د وصایت د پای ته رسیدو د نېتی څخه د دیرش ورځو په موده کښی د خپلی اداری لاندی مالونه سره د حساب د صورت او د هغی پوری مربوط سندونه قایم مقام یا پخپله د اهلیت نقصان لرونکی ته که د رشد عمر ته رسیدلی وو او یا که مړ شوی وو نو د هغه ورثی ته تسلیم کی دتسلیمیدو وروسته دی د حساب صورت او د مالونو
وصی مکلف است در خلال سی روز از ختم وصایت اموال تحت اداره خود را با صورت حساب و اسناد متعلق به آن به قایم مقام یا خود شخص ناقص اهلیت که به سن رشد رسیده باشد و یا در صورت وفات وى بورثه شخص ناقص اهلیت تسلیم نماید و پس از تسلیمی صورت حساب و تسلیمی اموال

را به اداره محكمه مربوط
تقديم نمايد.

ماده ۳۱۴:

هرگاه وصي وفات نمايد يا محجور
عليه واقع گردد و يا غايب شناخته
شود، ورثه يا شخص قايم مقام او به
تسليمي اموال و تقديم صورت
حساب آن مكلف مي گردد.

ماده ۳۱۵:

محكمه مي تواند به اثر مطالبه
وصي تسليمي تمام و يا قسمتي
از اموال تحت وصايت را غرض
اداره بخود شخص ناقص اهليت كه
به سن (۱۶) سالگي رسيده باشد
اجازه دهد، در صورت رد مطالبه،
وصي نمي تواند قبل از گذشتن
يكسال از قرار نهائي محكمه
مطالبه خود را مجدداً به محكمه
تقديم نمايد.

ماده ۳۱۶:

تعهد يا ابراء شخص ناقص اهليت كه
به سن رشد رسيده باشد، به
منفعت وصي وقتي اعتبار دارد كه
وصي صورت حساب نهائي مربوط
به اموال وي را قبلاً ترتيب و تقديم
نموده باشد.

تسليميدل د محكمي مربوطي اداري
ته وړاندي كي.

ماده ۳۱۴:

كه وصي مړ شي يا حجر كړي شوي يا
غايب و پيژندل شي، د هغه ورثه يا
هغه څوك چه يي قايم مقام دي د
مالونو په تسليمولو او د حساب د
صورت په وړاندي كولو مكلف كيږي.

ماده ۳۱۵:

محكمه كولي شي چه د وصي د
غوښتنې له امله د وصايت لاندې ټول
يا يوه حصه مالونه د اداري كولو دپاره
پخپله د اهليت نقصان لرونكي ته چه
(۱۶) كلني عمر ته رسيدلي وي اجازه
وركي، كه د وصي غوښتنه رد شوه، نو
د محكمي د آخري قرار د نېټې څخه
د يوه كال د تيريډو تر مخه نه شي كولي
چه خپله غوښتنه بيا محكمي ته
وړاندي كي.

ماده ۳۱۶:

د اهليت د نقصان لرونكي شخص
تعهد يا ابراء چه د رشد عمر ته
رسيدلي وي د وصي په گټه هغه وخت
اعتبار لري چه وصي د هغه د مال پوري
مربوط آخري د حساب صورت ترتيب
او وړاندي كړي وي.

۳۱۷ ماده:

(۱) د اهلليت نقصان لرونکی شخص چه د مالونو د اداري کولو اجازه ورکړي شوي وي، مکلف دي د مالونو د کلني حساب صورت مربوطي محکمي ته وړاندي کي، کله چه محکمه په حساب غور کوي د وصي نظريه به اخلي.

ماده ۳۱۷:

(۱) شخص ناقص اهلليت که ماډون به اداره اموال باشد، مکلف است صورت حساب سالانه اموال را به محکمه مربوط تقديم نمايد. محکمه نظر وصي را حين رسيدگي حساب اخذ مينمايد.

۳۱۸ ماده:

که اجازه ورکول شوي شخص د مالونو په اداره کبني د دي قانون د (۳۱۷) مادي د درج شوو حکمونو په خلاف اجراءات وکي يا پخپله اداره کبني بد تصرف وکي يا داسي سببونه پيدا شي چه د اجازي ورکړي شوي شخص د تصرف د دوام له امله د هغه د اداري لاندې مالونه د ضرر سره مخامخ وي. محکمه کولي شي چه پخپل ابتکار يا د څارنوال د غوښتنې يا د يوه علاقه

ماده ۳۱۸:

هرگاه شخص ماډون به اداره اموال مخالف احکام مندرج ماده (۳۱۷) اين قانون اجراءات نموده يا در اداره خود سوء تصرف نمايد و يا اسبابي موجود گردد که از رهگذر دوام تصرف شخص ماډون اموال تحت اداره وي مواجه به ضرري باشد، محکمه مي تواند بر حسب صوابديد خود يا باثر مطالبه څارنوال يا

يکي از اشخاص ذيعلاقه پس از استماع دلايل شخص ماذون، اجازه داده شده را محدود و يا سلب نمايد.

لرونکي شخص د غوښتنی په سبب، د اجازي ورکړي شوي شخص د دليلونو د اوريدلو وروسته، ورکړي شوي اجازه محدودده يا سلب کړي.

جزء سوم - حجر

درېيم جزء - حجر

ماده ۳۱۹:

۳۱۹ ماده:

(۱) شخص بالغ به سبب جنون، معتوهيت، سفاهت يا غفلت وي در اداره اموال محكوم به حجر گرديده و تا وقتي دوام ميکند که محکمه برفع آن حکم نه نموده باشد.

(۱) بالغ شخص دليونتوب، معتوهيت، سفاهت يا غفلت په سبب په حجر محكوميرې او ترهغه وخته دوام کوي چه محکمي د هغي په ليري کولو حکم نه وي کړي.

(۲) محکمه براي اداره اموال شخص محجور عليه، مطابق به احکام مندرج اين قانون قيم تعيين مي نمايد.

(۲) محکمه به د دي قانون د درج شوو حکمونو سره سم د هغه شخص د مالونو د اداري دپاره چه حجرکړي شوي دي، قيم ټاکي.

ماده ۳۲۰:

۳۲۰ ماده:

مصارف مربوط به سرپرستي محجور عليه، بر ساير مصارف مقدم مي باشد.

د حجر کړي شوي د پالني مصرفونه د ټولو مصرفونو څخه وړاندي گڼل کيږي.

ماده ۳۲۱:

۳۲۱ ماده:

(۱) هرگاه محکمه به سبب سفاهت يا غفلت شخصي را در اداره اموال به حجر محكوم نموده باشد. مي تواند اداره قسمتي از اموال را توسط محجور عليه مجاز قرار دهد.

(۱) که محکمي يو شخص د سفاهت يا غفلت په سبب د مالونو په اداره کښي په حجر محكوم کړي وي، محکمه کولي شي چه ديوي حصي مالونو اداره د حجر کړي شوي په وسيله مجازکي.

(۲) در صورت فوق احکام مربوط به ناقص اهلیت که ماذون به اداره اموال باشد، تطبیق می‌گردد.

ماده ۳۲۲:

شرایط مندرج مواد (۲۸۹، ۲۹۰) این قانون در مورد قییم اعتبار داشته و سایر احکام مربوط به وصی نیز در مورد وی قابل تطبیق می‌باشد.

جزء چهارم - غایب و مفقود

ماده ۳۲۳:

هرگاه شخص واجد اهلیت قانونی مدت یکسال و یا بیشتر از آن غایب بوده و در اثر آن مصالح وی متأثر گردد. محکمه در حالات ذیل از طرف او وکیل تعیین مینماید:

۱ - در صورتیکه مفقودالامر بوده حیات و وفات وی معلوم نباشد.

۲ - در صورتیکه محل سکونت یا اقامتگاه وی در خارج از افغانستان معلوم نبوده و اداره امور مربوط یا نظارت بر اجراءات قسایم مقام از جانب شخص غایب

(۲) په پورتنی صورت کښی د هغه اهلیت نقصان لرونکی پوری مربوط حکمونه چه د مالونو په اداره کولو کښی ورته اجازه کړه شوی وی تطبیقیري.

ماده ۳۲۲:

د دی قانون د (۲۸۹، ۲۹۰) مادو درج شوی شرطونه د قییم په باره کښی اعتبار لری او همدارنگه د وصی پوری مربوط ټول حکمونه د هغه په باره کی د تطبیق وړ دی.

څلورم جزء - غایب او ورک شوی

ماده ۳۲۳:

هغه څوک چه د قانونی اهلیت لرونکی وی، که دیوه کال یا د هغی څخه د زیاتی مودی دپاره غایب شی او د دی غیابت په اثر د هغه گټی د خطر سره مخامخ شی په راتلونکی حالونو کښی به محکمه د هغه له خوا وکیل ټاکی:

۱ - په هغه حالت کښی چه ورک وی او مری او ژوندی ئی معلوم نه وی.

۲ - په هغه حالت کښی چه د افغانستان څخه د باندی د هغه د اوسیدلو او اقامت ځای معلوم نه وی او د غایب له خوا د مربوطو کارونو اداره یا د قسایم مقام په اجراءاتو نظارت

ناممکن وی.

ناممکن باشد.

۳۲۴ ماده:

ماده ۳۲۴:

که غایب شخص ترمخه د خان دپاره عام او تام وکیل ټاکلي وي او ذکر شوی وکیل د وصی پوری دټولو مربوطو شرطونو لرونکی وی، محکمه به د هغه وکالت تائیدوي او د هغی په غیر به بل څوک د وکیل په حیث ټاکي.

هرگاه شخص غایب قبلاً وکیل عام و تام برای خود گماشته باشد و وکیل مذکور واجد تمام شرایط مربوط به وصی باشد، محکمه وکالت او را تأیید و در غیر آن شخص دیگری را بحیث وکیل تعیین می نماید.

۳۲۵ ماده:

ماده ۳۲۵:

د وصی پوری ټول مربوط حکمونه د غایب شخص د وکیل په باره کښی هم د تطبیق وړدی.

تمام احکام مربوط به وصی در مورد وکیل شخص غایب نیز قابل تطبیق است.

۳۲۶ ماده:

ماده ۳۲۶:

(۱) که څوک د څلورو کلونو څخه زیات ورک شوی وی او په غالب گمان د هغه د مرگ تصور کیدلي شی، دارنگه شخص دواک لرونکی محکمی په حکم مړ پیژندل کیږي او په نورو مواردو کښی د هغی مودی تشخیص چه ترهغی وروسته، ورک شوی شخص، مړ شوی پیژندل کیږي، د محکمی رای پوری مربوط دی.

(۱) هرگاه شخصی که بیش از چهار سال مفقود گردیده و غالباً هلاک وی متصور باشد. چنین شخص به حکم محکمه با صلاحیت متوفی شناخته میشود و در سایر موارد تشخیص مدتی که بعد از آن شخص مفقود متوفی شناخته میشود، مفوض برای محکمه می باشد.

(۲) محکمه به د ورک شوی شخص د ژوند یا مرگ د معلومولو د پاره د ممکنو وسیلو څخه استفاده کوی.

(۲) محکمه در معلوم نمودن حیات و وفات شخص مفقود از وسایل ممکنه استفاده می نماید.

۳۲۷ ماده:

که د دی قانون د (۳۲۶) مادی د درج شوی حکمونو سره سم د ورک شوی شخص په مرگ حکم شوی وی، بنځه یې د مرگ د عدت په تیروولو مکلفه ده، او ټوله متروکه یې د هغه وارثینو ترمنځ تقسیمیری چه د مرگ د حکم د صادریدو په وخت کښی د میراث حق لرونکی وپیژندل شی.

۳۲۷ ماده:

هرگاه به وفات شخص مفقود طبق احکام مندرج ماده (۳۲۶) این قانون حکم شده باشد، زوجه وی بگذشتانیدن عدت وفات مکلف بوده و تمام متروکه وی بین ورثه ایکه حین اصدار حکم به وفات مستحق میراث شناخته شوند، تقسیم می گردد.

۳۲۸ ماده:

د غیابت حالت هغه وخت پای ته رسیږی چه د هغی موجب سببونه د مینځه ولاړ شی یا غایب شخص مړ شی، او یا دا چه غایب شخص د واک لرونکی محکمی په حکم مړ شوی وپیژندل شی.

۳۲۸ ماده:

حالت غیاب وقتی ختم می گردد که اسباب موجب آن از بین رفته و یا شخص غایب وفات نماید یا اینکه شخص غایب، به حکم محکمه با صلاحیت متوفی شناخته شده باشد.

پنجم جزء - قضائی مرستی

۳۲۹ ماده:

که څوک کونې او گنگ یا روند او کونې، یا روند او گنگ وی او ونه شی کړی چه خپله اراده په صریح ډول ښکاره کی، محکمه کولی شی د داسی شخص دپاره ددی قانون د (۳۰۴) مادی د درج شوو تصرفونو د مرستی دپاره، قضائی مرستیال و ټاکی.

۳۲۹ ماده:

هرگاه شخص کور و گنگ یا کور و کوریا کور و گنگ بوده و نه تواند اراده خود را طور صحیح ابراز نماید، محکمه می تواند به چنین شخص جهت معاونت در تصرفات مندرج ماده (۳۰۴) این قانون مساعد قضائی تعیین نماید.

جزء پنجم - مساعدت قضائی

۳۳۰ مادہ:

د دی قانون د (۳۰۳) مادی درج شوی حکمونه په قضائی مرستیال تطبیقیری.

۳۳۰ مادہ:

احکام مندرج ماده (۳۰۳) این قانون بر مساعد قضائی تطبیق می گردد.

شپږم جزء - نظارت

جزء ششم - نظارت

۳۳۱ مادہ:

(۱) محکمه کولی شی د وصی، قیم او د غایب د وکیل د اجراآتو د مراقبت په منظور، یو شوک د ناظر په توگه وټاکي.

۳۳۱ مادہ:

(۱) محکمه می تواند غرض مراقبت اجراآت وصی، قیم و وکیل از غایب، شخصی را بحیث ناظر تعیین نماید.

په هغه صورت کښی چه مصلحت ایجاب کړي، د کار د جریان څخه مربوطه محکمه او یا څارنوال خبر کړي.

ناظر مکلف است در صورت ایجاب مصلحت، محکمه و یا څارنوال مربوط را از جریان امور مطلع گرداند.

(۲) نائب یا وکیل مکلف دی چه د ناظر استیضاح ته د مالونو د اداری، د سندونو د تحقق او د هغی پوری مربوطه پانوپه باره کښی ځواب ووايي.

(۲) نایب و یا وکیل مکلف است تا به استیضاح ناظر در مورد اداره اموال و تحقق اسناد و اوراق مربوط آن جواب دهد.

(۳) که نائب یا وکیل موجود نه وی، ناظر به د مربوطی محکمی څخه د نوی نائب یا وکیل د ټاکلو غوښتنه کوي.

(۳) در صورتیکه نایب یا وکیل موجود نباشد، ناظر از محکمه مربوط تعیین نایب یا وکیل جدیدی را تقاضا می نماید.

(۴) د نائب یا وکیل د ټاکلو د نټی پوری به ناظر د داسی کارونو اجراء

(۴) تا زمان تعیین نایب و یا وکیل، ناظر به اجرای اموری

اقدام مينمايد که در تأخير آن
ضرر متصور باشد.

ماده ۳۳۲:

در مورد تعيين، عزل و استعفاء
اجرت و مسؤليت ناظر، احکام
متعلق به نايب و يا وکیل تطبيق
می گردد.

ماده ۳۳۳:

هرگاه اسباب موجب نظارت از بين
برود، محکمه به وظيفه ناظر
خاتمه ميدهد.

جزء هفتم - مؤيدات

ماده ۳۳۴:

(۱) هرگاه وصی در وظيفيکه
طبق احکام اين قانون به اجرای آن
مکلف باشد، مرتکب قصوری
گردیده يا در اجرای قرار صادره
محکمه اهمال ورزد، محکمه
میتواند با در نظر گرفتن جزأهای
پيش بينی شده قانون جزاء، وصی
را به جريمه نقدي که از ده هزار
افغانی متجاوز نباشد يا
محرومیت از کل اجرت يا
قسمتی از آن و عزل يا بيکی
از آنها محکوم نمايد.

کولو ته اقدام کوی چه په تأخير کبني
بي ضرر تصور کيدای شی.

ماده ۳۳۲:

د ناظر د ټاکلو، عزل، استعفی
اجوری او مسؤليت په باره کبني، د
نائب يا وکیل پوری مربوط حکمونه
تطبيقیږي.

ماده ۳۳۳:

که د نظارت موجب سببونه د مينځه
ولاړ شی، محکمه به د ناظر وظيفي ته
خاتمه ورکوي.

اووم جزء - جزاگانې

ماده ۳۳۴:

(۱) که وصی په هغه وظيفو کبني چه د
دی قانون د حکمونو سره سم د هغی په
اجرا کولو مکلف وی، د قصور
ارتکاب کوونکی شی يا د محکمی په
صادر شوی قرار کبني اهمال
وکی، محکمه کولی شی، د قانون د
ټاکل شوو جزاگانو په نظر کبني نیولو
سره، وصی په نقدي جريمی چه دلس
زرو افغانیو څخه زیاته نه وی سره
دټولی اجوری يا د هغی د یوی برخی
په محرومیت او په عزل يا د ذکر شوو
جزاگانو څخه په یوی محکوم کی.

(۲) در صورتیکه وصی امور مستلزم مجازات فوق را بدون اینک شخص ناقص اهلیت متضرر گردد، جبران یا اعذار مقنعه نزد محکمه ارائه نماید. محکمه می تواند به برائت وی یا تخفیف مجازات مندرج این ماده حکم نماید.

ماده ۳۳۵:

هرگاه نایب وظایفی را که طبق احکام مندرج این قانون به اجرای آن مکلف می باشد اخلال نموده و به سبب آن خساره به شخص ناقص اهلیت وارد گردد. م مسؤولیت وی در جبران خساره تابع حدود مسؤولیت وکیل به اجرت می باشد.

ماده ۳۳۶:

احکام مندرج مواد (۳۳۴، ۳۳۵) این قانون بر قیم، مساعد قضائی، وکیل از غایب و وصی خاص و وصی مؤقت تطبیق می گردد.

(۲) په هغه صورت کښی چه وصی د جزاء ورکولو لازمی چاری بی له دی چه د اهلیت نقصان لرونکی ته ضرر ورسپړی جبیره کی یا محکمی ته قانع کوونکی عذرونه ښکاره کی، محکمه کولی شی چه د هغه په برائت یا د دی مادی د درج شوو جزاگانو په تخفیف حکم وکی.

ماده ۳۳۵:

که نائب هغه وظیفی چه د دی قانون د درج شوو حکمونو سره سم د هغی په اجراء کولو مکلف دی اخلال کی او د هغی په سبب د اهلیت نقصان لرونکی شخص ته خساره ورسپړی، د هغه مسؤولیت د خساری په جبیره کولو کښی، په اجوره باندي د نیول شوی وکیل د مسؤولیت د حدودو تابع دی.

ماده ۳۳۶:

ددی قانون د (۳۳۴، ۳۳۵) مادو درج شوی حکمونه په قیم، په قضائی مرستیال، د غایب په وکیل، په خاص وصی، او مؤقتی وصی تطبیقپړی.

دوہ یم قسمت

قسمت دوم

حکمی اشخاص

اشخاص حکمی

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

مبحث اول - احکام عمومی

۳۳۷ ماده:

ماده ۳۳۷:

حکمی شخص هغه معنوی شخص دی چه د حقوقی اهلیت لرونکی وی او د ټاکلو هدفونو په اساس د جمعیت یا مؤسسې، یا شرکت په شکل تشکیلېږي.

شخص حکمی، شخصیت معنویست که واجد اهلیت حقوقی بوده و بنابر اهداف معین بشکل مؤسسه، شرکت یا جمعیت تشکیل میگردد.

۳۳۸ ماده:

ماده ۳۳۸:

حکمی شخصیت په دوه نوعه دی: ۱ - عمومی عام شخصیت چه د دولت رکنونو، فرعی ادارو د هغی د مربوطو شعبو سره او عمومی تاسیساتو ته شامل دی.

شخصیت حکمی دو نوع است: ۱ - شخصیت حکمی عام که شامل دولت، ارکان، ادارات فرعی یا شعبات مربوط به آن و تاسیسات عامه می باشد.

۲ - خاص حکمی شخصیت، چه د خصوصی افرادو د ارادی څخه پیدا کېږي لکه وقف، جمعیتونه، مؤسسې، مدنی یا تجارتي شرکتونه مگر دا چه قانون دارنگه شخصیتونه عام کېږي وی.

۲ - شخصیت حکمی خاص که ناشی از اراده افراد خصوصی بوده به شکل جمعیت ها، وقف، مؤسسات، شرکتهای مدنی یا تجارتي و امثال آن بوجود آمده باشد، مگر اینکه قانون چنین شخصیت ها را عام قرار داده باشد.

۳۳۹ ماده:

ماده ۳۳۹:

د هغه اشخاصو مجموعه چه دیو حکمی شخصیت د شرطونو او

مجموع اشخاصیکه واجد شرایط و عناصر لازمه یک شخصیت

حکمی هستند، توسط قانون
بحیث شخص حکمی شناخته شده
می توانند.

ماده ۳۴۰:

هر شخص حکمی دارای مثل می
باشد که از اراده آن نمایندگی
می نماید.

ماده ۳۴۱:

شخص حکمی دارای جمیع
حقوقیست که توسط قانون تعیین
گردیده، مگر حقوقی که منحصربه
شخصیت حقیقی باشد.

ماده ۳۴۲:

(۱) شخصیت حکمی دارای
خصوصیات آتی می باشد:
۱ - حقوق و وجایب مالی مستقل.

۲ - اهلیتی که در اساسنامه آن
تحدید گردیده و قانون آنرا مجاز
دانسته باشد.

۳ - حق اقامه و دفع دعوی.

۴ - داشتن اقامتگاه مستقل و آن
عبارت از محلی است که در آنجا
اداره مرکزی آن واقع است.

(۲) شرکتهای که مرکز اصلی آن در

عناصر و لرونکی دی، د قانون په
وسيله د حکمی شخص په حیث پیژندل
کیدای شی.

ماده: ۳۴۰:

هر حکمی شخص دیو مثل
لرونکی وی چه د هغه د ارادی
نماینده کوی.

ماده: ۳۴۱:

حقیقی شخصیت د ټولو هغو حقوقو
لرونکي دی چه د قانون په وسیله ټاکل
شوی دی. مگر هغه حقوق چه د حقیقی
شخصیت پوری منحصر وی.

ماده: ۳۴۲:

(۱) حکمی شخصیت د راتلونکو
خصوصیاتو لرونکی دی:
۱ - ځانگړی مالي حقوق او وجایب.

۲ - د هغه اهلیت چه په اساسنامه
کښی تحدید شوی او قانون هغه مجاز
گڼلی وی.

۳ - د اقامه حق او د دعوي دفع.

۴ - داوسیدلو د ځانگړی ځای لرل او
هغه د هغه ځای څخه عبارت دی چه په
کښی یی مرکزی اداره واقع وی.

(۲) دکومو شرکتونو چه اصلي مرکز د

باندی وی او څانگی یې په افغانستان کښې د قانون سره سم اجازه ورکول شوی وی، د هغی مرکزی اداره د افغانستان د قانون له نظره دهغه ځای څخه عبارت ده چه په افغانستان کښې یې فعالیتونو اداره موجوده ده.

خارج بوده و شعبات آن در افغانستان مطابق به قانون اجازه داده شده باشد، مرکز اداره آن نظر به قانون افغانستان عبارت است از محلیکه در افغانستان اداره فعالیت های آن قرار دارد.

دوه یم مبحث - وقف

ماده ۳۴۳:

وقف عبارت دی د مالکانه تصرف څخه د مال بندول او دگتی ورکول یې دی د خیر کارونو ته.

مبحث دوم - وقف

ماده ۳۴۳:

وقف عبارت است از حبس مال از تصرف مالکانه و بذل منفعت آن به امور خیریه.

ماده ۳۴۴:

وقف، حکمی شخصیت دی او د اساسنامی په وسیله تثبیتیری.

ماده ۳۴۴:

وقف، دارای شخصیت حکمی است که توسط اساسنامه تثبیت می گردد.

ماده ۳۴۵:

د وقف پوری د مربوطو چارو د پاملرنی د پاره د او قافو په نامه یوه دولتی اداره موجوده ده، چه د هغی عایدات او مصرفونه د وقف د لازمی شرطونو سره سم د هغی د اساسنامی په حدودو کښې اداره او مراقبت کوی. مگر دا چه خاصو قوانینو بل ډول حکم کړی وی.

ماده ۳۴۵:

برای واری امور مربوط به وقف اداره دولت بنام اوقاف وجود دارد که عواید و مصارف آنرا مطابق به شرایط لازمه وقف بر وفق اساسنامه آن، اداره و مراقبت مینماید. مگر اینکه قوانین خاص طور دیگری حکم کرده باشد.

ماده ۳۴۶:

وقف د ځانگړی حقوقو او وجایبو لرونکی دی د هغه قرضونو په ورکولو مکلف دی چه د اساسنامی د شرطونو

ماده ۳۴۶:

وقف دارای حقوق و وجایب مالی مستقل بوده و به پرداخت دیونیکه طبق شرایط اساسنامه به مصرف

سره سم مصرف شوی وی.

رسیده، مکلف می باشد.

ماده ۳۴۷:

د وقف صحت، د هغی خخه رجوع په مصرفونو او لازمی شرطونو کبسی تغییر یا د وقف کړه شوی مال بدلول، د وقف کونکی له خوا هغه وخت اعتبار لری، چه په مربوطو دفترونو کبسی ثبت شوی وی.

ماده ۳۴۷:

صحت وقف، رجوع از آن و هرگونه تغییر در مصارف و شرایط لازمه و یا معاوضه مال موقوفه، وقتی از طرف وقف کننده اعتبار دارد که در دفاتر مربوط ثبت گردیده باشد.

ماده ۳۴۸:

د دی قانون د (۳۴۷) مادی درج شوی اجراءت په خاصو دفترونو کبسی چه د اسنادو د ثبت په اداره کبسی د دی منظور د پاره ټاکل شوی، ثبتیری.

ماده ۳۴۸:

اجراءت متذکره ماده (۳۴۷) این قانون در دفاتر خاصیکه در اداره ثبت اسناد به این منظور تعیین گردیده به ثبت میرسد.

ماده ۳۴۹:

که د ثبت کونکی سره د وقف د سند په باره کبسی کومه مانع ظاهره شی موضوع د پریکړی او تصمیم د پاره مربوطی محکمی ته استول کیری.

ماده ۳۴۹:

هرگاه نزد ثبت کننده راجع به اعتبار سند وقف مانعی ظاهر گردد، موضوع غرض انفصال و اخذ تصمیم به محکمه مربوط رجعت داده میشود.

ماده ۳۵۰:

که وقف د دی قانون د درج شوو حکمونو سره سم صورت نه وی موندلی، د اعتبار وړ نه گنل کیری.

ماده ۳۵۰:

هرگاه وقف طبق احکام مندرج این قانون صورت نگرفته باشد، مدار اعتبار شناخته نمی شود.

ماده ۳۵۱:

د وقف د استحقاق خخه محرومیدل یا د وقف خخه رجوع کول په مربوطی

ماده ۳۵۱:

حرمان از استحقاق و یا رجوع از وقف در محکمه مربوط صورت

میگیرد. موضوع به اشخاصیکه حرمان یا رجوع از استحقاق شان داده شده ابلاغ می گردد، تا دلایل خود را به محکمه ارائه نمایند.

ماده ۳۵۲:

هرگاه سند وقف مشتمل بر تصرفیکه قانوناً ممنوع و یا باطل بوده و یا وقف کننده فاقد اهلیت قانونی باشد، اداره ثبت اسناد در همچو موارد به ثبت آن اقدام نمی نماید.

ماده ۳۵۳:

هرگاه وقف به شرط غیر صحیح مشروط گردیده، وقف صحیح و شرط باطل شناخته می شود.

ماده ۳۵۴:

(۱) وقف بطور دائمی یا مؤقت جواز دارد.

(۲) وقف برای مسجد و مؤسسات عامه بطور مؤقت صورت گرفته نمی تواند.

(۳) وقف خاص مؤقت بوده و به زیاده از دو طبقه اولاد وقف کننده جواز ندارد.

محکمی کنبی صورت مومی. هغه اشخاصو ته چه د محرومیدو یا د استحقاق خخه یی د رجوع کولو اراده شوی، د موضوع خخه خبر ورکول کیرپی، چه خپل دلیلونه محکمی ته بنکاره کی.

ماده ۳۵۲:

که د وقف سند په داسی تصرف چه قانوناً منع یا باطل وی مشتمل وی یا وقف کوونکی قانونی اهلیت ونه لری، داسنادو د ثبت اداره به په داسی مواردو کنبی د هغی ثبت کولو ته اقدام نه کوی.

ماده ۳۵۳:

که وقف د غیر صحیح شرط پوری مشروط شوی وی، وقف صحیح او شرط باطل دی.

ماده ۳۵۴:

(۱) وقف په دایمی یا مؤقتی توگه جواز لری.

(۲) وقف د جومات او عامه مؤسسو د پاره په مؤقتی توگه صورت نه شی موندلی.

(۳) خاص وقف مؤقتی دی او د وقف کوونکی دوو طبقو اولادی خخه زیات جواز نه لری.

ماده ۳۵۵:

د خیریه امور و وقف هغه وخت جواز لری چه د اسلام د سپیڅلی دین او ملی منافعو له نظره د خیر کار و گڼل شی.

ماده ۳۵۵:

وقف به امور خیریه وقتی جواز دارد که از نظر احکام دین مقدس اسلام و منافع ملی، امر خیریه شناخته شود.

ماده ۳۵۶:

(۱) د منقولو او نا منقولو مالونو وقف جواز لری.

ماده ۳۵۶:

(۱) وقف اموال منقول و غیر منقول جواز دارد.

(۲) پسه نامنقولو مالونو کښی دیو

شریک جزء وقف جواز نه لری، مگر دا چه جلا او ټاکل شوی وی.

(۲) وقف جزء مشاع در اموال غیر

منقول جواز ندارد، مگر در صورتیکه مفز و معین گردیده باشد.

ماده ۳۵۷:

د هغو شرکتونو سهمونه چه مجاز فعالیت لری، وقف کیدای شی.

ماده ۳۵۷:

اسهام شرکت‌های که فعالیت مجاز دارند وقف شده می تواند.

ماده ۳۵۸:

د وقف کوونکی اظهارات د وقف کړه شوی مال په باره کښی د لفظونو او معنی گانو په اساس اعتبار لری.

ماده ۳۵۸:

اظهارات وقف کننده در مورد مال موقوفه حسب الفاظ و معانی آن اعتبار دارد.

ماده ۳۵۹:

(۱) وقف کوونکی نه شی کولی چه دیول یا دیوی حصی عام وقف څخه رجوع وکی مگر د هغی د مصرفونو د لارو دپاره کولی شی چه د دی قانون د حکمونو په حدودو کښی د ثبت په وخت کښی، شرطونه ټاکلی شی.

ماده ۳۵۹:

(۱) وقف کننده نمی تواند از تمام و یا قسمتی از وقف عام رجوع نماید. اما برای جهات مصرف آن شروطی را در حدود احکام این قانون هنگام ثبت وقف تعیین نموده می تواند.

(۲) وقف کوونکی نه شی کولی چه د

(۲) وقف کننده نمی تواند در وقف

مسجد و تأسيسات عامه و
چيزيکه به آنها وقف گرديده تغييری
وارد نمايد.

ماده ۳۶۰:

تغيير در شروط مصارف وقف
عام طور صريح و مطابق به احکام
مندرج اين قانون صورت ميگيرد.

ماده ۳۶۱:

وقف کننده می تواند در
حدود احکام اين قانون
استفاده از حقوق آتی را هنگام
ثبوت وقف خاص شرط
گذارد:

۱ - اعطاء و حرمان.

۲ - زيادت و نقصان.

۳ - تغيير.

۴ - مبادله.

ماده ۳۶۲:

مبادله مال موقوفه پس از منظوری
اداره اوقاف در دفتر مربوط ثبت
می گردد.

ماده ۳۶۳:

اقرار وقف کننده يا غير راجع به نسب
شخص، در حالیکه قرائن به عدم

جومات او عمومی تأسيساتو په وقف
کښی يا کوم شی چه ورته وقف شوی
تغيير راوړی.

ماده ۳۶۰:

د وقف په عمومی شرطونو کښی تغيير
په صريحه توگه او د دی قانون د درج
شوو حکمونو سره سم صورت نیسی.

ماده ۳۶۱:

وقف کوونکی کولی شی چه د دی
قانون د حکمونو په حدود و کښی د
وقف د ثبت په وخت کښی د
راتلونکو حقوقو څخه استفاده شرط
کی:

۱ - ورکول او محرومول.

۲ - زیاتوالي او نقصان.

۳ - تغيير.

۴ - بدلول.

ماده ۳۶۲:

د وقف کره شوی مال بدلول د اوقافو د
اداری د منظوریو وروسته په مربوط
دفتر کښی ثبتیږی.

ماده ۳۶۳:

د وقف کوونکی اقرار یا دبل چا د
شخص د نسب په باره کښی چه قرائن

د اقرار په دروغو موجود وی، په وقف کړه شوو تاثیر نه لری.

صدق اقرار موجود باشد، بر موقوف علیهم تاثیر ندارد.

لومړی فرعه - په وقف کښی حق لرل

فرع اول - استحقاق در وقف

ماده ۳۶۴:

که وقف خپلوانو ته شوی وی او د وقف کوونکی مقصد معلوم نه وی، یا د مصرف خای معلوم نه وی یا ورته بیخی د مصرف کولو د ضرورت احساس نه وی یا دا چه د وقف حاصلات د ضرورت وړ مصرف خخه زیات وی، د وقف ټول حاصلات یا د هغی پاتی برخه د محکمی په اجازه د والدینو په اولاد او د وقف کوونکی په نږدی محتاجو خپلوانو د هریو د ضرورت په اندازی په مصرف رسیږی.

ماده ۳۶۴:

هرگاه در وقف به اقارب منظور وقف غیر معین یا محل مصرف آن موجود نبوده و یا اصلاً به آن مصرف ضرورت احساس نگردیده و یا اینکه حاصلات وقف بیش از اندازه مصرف مورد ضرورت باشد، حاصلات وقف تماماً و یا قسمت باقیمانده آن به اجازه محکمه به اولاد والدین و اقارب محتاج وقف کننده به اندازه ضرورت هر کدام بمصرف میرسد.

ماده ۳۶۵:

(۱) وقف کوونکی نه شی کولی چه د خپل مال د دربیمی حصی خخه زیات غیر وارث خلکو ته یا خینی وارثینو ته یا د خیرکارونو ته وقف کی.

ماده ۳۶۵:

(۱) وقف کننده نمی تواند بیش از ثلث مال خود را به اشخاص غیر وارث یا به بعضی از ورثه و یا امور خیریه وقف نماید.

(۲) دمال دریمه حصه دشخص

دشتمنی په تناسب د هغه د مرگ په وخت کښی سنجول کیږی.

(۲) ثلث مال به تناسب دارائی

شخص هنگام وفات او سنجش می گردد.

ماده ۳۶۶:

(۱) وقف کوونکی کولی شی چه خپل ټول مال گردو وارثینو ته وقف کی.

ماده ۳۶۶:

(۱) وقف کننده می تواند جمیع مال خود را به تمام ورثه اش وقف نماید.

(۲) اگر وقف کننده حین وفات وارث نداشته باشد، می تواند جمیع مال خود را به هر جهت خیریه که بخواهد وقف نماید.

ماده ۳۶۷:

(۱) اولاد، زوج یا زوجه و والدین شخص وقف کننده که حین وفات موجود باشند، وقتی از وقف بیش از ثلث مال مستحق می گردند که حق ارث شان به سببی از اسباب، ساقط نگردیده باشد. توزیع استحقاق مطابق به احکام میراث عملی گردیده و در صورت وفات آنها به اولاد شان منتقل می گردد.

(۲) اگر یکی از مستحقین قبلاً به اندازه حصه خود مالی را بدون عوض از وقف کننده دریافت نموده باشد، استحقاق وی از مال موقوفه ساقط می گردد. در صورتیکه کمتر از استحقاق خود دریافت نموده باشد تفاوت آنرا با در نظر داشت احکام ماده (۳۶۸) این قانون مستحق می گردد.

ماده ۳۶۸:

وقف کننده می تواند استحقاق مال موقوفه اولاد خود را که در حال حیاتش وفات نموده است، برای

(۲) که وقف کوونکی د مرگ په وخت کښی وارث ونه لری، کولی شی چه خپل ټول مال هرچاته چه یی غواری وقف کی.

ماده ۳۶۷:

(۱) د وقف کوونکی اولاد، میره یا بنځه او د هغه والدین هغه وخت د وقف څخه ددریمی حصی مال څخه زیات د حق خاوندان کپری چه د هغوی د میراث وړلو حق په کوم سبب نه وی ساقط شوی، د استحقاق ویشل د میراث د حکمونو سره سم عملی کپری او د هغوی د مرگ په صورت کښی اولادونو ته یی نقلیږی.

(۲) که د حق لرونکو څخه کوم یو ترمخه یوه اندازه مال بی له عوض څخه د وقف کوونکی څخه اخیستی وی، د هغه استحقاق د وقف د مال څخه ساقطیږی. که یی د خپل استحقاق څخه کم مال اخیستی وی د هغی د تفاوت د دی قانون د (۳۶۸) مادی د حکمونو په نظر کښی نیولو سره، مستحق کپری.

ماده ۳۶۸:

وقف کوونکی کولی شی دخپل اولاد وقف کړی شوی مال استحقاق چه د هغه په ژوند کښی مړه شوی وی، د

فرع متوفی نموده مطابق به احکام ماده (۳۶۷) این قانون تسلیم نماید. مشروط بر اینکه فرع مذکور قبل از وفات وقف کننده حیات داشته باشد.

ماده ۳۶۹:

شخصی را که مطابق به احکام ماده (۳۶۷) این قانون مستحق مال موقوفه گردیده، نمی توان تماماً و یا قسماً از آن محروم نمود و یا چنان شرطی گذاشت که موجب حرمان استحقاق وی گردد، مگر مطابق به احکام مواد مندرج این قانون.

ماده ۳۷۰:

قتلی که وارث را از میراث محروم می سازد، مانع استحقاق وی از مال موقوفه نیز میگردد.

ماده ۳۷۱:

(۱) هرگاه وقف کننده، شخصی را که مطابق احکام این قانون در وقف حق ثابت داشته باشد، از وقف محروم سازد، سهم ثابت وی برایش داده شده و متباقی آن بر اشخاص دیگریکه از وقف محروم نگردیده

میری فرعی ته د دی قانون د (۳۶۷) مادی د حکمونو سره سم تسلیم کی، په دی شرط چه ذکر شوی فرعه د وقف کوونکی د مړینی تر مخه ژوندی وی.

ماده ۳۶۹:

که څوک د دی قانون د (۳۶۷) مادی د حکمونو سره سم د وقف کړی شوی مال مستحق گرځیدلی وی، هیڅوک نه شی کولی چه هغه د ټول یا دیوی برخی څخه محروم کی، او یا داسی شرط کښیښودل شی چه د استحقاق څخه د محرومیدو موجب وگرځی، مگر د دی قانون د درج شوو حکمونو سره سم.

ماده ۳۷۰:

کوم قتل چه میراث وړونکی د میراث څخه محرومه وی، د وقف کړی شوی مال څخه د هغه د استحقاق مانع کیدونکی هم گرځی.

ماده ۳۷۱:

(۱) که وقف کوونکی داسی شخص چه د دی قانون د حکمونو سره سم ثابتته حصه ولری، د وقف څخه محروم کی، د هغه ثابتته شوی حصه ورکول کیرې او پاتی په نورو اشخاصو چه د وقف څخه محروم شوی نه دی په

اند، به تناسب اسهام وقف شان
توزیع می گردد.

(۲) ادعای سهم ثابت تا
یکسال از وفات وقف کننده قابل
اعتبار است.

ماده ۳۷۲:

تنازل موقوف علییه از
استحقاق خود یا اقرار وی به
تمام یا قسمتی از آن برای غیر
جواز ندارد.

ماده ۳۷۳:

هرگاه وقف کننده شرطی گذارد که
مخالف منافع ملی، مصلحت وقف یا
مستحقین باشد، وقف صحیح اما
شرط از اعتبار ساقط میگردد.

ماده ۳۷۴:

منزلیکه به مقصد سکونت وقف
گردیده انتفاع از آن بغیر از سکونت
یا منزلیکه برای انتفاع غیر از
سکونت وقف گردیده، سکونت در
آن مجاز میباشد. مشروط بر اینکه
محمکه به خلاف آن قرار صادر
نکرده باشد.

ماده ۳۷۵:

(۱) هرگاه وقف بر طبقات مرتب
گردیده باشد. اصل فرع غیر خود را

وقف کنبی د هغوی د حصو په تناسب
توزیع کیږی.

(۲) د ثابتی حصی دعوی د وقف
کوونکی د مړینی وروسته تر یوه کال
پوری د اعتبار وړده.

ماده ۳۷۲:

که وقف کړی شوی دخپل استحقاق
څخه تیرشی یابل چاته د ټول یا یوی
برخی اقرار وکی، د هغه دا کار جواز
نه لری.

ماده ۳۷۳:

که وقف کوونکی داسی شرط کنیږدی
چه د وقف د بنیگنو یا د حق لرونکو د
بنیگنو مخالف وی، وقف صحیح
دی مگر شرط د اعتبار وړ نه دی.

ماده ۳۷۴:

کوم کور چه داوسیدلو دپاره وقف
شوی وی د هغی څخه بی د اوسیدلو
بله گټه اخیستل یا کوم کور چه بی د
اوسیدلو بل شی ته وقف شوی وی،
اوسیدل په هغی کنبی مجاز دی، خو
په دی شرط چه محکمی د هغی په
خلاف قرار نه وی صادر کړی.

ماده ۳۷۵:

(۱) که وقف په طبقو مرتب شوی
وی، اصل د بل چا فرعه نه

محبوبی، که اصل مری شی نو د هغه استحقاق د هغه فرعی ته انتقالیږی.

محبوب نمی سازد. در صورت وفات اصل، استحقاق وی به فرع وی انتقال می نماید.

(۲) د وقف د حاصلاتو تقسیم د یوی طبقی د مینځه تللو په سبب تغییر نه کوی، په دی صورت کبسی حصی د یوی فرعی خخه بلی فرعی ته د دی مادی د لومړی فقری د درج شوو حکمونو سره سم نقلیږی، مگر په هغه صورت کبسی چه که په کبسی تغییر رانشی نو دیوه حق لرونکی د محرومیدو موجب گرځی.

(۲) تقسیم حاصلات وقف به اثر از بین رفتن یک طبقه تغییر نمی نماید. در این صورت اسهام از یک فرع بفرع دیگر مطابق به احکام مندرج فقره اول این ماده انتقال می نماید. مگر در صورتیکه عدم تغییر در آن موجب حرمان یکی از مستحقین وقف گردد.

ماده ۳۷۶:

(۱) که وقف په طبقو مرتب شوی وی او په یوی طبقه کبسی حق لرونکی پیدانه شی، د وقف استحقاق د دی قانون د حکمونو سره سم د هغی خخه وروسته طبقی ته نقلیږی.

ماده ۳۷۶:

(۱) هرگاه وقف بر طبقات مرتب گردیده و در یکی از طبقات مستحق موجود نباشد. استحقاق وقف مطابق به احکام این قانون به طبقه بعدی انتقال می نماید.

(۲) که په لمړنی طبقه کبسی وروسته حق لرونکی پیدا شی د هغوی حق بیرته اعاده کیږی.

(۲) اگر در طبقه اولی بعداً مستحق موجود شود استحقاق شان مجدداً اعاده می گردد.

دوه یمه فرعه - د وقف تقسیم

ماده ۳۷۷:

(۱) وقف کوونکی باید چه د وقف په سند کبسی د حق لرونکو حصه جلا او وټاکي. که د وقف کوونکی د شرطونو

فرع دوم - تقسیم وقف

ماده ۳۷۷:

(۱) وقف کونده باید در سند وقف سهم مستحقین را مفرز و معین نماید. اگر سهم مطابق به شروط

وقف کننده به عده از مستحقین متعلق گردد، آنها می توانند تفریز اسهام شان را مطالبه نمایند.

(۲) اگر مال موقوفه قابل تقسیم نبوده و یا در تقسیم آن ضرر کلی متصور باشد، مطالبه فروش و تقسیم قیمت آن به تناسب سهم هر یک از مستحقین صورت گرفته می تواند.

ماده ۳۷۸:

ناظر وقف عامه می تواند تقسیم وقف و تفریز سهم مربوط بوقف عامه را مطالبه نماید.

ماده ۳۷۹:

تقسیم وقف به اثر در خواستی که به محکمه تقدیم می شود صورت می گیرد. تقسیم انجام شده قابل فسخ نمی باشد.

فرع سوم - اداره وقف

ماده ۳۸۰:

وقف کننده در سند وقف، شخصی را برای نظارت در امور اداره، دوران انداختن مال موقوفه و توزیع حاصلات آن بر مستحقین به تناسب

سره سم، حصه د یو خو حق لرونکی پوری تعلق ونیسی، هغوی کولی شی چه د خپلو حصو د جلا والی غوښتنه وکی.

(۲) که وقف کره شوی مال نه شو تقسیمیدلی او یا یی په تقسیم کښی کلي ضرر متصور وو، د خرخولو غوښتنه او د هغی د قیمت تقسیم د هر یو حق لرونکی د حصي په تناسب صورت موندلی شی.

ماده ۳۷۸:

د عمومی وقف ناظر کولی شی چه د وقف د تقسیم او د عمومی وقف پوری د مربوطی حصي جلا والي و غواری.

ماده ۳۷۹:

د وقف تقسیم د هغی غوښتنی په اثر چه محکمی ته وړاندی کیږی صورت نیسی، ترسره شوی تقسیم نه فسخه کیږی.

درېمه فرعه - د وقف اداره

ماده ۳۸۰:

وقف کوونکی به د وقف په سند کښی یو شخص د وقف شوو مالونو د اداری چارو د نظارت د پاره او د هغی په دوران کی اچولو او په مستحقینو د

اسهام شان که در سند وقف تصريح شده باشد، تعيين نموده، حدود و وظائف و صلاحيت وی را با شخصی که بعداً نظارت ميکند تعيين مينمايد.

ماده ۳۸۱:

ناظر نه شي کولتي بي د محکمي د اجازي د وقف په حساب ووقف، محکمه به حساب ووقف، مطالبه قرض نمايد. قبول تعهدات عادي بمنظور اداره وقف و به دوران انداختن آن از ين حکم مستثنی می باشد.

ماده ۳۸۲:

هر گاه محکمه مال موقوفه را تقسيم و يا سهم مستحقين در آن قبلاً تعيين گردیده باشد، از طرف محکمه هر یک از مستحقين در صورتیکه واجد اهليت قانونی باشد. بحيث ناظر سهم مربوط به خود تعيين می گردد.

ماده ۳۸۳:

نظارت وقف عام از وظیفه اداره اوقاف می باشد. اين اداره امور مربوط به اموال موقوفه را مطابق اساسنامه خود تنظيم، تصرف و اداره می نمايد.

دوي د حصو په تناسب د حاصلاتو د توزيع کولو د پاره چه د وقف سند په کښی تصريح شوی وی، ټاکي. د هغه د وظيفو او صلاحيتونو حدود به دهغه چا چه وروسته نظارت کوی، ټاکي.

ماده ۳۸۱:

ناظر نه شي کولتي بي د محکمي د اجازي د وقف په حساب دپور غوښتنه وکی، دعادي التزاماتو قبلول د دی مقصد د پاره چه د وقف اداره پري وشي او په دوران کښی واچول شي دپورتنی حکم خخه مستثنی دی.

ماده ۳۸۲:

که محکمه وقف کره شوی مال تقسيم کی یا د حق لرونکو حصه په کښی ترمخه ټاکل شوی وی، نو هریو حق لرونکی چه د قانونی اهليت لرونکی وی د محکمی له خوا د خپلی مربوطی حصي د ناظر په حيث ټاکل کیږی.

ماده ۳۸۳:

د عمومی وقف نظارت د اوقافو د اداري وظیفه ده. دا اداره به د وقف کره شوو مالونو پوری مربوطی چاری د اساسنامی سره سم تنظيم، تصرف او اداره کوی.

ماده ۳۸۴:

محکمه نه شی کولی د وقف شوو مالونو د اداري دپاره دیوه څخه زیات ناظر وټاکي، مگر په هغه صورت کښی چه دیوه څخه په زیاتو کښی گټه متصوره وی. په دی حالت کښی محکمه واک لری چه زیات ناظران وټاکي او کولی شی چه د هریو د پاره د وقف یوه برخه تخصیص کی، هر ناظر د خپلی اداري په ټاکلي ساحه کښی مستقل دی.

ماده ۳۸۴:

محکمه نمی تواند برای اداره مال موقوفه بیش از یک ناظر تعیین نماید. مگر اینکه در تعدد شان مصلحت متصور باشد. درین صورت محکمه صلاحیت هر یک از ناظرین را تعیین نموده و می تواند بهر یک شان قسمتی از وقف را تخصیص بدهد. هر ناظر در اداره ساحه معینه خود مستقل می باشد.

ماده ۳۸۵:

که یوه حق لرونکی د وقف د نظارت حق ولری، نوبل شخص د وقف د ناظر په حیث نه شی ټاکل کېدای، په هغه صورت کښی چه د حق لرونکو په مینځ کې داسی څوک پیدا شی چه د نظارت اهلیت ولری محکمه به د هغه ناظر د ولایت پای چه ترمخه ټاکل شوی اعلاموی.

ماده ۳۸۵:

هرگاه از مستحقین اهلیت نظارت وقف را داشته باشد، شخصی دیگری بحیث ناظر وقف تعیین شده نمیتواند. در صورتیکه در بین مستحقین شخص واجد اهلیت نظارت موجود گردد، محکمه ختم ولایت ناظر دیگر را که قبلاً تعیین گردیده اعلام می دارد.

ماده ۳۸۶:

ناظر په وقف شوو مالونو کښی امین او د حق لرونکو له خوا وکیل گڼل کیږی.

ماده ۳۸۶:

ناظر در برابر مال موقوفه امین از طرف مستحقین وقف وکیل شناخته می شود.

ماده ۳۸۷:

ناظر مکلف دي چه ټول مصرفونه د هغه طرز العمل سره سم چه محکمی

ماده ۳۸۷:

ناظر مکلف است تمام مصارف را مطابق به طرزالعملیکه محکمه

تعیین نموده بعمل آرد، مگر اینکه عرف جاریه مخالف آن باشد.

ماده ۳۸۸:

(۱) هرگاه ضرری از تقصیر کلی ناظر بر اموال موقوفه و یا حاصلات آن عاید گردد، مسؤول جبران خساره وارده می باشد.

(۲) اگر ضرر عایده ناشی از تقصیر جزئی ناظر باشد، وقتی مسؤولیت جبران خساره به وی عاید می گردد که وظیفه نظارت را در مقابل اجرت اجرا نماید.

ماده ۳۸۹:

(۱) هرگاه دعوی مربوط به حسابات وقف در محکمه دایره ناظر به ارائه اسناد مکلف گردد. در صورتیکه ناظر نتواند حسابات خود را در میعاد معین طور مستند ارائه نماید یا اوامر محکمه را در مورد تصفیه حساب اطاعت نه نماید، محکمه می تواند وی را به جزای نقدی که متجاوز از پنج هزار افغانی نباشد محکوم نماید. در صورت تکرار به جزای نقدی الی ده هزار افغانی محکوم شده می تواند.

تاکلی تر سره کی مگر دا چه روان عرف دهغی مخالف وی.

ماده ۳۸۸:

(۱) که وقف شوو مالونو ته یا د هغی حاصلاتو ته د ناظر د کلی قصور خخه ضرر ورسپیری د رسیدلی خساری دجیبری مسؤول دی.

(۲) که رسیدلی ضرر د ناظر د جزئی قصور خخه پیدا شوی وی نو هغه وخت در رسیدلی ضرر ضامن گنل کپری چه د نظارت وظیفه د اجوری په مقابل کنبی اجراء کی.

ماده ۳۸۹:

(۱) که د وقف د حسابونو پوری مربوطه دعوی په محکمه کنبی دایره وی او ناظر د سندونو په ښکاره کولو مکلف شی نو په هغه صورت کنبی چه ناظر ونه شی کولی چه خپل حسابونه په تاکلی موده کنبی په مستنده توگه ښکاره کی یا د حسابونو د تصفیې په باره کنبی د محکمی دامرونو اطاعت ونکړی محکمه کولی شی چه هغه په نقدي جزاء چه د پنځو زرو افغانیو خخه زیاته نه وی محکوم کی. د تکراریدو په صورت کنبی ترلس زرو افغانیو پوری محکومیدای شی.

(۲) حرمان ناظر از تمام يا قسمتی از اجرت نظارت نیز جواز دارد.

ماده ۳۹۰:

هرگاه ناظر در مورد تأخير حسابات عذر معقولي ارائه نمايد. محكمه می تواند به براءت وی يا تخفيف مجازات مندرج ماده (۳۸۹) اين قانون حکم نمايد.

ماده ۳۹۱:

هرگاه حين رسيدگی به دعوی مربوط به وقف اسباب موجه عزل ناظر موجود گردد، محكمه ميتواند بعزل وی از نظارت حکم نمايد.

ماده ۳۹۲:

محكمه تا وقتیکه حکم دعوی مربوط به وقف کسب قطعیت نمايد، شخص ديگری را موقتاً بحیث ناظر تعیین می نمايد.

ماده ۳۹۳:

اقرار ناظر مبنی بر نظارت شخص ديگر اعتبار ندارد.

ماده ۳۹۴:

ناظر به استیذان محكمه می تواند همه ساله دو فيصد حاصلات وقف را بمنظور مصارف ترميم و تعمير

(۲) د ناظر محروميدل د تولى يا يوى برخى اجورى خخه هم جواز لرى.

ماده ۳۹۰:

که ناظر د حسابونو د تأخير په باره کښى معقول عذر وړاندی کى، محكمه کولى شى د هغه په براءت يا د دى قانون د (۳۸۹) مادى د درج شوى مجازات په کموالى حکم وکى.

ماده ۳۹۱:

که د وقف پورى د مربوطى دعوى باندی د غور په وخت کښى د ناظر د عزل موجه سببونه پيداشى، محكمه کولى شى د نظارت خخه د هغه په عزل کيدو حکم وکى.

ماده ۳۹۲:

ترخو پورى چه د وقف پورى د مربوطى دعوى حکم قطعیت نه دى پيدا کړى، محكمه به په موقتى توگه بل خوک د ناظر په حیث ټاکى.

ماده ۳۹۳:

د ناظر اقرار دبل چا په نظارت اعتبار نه لرى.

ماده ۳۹۴:

ناظر د محكمى په اجازه کولى شى هر کال د وقف د حاصلاتو خخه دوه په سلوکښى د وقف شوى مال د

مال موقوفه به حساب امانت تحويل نموده و يا آنرا مطابق به تجاویزیکه از طرف محکمه اتخاذ می گردد، بمصرف رسانیده و بدوران اندازد.

ماده ۳۹۵:

هرگاه ناظر و یا مستحقین تحويل دو فیصد حاصلات وقف را که مطابق بحکم ماده (۳۹۴) این قانون صورت گرفته باشد، مفید ندانند، میتوانند تعدیل یا الغای آنرا از محکمه مطالبه نمایند.

ماده ۳۹۶:

هرگاه برای تعمیر و ترمیم اموال موقوفه به بیشتر از مبلغ مندرج ماده (۳۹۴) این قانون ضرورت باشد، ناظر تزئید مبلغ متذکره را از محکمه مطالبه می نماید.

ماده ۳۹۷:

محکمه می تواند بمنظور تعمیر و ترمیم مال موقوفه، عندالضرورت یک قسمت از مال موقوفه را بفروش برساند.

مصرفونو، ترمیم او تعمیر د پاره د امانت په حساب تحويل کی یا هغه د هغه تصمیمونو سره سم چه د محکمی له خوا نیول کیږی مصرف کی او په دوران کښی یی واچوی.

ماده ۳۹۵:

که ناظر یا حق لرونکی په سلو کی دوه د وقف د حاصلاتو څخه تحويلول چه د دی قانون د (۳۹۴) مادی سره سم یی صورت موندلی وی، گټور ونه گڼی، کولی شی چه د هغه تعدیلول یا لغو کول د محکمی څخه و غواړی.

ماده ۳۹۶:

که د وقف شوو مالونو د تعمیر او ترمیم د پاره د هغه پیسو څخه زیات ضرورت پیداشی چه د دی قانون په (۳۹۴) مادی کښی درج شوی، ناظر به د ذکر شوو پیسو د زیاتوالي غوښتنه د محکمی څخه کوی.

ماده ۳۹۷:

محکمه کولی شی د ضرورت په وخت کښی د وقف شوو مالونو د تعمیر او ترمیم د پاره د وقف شوی مال یوه برخه خرڅه کی.

خلورمه فرعه - د وقف پاي ته رسيدل

فرع چهارم - انتهای وقف

ماده ۳۹۸:

ماده ۳۹۸:

مؤقتی وقف د ټاکلي مودي په پوره کیدو یا دټولو هغه خلکو د منځه تللو په نسبت چه مال ورته وقف شوی، پاي ته رسيږی.

وقف مؤقت با تکمیل مدت معینه یا از بین رفتن تمام موقوف علیهم، خاتمه می یابد.

ماده ۳۹۹:

ماده ۳۹۹:

وقف په هره حصه کښی دهغه د حق لرونکی په دمیځه تللو سره پاي ته رسيږی، که څه هم د ټاکلي مودي د پوره کیدو تر مخه یا د پاتي حق لرونکو د هغی طبقی په د میځه تللو سره چه د هغه دمیځه تللو سره وقف آخر ته رسيږی، صورت موندلي وی، په دی شرط چه وقف کوونکی د حصی نقلول پاتي حق لرونکو ته نه وي تصريح کړی.

وقف در مورد هر سهم با از بین رفتن مستحق آن خاتمه می یابد. گرچه قبل از تکمیل مدت معینه با از بین رفتن باقی مستحقین طبقه ایکه با از بین رفتن شان وقف منتهی می گردد، صورت گرفته باشد. مشروط بر اینکه وقف کننده انتقال، سهم را به باقی مستحقین تصریح نکرده باشد.

په دی صورت کښی وقف د ذکر شوی طبقی د ټولو حق لرونکو د میځه تللو او د ټاکلي مودي په پوره کیدو سره پاي ته رسيږی.

درین صورت وقف با از بین رفتن تمام مستحقین طبقه مذکور و یا تکمیل مدت معینه خاتمه می یابد.

ماده ۴۰۰:

ماده ۴۰۰:

که وقف په ټولو ثابتو حصو کښی پاي ته ورسيږی، نو د وقف کړه شوی مال ملکیت، که وقف کوونکی ژوندی وو پخپله هغه ته او که مړ شوی وو حق لرونکو ته انتقالیږی. که حق لرونکی

هرگاه وقف در تمام اسهام ثابته خاتمه یابد، ملکیت مال موقوفه در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به مستحقین انتقال می یابد. در

صورتیکه مستحق موجود نباشد ملکیت مال موقوفه باشخاصیکه حین وفات وقف کننده از جمله ورثه شناخته شده باشند و در غیر آن بدولت تعلق میگیرد.

ماده ۴۰۱:

هرگاه وقف در تمام اسهام غیر ثابته خاتمه یابد، ملکیت مال موقوفه در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به اشخاصیکه حین وفات وقف کننده از جمله ورثه شناخته شده باشند انتقال می یابد. در صورتیکه وارثی موجود نباشد ملکیت مال موقوفه به دولت تعلق می گیرد.

ماده ۴۰۲:

(۱) هرگاه مال موقوفه به نحوی تخریب شود که اعمار مجدد و یا استبدال آن ممکن و یا مفید نباشد، وقف خاتمه می یابد. همچنان وقف در مورد سهم هر مستحقیکه سهمیه حاصلات وی بمقدار ناچیزی تقلیل یابد، خاتمه پیدا میکند.

(۲) انتهای وقف به درخواست اشخاص ذیعلاقه و قرار محکمه صورت میگیرد. ملکیت مال

نه و نو د وقف کره شوی مال ملکیت هغه اشخاصو ته انتقالیری چه د وقف کوونکی په ژوند کنبی د وارثانو د جملي خخه پیژندل شوی وی او که هغوی هم نه و نو د دولت مال گنل کیږی.

ماده ۴۰۱:

که وقف په ټولو نااثبتو حصو کنبی پای ته ورسیري، نو د وقف کره شوی مال ملکیت که وقف کوونکی ژوندی وو پخپله هغه ته او که هغه ژوندی نه وو هغه چاته انتقالیری چه د وقف کوونکی په ژوند کنبی د وارثانو د جملي خخه پیژندل شوی وی، که وارث نه وو د وقف کره شوی مال ملکیت د دولت دی.

ماده ۴۰۲:

(۱) که وقف کره شوی مال داسی خراب شی چه د هغی بیا آبادول یا بدلول ممکن یا گټور نه وی، وقف پای ته رسیري. همدارنگه که د هر حق لرونکی حصه چه د هغه دحاصلاتو حصه ناخیزه اندازی ته کمه شی، وقف پای ته رسیري.

(۲) د وقف پای د علاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه او د محکمی په قرار صورت مومی، د هغه وقف کره

موقوفه که وقف آن خاتمه یافته باشد، در صورت حیات وقف کننده بخود وی و در غیر آن به شخصی انتقال می یابد، که در حین انتهای وقف مستحق شناخته شده باشد.

مبحث سوم - جمعیت ها

فرع اول - احکام عمومی

ماده ۴۰۳:

(۱) جمعیت عبارت است از مجموع اشخاص حقیقی یا حکمی که برای مدت معین یا غیر معین به منظور تأمین اهداف خیریه عام المنفعه اجتماعی، علمی، ادبی، فنی و هنری طور غیر انتفاعی مطابق به احکام این قانون تشکیل شده باشد.

(۲) اعطای اجازه تأسیس جمعیت های مندرج فقره یکم این ماده، از طریق مراجع صلاحیتدار دولتی صورت میگیرد. این مراجع اجراءات جمعیت ها را از رهگذر تطابق آن با قوانین، مقررات و اساسنامه مراقبت می نمایند.

ماده ۴۰۴:

جمعیت های که خلاف احکام قانون یا

شوی مال ملکیت چه وقف یی پای ته رسیدلی وی، که وقف کوونکی ژوندی وو پخپله هغه ته او که مر وو هغه چاته انتقال مومی چه د وقف د پای ته رسیدو په وخت کنبی حق لرونکی پیژندل شوی وی.

درېیم مبحث - جمعیتونه

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

ماده ۴۰۳:

(۱) جمعیت د داسی حقیقی یا حکمی اشخاصو د مجموعی څخه عبارت دی چه د یوی ټاکلي یا نا ټاکلي مودی دپاره د خیریه عامو بنسینگو، د اجتماعی، علمی، ادبی، فنی او د هنری هدفونو د تأمین په منظور په غیر انتفاعی توگه د دی قانون د حکمونو سره سم تشکیل شوی وی.

(۲) د دی مادی د (۱) فقره د درج شوو جمعیتونو تأسیس د دولتی واک لرونکو مراجعو د لازی صورت مومی. دا مراجع به د جمعیتونو اجراءات د قوانینو، مقرراتو او اساسنامی، دپاره مراقبت کوی.

ماده ۴۰۴:

کوم جمعیتونه چه د قانون د حکمونو

آداب عامه فعالیت نموده یا به اعمالی تشبث نمایند که بر خلاف منافع ملی و اهداف تأسیسی آن باشد، باطل پنداشته شده هیچگونه اثری بر آن مرتب شده نمیتواند.

ماده ۴۰۵:

(۱) جمعیت دارای اساسنامه ایست که فعالیت آنرا تنظیم و از طرف اعضای مؤسس آن منظور میشود.

(۲) اساسنامه جمعیت حاوی مطالب ذیل است:

۱- عنوان جمعیت، هدف و مرام تأسیس آن و مرکز اداره جمعیت. مرکز اداره جمعیت در خارج از افغانستان بوده نمی تواند.

۲- شهرت مکمله اعضای مؤسس.

۳- عواید جمعیت، بدوران انداختن و تصرف در آن.

۴- هیئت هائیکه جمعیت را تمثیل میکنند با تعیین اعضاء، وظایف و طرق عزل آنها.

یا عمومی آدابو په خلاف فعالیت کوی یا د داسی اعمالو پسی شی چه د ملی گتپو او دهغی د تأسیس د هدفونو په خلاف وی باطل گنل کیږی او هیڅ قسم اثر پری نه مرتبیری.

ماده ۴۰۵:

(۱) جمعیت د داسی اساسنامی لرونکی وی چه فعالیت ئی تنظیموی او د هغی د تأسیسونکو غړو له خوا منظوریری.

(۲) د جمعیت اساسنامه د لاندنیو مطلبونو لرونکی دی:

۱- د جمعیت عنوان، د هغی د تأسیس هدف او مرام، او د جمعیت د اداری مرکز. د جمعیت د اداری مرکز د افغانستان څخه د باندی جواز نه لری.

۲- د تأسیسونکو غړو پوره شهرت.

۳- د جمعیت عایدات، د هغی په دوران کښی اچول او په هغی کښی تصرف.

۴- هغه هیئتونه چه جمعیت تمثیلوی سره د غړو او د وظیفو د ټاکلو او د هغوی د عزلولو لازی.

- ۵ - د تأسيسوونکو غړو حقوق او وځايب.
۵ - حقوق و وځايب اعضاي مؤسس.
- ۶ - د جمعيت د مالونو د نظارت طرز العمل.
۶ - طرز نظارت اموال جمعيت.
- ۷ - د جمعيت د اساسنامي د تعديل، زياتيدو، تقسيم او د ځانگو طرز العمل.
۷ - طرز تعديل اساسنامه جمعيت، الحاق، تقسيم و تأسيس نمايند گي.
- ۸ - د جمعيت د مالي چارو منحلیدل او تصفيه او هغه مرجع چه مالونه ورته انتقالیږي.
۸ - انحلال و تصفيه امور مالي جمعيت و مرجعیکه اموال به آن انتقال می يابد.

ماده ۴۰۶:

(۱) اعضاي مؤسس نمی توانند چنان مطالبی را در اساسنامه جمعيت بگنجانند که انتقال اموال را بعد از انحلال جمعيت بخود، فامیل و یا ورثه شان مجاز قرار دهد.

ماده ۴۰۶:

(۱) تأسيسوونکي غړي نه شي کولي چه د جمعيت په اساسنامه کښی داسی مطلبونه ځاي کي چه د جمعيت د منحلیدو وروسته د مالونو نقلول خپل ځان، کورني یا خپلو وارثانوته مجاز کی.

(۲) اسهام جمعيت های تعاونی، صندوق اعانات مبادله و صندوق تقاعد ازین حکم مستثنی می باشد.

(۲) د تعاونی جمعیتونو سهمونه، د مرستو د مبادلي صندوق او د تقاعد صندوق له دي حکم څخه مستثنی دی.

ماده ۴۰۷:

خارج شدن از عضویت جمعيت خواه به اراده شخص یا جمعيت باشد. موجب حرمان از اموال جمعيت می گردد. مگر اینکه

ماده ۴۰۷:

د جمعيت د غړيتوب څخه و تل عام له دی چه د شخص په اراده وي یا د جمعيت، د جمعيت د مالونو څخه د محرومیدو موجب گرځی، مگر، دا چه

در قانون مخالف آن تصريح شده باشد.

ماده ۴۰۸:

جمعيت نمیتواند مالک اموال غير منقول گردد، مگر اينکه همچو مکلفيت برای اجرائی وظيف اساسی جمعيت ضروری پنداشته شود. جمعيت های تعليم و امور خيريه ازین حکم مستثنی می باشند.

ماده ۴۰۹:

شخصيت حکمی جمعيت و قتی تثبيت می گردد که اساسنامه آن مطابق به احکام این قانون ترتيب و نشر گردیده باشد.

ماده ۴۱۰:

اعلان اساسنامه جمعيت بعد از پرداخت محصول معينه و ثبت جمعيت در دفاتر مربوط و نشر آن در جريده رسمی تکميل می گردد.

ماده ۴۱۱:

مرجع صلاحيتدار، اساسنامه جمعيت را در خلال مدت شصت روز از تاريخ مطالبه آن اعلان می نمايد. در غير آن با تکميل شصت روز جمعيت حکماً اعلام شده شناخته

به قانون کنبی د هغی به خلاف تصريح شوی وی.

ماده ۴۰۸:

جمعيت نه شی کولی چه د نامنقول مال مالک شی، مگر دا چه دارنگه ملکيت د جمعيت د اساسی وظيفو د اجرا کولو د پاره ضروری وگپل شی. تعاونی او خيريه جمعيتونه د دی حکم خخه مستثنی دی.

ماده ۴۰۹:

د جمعيت حکمی شخصيت هغه وخت تثبیتيری چه اساسنامه ئی د دی قانون د حکمونو سره سم ترتيب او خيره شوی وی.

ماده ۴۱۰:

د جمعيت د اساسنامی اعلاميدل د تاکلي محصول د ورکولو، په مربوطو دفترونو کنبی د جمعيت د ثبتولو اوپه رسمي جريدي کنبی د خپريدو وروسته پوره کپری.

ماده ۴۱۱:

واک لرونکی مرجع به د جمعيت اساسنامه د هغه د غوښتنی د نپتی خخه دشپیتو ورځو په اوږدو کنبی اعلاموی، د هغی په غير دشپیتو ورځو په پوره کيدو سره جمعيت حکماً

می شود. مرجع مذکور باثر مطالبه اشخاص ذی‌علاقه مکلف است اساسنامه جمعیت را مطابق به احکام این قانون اعلان و یا آنرا رد نماید.

ماده ۴۱۲:

تعدیل اساسنامه جمعیت به رعایت احکام مواد (۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱) این قانون بعد از اعلان نافذ شمرده می شود.

ماده ۴۱۳:

جمعیت مراتب آتی را رعایت می نماید:

۱- نگهداری دفاتر و اسناد مربوط جمعیت در مرکز اداره آن.

۲- ثبت اسم، ولد، اسم فامیلی، سن، نمبر تذکره، پیشه و آدرس هر عضو با تاریخ شمول وی به عضویت جمعیت، در دفاتر مخصوص یا تغییراتی که در موارد فوق بعمل می آید.

۳- ثبت رویدادها و تصاویر مجمع عمومی و مجالس اداری در

اعلام شوی پیژندل کیږی، ذکر شوی مرجع مکلفه ده چه د علاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه د جمعیت اساسنامه د دی قانون د حکمونو سره سم اعلام کي او یایي رد کي.

ماده ۴۱۲:

د جمعیت د اساسنامې تعدیل د دی قانون د (۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱) مادو د حکمونو د په نظر کښی نیولو سره د اعلامیدو څخه وروسته نافذ گڼل کیږی.

ماده ۴۱۳:

جمعیت د لاندنیو مرا تبو مراعات کوی:

۱- د جمعیت پوری د مربوطو دفترونو او سندونو ساتنه د هغی د اداری په مرکز کي.

۲- د هر غړی دنوم، د پلارنوم، د کورنی نوم، عمر، د تذکری لمبر، کسب، پته او دهر غړی د جمعیت د غړیتوب د شاملیدلو د نېټی سره په مخصوصو دفترونو کښی سره د هغه تغییرونو چه په پورتنیو مواردو کښی کیږی، ثبتول.

۳- په مخصوصو دفترونو کښی د عمومی ټولنی او د اداری مجلسونو د

دفاتر مخصوص. هر عضو جمعيت می تواند از محتويات محاضر اطلاع حاصل نماید.

۴ - ثبت مصارف، عوايد، تبرعات و مدارک آن بالتفصيل در دفاتر مخصوص صورت می گیرد.

مرجع صلاحيتدار می تواند از محتويات اين اسناد و محاضرات اطلاع حاصل نماید.

۵ - اشخاص خارجي می توانند در حالات خاص به اجازه مراجع ذيصلاح در جمعيت های فرهنگي کسب عضويت نمایند.

ماده ۴۱۴:

(۱) جمعيت مکلف است به اجازه مرجع صلاحيتدار اموال نقدي مربوط به جمعيت را به عنوان جمعيت در بانک و يا محل ديگري به ودیعت گذارد.

(۲) جمعيت بايد از تغيير محل ودیعت در خلال یک هفته از تاريخ تغيير، به مرجع صلاحيتدار اطلاع دهد.

ماده ۴۱۵:

اموال مربوط به جمعيت برای تأمين

جریانونو او تصویبونو ثبتول، هرغري کولي شی چه د لکچرونو د محتوياتو خخه اطلاع حاصله کی.

۴ - په مخصوصو دفترنو کښی د مصرفونو، عايداتو، تبرعاتو او دهغی د مدرکونو په تفصیل سره ثبتول.

واک لرونکی مراجع کولي شی د دی سندونو او لکچرونو د محتوياتو خخه اطلاع حاصله کی.

۵ - باندنی اشخاص کولي شی په خاصو حالونو کښی د واک لرونکو مراجعو په اجازه په فرهنگي جمعیتونو کښی غړیتوب حاصل کی.

ماده ۴۱۴:

(۱) جمعيت مکلف دی د واک لرونکی مرجع په اجازه د جمعيت پوري مربوط نقد مالونه د جمعيت په عنوان په بانک یا بل ځای کښی په ودیعت کښیږدی.

(۲) جمعيت بايد د ودیعت د ځای د بدلون خخه بدلون د نېټې خخه د یوي اوونۍ په اوږدو کښی واک لرونکی مرجع ته خبر ورکی.

ماده ۴۱۵:

د جمعيت پوري مربوط مالونه دهغی

اهداف معینہ آن بمصرف میرسد .
مقدار باقیمانده در ساحات مطمئن
بدوران انداخته شده می تواند ،
مشروط بر اینکه فعالیت های اصلی
آنها متأثر نسازد .

ماده ۴۱۶:

جمعیت دارای بودجه سالانه که از
طرف مجمع عمومی تصویب
گردیده، می باشد . بودجه جمعیت به
اطلاع مرجع صلاحیتدار رسانیده
میشود .

ماده ۴۱۷:

جمعیت نمی تواند خارج از حدودی
که در اساسنامه آن توضیح شده
فعالیت نماید .

ماده ۴۱۸:

جمعیت ها نمی توانند به مضاربت
مالی تشبث نمایند .

ماده ۴۱۹:

(۱) اسم جمعیت، شماره اعلان
و حدود فعالیت آن در تمام
دفاتر، اوراق و نشرات آن درج
می گردد .

(۲) هیچ جمعیت نمی تواند چنان
اسمی را انتخاب نماید که به جمعیت
دیگری متعلق باشد ، گرچه ساحه

دعاکلو هدفونو د تأمین دپاره
مصرفی، پاتی برخه بی په اطمینانی
ساحو کښی په دوران اچول کیدای شي
خو په دي شرط چه د هغی اصلی
فعالیتونه متأثر نه کی .

ماده ۴۱۶:

جمعیت باید د کلنی بودجی چه د
عمومی ټولني له خوا تصویبې،
لرونکي وي . د جمعیت د بودجی څخه
واک لرونکي مرجع ته خبر ورکول
کېږی .

ماده ۴۱۷:

جمعیت نه شي کولي د هغه حدودو
څخه د باندی چه په اساسنامه کښي
توضیح شوي، فعالیت وکی .

ماده ۴۱۸:

جمعیتونه نه شي کولي چه په مالي
مضاربتونو پسي هڅه وکي .

ماده ۴۱۹:

(۱) د جمعیت نوم، د اعلانیدو گڼه او
د هغی د فعالیتونو حدود په ټولو
دفترونو، پاڼو او د هغی په خپرونو
کښي درجېږی .

(۲) هیڅ جمعیت نه شي کولي داسي
نوم انتخاب کي چه دبل جمعیت پوري
مربوط وي که څه هم د هغوی د

فعاليت ساحه شريکه وي.

فعاليت آنها مشترک باشد.

۴۲۰ ماده:

ماده ۴۲۰:

(۱) هيڅ جمعيت نه شي کولي بي د واک لرونکي مرجع د اجازي څخه د افغانستان څخه د باندي د کوم جمعيت، هيات يا کلپ ته منسوب، ورسره شريک او يا ورسره يو ځای شي.

(۱) هيچ جمعيتی بدون اجازه مرجع صلاحيتدار نمی تواند به جمعيت، هيات و يا کلپ در خارج از افغانستان منسوب، مشترک و يا منضم گردد.

(۲) هيڅ جمعيت نه شي کولي بي د صلاحيت لرونکي مرجع د اجازي څخه د افغانستان څخه د باندي شخص، د کوم جمعيت، هيات يا کلپ څخه مالونه ترلاسه کي.

(۲) هيچ جمعيت نمی تواند اموالی را از شخص، جمعيت، هيات يا کلپي که در خارج افغانستان باشد، بدست آرد مگر به اجازه مرجع صلاحيتدار.

(۳) هيڅ جمعيت نه شي کولي بی دواک لرونکي مرجع د اجازی څخه د بانديو اشخاصو يا مؤسسوته څه شي واستوی.

(۳) هيچ جمعيت نمی تواند چیزی را به اشخاص و يا مؤسسات خارجي بدون اجازه مرجع صلاحيتدار بفرستد.

۴۲۱ ماده:

ماده ۴۲۱:

تبرعات يواځی د جمعيت په نامه او حساب دهغی مقرراتو سره سم چه د حکومت له خوا وضع شوي جمع کيداي شی.

تبرعات تنها به اسم و حساب جمعيت مطابق به مقرراتیکه از طرف حکومت وضع گردیده، جمع آوری شده می تواند.

واک لرونکي مراجع کولی شی د حالونو سره سم د هر جمعيت د تبرعاتو په باره کبني خاص شرطونه علاوه کي.

مرجع صلاحيتدار می تواند نماينده اي را غرض اشتراك در مجمع عمومي صلاحيتدار برساند.

۴۲۲ مادہ:

(۱) جمعیت باید کم تر کمه (۱۵) ورخی تر مخه د عمومي ټولني منعقد کيدل او اجندا ئی واک لرونکی مرجع ته خبر ورکي. واک لرونکی مرجع کولي شي د جمعیت په عمومي ټولنه کېني د گډون دپاره يو نماينده واستوي.

(۲) جمعیت به د عمومي ټولني کره وړه د هغه د منعقد کيدو د نېټې څخه د (۱۵) ورځو په اوږدو کېني واک لرونکی مرجع ته خبر ورکوي.

۴۲۲ مادہ:

(۱) جمعیت باید انعقاد واجندا ئی مجمع عمومي را اقلأ (۱۵) روز قبل به اطلاع مرجع صلاحيتدار برسساند. مرجع صلاحيتدار ميتواند نماينده را غرض اشتراك در مجمع عمومي جمعیت بفرستد.

(۲) جمعیت گزارشات مجمع عمومي را در خلال (۱۵) روز از تاريخ انعقاد آن، به اطلاع مرجع صلاحيتدار ميرساند.

۴۲۳ مادہ:

(۱) جمعیت کولي شي نمايندگی تأسيس کي.

(۲) نمايندگی د اعلانيدو وروسته د حکمی شخصیت حیثیت پيدا کوي.

۴۲۳ مادہ:

(۱) جمعیت می تواند نمايندگی تأسيس نمايد.

(۲) نمايندگی بعد از اعلان، حیثیت شخصیت حکمی مستقل را کسب می نمايد.

نمايندگی نه شي کولي خپله داخلي اساسنامه په هغه موضوعاتو کېني چه د اصلي جمعیت طرز العمل او د جمعیت د عمومي سياست په مقابل کېني د هغی د التزاماتو پوري مربوطی دی، پی د اصلي جمعیت د موافقی څخه تعديل کي.

نمايندگی ميتواند اساسنامه داخلي خود را در موضوعات مربوط به وجايب آن در برابر جمعیت اصلی، طرز العمل و سياست عمومي جمعیت، بدون موافقه جمعیت اصلی تعديل نمايد.

دوه یمه فرعه - مدیره هیأت

ماده ۴۲۴:

(۱) جمعیت به د مدیره هیئت لرونکی وی، د مدیره هیأت غړی، صلاحیت، وظیفی او د غړو د غړیتوب پای د جمعیت په اساسنامه کښی توضیح کیږی.

(۲) مدیره هیأت د دری یا دهغی څخه زیات غړی لری او د خدمت موده یی د دری کلونو څخه نه شی زیاتیدای.

(۳) د غړیتوب نوی والی د جمعیت د اساسنامی سره سم صورت مومی.

فرع دوم - هیأت مدیره

ماده ۴۲۴:

(۱) جمعیت دارای هیأت مدیره می باشد. تعیین اعضاء هیأت مدیره، صلاحیت، وظایف و ختم عضویت اعضای در اساسنامه جمعیت توضیح می گردد.

(۲) هیأت مدیره مرکب از سه عضو و یا بیشتر بوده و مدت خدمت شان بیش از سه سال بوده نمیتواند.

(۳) تجدید عضویت مطابق به اساسنامه جمعیت صورت میگیرد.

ماده ۴۲۵:

هغه څوک چه د مدیره هیأت د غړیتوب په صفت ټاکل کیږی باید چه د واک لرونکی محکمی په قطعی حکم د سیاسی او مدنی حقوقو څخه په محرومیت نه وی محکوم شوی.

ماده ۴۲۵:

شخصیکه به صفت عضو هیأت مدیره تعیین میگردد، باید به حکم قطعی محکمه باصلاحیت بحرمان از حقوق سیاسی و مدنی محکوم نشده باشد.

ماده ۴۲۶:

(۱) مدیره هیأت به دهغه واک په حدودو کښی چه په اساسنامی کښی پری تصریح شوی د جمعیت پوری مربوطی چاری اداره کوی.

(۲) مدیره هیأت به کم ترکه په میاشت کښی دوه ځله غونډه کوی.

ماده ۴۲۶:

(۱) هیأت مدیره در حدود صلاحیتیکه در اساسنامه به آن تصریح گردیده، امور مربوط به جمعیت را اداره می نماید.

(۲) هیأت مدیره اقلأ دو مرتبه در یک ماه تشکیل جلسه میدهد.

۴۲۷ مادہ:

مدیره هیأت به یو شخص د خپلو غړو د مینځه یا د جمعیت د نورو غړو څخه د رئیس په حیث ټاکی.

۴۲۷ مادہ:

هیأت مدیره شخصی را از جمله اعضای خود یا دیگر اعضای جمعیت بحیث رئیس تعیین مینماید.

۴۲۸ مادہ:

څوک چه د مدیره هیأت له خوا د رئیس په حیث ټاکل کیږی نو هغه کارونه چه د پیشنهاده، د مؤظفینو د مقرری، دتادیبی جزاگانو تطبیق، د سندونو کتنه، مصرف او د عمومی ټولني او د مدیره هیأت د تصویبو د تنفیذ مراقبت، پوري مربوط دي ترسره کوي به یی. په دی شرط چه د جمعیت په اساسنامه کښی د هغی په خلاف تصریح نه وی شوی.

۴۲۸ مادہ:

شخصیکه از طرف هیأت مدیره بحیث رئیس تعیین میشود امور مربوط به پیشنهاده، تقرر مؤظفین، تطبیق مجازات تأدیبی، ملاحظه اسناد مصرف و مراقبت تنفیذ تصاویب مجمع عمومی و هیأت مدیره را انجام میدهد. مشروط بر اینکه در اساسنامه جمعیت خلاف آن تصریح نشده باشد.

درېمه فرعه - عمومی ټولنه

فرع سوم - مجمع عمومی

۴۲۹ مادہ:

(۱) عمومی ټولنه د ټولو هغو غړو څخه مرکبه ده چه خپل التزامات یی د جمعیت د اساسنامی سره سم ترسره کړی وی.

۴۲۹ مادہ:

(۱) مجمع عمومی مرکب از تمام اعضائست که وجایب خود را مطابق به اساسنامه جمعیت ایفاء نموده باشند.

(۲) د عمومی ټولني هغه تصویبونه چه

د آجندی په موضوعاتو کښی شامل نه وي، اعتبار نه لری.

(۲) تصاویب مجمع عمومی

خارج از موضوعات شامل آجنداء اعتبار ندارد.

۴۳۰ مادہ:

د عمومی ټولنی تصویبونه د حاضرو

۴۳۰ مادہ:

تصاویب مجمع عمومی به

اکثریت آرای اعضای حاضر بعد از تکمیل نصاب دو ثلث اعضای اصلی آن صورت می گیرد. تصاویب مجمع عمومی در مورد تعدیل اساسنامه جمعیت به اکثریت مطلق و در مورد انحلال جمعیت، عزل اعضای هیأت مدیره، اتحاد و یا الحاق آن با جمعیت دیگر به اکثریت دو ثلث اعضاء صورت میگی رد. مگر اینک که در اساسنامه جمعیت خلاف آن تصریح شده باشد.

ماده ۴۳۱:

در جلسات مجمع عمومی اعضاء شخصاً اشتراک نموده و یا عضو دیگری را کتباً بحیث نماینده خود تعیین مینمایند.

ماده ۴۳۲:

مجمع عمومی در خلال سه ماه بعد از ختم هر سال مالی بصورت عادی تشکیل جلسه داده و امور مربوط به بودجه، حساب سال تمام راپور سالانه هیئت مدیره و راپور مربوط به امور مالی را بررسی می نماید. تشکیل جلسات فوق العاده مجمع عمومی در صورت لزوم نیز صورت گرفته می تواند. انعقاد جلسات مجمع عمومی به دعوت هیأت مدیره

غیر و اکثریت په رایو د هغی د دوه ثلثو اصلی غړو د پوره کیدو وروسته صورت مومی. د عمومی ټولنی تصویبونه د جمعیت د اساسنامی د تعدیل په باره کښی په مطلق اکثریت او د جمعیت د منحلیدو، د مدیره هیأت د غړو د عزل کیدو، د بل جمعیت سره د هغی د اتحاد یا یو ځای کیدو، په باره کښی د دوه ثلثو غړو په اکثریت صورت مومی مگر دا چه د جمعیت په اساسنامی کښی د هغی په خلاف تصریح شوی وی.

ماده ۴۳۱:

د عمومی ټولنی په غونډو کښی به هرغړی پخپله گډون کوی او یا به په لیکلی توگه بل غړی دخپل نماینده په حیث ټاکی.

ماده ۴۳۲:

عمومی ټولنه به دهر مالی کال دپای ته رسیدو وروسته د دری میاشتو په اوږدو کښی په عادی صورت غونډه کوی، د ټول کال د بودجی د حساب، د مدیره هیئت د کلنی راپور او د مالی چارو پوري په مربوطو کارونو به غور کوي. د عمومی ټولنی د فوق العاده غونډو تشکیل د لزوم په صورت کښی هم کیدی شی. د عمومی ټولنی د غونډو منعقد کیدل د مدیره هیأت په

غوښتنه صورت مومي.

صورت می گیرد.

ماده ۴۳۳:

که مدیره هیأت د عمومي ټولني فوق العاده غونډه د ليکل شوي غوښتني د تسليميدو د نيتي څخه د پنځلس ورځو په اوږدو کښي، کم ترکمه د عمومي ټولني لس غړي جلسه دايره نه کی او د جلسی ورځ ترمخه توضیح شوی وی، غوښتونکی کولی شی چی د عمومي ټولنی غړی په مستقیم صورت د جلسي تشکیل ته راوبولي.

ماده ۴۳۳:

هرگاه هیأت مدیره جلسه فوق العاده مجمع عمومی را در خلال (۱۵) روز از تاریخ تسلیمی درخواست تحریری اقلأ ده نفر از اعضای مجمع عمومی که در آن هدف انعقاد جلسه نیز توضیح یافته است دایر نماید، درخواست کنندگان می توانند مستقیماً اعضای مجمع عمومی را به تشکیل جلسه دعوت نمایند.

ماده ۴۳۴:

په کومه موضوع کښی چه د ټولني ديوه غړی گټه داخله وی، د رأي ورکولو حق نه لری. د جمعیت د هیأت د غړو د ټاکل کیدو په مورد کښی رای ورکول له دي حکمه مستثنی دی.

ماده ۴۳۴:

عضو جمعیت در موضوعیکه منفعت وی در آن دخیل باشد، حق رای دادن را ندارد. رای دادن در مورد انتخاب اعضای هیأت جمعیت ازین حکم مستثنی می باشد.

ماده ۴۳۵:

(۱) که عمومي ټولنه يا مدیره هیأت یا رئیس د قانون یا د جمعیت د اساسنامي په خلاف تصمیمونه ونیسي، د داسي تصویبونو په مقابل کښی د باطلیدلو غوښتنه کیدای شی.

ماده ۴۳۵:

(۱) هرگاه مجمع عمومی یا هیأت مدیره و یا رئیس جمعیت تصاویری را خلاف احکام قانون یا اساسنامه جمعیت اتخاذ نماید، در برابر همچو تصاویر مطالبه ابطال صورت می گیرد.

د باطلیدلو غوښتنه د تصویب د صادریدلو د نېټی څخه د دری میاشتو

مطالبه ابطال از طرف څارنوالی یا یکی از اعضای

جمعیت به محکمه ای که اداره مرکزی جمعیت در حوزه صلاحیت آن واقع است در خلال سه ماه از تاریخ صدور تصویب تقدیم می‌گردد.

(۲) ابطال اینگونه تصاویر بر حقوق مکتسبه اشخاصیکه بر اساس حسن نیت ذی‌حق گردیده اند، تاثیر ندارد.

ماده ۴۳۶:

(۱) مرجع صلاحیتدار تعمیل تصاویری را که از طرف مجمع عمومی یا هیأت مدیره یا رئیس جمعیت مخالف قانون، نظام و آداب عامه اتخاذ شده باشد، متوقف می‌سازد.

(۲) مرجع صلاحیت دار باید در خلال (۳۰) روز از تاریخ توقف آن دعوی ابطال را در برابر تصویب مذکور به محکمه با صلاحیت، اقامه نماید.

فرع چهارم - انحلال و تصفیه جمعیت.

ماده ۴۳۷:

(۱) جمعیت در حالات آتی منحل می‌گردد:

په اوږدو کښی د څارنوال له خوا یا د جمعیت دیوه غړی له خوا هغی محکمی ته کیږی چه د جمعیت مرکزی اداره د هغی د واک په حوزه کښی واقع ده.

(۲) د دی قسم تصویبونو باطلیدل د هغه اشخاصو په کسب شوو حقوقو تاثیرنه لری چه د ښه نیت په اساس د حق خاوندان گرځیدلی دی.

ماده ۴۳۶:

(۱) واک لرونکی مرجع کولی شی د هغه تصویبونو تصمیم چه د عمومي ټولني یا مدیره هیأت یا رئیس له خوا نیول شوي او د قانون، نظام او عمومي آدابو په خلاف نیول شوي وي، متوقف کي.

(۲) واک لرونکي مرجع باید د توقف د نیتي څخه د دیرش ورځو په اوږدو کښي د ذکر شوي تصویب په مقابل کښی خپله دعوي په واک لرونکی محکمه کښی اقامه کي.

څلورمه فرعه - د جمعیت منحلیدل او تصفیه کول.

ماده ۴۳۷:

(۱) جمعیت په راتلونکو حالونو کښی منحل کیږی:

۱- در حالیکه تعهدات خود را ایفا کرده نتواند.

۲- در حالیکه اموال یا منافع خود را خارج از اهدافیکه در اساسنامه آن توضیح گردیده، تخصیص دهد.

۳- در حالیکه جمعیت به تخلف از مواد مندرج اساسنامه و یا هر نوع اجراءات مخالف قانون، اهداف تأسیسی، نظام و آداب عامه مبادرت ورزد.

(۲) مطالبه انحلال از طرف هر یک از اعضای جمعیت، شخص ذیعلاقه و یا خائنوالی به محکمه ایکه اداره مرکزی جمعیت در حوزه صلاحیت آن واقع گردیده، تقدیم می گردد.

ماده ۴۳۸:

هرگاه محکمه به انحلال جمعیت حکم نماید، یک و یا چند شخص را برای تصفیه امور حسابی و توزیع دارائی جمعیت با رعایت احکام مندرج اساسنامه مربوط تعیین می نماید. در صورتیکه در مورد توزیع دارائی جمعیت منحل شده، حکمی در اساسنامه آن موجود نباشد، محکمه

۱- په هغه حالت کښی چه خپل التزامات ترسره کولي نه شي.

۲- په هغه حالت کښی چه خپلو مالونو یا گټو ته د هغه هدفونو څخه د باندي تخصیص ورکي چه په اساسنامي کښی توضیح شوی.

۳- په هغه حالت کښی چه جمعیت د اساسنامي د درج شوو موادو په تخلف یا بل هر نوع اجراءاتو ته چه د قانون، د تأسیس د هدفونو، نظام او عمومي آدابو مخالف وي اقدام وکي.

(۲) د منحلیدلو غوښتنه د جمعیت د هر غړي له خوا یا د علاقي لرونکی شخص له خوا یا د څارنوال له خوا هغي محکمي ته وړاندي کيداي شي چه د جمعیت مرکزي اداره د هغي د واک په حوزه کښي واقع شوي ده.

ماده ۴۳۸:

که محکمه د جمعیت په منحلیدلو حکم وکي، یو یا څو کسان به د جمعیت د حسابي چارو د تصفيي او د شتمني د توزیع د پاره د مربوطي اساسنامي د درج شوو حکمونو د په نظر کښي نیولو سره ټاکي، که د منحل شوي جمعیت په اساسنامه کښي د شتمني د توزیع په باره کښي کوم حکم موجود نه

می تواند این دارائی را به جمعیت و یا مؤسسه دیگری که با جمعیت منحل شده اهداف مشترک داشته باشد، انتقال دهد.

ماده ۴۳۹:

هرگاه محکمه بر رد مطالبه انحلال جمعیت حکم نماید، می تواند به ابطال تصرفی که مورد اعتراض قرار گرفته است، حکم نماید.

مبحث چهارم - جمعیت های عام المنفعه

ماده ۴۴۰:

(۱) جمعیت عام المنفعه، عبارت از جمعیتی است که بمنظور تأمین منافع عامه تأسیس می گردد.

(۲) اعطای عنوان جمعیت به صفت عام المنفعه توسط فرمان دولت صورت می گیرد. سلب عنوان اعطاء شده توسط چنین فرمان نیز جواز دارد.

ماده ۴۴۱:

جمعیت عام المنفعه برعایت شرایط اهلیت مربوط به تملک اموال منقول و غیر منقول مقید نمی باشد.

وی، محکمه کولی شی داشت نمی بل داسی جمعیت یا مؤسسی ته انتقال کی چه د منحل شوی جمعیت سره گدی هدفونه ولری.

ماده ۴۳۹:

که محکمه د جمعیت د منحلیدلو، غوینتنه رد کی، په دي صورت کبسی کولی شی د هغه تصرف په باطلیدو حکم وکی چه پری اعتراض شوی دی.

خلورم مبحث - د عامو بنیگنو جمعیتونه

ماده ۴۴۰:

(۱) د عامو بنیگنو جمعیت د هغه جمعیت څخه عبارت دي چه د عمومي بنیگنو د تأمین په منظور تاسیسیری.

(۲) جمعیت ته د عمومي بنیگنو په صفت د عنوان ور کول د دولت درسمي فرمان په وسیله صورت مومي. د ورکړي شوي عنوان سلبول هم د داسي فرمان په وسیله جواز لری.

ماده ۴۴۱:

د عمومي بنیگنو جمعیت د منقولو اونا منقولو مالونو د تملک پوري د مربوط اهلیت د شرطونو په مراعات کولو مقید نه دی.

مادہ ۴۴۲:

د عمومي سلطی د صلاحیت څخه د عمومي بنیګنو د جمعیت د استفادي حدود، د جمعیت په ټولو یا یوه برخه مالونو د حجز ناروا والي، د دي مالونو د ملکیت په باره کښي د زماني د تیریدو بي تأثیری او د استملاک جواز د جمعیت د هدفونو د تأمین دپاره د مقرراتو په وسیله توضیح کیږی.

مادہ ۴۴۲:

حدود استفاده جمعیت عام المنفعه از صلاحیت سلطه عامه، مانند عدم جواز حجز بر تمام و یا قسمتی از اموال جمعیت، عدم تأثیر مرور زمان در مورد ملکیت این اموال و جواز استملاک برای تأمین اهداف جمعیت توسط مقررات توضیح میشود.

مادہ ۴۴۳:

د عمومي بنیګنو جمعیت به د مربوط واک لرونکی مرجع د مراقبت لاندی فعالیت کوی. د جمعیت اجراءات به د قوانینو د تطبیق، اساسنامي او د عمومي ټولني د تصویبونو د تطبیق له نظره د ذکر شوی مرجع په وسیله پتلل کیږی او د تحقیق لاندی به نیول کیږی.

مادہ ۴۴۳:

جمعیت عام المنفعه تحت مراقبت مرجع صلاحیتدار مربوط فعالیت می نماید. اجراءات جمعیت از نظر تطابق با قوانین، اساسنامه و تصاویب مجمع عمومی توسط مرجع مذکور مورد تفتیش و تحقیق قرار می گیرد.

مادہ ۴۴۴:

(۱) واک لرونکی مرجع کولي شی چه د څو عامو بنیګنو جمعیتونو اتحاد چه ګډ هدف و لری تصویب کی، همدارنگه کولي شی د فعالیتونو د

مادہ ۴۴۴:

(۱) مرجع صلاحیتدار میتواند اتحاد چند جمعیت عام المنفعه را که هدف مشترک داشته باشند تصویب نماید. همچنان می تواند در مورد توحید

فعالیت ها یا تعدیل اهداف جمعیت های مختلف بر وفق احتیاجات محیطی یا به منظور ایجاد هم آهنگی بین خدماتیکه از طرف آنها انجام می گردد و یا اسباب دیگریکه برای تأمین اهداف جمعیت ها مفید پنداشته شود، تصمیم اتخاذ نماید.

(۲) مرجع مذکور در تصویب خود اسباب و طرز العمل اتحاد و چگونگی تسلیمی اموال، اوراق و اسناد را به هیأت جدید توضیح مینماید.

ماده ۴۴۵:

(۱) مرجع صلاحیتدار می تواند اشخاصی را که داوطلب عضویت هیأت عامل میشوند، اجازه شمول ندهد.

(۲) مرجع صلاحیتدار می تواند یکی از داوطلبان را برای مراقبت جریان انتخابات اعضاء تعیین نماید.

(۳) اگر انتخابات مخالف احکام قانون یا اساسنامه جمعیت صورت گرفته باشد، مرجع صلاحیتدار قرار مدلی مبنی بر الغای انتخاب را در خلال (۱۵) روز از اجرائی

یووالی یا د مختلفو جمعیتونو د هدفونو د تعدیل په باره کښی د محیط د احتیاجاتو په اساس یا د هغه خدمتونو ترمنځ د یووالی په منظور چه د هغوي له خوا ترسره کیږی یا د نورو سببونو په منظور چه د جمعیتونو د هدفونو د تأمین د پاره گټور وي، تصمیم ونیسي.

(۲) ذکر شوی مرجع به پخپل تصویب کښی د اتحاد سببونه او طرز العمل او دمالونو دتسلیمیدو، پانوا او سندونو څرنگوالی نوي هیأت ته توضیح کوی.

ماده ۴۴۵:

(۱) واک لرونکي مرجع کولي شي هغه اشخاص چه د عامل هیأت د غړیتوب داوطلب کیږی، د شاملیدو اجازه ورنه کی.

(۲) واک لرونکی مرجع کولي شي د غړو د انتخاباتو د جریان د مراقبت د پاره د داوطلبانو څخه یو وټاکي.

(۳) که انتخاباتو د قانون یا د جمعیت د اساسنامي د حکمونو په خلاف صورت موندلي وو، واک لرونکي مرجع کولي شي د انتخاباتو دلغو کولو په باره کښي په دلیل متکي تصویب د انتخاباتو د اجراء کولو د نېټي څخه

تر پنخلسو ورڻو پوري صادر ڪي.

انتخابات صادر مي نمايد.

ماده ۴۴۶:

ماده ۴۴۶:

(۱) صلاحيت لرونڪي مرجع کولي شي چه په دليل باندي د متڪي قرار په وسيله رئيس يا مديره هيات د هغه وظيفو د اجراء ڪولو د پاره چه د جمعيت په اساسنامه ڪي توضيح شوي په مؤقتي توگه و ٽاڪي.

(۱) مرجع صلاحيتدار مي تواند بنا برقرار مدلل، رئيس هيات مديره اي را برآي اجرائي وظيفيکه در اساسنامه جمعيت توضيح گرديده مؤقتاً تعيين نمايد.

(۲) مؤقتي رئيس يا مديره هيات هغه وخت ٽاڪل ڪيري چه د جمعيت درئيس يا مديره هيات په اجراء ٿو ڪنبي داسي تخلف تبارز و ڪي چه په وظيفه باندي د هغوي دوام د جمعيت په گته نه وي او سره د دي چه د جمعيت له خوا اخطار ورڪول شوي وي او د اخطار ورڪول د نڀتي خخه پنخلس ورځي تيري شوي وي بيا هم د تخلفاتو د ليري والي دپاره يي اقدام نه وي ڪري.

(۲) رئيس يا هيات مديره مؤقت وقتي تعيين ميگردد که در اجراء ٿو رئيس يا هيات مديره جمعيت چنان تخلفي بروز نمايد که دوام آنها به وظيفه به مصلحت جمعيت نبوده با وجود اخطار جمعيت ورور (۱۵) روز از تاريخ اخطار برفع تخلفات نپرداخته باشد.

ماده ۴۴۷:

ماده ۴۴۷:

(۱) د جمعيت د مديره هيات غري او د هغي ڪار ڪوونڪي مڪلف دي د جمعيت پوري ٽول مربوط سندونه او دفترونه د مؤقتي عامل هيات په اختيار ڪنبي ڪنبيڊي.

(۱) اعضاي هيات مديره جمعيت و ڪارڪنان آن مڪلف اند تمام اموال جمعيت، اسناد و دفاتر مربوط را باختيار هيات مديره مؤقت بگذارد.

(۲) دمديره هيات د غرو او د جمعيت دڪار ڪوونڪو قانوني مسؤوليت په دي

(۲) مسؤوليت قانوني اعضاي هيات مديره و ڪارڪنان جمعيت با

پاي ته نه رسيږي چه د جمعيت مالونه،
سندونه او دفترونه مؤقتي مديره
هيأت ته وسپاري.

ماده ۴۴۸:

رئيس يا مؤقتي مديره هيأت مكلف
دي د هغي مودي په اوږدو كښي چه د
هغوي دټاكلو په تصويب كښي پري
تصريح شوي، عمومي ټولنه دايره كي
او دخپلو اجراآتو راپور ورته وړاندي
كي، عمومي ټولنه به د راپور د
اوريدلو وروسته، نوي مديره هيأت د
اساسنامي او د قانون د حكمونو
سره سم انتخابوي.

سپردن اموال، اسناد و دفاتر
مربوط به هيأت مديره مؤقت خاتمه
پيدا نومي كند.

ماده ۴۴۸:

رئيس يا هيأت مديره مؤقت
مكلف است در خلال مدتیکه در قرار
تعيين شان تصريح یافته، مجمع
عمومی را دایر و راپور اجراآت خود
را تقديم نماید. مجمع عمومی
بعد از استماع راپور، هيأت
مديره جديد را مطابق به
اساسنامه و احكام قانون انتخاب
می نماید.

ماده ۴۴۹:

جمعيت د مؤقتي رئيس يا مديره
هيأت په تصويبونو چه د هغوي دټاكلو
درج شوي قرار د ټاكلي مودي په دننه
كښي صورت موندلي او په هغه
حدودو كښي دننه چه په ذكر شوي قرار
يا د جمعيت په اساسنامي كښي
توضيح شوي، مكلف دی.

جمعيت به تطبيق تصاويب رئيس
و يا هيأت مديره مؤقت که در داخل
مدت معينه مندرج قرار، تعيين
شان صورت گرفته، در داخل
حدودیکه در قرار مذکور و يا
اساسنامه جمعيت توضیح شده،
مكلف می باشد.

ماده ۴۴۹:

ماده ۴۵۰:

صلاحيت لرونكي مرجع کولي شي چه
د پخواني مديره هيأت غږی چه د
تخلف په اثری مسئوليت ثابت شوي
ديوي مودي د پاره چه ددري کلونو څه
زياته نه وي، د مديره هيأت د غږيتوب

مرجع صلاحیتدار، اعضای هیأت
مديره سابق را که به اثر تخلف
مسؤولیت شان ثابت گردیده،
برای مدتیکه متجاوز از سه سال
نباشد، از داوطلب شدن مجدد

ماده ۴۵۰:

بعيٿ عضو هيأت مديره محروم
ميسازد.

په حيث ديبا داوطلب كيدو څخه
محروم كى.

مبحث پنجم - جمعيت خيريه

پنځم مبحث - خيريه جمعيت

ماده ۴۵۱:

ماده ۴۵۱:

(۱) جمعيت خيريه عبارت از
جمعيتيست كه براى تامين
اهداف خيريه و يا رفاه
اجتماعى جهت استفاده
اعضای جمعيت يا ساير اشخاص
تاسيس شده باشد.

(۱) خيريه جمعيت د هغه جمعيت څخه
عبارت دي چه د خيريه هدفونو د
تامين د پاره يا دعا مو دهوسايي د
پاره د جمعيت د غړو يا نورو
اشخاصو د استفادي په منظور
تاسيس شوي وي.

(۲) اعضاى هيأت مديره نمى توانند
در داخل جمعيت به شغل ديگري در
مقابل اجرت اشتغال ورزند.

(۲) د مديره هيأت غړى نه شي كولى
په جمعيت كښي دننه د اجوري په
مقابل كښي په بل شغل مشغول شي.

ماده ۴۵۲:

ماده ۴۵۲:

(۱) هيأت مديره جمعيت خيريه
مكلف به تهيه راپور اجراءات سالانه
مى باشد.

(۱) د خيريه جمعيت مديره هيأت د
كلني راپور د اجراءاتو په برابرلو
مكلف دي.

(۲) هيأت مديره بودجه سالانه جمعيت
را با اسناد و مدارك آن به مرجع
صلاحيتدار تقديم نموده و معلومات
مورد ضرورت مرجع مذکور را
تهيه ميكند.

(۲) مديره هيأت به د جمعيت كلني
بودجه د هغي د سندونو او مدركونو
سره واك لرونكي مرجع ته وړاندي
كوي او د ذكر شوي مرجع د ضرورت
وړ معلومات به برابروى.

شپڙم مبحث - فرهنگي جمعيتونه

مبحث ششم - جمعيت فرهنگي

ماده ۴۵۳:

ماده ۴۵۳:

فرهنگي جمعيت دهغه جمعيت څخه عبارت دي چه د هغي د تاسيس هدف د علمي، فني، ادبي او هنري چارو انكشاف وي.

جمعيت فرهنگي، عبارت از جمعيتيست که هدف تاسيس آنرا انكشاف امور علمي، فني، ادبي و هنري تشكيل ميدهد.

ماده ۴۵۴:

ماده ۴۵۴:

د فرهنگي جمعيت مديره هيات مکلف دي چه دخپلو کليو اجراآتو څخه واک لرونکي مرجع ته خبر ورکي.

هيات مديره جمعيت فرهنگي مکلف است راپور اجراآت سلامت خود را به اطلاع مرجع صلاحيتدار برساند.

دا جمعيت د سندونو او لازمي معلوماتو د وړاندي کولو په هکله د دي قانون د نورو جمعيتونو د حکمونو تابع دي.

اين جمعيت راجع به تقديم اسناد و معلومات لازمہ تابع احکام ساير جمعيت هاي مندرج اين قانون مي باشد.

اووم مبحث - مؤسسي

مبحث هفتم - مؤسسات

ماده ۴۵۵:

ماده ۴۵۵:

مؤسسه د يوه حکمي شخصيت څخه عبارت دي چه دبشري، ديني، علمي، فني يا دبدني روزني د خدمتونو د ترسره کولو د پاره د مالونو د تخصيص د لاري د نامعلمي مودي دپاره تاسيس شوي وي او د غير انتفاعي هدفونوله مخي فعاليت کوي.

مؤسسه، عبارت از شخصيت حکميست که برای انجام خدمات بشري، ديني، علمي، فني و يا سپورتي از طريق تخصيص اموال برای مدت غير معين تاسيس يافته و برای اهداف غير انتفاعي فعاليت مي نمايد.

ماده ۴۵۶:

(۱) د مؤسسې تاسیس د رسمي سند په وسیله صورت مومي.

ماده ۴۵۶:

(۱) تاسیس مؤسسه توسط سند رسمی صورت می گیرد.

(۲) رسمي سند د مؤسسې د اساسنامې حیثیت لري او د لاندنيو مطلبونو لرونکي وي:

(۲) سند رسمي حیثیت اساسنامه مؤسسه را داشته و حاوی مطالب آتی میباشد:

۱ - د مؤسسې عنوان او د هغې د اداري مرکز، مؤسسه نه شي کولي چه د افغانستان څخه د باندي د اداري مرکز ولري.

۱ - عنوان مؤسسه و مرکز اداره آن، مرکز اداره مؤسسه در خارج از افغانستان بوده نمی تواند.

۲ - د هغې د تاسیس هدف او مرام.

۲ - هدف و مرام تاسیس آن.

۳ - د تاسیسوونکي يا د تاسیسوونکو غړو نومونه او د هغوي پوره شهرت.

۳ - اسم و شهرت مکمله مؤسس یا مؤسسین.

۴ - د هغې شتمني تفصیلات چه مؤسسې ته تخصیص شوي.

۴ - تفصیلات دارائی ایکه به مؤسسه تخصیص یافته است.

۵ - د مؤسسې اداري تشکیل او د هغې د رئیس نوم.

۵ - تشکیل اداري مؤسسه و اسم رئیس آن.

۶ - د مؤسسې د مالي چارو د نظارت او تفتیش طرز العمل.

۶ - طرز نظارت و تفتیش امور مالی مؤسسه.

۷ - د اساسنامې د تعدیل، یو ځای کیدو تجزیې او د مؤسسې د نمایندگیو د تاسیس طرز العمل د تصفیې د توضیح او د هغې مرجع د ټاکلو سره چه د مؤسسې مال ورپوري

۷ - طرز تعدیل اساسنامه، الحاق، تجزیه و تاسیس نمایندگی های مؤسسه با توضیح طرز تصفیې و تعیین مرجعیکه اموال مؤسسه به آن تعلق

مربوط دی.

می گيرد.

ماده ۴۵۷:

ماده ۴۵۷:

که تاسيسوونکي غړی پور ورکونکي يا وارثان ولري. د هغوي د حقوقو په باره کښي د مؤسسي تاسيس د وصيت يا هبي حکم لري. په هغه صورت کښي چه د مؤسسي تاسيس د پور ورکونکو يا وارثانو حقوقو ته ضرر ورسوي هغوي کولي شي چه د هغه قانون د احکامو سره سم چه د وصيت او هبي په باره کښي موجود دي دعوي وکي.

هرگاه عضو مؤسس، دائنين يا ورثه داشته باشد، تاسيس مؤسسه در مورد حقوق شان حکم وصيت يا هبه را دارد. در صورتیکه تاسيس مؤسسه حقوق دائنين يا ورثه را متضرر سازد، آنها می توانند مطابق به احکام قانونیکه در مورد وصيت و هبه موجود است، دعوی نمایند.

ماده ۴۵۸:

ماده ۴۵۸:

کومه مؤسسه چه د رسمي سندپه وسيله تاسيس شوي وي، د هغي مؤسس کولي شي د اعلانيدو ترمخه دبل رسمي سند په وسيله د هغي د تاسيس خخه انصراف وکي.

مؤسسه ايکه توسط سند رسمي تاسيس شده باشد، مؤسس آن ميتواند قبل از اعلان توسط سند رسمي ديگری از تاسيس آن انصراف نمايد.

ماده ۴۵۹:

ماده ۴۵۹:

د مؤسسي حکمي شخصيت هغه وخت تثبیتيری چه د دي قانون د حکمونو سره سم اعلان شوي وي.

شخصيت حکمی مؤسسه وقتی تثبیت میگردد که مطابق به احکام اين قانون اعلان گردیده باشد.

ماده ۴۶۰:

ماده ۴۶۰:

د مؤسسي اعلانيدل د هغي د تاسيسوونکي په غوښتنه يا د هغي دلمرنی رئيس يا د هغي واک لرونکي مرجع په غوښتنه چه مؤسسه يي د

اعلان مؤسسه به مطالبه مؤسس يا اولين رئيس آن و يا مرجع صلاحيتداريکه مؤسسه تحت نظارت آن قرار دارد، مطابق

باحكام مربوط به اعلان جمعيت هاى مندرج اين قانون صورت مى گيرد.

ماده ۴۶۱:

مرجع صلاحيتدار مى تواند در مورد تأسيس، طرز اداره و اساسنامه مؤسسه، بـمنظور تأمين اهداف تأسيس آن، تعديل وارد نمايد.

ماده ۴۶۲:

مؤسسه توسط رئيس اداره و تمثيل ميگردد.

ماده ۴۶۳:

رئيس مؤسسه، بودجه و صورت حسابات سالانه مؤسسه را به مرجع صلاحيتدار آن ارائه و معلومات مورد ضرورت مرجع مذکور را تهيه مى نمايد.

ماده ۴۶۴:

مؤسسه نمى تواند بدون اجازه مرجع صلاحيتدار وصيت و يا هبه را قبول نمايد.

ماده ۴۶۵:

مرجع صلاحيتدار مى تواند در ضمن دعوى از محكمه مربوط عزل مؤظفيـنى را كه در

نظارت لائدي واقع ده د دي قانون د جمعيتونو د اعلان پوري د مربوطو حكمونو سره سم صورت مومي.

ماده ۴۶۱:

واک لرونکي مرجع کولي شي چه د موسسي د تأسيس د اداري د طرز العمل او د اساسنامي د تعديل په باره کښي د موسسي د هدفونو د تايمين په منظور، تعديل وارد کي.

ماده ۴۶۲:

مؤسسه د رئيس په وسيله اداره او تمثيليږي.

ماده ۴۶۳:

د مؤسسي رئيس به د مؤسسي کلني بودجه او د کلنيو حسابونو صورت واک لرونکي مرجع ته ښکاره کوي او د ذکر شوي مرجع د ضرورت وړ معلومات به برابروي.

ماده ۴۶۴:

مؤسسه نه شي کولي بي دواک لرونکي مرجع له اجازي وصيت يا هبه قبوله کي.

ماده ۴۶۵:

واک لرونکي مرجع د دعوي په ضمن کښي کولي شي چه د مربوطي محکمي خخه د هغه مؤظفينو د عزل

وظايف محوله اهمال ورزيده يا اعمال مخالف قانون يا اساسنامه مؤسسه را مرتكب گردیده اند و يا اموال مؤسسه را مخالف اهداف تأسيس يا اراده مؤسس آن به مصرف رسانيده يا اينكه مرتكب قصور فاحش گردیده اند مطالبه نمايد.

ماده ۴۶۶:

مرجع صلاحيتدار می تواند برای تأمين اهداف مؤسسه يا نگهداری اموال متعلق به آن تخفيف يا الغای تمام و يا قسمتی از وجايب و شروطی را که در اساسنامه مؤسسه قيد گردیده است، از محکمه با صلاحيت مطالبه نمايد.

ماده ۴۶۷:

هرگاه رئيس مؤسسه مخالف قانون، نظام عامه يا خارج از حدود صلاحيت خویش اجراءات نماید، مرجع صلاحيتدار می تواند اين اجراءات را متوقف و ابطال اين اجراءات را از محکمه با صلاحيت مطالبه نمايد.

ماده ۴۶۸:

(۱) مطالبه ابطال مندرج ماده

غوبنتنه وکي چه په ورسپارل شوو وظيفو کبني يي اهمال کړی وي يا د داسي کارونو، ارتکاب کوونکي گرځيدلی وی چه د قانون يا د مؤسسي د اساسنامي مخالف وي يايي د موسسي مالونه د هغوي د تأسيسوونکي د ارادي په خلاف مصرف کړی وي او يا دا چه د فاحش قصور ارتکاب کوونکي شوي وی.

ماده ۴۶۶:

واک لرونکي مرجع کولي شي چه د موسسي د هدفونو د تأمين يا د هغي پوري د مربوطو مالونو د ساتني دپاره يا د هغه ټولو يا ځينو التزاماتو او شرطونو چه د موسسي په اساسنامه کي قيد شوي د لغو کيدو غوبنتنه وکي.

ماده ۴۶۷:

که د مؤسسي رئيس د قانون يا عمومي نظام خلاف يا دخپل واک د حدودو څخه دباندې اجراءات وکي، واک لرونکي مرجع کولي شي چه دا اجراءات متوقف او د واک لرونکی محکمي څخه د دي اجراءاتو د باطليدو غوبنتنه وکی.

ماده ۴۶۸:

(۱) د دي قانون د (۴۶۷) مادي د درج

(۴۶۷) این قانون حداکثر در خلال یکسال از تاریخ اجراءات، به محکمه تقدیم میگردد.

(۲) ابطال اینگونه اجراءات بر حقوق مکتسبه اشخاصیکه بر اساس حسن نیت ذیحق گردیده اند، تاثیر ندارد.

ماده ۴۶۹:

احکام مربوط به جمعیت ها از قبیل تأسیس، الحاق، تجزیه، تأسیس نمایندگی، تعیین رئیس مؤقت، انحلال و تصفیه، تبدیل مؤسسه به عام المنفعه و همچنان حکم مندرج ماده (۴۱۸) این قانون بر عموم مؤسسات نیز قابل تطبیق می باشد.

ماده ۴۷۰:

احکام مربوط به مؤسسات مندرج این قانون در مورد مؤسسه که به شکل وقف تأسیس یافته باشد، استثنائاً تطبیق نمیگردد.

ماده ۴۷۱:

اتخاذ تدابیر در برابر تخلفات موظفین جمعیت ها و مؤسساتیکه در

شوی باطلیدلو غوبنتنه زیاته اندازه دیوه کال په اوږدو کښی د اجراءاتو د نیټی څخه محکمی ته وړاندی کیږی.

(۲) د داسی اجراءاتو باطلیدل د هغه اشخاصو په کسب شوو حقوقو تاثیرنه لری چه د ښه نیت په اساس د حق خاوندان گړخیډلی دي.

ماده ۴۶۹:

د جمعیتونو پوری مربوط حکمونه لکه یو ځای کیدل، تجزیه کیدل، د نمایندگیو تأسیس، د مؤقتی رئیس ټاکل، منحلیدل او تصفیه کیدل، د موسسی تبدیل عامو ښیگنو ته همدارنگه د دي قانون د (۴۱۸) مادي درج شوي حکم په عمومو مؤسسو هم د تطبیق وړ دی.

ماده ۴۷۰:

په دی قانون کښی د موسسو پوری درج شوی مربوط حکمونه په استثنایی ډول د هغي موسسی په باره کښی چه د وقف په شکل تشکیل شوی وی نه تطبیقیری.

ماده ۴۷۱:

د جمعیتو نو او موسسو د هغه موظفینو په مقابل کښی چه د دی

موارد مربوط این قانون تصریح یافته، مانع تطبیق قانون جزای عمومی نمی گردد.

قانون په موادو کښی د تدبیرونو نیول تصریح شوی د جزاء د عمومي قانون د تطبیق مانع نه گرځی.

فصل سوم اموال

درېیم فصل مالونه

ماده ۴۷۲:

مال، عبارت است از عین و یا حقیکه نزد مردم قیمت مادی داشته باشد.

۴۷۲ ماده:

مال، عبارت دعین یا دهغه حق څخه دی چه د خلکوپه نزد مادي قیمت ولری.

ماده ۴۷۳:

اشیائیکه به مقتضای طبیعت و یا به حکم قانون مورد داد و ستد قرار گیرد، حقوق مالی بر آن مرتب شده می تواند.

۴۷۳ ماده:

کوم شیان چه د طبیعت په اقتضاء د ور کړی راکړی مورد نه گرځی، دهغه شیانو څه عبارت دی چه هیڅوک یی حیازت ځان ته نه شي تخصیصولی.

ماده ۴۷۴:

اشیائیکه به مقتضای طبیعت مورد داد و ستد قرار گرفته نتواند عبارت از اشیاییست که هیچ شخصی نمی تواند حیازت آنرا به خود اختصاص دهد.

۴۷۴ ماده:

کوم شیان چه د طبیعت په اقتضاء یا د قانون په حکم د ورکړی راکړی مورد گرځی، مالي حقوق پری مرتب کیری.

ماده ۴۷۵:

اشیائیکه بحکم قانون مورد داد و ستد قرار گرفته نمی تواند عبارت از اشیاییست که حقوق مالی بر آن قانوناً مرتب شده نمی تواند.

۴۷۵ ماده:

کوم شیان چه د قانون په حکم دور کړی راکړی موردو کیدي نه شي، عبارت د هغه شیانو څخه دي چه د قانون له لحاظه پري مالي حقوق نه مرتب کیری.

ماده ۴۷۶:

(۱) مثلی شیان هغه دي چه افراد یا اجزاء ئی یو تر بله یو رنگه وي، بی د کوم کتنی وړ توپیر څخه یو د بل په عوض استعمالیدای شی.

ماده ۴۷۶:

(۱) اشیای مثلی آنست که افراد و یا اجزای آن با هم یکسان بوده بدون فرق قابل ملاحظه، عوض یکدیگر استعمال شده بتواند.

ماده ۴۷۷:

(۲) قیمتی شیان هغه دی چه افراد یی یو تر بله تفاوت لری او یو د بل په عوض کینی استعمالیدای نه شی.

ماده ۴۷۷:

(۲) اشیای قیمتی آنست که افراد آن با هم متفاوت بوده و عوض یکدیگر استعمال شده نتواند.

ماده ۴۷۸:

(۱) استهلاکی شیان هغه دی چه گته اخیستل وړ څخه بی د استهلاکه ممکن نه وی

ماده ۴۷۸:

(۱) اشیای استهلاکی آنست که انتفاع از آن بدون استهلاک ممکن نباشد.

ماده ۴۷۹:

(۲) استعمالی شیان هغه دی چه د مکررو گتو اخیستلو سره د هغی عین باقی پاتی شی.

ماده ۴۷۹:

(۲) اشیای استعمالی آنست که با انتفاع مکرر، عین آن باقی بماند.

ماده ۴۷۸:

عقار عبارت د هغه شیانو څخه دی چه ثابت اصل لری او وره او را وره ئی بی د تلفیدو ممکن نه وی. کوم شیان چه دا صفت ونه لری منقول شیان گنل کیږی.

ماده ۴۷۸:

عقار اشیاییست که دارای اصل ثابت بوده و حمل و نقل آن بدون تلف شدن غیر ممکن باشد. اشیائی که واجد این وصف نباشد اشیای منقول شناخته میشود.

ماده ۴۷۹:

کوم منقول شیان چه مالک ئی د عقار د استفادی دپاره تخصیصوی، هغه هم عقار گنل کیږی.

ماده ۴۷۹:

اشیای منقولی را که مالک برای استفاده از عقار تخصیص میدهد، عقار پنداشته میشود.

۴۸۰ ماده:

د عقار پوری مربوط هر عیني حق او د هغی پوری هره مربوطه دعوي، عقار گڼل کیږی، د هغی په غیر نور مالي حقوق د منقولو مالونو د جملی څخه گڼل کیږی.

۴۸۰ ماده:

هر حق عینی مربوط به عقار و هر دعوی متعلق به آن عقار شناخته شده، حقوق مالی غیر آن از جمله اموال منقول محسوب می گردد.

۴۸۱ ماده:

د افرادو د ملکیت پوری مربوط مالونه، خصوصي مالونه او کوم مالونه چه د افرادو د ملکیت پوری مربوط نه وي او عمومی گټو او ښیگنو دپاره تخصیص شوی وی د عامو خلکو مالونه گڼل کیږی.

۴۸۱ ماده:

اموال متعلق به ملکیت افراد، اموال خصوصي و اموالیکه متعلق به ملکیت افراد نبوده و برای منافع و مصالح عامه تخصیص یافته باشد، اموال عامه پنداشته میشود.

۴۸۲ ماده:

(۱) عامه مالونه عبارت دي له:

۱ - د دولت منقول او نا منقول مالونه.

۲ - د حکمي اشخاصو منقول او نامنقول مالونه

۳ - هغه منقول او نا منقول مالونه چه د عامو خلکو د گټو او ښیگنو د پاره تخصیص شوي وی.

۴ - هغه منقول او نا منقول مالونه چه د قانون په حکم د عامو مالونونه پیژندل شوي وي.

۴۸۲ ماده:

(۱) اموال عامه عبارت است از:

۱- اموال منقول و غیر منقول دولت.

۲- اموال منقول و غیر منقول اشخاص حکمی.

۳- اموال منقول و غیر منقول که برای منافع و مصالح عامه تخصیص داده شده باشد.

۴- اموال منقول و غیر منقول که به حکم قانون اموال عامه شناخته شده باشد.

(۲) درین اموال، تصرف،
حجز و تملیک به اساس مرور
زمان جواز ندارد.

ماده ۴۸۳:

(۱) اموال عامه وقتی غیر عامه
شناخته میشود که میعاد
تخصیص آن برای منافع عامه، ختم
گردیده باشد.

(۲) ختم تخصیص به حکم
قانون یا بالفعل و یا به ختم
هدفیکه اموال به اساس آن برای
منافع عامه تخصیص داده شده
صورت می گیرد.

(۲) په دي مالونو کښی د زماني
د تيريدو په اساس تصرف، حجز او د
خپل ملکیت لاندی راورپل جواز نه لری.

ماده ۴۸۳:

(۱) عامه مالونه هغه وخت غیر عامه
پيژندل کيږی چه د عمومي گټو دپاره د
هغي د تخصیص موده پاي ته رسيدلي
وی.

(۲) د تخصیص پاي د قانون په حکم یا
بالفعل یا د هغه هدف په پاي ته
رسيدو سره چه د هغي په اساس مالونه
د عمومي گټو د پاره تخصیص شوي
وی، صورت مومي.

مدني قانون

لومړی کتاب - حق

(دوه یم ټوک)

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ هـ. ش

پرله پسې گڼه (۳۵۳)

فهرست

کتاب اول- حق

ماده (۴۸۴-۱۰۳۴)

صفحه	عنوان
۱	باب اول- احکام عمومی
۳	باب دوم- منابع حق
۳	فصل اول- احکام عمومی
۴	فصل دوم- تصرف حقوقی
۴	قسمت اول- عقود
۴	مبحث اول- احکام عمومی
۶	مبحث دوم- ارکان عقد
۶	فرع اول- رضاء
۱۵	فرع دوم- نیابت در عقد
۱۷	فرع سوم- صحت رضاء در عقد
۱۷	جز اول- اهلیت عقد
۱۹	جز دوم- عیوب رضاء در عقد
۱۹	اول- اکراه
۲۲	دوم- غلطی
۲۴	جزء سوم- فریب و غبن
۲۷	فرع چهارم- موضوع عقد
۳۱	فرع پنجم- سبب
۳۱	مبحث سوم- شرایط عقد
۳۱	فرع اول- احکام عمومی
۳۵	فرع دوم- حکم شرط
۳۵	جز اول- احکام عمومی
۳۶	جزء دوم- عقد باطل
۳۷	جزء سوم- عقد فاسد

صفحه	عنوان
۴۲	جزء چهارم - عقد موقوف
۴۶	جزء پنجم - عقد نافذ غیر لازم
۴۷	فرع سوم - خياراتی که لزوم عقد را به تأخیر می اندازد
۴۷	جزء اول - خيار شرط
۵۰	جزء دوم - خيار تعیین
۵۵	جزء سوم - خيار رویت
۵۶	جزء چهارم - خيار عیب
۵۸	مبحث چهارم - آثار عقد
۵۸	فرع اول - آثار عقد در مورد طرفین عقد
۶۲	فرع دوم - آثار عقد در مورد شخص ثالث
۶۵	فرع سوم - تفسیر عقد
۶۹	فرع چهارم - آثار عقد در مورد ضمان عقد
۷۲	فرع پنجم - آثار عقد در مورد انحلال عقد
۷۲	جزء اول - فسخ
۷۵	جزء دوم - اقاله
۷۶	قسمت دوم - اراده انفرادی
۷۸	فصل سوم - حوادث قانونی
۷۸	قسمت اول - فعل مضر
۷۸	مبحث اول - فعلی که بر مال واقع می شود
۷۸	فرع اول - اتلاف
۸۰	فرع دوم - غصب
۸۲	مبحث دوم - فعلیکه بر نفس واقع می شود
۸۳	مبحث سوم - احکام مشترک
۸۷	مبحث چهارم - مسئولیت از عمل غیر
۸۸	مبحث پنجم - مسئولیت از حیوان و اشیاء
۹۱	قسمت دوم - فعل مفید
۹۱	مبحث اول - پرداخت بدون حق
۹۴	مبحث دوم - عقد فضولی

صفحه	عنوان
۹۵	باب سوم - آثار وجيبه
۹۵	فصل اول - وجيبه طبيعى
۹۶	فصل دوم - تنفيذ عينى
۹۹	فصل سوم - تنفيذ از طريق تهديد به غرامت
۱۰۰	فصل چهارم - تنفيذ از طريق جبران خساره
۱۰۲	فصل پنجم - تضمين حقوق دائنين
۱۰۲	قسمت اول - احكام عمومى
۱۰۲	قسمت دوم - وسايل تنفيذ
۱۰۲	مبحث اول - دعوى غير مستقيم
۱۰۳	مبحث دوم - دعوى عدم نفاذ تصرف
۱۰۷	قسمت سوم - مسائل ضمان
۱۰۷	مبحث اول - حق نگهداشت
۱۰۹	مبحث دوم - حجر مديون مفلس
۱۱۵	فصل ششم - تعدد طرفين وجيبه
۱۱۵	قسمت اول - دين مشترك و غير مشترك
۱۱۹	قسمت دوم - تضامن
۱۱۹	مبحث اول - احكام عمومى
۱۱۹	مبحث دوم - تضامن دائنين
۱۲۱	مبحث سوم - تضامن مديونين
۱۲۹	فصل هفتم - وفاء دين
۱۲۹	قسمت اول - طرق اداء
۱۲۹	قسمت دوم - طرفين وفا
۱۳۷	قسمت سوم - موضوع اداى دين
۱۴۱	قسمت چارم - اداى دين به عوض
۱۴۲	قسمت پنجم - تجديد و نيابت
۱۴۵	قسمت ششم - مجرائى
۱۴۷	قسمت هفتم - اتحاد ذمه
۱۴۹	باب چهارم - انقضاى حق

صفحه	عنوان
۱۴۹	فصل اول- ابراء
۱۵۱	فصل دوم- عدم امکان تنفيذ
۱۵۳	فصل سوم- سقوط حق به مرور زمان
۱۶۰	باب پنجم- اثبات حق
۱۶۰	فصل اول- قواعد عمومي
۱۶۲	فصل دوم- اسناد
۱۶۲	قسمت اول- سند رسمي
۱۶۴	قسمت دوم سند عرفي
۱۶۷	فصل سوم- اقرار
۱۶۹	فصل چهارم- قسم
۱۶۹	قسمت اول- قسم قاطع
۱۷۲	قسمت دوم- قسم متمم
۱۷۳	فصل پنجم- شهود
۱۷۶	فصل ششم- قرائن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب اول
حق
باب اول
احکام عمومي

لومړی کتاب
حق
لومړی باب
عمومي حکمونه

ماده ۴۸۴:

حقوق مالي به حقوق عيني وشخصي تقسيم مي گردد.

ماده ۴۸۵:

(۱) حق عيني عبارت است از تسلط مستقيم شخص بر ذات عين كه توسط قانون اعطاء مي گردد.

(۲) حقوق عيني، اصلي يا تبعي ميباشد.

ماده ۴۸۶:

حقوق عيني اصلي عبارت است از حقوق تصرف وانتفاع بر عين كه منحصر به حقوق آتي مي باشد:

۱- حق ملكيت رقبه ومنفعت عين.

۲- حق ملكيت منفعت عين بدون ملكيت رقبه.

ماده ۴۸۴:

مالي حقوق په عيني او شخصي حقوقو تقسيميري.

ماده ۴۸۵:

(۱) عيني حق دعین په ذات باندي دشخص دداسي مستقیمی سلطی څخه عبارت دی چه د قانون په وسیله ورکول کیږی.

(۲) عینی حقوق به یا اصلی وی او یا تبعی.

ماده ۴۸۶:

اصلي عيني حقوق د تصرف او گهي اخيستلو د حقوقو څخه عبارت دی، او په لاندنيو حقوقو کښي منحصر دی:

۱- د رقبی د ملكيت حق او د عين څخه گټه اخيستل.

۲- د عين د گټی اخيستلو د ملكيت حق بی د رقبی د ملكيت څخه .

۳- د ارتفاق حقوق.

۳- حقوق ارتفاق.

۴۸۷ ماده:

ماده ۴۸۷:

تبعی عینی حقوق د هغه حقوقو څخه عبارت دی چه د قرض د تضمین دپاره پر عین مرتب کیږی او په لاندنیو حقوقو کبنی منحصر دی:

حقوق عینی تبعی عبارت است از حقوق مرتب بر عین برای تضمین دین که منحصر به حقوق آتی میباشد:

۱- د رسمی گروی حق.

۱- حقوق رهن رسمی.

۲- د حیازی گروی حق.

۲- حق رهن حیازی.

۳- د عین د حبسولو حق.

۳- حق حبس عین.

۴- د اختصاص حق.

۴- حق اختصاص.

۵- د امتیاز حق.

۵- حق تقدم (امتیاز).

۴۸۸ ماده:

ماده ۴۸۸:

شخصی حق یا التزام د پور ورکونکی او پور اخیستونکی د ذمی ترمخ د داسی رابطی څخه عبارت دی چه د هغی په اساس پور ورکونکی کولی شی چه د پور اخیستونکی څخه د یو شی د اخیستلو، د یو کار د کولو یا د هغی څخه د منع کیدو غوښتنه وکی.

حق شخصی یا تعهد عبارت از رابطه ایست بین ذمه دائن و مدیون که به اساس آن دائن می تواند اعطاء شی، اجرای عمل یا امتناع از آن را از مدیون مطالبه نماید.

۴۸۹ ماده:

ماده ۴۸۹:

(۱) په پور التزام هغه دی چه موضوع ئی پیسی یا مثلی شیان وی.

(۱) تعهد به دین، آنست که موضوع آن نقود یا اشیای مثلی باشد.

(۲) التزام د تعهد کونکی شخص په

(۲) تعهد در ذمه شخص متعهد،

بموجب عقد یا تضمین لازم
می گردد.

ماده ۴۹۰:

تعهد به عین، آنست که موضوع
آنرا ذات عین معین بغرض تملیک
عین یا منفعت آن و یا به غرض تسلیم
یا حفاظت عین تشکیل بدهد.

ماده ۴۹۱:

حقوق معنوی که برشی غیر مادی وارد
میگردد، تابع احکام قوانین خاص
می باشد.

باب دوم
منابع حق

فصل اول
احکام عمومی

ماده ۴۹۲:

منابع حق عبارت از عوامل حقوقی
ایست که حق را بوجود آورد و مشتمل
بر تصرف حقوقی و حادثه حقوقی
می باشد.

ماده ۴۹۳:

تصرف حقوقی عبارت از تصرف
قولی ایست که از اراده قاطع
شخص برای ایجاد اثر حقوقی
معین مطابق با احکام قانون بوجود

آمده د عقد یا د تضمین په موجب
لازمیری.

۴۹۰ ماده:

په عین التزام هغه دی چه موضوع
یی د ټاکلی عین ذات د عین د تملیک
یا دهغی دگټی په غرض یا دعین د
تسلیمیدو یا ساتنی په غرض تشکیلوی.

۴۹۱ ماده:

معنوی حقوق چه په غیر مادی شی
واردیری د خاصو قوانینو د حکمونو
تابع دی.

دوه یم باب
د حق منابع

لومړی فصل
عمومی حکمونه

۴۹۲ ماده:

د حق منابع دهغه حقوقی عواملو څخه
عبارت دی چی حق پیدا کوی او په
حقوقی تصرف او حقوقی حادثی
مشتمل دی.

۴۹۳ ماده:

حقوقی تصرف د هغه قولی تصرف څخه
عبارت دی چه د شخص د قاطعی ارادی
څخه د ټاکلی حقوقی اثر د پیدا کیدو
دپاره د قانون د حکمونو سره سم پیدا

شوی وی.

آمده باشد.

ماده ۴۹۴:

ماده ۴۹۴:

په عقودو کنبی حقوقی تصرف د عقد د دواړو خواوو د ارادې په موافقه پوره کيږي او د هغې په اثر د دواړو خواوو څخه پر يوه التزام مرتبېږي.

تصرف حقوقی در عقود باتوافق اراده طرفین عقد، تکمیل گردیده و به اثر آن بر یکی از طرفین، وجبیه مرتب می گردد.

ماده ۴۹۵:

ماده ۴۹۵:

کوم تصرف چه د دواړو خواوو څخه پر يوه التزام مرتبوی، يواځې د تعهد کوونکې په ايجاب پوره کيږي.

تصرفیکه وجبیه را بریکې از طرفین مرتب میسازد، تنها با ايجاب شخص متعهد تکمیل میگردد.

ماده ۴۹۶:

ماده ۴۹۶:

حقوقی حادثه د اسی فعل د تصرف څخه عبارت ده چه د شخص په اختیار یا د هغه داختر څخه په غیر واقع شوی وی او قانون ورباندې ټاکلی تاثیرونه مرتب کړي وی.

حادثه حقوقی عبارت از تصرف فعلی است که به اختیار یا بدون اختیار شخصی، واقع گردیده و قانون بر آن آثار معین را مرتب نموده باشد.

دوه یم فصل

فصل دوم

حقوقی تصرف

تصرف حقوقی

لومړی قسمت

قسمت اول

عقدونه

عقود

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

مبحث اول - احکام عمومی

ماده ۴۹۷:

ماده ۴۹۷:

(۱) عقد، د عقد کوونکې د دواړو خواوو څخه دیوه دايجاب ارتباط دی د

(۱) عقد، عبارت از توافق دو اراده است به ایجاد یا تعدیل یا

نقل یا ازاله حق در حدود
قانون.

بلی خوا د قبولو سره خود قانون
د حکمونو په حدودو کښی.

(۲) به اثر عقد و جایب هر یک از
عاقدين در برابر یکدیگر مرتب
میگردد.

(۲) په عقد سره د هریو عقد کوونکی
التزامونه د یوه بدل په مقابل کښی
مرتبیری.

ماده ۴۹۸:

عقد بر اعیان منقول یا غیر منقول، با
بدل یا بدون آن، بغرض تملیک صحیح
میباشد.

ماده ۴۹۸:

عقد په منقولو یا نا منقولو اعیانو په
بدل یا بی له بدله د تملیک په غرض
صحیح دی.

ماده ۴۹۹:

عقد بغرض نگهداشت اعیان طور
و دیعت یا بغرض استهلاك آن از
طریق انتفاع طور قرض و تادیه
بدل، جواز دارد.

ماده ۴۹۹:

عقد د اعیانو د ساتنی په غرض د ودیعت
په توگه یا دهغی داستهلاك په غرض
دگتی اخیستلو له لاری د قرض په ډول
او د بدل د ورکولو په ډول جواز لری.

ماده ۵۰۰:

عقد بر منافع اعیان بغرض
انتفاع از آن یا بدل طور
اجاره یا بدون بدل طور عاریت
و رد عین آن به مالک، جواز
دارد.

ماده ۵۰۰:

عقد د اعیانو په گتو د هغی څخه دگتی
اخیستلو په غرض د بدل سره د اجاری
په توگه یا بی له بدله د عاریت په توگه
او مالک ته د هغی د عین بیرته ورکول،
جواز لری.

ماده ۵۰۱:

عقد بغرض اجرای عمل معین
یا خدمت معین صحیح میباشد.

ماده ۵۰۱:

عقد د یو ټاکلی کار یا د ټاکلی خدمت
د اجراء کولو په غرض صحیح دی.

ماده ۵۰۲:

(۱) شرط انعقاد عقد عبارت است از

ماده ۵۰۲:

(۱) د عقد د منعقدیدو شرط عبارت دی

وجود عاقدین، الفاظ مخصوص عقد و موضوعی که عقد بر آن وارد می گردد.

(۲) شرط صحت عقد عبارت است از اهلیت عاقدین، قابلیت معقود علیه برای حکم عقد، مفیدیت و عدم مخالفت آن با نظام و آداب عامه.

ماده ۵۰۳:

هرگاه حین صدور عقد شخصیکه حق اجازه و انفاذ آن را دارد موجود نباشد، چنین عقد باطل پنداشته میشود.

ماده ۵۰۴:

قواعد عمومی مربوط به عقد بر تمام عقود تطبیق می گردد و قواعد خصوصی هر عقد توسط احکام مربوط به آن تنظیم می گردد.

مبحث دوم - ارکان عقد

فرع اول - رضاء

ماده ۵۰۵:

شرط صحت عقد عبارت است از رضائیت عاقدین بدون اکراه و اجبار.

د عقد د دواړو خواوو د وجود، د عقد د مخصوصو لفظونو او دهغه موضوع څخه چه عقد پری وارد پری.

(۲) د عقد د صحت شرط عبارت دی د عقد د دواړو خواوو د اهلیت څخه، هغه شی چه عقد پری شوی باید د عقد د حکم قابلیت ولری او د نظام او عمومی آدابو سره دهغی مفیدیت او نه مخالفت.

ماده ۵۰۳:

که د عقد د صادریدلو په وخت کښی، هغه څوک چه د عقد د اجازی ورکولو او نافذیدلو حق لری، موجود نه وی، دارنگه عقد باطل گڼل کیږی.

ماده ۵۰۴:

د عقد پوری مربوطی عمومی قاعدی پرتولو عقدونو تطبیق پری، او د هر عقد خصوصی قاعدی د هغی پوری د مربوطو حکمونو په وسیله تنظیم پری.

دوه یم مبحث - د عقد رکنونه

لومړی فرعه - رضاء

ماده ۵۰۵:

د عقد د صحت شرط عبارت دی د عقد کونکو د رضائیت څخه بی له زور او جبر څخه.

ماده ۵۰۶:

(۱) عقد د د دواړو خواوو په ایجاب او قبول منعقدیږی.

ماده ۵۰۶:

(۱) عقد به ایجاب و قبول طرفین منعقد می گردد.

ماده ۵۰۷:

(۲) ایجاب او قبول د هغه الفاظو څخه عبارت دی چه په عرف کښی د عقد د پیدا کیدو دپاره استعمالیږی.

ماده ۵۰۷:

(۲) ایجاب و قبول عبارت است از الفاظیکه در عرف برای انشاء عقد استعمال می گردد.

ماده ۵۰۸:

ایجاب او قبول د ماضی په صیغه وی او د مضارع یا امر په صیغه هم جایز دی خو په دی شرط چه د حال اراده ور څخه شوی وی.

ماده ۵۰۸:

ایجاب و قبول به صیغه ماضی بوده و به صیغه مضارع یا امر نیز جایز می باشد. مشروط بر اینکه زمان حال از آن اراده باشد.

ماده ۵۰۹:

عقد د راتلونکی زمانی په صیغه هغه وخت منعقدیږی چه د عقد دواړو خواوو په دی صیغی باندی د عقد د پیدا کیدو قصد کړی وی.

ماده ۵۰۹:

عقد به صیغه استقبال وقتی منعقد می گردد که عاقدین قصد انشاء عقد را با این صیغه نموده باشند.

ماده ۵۱۰:

د ارادی ظاهرول د وینا، لیک یا د داسی اشارو په وسیله چه په عرف کښی مروج وی کیږی. همدارنگه د ورکړی راکړی د ارادی ظاهرول چه د یوه عقد په حقیقت باندی په صراحت سره دلالت وکی صورت نیولی شی.

ماده ۵۱۰:

اظهار اراده توسط گفتار، نوشته و یا اشاراتیکه عرفاً متداول باشد، صورت می گیرد. همچنان اظهار اراده به داد و ستدیکه برحقیقت يك عقد صراحتاً دلالت نماید، صورت گرفته می تواند.

د ارادی ظاهرول په ضمنی توگه صورت موندلای شی، مگر داچه قانون یا د عقد

اظهار اراده طور ضمنی صورت گرفته می تواند، مگر اینکه صریح بودن آنرا

قانون ویا عاقدین شرط گذاشته باشند.

ماده ۵۱۱:

وقتی بر اظهار اراده آثار مرتب می گردد که طرف مقابل به آن علم حاصل نماید. وصول اظهار اراده بطرف مقابل قرینه حصول علم به آن پنداشته میشود، مگر اینکه دلیلی برخلاف آن وجود داشته باشد.

ماده ۵۱۲:

اظهار اراده در حالت بیهوشی ویا اختلال عقلی ایکه موجب فقدان قوه ممیزه گردد، گرچه این اختلال مؤقت هم باشد، باطل پنداشته میشود.

ماده ۵۱۳:

اراده ایکه خلاف مافی الضمیر شخص اظهار شده باشد، باطل پنداشته نمی شود، مگر اینکه طرف مقابل به مخالفت اراده اظهار شده یا نیت شخص علم داشته باشد.

ماده ۵۱۴:

هر شخص به سبب ایجاب خود ملزم قرار می گیرد، مگر اینکه بعدم الزام خود تصریح نموده یا از قرائن ظاهری و یا طبیعت معامله چنان معلوم گردد،

دواړو خواوو د هغی صراحت شرط کړی وی.

۵۱۱ ماده:

دارادی په ظاهرولو هغه وخت اثرونه مرتب کیږی چه مقابلی خوا ورباندی علم حاصل کړی وی. مقابلی خوا ته د ارادی د ظاهرولو رسیدل د هغی د علم د حاصلیدلو قرینه گڼل کیږی مگر داچه د هغی په خلاف کوم دلیل پیدا وی.

۵۱۲ ماده:

د ارادی ظاهرول د بیهوشی یا د داسی عقلی اختلال په حالت کښی چه د ممیزی قوی د نشتوالی موجب وگرځی، که څه هم دا اختلال مؤقتی وی، باطل گڼل کیږی.

۵۱۳ ماده:

هغه اراده چه د شخص په ضمیر کښی د ارادی په خلاف ظاهره شوی وی باطله نه گڼل کیږی، مگر داچه مقابله خوا د شخص د اظهار شوی ارادی یا نیت په خلاف علم ولری.

۵۱۴ ماده:

هرڅوک د خپل ایجاب په سبب ملزم کیږی مگر داچه د خپل التزام په نشتوالی یی تصریح کړی وی یا د ظاهری قرینو او یا دمعاملی دطبیعت

که در ایجاب قصد الزام وجود نداشته باشد.

ماده ۵۱۵:

هرگاه شخصیکه از وی ایجاب یا قبول صادر گردیده وفات نماید یا قبل از آنکه بر ایجاب یا قبول وی اثر مطلوب مرتب شده باشد، فاقد اهلیت گردد، حینیکه طرف مقابل ازهمچو ایجاب یا قبول علم حاصل نماید، عقد صحیح پنداشته شده و اثر مطلوب بر آن مرتب می گردد. مشروط بر اینکه اظهار اراده یا طبیعت معامله بخلاف این امر دلالت ننماید.

ماده ۵۱۶:

(۱) هرگاه برای قبول، میعاد تعیین شده باشد، ایجاب کننده نمی تواند تاختم میعاد معیننه از ایجاب خود منصرف گردد.

(۲) در صورت عدم تصریح میعاد، قبول احیاناً از قرائن ظاهری و یا طبیعت معامله معلوم شده می تواند.

ماده ۵۱۷:

عاقدين بعد از ایجاب تا ختم مجلس عقد بقبول یا رد آن اختیار دارند. اگر ایجاب کننده بعد از

خخه داسی معلومه شی چه په ایجاب کبسی د الزام قصد وجود نه لرلو.

۵۱۵ ماده:

د هغه چا خخه چه ایجاب یا قبول صادر شوی وی، مرشی، یا تر هغی د مخه چه په ایجاب یا قبول یی مطلوب اثر مرتب شی د اهلیت فاقد وگرخی، کوم وخت چه مقابل لوری د داسی ایجاب یا قبول خخه علم حاصل کی، عقد صحیح گنیل کیږی او مطلوب اثر ورباندی مرتب کیږی خو په دی شرط چه د ارادی ظاهرول یا د معاملی طبیعت ددی حکم په خلاف د لالت ونه کی.

۵۱۶ ماده:

(۱) که د قبلولو دپاره موده ټاکل شوی وی، ایجابوونکی نه شی کولی ددی مودی د پای پوری دخپل ایجاب خخه منصرف شی.

(۲) په هغه صورت کبسی چه د قبلولو دپاره په ټاکلی مودی تصریح نه وی شوی نو کله کله د ظاهری قرینو یا د معاملی د طبیعت خخه معلومیدی شی.

۵۱۷ ماده:

دعقد دواړه خواوی د ایجاب خخه وروسته د عقد د مجلس تر پای پوری د قبلولو یا ردولو اختیار لری. که

صدور ایجاب و قبل از قبول طرف مقابل، از ایجاب رجوع نموده و یا چنان گفتار یا عملی از یکی از عاقدین صادر شود که دلالت بر انصراف از قبول نماید، چنین ایجاب باطل بوده و قبول بعد از آن نیز از اعتبار ساقط می گردد.

ماده ۵۱۸:

هر گاه ایجاب قبل از قبول طور مکرر صادر شود، به ایجاب آخرین اعتبار داده میشود.

ماده ۵۱۹:

شخصیکه ایجاب متوجه وی گردیده است، می تواند آنرا رد نماید. اگر ایجاب به اثر مطالبه خود او صادر شده باشد، نمیتواند آنرا رد نماید، مگر اینکه دلایل معقولی به رد آن داشته باشد.

ماده ۵۲۰:

هرگاه قبول، زیادت، تقیید و یا تعدیلی را در ایجاب وارد نماید، چنین قبول، رد ایجاب پنداشته شده و بحیث ایجاب جدید شناخته می شود.

ماده ۵۲۱:

مطابقت بین ایجاب و قبول وقتی

ایجاب وونکی دایجاب دصادریدو وروسته او دمقابل لوری د قبلولو ترمخه د خپل ایجاب خخه رجوع وکی یا دعقد د دواړو خواوو خخه د یوه نه داسی وینا یا کار صادر شی چه د قبلولو خخه په انصراف دلالت وکی، نو دارنگه ایجاب باطل دی او ترهغی وروسته قبلول هم د اعتبار خخه ساقط دی.

ماده ۵۱۸:

که د قبلولو ترمخه ایجاب په تکراری ډول صادر شی، وروستنی ایجاب ته اعتبار ورکول کیږی.

ماده ۵۱۹:

هغه چاته چه ایجاب متوجه شوی، کولی شی چه هغه رد کی او که ایجاب پخپله د هغه د غوښتنی په اثر صادر شوی وی، هغه نه شی ردولی مگر داچه د هغی په ردولو معقول دلیلونه ولری.

ماده ۵۲۰:

که په ایجاب کښی د زیاتوالی، د تقیید او یا د تعدیل قبلول واردکی، نو دارنگه قبلول د ایجاب ردول گڼل کیږی او د نوی ایجاب په حیث پیژندل کیږی.

ماده ۵۲۱:

د ایجاب او قبلولو ترمخ هغه وخت

حاصل میشود که موافقه طرفین بر جمیع مسائل اساسی عقد بعمل آمده باشد. موافقه بر بعضی ازین مسائل برای الزام طرفین کافی نمی باشد.

ماده ۵۲۲:

(۱) هر گاه طرفین بر جمیع مسائل اساسی عقد موافقه نموده و تفصیل مسائل را به آینده مؤکول نمایند، چنین عقد تمام پنداشته میشود. مگر اینکه تمام عقد به موافقه بر تفصیل مسائل مشروط گردیده باشد.

(۲) اگر طرفین در مورد مسائلی که قبلاً موافقه بر آن حاصل نگردیده اختلاف داشته و اقامه دعوی نمایند، محکمه در چنین حالت بادر نظر داشت طبیعت معامله مطابق به احکام قانون، عرف و عدالت حکم می نماید.

ماده ۵۲۳:

(۱) عقد بین طرفین غایب در زمان و مکانی کامل پنداشته میشود که ایجاب کننده از قبول طرف مقابل علم حاصل کرده باشد. مشروط بر اینکه طرفین یا احکام قانون، مخالف آنرا تصریح نکرده باشد.

(۲) قبول بمجرد وصول به ایجاب کننده

مطابقت حاصلگیری چه د عقد په ټولو اساسی مسئلو د دواړو خواوو موافقه شوی وی، پرځینی ددی مسئلو موافقه د دواړو خواوو دالزام دپاره کافی نه ده.

ماده ۵۲۲:

(۱) که دواړه خواوی د عقد په ټولو اساسی مسئلو موافقه وکی او دمستلو تفصیل راتلونکی وخت ته وسپاری، دارنگه عقد پوره شوی گنبل کیږی، مگر دا چه په موافقی سره د عقد پوره کیدل د مسئلو په تفصیل مشروط شوی وی.

(۲) که دواړه خواوی د هغه مسئلو په باره کښی چه تر مخه پری موافقه نه ده حاصله شوی، اختلاف ولری او دعوی اقامه کی، محکمه به په داسی حالت کښی د معاملی د طبیعت په نظر کښی نیولو سره دقانون د حکمونو، عرف او د عدالت د قاعدو سره سم حکم کوی.

ماده ۵۲۳:

(۱) د دوه غایبو خواوو ترمنځ عقد په هغه زمانی او ځای کښی پوره گنبل کیږی چه ایجابوونکی د مقابل لوری د قبلولو څخه علم حاصل کړی وی، په دی شرط چه دواړو خواوو یا قانون دهغی په خلاف تصریح نه وی کړی.

(۲) ایجابوونکی ته د قبلولو د رسیدو

چنان فرض میشود که به آن علم حاصل شده است.

ماده ۵۲۴:

عقد بوسیله تلفون یا وسایل مماثل آن از حیث زمان، مانند عقد بین طرفین حاضر و از حیث مکان، مانند عقد بین طرفین غایب پنداشته می شود.

ماده ۵۲۵:

هیچ قولی به سکوت کننده نسبت داده نمی شود. سکوت در موردیکه محتاج به بیان است قبول پنداشته میشود.

ماده ۵۲۶:

سکوت وقتی قبول پنداشته میشود که بین عاقدین تعامل سابقه وجود داشته و ایجاب نیز به اساس این تعامل صورت گرفته باشد و یا ایجاب به منفعت خالص طرف مقابل باشد.

ماده ۵۲۷:

عقد مزایده با آخرین داوطلبی کامل می گردد. داوطلبی اول وقتی از اعتبار ساقط می گردد که زاید بر آن داوطلبی صورت گرفته باشد گرچه این داوطلبی باطل باشد یا مزایده بدون

سره داسی فرض کیبری چه پری علم حاصل شوی دی.

ماده ۵۲۴:

عقد به تلفون یا نورو داسی وسیلو سره د زمانی له حیثه لکه د دوه حاضر و خواوو ترمنخ عقد او د خای له حیثه لکه د دوه غایبو خواوو ترمنخ عقد، گنل کیبری.

ماده ۵۲۵:

سکوت کوونکی ته د هیخ قول نسبت نه ورکول کیبری، سکوت په هغه مواردو کبئی چه بیان ته احتیاج لری د قبولولو معنی لری.

ماده ۵۲۶:

سکوت هغه وخت قبول شوی گنل کیبری چه د عقد د دواړو خواوو ترمنخ پخوانی تعامل موجود وی او ایجاب هم د همدی تعامل په اساس صورت موندلی وی او یا داچه ایجاب یواخی د مقابل لوری په گټه وی.

ماده ۵۲۷:

د مزایدی عقد د وروستنی داوطلبی سره پای ته رسیږی. لمړنی داوطلبی هغه وخت د اعتباره لویږی، چه پر هغی زیاته داوطلبی شوی وی که څه هم دا داوطلبی باطله وی یا داچه مزایده بی له

اینکه به شخصی تعلق گیرد، معطل قرار داده شود.

ماده ۵۲۸:

در عقود دسته جمعی قبول رضایت اکثریت متحقق گردیده و اقلیت تابع قبول آنها شناخته می شود.

ماده ۵۲۹:

قبول در عقود اذعان به مجرد تسلیمی در حدود شرایطی که ایجاب کننده وضع نموده متحقق می گردد. این شرایط غیر قابل مناقشه می باشد.

ماده ۵۳۰:

(۱) اتفاقی که بموجب آن عاقدین یا یکی از آنها، ابرام عقد معینی را در آینده تعهد می نماید، این عقد وقتی تمام می گردد که جمیع مسائل اساسی عقد مورد نظر با مدتی که باید در آن عقد ابرام یابد، تعیین شده باشد.

(۲) اگر قانون برای اتمام عقد، رعایت شکلیات معینی را مشروط گردانیده باشد، وجود همچو شکلیات در اتفاق ابتدائی که متضمن وعده به ابرام این

دی چه د شخص پوری تعلق ونیسی معطله شی.

ماده ۵۲۸:

په دله ایزه عقدونو کنبی که اکثریت راضی شونود قبلیدو متحقق گنیل کیرپی او اقلیت دهغوی د قبلیدو تابع گنیل کیرپی.

ماده ۵۲۹:

د اذعان په عقدونو کنبی قبول دهغه شرطونو په حدودو کنبی چه ایجابوونکی وضع کړی د تسلیمیدو سره سم تحقق مومی، دا شرطونه د مناقشی قابلیت نه لری.

ماده ۵۳۰:

(۱) دهغی موافقی په موجب چه د عقد دواړه خواوی یا یوه خواوی د یو تاکلی عقد ترون په راتلونکی وخت کنبی تعهد کوی، دا عقد هغه وخت پوره کیرپی چه د نظر لاندی عقد په باره کنبی ټولی اساسی مسئلی سره دهغی مودی چه باید د عقد ترون په کنبی وشی، ټاکل شوی وی.

(۲) که قانون د عقد د پوره کیدو دپاره د ځینو ټاکلو شکلیاتو مراعات شرط کړی وی، نو د دارنگه شکلیاتو وجود په هغه ابتدائی موافقه کنبی چه ددی عقد

عقد می باشد، نیز ضروری پنداشته میشود.

ماده ۵۳۱:

(۱) تادیه بیعانه حین ابرام عقد، دلیل بر قطعیت عقد شمرده می شود. مگر اینکه موافقه طرفین ویا عرف خلاف آنرا تصریح کرده باشد.

(۲) اگر بیعانه دهند از ابرام عقد منصرف شود، حق استرداد آن را ندارد. انصراف بیعانه گیرنده موجب پرداخت اصل بیعانه و معادل آن می گردد.

ماده ۵۳۲:

هرگاه تعهدیکه به اثر آن بیعانه پرداخته شده نافذ گردد، بیعانه از اصل قیمت وضع می گردد.

ماده ۵۳۳:

هرگاه تنفیذ عقد بنا بر عللیکه ناشی از قصور هیچ یکی از عاقدین نباشد، غیر ممکن گردد یا عقد به اثر خطا ویا موافقه طرفین فسخ گردد، بیعانه مسترد می شود.

د ترون د وعدی متضمن وی، هم ضروری گنل کیری.

۵۳۱ ماده:

(۱) د عقد د ترون په وخت کنبی د بیعانی ورکول د عقد پر قطعیت دلیل گنل کیری، مگر داچه د دواړو خواوو موافقه یا عرف دهغی په خلاف تصریح کړی وی.

(۲) که بیعانه ورکونکی د عقد د ترون څخه منصرف شی، نو دبیره ته اخیستلو حق یی نه لری، او که بیعانه اخیستونکی منصرف شی نو د اصلی بیعانی او دهغی د معادل د ورکولو موجب گرځی.

۵۳۲ ماده:

که هغه التزام چه دهغی په اثر بیعانه ورکول شوی نافذ شی نو بیعانه د اصلی قیمت څخه وضع کیری.

۵۳۳ ماده:

که د عقد تنفیذ دهغه علتونو په بنا چه د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه د قصور څخه هم نه وی پیدا شوی، ناممکن شی، یا عقد د دواړو خواوو د خطا یا موافقی په اثر فسخ شی، بیعانه بیرته ورکول کیری.

دوهمه فرعه - په عقد کښی نیابت

۵۳۴ ماده:

عقد داصالت یا نیابت په توگه جواز لری، مگر داچه قانون د هغی په خلاف حکم کړی وی .

۵۳۵ ماده:

که څوک داصالت په توگه یو عقد ترسره کوی، د هغی حقوق او وجایب پخپله هغه ته متوجه دی.

۵۳۶ ماده:

(۱) په عقد کښی نیابت د دواړو خواوو په موافقه یا دقانون په حکم صورت مومی.

۵۳۷ ماده:

(۲) د دواړو خواوو دموافقی په صورت کښی د نایب د واک حدود د اصیل له خوا او په قانونی نیابت کښی د قانون له خوا ټاکل کیږی.

۵۳۷ ماده:

د ارادی د عیبونو پوری مربوطی کتنی، یا د بعضی خاصو حالونو پوری د دریدلو اثرونه یا د داسی دریدلو هرو مرو والی، پخپله د نایب پوری تعلق لری نه د اصیل پوری.

۵۳۸ ماده:

که نایب د خپل واک په حدودو کښی د

فرع دوم - نیابت در عقد

ماده ۵۳۴:

عقد طور اصالت یا نیابت جواز دارد، مگر اینکه قانون مخالف آن حکم کرده باشد.

ماده ۵۳۵:

شخصیکه اصالتاً عقدی را انجام میدهد، حقوق و وجایب مربوط بآن به شخص او متوجه می گردد.

ماده ۵۳۶:

(۱) نیابت در عقد بموافقه طرفین یا بحکم قانون صورت می گیرد.

(۲) حدود صلاحیت نایب در صورت موافقه طرفین از طرف اصیل ودر نیابت قانونی توسط قانون تعیین می گردد.

ماده ۵۳۷:

ملاحظات مربوط به عیوب اراده یا اثرات وقوف به بعضی از احوال خاص و یا حتمی بودن چنین وقوف به شخص نایب، تعلق می گیرد، نه شخص اصیل.

ماده ۵۳۸:

هرگاه نایب در حدود صلاحیت

خود عقدی را به اسم اصیل انجام دهد، حقوق و وجایب ناشی از آن به شخص اصیل تعلق می گیرد.

ماده ۵۳۹:

در صورت عدم اظهار وصف نیابت در حین عقد، آثار ناشی از آن به شخص نایب تعلق می گیرد، مگر اینکه طرف مقابل عقد از نیابت وی واقف باشد.

ماده ۵۴۰:

هرگاه نایب و طرف مقابل عقد از ختم میعاد نیابت در حین عقد واقف نباشند، آثار ناشی از آن به اصیل و یا قایم مقام وی، تعلق می گیرد.

ماده ۵۴۱:

نایب نمی تواند عقدی را برای خود یا بنام اصیل انجام دهد، مگر اینکه اصیل قبلاً به او اجازه داده یا بعداً آنرا تأیید نماید. حالیکه در قانون یا قواعد تجارت طور دیگری پیش بینی گردیده، از این حکم مستثنی می باشد.

خیل اصیل به نامه یو عقد ترسره کری، دهغی خخه پیدا شوی حقوق او وجایب پخپله د اصیل پوری تعلق نیسی.

ماده ۵۳۹:

که د عقد په وخت کښی د نیابت دصفت اظهار ونه شو، دهغی خخه پیدا شوی اثرونه پخپله د نایب پوری تعلق نیسی، مگر په هغه صورت کښی چه د عقد مقابله خوا دهغه دنیابت خخه خبروی.

ماده ۵۴۰:

که نایب او دهغه مقابله خوا د عقد په وخت کښی دنیابت دپای ته درسیدو دمودی خخه خبر نه وو، دهغی خخه پیدا شوی تاثیرونه د اصیل یا دهغه د قایم مقام پوری تعلق نیسی.

ماده ۵۴۱:

نایب نه شی کولی چه عقد د خپل خان دپاره یا د اصیل په نامه ترسره کی مگر دا چه اصیل ترمخه اجازه ور کری وی یا هغه وروسته تأیید کی. کوم حالونه چه د تجارت په قانون کښی یی بل رنگه وړاندی لیدنه شوی ددی حکم خخه مستثنی دی.

فرع سوم - صحت رضا در
عقد

در بیمه فرعه - په عقد کښی د رضا
صحت

جزء اول - اهلیت عقد

لومړی جزء - د عقد اهلیت

ماده ۵۴۲:

هر شخص اهلیت عقد را دارد، مگر اینکه اهلیت او توسط قانون سلب یا محدود شده باشد.

ماده ۵۴۲:

هر څوک د عقد کولو اهلیت لری، مگر دا چه د هغه اهلیت د قانون په وسیله سلب یا محدود شوی وی.

ماده ۵۴۳:

تصرف صغیر غیر ممیز باطل پنداشته میشود، اگرچه ولی وی اجازه داده باشد.

ماده ۵۴۳:

د ناممیز صغیر تصرف باطل گڼل کیږی که څه هم ولی یی اجازه ورکړی وی.

ماده ۵۴۴:

(۱) تصرف صغیر ممیز که کاملاً به منفعت وی باشد، جواز دارد، اگرچه ولی وی اجازه نداده باشد. در صورتیکه تصرف مذکور کاملاً بضرر وی باشد، باطل پنداشته میشود گرچه ولی وی اجازه داده باشد.

ماده ۵۴۴:

(۱) د ممیز صغیر تصرف چه پوره د هغه په گټه وی جواز لری، که څه هم ولی یی اجازه نه وی ورکړی. په هغه صورت کښی چه د ممیز صغیر تصرف پوره دهغه په ضرر وی باطل گڼل کیږی که څه هم ولی یی اجازه ورکړی وی.

(۲) تصرف متضمن نفع و ضرر به اجازه ولی در حدود صلاحیت وی یا اجازه شخص ناقص اهلیت بعد از رسیدن به سن رشد موقوف میباشد.

(۲) کوم تصرف چه د گټی یا ضرر متضمن وی، د ولی د اجازی پوری د هغه د واک په حدودو کښی یا د اهلیت دنقصان لرونکی د اجازی پوری د هغه د رشد عمر ته د رسیدو وروسته، موقوفه ده.

ماده ۵۴۵:

(۱) دلیونی یا معتوه تصرف د هغه د حجر د قرار د تثبیتیدلو وروسته باطل گنل کیږی.

ماده ۵۴۵:

تصرف مجنون و معتوه بعد از ثبت قرار مبنی بر حجر باطل پنداشته میشود.

ماده ۵۴۶:

(۱) د سفیه تصرف یا د هغه چاچه په غفلت اخته وی د حجر د قرار د ثبتولو وروسته د ممیز صغیر د تصرفونو د حکمونو تابع دی.

ماده ۵۴۶:

(۱) تصرف سفیه یا شخص مبتلا به غفلت بعد از ثبت قرار مبنی بر حجر، تابع احکام تصرفات صغیر ممیز می باشد.

ماده ۵۴۷:

دهغه چا وصیت یا وقف چه د سفاهت یا غفلت په سبب محجور کړی شوی وی هغه وخت صحیح کیږی چه محکمی په دی باره کښی اجازه ورکړی وی.

ماده ۵۴۷:

وصیت یا وقف شخصی که به سبب سفاهت یا غفلت محجور علیه قرار گرفته، وقتی صحیح میگردد که محکمه در مورد اجازه داده باشد.

ماده ۵۴۸:

د هغه چا تصرف چه د سفاهت په وسیله

ماده ۵۴۸:

تصرف شخصی که به سبب سفاهت

محجور کپری شوی وی د هغه مالونو د اداری پوری د مربوطو کارونو چه تسلیمیدلی د محکمی له خوا ورته اجازه ورکول شوی، د قانون د حکمونو په حدود کښی صحیح دی.

ماده ۵۴۹:

که د چا دپاره قضائی مرستیال ټاکل شوی وی، مرستیال د ټاکل کیدو د قرار د ثبتولو وروسته، د هغه هر نوعه تصرف د قضائی مرستیال د گډون څخه په غیر د بطلان وړ گڼل کیږی.

ماده ۵۴۹:

هرگاه برای شخصی مساعد قضائی تعیین گردیده باشد، بعد از ثبت قرار مبنی بر تعیین مساعد، هر نوع تصرف وی بدون اشتراك مساعد قضائی قابل بطلان می باشد.

ماده ۵۵۰:

داهلیت نقصان لرونکی کولی شی چه د عقد د باطلیدو غوښتنه وکی. په هغه صورت کښی چه د خپل اهلیت د نقصان د پتولو دپاره یی د حیلې څخه کار اخیستی وی د هغه دا کار د خساری د جیبیری د الزام نه مانع کیږی.

ماده ۵۵۰:

شخص ناقص اهلیت میتواند بطلان عقد را مطالبه نماید. در صورتیکه برای اخفای نقص اهلیت خود حيله بکار برده باشد، این امر مانع الزام وی به جبران خساره نمی گردد.

دوه یم جزء - په عقد کښی د رضا عیبونه

لومړی - زور

جزء دوم - عیوب رضا در عقد

اول - اکراه

ماده ۵۵۱:

زور عبارت دی د یو شخص دمجبورولو څخه په ناحقه، د داسی کار په کولو چه ورباندی راضی نه وی، عام له دی چه زور مادی وی یا معنوی.

ماده ۵۵۱:

اکراه عبارت است از مجبور گردانیدن شخص، بدون حق، به اجرای عملی که به آن رضایت ندارد، خواه اکراه مادی یا معنوی باشد.

ماده ۵۵۲:

زور په دوه نوع دی: پوره او ناقص.

ماده ۵۵۲:

اکراه دو نوع است: تام و ناقص.

ماده ۵۵۳:

پوره زور عبارت دی د فاحش بدنی یا مالی خطر د تهدیدولو څخه. په غیر فاحش خطر باندی تهدیدولو ته، ناقص زور ویل کیږی.

ماده ۵۵۳:

اکراه تام عبارت است از تهدید به خطر فاحش جسمی یا مالی تهدید به خطر غیر فاحش اکراه ناقص گفته میشود.

ماده ۵۵۴:

پوره زور رضا د منځه وړی او اختیار فاسدوی. ناقص زور رضا د مینځه وړی خو اختیار نه فاسدوی.

ماده ۵۵۴:

اکراه تام رضا را از بین برده اختیار را فاسد می گرداند. اکراه ناقص رضا را از بین برده اختیار را فاسد نمی گرداند.

ماده ۵۵۵:

خپلو والدینو، میړه یا بنځه یا محارمو ته د ضرر رسولو تهدید یا د داسی خطر تهدید چه د حیثیت منافی وی، زور گنبل کیږی، محکمه کولی شی د حالونو او کیفیتونو د په نظر کنبی نیولو سره، تهدید د غور لاندی ونیسی.

ماده ۵۵۵:

تهدید به رسانیدن ضرر به والدین، همسر یا محارم شخص و یا تهدید به خطری که منافی حیثیت باشد، اکراه پنداشته شده، محکمه میتواند با در نظر داشت حالات وکوائف، تهدید را ارزیابی نماید.

ماده ۵۵۶:

زور د اشخاصو، عمر، اجتماعی حالت صفتونو او د هغی د تاثیر د اندازی له نظره د تهدید د نوعی د شدت او خفت له حیثه، فرق کوی.

ماده ۵۵۶:

اکراه نظر به اشخاص، سن، حالت اجتماعی، اوصاف و اندازه تأثیر آن، منجیث شدت و خفت نوع تهدید، فرق می کند.

ماده ۵۵۷:

کوم زور چه رضا د مینځه وړی هغه

ماده ۵۵۷:

اکراهیکه رضا را از بین می برد، وقتی

اعتبار دارد که شخص تهدید کننده، به اجرای عمل تهدید قادر بوده و شخص تهدید شده وقوع اکراه را در صورت عدم اجرای موضوع تهدید به گمان غالب حتمی پندارد.

ماده ۵۵۸:

هرگاه وقوع یکی از انواع اکراه در ابرام عقد ثابت گردد، عقد صحیح نمی باشد.

ماده ۵۵۹:

هرگاه اکراه در مورد عقدی از عقود قابل فسخ صورت گرفته باشد، تهدید شده میتواند، بعد از رفع آن، عقد را فسخ نماید. این حق با مرگ تهدید کننده یا طرفین عقد از بین نرفته، ورثه متوفی قایم مقام او شناخته میشود.

ماده ۵۶۰:

عقد شخص تهدید شده، به صورت فاسد منعقد میگردد. هرگاه بعد از رفع تهدید، شخص تهدید شده، طور صریح یا ضمنی به آن اجازه دهد، عقد صحیح میگردد.

ماده ۵۶۱:

نفاذ عقود شخص تهدید شده به

وخت اعتبار لری چه تهدید وونکی د تهدید د عمل په کولو قادر وی او هغه څوک چه تهدید شوی وی د تهدید د نه اجراء کیدو په صورت کبسی، د زور واقع کیدل په غالب گمان سره هرو مرو وگنی.

ماده ۵۵۸:

که د عقد په تړون کبسی د زور د یوه نوعی واقع کیدل ثابت شی، عقد صحیح نه دی.

ماده ۵۵۹:

که زور د فسخ کیدو وړ عقدونو د جملی څخه په کوم یو کبسی صورت موندلی وی، تهدید شوی کولی شی د هغی د دعوی وروسته عقد فسخ کی، دا حق د تهدید کوونکی د مرگ سره یا د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه په مرگ د منځه نه ځی، دمړی وارثان د هغه قایم مقام پیژندل کیږی.

ماده ۵۶۰:

د تهدید شوی شخص عقد په فاسد صورت منعقد کیږی، که د تهدید د لیری کیدو وروسته تهدید شوی شخص په ضمنی یا صریحه توگه دهغی اجازه ورکی، عقد صحیح کیږی.

ماده ۵۶۱:

د تهدید شوی شخص د عقدونو نفاذ د

اجازه وی بعد از رفع تهدید موقوف نبوده، قبض مبیعه، ملکیت فاسد را افاده می نماید. در چنین حالت هر نوع تصرف غیر قابل نقض، صحیح بوده شخص تهدید شده در مطالبه قیمت روز تسلیم یا قیمت روز تصرف، مخیر می باشد.

دوم - غلطی

ماده ۵۶۲:

هرگاه در موضوع عقد غلطی صورت گرفته و معقود علیه مسمی و مشار الیه باشد، احکام آتی رعایت میگردد:

۱- در صورت اختلاف جنس، عقد به مسمی تعلق گرفته و نسبت عدم وجود مسمی عقد باطل شناخته میشود.

۲- در صورت اتحاد جنس و اختلاف وصف، عقد به مشار الیه تعلق گرفته و نسبت موجود بودن مشار الیه منعقد میگردد. در این حالت عقد کننده، نسبت عدم موجودیت وصف، در فسخ و ابرام عقد مخیر می باشد.

تهدید دلیری کید و وروسته د هغه د اجازی پوری موقوف نه دی، د مبیعی قبضول فاسد ملکیت افاده کوی. په داسی حالت کنبی هر نوع تصرف چه د نقضولو قابلیت ونه لری صحیح دی، تهدید شوی د تسلیمیدلو د ورخی قیمت یا د تصرف د ورخی د قیمت په غوښتنه کنبی اختیار لری.

دوه یم - غلطی

ماده ۵۶۲:

که د عقد په موضوع کنبی غلطی شوی وی او شه شی چه عقد پری شوی وی مسمی یا اشاره ورته شوی وی، د راتلونکو حکمونو مراعات کیږی:

۱- د جنس د اختلاف په صورت کنبی، عقد د مسمی پوری تعلق نیسی او د مسمی د نشتوالی په صورت کنبی عقد باطل گڼل کیږی.

۲- د جنس د یووالی او د صفت د اختلاف په صورت کنبی عقد د هغه شی پوری تعلق نیسی چه اشاره ورته شوی وه. او د اشاری کپری شوی شی د وجود په صورت کنبی عقد منعقد کیږی، په دی حالت کنبی عقد کوونکی د صفت د نشتوالی له امله د عقد د فسخ کولو او تړون ترمنځ اختیار لری.

ماده ۵۶۳:

که خوک په اساسی غلطی کښی واقع شوی وی په دی شرط کولی شی چه د عقد دفسخ کیدو غوښتنه وکی چه مقابله خوا یی هم په عین غلطی کښی واقع شوی وی یا د غلطی څخه خبروی یا دا چه په آسانتیا سره یی کولی شو په هغی خبر شی.

ماده ۵۶۳:

شخصی که در غلطی اساسی واقع گردیده، به شرطی می تواند فسخ عقد را مطالبه نماید که طرف مقابل وی نیز در عین غلطی واقع شده یا از غلطی واقف بوده و یا اینکه به سهولت می توانست به آن واقف گردد.

ماده ۵۶۴:

که غلطی په دومره اندازی فاحشه وی چه عقد کوونکی په هغی د خبریدو په صورت کښی د عقد د تړون څخه ځان ژغوره نو دارنگه غلطی، اساسی گڼل کیږی.

ماده ۵۶۴:

هرگاه غلطی به اندازه فاحش باشد که عقد کننده در صورت وقوف بر آن از ابرام امتناع می ورزید، چنین غلطی، اساسی پنداشته میشود.

ماده ۵۶۵:

که غلطی په شخص یا د عقد کوونکی دصفتونو څخه په یوه صفت کښی واقع شوی وی په دی ډول چه د عقد کوونکی شخصیت یا صفت د عقد د منعقد کیدو عمده سبب وی، نو دارنگه غلطی اساسی گڼل کیږی.

ماده ۵۶۵:

هرگاه غلطی در شخص یا در وصف از اوصاف عقد کننده واقع شده باشد به نحویکه شخصیت یا وصف عقد کننده سبب عمده انعقاد عقد بوده باشد، چنین غلطی اساسی پنداشته میشود.

ماده ۵۶۶:

په قانون کښی د غلطی په سبب هغه وخت عقد فسخ گڼل کیږی چه د غلطی شرطونه د عقد پوری په مربوطو واقعو کښی متحقق شی مگر داچه قانون د هغی په خلاف تصریح کړی وی.

ماده ۵۶۶:

عقد به سبب غلطی در قانون وقتی قابل فسخ پنداشته می شود که شرایط غلطی در وقایع مربوط به عقد متحقق گردد، مگر اینکه قانون مخالف آن تصریح کرده باشد.

۵۶۷ ماده:

حسابی یا مادی غلطی د عقد په صحت تاثیر نه لری او تصحیح کول یی هرو مرو دی.

۵۶۷ ماده:

غلطی حسابی یا مادی در صحت عقد تأثیر نداشته و تصحیح آن حتمی می باشد.

۵۶۸ ماده:

که څوک په غلطی کښی واقع شوی وی نه شی کولی چه په هغی په داسی ډول تمسک وکی چه هغه څه چه ښه نیت یی تقاضا کوی دهغی معارض واقع شی. که مقابل لوری ددی عقد د تنفیذ دپاره خپله تیاری اظهار کی د عقد په تړون ملزم گڼل کیږی.

۵۶۸ ماده:

شخصی که در غلطی واقع گردیده، نمی تواند به آن طوری تمسک نماید که معارض آنچه حسن نیت مقتضای آنست باشد. اگر طرف مقابل برای تنفیذ این عقد اظهار آماده گی نماید، با ابرام عقد ملزم پنداشته میشود.

۵۶۹ ماده:

د غلطی پوری مربوط حکمونه د قاصد یا د هری واسطی په باره کښی چه د عقد دیوی خوا اراده بلی خواته تحریف شوی نقل کی، د تطبیق وړ دی.

۵۶۹ ماده:

احکام مربوط به غلطی در مورد قاصد یا هر واسطی که اراده یکی از طرفین عقد را تحریف شده به دیگری نقل نماید، قابل تطبیق میباشد.

درییم جزء- دوکه کول او غبن

جزء سوم - فریب وغبن

۵۷۰ ماده:

دوکه کول د داسی حيله ناکو قولی یا فعلی وسیلو په کار اچول دی چه د عقد مقابله خوا د عقد د منعقد و راضی کیدو ته مجبور کی، په داسی توگه که دا وسیلی په کار نه وای اچول شوی نو د هغه رضائیت په عقد کښی ترمخ ته نه راتلل.

۵۷۰ ماده:

فریب عبارت از بکار بردن وسایل حيله آمیز قولی یا فعلی ایست که طرف مقابل عقد را به راضی شدن انعقاد عقد بکشاند، به نحویکه این وسایل اگر بکار برده نمیشد، رضایت وی در عقد بمیان نمی آمد.

۵۷۱ ماده:

(۱) هرگاه به سبب فریب یکطرف عقد، غبن فاحش متوجه طرف مقابل گردد، فریب خورده می تواند فسخ عقد را مطالبه نماید.

(۱) که د عقد دیوی خوا د دوکه کولو له امله بلی خواته فاحش غبن متوجه شی، دوکه شوی کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو غوښتنه وکی.

(۲) غبن وقتی فاحش گفته می شود که تفاوت بین قیمت حقیقی مال در هنگام عقد و قیمتی که مال بفروش رسیده به (۱۵) فیصد یا بیشتر از آن بالغ گردد.

(۲) غبن ته هغه وخت فاحش ویل کیږی چه د عقد په وخت کښی دمال د حقیقی قیمت او د هغه قیمت ترمنځ چه مال پری خرڅ شوی پنځلس په سلو کښی یا تر هغی څخه زیات توپیر ولری.

۵۷۲ ماده:

شخصیکه در عقود امانت فریب خورده، وقتی می تواند فسخ عقد را مطالبه نماید که غش و تدلیس طرف مقابل را ثابت نماید.

که څوک د امانت په عقدونو کښی دوکه شی نو هغه وخت کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو غوښتنه وکی چه د بلی خوا ټگی او تدلیس ثابت کی.

۵۷۳ ماده:

فریب سلبی، بمحض کتمان حقیقت بوجود می آید. این فریب تدلیس پنداشته میشود.

سلبی دوکه د حقیقت د پتیدو سره سمه پیدا کیږی. دی دوکی ته تدلیس ویل کیږی.

۵۷۴ ماده:

در صورت وقوع فریب از طرف شخص ثالث در عقد، فریب خورده وقتی میتواند فسخ آنرا مطالبه نماید که آگاهی طرف مقابل را به فریب شخص ثالث هنگام عقد یا قادر بودن او را به کسب چنین

په هغه صورت کښی چه د دریم شخص له خوا په عقد کښی دوکه واقع شی، دوکه شوی هغه وخت کولی شی چی د عقد د فسخ کیدو غوښتنه وکی چه د مقابلی خوا خبرتیا د عقد په وخت کښی د دریم شخص په دوکه یا په داسی

خبرتیا د هغه قادریدل ثابت کی.

آگاهی، ثابت نماید.

۵۷۵ ماده:

(۱) فاحش غبن د عقد د فسخ کیدو موجب گرځی.

ماده ۵۷۵:

(۱) غبن فاحش، موجب فسخ عقد میگردد.

(۲) که هغه څوک چه د هغه په باره کښی غبن صورت موندلی دی د عقد په وخت کښی په غبن خبر وی او په هغی راضی شوی وی نه شی کولی چه عقد فسخ کی، مگر په هغه صورت کښی چه رضائیت یی د دروغجن معلومات، یا د حقیقت د پتیدو او یا د مقابلی دوکه کیدو ته راجع وی.

(۲) اگر شخصیکه در مورد او غبن صورت گرفته، هنگام عقد بر غبن واقف بوده و به آن رضایت نشان داده باشد، نمی تواند عقد را فسخ نماید، مگر اینکه رضایت وی ناشی از معلومات دروغ، کتمان حقیقت و یا به فریب طرف مقابل راجع باشد.

(۳) د دولت د مالونو، وقف او د حجر کړی شوی شخص د مالونو په باره کښی چه فاحش غبن په هر ترتیب صورت موندلی وی، د عقد د فسخ کیدو موجب گرځی.

(۳) غبن فاحش در مورد اموال دولت، وقف و مال شخص محجور به هر نحویکه صورت گرفته باشد، موجب فسخ عقد می گردد.

۵۷۶ ماده:

په هغه عقدونو کښی د علنی مزایدی د لاری صورت مومی، د غبن د وجود په باره کښی اعتراض جواز نه لری.

د عقودیکه از طریق مزایده علنی صورت می گیرد، اعتراض مبنی بر وجود غبن جواز ندارد.

۵۷۷ ماده:

که د عقد کونکو د یوی خوا د احتیاج، بی تجربه گی یا د ادراک د ضعف له امله، بده استفاده وشی او د هغی په اثر په عقد کښی فاحش غبن موجود شی،

هرگاه از احتیاج یا عدم تجربه و یا ضعف ادراک یکی از عاقدین سوء استفاده به عمل آمده و به اثر آن غبن فاحش در عقد موجود گردد،

شخص فریب خورده می تواند در خلال مدت یکسال از تاریخ انعقاد عقد، بطلان عقد یا تنقیص و جایب خود را باندازه معقول مطالبه نماید.

ماده ۵۷۸:

هرگاه برای رفع غبن، پرداخت آنچه را قاضی تعیین نموده، کافی پنداشته شود، طرف مقابل می تواند در عقود معاوضه از دعوی فسخ انصراف نماید.

فرع چهارم - موضوع عقد

ماده ۵۷۹:

برای هرنوع وجیبه ناشی از عقد، وجود موضوعیکه عقد به آن نسبت داده شده و قابلیت حکم عقد را داشته باشد، حتمی پنداشته میشود. موضوع عقد را عین، دین، منفعت یا سایر حقوق مالی تشکیل داده میتواند. همچنان اجراء یا امتناع يك عمل، موضوع عقد قرار گرفته می تواند.

ماده ۵۸۰:

موضوع وجیبه ناشی از عقد باید ممکن، معین یا قابل تعیین و مجاز باشد، در غیر آن عقد باطل پنداشته میشود.

دوکه شوی شخص کولی شی چه د عقد منعقد و له نهتی خخه د یوه کال په موده کبسی د عقد د باطلیدو یا په معقولی اندازی دخپلو التزاماتو د تنقیص غوښتنه وکی.

ماده ۵۷۸:

که د غبن د لیری کیدو دپاره هغه خه چه قاضی ټاکلی کافی وگڼل شی مقابله خوا کولی شی چه د معاوضی په عقدونو کبسی د فسخ کیدو د دعوی خخه انصراف وکی.

څلورمه فرعه - د عقد موضوع

ماده ۵۷۹:

د عقد خخه د هرنوع پیدا شوی التزام دپاره، دهغی موضوع وجود چه د عقد نسبت ورته شوی او د عقد د حکم قابلیت ولری، هرو مرو دی. د عقد موضوع عین، پور، گټه یا نور مالی حقوق تشکیلولی شی، همدارنگه د یوه کار اجراء کول یا دهغی خخه دځان ژغورل، د عقد موضوع کیدای شی.

ماده ۵۸۰:

د عقد خخه د پیدا شوی التزام موضوع باید چه ممکنه، ټاکلی یا د ټاکلو وړ او جایزه وی، دهغی په غیر عقد باطل گڼل کیږی.

۵۸۱ ماده:

(۱) که د التزام موضوع د ذات له حیثه ناممکنه وی، عقد باطل گڼل کیږی.

ماده ۵۸۱:

(۱) هرگاه موضوع وجیبه ذاتاً مستحیل باشد، عقد باطل پنداشته می‌شود.

۵۸۲ ماده:

د التزام موضوع باید چه په داسی ډول ټاکلی او معلومه وی چه د فاحش جهالت مانع وگرځی. که د التزام د موضوع جهالت جگړی ته منجر شی، عقد فاسد گڼل کیږی.

ماده ۵۸۲:

موضوع وجیبه باید طوری معین و معلوم باشد که مانع جهالت فاحش گردد. اگر جهالت موضوع وجیبه منجر به منازعه گردد، عقد فاسد پنداشته می‌شود.

۵۸۳ ماده:

(۱) د التزام د موضوع ټاکل د جنسیت او میزه صفتونو د بیان سره یا دهغی د اندازی د ټاکلو سره صورت مومی. که د التزام موضوع د عقد په مجلس کښی موجوده وه، ټاکل په اشاری سره او د هغی په غیر دځای په ټاکلو صورت مومی خود ټولو هغو شیانو بیان چه فاحش جهالت د مینځه وړی هرو مرو دی.

ماده ۵۸۳:

(۱) تعیین موضوع وجیبه با بیان جنسیت و اوصاف میزه یا تعیین مقدار آن صورت می‌گیرد. در صورت وجود موضوع وجیبه در مجلس عقد، تعیین به اشاره و در غیر آن به تعیین مکان صورت گرفته و بیان تمام آنچه که جهالت فاحش را از بین می‌برد، حتمی می‌باشد.

(۲) بیان جنسیت موضوع بدون ذکر اندازه یا وصف برای تعیین موضوع کافی پنداشته نمی شود.

ماده ۵۸۴:

هرگاه موضوع وجیبه را اجرای يك عمل تشکیل دهد، عمل مذکور باید معین گردیده یا قابلیت تعیین را داشته باشد.

ماده ۵۸۵:

هرگاه تعیین موضوع وجیبه در عقد بدوش یکی از طرفین یا شخص ثالث گذاشته شده باشد، در صورت تأخیر در تعیین یا غیر عادلانه بودن آن، محکمه موضوع وجیبه را تعیین می نماید.

ماده ۵۸۶:

هرگاه تعیین موضوع وجیبه به اختیار شخص ثالث گذاشته شود، درحالیکه شخص مذکور به تعیین آن قادر نبوده یا اراده آنرا نداشته یا تعیین موضوع وجیبه طور عادلانه یا در خلال مدت مناسب صورت نگرفته باشد، عقد باطل پنداشته می شود.

ماده ۵۸۷:

موضوع وجیبه باید طوری قابلیت

(۲) د جنسیت د بنودلو موضوع د اندازی او صفت نه پرته په هیخ صورت کافی نه گڼل کیږی.

ماده ۵۸۴:

که دالتزام موضوع د یوه کار کول وی باید چه ذکر شوی کار وټاکل شی او یا د ټاکلو قابلیت ولری.

ماده ۵۸۵:

که په عقد کښی د التزام د موضوع ټاکل د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه یا د درېیم شخص په غاړه کښیښودل شی نو که په ټاکلو کښی وروسته والی راغی یا عادلانه نه وو، محکمه به د التزام موضوع ټاکی.

ماده ۵۸۶:

که دالتزام د موضوع ټاکل د درېیم شخص په اختیار کښی کښیښودل شی، نو که ذکر شوی شخص د موضوع په ټاکلو قادر نه وی یا دهغی اراده و نه لری یا د التزام د موضوع ټاکل په عادلانه توگه یا د مناسبی مودی په اوږدو کښی صورت نه وی موندلی، عقد باطل گڼل کیږی.

ماده ۵۸۷:

د التزام موضوع باید په داسی توگه د

معامله را داشته باشد که با هدف اصلی اینکه موضوع به آن اختصاص یافته، منافات نداشته باشد.

ماده ۵۸۸:

هرگاه موضوع وجیبه را نقود تشکیل بدهد، مدیون به پرداخت مقداریکه در عقد ذکر گردیده مکلف می باشد. صعود یا تنزیل نرخ پول در پرداخت دین تأثیر ندارد، مگر اینکه در قانون یا موافقه طرفین طور دیگری تصریح یافته باشد.

ماده ۵۸۹:

(۱) هرگاه موجودیت موضوع وجیبه در آینده متحقق گردد، عقد بشرطی جواز دارد که بصورت تخمین نبوده، جهالت و ضرر در آن موجود نباشد.

(۲) معامله در مورد متروکه شخص در حال حیات او جواز ندارد، گرچه مالک به آن رضایت داشته باشد، مگر اینکه قانون مخالف آن حکم نماید.

ماده ۵۹۰:

هرگاه موضوع وجیبه مخالف نظام و آداب عامه باشد، باطل پنداشته میشود.

معاملی قابلیت ولری چه د اصلی هدف سره چه موضوع د هغی پوری اختصاص موندل منافات ونه ولری.

ماده ۵۸۸:

که د التزام موضوع پیسی وی، پوروونکی د هغی اندازی په ورکولو مکلف دی چه په عقد کبسی ذکر شوی دی، دپیسو د نرخ پورته والی یا تیتوالی د پور په ورکولو تاثیر نه لری، مگر داچه په قانون یا د دواړو خواوو په موافقه کبسی بل رنگه صراحت شوی وی.

ماده ۵۸۹:

(۱) که د التزام د موضوع موجودیت په راتلونکی وخت کبسی حقیقت پیدا کی، عقد په دی شرط جواز لری چه په اټکل صورت نه وی، جهالت او ضرر پکی موجود نه وی.

(۲) دشخص د متروکی په باره کبسی معامله چه هغه ژوندی وی جواز نه لری، که څه هم مالک په هغی راضی وی، مگر داچه قانون د هغی په خلاف حکم کړی وی.

ماده ۵۹۰:

که د التزام موضوع د نظام او عمومی آدابو مخالفه وی، باطله گنیل کیږی.

پنجمه فرعه - سبب

فرع پنجم - سبب

ماده ۵۹۱:

ماده ۵۹۱:

سبب د هغه اصلی مقصد څخه عبارت دی چه عقد هغی ته د رسیدو دپاره مشروعه وسیله شوی وی.

سبب عبارت از مقصد اصلی ایست که عقد وسیله مشروع رسیدن به آن قرار گرفته باشد.

ماده ۵۹۲:

ماده ۵۹۲:

که د التزام سبب د نظام او عمومی آدابو مخالف وی یا اصلاً وجود ونه لری، باطل گنل کیږی.

هرگاه سبب وجیبه مخالف نظام و آداب عامه بوده یا اصلاً وجود نداشته باشد، عقد باطل پنداشته میشود.

ماده ۵۹۳:

ماده ۵۹۳:

د مشروع سبب وجود په هر التزام کښی، اصلی حالت گنل کیږی، مگر داچه د هغی په نفی دلیل موجود شی.

وجود سبب مشروع در هر وجیبه، حالت اصلی پنداشته میشود، مگر اینکه دلیل به نفی آن موجود گردد.

ماده ۵۹۴:

ماده ۵۹۴:

کوم سبب چه په عقد کښی تصریح شوی وی، حقیقی سبب گنل کیږی، مگر داچه دهغی خلاف ثابت شی.

سببیکه در عقد تصریح یافته، سبب حقیقی پنداشته میشود، مگر اینکه خلاف آن ثابت گردد.

درپیم مبحث - د عقد شرطونه
لومړی فرع - عمومی احکام

مبحث سوم - شرایط عقد
فرع اول - احکام عمومی

ماده ۵۹۵:

ماده ۵۹۵:

(۱) شرط عبارت دی د راتلونکی وخت د التزام څخه په هغه کار کښی چه د راتلونکی زمانی پوری تعلق لری او په خاصه صیغه صورت مومی.

(۱) شرط عبارت است از تعهد به آینده در امر متعلق به زمان آینده که به صیغه خاص صورت می گیرد.

(۲) تعلیق، عبارت است از مرتب گردانیدن امر متعلق به آینده بر متحقق شدن امر دیگری در زمان آاینده، توسط یکی از ادوات شرط.

ماده ۵۹۶:

هرگاه صیغه عقد غیر معلق به شرط بوده به زمان آاینده منسوب نباشد، چنین عقد منجز بوده فی الحال نافذ می گردد.

ماده ۵۹۷:

عقد معلق به شرط واقف، وقتی انعقاد یافته و حکم آن لزم می شود که شرط موجود گردیده باشد.

ماده ۵۹۸:

عقد معلق به امر موجود، فی الحال واقع می شود. تعلیق به امر مستحیل یا شرطیکه مخالف نظام و آداب عامه باشد اعتبار ندارد.

ماده ۵۹۹:

(۱) عقدیکه فسخ آن معلق بشرط فاسخ باشد، نافذ و غیر لزم پنداشته می شود. هرگاه شرط موجود گردد، عقد فسخ می گردد، درین صورت دائن برد آنچه اخذ نموده و در

(۲) تعلیق، عبارت دی د یو کار د مرتب کولو څخه چه د راتلونکی زمانی پوری متعلق وی، په راتلونکی زمانی کبسی د یوبل کار په متحقق کیدو، شرط د ادواتو څخه د یوه په وسیله.

ماده ۵۹۶:

که د عقد صیغه د شرط پوری معلقه نه وی او راتلونکی زمانی ته منسوب نه وی، دارنگه عقد سرته رسیدلی گنجل کیرې او فی الحال نافذیرې.

ماده ۵۹۷:

د واقف شرط پوری معلق عقد هغه وخت منعقد او حکم یی لزم گنجل کیرې چه شرط موجود شوی وی.

ماده ۵۹۸:

عقد چه د یو موجود کار پوری معلق وی فی الحال واقع کیرې. شرط د ناممکن کار پوری معلق کول یا شرط چه د نظام او عمومی آدابو مخالف وی، اعتبار نه لری.

ماده ۵۹۹:

(۱) کوم عقد چه فسخ کیدل یی د فسخ کوونکی شرط پوری معلق وی، نافذ او غیر لزم گنجل کیرې، که شرط موجود شو نو عقد فسخ کیرې. په دی صورت کبسی پور ورکوونکی په ردولو د هغه څه چه

صورت عدم امکان، به پرداخت ضمان مکلف پنداشته میشود. اگر شرط موجود نگردد، عقد لازم میشود.

(۲) تصرفات دائن در مورد اداره اشیاء با وجود تحقق شرط، نافذ پنداشته میشود.

ماده ۶۰۰:

باتحقق شرط در عقد معلق، آثار از آن زمان وقوع عقد قابل اعتبار پنداشته میشود. مگر اینکه از اراده عاقدین یا طبیعت عقد معلوم شود که وجود یا زوال وجوب به وقت تحقق شرط، مربوط گردیده است.

ماده ۶۰۱:

هرگاه تنفیذ عقد، قبل از تحقق شرط، بنابر سبب خارجی بدون دخالت مدیون غیر ممکن گردد، اثر رجعی بر شرط مرتب شده نمیتواند.

ماده ۶۰۲:

عقد موکول به آینده، عبارت است از عقدی که نفاذ آن به زمان آینده نسبت داده شده باشد. چنین عقد فی الحال انعقاد یافته و حکم آن

یی اخیستی دی او که در ردولو امکان یی نه لرلو دضمان په ورکولو مکلف گنیل کیبری. که شرط موجود نه شونو عقد لزمیبری.

(۲) د شرط د تحقق سره سره د پور ورکونکی تصرفونه د شیانو د اداری په باره کنبی نافذ گنیل کیبری.

ماده ۶۰۰:

په معلق عقد کنبی د شرط د تحقق سره یوځای دهغی اثرونه د عقد د واقع کیدو له وخته د اعتبار وړ گنیل کیبری، مگر داچه د عقد کونکو د ارادی یا د عقد د طبیعت څخه معلومه شی چه د التزام وجود یا زوال د شرط د تحقق د وخته پوری مربوط شوی.

ماده ۶۰۱:

که د عقد تنفیذ د شرط د تحقق څخه ترمخه د یو د باندنی سبب په اساس بی د پوروونکی د مداخلی ناممکن شی نو په شرط باندی رجعی اثرنه شی مرتبیدلی.

ماده ۶۰۲:

راتلونکی وخت ته سپارل شوی عقد، د هغه عقد څخه عبارت دی چه د نافذیدلو نسبت یی راتلونکی زمانی ته شوی وی، دا رنگه عقد فی الحال

الی زمان معینه به تعویق انداخته می شود.

ماده ۶۰۳:

تأجیل در عقد به مصلحت مدیون پنداشته میشود، مگر اینکه از عقد، نص قانون یا احوال مربوط طوری معلوم گردد که تأجیل بمنظور مصلحت دائن یا طرفین عقد، صورت گرفته است.

ماده ۶۰۴:

شخصیکه تأجیل به نفع او صورت گرفته است، میتواند به اراده خود از آن منصرف شود.

ماده ۶۰۵:

هرگاه حکم حجز اموال به سبب افلاس شخصیکه تأجیل به نفع او صورت گرفته، صادر گردیده یا تأمینات مدیون تنقیص و یا اصلاً پرداخته نشده باشد، حق تأجیل ساقط میگردد.

ماده ۶۰۶:

تأجیل با مرگ مدیون از بین میرود، مگر اینکه دین تأمینات عینی داشته یا دائن سبب مرگ مدیون گردیده باشد و یا طوری موافقه شده باشد که تأجیل در صورت

منعقدی یا حکم بی ترتی کلی وخته پوری به تعویق اچول کیبری.

ماده ۶۰۳:

به عقد کنبی تأجیل د پوروونکی په گتیه گنیل کیبری، مگر داچه د عقد، د قانون د نص یا د مربوطو حالونو څخه داسی معلومه شی چه تأجیل دپور ورکوونکی یا د عقد د دواړو خواوو په گتیه صورت موندلی دی.

ماده ۶۰۴:

که تأجیل د هرچا په گتیه صورت موندلی وی، کولی شی چه په خپله اراده ورڅخه منصرف شی.

ماده ۶۰۵:

د هغه چا په گتیه چه تأجیل صورت موندلی، که د افلاس په سبب د هغه د مالونو د حجز حکم صادر شی یا د پوروپی تأمینات تنقیص یا بیخی ورکول شوی نه وی، نو د تأجیل حق ساقطیبری.

ماده ۶۰۶:

تأجیل د پوروپی په مرگ د مینځه ځی مگر داچه دین عینی تأمینات ولری یا پور ورکوونکی د پوروپی د مرگ سبب شوی وی یا داسی موافقه شوی وی چه تأجیل د پوروپی د مرگ په صورت

مرگ مدیون نیز از بین نمی رود.
مرگ دائن در تأجیل دین تأثیر
ندارد.

فرع دوم - حکم شرط
جزء اول - احکام عمومی

ماده ۶۰۷:

شرط مناسب با عقد یا شرطیکه
عقد مقتضی آن بوده یا حکم عقد را
موکد گرداند، همچنان شرطیکه
موافق با تعامل جاریه بوده و یا منافی
اقتضای عقد نباشد، صحیح پنداشته
میشود.

ماده ۶۰۸:

شرطیکه در آن نفع عاقدین نباشد،
ملغی بوده و عقد مقرر به آن صحیح
پنداشته میشود.

ماده ۶۰۹:

عقدیکه رکن یا شرطی از شرایط
آن موجود نباشد، باطل پنداشته
می شود.

ماده ۶۱۰:

شرط غیر مناسب با عقد یا
شرطیکه عقد مقتضی آن نبوده یا
حکم عقد را موکد نگرداند، همچنان
شرطیکه موافق با تعامل جاریه
نبوده و یا در آن فریب بکار رفته

کنبی هم د مینخته نه حی. د پور
ورکونکی مرگ د پور په تأجیل کنبی
تأثیر نه لری.

دوه یم فرعه - د شرط حکم
لومړی جزء - عمومی احکام

ماده ۶۰۷:

کوم شرط چه د عقد سره مناسب وی یا
هغه شرط چه عقد د هغی اقتضاء کوی
یا د عقد حکم ټینگ کی، همدارنگه هغه
شرط چه د روان تعامل سره موافق وی یا
د عقد د اقتضاء منافی نه وی، صحیح
گڼل کیږی.

ماده ۶۰۸:

په شرط کنبی چه د عقد کوونکو گټه نه
وی لغو دی، د هغی سره یوځای عقد
صحیح گڼل کیږی.

ماده ۶۰۹:

په کوم عقد کنبی چه د هغی رکن یا د
شرطونو څخه یو شرط موجود نه وی،
باطل گڼل کیږی.

ماده ۶۱۰:

د عقد سره نامناسب شرط یا داسی شرط
چه عقد د هغی اقتضاء نه کوی یا د
عقد حکم ټینگ نه کی، همدارنگه هغه
شرط چه دروان تعامل سره موافق نه وی
یا په کنبی د دوکه کولو څخه کار

اخیستل شوی وی، فاسد گنیل کیری.

باشد، شرط فاسد پنداشته میشود.

۶۱۱ ماده:

په کوم عقد کنبی چه د پوره
تصرف واک یا د تصرف یوه نوعه
سلب شوی وی، عقد موقوف گنیل
کیری.

۶۱۱ ماده:

عقدیکه صلاحیت تصرف کامل یا
نوعی از انواع تصرف در آن سلب
گردیده باشد، عقد موقوف پنداشته
میشود.

۶۱۲ ماده:

که عقد د داسی شرط متضمن وی چه
دعقد خخه رجوع افاده کی، عقد
غیرلزم گنیل کیری.

۶۱۲ ماده:

هرگاه عقد متضمن شرطی باشد که
رجوع از عقد را افاده کند، عقد غیر
لزم پنداشته میشود.

دوه یم جزء- باطل عقد

جزء دوم - عقد باطل

۶۱۳ ماده:

باطل عقد هغه دی چه د اصل او صفت
له حیثه غیرمشروع وی.

۶۱۳ ماده:

عقد باطل آنست که اصلاً و وصفاً غیر
مشروع باشد.

۶۱۴ ماده:

باطل عقد بیخی نه منعقدیری او د حکم
افاده نه کوی که خه هم قبض صورت
موندلی وی.

۶۱۴ ماده:

عقد باطل اصلاً منعقد نگردیده و افاده
حکمی را نمی نماید، گرچه قبض
صورت گرفته باشد.

۶۱۵ ماده:

که باطل عقد نافذ شوی وی د دواړو
بدلونو ردول او د اصلی حالت اعاده هرو
مرو ده. په هغه صورت کنبی چه د دواړو
بدلونو ردول متعذر وی محکمه به په
عادلاڼه ضمان حکم کوی.

۶۱۵ ماده:

هرگاه عقد باطل نافذ گردیده باشد،
رد بدلین واعاده حالت اصلی حتمی
میباشد در صورتیکه رد بدلین متعذر
باشد، محکمه بضمن عادلاڼه حکم
می نماید.

۶۱۶ ماده:

په باطل عقد اجازه، قانونی اثر نه لری،
علاقه لرونکی کولی شی چه د عقد په
بطلان تمسک وکی.

۶۱۶ ماده:

اجازه بر عقد باطل اثر قانونی نداشته،
اشخاص ذی‌علاقه می‌توانند به بطلان
عقد تمسک نمایند.

۶۱۷ ماده:

که د عقد دیوی حصی بطلان ظاهر شی،
پاتی حصه یی د یوځانگړی عقد په حیث
صحیح گڼل کیږی مگر په هغه صورت
کښی چه عقد د تجزیی وړنه وی.

۶۱۷ ماده:

هرگاه بطلان قسمتی از عقد ظاهر
گردد، قسمت متباقی بحیث عقد
مستقل صحیح پنداشته میشود. مگر
اینکه عقد قابل تجزیه نباشد.

۶۱۸ ماده:

که په باطل عقد کښی د بل صحیح عقد
رکونه موجود شی، ذکر شوی عقد د
دوهم عقد په اعتبار صحیح گڼل کیږی،
په دی شرط چه د عقد دواړو خواوو د
هغی اراده کړی وی.

۶۱۸ ماده:

هرگاه در عقد باطل ارکان صحیح عقد
دیگری موجود گردد، عقد مذکور به
اعتبار عقد دوم صحیح پنداشته
میشود. مشروط بر اینکه عاقدین آنرا
اراده نموده باشند.

۶۱۹ ماده:

باطل عقد د قانونی عقد د تاثیرونو
نتیجه نه ورکوی مگر د عادی حادثی په
حیث د ضمان مستوجب گرځی.

۶۱۹ ماده:

عقد باطل منتج به اثرات عقد قانونی
نگردیده، مگر بحیث حادثه عادی
مستوجب ضمان می‌گردد.

درېیم جزء - فاسد عقد

جزء سوم - عقد فاسد

۶۲۰ ماده:

فاسد عقد هغه دی چه د اصل له حیثه
مشروع او دصفت له حیثه نامشروع وی
په داسی توگه چه اصل یی صحیح وی د
هغی په رکن او موضوع کښی خلل وجود
و نه لری، مگر د ځینو خارجی سببونو په

۶۲۰ ماده:

عقد فاسد آنست که اصلاً
مشروع و وصفاً غیر مشروع
باشد، بنحویکه اصلاً صحیح بوده
در رکن و موضوع آن خللی وجود
نداشته باشد. مگر به اعتبار بعضی

اساس فاسد وگنیل شی.

اوصاف خارجی فاسد باشد.

۶۲۱ ماده:

فاسد عقد د هغه شی ملکیت چه عقد پری شوی، نه افاده کوی، مگر داچه قبض د هغی د مالک په رضاء صورت موندلی وی.

۶۲۱ ماده:

عقد فاسد ملکیت معقود علیه را افاده نمی کند، مگر اینکه قبض به رضای مالک آن صورت گرفته باشد.

۶۲۲ ماده:

په هغه عقد کبسی چه په عین مال وی د هغی تعلیق او یوځای والی د فاسد شرط سره جواز نه لری او عقد فاسد گنیل کیږی.

۶۲۲ ماده:

در عقود معاوضوی، تعلیق واقتران عقد، بشرط فاسد جواز نداشته در اثر چنین شرط، عقد فاسد پنداشته میشود.

۶۲۳ ماده:

د مال بدلون د غیر مال سره یا په عقد کبسی د داسی تغییرونو واردول چه د فاسد شرط سره یوځای وی، صحیح دی او شرط لغو دی. په فاسد شرط د عقد تعلیق د هغی د بطلان موجب گرځی.

۶۲۳ ماده:

در صورت اقراران عقود غیر معاوضوی بشرط فاسد، عقد صحیح بوده، شرط ملغی می باشد. تعلیق عقد به شرط فاسد موجب بطلان آن می گردد.

۶۲۴ ماده:

هغه عقدونه چه محض اسقاطات وپیژندل شی سره د دی چه د مناسب یا نامناسب شرط پوری معلق شوی وی منعقدیږی، او یایی د فاسد شرط سره یوځای والی صحیح گنیل کیږی، په دی صورت کبسی شرط لغو کیږی.

۶۲۴ ماده:

عقودیکه اسقاطات محض شناخته شود، باوجود تعلیق آن به شرط مناسب یا غیر مناسب منعقد گردیده و یا اقراران آن به شرط فاسد صحیح پنداشته میشود، شرط درینصورت ملغی می گردد.

۶۲۵ ماده:

کوم عقدونه چه اطلاقونه وپیژندل شی

۶۲۵ ماده:

عقودیکه اطلاقات شناخته شود،

تعلیق آن به شرط مناسب و شرط فاسد صحیح بوده، شرط فاسد ملغی پنداشته میشود.

ماده ۶۲۶:

هریک از طرفین عقد یا ورثه شان می توانند، عقد فاسد را فسخ نمایند، مگر اینکه سبب فساد از بین رفته باشد.

ماده ۶۲۷:

اجازه بر عقد فاسد اثر قانونی نداشته و تنازل از حق فسخ، جواز ندارد.

ماده ۶۲۸:

هرگاه فساد در نفس عقد موجود شود، طرفین می توانند عقد را پیش از قبض و بعد از آن فسخ نمایند.

ماده ۶۲۹:

هرگاه فساد به اثر شرط موجود گردد، طرفین می توانند عقد را پیش از قبض فسخ نمایند، مگر اینکه شرط فاسد برضایت طرفین از بین برود. همچنان طرفین عقد می توانند در صورتیکه صاحب شرط از شرط خود منصرف نگردد، عقد را بعد از قبض فسخ

دهی تعلیق مناسب او فاسد شرط پوری صحیح دی، شرط لغو گنجل کیپی.

ماده ۶۲۶:

د عقد د دواړو خواوو څخه هریو یا د هغوی وارثان کولی شی چه فاسد عقد فسخ کی مگر داچه د فساد سبب د مینځه تللی وی.

ماده ۶۲۷:

په فاسد عقد اجازه، قانونی اثر نه لری او د فسخ کولو د حق څخه تنازل جواز نه لری.

ماده ۶۲۸:

که پخپله عقد کبسی فساد موجود شی نو د عقد دواړه خواوی کولی شی چه عقد د قبض ترمخه یا ترهغی وروسته فسخ کی.

ماده ۶۲۹:

که فساد د شرط په اثر موجود شی، دواړه خواوی کولی شی چه عقد د قبض ترمخه فسخ کی، مگر داچه د دواړو خواوو په رضا، فاسد شرط د مینځه ولاړ شی. همدارنگه د عقد دواړه خواوی کولی شی په هغه صورت کبسی چه د فاسد شرط خاوند د خپل شرط څخه تیرنه شی، عقد د قبض څخه وروسته

فسخ کی.

نمایند.

۶۳۰ ماده:

ماده ۶۳۰:

د فاسد شرط خاوند کولای شی د عقد د صحیح جزء په تمسک شرط ساقط کی او د مقابل لوری څخه د عقد د تنفیذ غوښتنه وکی. مقابل لوری د شرط د ساقطولو وروسته نه شی کولی د عقد، د فسخ کیدلو غوښتنه وکی. د عقد د صحیح جزء تاثیر هغه وخت ظاهریږی چه د یوځانگړی عقد په حیث مینځ ته راشی.

صاحب شرط فاسد، می تواند به تمسک جزء صحیح عقد شرط را ساقط و تنفیذ عقد را از طرف مقابل مطالبه نماید، طرف مقابل نمیتواند بعد از اسقاط شرط، فسخ عقد را مطالبه کند. اثر جزء صحیح عقد وقتی ظاهر می گردد که بحیث عقد مستقل در آید.

۶۳۱ ماده:

ماده ۶۳۱:

په فاسد عقد کښی قبض د فسخ کیدو وړ ملکیت افاده کوی، او تصرف کوونکی د قیمت یا مثل په ورکولو مکلف کیږی نه د مسمی. دا عقد د قبض شوی مال تصرف بیرته اعاده کوی او دهغی څخه دگتی اخیستل نه افاده کوی.

قبض در عقد فاسد، ملکیت قابل فسخ را افاده نموده و متصرف به پرداخت قیمت یا مثل مکلف میگردد نه مسمی، این عقد تصرف مال قبض شده را افاده نموده و انتفاع از آن را افاده نمی کند.

۶۳۲ ماده:

ماده ۶۳۲:

په فاسد عقد کښی قبض کوونکی د قبض شوی مال عقد د درپیم شخص سره وکی د فسخ کیدو حق ساقطیږی. په دی صورت کښی اصلی مالک کولی شی د عقد کره شوی مال د اعادی غوښتنه د درپیم شخص څخه وکی. همدارنگه درپیم شخص کولی شی چه د

هرگاه قبض کننده در عقد فاسد، مال قبض شده را با شخص ثالث عقد نماید، حق فسخ ساقط میگردد. درین صورت مالک اصلی می تواند، اعاده معقود علیه را از شخص ثالث مطالبه نماید. همچنان شخص ثالث می تواند، قیمت یا مثل

معقود علیه را از قبض کننده مطالبه کند.

ماده ۶۳۳:

تغییر در مال قبض شده باساز زیادت متصل یا منفصل مانع فسخ نمی گردد، درین صورت رد مال قبض شده با زیادت لازم میگردد.

ماده ۶۳۴:

هرگاه تغییر در مال قبض شده، به اثر نقصان صورت گرفته باشد، صاحب مال میتواند، اعاده مال مذکور را با جبران خساره مطالبه نماید. مگر اینکه نقص ناشی از عمل مالک باشد.

ماده ۶۳۵:

هرگاه مال قبض شده تغییر شکل نماید، فسخ باطل و قیمت روز قبض مال لازم می گردد.

ماده ۶۳۶:

عقد فاسد منتج به اثرات عقد قانونی نگردیده، مگر بحیث يك حادثه عادی مستوجب ضمان می گردد.

عقد کره شوی مال قیمت یا مثل د قبض کونکی خخه و غواپی.

ماده ۶۳۳:

په قبض شوی مال کنبی د متصل یا منفصل زیادت په اساس تغییر د فسخ کیدو مانع نه گرخی. په دی صورت کنبی د قبض شوی مال ردول د زیادت سره، لازمیری.

ماده ۶۳۴:

که په قبض شوی مال کنبی د نقصان په سبب تغییر راغلی وی، د مال خاوند کولی شی د خساری د جبران سره د ذکر شوی مال د اعادی غوښتنه وکی، مگر داچه نقص د مالک د عمل خخه پیدا شوی وی.

ماده ۶۳۵:

که د قبض شوی مال شکل تغییر وکی نو فسخ باطله او د قبض د ورخی قیمت لازمیری.

ماده ۶۳۶:

فاسد عقد د قانونی عقد د تاثیرونو نتیجی ته نه رسیپی مگر د یوی عادی حادثی په حیث د ضمان مستوجب گرخی.

خلورم جزء- موقوف عقد

جزء چهارم - عقد موقوف

۶۳۷ ماده:

ماده ۶۳۷:

(۱) غير نافذ موقوف عقد د حقوقى اثر نشتوالى لرى، او د هغى خخه دملكيت ثبوت نه افاده كيږي مگر د هغه شخص په اجازه چه د عقد په موضوع او په هغى كېسې د تصرف د واك خاوند وي، او د هغه اجازه د صحت د ټولو شرطونو لرونكى وي.

(۱) عقد موقوف غير نافذ، فاقد اثر حقوقى بوده، ثبوت ملكيت از آن افاده نمى گردد. مگر با اجازه شخصيكه بر موضوع عقد و تصرف در آن صاحب صلاحيت بوده و اجازه وي داراي جمله شرايط صحت باشد.

(۲) د راتلونكو اشخاصو عقد موقوف گڼل كيږي:

(۲) عقد اشخاص ذيل موقوف پنداشته ميشود:

۱- فضولى.

۱- فضولى.

۲- هغه خرخوونكى چه عين مال دوه يم ځل د اخیستونكى خخه په غير په بل چا خرڅ كى.

۲- بائعيكه عين مال را بار ديگر به شخص غير مشتري، بفروشد.

۳- غصبوونكى.

۳- غاصب.

۴- نايب يا د نايب وكييل چه دنيايت د ټاكلو حدودو خخه عدول وكى.

۴- نايب يا وكييل نايب كه از حدود معينه نيايت، عدول نمايد.

۵- د عين مرهونى مالك.

۵- مالك عين مرهونه.

۶- د هغه مخكو مالك چه مخكه يي په دهقانى ورکول شوى وي او تخم د دهقان وي مگر داچه په خاص قانون كېسې بل رنگه حكم شوى وي.

۶- مالك اراضى به زراعت داده شده، درحاليكه بذر از زارع باشد. مگر اينكه در قانون خاص طور ديگر حكم شده باشد.

۷- د مرگ د مرض رنخور چه پخپل وارث یی خرڅ کی.
۷- مریض مرض موت که به وارث خود بفروشد.

۸- مختار وصی چه په خپل وارث یی خرڅ کی.
۸- وصی مختار که به وارث خود بفروشد.

۹- هغه وارث چه پخپل رنخور مورث یی چه د مرگ په مرض کی وی خرڅ کی.
۹- وارثیکه به مورث مریض در مرض موت بفروشد.

۱۰- هغه وارث چه په قرض باندي مستغرقه متروکه خرڅه کی.
۱۰- وارثیکه متروکه مستغرقه بدین را بفروشد.

۱۱- ممیز صغیر.
۱۱- صغیر ممیز.

۱۲- ممیز معتوه.
۱۲- معتوه ممیز.

۱۳- سفیه.
۱۳- سفیه.

۱۴- په غفلت اخته.
۱۴- مبتلا به غفلت.

۶۳۸ ماده:

که څوک بی له وکالته یا نیابته دبل چا له خوا یو تصرف ترسره کی ورته فضولی ویل کیږی.

ماده ۶۳۸:

شخصیکه بدون وکالت یا نیابت تصرفی را از طرف شخص دیگری انجام دهد، فضولی گفته میشود.

۶۳۹ ماده:

دفضولی تصرف صحیح دی او د مالک داجازی پوری موقوف دی که مالک اجازه ونه کړه عقد باطل گنیل کیږی.

ماده ۶۳۹:

تصرف شخص فضولی، صحیح بوده وبه اجازه مالک موقوف می باشد. در صورت عدم اجازه عقد باطل پنداشته میشود.

۶۴۰ ماده:

که قانونی تصرف کوونکی دفضولی تصرف په قول یا فعل تائید کړی، دا تائید د پخوانی وکالت حکم لری، فضول د وکیل په شان د کومو شیانو چه دهغه په تصرف شوی د هغی په بنودلو او ردولو مکلف دی.

۶۴۰ ماده:

هرگاه متصرف قانونی، تصرف فضولی را قولاً یا فعلاً تائید نماید، این تائید حکم وکالت قبلی را داشته شخص فضولی مانند وکیل به ارائه و رد آنچه به تصرف او قرار گرفته مکلف می باشد.

۶۴۱ ماده:

که فضولی هغه مال چه د تصرف موضوع شوی د عقد بلی خواته تسلیم کی، او مال د اجازی ترمخه تلف شی، مالک کولی شی د هغی قیمت د فضولی څخه یا د عقد د بلی خوا څخه وغواړی.

۶۴۱ ماده:

هرگاه شخص فضولی، مالی را که موضوع تصرف قرار گرفته، بطرف دیگر عقد تسلیم نموده و مال قبل از اجازه تلف گردد، مالک می تواند قیمت آنرا از شخص فضولی یا طرف دیگر عقد مطالبه کند.

۶۴۲ ماده:

که فضولی شخص هغه مال چه د تصرف موضوع شوی د عقد بلی خواته تسلیم کی، او کوم شخص چه مال یی تسلیم کړی د مال عقد د بل چا سره وکی، مالک کولی شی چه ددی دواړو عقدونو څخه دیوه اجازه ورکی.

۶۴۲ ماده:

هرگاه شخص فضولی، مالی را که موضوع تصرف قرار گرفته بطرف دیگر عقد تسلیم نموده و تسلیم شونده آنرا باشخص دیگری عقد نماید، مالک می تواند یکی از این دو عقد را اجازه دهد.

۶۴۳ ماده:

فضولی او د عقد بله خوا کولی شی چه د مالک د اجازی ترمخه عقد فسخ کی.

۶۴۳ ماده:

شخص فضولی و طرف دیگر عقد می توانند قبل از اجازه مالک، عقد را فسخ نمایند.

ماده ۶۴۴:

که خو فضولی اشخاص په یوه عقد کښی گډون وکی یو د بل د ضامن په صورت، مسوول گڼل کیږی.

ماده ۶۴۴:

هرگاه چند شخص فضولی در عقد واحد اشتراك نمایند، بصورت متضامن مسوول پنداشته میشوند.

ماده ۶۴۵:

(۱) که فضولی شخص مړشو نو د هغه د وارثانو مکلفیت د وکیل د وارثانو په شان دی.

ماده ۶۴۵:

(۱) در صورت وفات شخص فضولی، مکلفیت ورثه او مانند ملکیت ورثه وکیل پنداشته میشود.

ماده ۶۴۶:

د فضولی د تصرف د اجازی دپاره، پخپله د فضولی وجود، د مقابلی خوا، د اصلی مال د مالک، د مال او د هغی د بدل موجودیت د اجازی د صادریدلو په وخت کښی شرط دی. همدارنگه د تصرف د صادریدلو په وخت کښی د اجازی ورکوونکی وجود لارم گڼل کیږی.

ماده ۶۴۶:

برای صحت اجازه تصرف فضولی، وجود شخص فضولی، طرف مقابل مالک اصل مال و بدل آن، حین صدور اجازه شرط می باشد. همچنان وجود اجازه دهنده، حین صدور تصرف لازم پنداشته میشود.

ماده ۶۴۷:

د موقوف عقد اجازه د هغه شخص له خوا چه واک یی لری په صریحه یا ضمنی توگه صورت موندلی شی. هغه شوک چه د اجازی واک لری کولی شی چه پر عقد باندی خپل اعتراض د یوه

ماده ۶۴۷:

اجازه عقد موقوف از طرف شخصیکه صلاحیت آنرا دارد، طور صریح یا ضمنی صورت می گیرد. شخصیکه صلاحیت اجازه را دارد، می تواند اعتراض خود را مبنی برعقد حداکثر

در خلال يكسال از تاريخ علم بر تصرف يا از بين رفتن سبب نقصان اهليت و يا از بين رفتن سبب موقوف بودن عقد، تقديم نمايد.

ماده ۶۴۸:

در تصرف موقوف، اجازه به زمان صدور تصرف راجع مي گردد، نه به زمان صدور اجازه.

ماده ۶۴۹:

در تصرف موقوف، متصرف نمیتواند حينيكه ملكيت موضوع عقد به او تعلق مي گيرد، از آن انصراف نمايد.

جزء پنجم - عقد نافذ غير لازم

ماده ۶۵۰:

هرگاه عقد طبيعتاً موجب الزام يكي يا طرفين عقد نگردد و يا در آن خيار فسخ براي يكي از طرفين عقد موجود باشد، عقد نافذ غير لازم پنداشته ميشود.

ماده ۶۵۱:

هرگاه يكي از طرفين كه عقد موجب الزام او نگردیده، از آن رجوع نمايد، عقد از تاريخ رجوع، فسخ

كالم به او ردي وكي، به تصرف باندي د علم يا د اهليت د نقصان دمينخه تملو يا د عقد موقوف كيدلو د سبب د ترمينخه تملو د نپتي خخه وړاندي كي.

ماده ۶۴۸:

به موقوف تصرف كبنی اجازه د تصرف د صادریدلو وخت ته راجع كیبری نه د اجازی د صادریدلو وخت ته.

ماده ۶۴۹:

به موقوف تصرف كبنی، تصرف كوونكي نه شی كولی په هغه وخت كبنی چه د عقد د موضوع ملكيت د هغه پوری تعلق ونیسی، ورخخه انصراف وكي.

پنجم جزء - غير لازم نافذ عقد

ماده ۶۵۰:

كه عقد د خپل طبيعت له حيشه د عقد به دواړو خواوو يا پريوه خوا د الزام موجب نه شی يا په هغی كبنی د عقد د دواړو خواووته يا يوی خواته د فسخ كيدو خيار موجود وی، نو غير لازم نافذ عقد گڼل كیبری.

ماده ۶۵۱:

كه د عقد يوه خوا چه عقد د هغه د الزام موجب شوی نه دی د هغی خخه رجوع وكي، عقد د رجوع د نپتي خخه فسخ

گردیده و آثار مرتب به آن الی تاریخ رجوع، بحال خود باقی می باشد.

فرع سوم - خیاراتی که لزوم عقد را به تأخیر می اندازد

جزء اول - خیار شرط

ماده ۶۵۲:

(۱) عاقدین در جمیع عقود می توانند، حین عقد یا بعد از آن حد اکثر برای سه روز، خیار فسخ یا بقای عقد را شرط بگذارند.

(۲) مدت خیار شرط در مورد وقف، کفاله و حواله گیرنده دین استثنائاً بیش از سه روز جواز دارد. اگر شرط حین عقد گذاشته شده باشد، مدت خیار از وقت عقد و در صورتیکه بعد از عقد گذاشته شده باشد، از زمان موجود شدن شرط، آغاز میگردد.

ماده ۶۵۳:

خیار شرط در عقد لازمی ای که احتمال فسخ را داشته باشد، صحیح بوده و در عقد نکاح، طلاق، صرف، سلم، اقرار، وکالت، هبه و وصیت، صحیح پنداشته نمی شود.

کبری، او په هغی باندی مرتب تاثیرونه د رجوع د نېټې پوری په خپل حال باقی دی.

درپیمه فرعه - هغه خیارونه چه د عقد لزوم وروسته اچوی

لومړی جزء - د شرط خیار

ماده ۶۵۲:

(۱) عقد کوونکی په ټولو عقودو کېنې کولی شی چه د عقد په وخت کېنې یا ترهغی وروسته چه زیاته موده یی دری ورځی وی د فسخ کیدو خیار یا د عقد د دوام شرط کېنېږدی.

(۲) د خیار د شرط موده د وقف، کفالی او د پور د حوالی اخیستونکی په باره کېنې په استثنایی ډول د دری ورځو څخه زیات جواز لری، که شرط د عقد په وخت کېنې کېنېږدول شوی وی، نو د خیار موده د عقد د وخت او که د عقد څخه وروسته کېنېږدول شوی وی د شرط د موجودیدو له وخت پیل کېږی.

ماده ۶۵۳:

د شرط خیار په هغه لازمی عقد کېنې چه د فسخ کیدو احتمال ولری، صحیح دی، د نکاح، طلاق، صرف، سلم، اقرار، وکالت، هبی او وصیت په عقد کېنې صحیح نه گنل کېږی.

ماده ۶۵۴:

د شرط د خیار ورکول د عقد دواړو خواوو ته یا یوی خواته یا د هغوی څخه غیر بل چاته جواز لری.

ماده ۶۵۴:

اعطای خیار شرط برای هر دو یا یکی از طرفین عقد یا غیر آنها جواز دارد.

ماده ۶۵۵:

(۱) که په معاوضه کبسی د شرط دخیار د عقد دواړو خواوو ته مال ورکول شوی وی د عقد بدلونه د یوه د ملکیت څخه هم نه وځی.

ماده ۶۵۵:

(۱) هرگاه در معاوضه، مالی برای طرفین عقد خیار شرط اعطاء شده باشد، بدلین عقد از ملکیت هیچ یک آنها خارج نمی گردد.

ماده ۶۵۶:

(۲) که د شرط خیار د عقد یوی خواته ورکول شوی وی، د خیار د خاوند مال د هغه د ملکیت څخه نه وځی. او د بلی خوا مال هم د خیار د خاوند په ملکیت کبسی نه داخلیری.

ماده ۶۵۶:

(۲) در صورتیکه خیار شرط، برای یکی از طرفین عقد اعطاء شده باشد، مال صاحب خیار از ملک وی خارج نگردیده ومال طرف دیگر نیز بملک صاحب خیار داخل نمی گردد.

ماده ۶۵۷:

د کوم عقد فسخ کیدل چه د خیار پوری شرط شوی وی، هغه وخت فسخ کیږی چه د خیار خاوند هغه په ټاکلی موده کبسی قولاً یا فعلاً فسخ کی. په قولی فسخ کی په ټاکلی مودی کبسی د عقد په فسخ کیدوکی د مقابل لوری علم شرط دی.

ماده ۶۵۶:

عقدیکه فسخ آن مشروط بخیار گردیده باشد، هنگامی فسخ می گردد که صاحب خیار قولاً یا فعلاً آنرا در مدت معیننه فسخ نماید. در فسخ قولی، علم طرف مقابل به فسخ عقد، در مدت معیننه، شرط می باشد.

ماده ۶۵۷:

که د شرط دخیار خاوند په ټاکلی مودی کبسی داسی قولی یا فعلی اجازه وکی چه د عقد په لزوم د هغه رضاء افاده

ماده ۶۵۷:

اجازة قولی یا فعلی صاحب خیار شرط در مدت معیننه که رضائیت او را بلزوم عقد افاده نماید، عقدی

را که فسخ آن مشروط به اختیار گردیده، تمام و لازم میگرداند، گرچه طرف دیگر به آن علم نداشته باشد.

ماده ۶۵۸:

(۱) هرگاه خیار شرط بطرفین عقد اعطا شده باشد، تنها خیار طرفیکه به آن اجازه میدهد، ساقط گردیده و خیار طرف دیگر الی ختم مدت خیار، باقی می ماند.

(۲) اگر یکی از طرفین عقد را فسخ نماید، اجازه طرف دیگر اعتبار ندارد.

ماده ۶۵۹:

هرگاه مدت خیار در عقد مشروط به خیار بدون فسخ یا اجازه صاحب خیار منقضی گردد، عقد لازم و تمام پنداشته میشود.

ماده ۶۶۰:

(۱) هرگاه صاحب خیار در خلال مدت خیار قبل از فسخ یا اجازه عقد وفات نماید، عقد لازم گردیده و ورثه از حق خیار استفاده کرده می تواند مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

(۲) اگر خیار شرط به طرفین عقد اعطا شده و یکی از طرفین وفات

کند، نو هغه عقد چه فسخ کیدل یی د خیار پوری مشروط شوی، پوره او لازم گرځوی، که څه هم بله خوا په هغی علم ونه لری.

ماده ۶۵۸:

(۱) که د عقد دواړو خواوو ته د شرط خیار ورکول شوی وی یواځی د هغی خوا خیار چه ورته اجازه ورکول ساقطیږی او د بلی خوا خیار، د خیار د مودی ترپایه پوری پاتی کیږی.

(۲) که یو د عاقدینو څخه عقد فسخ کی د بلی خوا اجازه اعتبار نه لری.

ماده ۶۵۹:

که په مشروط عقد کښی د خیار موده د خیار د خاوند د فسخ کیدو یا اجازی په غیر، تیره شی، عقد لازم او پوره گڼل کیږی.

ماده ۶۶۰:

(۱) که د خیار خاوند د خیار مودی په اوږدو کښی د عقد د فسخ کیدو یا اجازی تر مخه مړ شی، عقد لازم پری او وارثان د خیار د حق څخه گټه اخیستی شی. مگر دا چه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

(۲) که د خیار شرط د عقد دواړو خواوو ته ورکول شوی وی او د عقد یوه خوا مړ

نماید، عقد در مورد متوفی لژم گردیده و خیار طرف دیگر الی ختم مدت خیار باقی می ماند.

ماده ۶۶۱:

لزوم عقد، از وقت صدور آن، اعتبار دارد.

جزء دوم - خیار تعیین

ماده ۶۶۲:

(۱) قرار دادن یکی از اشیاء معین بحیث موضوع عقد، مجاز بوده و طرفین عقد می توانند از خیار تعیین استفاده نمایند.

(۲) اگر خیار تعیین بصورت مطلق ذکر گردیده باشد، متصرف الیه صاحب خیار پنداشته میشود. مگر اینکه قانون طور دیگری حکم نموده و یا موافقه طرفین به خلاف آن صورت گرفته باشد.

ماده ۶۶۳:

اشیائی که بحیث موضوع خیار تعیین قرار می گیرد، بیش از سه شیء بوده نمی تواند.

ماده ۶۶۴:

مدت خیار تعیین از سه روز تجاوز نمیکند، آغاز مدت از وقت موافقه

شیء، عقد د مری به باره کنبی لژمیری او د بلی خوا به باره کنبی د خیار د مودی ترپای پوری پاتی کیری.

ماده ۶۶۱:

د عقد لژمیدل د هغی د صادریدلو له وخته اعتبار لری.

دوهم جزء - د تاکلو خیار

ماده ۶۶۲:

(۱) د یوه تاکلی شیء د عقد د موضوع په حیث قرار ورکول جایز دی، د عقد دواړه خواوی کولی شی د تاکلو د خیار څخه گټه واخلي.

(۲) که د تاکلو خیار په مطلق صورت ذکر شوی وی نو چاته چه په شیء کنبی تصرف کولو ارتباط پیدا کړی وی، د خیار خاوند گنل کیری مگر داچه قانون یا موافقی د هغی په غیر حکم کړی وی.

ماده ۶۶۳:

کوم شیء چه د خیار د موضوع په حیث تاکل کیری باید چه د دری شیانوڅخه زیات نه وی.

ماده ۶۶۴:

د تاکلو د خیار موده د دری ورځو څخه نه شی زیاتیدلی، د مودی پیل د

موافقی د وخته اعتبار لری.

اعتبار دارد.

ماده ۶۶۵:

ترخو چه دخیار خخه کار اخیستل کپری تر هغی وخته عقد غیر لازم دی، که خیار په صریحه یا ضمنی توگه پوره شو، په هغه خه کبسی چه خیار پوره شوی په هغی کبسی عقد نافذ او لازم گنل کپری.

ماده ۶۶۵:

عقد تا زمان بکار بردن خیار، غیر لازم بوده و در صورتیکه خیار طور صریح یا ضمنی بکار برده شود، عقد در آنچه خیار در مورد آن انجام یافته، نافذ و لازم پنداشته می شود.

ماده ۶۶۶:

خیار تاکل د عقد د صادریدلو وخت ته راجع کپری.

ماده ۶۶۶:

تعیین خیار بوقت صدور عقد، راجع می گردد.

ماده ۶۶۷:

که د ټاکلو خیار متصرف الیه ته ورکول شوی وی نو حکم یی په یوه شی کبسی د ملکیت ثابتیدل دی او پاتی نورشیان که یی په تصرف کی وی، امانت گنل کپری.

ماده ۶۶۷:

هرگاه خیار تعیین به متصرف الیه اعطا شده باشد، ملکیت او در یکی از اشیاء ثابت پنداشته شده، اشیاء دیگر موضوع خیار تعیین که در تصرفش باشد، امانت شمرده میشود.

ماده ۶۶۸:

(۱) که تصرف کوونکی دخیار دمودی د تیریدو ترمخه دخیار د موضوع په یوه شی کبسی تصرف وکه، نو تصرف یی د متصرف الیه د اختیار پوری موقوف دی.

ماده ۶۶۸:

(۱) هرگاه متصرف در یکی از اشیاء موضوع خیار، قبل از انقضای میعاد خیار، تصرف نماید تصرف او موقوف باختیار متصرف الیه میباشد.

(۲) که د تصرف مورد شی بیا

وروسته د متصرف الیه له خوا وټاکل شی، حکم یی د منعقدیدو له وخته اعتبار لری، د تصرف کوونکی

(۲) اگر شی مورد تصرف، بعداً از طرف متصرف الیه تعیین گردد، حکم آن از وقت انعقاد اعتبار داشته، تصرف متصرف، باطل

تصرف باطل گنجل کیبری.

پنداشته میشود.

ماده ۶۶۹:

ماده ۶۶۹:

(۱) که د تپاکلود خیار د موضوع د شیانو خوخه کوم یو د قبض تر مخه هلاک شی متصرف الیه په پاتی کنبی خیار لری.

(۱) هرگاه یکی از اشیاء موضوع خیار تعیین، پیش از قبض هلاک گردد، متصرف الیه می تواند در تعیین باقیمانده آن از خیار استفاده نماید.

(۲) که د پورتنی فقری ټول درج شوی شیان هلاک شی، عقد باطل گنجل کیبری.

(۲) در صورتیکه تمام اشیای مذکور هلاک گردد، عقد باطل پنداشته میشود.

ماده ۶۷۰:

ماده ۶۷۰:

(۱) که د ټاکلو د خیار د موضوع یو شی د قبض کولو وروسته هلاک شی، نو هلاک شوی شی د عقد موضوع گنجل کیبری او متصرف الیه د هغی د ثمن په ورکولو مکلف کیبری.

(۱) هرگاه یکی از اشیای موضوع خیار تعیین، بعد از قبض هلاک گردد، شی هلاک شده موضوع عقد پنداشته شده و متصرف الیه به تادیه ثمن آن مکلف می گردد.

په دی صورت کنبی پاتی شیان امانت گنجل کیبری او متصرف ته د ردولو وړ دی، که ټول ذکر شوی شیان د قبضولو وروسته هلاک شی نو په هغه صورت کنبی چه یو د بل پسی هلاک شوی وی لمړنی شی د عقد موضوع او پاتی شیان امانت گنجل کیبری.

درین صورت اشیای باقیمانده، امانت محسوب گردیده وقابل رد به متصرف می باشد. اگر تمام اشیای مذکور بعد از قبض هلاک گردد، در صورتیکه یکی بعد دیگری هلاک شده باشد، شی اولی موضوع عقد شناخته شده، اشیای باقیمانده امانت پنداشته میشود.

(۲) که ټول شیان په یوه وخت کنبی هلاک شوی وی، متصرف

(۲) اگر هلاک تمام اشیاء در زمان واحد صورت گرفته باشد، متصرف الیه به

پرداخت ثمن یکی از اشیاء مکلف بوده، اشیای باقیمانده امانت پنداشته میشود.

ماده ۶۷۱:

(۱) هرگاه خیار به شخص متصرف اعطا شده باشد، اشیاء موضوع خیار تا زمان تعیین در ملك او باقیمانده و بعد از تعیین یکی از اشیاء، شی تعیین شده، موضوع عقد پنداشته می شود.

(۲) اگر متصرف در یکی از اشیاء تصرف نموده باشد، تصرف او جایز پنداشته می شود.

ماده ۶۷۲:

(۱) متصرفی که خیار تعیین، به او اعطا شده، میتواند عقد را فسخ یا ابرام نماید. تصرف او در اشیای موضوع خیار تعیین، مجاز بوده این تصرف او فسخ عقد پنداشته میشود.

(۲) در صورتیکه متصرف، متصرف الیه را به قبول یکی از آنها مکلف نماید، متصرف الیه به آن ملزم شناخته میشود.

ماده ۶۷۳:

هرگاه تمام اشیای موضوع خیار تعیین، قبل از قبض هلاک گردد،

الیه د یوه شی د ثمن په ورکولو مکلف دی او پاتسی امانت گنهل کیږی.

ماده ۶۷۱:

(۱) که خیار متصرف ته ورکول شوی وی، د خیار د موضوع شیان د ټاکلو تر وخته د هغه په ملکیت کښی پاتی کیږی او د ټاکلو وروسته یو ټاکل شوی شی د عقد موضوع گنهل کیږی.

(۲) که متصرف په یوه شی کښی تصرف کړی وی نو تصرف یې جایز گنهل کیږی.

ماده ۶۷۲:

(۱) کوم متصرف ته چه د ټاکلو خیار ورکول شوی وی، کولی شی چه عقد فسخ او یا یې تړون وکی، د هغه تصرف د ټاکلو د خیار د موضوع په شیانو کښی جایز دی، هغه دا تصرف د عقد فسخ کیدل گنهل کیږی.

(۲) که متصرف د پورتنیو شیانو څخه په یوه شی، متصرف الیه مکلف کی، نو متصرف الیه ورباندی ملزم کیږی.

ماده ۶۷۳:

که د ټاکلو د خیار د موضوع ټول شیان تر قبضیدو د مخه هلاک شی، هلاک

اشیای هلاک شده به حساب متصرف بوده و تصرف باطل پنداشته میشود. در صورت هلاک بعضی از اشیاء، خیار متصرف باقی بوده او می تواند متصرف الیه را به قبول شی باقیمانده ملزم یا عقد را فسخ نماید.

ماده ۶۷۴:

(۱) هرگاه یکی از اشیای موضوع خیار تعیین بعد از قبض هلاک شود، شی هلاک شده به صفت امانت بحساب متصرف می باشد. او می تواند متصرف الیه را به قبول یکی از اشیاء باقیمانده ملزم نموده یا عقد را فسخ نماید. اگر تمام اشیاء مذکور یکی بعد دیگری هلاک شود، شی هلاک شده اولی بصفه امانت بحساب متصرف بوده و متصرف الیه به پرداخت قیمت باقیمانده، مکلف می باشد.

(۲) در صورت هلاک به زمان واحد، یکی بصفه امانت بحساب متصرف و هلاک اشیای باقیمانده باساس قیمت آن بحساب متصرف الیه، پنداشته میشود.

ماده ۶۷۵:

خیار تعیین، بورئه انتقال می نماید.

شوی شیان د متصرف په حساب دی او تصرف باطل گنل کیږی. که ځینی شیان هلاک شو د متصرف خیار پاتی دی، هغه کولی شی چه متصرف الیه د پاتی شی په قبلولو یا د عقد په فسخ کولو ملزم کی.

ماده ۶۷۴:

(۱) که د ټاکلو د خیار د موضوع یو شی د قبض کولو وروسته هلاک شی، هلاک شوی شی د امانت په صفت د متصرف په حساب دی، هغه کولی شی چه متصرف الیه د یوه پاتی شی په قبلولو ملزم کی او یا عقد فسخ کی، که ټول ذکر شوی شیان د یوبل پسی هلاک شی، لمړنی هلاک شوی شی د امانت په صفت د متصرف په حساب او د پاتی شیانو هلاک د هغی د قیمت په اساس د متصرف الیه په حساب گنل کیږی.

(۲) که ټول شیان په یوه وخت کبسی هلاک شو، یو یی د امانت په صفت د متصرف په حساب او د پاتی نورو شیانو هلاک د هغی د قیمت په اساس د متصرف الیه په حساب گنل کیږی.

ماده ۶۷۵:

د ټاکلو خیار وارثانو ته انتقالیږی.

درپیم جزء - د لیدلو خیار

۶۷۶ ماده:

په لاندنیو مواردو کښی د لیدلو په خیار بی له پخوانی شرط څخه د عقد د فسخ کولو حق ثابتیږی.

۱- د هغه اعیانو اخیستل چه ټاکل یی لارم وی او په ذمه باندي د ثابتو پورونو دجملی څخه نه وی.

۲- د اعیانو اجاره.

۳- د غیر مثلی اعیانو ویشل.

۴- په هغه مال صلحه چه په خپل ذات کښی عین وی.

۶۷۷ ماده:

په هغی عقدونو کښی چه دفسخ کیدو احتمال نه لری، د لیدلو خیار نه ثابتیږی.

۶۷۸ ماده:

د لیدلو د خیار د ثابتیدو دپاره باید کوم شی چه پری عقد شوی د ټاکلو وړوی اومتصرف الیه هغه د عقد په وخت کښی نه وی لیدلی.

۶۷۹ ماده:

د لیدلو د خیار حق تر هغه وخته پوری پاتی کیږی چه لیدنه د هغی مودی په

جزء سوم - خیار رویت

۶۷۶ ماده:

حق فسخ عقد به خیار رویت، در موارد آتی بدون شرط قبلی ثابت می گردد:

۱- خریدن اعیانیکه تعیین آن لارم بوده و از جمله دیون ثابت در ذمه نباشد.

۲- اجاره اعیان.

۳- تقسیم اعیان غیر مثلی.

۴- صلح بر مالیکه ذاتاً عین باشد.

۶۷۷ ماده:

خیار رویت در عقودیکه احتمال فسخ را ندارد، ثابت نمی گردد.

۶۷۸ ماده:

برای اثبات خیار رویت، معقود علیه باید قابل تعیین بوده ومتصرف الیه آنرا حین عقد، ندیده باشد.

۶۷۹ ماده:

حق خیار رویت تا وقتی باقی میماند که رویت در خلال مدتیکه طرفین

به آن موافقه کرده اند، تمام گردیده یا علت سقوط خیار موجود گردد.

ماده ۶۸۰:

خیار رویت بدیدن موضوع خیار، رضایت صریح یا ضمنی صاحب خیار، مرگ صاحب خیار، هلاک شدن کل یا قسمتی از عین به چنان تصرف صاحب خیار در عین که احتمال فسخ را نداشته باشد یا حق غیر به آن تعلق بگیرد، ساقط می گردد.

ماده ۶۸۱:

فسخ عقد در خیار رویت، بقول یا فعل صریح یا ضمنی تمام پنداشته شده، بحکم محکمه یا رضایت طرف دیگر موقوف نمی باشد.

جزء چهارم - خیار عیب

ماده ۶۸۲:

حق فسخ عقد بخیار عیب، بدون شرط قبلی ثابت می گردد.

ماده ۶۸۳:

خیار عیب در عقودی ثابت می گردد

اوردو کنبی چه دوارو خواوو پری موافقه کری، پوره شی یا د خیار د سقوط علت پیدا شی.

ماده ۶۸۰:

د لیدلو خیار د خیار د موضوع په لیدلو، د خیار د خاوند په صریح یا ضمنی رضایت، د خیار د خاوند په مرگ، د ټول عین یا د هغی د یوی برخی په هلاکیدو، په عین کنبی د خیار د خاوند په دارنگه تصرف سره چه د فسخ کیدو احتمال و نه لری یا د بل چا حق د عین پوری تعلق ونیسی، ساقطیږی.

ماده ۶۸۱:

د لیدلو په خیار کنبی د عقد د فسخ کیدلو حق په صریح یا ضمنی قول یا فعل پوره گڼل کیږی، د محکمی د حکم یا د بلی خوا د رضایت پوری موقوف نه دی.

څلورم جزء - د عیب خیار

ماده ۶۸۲:

د عقد د فسخ کیدلو حق د عیب په خیار سره بی د پخوانی شرط څخه ثابتیږی.

ماده ۶۸۳:

د عیب خیار په هغه عقدونو کنبی

ثابتیری چه د فسخ کیدو احتمال ولری.

که احتمال فسخ را داشته باشد.

۶۸۴ ماده:

عیب هغه وخت د خیار موجب کیدی شی چه د عقد تر مخه موجود وی او د مبیعی په قیمت کنبی تاثیر ولری، همدارنگه چه متصرف الیه په هغی علم ونه لری او متصرف د عیب خخه برائت نه وی شرط کړی.

۶۸۴ ماده:

عیب، وقتی موجب خیار شده می تواند که قبل از عقد موجود بوده و در قیمت مبیعه مؤثر باشد، همچنان متصرف الیه، به آن علم نداشته و متصرف برائت عیب را شرط نگذاشته باشد.

۶۸۵ ماده:

(۱) که عیب د دی قانون د (۶۸۴) مادی د درج شوو شرطونو لرونکی وی، عقد په متصرف الیه نه لزمیری او هغه کولی شی چه خپله اراده د قبضیدو تر مخه نقض کی او د هغی خخه متصرف ته خبر ورکی.

۶۸۵ ماده:

(۱) هرگاه عیب حاوی شروط مندرج ماده (۶۸۴) این قانون باشد، عقد بر متصرف الیه لزم نگردیده او می تواند به اراده خود آنرا قبل از قبض، نقض نموده و از آن بمتصرف اعلان نماید.

(۲) دعیب په سبب د قبضیدو وروسته

د عقد نقضول بی د دواړو خواوو درضا یا د واک لرونکی محکمی د حکمه په غیر صورت نه شی موندلی.

(۲) نقض عقد بعد از قبض به سبب

عیب، بدون رضایت طرفین یا حکم محکمه با صلاحیت صورت گرفته نمی تواند.

۶۸۶ ماده:

که متصرف الیه د عیب په خیار یو عقد نقض کی عقد فسخ کیږی، که مبیعه قبض شوی وه د هغی ردول او که ثمن ورکول شوی وو د هغی غوښتنه لزمیری.

۶۸۶ ماده:

هرگاه متصرف الیه عقدی را بخیار عیب نقض نماید، عقد فسخ گردیده، رد مبیعه در حال قبض و مطالبه ثمن در صورتیکه پرداخته شده باشد، لزم میگردد.

ماده ۶۸۷:

متصرف الیه نه شی کولی که یی معیوب شی د خان سره ساتلی وو د متصرف خخه د ثمن د نقصان غوښتنه وکی، مگر په هغه صورت کښی چه د شی ردول بی د متصرف د مداخلی ممکن نه وی او د هغی عوض ورته نه وی رسیدلی.

متصرف الیه نه شی کولی که یی معیوب شی د خان سره ساتلی وو د متصرف خخه د ثمن د نقصان غوښتنه وکی، مگر په هغه صورت کښی چه د شی ردول بی د متصرف د مداخلی ممکن نه وی او د هغی عوض ورته نه وی رسیدلی.

ماده ۶۸۸:

خیار عیب به هلاک شدن موضوع خیار، زیادت یا نقصان آن، اسقاط خیار از طرف صاحب خیار یا رضایت او به عیب، بعد از علم به آن و یا تصرف او در شی قبل از علم به عیب ساقط میگردد.

ماده ۶۸۸:

د عیب خیار، د خیار د موضوع په هلاکیدو، د هغی د زیاتوالی یا نقصان په سبب، د خیار د خاوند له خوا د خیار ساقطیدل، یا د عیب د علم خخه وروسته په هغی رضایت او یا د عیب د علم خخه تر مخه په شی کښی د هغه تصرف، ساقطیری.

ماده ۶۸۹:

خیار عیب، بمرگ متصرف الیه ساقط نگردیده و ورته قایم مقام او شناخته میشود.

ماده ۶۸۹:

د عیب خیار د متصرف الیه په مرگ نه ساقطیری او وارثان د هغه قایم مقام گنل کیری.

مبحث چهارم - آثار عقد

فرع اول - آثار عقد در مورد طرفین عقد

ماده ۶۹۰:

عقد صحیح که با انعقاد آن آثاری از قبیل احکام و حقوق مرتب

خلورم مبحث - د عقد آثار

لومری فرعه - د عقد آثار د عقد د دواړو خواوو په باره کښی

ماده ۶۹۰:

د صحیح عقد په منعقیدو چه آثار لکه حکمونه او حقوق مرتب کیری د داسی

میگردد، عقدیست که ذاتاً و وصفاً مشروع بوده، صیغه آن در مورد شی ای که قابلیت حکم آنرا داشته و از شخص صاحب اهلیت صادر گردیده باشد، همچنان اوصاف آن صحیح و عاری از خلل بوده و مقرون به شرط فاسد کننده عقد نباشد.

ماده ۶۹۱:

اثر عقد بر عاقدین و خلف عام آنها با رعایت عدم اخلال قواعد میراث راجع میشود، مگر اینکه از عقد، طبیعت معامله یا نص قانون عدم رجعت آن به خلف عام دانسته شود.

ماده ۶۹۲:

هرگاه وجایب و حقوق شخصی ناشی از عقد، به مالی راجع باشد که بعداً به خلف خاص انتقال نماید، حقوق و وجایب مذکور، نیز حین انتقال مال، انتقال مینماید، مشروط بر اینکه مستلزم مال بوده خلف حین انتقال مال به آن علم داشته باشد.

ماده ۶۹۳:

هرگاه عقد معاوضه ای که بر اعیان واقع گردیده دارای تمام

عقد خخه عبارت دی چه د ذات او صفت له حیثه مشروع وی او صیغه یی دهغه شی په باره کبنی چه د حکم وړ وی د اهلیت لرونکی شخص خخه صادره شوی وی، همدارنگه صفتونه یی صحیح او دخلل خخه خالی وی او د عقد د فاسدوونکی شرط سره یوخی نه وی.

ماده ۶۹۱:

د عقد اثر د عقد په دواړو خواوو او د هغوی په عام خلف بی له دی چه د میراث عامی قاعدی اخلال کی تطبیقیری، مگر داچه د عقد، د معاملی د طبیعت یا د قانون د نص خخه معلومه شی چه دا اثر عام خلف ته نه راجع کییری.

ماده ۶۹۲:

که د عقد خخه شخصی التزامات او حقوق پیدا شو او داسی مال ته راجع وو چه وروسته خاص خلف ته انتقال پیدا کوی، نو ذکر شوی التزامات او حقوق هم د مال د نقلیدو په وخت کبنی نقلیری خو په دی شرط چه د مال مستلزم وی او خاص خلف ورباندی هغه ته د مال د نقلیدو په وخت کبنی علم ولری.

ماده ۶۹۳:

که د معاوضی عقد چه په اعیانو واقع شوی وی او د صحت د ټولو شرطونو

شرایط صحت باشد، مقتضی ثبوت ملکیت هریک از عاقدین در بدل ملک آنها والزام هریک به تسلیمی ملکش بطرف دیگر می باشد.

ماده ۶۹۴:

هرگاه عقد معاوضه ای که بر منافع اعیان واقع گردیده، دارای تمام شرایط صحت و نفاذ باشد، متصرف عین، به تسلیم آن برای نفع گیرنده و نفع گیرنده به تسلیم بدل منفعت به متصرف عین، مکلف میگردد.

ماده ۶۹۵:

تثبیت دین بر ذمه یا الزام شخص به اجرای عمل و یا توثیق دین، علاوه بر انتقال ملکیت و ترتیب منفعت نیز از آثار عقد، پنداشته میشود.

ماده ۶۹۶:

(۱) عقد بعد از انفاذ لازم پنداشته شده، رجوع از عقد و تعدیل آن بدون رضایت طرفین یا حکم قانون، جواز ندارد.

(۲) در صورت ظهور حوادث استثنائی یا آفات طبیعی و یا

لرونکی وی نو د خپل ملکیت په بدل کښی د عقد د دواړو خواوو د ملکیت د ثبوت تقاضا کوی او هریو د خپل هغه ملکیت په تسلیمیدو بل ته مکلف دی چه عقد پری شوی دی.

ماده ۶۹۴:

که د معاوضی عقد د اعیانو په گټو واقع شوی وی او د صحت او نفاذ ټول شرطونه ولری، نو په عین کښی د متصرف التزام دا ایجابوی چه هغه گټی اخیستونکی ته او د گټی اخیستونکی التزام دا ایجابوی وی چه د عین خاوند ته په بدل کښی د هغو منافعو چه مستحق شوی تسلیم کی.

ماده ۶۹۵:

د ملکیت د نقلیدو او د گټو د مرتبیدو په غیر د معاوضی د عقد د آثارو څخه دا هم ده چه پور په ذمه ثابتوی، یایی په کار کولو لزموی او یا پور محکومی.

ماده ۶۹۶:

(۱) عقد د نافذیدو وروسته لازم گنل کیږی د عقد څخه رجوع او د هغی تعدیل بی د دواړو خواوو د رضاء یا د قانون د حکم په غیر، جواز نه لری.

(۲) په هغه صورت کښی چه استثنائی حادثی یا طبیعی آفتونه یا داسی واقعی

واقعه‌ای که پیش بینی آن ناممکن بوده و مدیون بعثت آن مواجه به چنان مشکلی گردد که وی را به خساره فاحش تهدید نماید، گرچه ایفای تعهد مبنی بر عقد مستحیل نباشد، محکمه می تواند پس از ارزیابی مصالح طرفین تعهد، مدیون را به حد عادلانه تنزیل دهد. هرگونه موافقه برخلاف این حکم باطل پنداشته می شود.

ماده ۶۹۷:

عقد بر آنچه که شامل آن بوده و حسن نیت مقتضی آن باشد، نافذ می گردد. همچنان عقد علاوه از اینکه طرفین را به آنچه در عقد وارد گردیده ملزم می سازد، شامل تمام آنچه طبیعت و جیبه مطابق با حکم قانون، عرف و عدالت مقتضی آن باشد، نیز می باشد.

ماده ۶۹۸:

(۱) هرگاه عقد بصورت اذعان و تحت شرایط غیر عادلانه صورت گرفته باشد، محکمه می تواند شرایط متذکره را تعدیل و یا به برائت ذمه طرف مقابل طوریکه عدالت مقتضی آنست حکم نماید. مگر اینکه شرایط اذعان از طرف مراجع دولتی

ظهور وکی چه دهغی ا تکل ممکن نه وی، او پوروری دهغی په علت د داسی سختیو سره مخامخ شی چه هغه په فاحشی خساری تهدید کی که شه هم د عقد خشه د پیدا شوی التزام تنفیذ مستحیل نه وی، محکمه کولی شی چه د عقد د دواړو خواوو د گټو د موازنی وروسته د پوروری دا ډیر مشکل التزام تریوی عادلانه اندازی پوری راکښته کی، د دی حکم په خلاف هر قسم موافقه باطله گنل کیږی.

ماده ۶۹۷:

عقد په هغه شه چه ورته شامل دی او ښه نیت د هغی تقاضا کوی نافذ کیږی. عقد علاوه په دی چه شه شی په عقد کښی ذکر شوی او دواړه خواوی پری ملزمه وی، ټولو هغه شیانو ته هم شامل دی چه د التزام طبیعت یی د قانون د حکمونو، عرف، او عدالت سره سم، تقاضا کوی.

ماده ۶۹۸:

(۱) که عقد د اذعان په صورت او دغیر عادلانه شرطونو لاندی شوی وی، نو محکمه کولی شی ذکر شوی شرطونه تعدیل کی یا دمقابلی خوا د ذمی په برائت لکه چه عدالت یی تقاضا کوی، حکم وکی. مگر داچه د اذعان شرطونه د دولتی مراجعو له خوا وضع

شوی وی.

وضع شده باشد.

(۲) د خصوصی مؤسسو د اذعان په عقدونو کښی د قراردادونو د فورمو درج شوی شرطونه په شمول د نرخ، د دولت د صلاحیت لرونکو مراجعو له خوا منظور او مراقبت کیږی.

(۲) شرایط مندرج فورمه های قرار داد به شمول نرخ در عقود، اذعان مؤسسات خصوصی از طرف مراجع با صلاحیت دولتی، منظور و مراقبت میشود.

دوه یمه فرعه - د عقد آثار د درېیم شخص په باره کښی

فرع دوم - آثار عقد در مورد شخص ثالث

۶۹۹ ماده:

(۱) که عاقدینو د مواضعی، یا جبر یا د توکو په صورت عقد ترسره کړی وی د عقد کونکو پورور کوونکی او خاص خلف که د ښه نیت لرونکی وی کولی شی چه په ظاهری عقد تمسک وکی، همدارنگه کولی شی چه د عقد هغه شکلیات چه د هغی له امله ورته ضرر رسیدلی ثابت کی او په غیر ظاهری عقد تمسک وکی.

ماده ۶۹۹:

(۱) هرگاه متعاقدین بصورت مواضعه یا جبری ویا مزاح عقدی را انجام داده باشند، داینین متعاقدین و خلف خاص آنها، می توانند در صورتیکه دارای حسن نیت باشند، بعقد ظاهر تمسک نمایند. همچنان می توانند شکلیات عقدی را که به اثر آن متضرر شده اند، ثابت نموده و به عقد غیر ظاهر تمسک نمایند.

۷۰۰ ماده:

(۱) د عقد کونکو او دهغوی د عام خلف

ماده ۷۰۰:

(۱) بین متعاقدین و خلف عام آنها

عقد غیر ظاهر نافذ پنداشته شده، بر عقد ظاهر اثری مرتب نمی گردد.

(۲) اگر متعاقدین، عقد حقیقی را توسط عقد ظاهر مخفی نمایند، عقد حقیقی در صورتیکه واجد تمام شرایط صحت باشد، صحیح پنداشته میشود.

ماده ۷۰۱:

(۱) هرگاه شخص به تعهد شخص ثالث وعده بدهد، شخص ثالث به سبب آن ملزم شناخته نمی شود، در صورت رد وعده از طرف شخص ثالث، وعده دهنده به تعویض مکلف می گردد. اگر وعده دهنده به اجرای وجیبۀ مذکور بدون رسانیدن ضرر به دائن بپردازد، به تعویض وعده مکلف نمی گردد.

(۲) در صورتیکه شخص ثالث وعده را تأیید نماید، از حین صدور تأیید به آن ملزم شناخته میشود. مگر اینکه نسبت تأیید به روز وعده، طور صریح یا ضمنی، معلوم گردد.

ماده ۷۰۲:

(۱) شخص می تواند عقدی را مبنی بر تعهداتی که در آن مصلحت شخص ثالث را شرط گذاشته است، به اسم

ترمنخ، غیرظاهری عقد نافذ گنجل کیرپی، په ظاهری عقد کوم اثر نه مرتبیری.

(۲) که د عقد دواړه خواوی د ظاهری عقد په وسیله، حقیقی عقد پت وساتی، نو حقیقی عقد که د صحت ټول شرطونه ولری، صحیح گنجل کیرپی.

ماده ۷۰۱:

(۱) که څوک د درېیم شخص په التزام وعده وکی، درېیم شخص په دی وعده نه ملزم کیرپی، که درېیم شخص وعده رد کړه، نویه وعده ورکونکی لازم دی چه د هغه سره د عقد کولو تعویض ورکی، که وعده ورکونکی، ذکر شوی التزام بی له دی چه پور ورکونکی ته ضرر ورسیرپی، اجراء کی د وعدی په تعویض نه مکلف کیرپی.

(۲) که درېیم شخص وعده تأیید کی نود تأیید د صادریدو له وخته په هغی ملزم گنجل کیرپی مگر داچه د تأیید څخه په صراحت یا ضمنی توگه معلومه شی چه د تأیید نسبت د وعدی ورخی ته شوی.

ماده ۷۰۲:

(۱) شخص کولی شی چه پخپل نوم په هغه التزاماتو عقدو کی چه هغه یی دبل چا د گټی دپاره شرط کړی وی خو

خود انجام دهد. مشروط بر اینکه در اجرای این تعهد، منفعت مادی یا معنوی شخص او موجود باشد. شخص ثالث به سبب این شرط حق مباشر را به اجرای شرط مذکور کسب می نماید، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

(۲) متعهد می تواند در برابر استفاده از حق مباشر توسط شخص ثالث، بچنان دفعی پردازد که بر عقد وارد می گردد.

همچنان شرط گذار می تواند اجرای مصلحتی را که به نفع شخص ثالث شرط گذاشته است، مطالبه نماید، مگر اینکه از عقد خلاف آن معلوم گردد.

ماده ۷۰۳:

(۱) شرط گذار می تواند پیش از آنکه شخص ثالث موافقه اش را در مورد استفاده از شرط به اطلاع متعهد یا شرط گذار رسانیده باشد، شرطی را که گذاشته است نقض نماید، مگر اینکه مقتضای عقد به خلاف آن باشد. دائنین یا ورثه شرط گذار ازین حق استفاده کرده نمی توانند.

په دی شرط چه ددی التزاماتو په تنفیذ کښی پخپله دهغه مادی یا معنوی گټه موجوده وی، درېیم شخص د دی شرط په سبب د ذکر شوی شرط په تنفیذیدو کښی مستقیم حق پیدا کوی، مگر داچه دهغی په خلاف موافقه شوی وی.

(۲) متعهد کولی شی چه د مستقیم حق څخه د استفادی په مقابل کښی په درېیم شخص په داسی دفعی تمسک وکی چه بر عقد وارد پیری.

همدارنگه شرط ایښودونکی کولی شی دهغی گټی د تنفیذ غوښتنه وکی چه د درېیم شخص په گټه یی شرط کړی مگر داچه د عقد څخه دهغی خلاف معلوم شی.

ماده ۷۰۳:

(۱) شرط ایښودونکی کولی شی پخوا له دی چه درېیم شخص د خپلی موافقی څخه د شرط څخه د استفادی په باره کښی متعهد یا شرط ایښودونکی ته خبر ورکی، کوم شرط چه یی ایښی دی نقض کی مگر داچه د عقد اقتضاء هغی په خلاف وی. د شرط ایښودونکی، پور ورکوونکی او وارثان له دی حق څخه استفاده نه شی کولی.

(۲) گذاشتن شرط، برائت ذمه متعهد را در برابر شرط گذار افاده نمی کند، مگر اینکه طور صریح یا ضمنی به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد. شرط گذار می تواند شخص ثالث را تغییر داده و یا خود را بجای آن قرار دهد.

ماده ۷۰۴:

در شرط گذاشتن به مصلحت غیر جاز است که نفع گیرنده شخص مستقل یا جهت مستقل باشد. همچنان شخص یا جهت که حین عقد ذاتاً معین نباشد، به شرطی بحیث شخص ثالث قرار گرفته می تواند که هنگام ظهور آثار عقد، تعیین شده بتواند.

فرع سوم - تفسیر عقد

ماده ۷۰۵:

اصل در عقد، رضای متعاقدين و نتیجه آنچه که به واسطه عقد بالایی خود لازم ساخته اند، میباشد.

ماده ۷۰۶:

در عقود با رعایت اراده ظاهر متعاقدين، به مقاصد

(۲) د شرط اینبودل د متعهد د ذمی برائت د شرط اینبودونکی په مقابل کبسی نه افاده کوی، مگر داچه په صراحت یا ضمنی توگه د هغی په خلاف موافقه شوی وی. شرط اینبودونکی کولی شی چه درپیم شخص ته تغییر ورکی او یا پخپله د هغه په خای قرار ونیسی.

ماده ۷۰۴:

کوم شرط چه د درپیم شخص په گته اینبودل کیږی، کیدای شی چه گته اخیستونکی مستقل شخص یا مستقل جهت وی، همدارنگه جواز لری چه د عقد په وخت کبسی شخص یا جهت بالذات نه وی ټاکل شوی خو په دی شرط چه د عقد د تاثیر د نتیجو په وخت کبسی د هغوی ټاکل ممکن وی.

درپیمه فرعه - د عقد تفسیر

ماده ۷۰۵:

په عقد کبسی اصل د عقد د دواړو خواوو رضا او د هغه څه نتیجه ده چه دواړو خواوو د عقد په وسیله پرځان لازم کړی دی.

ماده ۷۰۶:

په عقودو کبسی د عقد د دواړو خواوو د ظاهری ارادی په نظر کبسی نیولو سره،

ومعانی اعتبار داده میشود، نه به الفاظ و حروف.

ماده ۷۰۷:

اصل در کلام اراده معنی حقیقی آنست نه اراده معنی مجازی، در صورت امکان اراده معنی حقیقی اراده معنی مجازی جواز ندارد، مگر اینکه اراده معنی حقیقی متعذر باشد.

ماده ۷۰۸:

در برابر صریح به دلالت اعتبار داده نمی شود، هرگاه مفهوم هر دو معارض هم واقع گردد، به صریح ترجیح داده میشود.

ماده ۷۰۹:

در امور باطنی دلیل شی، قایم مقام آن می گردد.

ماده ۷۱۰:

هرگاه مانع و مقتضی معارض هم واقع گردد، به مانع ترجیح داده میشود.

ماده ۷۱۱:

اعمال کلام بهتر از اهمال آنست. تا وقتی که حمل کلام بر یک معنی شده بتواند اهمال آن جواز ندارد، مگر اینکه اعمال آن متعذر گردد.

مقصودونو او معنی گانو ته اعتبار ورکول کیری نه لفظونو او حرفونو ته.

۷۰۷ ماده:

په خبرو کنبی اصل د حقیقی معنی اراده ده، ترخو چه حقیقی معنی امکان لری د مجازی معنی اراده جواز نه لری. او که حقیقی معنی متعذره وی نو د مجازی معنی اراده جواز لری.

۷۰۸ ماده:

د صریح په مقابل کنبی، دلالت اعتبار نه لری، که د دواړو مفهوم یو دبل معارض واقع شی نو صریح ته ترجیح ورکول کیری.

۷۰۹ ماده:

په باطنی امورو کنبی د یوشی دلیل د هغی قایم مقام کیری.

۷۱۰ ماده:

که مانع او اقتضاء یو دبل معارض واقع شی، مانع ته ترجیح ورکول کیری.

۷۱۱ ماده:

په خبره عمل کول د هغی د پریښودو څخه ښه دی. ترخو چه خبره په یوی معنی حملیدای شی، د هغی پریښودل جواز نه لری، که ئی عمل کول متعذر شو نو پریښودله کیری.

- ۷۱۲ ماده: د ځينو هغو ذکر چه د تجزيی وړ نه دی د ټولو د ذکر په شان دی.
- ماده ۷۱۲: ذکر بعضی از آنچه که قابل تجزیه نیست، مانند ذکر کل آنست.
- ۷۱۳ ماده: ترڅو چه د مطلق د تغییر دلیل په صریح یا ضمنی توگه معلوم نه شی پخپل اطلاق پاتی کیږی.
- ماده ۷۱۳: مطلق تا وقتیکه دلیل تغییر آن، طور صریح یا ضمنی موجود نگردد، به اطلاق خود باقی می ماند.
- ۷۱۴ ماده: په حاضر کښی صفت لغو دی او په غایب کښی اعتبار لری.
- ماده ۷۱۴: وصف در حاضر ملغی و در غایب اعتبار دارد.
- ۷۱۵ ماده: تصدیق شوی سوال د مخاطب د ځواب په ضمن کښی اعاده شوی گڼل کیږی.
- ماده ۷۱۵: سوال تصدیق شده در ضمن جواب مخاطب، اعاده شده پنداشته میشود.
- ۷۱۶ ماده: کوم شی چه په څو شرطونو مشروط شوی وی، د یوه شرط په نفی کولو سره، نفی کیږی.
- ماده ۷۱۶: آنچه به چند شرط مشروط گردیده باشد، به انتفای يك شرط منتفی میشود.
- ۷۱۷ ماده: شک د پوروری په گټه تفسیر کیږی.
- ماده ۷۱۷: شك به نفع مدیون، تفسیر میشود.
- ۷۱۸ ماده: حکم د علت د پیدا کیدو سره پیدا او د هغی د لیری کیدو سره لیری کیږی.
- ماده ۷۱۸: حکم، با موجودیت علت، موجود و به انتفای آن منتفی می گردد.
- ۷۱۹ ماده: کوم شی چه د قیاس په خلاف ثابت
- ماده ۷۱۹: آنچه به خلاف قیاس ثابت شده باشد،

چیزی دیگری به آن قیاس شده نمی تواند.

ماده ۷۲۰:

آنچه در عرف معروف باشد، مانند آنست که شرط گذاشته شده باشد.

ماده ۷۲۱:

عادت عام باشد یا خاص، مدار حکم قرار داده می شود.

ماده ۷۲۲:

عادت وقتی اعتبار دارد که عمومیت یا اقلیت داشته باشد. اعتبار به اقلیت شایع داده میشود، نه اقلیت نادر.

ماده ۷۲۳:

آنچه عادتاً ممتنع باشد، مانند آنست که حقیقتاً ممتنع باشد.

ماده ۷۲۴:

حقیقت به دلالت عادت، ترك می شود.

ماده ۷۲۵:

فرع، حکم اصل را دارد.

ماده ۷۲۶:

تابع، تابع حکم متبوع بوده، حکم جداگانه بر آن مرتب نمیگردد.

شوی وی، بل شی پری نه شی قیاسیدلی.

۷۲۰ ماده:

کوم شی چه په عرف کبئی معروف وی د هغه څه په څیردی لکه چه شرط ایښودل شوی وی.

۷۲۱ ماده:

عادت عام وی او که خاص د حکم مدار کیدای شی.

۷۲۲ ماده:

عادت هغه وخت اعتبار لری چه عمومیت یا اکثریت ولری. څپور اقلیت ته اعتبار ورکول کیږی نه نادر اقلیت ته.

۷۲۳ ماده:

کوم شی چه په عادت کبئی منع وی لکه چه په حقیقت کبئی منع وی.

۷۲۴ ماده:

حقیقت د عادت په دلالت ترک کیږی.

۷۲۵ ماده:

فرعه د اصل حکم لری.

۷۲۶ ماده:

تابع، د متبوع حکم تابع دی ځانگړی حکم پری نه مرتب کیږی.

۷۲۷ ماده:

که خوځ د یوشی مالک شی د هغه څه مالک هم گرځی چه دهغی د ضروریاتو څخه دی.

ماده ۷۲۷:

شخصیکه مالک شی گردد، مالک آنچه از ضروریات آن باشد نیز میگردد.

۷۲۸ ماده:

د اصل د ساقطیدو سره، فرعه ساقطیږی، او که باطل شی نوهغه شی چه د هغی په ضمن کبسی دی هم باطلیږی.

ماده ۷۲۸:

با سقوط اصل، فرع ساقط گردیده و در صورت بطلان چیزیکه در ضمن آن باشد، نیز باطل می گردد.

۷۲۹ ماده:

د کوم شی چه صرفول او ترکول یی بی د شرط ایښودلو جواز لری، د شرط ایښودل لازمیږی.

ماده ۷۲۹:

هرآنچه بذل و ترك آن بدون گذاشتن شرط جواز داشته باشد، گذاشتن شرط لازم می گردد.

څلورمه فرعه - د عقد آثار د عقد د ضمان په باره کبسی

۷۳۰ ماده:

که په عقد باندی ملتزم شوی ونه شو کړی د عین د محال والی له امله پخپل التزام وفا وکی او یایی خپل التزام د موافقی شوی میعاد څخه وروسته کړی، نومحکمه کولی شی چه د ضمان حکم ورباندی صادرکی، مگر داچه ثابته کی چه دتنفیذ محال والی یا د ادا کولو وروسته والی د داسی سبب له امله وو چه دهغه د ارادی نه وتلی وو.

ماده ۷۳۰:

هرگاه متعهد نتواند وجیبه را در مورد عقد عیناً ایفا نماید یا اجرای وجیبه را از مدت معیننه بتأخیر اندازد، محکمه می تواند علیه او حکم ضمان را صادر نماید. مگر اینکه ثابت گردد که عدم امکان وفاء یا تأخیر در اجرا وجیبه ناشی از سببی بوده که وی در آن دخیل نبوده است.

فرع چهارم - آثار عقد در مورد ضمان عقد

۷۳۱ ماده:

د عقد دواړه خواوی کولی شی د تنفیذ د نشتوالی یا د ادا کولو د وروسته والی په حالت کښی، په عقد یا تر هغی وروسته موافقه کښی، د مستحق ضمان قیمت تحدید کی.

ماده ۷۳۱:

متعاقدين می توانند اندازه ضمانی را که در حال عدم اجراء یا تأخیر باید پرداخته شود، در حین عقد تعیین یا بعداً به آن موافقه نمایند.

۷۳۲ ماده:

که پور وړی ثابت کی چه ټاکل شوی ضمان عادلانه، نه دی او د هغه ضرر سره چه دنه تنفیذ یو له امله پیدا شوی متناسب نه دی، پور ورکوونکی یی نه مستحق کیږی.

ماده ۷۳۲:

هرگاه مدیون ثابت نماید که ضمان تعیین شده غیر عادلانه بوده و با ضرریکه از عدم تنفیذ نشأت نموده متناسب نمی باشد، دائن مستحق آن شده نمی تواند.

۷۳۳ ماده:

په هغه حالتونو کښی چه ضرر د موافقه شوی ضمان د قیمت څخه زیات وی، نو پور ورکوونکی نه شی کولی چه د موافقه شوی قیمت څخه د زیات غوښتنه وکی، مگر په هغه صورت کښی چه ثابته کی چه پور وړونکی د غش یا د لوی خطا مرتکب شوی وی.

ماده ۷۳۳:

در مواردیکه ضرر عاید بیشتر از اندازه ضمان تعیین شده باشد، دائن نمی تواند مقدار اضافی را از مدیون مطالبه نماید، مگر اینکه ثابت نماید که مدیون مرتکب خیانت یا خطای فاحش گردیده است.

۷۳۴ ماده:

که د ضمان په اندازه تر مخه موافقه نه وه شوی یا په قانون کښی ورباندی صراحت نه وو شوی، محکمه کولی شی پور ورکوونکی ته دواړد شوی خساری او دکاره پاتی کیدو په نظر کښی نیولو سره، هغه وټاکی.

ماده ۷۳۴:

محکمه می تواند در صورت عدم موافقه قبلی به اندازه ضمان یا عدم تصریح آن در قانون بادر نظر داشت خساره وارده بر دائن و کسر عواید وی، اندازه آنرا تعیین نماید.

۷۳۵ ماده:

ماده ۷۳۵:

(۱) هرگاه مدیون از تادیه دینی تأخیر بعمل آرد که موضوع آنرا پول نقد تشکیل داده و مقدار آن حین مطالبه معلوم باشد، دائن می تواند جبران خساره ناشی از تأخیر تادیه را که سالانه معادل (۳) فیصد در موضوعات مدنی باشد، مطالبه نماید.

(۱) که پوروی په داسی پور ورکولو کښی تأخیر وکی، چه موضوع یی نقدی پیسی وی او د غوښتنی په وخت کښی د هغی مقدار معلوم وی، پور ورکونکی کولی شی چه دپور د ادا کولو د وروسته والی له امله د خساری جبیره چی په مدنی موضوعاتو کی ددری په سلو کښی دی، وغواری.

(۲) تأخیر جبران خساره در حالیکه از موافقه طرفین یا عرف معلوم شده نتواند، از تاریخ مطالبه قضائی آغاز میگردد.

(۲) که د دواړو خواوو د موافقی یا د عرف څخه د پور د تأخیر له امله د خساری د جبیری اخیستلو نیتیه نه شوه معلومیدی، نو د تعویض د تطبیق نیتیه دقضائی غوښتنی دښتی څخه شروع کیږی.

۷۳۶ ماده:

ماده ۷۳۶:

طرفین عقدی توانند بر اساس موافقه، جبران خساره مندرج ماده (۷۳۵) این قانون را سالانه بیشتر از سه فیصد تعیین کنند. مشروط بر اینکه از هفت فیصد در سال تجاوز نکند. اتفاقیکه به خلاف آن صورت گرفته باشد، اعتبار نداشته دائن به رد مازاد مقدار مذکور مکلف میگردد.

د عقد دواړه خواوی کولی شی چه د موافقی په اساس د دی قانون د(۷۳۵) مادی درج شوی تضمین، په کال کښی د دری په سلوکی زیات وټاکی، خو په دی شرط چه په کال کښی د اووه په سلو کښی زیات نه شی، که ددی څخه زیاته موافقه شوی وی، اعتبار نلری، دائن د زیاتی اندازی په بیرته ورکولو مکلف کیږی.

۷۳۷ ماده:

ماده ۷۳۷:

هرونوع عمل و منفعتیکه زاید از مقدار

هرونوع عمل یا گټه چه ددی قانون د

مندرج ماده (۷۳۵) این قانون از طرف دائن شرط گردد، منفعت غیر ظاهر شمرده شده در حدود مقدار مندرج ماده مذکور تنزیل داده میشود.

ماده ۷۳۸:

هرگاه ثابت شود که دائن در حال مطالبه حق، سبب طولانی شدن مدت منازعه گردیده است، محکمه می تواند جبران خساره قانونی یا موافقه شده را تنقیص یابسه جبران خساره مدتیکه بدون موجب طولانی گردیده، حکم نه نماید.

فرع پنجم - آثار در مورد
انحلال عقد

جزء اول - فسخ

ماده ۷۳۹:

هرگاه یکی از عاقدین در عقودیکه الزام را به طرفین عقد متوجه میسازد وجبیه را ایفاء نه نماید، طرف مقابل می تواند فسخ عقد را و در صورت لزوم با جبران خساره از طرف دیگر مطالبه نماید.

عقودیکه طبیعتاً غیر لازم بوده یا به خیاری مقترن گردیده باشد که موجب فسخ گردد، ازین حکم مستثنی است.

مادی د اندازی خُخه د پور ورکونکی له خوا زیاته شرط شی، پته گته گنل کیپی او باید چه د پورتنی اندازی پوری کمه شی.

ماده ۷۳۸:

که ثابتہ شی چه پور ورکونکی د پور د غوبنتنی په حالت کبسی، د جگپی د اوږدیدو سبب شوی دی، محکمه کولی شی چه قانونی یا موافقه شوی تعویض کم یا د هغی مودی په تعویض حکم ونه کی چه په هغی کبسی بی موجبہ جگپه اوږده شوی ده.

پنځمه فرع - د عقد آثار د عقد د
منحلیدو په باره کبسی

لومړی جزء - فسخ

ماده ۷۳۹:

په هغه عقدونو کبسی چه د عقد دواړو خواوو ته الزام متوجه کوی نوکه یوی خوا خپل التزام ترسره نه که، بله خوا کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو او د اقتضاء په وخت کی د تعویض سره غوبنتنه وکی.

هغه عقودچه طبیعتاً غیر لازم وی یا هغه خیار ته مقترن شوی وی چه د فسخ موجب گرځی، له دی حکمه مستثنی دی.

ماده ۷۴۰:

د فسخ کیدو د ابلاغ په صورت کښی، محکمه کولی شی پورورپی ته د خپل التزام د تنفیذ دپاره تریوی ټاکلی مودی دپاره مهلت ورکی.

ماده ۷۴۰:

در حالت ابلاغ فسخ، محکمه میتواند مادیون راغرض اجرای وجیبه مهلت بدهد.

ماده ۷۴۱:

کوم شی چه پورورپی نه وی ترسره کړی او نسبت التزام ته ډیر کم وی، محکمه کولی شی چه د فسخ کیدو غوښتنه ردکی.

ماده ۷۴۱:

هرگاه آنچه رامدیون ایفاء نه نموده، نسبت به تعهدناچیز باشد، محکمه می تواند مطالبه فسخ را رد نماید.

ماده ۷۴۲:

که دواړه خواوی موافقه وکی چه د عقد څخه پیدا شوی التزامونه هریو ترسره نه کړل، نو عقد به د خپله ځانه بی د محکمی د حکمه فسخ گڼل کیږی، دا موافقه جواز لری. خو دا موافقه دفسخ کیدو ابلاغ دمینځه نه وړی، مگر داچه دواړو خواوو په لیکلی توگه ورباندی موافقه کړی وی.

ماده ۷۴۲:

موافقه طرفین عقد مبنی برفسخ آن بدون حکم محکمه، در صورت عدم ایفاء وجایب ناشی از عقد جواز دارد. این موافقه سبب معافیت از ابلاغ فسخ نمی گردد، مگر اینکه در مورد معافیت از ابلاغ موافقه تحریری طرفین بعمل آمده باشد.

ماده ۷۴۳:

(۱) که په مالی اعیانو باندی وارد د معاوضی عقد فسخ شی په هغی مرتب التزام ساقطیږی، په دی صورت کښی د هغه عوض تسلیمول چه د عقد په وسیله ثابت شوی نه لارمیری.

ماده ۷۴۳:

(۱) هرگاه عقد معاوضه وارد بر اعیان مالی، فسخ گردد، وجیبه مرتب بر آن ساقط می گردد. درین صورت تسلیمی عوضیکه توسط عقد ثابت گردیده لارم نمی باشد.

(۲) او که عوض ترمخه ورکول شوی وی

(۲) اگر عوض قبلاً تسلیم داده شده

باشد، به رد آن و در صورت عدم امکان به رد ضمان آن حکم میشود.

ماده ۷۴۴:

هرگاه در معاوضات مالی موضوع عقد در حالیکه در تصرف مالک قرار دارد هلاک گردد، عقد فسخ گردیده و در صورت قبض عوض، رد آن به طرف مقابل حتمی می باشد، خواه این هلاک بفعل مالک صورت گرفته باشد یا خارج از اراده وی.

ماده ۷۴۵:

هرگاه اجرای وجایب متقابل در عقود معاوضه یکی از دیگری متأخر باشد، صاحب وجیبه لاحق، میتواند از اجرای وجیبه خود تا وقتیکه جانب مقابل به اجرای وجایب خود اقدام نکرده، امتناع ورزد.

ماده ۷۴۶:

هرگاه اجرای وجایب طرفین در عقود معاوضه در وقت واحد لازم باشد، طرفین می توانند در عین وقت موضوع تعهد را به یکدیگر تسلیم نموده و یا آنرا نزد شخص عادل بگذارند، تا هر یک حق خود را در وقت واحد

د هغی به بیرته ورکولو او که بیرته ورکول بی ممکن نه وو، په ضمان حکم کیږی.

ماده ۷۴۴:

که په مالی معاوضو کښی د عقد موضوع د هغی د څښتن په لاس کښی هلاکه شوه، عقد فسخ کیږی، او که عوض قبض شوی وو نوبلی خواته د هغی بیرته ورکول هرو مرو دی، عام له دی چه دا هلاک د مالک په ارادی صورت موندلی وی یا د هغه د ارادی د باندی.

ماده ۷۴۵:

د معاوضو په عقدونو کښی که متقابل التزامونه یو له بله وروسته وی، نو د وروستنی التزام خاوند کولی شی تر هغی وخته د خپل التزام د تنفیذ یدو څخه ځان وژغوری ترڅو چه بلی خوا خپل التزام نه وی تر سره کړی.

ماده ۷۴۶:

که معاوضو په عقدونو کښی د دواړو خواوو التزامونه په یوه وخت کښی واجب التنفیذ وی، د عقد دواړه خواوی کولی شی چه د التزام موضوع په یوه وخت کښی یوبل ته تسلیم کی او یایی دواړه یوه عادل شخص ته ورکی ترڅو چه هریو خپل حق په یوه وخت کښی

تسلیم شی.

تسلیم گردد.

دوہ یم جزء - اقالہ

جزء دوم - اقالہ

۷۴۷ مادہ:

۷۴۷ مادہ:

د عقد دواړه خواوی پخپله رضا کولی شی چه عقد اقاله کی، اقاله د عقد د منحلیدو موجب گرځی.

طرفین می توانند عقد را بعد از انعقاد آن برضایت خود اقاله نمایند. اقاله موجب انحلال عقد می گردد.

۷۴۸ مادہ:

۷۴۸ مادہ:

اقالہ په هغه یوتر بله ورکولو سره چه د ایجاب او قبول قایم مقام گرځی، صحیح ده.

تعاطی، قایم مقام ایجاب قبول بوده، اقاله با آن صحیح پنداشته میشود.

۷۴۹ مادہ:

۷۴۹ مادہ:

د اقالی په وخت کنبی د عقد د موضوع قیام او شته والی هرو مرو دی، که د عقد موضوع د اقالی ترمخه هلاکه شی اقاله باطلیری، که د عقد د موضوع یوه برخه هلاکه شی، نو اقاله په پاتی موضوع کنبی صحیح گنل کیږی.

ثبات و وجود موضوع عقد هنگام اقاله حتمی می باشد. اگر موضوع عقد قبل از اقاله هلاک شود، اقاله باطل می گردد، در صورتیکه قسمتی از موضوع عقد هلاک گردد، اقاله در مورد باقی مانده صحیح پنداشته میشود.

۷۵۰ مادہ:

۷۵۰ مادہ:

اقالہ د عقد د دواړو خواوو په باره کنبی د فسخ حکم لری، او د درپیم شخص په باره کنبی نوی عقد گنل کیږی.

اقالہ در مورد متعاقدین حکم فسخ را داشته و در برابر شخص ثالث، عقد جدید شناخته میشود.

دوه یم قسمت
خانگیری اراده

قسمت دوم
اراده انفرادی

ماده ۷۵۱:

د عقد پوری ٲول مربوط حکمونه په خانگیری ارادی تطبیقیری، مگر په هغه حالت کبسی چه د التزام د پیدا کولو دپاره د دوه مطابقو ارادو د وجود د ضرورت پوری تعلق پیدا کی.

ماده ۷۵۱:

اراده انفرادی تابع تمام احکام مربوط به عقدمی باشد، مگر در احوالیکه وجود توافق اراده دو طرف برای ایجاد تعهد، حتمی پنداشته شود.

ماده ۷۵۲:

د خانگیری ارادی خاوند په هغه حالونو کبسی چه قانون پری حکم کوی، ملزم گنل کییری.

ماده ۷۵۲:

صاحب اراده انفرادی، مطابق به احکام قانون ملزم شناخته میشود.

ماده ۷۵۳:

خانگیری اراده کله د التزام یا د وعدی د پیدا کیدو سبب گرخی او کله د ملکیت د پیدا کیدو یا ساقطیدو موجب گرخی یا د تصرف د اجازی کولو، او کله د یوه خیار د استعمال موجب گرخی.

ماده ۷۵۳:

اراده انفرادی احياناً سبب ایجاد تعهد یا وعده گردیده و احياناً موجب کسب یا اسقاط ملکیت و یا اجازه برای تصرف و احياناً استعمال یکی از خیارات می گردد.

ماده ۷۵۴:

وعده د هغه شی خخه عبارت ده چه شخص یی په خپل خان باندی د بل چا دپاره په راتلونکی زمانه کبسی لژموی. او التزام فی الحال نه لژمییری. وعده کله په عقد او کله په عمل واقع کییری.

ماده ۷۵۴:

وعده عبارت است از الزامیکه شخص در برابر غیر بر نفس خود در زمان آینده بوجود آورده و تعهد فوری را افاده نمی کند. وعده احياناً برعقد و احياناً برعمل واقع میگردد.

۷۵۵ ماده:

ترخو چه وعده کوونکی مریا
مفلس نه شی پخپله وعده ملزم
دی.

ماده ۷۵۵:

وعده دهندۀ تا وقتیکه وفات نه نموده
یا مفلس نگردیده است، به ایفای وعده
مکلف می باشد.

۷۵۶ ماده:

که خوګ د چاسره دیوه ټاکلی
کار په سرته رسولو سره د جایزی
وعده وکی نو کله چه کار ترسره شی
کار کوونکی ته د جایزی په
ورکولو مکلف دی، که څه هم بی له دی
چه وعده په نظر کښی نیول شی کار
ترسره شی.

ماده ۷۵۶:

شخصیکه در برابر انجام عمل
معین به اعطای جایزه وعده
کرده باشد، مکلف است جایزه
وعده شده را به شخصیکه آنرا انجام
داده است اعطاء نماید، گرچه عمل
بدون در نظر داشت وعده انجام شده
باشد.

۷۵۷ ماده:

که وعدی ورکوونکی د کار د ترسره
کولو دپاره موده نه وی ټاکلی، پخوا له
دی چه شخص ټاکلی کار ترسره کی
وعده کوونکی دخپل وعدی څخه
گرځیدای شی. که خوګ د وعدی کړی
شوی جایزی غوښتنه د وعدی څخه د
رجوع کولو د اعلان د نېټی تردری
میاشتو پوری، ونه کی بیایی دا غوښتنه
نه اوریدله کیږی.

ماده ۷۵۷:

هرگاه وعده دهندۀ، مدتی
رابرای انجام عمل تعیین نکرده
باشد، می تواند قبل از آنکه
شخص عمل معینه را انجام داده
باشد. از وعده اش رجوع نماید.
مطالبه جایزه وعده داده شده،
بعد از سه ماه از تاریخ اعلان
رجوع از وعده قابل سمع
نمی باشد.

فصل سوم حوادث قانونی	درپیم فصل قانونی واقعی
قسمت اول فعل مضر	لومپی قسمت مضر فعل
مبحث اول - فعلیکه بر مال واقع میشود	لومپی مبحث - هغه فعل چه په مال واقع کیږی
فرع اول - اتلاف	لومپی فرع - تلفول
ماده ۷۵۸:	ماده ۷۵۸:
شخصیکه مال غیر را تلف نماید ، بضمان ضررناشی از آن مکلف میباشد .	هرڅوک چه د چا مال تلف کی د ضرر په ضمان مکلف کیږی .
ماده ۷۵۹:	ماده ۷۵۹:
شخصیکه مال غیر را خواه در تصرف خودش باشد یا امین او، قصداً ویابدون قصد تلف نماید ، بضمان ضرر ناشی از عمل خود مکلف شناخته میشود .	که څوک د چا مال تلف کی عام له دی چه مال د مالک په لاس کی وی یا دهغه د امین ، په قصد سره وی او که بی قصده ، دخپل فعل څخه د پیدا شوی ضرر په ضمان مکلف دی .
ماده ۷۶۰:	ماده ۷۶۰:
طوریکه ایجاد سبب اتلاف ، موجب ضمان میگردد ، قصور در تهیه وسایل ممکنه رعایت احتیاط ، نیز ضمان ضرر را لازم می گردانید .	لکه چه د تلفولو د سبب پیدا کول د ضمان موجب گرځی ، همدارنگه په لازمی وسایلو کبسی چه پاملرنه یی امکان لری ، قصور هم د ضمان موجب گرځی .
ماده ۷۶۱:	ماده ۷۶۱:
در صورت اتلاف کلی ، ضمان مال طور کامل و در صورت اتلاف جزئی ،	که ټول مال تلف شوی وو نوټول ضمان او که تلف جزئی وو نو

ضمان نقصانیکه بر قیمت مال عاید
مگردیده است، بر ذمه تلف کننده لازم
می گردد.

ماده ۷۶۲:

هرگاه صغیر ممیز یا غیر ممیز و یا
شخصیکه تابع حکم صغیر غیر ممیز
پنداشته شود، مال غیر راتلف نماید،
ضمان مال تلف شده از مال متعلق
بخود وی لازم می گردد. در صورت
نداشتن مال تا زمان دارا شدن وی
مهلت داده میشود. ولی وصی و قیم به
ضمان مال تلف شده مکلف پنداشته
نمیشود، مگر در صورتیکه محکمه
آنها را بضمن مال مکلف سازد، درین
صورت حق رجوع آنها بر تلف کننده
محفوظ می باشد.

ماده ۷۶۳:

در صورت اجتماع مباشر و
متسبب، هر یکی از آنها که متعدی
یا متعمد باشد، ضامن شناخته
میشود. در صورت اشتراک، هر دو
مشترکاً به تادیه ضمان مکلف پنداشته
میشوند.

ماده ۷۶۴:

متسبب ضرر وقتی مکلف به تادیه
ضمان پنداشته میشود که فعل او منجر
به وقوع ضرر شده باشد.

کوم نقصان چه مال ته پیدا شوی
په تلفونکی د هغی ضمان
لازمیږی.

ماده ۷۶۲:

که ممیز صغیر یا نا ممیز صغیر او یا
هغه څوک چه دهغه په حکم کښی دی
د بل چا مال تلف کی د هغه د خپل مال
څخه د تلف کولو ضمان لازمېږی، که یی
مال نه لرلو نو د شتمنی پوری ورته
مهلت ورکول کیږی، ولی، وصی او قیم
د تلف شوی مال په ضمان نه مکلف
کیږی مگر په هغه صورت کښی چه
محکمه یی د مال په ضمان مکلف کی
په دی حالت کښی ولی، وصی او قیم
کولی شی د هغه چا له خوا چه ضرر واقع
شوی پری رجوع وکی.

ماده ۷۶۳:

که په یوه ضرر کښی مستقیم ضرر
رسوونکی او متسبب یوځای شی نو هر یو
چه تعدی کړی وی یا متعدی وی،
ضامن گڼل کیږی. که دواړه شریک وو،
نو په شریکه د ضمان په ورکولو مکلف
گڼل کیږی.

ماده ۷۶۴:

د ضرر متسبب هغه وخت د ضمان په
ورکولو مکلف گڼل کیږی چه د فعل
څخه یی ضرر پیدا شوی وی.

دوہمه فرعه - غصب

فرع دوم - غصب

۷۶۵ ماده:

مادہ ۷۶۵:

(۱) غصبونکی د هغه څه په بیرته ورکولو مکلف دی چه یی اخیستی دی.

(۱) غاصب به رد آنچه غصب نموده مکلف می باشد.

(۲) که د غصب په اثر، ضرر ورسید، غصبونکی د غصب په ځای کښی د عین غصب شوی مال په بیرته ورکولو او د ضرر په تعویض مکلف دی.

(۲) اگر ضرری به اثر غصب عاید گردد، مرتکب برعلاوه رد عین مال مغصوبه در محل غصب، به جبران خساره نیز مکلف می باشد.

۷۶۶ ماده:

مادہ ۷۶۶:

که غصب شوی مال د غصبونکی له خوا استهلاک شی، یا ټول یا ځینی ئی ورسره هلاک شی یا د هغه د تیری په اثر یایی د تیری کولو تلف شی، د غصب شوی مال ضامن گڼل کیږی.

در صورتیکه مال مغصوبه از طرف غاصب استهلاک گردد و یا کل یا بعضی آن نزد وی هلاک شود و یا به سبب تعدی یا بدون تعدی وی تلف گردد، بضمان مال مغصوبه مکلف دانسته میشود.

۷۶۷ ماده:

مادہ ۷۶۷:

که غصب شوی مال د غصبونکی سره تغییر وکی نو هغه څوک چه ورڅخه مال غصب شوی، اختیار لری چه عین غصب شوی مال د ضرر د تعویض سره اخلی یا د غصبونکی څخه ضمان غواړی.

هرگاه مال مغصوبه نزد غاصب تغییر نماید، مغصوب منه می تواند، عین مال مغصوبه را با جبران خساره عاید یا ضمان آنرا از غاصب مطالبه نماید.

۷۶۸ ماده:

مادہ ۷۶۸:

د غصب شوی مال زوايد د هغی د مالک پوری تعلق لری، په هغه صورت کښی چه زوايد هلاک شی یا د غصبونکی له

زوايد مال مغصوبه متعلق به مالک آن بوده، در صورتیکه زوايد هلاک گردد یا از طرف غاصب

استهلاك شود، غاصب بضمان آن
مكلف می باشد.

ماده ۷۶۹:

(۱) هرگاه مال مغصوبه عقار
باشد، غاصب به رد آن به مالك
یا اجرت مثل آن مكلف
میباشد.

(۲) در صورتیکه غاصب در عقار بنا
آباد نموده باشد و یا اشجار غرس
کرده باشد، مالك می تواند اشجار و
بنا را قلع نماید، و یا قیمت آنها را
در صورت موافقه غاصب مقلوعاً
بپردازد.

(۳) در صورت تلف شدن عقار یا وارد
شدن نقص بر قیمت آن، گرچه غاصب
متعدی نباشد، بضمان مكلف
می گردد.

ماده ۷۷۰:

حکم، غاصب غاصب، مانند حکم
غاصب می باشد، در صورتیکه مال
مغصوب نزد وی تلف گردیده یا
آنها اتلاف نماید، هر دو غاصب در
برابر مغصوب منه مكلف به ضمان
میباشد.

ماده ۷۷۱:

هرگاه غاصب دوم مال مغصوب

خواه استهلاك شی نو غصبونکی دهی
به ضمان و رکولو مكلف دی.

ماده ۷۶۹:

(۱) که غصب شوی مال عقار وی نو
غصبونکی دهی په بیرته و رکولو،
سره د مثلی اجوری سره دهی خاوند
ته مكلف دی.

(۲) که غصبونکی په عقار کبسی بنا
آباده کړی وی او یایی ونی کرلی
وی، مالک کولی شی چه ونی او بنا
ونړوی او یا که غصب کوونکی
موافقه وکی دهی د نړول شوی قیمت
ورکی.

(۳) که عقار تلف شو یا یی قیمت
نقصان پیدا کړو که شه هم غصبونکی
تیری نه وی کړی، ضمان وړ باندي
لازمیږی.

ماده ۷۷۰:

د غصب کوونکی غصبونکی د
غصبونکی حکم لری، که یی غصب
شوی مال تلف او یا یی په لاس کبسی
هلاک شو، دواړه غصبونکی دهغه چا
په مقابل کبسی د تضمین په وړکولو
مكلف دی چه مال یی غصب شوی وی.

ماده ۷۷۱:

که د غصب کوونکی، غصب کوونکی

را به غاصب اول رد نماید، تنها خود وی بری الذمه گردیده و در صورت رد مال به مغضوب منه، هردو غاصب بری الذمه شناخته میشوند.

ماده ۷۷۲:

هرگاه غاصب مال مغضوبه را معاوضه یا تبرع نماید که در نتیجه آن تمام یا قسمتی از مال مذکور تلف گردد، غاصب و متصرف الیه هردو مسوول شناخته شده، مغضوب منه می تواند از هریکی که خواسته باشد، ضمان مال را مطالبه نماید.

ماده ۷۷۳:

آنچه در ازاله تصرف مساوی غصب باشد، تابع حکم غصب میگردد.

مبحث دوم - فعلیکه بر نفس واقع میشود

ماده ۷۷۴:

شخصیکه مرتکب فعل مضرا از قبیل قتل، جرح، ضرب و یا دیگر انواع اذیت بر نفس گردد، به جبران خساره وارده مکلف میباشد.

غصب شوی مال لمړنی غاصب ته بیرته ورکړو نو پخپله بری الذمه کیږی، که یی هغه چاته ورکړو چه مال یی غصب شوی، نو دواړه غصب کوونکی بری الذمه کیږی.

ماده ۷۷۲:

که غصب کوونکی، غصب شوی مال معاوضه یا تبرع کی، او د هغی په نتیجه کبسی ټول یا یوه برخه مال تلف شی نو د متصرف الیه سره یوځای ضامن گنل کیږی، د چا څخه چه مال غصب شوی، کولی شی چه دهریو څخه چه یی زړه وی د مال ضمان وغواړی.

ماده ۷۷۳:

کوم شی چه د تصرف په لیری کولو کبسی د غصب سره مساوی وی، د غصب حکم لری.

دوه یم مبحث - کوم فعل چه په نفس واقع کیږی

ماده ۷۷۴:

که څوک پرنفس باندی د ضرر رسوونکی فعل ارتکاب کوونکی شی لکه قتل، زخم، وهل او د اذیت نوری نوعی، نوکوم ضرر یی چه رسولی د هغی په تعویض ورکولو مکلف دی.

۷۷۵ ماده:

که څوک د زخم کیدو یا بل هر مضر عمل په سبب د بل چا د قتل یا مرگ موجب وگرځی نو د هغه اشخاصو د نفقی په تعویض مکلف دی چه د هغوی نفقه د مړه شوی په غاړه وه او هغی څخه د قتل یا مرگ په سبب محروم شو.

۷۷۵ ماده:

شخصیکه به سبب جرح یا هر عمل مضر دیگر موجب قتل یا وفات شخص گردد، در برابر اشخاصیکه نفقه آنها بدوش متوفی بوده وبه اثر قتل یا وفات از آن محروم شده اند، بتأدیه ضمان مکلف می باشد.

درپیم مبحث - شریک حکمونه

مبحث سوم - احکام مشترك

۷۷۶ ماده:

که څوک په خطا یا تقصیر بل چا ته ضرر ورسوی، په تعویض ورکولو مکلف دی.

۷۷۶ ماده:

هرگاه به اثر خطا و یا تقصیر ضرری به غیر عاید گردد، مرتکب به جبران خساره مکلف می باشد.

۷۷۷ ماده:

په غیر د هغه ضررونو څخه چه ترمخه ذکر شو، هرنوع تیری چه د هغی څخه بل چا ته ضرر ورسیري، ارتکاب کونکی په تعویض ورکولو مکلف دی.

۷۷۷ ماده:

هرنوع تعدی ایکه ازآن ضرری بغیر از اضرار مندرج مواد فوق به شخص دیگری عاید گردد، مرتکب به جبران خساره مکلف می باشد.

۷۷۸ ماده:

(۱) تعویض ورکول د معنوی ضرر سنجولو ته هم شامل دی.

۷۷۸ ماده:

(۱) جبران خساره شامل سنجش ضرر معنوی نیزمی باشد.

(۲) که په چا تیری وشي او مړ شي او دهغی په سبب ښځی یا دهغه خپلوانو ته معنوی ضرر ورسیري، محکمه کولی شي چه ښځی او تر دوهمی درجی پوری خپلوانوته د تعویض په ورکولو حکم وکی.

(۲) اگر به سبب وفات شخصیکه مورد تعدی واقع گردیده، ضرر معنوی به زوج واقارب وی عاید گردد، محکمه می تواند برای زوج واقارب تا درجه دوم به جبران خساره حکم نماید.

(۳) جبران خساره ناشی از ضرر معنوی،
بغیرانتقال نمی کند، مگر اینکه
مقداران به اساس موافقه طرفین و یا
حکم قطعی محکمه تعیین شده باشد.

ماده ۷۷۹:

محکمه جبران خساره را به تناسب
ضرر عایدۀ تعیین می نماید، مشروط
بر اینکه ضرر مذکور مستقیماً از
فعل مضر نشأت کرده باشد.

ماده ۷۸۰:

هرگاه امکانات تعیین دقیق مقدار
جبران خساره نزد محکمه میسر نباشد،
میتواند حق مطالبۀ تجدید نظر را در
مورد تعیین مقدار جبران خساره، در
خلال مدت معقول برای متضرر حفظ
نماید.

ماده ۷۸۱:

طریقه جبران خساره با رعایت احوال
از طرف محکمه تعیین می گردد، جبران
خساره بصورت اقساط یا عواید
مرتب پرداخته شده می تواند، که در این
صورت مکلف ساختن مدیون به دادن
تأمینات جواز دارد.

ماده ۷۸۲:

هرگاه متضرر نسبت خطای خود
در ایجاد و یا تزئید ضرر عایدۀ

(۳) د معنوی ضرر خخه پیدا شوی
تعویض بل چا ته نه نقلیبری مگر داچه
اندازه بی د دواوو په موافقه یا د
محکمی په قطعی حکم تاکل شوی وی.

ماده ۷۷۹:

محکمه به تعویض د رسیدلی ضرر
په تناسب تاکی، په دی شرط چه
ذکر شوی ضرر به مستقیمه توگه د
مضر فعل خخه پیدا شوی وی.

ماده ۷۸۰:

که د محکمی سره د تعویض د اندازی د
د قیقو تاکلو امکانات موجود نه وو،
نو کولی شی چا ته چه ضرر رسیدلی د
تعویض د تاکلو په باره کبسی د هغه د
بیا غوښتنی حق تریوی معقولی مودی
پوری وساتی.

ماده ۷۸۱:

محکمه به د تعویض د ورکولو طریقه د
حالونو د په نظر کبسی نیولو سره تاکی،
د تعویض ورکولو په قسطونو یا د مرتبو
عایداتو په صورت کیدای شی، په دی
حالت کبسی جواز لری چه پوروی د
تأمیناتو په ورکولو مکلف شی.

ماده ۷۸۲:

هغه چا ته چه ضرر رسیدلی او د
خپلی خطا په سبب د رسیدلی ضرر په

اشتراک داشته باشد، محکمه میتواند مقدار جبران خساره را تقلیل داده یا اصلاً به آن حکم ننماید.

ماده ۷۸۳:

هرگاه شخصی ثابت نماید که ضرر عاید شده ناشی از سبب خارجی بدون مداخله وی یا از حادثه غیر مترقبه یا ناشی از اسباب مجبره بوده و یا به سبب خطای شخص متضرر یا از غیر نشأت کرده است، بضمن مکلف نمی گردد. مگر اینکه قانون یا موافقه طرفین به خلاف آن حکم نماید.

ماده ۷۸۴:

(۱) ضرورت بقدر ضرورت، تعیین می شود.

(۲) شخصیکه در حالت دفاع مشروع از نفس یا مال خود و یا نفس یا مال شخص دیگری مرتکب ضرر گردد، مسؤل پنداشته نمی شود. مشروط بر اینکه در دفاع از قدر ضرورت تجاوز نکرده باشد، در غیر آن به جبران خساره مکلف میگردد.

پیدا کیدو یا زیاتیدو کنبی گدون ولری، محکمه کولی شی چه د تعویض اندازه کمه کی او یا پری بیخی حکم ونه کی.

ماده ۷۸۳:

که خوک ثابتہ کی چه رسیدلی ضرر بی د هغه د مداخلی د باندنی سبب خخه پیدا شوی، یا د غیر مترقبه حادثی یا د مجبره سببونو خخه پیدا شوی یا پخپله د ضرر رسیدلی د خطا یا د بل چاله خوا پیدا شوی، په ضمان نه مکلف کیږی، مگر داچه قانون یا د دواړو خواوو موافقه د هغی په خلاف حکم وکی.

ماده ۷۸۴:

(۱) ضرورت د ضرورت په اندازی ټاکل کیږی.

(۲) که خوک د خپل ځان یا مال خخه یا دبل چا د ځان یا مال خخه د مشروعی دفاع په حالت کنبی د ضرر ارتکاب کونکی شی، مسؤل نه گنیل کیږی، خو په دی شرط چه په دفاع کنبی یی د ضروری اندازی خخه تیری نه وی کړی، دهغی په غیر د داسی تعویض په ورکولو مکلف دی چه عدالت یی تقاضا کوی.

۷۸۵ ماده:

شدید ضرر په خفیف ضرر زائلیږی. که شوک د خپل ځان د ساتنی دپاره د هغه ضرر څخه چه ده ته رسیدلی دی بل چاته ډیر ضرر ورسوی، د هغه تعویض په ورکولو چه محکمه یی عادلانه وگڼی محکومیری.

۷۸۵ ماده:

ضرر شدید با ایراد ضرر خفیف دفع می گردد. شخصیکه جهت حمایه نفس خود بیشتر از ضرریکه به او رسیده بغير ضرر برساند، به جبران خساره ایکه محکمه آنرا عادلانه پندارد، محکوم میگردد.

۷۸۶ ماده:

خاص ضرر د عام ضرر د لیری کولو دپاره منل کیږی.

۷۸۶ ماده:

ضرر خاص، جهت دفع ضرر عام تحمل می گردد.

۷۸۷ ماده:

(۱) فعل فاعل ته مضافیږی نه آمرته، مگر داچه فاعل مجبوره شوی وی. په فعلی تصرفونو کښی یواځی پوره زور، دااعتبار وړ مجبوریت گڼل کیږی.

۷۸۷ ماده:

(۱) فعل به فاعل آن نسبت داده میشود نه به آمر، مگر اینکه فاعل مجبور گردیده باشد. در تصرفات فعلی تنها اکراه تام، مجبوریت معتبر پنداشته میشود.

۷۸۷ ماده:

(۲) د عمومی خدمتونو مؤظف چه بل چا ته ضرر ورسوی هغه وخت مسوول نه گڼل کیږی چه هغه یی د خپل داسی آمر په امر اجراء کړی وی چه اطاعت یی لازم دی او یایی په وجوب عقیده ولری، او ثابتہ کی چه دکوم عمل ارتکاب کوونکی شوی دی، دهغه په عقیده مشروع وو او ثابتہ کی چه اعتقاد یی په معقولو سببونو بناوو او پخپل عمل کښی یی دپوره احتیاط څخه کار اخیستی دی.

۷۸۷ ماده:

(۲) مؤظف عام از فعلی که غیر را متضرر ساخته وقتی غیر مسوول پنداشته میشود که آنرا به اساس امر آمری که اطاعت امروی واجب بوده ویا بموجب آن اعتقاد داشته باشد، اجراء نماید. همچنان اعتقاد خود را، در مورد مشروعیت فعل مذکور مستند به اسباب معقول و رعایت احتیاط مقتضی در آن، ثابت نماید.

۷۸۸ ماده:

د ضرر رسول او د ضرر مقابله په ضرر جواز نه لری، همدارنگه ضرر د هغی په مثل نه زائلیږی.

ماده ۷۸۸:

رساندن ضرر و مقابله ضرر با ضرر جواز ندارد، همچنان ضرر با مثل آن رفع نمی گردد.

۷۸۹ ماده:

که د مضر فعل مسوول کسان ډیروی نو د ضرر د تعویض په الزام کنبی متضامن دی او مسوولیت د هغوی ترمنځ مساوی دی مگر که قاضی په تعویض کنبی د هر یوه حصه وټاکله.

ماده ۷۸۹:

هرگاه مسوولین فعل مضر، متعدد باشند، در جبران خساره مسوولیت مساوی دارند. مگر اینکه قاضی حصه هر کدام را در جبران خساره تعیین نماید.

څلورم مبحث - د بل د عمل څخه مسوولیت

مبحث چهارم - مسوولیت از عمل غیر

۷۹۰ ماده:

پلار او نیکه بالترتیب د هغه ضرر د تعویض په ورکولو مکلف دی چه صغیر نه صادر شوی، پلار او نیکه کولی شی چه ثابت کی چه د څارنی وظیفه یی ترسره کړی، نو په دی حالت کنبی د مسوولیت څخه خلاصیږی یا داچه ضرر د څارنی د وجیبی د ادا کولو سره هم هرو مرو واقع کیده.

ماده ۷۹۰:

پدر و پدیر کلان بالترتیب به جبران خساره ضرریکه صغیر عاید نموده، مکلف می باشد. مگر در صورتیکه ثابت نماید، مراقبت لازم را در زمینه انجام داده یا اینکه ضرر با وجود مراقبت لازم حتماً واقع می گردید.

۷۹۱ ماده:

(۱) که څوک د قانون په حکم یا د موافقی په اساس د یو شخص د نظارت مکلفیت په غاړه ولری، کوم شخص چه د هغه د نظارت لاندی دی، لکه صغیر

ماده ۷۹۱:

(۱) شخصیکه بحکم قانون یا موافقه، مکلفیت نظارت شخص را داشته باشد، از اعمال مضره شخص تحت نظارت خود، مانند

صغیر و مجنون مسوول پنداشته میشود.

(۲) استخدام کننده از ضرریکه از طرف شخص تحت استخدام وی به سبب عمل غیر مجاز حین اجرای وظیفه و یا به سبب آن واقع میگردد، مسوول پنداشته میشود. مگر اینکه قانون و یا موافقه طور دیگری تصریح نماید.

ماده ۷۹۲:

مسوول از عمل غیر، میتواند جبران خساره ای را که پرداخته است، از عامل مطالبه نماید.

مبحث پنجم - مسوولیت از حیوان
واشیاء

ماده ۷۹۳:

حادثه جنائی ایکه از حیوان به وقوع میرسد، مسوولیت بار نمی آرد. مالک وقتی مسوول جبران خساره عایده از حیوان می گردد که عدم اتخاذ احتیاط لازم از طرف وی، برای جلوگیری از وقوع حادثه ثابت گردد.

ماده ۷۹۴:

هرگا مالک، حیوان را در حال رساندن ضرر به مال غیر دیده و آنرا جلوگیری ننماید و یا از عیب حیوان آگاه بوده و

او لیونی نود هغه د مضر و کارونو مسوول گنیل کیبری.

(۲) استخدام کوونکی د خپل لاس لاندی استخدام شوی شخص د هغه کارونو مسوول دی، چه د وظیفی د اجراء کولو په وخت کېنې د هغه د غیر مجاز کار په سبب او یا د هغی په سبب واقع کیبری، مگر داچه موافقه یا قانون بل رنگه صراحت ولری.

ماده ۷۹۲:

هغه څوک چه د بل د عمل مسوول دی، کولی شی چه د خپل ورکول شوی ضمان د خپل تابع څخه وغواړی.

پنځم مبحث - د حیوان او شیانو څخه
مسوولیت

ماده ۷۹۳:

کومه جنائی حادثه چه د حیوان څخه پیدا کیبری مسوولیت نه لری، مالک هغه وخت د حیوان د ضرر رسولو مسوول دی چه ثابته شی چه د هغه له خوا د حادثی د واقع کیدو د مخ نیوی دپاره لازم احتیاط نه وو نیول شوی.

ماده ۷۹۴:

که مالک خپل حیوان ولیدلو چه د بل چا مال ته ضرر رسوی او منعی یی نه کړی، یا د خپل حیوان د عیب څخه خبر وو او

آنرا محافظت نکرده باشد، مسوول
پنداشته میشود.

ماده ۷۹۵:

هرگاه شخصی حیوانی را در ملك غیر
بدون اجازه وی داخل نماید به ضمان
عایده مکلف می باشد.

ماده ۷۹۶:

(۱) محافظ عمارت گرچه مالک آن
نباشد، از ضررناشی از انهدام با آنکه
انهدام جزئی باشد، مسوول پنداشته
میشود. مگر اینکه ثابت گردد که
انهدام به سبب اهمال در صیانت نبوده
یا به اثر کهنه بودن عمارت یا عیب آن
صورت گرفته است.

(۲) اگر شخصی از ناحیه عمارت
شخص دیگری مواجه به خطر باشد،
می تواند اتخاذ تدابیر لازم را جهت
دفع خطر از مالک آن مطالبه نماید،
در صورت عدم اقدام مالک، او می
تواند بعد از حصول اجازه محکمه، به
حساب مالک به اتخاذ چنین تدابیر
اقدام نماید.

ماده ۷۹۷:

شخصیکه آلات تخنیککی یا دیگر
اشیای را در اختیار داشته باشد که
جلوگیری از تولید ضرر آنها مستلزم

د هغی ساتنه یی ونه کره، ضامن گنل
کیرری.

ماده ۷۹۵:

که خوک خپل حیوان د چا په ملکیت
کنبی بی د هغه د اجازی داخل کی، د
رسیدلی ضرر ضامن گنل کیرری.

ماده ۷۹۶:

(۱) د عمارت ساتونکی که شه هم د
هغی مالک نه وی د نریدو خخه د پیدا
شوی ضرر که شه هم نریدل جزئی وی
مسوول گنل کیرری، مگر داچه ثابته شی
چه نریدل د ساتنی د اهمال په سبب یا د
عمارت د زوروالی یا د هغی د عیب په
سبب صورت موندلی.

(۲) که خوک د بل چا د عمارت له پلوه د
خطر سره مخامخ وی، کولی شی چه د
هغی د مالک خخه، د خطر د مخ نیوی د
پاره د لازمو تدبیرونو د نیولو غوښتنه
وکی، که مالک دا غوښتنه ونه منله نو
هغه کولی شی د محکمی د اجازی د
حاصلولو وروسته د مالک په حساب د
داسی تدبیرونو نیولو ته اقدام وکی.

ماده ۷۹۷:

که خوک تخنیککی آلی یا داسی نور شیان
په اختیار کنبی ولری چه د هغی د ضرر د
پیدا کیدو د مخ نیوی دپاره خاصه

توجه خاص باشد، در صورت وقوع ضرر از اشیاء و آلات مذکور، مسوول شناخته می شود. مگر اینکه ثابت نماید در جلوگیری از وقوع ضرر احتیاط کافی را بکار برده است. احکام خاصی که در زمینه بعداً وضع گردد نیز رعایت می گردد.

ماده ۷۹۸:

دعوی جبران خساره ناشی از هرنوع فعل مضر بعد مرور سه سال، از تاریخ علم متضرر به وقوع ضرر و شخصیکه ضرر را عاید نموده، همچنان در تمام احوال بعد مرور (۱۵) سال از تاریخ وقوع فعل مضر شنیده نمی شود.

ماده ۷۹۹:

هرگاه شخص، گرچه غیر ممیز باشد، مفادی را بدون سبب مشروع بضرر شخص دیگری کسب نماید، در حدود آنچه کسب نموده به تادیه جبران خساره، برای متضرر مکلف می باشد.

پاملرنه لازم وی، که ذکر شوو آلو او شیانو خخه ضرر واقع شو مسوول گنیل کیبری مگر داچه ثابتہ کپی چه د ضرر د واقع کیدو د مخ نیوی دپاره یی دپوره احتیاط خخه کار اخیستی. کوم خاص احکام چه په دی باره کبسی وروسته وضع کیبری. هم د مراعات وړ دی.

ماده ۷۹۸:

د تعویض دعوی چه د هرنوع مضر فعل خخه پیدا شوی وی چاته چه ضرر رسیدلی، ضرر او د ضرر رسوونکی باندی یی علم پیدا کړی وی د دری کلونو د تیریدو وروسته، نه اوریدله کیبری، همدارنگه په ټولو حالو کبسی د مضر فعل د واقع کیدو د نبتی خخه د پنخلسو کلونو وروسته نه اوریدله کیبری.

ماده ۷۹۹:

هرشوک که څه هم غیر ممیز وی بی د مشروع سبب خخه د بل په ضرر ځان ته گټه حاصله کی، د هغی گټی په حدودو کبسی چه ځان ته یی رسولی ده چاته چه ضرر رسیدلی د تعویض په ورکولو مکلف دی، که څه هم داگټه دوام ونه کی.

دوه یم قسمت
گتپور فعل

قسمت دوم
فعل مفید

لومری مبحث - ناحقه ورکول

مبحث اول - پرداخت بدون حق

۸۰۰ ماده:

ماده ۸۰۰:

که څوک یوشی په دی گمان بل چاته ورکی چه راباندی واجب دی بیا ثابته شی چه ورکولی وریباندی واجب نه دی، نوکولی شی چه د هغه چا څخه یی بیرته واخلی چه ناحقه ئی اخیستی دی.

شخصیکه شی ای را بگمان اینکه پرداخت آن براو واجب است، به دیگری بپردازد وبعداً ثابت گردد که پرداخت آن براو واجب نبوده است، میتواند از وی رد آنرا مطالبه نماید.

۸۰۱ ماده:

ماده ۸۰۱:

(۱) که د اهلیت نقصان لرونکی یوشی چه مستحق یی نه دی تسلیم شی، یواځی د همغه شی په بیرته ورکولو مکلف دی.

(۱) هرگاه شخص ناقص اهلیت شی ای را که مستحق آن نیست تسلیم گردد، به رد آنچه کسب نموده مکلف پنداشته می شود.

۸۰۲ ماده:

ماده ۸۰۲:

(۲) که د اهلیت د نقصان لرونکی عقد باطل شی نو یواځی د هغه شی په بیرته ورکولو مکلف دی چه د عقد د تنفیذ په سبب یی ترلاسه کړی دی.

(۲) اگر عقد ناقص اهلیت باطل گردد، با رد آنچه به سبب تنفیذ عقد کسب نموده، مکلف میباشد.

۸۰۲ ماده:

ماده ۸۰۲:

که د نامستحق شخص بد نیت د شی د تسلیمیدو په وخت کبسی یا ترهغی وروسته ثابت شی د مال په بیرته ورکولو علاوه د تسلیمیدو د وخته د حاصل شوی گتھی او د هغه ضرر د تعویض سره چه د هغه د تصرف څخه پیدا شوی، هم مکلف دی.

هرگاه سوء نیت تسلیم شونده غیر مستحق هنگام تسلیمی شی یا بعد از آن ثابت گردد، علاوه با رد مال به پرداخت منفعت حاصل از زمان تسلیمی وجبران خساره ناشی از تصرف، مکلف می باشد.

۸۰۳ ماده:

که چایوشی د داسی التزام د تنفیذ دپاره چه سبب یی نه وی متحقق شوی یا د تحقق خخه وروسته د مینځه تللی وی، بل چا ته ورکړی وی دهغی د بیرته اخیستلو غوښتنه جواز لری.

۸۰۳ ماده:

آنچه بنا بر تنفیذ تعهدیکه سبب آن متحقق نشده یا بعد از تحقق از بین رفته، پرداخته شده باشد، مطالبه رد آن، جواز دارد.

۸۰۴ ماده:

که چیرته پوروپی خپل التزام د نپتی د رسیدو ترمخه ترسره کی او نپته یی هیره کړی وی، نو هغه خه چه یی ورکړی د هغی د بیرته اخیستلو حق لری. سره ددی هم پور ورکوونکی کولی شی چه هغه خه بیرته پوروپی ته ورکی چه د معجلی تادیی په سبب یی گتلی دی او د هغه ضرر سره متناسب وی چه پوروپی ته رسیدلی، که التزام بیسی وی او پخوا د مودی خخه ورکول شوی وی، پور ورکوونکی مکلف دی چه پوروپی ته په هغه نسبت تعویض ورکی چه ددی قانون په (۷۳۵) مادی کښی پری تصریح شوی یا پری موافقه شوی، دا تعویض یواخی د هغی مودی له درکه ورکول کیږی چه ټاکل شوی مودی ته پاتی ده.

۸۰۴ ماده:

هرگاه مدیون قبل از رسیدن مؤعد تادیه بدون علم بر آن، وجایب خود را ایفا نماید، می تواند رد آنچه را تادیه نموده مطالبه نماید. باوجود آن دائن می تواند تنها به رد مفادی که در نتیجه پرداخت قبل از وقت کسب نموده، متناسب به ضرر عایده به مدیون اکتفاء نماید. اگر وجیبه ایکه مؤعد ایفاء آن نرسیده تادیه نقود باشد، دائن بجزبان خساره عایده مطابق احکام مندرج ماده (۷۳۵) این قانون یا به اساس موافقه طرفین از بابت مدت باقیمانده مؤعد معیننه، مکلف می باشد.

۸۰۵ ماده:

(۱) که پوروپی د خپل پور ادا کول بل چاته وسپارل، او ذکر شوی شخص پور ادا کړ، نو د اصلی پور ورکوونکی په ځای قرارنیسی اوکولی شی چه د

۸۰۵ ماده:

(۱) هرگاه مدیون دین را به شخص دیگری تفویض نماید، شخص مذکور بعد از تادیه دین بعوض دائن اصلی قرار گرفته و می تواند از مدیون

پوروپی خخه پور و غواری.

مطالبه دین نماید.

(۲) که پوروپی پخوا له هغه چا چه پوری ورته سپارلی، پور ادا کی، نو چاته چه پور سپارل شوی کولی شی کوم پور یی چه ادا کړی دهغی غوښتنه یا د پوروپی او یا د پور ورکوونکی خخه وکی.

(۲) اگر مدیون قبل از شخصیکه تادیه دین به او تفویض گردیده دین را بپردازد شخص مذکور می تواند رد دینی را که پرداخته است از مدیون یا دائن اصلی مطالبه نماید.

۸۰۶ ماده:

که خوک د بل چا پور بی د سپارلو خخه ادا کی، پور د پوروپی د ذمی خخه ساقطیږی، که یی قبول کی او که یی قبول نه کی. په دی صورت کښی دپور ورکوونکی متبرع گڼل کیږی او په پوروپی د رجوع حق نه لری، مگر داچه د قرائنو خخه داسی معلومه شی چه د پور په ورکولو کښی د پور د ورکوونکی گټه ده یا یی بیخی د تبرع نیت نه درلود.

ماده ۸۰۶:

هرگاه شخصی دین شخص دیگری را بدون تفویض تادیه نماید، دین از ذمه مدیون ساقط میگردد. به قبولی یا عدم قبولی مدیون اعتبار داده نمیشود، درین صورت تادیه کننده متبرع شناخته شده حق رجوع را به مدیون ندارد، مگر اینکه از قرائن طوری معلوم گردد که در تادیه دین مصلحت تادیه کننده بوده یا وی اصلاً نیت تبرع را نداشته است.

۸۰۷ ماده:

که خوک د بل چا مال بی له اجازی استعمال کی د هغی د گټو په ورکولو مکلف کیږی، مگر داچه ذکر شوی مال منقول وی او په ښه نیت استعمال شوی وی.

ماده ۸۰۷:

هرگاه شخص مال شخص دیگر را بدون اجازه استعمال نماید به تادیه منافع آن مکلف می گردد. مگر اینکه مال مذکور منقول بوده و استعمال کننده دارای حسن نیت باشد.

۸۰۸ ماده:

که دچا ملکیت دبل چا د ملکیت سره

ماده ۸۰۸:

هرگاه ملك شخصی باملك شخص

دیگری طوری متصل گردد که انفصال آن بدون ضرر غیر ممکن باشد، ملکیکه قیمت آن کمتر است بعد از تادیه قیمت، تابع ملکیکه شناخته میشود که قیمت آن بیشتر باشد.

ماده ۸۰۹:

هرگاه شخص گرچه غیر ممیز باشد، مفادی را بدون سبب مشروع به ضرر شخص دیگری کسب نماید، در حدود آنچه کسب نموده به تادیه جبران خساره برای متضرر مکلف میباشد، گرچه کسب مفاد ادامه نداشته باشد.

ماده ۸۱۰:

دعوی ناشی از اکتساب بدون سبب در تمام احوال گذشته، بعد از انقضای مدت سه سال، از تاریخ علم دائن بداشتن حق رجوع و انقضای مدت (۱۵) سال از تاریخ آغاز حق رجوع شنیده نمی شود.

مبحث دوم - عقد فضولی

ماده ۸۱۱:

(۱) در احوالیکه عمل شخص فضولی مفید بوده و به سبب اضطرار، وکالت

داسی یوئای شی چه جلاوالی بی بی د ضرره ممکن نه وی، نو د کوم ملکیت قیمت چه کم وی د قیمت د ادا کولو وروسته د هغه ملکیت تابع گنل کیبری چه قیمت بی زیات دی.

ماده ۸۰۹:

هرخوک که شه هم غیر ممیز وی بی د مشروع سبب خخه د بل په ضرر خان ته گتیه حاصله کی، د هغی گتیی په حدود و کبئی چه خان ته بی رسولی ده، چا ته چه ضرر رسیدلی دی، د تعویض په ورکولو مکلف دی که شه هم دا گتیه دوام ونه کی.

ماده ۸۱۰:

په ټولو ذکر شوو حالونو کبئی کومه دعوی چه د بی سببه اکتساب خخه پیدا شوی وی د هغی نبتی خخه چه د پور ورکونکی علم د رجوع په حق پیدا شوی د دری کلونو د تیریدو وروسته او درجوع د حق د شروع د نبتی خخه د پنخلسو کلونو په تیریدو، نه اوریدله کیبری.

دوه یم مبحث - فضولی عقد

ماده ۸۱۱:

(۱) په هغه حالونو کبئی چه فضولیت گټور فعل وی او فضولی د هغی کولوته

یا مقتضای امر انجام یافته باشد، شخص فصولی مکلف است در مورد اجرای عمل، مثل شخص عادی توجه نماید. شخص فصولی از خطای خود و خطای شخصیکه از طرف وی به اجرای عمل مذکور مکلف گردیده، مسوول پنداشته میشود.

(۲) صاحب عمل می تواند مستقیماً شخصیکه به اجرای عمل مذکور از طرف شخص فصولی مکلف گردیده، مطالبه ضمان نماید.

ماده ۸۱۲:

شخص فصولی میتواند در احوال مندرج ماده (۸۱۱) این قانون مصارفی را که در اجرای عمل متحمل گردیده، در خلال مدت سه ماه از تاریخ علم صاحب عمل به آن، از وی مطالبه نماید.

باب سوم
آثار وجبیه

فصل اول
وجبیه طبیعی

ماده ۸۱۳:

هرگاه تصرف، وجبیه طبیعی را بوجود

اضطرار یا وکالت یا د امر اقتضاء مجبور کی نو فصولی مکلف دی چه د کار د اجراء کولو په باره کنبی د یو عادی شخص په شان توجه وکی. فصولی د خپلی خطا او د بل چا د خطا چه د فصولی له خوا د یو کار په اجراء کولو مکلف شوی وی، ضامن گنل کیږی.

(۲) د کار خاوند کولی شی د هغه شخص څخه په مستقیمه توگه د ضمان غوښتنه وکی چه د ذکر شوی عمل په اجراء کولو سره د فصولی له خوا مکلف شوی دی.

ماده ۸۱۲:

فصولی کولی شی ددی قانون د (۸۱۱) مادې په درج شوو حالونو کنبی کوم مصرفونه یی چه د کار په اجراء کولو کنبی کړی دی، د کار د خاوند په هغی باندی د خیریدو د نېټی څخه د دری میاشتو په اوږدو کنبی، غوښتنه وکی او که نه متبرع گنل کیږی د رجوع حق نه لری.

درېیم باب
د وجبیه آثار

لومړی فصل
طبیعی وجبیه

ماده ۸۱۳:

که تصرف طبیعی حق پیدا که،

آرد، محكمه كولى شى چه د هغى ساحه د
حدود احكام شرع و قانون تعيين
نمايد.

ماده ۸۱۴:

وجييه طبيعى سبب تعهد مدنى شده
مى تواند.

فصل دوم
تنفيذ عينى

ماده ۸۱۵:

متعهد به ايفاي عين آنچه تعهد نموده
مكلف ميباشد، در صورت عدم امکان
تنفيذ عينى، مكلف گردانيدن متعهد
به تعويض مالى جواز دارد، مگر اينكه
از تعويض مالى بطرف مقابل ضرر
كلى عايد گردد.

ماده ۸۱۶:

تعهد به انتقال ملكيت يا هر نوع
حق عينى ديگر با رعايت قواعد
متعلق به ثبت اسناد، موجب انتقال
فورى اين حق ميگردد. مشروط بر
اينكه موضوع وجييه ذاتاً شى
معين بوده و شخص متعهد مالك آن
باشد.

ماده ۸۱۷:

هرگاه شخص به انتقال حق عينى
كه نوعيت آن تعيين گردیده تعهد

محكمه كولى شى چه د هغى ساحه د
شرعى او د قانون په حدود و كبنى
وتاكى.

ماده ۸۱۴:

طبيعى حق د مدنى التزام سبب
كيداي شى.

دوه يم فصل
عينى تنفيذ

ماده ۸۱۵:

پورورى دعين هغه څه په تنفيذ مكلف
دى چه تعهد يى كړى، كه هغه متعذر
وو نو د متعهد الزام په مالى تعويض
جواز لرى، خو په دى شرط چه د مالى
تعويض څخه پور وركوونكى ته ضرر ونه
رسيږى.

ماده ۸۱۶:

د ملكيت په نقليدو يا په بل هر نوع
عينى حق تعهد د اسنادو د ثبت د
مربوطو قاعدو په نظر كبنى نيولو سره،
د دى حق د فورى نقليدلو موجب
گرځى، خو په دى شرط چه د تعهد
موضوع بالذات تاكلى وى او متعهد د
هغى مالك وى.

ماده ۸۱۷:

كه څوك د يو عينى مثلى حق په نقليدو
چه نوعيت يى تاكل شوى وى

نماید، برای انتقال این حق، موضوع تعهد باید مشخص گردد. در غیران دائن می‌تواند به اجازهٔ محکمہ موضوع تعهد را از عین نوع بدست آرد. همچنان دائن می‌تواند قیمت موضوع وجیبہ را با جبران خسارہ در ہر دو حالت مطالبہ نماید.

مادہ ۸۱۸:

تعهد بہ انتقال حق عینی، متضمن تعهد بہ تسلیمی و حفاظت موضوع تعهد، الی زمان تسلیمی آن می باشد.

مادہ ۸۱۹:

ہر گاہ طبیعت وجیبہ یا موافقہ طرفین مستوجب اجرای يك عمل توسط شخص متعهد بودہ باشد، دائن می‌تواند اجرای عمل مذکور را توسط غیر متعهد، قبول نہ نماید.

مادہ ۸۲۰:

(۱) ہر گاہ متعهد عملی را کہ تعهد نمودہ تنفیذ نہ نماید، درحالیکہ اجرای عمل مذکور توسط شخص وی ضروری پنداشتنہ نہ شود، طرف مقابل می‌تواند اجازۂ اجرای عمل مذکور را در صورت امکان، بحساب متعهد از محکمہ حاصل نماید.

تعهد وکی، د دی حق د نقلیدو دپارہ باید چہ د تعهد موضوع مشخصہ شی، د هغی پہ غیر پور ورکونکی کولی شی چہ دمحمکی پہ اجازہ د تعهد موضوع د همغی نوعی خخہ پہ لاس راوری، ہمدارنگہ پور ورکونکی کولی شی چہ د تعهد موضوع د تعویض سرہ، پہ دوارو حالتونو کنبی وغواری.

مادہ ۸۱۸:

پہ عینی حق د نقلیدو د تعهد سرہ، تسلیمیدل او د تعهد د موضوع ساتنہ د هغی د تسلیمولو تر وختہ پوری ہم د تعهد پہ ضمن کنبی راخی.

مادہ ۸۱۹:

کہ د تعهد طبیعت یا د دوارو خواوو موافقہ دیو کار اجراء کول پخپلہ پہ پوروری واجبول، پور ورکونکی کولی شی چہ د ذکر شوی کار تنفیذ بی لہ پوروری د بل چا خخہ قبول نہ کی.

مادہ ۸۲۰:

(۱) کہ تعهد پہ کار کولو شوی وو او پوروری خپل تعهد اجراء نہ کرو او داهم ضروری نہ وه چہ پخپلہ یی تنفیذ کی، پور ورکونکی کولی شی چہ د هغہ کار د تنفیذیدو اجازہ د پوروری پہ حساب واخلی.

(۲) در حالت عاجل طرف مقابل میتواند بدون مطالبه اجازه از محکمه، بعد از اطلاع به متعهد، تعهد را بحساب وی تنفیذ نماید.

ماده ۸۲۱:

هرگاه شخص اجرای عملی را تعهد کرده باشد در برابر مطالبه طرف مقابل با اجرای آنچه تعهد نموده مکلف میباشد در غیر آن حکم محکمه در صورتیکه طبیعت معامله مقتضی آن باشد، قایم مقام تنفیذ از طرف متعهد قرار میگیرد.

ماده ۸۲۲:

هرگاه در تعهد به اجرای عمل از متعهد نگهبانی یا اداره شی و یا بکار بردن احتیاط در تنفیذ تعهد مطلوب باشد وقتی تعهد اجراء شده پنداشته میشود که در تنفیذ آن احتیاطی را که شخص عادتاً بکار میبرد رعایت نماید، گرچه مطلوب متحقق نگردد، مگر اینکه قانون با موافقه طرفین طور دیگری تصریح کرده باشد. در تمام احوال اگر متعهد مرتکب تقلب یا خطای بزرگ گردد مسوول شناخته میشود.

ماده ۸۲۳:

هرگاه در تعهد یا امتناع از

(۲) په عاجلو حالونو کښی پور ورکوونکی کولی شی بی دمحمکی د اجازی د پوروری د خبرولو وروسته تعهد د هغه په حساب تنفیذ کی.

ماده ۸۲۱:

که پوروری د یوه کار په اجراء کولو مکلف وو، او پور ورکوونکی د بل کار غوښتنه کوله، پوروری د خپل تعهد په تنفیذ مکلف دی، د هغی په غیر که د معاملی طبیعت تقاضا کوله نو د محکمې حکم د دی تنفیذ قایم مقام گرځی.

ماده ۸۲۲:

که د کار د اجراء کولو په تعهد کی د پوروری څخه د یو شی ساتنه یا اداره یا د تعهد په تنفیذ کښی احتیاط غوښتل شوی وو، نو تعهد هغه وخت اجراء شوی گڼل کیږی چه د هغی په تنفیذ کښی دومره احتیاط وکی چه یو عادی شخص یی مراعات کوی، که څه هم غوښتنه محققه نه شی، مگر داچه قانون یا د دواړو خواوو موافقه د دی په خلاف وی. په ټولو حالونو کښی که پوروری د غش یا د لوی خطا ارتکاب کوونکی شو، مسوول گڼل کیږی.

ماده ۸۲۳:

که پوروری د یو کار څخه د ځان ژغورلو

عمل متعهد تخلف ورزد، طرف مقابل می تواند ازاله آنچه را به خلاف از تعهد اجراء گردیده و در صورت لزوم با جبران خساره از متعهد مطالبه نماید.

تعهد وکړ او خپل تعهد یی اخلال کړ نو پور ورکوونکی کولی شی چه کوم کار پوروی اخلال کړی د هغی د زائلیدو غوښتنه وکی او د لزوم په حالت کښی کولی شی چه ورسره د پوروی څخه تعویض هم وغواړی.

درېیم فصل

د تهدیدونکی تاوان د لاری تنفیذ

۸۲۴ ماده:

(۱) که دعینی تعهد تنفیذ بی له دی چه پوروی پخپله هغه اجراء کی ناممکن یا نامناسب وی پور ورکوونکی کولی شی چه د محکمی څخه ددی تنفیذ دپاره د پوروی د الزام حکم وغواړی، که یی داونه منله نو ورسره دی د تهدیدوونکی تاوان غوښتنه هم وکی.

(۲) که محکمی ته معلومه شی چه د تنفیذ څخه د ځان ژغورونکی پوروی د زور اچولو دپاره د تاوان اندازه کافی نه ده نو کولی شی چه دحالونو سره سم د تاوان اندازه زیاته کی.

۸۲۵ ماده:

که پوروی د تاوان د تهدید څخه وروسته د عینی تنفیذ تعهد پوره کړ او یایی د تنفیذ په نه اجراء کولو اصرار وکړ، محکمه به پور ورکوونکی ته د

فصل سوم

تنفیذ از طریق تهدید به غرامت

ماده ۸۲۴:

(۱) هرگاه تنفیذ عینی بدون اجرای وجبیه از طرف شخص متعهد غیر ممکن یا غیر مناسب باشد طرف مقابل می تواند حکم محکمه را مبنی بر الزامیت متعهد بر تنفیذ در صورت امتناع با غرامت تهدید ی مطالبه نماید.

(۲) اگر محکمه اندازه غرامت را برای اکراه متعهد یکه از تنفیذ وجبیه امتناع ورزیده غیر کافی بداند، میتواند اندازه غرامت را حسب لزوم زیاد نماید.

ماده ۸۲۵:

هرگاه متعهد بعد از تهدید به غرامت تعهدش را عیناً تنفیذ ننماید و یا به امتناع از تنفیذ اصرار ورزد، محکمه با رعایت ضرر

عائده بطرف مقابل و تعنت
متعهد مقدار جبران خساره را
تعيين مي نمايد.

رسيدلي ضرر او د پوروري د لچري په
نظر کښي نيولو سره، د تعويض اندازه
ټاکي.

فصل چهارم تنفيذ از طريق جبران خساره

څلورم فصل د تعويض د لازي تنفيذ

ماده ۸۲۶:

تنفيذ از طريق جبران خساره مطابق به
احکام قانون صورت ميگيرد.

۸۲۶ ماده:

د تعويض د لازي تنفيذ، د قانون د
حکمونو سره سم صورت نيسي.

ماده ۸۲۷:

استحقاق جبران خساره قبل از ابلاغ به
متعهد متحقق، شده نميتواند، مگر
اينکه قانون طور ديگري حکم کرده
باشد.

۸۲۷ ماده:

د تعويض استحقاق د پوروري د خبرتيا
ترمخه د حکم مدار کيدی نه شی،
مگر داچه قانون بل رنگه حکم
کړی وی.

ماده ۸۲۸:

ابلاغ متعهد از طريق اخطار
کتبي يا آنچه قايم مقام اخطار
شده بتواند، صورت مي گيرد
موافقه طرفين مبني بر اينکه
صرف رسيدن مؤعد ايفاي تعهد
بدون اجراءات ديگر ابلاغ پنداشته
شود نيز قايم مقام اخطار شده
مي تواند.

۸۲۸ ماده:

د پوروري خبرتيا د خبرولو د لازي يا هغه
چه د خبرولو قايم مقام کيدای شی
صورت مومي. که دواړو خواوو موافقه
کړی وه چه څرنگه د پور د ورکولو وخت
راورسيد نو پوروري خبر گڼل کيږي او
نورو اجراءاتو ته ضرورت نه شته، نو دا
موافقه هم د خبرتيا قايم مقام
کيدای شی.

ماده ۸۲۹:

در احوال آتی ابلاغ به متعهد ضرور
نمی باشد:

۸۲۹ ماده:

په راتلونکو حالونو کښي د پوروري
خبرتيا ضرور نه ده:

۱- در حالیکه تنفیذ عینی تعهد، بفعل شخص متعهد، غیر ممکن گردیده باشد.

۲) در حالیکه موضوع تعهد، جبران خساره ناشی از عمل غیر مجاز باشد.

۳- در حالیکه موضوع تعهد، رد چیزی باشد که سرقت گردیده و متعهد به آن علم داشته باشد و یا آن را بغیر حق باوجود داشتن علم به آن تسلیم شده باشد.

۴- در حالیکه متعهد امتناع خود را کتباً اظهار نموده باشد.

ماده ۸۳۰:

(۱) موافقت طرفین مبنی بر متحمل شدن متعهد از مسوولیت حوادث غیر مترقبه و اسباب مجبره جواز دارد.

(۲) همچنان موافقت طرفین بر رفع هر نوع مسوولیت متعهد که ناشی از عدم اجرای تعهد تعاقدی وی باشد، جواز دارد مسوولیت ناشی از تقلب و خطای بزرگ شخص متعهد بر اثر موافقه طرفین مرفوع شده نمیتواند. متعهد میتواند رفع مسوولیت خود را از تقلب و خطای کلی اشخاصیکه در تنفیذ تعهد

۱- په هغه حالت کینی چه د عینی تعهد تنفیذ پخپله د پورورپی په فعل ناممکن شوی وی.

۲- که د تعهد موضوع داسی تعویض وی چه په نامشروع عمل مرتب وی.

۳- که د تعهد موضوع د داسی شی ردول وی چه پورورپی پوهیږی هغه شی غلا شوی، او یا داسی شی وی چه ناحقه وی. سره ددی چه د هغی په ناحقی علم لری تسلیم شوی وی.

۴- که پورورپی په لیکلی توگه د تعهد څخه د ځان ژغورنه ظاهره کړی وی.

۸۳۰ ماده:

(۱) د دواړو خواوو دا موافقه جواز لری چه پورورپی د نا ځایی پېښو او د مجبره قواوو عواقب په غاړه واخلي.

(۲) همدارنگه دا موافقه جواز لری چه پورورپی د ټولو هغو مسوولیتونو څخه عفو شی چه د هغه د تعاقدی تعهد په نه تنفیذیدو باندی مرتب دی. هغه مسوولیت چه د متعهد د غش او لوی خطا څخه پیدا شوی وی، د دواړو خواوو د موافقی په اثر نه شی لیری کیدای. خو سره ددی هم پورورپی کولی شی چه دا شرط کی چه د هغه اشخاصو د غش او لوی خطا مسوولیت زما په غاړه نه دی

استخدام نموده است، شرط گذارد.

(۳) هر نوع موافقت طرفین، مبنی بر رفع مسوولیت ناشی از عمل غیر مجاز، باطل میباشد.

فصل پنجم تضمین حقوق دائنین

قسمت اول - احکام عمومی

(۱) تمام اموال مدیون در تضمین تادیه دین وی قرار میگیرد.

(۲) تمام دائنین در برابر اموال مدیون حق مساوی دارند، مگر دائیکه مطابق به احکام این قانون حق تقدم داشته باشد.

قسمت دوم وسایل تنفیذ

مبحث اول - دعوی غیر مستقیم

ماده ۸۳۲:

دائن می تواند حقوق مدیون را بنام مدیون استعمال نماید، گرچه دین هنوز قابل تادیه نباشد، مشروط براینکه حق مذکور از حقوق غیر مالی منحصر و ملصق به شخص مدیون نبوده و یا چیز غیر

چه دتعهد د تنفیذ دپاره یی استخداوم.

(۳) هره نوعه موافقه چه د نامشروع عمل د مسوولیت په عفو کیدو حکم کوی، باطله گنیل کیبری.

پنجم فصل د پور ورکونکو د حقوقو تضمین

لومړی قسمت - عمومی حکمونه

(۱) د پورورپی ټول مالونه د هغه د پور ورکولو په تضمین کښی ایښودل کیدای شی.

(۲) ټول پور ورکونکی د پورورپی په مالونو کښی مساوی حق لری مگر هغه پور ورکونکی چه د قانون د حکم سره سم د وړاندی والی حق لری.

دوه یم قسمت د تنفیذ وسیلی

لومړی مبحث - غیر مستقیم دعوی

ماده ۸۳۲:

هر پور ورکونکی کولی شی چه د پورورپی حقوق د پورورپی په نامه استعمال کی که څه هم پور د اداکولو حق نه وی پیدا کړی خو په دی شرط چه ذکر شوی حقوق د مالی حقوقو څخه په غیر یواځی د پورورپی پوری خاص او

قابل حجز نباشد دائن وقتی این حق را استعمال کرده می‌تواند که عدم استعمال آنرا از طرف مدیون ثابت نماید و همچنان ثابت نماید که عدم استعمال حق، از طرف مدیون، سبب افلاس یا زیادت افلاس وی می‌گردید. درین حالت ابلاغ به مدیون ضرور نمی‌باشد، مگر ادخال او بحیث خصم در دعوی حتمی است.

ماده ۸۳۳:

دائن در صورت استعمال حقوق مدیون نایب وی شناخته شده، مفادیکه در نتیجه استعمال حق حاصل می‌شود مال مدیون، محسوب گردیده و در تضمین تمام دائین قرار می‌گیرد.

مبحث دوم - دعوی عدم نفاذ تصرف

ماده ۸۳۴:

هرگاه حق دائن قابل تادیه بوده و مدیون در آن تصرفی نماید که دائن را متضرر سازد، طوریکه از حقوق مدیون بکاهد یا به تعهدات مدیون به نحوی بیفزاید که منجر به افلاس یا زیادت افلاس مدیون گردد، دائن می‌تواند با

ملصق وی یا هغه حقوق چه نه شی حجز کیدای. پور ورکونکی هغه وخت کولی شی چه د پوروی حقوق استعمال کی، کله چه ثابت کی چه پوروی دا حقوق نه دی استعمال کری او د هغه دا اهمال د هغه د مفلسیدو یا د افلاس د زیاتیدو سبب گرخی، په دی حالت کبسی د پوروی خبرتیا شرط نه ده مگر په دعوی کی یی د جگره ماری خوا په حیث داخلول هرو مرو دی.

ماده ۸۳۳:

پور ورکونکی د پوروی د حقوقو د استعمال په صورت کبسی د هغه نایب پیژندل کیږی، کومه گتیه چه د حق د استعمال په نتیجه کبسی لاس ته راخی هغه د پوروی حق دی او د ټولو پور ورکونکو په تضمین کبسی نیول کیږی.

دوه یم مبحث - د تصرف د نه نافذیدو دعوی

ماده ۸۳۴:

که د پور ورکونکی حق د اداکولو وړ وو او پوروی په هغی کبسی داسی تصرف وکړ چه د پور ورکونکی حقوقو ته ضرر ورسوی او د پوروی حقوق کم کی یایی په التزاماتو کبسی زیاتوالی راوړی او د هغی په اثر پوروی مفلس شی یایی افلاس زیات کی، نو

در نظر گرفتن شرایط مندرج ماده (۸۳۵) این قانون عدم نفاذ چنین تصرف را مطالبه نماید.

ماده ۸۳۵:

(۱) تصرف بالمعاوضه مدیون وقتی در حق دائن فاقد اعتبار شناخته میشود که تصرف مذکور مشتمل بر تقلب مدیون بوده، طرف مقابل به آن علم داشته باشد. تصرف مدیون وقتی مشتمل بر تقلب پنداشته میشود که مدیون در حال صدور تصرف به افلاس خود علم داشته باشد.

(۲) علم طرف مقابل به افلاس مدیون، برای عالم بودن وی به تقلب کافی پنداشته میشود، تصرف بدون عوض مدیون در حق دائن معتبر شناخته نمیشود، گرچه طرف مقابل دارای حسن نیت بوده و مدیون مرتکب تقلب نشده باشد.

(۳) اگر خلفی که مال از طرف مدیون به وی انتقال نموده، آنرا به مقابل عوض به خلف دیگری انتقال بدهد، دائن نمیتواند بعدم نفاذ تصرف تمسک نماید. مگر

پور ورکونکی کولی شی ددی قانون د (۸۳۵) مادی د درج شوو شرطونو په نظر کبسی نیولو سره د داسی تصرف د نه نافذیدو غوښتنه وکی.

۸۳۵ ماده:

(۱) د پوروی د معاوضی تصرف هغه وخت د پور ورکونکی په حق کبسی بی اعتباره گڼل کیږی چه ذکر شوی تصرف کبسی د پوروی له خوا غش موجود وی او د چا دپاره چه دا تصرف صادر شوی په دی غش بانندی خبروی. د پوروی تصرف هغه وخت په غش مشتمل گڼل کیږی چه پوروی د تصرف د صادریدلو په وخت کبسی پخپل افلاس بانندی خبروی.

(۲) د هغه چا دپاره چه تصرف صادر شوی دی د هغه علم د پوروی په غش کفایت کوی، د پوروی هر تصرف چه بی عوضه وی د پور ورکونکی په حق کی اعتبار نه لری که څه هم مقابله خوا د ښه نیت لرونکی وی او پوروی د غش ارتکاب کوونکی نه وی.

(۳) هغه خلف ته چه د پوروی له خوا ورته مال نقل شوی دی، که هغه مال د عوض په مقابل کبسی بل خلف ته انتقال کی، نو پور ورکونکی نه شی کولی چه د تصرف په نافذیدو تمسک وکی، مگر

اینکه خلف دوم هنگام تصرف مدیون باخلف اول در عقد معاوضه به تقلب مدیون یا در عقد بدون عوض به افلاس او علم داشته باشد.

ماده ۸۳۶:

هرگاه دائن افلاس مدیون را ادعا نماید محض به اثبات مقدار دیون ذمت مدیون، مکلف میباشد. مدیون مکلف است ثابت نماید، مالک آن مقدار مالی است که مساوی دیون او و یا زاید از آن میباشد.

ماده ۸۳۷:

هرگاه قرار عدم نفاذ تصرف صادر گردد، تمام دائینیکه تصرف مذکور به ضرر آنها انجام یافته ازین حکم استفاده کرده میتوانند.

ماده ۸۳۸:

(۱) هرگاه مدیون وجایب خود را ایفاء نموده و یا اموال وی برای پرداخت دیون ذمتش کفایت نماید، حق دائن در مورد تمسک بعدم اعتبار تصرف مدیون، ساقط میگردد.

دا چه دوهم خلف د لمړنی خلف چه پوروری دی د معاوضی د عقد د تصرف په وخت کښی د پوروری په غش یا د هغه عقد په وخت کښی چه عوض نه لری، د هغه په افلاس خبروی.

ماده ۸۳۶:

که پور ورکونکی د پوروری د افلاس دعوی وکی، یوازی د هغی اندازی د پورونو په ثابتولو مکلف دی چه د پوروری په ذمه دی. پوروری مکلف دی چه ثابتہ کی، د هغه اندازی مال مالک دی چه د هغه د پورونو سره مساوی دی او یا د هغی اندازی څخه زیات دی.

ماده ۸۳۷:

کله چه د تصرف د نه نافذیدلو قرار صادر شی، ټول هغه پور ورکونکی چه ذکر شوی تصرف د هغوی په ضرر صادر شوی، د دی حکم څخه استفاده کولی شی.

ماده ۸۳۸:

(۱) که پوروری خپل التزامونه ترسره کی او مالونه یی په ذمه باندی پورونو ته کفایت وکی، نو د پور ورکونکی حق د پوروری د تصرف د صادریدلو په نه نافذیدو د تمسک په باره کښی ساقطیږی.

(۲) طرف مقابل مدیون وقتی از دعوی عدم نفاذ تصرف برکنار شده میتواند، که شخصاً به ایفای حقوق دائنین اقدام نموده و یا ثابت نماید که مدیون مالک آن مقدار مالیهست که به ایفای دیون او کفایت می کند.

ماده ۸۳۹:

هر گاه شخص از مدیون مفلس حقی رابدون پرداخت ثمن به دست آرد، وقتی دعوی دائنین علیه او قابل سمع نمی باشد که ثمن مذکور مثلی بوده و به خزانه یا بانکی که محکمه تعیین می نماید، طور امانت تحویل شده باشد.

ماده ۸۴۰:

(۱) هرگاه تقلب محض به غرض تقدم بدون موجب یکی از دائنین بعمل آمده باشد، این عمل صرف محرومیت دائن را از حق امتیاز تقدم بار می آرد.

(۲) اگر مدیون مفلس دین یکی از دائنین را قبل از پسر رسیدن مؤعد بپردارد، این پرداخت، حقوق سایر دائنین را در اقامه دعوی عدم نفاذ تصرف متاثر نمی سازد. همچنان اگر پرداخت دین بعد از به سر رسیدن مؤعد به اساس

(۲) د پوروی مقابله خوا هغه وخت د تصرف د نه نافذیدو د دعوی خخه خلاصیږی چه پوروی خپل پورونه پخپله ادا کی یا ثابته کی چه دومره مال لرم چه د هغه د پورونو د ادا کولو دپاره کفایت کوی.

ماده ۸۳۹:

که خوک د مفلس پوروی خخه یو حق بی د ثمن د ورکولو خخه په لاس راوړی، نو هغه وخت ورباندی د پور ورکونکو دعوی د اوریدلو وړ نه دی چه ذکر شوی ثمن مثلی وی او په داسی خزانه یا بانک کښی چه محکمه یی ټاکي په ودیعت ایښودل شوی وی.

ماده ۸۴۰:

(۱) که د غش خخه دا مقصد وو چه یو پور ورکونکی ته ناحقه په بل پور ورکونکی دلومړی والی حق ورکول شی نو ددی کار خخه پور ورکونکی یواځی دلومړی والی دحق خخه محرومیږی.

(۲) که مفلس پوروی د مودی د رسیدو ترمخه د یوه پور ورکونکی پور ادا کی، نو دی پوروی ته د پور ادا کول د نورو پور ورکونکو حقوق د تصرف دنه نافذیدو د دعوی په اقامه کولو کښی نه متاثره کیږی. همدا رنگه که د پور ورکول دوعدی د رسیدو وروسته دواړو

سازش طرفین صورت گرفته باشد، تابع عین حکم پنداشته میشود.

ماده ۸۴۱:

دعوی عدم نفاذ تصرف بعد از مرور سه سال از تاریخ علم دائن به علت موجهه عدم نفاذ تصرف، شنیده نمیشود. در سایر احوال دعوی بعد از مرور پانزده سال از تاریخ صدور تصرف شنیده نمی شود.

قسمت سوم
مسائل ضمان

مبحث اول - حق نگهداشت

ماده ۸۴۲:

هریکی از متعاقدین میتوانند در هر معاوضه مالی تا وقیبتکه بدل مستحق را تسلیم نگردیده، معقود علیه را نزد خود نگهدارد.

ماده ۸۴۳:

هر گاه شخص در ملك غیر که تحت تصرف جایز او قرار دارد، مصارف ضروری و مفید انجام دهد، میتواند الی زمان حصول

خواوو د یو جور بنبت په اساس صورت نیولی وی، د همدی حکم تابع گنهل کیږی.

ماده ۸۴۱:

د تصرف د نه نافذیدو دعوی د هغی ورخی څخه چه پور ورکوونکی په کنبی د تصرف د نه نافذیدلو په سبب پوه شوی، د دری کلونو د تیریدلو وروسته نه اوریدله کیږی. په نورو ټولو حالونو کنبی د تصرف د صادریدلو د نېټی څخه د پنځلس کلونو د تیریدو وروسته نه اوریدله کیږی.

درېیم قسمت
د ضمان مسئلی

لومړی مبحث - د بند ساتلو حق

ماده ۸۴۲:

د عقد دواړه خواوی کولی شی په هره مالی معاوضه کنبی هغه شی د ځان سره بند وساتی چه عقد پری شوی، ترڅو چه د هغی مستحق بدل ورته نه وی تسلیم شوی.

ماده ۸۴۳:

که څوک دبل چا په ملکیت کنبی چه د ده په جایز تصرف کنبی دی، ضروری یا گټور مصرفونه وکی، کولی شی د هغه څه چه قانوناً مستحق گرځیدلی د هغی

آنچه قانوناً مستحق می گردد، از رد آن به مالکش امتناع ورزد. مگر اینکه مکلفیت به رد ملک، ناشی از عمل غیر مجاز باشد.

ماده ۸۴۴:

شخصیکه به دادن مالی تعهد نماید، تا وقتیکه طرف مقابل به ایفای تعهد ناشی از تعهد مدیون که مرتبط به آن است نپردازد یا تأمینات کافی برای ایفای تعهد مذکور ندهد، میتواند از دادن مال مذکور امتناع ورزد.

ماده ۸۴۵:

ثبوت حق نگهداشت شی، حق امتیاز را برآن ثابت نمی سازد. نگاه کننده به حفاظت شی مذکور و ارائه حساب عواید آن مکلف می باشد. اگر خوف هلاک یا معیوب شدن شی مذکور متصور باشد، نگاه کننده میتواند اجازه محکمه را درمورد فروش آن مطابق اجراءات مربوط به بیع مرهون حیازی مطالبه نماید، درین صورت حق نگهداشت به ثمن شی، انتقال می یابد.

د حصول تر وخته پوری، مالک ته د ملکیت د بیرته ورکولو خخه خان وژغوری مگر داچه د بیرته ورکولو التزام د نامشروع عمل خخه پیدا شوی وی.

ماده ۸۴۴:

که شوک چاته د مال په ورکولو تعهد وکی ترخوچه پور ورکونکی هغه تعهد چه د ده په ذمه دی نه وی ترسره کړی او دپوروړی د تعهد په سبب پیدا شوی وی او د هغی پوری مربوط وی، یا داچه د ذکر شوی تعهد د اداکولو دپاره کافی تأمینات ور نه کی، کولی شی چه د ذکر شوی مال د ورکولو خخه خان وژغوری.

ماده ۸۴۵:

د یوشی د بند ساتلو د حق ثابتول په هغی باندی د امتیاز حق نه ثابتوی. بندساتونکی مکلف دی چه د شی ساتنه وکی او د هغی د حاصلاتو حساب وړاندی کی. که د بند ساتل شوی شی، د هلاک یا د عیب د پیداکیدو ویره وه، بند ساتونکی کولی شی چه د هغی د خرخولو اجازه د محکمی خخه د حیازی مرهونی د خرخولو د اجراءاتو سره سم واخلی، په دی صورت کبسی د شی بند ساتلو حق د هغی خخه د هغی ثمن ته نقلیبری.

۸۴۶ ماده:

(۱) د شی د بند ساتلو حق د حيازت د مینځه تللو سره د مینځه ځی.

(۲) که شی د بند ساتونکی د حيازت څخه په پټه یا داچه د هغه د اعتراض سره سره و ویستل شو، کولی شی چه د حيازت د بیرته اعادی غوښتنه وکی. خو په دی شرط چه د بیرته ورکولو غوښتنه یی د یوی میاشتی په اوږدو کښی د هغی نپتی څخه چه دشی په ویستلو خبر شوی او د ذکر شوی نپتی څخه د یوه کال تر مځه، شوی وی.

۸۴۶ ماده:

(۱) حق نگهداشت شی با از بین رفتن حيازت آن، از بین میروود.

(۲) اگر شی از حيازت شخص بصورت خفیه یا با وجود اعتراض وی خارج ساخته شود، می تواند اعاده حيازت آنرا مطالبه نماید. مشروط براینکه درخواست اعاده در خلال مدت يك ماه از تاریخ علم شخص به اخراج شی و قبل از مرور یکسال از تاریخ مذکور بعمل آمده باشد.

دوه یم مبحث - د مدیون مفلس حجر

۸۴۷ ماده:

که پورورپی د هغه پورونو د ورکولو څخه ځان و ژغوری چه ورکول یی ورباندی حق دی، او معلومه شی چه پورونه د هغه د مال څخه زیات دی، او پور ورکونکی د هغه د شتمنی ضایع کیدو ویره ولری، یا پورورپی خپله شتمنی پټه کړی وی او یایی د بل چا په نوم قید کی، نو دا پورورپی مفلس گڼل کیږی.

۸۴۷ ماده:

هرگاه مدیون از پرداخت دیون مستحق الاداء امتناع آورد وچنین ظاهر شود که دیون از مال او بیشتر بوده، خوف ضیاع دارایی او نزد دائنین موجود باشد یا مدیون دارایی خود را مخفی ساخته و یا به نام دیگری قید نموده باشد، مفلس شناخته میشود.

۸۴۸ ماده:

(۱) که د دی قانون د (۸۴۷) مادی درج شوی شرطونه د پورورپی په باره کښی تحقق پیدا کی، نو هر پور ورکونکی

۸۴۸ ماده:

(۱) هرگاه شروط مندرج ماده (۸۴۷) این قانون در مورد مدیون تحقق یابد، هر یک از دائنین می توانند

از محکمه ای که محل سکونت مدیون در حوزه قضائی آن قرار دارد، حجر تصرف مدیون را در مال مطالبه نماید. این مطالبه در دفتر مربوط ثبت می گردد.

(۲) هر نوع تصرف مدیون بعد از ثبت مطالبه، از اعتبار ساقط شناخته می شود.

ماده ۸۴۹:

(۱) بعد از صدور قرار منع مدیون از تصرف و ثبت آن و نشر در جریده رسمی، هر یک از دائنین میتوانند از محکمه مربوطه صدور امر حجر اموال منقول و غیر منقول مدیون را به شمول دینیکه نزد غیر دارد، مطالبه نمایند. اموالیکه تحت حجر آمده نمیتواند، ازین حکم مستثنی می باشد، حجر اموال مفلس به مصلحت دائنین تا زمان انتهای حجر باقی میماند.

(۲) اموال تحت حجر جهت اداره به شخص معتمد یکه از طرف دائنین انتخاب میگردد، سپرده می شود. معتمد حساب این اموال را به محکمه تقدیم

کولی شی چه د هغی محکمی خخه چه د پوروری اوسیدلو خای د هغی په قضائی حوزه کبسی واقع دی د پوروری د تصرف حجر د هغه په مال کبسی و غواری. دا غوبنتنه په مربوطو دفتر کبسی ثبتیری.

(۲) د مطالبی د ثبتیدلو وروسته د پوروری هره نوعه تصرف د اعتبار وړنه گنل کیږی.

۸۴۹ ماده:

(۱) کله چه په پوروری د تصرف خخه د حجر حکم صادر شو او وروسته له دی چه ثبت شی او په رسمی جریدی کبسی خپور شی نو د مفلس پوروری هر پور ورکونکی کولی شی چه د مربوطی محکمی خخه دهغه د ټولو منقولو، نامنقولو او د هغه پورونو چه پوروری یی په نورو لری د حجر غوبنتنه وکی، او کوم مالونه چه حجر یی روانه دی، د دی حکم خخه مستثنی دی. د پوروری مفلس په مالونو د ټولو پور ورکونکو په گټه ترهغی پوری حجر باقی پاتی کیږی ترخو چه حجر پای ته ورسیری.

(۲) دپوروری مفلس مالونه چه د حجر لاندی راغلی یو د اعتبار وړ شخص ته چه ټول پور ورکونکی ورباندی موافقه ولری د اداره کولو د پاره سپارل کیږی، معتمد به ددی مالونو حساب هغی

میدارد که قرار حجز را صادر
نموده است.

ماده ۸۵۰:

نفقه مدیون ممنوع التصرف و
کسانیکه نفقه شان
بدوش او لازم است، در مدت
حجز از ارزیابی محکمه، از
اموال تحت حجز پرداخته
می شود.

ماده ۸۵۱:

(۱) هرگاه به حجز مدیون مفلس حکم
صادر شود، مدت تأجیل دیون
مؤجله از بین می رود و از مقدار
مفاد مرتبه دیون مذکور از مدت
سقوط کاسته میشود.

(۲) محکمه میتواند به اساس
درخواستی مدیون در مقابل
دائنین در دیون مؤجله به
ابقای مهلت و یا تمدید آن
حکم نماید. چنانچه محکمه
میتواند دیون مستعجله را در
صورت ایجاب شرایط و
مصلحت مدیون و دائنین تمدید
نماید.

ماده ۸۵۲:

هرگاه مدیون محجور، به دین

محکمی ته ورنندی کوی چه د حجز حکم
بی صادر کری.

ماده ۸۵۰:

د حجز کپه شوی پوروری نفقه او د هغه
چا نفقه چه د حجز په موده کښی د هغه
په ذمه لارمه ده د هغه د مال څخه ورکول
کیرې، د نفقی اندازه د هغی محکمی له
خوا تا کل کیرې چه په حجزی حکم کری
دی.

ماده ۸۵۱:

(۱) کله چه د پوروری مفلس په حجز
حکم صادر شی، د مؤجلو پورونو د
تأجیل موده د مینځه ځی او ددی پورونو
څخه د هغی مرتبو گټو اندازه کمیرې چه
د مودی په ساقطیدو کمیرې.

(۲) محکمه کولی شی چه د پوروری
غوښتنی په اساس او د پور ور کوونکو
مخامخ چه د مهلت د مودی په پاتی
کیدو یا د اوږدیدو حکم وکی،
همدارنگه کولی شی چه په معجلو
پورونو کښی پوروری ته مهلت ورکی خو
په دی شرط چه حالونه یی تقاضا وکی او
د پوروری او د پور ور کوونکو د گټو
تضمین وکی.

ماده ۸۵۲:

که حجز کری شوی پوروری په پور اقرار

اقرار نماید، اقرار او مدار اعتبار نمیباشد. اگر دینی را که بر ذمه اوست از مال خود برای یکی از دائنین بپردازد، دائنین دیگر حق استرداد آنرا دارند.

ماده ۸۵۳:

امینیکه به اداره اموال مدیون تعیین گردیده، مفاد مال را بحساب امانت در بانکی که محکمه تعیین می نماید، به حساب دائنین امانت میگذارد. چنانچه می تواند به اجازه محکمه و موافقه مدیون و دائنین به بیع آنچه که از مال محجوزه فروش آن جایز است جهت ایفاء دین اقدام نماید.

ماده ۸۵۴:

(۱) مدیون محجور میتواند به موافقه اکثریت دائنین که سه بر چهار حصه دیون را تمثیل کنند، تمامی یا بعضی از اموال خود را بفروشد، بشرطیکه ثمن آنرا برای اداء دیون خود تخصیص دهد.

(۲) اگر دائنین در توزیع ثمن توافق نظر نداشته باشند، ثمن مذکور را طور امانت به حساب بانکی که محکمه تعیین مینماید. بگذارد تا محکمه آنرا مطابق به احکام قانون

وکی، اقرارئی اعتبار نه لری، او که داسی پور چه د هغه په ذمه دی د خپل مال څخه یوه پوروی ته ورکی، نور پور ورکونکی د هغی دبیره ردولو غوښتنه کولی شی.

ماده ۸۵۳:

کوم امین شخص چه د پوروی د مالونو د اداری دپاره ټاکل شوی د مال گټه به په هغی بانک کښی چه محکمه یی ټاکی، د پور ورکونکو په حساب په ودیعت کښیږدی، همدارنگه کولی شی چه د محکمی په اجازه او د پوروی او پور ورکونکی په موافقه هغه حجز شوی مالونه چه د یو د اداکولو دپاره حجز شوی او خرڅولئی جایز وی، خرڅ کی.

ماده ۸۵۴:

(۱) حجر کره شوی پوروی کولی شی د اکثر پور ورکونکو په موافقه چه د پورونو (۳ پر ۴) برخه تمثیل کی، خپل ټول یا ځینی مالونه خرڅ کی، خو په دی شرط چه ثمن یی د هغوی د پورونو د اداکولو دپاره، تخصیص کی.

(۲) که پور ورکونکی د ثمن په توزیع کښی په یوه نظر نه وی نو ذکر شوی ثمن دی د ودیعت په توگه په هغی بانک کښیښودل شی، چه محکمه یی ټاکی، او محکمه به هغه د قانون د حکمونو

سره سم توزیع کوی.

توزیع نماید.

۸۵۵ ماده:

پوروپی د محکمی په اجازه که څه هم پور ورکوونکی موافقه ونه لری، کولی شی چه پخپل مال کښی تصرف وکی خو په دی شرط چه په بالمثل ثمن وی او اخیستونکی هغه د پور ورو په حساب په خزانی یا بانک کښی چه محکمه یی ټاکی په ودیعت کښیږدی.

۸۵۵ ماده:

مدیون میتواند به اجازه محکمه، گسرچه بدون رضای دائنین باشد، درمال خود تصرف نماید. بشرطی که این تصرف به ثمن مثل بوده مشتری آنرا به بانکی که محکمه تعیین مینماید، بحساب دائنین طور امانت بگذارد.

۸۵۶ ماده:

پوروپی په راتلونکو حالونو کښی د تقلب په جزاء محکومیری:

۸۵۶ ماده:

مدیون در حالات آتی به مجازات تقلب محکوم می گردد:

۱- په هغه حالت کښی چه د پور دعوی په پوروپی اقامه شی او پوروپی عمداً خپل افلاس د پور ورکوونکو د ضرر په قصد ښکاره کی خو په دی شرط چه دعوی د افلاس د حکم په صادریدلو او د پور په ثابتنولو پای ته ورسیری.

۱- در صورتیکه دعوی دین علیه مدیون اقامه گردد و مدیون عمداً افلاس خود را به قصد ضرر رساندن به دائنین وانمود سازد، مشروط بر اینکه دعوی به صدور حکم افلاس اثبات دین خاتمه یافته باشد.

۲- کله چه ورباندی د هغه د افلاس له امله د حجر حکم صادر شی او وروسته پور ورکوونکو ته د ضرر رسولو د پاره خپل ځینی مالونه د حکم د تنفیذیدو د مخ نیوی د پاره پت کی، یا داچه ساختگی پورونه جوړ کی یا په پور کښی مبالغه وکی.

۲- در صورتیکه مدیون، بغرض ضرر رساندن دائنین بعد از حکم حجر مبنی برافلاس او، بعضی از اموال خود را به لحاظ عدم تطبیق حکم پنهان نماید یا به دیون ساختگی ویا به مبالغه در دین، مبادرت ورزد.

۸۵۷ ماده:

په راتلونکو حالونو کښې د علاقې لرونکو اشخاصو په غوښتنه او د واک لرونکي محکمی په حکم افلاس پای ته رسېږي:

۸۵۷ ماده:

افلاس درحالات آتی به اساس درخواست اشخاص ذیعلاقه و حکم محکمۀ باصلاحیت، خاتمه می یابد:

۱- په هغه حالت کښې چه د پوروړي مالونه دهغه د پورونو څخه زیات ثابت شی.

۱- در حالیکه اموال مديون از ديون او بیشتر ثابت شود.

۲- په هغه حالت کښې چه ټول يا ځيني پور ورکوونکي، پوروړي ته ابراء وکي، او د پوروړي مالونه د پاتي پور څخه زیات وی.

۲- در حالیکه تمامی دائنین و یا بعضی از آنها به مديون ابراء دهند و اموال مديون از ديون باقی مانده بیشتر باشد.

۳- په هغه حالت کښې چه پوروړي خپل معجل پورونه بی له دی چه د افلاس حکم ورباندی په تعجیل کښې تاثیر کړي وی، ادا کړي وی، په دی حالت کښې هغه مؤجل پورونه چه د افلاس د حکم په اساس معجل شوی دی بیرته خپل لمړنی حالت ته گرځي، په دی شرط چه د کومو قسطونو موده پوره شوی وی هغه یی ورکړي وی.

۳- در حالیکه مديون ديون معجل خود را بدون تاثیر حکم حجر در تعجیل دین تادیه نموده باشد، ديون معجله در این صورت به مؤعد معینه قبل از صدور حکم افلاس بر میگردد. مشروط براینکه اقساط به سر رسیده آن نیز تادیه شده باشد.

۴- په هغه حالت کښې چه ټول پورونه د پور ورکوونکو، امین او پوروړي د تصفیې په اساس ادا شی.

۴- در حالیکه تمامی ديون به اساس تصفیه، بین دائنین، امین و مديون تادیه شود.

۸۵۸ ماده:

(۱) د حجر د حکم د پای ته رسیدو

۸۵۸ ماده:

(۱) بعد از انتهای حکم حجر

موضوع از طرف امین محکمه به حاشیه ثبت حکم حجر رسانیده شده، بمصرف مدیون در جریده رسمی نشر میشود.

(۲) اموال باقیمانده از تصرف امین کشیده شده و به مدیون تسلیم میگردد.

فصل ششم

تعدد طرفین وجیبه

قسمت اول

دین مشترك و غیر مشترك

ماده ۸۵۹:

دین در صورت اتحاد سبب، مشترك پنداشته میشود، خواه ناشی از عقد واحد بوده و یا به وارثین انتقال نموده باشد یا اینکه از مال مشترك بمصرف رسیده یا بدل قرضی باشد که از مال مشترك داده شده باشد.

ماده ۸۶۰:

دین در صورت اختلاف سبب، غیر مشترك پنداشته میشود.

وروسته موضوع به د محکمی د امین له خوا د حجر د حکم د ثبت په حاشیه کنبی رسول کیږی او د پوروی په مصرف به په رسمی جریدی کنبی خپری.

(۲) پاتی مالونه به د امین د تصرف څخه ویستل کیږی او پوروی ته به ورتسلیمول کیږی.

شپږم فصل

دالتزام د دواړو خواوو تعدد

لومړی قسمت

شریک او ناشریک پور

ماده ۸۵۹:

که د پور سبب یو وو، نو شریک گنل کیږی عام له دی چه سبب د عقد د یو والی وی یایی سبب داسی پوروی چه د میراث په وسیله خو وارثانو ته نقل شوی وی، یایی سبب استهلاک شوی شریک مال وی او یایی سبب د داسی قرض بدل وی چه د شریک مال څخه قرض اخیستل شوی وی.

ماده ۸۶۰:

ناشریک پور هغه دی چه سبب یی مختلف وی.

۸۶۱ ماده:

که پور د دوه وو يا زياتو اشخاصو ترمنځ شريک وو، هريو شريک کولی شى چه خپله حصه د پوروړى څخه وغواړي. که يو شريک يوه برخه پور قبض کړو، نور شريکان د خپلو حصو په اندازه په هغى کښى شريک دى، که په پور کښى ځينى شريک اشخاص غايب وو، حاضر کولى شى چه د خپلى حصى د ادا کولو په باره کښى د حکم غوښتنه وکي.

۸۶۱ ماده:

هرگاه دين بين دو يا زياده اشخاص مشترك باشد، هريکى از شرکاء ميتواند حصه خويش را از مديون مطالبه نمايد. در صورتى که يکى از شرکاء قسمتى از دين را قبض کند، باقى شرکاء بقدر حصص خويش در آن سهيم مى باشند. در حال غيابت بعضى از شرکاء، شريك حاضر ميتواند تاديه حصه خود را مطالبه نمايد.

۸۶۲ ماده:

که يو شريک د شريک پور يوه برخه قبض کي، بل شريک کولى شى چه په عين قبض شوى اندازى کښى شريک شى او پاتى پور په شريکه د پوروړى څخه وغواړي، او هم کولى شى چه خپله ټوله حصه پور د پوروړى څخه وغواړي.

۸۶۲ ماده:

هرگاه يکى از شرکاء قسمتى از دين مشترك را قبض نمايد، شريك ديگر ميتواند در عين مقدار قبض شده شرکت نموده، متباقى دين را مشترکاً از مديون مطالبه نمايند ويا اينکه تمام حصه خود را از مديون مطالبه نمايد.

۸۶۳ ماده:

که شريک دا غوره کړه چه خپله حصه د پوروړى څخه وغواړي نو نه شى کولى چه د قبض کوونکى شريک څخه شه شى وغواړي مگر په هغه صورت کښى چه د هغه حصه هلاکه شى نو کولى شى په قبض شوى مال کښى د خپلى حصى په اندازه قبض کوونکى ته رجوع وکي.

۸۶۳ ماده:

شريك بعد از اختيار مراجعه به مديون، نميتواند به شريك قابض رجوع نمايد، مگر اينکه حصه او تلف شده باشد. در آنصورت بقدر حصه خويش در مال قبض شده بر قابض رجوع مى نمايد.

۸۶۴ ماده:

(۱) که قبض کوونکى شريك، قبض

۸۶۴ ماده:

(۱) هرگاه شريك قابض مقدار قبض

شده را به نحوی از انحا از تصرف خود خارج ساخته و یا آنرا تلف نماید، در مقابل شرکاء دیگر به اندازه حصه شان مسوول می باشد.

(۲) در صورتیکه شی قبض شده بدون قصور در دست قابض تلف شود، در مقابل شرکاء دیگر در حصه شان مسوول شناخته نمی شود، دین باقی مانده بر ذمه مدیون به سایر شرکاء تعلق میگیرد و شریک قابض، در آن سهم شده نمیتواند.

ماده ۸۶۵:

هرگاه یکی از شرکاء در حصه دین خود از مدیون ضامن گیرد یا مدیون دین او را به دیگری حواله نماید، سایر شرکاء در مقداریکه از ضامن یا محال علیه قبض میکنند، شریک میباشد.

ماده ۸۶۶:

هرگاه یکی از شرکا بقدر حصه خود مالی را از مدیون اجاره بگیرد، قابض حصه خود شناخته میشود. سایر شرکاء میتوانند به اندازه حصص خود، خویش را شریک مستأجر بدانند و یا به مدیون مراجعه نمایند.

شوی اندازه په یو قسم د اقسامو څخه د خپله لاسه وباسی او یائی استهلاک کی، د نورو شریکانو په مقابل کښی د هغوی د حصو په اندازه، ضامن دی.

(۲) که قبض شوی شی د قبض کوونکی په لاس کښی بی د هغه له قصوره تلف شی نو د نورو شریکانو د حصو په قبض شوی پور کښی که ئی خپله حصه پوره اخیستی وه ضامن نه گڼل کیږی، او کوم پور چه د پوروړی په ذمه پاتی دی د نورو شریکانو حق دی او قابض شریک په هغی کی شریک نشی کیدی.

ماده ۸۶۵:

که یوه شریک د پوروړی څخه په شریک پور کښی د خپلی حصی په اندازه کفیل واخلي یا پوروړی د هغه حصه په بل چا حواله کی، نو کومه اندازه پیسی چه د کفیل یا حواله ور کړ شوی څخه اخلی په هغی کښی نور شریکان هم شریک دی.

ماده ۸۶۶:

که یو شریک د خپلی حصی په اندازه د پوروړی څخه یوشی په اجاره واخلي، د خپلی حصی قبض کوونکی گڼل کیږی. نور شریکان کولی شی چه د خپلو حصو په اندازه هغه ضامن کی او یا یې د پوروړی څخه وغواړی.

۸۶۷ ماده:

که یو شریک په شریک پور کښی خپله حصه پورورپی ته هبه کی او یا دهغی څخه ورته ابراء وکی نو دهغه هبه او ابراء دواړه صحیح دی، د نورو شریکانو د حصو ضامن نه گڼل کیږی.

۸۶۷ ماده:

هرگاه یکی از شرکاء در دین مشترک حصه خود را به مدیون هبه و یا از آن ابراء دهد، هبه و ابراء مذکور صحت داشته، در مقابل سایر شرکاء ضامن شناخته نمی شود.

۸۶۸ ماده:

که پورورپی مړ شو او متروکه دهغه د پورونو څخه کمه وه ټول شریکان د خپلو حصو په اندازه په هغی کښی شریک دی.

۸۶۸ ماده:

هرگاه مدیون وفات نماید و متروکه کمتر از دیون او باشد، تمام شرکاء بقدر حصص خود در متروکه سهیم میباشند.

۸۶۹ ماده:

که شریک پور میراثی مال وو، هیڅ شریک نه شی کولی د خپل شریک حصه بی دهغه د اجازی څخه مؤجله کی، یواځی کولی شی چه خپله حصه مؤجله کی.

۸۶۹ ماده:

هرگاه دین مشترک مال موروثه باشد، هیچ یک از شرکاء نمیتواند حصه شریک خود را بدون اذن او مؤجل نماید، اما تنها حصه خود را مؤجل نموده میتواند.

۸۷۰ ماده:

که شریک پور د قرض په عقدو واجب وو، نو هیڅ شریک نه شی کولی چه په یواځی ځان هغه مؤجل کی بلکه په تأجیل کښی د ټولو موافقه شرط ده.

۸۷۰ ماده:

اگر دین مشترک براساس عقد قرض مستحق الاداء باشد، هیچ یک از شرکاء به تنها یی بدون موافقه سایر شرکاء نمیتواند، دین را مؤجل سازد.

۸۷۱ ماده:

په شریک پور کښی شریکان کولی شی په دی موافقه وکی چه هر یو حق لری چه د پورورپی څخه د خپل پور حصه قبض

۸۷۱ ماده:

شرکاء میتوانند موافقه نمایند که هر یک آنها حق دارند حصه دین خود را از مدیون قبض نمایند،

بدون اینکه سایر شرکاء به او حق مراجعه را داشته باشند. این موافقه حکم تقسیم دین را دارد و حصه هریک از شرکاء بدون مشارکت به خود او اختصاص دارد.

ماده ۸۷۲:

هرگاه دین مورد مطالبه غیر مشترک باشد، هریک از دائنین می توانند به تنهایی حصه خود را از مدیون بدست آرد. سایر دائنین در دین قبض شده حق اشتراک ندارند.

قسمت دوم
تضامن

مبحث اول - احکام عمومی

ماده ۸۷۳:

تضامن بین دائنین و مدیونین بدون اتفاق طرفین یا نص قانون موجود شده نمیتواند.

مبحث دوم - تضامن دائنین

ماده ۸۷۴:

(۱) دائنین به اساس تضامن می توانند بصورت دسته جمعی یا انفرادی تمامی دین را از مدیون مطالبه نمایند.

کی بی له دی چه نور شریکان ورباندی د مراجعی حق ولری. دا موافقه د پور د تقسیم حکم لری نو د هر شریک حصه بی د نور د شرکت خخه پخپله د هغه پوری اختصاص لری.

ماده ۸۷۲:

که د پوروری خخه غوښتنی وړ پورونه شریک نه وو، هر پور ورکوونکی کولی شی په ځانگړی توگه خپل پور تر لاسه کی، نور پور ورکوونکی د دی حق نه لری چه په قبض شوی پور کښی ورسره شریک شی.

دوه یم قسمت
تضامن

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

ماده ۸۷۳:

تضامن د پور ورکوونکو او پور وړو ترمنځ بی د دواړو خواوو د موافقی یا قانونی نص خخه نه شی موجودیدلی.

دوه یم مبحث - د پورورکوونکی تضامن

ماده ۸۷۴:

(۱) پورورکوونکی د تضامن په اساس کولی شی چه ټول یوځای یا په ځانگړی توگه د پوروری خخه ټول پور وغواړی.

(۲) مدیون نمیتواند در صورت مطالبه تادیه دین از طرف یکی از دائنین متضامن بطرق دفاعی تمسک نماید که مربوط به دائنین دیگر باشد، مدیون میتواند به طرق دفع خاصیکه مربوط شخص طلب کننده یا حصه متعلق به وی و یا طرق دفاعی که مشترک بین تمامی دائنین باشد، تمسک نماید.

ماده ۸۷۵:

مدیون میتواند تمامی دین را یکی از دائنین متضامن بپردازد، مگر اینکه یکی از دائنین توسط اخطار قبلی او را منع کرده باشد.

ماده ۸۷۶:

(۱) هرگاه برائت ذمه مدیون در برابر یکی از دائنین متضامن به سببی غیر از تادیه دین حاصل گردد، در برابر مستباقی دائنین بری الذمه شناخته نمیشود. مگر اینکه بقدر حصه دائنینی باشد که مدیون در برابر آن برائت حاصل نموده.

(۲) که د پوروی خخه د یوه متضامن پور ورکونکی له خوا پور وغوښتل شی نو نه شی کولی په دی پور ورکونکی په هغی دفاعی لارو تمسک وکی چه د نورو پور ورکونکو پوری مربوطی وی. پوروی کولی شی د خاصی دفاع له لاری چه پخپله د پور غوښتونکی متضامن پور ورکونکی پوری خاص وی یا د هغه د حصی پوری تعلق لری یا د داسی دفاع په لاروچه د ټولو پور ورکونکو ترمنځ شریکی وی، تمسک وکی.

ماده ۸۷۵:

پوروی کولی شی چه ټول پور یوه متضامن پور ورکونکی ته ورکی، مگر په هغه صورت کبسی چه بل پور ورکونکی د مخکنی خبرتیا په وسیله هغه منع کړی وی.

ماده ۸۷۶:

(۱) که د پوروی د ذمی برائت د یوه متضامن پور ورکونکی په مقابل کبسی بی د پور ورکولو خخه په بل سبب، حاصله شی د نورو پور ورکونکو په مقابل کبسی نه بری الذمه کیږی. مگر د هغه پور ورکونکی د حصی په اندازی چه پوروی د هغه په مقابل کبسی بری الذمه شوی دی.

(۲) هرگاه يکي از دائنين متضامن عملي را مرتکب شود که با اساس آن به دائن ضرري وارد آيد، اين عمل در حصة ساير دائنين نافذ شمرده نميشود.

ماده ۸۷۷:

هرآنچه را که يکي از دائنين متضامن از مديون در مقابل دين اخذ نمايد، همه دائنين در آن حق مساوي دارند. مگر آنکه موافقت دائنين و يا نص قانون به خلاف آن حکم نمايد.

مبحث سوم - تضامن مديونين

ماده ۸۷۸:

(۱) هرگاه تضامن بين مديونين باشد، دائن ميتواند کل دين را از تمام مديونين يا از هر يك آنها که خواسته باشد، مطالبه نمايد. مطالبه دين از يکي، مانع مطالبه از ساير مديونين نميگردد.

(۲) مديونيكه دائن از او مطالبه دين مينمايد، ميتواند به وسايل دفاع خاصيكه به مديون ديگر تعلق دارد تمسك نمايد. مگر به قدر حصة خود او مشروط بر اينکه حصة دين خود را بوجه از وجوه پرداخته باشد.

(۲) که يو متضامن پور ورکونکي داسي کار ارتکاب کونکي شو چه دهغي په اثر نورو پور ورکونکو ته ضرر رسیده، نو داکار دهغوي په باره کښي نافذ نه گڼل کيږي.

ماده ۸۷۷:

کوم شي چه يي د متضامنو پور ورکونکو څخه يو د پور په مقابل کښي واخلی، د ټولو پور ورکونکو حق گڼل کيږي، مگر داچه د پور ورکونکو موافقه يا د قانون حکم د هغي په خلاف وي.

دریم مبحث - د پورونکو تضامن

ماده ۸۷۸:

(۱) که تضامن د پور وړو ترمنځ وو، نو پور ورکونکي کولي شي ټول پور د ټولو څخه يا د هريو څخه يي چه زړه وي وغواړي، د يوه متضامن پور وړي څخه د پور غوښتنه د نورو متضامنو پور وړو څخه د پور د غوښتنی مانع نه گرځي.

(۲) دکوم پور وړي څخه چه پور ورکونکي پور غواړي، نه شي کولي چه د دفاع په هغه خاصو وسايلو چه د بل پور وړي پوري تعلق لري تمسک وکي مگر د خپلي حصی په اندازه او په دی شرط چه خپل پور يي په يو قسم د اقسامو ادا

مدیون میتواند به وسایل دفاع خاص که به خود او تعلق دارد و یا به وسایل دفاع مشترک بین تمام مدیونین تمسک نماید.

ماده ۸۷۹:

هرگاه یکی از مدیونین متضامن کل دین را عیناً یا عوضاً و یا از طریق حواله اداء نماید، خود او و سایر مدیونین بری الذمه شناخته میشوند.

ماده ۸۸۰:

تجدید دین بین دائن و یکی از مدیونین متضامن موجب براءة ذمه سایر مدیونین میگردد، مگر اینکه دائن حق مطالبه خود را در برابر آنها حفظ کرده باشد.

ماده ۸۸۱:

مدیون متضامن نمیتواند به اساس مجرای که بین دائن و مدیونین متضامن دیگر صورت گرفته، تمسک نماید. مگر به اندازه حصه همان مدیون.

ماده ۸۸۲:

در صورت اتحاد ذمه دائن با یکی از مدیونین متضامن دین از ذمه سایر مدیونین ساقط نمی شود. مگر بقدر حصه مدیونیکه

کری وی. پوروی کولی شی چه د دفاع په خاصو وسیلو سره چه پخپله دهغه پوری تعلق لری یا دتولو پور ورو ترمنخ شریکه وی تمسک وکی.

ماده ۸۷۹:

که کوم متضامن پوروی ټول پور د عین، عوض یا د حوالی د لازمی ادا کی، پخپله هغه او هم نور پوروی بری الذمه کیږی.

ماده ۸۸۰:

د پور نوی کیدل د پور ورکونکی او دیوه متضامن پوروی ترمنخ، د ټولو پور ورو د ذمی د براءة موجب گرخی، مگر داچه د پور ورکونکی د هغوی په مقابل کبلی د غوښتنی حق ساتلی وی.

ماده ۸۸۱:

متضامن پوروی نه شی کولی په هغی مجرائی باندي تمسک وکی چه د پور ورکونکی او یو بل متضامن پوروی ترمنخ واقع کیږی مگر ددی وروستنی ذکر شوی پوروی دحصی په اندازی.

ماده ۸۸۲:

که د پور ورکونکی ذمه د یوه متضامن پوروی سره یوخی شوه، پور د نورو متضامنو پور ورو د ذمی نه ساقطیږی مگر د هغه پوروی د حصی په اندازی

ذمه‌وی با دائن متحد گردیده است.

ماده ۸۸۳:

هرگاه دائن به یکی از مدیونین متضامن ابراء دهد، دین از ذمه او ساقط شده، سایر مدیونین بری الذمه شناخته نمی‌شوند، مگر اینکه دائن به صراحت از برائت ذمه آنها تذکر داده باشد. درین صورت دائن می‌تواند تنها مقدار متباقی دین را بعد از وضع حصه مبری الیه از سایر مدیونین، مطالبه نماید.

ماده ۸۸۴:

هرگاه دائن به یکی از مدیونین متضامن از تضامن ابراء دهد، حق دارد کل دین را از سایر مدیونین مطالبه نماید، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۸۸۵:

(۱) در جمیع حالاتیکه یکی از مدیونین متضامن، از طرف دائن برائت از دین یا از تضامن حاصل نماید و مدیون دیگر مفلس گردد، سایر مدیونین می‌توانند هنگام ادای دین به تناسب دینیکه از حصه

چه ذمه‌یی د پور ورکونکی سره یوخی شوی ده.

۸۸۳ ماده:

که پور ورکونکی یوه متضامن پوروپی ته ابراء وکی پور د هغه د ذمی څخه ساقطیږی، نور پوروپی بری الذمه نه گڼل کیږی مگر په هغه صورت کښی چه پور ورکونکی په صریحه توگه د هغوی د ذمی د برائت یادونه کړی وی، په لمړنی صورت کښی پور ورکونکی کولی شی پاتی اندازه پور دهغه چا دحصی وضع کیدو وروسته چه یی ورته ابراء کړیده د نورو متضامنو پور وپو څخه غوښتلی شی.

۸۸۴ ماده:

که پور ورکونکی یوه متضامن پوروپی ته د تضامن څخه ابراء وکړه، کولی شی چه نورو متضامنو پور وپو څخه د ټول پور غوښتنه وکی، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

۸۸۵ ماده:

(۱) په ټولو هغو حالونو کښی چه پور ورکونکی یوه متضامن پوروپی ته ابراء کوی عام له دی چه ابراء د پور یا د تضامن څخه وی، نور متضامن پوروپی د اقتضاء په وخت کی د دی قانون د (۸۹۲) مادی د حکم سره سم کولی شی

مدیون مفلس به مدیون مبری له میرسد، مطابق حکم ماده (۸۹۲) این قانون، به وی مراجعه نمایند.

(۲) در حالتیکه دائن مدیون مبری الیه را از هرگونه مسوولیت دین آزاد ساخته باشد، حصه دین مدیون مفلس بر خود دائن تحمیل می شود.

ماده ۸۸۶:

(۱) هرگاه دین در مورد یکی از مدیونین متضامن زیر مرور زمان آید، سایر مدیونین نمیتوانند از آن استفاده کنند. مگر بقدر حصه مدیون مذکور.

(۲) هرگاه مرور زمان در مورد یکی از مدیونین متضامن منقطع و یا نفاذ آن متوقف گردد، دائن نمی تواند در برابر سایر مدیونین به آن تمسک نماید.

ماده ۸۸۷:

(۱) مدیون متضامن در اجرای تعهدات خود صرف از عمل خود مسوولیت دارد. هرگاه دائن بیکی از مدیونین متضامن اخطار دهد، این امر بر سایر مدیونین تاثیری ندارد. مگر اینکه

کومه اندازه پور چه د مفلس متضامن په پور د حصی څخه، ابراء کړه شوی متضامن پورورپی ته رسیږی، ورته رجوع وکی.

(۲) که پور ورکوونکی، ابراء کړه شوی متضامن پورورپی دپور دهر قسم مسوولیت څخه آزاد کړی وی نو د مفلس پورورپی د پور حصه پخپله په پور ورکوونکی تحمیلیری.

ماده ۸۸۶:

(۱) که پور د یوه متضامن پورورپی په باره کښی د زمانی د تیریدو د حکم لاندی راغی نور پورورپی نه شی کولی چه د هغی څخه استفاده وکی مگر د ذکر شوی پورورپی د حصی په اندازی.

(۲) که د زمانی تیریدل د یوه متضامن پورورپی په باره کښی قطع یا نافذیدل یی متوقف شی، پور ورکوونکی نه شی کولی د نورو پور ورو په مقابل کښی ورباندی تمسک وکی.

ماده ۸۸۷:

(۱) متضامن پورورپی د التزامونو په تنفیذ کښی یواځی د خپل فعل مسوول دی. که پور ورکوونکی یوه متضامن پورورپی ته خبرتیا ورکی. دا خبرتیا په نورو متضامنو پور ورو تاثیر نه لری مگر

داچه موافقه بل ډول شوی وی.

موافقه طور د یگری صورت گرفته باشد .

(۲) او که خبرتیا د یوه متضامن پوروی له خوا پور ورکونکی ته ورکول شوی وی نور پوروی له دی خبرتیا څخه گټه اخیستی شی.

(۲) در صورتی که اخطار از جانب یکی از مدیونین متضامن بدائن صورت گرفته باشد ، سایر مدیونین از آن مستفید شده می توانند .

۸۸۸ ماده:

(۱) که پور ورکونکی د یوه متضامن پوروی سره صلحه وکی ، او صلحه د پور څخه د ابراء متضمنه وی یا داچه د پوروی د ذمی برائت په یو قسم دا قسامو افاده کی نو ددی صلحی څخه نور پوروی گټه اخیستی شی.

(۱) هرگاه دائن یا یکی از مدیونین متضامن در موضوع دین طوری مصالحه نماید که این امر متضمن ابراء از دین باشد یا اینکه برائت ذمه مدیون را از دین به نحوی از آنجا افاده کند ، سایر مدیونین از آن مستفید می گردند .

(۲) که دا صلحه د پور وپو په ذمه التزام متضمنه وه یا د هغه التزام د زیاتیدو متضمنه وه چه هغوی ورباندی ملزم دی ، نو دا صلحه د نورو پور وپو په حق کبسی نه نافذ پری ، مگر که نور پوروی بی قبوله کی .

(۲) اگر مصالحه دائن با یکی از مدیونین متضامن ، افزونی در وجایب قبلی و یا سبب بوجود آوردن وجایب جدید گردد ، این گونه مصالحه بر سایر مدیونین تاثیر ندارد ، مگر اینکه با آن موافقه کرده باشند .

۸۸۹ ماده:

(۱) که د متضامنو پور وپو څخه یو په پور اقرار وکی ، دا اقرار په نورو پور وپو د تطبیق وړنه دی .

(۱) هرگاه یکی از مدیونین متضامن به دین اقرار نماید ، اقرار او در مورد سایر مدیونین اعتبار ندارد .

(۲) که د متضامنو پور وپو څخه یوه د قسم خورلو څخه انکار وکړ او یا د هغه له خوا پور ورکونکی ته قسم متوجه شو

(۲) هرگاه یکی از مدیونین متضامن از سوگند نکول نماید و یا به اثر توجیه آن دائن سوگند یاد

نماید، سایر مدیونین از آن متضرر نمی گردند.

(۳) هرگاه دائن به سوگند یکی از مدیونین متضامن اکتفاء نماید، سایر مدیونین از آن مستفید می گردند.

ماده ۸۹۰:

(۱) هرگاه علیه یکی از مدیونین متضامن بنابر سبب خاص حکمی صادر گردد، این حکم در مورد سایر مدیونین مورد تمسک قرار گرفته نمیتواند.

(۲) اگر به مفاد یکی از مدیونین متضامن حکمی صادر گردد، سایر مدیونین از آن مستفید میگردند، مگر اینکه حکم متکی به سبب خاصی مربوط به مدیونیکه به مفاد او صادر شده، باشد.

ماده ۸۹۱:

(۱) هرگاه یکی از مدیونین متضامن تمامی دین را بپردازد، بالایی سایر مدیونین به اندازه حصة خود آنها رجوع کرده میتوانند و اگر مدیون اصلی، شخص دیگری بود و بعوض او دین را پرداخت، درین صورت به تمامی دین بالایی مدیون اصلی، بحیث دائن رجوع

او سوگند یی وکړ. نو دا نورو پور وړو ته ضرر نه رسوی.

(۳) که پور ورکوونکی د متضامنو پورونکو څخه یوه ته د قسم په توجیه کولو اکتفاء وکړه او هغه سوگند وکړ نو پور وړی ورڅخه گټه اخیستی شی.

۸۹۰ ماده:

(۱) که په یو خاص سبب د متضامنو پورونکو څخه په یوه حکم صادر شونو دا حکم د نورو پور وړوباندی د تمسک وړ نه شی کیدای.

(۲) که حکم دیوه په گټه صادر شو په دی صورت کښی نور متضامن پور وړی ورڅخه گټه اخیستی شی، مگر په هغه صورت کښی چه حکم په داسی سبب بناوی چه د هغه پور وړی پوری چه حکم یی په گټه صادر شوی، خاص وی.

۸۹۱ ماده:

(۱) که د متضامنو پورونکو څخه یو، ټول پور اداء کی نو کولی شی نورو پور وړو ته د هغوی د حصی په اندازی رجوع وکی. که د اصلی پور وړی په ځای بل چا پور ادا کړی، په دی صورت کښی ذکر شوی شخص کولی شی په اصلی پور وړی د پور ورکوونکی په حیث

رجوع وکی.

کرده می تواند.

(۲) که د متضامنو پوروونکو خخه یوه پور ادا که د ټولو متضامنو پوروو، ترمنځ په مساوی حصو تقسیمیری مگر داچه موافقه یا د قانون حکم د هغی په خلاف وی.

(۲) در صورتیکه یکی از مدیونین متضامن دین را بپردازد، دین در بین تمام مدیونین متضامن به حصص مساوی تقسیم می شود، مگر اینکه موافقه یا نص قانون طور دیگری باشد.

۸۹۲ ماده:

که د متضامنو پوروونکو خخه یو مفلس شی، نو هغه پوروپی چه پوری اداء کری او هم نور پوروپی چه د پور د ورکولو قدرت لری، هر یو به د خپلی حصی په اندازی د مفلس پوروپی پور ادا کوی.

هرگاه یکی از مدیونین متضامن مفلس گردد، مدیونیکه دین را اداء نموده و سایر مدیونین که توان پرداخت دین را دارند، هر یک بقدر حصه خود تادیه دین مدیون مفلس را متحمل می گردند.

۸۹۳ ماده:

که د متضامنو پوروونکو خخه یواخی یو په پور کنبی د گتی خاوند وو، نو یواخی هغه د نورو پوروونکو په مقابل کنبی د پور په ادا کولو مکلف دی.

هرگاه در بین مدیونین متضامن تنها یک شخص ذی نفع در دین شناخته شود، همین شخص در برابر سایر مدیونین مکلف به ادای دین می باشد.

۸۹۴ ماده:

په راتلونکو حالونو کنبی تعهد د تقسیمولو ورنه دی:

وجیبه در حالات آتی قابل انقسام نیست:

۱- په هغه حالت کنبی چه د تعهد موضوع پخپل طبیعت کنبی تقسیم نه قبلوی.

۱- درحالتیکه موضوع وجیبه طبیعتاً قابل انقسام نباشد.

۲- په هغه حالت کنبی چه د عقد د

۲- درحالتیکه از منظور

ویانیت متعاقدین واضح شود که
تنفیذ وجبیه قابل انقسام
نیست.

ماده ۸۹۵:

(۱) هرگاه در وجبیه غیر قابل انقسام
مدیونین متعدد باشد، هر يك از آنها
به ایفای تمام تعهد مکلف شناخته
میشود.

(۲) مدیونیکه دین را تأدیه نماید،
میتواند بر سایر مدیونین به قدر حصه
آن ها رجوع نماید. مگر اینکه از اوضاع
و شرایط عکس آن ظاهر گردد.

ماده ۸۹۶:

(۱) هرگاه در وجبیه غیر قابل
انقسام، دائنین و یا ورثه دائن
متعدد باشند، هر يك از
دائنین و یا ورثه میتواند از مدیون
ایفای تمام وجبیه را مطالبه نماید.
در صورت اعتراض یکی از دائنین یا
ورثه بر آن مدیون مکلف است
تعهد را به تمام دائنین یا ورثه
بپردازد و یا دین موضوع تعهد را
به امانت بگذارد.

(۲) دائنین میتوانند بر
دائیکه تمام حق را بدست آورده
به اندازه حصه خویش

دوارو خواوود غرض اونیت خخه
واضح شی چه د تعهد تنفیذ د
تقسیمولو ورنه دی.

ماده ۸۹۵:

(۱) که په داسی تعهد کی چه د
تقسیمولو ورنه وی، پوروی متعدد
وی، هریو د ټول تعهد په ادا کولو
مکلف گنل کیږی.

(۲) کوم پوروی چه پور ادا کی، کولی
شی چه په نورو پورو د هغوی د حصو
په اندازه رجوع وکی، مگر داچه د حالونو
خخه د هغی عکس معلومه شی.

ماده ۸۹۶:

(۱) که په داسی تعهد کی چه د
تقسیمولو ورنه وی، پور ورکونکی یا د
پور ورکونکی وارثان متعدد وی، نو هر
پور ورکونکی یا هریو وارث کولی شی
چه د پوروی خخه د ټول تعهد د پوره
کولو غوښتنه وکی، که کوم یو پور
ورکونکی یا وارث په دی اعتراض
وکی، نو پوروی ټولو پور ورکونکی ته
یوخی د التزام په ادا کولو یا د التزام د
موضوع په ودیعت ایښودلو مکلف دی.

(۲) کوم پور ورکونکی چه ټول
حق ترلاسه کړی پر هغه به نور
پور ورکونکی دخپلو حصو په اندازه

رجوع کوی.

مراجعہ نماید.

اووم فصل د پور اداکول

فصل هفتم وفاء دين

لومړی قسمت - د اداء کولو طريقه

قسمت اول - طرق اداء

۸۹۷ ماده:

ماده ۸۹۷:

د پور ادا کول د هغی په ورکولو په نقدی، مجرا کولو، ابراء، حوالی ورکولو او یا د نوی کولو په توگه صورت مومی.

اداء دين به تادیة نقدی، مجرایی ابراء، حواله و تجدید صورت می گیرد.

دوه یم قسمت

قسمت دوم
طرفین وفا

د پور اداکولو دواړه خواوی

۸۹۸ ماده:

ماده ۸۹۸:

(۱) پور د پوروپی یا د هغه د نائب یا د هغه چا له خوا چه د پور ورکول د هغه په گټه وی، د دی قانون د (۸۱۹) مادی د حکمونو په نظر کنبی نیولو سره ورکول کیدای شی.

(۱) دین از طرف مدیون یا نایب او و یا شخصیکه تادیة دین به مصلحت او باشد، با درنظر گرفتن احکام ماده (۸۱۹) این قانون تادیة شده میتواند.

(۲) همدارنگه د پورتنی فقری په مراعات کولو سره، د پور اداکول د بل چا له خوا چه د پور ادا کول د هغه په گټه نه وی د پوروپی په امر یا د هغه د امر په غیر صحیح دی. که پوروپی د بل چا له خوا د پور په ادا کولو اعتراض وکړ او پور ورکوونکی یی په دی اعتراض خبرکړ نو پور ورکوونکی کولی شی چه د بل چا اداکول ونه منی.

(۲) همچنان با رعایت فقره فوق ادای دین، از طرف شخص غیر که ادای دین به مصلحت او نباشد، به امر مدیون و یا بدون امر او صحیح است. چنانچه دائن میتواند ادای دین را از شخص غیر در صورت اعتراض مدیون و ابلاغ این اعتراض به مدیون، رد نماید.

۸۹۹ ماده:

(۱) که بل چا د پوروری په خای پور اداء کړي نو کولی شی دهغه څه په اندازه چه پور ورکوونکی ته یی ورکړی دی، د پوروری څخه یی وغواړی.

۸۹۹ ماده:

(۱) شخص غیر در صورتیکه بتادیة دین اقدام نماید، میتواند بقدر آنچه تادیه کرده است، به مدیون مراجعه کند.

۹۰۰ ماده:

(۲) سره ددی هغه پوروری چه پوری بی دهغه د ارادی څخه ورکول شوی دی، کولی شی. د هغه چا د رجوع څخه چه پوری ټول یا ځینی ادا کړی دی، ځان وژغوری، خو په دی شرط چه ثابتہ کی چه د پور په ادا کولو باندي، اعتراض کولو کبسی د ده کومه گټه شته دی.

۹۰۰ ماده:

(۲) باوجود آن مدیونیکه ایفاء دین بدون اراده او صورت گرفته، میتواند از رجوع شخصیکه دین را کلاً و یا قسماً پرداخته است، امتناع ورزد. بشرطیکه ثابت نماید که از اعتراض او فایده ای مرتب است.

۹۰۱ ماده:

که پوروری ممیز صغیر وو یا حجر کړی شوی وو او خپل پوری اداء کړو د پور ورکول یی صحیح دی او بری الذمه گنل کیږی.

۹۰۱ ماده:

در صورتیکه صغیر ممیز و یا محجور علیه، دین خود را بپردازد، تادیة او صحیح بوده و بری الذمه شناخته میشود.

۹۰۱ ماده:

که پوروری د مرگ په مرض پروت وو او د یوه پور ورکوونکی پوری ادا کړ او نورو پور ورکوونکو ته ددی پور ورکولو څخه ضرر ورسید، د هغه دا کار جواز نه لری.

۹۰۱ ماده:

مدیون نمیتواند در مرض موت، دین یکی از دائنین را در صورتیکه به ضرر سایر دائنین بانجامد، بپردازد.

۹۰۲ ماده:

د پور د ورکولو د صحت دپاره شرط ده چه پور ادا کوونکی د هغه شی مالک وی

۹۰۲ ماده:

برای صحت تادیة دین، لازم است که اداء کننده مالک شی تادیه

شده بوده و اهلیت تصرف را در آن داشته باشد. اگر شکی پرداخته شده از طرف غیر به استحقاق برده شود و یا بعد از تلف بدل آن اخذ شود، دائن می تواند دین خود را از مدیون مطالبه نماید.

ماده ۹۰۳:

هرگاه غیر مدیون به تادیه دین بپردازد، در احوال آتی قایم مقام دائنیکه دین خود را حاصل نموده، شناخته میشود:

۱- در حالیکه با مدیون مشترکاً و یا از جانب او به تادیه دین مکلف باشد.

۲- در حالیکه تادیه کننده دائن بوده، دین دائنی را بپردازد که تأمین عینی داشته و از دائن مذکور مقدم باشد، گرچه تادیه کننده تأمین نداشته باشد.

۳- در حالیکه شخص عقاری را خریداری نماید که تحت تضمین حقوق دائنین بوده، ثمن عقار مذکور جهت تادیه دین شان پرداخته شده باشد.

۴- در حالیکه تادیه کننده، بحکم

چه پور پری اداء کوی او په هغی کنبی د تصرف کولو اهلیت ولری. که ورکول شوی شی د بل چا له خوا په استحقاق ویورل شی یا د هغی د هلاکیدو وروسته د هغی بدل واخیستل شی، نو پور ورکونکی کولی شی چه خپل پور د پوروی خخه واخلی.

۹۰۳ ماده:

که بل څوک د پوروی پور اداء کی نو په لاندنیو حالونو کنبی د پور ورکونکی قایم مقام گنل کیږی:

۱- که چیرته اداء کونکی د پوروی سره یوځای او یا د هغه له خوا د پور په ورکولو مکلف وی.

۲- په هغه حالت کنبی چه د پور اداء کونکی، پور ورکونکی وی او د داسی پور ورکونکی پور ورکی چه عینی تأمین ولری او د هغی په نسبت د وړاندی والی حق ولری که څه هم د پور اداء کونکی تأمین ونه لری.

۳- که څوک داسی عقار واخلی چه د پور ورکونکو د حقوقو د تضمین لاندی وی او د ذکر شوی عقار ثمن بی هغوی ته ورکړی وی.

۴- په هغه حالت کنبی چه د پور ادا

صریح قانون قایم مقام شناخته
شود.

ماده ۹۰۴:

دائیکه دین خود را از غیر مدیون
حاصل نموده، میتواند به موافقه
طرفین، شخص مذکور را قایم مقام
خود قرار دهد. گرچه مدیون به این
موافقه رضایت نه داشته باشد.
موافقه از وقت تأدیه مؤخر شده
نمیتواند.

ماده ۹۰۵:

هرگاه مدیون بمقصد ادای دین از
شخص ثالث قرض گیرد،
میتواند قرض دهنده را قایم
مقام دائیکه حق او را پرداخته
است، قرار دهد. گرچه دائن
مذکور به آن رضایت نداشته
باشد. مشروط براینکه در عقد
قرض تذکر داده شود که مال قرض
گرفته شده به پرداخت دین
اختصاص دارد و در رسید دین
تصریح شود که ادای دین از همین
مال صورت گرفته است.

ماده ۹۰۶:

شخصیکه به حکم قانون و یا
موافقت قایم مقام دائن
میشود، حقوق دائن با تمام

کونکی د قانون په صریح حکم قایم
مقام بیژندل شوی وی.

ماده ۹۰۴:

کوم پور ورکونکی چه د خپل پوروړی
په غیر د بل چا څخه پور حاصل کړی نو
کولی شی چه د ذکر شوی غیر په موافقه
هغه خپل قایم مقام کی، که څه هم
پوروړی په دی موافقه راضی نه وی.
باید چه دا موافقه د ادا کولو د وخته
وروسته نه شی کیدای.

ماده ۹۰۵:

که پوروړی د پور د اداء کولو په مقصد د
بل چا څخه قرض واخلي، کولی شی چی
قرض ورکونکی د هغه چا قایم مقام
کی چه د هغه پوربی ورکړی دی، که څه
هم ذکر شوی پور ورکونکی ورباندی
موافقه ونه لری خو په دی شرط چه د
قرض په عقد کښی ددی خبری یادونه
وشی چه کوم مال قرض اخیستل شوی
دی د پور د اداء کولو دپاره تخصیص
شوی دی او د پور په رسید کی په ډاگه
شی چی د پور ورکول د همدی قرض
شوی مال څخه صورت موندلی دی.

ماده ۹۰۶:

که څوک د قانون په حکم یاپه موافقی د
پور ورکونکی قایم مقام گرځی د پور
ورکونکی ټول حقوق او ددی حقوقو

خصوصيات، توابع، تأمينات و
مدافعاتيکه به آن مرتب مي گردد،
به او تعلق مي گيرد. اين شخص
تنها به اندازه ماليکه به دائن
پرداخته، قايم مقام او شناخته
مي شود.

ماده ۹۰۷:

(۱) هرگاه غير مديون قسمتي از
دين را بپردازد و در آن قسمت قايم
مقام دائن گردد، اين امر دائن را
متضرر نساخته و در مطالبه قسمت
متبقي دين به غير مديون، مقدم
شناخته ميشود. مگر اينکه
به خلاف آن موافقه صورت
گرفته باشد.

(۲) هرگاه شخص ديگري در
پرداخت قسمت باقي مانده دين قايم
مقام دائن گردد، هريك در تقسيم دين
به تناسب حصه خود به مديون
مراجعه نموده ميتواند.

ماده ۹۰۸:

دين اساساً بدائن يا وكيل او پرداخته
ميشود. اگر دائن محجور باشد، دين
به ولي، وصي و يا قيم او که
صلاحيت قبض دين را داشته باشد،
پرداخته ميشود. اگر دين بدائن محجور
پرداخته شود، اعتبار نداشته مديون از

تول خصوصيات، توابع، تأمينات او اداء
كول چه پري مرتب كيپري، دهغه پوري
تعلق نيسي، نو ذكر شوي شخص يواخي
د هغي مال په اندازي چه پور
وركوونكي ته يي وركپري دي د هغه
قايم مقام كيپري.

ماده ۹۰۷:

(۱) که بل څوک د پور وړی یوه برخه پور
ورکي او په هغی کښی د پور وركوونكي
قايم مقام شی، پور وركوونكي ددی اداء
كولو څخه نه متضرر كيپري نو د خپلی
پاتي برخی د پور په اخیستلو کښی د
هغه چا څخه وړاندی حق لری چه د پور
یوه حصه یی اداء كړی ده، مگر دا چه
موافقه ددی په خلاف وی.

(۲) که د پور وركوونكي پاتي برخه پور
دبل چا لخوا وركول شو او هغه هم د پور
وركوونكي قايم مقام شو، هر يوه د پور
به تقسيمو لو کښی د خپلی حصی په
تناسب پور وړی ته مراجعه کولای شی.

ماده ۹۰۸:

پور اساساً پور وركوونكي يا د هغه
وكيل ته وركول كيپري که پور وركوونكي
محجور وی، نو پور به د هغه ولي،
وصي يا قيم ته چه د قبضولو صلاحيت
ولری، وركول كيپري. که پور، محجور
پور وركوونكي ته وركړل شو، اعتبار

دین بری الذمه شناخته نمیشود، در صورت هلاک و ضایع ساختن آن ولی، وصی و قییم میتوانند دین را مطالبه نمایند.

ماده ۹۰۹:

هرگاه دین به غیر دائن یا غیر وکیل او پرداخته شود، مدیون بری الذمه شناخته نمی شود. مگر اینکه دائن پرداخت دین را تأیید نماید و یا دین با حسن نیت به شخصی پرداخته شده باشد که در ظاهر حال مستحق آن شناخته شود.

ماده ۹۱۰:

(۱) هرگاه دائن بعد از عرضه صحیح دین، از قبول آن امتناع ورزد یا از اجرای اعمالیکه بدون آن تادیه صورت گرفته نتواند، ابراء آورد و یا به مدیون ابلاغ نماید که به هیچ صورت آماده قبول دین نیست، مدیون میتواند به قبول دین در خلال میعاد معین به دائن، رسماً اخطار بدهد.

(۲) از اخطار مدیون به دائن نتایج حقوقی ذیل نشأت مینماید:

نلری او پوروری د پور خخه نه بری الذمه کیبری. د هلاک او ضایع کولو په صورت کبسی د هغه ولی، وصی او قییم کولای شی چه پور وغواری.

ماده ۹۰۹:

که پور د پور ورکونکی یا د هغه د وکیل خخه غیر بل چاته ورکول شو، پوروری بری الذمه نه گنل کیبری مگر په هغه صورت کبسی چه پور ورکونکی د پور اداء کول تأیید کی یا پور په بنه نیت سره داسی شخص ته ورکول شوی وی چه په ظاهر حال کبسی د هغی مستحق وی.

ماده ۹۱۰:

(۱) که پور ورکونکی ته پور په صحیحی توگه عرضه شواو د هغی قبول یی رد کړل او یا یی هغه کارونه رد کړل چه د پور اداء کول بی له هغی نه ترسره کیبری یا یی پوروری ته خبر ورکړ چه په هیخ صورت به د پور اداء کول قبول نه کی، پوروری کولی شی چه د تاکلی مودی په اوږدو کبسی د پور په قبولولو پور ورکونکی ته رسمی اخطار ورکی.

(۲) د پوروری اخطار پور ورکونکی ته لاندی حقوقی نتیجی پیدا کوی:

۱- انتقال مسووليت هلاك و ضياع دين، از ذمه مديون به دائن.

(۲) متوقف شدن جريان فوايد.

۳- امانت گذاشتن دين به بانك و يا خزانه دولت، به مصارف دائن.

۴- مطالبه جبران خساره وارده از دائن.

ماده ۹۱۱:

امانت گذاشتن دين، هنگامي قايم مقام تاديه شده ميتواند، كه دائن آنرا قبول ويا محكمه بصحت آن حكم نمايد.

ماده ۹۱۲:

هرگاه موضوع اداء عقار ويا چيزي باشد كه بقاء و استقرار آن در همان مطلوب باشد و مديون از محكمه مطالبه گذاشتن آنرا تحت تصرف شخص امين نموده باشد، اين تسليم و قايم مقام امانت گذاشتن مي گردد.

ماده ۹۱۳:

مديون بعد از استيذان محكمه

۱- د پور د هلاكيديو او ضايع كيدو مسووليت نقليدل د پور وپري د ذمي خخه د پور وركوونكي ذمي ته.

۲- د گتو د جريان متوقف كيدل.

۳- په بانك يا د دولت په خزانه كښي د پور په وديعت اينبودل د پور وركوونكي په مصرف.

۴- د پور وركوونكي خخه د رسيدلي خساري د جبيري غوښتنه.

ماده ۹۱۱:

د پور په وديعت اينبودل هغه وخت د پور د اداء كولو قايم مقام كيدي شي، چه پور وركوونكي يي قبول او يا محكمه د هغي په صحت حكم وكي.

ماده ۹۱۲:

كه د پور د اداء كولو موضوع عقار ويا يا بل داسي شي ويا چه د دوام دپاره تيار شوي ويا او په هر وخت كښي د هغي دوام په نظر كښي ويا، پور وپري د محكمي خخه وغواړي چه يو عادل شخص ته دي وركړه شي، نو د شي وركول عادي شخص ته د وديعت قايم مقام گرځي.

ماده ۹۱۳:

پور وپري د محكمي د اجازي وروسته

مربوط، میتواند اشیایی را که زود تلف باشد و یا حفاظت و امانت گذاری آن مصارف هنگفت را ایجاد نماید، طور مزایده علنی به فروش برساند و ثمن آنرا به حساب امانت بانکی بگذارد.

ماده ۹۱۴:

مدیون میتواند به امانت گذاری دین و یا اجرائتی که قایم مقام آن می گردد، در حالتی اقدام نماید که هویت و محل اقامت دائن نزدا و مجهول باشد و یا دائن فاقد و یا ناقص اهلیت بوده و قایم مقامی نداشته باشد که پرداخت دین را قبول نماید و یا دین در بین چند شخص متنازع علیه باشد و یا عوامل عمده موجود گردد که اجراءات فوق را ایجاد نماید.

ماده ۹۱۵:

(۱) هر گاه مدیون دین را به دائن عرضه نماید و متعاقباً آنرا به امانت گذارد و یابا اجراءات مماثل آن اقدام نماید، میتواند از عرضه خویش منصرف شود، مشروط براینکه دائن عرضه را قبول نکرده باشد و یا حکم نهایی محکمه مربوط به صحت آن صادر نشده باشد. در این

کولی شی هغه شیان چه ژرتلفیری یا داچه د هغی په ودیعت ایبندول او ساتنه زیات مصرف ایجابوی، د مزایدی په توگه خرڅ کی او ثمن یی د بانک په امانت حساب کښی په ودیعت کښیږدی.

ماده ۹۱۴:

پورورپی په هغه حالت کښی کولی شی چه ودیعت ایبندولو یا هغه اجراءاتو ته چه د ودیعت قایم مقام وی اقدام وکی چه د پور ورکوونکی شخصیت یا د اوسیدلو ځای ورته معلوم نه وی، یا داچه پور ورکوونکی داهلیت نه لرونکی یا د اهلیت نقصان لرونکی وی او داسی نائب ونه لری چه د هغه په ځای د پوراداء کول قبول کی، یا دا چه په پور د څو نفرو تر ترمنځ جگړه وی یا داسی نور جدی سببونه موجود وی چه د پورتنیو اجراءاتو ایجاب کوی.

ماده ۹۱۵:

(۱) که پورورپی، پور عرضه کړی او ورپسی یی په ودیعت کښیږدی او یا نورو مماثلو اجراءاتو ته اقدام وکی، نو که پور ورکوونکی عرضه نه وی قبوله کړی، کولی شی چه د خپلی عرضی څخه رجوع وکی، همدارنگه که د محکمی قطعی حکم د هغی په صحت نه وو صادر شوی، رجوع کولی شی. په دی

صورت شرکاء و یا ضامنین دین بری
الذمه شناخته نمیشوند.

(۲) اگر مدیون از عرضه دین
بعد از قبول دائن و یا بعد از
صدور حکم محکمه مربوط به
صحت آن منصرف شود و دائن نیز
انصراف او را قبول نماید، دائن
نمیتواند بعد از آن به تأمیناتیکه
متکفل حقوق او است، تمسک
نماید. در این صورت شرکاء و
ضامنین دین بری الذمه شناخته
میشوند.

قسمت سوم موضوع ادای دین

ماده ۹۱۶:

(۱) هرگاه دین از جمله اشیای
باشد که به تعیین معین شده
بتواند، مدیون نمیتواند شی
دیگری را بدون رضایت دائن
بپردازد. گرچه ارزش بدل
مساوی با قیمت و یا بیشتر از آن
باشد.

(۲) اگر دین از جمله اشیای باشد که
به تعیین معین گردیده نتواند و
به عقد معین شده باشد، مدیون
می تواند مثل آن را بپردازد.

صورت کنبی شریکان او یا ضامنان د
پور، بری الذمه نه پیژندل کیبری.

(۲) که پوروی د پور د عرضی خخه د
پور ورکونکی د قبلولو یا د مربوطی
محکمی خخه د هغی په صحت د حکم د
صادریدلو وروسته رجوع وکی او پور
ورکونکی هم د هغه رجوع قبوله کی،
نو دا پور ورکونکی تر هغی وروسته نه
شی کولی په هغه تأمیناتو تمسک وکی
چه د هغه د حقوقو متکفل دی، په
پورکنبی شریکان او ضامنان بری
الذمه گنیل کیبری.

درپیم قسمت د پور د اداء کولو موضوع

ماده ۹۱۶:

(۱) که پور داسی شی وی چه په ټاکلو
ټاکل کیدی شی، نو پوروی نه شی
کولی پور ورکونکی ته بی د هغه د
رضا نه بل شی ورکی، که خه هم د بدل
قیمت د هغه شی د قیمت سره مساوی
یا ورخخه زیات وی چه مستحق
الاداء دی.

(۲) که پور د داسی شیانو د جملی خخه
وو چه په ټاکلو نه شو ټاکل کیدی او په
عقد کنبی ټاکل شوی وی، نو پوروی
کولی شی چه مثل یی اداء کی، که خه

گرچه دائن به آن رضائیت نداشته باشد.

ماده ۹۱۷:

هرگاه دائن متاعی را از جنس حق خود از مال مدیون به طرق مجاز بدست آورد، میتواند آنرا قید نماید. مشروط به اینکه متاع مذکور عین اوصاف را دارا باشد.

ماده ۹۱۸:

در دین فوری، مدیون نمیتواند دائن را به قبول قسمتی از دین مجبور گرداند، گرچه دین قابل تقسیم باشد.

ماده ۹۱۹:

هرگاه مدیون یکی از دیون واجب الاداء را بپردازد که یکی با تأمین و دیگر آن بدون تأمین باشد یا یکی قرض و دیگر آن ثمن مبیعه باشد، و یا یکی دین مشترک و دیگر دین خاص باشد یا اینکه هر دو دین به نحوی از انحا از هم دیگر متباین باشند، در صورت اختلاف دائن و مدیون در نوع دین، مدیون میتواند هنگام تأدیه آنرا تعیین نماید.

هم پور ورکونکی ورباندی راضی نه وی.

ماده ۹۱۷:

که پور ورکونکی یوه متاع د خپل حق د جنس څخه په مشروعه توگه ترلاسه کی، کولی شی چه هغه حجر کی، خوپه دی شرط چه ذکر شوی متاع عین صفتونه ولری.

ماده ۹۱۸:

په فوری پور کښی، پوروی نه شی کولی، پور ورکونکی د یوی برخی پور په قبلولو مجبور کی که څه هم پور د تقسیم وړوی.

ماده ۹۱۹:

که چیری په پوروی دوه داسی پورونه وو چه یوی مطلق او بل یی په کفالی یا په گروی تضمین کړی شوی وو، یا یو یی قرض او بل یی د بیعی ثمن وو، یا یو شریک او بل یی خاص وو، یا دواړه پورونه په یو قسم د اقسامو جلا وو، او اداء کولی یی د هغه په ذمی واجب وو، او پوروی ددی دواړو نوعو پورونو څخه یو اداء کولو، و لیکن پوروی او پور ورکونکی د پور په نوعه کښی اختلاف پیدا کړ، نو پوروی کولی شی د پور د اداء کولو په وخت کښی هغه وپاکی.

۹۲۰ ماده:

که پوروی مکلف وی چه پور دهگی د مصرفونو او تعویضو نو سره اداء کی او هغه شه چه یی اداء کپی دی پور او دهگی ملحقات یی نه پوره کول، نو ددی اندازی څخه مصرفونو بیا تعویضونه او ورپسی د اصلی پور وضع کپری، مگر داچه موافقه د هگی په خلاف وی.

۹۲۰ ماده:

هرگاه مدیون مکلف باشد، دین رابا مصارف و تعویضات آن پسر دازد و مقدار پرداخته شده دین و ملحقات آنرا کفایت نکند، از این مقدار مصارف تعویضات و اصل دین بالترتیب وضع میگردد، مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

۹۲۱ ماده:

(۱) که پور مؤجل وو یا په ټاکلو قسطونو قسط شوی وو، نو پور ورکونکی نه شی کولی چه د میعاد د رسیدو تر مخه د پور غوښتنه وکړی.

۹۲۱ ماده:

(۱) هرگاه دین مؤجل بوده و یا به اقساط معین قسط شده باشد، دائن نمیتواند قبل از رسیدن موعد، دین را مطالبه نماید.

۹۲۲ ماده:

(۲) که پور معجل وو یا د اداء کولو میعاد پوره شوی وو، نو پوروی د پور په فوری اداء کولو مکلف دی. سره ددی هم د ضرورت په وخت کښی او د قانونی موانعو د نیشتهوالی په صورت کښی او د پوروی د حالت په نظر کښی نیولو سره، محکمه کولی شی چه پوروی ته مهلت ورکی خو پدی شرط چه د مهلت څخه پور ورکونکی ته زیات ضررنه رسیږی.

۹۲۲ ماده:

(۲) دین معجل بوده یا موعد تادیه آن رسیده باشد، مدیون به تادیه فوری دین مکلف میباشد. با آنهم محکمه میتواند عندالضرورت و در صورت عدم موانع قانونی با در نظر داشت حالت مدیون، به مدیون مهلت بدهد. مشروط بر اینکه از آن ضرر فاحش به دائن نرسد.

۹۲۲ ماده:

(۱) که پور مؤجل وو، پوروی کولی شی چه هغه د مودی درسیدو تر مخه اداء کی، خو په دی شرط چه په تأجیل کښی

۹۲۲ ماده:

(۱) هرگاه دین مؤجل بوده و تأجیل به مفاد مدیون باشد، مدیون می تواند قبل از رسیدن موعد بتادیه

دین اقدام نماید. درین صورت دائن به قبول دین مجبور ساخته می شود، مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد و یا از این اجبار شخص دائن متضرر گردد.

(۲) اگر مدیون دین را قبل از رسیدن موعد بپردازد و بعداً دین قبول شده به استحقاق برده شود، دین بحالت تأجیل قبلی برمی گردد.

ماده ۹۲۳:

(۱) هرگاه مدیون به تسلیمی مالی تعهد کرده باشد که ایجاب حمل و مصارف را نماید و در عقد محل تسلیمی آن تعیین نه شده باشد، مال مذکور در محلی تسلیم داده میشود که در حین عقد در آن موجود بوده است.

(۲) در سایر تعهدات، ادای دین در محل سکونت مدیون حین تأدیه و یا در محل کار او صورت می گیرد، مشروط بر اینکه تعهد مذکور به همان کار تعلق داشته باشد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد.

ماده ۹۲۴:

هرگاه مدیون دین را توسط قاصد

دهغه گتیه وی، په دی صورت کنبی پور ورکونکی د پورپه قبلولو مجبورول کیرې. مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی یا ددی مجبورولو خخه پور ورکونکی متضرر شی.

(۲) که پوروری خپل پور د تأجیل د مودی د رسیدو ترمخه اداء کی، او قبض شوی پور په استحقاق ویورل شی، په دی صورت کنبی پور د تأجیل لمړنی حالت ته گرخی.

ماده ۹۲۳:

(۱) که پوروری د داسی شی په تسلیمولو تعهد کړی وو چه ورل او مصرف یی ایجابولو او په عقد کی د هغی د تسلیمولو خای نه وی ټاکل شوی نو ذکر شوی مال به په هغه خای کی به تسلیم ورکول کیرې چی د عقد په وخت کی په کی موجود وو.

(۲) په نورو تعهدونو کی د پور اداء کول د پوروری د اوسیدلو په هغه خای کی کیرې چه د پور د اداء کولو د وجوب په وخت کی هلته اوسیرې یایی د کار کولو په خای کی صورت مومی.

ماده ۹۲۴:

که پوروری خپل پور د خپل استاخی په

خود بفرستد و قبل از وصول آن به دائن تلف گردد، مدیون از دین بری الذمه شناخته نمیشود. در حالیکه تسلیمی به نماینده دائن به امر دائن صورت گرفته باشد، مدیون از آن بری الذمه پنداشته می شود.

ماده ۹۲۵:

مصارف تادیه بدوش مدیون میباشد، مگر اینکه اتفاق عرف یا نص قانون به خلاف آن حکم کند.

قسمت چهارم

ادای دین به عوض

ماده ۹۲۶:

هرگاه دائن شی دیگری را به عوض آنچه مستحق است، قبول نماید، تعویض مذکور قایم مقام تادیه شناخته می شود.

ماده ۹۲۷:

هرگاه ادای دین به عوض، توسط انتقال ملکیت شی ایکه مقابل دین پرداخته شده صورت گرفته باشد، احکام بیع خصوصاً آنچه متعلق به اهلیت متعاقدین، ضمان استحقاق و عیوب خفی است، در مورد رعایت می شود و از حیث ادای دین، احکام

وسيله و ليری او پخوا له دی چه پور ورکونکی ته ورسیرپی هغه تلف شی. نو پوروی د پور خخه نه بری الذمه کیرپی، او که پور د پورورکونکی نماینده ته د هغه په امر ورکول شوی وی او تلف شی په دی صورت کنبی پوروی بری الذمه گنل کیرپی.

۹۲۵ ماده:

دپور د اداء کولو مصرف د پوروی په غاړه دی مگر داچه موافقه، عرف او د قانون صراحت د هغی په خلاف وی.

خلورم قسمت

دعوض په مقابل کنبی دپور اداء

۹۲۶ ماده:

که پور ورکونکی دهغی شی په عوض چه د هغی مستحق دی بل شی قبول کی، ذکر شوی تعویض د پور د اداء کولو قایم مقام گرخی.

۹۲۷ ماده:

که د پور اداء کولو په عوض کنبی د ملکیت انتقال ورکول شوی وی، نو ورباندی د بیعی حکمونه خصوصاً هغه چه د عقد د دواړو خواوو د اهلیت د استحقاق د ضمان، او د پتو عیبونو د ضمان پوری تعلق لری، تطبیقیرپی. او د پور د اداء کولو له حیثه د اداء کولو

تأدیه خصوصاً آنچه متعلق به تعیین نوعیت تأدیه و از بین رفتن تأمینات است، مرعی می گردد.

قسمت پنجم
تجدید و نیابت

ماده ۹۲۸:

تجدید دین به اساس عقد جدیدی که از لحاظ موضوع، سبب یا تغییر یکی از طرفین تعهد با تعهد اولی اختلاف داشته باشد، جواز دارد.

ماده ۹۲۹:

تجدید دین در حالات آتی جواز دارد:

۱- تغییر دین به اختلاف محل یا سبب دین اولی بموافقه طرفین.

۲- تغییر دین بموافقه دائن، مدیون و شخص ثالث، طوری که شخص ثالث، دائن جدید تلقی گردد.

۳- درحالت تغییر مدیون، به نحوی که دائن و شخص غیر موافقه نمایند که شخص مذکور به جای مدیون اصلی قرار گرفته و مدیون اصلی بدون درنظر

حکونه خصوصاً هغه چه د اداء کولو د نوعیت د تاکلو او د تأمیناتو د مینحه تلو پوری تعلق لری، تطبیقیری.

پنجم قسمت
د پور نوی کول او نیابت

ماده ۹۲۸:

د پور نوی کول د یو نوی عقد په اساس چه د موضوع له لحاظه د لمړنی عقد سره توپیر ولری، جواز لری.

ماده ۹۲۹:

په راتلونکو حالونو کبسی د پور نوی والی جواز لری:

۱- د خای په اختلاف د پور تغیر، یا د دواړو خواوو په موافقه د لمړنی پور تغیر.

۲- د پور ورکونکی تغیر د پور ورکونکی پوروری او د درپیم شخص په موافقه په دی ډول چه درپیم شخص نوی پور ورکونکی وگنل شی.

۳- په هغه حالت کبسی چه پوروری تغیر وکی په داسی ډول چه پور ورکونکی او بل خوک موافقه وکی چه ذکر شوی شخص به د اصلی پوروری په خای وی او اصلی پوروری به بی له دی

داشت رضای او از دین بری الذمه شناخته شود.

۴- درحالتیکه شخص غیر قبول نماید که مدیون جدید شناخته شود و مدیون اصلی موافقه دائن را در مورد حاصل نموده باشد.

ماده ۹۳۰:

در صورت تجدید عقد، دین اصلی ساقط و دین جدید قائم مقام آن می گردد.

ماده ۹۳۱:

هرگاه دین اصلی دارای تأمینات شخصی یا عینی باشد، در صورت تجدید دین، تأمینات آن ساقط میگردد. مگر اینکه به تجدید آن موافقه شده باشد.

ماده ۹۳۲:

(۱) تجدید دین وقتی اعتبار دارد که دین سابقه و جدید عاری از اسباب بطلان باشد.

(۲) هرگاه دین سابقه ناشی از عقد باشد که قابل ابطال شناخته شود، تجدید آن جواز ندارد. مگر اینکه تجدید به منظور اجازه عقد و قائم مقام ساختن آن به جای عقد سابق، صورت

چه د هغه رضائیت په نظر کښی و نیول شی د پور څخه بری الذمه و پیژندل شی.

۴- په هغه حالت کښی چه بل څوک دا قبوله کی چه نوی پور و پوری دی و گڼل شی، او اصلی پور و پوری په دی باره کښی د پور ورکونکی موافقه حاصله کړی وی.

ماده ۹۳۰:

د عقد د نوی والی په صورت کښی اصلی پور ساقط او نوی پور د هغی قائم مقام کیږی.

ماده ۹۳۱:

که اصلی پور د شخصی یا عینی تأمیناتو لرونکی وو، د پور د نوی والی په صورت کښی د هغی تأمینات ساقطیږی مگر داچی د هغی په نوی والی موافقه شوی وی.

ماده ۹۳۲:

(۱) د پور نوی والی هغه وخت اعتبار لری چه پخوانی پور او نوی پور دواړه د باطلیدلو سببونه ونه لری.

(۲) که پخوانی پور د داسی عقد څخه پیدا شوی وی چه د باطلیدلو وړ وی، نو نوی والی جواز نلری، مگر داچه د نوی والی څخه د عقد اجازه او د پخوانی عقد په ځای د هغی قائم مقام کول

منظور وی.

گرفته باشد.

ماده ۹۳۳:

ماده ۹۳۳:

د پور نوی والی چه په صریحی موافقی صورت ونیسی او یا داچه د اوضاعو او حالونو څخه په وضاحت معلومه شی، د پور نوی والی په تخمیني صورت جواز نه لری.

تجدید دین باید به موافقه صریح صورت گرفته یا از اوضاع و حالات به وضاحت معلوم شود، که تجدید دین بصورت قرض جواز ندارد.

ماده ۹۳۴:

ماده ۹۳۴:

په پور کښی نیابت هغه وخت جواز لری چه پور ورکونکی د بل چا تعهد د پور د اداء کولو په باره کښی د پوروړی پرځای قبول کی، دی کار ته د پور نوی والی د پوروړی په تغییر ویل کیږی. په نیابت کښی د پور نوی والی په تخمیني ډول اعتبار نه لری. که په نوی والی موافقه نه وی شوی نو نوی تعهد د لمړنی تعهد په خوا کښی موجودیږی.

نیابت در دین وقتی اعتبار دارد که دائن تعهد شخص غیر را به پرداخت دین به عوض مدیون قبول نماید، این امر، تجدید دین به تغییر مدیون شناخته میشود. تجدید دین در نیابت به صورت قرض اعتبار ندارد. اگر موافقه به تجدید موجود نباشد، تعهد جدید در پهلوی تعهد قدیم، بوجود می آید.

ماده ۹۳۵:

ماده ۹۳۵:

د نائب تعهد د پورور کونکی په مقابل کښی صحیح دی که څه هم د هغه تعهد د پوروړی په مقابل کښی د باطلیدو او یا ردولو وړ وی، په دی صورت کښی نائب یواځی په پوروړی د رجوع حق لری.

تعهد نایب در برابر دائن صحیح است. گرچه تعهد او در برابر مدیون باطل یا قابل دفع باشد. درین صورت نایب تنها به مدیون حق رجوع را دارد.

شپږم قسمت
مجرا کول

قسمت ششم
مجرائی

۹۳۶ ماده:

مجرائی دهغه پور دساقطیدلو څخه عبارت دی چه یو څوک یی په پور وړی طلب لری د یو پور په مقابل کښی چه د همدی شخص څخه د هغه د پور ورکونکی له خوا طلب وی.

ماده ۹۳۶:

مجرائی، اسقاط دینسی است کهه دو شخص متقابلاً بالای ییک دیگر طلب دارند.

۹۳۷ ماده:

مجرائی به یا د قانون په قدرت صورت مومی چه د جبری مجرائی په نامه یادیری او یا به اختیاری وی چه د دواړو خواوو په رضاء صورت مومی.

ماده ۹۳۷:

مجرائی، یا جبری است که به حکم قانون صورت میگیرد و یا اختیاری است که به رضایت طرفین، به عمل می آید.

۹۳۸ ماده:

په جبری مجرائی کښی د دواړو پورونو د جنسونو، صفتونو او استحقاق یو والی شرط دی اما دا یو والی په اختیاری مجرائی کښی شرط نه دی. که چیرته د دواړو پورونو په جنسیت یا صفت کښی اختلاف موجود وو یا یو پور معجل او بل مؤجل وو مجرائی بی د دواړو خواوو رضایت څخه صورت نه شی نیولی، عام له دی چه سبب یی یو وی او که مختلف وی.

ماده ۹۳۸:

در مجرائی جبری، اتحاد جنس، وصف و استحقاق هر دو دین شرط میباشد و در مجرای اختیاری اتحاد مذکور شرط نمیباشد. اگر بین جنس یا وصف هر دو دین اختلاف موجود باشد، اگر هر یک دین مؤجل و دیگری معجل باشد، مجرائی صورت گرفته نمیتواند. مگر به رضای طرفین خواه سبب دین واحد یا مختلف باشد.

۹۳۹ ماده:

که ودیعت اخیستونکی په ودیعت

ماده ۹۳۹:

هرگاه ودیعت گیرنده، بالای

ودیعت گذار دینی داشته باشد که بامال و دیعت گذاشته شده از یک جنس باشد و یا غاصب بالای مالک عین مغصوبه دینی داشته باشد که با عین مغصوبه از یک جنس باشد، مجرائی بدون رضائیت طرفین صورت گرفته نمیتواند.

ماده ۹۴۰:

هرگاه دائن مال مدیون را که از جنس دین باشد، تلف نماید، دین مجری میشود. در صورت اختلاف جنس، مجرائی دین بدون رضائیت طرفین صورت گرفته نمیتواند.

ماده ۹۴۱:

هرگاه ضامن از جنس دین بالای دائن مضمونله، دین داشته باشد، مجرائی هر دو دین بدون رضائیت طرفین صورت میگیرد در حالت اختلاف، جنس دین مضمون بها، مجرائی بدون رضائیت دائن و ضامن صورت گرفته نمیتواند.

ماده ۹۴۲:

مجرائی به حد اقل هر دو دین صورت گرفته و وقتی اعتبار

اینسودونکی داسی پور ولری چه په ودیعت اینسودول شوی مال سره دیوه جنس خخه وی او یا غصبونکی د عین غصب شوی پر مالک داسی پورولری چه د هغی سره دیوه جنس خخه وی نو د دواړو خواوو د رضائیت په غیر، مجرائی صورت موندلی نه شی.

ماده ۹۴۰:

که پور ورکونکی د پوروری مال چه د پور د جنس خخه وی تلف کی، پور مجری کیږی. که جنس اختلاف لرلو د پور مجرائی بی د دواړو خواوو د رضائیت خخه صورت نه شی نیولی.

ماده ۹۴۱:

که چیری یو کفیل په هغه پور ورکونکی چه د هغه دپاره یی کفالت کړی د کفالت کړه شوی مال د جنس خخه پور ولری، د دواړو پورونو مجرائی بی د دواړو خواوو د رضائیت خخه صورت مومی. او که کفالت کړه شوی پور د جنس خخه نه وو نو د کفالت کړه شوی پور ورکونکی او د کفیل د رضائیت خخه په غیر مجرائی صورت موندلی نه شی.

ماده ۹۴۲:

مجرائی د دواړو پورونو په کمه اندازه صورت موندلی شی او هغه وخت اعتبار

دارد که ذی نفع به آن تمسک نموده باشد.

ماده ۹۴۳:

هرگاه دعوی دین هنگام تمسک به مجرائی نسبت مرور زمان قابل سمع نباشد، مانع مجرائی دین شده نمیتواند. مشروط بر اینکه امکان مجرائی آن قبل از مرور زمان موجود بوده باشد.

ماده ۹۴۴:

(۱) مجرائی که حقوق مکتسبه غیر را متضرر سازد، جواز ندارد.

(۲) اگر شخص غیر مال مدیون را که در تصرف او است، حجر نماید و بعد از آن مدیون، دائن دائن خود گردد، مدیون به ضرر حجر کننده، نمی تواند به مجرائی دین اقدام نماید.

(۳) مجرائی دینیکه به ودیعت گذاشته شده و یا به عاریت داده شده باشد، جواز ندارد.

ماده ۹۴۵:

هرگاه مدیون با وجود داشتن حق طلب مجرائی، دین را اداء نماید، نمیتواند به ضرر غیر در مورد تأمیناتیکه

لری چه دگتیی خاوند ورباندی تمسک وکی.

۹۴۳ ماده:

که د پور، دعوی په مجرائی باندی د تمسک په وخت کښی د زمانی د تیریدلو له امله د اوریدلو وړ نه وی. د پور د مجرائی مانع کیدی نه شی خوپه دی شرط چه د هغی د مجراکولو امکان د زمانی د تیریدو تر مخه موجود وی.

۹۴۴ ماده:

(۱) هغه مجراکول چه دنورو کسب شوی حقوق متضرر کی جواز نه لری.

(۲) که بل چا د پوروپی هغه مال چه د هغه په تصرف کښی دی، حجر کړی او ترهغی وروسته پوروپی د خپل پور ورکوونکی، پور ورکوونکی شو، نو پوروپی د حجر کوونکی په ضرر نه شی کولی چه د پور مجرا کولو ته اقدام وکی.

(۳) د هغه پور مجری کول چه په ودیعت ایښودل شوی وی یا په عاریت ورکول شوی وی جواز نه لری.

۹۴۵ ماده:

که پوروپی دمجرا کولو د غوښتنی د حق لرلو سره هم پور اداء کړی، نو نه شی کولی د بل په ضرر د هغه تأمیناتو په

تضمین حق او را نموده به مجرائی تمسک نماید. مگر اینکه به حق مذکور علم نداشته باشد.

ماده ۹۴۶:

(۱) هرگاه دائن حق خود را به شخص دیگری حواله دهد و مدیون این حواله را صراحتاً قبول نماید، مدیون بعد از آن نمیتواند بمجرائی علیه حواله گیرنده، تمسک نماید. گرچه پیش از قبولی حواله چنین حق را دارا بوده باشد، مدیون درین صورت حق رجوع را ندارد، مگر علیه حواله دهنده.

(۲) محض ابلاغ حواله به مدیون، بدون قبول وی مانع تمسک به مجرائی نمی گردد، مگر اینکه حق مورد ادعای مجرای بعد از ابلاغ حواله به ذمه حواله دهنده ثابت شده باشد.

قسمت هفتم
اتحاد ذمه

ماده ۹۴۷:

هرگاه در دین واحد صفات دائن و مدیون در یک شخص جمع گردد، دین مذکور به اندازه که اتحاد ذمه در آن صورت گرفته، ساقط

باره کبسی چه د هغه د حق تضمین ئی کپی تمسک وکی مگر داچه په ذکر شوی حق علم ونه لری.

ماده ۹۴۶:

(۱) که پور ورکونکی د خپل حق بل چاته حواله ورکی، او پوروی دا حواله په صراحت سره قبوله کی، پوروی ترهغی وروسته نه شی کولی، په مجرا کولو د حوالی اخیستونکی برعلیه تمسک وکی، که څه هم د حوالی د قبلولو تر مخه د دارنگه حق لرونکی وی، پوروی په دی صورت کبسی یواځی په حواله ورکونکی د رجوع حق لری.

(۲) پوروی ته یواځی د حوالی خیرتیا بی د هغه د قبلولو، په مجراء کولو د تمسک مانع نه گرځی مگر داچه د مجرا کولو د دعوی د مورد حق د حوالی د خیرتیا وروسته د حوالی ورکونکی په ذمی ثابت شوی وی.

اووم قسمت
د ذمی یووالی

ماده ۹۴۷:

که په یوه پور کبسی دپوروی او پور ورکونکی صفتونه په یوه شخص کبسی جمع شی. ذکر شوی پور په هغی اندازی چه په کبسی دذمی یووالی صورت

موندلی ساقطیری.

می شود.

ماده ۹۴۸:

ماده ۹۴۸:

که هغه سبب چه د ذمی یووالی ئی پیدا کړی زایل شی، او دا زوال رجعی اثر ولری، پور او د هغی ملحقات د علاقې لرونکو اشخاصو په نسبت اعاده کیږی. په دی صورت کښی د ذمی یووالی دا مفهوم لری چه هیخ پیدا شوی نه ده.

هرگاه سببیکه اتحاد ذمه را بوجود آورده، زایل گردد و این زوال اثر رجعی داشته باشد، دین و ملحقات به نسبت اشخاص ذی علاقه اعاده می گردد. اتحاد ذمه در این صورت طوری تلقی می گردد که اصلاً بوجود نیامده است.

خلورم باب

باب چهارم

د حق پای ته رسیدل

انقضای حق

لومړی فصل

فصل اول

ابراء

ابراء

ماده ۹۴۹:

ماده ۹۴۹:

د حق ابراء به یا د ساقطیدلو ابراء وی او یا به د پوره اخیستلو ابراء وی.

ابرای حق، به شکل ابراء اسقاط یا ابراء استیفا صورت می گیرد.

ماده ۹۵۰:

ماده ۹۵۰:

د ساقطیدلو ابراء داده چه پور و رکوونکی خپل پوروی ته دخپل ټول حق یا د ځینی حق په ساقطیدلو ابراء ورکی، د پوره اخیستلو ابراء هغه ده چه پوروی د خپل ټول حق په قبضولو اقرار وکی.

ابرای اسقاط، آن است که دائن مدیون خود را از تمام یا از قسمتی حق خود بری الذمه گرداند. ابراء استیفا آن است که دائن به قبض حق خود اقرار نماید.

ماده ۹۵۱:

ماده ۹۵۱:

ابراء به یا د یوه حق یا یوی دعوی پوری

ابراء یا بصورت خاص، ازیک حق یا

دعوى و يا بصورت عام از جميع حقوق و دعاوى بعمل مى آيد.

ماده ۹۵۲:

برای صحت ابراء داشتن اهليت تبرع ابراء دهنده شرط است.

ماده ۹۵۳:

ابراء موقوف به قبول مدیون نمی باشد، مگر به رد مدیون رد میشود. اگر مدیون قبل از قبول ابراء وفات نماید، دین از ترکه گرفته نمی شود.

ماده ۹۵۴:

ابراء معنای تملیک را افاده نموده و تعلیق آن به شرط صحیح می باشد.

ماده ۹۵۵:

هرگاه دائن از يك قسمت دین به این شرط ابراء دهد که مدیون قسمت باقیمانده دین را به وقت معین اداء نماید، در صورت ایفای شرط، مدیون بری الذمه شناخته میشود، در غیر آن تمام دین به ذمه او باقی می ماند.

ماده ۹۵۶:

حقیکه اسقاط را نمی پذیرد، ابراء از آن جواز ندارد.

خاصه وی او یا به عامه وی چه د تولو حقوقو او دعوو خخه به وی.

ماده ۹۵۲:

د ابراء د صحت دپاره دا شرط ده چه ابراء کونکي د تبرع اهليت ولری.

ماده ۹۵۳:

ابراء د پوروپي د قبلولو پوري موقوفه نه ده، خو په ردولو يي ردیږي. که پوروپي د ابراء د قبلولو ترمخه مېشو نو پور د هغه د ترکی خخه نه اخیستل کیږي.

ماده ۹۵۴:

ابراء د تملیک معنی افاده کوی د هغی تعلیق د شرط پوری صحیح دی.

ماده ۹۵۵:

که پور ورکونکي د خپل یوی برخی پور خخه په دی شرط پوروپي ته ابراء وکی چه پوروپي به د پور پاتی برخه په تاکلی وخت کبسی اداء کوی، نو که پوروپي شرط په خای کرو، بری الذمه گنیل کیږي او که یی شرط په خای نه کرو نو ټول پور د هغه په ذمه پاتی کیږي.

ماده ۹۵۶:

هرحق چه ساقطیدل نه قبلوی، ابراء ورخخه هم نه قبلېږي.

۹۵۷ مادہ:

کہ پوروپی متعدد وی نوپہ ابراء کنبی د هریو پوره ټاکل هرومرو دی.

۹۵۷ مادہ:

هرگاه مدیونین متعدد باشند، تعیین کامل هریک از آنها در ابراء ضرور میبشد.

۹۵۸ مادہ:

ابراء دهغه حقوقو څخه کیدای شی چه دابراء کولو ترمخه ثابت وی. او هغه پور چه لزوم ئی د ابراء کولو څخه وروسته تحقق پیدا کوی هغی ته نه ده شامله، که څه هم د پورسبب دابراء کولو ترمخه پیدا شوی وی.

۹۵۸ مادہ:

ابراء از حقوقی صورت می گیرد که قبل از ابراء ثابت باشد وشامل دینیکه لزوم آن بعد از ابراء تحقق پذیرد، نمی گردد. گرچه سبب دین قبل از ابراء موجود شده باشد.

۹۵۹ مادہ:

هر هغه حق چه د خاصی یا عامی ابراء متضمن وی د هغی په باره کنبی دعوی د اوریدلو وړنه ده.

۹۵۹ مادہ:

دعوی، در هر حقیکه متضمن ابراء خاص یا ابرای عام باشد، قابل سمع نیست.

دوه یم فصل
د تنفيذ محال والی

۹۶۰ مادہ:

که پوروپی ثابته کی چه د تعهد اداء کول دهغه سبب له امله چه دهغه د ارادی څخه د باندی دی محال شوی وی نو تعهد پای ته رسیږی.

فصل دوم
عدم امکان تنفيذ

۹۶۰ مادہ:

هرگاه مدیون ثابت نماید، که وفا به تعهد به سببیکه خارج از اراده او بود ناممکن شده، تعهد ساقط می گردد.

۹۶۱ مادہ:

که یوشی د عقد په اساس یا د هغی په غیر د مالک څخه بل چاته انتقال وکی او بی له تیری او تقصیر

۹۶۱ مادہ:

هرگاه يك شی، به اساسی عقد یا بدون آن به تصرف شخص غیر مالک درآید و شی مذکور بدون تجاوز و قصور از

دست این شخص تلف گردد، در صورتیکه تصرف باضمان باشد، تاوان آن برمتصرف لازم می گردد و اگر تصرف به صفت امانت باشد، تاوان ندارد.

ماده ۹۶۲:

تصرف وقتی باضمان شناخته می شود که متصرف شی را به قصد تملك به حيازت خود در آورده باشد. و اگر متصرف شی را به قصد نیابت از مالك به حيازت خود در آورده باشد، این تصرف امانت شناخته می شود.

ماده ۹۶۳:

تصرف امانت، وقتی به تصرف با ضمان مبدل می گردد که متصرف مالك شی را بغیر حق از تصرف مانع گردد یا آنرا بدون اجازه مالك اخذ نماید، گرچه به قصد تملك صورت نگرفته باشد.

ماده ۹۶۴:

(۱) هرگاه ملكیت شی به اساس عقد انتقال نماید، تصرف مالك سابقه قبل از تسلیمی شی، تصرف با ضمان شناخته می شود.

(۲) در صورتیکه مالك، بنابر اسباب

خخه هلاک شی. نو که تصرف د ضمان سره وو، د هلاک تاوان په متصرف لازمیری او که تصرف د امانت تصرف وو، نو تاوان نه لری.

ماده ۹۶۲:

تصرف هغه وخت د ضمان سره دی چه تصرف کوونکی یوشی د ملكیت په قصد دخپل حيازت لاندی راوړی وی، او که تصرف کوونکی یوشی د مالك خخه د نیابت په قصد پخپل حيازت کښی راوړی وی، دا تصرف امانت گڼل کیږی.

ماده ۹۶۳:

د امانت تصرف هغه وخت د ضمان په تصرف بدلیری چه تصرف کوونکی د شی مالك، ناحقه د خپل مال د تصرف کولو خخه منع کی یائی بی د مالك د اجازی واخلی، که خه هم د ملكیت په قصد نه وی.

ماده ۹۶۴:

(۱) که د شی ملكیت د عقد په اساس انتقال شی، د پخوانی مالك تصرف د ضمان سره تصرف گڼل کیږی.

(۲) که نوی مالك چه د شی تسلیمیدل

حق نگهداشت، از تسلیمی شی امتناع ورزد، تصرف او به تصرف امانت مبدل می گردد.

ورته واجب شوی دشی دتسلیمیدو خخه خان وژغوری نو د پخوانی مالک تصرف د امانت په تصرف بدلیږی.

فصل سوم

سقوط حق به مرور زمان

درېیم فصل

د زمانی تیریدل چه حق پای ته رسوی

ماده ۹۶۵:

(۱) حق به مرور زمان ساقط نمی گردد.

(۲) دعوی مطالبه حق بنا بر هر سببی که باشد، علیه منکر، بعد از مرور پانزده سال با رعایت احکام خاص آن واستثنات ذیل شنیده نمیشود:

ماده ۹۶۶:

هرگاه حقوق، مستمر دوری متجدد، از قبیل کرایه منازل، اجاره اراضی و معاشات که بدون عذر قانونی در ظرف مدت پنج سال مطالبه نشود، قابل سمع نمی باشد. اما مدت مرور زمان در حاصلاتیکه بر ذمه متصرف دارای نیت سوء و یا بر ذمه ناظر وقف باشد، پانزده سال است.

ماده ۹۶۷:

دعوی در حقوق آتی بعد از انقضای

ماده ۹۶۵:

(۱) حق د زمانی په تیریدلو پای ته نه رسیږی.

(۲) په منکر د حق دعوی په هر سبب چه وی د پنځلسو کلو نو د تیریدو وروسته او د خاصو حکمونو په نظر کښی نیولو او د لاندنیو استثناً آتو په مراعات کولو سره، نه اوریدله کیږی:

ماده ۹۶۶:

که استمراری، دورانی نوی کیدونکی حقوق لکه د کورونو کرایه، دمخکو اجاره، معاشونه، بی دقانونی عذر خخه د پنځو کلونو په اوږدو کښی ونه غو بنستل شی، نو دعوی یی نه اوریدل کیږی. د هغه حاصلاتو دعوی چه دبد نیت تصرف کونکی په ذمه پاتی وی یا هغه مستحقه گتپه چه دوقف دناظر په ذمه پاتی وی دهغی دعوی تر پنځلسو کلونو پوری اوریدل کیږی.

ماده ۹۶۷:

په راتلونکو حقوقو کښی دیوه کال

وروسته، دعوی داوریدلو ورنه ده:

مدت يك سال قابل سمع نمی باشد:

۱- دطیب، استاد، ددفاع دوکیل او دمهندس حقوق چه دوظیفی دسرتة رسولو څخه پیدا شوی وی، په عمومی ډول دهر شخص حقوق چه آزاد کار ولری لکه دوا خرڅوونکی دلال، کمیشن کار او پوهان.

۱- حقوق طیب، استاد، مهندس، وکیل مدافع ناشی از انجام وظیفه و بطور عموم حقوق هر شخصی که شغل آزاد داشته باشد، مانند ادویه فروش دلال و کمیشن کار و اهل خبره.

۲- د تاجر او کسب کوونکی، هغه حقوق چه شیان یی خلکوته وارد کړی یا ئی صادر کړی وی او په دی شیانو کنبی تجارت نه کوی.

۲- حقوق تاجر و صنعت گر، در مقابل اشیاء وارداتی و تولیداتی ایکه برای اشخاص دیگر داده شده و اشخاص مذکور در آن تجارت نه نمایند.

۳- د هوتلونو دځاوندانو او رستورانونو حقوق دشیی د اوسیدلو او دطعام او نورو مصرفونو په مقابل کنبی.

۳- حقوق صاحبان هتل و رستوران، در مقابل اجرات شب باش، قیمت طعام و دیگر مصارف.

۴- دکارگر، مستخدم او اجیر حقوق چه د ورځنی یا غیر ورځنی اجوری څخه پیدا شوی وی.

۴- حقوق کارگر، مستخدم و اجیر، ناشی از اجوره روز مره و یا غیر روز مره.

۹۶۸ ماده:

د دی قانون په (۹۶۷) مادی کنبی په درج شوو حالونو کنبی دعوی نه اوریدل کیږی، که څه هم ذکر شوی اشخاص په خدمتونو، کارونو او تولیدولو مشغول وی.

ماده ۹۶۸:

دعوی در موارد ماده (۹۶۷) این قانون، گرچه اشخاص مذکور به انجام خدمات، کار و تولیدات ادامه بدهند، قابل سمع نمی باشد.

۹۶۹ ماده:

که څوک دیوه کال په تیریدو د دعوی

ماده ۹۶۹:

شخصیکه به عدم سمع دعوی به سبب

مرور زمان يك سال تمسك می نماید باید در برابر توجیه سوگند از جانب محکمه، چنین سوگند یاد نماید، که ذمت او از دین بری می باشد. در صورت توجیه سوگند به ورثه مدیون یا اولیاء اوصیا و قییم شان، باید چنین سوگند یاد نمایند، که به وجود یا به تادیهٔ دین علم ندارد.

مادهٔ ۹۷۰:

(۱) مدت مرور زمان مندرج مادهٔ (۹۶۷) این قانون از ختم وظیفه محوله شروع میشود، گرچه دائنین به اجرای وظایف دیگری ادامه دهند.

(۲) اگر حقی از حقوق مستند به سندی تحریر شده باشد، دعوی مطالبه چنین حق ساقط نمی شود. مگر اینکه بدون عذر قانونی در ظرف مدت پانزده سال از تاریخ استحقاق مطالبه نشده باشد.

مادهٔ ۹۷۱:

هرگاه سلف ترك دعوی نماید و خلف او نیز مدت دیگری ترك دعوی کند، طوریکه مجموع هردو مدت معیار مقرر مرور زمان را تکمیل کند، دعوی قابل سمع نمی باشد.

په نه اوریدلو تمسك كوی، نوچه دمحکمی له خوا ورته قسم متوجه کیږی باید داسی سوگند یاد کی، چه زه دپور څخه بری الذمه یم، که قسم د پوروږی وارشانو، اولیاوو، وصیانو او قیمانوته متوجه شو، باید چه دارنگه سوگند یاد کی، چه د پور په وجود یاد هغی په اداکولو خبر نه یو.

مادهٔ ۹۷۰:

(۱) د دی قانون د (۹۶۷) مادهٔ درج شوی د زمانی تیریدل د ورسپارل شوی وظیفی دپای ته رسیدو څخه شروع کیږی، که څه هم پور ورکوونکی نورو وظیفو ته دوام ورکی.

(۲) که کوم حق ددی حقوقو څخه په سند کښی ولیکل شی، د داسی حق غوښتنه نه ساقطیږی مگر داچه بی دکوم قانونی عذر څخه داستحقاق دنهتی څخه د پنځلسو کلونو په اوږدو کښی نه وی غوښتل شوی.

مادهٔ ۹۷۱:

که سلف دعوی پریږدی او دهغه خلف هم یوڅه موده دعوی پریږدی او دا دواړه مودی د زمانی د تیریدلو ټاکلی موده پوره کی، نو که دعوی کوی داوریډلو وړنه ده.

۹۷۲ ماده:

د زمانی د تیریدلو موده په ورځو حسابیږي نه په ساعتونو، لمړنی ورځ په مودی کښی نه حسابیږي او د آخرنی ورځی په تیریدلو، موده پوره کیږي.

ماده ۹۷۲:

مدت مرور زمان به اعتبار روز محاسبه میشود نه به اعتبار ساعت، روز اول در مدت حساب نشده و به انقضای روز اخیر مدت تکمیل می شود.

۹۷۳ ماده:

(۱) د دعوی د نه منلو ټاکلی موده د پور د ادا کولو د استحقاق د نېټی څخه شروع کیږي.

ماده ۹۷۳:

(۱) مدت معینه عدم سمع دعوی، از تاریخ استحقاق تادیه دین شروع می شود.

(۲) د دعوی د نه منلو ټاکلی موده دهغه پور په باره کښی چه د شرط پوری معلق وی د شرط د تحقق د نېټی څخه، او د ضمان د استحقاق په باره کښی د استحقاق د ثابتیدو د نېټی څخه، او د مؤجل پور په باره کښی د مودی د تیریدو د نېټی څخه، شروع کیږي.

(۲) مدت معینه عدم سمع در مورد دین معلق بشرط، از تاریخ تحقق شرط و در مورد ضمان استحقاق، از تاریخ تثبیت استحقاق و در مورد دین مؤجل، از تاریخ انقضای میعاد، شروع میشود.

(۳) که د پور د اداء کولو د مودی ټاکل، د پور ورکوونکی د ارادی پوری موقوف وی نو د زمانی د تیریدلو موده دهغی نېټی څخه شروع کیږي چه پور ورکوونکی دخپلی ارادی په ظاهرولو قادر شی.

(۳) اگر تعیین میعاد پرداخت دین به اراده دائن موقوف باشد، مدت مرور زمان از تاریخی شروع می شود که دائن به اظهار اراده خود قادر گردد.

۹۷۴ ماده:

(۱) د مالیو او محصول دعوی چه دولت ئی مستحق وی د پنځو کلونو د تیریدلو

ماده ۹۷۴:

(۱) دعوی مالیات و محصول که دولت مستحق آن شناخته میشود،

بعد از مرور پنج سال شنیده نمی شود. مدت مرور زمان در مالیات، از انتهای تاریخ استحقاق و در محصول اوراق قضائی، از تاریخ انتهای اقامه دعوی که اوراق مذکور در مورد آن تحریر یافته یا تاریخ تحریر اوراق، در حالیکه دعوی اقامه نشده باشد، شروع می شود.

(۲) دعوی استرداد مالیه و محصولیکه به غیر حق پرداخته شده باشد، بعد از پنج سال شنیده نمیشود، مدت مذکور از تاریخ تادیه شروع میشود.

(۳) اگر احکام فوق به احکام قوانین خاص متناقض واقع شود، احکام قانون خاص تطبیق می گردد.

ماده ۹۷۵:

(۱) مدت معینه عدم استماع دعوی، به عذر قانونی موانع معنوی و مانعیکه مطالبه حق دائن را غیر ممکن گرداند، متوقف می گردد.

(۲) مدتیکه باوجود عذر سپری گردیده، اعتبار ندارد.

ماده ۹۷۶:

هرگاه بعضی از ورثه، بدون عذر،

وروسته نه اوریدله کبری، دمالیو په باره کښی د زمانی دتیریدلو موده د استحقاق دښتی دپای ته رسیدو څخه او دقضائی پانو دمحصول په باره کښی دهغی دعوی دپای ته رسیدو دښتی څخه چه ذکر شوی پانی دهغی په باره کښی لیکل شوی او یا د پانو دلیکلو دښتی څخه که چیرته دعوی نه وی اقامه شوی، شروع کیری.

(۲) دمالیو د بیرته اخیستلو دعوی او دهغه محصول دعوی چه بل چاته ورکول شوی وی، د پنځو کلونو وروسته نه اوریدله کیری، ذکر شوی موده د اداکولو د ښتی څخه شروع کیری.

(۳) که پورتنی حکمونه دخاصو قانونو دحکمونو ضد واقع شی، نو دخاصو قانونوحکمونو ته ترجیح ورکول کیری.

ماده ۹۷۵:

(۱) د دعوی د نه منلو ټاکلی موده په قانونی عذر، معنوی موانعو، او په داسی مانع چه د پور ورکونکی د حق غوښتنه محاله کی، متوقف کیری.

(۲) کومه موده چه د عذر سره تیره شوی، اعتبار نه لری.

ماده ۹۷۶:

که ځینی وارشان بی له عذره په ټاکلی

در مدت معیننه، دعوی دین مورث خود را ترک نماید و باقی ورثه در ترک دعوی عذر قانونی داشته باشند، دعوی ورثه باقیمانده، به قدر حصه شان از دین قابل سمع میباشد.

ماده ۹۷۷:

مدت معیننه عدم استماع دعاوی، به مطالبه قضائی، گرچه دعوی به محکمه غیر مختص به آن تقدیم شده باشد، به اخطار به حجز یا بدرخواستی ایکه دائن جهت قبول حق خود، در تفلیس، یا در توزیع و تقسیم اموال مدیون مفلس بالای دائنین، تقدیم می نماید، همچنان در هر عملیه دائن در اثنای جریان یکی از دعاوی به حق خود تمسک نماید، انقطاع می یابد.

ماده ۹۷۸:

(۱) هرگاه مدیون بحق دائن صراحتاً یا دلالتاً اقرار نماید، مدت معیننه عدم استماع دعوی، قطع می گردد.

(۲) اگر مدیون مالی را، طور گروی بمنظور تأمین ادای دین، در تصرف دائن بگذارد، دلالت به اقرار مدیون می کند.

مودی کنبی دخپل مورث د پور دعوی ترک کی، او نور وارثان د دعوی په ترک کولو کنبی قانونی عذر ولری، نو دهغه وارثانو دعوی چه بی له عذرہ یی دعوی ترک کړی په پورکنبی دهغوی د حصو په اندازه، داوړیدلو وړ نه ده.

ماده ۹۷۷:

د دعوو د نه اوړیدلو ټاکلی موده په قضائی غوښتنی که شه هم دعوی غیر اختصاصی محکمی ته وړاندی شوی وی، په خبرتیا، په حجز، یا دهغی غوښتنی په اثر چه پور ورکوونکی ئی په افلاس یا توزیع کنبی د خپل حق دقبلولو د پاره وړاندی کوی. همدارنگه په هر عمل کنبی چه پور ورکوونکی دکومی دعوی دجریان په وخت کنبی پخپل حق تمسک وکی، قطع کیږی.

ماده ۹۷۸:

(۱) که پوروی د پور ورکوونکی په حق په صراحت یا په دلالت اقرار وکی، د دعوی دنه اوړیدلو ټاکلی موده قطع کیږی.

(۲) که پوروی دپور د اداء کولو دتأمین د پاره دگروی په توگه پور ورکوونکی ته شه مال ورکی، نو د پوروی په اقرار دلالت کوی.

۹۷۹ ماده:

(۱) که دعوی دنده اوریدلو تا کالی موده قطع شی، نوی موده د لمړنی مودی په څیر د سره شروع کیږی.

۹۷۹ ماده:

(۱) هرگاه مدت معیننه عدم استماع دعوی انقطاع یابد، مدت جدید مانند مدت اولی، مجدداً آغاز می یابد.

۹۸۰ ماده:

که دعوی د زمانی د تیریدو په سبب په اصلی پور د اوریدلو وړ ونه گرځی، نو دهغی د ملحقاتو په باره کبسی هم د اوریدلو وړ نه ده، که څه هم د دعوی د نه اوریدلو تا کالی موده د پور په ملحقاتو کبسی نه وی پوره شوی.

۹۸۰ ماده:

هرگاه دعوی راجع به اصل دین به سبب مرور زمان قابل سمع نگردد، در مورد ملحقات آن نیز قابل سمع نمی باشد، گرچه مدت معیننه عدم استماع دعوی در ملحقات دین، تکمیل نه شده باشد.

۹۸۱ ماده:

(۱) محکمه نه شی کولی چه مستقیماً د زمانی د تیریدو په نسبت د دعوی د اوریدلو څخه ځان وژغوری مگر د پور ورکونکی یا د پور وړی د دعوی په اساس یا د بل هرچا د غوښتنی په اساس چه دهغه گټه په غوښتنه کبسی موجوده وی که څه هم پور وړی په هغی تمسک ونه کی.

۹۸۱ ماده:

(۱) محکمه نمیتواند مستقیماً نسبت مرور زمان از استماع دعوی امتناع ورزد، مگر به اساس مطالبه مدیون یا دائن و یا هر شخصیکه مصلحت وی در مطالبه متصور باشد، گرچه مدیون به آن تمسک نه نماید.

(۲) تمسک به مرور زمان بهر مرحله دعوی جواز دارد، گرچه به پیشگاه محکمه استیناف باشد.

ماده ۹۸۲:

(۱) انصراف از حق دفع بعدم استماع دعوی بسبب مرور زمان قبل از ثبوت حق، دفع در آن جواز ندارد، همچنان موافقه طرفین به عدم جواز استماع دعوی، در مدتی که خلاف مدتهای باشد که درین قانون به منظور مرور زمان پیش بینی شده است، جواز ندارد.

(۲) شخصیکه قدرت تصرف را در حقوق خود داشته باشد، می تواند بعد از ثبوت حق خود در آن از حق دفع به مرور زمان انصراف نماید، گرچه دلتاً باشد، این انصراف در حق دائنین دیگری که از آن متضرر شوند نافذ نمیباشد.

باب پنجم
اثبات حق

فصل اول
قواعد عمومی

ماده ۹۸۳:

دلیلکه احتمال در آن راه یابد،

(۲) د زمانی په تیریدو تمسک د دعوی په هری مرحلی کبسی جواز لری، که څه هم داستیناف دمحکمی د وړاندی وی.

ماده ۹۸۲:

(۱) د زمانی دتیریدو په سبب د دعوی دنه اوریدلو د دفعی د حق څخه انصراف د دفعی حق د ثابتولو ترمنځه جواز نه لری همدارنگه د دواړو خواوو موافقه د دعوی د اوریدلو په عدم جواز دهغی مودی په خلاف چه په دی قانون کبسی د زمانی دتیریدلو دپاره په نظر کبسی نیول شوی، جواز نه لری.

(۲) که څوک پخپلو حقوقو کبسی دتصرف کولو قدرت ولری نوکولی شی چه په هغی کبسی د خپل حق دثابتولو وروسته د زمانی پر تیریدلو ددفعی دحق څخه انصراف وکی که څه هم په دلالت وی، خوسره ددی هم دا انصراف د نورو پور ورکونکو په حق کبسی چه ورڅخه متضرر کیږی، نافذ نه گنل کیږی.

پنځم باب
د حق ثابتول

لومړی فصل
عمومی قاعدی

ماده ۹۸۳:

په کوم دلیل کبسی چه احتمال پیدا شی،

- استدلال وربانندی ساقطیری. استدلال به آن ساقط می گردد.
- ۹۸۴ ماده: ۹۸۴ ماده:
- کوم شی چه په دلیل ثابتیری لکه چه په ثابت به برهان، مانند ثابت به مشاهده
مشاهدی ثابت شوی وی. است.
- ۹۸۵ ماده: ۹۸۵ ماده:
- د ذمی برائت اصلی حالت دی. برائت ذمه حالت اصلی است.
- ۹۸۶ ماده: ۹۸۶ ماده:
- یقین په شک نه زائلیری. یقین به شک زایل نمی شود.
- ۹۸۷ ماده: ۹۸۷ ماده:
- شاهدان په مدعی او قسم په منکر دی. شهود برمدعی و قسم برمنکر است.
- ۹۸۸ ماده: ۹۸۸ ماده:
- شاهدان دظاهر د خلاف د ثابتولو شهود جهت اثبات خلاف
دپاره دی او قسم د اصل دپاتی کیدو ظاهر و قسم جهت ابقای اصل
دپاره دی. است.
- ۹۸۹ ماده: ۹۸۹ ماده:
- د نوی پیدا شوی شی اضافت دهغی ډیر اضافت حادث، به نزدیک ترین وقت آن
نږدی وخت ته کیږی. تعیین میشود.
- ۹۹۰ ماده: ۹۹۰ ماده:
- دشی پاتی کیدل پخپل حالت، اصل دی. اصل بقای شی به حالت اصلی
او په معارضو صفتونو کښی نشتوالی و درصفت معارض، عدم
دی. است.

فصل دوم
اسناد

قسمت اول
سند رسمی

دوہیم فصل
سندونہ

لومپری قسمت
رسمی سند

مادہ ۹۹۱:

(۱) سند رسمی ورقی است کہ مؤظف عمومی یا کارکنان خدمات عامہ بہ اساس احکام قانون در حدود صلاحیت اختصاصی خویش آنچه را بحضورشان گذارش می یابد یا از اشخاص ذیعلاقہ کسب میکنند، در آن درج و ثبت نموده باشند.

(۲) در صورتیکہ ورق مذکور صفت سند رسمی را کسب ننمودہ، مگر اشخاص ذی علاقہ بہ آن امضاء، مهر یا نشان انگشت نموده باشند، حیثیت سند عرفی را دارد.

مادہ ۹۹۲:

محتویات اسناد رسمی مندرج مادہ (۹۹۱) این قانون حجت شمرده میشود، بشرطیکہ از جعل و تزویریکہ قانوناً تصریح شدہ، خالی باشد.

مادہ ۹۹۳:

(۱) ہرگاہ اصل سند رسمی موجود

۹۹۱ مادہ:

(۱) رسمی سند یوہ پایہ دہ چہ عمومی مؤظف یا د عمومی خدمتونو کار کوونکی دقانون د حکمونو پہ اساس دخپل اختصاصی واک پہ حدودو کنبی کوم شی چہ دہغوی پہ حضور کنبی پای تہ رسیدلی یائی د علاقہ لرونکو اشخاصو خخہ ترلاسه کوی پہ کنبی ئی درج او ثبت کری وی.

(۲) کہ ذکر شوی پایہ د رسمی سند صفت پیدا نہ کی مگر علاقہ لرونکی اشخاص ہغہ امضاء، مهر یا پہ گوته نبہہ کری وی د عرفی سند حیثیت لری.

۹۹۲ مادہ:

د رسمی سندونو محتویات چہ ددی قانون د (۹۹۱) مادی کنبی درج شوی دی، حجت گنیل کبیری خو پہ دی شرط چہ پہ ہغی کنبی داسی تزویر بنکارہ نہ شی چہ پہ قانون کنبی توضیح شوی دی.

۹۹۳ مادہ:

(۱) کہ درسی سند اصل موجود وی نو

باشد، سواد رسمی آن اعم از خطی و فوتو گرافی، در حدودیکه با اصل مطابقت داشته باشد، حجت تلقی میشود.

(۲) مادامیکه یکی از طرفین در مطابقت سواد سند با اصل سند اعتراض نداشته باشد، کاپی سند مطابق اصل تلقی میشود و در صورت اعتراض، به اصل سند مراجعه می گردد.

ماده ۹۹۴:

هرگاه اصل سند رسمی موجود نباشد، به کاپی سند بصورت ذیل اعتبار داده میشود:

(۱) در صورتیکه سواد رسمی از اصل سند گرفته شده و شکل ظاهری آن مطابقت آنرا با اصل، بدون هیچگونه شك و تردید تأیید نماید. درین حالت طرفین میتواند، تطبیق آنرا با اصل سند مطالبه نمایند.

(۲) در صورتیکه سواد رسمی از سواد اصل سند گرفته شده باشد، حجت تلقی نمیشود، مگر قاضی میتواند از آن بحیث قرینه قضایی استفاده نماید.

رسمی نقلی عام له دی چه لیکلی وی او که فوتو کاپی شوی وی ترهغی اندازی چه داصل سره مطابقت ولری حجت گنیل کیبری.

(۲) ترخو چه د دواړو خواوو څخه کوم یو دسند دنقل په مطابقت باندی د سند داصل سره اعتراض ونلری دسند نقل دسند د اصل مطابق گنیل کیبری او که اعتراض پیدا شو نو اصلی سند ته رجوع کیبری.

ماده ۹۹۴:

که اصلی سند موجود نه وو نو دسند نقل په لاندنی ډول حجت گنیل کیبری:

(۱) په هغه صورت کښی چه رسمی نقل داصلی سند څخه اخیستل شوی وی او دهغی ظاهری شکل داصل سره بی دکوم شک او تردید څخه دمطابقت تأیید وکی په دی حالت کښی دواړه خواوی کولی شی چه دهغی دتطبیق غوښتنه داصل سره وکی.

(۲) په هغه صورت کښی چه رسمی نقل داصلی سند دنقل څخه اخیستل شوی وی، حجت نه گنیل کیبری مگر قاضی کولی شی چه دهغی څخه د قضایی قرینو په حیث استفاده وکی.

دوه یم قسمت
عرفی سند

قسمت دوم
سند عرفی

ماده ۹۹۵:

(۱) کومه عرفی پانه چه دامضاء کوونکی، مهر لگوونکی او گوتی لگوونکی له خوا صادره شوی وی، اعتبار لری، مگر دا چه شخص دخپلی امضاء، مهر او گوتی لگولو خخه په صراحت سره منکر شی او یا داچه خاص قانون بل رنگه حکم کړی وی.

ماده ۹۹۵:

(۱) صدور ورق عرفی از طرف امضاء کننده اعتبار داده میشود، مگر اینکه شخص از امضاء، مهر و نشان انگشت خود صراحتاً انکار نماید. مگر اینکه قانون خاص طور دیگری حکم نموده باشد.

ماده ۹۹۶:

(۱) دتاریخ له امله عرفی سند پر نورو حجت کیدای شی مگر له هغه وخته چه ثابت تاریخ ولری.

ماده ۹۹۶:

(۱) تاریخ سند عرفی بر دیگری حجت شده نمیتواند، مگر اینکه تاریخ آن ثابت باشد.

(۲) دسند تاریخ په لاندنی توگه ثابتیږی:

۱- دهغی ورخی خخه چه په مخصوص دفتر کبنی درج شوی وی.

(۲) تثبیت تاریخ به ترتیب ذیل صورت میگیرد:

۱- از روزیکه در دفتر مخصوص درج گردد.

۲- دهغی ورخی خخه چه مضمون یی په بلی داسی پانی کبنی ثبت شوی وی چه ثابت تاریخ ولری.

۲- از روزیکه مضمون آن در ورق دیگری که تاریخ ثابت دارد، به ثبت رسیده باشد.

۳- از روزیکه مؤظف عام مربوطه، آن را ملاحظه شد کرده باشد.

۴- از روز وفات یکی از کسانی که در سند تاثیر معتبر از او بجا مانده باشد یا از روز حادثه ای که صدور سند قبل از وقوع آن به صورت قطع دانسته شود.

(۳) محکمه میتواند حسب احوال از تطبیق حکم این ماده در رسیدات صرف نظر نماید.

ماده ۹۹۷:

(۱) مکاتیب امضاء شده حیثیت اسناد عرفی را دارد.

(۲) اوراق تلگرامیکه اصل آن به امضاء تلگرام دهند در دفتر تلگرام خانه موجود باشد، حیثیت اسناد عرفی را دارد. ورق تلگرام طبق اصل پنداشته میشود، تا زمانی که دلیلی به خلاف آن ظاهر نشود و در صورتیکه اصل آن از بین رفته باشد، از اعتبار ساقط میگردد.

ماده ۹۹۸:

(۱) دفاتر تجارتي بر غیر تجار دليل شده نمیتواند، مگر اظهاراتیکه در دفاتر مذکور به ثبت

۳- له هغی ورخی خخه چه مربوط عمومی مؤظف هغه ملاحظه او امضاء کړی وی.

۴- دهغه چا دمړینی د ورخی خخه چه په سند ئی داغترف وړ تاثیر پړینی وی. یا د داسی حادثی د ورخی خخه چه دهغی د واقع کیدو ترمخه دسند صادریدل په قطعی صورت معلوم شی.

(۳) محکمه کولی شی د حالونو سره سم د دی مادی د حکم د تطبیق خخه په رسیداتو کښی صرف نظر وکی.

ماده ۹۹۷:

(۱) امضاء شوی لیکونه د عرفی سند حیثیت لری.

(۲) تلگرافی پانی چه اصل یی د تلگراف خانی په دفتر کښی د تلگرافی په امضاء موجود وی، د عرفی سند حیثیت لری، د تلگرام پانه دهغی پوری اصل گڼل کیرپی چه دهغی په خلاف کوم دلیل ظاهر نه شی، او که ئی اصل د مینځه تللی وونو د اعتبار وړنه دی.

ماده ۹۹۸:

(۱) تجارتي دفترونه د تجارانو په غیر په بل چا حجت کیدای نه شی، مگر هغه اظهارات چه په دی دفترونو کښی ثبت

رسیده باشد، اساس توجیه قسم برای یکی از طرفین نزد محکمه شده می‌تواند، و آنهم در مواردیکه اثبات آن به شهادت جواز داشته باشد.

(۲) دفاتر تجارتي که طور منظم ترتیب شده باشد، علیه تجار دلیل شده می‌تواند، کسانی که به این دفاتر تمسک می‌نمایند، نمی‌توانند تنها به آنچه که نفع او را ثابت می‌سازد، استدلال نماید و آنچه مناقض دعوی اوست، رد نماید.

ماده ۹۹۹:

دفاتر و اوراق غیر تجارتي بر کسیکه از طرف او ترتیب و تحریر شده دلیل شده نمی‌تواند، مگر در دو حالت ذیل:

۱- درحالتیکه بصراحت در آن تذکر داده شده باشد که دین خود را کاملاً بدست آورده.

۲- درحالتیکه به صراحت تذکر داده شده باشد که مقصد از تحریر اوراق این بوده که اوراق تحریر شده برای ثبوت حق، صاحب مصلحت قایم مقام سند باشد.

ماده ۱۰۰۰:

(۱) تحریر آنچه برائت مدیون را افاده

شوی وی نو دمحمکی په نزد دواړو خواوو څخه یوی خواته دقسم دتوجیه کولو اساس کیدای شی اوداپه هغی حالت کښی چه ثابتول یی دشاهدانو په شهادت جواز ولری.

(۲) کوم تجارتي دفترونه چه په منظمه توگه ترتیب شوی وی په دی تجارانو حجت کیدای شی، که څوک په دی دفترونو تمسک کوی نونه شی کولی یواځی په هغه څه تمسک وکی چه گټه ئی ثابتوی، او هغه څه چه دهغه ددعوی نقیض دی هغه ردکی.

ماده ۹۹۹:

کورنی دفترونه او پانی په هغه چاچه هغه ئی لیکلی دی حجت کیدای نه شی مگر په لاندینو دوه حالونو کښی:

۱- په هغه حالت کښی چه په هغی کښی په صراحت ذکر شوی وی چه خپل پورمی پوره اخیستی دی.

۲- په هغه حالت کښی چه په کښی ئی په صراحت ذکر کړی وی چه دپانیو دلیکلو څخه دامقصد وو چه ذکر شوی پانی دگټی دځاوند دحق دثابتولو دپاره دسند قایم مقام وی.

ماده ۱۰۰۰:

(۱) په اصلی سند کښی دهغه څه لیکنه

کند، در اصل سند تا زمانیکه عکس آن ثابت نشود، بردائن حجت تلقی میشود. گرچه تحریر مذکور به امضاء او نرسیده باشد، این حکم در صورتی است که سند مذکور قطعاً از تصرف دائن خارج نشده باشد.

(۲) تحریریکه بخط دائن بدون امضاء در نسخه اصلی سند علیحده یا رسید مبنی به برائت مدیون، صورت گرفته و بدسترس مدیون قرار داشته باشد، نیز حجت شمرده میشود.

فصل سوم اقرار

ماده ۱۰۰۱:

اقرار، عبارت است از اعتراف خصم نسبت به حق غیر، بالای خودش در محکمه.

ماده ۱۰۰۲:

اقرار به قبول مقرله منوط نبوده، مگر از طرف او رد شده میتواند، اگر بعضی از آن رد شود اقرار در باقی صحیح است.

چه دپوروی برائت افاده کوی ترخو چه دهغی په ضد دلیل پیدانه شی، په پور ورکونکی حجت دی، که څه هم ذکر شوی لیکنه هغه نه وی امضاء کړی، دا حکم په هغه صورت کښی دی چه ذکر شوی سند دپور ورکونکی دتصرف څخه بیخی نه وی وتلی.

(۲) کومه لیکنه چه دپور ورکونکی په لیک بی دهغه دامضاء په اصلی سند کښی شوی وی یا په ځانگړی سند کښی یا په رسید کښی شوی وی او دهغی څخه دپوروی برائت ثابت شی او هغه دپوروی په لاس کي وي، هم حجت گڼل کیږی.

درېم فصل اقرار

ماده ۱۰۰۱:

اقرار دجگړی کونکی دداسی اعتراف څخه عبارت دی چه په محکمی کی یی دبل په حق، چه په ده دی، کوی.

ماده ۱۰۰۲:

اقرار دچا دپاره چه اقرار شوی دهغه دقبلولو پوری موقوف نه دی ولیکن دهغه په ردولو ردیږی، که ئی ځینی اقرار رد کړو په پاتی کښی صحیح گڼل کیږی.

۱۰۰۳ ماده:

(۱) د اقرار د صحت د پاره شرط ده چه اقرار کوونکی عاقل، بالغ او حجر کړی شوی نه وی.

ماده ۱۰۰۳:

(۱) برای صحت اقرار شرط است که مقرر عاقل، بالغ و غیر محجور علیه باشد.

(۲) دمیز صغیر اقرار چه ورته اجازه

کړه شوی په هغی امورو کښی صحیح دی چه په هغی کښی ورته اجازه شوی وی.

(۲) اقرار صغیر میز

مأذون، در اموریکه برایش اجازه داده شده، صحت دارد.

۱۰۰۴ ماده:

په مجهول شی اقرار صحیح دی، مگر په هغی عقدونو کښی چه جهالت دهغی د صحت مانع گرځی.

ماده ۱۰۰۴:

اقرار به مجهول صحیح است، مگر در عقودیکه جهالت مانع صحت آن باشد.

۱۰۰۵ ماده:

د اقرار کوونکی د اقرار د صحت د پاره شرط ده چه دهغه ظاهری حال دهغه اقرار دروغ نه کی.

ماده ۱۰۰۵:

برای صحت اقرار مقرر، شرط است که ظاهر حال مکذب آن نباشد.

۱۰۰۶ ماده:

د اقرار په سبب کښی د اقرار کوونکی او اقرار کړه شوی اختلاف د اقرار د صحت مانع نه گرځی.

ماده ۱۰۰۶:

اختلاف مقرو مقرر له در سبب اقرار، مانع صحت آن نمی گردد.

۱۰۰۷ ماده:

د شرط پوری د اقرار معلق کول صحیح نه دی، مگر که د داسی زمانی پوری معلق شوی وی چه په عرف کښی دهغی د مودی رسیدل ممکن وی.

ماده ۱۰۰۷:

معلق ساختن اقرار بشرط جواز ندارد، مگر آنکه به زمانی معلق شده باشد که حلول میعاد آن عرفاً ممکن باشد.

۱۰۰۸ ماده:

اقرار كوونكى پخپل اقرار ملزم دى مگر داچه دمحكى په حكم دروغجن شوى وى په دى صورت كښى دهغه اقرار هيڅ تاثير نه لرى.

ماده ۱۰۰۸:

مقربه اقرار خود ملزم ميباشد، مگر اينكه از طرف محكمه حكم به كذب اقرار او صادر شود. در اين صورت به اقرار او وقعى داده نمى شود.

۱۰۰۹ ماده:

داقرار خخه رجوع كول صحيح نه دى.

ماده ۱۰۰۹:

رجوع از اقرار اعتبار ندارد.

۱۰۱۰ ماده:

اقرار په اقرار كوونكى حجت قاصره دى.

ماده ۱۰۱۰:

اقرار حجت قاصره است برمقر.

۱۰۱۱ ماده:

اقرار نه تجزيه كبرى مگر دا چه په متعددو نا مرتبطو واقعو بناوى، اوديوى واقعى وجود هرو مرو د نورو واقعو د وجود مستلزم نه وى.

ماده ۱۰۱۱:

اقرار تجزيه را نمى پذيرد، مگر اينكه بر وقايع متعدد غير مرتبط نسبت شده كه وجود يكي از وقايع، مستلزم وجود وقايع ديگر نباشد.

خلورم فصل

قسم

لومړى قسمت

قاطع قسم

فصل چهارم

قسم

قسمت اول

قسم قاطع

۱۰۱۲ ماده:

دجگړى دواړه خواوى كولى شى چه دمحكى په اجازى يو بل ته قاطع قسم متوجه كى.

ماده ۱۰۱۲:

طرفين دعوى ميتوانند به اجازه محكمه، قسم قاطع را بيلك ديگر توجيه نمايند.

ماده ۱۰۱۳:

دقاطع قسم متوجه کول په ټولو مدنی جگړو کښی جواز لری مگر دقسم توجیه کول په هغی واقعو کښی چه دعمومی نظام یاد آدابو مخالفی وی جواز نه لری.

ماده ۱۰۱۳:

توجیه قسم قاطع در تمام منازعات مدنی جواز دارد، مگر اینکه واقعه مخالف نظام یا آداب عامه باشد.

ماده ۱۰۱۴:

کله چه په یوی دعوی کښی مختلفی غوښتنی یوځای شی جواز لری چه په هغی کښی په یوه قسم اکتفاء وشی.

ماده ۱۰۱۴:

در دعوی واحدیکه مشتمل بر طلبات متعدد باشد، به يك قسم اکتفاء کرده میشود.

ماده ۱۰۱۵:

چا ته چه قسم متوجه کیرې کولی شی چه هغه خپل جگړه مارته ردکی مگر دا چه قسم په داسی واقعی بناوی چه په هغی کښی دجگړې دواړه خواوی گډون ونه لری بلکه یواځی هغه شخص په هغی کښی مستقل وی چه قسم ورته متوجه شوی.

ماده ۱۰۱۵:

طرفیکه قسم به او متوجه گردیده، میتواند قسم را به طرف دیگر رد نماید. مگر اینکه قسم بنا به واقعه باشد که به اشتراك طرفین صورت نگرفته، صرف از جانب طرفیکه توجیه قسم به او شده، انجام یافته باشد.

ماده ۱۰۱۶:

چا چه قسم توجیه او یایی رد کړی دی نه شی کولی چه ددواړو خواوو دموافقی وروسته په هغی کښی دسوگند کولو څخه رجوع وکی.

ماده ۱۰۱۶:

طرفیکه قسم را توجیه یا رد نموده، نمیتواند بعد از قبولی طرف مقابل به تحلیف از توجیه یا رد رجوع نماید.

ماده ۱۰۱۷:

دمحکمی څخه دباندی قسم او نکول اعتبار نه لری.

ماده ۱۰۱۷:

قسم ونکول خارج محکمه اعتبار ندارد.

ماده ۱۰۱۸:

په قاطع قسم کښی شرط ده چه قسم په داسی واقعی او عمل بناوی چه پخپله سوگند کوونکی هغه انجام کړی وی او که سوگند دبل چا په عمل وی نو په علم قسم ورکول کيږی. که چا پخپل فعل سوگند وکړ نودی ته قاطع سوگند ویل کيږی او که دبل چا په فعل یی سوگند وکړ نو دهغه قسم یواځی دهغه په علم دبل چا په فعل بنادي.

ماده ۱۰۱۸:

در قسم قاطع، شرط است که قسم بنا به واقعه و عملی باشد که خود شخص سوگند کننده، آنرا ایجاد نموده باشد و اگر سوگند بعمل غیر باشد، قسم به علم داده میشود.

ماده ۱۰۱۹:

په هغی مواردو کښی چه سبب یی دمیځه نه ځی قسم په سبب او په هغی مواردو کښی سبب یی دمیځه ځی په حاصل قسم ورکول کيږی.

ماده ۱۰۱۹:

در اموری که سبب از بین نمیروند، قسم به سبب و در اموری که سبب از بین میروند، قسم به حاصل داده میشود.

ماده ۱۰۲۰:

چا ته چه قسم توجیه شی بی له دی چه خپل جگړه مارت ته ځی رد کی ورڅخه نکول وکی، او چاته چه قسم رد شوی وی او ورڅخه نکول وکی، دعوی بایلی.

ماده ۱۰۲۰:

هرگاه طرفیکه قسم باو توجیه گردیده، بدون رد آن بطرف دیگر از آن نکول نماید یا طرفیکه قسم باو رد شده، نکول اختیار کند، دعوی به ضرر او خاتمه می یابد.

ماده ۱۰۲۱:

که په یوه جنائی حکم کښی دقسم دروغ ثابت شو نو کوم جگړه مارته چه له دی قسم څخه ضرر رسیدلی دی کولی شی چه دتعویض غوښتنه وکی او دهغه داغوښتنه په هغه حکم چه دهغه په ضد،

ماده ۱۰۲۱:

هرگاه در حکم جزائی، کذب قسم ثابت شود، شخص متضرر از قسم می تواند، بدون اینکه حق وی در اعتراض بر حکم صادره علیه او

اخلال گردد، جبران خساره
مطالبه نماید.

قسمت دوم
قسم متمم

ماده ۱۰۲۲:

(۱) محکمه می تواند،
مستقیماً قسم را بیکدی از
طرفین، جهت استناد حکم
در موضوع دعوی یا قیمت
آنچه به آن حکم می نماید،
راجع نماید.

(۲) این نوع قسم وقتی توجیه شده
میتواند که در دعوی دلیل کامل
وجود نداشته و خالی از دلیل هم
نباشد.

ماده ۱۰۲۳:

محکمه می تواند در احوال
آتی مستقیماً قسم را توجیه
نماید:

۱- در حالیکه دعوی حق، راجع
به ترکه ثابت شود، محکمه مدعی
را قسم میدهد که این حق را برای
خود یا شخص دیگری به هیچ
صورت از متوفا حاصل نکرده،
ابراء و حواله در آن صورت
نگرفته، حق مذکور را از غیر

ددی دروغن قسم په سبب صادر شوی
دی، اعتراض کولو مانع نه گرخی.

دوه یم قسمت
پوره کوونکی قسم

ماده ۱۰۲۲:

(۱) محکمه کولی شی چه دخپله ځانه
دجگره والو خواوو څخه یوی ته قسم
متوجه کی چه ورباندی خپل حکم
ددعوی په موضوع کښی بناکی او یا
دهغه شی په قیمت چه ورباندی
حکم کوی.

(۲) ددی قسم په توجیه کولو کښی شرط
ده چه په دعوی کښی پوره دلیل
موجودنه وی او هم دعوی دکوم دلیل
څخه خالی نه وی.

ماده ۱۰۲۳:

محکمه کولی شی چه په راتلونکو
حالونو کښی دخپله ځانه قسم متوجه
کی:

۱- په هغه حالت کښی چه په ترکه کښی
دحق دعوی وشی او ثابته کړی شی،
محکمه به مدعی ته قسم متوجه کوی
چه داحق یی دځان دپاره یا د بل چا
دپاره په هیڅ صورت دمړی څخه نه دی
حاصل کړی، په هغی کښی ابراء یا
حواله نه ده واقع شوی، او ذکر شوی حق

متوفا بدست نياورده و از متوفا در مقابل دين، رهن نزد او وجود ندارد.

۲- در حالیکه مشتری رد مبیعه را مبنی بر عیب تقاضا نماید، محکمه باوقسم میدهد که صراحتاً یا دلالتاً بعیب رضائیت نشان نداده است.

ماده ۱۰۲۴:

شخصیکه قسم متممه باو توجیه شده، نمی تواند آنرا بطرف مقابل رد نماید.

فصل پنجم
شهود

ماده ۱۰۲۵:

در اثبات تصرف قانونی، در غیر امور تجارتي شهادت شهود وقتی کافی شمرده می شود که قیمت آن، متجاوز از هزار افغانی و یا غیر معین نباشد.

ماده ۱۰۲۶:

قیمت تصرف، در وقت تصرف آن، اندازه می شود، اگر تصرف از هزار افغانی بیشتر باشد و از زیادت محلقات به اصل نشأت کرده باشد، در این صورت

بی دمري نه په غیر دبل چا څخه هم نه دی اخیستی، اوددی حق په مقابل کبني دمري کوم شی هم راسره گرونه شته دی.

۲- که اخیستونکی وغوښتل چه دیوعیب له امله مبیعه ردکی نو محکمه به ورته قسم متوجه کوی چه په صراحت یا دلالت یی په عیب رضاء نه ده ښکاره کړی.

ماده ۱۰۲۴:

کوم جگړه وال ته چه پوره کوونکی قسم متوجه شوی، هغه نه شی کولی چه قسم دجگړی بلی خواته ردکی.

پنځم فصل
شاهدان

ماده ۱۰۲۵:

د تجارتي امورو په غیر دقانونی تصرف په ثابتولو کبني د شاهدانو شهادی هغه وخت کافی گڼل کیږی چه قیمت یی د زرو افغانیو څخه زیات نه وی او یایی قیمت نه وی ټاکل شوی.

ماده ۱۰۲۶:

د تصرف قیمت دهغی د صادریدلو په وخت کبني اندازه کیږی، که د تصرف د قیمت د زرو افغانیو څخه زیات وو او دا زیادت په اصل باندي د ملحقاتو د زیاتوالی څخه پیدا شوی وو نو په دی

اثبات به شهادت شهود جواز دارد

ماده ۱۰۲۷:

هرگاه دعوی شامل مطالب متعددی ناشی از مصادر متعدد باشد، اثبات هر جزء ای که مقدار آن متجاوز از هزار افغانی نباشد، به شهادت شهود جواز دارد. گرچه مجموع مطالبات متجاوز از مقدار مذکور ناشی از علایق بین طرفین دعوی یا ناشی از تصرفاتی باشد که دارای طبیعت واحد است. این حکم در مورد تادیاتی که قیمت آن از هزار افغانی تجاوز کند، نیز تطبیق می شود.

ماده ۱۰۲۸:

اثبات به شهادت شهود در موارد ذیل جواز ندارد، گرچه قیمت آن متجاوز از هزار افغانی نباشد:

۱- در صورتیکه مطالبه، مخالف یا متجاوز از مقدار مندرج سند تحریری باشد.

۲- در صورتیکه مطالبه جزء چنان حقی باشد که اثبات آن به شهادت

صورت کنبی دشاهدانو په شهادت ثابتول روا دی.

ماده ۱۰۲۷:

که دعوی داسی متعددو غوښتنوته شامله وه چه د متعددو مصدرنو څخه پیدا شوی وه، نو دهر جزء اثبات چه قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات نه وی، دشاهدانو په شهادت ئی ثابتول جواز لری. که څه هم ددی ټولو غوښتنو قیمت دزرو افغانیو څخه زیات وی او که څه هم دهغی منشا پخپله د جگړه والو خواوو علاقئ یا داسی تصرفونه وی چه دیوه طبیعت لرونکی وی. دا حکم دټولو هغو تادیاتو په باره کنبی چه قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات وی هم تطبیقیری.

ماده ۱۰۲۸:

په لاندنیو مواردو کنبی دشاهدانو په شهادت ثابتول جواز نه لری که څه هم قیمت ئی دزرو افغانیو څخه زیات نه وی:

۱- په هغه صورت کنبی چه غوښتنه د تحریری سند ددرج شوی اندازی څخه مخالفه او یا زیاته وی.

۲- په هغه صورت کنبی چه غوښتنه د داسی یو حق جزء وی چه دهغی

ناکافی ندانسته شده باشد، گرچه جزء باقیمانده همان حق باشد.

۳- در صورتیکه مطالبه بمقدار بیش از هزار افغانی صورت گرفته و متعاقباً به مقدار کمتر از هزار افغانی تعدیل شود.

ماده ۱۰۲۹:

(۱) اثبات به شهادت شهود در آنچه اثبات آن به سند تحریری لازم باشد جواز دارد، بشرطیکه مبداء ثبوت تحریری موجود شود.

(۲) صدور سند تحریری که وجود تصرف مدعی به را قریب الاحتمال گرداند، مبداء ثبوت سند تحریری شناخته میشود.

ماده ۱۰۳۰:

اثبات به شهادت شهود در آنچه اثبات آن برسند تحریری لازم باشد، در موارد ذیل جواز دارد:

۱- در صورتیکه اسباب مادی یا معنوی مانع حصول سند تحریری شود.

۲- در صورتیکه سند تحریری به

ثابتول دشاهدانو په شاهدی کافی ونه گنیل شی.

۳- په هغه صورت کبسی چه غوښتنه دزرو افغانیو څخه زیاته شوی وی او ورپسی دزرو افغانیو څخه کمی اندازی ته تعدیل شی.

ماده ۱۰۲۹:

(۱) په هغه څه کی چه اثبات ئی په لیکلی سند لازم وی نو دشاهدانو په شاهدی ئی ثابتول هم جواز لری. خو په دی شرط چه دثبوت لیکلی مبدا پیدا شی.

(۲) هره لیکنه چه ددعوی کړی شوی شی تصرف قریب الاحتمال گرځوی او دجگره والی خواڅخه صادر شوی وی، دلیکلی سند دثابتولو مبدا گنیل کیږی.

ماده ۱۰۳۰:

دکوم شی چه په لیکلی سند ثابتول واجب دی په لاندنیو مواردو کبسی دشاهدانو په شاهدی دهغی ثابتول جواز لری:

۱- په هغه صورت کبسی چه مادی یا معنوی سببونه دلیکلی سند دحاصلولو مانع شی.

۲- په هغه صورت کبسی چه لیکلی سند

اسباب خارج از اراده دائن
مفقود گردد.

دپور ورکونکی دارای خخه دبانندی
سببونو بانندی ورک شی.

فصل ششم
قرائن

شپرم فصل
قرینی

ماده ۱۰۳۱:

۱۰۳۱ ماده:

(۱) قرینه قانونی که به مصلحت
شخص موجود شود وی را از سایر
طرق اثبات بی نیاز میسازد، مگر تا
زمانیکه نص قانون به خلاف آن
موجود نشود.

(۱) که دچا په گتیه قانونی قرینه پیدا
شی نو هغه دثابتو لو دتولو وسیلو
خخه بی نیازه کوی مگر هغه وخت چه
قانونی صراحت دهغی په خلاف پیدا
شی.

(۲) نقض قرینه قانونی به دلیل عکس
آن جواز دارد.

(۲) دقانونی قرینی نقضول دهغی
دعکس په دلیل جواز لری.

ماده ۱۰۳۲:

۱۰۳۲ ماده:

احکامیکه حایز قوت حکم قطعی
باشد، با تمام مندرجات آن حجت
شمرده میشود و دلیل دیگری به نقض
آن پذیرفته نمیشود. مشروط به اینکه
منازعه بین عین اشخاص صورت
گرفته و به عین محل و سبب حق،
تعلق گیرد.

کوم حکمونه چه دقطعی حکم دقوت
لرونکی وی، دخپلو تولو مندرجاتو سره
حجت گنیل کیری او دهغی په نقضولو بل
دلیل نه قبلیری خو په دی شرط چه
جگړه دعینو اشخاصو ترمنخ صورت
نیسی او حق دعین محل او سبب پوری
تعلق ونیسی.

ماده ۱۰۳۳:

۱۰۳۳ ماده:

حکم جزایی به قاضی مدنی
ارتباط ندارد، مگر در وقایعیکه بنا
بر ایجاب ضرورت حکم صادر نموده
باشد.

جزائی حکم دمدنی قاضی پوری تعلق نه
لری، مگر په هغو واقعو کنبی چه
دضرورت په ایجاب ئی په کنبی حکم
صادر کری وی.

ماده ۱۰۳۴:

قاضی کولی شی هغه قرینی چه په قانون کبني نه شته او د دعوی پوری د مربوطو حالونو څخه استنباط شی په نظر کبني ونیسی. مگر په هغی استنادیواخی په هغه صورت کبني کیدای شی چه قانون په کبني ثابتول د شاهدانو په شاهی مجاز گپلي وی.

ماده ۱۰۳۴:

قاضی میتواند قرائینی را که توسط قانون پیش بینی نشده و از حالات مربوط به دعوی استنباط شود، در نظر گیرد. مگر استناد به آن تنها در صورتی شده میتواند که قانون در آن اثبات را به شهادت مجاز دانسته باشد.

مدني قانون

دوه یم کتاب - ټاکل شوي عقدونه

درېیم ټوک

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ هـ. ش
پرله پسې گڼه (۳۵۳)

فهرست

کتاب دوم - عقود معینه

ماده (۱۰۳۵ - ۱۸۹۹)

صفحه	عنوان
۱	باب اول تملیک
۱	فصل اول عقد بیع
۱	قسمت اول ارکان بیع
۱	مبحث اول مبیعه
۱۲	مبحث دوم وجایب بایع
۱۲	فرع اول احکام عمومی
۱۸	فرع دوم ضمان تعرض و استحقاق
۲۲	فرع سوم ضمان عیوب پوشیده
۲۶	مبحث سوم وجایب مشتری
۳۲	قسمت دوم بیوع مختلفه
۳۲	مبحث اول سلم
۳۴	مبحث دوم صرف
۳۴	مبحث سوم بیع وفا
۴۰	مبحث چهارم بیع ملک غیر
۴۱	مبحث پنجم بیع نائب برای خودش
۴۳	مبحث ششم بیع حقوق متنازع فیه
۴۴	مبحث هفتم بیع متروکه
۴۶	مبحث هشتم بیع در حین مرض موت
۴۷	مبحث نهم مقایضه
۴۸	فصل دوم هبه
۴۸	قسمت اول ارکان هبه
۵۲	قسمت دوم احکام هبه
۵۲	مبحث اول وجایب واهب
۵۳	مبحث دوم وجایب موهوب له

صفحه	عنوان
۵۵	رجوع از هبه
۶۰	قسمت سوم
۶۰	فصل سوم
۶۰	قسمت اول
۶۰	مبحث اول
۶۲	مبحث دوم
۶۶	مبحث سوم
۶۹	مبحث چهارم
۷۱	مبحث پنجم
۷۵	مبحث ششم
۷۸	قسمت دوم
۷۸	مبحث اول
۸۳	مبحث دوم
۸۵	فصل چهارم
۸۸	فصل پنجم
۸۸	قسمت اول
۹۳	قسمت دوم
۹۵	قسمت سوم
۹۶	باب دوم
۹۶	فصل اول
۹۶	قسمت اول
۹۶	مبحث اول
۹۹	مبحث دوم
۱۰۱	مبحث سوم
۱۰۳	مبحث چهارم
۱۰۳	قسمت دوم
۱۱۷	قسمت سوم
۱۱۹	قسمت چهارم
۱۲۶	قسمت پنجم

صفحه	عنوان
۱۲۶	مبحث اول اجاره زمین زراعتی
۱۳۱	مبحث دوم دهقانی
۱۳۷	مبحث سوم باغبانی
۱۴۱	مبحث چهارم اجاره وقف
۱۴۵	فصل دوم عاریت
۱۴۵	قسمت اول احکام عمومی
۱۴۶	قسمت دوم وجایب عاریت دهنده
۱۴۷	قسمت سوم التزامات عاریت گیرنده
۱۵۳	قسمت چهارم انتهای عاریت
۱۵۵	باب سوم عقود کار
۱۵۵	فصل اول مقاوله استصناع و تعهدات مرافق عامه
۱۵۵	قسمت اول مقاوله
۱۵۵	مبحث اول احکام عمومی
۱۵۶	مبحث دوم وجایب مقاوله کننده
۱۶۰	مبحث سوم وجایب صاحب کار
۱۶۳	مبحث چهارم متعهد ثانی
۱۶۳	مبحث پنجم انجام قرار داد
۱۶۶	قسمت دوم استصناع فرمایش ساختن شی
۱۷۳	قسمت سوم تعهدات مرافق عامه
۱۷۵	فصل دوم عقد کار
۱۷۵	قسمت اول احکام عمومی
۱۷۶	قسمت دوم ارکان عقد
۱۷۷	قسمت سوم احکام عقد
۱۷۷	مبحث اول وجایب اجیر
۱۸۰	مبحث دوم وجایب صاحب کار
۱۸۲	مبحث سوم انتهای عقد کار
۱۸۸	فصل سوم وکالت
۱۸۸	قسمت اول احکام عمومی

صفحه	عنوان
۱۹۰	قسمت دوم احکام وکالت
۱۹۴	قسمت سوم وکالت برای خرید
۱۹۸	قسمت چهارم وکالت به فروش
۲۰۱	قسمت پنجم وکیل به دعوی
۲۰۳	قسمت ششم انتهای وکالت
۲۰۵	فصل چهارم ودیعت
۲۰۵	قسمت اول احکام عمومی
۲۰۵	قسمت دوم التزامات شخصیکه نزد وی ودیعت گذاشته میشود
۲۱۱	قسمت سوم وجایب ودیعت گذار
۲۱۲	قسمت چهارم انواع ودیعت
۲۱۴	فصل پنجم نگهداری
۲۱۷	باب چهارم عقود احتمالی
۲۱۷	فصل اول قمار بازی
۲۱۷	فصل دوم عقد بیمه
۲۱۷	قسمت اول احکام عمومی
۲۲۰	قسمت دوم انواع بیمه
۲۲۰	مبحث اول بیمه حیات
۲۲۴	مبحث دوم بیمه ضد حریق
۲۲۷	باب پنجم عقود توثیق
۲۲۷	فصل اول کفالت
۲۲۷	قسمت اول ارکان کفالت
۲۳۱	قسمت دوم کفالت نفس
۲۳۳	قسمت سوم آثار کفالت
۲۳۳	مبحث اول آثار کفالت در بین دائن و کفیل
۲۴۰	مبحث دوم آثار کفالت بین مدیون و کفیل
۲۴۱	فصل دوم حواله
۲۴۱	قسمت اول حواله دین
۲۴۱	مبحث اول احکام عمومی

صفحه	عنوان
۲۴۳	مبحث دوم شروط صحت حواله
۲۴۴	مبحث سوم دیونیکه حواله با آن جایز است
۲۴۵	مبحث چهارم احکام حواله
۲۵۴	مبحث پنجم برائت الذمه شخص حواله داده شده
۲۵۵	قسمت دوم حواله حق
۲۵۹	فصل سوم رهن حیازی
۲۵۹	قسمت اول ارکان رهن حیازی (تامینی)
۲۶۰	مبحث اول آثار رهن حیازی بین متعاقدین
۲۶۰	فرع اول وجایب رهن دهنده
۲۶۳	فرع دوم وجایب داین رهن گیرنده
۲۶۹	مبحث دوم آثار رهن حیازی به نسبت شخص ثالث
۲۷۱	قسمت دوم انقضای رهن حیازی
۲۷۳	قسمت سوم بعضی از انواع رهن حیازی
۲۷۳	مبحث اول رهن عقار
۲۷۴	مبحث دوم رهن منقول
۲۷۷	مبحث سوم رهن دین
۲۸۰	مبحث چهارم رهن عاریت
۲۸۴	فصل چهارم رهن رسمی
۲۸۴	قسمت اول انشاء رهن رسمی
۲۸۹	قسمت دوم آثار رهن رسمی
۲۸۹	مبحث اول آثار رهن رسمی بین متعاقدین
۲۸۹	فرع اول آثار رهن رسمی به نسبت رهن دهنده
۲۹۲	فرع دوم آثار رهن به نسبت داین رهن گیرنده
۲۹۳	فرع سوم آثار رهن به نسبت شخص ثالث
۲۹۵	فرع چهارم حق تقدم و حق تتبع (تعقیب)
۳۰۵	قسمت سوم انقضای رهن رسمی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

کتاب دوم عقود معینه	دوہ یم کتاب تاکل شوی عقدونه
باب اول تملیک	لومری باب تملیک
فصل اول عقد بیع	لومری فصل د بیعی عقد
قسمت اول ارکان بیع	لومری قسمت د بیعی رکنونه
مبحث اول - مبیعه	لومری مبحث - مبیعه

ماده ۱۰۳۵:

(۱) عقد بیع عبارت است از تملیک مال از طرف بایع به مشتری در مقابل مالیکه ثمن مبیعه باشد.

(۲) در عقود معینه ارکان خاص هر عقد علاوه بر ارکان عام که در مبحث اول قسمت اول عقود ذکر شده رعایت می گردد.

ماده ۱۰۳۶:

بیع عین به پول بیع مطلق و بیع پول به پول بیع صرف و بیع عین به عین مقایضه

ماده ۱۰۳۵:

(۱) دبیعی عقد هغه عقدته ویل کیبری چی خرخوونکی خپل مال، اخیستونکی ته د هغه مال په مقابل کښی تملیک کی چه د مبیعی ثمن وی.

(۲) په تاکلو عقدونو کښی په عمومی رکنونو چه د عقدونو په لومری قسمت کښی ذکر شوی په هغی علاوه، د هر عقد خاص رکنونه مراعات کیبری.

ماده ۱۰۳۶:

په پیسو د عین خرخولو ته مطلقه بیعه، پیسی په پیسو خرخولو ته د صرف بیعه او عین په عین خرخولو ته

د مقایضی بیعه ویل کیږی.

شناخته می شود.

ماده ۱۰۳۷:

بیعه په داسی ایجاب او قبول چه د ملکیت معنی افاده کی د میبعی او ثمن د ټاکلو سره منعقد کیږی.

ماده ۱۰۳۷:

بیع به ایجاب و قبولیکه معنی تملیک و تملک را افاده نماید با تعیین میبعه و ثمن منعقد میگردد.

ماده ۱۰۳۸:

مبیعه باید چه موجود، قیمت لرونکی مال او تسلیمول ئی ممکن وی، او اخیستونکی ته داسی معلومه وی چه فاحش جهالت نفی کی.

ماده ۱۰۳۸:

مبیعه باید موجود، مال دارای قیمت و مقدور التسلیم بوده نزد مشتری طوری معلوم باشد که جهالت فاحش را نفی کند.

ماده ۱۰۳۹:

که په عقد کبسی دا رنگه ذکر شوی وی چه اخیستونکی په میبعی پوره علم لری نو د هغه حق د بیعی په باطلولو د بی علمی په نسبت ساقطیږی، مگر داچه د خرخوونکی دوکه ثابت کی.

ماده ۱۰۳۹:

هرگاه در عقد چنین ذکر شده باشد که مشتری به میبعه علم تام دارد حق او در ابطال بیع نسبت عدم علم ساقط میگردد، مگر اینکه فریب بایع را ثابت سازد.

ماده ۱۰۴۰:

که مبیعه د اخیستونکی په نزد معلومه نه وی نو باید چه د هغی په خصوصیاتو او ممیزه صفتونو، علم ولری.

ماده ۱۰۴۰:

هرگاه مبیعه نزد مشتری معلوم نباشد باید به خصوصیات و اوصاف ممیزه آن علم داشته باشد.

ماده ۱۰۴۱:

که مبیعه د عقد په مجلس کبسی موجوده وی، هغی ته اشاره کول بی د صفتونو د ذکرولو څخه کافی گنیل کیږی.

ماده ۱۰۴۱:

هرگاه مبیعه در مجلس عقد موجود باشد اشاره به آن بدون ذکر اوصاف، کافی پنداشته می شود.

ماده ۱۰۴۲:

کوم شی چی د عقد په وخت کېښی د عقد دواړو خواوو نه وی لیدلی د هغی اخیستل او خرڅول جواز لری، خو په دی شرط چه د هغی جنس او صفت ذکر شوی وی، یا د مبیعی خواته او یا د هغی خای ته اشاره شوی وی. په دی صورت کېښی که څه هم د بیعی عقد صحیح دی خو عقد پوره نه دی او په اخیستونکی کوم الزام نه شته.

ماده ۱۰۴۲:

خرید و فروش آنچه که متعاقدین در حین عقد ندیده باشند جایز است بشرطیکه جنس و وصف آن ذکر گردیده و یا بطرف مبیعه و یا مکان آن اشاره شده باشد در این صورت با وجود صحت عقد بیع تام نبوده الزامی را بر مشتری بار نمی آورد.

ماده ۱۰۴۳:

د بیعی دلزوم دپاره شرط ده چه اخیستونکی د عقد په وخت کېښی مبیعه وگوری، مگر داچه هغه یی ترمخه لیدلی وی او د عقد په وخت کېښی یقین ولری چه مبیعه عیناً همغه شی دی.

ماده ۱۰۴۳:

برای لزوم بیع دیدن مبیعه از طرف مشتری حین عقد شرط می باشد، مگر اینکه قبلاً مبیعه را دیده و حین عقد یقین داشته باشد که مبیعه عین همان چیز است.

ماده ۱۰۴۴:

که چا یو شی نه وی لیدلی او وائی خلی، د لیدلو په وخت کېښی ورته خیار ورکول کېږی، که څه هم ترمخه ئی په هغی رضائیت ښکاره کړی وی. که خرڅوونکی کوم شی د لیدلو ترمخه خرڅ کړی وی نو د لیدلو خیار نه لری.

ماده ۱۰۴۴:

شخصیکه نادیده، مالی را خریداری نماید هنگام دیدن به او خیار داده میشود، گرچه قبلاً به آن شفاهاً رضائیت نشان داده باشد. بایع در آنچه قبل از رویت فروخته حق خیار ندارد.

ماده ۱۰۴۵:

د عقد دواړه خواوی کولی شی هغه موده چه د هغی په پای ته رسیدو سره

ماده ۱۰۴۵:

متعاقدین میتوانند مدتی را که به انتهای آن خیار رویت ساقط

د لیدلو خیار ساقطیږي وټاکي، خو په دی شرط چه په ذکر شوی مودی کښی د اخیستونکی څخه په صراحت یا دلالت داسی شی نه وی صادر شوی چه خیار باطل کی یا مبیعه نه وی عیب جنه شوی.

ماده ۱۰۴۶:

د رانده اخیستل او خرڅول صحیح دی، او خیار ئی د شی د ردولو، لمس کولو، څکولو، بویولو یا هغه ته د شی د توصیف کولو څخه وروسته ساقطیږي، همدارنگه که رانده د شی د اخیستلو یا قبضولو دپاره وکیل نیولی وه نو د هغه خیار د هغه د وکیل په لیدلو ساقطیږي.

ماده ۱۰۴۷:

که څو متعدد او توپیر لرونکی شیان په یوه عقد خرڅ کړی شی، د بیعی د لزوم د پاره د هر یوه لیدنه هر و مرو ده.

ماده ۱۰۴۸:

که څوک توپیر لرونکی جنسونه په یوه عقد واخلي، خوځینی ئی لیدلی وی او ځینی نور ئی نه وی لیدلی، کولی شی چه عقد فسخ کی او یا ټول جنسونه قبول یا رد کی، عام له دی چه لیدل شوی جنسونه د موافقی سره مطابق

میگردد تعیین نمایند، مشروط براینکه در اثناى مدت مذکور از مشتری آنچه صراحتاً یا دلالتاً خیار را باطل نماید صادر نشده یا مبیعه معیوب نگردیده باشد.

ماده ۱۰۴۶:

اگر نابینا خرید و فروش نماید صحیح میباشد. خیار او بعد از رد یا لمس یا چشیدن یا بوئیدن شی یا توصیف آن برایش ساقط میشود. خیار نابینا در صورت توکیل به خرید و قبض به رویت وکیل او ساقط میشود.

ماده ۱۰۴۷:

هرگاه اشیای متعدد و متفاوت به یک عقد فروخته شود، برای لزوم بیع رویت هر واحد آن حتمی شمرده میشود.

ماده ۱۰۴۸:

کسیکه اجناس متفاوت را به عقد واحد خریداری نماید، طوری که بعضی آن را دیده و بعضی دیگری را ندیده باشد، میتواند عقد را فسخ نماید و یا تمام اجناس را قبول یا رد نماید، خواه اجناس دیده شده مطابق

وی او یا ورځه مغایر وی.

موافقه باشد یا مغایر آن.

ماده ۱۰۴۹:

کوم شيان چه د نمونی په اقتضاء څرخول کيږي د هغی د نمونی ليدنه کافي ده، که مبيعه د نمونی په خلاف ثابته شي، اخیستونکی اختیار لري چه هغه په مسمی شوی ثمن قبلوی او یائی د بیعی په فسخ کولو ردوی.

ماده ۱۰۴۹:

اشیائی که به مقتضای نمونه فروخته میشود دیدن نمونه آن کافی است. در صورتیکه مبیعه مخالف نمونه ثابت شود مشتری اختیار دارد که آنرا به ثمن مسمی قبول نماید و یا به فسخ بیع رد کند.

ماده ۱۰۵۰:

که اخیستونکی د مبیعی د لیدلو تر مخه په هغی کنبی داسی تصرف وکی چه فسخ ناممکنه کی او یا د هغی پوری د بل چا حق تعلق ونیسی په داسی توگه چه هغه په مطلق بیعی بی د خیار د شرط څخه څرخه یا گروه کی او یایی په اجاری ورکی، او یا ورسره هلاکه شي او یائی هلاکه کی او یا عیب جنه شي د لیدلو په خیار د هغه حق د مبیعی په ردولو کنبی ساقطیږي او بیعه لارمیږي.

ماده ۱۰۵۰:

هرگاه مشتری در مبیعه قبل از رویت آن چنان تصرفی نماید که فسخ را غیرممکن و یا حق غیربآن تعلق بگیرد، طوریکه آن را به بیع مطلق بدون شرط خیار بفروشد یا گرو نماید یا به اجاره دهد یا در دستش هلاک شود یا هلاک نماید یا معیوب شود، حق او در رد مبیعه به خیار رویت ساقط شده بیع لارم می شود.

ماده ۱۰۵۱:

که کوم مال د مطلوب صفت په اساس څرخ کړی شي او مبيعه د ذکر شوی صفت څخه عاری وی نو اخیستونکی کولی شي چه یائی په مسمی شوی ثمن قبوله کی او یا یی د بیعی په فسخ کیدو رد کی.

ماده ۱۰۵۱:

هرگاه مالی به اساس وصف مطلوب فروخته شود و مبیعه از وصف مذکور عاری باشد مشتری میتواند آنرا به ثمن مسمی، قبول و یا به فسخ بیع رد نماید.

ماده ۱۰۵۲:

که شوک د صفت د نشتوالی له امله د خیار حق ولری او په مبیعه کنبی مالکانه تصرف وکی، نو د مبیعی په ردولو کنبی د هغه حق ساقطیږی، او که په مبیعه کنبی داسی شی پیدا شی چه د هغی د ردولو مانع وگرخی، نو مبیعه به د صفت د موجودیت په حالت کنبی او بی له هغی قیمت کیږی، او اخیستونکی به د دواړو قیمتونو توپیر د خرشوونکی څخه غواړی که اخیستونکی د اختیار کولو تر مخه مړ شی، نو د فسخ کولو د غوښتنی حق د هغه وارثانو ته نقلیږی.

ماده ۱۰۵۲:

شخصیکه به اساس انتفای وصف حق خیار داشته و در مبیعه تصرف مالکانه نماید حق او در رد مبیعه ساقط میشود و اگر در مبیعه چیزی حادث شود که مانع رد آن گردد مبیعه در حال موجودیت وصف و بدون آن قیمت شده، مشتری تفاوت هر دو قیمت را از بایع مطالبه کرده میتواند. در صورتی که مشتری قبل از اختیار وفات نماید، حق مطالبه فسخ به ورثه او انتقال مینماید.

ماده ۱۰۵۳:

په اخیستلو کنبی د وکیل کتنه یا قبضول او د هغه رضائیت د اصلی اخیستونکی د کتنی، قبضولو او رضائیت په شان دی.

ماده ۱۰۵۳:

رویت وکیل در خرید یا قبض و رضائیت او مانند رویت و رضای خریدار اصلی میباشد.

ماده ۱۰۵۴:

د کوم شی خرخول چه په ځانگړی توگه جواز لری، د هغی استثنی کول د اصلی مبیعی څخه هم جواز لری.

ماده ۱۰۵۴:

آنچه که فروش آن منفرداً جواز داشته باشد، استثنای آن از اصل مبیعه جواز دارد.

ماده ۱۰۵۵:

د معدوم شی بیعه باطله ده. د ونو میوی خرخول د ظاهریدو تر مخه او د کنبت خرخول د زرغونه کیدو تر مخه،

ماده ۱۰۵۵:

بیع معدوم باطل است. فروختن میوه درختان قبل از ظهور و از زرع قبل از روئیدن

جواز نه لری.

جواز ندارد.

ماده ۱۰۵۶:

ماده ۱۰۵۶:

د هغه شی بیعه چه یو د بل پسی ظاهریری، نو په هغه صورت کښی چه اکثره یی ظاهره شوی وی او شه ئی نه وی ظاهره شوی، په یوه عقد کښی جواز لری.

بیع آنچه که یکی بعد دیگر ظاهر میگردد، در صورتیکه اکثر آن ظاهر شده باشد، با باقیمانده که ظاهر نگردیده به عقد واحد جواز دارد.

ماده ۱۰۵۷:

ماده ۱۰۵۷:

(۱) د عمارت د لومړی طبقی د جوړیدو ترمخه د پورتنی طبقی خرڅول جواز نه لری.

(۱) بیع طبقه بالا قبل از اعمار طبقه پائین عمارت جواز ندارد.

(۲) د عمارتونو د هغو طبقو او کورونو د خرڅولو قراردادونه چه د ښاری طرحه شوو نقشو په اساس او د دولت د ساختمانی مقرراتو سره سم صورت مومی، د هغی د جوړیدو ترمخه هم جواز لری.

(۲) مقاولات فروش طبقات و منازل اعماراتیکه بر اساس نقشه های طرح شده شهری مطابق به مقررات ساختمانی دولت صورت میگیرد قبل از اعمار آن جواز دارد.

ماده ۱۰۵۸:

ماده ۱۰۵۸:

که پورتنی طبقه د لومړنی طبقی د خاوند په ملکیت کښی وی، خرڅول ئی په هغه صورت کښی جواز لری چه آباده وی، اخیستونکی په پورتنی طبقی کښی د دوام لرونکی اوسیدو حق لری، که پورتنی طبقه ونړیده نو کولی شی چه د پخوا په شان یی بیا آباده کی.

هرگاه طبقه بالا در ملکیت صاحب طبقه اول باشد فروختن آن در صورتیکه آباد باشد جواز دارد. مشتری در سقف طبقه اول حق قرار داشته در صورت انهدام طبقه بالا میتواند آنرا مجدداً مانند سابق بنا نماید.

۱۰۵۹ ماده:

د عقار څخه د شريکي معلومي حصي خرڅول پخواله ويشلو جواز نه لري مگر په هغه صورت کښي چه د هغي څخه خرڅوونکي يا شريک ته ضرر عايد وي.

۱۰۵۹ ماده:

فروختن حصه مشاع معلوم از عقار، قبل از افراز جواز دارد، مگر اينکه از آن ضرري به بايع يا شريك عايد باشد.

۱۰۶۰ ماده:

(۱) هغه بيعه چه په تجربي مشروطه شوي وي، په هغي کښي اخيستونکي کولي شي چه مبيعه قبوله يا رد کي، په هغي کښي خرڅوونکي مکلف دي چه اخيستونکي ته د تجربي امکان برابر کي، که اخيستونکي مبيعه رد کي، بايد چه خپل نه قبلول د ټاکلي مودي په اوږدو کي اعلان کي، که موده نه وه ټاکل شوي نو خرڅوونکي به معقوله موده ټاکي، د ذکر شوي مودي په اوږدو کښي داخيستونکي سکوت د تجربي د توان سره، قبوله شوي گڼل کيږي.

۱۰۶۰ ماده:

(۱) در بيع مشروط به تجربه مشتری میتواند مبيعه را قبول يا رد نمايد در آن صورت بايع مکلف است امکان تجربه را به مشتری فراهم نمايد. اگر مشتری مبيعه را رد نمايد بايد عدم قبولي خود را در خلال مدت معينه اعلان کند. در حال عدم تعيين مدت، بايع مدت معقول را تعيين مينمايد. سکوت مشتری با وجود قدرت تجربه در خلال مدت مذکور قبول تلقی ميشود.

(۲) په تجربي باندي مشروطه بيعه د

واقف د شرط پوري معلقه ده، او هغه د مبيعي د قبلولو څخه عبارت ده، مگر داچه د موافقي يا حالونو څخه دارنگه معلومه شي چه د شرط پوري معلقه بيعه فسخ کوونکي ده.

(۲) بيع مشروط به تجربه بيع معلق به شرط واقف بوده و آن عبارت از قبول مبيعه است، مگر اينکه از اتفاق يا احوال چنين معلوم شود که بيع معلق بشرط فاسخ است.

۱۰۶۱ ماده:

کومه بیعه چه د ذایقی د پیژندلو پوری مشروطه وی، په هغی کبسی اخیستونکی کولی شی چه مبیعه قبوله یا یی رد کی، د مبیعی دقبلولو اعلام د هغی مودی په اوږدو کبسی چه په موافقی یا عرف وټاکل شی، صورت مومی، بیعه د قبلولو د اعلام د نېټې څخه نافذه گڼل کیږی.

۱۰۶۱ ماده:

در بیع مشروط به دانستن ذائقه، مشتری میتواند مبیعه را قبول یا رد کند. اعلان قبول مبیعه، در خلال مدتی که به اتفاق یا عرف تعیین شود، صورت میگیرد. بیع از تاریخ اعلان قبولی نافذ شمرده می شود.

۱۰۶۲ ماده:

ثمن د مبیعی د قیمت څخه عبارت دی که څه هم د مبیعی د قیمت څخه کم یا زیات وی. ثمن باید چه ټاکلی او معلوم وی، او په هغی باندي پوره علم حاصل وی.

۱۰۶۲ ماده:

ثمن، عبارت از بدل مبیعه است گرچه از قیمت مبیعه کمتر یا بیشتر باشد. لازم است ثمن معین و معلوم بوده علم تام به آن حاصل باشد.

۱۰۶۳ ماده:

(۱) په مطلقى بیعی کبسی په نقدو پیسو باندى د ثمن ټاکل هر و مرو دی، سره ددی هم کله د هغه اساسونو په ذکرولو چه د ثمن ټاکل په راتلونکی وخت کبسی ایجاب کی، کفایت کوی.

۱۰۶۳ ماده:

(۱) در بیع مطلق تعیین ثمن به پول نقد حتمی است. باوجود آن گاهی به ذکر اساساتی که تعیین ثمن را در آینده ایجاب کند اکتفاء شده میتواند.

(۲) که د ثمن په ټاکلو کبسی د بازار په

نرخ موافقه وشى، نو د نرخ د نوسان په حالت کبسی هغی زمانى او ځای ته اعتبار ورکول کیږی چه اخیستونکی ته د مبیعی تسلیمول صورت مومی. که د تسلیمولو په ځای کبسی بازار

(۲) اگر به نرخ بازار در تعیین ثمن موافقه بعمل آید حین نوسان در نرخ به زمان و مکانی اعتبار داده میشود که تسلیمی مبیعه به مشتری صورت میگیرد. در صورتی که بازاری در محل تسلیمی وجود

نداشته باشد، به نرخ بازار محلی که عرف به عمومیت آن حکم نماید اعتبار داده میشود.

ماده ۱۰۶۴:

بیع به ثمن معجل و مؤجل که مدت تأجیل آن معین باشد بدون در نظر گرفتن طول و قصر مدت جواز دارد. همچنان شرط تعیین اقساط در ثمن، که به مواعید معینه تادیه شود، مجاز می باشد و اگرچنین موافقه بعمل آید که در صورت عدم تادیه قسط در میعاد معینه آن، به ثمن معجل تبدیل شود نیز جواز دارد.

ماده ۱۰۶۵:

در حالیکه بیع مؤجل بدون خیار شرط باشد، بمجرد تسلیم مبیعه و در صورت خیار شرط از تاریخ سقوط خیار، موعد تادیه ثمن فرا می رسد.

ماده ۱۰۶۶:

بیع مطلقیکه در آن از تعجیل و یا تأجیل ثمن ذکری بعمل نیامده باشد، ثمن آن بصورت معجل پرداخته میشود، مگر اینکه عرف به خلاف آن حکم کند.

موجود نه وی د هغه خای بازار ته چه عرف د هغی په عمومیت حکم وکی اعتبار ورکول کیږی.

ماده ۱۰۶۴:

بیعه په معجل او مؤجل ثمن چه د تأجیل موده ئی ټاکلی وی بی له دی چه د مودی اوږدوالی او لنډوالی په نظر کښی ونیول شی جواز لری. همدارنگه په ثمن کښی د قسطونو د ټاکلو شرط چه په ټاکلو میعادونو کښی تادیه شی جواز لری. که داسی موافقه وشی چه که قسطونه د هغی په ټاکلی مودی کښی ورنه کړل شی نو په معجل ثمن دی تبدیل شی، دا کار هم جواز لری.

ماده ۱۰۶۵:

که په مؤجلی بیعی کښی د شرط خیار نه وو نو د مبیعی د تسلیمولو سره سم او که په کښی د شرط خیار وو نو د خیار د ساقطیدو د نېټې څخه، د ثمن د ادا کولو میعاد رارسېږی.

ماده ۱۰۶۶:

په هغی مطلقى بیعی کښی چه په کښی د ثمن د تعجیل یا تأجیل ذکر نه وی شوی نو د هغی ثمن په معجل صورت ورکول کیږی، مگر دا چه عرف د هغی په خلاف حکم وکی.

ماده ۱۰۶۷:

د عقد څخه وروسته د ثمن زیاتوالی او کموالی جواز لری او اصلی عقد ته راجع کیږی، شفیع اخیستونکی د ثمن د کموالی څخه استفاده کولی شی او د هغی د زیاتوالی څخه ضرر نه مومی، که خرڅوونکی د ټول ثمن څخه منصرف شی شفیع اخیستونکی کولی شی چه عقار د هغی په مثل ثمن واخلي.

ماده ۱۰۶۷:

موافقه به زیادت و کمی ثمن، بعد از عقد جواز داشته و به اصل عقد راجع میگردد. شفیع از کمی ثمن استفاده کرده و از زیادت آن متضرر نمیگردد. اگر بایع از تمام ثمن منصرف شود، شفیع میتواند عقار را به ثمن مثل آن اخذ نماید.

ماده ۱۰۶۸:

د بیعی عقد د مراتبی په صورت چه عبارت ده د شی د خرڅولو، د اخیستلو د ثمن په مثل د معلومی گټی سره، او د تولی په صورت چه عبارت ده د لمړنی ثمن په مثل خرڅولو څخه، او د اشتراک په صورت چه عبارت ده د ځینی مبیعی د خرڅولو څخه په ځینی ثمن، او د وضعی په صورت چه عبارت ده د لمړنی ثمن څخه په کم ثمن خرڅولو څخه، جواز لری.

ماده ۱۰۶۸:

عقد بیع بصورت مراتب، که عبارت است از فروش بمثل ثمن شرأً باریح معلوم، و تولیه که عبارت است از فروش بمثل ثمن اول، و اشتراک که عبارت است از فروش بعضی مبیعه به بعضی ثمن، و وضعیه که عبارت از فروش کمتر از ثمن اول، جواز دارد.

ماده ۱۰۶۹:

خرڅوونکی کولی شی د ثمن د قبضولو تر مخه په هغی کبسی تصرف وکی یائی خپل قرض لرونکی ته حواله کی، عام له دی چه د داسی شیانو د جملی څخه وی چه ټاکل کیدای شی او که نه شی ټاکل کیدای.

ماده ۱۰۶۹:

بایع میتواند پیش از قبض ثمن، در آن تصرف نموده و یا به قرض دار خود آنرا حواله کند، خواه از جمله اشیایی باشد که تعیین شده بتواند یا خیر.

ماده ۱۰۷۰:

د دی دپاره چه د بیعی اثر د دریم شخص په حق کښی نتیجی ته ورسیرپی، باید چه عقد د قانون د حکمونو سره سم ثبت شی.

ماده ۱۰۷۰:

برای اینکله اثر بیع در حق ثالث به نتیجه منتج گردد، عقد باید مطابق به احکام قانون ثبت گردد.

دوه یم مبحث - د خرڅوونکی وجیبی

مبحث دوم - وجایب بایع

لومړی فرعه - عمومی حکمونه

فرع اول - احکام عمومی

ماده ۱۰۷۱:

که مبیعه بالذات ټاکل شوی شی وی او یا په تخمیني صورت خرڅه شوی وی نو د مبیعی ملکیت پخپله، اخیستونکی ته نقلیرپی. په هغه صورت کښی چه یواځی د مبیعی نوعه معلومه وی نو د هغی ملکیت بی د خرڅوونکی د اقرار خرڅه نه شی نقلیدای.

ماده ۱۰۷۱:

هرگاه مبیعه شی معین بالذات بوده و یا بصورت تخمیني بفروش رسیده باشد، ملکیت مبیعه خودبخود به مشتری انتقال می یابد. و در صورتیکه تنها نوع مبیعه معلوم باشد، ملکیت آن بدون اقرار بایع انتقال کرده نمیتواند.

ماده ۱۰۷۲:

اخیستونکی کولی شی د ملکیت د نقلیدو سره یو ځای په مبیعه کښی عام له دی چه منقوله وی او یا غیرمنقوله تصرف وکي. که څه هم د قبضولو تر مخه وی.

ماده ۱۰۷۲:

مشتری می تواند به مجرد انتقال ملکیت در مبیعه خواه منقول باشد یا غیرمنقول تصرف نماید، گرچه قبل از قبض باشد.

ماده ۱۰۷۳:

که خرڅوونکی د ثمن د قبضولو وروسته او اخیستونکی ته د مبیعی د تسلیمولو تر مخه، مفلس شی، اخیستونکی به مبیعه د خرڅوونکی

ماده ۱۰۷۳:

هرگاه بایع، بعد از قبض ثمن و قبل از تسلیم مبیعه به مشتری، مفلس گردد، مشتری مبیعه را از بایع یا از ورثه

او اخذ می نماید، سایر دائنین مزاحم مشتری شده نمیتوانند.

ماده ۱۰۷۴:

(۱) بایع میتواند در بیعی که به ثمن مؤجل صورت گرفته انتقال ملکیت مبیعه را به مشتری تاحین پرداخت تمام ثمن شرط گذارد، گرچه تسلیمی مبیعه صورت گرفته باشد.

(۲) اگر ثمن مبیعه به اقساط پرداخته شود، متعاقبین میتوانند چنان موافقه نمایند که بایع يك جز آن را در صورت عدم پرداخت تمام اقساط به حیث تعویض در مقابل فسخ بیع، نزد خود بازداشت نماید. با وجود آن محکمه می تواند با در نظر گرفتن شرایط و احوال، تعویضات مورد موافقه را مطابق به حکم ماده (۷۳۱) این قانون تنقیض نماید.

(۳) اگر تمام اقساط پرداخته شود ملکیت مبیعه از تاریخ انعقاد بیع به مشتری انتقال می یابد.

خخه یا دهغه د وارثانو خخه اخلی، نورپور ورکوونکی د اخیستونکی مزاحم کیدای نه شی.

ماده ۱۰۷۴:

(۱) اخیستونکی کولی شی په هغی بیعی کینی چه په مؤجل ثمن ئی صورت موندلی، اخیستونکی ته د مبیعی د ملکیت نقلول د ټول ثمن د ورکولو تروخته پوری شرط کبسیږدی، که څه هم د مبیعی تسلیمولو صورت موندلی وی.

(۲) که د مبیعی ثمن په قسطونو ورکول کیږی، د عقد دواړه خواوی کولی شی چه دا رنگه موافقه وکی چه خرڅوونکی به د ټولو قسطونو د نه ورکولو په صورت کینی د هغی یو جزء د تعویض په حیث د بیعی د فسخ کیدو په مقابل کینی د خپل ځان سره وساتی. سره ددی هم محکمه کولی شی د شرطونو او حالونو په نظر کینی نیولو سره، موافقه شوی تعویضونه د دی قانون د (۷۳۱) مادی د حکم سره سم، تنقیص کی.

(۳) که ټول قسطونه ورکړل شی نو د مبیعی ملکیت د بیعی د منعقد کیدو د نیټی خخه اخیستونکی ته نقلیږی.

(۴) احکام فقرات فوق گرچه عقد بيع را متعاقدین بنام اجاره مسمی نمایند نیز تطبيق ميشود.

ماده ۱۰۷۵:

بايع به اجرای اعمالیکه برای انتقال ملکیت مبیعه ضروری پنداشته شود و همچنان به اجتناب از اعمالیکه انتقال ملکیت مبیعه را ناممکن گرداند مکلف می باشد.

ماده ۱۰۷۶:

بايع مکلف است مبیعه را به همان او صاف حین عقد و حالتيکه موافق طبیعت مبیعه باشد، به مشتری تسليم نماید.

ماده ۱۰۷۷:

تسليم شامل تمامی ملحقات مبیعه و آنچه که بصفت دایمی جهت استعمال مبیعه تهیه شده باشد، می باشد این حکم مطابق ایجاب طبیعت شمی، عرف و قصد متعاقدین صورت میگیرد.

ماده ۱۰۷۸:

تسليم مبیعه، عبارت است از دور

(۴) د پورتنیو فقرو حکمونه که څه هم د عقد دواړه خواوی د بیعی عقد د اجاری په نامه مسمی کی، هم تطبیقیری.

ماده ۱۰۷۵:

خرڅوونکی د هغی کارونو په اجراء کولو چه د مبیعی د ملکیت د نقلولو دپاره ضروری وگنل شی او همدارنگه د هغه کارونو څخه په ځان ژغورلو چه د مبیعی د ملکیت نقلول نه کیدونکی کی، مکلف دی.

ماده ۱۰۷۶:

خرڅوونکی مکلف دی چه مبیعه په هغه صفتونو چه د عقد په وخت کښی وه او په هغه حالت چه د مبیعی د طبیعت سره سمون ولری، اخیستونکی ته تسليم کی.

ماده ۱۰۷۷:

تسليمول د مبیعی ټولو ملحقاتو او هر هغه څه ته چه د مبیعی د استعمال دپاره په دایمی توگه برابر شوی وی، شامل دی. دا حکم د شی د طبیعت د ایجاب، عرف او د عقد د دواړو خواوو د قصد سره سم صورت مومی.

ماده ۱۰۷۸:

د مبیعی تسليمول د اخیستونکی او

ساختن موانع بين مشتري و مبيعه، طوريكه مشتري بدون حاييل و مانع به قبض آن قادر باشد.

ماده ۱۰۷۹:

دورساختن موانع، قبض حكمي شناخته شده و به اختلاف حال و نوع مبيعه مطابق ايجاب عرف تغيير مينمايد.

ماده ۱۰۸۰:

هرگاه عين مبيعه قبل از بيع در تصرف مشتري باشد، قبض جديد آن ضرورت ندارد، تصرف مشتري خواه قبل از بيع يد ضمان باشد يا يد امانت.

ماده ۱۰۸۱:

تسليم مبيعه در بيع مطلق در محليکه مبيعه حين انعقاد عقد موجود باشد صورت گرفته و محل عقد جاي تسليمي شناخته نميشود، مگر در صورتکه طرفين به تسليم مبيعه در محل معين موافقه کرده باشند.

مبيعي ترمخ د موانعو د ليري كولو خخه عبارت دي، په داسي توگه چه اخیستونكي بي د حاييل او مانع خخه د هغي په قبضولو قادر وي.

ماده ۱۰۷۹:

د موانعو ليري كول، حكمي قبض پيژندل شوي او د مبيعي د حال او نوعي په اختلاف د عرف د ايجاب سره سم، تغيير كوي.

ماده ۱۰۸۰:

كه د بيعي ترمخه عين مبيعه د اخیستونكي په تصرف كښي وي، نوي قبضول ئي ضرورت نه لري، عام له دي چه د بيعي ترمخه د اخیستونكي تصرف د ضمان تصرف وي او كه د امانت.

ماده ۱۰۸۱:

په مطلقى بيعى كښي د مبيعي تسليمول په هغه ځاي كښي چه د عقد د منعقيدو په وخت كښي مبيعه په هغي كښي موجوده وي صورت مومي، او د عقد ځاي د تسليميدو ځاي نه گڼل كيږي، مگر په هغه صورت كښي چه د دواړو خواوو په ټاكلې ځاي كښي د مبيعي په تسليمولو موافقه كړي وي.

ماده ۱۰۸۲:

که د مبیعی اندازه په عقد کښی ټاکل شوی وی، نو خرڅوونکی د عرف د اقتضاء سره سم د مبیعی د نقصان مسوول دی، خو په دی شرط چه د هغی په غیر موافقه نه وی شوی، سره ددی هم اخیستونکی په مبیعه کښی د نقص د پلوه د عقد د فسخ کولو غوښتنه نه شی کولی، مگر داچه ثابتته کی چه نقص په دومره اندازه دی چه که اخیستونکی ورباندی علم لرلی نو بیعه ئی نه ترسره کوله.

ماده ۱۰۸۲:

هرگاه مقدار مبیعه در عقد تعیین شده باشد باید از نقص مبیعه حسب مقتضای عرف مسوول می باشد، بشرطیکه موافقه به غیر آن صورت نگرفته باشد، با آنهم مشتری از جهت نقص در مبیعه طلب فسخ عقد را کرده نمی تواند، مگر اینکه ثابت نماید نقص به اندازه است که اگر مشتری قبلاً به آن علم می داشت بیع را انجام نمیداد.

ماده ۱۰۸۳:

که مبیعه پر هغه څه چه په عقد کښی پری صراحت شوی زیاته وی، نو که ثمن د هر واحد په مقابل کښی ټاکل شوی وی او مبیعه د تقسیمولو وړنه وی، نو اخیستونکی د ثمن په پوره کولو مکلف کیږی، مگر داچه زیاتوالی فاحش وی، په دی صورت کښی د عقد د فسخ کېدو غوښتنه کولی شی خو په دی شرط چه د هغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

ماده ۱۰۸۳:

هرگاه مبیعه از آنچه در عقد تصریح شده زاید باشد در حالیکه ثمن به مقابل هر واحد تعیین گردیده و مبیعه قابل تبعیض نباشد مشتری به اكمال ثمن مکلف می گردد، مگر اینکه زیادت آن فاحش باشد. در این صورت فسخ عقد را مطالبه کرده میتواند، مشروط بر اینکه موافقه به خلاف آن بعمل نیامده باشد.

ماده ۱۰۸۴:

د اخیستونکی له خوا د ثمن د کموالی غوښتنه او د خرڅوونکی له خوا د ثمن د زیاتوالی غوښتنه، د مبیعی د زیاتوالی او کموالی په هکله د مبیعی

ماده ۱۰۸۴:

مطالبه تنقیص ثمن از طرف مشتری و مطالبه تزئید ثمن از طرف بایع مبنی بر زیادت و نقصان مبیعه بعد از مرور

مدت سه ماه از تاريخ
تسليمي بالفعل مبيعه شنيده
نميشود.

ماده ۱۰۸۵:

هرگاه مبيعه قبل از تسليمي
بنابراسباب خارج اراده بايع تلف
شود عقد فسخ و ثمن به
مشتري مسترد ميگردد، مگر
اينكه تلف بعد از ابلاغ به مشتري
مبنى برتسليمي مبيعه صورت
گرفته باشد.

ماده ۱۰۸۶:

هرگاه در قيمت مبيعه قبل از
تسليم نسبت حدوث عيب نقصان
عايد شود، مشتري بين فسخ
عقد و بقاي آن با تنقيص ثمن
مخير است.

ماده ۱۰۸۷:

(۱) هرگاه چيزيکه به قصد خريد
بعد تعيين ثمن قبض گرديده
نزد قابض هلاک و يا ضايع شود،
قبض کننده مسوول پنداشته ميشود.
در صورت عدم تعيين ثمن،
حيثيت امانت را داشته از ضياع و
هلاکي که بدون قصد و تقصير
قابض بعمل آيد، مسووليت بقابض
عايد نميگردد.

د بالفعل تسليميدو د نتيهي خخه د
دري مياشتو وروسته نه اوريدله
کيږي.

ماده ۱۰۸۵:

که مبيعه د تسليميدو ترمخه د داسي
سببونوپه اساس تلف شي چه د
خرخوونکي د ارادي بهر وي، نو عقد
فسخ او ثمن اخيستونکي ته بيرته
ورکول کيږي، مگر داچه اخيستونکي
ته خبر ورکول شوي وي چه مبيعه
تسليم کي او ترهغي وروسته تلف شي.

ماده ۱۰۸۶:

که د تسليميدو ترمخه د مبيعي په
قيمت کښي د عيب د پيدا کيدو په
نسبت کموالي راشي نو اخيستونکي
اختيار لري چه عقد فسخ کوي او يائي
د ثمن د کموالي سره قبلوي.

ماده ۱۰۸۷:

(۱) که يو شي د اخيستلو په قصد د
ثمن د ټاکلو وروسته قبض شي او د
قبض کوونکي سره هلاک يا ضايع
شي، قبض کوونکي مسؤل گڼل کيږي،
که ثمن نه وه ټاکل شوي د امانت
حيثيت لري نو کوم هلاک يا ضايع
کيدل چه بي د قبض کوونکي د قصد
يا تقصير خخه پيدا کيږي، قبض
کوونکي ئي مسؤل نه گڼل کيږي.

(۲) اگر قبض به قصد خرید صورت نگرفته بدون قصد قبض کننده هلاک شود امانت شمرده شده مسوولیتی به قابض عاید نمیگردد، اعم از اینکه ثمن آن تعیین شده باشد یا نه.

فرع دوم - ضمان تعرض و استحقاق

ماده ۱۰۸۸:

بایع از عدم تعرض بر انتفاع مشتری از مبیع بصورت کلی و جزئی ضامن شناخته میشود خواه تعرض ناشی از عمل خود بایع باشد یا شخص ثالثی که هنگام عقد بر مبیع چنین حقی داشته باشد که به آن علیه مشتری احتجاج نموده بتواند یا حق مذکور را بعد از عقد طوری ثابت نماید که از طرف بایع به او داده شده.

ماده ۱۰۸۹:

هرگاه مبیع از طرف غیر به استحقاق برده شود، در صورتیکه

(۲) که قبض دخیستلو به قصد صورت نه وی موندلی او بی د قبض کوونکی د قصد خخه هلاک شی امانت شمارل کیپی او قبض کوونکی ته کوم مسوولیت نه عاید پیری عام له دی چه ثمن یی تاکل شوی وی یا نه وی تاکل شوی.

دوه یمه فرعه - د تعرض او استحقاق ضمان

ماده ۱۰۸۸:

خرخوونکی د مبیعی خخه د اخیستونکی د گتی اخیستلو د تعرض نه کولو په هکله په کلی او جزئی صورت سره ضامن گپل کیپی، عام له دی چه تعرض پخپله د بایع د عمل خخه پیدا شوی وی یا د داسی دریم شخص د عمل خخه پیدا شوی وی چه په مبیعی باندی د عقد په وخت کنبی د داسی حق لرونکی وی چه د هغی په وسیله پراخیستونکی احتجاج کولی شی یا ذکر شوی حق د عقد خخه وروسته په داسی ډول ثابت کی چه د خرخوونکی له خوا ورته ورکول شوی وی.

ماده ۱۰۸۹:

که مبیع د بل چا له خوا په استحقاق وپوره شی، په هغی صورت کنبی چه

استحقاق بملك بايع راجع باشد، بايع ضامن آن شناخته می شود، گرچه ضمانت در عقد شرط گذاشته نشده باشد.

ماده ۱۰۹۰:

شرط گذاشتن عدم ضمانت بايع در صورت استحقاق مبییعه جواز نداشته، گذاشتن چنین شرط موجب فساد بیع می گردد.

ماده ۱۰۹۱:

(۱) هرگاه استحقاق تنها به اقرار یا نکول مشتری ثابت شده باشد مطالبه ضمانت از بايع جواز ندارد.

(۲) اگر مشتری در حالت مندرج فقره فوق دارای حسن نیت بوده، بايع را به دعوی استحقاق در وقت مناسب مطلع ساخته بمداخله در دعوی ابلاغ نموده و بايع مداخله نورزیده باشد می تواند ضمانت استحقاق را مطالبه کند.

(۳) در صورتیکه مشتری بايع را به دعوی استحقاق مطلع نساخته و حکم

استحقاق د خرخوونکی ملکیت ته راجع وی، نو خرخوونکی ئی ضامن گنیل کیرپی که شه هم ضمانت په عقد کبني نه وی شرط شوی.

ماده ۱۰۹۰:

د خرخوونکی دا شرط ایښودل چه که مبییعه چا په استحقاق ویوپه زه یی ضامن نه یم، جواز نه لری، د داسی شرط ایښودل د بیعی د فاسدیدو موجب گرخی.

ماده ۱۰۹۱:

(۱) که استحقاق یواخی داخیستونکی په اقرار یا نکول ثابت شوی وی، نو د خرخوونکی خخه د ضمانت غوښتنه جواز نه لری.

(۲) که اخیستونکی د پورتنی فقری په درج شوی حالت کبني د ښه نیت خاوند وی، نو که ئی خرخوونکی په مناسب وخت کبني د استحقاق د دعوی خخه خبر کړی وی او په دعوی کبني یی د مداخلی خبرتیا ورکړی وی او خرخوونکی مداخله نه وی کړی، کولی شی چه د استحقاق د ضمانت غوښتنه وکی.

(۳) که اخیستونکی د استحقاق په دعوی باندي خرخوونکی نه وی خبر

قطعی علیه او صادر شود، حق مراجعه او ساقط می گردد. مشروط براینکه بایع ثابت سازد که مداخله او در دعوی به رد دعوی استحقاق منجر می گردید.

ماده ۱۰۹۲:

هرگاه بعد از اثبات دعوی استحقاق، شخص مستحق و مشتری طوری موافقه نمایند که مبیعه مقابل عوض نزد مشتری باشد این موافقه، خرید از مستحق تلقی گردیده مشتری بر بایع رجوع کرده می تواند.

ماده ۱۰۹۳:

(۱) هرگاه مبیعه از نزد مشتری به استحقاق برده شود، در صورتیکه بایع هنگام عقد از استحقاق مبیعه علم نداشته باشد، مشتری می تواند رد تمامی ثمن و قیمت حاصلی را که به رد آن برای مستحق مکلف شده، با مصارف نافع و جمیع مصارف دعوی ضمان و دعوی استحقاق، به غیر از آنچه مشتری می توانست از صرف آن به اساس ابلاغ دعوی به بایع خودداری کند، مطالبه نماید، زیادت و

کپی او و ربانندی قطعی حکم صادر شی د هغه د مراجعی حق ساقطی پی خو په دی شرط چه خرخوونکی ثابتته کی چه د هغه مداخله د استحقاق د دعوی به ردیدلو، منجر کیده.

ماده ۱۰۹۲:

که د استحقاق د دعوی د ثابتولو وروسته، مستحق شخص او اخیستونکی داسی موافقه وکی چه مبیعه دی د عوض په مقابل کنبی د اخیستونکی سره وی، دا موافقه د مستحق څخه د اخیستلو معنی ورکوی، او اخیستونکی په خرخوونکی رجوع کولی شی.

ماده ۱۰۹۳:

(۱) که مبیعه د اخیستونکی څخه په استحقاق ویوره شی، نوکه خرخوونکی د عقد په وخت کنبی د مبیعی د استحقاق څخه علم نه لرلو، اخیستونکی کولی شی چه د ټول ثمن د ردولو او د هغه حاصل د قیمت چه د هغی په ردولو د مستحق دپاره مکلف شوی، د گټورو مصرفونو او د ضمان د دعوی د ټولو مصرفونو په غیر دهغی چه اخیستونکی کولی شو د هغی د مصرف څخه خرخوونکی ته د دعوی د خبرتیا په اساس د هغی ځان وژغوری، غوښتنه وکی. په دی باره کنبی د

نقصان قیمت مبیعه در زمینه
تاثیری ندارد.

(۲) اگر با بیع هنگام عقد با استحقاق
مبیعه علم داشته باشد، علاوه
بر مطالبات فوق مشتری می
تواند مقدار مازاد قیمت مبیعه
را از ثمن و مصارف غیر ضروری
ایکه بر مبیعه انجام داده، با
تعویض خساره عاید شده و نقص
حاصلی که از جهت استحقاق
مبیعه به او عاید شده، نیز
مطالبه کند.

ماده ۱۰۹۴:

(۱) هرگاه بعضی از مبیعه به
استحقاق برده شده یا حقی بر او تعلق
گرفته باشد که مشتری هنگام عقد
از آن آگاه نباشد، می تواند عقد را
فسخ نماید.

(۲) اگر مشتری مقدار متباقی مبیعه
را قبول نماید، می تواند جبران
خساره وارده ناشی از استحقاق را
مطالبه کند.

ماده ۱۰۹۵:

(۱) متعاقدین می توانند به
اساس موافقه خاص ضمان
استحقاق را زیاد یا کم سازند و یا

مبیعی د قیمت زیاتوالی او کموالی
تاثیر نه لری.

(۲) که خرشونکی د عقد په وخت
کښی د مبیعی په استحقاق علم ولری،
په پورتنیو غوښتنو علاوه اخیستونکی
کولی شی چه د مبیعی د قیمت زیاته
اندازه د ثمن او غیر ضروری مصرفونو
څخه چه په مبیعه ئی کړی دی د
رسیدلی خساری د تعویض او د هغه
حاصل د کموالی سره چه د مبیعی د
استحقاق له پلوه ورته عاید شوی دی،
هم غوښتنه وکی.

ماده ۱۰۹۴:

(۱) که ځینی مبیعه په استحقاق ویوپره
شی یا کوم داسی حق ورپوری تعلق
نیولی وی چه اخیستونکی د عقد په
وخت کښی ور څخه خبر نه وی،
نو کولی شی چه عقد فسخ کړی.

(۲) که اخیستونکی د مبیعی پاتی
برخه قبوله کی، کولی شی چه د
استحقاق څخه د پیدا شوی خساری د
تعویض غوښتنه وکی.

ماده ۱۰۹۵:

(۱) د عقد دواړه خواوی کولی شی چه
د خاصی موافقی په اساس د
استحقاق ضمان زیات یا کم کی او

یائی ساقط کی.

آنا ساقط نمایند.

(۲) کہ د ارتفاق حق واضحہ وی او یا خرخوونکی هغه اخیستونکی ته ظاهره کړی وی، نو د ضمان د نشتوالی شرط پخپله پیدا کړی.

(۲) اگر حق ارتفاق واضح بوده و یا بایع آنرا به مشتری ظاهر ساخته باشد، شرط عدم ضمان، خود بخود بوجود می آید.

ماده ۱۰۹۶:

(۱) خرخوونکی د هغه استحقاق مسوول دی چه د هغه د فعل خخه پیدا شوی وی، که خه هم د ضمان د نشتوالی موافقه په دی باره کنبی شوی وی. د دواړو خواوو موافقه چه ددی حکم په خلاف وی، اعتبار نه لری.

ماده ۱۰۹۶:
(۱) بایع از استحقاقیکه از فعل او نشات کند مسوول شناخته میشود، گرچه موافقه عدم ضمان در زمینه موجود شده باشد. توافق طرفین به خلاف این حکم اعتبار ندارد.

(۲) که استحقاق د بل چا د فعل خخه پیدا شوی وی، نو خرخوونکی یواځی د ثمن په ردولو مکلف کړی.

(۲) اگر استحقاق ناشی از فعل غیر باشد، بایع تنها به رد ثمن مکلف میشود.

در بیمه فرعه - د پتو عیبونو ضمان

فرع سوم - ضمان عیوب پوشیده

ماده ۱۰۹۷:

که مبیعه د تسلیمولو په وخت کنبی د هغه صفتونو خخه خالی وی چه وجود ئی اخیستونکی ته اهمیت ولری یا په هغی کنبی داسی عیب ولیدل شی چه د قیمت د یتوالی یا د هغی د گتی د یتوالی د عقد د غوښتلی غایی په اساس یاد شی د ظاهری طبیعت یا د هغه غرض چه ورته تیاره شوی، موجب شی، خرخوونکی په ضمان ملزمیږی،

ماده ۱۰۹۷:
هرگاه مبیعه وقت تسلیم، عاری از اوصافی باشد که وجود آن نزد مشتری اهمیت داشته، یا در آن عیبی دیده شود که باعث تنزیل قیمت یا تنزیل منفعت آن حسب غایه مطلوبه عقد یا ظاهر طبیعت شی و یا غرضیکه به آن آماده گردیده، شود. بایع ملزم به ضمان می گردد، گرچه

بایع بوجود آن علم نداشته باشد.

ماده ۱۰۹۸:

هرگاه مشتری حین عقد بیع به عیوب مبیع علم داشته و یا اینکه اگر مشتری مبیع را مانند شخص عادی تفحص میکرد، به عیوب آن پی میبرد، در اینصورت بایع از عیوب متذکره ضامن پنداشته نمیشود. مگر اینکه مشتری ثابت نماید که بایع مبیع را خالی از عیب وانمود کرده و یا اینکه قصد اخفای عیب را داشته است.

ماده ۱۰۹۹:

اشیائیکه به عقد واحد فروخته شده باشد و بعداً معیوبیت بعضی آن ظاهر گردد، در صورتیکه در انقسام آن ضرری موجود نگردد، مشتری می تواند معیوب را مسترد نموده و از بایع مطالبه ثمن آن را بنماید. مشتری نمی تواند تمام اشیای مذکور را بدون رضای بایع مسترد نماید. اگر در انقسام آن ضرری موجود باشد، مشتری می تواند تمام مبیع را به کل ثمن قبول و یا رد نماید.

که خه هم خرخوونکی د هغی په وجود علم ونه لری.

ماده ۱۰۹۸:

که اخیستونکی د بیعی د عقد په وخت کبئی د مبیی په عیبونو علم ولری یا داچه که اخیستونکی د یو عادی انسان په شان مبیع پلټلی وی نو د هغی په عیبونو پوهیده، نو په دی صورت کبئی خرخوونکی د ذکر شوو عیبونو ضامن نه گڼل کیږی، مگر داچه اخیستونکی ثابت کی چه خرخوونکی مبیع د عیبونو څخه خالی بنودلی او یا داچه د عیب د پټولو قصد ئی لرلو.

ماده ۱۰۹۹:

کوم شیان چه په یوه عقد خرڅ شوی وی او وروسته د هغی څخه د ځینو عیب جنی ظاهره شی، که یی د تقسیمولو څخه ضرر نه پیدا کیږی نو اخیستونکی کولی شی چه عیب جن مسترد کی او د خرخوونکی څخه یی د ثمن غوښتنه وکی. اخیستونکی نه شی کولی چه ټول ذکر شوی شیان بی د خرخوونکی د رضاء څخه مسترد کی. که ئی په تقسیمولو کبئی ضرر موجود وی نو اخیستونکی کولی شی چه ټوله بیع په ټول ثمن واخلی او یایی رد کی.

۱۱۰۰ ماده:

(۱) که په مبيعه کښې پخوانی عيب ظاهر شى بيا د اخیستونکي سره په کښې نوی عيب پیدا شى، اخیستونکي نه شى کولى چه هغه د نوی عيب سره مسترده کی مگرد خرشوونکي څخه یواځی د ثمن د کموالی غوښتنه کولى شى.

ماده ۱۱۰۰:

(۱) هرگاه در مبیعه عیب قدیم ظاهر گردیده و بعداً نزد مشتری عیب جدید در آن عاید گردد، مشتری نمی تواند آنرا با وجود عیب جدید مسترد نماید. اما صرف تنقیص ثمن را از بایع مطالبه کرده میتواند.

۱۱۰۱ ماده:

که اخیستونکي په مبيعه باندی څه شى زیات کی نودا زیاتوالی د ردولو مانع گرځی خو اخیستونکي کولى شى د مبیعی د عيب په سبب د خرشوونکي څخه د قیمت د ټیټوالی غوښتنه وکی.

ماده ۱۱۰۱:

تزیید شى، از مال مشتری بر مبیعه، مانع رد آن میگردد. مگر مشتری می تواند نسبت عیب مبیعه به تنزیل قیمت آن به بایع مراجعه نماید.

۱۱۰۲ ماده:

که عيب لرونکي مبيعه د اخیستونکي په لاس کښې هلاکه شى، نود اخیستونکي څخه یواځی د ثمن د ټیټوالی غوښتنه کولى شى.

ماده ۱۱۰۲:

هرگاه مبیعه معیوب، در دست مشتری هلاک گردد، صرف مطالبه تنقیص ثمن را از بایع نموده میتواند.

۱۱۰۳ ماده:

که اخیستونکي وروسته له دی چه په مبيعه کښې په پخوانی عيب خبر شى په هغی کښې مالکانه تصرف وکی د

ماده ۱۱۰۳:

هرگاه مشتری بعد از اطلاع به عیب قدیم در مبیعه، تصرف مالکانه نماید، خیار عیب او

هغه د عیب خیار ساقطیری.

ساقط میگردد.

ماده ۱۱۰۴:

د عقد دواړه خواوی کولی شی چه په خاصه موافقه د ضمانت اندازه وټاکي، که خرخوونکی د مبیعی عیب عمداً پټ کړی وی، ټول هغه شرطونه چه ضمانت ساقطوی او یائی کموی، باطل گنل کیږی.

ماده ۱۱۰۴:

متعاقدين می توانند به موافقه خاص مقدار ضمانت را تعیین نمایند. در صورتیکه بایع عیب مبیعه را عمداً مخفی کرده باشد، تمام شرایطیکه ضمانت را ساقط و یا تنزیل دهد باطل شمرده میشود.

ماده ۱۱۰۵:

کوم عیب چه په عرف کښی د اهمیت وړنه وی، خرخوونکی ئی ضامن نه گنل کیږی.

ماده ۱۱۰۵:

عیبیکه عرفاً قابل اهمیت نباشد، بایع ضامن آن دانسته نمیشود.

ماده ۱۱۰۶:

په هغی بیعی کښی چه د محکمی په حکم یا د دولتی ادارو په وسیله د مزایدی په توگه ترسره شوی وی د عیب ضمان، اعتبار نه لری.

ماده ۱۱۰۶:

ضمان عیب، در بیعی که به حکم محکمه یا توسط ادارات دولتی طور مزایده صورت گرفته باشد اعتبار ندارد.

ماده ۱۱۰۷:

(۱) د مبیعی د تسلیمیدو د نیتی څخه د شپږ میاشتو د تیریدو وروسته د عیب د ضمان دعوی د اوریدو وړنه ده، که څه هم د ذکر شوی مودی د تیریدو وروسته اخیستونکی ته د مبیعی عیب نه وی ظاهر شوی، خو په دی شرط چه خرخوونکی زیاته موده نه وی قبوله کړی.

ماده ۱۱۰۷:

(۱) دعوی ضمان عیب، بعد از انقضای شش ماه از وقت تسلیم مبیعه، اگر چه بعد از انقضای مدت فوق عیب مبیعه بر مشتری ظاهر نگردیده باشد، قابل سمع نیست مشروط بر اینکه بایع مدت طولانی تری را قبول نکرده باشد.

(۲) اگر مشتری ثابت نماید که اخفای عیب از غش بایع نشأت کرده، بایع مذکور نمی تواند به انقضای مدت فوق تمسک نماید.

مبحث سوم - وجایب مشتری

ماده ۱۱۰۸:

مشتری به پرداختن ثمن موافقه شده و مصارف پرداخت مطابق به شرایط عقد مکلف میباشد .

ماده ۱۱۰۹:

(۱) هرگاه مکان پرداخت ثمن در عقد معین شده باشد، پرداخت آن در همان مکان معین و اگر تعیین نشده باشد در جایی صورت می گیرد که میباید در آن تسلیم داده میشود .

(۲) اگر بایع در وقت تسلیمی میباید مستحق ثمن دانسته نشود، ثمن مذکور در اقامتگاه مشتری حین استحقاق پرداخته می شود، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن باشد.

(۲) که اخيستونکی ثابتہ کی چه د عیب پتيدل د خرڅوونکی د غش څخه پيدا شوی نو ذکر شوی خرڅوونکی نه شی کولی چه د پورتنی مودی په تيريدو تمسک وکی.

درېم مبحث - د اخيستونکی التزامونه

ماده ۱۱۰۸:

اخيستونکی د عقد د شرطونو سره سم موافقه شوی ثمن په ورکولو او د هغی د مصرفونو په اداء کولو مکلف دی.

ماده ۱۱۰۹:

(۱) که په عقد کښی د ثمن د اداء کولو ځای ټاکل شوی وی، نو ورکول یی په هماغه ټاکلی ځای کښی او که نه وی ټاکل شوی په هغه ځای کښی صورت مومی چه میباید په کښی تسلیم ورکول کیږی.

(۲) که خرڅوونکی د میبیدی د تسلیمیدو په وخت کښی د ثمن مستحق ونه گڼل شی نو ذکر شوی ثمن به د استحقاق په وخت کښی د اخيستونکی په اوسیدن ځای کښی ورکول کیږی، مگر دا چه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

۱۱۱۰ ماده:

که د مبيعی د ثمن ادا کول په یوه ټاکلی وخت یا په قسطونو تعیین شوی وی نو د ثمن اداء کول د ټاکلی وخت په رسیدلو یا د هر قسط د مودی په رسیدو لږمپړی، که د یوه قسط په اداء کولو کښی وروسته والی راغی نو د نورو قسطونو د تعجیل موجب نه گرځی مگر داچه په عقد کښی شرط شوی وی.

ماده ۱۱۱۰:

هرگاه تادیة ثمن مبیعه، به يك وقت معین یا به اقساط تعیین شده باشد، پرداخت ثمن به رسیدن مؤعد مهلت یا مدت هر قسط لازم می‌شود. تأخیر در تادیه از مؤعدك قسط موجب تعجیل اقساط دیگر نمی‌شود، مگر اینکه در عقد شرط گذاشته شده باشد.

۱۱۱۱ ماده:

که خرڅوونکی د جنس د بیعی په نقدو صورت کښی، جنس عرضه کی نو اخیستونکی د جنس د تسلیمیدو تر مخه د مبیعی د ثمن په اداء کولو مکلف دی. که بیعه جنس په جنس یا نقد په نقدو وه نو د مبیعی او د ثمن اداء کول یوځای صورت مومی.

ماده ۱۱۱۱:

هرگاه بايع در بيع جنس به نقد، جنس را عرضه نماید، مشتری قبل از تسليم جنس به تادیة ثمن مبیعه مکلف می‌باشد. در بیع جنس به جنس یا نقد به نقد تسلیم مبیعه و پرداخت ثمن یکجا صورت می‌گیرد.

۱۱۱۲ ماده:

(۱) خرڅوونکی د مبیعی د ثمن د قانونی گټی مستحق نه گڼل کیږی، مگر په هغه صورت کښی چه اخیستونکی ته ئی تر مخه د ثمن په اداء کولو خبرتیا ورکړی وی او یائی مبیعه ورته تسلیم کړی وی. په هر حال لږمه ده چه مبیعه د حاصل ورکولو یا د نورو عایداتو قابلیت ولری، مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

ماده ۱۱۱۲:

(۱) بايع مستحق فايده قانونی ثمن مبیعه شناخته نمی‌شود، مگر اینکه مشتری را قبلاً به تادیة ثمن اخطار یا مبیعه را به وی تسلیم نموده باشد. به هر حال لازم است که مبیعه قابلیت حاصل دهی یا سایر عواید را داشته باشد، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن باشد.

(۲) فواید و حاصلات مبیعه با تکالیف آن از هنگام انجام عقد به مشتری تعلق میگیرد، مگر اینکه موافقه یا عرف بخلاف آن باشد.

ماده ۱۱۱۳:

(۱) هرگاه شخصی بالایی مشتری به استناد حق سابق از عقد بیع و یا حقیکه در خصوص مبیعه به بایع تعلق بگیرد، اعتراض نماید یا خوف استملاک ملکیت مبیعه موجود باشد، مشتری می تواند تا حین قطع تعرض یا زوال خطر در صورتیکه شروط عقد مانع آن نباشد، ثمن مبیعه را نزد خود نگهدارد. با وجود آن، بایع می تواند بشرط تقدیم کفیل، تادیه ثمن مبیعه را مطالبه کند.

(۲) اگر مشتری عیبی را در مبیعه کشف نماید از حکم مندرج فقره فوق استفاده کرده میتواند.

ماده ۱۱۱۴:

هرگاه تمام یا بعضی ثمن فی الحال

(۲) د مبیعی گیتی او حاصلات د هغی د تکلیفونو سره د عقدسرته رسیدو د وخته د اخیستونکی پوری تعلق نیسی، مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

ماده ۱۱۱۳:

(۱) که یو څوک په اخیستونکی باندي د بیعی د عقد څخه تر مخه د یوه حق په استناد یا د داسی حق په استناد چه د مبیعی په خصوص کښی د خرڅوونکی پوری تعلق ونیسی، اعتراض وکی یا د مبیعی د ملکیت د استملاک ویره موجوده وی، اخیستونکی کولی شی چه د تعرض د پریکړی یا د خطر د لیری کیدو تر وخته په هغه صورت کښی چه د عقد شرطونه د هغی مانع نه وی د مبیعی ثمن د خپل ځان سره وساتی، سره ددی هم خرڅوونکی کولی شی د کفیل په ورکولو د مبیعی د ثمن د اداء کولو غوښتنه وکی.

(۲) که اخیستونکی په مبیعه کښی کوم عیب پیدا کی، د پورتنی فقری د درج شوی حکم څخه استفاده کولی شی.

ماده ۱۱۱۴:

که ټول یا ځینی ثمن فی الحال د اداء

قابل تادیه باشد، بایع می تواند تازمان حصول آنچه مستحق میگردد، مبیعه را نزد خود نگهدارد، گرچه مشتری در مورد، رهن یا تضمین بدهد. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

ماده ۱۱۱۵:

هرگاه بایع قبل از قبض ثمن مبیعه را تسلیم نماید، حق نگهداشت مبیعه را از دست میدهد. در این صورت استرداد مبیعه را جهت حصول ثمن مطالبه کرده نمیتواند.

ماده ۱۱۱۶:

هرگاه مشتری قبل از تادیه ثمن، بدون اجازه بایع مبیعه را قبض نماید بایع میتواند مبیعه را مسترد نماید، در صورت هلاک یا معیوبیت مبیعه نزد مشتری قبض مذکور صحیح پنداشته شده به تادیه ثمن مکلف میشود.

ماده ۱۱۱۷:

هرگاه بایع به تأجیل ثمن مبیعه موافقه نموده باشد، حق نگهداشت مبیعه را نداشته به تسلیم آن به مشتری مکلف

کولو و وی، خرخوونکی کولی شی د خپل استحقاق د حاصلولو تروخته پوری، مبیعه د ځان سره وساتی، که څه هم په دی باره کښی اخیستونکی گرووی یا تضمین ورکی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

ماده ۱۱۱۵:

که خرخوونکی د ثمن دقبضولو ترمخه مبیعه تسلیم کی نو د مبیعی د ساتلو حق د لاسه ورکوی، په دی صورت کښی د ثمن د حاصلولو دپاره د مبیعی د بیرته ردولو غوښتنه نه شی کولی.

ماده ۱۱۱۶:

که اخیستونکی د ثمن د اداء کولو ترمخه د خرخوونکی د اجازی په غیر مبیعه قبض کی، خرخوونکی کولی شی چه مبیعه بیرته واخلی، که مبیعه د ذکر شوی قبض کوونکی اخیستونکی سره هلاکه یا عیب جنه شوه نو ذکر شوی قبض صحیح گڼل کیږی او د ثمن په اداء کولو مکلف کیږی.

ماده ۱۱۱۷:

که خرخوونکی د مبیعی د ثمن تأجیل قبول کړی، نو د مبیعی د ساتلو حق نه لری، اخیستونکی د هغی په تسلیمولو مکلف وی او د تأجیل د مودی د

رسیدو ترمخه د ثمن د غوښتلو حق هم نه لری، مگر داچه د ثمن د اداء کولو د تأمیناتو کموالی د اخیستونکی له خوا ظاهره شی یا اخیستونکی د داسی افلاس په حالت کښی واقع شی چه د ثمن د ضایع کیدلو ویره ورڅخه متصوره وی، نو خرڅوونکی کولی شی چه مبیعه د ځان سره وساتی.

۱۱۱۸ ماده:

که اخیستونکی د مبیعی د قبضولو او د ثمن د اداء کولو ترمخه د افلاس په حالت کښی مړ شی، خرڅوونکی کولی شی چه مبیعه د ثمن د حاصلولو تروخته پوری د ځان سره وساتی او یا د محکمی څخه د هغی د خرڅولو غوښتنه وکی، که د خرڅوونکی د حق څخه ثمن زیات شو نو د خرڅوونکی حق به ورکول کپری او پاتی د نورو پور ورکوونکو پوری تعلق نیسی، او که د خرڅوونکی د حق څخه ثمن کم وه نو په پاتی حصه کښی د خرڅوونکی سره د نورو پور ورکوونکو په شان معامله کپری.

۱۱۱۹ ماده:

که اخیستونکی د مبیعی د ثمن د اداء کولو څخه د اداء کولو په میعاد کښی ځان وژغوری یا نور التزامونه چه د بیعی د عقد په موجب په هغی مکلف

ساخته میښود. درینصورت حق مطالبه ثمن را قبل از فرا رسیدن موعد تأجیل ندارد، مگر اینکه تنقیص تأمینات تادیه ثمن از طرف مشتری ظاهر شده یا مشتری در حالت افلاس قرار گیرد که خوف ضیاع ثمن از آن متصور باشد.

ماده ۱۱۱۸:

هرگاه مشتری قبض مبیعه و تادیه ثمن در حالت افلاس بمیرد، بایع میتواند، مبیعه را تا زمان حصول ثمن نزد خود نگهداشته یا از محکمه، فروش آنرا مطالبه کند. در صورت زیادت ثمن از حق بایع حق بایع، پرداخته شده متباقی به سایر دائنین تعلق می گیرد و در صورت نقصان، با بایع در حصه متباقی مثل سایر دائنین معامله میگردد.

ماده ۱۱۱۹:

هرگاه مشتری از تادیه ثمن مبیعه در موعد تادیه امتناع ورزد یا وجایب دیگری را که بموجب عقد بیع به آن مکلف

است اخلال کي، نو خرڅوونکي کولي شي چه د بيعی د تنفيذيدلو يا فسخ کيدلو غوښتنه وکي.

دې اخلال کي، نو خرڅوونکي کولي شي چه د بيعی د تنفيذيدلو يا فسخ کيدلو غوښتنه وکي.

۱۱۲۰ ماده:

ماده ۱۱۲۰:

که د عقد دواړه خواوي موافقه وکي چه که ثمن په ټاکلي ميعاد کښي اداء نه کړي شو بيعه به پخپله فسخ شوي گڼل کيږي، نو محکمه کولي شي ترڅو چه د عقد د فسخ کيدو خبرتيا صورت نه وي موندلي د تاجيل موده اوږده کي. که په عقد کښي داسي تصريح شوي وي چه فسخ بي له خبرتيا واقع کيږي نو په دې صورت کښي محکمه نه شي کولي چه اخیستونکي ته مهلت ورکړي.

هرگاه طرفين عقد موافقه نمايند که در صورت عدم پرداخت ثمن در ميعاد معين، بيع خود بخود فسخ شده تلقی گردد، محکمه ميتواند تا زمانیکه ابلاغ فسخ عقد صورت نگرفته باشد، مدت تاجيل را تمدید بخشد. اگر در عقد طوري تصريح شده باشد که فسخ بدون ابلاغ واقع ميشود، درينصورت محکمه نمی تواند به مشتري مهلت بدهد.

۱۱۲۱ ماده:

ماده ۱۱۲۱:

اخیستونکي مکلف دي چه مبيعه په هغه ځای کښي تسليم شي چه د بيعی د عقد په وخت کښي په هغه ځای کښي موجوده وه، مگر داچه موافقه د هغه په خلاف شوي وي. بايد چه د مبيعی نقلول بي د معطل تيا صورت ومومي مگر داچه نقلول يي څه موده ايجابوي او يايي نقلول په عقد کښي په ټاکلي زماني يا ځای کښي ټاکل شوي وي.

مشتري مکلف است مبيعه را در محلکيه حين عقد بيع در آن وجود داشت تسليم شود، مگر اينکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد انتقال مبيعه بايد بدون معطلی صورت گيرد، مگر اينکه انتقال آن مدتي را ايجاب نموده يا انتقال آن در زمان و مکان معين در عقد تعيين شده باشد.

۱۱۲۲ ماده:

که د مبیعی صادرول اخیستونکی ته لارم شوی وی، نو تسلیمیدل اخیستونکی ته د مبیعی د رسیدو وروسته ترسره کیږي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده ۱۱۲۲:

هرگاه صدور مبیعه به مشتری لارم شده باشد، تسلیمی بعد از وصول مبیعه به مشتری انجام میگیرد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

۱۱۲۳ ماده:

د مبیعی د تسلیمیدو، د بیعی د عقد، د ثبت د محصول او نور هغه مصرفونه چه مبیعه یی ایجابوی د اخیستونکی په ذمه دی مگر داچه موافقه یا عرف د هغی په خلاف وی.

ماده ۱۱۲۳:

مصارف تسلیمی مبیعه و عقد بیع، محصول ثبت وغیره مصارفی که مبیعه ایجاب نماید به ذمه مشتری می باشد، مگر اینکه موافقه یا عرف به خلاف آن حکم نماید.

دوه یم قسمت
مختلفې بیعی

قسمت دوم
بیوع مختلفه

لومړی مبحث - سلم

مبحث اول - سلم

۱۱۲۴ ماده:

سلم، عبارت دی د آجل ثمن د بیعی په عاجل ثمن.

ماده ۱۱۲۴:

سلم، عبارت است از بیع ثمن آجل به ثمن عاجل.

۱۱۲۵ ماده:

سلم په هغه شیانو کښی صورت موندلی شی چه اندازه او صفت ئی ټاکل او تثبیت کیدای شی.

ماده ۱۱۲۵:

سلم در اشیائی صورت گرفته می تواند که مقدار ووصف آن تثبیت و تعیین شده بتواند.

۱۱۲۶ ماده:

د سلم د صحت د پاره شرط ده چه د عقد موضوع غله او د هغی امثال وی

ماده ۱۱۲۶:

برای صحت سلم شرط است که محل عقد غله وامثال آن بوده و از حین

عقد الی وقت تسلیم موجود شده
بتواند.

ماده ۱۱۲۷:

در سلم شرط است که جنس، نوع،
وصف، قدر و میعاد تسلیم مبیعه
باقیمت ثمن و محل تسلیم مبیعه بیان
شده باشد.

ماده ۱۱۲۸:

برای صحت بقای سلم شرط است که
ثمن قبل از مفارقت متعاقدین حین
مجلس، قبض گردد.

ماده ۱۱۲۹:

مدت تسلیم به اساس موافقه
متعاقدین تعیین می‌گردد. این
مدت باید از یک‌ماه کمتر
نباشد.

ماده ۱۱۳۰:

حکم سلم، عبارت است از
ثبوت ملکیت متعاقدین در
بدلین، بمجرد تمام شدن
عقد.

ماده ۱۱۳۱:

سلم دهنده نمیتواند
قبل از قبض در ثمن، و
سلم گیرنده نمی تواند
قبل از تسلیمی در مبیعه،

او د عقد له وخته د تسلیمیدو تروخته
پوری موجوده وی.

ماده ۱۱۲۷:

په سلم کښی شرط ده چه جنس، نوع،
صفت، اندازه او د مبیعی دتسلیم
میعاد، د ثمن قیمت او د مبیعی د
تسلیمیدو ځای بیان شوی وی.

ماده ۱۱۲۸:

دسلم د صحت د دوام د پاره شرط ده
چه ثمن د عقد د دواړو خواوو د جدائی
ترمخه قبض شی.

ماده ۱۱۲۹:

د تسلیمیدو موده د عقد د دواړو
خواوو د موافقی په اساس ټاکل
کیږی، باید چه دا موده د یوی
میاشتی څخه کمه نه وی.

ماده ۱۱۳۰:

د سلم حکم عبارت دی د عقد د دواړو
خواوو د ملکیت د ثبوت څخه په دواړو
بدلونو کښی، د عقد د پوره کیدو سره
یو ځای.

ماده ۱۱۳۱:

سلم ورکوونکی نه شی کولی چه په ثمن
کښی د هغی د قبضولو ترمخه او سلم
اخیستونکی نه شی کولی په مبیعه
کښی د هغی د تسلیمیدو ترمخه،

تصرف وکی.

تصرف نماید.

ماده ۱۱۳۲:

ماده ۱۱۳۲:

د سلم موده د سلم ورکونکی په مړینه باطلپیری نه د سلم اخیستونکی په مړینه، او مبیعه د سلم ورکونکی له ترکی څخه اخیستل کیږي.

مدت سلم به فوت سلم دهنده باطل میگردد نه به فوت سلم گیرنده و مبیعه از ترکه سلم دهنده خریداری میشود.

دوه یم مبحث - صرف

مبحث دوم - صرف

ماده ۱۱۳۳:

ماده ۱۱۳۳:

صرف عبارت دی د نقدو د بیعی څخه په نقدو.

صرف عبارت است از بیع نقد به نقد.

ماده ۱۱۳۴:

ماده ۱۱۳۴:

د صرف د صحت دپاره شرط ده چه دواړه بدلونه د عقد د دواړو خواوو د جدایی ترمنځه قبض شی او باید چه عقد د شرط د خیار او تأجیل څخه خالی وی.

برای صحت صرف شرط است که بدلیین قبل از تفریق متعاقدین قبض گردیده و عقد از خیار شرط و تأجیل خالی باشد.

ماده ۱۱۳۵:

ماده ۱۱۳۵:

د صرف حکم دا دی چه د عقد دواړه خواوی د بدل مالک کیږي.

حکم صرف، عبارت از مالک شدن متعاقدین است در بدلین.

درپیم مبحث - دوفاء بیعه

مبحث سوم - بیع وفا

ماده ۱۱۳۶:

ماده ۱۱۳۶:

د وفاء بیعه عبارت ده د مبیعی د بیرته ردولو د حق لرلو څخه خرڅونکی ته او د ثمن اخیستونکی ته.

بیع وفا عبارتست از داشتن حق استرداد مبیعه برای بایع و از ثمن برای مشتری.

ماده ۱۱۳۷:

د خرڅوونکی او اخیستونکی د بیرته ردولو حق د مودی پوری مشروط او مقید کیدای نه شی، هره نوعه موافقه چه د هغی په خلاف صورت ومومی، باطله گنل کیږی.

ماده ۱۱۳۷:

حق استرداد بایع ومشتري مشروط و مقید به مدت شده نمیتواند. هر نوع موافقه که به خلاف آن صورت گیرد، باطل شناخته میشود.

ماده ۱۱۳۸:

د وفا په بیعه کنبی اخیستونکی کولی شی د مبیعی د ټولو یا یوی برخی گټو څخه استفاده وکی مگر نه شی کولی چه مبیعه په بل چا خرڅه کی یا د هغی د رقبی ملکیت په بل یو سبب د سببونو څخه نقل کی.

ماده ۱۱۳۸:

در بیع وفا مشتري می تواند از منافع مبیعه کلاً یا قسمأ استفاده نماید، مشتري نمیتواند مبیعه را در بیع وفا به شخص دیگری بفروشد و یا ملکیت رقبه آنرا به سببی از اسباب به شخص دیگر انتقال دهد.

ماده ۱۱۳۹:

خرڅوونکی هغه وخت کولی شی چه د وفا په بیعی کنبی مبیعه خرڅه کی چه اخیستونکی ورڅخه د ثمن د بیرته ردولو غوښتنه وکی او خرڅوونکی بی د مبیعی د خرڅولو څخه د ثمن په اداء کولو قادر نه وی.

ماده ۱۱۳۹:

بایع وقتی می تواند مبیعه را در بیع وفاً بفروشد که مشتري از وی مطالبه استرداد ثمن نماید و بایع به جزء از طریق فروش مبیعه قادر به استرداد ثمن نباشد.

ماده ۱۱۴۰:

(۱) د وفا په بیعی کنبی، مبیعه د بیرته ردولو تروخته پوری د اخیستونکی ملکیت گنل کیږی او د ملکیت پوری مربوطی قاعدی په هغی کنبی مراعات کیږی.

ماده ۱۱۴۰:

(۱) مبیعه در بیع وفا تا هنگام استرداد، ملك مشتري شناخته شده قواعد متعلق به ملكیت در آن رعایت می شود.

(۲) مشتری در بیع وفا الی زمان استرداد حق، از طرف بایع از مبیعه استفاده ملکیت نموده می تواند، مگر اینکه عمل وی حاوی غش باشد.

ماده ۱۱۴۱:

(۱) استرداد مبیعه به ابلاغ رسمی ای صورت میگیرد که از طرف بایع به مشتری صادر میشود.

(۲) بعد از اتمام ابلاغ عقد بیع فسخ گردیده بایع مبیعه را خالی از تضمیناتیکه مشتری به آن وارد نموده مسترد می نماید.

(۳) این ابلاغ بر اشخاصیکه حقی را به حسن نیت بعد از آن کسب نموده باشند تاثیر وارد نمیکند، مگر اینکه ابلاغ مذکور به ثبت رسیده یا در حاشیه ثبت بیع به آن اشاره شده باشد.

ماده ۱۱۴۲:

(۱) هرگاه بایع از حق استرداد استفاده نماید، مکلف است به استثنای مصارفیکه برای حفاظت مبیعه بعمل آمده، ثمن مصارف عقد، مصارف استعمال حق استرداد

(۲) د و فاء په بیعی کښی اخیستونکی کولی شی ترهغی پوری د مبیعی څخه د ملکیت استفاده وکی ترڅو چه ورته د خرڅوونکی له خوا، حق رد کړی شی مگر داچه د هغه عمل غش ولری.

ماده ۱۱۴۱:

(۱) د مبیعی بیرته ردول په داسی رسمی خبرتیا صورت مومی چه د اخیستونکی له خوا صادریری.

(۲) د خبرتیا د پوره کیدو وروسته د بیعی عقد فسخ کیږی، اخیستونکی په مبیعه د هغه تضمیناتو څخه خالی بیرته ردوی چه په هغی یی وارد کړی دی.

(۳) دا خبرتیا په هغه اشخاصو تاثیر نه کوی چه ترهغی وروسته یی یو حق په ښه نیت په مبیعه کښی کسب کړی وی، مگر داچه ذکر شوی خبرتیا ثبت شوی وی یا د بیعی د ثبت په حاشیه کښی ورته اشاره شوی وی.

ماده ۱۱۴۲:

(۱) که خرڅوونکی د بیرته ردولو د حق څخه استفاده وکی مکلف دی په استثنی د هغه مصرفونو چه د مبیعی د ساتنی دپاره شوی، ثمن، د عقد مصرفونه، د بیرته ردولو د حق د

و مصارف ضروريه ديگري که از طرف مشتری صورت گرفته پردازد، مگر اينکه به خلاف آن موافقه بعمل آمده باشد .

(۲) مشتری می تواند مدتی را که بايع در آن مبالغ مندرج فقره (۱) اين ماده را حقيقتاً عرضه نمايد تعيين کند، در حالیکه بايع در خلال مدت مذکور به تاديه اين مبالغ نپردازد، فسخ ناشی از استعمال حق استرداد نادیده پنداشته ميشود.

ماده ۱۱۴۳:

هرگاه مشتری مصارف نافع و ضروری بر مبيعه به عمل آورده و قيمت مبيعه به سبب آن بالا رفته باشد حق مطالبه آنرا دارد، مشروط بر اينکه مصارف مذکور به اجازه بايع صورت گرفته و زياده روی در آن نکرده باشد.

ماده ۱۱۴۴:

هرگاه بايع آنچه را که به رد آن مکلف است به مشتری رد نمايد، بر مشتری لازم است مبيعه و زيادتيکه در آن از وقت بيع بعمل آمده يا آنچه از تاريخ رد مبالغ مذکور به

استعمال مصرفونه او نور ضروری مصرفونه چه د اخيستونکی له خوا شوی، ورکی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف وی.

(۲) اخيستونکی کولی شی يوه موده چه په هغی کښی خرخوونکی ددی مادی د(۱) فقری پيسی حقيقتاً عرضه کی، وپاکي نو که خرخوونکی د ذکر شوی مودی په اوږدو کښی دا پيسی ورنه کی، اخيستونکی کولی شی چه مبيعه د اداء کولو تروخته پوری د ځان سره وساتی.

ماده ۱۱۴۳:

که اخيستونکی په مبيعه باندي گټور او ضروری مصرفونه کړی وی او د هغی په سبب د مبيعی قيمت لوړ شوی وی، د هغی د غوښتنی حق لری، خو په دی شرط چه ذکر شوی مصرفونه د خرخوونکی په اجازی شوی وی او اسراف په کښی نه وی شوی.

ماده ۱۱۴۴:

که خرخوونکی د هغه څه چه په ردولو يی مکلف دی اخيستونکی ته رد کی، نو په اخيستونکی لږمه ده مبيعه او کوم زيادت چه په هغی کښی د بيعی د وخته را په دی خوا شوی دی يا هغه څه چه ئی د ذکر شوو پيسو د ردولو د

بعد قبض نموده، به بایع
بپردازد.

ماده ۱۱۴۵:

هرگاه مبیعه زمین زراعتی
بوده بایع در خلال سال
زراعتی رد آنرا مطالبه نماید، در
حالیکه مشتری آنرا زرع نموده
باشد می تواند زمین
مذکور را الی وقت در و نزد
خود نگهداشته، آنچه را عرف
حکم نماید مقابل مدت بین
فسخ عقد و هنگام درو به بایع
بپردازد.

ماده ۱۱۴۶:

هرگاه مبیعه در بیع و فاء
حصه مشاع بوده و شرکاء از
مشتری بیع عین مذکور را
جهت عدم امکان تقسیم
مطالبه نمایند، مشتری
مکلف است به بایع جهت
استرداد حق وی اطلاع دهد،
در صورتیکه بایع از حق
استرداد استفاده نکند و جمیع
عین مذکور به اساس
مزایده به مشتری تعلق گیرد
و بعداً بایع استرداد آنچه را
فروخته است اراده نماید،
مشتری می تواند او را به

نبتهی خخه وروسته قبض کپی دی،
خرخوونکی ته ورکی.

ماده ۱۱۴۵:

که مبیعه زراعتی خمکه وه او
خرخوونکی د زراعتی کال په اوږدو
کښی د هغی ردول وغوښتل، که
اخیستونکی هغه پخپله کرلی وی،
کولی شی چه ذکر شوی خمکه د لو
کولو تر وخته پوری د خان سره وساتی
د هغی مودی په مقابل کښی چه د
فسخ کیدو او د لو کولو ترمنځ ده په
کوم شی چه عرف حکم کوی هغه به
ورکوی.

ماده ۱۱۴۶:

که د و فاء په بیعی کښی مبیعه مشترکه
حصه وی، او شریکان د اخیستونکی
خخه د ذکر شوی عین د تقسیمولو د
نه امکان د امله د بیعی غوښتنه وکی،
نو اخیستونکی مکلف دی چه
خرخوونکی ته د هغه د حق د بیرته
اخیستلو دپاره خبر ورکی، که
خرخوونکی د بیرته اخیستلو د حق
خخه استفاده ونه کړه، او ټول ذکر
شوی عین د مزایدی په اساس د
اخیستونکی پوری تعلق ونیسی او
ترهغی وروسته خرخوونکی د هغه خه
چه یی خرخ کپی دی د هغی د بیرته رد
ولو اراده وکی، نو اخیستونکی کولی

استرداد جمیع عین مذکور
و ادار سازد.

ماده ۱۱۴۷:

هرگاه مبیعه در بیع و فاء تلف
شود، در صورتیکه ارزش مبیعه
مساوی دین مطلوبه باشد، دین
ساقط و اگر کمتر از آن باشد به
اندازه حصه تلف شده ساقط
گردیده، مشتری حصه متباقی را از
بایع مطالبه مینماید.

ماده ۱۱۴۸:

هرگاه مبیعه در بیع و فاء نزد
مشتری تلف گردد و ارزش آن بیشتر
از مقدار دین باشد، از قیمت
آن به اندازه دین ساقط گردیده،
مشتری به پرداخت مقدار مازاد
مکلف میباشد.

ماده ۱۱۴۹:

مشتری از تغییرات اساسی، که
در مبیعه به اساس عمل خود او
یا به اساس عمل شخص
مسوول دیگری عاید و بایع از آن
متضرر گردد، مسوول شناخته
میشود.

ماده ۱۱۵۰:

هرگاه یکی از عاقدین در بیع

شی چه خرخونکی د ٲول عین په بیرته
ردولو مجبور کی.

ماده ۱۱۴۷:

که د و فاء په بیعی کنبی مبیعه تلف شی
او قیمت یی د مطلوب پور سره مساوی
وی نو پور ساقطیږی، او که قیمت یی
د مطلوب پور څخه کم وو د هغی د
قیمت په اندازه پور ساقطیږی، او
اخیستونکی به پاتی حصه پور د
خرخونکی څخه بیرته اخلی.

ماده ۱۱۴۸:

که د و فاء په بیعی کنبی مبیعه د
اخیستونکی سره تلف شی او قیمت ئی
د پور د اندازی څخه زیات وی، دهغه
د قیمت څخه دپور په اندازه ساقطیږی
او اخیستونکی د پاتی زیاتی اندازی
په ورکولو مکلف دی.

ماده ۱۱۴۹:

اخیستونکی د هغه اساسی تغییرونو چه
په مبیعه کنبی پخپله د هغه د عمل په
اساس یا د بل مسوول شخص د عمل
په اساس پیدا کیږی او خرخونکی ته
ورڅخه ضرر ورسپیږی، مسوول گڼل
کیږی.

ماده ۱۱۵۰:

که د و فاء په بیعه کنبی د عقد د دواړو

وفا فوټ نمايد ورثه در احكام بيع وفا قايم مقام او می گردد .

ماده ۱۱۵۱:

(۱) هرگاه در بيع وفا رهن حيازی عقاری مضمّر باشد، عقد به اعتبار بيع و رهن هردو باطل شناخته میشود .

(۲) بيع وفا هنگامي رهن حيازی تلقی میشود که در آن رد ثمن با مفاد شرط گذاشته شده يا مبيعه به هر صورتی که باشد در حيازت بايع باقی بماند . اثبات رهن مضمّر به همه طرق اثبات جواز دارد .

مبحث چهارم - بيع ملك غير

ماده ۱۱۵۲:

شخصيکه ملك غير را بدون اجازه وی به شخص ديگري بفروشد، بيع منعقد و نفاذ آن به اجازه مالك موقوف میباشد، در صورت اجازه بيع نافذ و در غير آن مالك می تواند فسخ آنرا مطالبه نمايد .

خواوو خخه كوم يو مړ شو نو د وفا د بيعی په حکمونو کښی وارثان د هغه قايم مقام کيږی .

ماده ۱۱۵۱:

(۱) که د وفا په بيعی کښی عقاری حيازی گروي مستوره وی، نو عقد د بيعی په صفت او هم د گروي په صفت، باطل دی .

(۲) د وفا بיעه هغه وخت حيازی گروي گڼل کيږی چه په هغی کښی د ثمن ردول د گتې سره شرط شوی وی يا مبيعه په هر صفت چه وی د خرخوونکی په حيازت کښی پاتی شی . د مستتری گروي ثابتول د اثبات په ټولو طریقو جواز لری .

خلورم مبحث - د بل چا د ملكيت خرخول

ماده ۱۱۵۲:

که خوک د بل چا ملكيت بی د هغه د اجازی خخه په بل چا خرخ کی، بيع منعقد کيږی خو نفاذی د مالک د اجازی پوری موقوف دی، که ئی د بيعی اجازه ورکړه، نافذه کيږی او که ئی اجازه ورنه کړه نو کولی شی چه د هغی د فسخ کيدو غوښتنه وکی .

ماده ۱۱۵۳:

که مالک د بیعی اجازه ورکی نو بیعه د اخیستونکی او خرخوونکی په حق کی صحیح ده، همدارنگه د عقد خخه وروسته د مبیعی ملکیت خرخوونکی ته نقل شی، په بیعه کی عقد صحیح گنیل کیږی.

ماده ۱۱۵۳:

هرگاه مالک بیع را اجازه دهد، بیع در حق مشتری و بایع صحیح می باشد همچنان اگر ملکیت مبیعه بعد از عقد به بایع انتقال نماید، عقد در مبیعه صحیح دانسته میشود.

ماده ۱۱۵۴:

که د بیعی په فسخ کیدو حکم صادر شی او اخیستونکی د خرخوونکی د ملکیت په نشتوالی علم ونه لری، کولی شی چه د خرخوونکی خخه د خساری جبیره وغواری که شه هم خرخوونکی د بڼه نیت خاوند وی.

ماده ۱۱۵۴:

هرگاه به فسخ بیع حکم صادر شود و مشتری از عدم ملکیت بایع در مبیعه علم نداشته باشد، میتواند از بایع جبران خساره را مطالبه نماید، گرچه بایع دارای حسن نیت باشد.

پنځم مبحث - د نائب بیعه د خپل ځان دپاره

ماده ۱۱۵۵:

(۱) کوم پلار چه په خپل اولاد ولایت ولری، کولی شی چه خپل مال په اولاد یا د خپل اولاد مال د مثل په قیمت د خپل ځان دپاره واخلی.
(۲) نیکه د پلار حکم لری.

ماده ۱۱۵۵:

(۱) پدريکه بالای اولاد خود ولایت داشته باشد میتواند مال خود را بر اولادش بفروشد و یا مال اولاد خود را به قیمت مثل برای خود بخرد.
(۲) پدر کلان حکم پدر را دارد.

ماده ۱۱۵۶:

(۱) کوم وصی او قیم چه د محکمی له خوا ټاکل شوی وی نه شی کولی چه خپل مال په قاصر یا په حجر کره شوی

ماده ۱۱۵۶:

(۱) وصی و قیمیکه از طرف محکمه تعیین شده نمیتواند مال خود را بالای قاصر یا محجور علیه فروخته یا

مال آنها را برای خود خریداری نماید.

خرش کی یا د هغوی مال د خپل خان دپاره واخلی.

(۲) وصی و قییم مذکور می توانند به اجازه قاضی به چنین امر اقدام کنند.

(۲) ذکر شوی وصی او قییم کولی شی چه د قاضی په اجازه داسی کار ته اقدام وکی.

ماده ۱۱۵۷:

۱۱۵۷ ماده:

وصی ایکه از طرف پدر یا پدر کلان تعیین شده باشد، نمیتواند مال خود را بالای قاصر بفروشد و یا مال او را برای خود بخرد، مگر اینکه این امر به نفع قاصر بوده و به اجازه محکمه صورت گرفته باشد.

کوم وصی چه د پلار یا د نیکه له خوا ټاکل شوی وی، نه شی کولی چه خپل مال په قاصر خرش کی یا د هغه مال خان ته واخلی، مگر داچه دا کار د قاصر په گټه وی او د محکمی په اجازه ئی صورت موندلی وی.

ماده ۱۱۵۸:

۱۱۵۸ ماده:

(۱) د لال و اهل خبره که اموال جهت فروش یا تعیین قیمت به آنها سپرده شده، نمی توانند، آنرا به اسم خود یا به اسم مستعار برای خود خریداری نمایند.

(۱) کوم دلال او اهل خبری ته چه مالونه ورته د خرخولو یا د قیمت د ټاکلو دپاره سپارل شوی، نه شی کولی چه هغه پخپل نامه یا پخپل مستعار نامه واخلی.

(۲) اگر شخصی که مال به او تعلق گرفته، در حال وجود اهلیت لازم، به عقد اجازه نماید، عقد مذکور صحیح دانسته می شود.

(۲) کوم شخص ته چه مال تعلق نیولای وی، نو د لازم اهمیت لرلو سره د عقد اجازه یی ورکړی وی، عقد صحیح گنبل کیږی.

شپڙم مبحث - د متنازع فيہ حقوقو
بيعه

۱۱۵۹ ماده:

که څوک د خپل متنازع فيہ حق څخه د يوشی په مقابل کی بل چا ته تیر شی، د نزاع بله خوا کولی شی چه د اخیستونکی څخه (متنازع الیه) هغه بیرته واخلی، خو په دی شرط چه اخیستونکی ته د هغه ورکړی شوی ثمن د مصرفونو او قانونی ربحی سره د اداء کولو د وخته څخه بیرته ورکی.

۱۱۶۰ ماده:

د پورتنی مادی حکم په راتلونکو حالونو کینی نه شی تطبیقیدلی:

۱- په هغه حالت کینی چه متنازع فيہ حق د داسی مالونو جز وی چه د اټکل په توگه په یوه ثمن خرڅ شوی وی.

۲- په هغه حالت کینی چه متنازع فيہ حق د څو وارثانو یا مالکانو ترمنځ شریک وی او یو شریک خپله حصه پر بل خرڅه کړی وی.

۳- په هغه حالت کینی چه پور وړی متنازع فيہ حق د پور په بدل کینی پور ورکونکی ته پرېښی وی.

مبحث ششم - بیع حقوق متنازع
فيہ

۱۱۵۹ ماده:

هرگاه شخص از حق متنازع فيہ خود به مقابل چیزی به شخص دیگری تنازل نماید، طرف نزاع میتواند حق متنازع فيہ را از مشتری (متنازل الیه) مسترد نماید مشروط براینکه به مشتری ثمن پرداخته شده وی را با مصارف و ربح قانونی آن از هنگام تادیه بپردازد.

۱۱۶۰ ماده:

حکم ماده فوق در احوال ذیل تطبیق شده نمیتواند:

۱- در حالتیکه حق متنازع فيہ جزء اموالی باشد که بصورت اټکل به ثمن واحد فروخته شده باشد.

۲- در حالتیکه حق متنازع فيہ بین ورثه یا مالکان متعدد بقسم مشاع بوده و یکی از شرکا حصه خود را بر دیگری فروخته باشد.

۳- در حالتیکه مدیون حق متنازع فيہ را در مقابل دین برای دائن واگذار شده باشد.

۴- در حالیکه حق متنازع فیہ راجع به عقار تحت رهن بوده وبالاتر شخصیکه عقار در حیات او است فروخته شده باشد.

ماده ۱۱۶۱:

قضات، اعضای خارنوالی و قضایای حکومت، وکلای مدافع و مؤظفین محاکم، در حالیکه حق متنازع فیہ در داخل حوزه صلاحیت محکمه باشد که در آنجا ایفاء وظیفه مینمایند، نمی توانند تمام یا قسمت از آن را به اسم خود یا به اسم مستعار خریداری کنند، در غیر آن بیع باطل شناخته میشود.

ماده ۱۱۶۲:

وکلای مدافع در حقوق متنازع فیہ که دفاع آنرا به عهده دارند، نمی توانند معامله ایرا با مؤکل خویش به اسم خود یا به اسم مستعار انجام دهند در غیر آن عقد باطل شناخته میشود.

مبحث هفتم - بیع متروکه

ماده ۱۱۶۳:

کسیکه متروکه را بدون تفصیل مشتملات آن بفروشد، تنها به ثبوت وراثت خود مکلف می باشد، مگر

۴- به هغه حالت کنبی چه متنازع فیہ حق په گرو شوی عقار کی وی او پرهغه چاچه عقار د هغه په حیات کنبی دی خرڅ شوی وی.

ماده ۱۱۶۱:

قاضیان، د خارنوالی غړی، د حکومت د قضایاوو غړی، د دفاع وکیلان او د محکمو مؤظفین نه شی کولی کوم متنازع فیہ حق چه د هغی محکمی د واک په حوزه کنبی وی چه هلته وظیفه اجراء کوی، ټول یا د هغی یوه برخه پخپل نامه یا پخپل مستعار نامه واخلي، او که ئی واخیستلو نو بیعه باطله گڼل کیږی.

ماده ۱۱۶۲:

د دفاع وکیلان په هغه متنازع فیہ حقوقو کنبی چه د هغی دفاع په غاړه لری نه شی کولی چه دخپل مؤکل سره پخپل نامه یا په مستعار نامه کومه معامله ترسره کی او که ئی داکار وکه نوعقد باطل گڼل کیږی.

اووم مبحث - د متروکی بیعه

ماده ۱۱۶۳:

که څوک متروکه بی د هغی د مشتملاتو د تفصیل څخه خرڅه کی، نو یواځی د خپل وراثت په ثابتولو

اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۱۱۶۴:

فروختن متروکه به حقوق دیگران تأثیری وارد نمی سازد، مگر اینکه مشتری تمام اجراءات لازمی را که برای انتقال تمام حقوق شامل ترکه ضروری است انجام نماید. رعایت احکام قانون راجع باجرآت انتقال حق، بین متعاقدین حتمی می باشد.

ماده ۱۱۶۵:

هرگاه بایع بعضی از دیون ترکه را بدست آورد یا بعضی از اشیاء متعلق به ترکه را بفروشد به رد آن برای مشتری مکلف می باشد، مگر اینکه عدم رد آن حین بیع شرط گذاشته شده باشد.

ماده ۱۱۶۶:

مشتری مکلف است دیونی را که بر ترکه بوده و از طرف بایع پرداخته شده باشد به بایع رد و تمامی دیون و حقوق را که بالای ترکه باشد با بایع محاسبه نماید، مشروط بر اینکه موافقه طور دیگری صورت نگرفته باشد.

مکلف دی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۱۶۴:

د متروکی خرخول د نورو په حقوقو تاثیر نه کوی مگر داچه اخیستونکی ټول هغه لازمی اجراءات چه په ترکه کبسی د ټولو شاملو حقوقو د نقلولو دپاره ضروری وی، ترسره کړی وی. د عقد د دواړو خواوو د حق د نقلولو د پاره د قانون د حکمونو مراعات هرو مرو دی.

ماده ۱۱۶۵:

که خرخوونکی د متروکی ځینی پورونه ترلاسه کی یا د ترکی پوری مربوط ځینی شیان خرخ کی، اخیستونکی ته د هغی په ردولو مکلف دی، مگر داچه د هغی نه ردول د بیعی په وخت کبسی شرط شوی وی.

ماده ۱۱۶۶:

اخیستونکی مکلف دی چه کوم پورونه پر ترکی وو او د خرخوونکی له خوا اداء شوی وی خرخوونکی ته ورکی، او ټول هغه پورونه او حقوق چه پر ترکه وی د خرخوونکی سره محاسبه کی، خو په دی شرط چه موافقه په بل ډول نه وی شوی.

اتم مبحث - د مرگ د رنځ په وخت
کښی بیعه

مبحث هشتم - بیع در حین مرض
موت

۱۱۶۷ ماده:

که څوک د مرگ د رنځ په وخت کښی یو شی په وارث یا په بل چا د هغی د قیمت څخه په کم ثمن د مرگ په ورځ خرڅ کی، دا عقد په هغه صورت کښی په وارثانو تطبیقیری چه د قیمت د توپیر اندازه د ټولی ترکی د دربیعی حصی څخه زیاته نه وی، مبیعه په ټولی ترکی کښی شامله او حسابیری.

ماده ۱۱۶۷:

هرگاه شخص هنگام مرض موت چیزی را به وارث یا غیر وارث به ثمن کمتر از قیمت آن در روز وفات، بفروش برساند عقد در صورتی بالای ورثه تطبیق می گردد که مقدار تفاوت قیمت از ثلث قیمت مجموع ترکه متجاوز نباشد، مبیعه شامل مجموع ترکه محسوب میشود.

۱۱۶۸ ماده:

که د قیمت توپیر د ټولی ترکی د ثلث د قیمت څخه زیات وی نو د وارثانو په حق کښی نه نافذیری، مگر داچه اخیستونکی دومره اندازه وارثانو ته رد کی چه د ترکی دوه ثلثه پوره کی.

ماده ۱۱۶۸:

هرگاه تفاوت قیمت از ثلث کلی ترکه تجاوز نماید، بیع در آنچه که از ثلث زیاد باشد در حق ورثه نافذ نمیگردد، مگر اینکه ورثه آنرا قبول یا مشتری مقداری را که دو ثلث ترکه را تکمیل نماید رد کند.

۱۱۶۹ ماده:

د مرگ د رنځ د بیعی په عقد کښی هغه حکمونه مراعات کییری چه د داسی رنځور په تبرع کی د مراعات وړ دی.

ماده ۱۱۶۹:

در عقد بیع هنگام مرض موت، احکامی رعایت میشود که در تبرع چنین مریض، قابل رعایت است.

۱۱۷۰ ماده:

د دریو پورتنیو مادو حکمونه د دریم شخص په ضرر چه د ښه نیت خاوند

ماده ۱۱۷۰:

احکام مواد سه گانه فوق بضرر شخص ثالث صاحب حسن نیت که به

مقابل عوض، حق عینی را علیه عین مبیعه کسب نموده باشد، تطبیق نمیشود.

وی او د عوض په بدل کی ئی په مبیعی باندی عینی حق کسب کړی وی نه تطبیقېږی.

مبحث نهم - مقایضه

نهم مبحث - مقایضه

ماده ۱۱۷۱:

مقایضه عبارت است از بیع جنس به جنس.

ماده ۱۱۷۱:

مقایضه عبارت ده د جنس د بیعی خخه په جنس.

ماده ۱۱۷۲:

هرگاه اشیاء متبادل در عقد مقایضه از نظر متعاقدين دارای قیمت های متفاوت باشند تعویض مقدار تفاوت به پول نقد جواز دارد.

ماده ۱۱۷۲:

که د مقایضی په عقد کښی یو جنس چه د بل جنس بدل وی د عقد د دواړو خواوو له نظره توپیر لرونکی قیمتونه ولری نو د توپیر داندازی تعویض په نقدو پیسو جواز لری.

ماده ۱۱۷۳:

(۱) هر يك از اجناس متبادل در عقد مقایضه حکم مبیعه را داشته شروط مبیعه در آن اعتبار داده می شود، در حال وقوع منازعه در مورد تسلیم، داد و ستد اجناس مذکور همزمان صورت میگیرد.

ماده ۱۱۷۳:

(۱) د مقایضی په عقد کښی هر یو جنس چه یو د بل بدل دی د مبیعی حکم لری په هغی کښی د مبیعی شرطونه مراعات کیږی، که د تسلیمیدلو په باره کښی جگړه پیدا شوه د ذکر شوو جنسونو ورکړه راکړه په یوه وخت کښی صورت نیسی.

(۲) هر يك از متعاقدين در عقد مقایضه نسبت به آنچه تسلیم نموده بايع و نسبت به آنچه اخذ نموده مشتری شمرده میشود.

(۲) د مقایضی په عقد کښی د عقد دواړه خواوی نسبت هغه خه ته چه یی تسلیم کړی خرخوونکی او نسبت هغه خه ته چه یی اخیستی دی اخیستونکی گڼل کیږی.

ماده ۱۱۷۴:

که د مقايضی په عقد کښی عقد کونکی یو جنس تسلیم شی او بیا وروسته ورڅخه په استحقاق ویوړ شی او یائی د عیب له امله رد کی، نو کولی شی چه د هغی د بدل جنس د بیرته ردولو غوښتنه وکی یا ئی قیمت د استحقاق د وخت یا ئی د مقايضی د وخت چه د عیب څخه خالی وی د عقد د بلی خوا څخه وغواړی. که په دواړو حالونو کښی قانونی موجه پیدا شی نو ذکر شوی شخص د خساری تعویض غوښتلی شی.

ماده ۱۱۷۴:

عاقده یکه در عقد مقايضه جنس را تسلیم و بعد از نزدش باستحقاق برده شود یا آنرا با اثر عیب رد نماید، می تواند جنس مقابل را استرداد یا قیمت آنرا مطابق وقت استحقاق یا هنگام مقايضه خالی از عیب از طرف دیگر عقد، مطالبه نماید. در هر دو حالت اگر موجه قانونی موجود شود شخص مذکور جبران خساره را مطالبه کرده می تواند.

ماده ۱۱۷۵:

د مقايضی د عقد مصرفونه په نیمائی توگه د عقد په دواړو خواوو تحمیلیږی مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

ماده ۱۱۷۵:

مصارف عقد مقايضه بصورت مناصفه بالائی طرفین عقد تحمیل میشود. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

دوه یم فصل

هېه

فصل دوم

هېه

لومړی قسمت

د هېې رکنونه

قسمت اول

ارکان هېه

ماده ۱۱۷۶:

هېه عبارت ده د مال د تملیکولو څخه بل چا ته بی د عوضه، او کله کله د عوض په مقابل کښی هم

ماده ۱۱۷۶:

هېه عبارت است از تمليك مال به شخص دیگر بدون عوض، گاهی بمقابل عوض نیز

صورت نیسی.

صورت میگیرد.

۱۱۷۷ ماده:

ماده ۱۱۷۷:

که شوک د تبرع حق ولری او حجر کړی شوی نه وی کولی شی چه د صحت په حالت کښی خپل ټول ملکیت یا د هغی یوه برخه هرچاته چه یی زړه وغواړی، هبه کی.

شخصیکه اهلیت تبرع را داشته و محجور نباشد، میتواند در حال صحت، جمیع مایملک خود یا قسمتی از آنرا برای هر کی که خواسته باشد، هبه نماید.

۱۱۷۸ ماده:

ماده ۱۱۷۸:

(۱) هبه بی د هغه چا د قبلولو یا قبضولو څخه چه مال ورته هبه شوی یا د هغه د نایب بی قبلولو یا قبضولو نه پوره کیږی.

(۱) هبه بدون قبول و قبض موهوب لسه و یانایب او تکمیل نمیگردد.

(۲) که هبه د هبه کړه شوی د ولی یا د وصی له خوا صورت موندلی وی، هبه کورونکی به د هبی په قبلولو او قبض کولو کښی هم نیابت کوی.

(۲) هرگاه هبه از طرف ولی یا وصی موهوب له صورت گرفته باشد، واهب در قبول و قبض هبه نیز نیابت می نماید.

۱۱۷۹ ماده:

ماده ۱۱۷۹:

هبه یو بل ته په ورکولو سره منعقدیږی.

هبه به تعاطی منعقد شده می تواند.

۱۱۸۰ ماده:

ماده ۱۱۸۰:

د هبه شوی عین ملکیت هغه وخت ثابتیږی چه ذکر شوی عین پوره قبض شی، که هبه شوی شی عقار وی د هبی د منعقدود پاره په رسمی پانی کښی د عقد لیکل هر و مرو دی.

ملکیت عین موهوبه وقتی ثابت می شود که عین مذکور کاملاً قبض گردد. در صورتیکه موهوبه عقار باشد، تحریر عقد در ورق رسمی جهت انعقاد هبه حتمی میباشد.

۱۱۸۱ ماده:

که مال په داسی حالت کښی هبه شی چه د هبه کړه شوی په تصرف کښی وی، نو هبه قبض شوی پیژندل کیږی.

ماده ۱۱۸۱:

هرگاه مال در حالی هبه شود که بتصرف موهوب له قرار داشته باشد، هبه قبض شده تلقی می شود.

۱۱۸۲ ماده:

که پور د پور ورکوونکی له خوا پور وړی ته هبه شی یا له هغی خخه پور وړی ته ابراء وکی او پور وړی دا ابراء رد نه کی، نو د هبی عقد پوره کیږی او پور ساقطیږی. که هبه کړی شوی بی د پور وړی بل شوک وی، نو هبه د هبه کړه شوی د قبض کولو تر مخه یواخی د هبه کوونکی په اجازه نه پوره کیږی.

ماده ۱۱۸۲:

هرگاه دین از طرف دائن بمدیون هبه شده یا از آن بدون تردید مدیون ابراء صورت گیرد، عقد هبه تکمیل گردیده دین ساقط میشود. در صورتیکه دین به غیر مدیون هبه شده باشد، هبه قبل از قبض موهوبه به اجازه واهب تکمیل شده نمیتواند.

۱۱۸۳ ماده:

د هبه شوی شی موجودیت د هبی د عقد په وخت کښی شرط دی، باید چه ټاکلی وی او د هبه کوونکی په ملکیت کښی وی.

ماده ۱۱۸۳:

موجودیت موهوبه هنگام عقد شرط بوده لازم است معین و در ملك واهب باشد.

۱۱۸۴ ماده:

که هبه کړی شوی شی شریک او تقسیمول یی ممکن وی، نو د هغی هبه کول په قبض کولو سره هم د ملکیت افاده نه کوی، مگر په هغه وخت کښی چه هبه کوونکی هغه تقسیم کی او هبه کړی شوی ته یی جلا شوی تسلیم کی.

ماده ۱۱۸۴:

هرگاه موهوب مشاع قابل قسمت باشد هبه آن با وجود قبض، افاده ملکیت را نمی نماید، مگر اینکه واهب آنرا تقسیم نموده حصه معین را بموهوب له تسلیم نماید.

ماده ۱۱۸۵:

که هبه کپی شوی شی شریک وی خود تقسیمولو امکان یی نه وی، قبضول ئی د ملکیت افاده کوی، خو په دی شرط چه اندازه یی معلومه وی.

ماده ۱۱۸۵:

در صورتیکه موهوبه مشاع غیر قابل قسمت باشد قبض آن افاده ملکیت را مینماید، مشروط براینکه مقدار آن معلوم باشد.

ماده ۱۱۸۶:

هبه د ټول ژوند د مودی په قید جواز لری، خو په میراث نه وره کیږی. کومه هبه چه د ټاکلی مودی پوری مقیده وی، جواز نه لری.

ماده ۱۱۸۶:

هبه مقید به مدت عمر، جواز داشته به ارث برده نمیشود اما هبه مقید به زمان معین جواز نه دارد.

ماده ۱۱۸۷:

کوم شی چه د معدوم په حکم کښی وی د هغی هبه جواز نه لری.

ماده ۱۱۸۷:

هبه آنچه در حکم معدوم است جواز نه دارد.

ماده ۱۱۸۸:

هبه د پور ورکوونکو په ضرر جواز نه لری.

ماده ۱۱۸۸:

هبه به ضرر دائنین جواز ندارد.

ماده ۱۱۸۹:

هبه د هبه کوونکی په مړینی هبه کپی شوی ته د عین د تسلیمیدو ترمخه، باطله گڼل کیږی.

ماده ۱۱۸۹:

هبه به مرگ واهب قبل از تسلیم عین برای موهوب له باطل دانسته می شود.

ماده ۱۱۹۰:

هبه د هبه کپی شوی په مرگ د هبه شوی شی د قبضولو ترمخه باطله گڼل کیږی او وارثان یی په هغی کښی حق نه لری.

ماده ۱۱۹۰:

هبه بمرگ موهوب له قبل از قبض موهوبه باطل دانسته شده ورثه موهوب له در آن حق ندارد.

۱۱۹۱ ماده:

د مرگ په رنځ کښی د يو چا هبه، د وصيت حکم لری.

۱۱۹۱ ماده:

هبه شخص در حال مرض موت، حکم وصيت را دارد.

دوه يم قسمت

د هبی حکمونه

قسمت دوم

احکام هبه

لومړی مبحث - د هبه کوونکی
التزامونه

مبحث اول - وجایب
واهب

۱۱۹۲ ماده:

هغه څوک چه ورته مال هبه شوی دی که عین هبه شوی شی تسلیم شوی نه وی، هبه کوونکی د هغی په تسلیمولو مکلف دی. د تسلیمیدو په باره کښی د مبیعی پوری د تسلیمیدلو ټول مربوط حکمونه مراعات کیږی.

۱۱۹۲ ماده:

در صورتیکه موهوب له عین موهوبه را تسلیم نشده باشد، واهب به تسلیمی آن مکلفیت داشته، در مورد تسلیمی، تمام احکام متعلق به تسلیمی مبیعه رعایت می شود.

۱۱۹۳ ماده:

هبه کوونکی د هبه شوی شی د استحقاق وړلو څخه مسوول نه دی، مگر داچه د استحقاق سبب یی عمداً پټ کړی وی، یا دا چه هبه د عوض په مقابل کښی شوی وی. په لومړنی حالت کښی به قاضی هبه کړه شوی شخص ته عادلانه تعویض ټاکی، او په دوهم حالت کښی هبه کوونکی د هغه څه په اندازی چه د هبه کړه شوی شخص څخه ئی حاصل کړی مسوولیت لری، مگر داچه دا

۱۱۹۳ ماده:

واهب از استحقاق موهوبه مسوول نمیباشد، مگر اینکه سبب استحقاق را عمداً پوشانده، یا هبه بمقابل عوض صورت گرفته باشد. در حالت اول قاضی مقیدار خساره وارده را به موهوب له طور عادلانه تعیین و در حالت دوم واهب به اندازه آنچه از موهوب له حاصل نموده مسوولیت دارد، مگر اینکه موافقه طور دیگری

موافقه په بل ډول شوی وی.

صورت گرفته باشد.

ماده ۱۱۹۴:

که هبه شوی مال په استحقاق ویوړ شی هبه کړی شوی شخص په حقوقو او دعوو کښی د هبه کوونکی قایم مقام گرځی.

ماده ۱۱۹۴:

هرگاه موهوبه به استحقاق برده شود، موهوب له در حقوق و دعاوی قایم مقام واهب قرار میگیرد.

ماده ۱۱۹۵:

(۱) هبه کوونکی د هبه شوی مال د عیب مسوول نه دی.

ماده ۱۱۹۵:

(۱) واهب از عیب موهوبه مسوول شناخته نمیشود.

(۲) که هبه کوونکی عمداً عیب پټ کړی وی یائی د هغی د عیب د نیشتوالی تضمین کړی وی، د عیب څخه د پیدا شوی ضرر مسوول دی. که هبه د عوض په بدل کښی وی نو د هبه کوونکی مسوولیت د هبی د عوض د اندازی څخه نه زیاتیری.

(۲) هرگاه واهب عمداً عیب را مخفی ساخته یا از عدم معیوبیت آن تضمین کرده باشد، از ضرر ناشی از عیب مسوول میباشد. در صورتیکه هبه بمقابل عوض باشد مسوولیت واهب از مقدار عوض هبه تجاوز نمیکنند.

ماده ۱۱۹۶:

هبه کوونکی یواځی د عمدی فعل او لوی خطا مسوول گڼل کیږی.

ماده ۱۱۹۶:

واهب تنها از فعل عمدی و خطای بزرگ مسوول پنداشته میشود.

دوه یم مبحث - د هبه کړه شوی شخص التزامونه

مبحث دوم - وجایب موهوب له

ماده ۱۱۹۷:

هبه کړه شوی شخص د هغه شی په اداء کولو مکلف دی چه هبه کوونکی د هبه شوی شی په عوض کښی شرط کړی

ماده ۱۱۹۷:

موهوب له به ایفای آنچه که واهب در عوض موهوبه شرط گذاشته مکلف میباشد،

اعم از اينكه ايفاي آن براي واهب يا شخص ديگري تعيين شده باشد.

ماده ۱۱۹۸:

هرگاه قيمت موهوبه از قيمت عوض شرط شده کمتر باشد، موهوب له تنها به تاديئه آن مقدار عوض که معادل قيمت موهوبه شود، مکلف ميباشد.

ماده ۱۱۹۹:

(۱) هرگاه واهب پرداخت ديون خود را بعوض هبه شرط گذارد، موهوب له تنها به تاديئه همان مقدار ديوني مکلف شناخته ميشود که در وقت هبه موجود بوده، مگر اينکه موافقه طور ديگري صورت گرفته باشد.

(۲) اگر به اساس تضمين دين، عليه واهب يا شخص ديگري به موهوبه حقوق عيني تعلق گرفته باشد، موهوب له بتاديئه دين مذکور مکلف مي باشد، مگر اينکه طرفين طور ديگري موافقه نموده باشند.

ماده ۱۲۰۰:

مصارف هبه به شمول مصارف عقد و محصولات، بر ذمه موهوب له است، مگر اينکه موافقه طور ديگري

وي، عام له دي چه د عوض ادا کول پخيله د هبه کونکي يا د بل چا د پاره تاکل شوي وي.

ماده ۱۱۹۸:

که د هبه شوي شي قيمت د شرط کره شوي عوض د قيمت خخه کم وي، نو هبه کره شوي يواخي د هغي اندازي عوض په اداء کولو مکلف دي چه د هبه شوي شي د قيمت معادل شي.

ماده ۱۱۹۹:

(۱) که هبه کونکي د هبي په عوض د خيلو پورونو اداء کول شرط کنيږدي، نو هبه کره شوي يواخي د هغي اندازي پورونو په اداء کولو مکلف دي چه د هبي ورکولو په وخت کنبی موجود وو، مگر داچه موافقه په بل ډول شوي وي.

(۲) که هبه شوي شي په يوه عيني حق د داسي پور په تضمين مستغرق وي چه د هبه کونکي يا د بل چا په ذمه وي، نو هبه کره شوي ددي پور په اداء کولو مکلف دي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوي وي.

ماده ۱۲۰۰:

د هبي مصرفونه په شمول د عقد او محصولونو د مصرفونو د هبه کړي شوي په غاړه دي، مگر داچه موافقه په

بل ډول شوی وی.

صورت گرفته باشد.

درېيم قسمت
د هبې څخه رجوع کول

قسمت سوم
رجوع از هبه

۱۲۰۱ ماده:

هبه کوونکی کولی شی چه د هبه کړې شوی په موافقه د هبې څخه رجوع وکي، هبه کوونکی به د محکمی څخه د رجوع کولو اجازه اخلي خو په دی شرط چه په معقول عذر مستند وی او د رجوع مانع نه وی پیدا شوی.

۱۲۰۱ ماده:

واهب میتواند به موافقه موهوب له از هبه رجوع نماید، در صورت عدم موافقه موهوب له، واهب از محکمه اجازه رجوع را حاصل می دارد، مشروط براینکه مستند به عذر معقول بوده و مانع رجوع موجود نشده باشد.

۱۲۰۲ ماده:

په راتلونکو حالونو کښی د هبې څخه رجوع کول معقول عذر گڼل کیږی:

۱۲۰۲ ماده:

در حالات آتی رجوع از هبه عذر معقول پنداشته میشود:

۱- په هغه حالت کښی چه هبه کړه شوی خپلی وجیبی د هبه کوونکی په مقابل کښی داسی اخلال کي چه دا اخلال کول د هغه له خوا لویه بی اعتنایی وگڼل شی.

۱- در حالیکه موهوب له وجایب خویش را در مقابل واهب طوری اخلال نماید که عملش بی اعتنایی مطلق در برابر او تلقی شود.

۲- په هغه حالت کښی چه هبه کوونکی د نفقی د پیدا کولو څخه لکه چه د ده اجتماعی حیثیت یی ایجابوی عاجز شی، یا د هغه چا د نفقی د ورکولو توان ونه لری چه د قانون په حکم ورباندی لازم ده.

۲- در حالیکه واهب از کسب نفقه، طوری که حیثیت اجتماعی او ایجاب می کند، عاجز شود یا به پرداخت نفقه اشخاصیکه قانوناً بر او لازم می باشد، قادر نباشد.

۳- در حالیکه واهب بعد از هبه صاحب طفلی شود که الی زمان رجوع حیات داشته یا طفلیکه واهب، وقت هبه گمان مرده را علیه او نموده بود، زنده ثابت شود.

ماده ۱۲۰۳:

هرگاه واهب عمداً بدون حق از طرف موهوب له به قتل برسد، ورثه او می توانند هبه را باطل سازند.

ماده ۱۲۰۴:

رجوع از کل یا بعضی هبه گرچه واهب حق خود را ساقط نموده باشد، جواز دارد، مشروط بر اینکه یکی از موانع متذکره مواد آتی موجود نشود:

ماده ۱۲۰۵:

هرگاه به عین موهوبه زیادتی عاید شود که متصلان بوده و موجب زیادت قیمت آن گردد، مانع رجوع می گردد. در صورت زوال مانع، حق رجوع عودت می نماید.

۳- په هغه حالت کښی چه د هبی کولو وروسته د هبه کوونکی طفل وزیرپری او درجوع تر وخته ژوندی وی، یا داچه هبه کوونکی داسی ولد ولری چه د هبی په وخت کښی پری د مړی گمان کوی، او هغه ژوندی وی.

ماده ۱۲۰۳:

که هبه کوونکی عمداً او ناحقه د هبه کره شوی له خوا په قتل ورسپړی، نو د هغه وارشان کولی شی چه هبه باطله کی.

ماده ۱۲۰۴:

د ټولی هبی څخه یا د هغی د یوی برخی څخه رجوع کول جواز لری که څه هم هبه کوونکی خپل حق ساقط کړی وی خو په دی شرط چه لاندی ذکر شوو مادو د موانعو څخه کومه یوه پیدا نه شی:

ماده ۱۲۰۵:

که د هبه شوی شی په عین کښی داسی زیاتوالی راشی چه د هغی سره یوځای وی او د هغی د قیمت د زیاتوالی موجب وگرځی، د رجوع کولو مانع کیږی، او که مانع لیری شوه نو درجوع کولو حق ورسره عودت کوی.

۱۲۰۶ مادہ:

کہ د هبی د عقد د دواړه خواوو څخه کوم یو د هبی د قبضولو وروسته مړ شی نو په کښی د رجوع کولو حق ساقطیږی.

ماده ۱۲۰۶:

هرگاه یکی از طرفین عقد هبه، بعد از قبض آن فوت نماید، حق رجوع در آن ساقط میگردد.

۱۲۰۷ ماده:

که هبه کړه شوی، شی کښی آخرنی تصرف کړی وی، نو د هبه کوونکی رجوع کول جواز نه لری، که ذکر شوی تصرف د هبه شوی شی په یو جزء کی شوی وی نو په پاتی جزء کښی یی رجوع کول جواز لری.

ماده ۱۲۰۷:

هرگاه موهوب له در موهوبه تصرف نهایی نموده باشد، رجوع واهب جواز ندارد. در صورتیکه تصرف مذکور شامل جز از موهوبه بوده باشد، رجوع در جزء باقی مانده آن جواز دارد.

۱۲۰۸ ماده:

که هبه د میره او ښځی ترمنځ شوی وی، نو رجوع کول ورڅخه جواز نه لری، که څه هم د هبی وروسته د هغوی ترمنځ جدایی واقع شی.

ماده ۱۲۰۸:

هرگاه هبه بین زوجین صورت گرفته باشد، رجوع از آن جواز ندارد، گرچه بعد از هبه در بین آنها تفریق واقع شده باشد.

۱۲۰۹ ماده:

که هبه د محرمو خپلوانو ترمنځ واقع شوی وی په هغی کښی رجوع کول جواز نه لری.

ماده ۱۲۰۹:

هرگاه هبه بین اقارب محرم واقع شده باشد، رجوع در آن جواز ندارد.

۱۲۱۰ ماده:

(۱) که عین هبه شوی شی تلف یا هلاک شی په هغی کښی د رجوع کولو حق ساقطیږی.

ماده ۱۲۱۰:

(۱) هرگاه عین موهوبه تلف گردد یا از بین برده شود، حق رجوع در آن ساقط می گردد.

(۲) که تلفیدل یا هلاکیدل د ذکر شوی

(۲) اگر هلاک یا اتلاف شامل یک

قسمت از عین مذکور باشد، رجوع در مقدار باقیمانده جواز دارد.

ماده ۱۲۱۱:

هرگاه هبه بمقابل عوض صورت گرفته باشد، حق رجوع در آن ساقط می گردد، مشروط بر اینکه عوض در برابر قسمتی از موهوبه قرار داده نشده باشد. اگر عوض به استحقاق برده شود و اهب رجوع کرده می تواند، مشروط بر اینکه به موهوبه، زیادتی که مانع رجوع شود یا مانع دیگری، موجود نگردد.

ماده ۱۲۱۲:

پدر نمی تواند از مال پسر صغیر خود بمقابل هبه ای که به او کرده عوض بگیرد.

ماده ۱۲۱۳:

هرگاه هبه بصفت صدقه یا بمنظور خیر صورت گرفته باشد، رجوع در آن جواز ندارد.

ماده ۱۲۱۴:

رجوع در هبه بموافقت طرفینیا حکم محکمه صورت گرفته عقد را باطل میسازد. در اینصورت موهوب له باعاده

عین به یوی برخه کنبی شوی وی نو په پاتی برخه کنبی رجوع کول جواز لری.

ماده ۱۲۱۱:

که هبی د عوض په بدل کنبی صورت موندلی وی په هغی کنبی د رجوع کولو حق ساقطیږی، خو په دی شرط چه عوض د هبه شوی شی د یوی برخی په مقابل کنبی نه وی. که عوض په استحقاق ویورل شی، هبه کوونکی رجوع کولی شی خو په دی شرط چه په هبه شوی شی کنبی داسی زیاتوالی چه د رجوع مانع شی یا بل کوم مانع پیدا نه شی.

ماده ۱۲۱۲:

پلار نه شی کولی چه د خپل صغیر زوی د مال څخه د هغی هبی په عوض کنبی چه ورته بی کړی څه شی واخلی.

ماده ۱۲۱۳:

که هبه د صدقی په صفت یا د خیر په منظور شوی وی په هغی کنبی رجوع کول جواز نه لری.

ماده ۱۲۱۴:

په هبه کنبی رجوع کول د دواړو خواوو په موافقه یا د محکمی په حکم صورت نیسی او د دی رجوع سره عقد باطلیږی. په دی صورت کنبی هبه کړه

منافع حاصله از موهوبه، الی زمان موافقه به رجوع یا اقام هدعوی، مکلف می باشد. موهوب له میتواند مصارف ضروری ایرا که انجام داده است از واهب مطالبه نماید. اما مصارف نافع را در حالی مطالبه کرده میتواند که از اثر آن زیادت در قیمت موهوبه بعمل آمد هبه شد.

ماده ۱۲۱۵:

(۱) هرگاه واهب بدون رضائیت موهوب له یا حکم محکمه موهوبه را دوباره به دست آرد، از تلف شدن آن به مقابل موهوب له مسوول شناخته میشود. خواه تلف شدن موهوبه ناشی از فعل واهب باشد یا از اثر استعمال یا علت خارجی دیگر.

(۲) اگر محکمه به رجوع در هبه، حکم صادر نموده و موهوبه بعد از اخطار به تسلیم، در دست موهوب له تلف شود، موهوب له از تلف شدن موهوبه مسوول می باشد. گرچه ناشی از عمل او نباشد.

شوی د هبه شوی شی د حاصل شوو گتو د موافقی تروخته پوری یا د دعوی د اقامه کیدو تر وخته پوری په ورکولو مکلف دی، هبه کره شوی شخص کولی شی کوم ضروری مصرفونه چه یی کپی دی د هبه کوونکی خخه وغواری، مگر گتو مصرفونه په هغه حالت کبئی غوشتلی شی چه د هغی په اثر د هبه شوی شی په قیمت کبئی زیاتوالی راغلی وی.

ماده ۱۲۱۵:

(۱) که هبه کوونکی هبه شوی مال بی د هبه کره شوی د رضا یا د محکمی د حکم خخه بیرته تر لاسه کی د هغی د تلفیدو خخه د هبه کره شوی په مقابل کبئی مسوول گنل کیپی عام له دی چه د هبه شوی مال تلفیدل د هبه کوونکی د فعل خخه یا د استعمال په اثر یا په بل کوم باندنی علت پیدا شوی وی.

(۲) که محکمی د هبی په رجوع حکم صادر کپی وی، او موهوبه د تسلیمولو په اخطار وروسته د موهوب له په لاس کبئی تلف شی، موهوب له د موهبی د تلفیدو خخه مسوول دی. که خه هم د هغه د عمل خخه نه وی.

درېيم فصل
شرکت

فصل سوم
شرکت

لومړی قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

لومړی مبحث - تعريفونه

مبحث اول - تعريفات

۱۲۱۶- ماده:

ماده ۱۲۱۶:

شرکت د داسی عقد څخه عبارت دی چې د هغی په موجب دوه یا د دوو څخه زیات اشخاص تعهد کوی چه د یومالی فعالیت په کار اچولو دپاره د یوی اندازی مال په ورکولو، یا د یوکار د سرته رسولو یا په اعتبار په داسی توگه سره شریک شی چه گټه او خساره به یی ترمنځ د هغی موافقی په اساس چه د دوی ترمنځ شوی، ویشل کیږی.

شرکت عبارت از عقدیست که بموجب آن دو یا زیاده از اشخاص تعهد مینماید، تا در به کار انداختن يك فعالیت مالی به پرداخت مقدار مال یا انجام عمل یا اعتبار طوری سهم شوندد، که مفاد و خساره به اساس موافقه که بین آنها صورت گرفته، توزیع شود.

۱۲۱۷ ماده:

ماده ۱۲۱۷:

شرکت عام له دی چه د مال په ورکولو یا د کار په ترسره کولو یا په اعتبار وی، په دوه ډوله دی: د مفاوضی شرکت او د عنان شرک.

شرکت خواه به اعطای مال باشد یا انجام عمل یا اعتبار دو نوع است: شرکت مفاوضه و عنان.

۱۲۱۸ ماده:

ماده ۱۲۱۸:

د مفاوضی شرکت هغه دی چه شریکان په تصرف، پانگی، گټی او خساری کښی سره مساوی وی.

شرکت مفاوضه آنست که شرکاء در تصرف، سرمایه، مفاد و خساره باهم مساوی باشند.

۱۲۱۹ ماده:

شرکت عنان آنتست که شرکاء در آن طوری موافقه نمایند که در تصرف، یا سرمایه، مفاد یا خساره باهم متفاوت باشند.

د عنان شرکت هغه دی چه شریکان داسی موافقه وکی چه په تصرف، یا پانگی، یا گتی یا خساری کښی به سره توپیر لری.

۱۲۲۰ ماده:

شرکت به اعتبار، آن است که در آن دو یا زیاده اشخاص، به اساس اعتبار، به خرید مال بصورت نسیه طوری موافقه نمایند، که مال را فروخته هر یک از حصه معین آن مسوول بوده در مفاد و خساره سهیم باشند.

په اعتبار شرکت هغه دی چه په هغی کښی دوه یا زیات اشخاص د اعتبار په اساس د مال په اخیستلو دنسیه په صورت په داسی توگه موافقه وکی چه مال به خرڅوی او هریو به دیوی ټاکلی حصی څخه مسوول وی، په گټه او خساره کښی به شریک وی.

۱۲۲۱ ماده:

(۱) شرکت بمجرد تشکیل، شخصیت حکمی تلقی میشود مشروط بر اینکه، به ثبت و نشر رسیده باشد. شرکت نمیتواند قبل از ثبت و نشر، به اشخاص ثالث تمسک نماید ولی اشخاص ثالث به این شخصیت بدون نشر تمسک کرده میتوانند.

(۱) شرکت د تشکیلیدو سره سم حکمی شخصیت گڼل کیږی خو په دی شرط چه ثبت او خپور شوی وی. شرکت نه شی کولی چه د ثبتیدو او خپریدو تر مخه په نورو اشخاصو تمسک وکی مگر نور اشخاص په دی شخصیت بی له خپریدو تمسک کولی شی.

(۲) شرکت های تجارتي تابع احکام قانون تجارت میباشد.

(۲) تجارتي شرکتونه د تجارت د قانون د حکمونو تابع دی.

دوہ یم مبحث - د شرکت عمومی
رکنونه

مبحث دوم - ارکان عمومی
شرکت

۱۲۲۲ ماده:

د شرکت عقد باید چه لیکلی وی د هغی په غیر اعتبار نه لری. همدارنگه په عقد کنبی وارد شوی تعدیل ترخو چه د عقد شکل نه وی پوره شوی باطل گڼل کیږی، شریکان نه شی کولی چه په دی باطلیدلو په بل چا تمسک وکی، همدارنگه دا باطلیدل د شریکانو ترمنځ د اعتبار وړنه دی مگر د هغی نېټې څخه چه شریک د باطلیدلو د حکم غوښتنه کړی وی.

ماده ۱۲۲۲:

عقد شرکت باید تحریری باشد در غیر آن اعتبار ندارد. همچنان تعدیل وارده در عقد تازمانیکه شکل عقد تکمیل نشده باشد باطل شمرده می شود. شرکاء نمیتوانند بر این بطلان بالای شخص ثالث تمسک نمایند، این بطلان بین شرکاء نیز مدار اعتبار نیست، مگر از تاریخیکه شریک مطالبه حکم بطلان را نموده باشد.

۱۲۲۳ ماده:

د حصو توپیر جواز لری، حصه د مال ملکیت یا د هغی یواځی گټی کیدای شی.

ماده ۱۲۲۳:

تفاوت حصص مجاز است، حصه ملکیت مال یا مجرد منفعت آن شده میتواند.

۱۲۲۴ ماده:

د شریک حصه د هغه د نفوذ یا مالی اعتماد پوری نه شی منحصریدای.

ماده ۱۲۲۴:

حصه شریک به نفوذ یا اعتماد مالی وی منحصر شده نمیتواند.

۱۲۲۵ ماده:

که د یوه شریک سهم نقدی پیسی وی او هغه ورنه کی د استحقاق د نېټې څخه د هغی د قانونی گټو په ورکولو بی له دی چه قضایی غوښتنه یا خبرتیا صورت موندلی وی، مکلف دی. د

ماده ۱۲۲۵:

هرگاه سهم یکی از شرکاء پول نقد بوده و آنرا تأدیه نکند از تاریخ استحقاق به پرداخت فایده قانونی آن، بدون اینکه مطالبه قضایی و یا ابلاغ صورت گرفته باشد، مکلف میباشد

جبران خساره وارده ناشی از تأخیر پرداخت سهم نیز بر او تحمیل می شود.

ماده ۱۲۲۶:

هرگاه سهامیه شريك حق ملكيت يا حق منفعت يا ساير حقوق عيني ديگر باشد، راجع به ضمان سهميه در موارد هلاك يا استحقاق يا ظهور عيب احكام بيع تطبيق ميشود.

ماده ۱۲۲۷:

هرگاه سهاميه شريك صرف انتفاع از مال باشد، احكام اجاره در آن تطبيق می گردد.

ماده ۱۲۲۸:

هرگاه سهم شريك عمل باشد به انجام خدماتيكه در عقد تعهد نموده و تقديم حساب از آن مكلف می باشد.

ماده ۱۲۲۹:

سهميه عمل به انجام عمل جبران ميگردد. در اين صورت شريك تنها از اعمال مربوط در شركت مسوول ميشود.

خپل سهم د وروسته والی له امله د پیدا شوی خساری په ورکولو هم مکلف کیږی.

ماده ۱۲۲۶:

که د یوه شريك سهمیه د ملكيت حق يا د گټې حق يا نور عيني حقوق وی د ضمان په باره کښی، د هلاك يا استحقاق يا د عيب د ظاهريدو په مواردو کښی د بيعی حکمونه تطبيقیږی.

ماده ۱۲۲۷:

که د یو شريك سهمیه یواځی د مال څخه گټه اخیستل وی، په هغی کښی د اجاری حکمونه تطبيقیږی.

ماده ۱۲۲۸:

که د کوم شريك سهم کار کول وی د هغی خدمتونو په تر سره کولو چه په عقد کښی ئی د هغی تعهد کړی او د هغی څخه د حساب په ورکولو مکلف دی.

ماده ۱۲۲۹:

د کار کولو سهمیه د کار په کولو جبره کیږی، په دی صورت کښی شريك یواځی د شرکت پوری د مربوطو کارونو په کولو مسوول دی.

ماده ۱۲۳۰:

که د يوه شريک سهميه پور وی نو تعهد ئی هغه وخت اداء کيږی چه پور په ټاکلی مودی کښی شرکت ته ورکول شوی وی، که یی ورنه کړو نو شريک د سهمیې د نه ورکولو په مسوولیت علاوه د مودی د تاخیر په نسبت د تعویض په ورکولو هم مکلف دی.

ماده ۱۲۳۰:

هرگاه سهمیه دین باشد تعهد شریک وقتی ایفا شناخته میشود که دین به مؤعد معین به شرکت پرداخته شده باشد، در صورت عدم پرداخت آن شریک علاوه بر مسوولیت از عدم پرداخت سهمیه، به تادیه جبران خساره از مؤعد تأخیر آن، مکلف میباشد.

ماده ۱۲۳۱:

شخص د گټی په هغی طریقی مستحق کيږی چه په عقد کښی شرط شوی، عام له دی چه د کار کولو یا د مال په بدل کښی وی.

ماده ۱۲۳۱:

شخص فایده را بطریقه که در عقد شرط گردیده مستحق می گردد اعم از اینکه در مقابل مال یا عمل باشد.

ماده ۱۲۳۲:

که د شرکت په عقد کښی په گټی او تاوان کښی د هر شریک حصه نه وی معلومه شوی د هر شریک د گټی برخه د هغوی د پانگو د سهمیو په تناسب ویشل کيږی.

ماده ۱۲۳۲:

هرگاه در عقد شرکت حصه هریک از شرکاء در مفاد و خساره معلوم نشده باشد، سهمیه مفاد هریک از شرکاء به تناسب سهمیه آنها از سرمایه توزیع می گردد.

ماده ۱۲۳۳:

که په عقد کښی یواځی د شریکانو د گټی برخه ټاکل شوی وی نو د ټاکلی گټی په اندازه د تاوان په وړلو کښی د اعتبار وړ گڼل کيږی. همدارنگه که په عقد کښی د هر شریک تاوان ټاکل شوی و د گټی د ټاکلو په شکل د

ماده ۱۲۳۳:

هرگاه در عقد تنها به تعیین سهمیه مفاد شرکاء تصریح بعمل آمده باشد، این تصریح به عین اندازه در تحمل خساره مدار اعتبار شناخته میشود. همچنان تصریح در عقد به تعیین خساره هریک از شرکاء به عین شکل،

اعتبار ور گنل کیری.

در باره مفاد مدار اعتبار میباشد.

ماده ۱۲۳۴:

که د شریکانو پانگه یو برابره وه، سره د هغی هم د گتیی په ویش کنبی زیاتوالی جواز لری.

ماده ۱۲۳۴:

با وجود مساوات در سرمایه، شرط زیادت در توزیع مفاد مجاز است.

ماده ۱۲۳۵:

که د یوه شریک سهمیه په کار او عمل کنبی منحصره وی نو د هغه دکار څخه د شرکت د گتیی اخیستلو تابع دی. که شریک په کار کولو علاوه نقدی پیسی یا بل شی ورکی نو یوه حصه د کار کولو په بدل کنبی او یوه حصه د هغه شی په بدل کنبی چه په کار کولو یی علاوه ورکړی، مستحق کیری.

ماده ۱۲۳۵:

هرگاه سهمیه شریک به کار و عمل منحصر باشد، سهمیه او در مفاد خساره تابع استفاده شرکت از عمل او میباشد. در صورتیکه شریک علاوه از عمل، پول نقد و یا شی دیگری بپردازد، حصه ای را در مقابل عمل و حصه دیگری را در مقابل آنچه که علاوه از عمل پرداخته است مستحق می گردد.

ماده ۱۲۳۶:

(۱) که داسی موافقه وشي چه یو شریک دی په گتیه یا تاوان کنبی شریک نه وی د شرکت عقد باطل گنل کیری.

ماده ۱۲۳۶:

(۱) هرگاه به عدم سهم گیری یکی از شرکاء در مفاد یا خساره موافقه صورت گیرد، عقد شرکت باطل شناخته میشود.

ماده ۱۲۳۷:

(۲) کوم شریک چه بی د کار کولو په شرکت کنبی سهم ونه لری د شریکانو په موافقه د تاوان د حصی څخه هغه وخت معافیدی شی چه د هغه دکار په بدل کنبی اجوره نه وی ټاکل شوی.

ماده ۱۲۳۷:

(۲) شریکی که جز انجام عمل، در شرکت سهمی ندارد، به موافقه شرکاء از تحمل خساره وقتی معاف شده میتواند که به مقابل عمل وی اجرت تعیین نشده باشد.

ماده ۱۲۳۷:

د اعتبار په شرکت کښې گټه او تاوان د هغه مال په تناسب ویشل کیږي، چه هر یوه شریک هغه د شرکت په حساب په نسبه اخیستی او ضامن شوی ئی دی. په دی باره کښې بل رنگه موافقه صورت نه شی موندلی.

ماده ۱۲۳۷:

د شرکت اعتبار، مفاد و خساره، به تناسب مالی توزیع میگردد که هر یک از شرکاء آن را به حساب شرکت طور نسبه خریدده و ضامن آن شده باشد. در این مورد موافقه طور دیگری صورت گرفته نمی تواند.

درېم مبحث - د شرکت اداره

ماده ۱۲۳۸:

شریکان یو د بل په مقابل کښې د امین صفت لری، د شرکت مال د یوه شریک سره د امانت حکم لری، نو که مال د شریک د قصور یا تیری په غیر تلف شی، ذکر شوی شریک مسوول نه گڼل کیږي، مگر د قصور او تیری په حالت کښې مسوول گڼل کیږي.

ماده ۱۲۳۸:

شرکاء در مقابل یکدیگر صفت امین را داشته و مال شرکت در نزد شریک حکم امانت را دارد، در صورتیکه مال بدون تقصیر یا تجاوز شریک تلف شود، شریک مذکور مسوول شناخته نمی شود، اما در حال قصور یا تجاوز مسوول شناخته می شود.

ماده ۱۲۳۹:

(۱) د شرکت عقد متضمن دی د اداری طرز العمل نه، د مدیره هیأت نوم یا نومونو ته او د ذکر شوی هیأت د هر غړی د واک حدودو ته.

ماده ۱۲۳۹:

(۱) عقد شرکت متضمن طرز اداره، اسم یا اسماء هیأت مدیره و حدود صلاحیت هر یک از اعضای هیأت مذکور میباشد.

(۲) د پورتنیو مطلبونو درجول په

وروستنی موافقه کښې جواز لری خو په دی شرط چه د تعدیل د قانوني شکل مراعات په کښې شوی وی.

(۲) درج مطالب فوق به اساس موافقه

بعدی جواز دارد، مشروط بر اینکه شکل قانونی تعدیل در آن رعایت شده باشد.

ماده ۱۲۴۰:

(۱) که کوم يو شريک د شرکت د عقد د خاصی تصريح په اساس د شرکت په اداري مؤظف شى نو د شرکت اداري او هغه کارونو ته به دوام ورکوي چه د شرکت په هدفونو کښي شامل دي، خو په دي شرط چه د هغه کارونه او تصرفونه د غش څخه خالي وي، د داسي شريک عزلول د شرکت د دوام تر وخته بي د قانوني اجازي يا د شرکت د عقد د تعديل څخه جواز نه لري.

ماده ۱۲۴۰:

(۱) هرگاه يکي از شرکاء به اساس تصريح خاص متن عقد شرکت، به اداره شرکت مؤظف شود، به اداره شرکت و انجام اعمالیکه شامل اهداف شرکت باشد ادامه ميدهد مشروط بر اینکه اعمال و تصرفات وی عاری از غش باشد. عزل چنین شريك تازمان بقای شرکت بدون مجوز قانونی و یا تعديل عقد شرکت جواز ندارد.

ماده ۱۲۴۱:

که خو متعدد اشخاص بي د وظيفي د ټاکلو او د واک د جلا والي څخه د شرکت د اداري په کارونو مقرر شي، نو هريو کولي شي چه په ځانگړي توگه اداري کارونه وکي مگر هريو مقرر شوي د کار دکولو تر مخه په هغي کښي د اعتراض حق لري، دا اعتراض د مقرر شوو غړو د رايو د اکثريت په اساس رديدلي شي، که د دوي ترمنځ راي مساوي وي نو د ټولو شريکانو د

ماده ۱۲۴۱:

هرگاه اشخاص متعددي بدون تعيين وظيفه و تفكيك صلاحيت به امور اداره شرکت گماشته شوند، هرکدام مي توانند بصورت مستقل به امور اداري بپردازند. مگر هريك از شرکاء گماشته شده، قبل از انجام عمل، حق اعتراض را بر آن دارند. اين اعتراض به اساس اکثريت آراء اعضاي گماشته شده رد شده ميتواند. در صورت تساوي آراء به راي اکثريت تامي

رایو اکثریت ته رجوع کیبری.

شرکاء مراجعه میشود.

ماده ۱۲۴۲:

ماده ۱۲۴۲:

که داسی موافقه شوی وی چه تصویبونه دی د مدیره هیأت د اکثرو رایو په موافقه صورت ومومی د هغی مخالفت جواز نه لری مگر په هغه صورت کنبی چه مخالفت د داسی یو عاجل کار د سرته رسولو دپاره وی چه که هغه د لاسه ولاړ شی نو شرکت ته داسی لوی تاوان رسیبری چه جبیره کولی ئی نه شی.

هرگاه در عقد موافقه بعمل آمده باشد که تصاویب به موافقه اکثریت آرای اعضای هیأت مدیره صورت گیرد، مخالفت از آن جواز ندارد. مگر در صورتیکه مخالفت بمنظور انجام کار عاجلی باشد که به اثر فوت آن خساره بزرگی به شرکت عاید گردد که آن را جبران کرده نتواند.

ماده ۱۲۴۳:

ماده ۱۲۴۳:

که د تصویبونو صادریدل په اکثریت ټاکل شوی وی نو د هغی څخه مقصد د آراوو د عدد اکثریت دی، مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

هرگاه اصدار تصاویب به اکثریت تعیین شده باشد منظور نظر از آن اکثریت در عدد آراء میباشد، مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

ماده ۱۲۴۴:

ماده ۱۲۴۴:

د مدیره هیأت په غیر نور شریکان په اداری چاروکنبی د مداخلی حق نه لری، مگر کولی شی چه د شرکت د دفرونو او سندونو څخه پخپله معلومات حاصل کی، کومه موافقه چه د هغی په خلاف وی باطله گنل کیبری.

شرکاء غیر از هیأت مدیره حق مداخله را در امور اداره نداشته مگر می توانند از دفاتر و اسناد شرکت شخصاً معلومات حاصل نمایند. موافقه که مخالف آن باشد باطل پنداشته میشود.

خلورم مبحث - د شرکت اثرونه

ماده ۱۲۴۵:

(۱) شریک باید د هر هغه فعالیت څخه چه د شرکت په ضرر وی یا د شرکت د تأسیس د هدفونو مخالف وی ځان وژغوری.

(۲) شریک مکلف دی چه د شرکت د بنیگنو په تدبیر کښی داسی توجه وکی لکه چه نی پخپلوشخصي بنیگنو کښی کوی مگر داچه د اجوری په بدل کښی د اداری کارونو دپاره مؤظف شوی وی، په دی صورت کښی نه شی کولی چه دیوه عادی شخص څخه کمه توجه وکی.

ماده ۱۲۴۶:

(۱) که شریک مال یا پیسی د شرکت څخه واخلی یائی د حجز لاندی راوړی د هغی د گټو په ورکولو د اخیستلو یا د حجز د نېټې څخه بی د قضائی غوښتنی یا خبرتیا څخه مکلف دی، د ایجاب په صورت کښی د تکمیلی تعویض په ورکولو هم مکلف کیږی.

(۲) که شریک د شرکت سره د خپل یوی اندازی مال په ورکولو سره مرسته وکی یا په بنه نیت د شرکت د بنیگنو دپاره گټور مصرفونه وکی، نو کولی شی چه

مبحث چهارم - آثار شرکت

ماده ۱۲۴۵:

(۱) شریک باید از هر فعالیتیکه بضرر شرکت و یا مخالف اهداف تأسیس شرکت باشد، خود داری نماید.

(۲) شریک مکلف است در تدابیر مصالح شرکت طوری بذل توجه نماید که در مصالح شخصی خود مبذول میدارد، مگر اینکه به مقابل اجرت برای امور اداره گماشته شده باشد. در این صورت نمی تواند کمتر از یک شخص عادی توجه بخرچ دهد.

ماده ۱۲۴۶:

(۱) هرگاه شریک مال یا مبلغی را از شرکت اخذ یا آن را تحت حجز در آورد، به پرداخت مفاد آن از تاریخ اخذ یا حجز، بدون مطالبه قضائی یا اخطار، مکلف میباشد، در صورت ایجاب به تادیه جبران خساره تکمیلی نیز مکلف میشود.

(۲) اگر شریک مقداری از مال خویش را به شرکت مساعدت یا برای مصالح شرکت مصارف نافع را به حسن نیت انجام دهد می تواند فایده

مبالغ مذکور را از تاريخ پرداخت به بعد از شرکت اخذ نمايد.

ماده ۱۲۴۷:

(۱) هرگاه اموال شرکت ديون آنرا تکافو نکند شرکاء مکلف اند متناسب به مقدار حصه خويش در خساره شرکت از مال شخصی خود دين را تاديه نمايند، مگر اينکه تناسب ديگری به موافقه شرکاء تثبيت شده باشد. موافقه شرکاء مبنی به عدم مسووليت آنها از ديون شرکت اعتبار ندارد.

(۲) دائنين شرکت ميتوانند هر يك از شرکاء را به قدر حصه آن در مفاد شرکت مورد مطالبه قرار دهند.

ماده ۱۲۴۸:

(۱) شرکاء در مورد آنچه که از ديون شرکت به ذمت آنها لازم گردیده به صفت متضامن تلقی نمی گردند، مگر اينکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

(۲) در صورت افلاس یکی از شرکاء حصه دين او بالای ساير شرکاء، متناسب به مقدار حصه هريك در خساره، توزيع می گردد.

د ذکر شوو پيسو گننه د ورکولو د نيتی
خخه د شرکت خخه واخلی.

ماده ۱۲۴۷:

(۱) که د شرکت مالونه د هغی پورونه نه پوره کوی نو شریکان مکلف دی چه دخپلی حصی د تناسب په اندازی د شرکت په تاوان کبني د خپل شخصی مال خخه پور اداء کی، مگر داچه د شریکانو په موافقه کوم بل تناسب تثبيت شوی وی. د شریکانو دا موافقه چه د شرکت د پورونو مسووليت نه لری، اعتبار نه لری.

(۲) د شرکت پور ورکونکی کولی شی چه د هریوه شریک خخه په شرکت کبني د هغه د گتیی د حصی په اندازه د پور غوښتنه وکی.

ماده ۱۲۴۸:

(۱) شریکان د هغه خه په باره کبني چه د شرکت د پورونو خخه د دوی په ذمی لازم شوی دی د متضامن په صفت نه پیژندل کیږی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

(۲) په هغه صورت کبني چه یو شریک مفلس شی د هغه د پور حصه په نورو شریکانو باندي په تاوان کی د هریوه د حصی د تناسب په اندازی توزیع کیږی.

ماده ۱۲۴۹:

که په یوه شریک شخصی پورونه وی، نو د هغه پور ورکوونکی نه شی کولی ترڅو چه شرکت دوام لری خپل حق د پوروپری د حصی څخه د شرکت د پانگی څخه و غواپی، مگر د پوروپری د حصی د گټو څخه دارنگه غوښتنه کولی شی. د شرکت د تصفیې په صورت کښی د پوروپری د حصی د شرکت د پانگی څخه هم غوښتنه کولی شی خو په دی شرط چه د پور د اداء کولو موده پوره شوی وی، سره د دی هم د شرکت د تصفیې څخه ترمخه پور ورکوونکی حق لری چه د شرکت څخه و غواپی د هغوی د پوروپری په حصی احتیاطی حجز قایم کی.

ماده ۱۲۴۹:

هرگاه بالاى یکی از شرکاء دیون شخصی باشد، دائنین مذکور نمیتوانند در حال بقای شرکت حق خود را از حصه مدیون از سرمایه شرکت مطالبه نمایند، مگر از حصه مفاد مدیون چنین مطالبه را نموده میتوانند. در صورت تصفیه شرکت حصه مدیون را از سرمایه نیز در حالیکه موعده دین به سر رسیده باشد مطالبه کرده میتوانند. با آنها هم قبل از تصفیه شرکت دائنین حق دارند حجز احتیاطی را بر حصه مدیون خویش از شرکت تقاضا نمایند.

پنځم مبحث - د شرکت انحلال

ماده ۱۲۵۰:

شرکت په یوه لاندنی حالتونو کی منحل کیږی:

مبحث پنجم - انحلال شرکت

ماده ۱۲۵۰:

شرکت در یکی از حالات ذیل منحل میشود:

- ۱- د ټاکلی مودی تیریدل.
- ۲- د هغی کار ترسره کیدل چه شرکت د هغی دپاره تأسیس شوی.
- ۳- د شرکت د ټولی پانگی یا د زیاتی اندازی تلفیدل په داسی توگه چه د هغی په دوام کښی گټه
- ۱- انقضای میعاد معینه.
- ۲- انجام عملیکه شرکت به منظور آن تأسیس یافته.
- ۳- تلف شدن کل سرمایه شرکت یا حد اکثر آن طوری که در بقاء آن مفاد

متصوره نه وي.

متصور نباشد.

۴ - د يوه شريك مړينه يا پرهغه د حجر واقع كيدل يا د هغه د افلاس تثبیتيدل.

۴- مرگ يکي از شرکاء يا وقوع حجر بر او يا ثابت افلاس او.

۵ - که د شرکت د فعالیت موده نه وي تحديد شوی نو د شرکت څخه د يوه شريك وتل خو په دی شرط چه د خپلی ارادی څخه يی د شرکت څخه د وتلو په باره کښی دری میاشتی ترمخه نورو شریکانوته خبر ورکړی وی د هغی په غیر د هغه وتل په غش بنادی او یا په نامناسب وخت کښی گڼل کیږی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

۵ - خارج شدن یکی از شرکاء از شرکت در صورتیکه مدت فعالیت شرکت نامحدود باشد، اما مشروط بر اینکه شريك اراده خود را مبنی بر خروج سه ماه قبل به اطلاع سایر شرکاء رسانیده باشد، در غیر آن خروج او ناشی از غش و یا در وقت غیر مناسب دانسته میشود، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

۶- په منحلیدلو باندي د شریکانو موافقه.

۶- موافقه شرکاء به انحلال.

۷- په منحلیدو باندي د محکمی حکم.

۷- حکم محکمه به انحلال.

۱۲۵۱ ماده:

ماده ۱۲۵۱:

(۱) که شریکان داسی موافقه وکی که کوم یو شريك مړ شو نو شرکت دی د هغه د وارثانو سره که څه هم قاصر وی دوام پیدا کی نو دا موافقه جواز لری.

(۱) موافقه شرکاء مبنی بر اینکه بعد از مرگ یکی از شرکاء شرکت بر ورثه او گرچه قاصر باشند استمرار یابد جواز دارد.

(۲) که شریکانو موافقه وکړه چه که کوم شريك مړ شو یا پری حجر واقع شو

(۲) همچنان موافقه براینکه در صورت مرگ، وقوع حجر یا

ثبت افلاس يا خروج يکي از شرکاء، شرکت بين ساير شرکاء باقى بماند، جواز داشته، در اين صورت شريك مذکور و ورثه او حق ديگرى جز حصه خود از مال شرکت که به تناسب قيمت روز وقوع حادثه سنجش ميشود ندارد. اين مقدار نقداً به او پرداخته شده از ساير حقوقى که بعداً بوجود مى آيد برخوردار شده نميتواند، مگر به اندازه آنچه که از نتيجه اجراءات قبل از حادثه خروج وي باشد.

ماده ۱۲۵۲:

(۱) هرگاه مدت معينه شرکت به پايان رسد يا اعمالی که شرکت به منظور پيشبرد آن تأسيس يافته خاتمه يابد، مگر با آن هم شرکاء به آن نوع اعمالی اقدام نمايند که شرکت بمنظور آن تأسيس گرديده، عقد به عين شرايط سال به سال امتداد مى يابد.

(۲) دائنين يکي از شرکاء ميتوانند، عليه امتداد فقره فوق اعتراض نموده آثار مرتبه شرکت را در حصه همان شريك متوقف سازند.

يائى افلاس ثبت شو او يا د شرکت خخه ووتلو. شرکت دى دنورو شريکانو ترمنخ باقى پاتى وي، نو دا موافقه جواز لرى. په دى صورت کبنى ذکر شوى شريك او د هغه وارثان بى د خپل مال د حصى خخه چه په شرکت کبنى بى لرى چه د حادثى د ورخى د قيمت په تناسب سنجول کيرى بل کوم حق نه لرى، دا اندازه مال ورته نقد ورکول کيرى، د نورو حقوقو خخه چه وروسته پيدا کيرى استفاده نه شى کولى مگر د هغى اجراآتو د نتيجو خخه گته اخيستى شى چه د هغه د وتلو د حادثى ترمنخ شوى وي.

ماده ۱۲۵۲:

(۱) که د شرکت پاکلى موده پاى ته ورسيرى يا هغه کارونه چه شرکت د هغى دپاره تأسيس شوى ترسره شى خو سره د دى هم شريکان داسى نوعه کارونو ته اقدام وکى چه شرکت د هغى دپاره تأسيس شوى، نو عقد په عين شرطونو کال په کال دوام پيدا کوى.

(۲) د يوه شريك پور ورکونکى کولى شى چه د پورتنى فقرى په دوام اعتراض وکى او د شرکت مرتب آثار د هغى شريك په حصه کبنى متوقف کى.

ماده ۱۲۵۳:

محکمه کولی شی چه دیوه شریک د غوښتنی په اساس د بل شریک د تعهداتو دنه اداء کولو له امله یا په بل کوم علت دښکاره کړه شوو دلیلونو د معقولیت په کتنه، د شرکت په منحلیدلو حکم صادر کی، هره نوعه موافقه چه د هغی په خلاف وشی اعتبار نه لری.

ماده ۱۲۵۳:

محکمه می تواند به اساس تقاضای یکی از شرکاء نسبت عدم ایفای تعهدات شریک یا هر علت دیگری بملاحظه معقولیت دلایل ارائه شده به انحلال شرکت حکم صادر نماید. هر نوع موافقه که به خلاف آن صورت گیرد اعتبار ندارد.

ماده ۱۲۵۴:

(۱) هر شریک کولی شی د محکمی څخه د هغه شریک د ایستلو غوښتنه وکی چه تصرفونه ئی د شرکت منحلیدوته منجر کیږی یا د هغی په تمدید د اعتراض کولو باعث گرځی او ورسره دی شرکت پخپل حال پاتی شی.

ماده ۱۲۵۴:

(۱) هر شریک می تواند اخراج شریکی را که تصرفات وی منجر به انحلال شرکت یا باعث اعتراض برتمدید آن گردد، از محکمه تقاضا کند، طوریکه شرکت بین سایر شرکاء به حال خود باقی بماند.

(۲) همدارنگه که د شرکت د فعالیت موده محدودده وی هر شریک کولی شی چه د خپلو ایستلو غوښتنه په معقولو دلیلونو باندی متکی د محکمی څخه وغواړی، په دی صورت کښی شرکت منحل کیږی، مگر داچه نور شریکان د هغی په دوام موافقه وکی.

(۲) همچنان در حالیکه مدت فعالیت شرکت محدود باشد هر شریک می تواند اخراج خود را متکی بدلائل معقول از محکمه مطالبه کند. در این صورت شرکت منحل می شود، مگر اینکه سایر شرکاء به استمرار آن موافقه نمایند.

شپږم مبحث - د شرکت تصفیه او تقسیم

مبحث ششم - تصفیه و تقسیم شرکت

ماده ۱۲۵۵:

د شرکت د مالونو تصفیه او تقسیم د هغه شرطونو سره سم صورت نیسی چه په عقد کښی ذکر شوی، او که په عقد کښی نه وه ذکر شوی د لاندینو موادو حکمونه مراعات کیږی:

ماده ۱۲۵۵:

تصفیه و تقسیم اموال شرکت مطابق شرایط پیش بینی شده عقد صورت میگیرد، در صورتیکه در عقد از آن تذکر نرفته باشد، احکام مواد ذیل در آن رعایت می شود:

ماده ۱۲۵۶:

د مدیره هیأت صلاحیت د شرکت د منحلیدو سره یوځای د مینځه ځی، مگر د شرکت شخصیت د یوی لارمی مودی پوری د تصفیې او د تصفیې د پای ته رسولو دپاره دوام کوی.

ماده ۱۲۵۶:

صلاحیت هیأت مدیره بمجرد انحلال شرکت از بین میرود مگر شخصیت شرکت تا مدت لازم برای تصفیه و انتهای تصفیه ادامه می یابد.

ماده ۱۲۵۷:

(۱) تصفیه د ټولو شریکانو یا د یوه شخص یا خواشخاصو په وسیلی چه د رایو په اکثریت ټاکل کیږی، صورت مومی.

ماده ۱۲۵۷:

(۱) تصفیه توسط تمامی شرکاء یا شخص و یا اشخاصیکه به اکثریت آراء شرکاء تعیین میگردد صورت می گیرد.

(۲) که شریکان د رایو په اکثریت شخص یا اشخاص ونه ټاکی، نو د یوه شریک په غوښتنه د محکمی له خوا ټاکل کیدای شی.

(۲) اگر شرکاء برای تصفیه شخص یا اشخاص را به اکثریت آراء تعیین نکند به اساس تقاضای یکی از شرکاء از طرف محکمه تعیین شده میتواند.

(۳) د شرکت د باطلیدلو په حالت کښی محکمه به تصفیه کوونکی شخص یا اشخاص، د واک حدود او د

(۳) در حال بطلان شرکت، محکمه شخص تصفیه کننده، حدود صلاحیت و طرز تصفیه را بنا بر

مطالبه اشخاص ذی علاقہ
تعیین مینماید.

(۴) تا زمان تعیین تصفیه کننده،
هیأت مدیره به نسبت دیگران حکم
هیأت تصفیه را دارد.

ماده ۱۲۵۸:

(۱) تصفیه کننده نمی تواند با
اعمال جدیدی در شرکت مبادرت
ورزد، مگر اینکه عمل مذکور از
ضروریات اكمال اعمال سابقه
باشد.

(۲) تصفیه کننده می تواند، مال
شرکت را عقار باشد یا
منقول، بصورت مزایده یا غیر آن
بفروش برساند، مگر اینکه
صلاحیت او حین تعیین مقید
شده باشد.

ماده ۱۲۵۹:

(۱) اموال شرکت بعد از پرداخت
دیون معجل و وضع دیون
مؤجل و دیون متنازع فیہ
و بعد از تادیه مصارف و
قروضیکه توسط یکی از
شرکاء به مصلحت شرکت انجام
شده بین تمامی شرکاء تقسیم
می شود.

تصفی طرز العمل، د علاقئ لرونکو
اشخاصو د غوبنتنی په اساس ټاکي.

(۴) د تصفیه کوونکی د ټاکلو تروخته
مدیره هیأت نسبت نوروته د تصفی د
هیأت حکم لری.

ماده ۱۲۵۸:

(۱) تصفیه کوونکی نه شی کولی چه په
شرکت کبسی نویو کارونو ته اقدام
وکی، مگر دا چه ذکر شوی کارونه د
پخوانیو کارونو د پوره والی د
ضروریاتو څخه وی.

(۲) تصفیه کوونکی کولی شی چه د
شرکت مالونه عام له دی چه عقار وی
او که منقول د مزایدی په توگه یا یی
بی له هغی خرڅ کی، مگر داچه د هغه
واک د ټاکل کیدو په وخت کبسی مقید
شوی وی.

ماده ۱۲۵۹:

(۱) د شرکت مالونه د معجلو پورونو د
ورکولو او د مؤجلو پورونو او د متنازع
فیہ پورونو د وضع کیدو وروسته او د
هغی مصرفونو او قرضونو د اداء کولو
وروسته چه د یوه شریک له خوا د
شرکت د بنیگنیو دپاره د سره شوی
دی، د ټولو شریکانو ترمنځ
تقسیمیری.

(۲) به هر يك از شركاء مبلغ معادل قيمت سهم او در سرمايه شركت مطابق عقد تخصيص داده ميشود در حاليكه قيمت سهم در عقد توضيح نشده باشد. قيمت آن از وقت تسليمي معادل ميگردد، مگر اينكه سهم شريك منحصر به انجام عمل يا تقديم يك شي جهت منفعت شركت يا مجرد انتفاع باشد.

(۳) اگر چيزي از مال باقي بماند متناسب به حصه هر يك در ربح بين شركاء تقسيم مي شود.

(۴) در صورتيكه مال باقي مانده شركت بعد از وضع مبالغ فقره اول اين ماده حصص شركاء را تكافو نكند خساره حسب موافقه شركاء در توزيع خساره سنجش ميشود.

ماده ۱۲۶۰:

در مورد تقسيم مال شركت ها احكام متعلق به تقسيم مال مشاع رعايت مي شود.

(۲) هر شريك ته د هغه د سهم د قيمت معادل چه د شركت په پانگه كښي يي لري د عقد سره سم تخصيص وركول كيږي، كه په عقد كښي د سهم قيمت نه وي توضيح شوي، نو قيمت د تسليميدو له وخته معادله كيږي مگر داچه د شريك سهم د كار په سرته رسولو منحصر وي يا د شركت د گټي د پاره د يوشی په وركولو پوري يا يواځي د گټي اخيستلو دپاره منحصر وي.

(۳) كه د مال څخه يوشی پاتي شي د هر يوه د ربحي په تناسب د شريكانو ترمنځ تقسيمېږي.

(۴) په هغه صورت كښي چه د شركت پاتي مال ددی مادي د لومړي فقری د پیسو د وضع كيدو وروسته د شريكانو حصی پوره نه کی نو تاوان به د شريكانو د موافقي په اساس د تاوان په ويشلو كښي سنجول كيږي.

ماده ۱۲۶۰:

د شركتونو د مالونو د تقسيم په باره كي د شريك مال د تقسيمولو پوري مربوط حكمونه تطبيقيږي.

دوہ یم قسمت
مختلف شرکتونه

قسمت دوم
شرکتهای مختلفه

لومړی مبحث - د مضاربت شرکت

مبحث اول - شرکت مضاربت

۱۲۶۱ ماده:

مضاربت د دوه اشخاصو ترمنځ د داسې شرکت څخه عبارت دی چه یو د سرمایې په ورکولو او بل چه د مضارب په نامه یادېږي د کار په کولو په هغی کښی سهم لری.

۱۲۶۱ ماده:

مضاربت، شرکتیست بین دو شخص که یکی به پرداخت سرمایه و دیگری که مضارب نامیده میشود، به انجام عملی در آن سهم میگیرد.

۱۲۶۲ ماده:

د پانگی په خاوند کښی د وکیل نیولو اهلیت او په مضارب کښی د وکالت اهلیت په مضاربت کښی شرط دی.

۱۲۶۲ ماده:

داشتن اهلیت توکیل صاحب سرمایه و اهلیت وکالت مضارب در مضاربت شرط است.

۱۲۶۳ ماده:

پانگه باید چه نقدی بیسی او معلومی وی او مضارب ته تسلیم کړی شی، کوم پور چه د چا په غاړه وی پانگه کیدای شی.

۱۲۶۳ ماده:

سرمایه باید پول نقد و معلوم بوده، به مضارب تسلیم گردد دینیکه بر ذمه شخص است، سرمایه شده نمیتواند.

۱۲۶۴ ماده:

باید چه د دواړو خواوو د گټی اندازه د یو شریک جزء په صورت وټاکل شی. که گټه نه وه ټاکل شوی نو په نیمائی توگه ویشل کیږی.

۱۲۶۴ ماده:

اندازه مفاد هر يك از طرفین باید بصورت جزء مشاع تعیین گردد. در صورت عدم تعیین مفاد، طور مناصفه تقسیم می شود.

۱۲۶۵ ماده:

د مضاربت شرکت د حکمی شخصیت

۱۲۶۵ ماده:

شرکت مضاربت حایز شخصیت

لرونکی کیدای نه شی.

حکمی شده نمیتواند.

ماده ۱۲۶۶:

مضاربت به یا مطلق وی او یا به مقید وی.

ماده ۱۲۶۶:

مضاربت مطلق و یا مقید می باشد.

ماده ۱۲۶۷:

(۱) مطلق مضاربت هغه دی چه د زمانی، خای او معاملی پوری مقید نه وی، او اخیستونکی او خرخوونکی په کبني نه وی ټاکل شوی.

ماده ۱۲۶۷:

(۱) مضاربت مطلق آنست که بزمان، مکان و نوع معامله مقید نبوده، بايع و مشتري در آن تعیین نشده باشند.

ماده ۱۲۶۸:

(۲) مقید مضاربت هغه دی چه د پورتنی فقری په یو قید مقید شوی وی.

ماده ۱۲۶۸:

مضارب د امین او پانگه ورسره د امانت حیثیت لری، مگر د پانگی په تصرفونو کبني د پانگی دخواند وکیل گنل کیږی او په گټه کبني شریک دی.

ماده ۱۲۶۸:

مضارب حیثیت امین و سرمایه نزد او حیثیت امانت را دارد. اما در تصرفات سرمایه و کیل صاحب سرمایه پنداشته شده و در مفاد شریک میباشد.

ماده ۱۲۶۹:

(۱) په مطلق مضاربت کبني د مضارب خرخول، اخیستل او وکیل نیول جواز لری، مضارب کولی شی لکه چه په تجارت کبني عرف وی په نقد و پیسو یا په نسبه معامله وکی.

ماده ۱۲۶۹:

(۱) در مضاربت مطلق، بیع، شرا و توکیل مضارب مجاز است مضارب می تواند بصورت نقده یا نسبه ایکه در تجارت متعارف باشد معامله نماید.

ماده ۱۲۶۹:

(۲) د حوالی قبول، د مضاربت د مال

ماده ۱۲۶۹:

(۲) قبول حواله، امانت گذاشتن مال

په ودیعت ایښودل، گرو اخیستل یا په گرو وړکول ئی د مضارب له خوا، همدارنگه په اجاری وړکول، او د معاملی په منظور د مضاربت د مال نقلول هرځای ته چه وی د مضارب له خوا جواز لری، مضارب نه شی کولی چه یو مال په فاحش غبن واخلی او که یی د اکار وکه نو اخیستل شوی مال د مضارب په حساب محاسبه کیږی.

۱۲۷۰ ماده:

په مطلق مضاربت کښی مضارب نه شی کولی د مضاربت مال د خپل مال سره خلط یا یی بل چاته په مضاربت ورکی، مگر داچه ترمخه ورته اجازه وړکول شوی وی. همدارنگه مضارب نه شی کولی چه بی د پانگی د خاوند د صریحی د اجازی څخه د پانگی د اندازی څخه زیات قرض واخلی.

۱۲۷۱ ماده:

په مقید مضاربت کښی مضارب مکلف دی د هغی شرطونو مراعات وکی چه د پانگی خاوند وضع کړی دی. که ئی ورڅخه مخالفت وکړو نو غصبوونکی گڼل کیږی، د تلف شوی مال مسوول او د گټی او د تعویض په وړکولو مکلف دی.

مضاربت، گرو گرفتن یا گرو گذاشتن آن از طرف مضارب همچنان اجازه دادن و انتقال مال مضاربت بمنظور معامله بهر جائیکه باشد از طرف مضارب جواز دارد، مضارب نمیتواند مالی را به غبن فاحش بخرد، در غیر آن مال خریده شده به حساب مضارب، محاسبه میشود.

ماده ۱۲۷۰:

در مضاربت مطلق، مضارب نمیتواند مال مضاربت را با مال خود خلط یا آنرا به شخص دیگری به مضاربت دهد، مگر اینکه قبلاً به او اجازه داده شده باشد، همچنان مضارب نمیتواند بدون اجازه صریح صاحب سرمایه، بیشتر از مقدار سرمایه، قرض بگیرد.

ماده ۱۲۷۱:

در مضاربت مقید، مضارب مکلف است شروطی را که صاحب سرمایه وضع نموده رعایت نماید، در صورت تخلف غاصب پنداشته شده از مال تلف شده، مسوول و به تادیه مفاد خساره و تعویض مکلف می باشد.

ماده ۱۲۷۲:

که مضاربت باطل شو نو گتیه د پانگی خاوند پوری تعلق نیسی او مضارب د مثل د اجوری مستحق دی، خو په دی شرط چه د مثل اجوره د ټاکل شوی اجوری څخه زیاته نه شی. که گتیه موجوده نه وه نو مضارب د اجوری حق نه لری.

ماده ۱۲۷۲:

در صورت بطلان مضاربت، مفاد به صاحب سرمایه تعلق گرفته مضارب اجر مثل را مستحق میشود، مشروط بر اینکه اجر مثل از اجوره تعیین شده تجاوز نکند. در حالیکه مفاد موجود نباشد، مضارب مستحق اجوره شناخته نمی شود.

ماده ۱۲۷۳:

که مضارب په جایزو حالونو کنبی د مضاربت مال د خپل مال سره خلط کی، نو گتیه د هریو د پانگی د حصی په تناسب ویشله کیږی، د مضارب د مال گتیه پخپله د مضارب پوری تعلق نیسی، او د مضاربت د پانگی گتیه د هغی شرطونو سره سم چه په عقد کنبی پری موافقه شوی د پانگی د خاوند او د مضارب ترمنځ ویشله کیږی.

ماده ۱۲۷۳:

هرگاه مضارب مال مضاربت را در احوال مجاز با مال خود خلط نماید. مفاد، متناسب به حصص هر يك از سرمایه تقسیم میشود، مفاد مال مضارب بخودش تعلق گرفته، مفاد سرمایه مضاربت مطابق شرایطیکه در عقد به آن موافقه شده، بین صاحب سرمایه و مضارب توزیع می شود.

ماده ۱۲۷۴:

که مضارب د پانگی د خاوند په اجازی د پانگی د اندازی څخه زیاته اندازه مال په نسبه واخلی نو دا کار د هغوی ترمنځ د اعتبار شرکت گنل کیږی.

ماده ۱۲۷۴:

هرگاه مضارب مالی را بیشتر از مقدار سرمایه به اجازه صاحب آن به نسبه بگیرد، بین شان شرکت به اعتبار تلقی میشود.

ماده ۱۲۷۵:

باید چه مضارب او د پانگی خاوند دواړه په گتیه کنبی شریک وی. که داسی شرط اینبودل شوی وی چه ټوله

ماده ۱۲۷۵:

هریک از مضارب و صاحب سرمایه باید در مفاد شریک باشند، در صورتیکه شرط گذاشته شده باشد

گفته دی د مضارب وی دا عقد قرض گنجل کیری او که داسی شرط اینسودل شوی وی چه ټوله گتیه دی د پانگی د خاوند وی نو مضارب د معامله لرونکی په حیث د مثل اجوری په بدل کبئی پیژندل کیری.

ماده ۱۲۷۶:

تاوان یواخی د پانگی د خاوند په غاړه دی، مگر داچه مضارب په هغی کبئی د گډون ضمانت کړی وی.

ماده ۱۲۷۷:

که د مضاربت یوڅه اندازه مال تلف شی نو د خالصی گتیی څخه جبیړه کیری. که تلف شوی اندازه د گتیی څخه زیاته وه نومضارب یی مسوول نه دی.

ماده ۱۲۷۸:

د مضارب د تلو راتلو مصرفونه چه ئی د مضاربت د کارونو د اجراء کولو دپاره کوی، په مناسبی اندازی د مضاربت د مال څخه وضع کیری.

ماده ۱۲۷۹:

(۱) مضاربت په عقد کبئی د ټاکلی مودی په پای ته رسیدو یا د عقد د دواړو خواوو څخه د یوه په مړینه او یا د مضارب د اهلیت په د منځه تللو

که تمام مفاد به مضارب تعلق گیرد عقد قرض و اگر شرط گذاشته شده باشد که تمام مفاد به صاحب سرمایه تعلق یابد، مضارب بحیث معامله دار، در مقابل اجرت مثل شناخته میشود.

ماده ۱۲۷۶:

خساره را تنها صاحب سرمایه متحمل میشود، مگر اینکه مضارب از اشتراك در آن ضمانت کرده باشد.

ماده ۱۲۷۷:

هرگاه مقداری از مال مضاربت تلف شود از مفاد حاصله جبران میگردد، در صورتیکه مقدار تلف شده متجاوز از مفاد باشد مضارب مسوول آن نمی باشد.

ماده ۱۲۷۸:

مصارف انتقال مضارب، از یکجا به جای دیگر بغرض اجرای امور مضاربت به اندازه مناسب از مال مضاربت وضع می شود.

ماده ۱۲۷۹:

(۱) مضاربت، با ختم مدت متذکره عقد، یا موت یکی از طرفین و یا از بین رفتن اهلیت مضارب

آخرته رسيڀري.

خاتمه مي يابد.

(۲) که مضارب د مضاربت د تصفيي ترمرخه مږ شي نو د پانگي د خاوند حقوق د هغه د متروكي څخه اداء کيږي.

(۲) در صورتیکه مضارب قبل از تصفيه مضاربت فوت نمايد، حقوق صاحب سرمايه از متروکه او تاديه مي شود.

۱۲۸۰ ماده:

د پانگي خاوند مکلف دی چه په هغه حالت کښي چه د مضارب د عزلیدلو اراده وکي د موضوع څخه خبرتيا ورکي، نو تر هغي وروسته مضارب نه شي کولي چه د مضاربت په مال کښي تصرف وکي، مگر داچه د هغي څخه دا منظور وي چه جنسونه په نقد و پيسو مبادله کي.

ماده ۱۲۸۰:

صاحب سرمايه مکلف است در حال اراده عزل مضارب، موضوع را به وي ابلاغ نمايد و بعد از آن مضارب نمی تواند در مال مضاربت تصرف نمايد. مگر اينکه منظور از آن مبادله اجناس مضاربت به پول نقد باشد.

دوه یم مبحث - په کار کښي شرکت

مبحث دوم - شرکت در کار

۱۲۸۱ ماده:

په کار کښي شرکت دا دی چه دوه يا د هغي څخه زيات اشخاص د يو کار کول يا د يو تعهد د بل چا دپاره په داسي توگه قبول کي چه اجوره دی د هغوی ترمنځ مساوی يا په توپير سره ويشل کيږي.

ماده ۱۲۸۱:

شرکت در کار آنست که دو شخص یا بیشتر از آن انجام کار یا تعهدی را برای شخص دیگری طوری مستقبل شوند که اجرت بین شان بصورت مساویانه یا متفاوت تقسیم شود.

۱۲۸۲ ماده:

د شریکانو څخه هريو د کار په قبلولو کښي يو د بل وکیل گڼل کيږي، د کار خاوند کولي شي چه د کار کول د

ماده ۱۲۸۲:

هريك از شركاء در قبول كار، وکیل یکدیگر پنداشته شده صاحب کار می تواند انجام کار را از هريك از شركاء

مطالبه نمايد. هريك از شركاء مي تواند باقيمانده اجرت را از صاحب كار مطالبه كند و اگر صاحب كار اجرت را بيكي از شركاء بپردازد، بري الذمه شناخته مي شود.

ماده ۱۲۸۳:

يكي از شركاء به تنهائي به انجام كار مكلف نمي گردد. او مي تواند كار مورد نظر را بيكي از شركاء ديگر يا شخص ديگري غير از شركاء محول سازد. مگر اينكه صاحب كار انجام كار را توسط شريك معين شرط گذاشته باشد.

ماده ۱۲۸۴:

مفاد بين شركاء طوري تقسيم ميشود كه به آن موافقه بعمل آمده باشد. تساوي و تفاوت در انجام كار و اجرت شرط گذاشته شده ميتواند.

ماده ۱۲۸۵:

شريك به محض تضمين كار مستحق مفاد شناخته ميشود، گرچه عملاً كاري را انجام نداده باشد.

ماده ۱۲۸۶:

هرگاه موضوع كار با اثر عمل يكي از شركاء، تلف يا معيوب شود. صاحب

هريوه شريك خخه و غواړي. هر شريك كولي شي چه د اجوري پاتي برخه د كار د خاوند خخه و غواړي. كه د كار خاوند اجوره يوه شريك ته وركي نو بري الذمه گنل كيږي.

ماده ۱۲۸۳:

يو شريك په يواځي توگه د كار په كولو نه مكلف كيږي، هغه كولي شي چه د نظر لاندې كار يو بل شريك ته د شريكانو په غير بل چاته وسپاري مگر داچه د كار خاوند د كار كول د يو ټاكلي شريك په وسيله شرط كړي وي.

ماده ۱۲۸۴:

د شريكانو ترمنځ گټه په داسي توگه ويشل كيږي چه په هغي موافقه شوي وي. د كار په كولو او اجوري كښي د مساوات او توپير شرط ايښودل جواز لري.

ماده ۱۲۸۵:

شريك چه څرنگه د كار تضمين وكړو د گټي مستحق گنل كيږي كه څه هم په عمل كښي يي كوم كار نه وي كړي.

ماده ۱۲۸۶:

كه د كار موضوع د يوه شريك د عمل په اثر تلف يا عيب جنه شي د كار

کار می تواند هریکی از شرکاء را که خواسته باشد، به جبران خساره مجبور نماید. خسار به اندازه تضمین هریک از شرکاء بین شان تقسیم میشود.

ماده ۱۲۸۷:

عده از شرکاء می توانند در شرکت کار، تهیه محل کار، و عده دیگری تهیه وسایل و انجام کار را به عهده بگیرند.

فصل چهارم
قرض

ماده ۱۲۸۸:

قرض، عقدیست که بموجب آن یکی از طرفین ملکیت پول نقد یا عین معلوم را از اعیان مثلی به طرف دیگر انتقال دهد که طرف دیگر مثل آنرا در نوع، مقدار و وصف بعد از انتهای مؤعد معین به قرض دهنده رد نماید.

ماده ۱۲۸۹:

(۱) قرض گیرنده شی را بعد از قبض مالک شده، مثل آن بذمه اش ثابت میگردد نه عین آن، گرچه موجود باشد. قرض دهنده میتواند قرض گیرنده را به رد

خواوند کولی شی هر شریک چه ئی زره و غواپی په تعویض ورکولو ئی مجبوره کی. تاوان د هر شریک د تضمین په اندازی د هغوی ترمنخ ویشل کیږی.

ماده ۱۲۸۷:

خو تنه د شریکانو څخه کولی شی چه د کار په شرکت کښی، د ځای برابرول او ځینی نور د کار د وسیلو برابرول او د کار کول په غاړه واخلي.

فصل اولوم
قرض

ماده ۱۲۸۸:

قرض د داسی عقد څخه عبارت دی چه د هغی په موجب د عقد د دواړو خواوو څخه یو د نقدو پیسو یا د یوه عین ملکیت چه مثلی وی بلی خوا ته نقل کی چه بل طرف د هغی مثل په نوعی، اندازی، او صفت کښی د ټاکلی مودی وروسته قرض ورکوونکی ته رد کی.

ماده ۱۲۸۹:

(۱) قرض اخیستونکی د قبضولو وروسته د شی مالک کیږی، د هغی مثل ئی په ذمه ثابتیږی نه عین که څه هم موجود وی. قرض ورکوونکی نه شی کولی چه اخیستونکی د ټاکلی

مثل قبل از موعد معین مکلف سازد.

(۲) اگر شی بعد از عقد و قبل از قبض تلف شود، قرض گیرنده ضامن شناخته نمیشود.

ماده ۱۲۹۰:

(۱) هرگاه در شی ایکه به قرض گرفته شده، عیب خفی ظاهر شود و قرض گیرنده رد آنرا اراده ننماید، تنها به رد قیمت شی درحالت عیب مکلف می شود.

(۲) درحالیکه قرض دهنده، عیب را قصداً اخفاء نموده باشد، قرض گیرنده می تواند اصلاح عیب را مطالبه و یا استبدال آنرا به شی سالم تقاضا نماید.

ماده ۱۲۹۱:

هرگاه شی به استحقاق برده شود، در آن احکام بیع و الا احکام عاریت رعایت می شود.

ماده ۱۲۹۲:

قرض گیرنده به رد مثل شی از لحاظ کمیت و کیفیت و در زمان و مکانیکه در آن موافقه صورت گرفته مکلف میباشد. در صورتیکه زمان و مکان

مودی د رسید و ترمخه د مثل په ردولو مکلف کی.

(۲) که شی د عقد خخه وروسته او د قبضولو ترمخه تلف شی، قرض اخیستونکی ضامن نه گنل کیږی.

ماده ۱۲۹۰:

(۱) کوم شی چه په قرض اخیستل شوی که په کنبی پټ عیب ظاهر شی او قرض اخیستونکی د هغی د رد ولو اراده ونه کی نو یواځی د شی د قیمت په رد ولو د عیب په حالت کنبی مکلف کیږی.

(۲) که قرض ورکوونکی عیب په قصد سره پټ کړی وی، قرض اخیستونکی کولی شی چه د عیب د اصلاح کولو غوښتنه وکی او یایی په سالم شی د بدلولو تقاضا وکی.

ماده ۱۲۹۱:

که شی په استحقاق ویوړ شی په هغی کنبی د بیعی حکمونه او که نه نو د عاریت حکمونه مراعات کیږی.

ماده ۱۲۹۲:

قرض اخیستونکی د کمیت او کیفیت له لحاظه د شی د مثل په ردولو او په هغه وخت او ځای کنبی چه پری موافقه شوی، مکلف دی. که ترمخه د ردولو

رد، قبلاً تعيين نشده باشد قرض گيرنده می تواند هر وقتی خواسته باشد در محل عقد آنرا مسترد نمايد.

ماده ۱۲۹۳:

هرگاه قرض بر اشیائی پيمانه ئی یا وزنی یا مسکوکات یا بانکنوت صورت گرفته باشد، قرض گيرنده به رد مثل آن مکلف می باشد. گرچه نرخ نزول یا صعود کرده باشد.

ماده ۱۲۹۴:

هرگاه مثل شی ایکه به قرض گرفته شده، پس از استهلاك آن از طرف قرض گيرنده در بازار نایاب گردد، قرض دهنده میتواند تا پیدا شدن مثل آن در بازار، انتظار بکشد یا قیمت روز قبض را مطالبه نمايد.

ماده ۱۲۹۵:

فايده در قرض جواز ندارد. مگر اينکه قانون طور ديگري تصريح نمايد.

ماده ۱۲۹۶:

هرگاه محجور عليه چیزی را بقرض گرفته استهلاك نمايد. بقدر آنچه از آن استفاده بعمل آورده ضامن

وخت او خای نه وی تاکل شوی، قرض اخیستونکی کولی شی هروخت چه یی زره وغواری هغه د عقد په خای کنبی بیرته ورکی.

ماده ۱۲۹۳:

که قرض په پيمانی کيدونکو، یا وزن کيدونکو شيانو، یا په مسکوکاتو او یا په بانکنوت صورت موندلی وی، قرض اخیستونکی د هغی په مثل مکلف دی که هه هم نرخ کنبته یا پورته شوی وی.

ماده ۱۲۹۴:

که د هغه شی مثل چه په قرض اخیستل شوی دی د استهلاك څخه وروسته په بازار کنبی نایابه شی، نو قرض ورکونکی کولی شی چه په بازار کنبی د هغی د مثل د پیدا کیدو تروخته پوری انتظار وکی او د قبض کولو د ورځی قیمت وغواری.

ماده ۱۲۹۵:

په قرض کنبی گټه جواز نه لری، مگر داچه قانون بل رنگه تصريح کړی وی.

ماده ۱۲۹۶:

که حجر کړی شوی یو شی په قرض واخلی او استهلاك یی کی په هغی اندازی چه ورڅخه استفاده شوی

پنداشته میشود. در صورتیکه مال مذکور خود تلف شود قرض گیرنده ضامن آن شناخته نمیشود و اگر مال بشکل معیوب باقی باشد، قرض دهنده آنرا استرداد کرده می تواند.

ضامن گنجل کیبری، که ذکر شوی مال پخپله تلف شی نو قرض اخیستونکی ئی ضامن نه دی، او که مال په عیب جن شکل پاتی وی نو قرض ورکونکی هغه بیرته اخیستی شی.

فصل پنجم صلح

قسمت اول احکام عمومی

ماده ۱۲۹۷:

صلح، عقدیست که نزاع را رفع و خصومت را به اساس رضائیت طرفین قطع می نماید.

ماده ۱۲۹۸:

(۱) در عقد صلح، شرط است که حقیکه از آن صلح نشأت میکند، حق خود صلح کننده بوده و ثابت و متعلق به محلی باشد که بمنظور آن صلح صورت میگیرد و تعویض گرفتن از آن مجاز باشد.

(۲) اخذ بدل در مقابل صلح جواز دارد.

ماده ۱۲۹۹:

(۱) بدل صلح مال مملوك با ارزش و

پنجم فصل صلحه

لومړی قسمت عمومي حکمونه

۱۲۹۷ ماده:

صلحه یو عقد دی چه جگړه لیری کوی او د دواړو خواوو د رضائیت په اساس خصومت پری کوی.

۱۲۹۸ ماده:

(۱) د صلحی په عقد کبسی شرط ده چه د کوم حق څخه چه صلحه پیدا کیږی پخپله د صلحی کوونکی حق وی او ثابت وی او د داسی خای پوری مربوط وی چه د هغی په منظور صلحه صورت مومی او د هغی څخه د تعویض اخیستل جواز ولری.

(۲) د صلحی په مقابل کبسی د بدل اخیستل جواز نه لری.

۱۲۹۹ ماده:

(۱) د صلحی بدل مملوكه مال، قیمت

مقدور التسليم يا منفعت تعيين شده
می تواند.

(۲) بدل صلح در صورتیکه ایجاب
قبض و تسلیم را نماید باید
معلوم باشد.

ماده ۱۳۰۰:

عاقده صلح باید واجد اهلیت تصرف
در حقوقی باشد که صلح آنرا شامل
می گردد.

ماده ۱۳۰۱:

صغیر مأذون به تجارت،
میتواند بامدیون خود در دینیکه
حکم قضائی بر آن صادر نگردیده
و شاهد برای اثبات آن هم
وجود نداشته باشد یا در
دینیکه بالای مدیون مفلس ثابت
باشد، صلح نماید. همچنان او
میتواند با مدیون راجع به
تأجیل دین به داخل میعاد معیین
صلح کند.

ماده ۱۳۰۲:

(۱) ولی و وصی قاصر نمیتوانند
راجع بدینیکه قاصر بالای
دیگری دارد و مدیون به آن
معترف، یا بنا بر حکم محکمه
ثابت، یا برای اثبات آن شاهد

لرونکی چه تسلیمولی می ممکن وی او
یا گتیه، تاکل کیدای شی.

(۲) د صلحی بدل په هغه صورت کښی
چه د قبضولو او تسلیمیدو ایجاب
وکی، نو باید چه معلوم وی.

ماده ۱۳۰۰:

د صلحی عقد کونکی باید چه د
تصرف اهلیت لرونکی په هغی حقوقو
کښی وی چه صلحه ورته شاملیری.

ماده ۱۳۰۱:

په تجارت باندي مأذون صغیر کولی
شی چه د خپل پورورپی سره په هغه پور
کښی چه ورباندي قضائی حکم صادر
شوی نه وی او د هغی د ثابتولو دپاره
شاهد هم موجود نه وی یا په هغی پور
کښی چه په مفلس پورورپی ثابت وی،
صلحه وکی. همدارنگه هغه کولای شی
چه د تاکلی مودی په مینخ کښی د پور
د تأجیل په هکله له پور وړی سره
صلح وکړی.

ماده ۱۳۰۲:

(۱) د قاصر ولی او وصی نه شی کولی
د هغه پور په باره کښی چه قاصر ئی
په بل چا لری او پور وړی په هغی
معترف وی، یا د محکمی په حکم
ثابت وی یا د هغی د ثابتولو دپاره

موجود باشد، با مدیون صلح نمایند. مگر اینکه دین مذکور در اثر عقد ولی یا وصی بوجود آمده باشد، که درین صورت ولی یا وصی باندازه دین بمقابل قاصر ضامن شناخته میشود. اگر صلح بمقابل مال دیگری بعمل آمده باشد، در صورتیکه قیمت مال معادل دین یا اندکی کمتر از آن باشد جایز می باشد، مگر اینکه در آن غبن فاحش باشد.

(۲) اگر ولی یا وصی از عدم اثبات جمیع دین هراس داشته باشد، طوریکه شاهد وجود نداشته و مدیون منکر به حلف حاضر شود، به اجازه محکمه به قسمتی از دین صلح کرده میتواند.

ماده ۱۳۰۳:

هرگاه بالای صغیر ممیز دعوی دین اقامه گردیده و مدعی برای اثبات دعوی خود شاهد داشته باشد، وصی یا ولی می تواند به اجازه محکمه در بدل يك شی با مدعی صلح نموده و باقیمانده را بپردازد. اگر مدعی شاهد نداشته باشد، ولی یا وصی صلح کرده نمی تواند.

شاهد موجود وی د پور وری سره صلحه وکی، مگر په هغه صورت کنبی چه ذکر شوی پور د ولی یا د وصی د عقد په اثر پیدا شوی وی، چه په دی صورت کنبی ولی یا وصی د پور په اندازی د قاصر په مقابل کنبی ضامن گنل کیږی. که صلحه د بل مال په بدل کنبی شوی وی په هغه صورت کنبی چه د مال قیمت د پور معادل یا یو څه اندازی ترهغی کم وی جواز لری. مگر که په کنبی فاحش غبن وو جواز نه لری.

(۲) که ولی یا وصی د ټول پور د نه ثابتولو څخه ویره لرله، په داسی ډول چه شاهد موجود نه وی او منکر پوره وری قسم خوړلو ته حاضر شی د محکمی د اجازی وروسته د پور په یوی برخی صلحه کولی شی.

ماده ۱۳۰۳:

که په ممیز صغیر باندی د پور دعوی اقامه شی او مدعی دخپلی دعوی د ثابتولو دپاره شاهد ولری، نو وصی او ولی د محکمی په اجازی کولی شی چه په یوشی باندی صلحه وکی او پاتی نور پور ورکی. که مدعی شاهد ونه لری ولی یا وصی صلحه نه شی کولی.

ماده ۱۳۰۴:

په جگړې کولو وکیل صلحه نه شی کولی. که څوک په جگړې کولو په یوی دعوی کښی وکیل شوی وی او د خپل مؤکل د اجازی په غیر صلحه وکی، د هغه دا صلحه صحیح نه ده.

ماده ۱۳۰۴:

وکیل بخصومت صلح کرده نمیتواند، اگر شخصیکه به خصومت در دعوی وکیل گردیده بدون اجازه مؤکل خود صلح کند، این صلح وی صحیح نمی باشد.

ماده ۱۳۰۵:

که څوک د یوه ټاکلی عین مدعی وی او مدعی علیه پری اقرار وکی. نو که مدعی د یوی گټی په بدل کښی د یوی ټاکلی مودی دپاره صلحه وکی، دا صلحه صحیح ده او د اجاری حکم لری. که په ټاکلی مودی کښی د ننه د صلحی د موضوع شی د مینځه لږ، نو صلحه باطلیری.

ماده ۱۳۰۵:

هرگاه مدعی به، عین معیین بوده و مدعی علیه به آن اقرار نماید، مدعی در بدل منفعت برای مدت معیین از آن صلح نماید، این صلح صحیح بوده و حکم اجاره را دارد. با از بین رفتن شی موضوع صلح بداخل مدت معیینه صلح باطل میگردد.

ماده ۱۳۰۶:

که څوک د یوه ټاکلی عین مدعی وی او مدعی علیه پری اقرار وکی د هغی څخه د یو ټاکلی مال په بدل کښی صلحه صحیح ده او دا صلحه د بیعی حکم لری.

ماده ۱۳۰۶:

هرگاه مدعی به، عین معیین بوده و مدعی علیه به آن اقرار نماید، صلح از آن بمقابل مال معیین صحت داشته و این صلح حکم بیع را دارد.

ماده ۱۳۰۷:

که څوک د بل چا په لاس کښی عین باندي عام له دی چه معلوم وی یا مجهول دعوی وکی او بل طرف د مدعی په لاس کښی عین باندي دعوی وکی، صلحه په هغه څه چه د یو او بل

ماده ۱۳۰۷:

هرگاه شخص بالای عین دست داشته شخص دیگر، خواه معلوم یا مجهول باشد ادعا نماید و طرف مقابل بالای عین دست داشته مدعی ادعا کند، صلح به مقابل آنچه در

دست یکدیگر قرار دارد، صحیح میباشد و این صلح حکم مقایضه را دارد. صحت این نوع صلح موقوف به صحت علم به عوضین نمیباشد.

ماده ۱۳۰۸:

هرگاه مدعی بر قسمتی از مدعی به با مدعی علیه صلح نماید، این نوع صلح اخذ قسمتی از حق او و اسقاط قسمت دیگر آن شمرده میشود.

ماده ۱۳۰۹:

هرگاه صلح حاوی هبه، بیع یا عقد دیگری باشد، احکام همان عقدیکه در مورد آن موافقه صورت گرفته، از حیث صحت و آثار مرتب بر آن رعایت میشود.

ماده ۱۳۱۰:

صلح در مسایل متعلق به احوال شخصی و نظام عامه جواز ندارد، اما صلح از حقوق مالی که بر احوال شخصی مرتب گردیده یا از ارتکاب جرم نشأت کرده باشد، جواز دارد.

ماده ۱۳۱۱:

صلح جز بصورت تحریری یا درج آن در محضر رسمی ثابت

په لاس کبندی دی صحیح ده او دا صلحه د مقایضی حکم لری. د داسی نوعی صلحي صحت په دواړو عوضونو د علم په صحت پوری موقوف نه دی.

ماده ۱۳۰۸:

که مدعی د دعوی کړې شوی شی په یوی برخه د مدعی علیه سره صلحه وکی دا نوع صلحه د یوی برخی د حق د اخیستلو او د بلی برخی د ساقطیدلو معنی لری.

ماده ۱۳۰۹:

که صلحه په هبی، بیعی یا بل عقد محتوی وی د همغی عقد حکمونه چه د هغی په باره کبندی صلحه شوی د صحت او په هغی بانندی د مرتبو آثارو له حیثه، مراعات کیږی.

ماده ۱۳۱۰:

صلحه د شخصي حالونو او عمومي نظام پوری په مربوطو مسألو کبندی جواز نه لری، مگر صلحه د هغی مالی حقوقو څخه چه په شخصی حالونو مرتب شوی یا د جرم د ارتکاب څخه پیدا شوی وی جواز لری.

ماده ۱۳۱۱:

صلحه بی له دی چه په لیکلی توگه وی یا په رسمی محضر کبندی ثبت شوی

وی، نه شی ثابتیدلی.

شده نمیتواند.

دوه یم قسمت
د صلحی آثار

قسمت دوم
آثار صلح

۱۳۱۲ ماده:

صلحه چه کومو منازعاتوته شامله وی هغه پری کوی، او د دواړو خواوو څخه هیڅ یو حق نه لری چه ورڅخه رجوع وکی.

۱۳۱۲ ماده:

صلح، منازعات مشمول را قطع می نماید و هیچ یك از طرفین حق رجوع از آن را ندارد.

۱۳۱۳ ماده:

که صلحه په غوښتل شوی صورت تر سره شی دعوی متوقف کیږی او د صلحی بدل د مدعی په ملکیت کښی داخلیږی، او مدعی علیه د هغی د بیرته اخیستلو حق نه لری.

۱۳۱۳ ماده:

هرگاه صلح بصورت مطلوب انجام یابد، دعوی متوقف و بدل صلح در ملك مدعی داخل گردیده مدعی علیه حق استرداد آنرا ندارد.

۱۳۱۴ ماده:

(۱) که د صلحی بدل مثلی شیان او د دعوی کړی شوی شی د جنس څخه وی او مدعی ته د تسلیمیدو ترمخه ټول یا یوه برخه یی تلف شی او یا په استحقاق ویور شی نو صلحه پخپل حال پاتی کیږی او مدعی علیه په مثل د هغه څه چه تلف شوی، مکلف کیږی عام له دی چه صلحه د مدعی علیه د اقرار څخه وی یا د هغه د انکار څخه او یا یی د سکوت څخه وی.

۱۳۱۴ ماده:

(۱) هرگاه بدل صلح اشیای مثلی و از جنس مدعی به بوده، قبل از تسلیم به مدعی، کلاً یا قسماً تلف شده یا به استحقاق برده شود، صلح به حال خود باقی مانده، مدعی علیه به مثل آنچه تلف گردیده مکلف میگردد. خواه صلح از اقرار مدعی علیه صورت گرفته باشد یا از انکار یا سکوت او.

(۲) که د صلحی بدل غیر مثلی شیان

(۲) اگر بدل صلح اشیای غیر مثلی

بوده، قبل از تسلیم کلاً یا قسماً تلف یا به استحقاق برده شده باشد، در حالیکه صلح از اقرار صورت گرفته باشد، مدعی به تمام یا قسمتی از مدعی به و در حالیکه صلح از انکار یا سکوت مدعی علیه صورت گرفته باشد، به مخاصمت رجوع می نماید.

ماده ۱۳۱۵:

صلح نسبت به حقوق مشمول دارای اثر کاشف بوده نه مؤجد و این اثر به حقوق موضوع نزاع منحصر می باشد.

ماده ۱۳۱۶:

عبارات صلح باید بصورت محدود تفسیر گردیده، منسوب به موضوع مشمول نزاع باشد.

ماده ۱۳۱۷:

هرگاه صلح تابع احکام معاوضه باشد، طرفین از آن اقاله نموده می توانند. در آن صورت مدعی بمدعی و بدل صلح به مدعی علیه تعلق میگیرد.

ماده ۱۳۱۸:

هرگاه صلح متضمن اسقاط بعضی

وی او د تسلیمیدو ترمخه ٲول یائی یوه برخه تلف یا په استحقاق ویور شی، که صلحه د اقرار څخه شوی وی نو مدعی د دعوی کړی شوی شی په ٲول یا یوی برخی په ورکولو مکلف دی او که صلحه د مدعی علیه د انکار یا سکوت څخه شوی وی نو جگړی ته به رجوع کوی.

ماده ۱۳۱۵:

صلحه نسبت هغی حقوقو ته چه ورته شامله ده د کشفوونکی اثر لرونکی ده او ایجادوونکی نده، او دا اثر یواځی د نزاع د موضوع په حقوقو کبسی منحصر دی.

ماده ۱۳۱۶:

د صلحی عبار تونه باید چه په محدود صورت تفسیر شی او موضوع شاملی نزاع ته منسوب وی.

ماده ۱۳۱۷:

که صلحه د معاوضی د حکمونو تابع وی نو دواړه خواوی ورڅخه اقاله کولی شی په هغی صورت کبسی دعوی کړی شوی شی د مدعی پوری اود صلحی بدل د مدعی علیه پوری تعلق نیسی.

ماده ۱۳۱۸:

که صلحه د ځینو حقوقو د ساقٲیدو

حقوق باشد، اقاله در آن جواز ندارد.

متضمنه وه، نواقاله په کښی جواز نه لری.

قسمت سوم
بطلان صلح

درېیم قسمت
د صلحې باطلیدل

ماده ۱۳۱۹:

اعتراض برصلح به سبب غلطی در فهم قانون جواز ندارد.

ماده ۱۳۱۹:

د قانون د فهم د غلطی په سبب پر صلحه اعتراض کول جواز نه لری.

ماده ۱۳۲۰:

صلح در احوال آتی باطل شناخته میشود:

ماده ۱۳۲۰:

صلحه په راتلونکو حالونو کښی باطله گڼل کیږی:

۱- صلح به اقاله، رد بدل صلح، خیار عیب، رویت و به استحقاق بردن یکی از بدلین صلح، باطل میگردد.

۱- صلحه په اقالی، د صلحی د بدل په ردولو، د عیب او د لیدلو په خیار، د دواړو د بدلونو څخه د یوه په استحقاق وړلو سره باطلیږی.

۲- در حال تثبیت تزویر در اوراقیکه صلح بر آن بنا یافته است.

۲- په هغه حالت کښی چه په کومو پانو کښی صلحه په هغی بنا شوی، تزویر ثابت شی.

۳- در حالیکه قبلاً در مورد نزاعیکه صلح شامل آن است، حکم قطعی محکمه صادر گردیده، طرفین یا یکی از ایشان بصدور حکم مذکور علم نداشته باشد.

۳- په هغه حالت کښی چه صلحی ته شاملی موضوع کښی ترمخه د محکمی قطعی حکم صادر شوی وی، او دواړه خواوی او یا د هغوی څخه یوه خوا د ذکر شوی حکم په صادریدلو علم و نه لری.

۱۳۲۱ ماده:

صلحه تجزیه نه قبلوی، د صلحی د اجزاوو څخه د یوه جزء باطلیدل د ټولی صلحی د باطلیدلو سبب کیږی مگر داچه د عقد د متن یا د حالونو څخه دارنگه ظاهره شی چه د عقد دواړو خواوو د عقد د اجزاوو په استقلال یو د بل څخه، موافقه کړی ده.

۱۳۲۱ ماده:

صلح تجزیه را نمی پذیرد، بطلان جزئی از اجزاء صلح سبب بطلان تمامی آن می گردد. مگر اینکه از متن عقد یا حالات چنین ظاهر شود که متعاقدين به استقلال اجزای عقد از يك ديگر موافقه نموده اند.

دوه یم باب

د گټې اخیستلو عقدونه

لومړی فصل

اجاره

باب دوم

عقود انتفاع

فصل اول

اجاره

لومړی قسمت - عمومي حکمونه

لومړی مبحث - د اجارې رکنونه

قسمت اول - احکام عمومي

مبحث اول - ارکان اجاره

۱۳۲۲ ماده:

د اجاری عقد عبارت دی د هغه عین د گټی د تملیکولو څخه چه په اجاره ورکول کیږی، د عین د گټو تملیکول د اجاری ورکوونکی په وسیله، اجاری اخیستونکی ته په داسی عوض صورت مومی چه د بدل قابلیت ولری.

۱۳۲۲ ماده:

عقد اجاره، عبارت است از تمليك منفعت مورد نظر از عینیکه به اجاره داده میشود توسط اجاره دهنده برای اجاره گیرنده بعوضیکه قابلیت بدل را دارا باشد.

۱۳۲۳ ماده:

د اجاری عقد د منقولو او نا منقولو اعیانو په گټو او همدارنگه په جایز کار منعقدی شی.

۱۳۲۳ ماده:

عقد اجاره برمنافع اعیان منقول، غیر منقول و همچنان بر عمل مجاز صورت گرفته می تواند.

ماده ۱۳۲۴:

د اجاری په عقد کښی د عقد د صحت په عمومی شرطونو علاوه د هغه عین ټاکل چه په اجاری ورکول کیږی، او د هغی څخه د گټی اخیستلو ذکر په داسی توگه چه منازعی ته ونه رسیږی، د گټی اخیستلو د مودی بیان او د اجوری اندازه شرط ده، د هغی په غیر د اجاری عقد فاسد گڼل کیږی.

ماده ۱۳۲۴:

در عقد اجاره علاوه بر شروط عمومی صحت عقد، تعیین عینیکه به اجاره داده میشود، ذکر منفعت آن به نحویکه منجر به منازعه نگردد، بیان مدت انتفاع و تعیین مقدار اجرت، شرط می باشد. در غیر آن اجاره فاسد شناخته میشود.

ماده ۱۳۲۵:

که څوک یواځی د مال د اداری واک ولری، نونشی کولی چه د اجاری موده د دری کلونو څخه زیاته وټاکی، که د اجاری موده د دری کلونو څخه زیاته ټاکل شوی وه، دری کلونو ته راکیږی، مگر داچه قانون بل رنگه حکم کړی وی.

ماده ۱۳۲۵:

شخصیکه تنها صلاحیت اداره مال را دارد، نمی تواند مدت اجاره را بیش از سه سال تعیین نماید. اگر مدت اجاره بیش از سه سال تعیین شده باشد، به سه سال تنقیص می یابد. مگر اینکه قانون طور دیگری حکم نموده باشد.

ماده ۱۳۲۶:

د فضولی د اجاری عقد د مالک د اجازی پوری موقوف دی، که مالک قاصر یا حجر کړی شوی وو نو د اجاری د عقد منعقیدل د ولی یا وصی یا قیم د اجازی پوری موقوف دی.

ماده ۱۳۲۶:

عقد اجاره فضولی، به اجازه مالک موقوف است. در صورتیکه مالک قاصر یا محجور بوده و اجرت مطابق اجرت مثل تعیین گردیده باشد، انعقاد اجاره، موقوف به اجازه ولی یا وصی یا قیم میباشد.

ماده ۱۳۲۷:

د دی قانون (۱۳۲۶) مادی د درج شوی عقد اجاره هغه وخت صحیح گڼله

ماده ۱۳۲۷:

اجازه مندرج ماده (۱۳۲۶) این قانون وقتی صحیح شمرده

ميشود كه عاقدین و معقود عليه موجود بوده و بدل اجاره غير از پول نقد باشد.

ماده ۱۳۲۸:

(۱) احكام متعلق به خيار شرط، رويت و عيب، در مورد عينيكه به اجاره داده ميشود، قابل رعايت ميباشد.

(۲) در مورد بدل اجاره احكام متعلق به خيار تفریق، صفقه عقد، وصف ثمن، غبن، تفرير وصف، خیانت و تعیین، رعايت می گردد.

ماده ۱۳۲۹:

هرگاه برای هریکی از اجاره دهنده واجاره گیرنده خيار شرط شده باشد، عقد اجاره بافسخ هر يك که در داخل ميعاد صورت گیرد، فسخ میگردد. هر يك که اجازه دهد حق خيار او ساقط ميشود و خيار ديگر تا زمان انقضای مدت به حال خود باقی می ماند.

ماده ۱۳۳۰:

مدت خيار از وقت عقد ومدت اجاره از زمان سقوط خيار آغاز میگردد.

کیري چه د عقد دواړه خواوی او په کوم شی چه عقد شوی موجود وی او د اجاری بدل د نقدو پیسو په غیر بل شی وی.

ماده ۱۳۲۸:

(۱) هغه عين چه په اجاری ورکول کیري د هغی په باره کښی د شرط، د لیدلو او د عیب د خیارونو پوری مربوط حکمونه مراعات کیري.

(۲) د اجاری د بدل په باره کښی د جدایی خيار، د صفقی عقد، د ثمن صفت، د غبن، د تفرير وصف، د خیانت او د ټاکلو پوری مربوط حکمونه مراعات کیري.

ماده ۱۳۲۹:

که هر یوه اجاری ورکونکی او اجاری اخیستونکی ته خيار شرط شوی وه نو که هر یو د شرط په مودی کښی د ننه د اجاری عقد فسخ که، فسخ کیري، او که هر یو د عقد اجازه ورکړه د هغه دخيار حق ساقطیري، او د بل خيار، د مودی د تیریدو تر وخته پوری پخپل حال پاتی کیري.

ماده ۱۳۳۰:

د خيار موده د عقد له وخته او د اجاری موده د خيار د ساقطیدو له

مگر اینکه طور دیگری موافقه بعمل آمده باشد.

ماده ۱۳۳۱:

اجاره حصه مشاع، برای شریک یا غیر شریک جواز دارد.

ماده ۱۳۳۲:

هرگاه عین، بعد از عقد به مشاع تبدیل شود عقد را فاسد نمیسازد.

مبحث دوم - عینیکه به اجاره داده میشود

ماده ۱۳۳۳:

(۱) اجاره عینیکه انتفاع از آن بدون از بین رفتن عین ممکن نباشد، جواز ندارد.

(۲) اجاره برعمل وقتی جایز است که عمل مجاز بوده و اجیر به انجام آن قانوناً مکلف نباشد.

(۳) اجاره چیزیکه منفعت گرفتن از آن بطور حقیقی یا حکمی ناممکن باشد، باطل است.

ماده ۱۳۳۴:

هرگاه عین از طرف شخص مستحق منفعت، به اجاره داده شده باشد، به انقضای حق منفعت در حالیکه

وخته پیل کیبری، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده ۱۳۳۱:

د شریکی حصی اجاره، شریک ته او هم بل چا ته جواز لری.

ماده ۱۳۳۲:

که عین د عقد څخه وروسته شریک شی عقد نه فاسده وی.

دوه یم مبحث - هغه عین چه په اجارې ورکول کیبری

ماده ۱۳۳۳:

(۱) د هغه عین اجاره چه ورڅخه گټه اخیستل بی د عین د مینځه تللو څخه ممکنه نه وی، جواز نه لری.

(۲) په کار کولو اجاره هغه وخت جواز لری چه کار روا وی او اجیر د قانون له حیثه د هغی په کولو مکلف نه وی.

(۳) د هغی شی اجاره چه گټه اخیستل ورڅخه په حقیقی یا حکمی توگه ناممکن وی، باطله ده.

ماده ۱۳۳۴:

که عین د هغه چا له خوا چه د هغی د گټی مستحق دی په اجاری ورکول شو، نو که د گټی اخیستلو د حق موده تیره

مالك اجازہ ندهد، اجارہ خاتمہ می یابد. مشروط بر اینکه مدت معینہ ابلاغ تخلیہ و موعد لائم برای نقل محصول زمین زراعتی رعایت شود.

ماده ۱۳۳۵:

اجارہ گیرنده حق خیار رویت را در خلال مدت معینہ دارا می باشد. اما اجارہ دهنده ایکه قبل از دیدن عین آنرا به اجارہ میدهد، این حق را ندارد.

ماده ۱۳۳۶:

هرگاه شخص عینی را که قبلاً دیده است به اجارہ بگیرد، حق خیار او ساقط میشود. مگر اینکه عین مذکور از حالت سابق تغییر یافته باشد.

ماده ۱۳۳۷:

حق خیار رویت اجارہ گیرنده در احوال آتی ساقط می گردد:

۱- در حال اقرار اجارہ گیرنده در عقد برویت عین که به اجارہ داده میشود.

۲- در حال وصف عین در عقد که قایم مقام رویت شده

شوه او د عین مالک اجازہ ورنه کره، اجارہ پای ته رسیبری. خو په دی شرط چه د تخلیه کولو د خبرتیا تاکلی موده او د کرهڼی د ځمکی د حاصلاتو د نقلولو دپاره لازمه موده مراعات شی.

ماده ۱۳۳۵:

اجارہ اخیستونکی د تاکلی مودی په اوږدو کښی د لیدلو د خیار حق لری، اما اجارہ ورکوونکی که د اجاری ورکولو تر مخه عین نه وولیدلی نو د لیدلو د خیار حق نه لری.

ماده ۱۳۳۶:

که څوک داسی عین په اجاری واخلي چه تر مخه ئی لیدلی وی نو د خیار حق ئی ساقطیږی، مگر داچه ذکر شوی عین د پخوانی حالت څخه تغییر کړی وی.

ماده ۱۳۳۷:

د اجاری اخیستونکی د لیدلو د خیار حق په راتلونکو حالونو کښی ساقطیږی:

۱- د عقد په وخت کښی د اجاری اخیستونکی په دی اقرار چه کوم شی په اجاری ورکول کیږی مالیدلی دی.

۲- د عقد په وخت کښی داسی صفت چه د لیدلو قایم مقام کیدای شی، او

میتواند و اثبات عین به وصف مذکور.

چه د عین ثابتول په ذکر شوی صفت کیږی.

۳- در حال صدور چنان قول یا فعل از طرف اجاره گیرنده که خیار را باطل سازد.

۳- په هغی حالت کښی چه د اجاری اخیستونکی څخه داسی قول یا فعل صادر شی چه خیار باطلوی.

۴- در حال گذشتن وقت کافی ایکه اجاره گیرنده برویت عین قادر بوده (بدون آنکه آنرا دیده باشد).

۴- د یو کافی وخت تیریدل چه په هغی کښی اجاره اخیستونکی د عین په لیدلو قدرت پیدا کولو (که څه هم هغه ئی نه وی لیدلی).

۵- در حال وفات اجاره گیرنده.

۵- د اجاری اخیستونکی د مړینی په حالت کښی.

مبحث سوم - اجرت

درېیم مبحث - اجوره

ماده ۱۳۳۸:

ماده ۱۳۳۸:

(۱) اجرت، پول نقد، مال، منفعت یا تعهد مجاز تعیین شده می تواند.

(۱) اجوره نقدی پیسی، مال، گتیه یا جایز تعهد ټاکل کیدای شی.

(۲) غبن فاحش در اجرت مسمی به اجرت مثل آن تعدیل میشود، تعیین اجرت مثل از طریق مراجع ذیصلاح و یا به حکم محکمه صورت میگیرد.

(۲) که په مسمی شوی اجورې کې فاحش غبن شوی وو نو په مثلی اجوری تعدیلېږی. د مثلی اجرت ټاکل د واک لرونکو مراجعو له خوا او یا د محکمی په حکم صورت مومی.

ماده ۱۳۳۹:

ماده ۱۳۳۹:

تجدید اجرت مطابق استعمال عینیکه به اجاره داده میشود، جواز دارد.

د اجوری نوی والی د هغه عین د استعمال سره سم چه په اجاری ورکول کیږی جواز لری.

۱۳۴۰ ماده:

اجوره د گټې په حاصلیدلو او یا په هغی قادریدلو لارمیری.

ماده ۱۳۴۰:

اجرت به حصول منفعت یا قادر شدن به آن، لارم میگردد.

۱۳۴۱ ماده:

د اجوری تعجیل او تأجیل او په ټاکلو وختونو کښی دننه د قسطونو په صورت د هغی ورکول جواز لری.

ماده ۱۳۴۱:

تأجیل و تعجیل اجرت و پرداخت آن به اقساط بداخل اوقات معین، جواز دارد.

۱۳۴۲ ماده:

که د اجوری په ورکولو کښی تعجیل شرط شوی وو نواجاره اخیستونکی مکلف دی چه هغه د عقد په وخت کښی ورکی او اجاره کوونکی کولی شی چه د اجوری د تسلیمیدو تر وخته پوری د عین د تسلیمیدو څخه ځان وژغوری.

ماده ۱۳۴۲:

هرگاه تعجیل پرداخت اجرت شرط شده باشد، اجاره گیرنده مکلف است آنرا هنگام عقد بپردازد و اجاره دهنده می تواند از تسلیم عین به اجاره گیرنده، تازمان دریافت اجرت امتناع ورزد.

۱۳۴۳ ماده:

که د اجوری تأجیل شرط شوی وو، نو که عقد د اعیانو په گټو شوی وو، اجاره ورکوونکی مکلف دی چه عین اجاره اخیستونکی ته تسلیم کی، په دی صورت کښی اجوره د مودی د رسیدو تر مخه نه لارمیری.

ماده ۱۳۴۳:

هرگاه تأجیل اجرت شرط شده باشد، اجاره دهنده مکلف است درحالیکه عقد برمنافع اعیان صورت گرفته باشد، عین را به اجاره گیرنده تسلیم دهد. در این صورت اجرت قبل از رسیدن موعد، لارم نمی گردد.

۱۳۴۴ ماده:

بی له دی چه د اجوری د کمیت او کیفیت په باره کښی د اجاری ورکوونکی له خوا موافقه شوی وی،

ماده ۱۳۴۴:

هرگاه اجاره گیرنده بدون آنکه در مورد کمیت و کیفیت اجرت از جانب اجاره دهنده موافقه بعمل آمده

باشد، عینی را که به اجاره داده میشود قبض نموده مورد استفاده قرار دهد، اجرت مثل بروی لآزم می گردد.

که به اجاری اخیستونکی هغه عین چه په اجاری ورکول کیږی قبض کړي او گټه ور څخه واخلي نو ورباندی مثلی اجوره لآزمیږی.

مبحث چهارم - مدت

څلورم مبحث - موده

ماده ۱۳۴۵:

مدت اجاره از تاریخیکه در عقد تعیین گردیده، آغاز می یابد. در حال عدم تعیین از تاریخ عقد اعتبار داده میشود.

ماده ۱۳۴۵:

د اجاری موده د هغی نېټې څخه چه په عقد کښی ټاکل شوی پیل کیږی، او که نه وه ټاکل شوی نو د عقد د نېټې څخه اعتبار لری.

ماده ۱۳۴۶:

هرگاه مدت اجاره در عقد تصریح نشده باشد، اجاره برای مدت معیننه پرداخت اجرت مطابق به عرف جاریه در عین مورد اجاره، اعتبار داده شده، با ختم این مدت اجاره منتهی میشود. مشروط براینکه قبل از نصف اخیر مدت معیننه پرداخت اجرت، راجع به تخلیه، ابلاغ صورت گرفته باشد.

ماده ۱۳۴۶:

که په عقد کښی د اجاری موده نه وی تصریح شوی نو اجاری ته د اجوری د ورکولو د ټاکلی مودی دپاره د جاری عرف سره سم د اجاری په عین مورد کښی اعتبار ورکول کیږی، ددی مودی په پای ته رسیدو سره اجاره آخرته رسیږی، خو په دی شرط چه د ټاکلی مودی د اجوری د ورکولو د آخر نیمائی ترمخه د تخلی په باره کښی خبرتیا صورت موندلی وی.

قسمت دوم
آثار اجاره

دوه یم قسمت
داجاری آثار

ماده ۱۳۴۷:

اجاره دهندۀ بعد از قبض اجرت

ماده ۱۳۴۷:

اجاره ورکوونکی وروسته له دی چه

معينه ايکه تعجيل آن شرط گذاشته شده، مکلف است عيني را که به اجاره داده ميشود با ساير ملحقات آن به اجاره گيرنده مطابق به موافقه قبلي به نحویکه قابليت حصول منفعت از آن مطابق طبيعت عين مورد اجاره ممکن باشد، تسليم دهد.

ماده ۱۳۴۸:

(۱) هرگاه عينيکه به اجاره داده ميشود، در حالي تسليم داده شود که قابليت انتفاع مورد نظر، از عقد اجاره را نداشته يا حصول انتفاع از آن توأم با نقص بزرگ باشد، اجاره گيرنده می تواند فسخ عقد يا تنقيص اجرت را به اندازه نقص در انتفاع، مطالبه نمايد.

(۲) اجاره گيرنده در هر دو حالت فوق، می تواند حسب اقتضاء مطالبه تعويض نمايد.

هغه ته ٲاکلی اجوره چه تعجيل ئی شرط اينبودل شوی قبض کی، نو مکلف دی هغه عين چه به اجاره ورکول کيری د هغی د نورو ملحقاتو سره اجاری ورکونکی ته د پخوانی موافقی سره سم په داسی توگه چه د هغی څخه د گټی حاصلولو قابليت د اجاری د مورد د عين د طبيعت سره سم ممکن وی، تسليم کی.

ماده ۱۳۴۸:

(۱) که هغه عين چه په اجاره ورکول کيری په داسی حالت کښی تسليم کړی شی چه د اجاری د عقد له نظره د گټی اخیستلو قابليت ونه لری او يا د هغی څخه د گټی اخیستل د لوی نقصان سره يوځای وی، نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کيدو يا په گټی اخیستلو کښی د نقص په اندازی د اجوری د کموالی غوښتنه وکی.

(۲) اجاره اخیستونکی په دواړو پورتنیو حالونو کښی کولی شی چه د اقتضاء سره سم د تعويض غوښتنه وکی.

ماده ۱۳۴۹:

که هغه عین چه په اجاری ورکول کیږی په داسی حالت کښی وی چه د هغی له پلوه د اجاری اخیستونکی صحت یا د هغه اشخاصو صحت چه د هغه سره یوځای ژوند کوی یا د هغه د مستخدمینو او کارگرانو صحت د لوی خطر سره مخامخ شی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کولو غوښتنه وکی، که څه هم ترمخه د دی حق څخه تیر شوی وی.

ماده ۱۳۴۹:

هرگاه عینیکه به اجاره داده میشود، در حالتی قرار داشته باشد که از ناحیه آن صحت اجاره گیرنده یا کسانیکه با او یکجا زندگی میکنند و یا صحت مستخدمین یا کارگران او را بخطر بزرگ مواجه سازد، اجاره گیرنده می تواند فسخ عقد را مطالبه کند، گرچه قبلاً از این حق صرف نظر نموده باشد.

ماده ۱۳۵۰:

هغه عین چه په اجاری ورکول کیږی د هغی د تسلیمیدو د التزام په باره کښی هغه حکمونه مراعات کیږی چه د عین مبیعی د تسلیمیدو د التزام په باره کښی مراعات کیږی.

ماده ۱۳۵۰:

در مورد تعهد به تسلیم عینیکه به اجاره داده میشود، احکامی رعایت میشود که در مورد تعهد به تسلیم مبیعه، قابل رعایت میباشد.

ماده ۱۳۵۱:

اجاره ورکونکی په عین اجاره ورکول شوی شی د هغی نقصانونو په اصلاح کولو او ترمیمولو مکلف دی چه د هغه څخه د مقصودی گټی اخیستلو د اخلال باعث کیږی.

ماده ۱۳۵۱:

اجاره دهندہ به اصلاح و ترمیم نواقص عایده بر عین اجاره داده شده که باعث اخلال منفعت مقصوده از آن گردد، مکلف میباشد.

ماده ۱۳۵۲:

(۱) که اجاره ورکونکی د دی قانون د (۱۳۵۱) مادی د درج شوی اصلاح کولو او ترمیمولو څخه ځان وژغوری نو

ماده ۱۳۵۲:

(۱) هرگاه اجاره دهندہ از ترمیم و اصلاح مندرج ماده (۱۳۵۱) این قانون امتناع ورزد،

اجاره گیرنده می تواند اجاره را فسخ یا شخصاً به اجازه محکمه به ترمیم و اصلاح آن پرداخته بعداً متناسب به اندازه مصرف بالای اجاره دهنده رجوع و یا از اندازه اجرت وضع نماید.

(۲) اجاره گیرنده می تواند در عین مورد اجاره بدون اجازه محکمه، ترمیمات عاجل و بسیطی را انجام دهد که اجاره دهنده بعد از اخطار در موعد مناسب به انجام آن نپردازد. اجاره گیرنده مصارف ترمیم را مطابق به اسناد مصرف از اجرت وضع میکند.

ماده ۱۳۵۳:

تکالیف محصول و مالیه برعین ایکه به اجاره داده میشود، بدوش اجاره دهنده است. اما قیمت آب، برق و هر آنچه که به استعمال شخص متعلق است، بدوش اجاره گیرنده میباشد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۱۳۵۴:

(۱) هرگاه عین اجاره داده شده در

اجاره اخیستونکی کولی شی چه اجاره فسخ کی یا پخپله د محکمی د اجازی وروسته د هغی اصلاح کولو او ترمیمولو ته اقدام وکی او بیاد مصرف د اندازی په تناسب اجاری و رکوونکی ته رجوع وکی او یا یی د اجوری خخه وضع کی.

(۲) اجاره اخیستونکی کولی شی د اجاری په عین مورد کینی بی د محکمی د اجازی خخه عاجل او بسیط ترمیمونه وکی او دا په هغه صورت کینی چه په اجاره و رکوونکی د خبرتیا وروسته په مناسب وخت کینی هغه نه وی ترسره کری. اجاره اخیستونکی به د اصلاح کولو او ترمیمولو مصرفونه د مصرف د سندونو سره سم د اجوری خخه وضع کوی.

ماده ۱۳۵۳:

هغه عین چه په اجاره و رکول کیبری د هغی د محصول او مالیی تکلیفونه د اجاری و رکوونکی په غاړه دی. اوبه او بریښنا اونور هغه شه چه د شخص د استعمال پوری مربوط وی د اجاری اخیستونکی په غاړه دی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۳۵۴:

(۱) که عین اجاره شوی شی د اجاری د

اثناء مدت اجاره کاملاً از بین برود
اجاره خود به خود فسخ میشود.

(۲) در صورتیکه جزئی از عین از بین رفته یا عین در حالتی قرار گیرد که قابلیت انتفاع مقصوده، از عقد اجاره را نداشته یا نقص بزرگ بر انتفاع عاید شود و در آن اجاره گیرنده قصوری نداشته باشد، در حالیکه اجاره دهنده در موعد مناسبی به اعاده آن بحالت اولی نپردازد، اجاره گیرنده می تواند حسب احوال تنقیص اجرت یا فسخ اجازه را مطالبه نماید، بدون اینکه حق اقدام وی را در ترمیم و اصلاح مطابق حکم مندرج ماده (۱۳۵۲) این قانون اخلال نموده باشد.

(۳) در هر دو حالت فوق اگر اجاره دهنده در مورد از بین رفتن یا نقصان عین قصوری نداشته باشد، اجاره گیرنده نمی تواند مطالبه تعویض نماید.

ماده ۱۳۵۵:

اجاره گیرنده نمی تواند اجاره

مودی په اوږدو کښی پوره د مینځه لارشی، اجاره د خپله ځانه فسخ کیږی.

(۲) په هغه صورت کښی چه د عین یو جزء د مینځه تللی وی یا عین په داسی حالت کښی قرار ونیسی چه د اجاری د عقد څخه د قصد کره شوی گټی د اخیستلو قابلیت ونه لری یا گټی اخیستلو ته داسی لوی نقصان ورسیرې چه په هغی کښی اجاره اخیستونکی قصور ونه لری، نو که اجاره ورکوونکی په مناسب وخت کښی لومړنی حالت ته د هغی اعاده کولو ته اقدام ونه کی، اجاره اخیستونکی کولی شی د حالونو سره سم د اجوری د کموالی یا د اجاری د فسخ کیدو غوښتنه وکی. بی له دی چی په اصلاح کولو او ترمیمولو کی د هغه د اقدام حق ددی قانون د (۱۳۵۲) مادی د درج شوی حکم سره سم اخلال کی.

(۳) ددی مادی په دواړو پورتنیو حالتونو کښی که اجاره ورکوونکی د عین د مینځه تلولو یا نقصان کښی قصور و نه لری نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی د تعویض غوښتنه وکی.

ماده ۱۳۵۵:

اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه

دهنده را از اجرای ترمیمات عاجل که برای حفاظت عین ضروری باشد، منع نماید. اگر اجرای چنین اعمال باعث اخلال حصول منفعت گردد، اجاره گیرنده می تواند فسخ اجاره یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید و در صورتیکه اجاره گیرنده تا ختم اعمال مذکور در عین اجاره داده شده باقی بماند، حق وی در مطالبه تنقیص اجرت و فسخ ساقط میشود.

ماده ۱۳۵۶:

اجاره دهنده نمی تواند، در مدت اجاره، به انتفاع اجاره گیرنده از عینیکه به اجاره داده شده تعرض نماید، یا در آن تغییری وارد کند که مانع انتفاع از عین یا باعث اخلال حصول منفعتی گردد که اجاره روی آن عقد شده است.

ماده ۱۳۵۷:

اجاره دهنده نه تنها از اعمالیکه از طرف وی یا مربوطین او سر می زند، ضامن شناخته میشود، بلکه از هر تعرضیکه بنا بر اسباب قانونی اجاره گیرنده دیگر یا شخص دیگری که از او

اجاره ورکونکی د هغی عاجلو ترمیمونو د اجراء کولو خخه منعی کی چه د عین د ساتنی دپاره ضروری وی، که د داسی کارونو اجراء کول د گتهی داخیستلو د اخلال باعث شی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د اجاری د فسخ کیدو یا د اجوری د کموالی غوښتنه وکی. په هغه صورت کښی چه اجاره اخیستونکی د ذکر شوو کارونو تر پایه پوری په عین اجاره شوی کښی پاتی شی نو د هغه حق د اجوری د کموالی او د فسخ کیدو په غوښتنه کښی ساقطیږی.

ماده ۱۳۵۶:

اجاره ورکونکی نه شی کولی چه د اجاری په مودی کښی د اجاری اخیستونکی د هغی شی خخه په گتهو اخیستلو تعرض وکی چه په اجاری ورکول شوی دی او یا په هغی کښی داسی تغییر راوړی چه د عین خخه د گتهی اخیستلو د اخلال باعث شی چه اجاره د هغی په اساس عقد شوی ده.

ماده ۱۳۵۷:

اجاره ورکونکی نه یواځی د هغی اعمالو ضامن گڼل کیږی چه د هغه له خوا یا د هغه د مربوطینو له خوا کیږی بلکه د هر هغه تعرض خخه چه د قانونی سببونو په اساس بل اجاره

کسب حق نموده برعينیکه به اجاره داده شده بعمل می آید، نیز ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۳۵۸:

هرگاه شخص ديگري چنان حقی را دعوی نماید که با حقوق اجاره گیرنده متعارض واقع شود، اجاره گیرنده مکلف است اجاره دهنده را به مقابله به دعوی اطلاع دهد. اگر در نتیجه دعوی اجاره گیرنده از انتفاع عین محروم گردد، می تواند اجاره را فسخ و حسب اقتضاء تعویض را نیز مطالبه کند.

ماده ۱۳۵۹:

(۱) هرگاه عین که به اجاره داده شده غصب شود، و اجاره گیرنده قادر نباشد تا دست غاصب را رفع نماید، می تواند عقد را فسخ و تعویض را مطالبه نماید.

(۲) اگر اجاره گیرنده در رفع دست غاصب با وجود امکان تقصیر ورزیده و به اجاره دهنده از وقوع غصب اطلاع ندهد، اجرت ساقط

اخیستونکی یا بل کوم شخص چه په اجاره شوی عین باندی ئی د هغه خخه حق کسب کړی هم ضامن گڼل کېږی.

ماده ۱۳۵۸:

که بل څوک د داسی حق دعوی وکی چه د اجاری اخیستونکی د حقوقو سره متعارض واقع شی نو اجاره اخیستونکی مکلف دي چه اجاره ورکوونکي ته د دعوی د مقابلی په غرض خبرتیا ورکی. که د دعوی په نتیجی کښی اجاره اخیستونکی د عین د گټی اخیستلو خخه محروم شی، نو کولی شی چه اجاره فسخه کی او داقتضاء سره سم د تعویض غوښتنه هم وکی.

ماده ۱۳۵۹:

(۱) که هغه عین چه په اجاره ورکول شوی دی غصب شی او اجاره اخیستونکی د دی توان ونه لری چه د غصبوونکی لاس د هغی خخه پورته کی، نو کولی شی چه عقد فسخ او د تعویض غوښتنه وکی.

(۲) که اجاره اخیستونکی د غصبوونکی د لاس په پورته کیدو کښی سره د دی چه امکان ئی هم وی قصور وکی او اجاری ورکوونکی ته د غصب د واقع کیدو خخه خبرتیا ورنه

نمی‌گردد، اما می‌تواند تعویض را از غاصب مطالبه کند.

ماده ۱۳۶۰:

اجاره دهنده از عیوبیکه مانع ارتفاع از عین که به اجاره داده میشود یا نقص کلی بر ارتفاع وارد نماید ضامن شناخته میشود، اجاره دهنده از عیوبیکه قبلاً اجاره گیرنده خود هنگام عقد به آن علم داشته یا به آسانی از آن علم آوری نموده می‌توانست ضامن شناخته نمی‌شود، مگر اینکه اجاره دهنده عین اجاره شده را خالی از عیب اعلام کرده باشد.

ماده ۱۳۶۱:

هرگاه برعین اجاره شده چنان عیبی موجود شود که مستوجب ضمان گردد، اجاره گیرنده میتواند فسخ عقد یا تنقیص اجرت را با تعویض در حالیکه از آن ضرری بوی عاید شده باشد مطالبه نماید، مگر اینکه اجاره دهنده ثابت سازد که از وجود عیب علم

کی، نو اجاره نه ساقطی پی‌خو کولی شی چه د غصبوونکی خخه د تعویض غوونبته وکی.

ماده ۱۳۶۰:

اجاره ورکونکی دهغه عیبونو چه دعین اجاره شوی شی خخه دگتی داخیستلو مانع گرخی یا گتی اخیستلو ته کلی نقص پیدا کی، ضامن گنل کیبری. اجاره ورکونکی د هغی عیبونو چه ترمخه ئی د هغی خخه اجاره اخیستونکی ته خبرتیا ورکری، یا پخپله اجاره اخیستونکی د عقد په وخت کنبی په هغی علم لرلو یائی په آسانتیا سره کولی شو چه په هغی علم راوری، نو ضامن نه گنل کیبری، مگر داچه اجاره ورکونکی عین اجاره شوی شی د عیب خخه خالی اعلام کری وی.

ماده ۱۳۶۱:

که د اجاره شوی شی په عین داسی عیب موجود شی چه د ضمان ایجابوونکی وی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو یا د اجوری د کموالی د تعویض سره غوونبته وکی خو په دی شرط چه د هغی خخه ورته ضرر رسیدلی وی او که اجاره ورکونکی ثابتته کی چه د عیب د وجود خخه ئی علم نه لرلو نو

مسوول نه گنل کیری.

نداشته است.

۱۳۶۲ ماده:

ماده ۱۳۶۲:

(۱) که خو اشخاص یو عین په اجاری واخلی نو هغه چاته ترجیح ورکول کیری چه عین ئی بی له غش څخه تر ټولو اول تصرف کړی وی. په هغه صورت کښی چه د اجاره کوونکو څخه یوه د اجاره شوی عقار د تصرف څخه ترمخه، د بل اجاره اخیستونکی له خوا یا د اجاری د عقد دنوی والی ترمخه، عقد په ښه نیت ثبت کړی وی پر نورو د وړاندی والی حق لری.

(۱) هرگاه چند شخص عین واحدی را به اجاره بگیرند، به شخص ترجیح داده میشود که بدون غش عین را از همه اولتر متصرف شده باشد. در صورتیکه یکی از اجاره گیرندگان قبل از تصرف عقار اجاره شده از طرف اجاره گیرنده دیگر، یا قبل از تجدید عقد اجاره، عقد را با حسن نیت به ثبت رسانیده باشد، بر دیگران مقدم شناخته میشود.

(۲) که د یوه اجاره کوونکی د ترجیح سبب پیدا نه شو نو هغوی کولی شی چه د تعویض غوښتنه وکی.

(۲) اگر سبب ترجیح یکی از اجاره گیرندگان موجود نباشد، می توانند تعویض را مطالبه نمایند.

۱۳۶۳ ماده:

ماده ۱۳۶۳:

که د یوی دولتی اداری د قانونی عمل په اساس د اجاره شوی عین گټو اخیستلو ته لوی نقصان ورسیدلو نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه د عقد د فسخ کیدو یا د اجوری د کموالی غوښتنه وکی. که د دولتی اداری عمل د داسی سببونو څخه پیدا شوی وی چه اجاره ورکوونکی په هغی کښی مسوولیت ولری، نو د اجاره اخیستونکی له خوا د تعویض غوښتنه هم جواز لری، مگر داچه د هغی په

هرگاه بنا بر عمل قانونی اداره دولتی، نقص بزرگ در انتفاع از عین اجاره شده وارد شود، اجاره گیرنده میتواند فسخ عقد یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید. در صورتیکه عمل اداره دولتی، ناشی از اسبابی باشد، که اجاره دهنده در آن مسوولیت داشته باشد. طلب تعویض از طرف اجاره گیرنده، نیز جواز دارد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه

خلاف موافقه شوی وی.

صورت گرفته باشد.

ماده ۱۳۶۴:

که اجاره ورکونکی په غش سره د ضمان سبب پټ کړی وی نو هره نوعه موافقه چه د تعرض یا عیب څخه د اجاره ورکونکی د ضمانت د معافیت یا محدودیت متضمنه وی اعتبار نه لری.

ماده ۱۳۶۴:

هرگاه اجاره دهنده بصورت غش سبب ضمان را مخفی نموده باشد، هر نوع موافقه ای که متضمن معافیت یا محدودیت ضمانت اجاره دهنده از تعویض یا عیب باشد، اعتبار ندارد.

ماده ۱۳۶۵:

د هغی گټی د استحقاق څخه تیری چه د عقد په اساس ثابت شوی جواز نه لری.

ماده ۱۳۶۵:

تجاوز از استحقاق منفعتیکه به اساس عقد ثابت گردیده، جواز ندارد.

ماده ۱۳۶۶:

اجاره اخیستونکی د اجاره شوی شی د عین څخه په داسی توگه گټه اخیستی شی چه پری موافقه شوی وی. که ترمخه موافقه نه وی شوی نو جاری عرف اعتبار لری.

ماده ۱۳۶۶:

اجاره گیرنده از عین اجاره شده بنحوی منفعت می برد که به آن موافقه بعمل آمده باشد. در صورت عدم موافقه قبلی عرف جاریه اعتبار دارد.

ماده ۱۳۶۷:

اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجاره شوی شی په عین کبسی داسی تغییر راوړی چه ورڅخه ضرر پیدا شی، که د التزام د حدودو څخه تیری وشو نو اجاره اخیستونکی په لومړنی حالت د عین په اعاده کولو او د اقتضاء په حالت کبسی د هغی په

ماده ۱۳۶۷:

اجاره گیرنده، نمی تواند در عین اجاره شده چنان تغییری را وارد نماید که از آن ضرری عاید شود. در صورت تجاوز از حدود تعهد، اجاره گیرنده به اعاده عین بحالت اولی و تعویض در حال اقتضای آن

تعویض مکلفید ای شی.

مکلف شده می تواند.

ماده ۱۳۶۸:

د اوبو رسولو، گاز، بریبننا، تیلیفون، رادیو او داسی نور آلو نصبول د اجاره اخیستونکی له خوا چه دهغی خخه د اجاره شوی شی عین ته ضرر ونه رسیبری جواز لری.

ماده ۱۳۶۸:

نصب آلات آبرسانی، گاز، برق، تیلیفون، رادیو و امثال آن، در عین اجاره شده از طرف اجاره گیرنده بنحویکه از آن ضرری بعین مذکور عاید نشود، جواز دارد.

ماده ۱۳۶۹:

اجاره اخیستونکی په جزئی ترمیمونو چه عرف ئی ایجابوی مکلف دی، مگر دا چه موافقه دهغی په خلاف شوی وی.

ماده ۱۳۶۹:

اجاره گیرنده به ترمیمات جزئی ایکه عرف ایجاب نماید، مکلف می باشد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۱۳۷۰:

کوم اصلاحات چه اجاره اخیستونکی د اجاره ورکونکی په اجازه د اجاره شوی شی په عین کبسی د خرابیدو خخه دهغی د بڼه والی او ساتنی دپاره کپی دی دهغی مصرفونه د اجاره ورکونکی خخه غوښتلی شی که خه هم رجوع کول نه وی شرط شوی. که اصلاح کول د اجاره اخیستونکی د گتو د تأمین د پاره وی، نو د رجوع کولو حق نه لری، مگر دا چه رجوع کول شرط شوی وی.

ماده ۱۳۷۰:

اصلاحاتی را که اجاره گیرنده به اجازه اجاره دهنده در عین اجاره شده به غرض بهبود و حفاظت آن خرابی آن بعمل آورد، مصارف آنرا از اجاره دهنده مطالبه کرده میتواند. گرچه رجوع شرط نشده باشد. اگر اصلاح عاید، به تأمین منافع اجاره گیرنده باشد، حق رجوع را ندارد، مگر اینکه رجوع شرط شده باشد.

ماده ۱۳۷۱:

د اجاره شوی شی عین د اجاره

ماده ۱۳۷۱:

عین اجاره شده نزد اجاره

گیرنده امانت شمرده شده به اتمام آن مکلف و از تلف شدن و نقصانیکه ناشی از استعمال عادی نباشد، مسوول می باشد.

ماده ۱۳۷۲:

اجاره گیرنده مکلف است از هر امریکه ایجاب مداخله اجاره دهنده را نماید، ویرا مطلع سازد.

ماده ۱۳۷۳:

(۱) اجاره گیرنده مکلف است اجرت معینه را در مواعیدیکه به آن موافقه بعمل آمده بپردازد. در صورت عدم موافقه قبلی به عرف محل در مورد زمان پرداخت، اعتبار داده میشود.

(۲) پرداخت اجرت در اقامتگاه اجاره گیرنده صورت میگیرد، مگر اینکه عرف یا موافقت طرفین طور دیگری حکم نموده باشد.

ماده ۱۳۷۴:

پرداخت يك قسط اجرت، قرینه تادیه سایر اقساط قبلی تلقی می شود، تا آنکه دلیلی به خلاف آن ظاهر شود.

اخیستونکی سره امانت گنهل کپری د هگی په پاملرنه مکلف دی او د هگی تلفیدو او نقصان څخه چه د عادی استعمال څخه نه وی پیدا شوی، مسوول دی.

ماده ۱۳۷۲:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه هر هغه څه چه د اجاره ورکونکی د مداخلی ایجاب کوی هغه ته خبرتیا ورکی.

ماده ۱۳۷۳:

(۱) اجاره اخیستونکی مکلف دی تا کالی اجوره په هگی موده کبسی چه پری موافقه شوی اداء کی. که ترمخه موافقه نه وی شوی نو د اداء کولو د مودی دپاره د ځای عرف اعتبار لری.

(۲) د اجوری ورکول د اجاری اخیستونکی په استوگنځی صورت مومی مگر دا چه عرف یا د دواړو خواوو موافقه بل رنگه حکم وکی.

ماده ۱۳۷۴:

د اجوری دیوه قسط اداء کول د نورو پخوانیو قسطونو د اداء کولو قرینه ده ترڅو چه د هگی په خلاف دلیل ظاهر شی.

ماده ۱۳۷۵:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه د اجاری د مودی په پای کبسی د اجاره شوی شی عین بیرته ورکی، که هغه ذکر شوی عین بی موجه پخپل تصرف کبسی وساتی د هغی اندازی د تعویض په ورکولو چه په هغی کبسی د ذکر شوی عین د اجاری قیمت مراعات شی او د تاوان د جیبری په ورکولو، اجاره ورکونکی ته ملزمیږی. که داساته د اضطرار په اساس یا د داسی سبب په اساس وی چه اجاره اخیستونکی په هغی کبسی مداخله ونه لری نو د مثلی اجرت په ورکولو اجاره ورکونکی ته مکلف دی.

ماده ۱۳۷۵:

اجاره گیرنده در ختم مدت اجاره برد عین اجاره شده مکلف میباشد. در صورتیکه وی عین مذکور را بدون موجب در تصرف خود نگهدارد، پرداخت تعویضیکه در اندازه آن، قیمت اجاره عین مذکور، رعایت شود و پرداخت جبران خساره، به اجاره دهنده ملزم میگردد. اگر این نگهداشت بنا بر اضطرار یا سببی باشد که اجاره گیرنده در آن دخیل نباشد، به پرداخت اجرت مثل به اجاره دهنده مکلف می باشد.

ماده ۱۳۷۶:

(۱) اجاره اخیستونکی مکلف دی اجاره شوی عین په هغه توگه بیرته ورکی چه تسلیم شوی وو، هغه تلفیدل یا نقصان چه اجاره اخیستونکی په هغی کبسی دخیل نه وی د دی حکم څخه مستثنی دی.

ماده ۱۳۷۶:

(۱) اجاره گیرنده به رد عین اجاره شده به نحویکه تسلیم گردیده، مکلف می باشد. به استثنای اتلاف یا نقصانیکه اجاره گیرنده در آن دخیل نباشد.

(۲) که د اجاره شوی عین تسلیمیدل

بی د هغی د صفتونو د شرحی څخه صورت موندلی وی نو داسی فرض کیږی چه ذکر شوی عین د ښه صفتونو په حالت کبسی تسلیم شوی دی. مگر داچه دهغی په خلاف دلیل موجود شی.

(۲) اگر تسلیمی عین اجاره شده بدون شرح اوصاف آن صورت گرفته باشد، چنان پنداشته میشود که عین مذکور در حالت حسن اوصاف تسلیم گردیده، مگر اینکه به خلاف آن دلیلی موجود گردد.

۱۳۷۷ ماده:

اجاره شوی عین د اجاری دمودی په پای کښی د پخوا په شان د اجاره اخیستونکی سره د امانت په حیث پاتی کیږی. که اجاره اخیستونکی سره د غوښتنی هغه د ځان سره وساتی د هغی د تلفیدو ضامن گڼل کیږی.

ماده ۱۳۷۷:

عین اجاره شده در ختم مدت اجاره، کمافی السابق بحیث امانت نزد اجاره گیرنده باقی می ماند. اگر اجاره گیرنده باوجود طلب آنرا نزد خود نگهدارد، ضامن اتلاف آن دانسته میشود.

۱۳۷۸ ماده:

(۱) که اجاره اخیستونکی د اجاره شوی شی په عین کښی بنا جوړه کړی یا ونی وکړی یا نور داسی زینتی کارونه وکی چه د عقار د قیمت په لوړیدو کښی مؤثروی، اجاره ورکونکی مکلف دی د اجاری په پای کښی کم تر کمه هغه څه چه مصرف شوی یا د قیمت د توپیر اندازه، اجاره اخیستونکی ته ورکی، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۳۷۸:

(۱) هرگاه اجاره گیرنده در عین اجاره شده، به بنا یا غرس اشجار یا سایر امور زینتی دیگری که در بلند بردن قیمت عقار مؤثر باشد مبادرت ورزد، اجاره دهنده مکلف است، در ختم اجاره حد اقل آنچه را بمصرف رسیده یا مقدار تفاوت قیمت را به اجاره گیرنده بپردازد. مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد.

(۲) که ذکر شوی تزئینات بی د اجاره

ورکونکی د علم څخه یا د هغه د اعتراض سره شوی وو نو اجاره ورکونکی کولی شی چه د هغی لیری کول د هغه ضرر د تعویض سره چه د دی تزئیناتو د لیری کولو د پلوه عقار ته رسیږی د اجاره اخیستونکی څخه وغواړی.

(۲) اگر تزئینات مذکور بدون

علم اجاره دهنده یا باوجود اعتراض وی بوجود آمده باشد، اجاره دهنده می تواند از اله آنرا با تعویض ضرری که از ناحیه رفع این تزئینات به عقار عاید شود، از اجاره گیرنده مطالبه نماید.

درپیم قسمت

د اجاری او د باطنی اجاری څخه
تبریدل

ماده ۱۳۷۹:

اجاره اخیستونکی د اجاری یا باطنی اجاری څخه په ټولو هغو شیانو کښی چه په اجاره ئی اخیستی یا د هغی په ځینو کښی، د تبریدلو حق لری، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۳۸۰:

د باطنی اجاری څخه د اجاری اخیستونکی منع کول، د اجاری څخه د تبریدلو د منع کیدو مستلزم او دهغی عکس وی، مگر دا چه اجاره د داسی عقاری اجاری پوری خاصه وی چه په هغی کښی صنعتی یا تجارتی دستگاه بنأشی او اجاره اخیستونکی د ضرورت په حکم د ذکر شوی دستگاه خرڅولو ته اقدام وکی، په دی صورت کښی محکمه کولی شی سره د دی چه د اجاری مانع شرط موجود دی، د اجاری په دوام حکم وکی، خو په دی شرط چه اخیستونکی کافی تضمین ورکی او د هغی څخه اجاره ورکونکی ته محقق ضرر عاید نه وی.

قسمت سوم

تنازل از اجاره و اجاره
باطنی

ماده ۱۳۷۹:

اجاره گیرنده حق تنازل از اجاره یا اجاره باطنی را در جمیع آنچه به اجاره گرفته یا بعضی آن، دارا میباشند. مگر اینکه به خلاف آن موافقه بعمل آمده باشد.

ماده ۱۳۸۰:

منع کردن اجاره گیرنده از اجاره باطنی، مستلزم منع از تنازل اجاره وعکس آن می باشد. مگر اینکه اجاره مخصوص به اجاره عقاری باشد که در آن دستگاه صنعتی یا تجارتی بنأ شود و اجاره گیرنده بحکم ضرورت بفروش دستگاه مذکور بپردازد. درین صورت محکمه می تواند با وجود شرط مانع، به بقای اجاره حکم نماید. مشروط براینکه مشتری تضمین کافی تقدیم داشته و از آن ضرر محقق به اجاره دهندۀ عاید نباشد.

۱۳۸۱ ماده:

د اجاری څخه د تیریدلو په حالت کېښی دهغه چا دپاره چه تیریدلو صورت موندل دهغه او د اجاره ورکوونکی د علاقې ترمنځ د اجاری د عقد څخه د پیدا شوو حقوقو او واجباتو له پلوه، د اجاری اخیستونکی قایم مقام گرځی، خو سره د دی هم اجاره اخیستونکی د واجباتو په اداء کولو کېښی د هغه چا دپاره چه تیر شوی دی، د هغه ضامن گڼل کیږی.

ماده ۱۳۸۱:

در حالت تنازل از اجاره، متنازل الیه، در مورد علاقه بین وی و اجاره دهنده از ناحیه حقوق و واجبات ناشی از عقد اجاره، قایم مقام اجاره گیرنده قرار میگیرد. مگر با وجود آن اجاره گیرنده در ایفای واجبات، ضامن متنازل الیه شناخته میشود.

۱۳۸۲ ماده:

باطنی اجاره اخیستونکی مکلف دي د اصلی اجاره اخیستونکی په مقابل کې، ټول هغه ثابت التزامونه چه ئی لری د اجاره ورکوونکی د خبرتیا په وخت کېښی په مستقیم ډول هغه ته اداء کی، او نه شی کولی چه د اجاره ورکوونکی په مقابل کېښی په هغی اجوری باندی چه په پیشکی توگه ئی اصلی اجاره اخیستونکی ته ورکړی دی تمسک وکی، مگر دا چه دا کار د خبرتیا ترمخه د عرف او د هغی موافقی سره سم چه د باطنی اجاری د وخته ئی نېټه ثابتته وی، صورت موندلی وی.

ماده ۱۳۸۲:

اجاره گیرنده باطنی مکلف است تمام التزامات ثابتی را که در برابر اجاره گیرنده اصلی دارد، هنگام اخطار اجاره دهنده مستقیماً بوی ایفاء نماید و نمی تواند در برابر اجاره دهنده به اجرتیکه طور پیشکی به اجاره گیرنده اصلی پرداخته، تمسک نماید. مگر اینکه این امر قبل از اخطار مطابق عرف و به موافقی که تاریخ آن از وقت اجاره باطنی ثابت باشد، صورت گرفته باشد.

۱۳۸۳ ماده:

لومړنی اجاره اخیستونکی په راتلونکو

ماده ۱۳۸۳:

اجاره گیرنده اولی در احوال آتی،

در برابر اجاره دهنده بری الذمه شناخته میشود:

۱- در حالت قبولی صریح اجاره دهنده، بتنازل از اجاره یا اجاره باطنی.

۲- در حالت حصول اجرت از متنازل الیه یا از اجازه گیرنده باطنی، بدون اظهار حفظ حقوق وی در برابر اجاره گیرنده اولی.

قسمت چهارم ختم اجاره

ماده ۱۳۸۴:

اجاره به انتهای مدت مصرحه عقد بدون اطلاع تخلیه منتهی میگردد.

ماده ۱۳۸۵:

(۱) هرگاه اجاره گیرنده، بعد از انتهای عقد اجاره، به انتفاع از عین اجاره شده دوام داده و اجاره دهنده با وجود علم بر آن اعتراض نه نماید، اجاره برای مدت نامعلومی بهمان شروط اولی، تجدید شده تلقی میشود و برآن احکام

حالتونو کنبی د اجاره ورکونکی په مقابل کنبی بری الذمه گنل کپری:

۱- په هغه حالت کنبی چه د اجاری یا د باطنی اجاری په تیریدلو سره اجاره ورکونکی صریحه قبولی وکی.

۲- په هغه حالت کنبی چه چاته تیریدل شوی وی یا د باطنی اجاره اخیستونکی څخه د اجوری حاصلول، بی له دی چه د لومړنی اجاره اخیستونکی په مقابل کنبی د هغه د حقوقو د ساتنی اظهار وشي.

څلورم قسمت د اجارې پای

ماده ۱۳۸۴:

اجاره په عقد کنبی دتصریح شوی مودی په آخر کنبی بی د تخلیه کولو د خبرتیا څخه پای ته رسپری.

ماده ۱۳۸۵:

(۱) که اجاره اخیستونکی د اجاری د عقد د پای ته رسیدو وروسته د اجاره شوی شی د عین څخه گتپی اخیستلو ته دوام ورکی، او اجاره ورکونکی سره ددی چه په هغی علم لری، ورباندی اعتراض و نه کی، نو اجاره د نامعلومی مودی د پاره په همغی لومړنیو شرطونو، نوی شوی گنل

کیبری او د دی قانون د (۱۳۴۴) مادی درج شوی حکم ورباندی تطبیقیری.

ماده (۱۳۴۴) این قانون تطبیق میگردد.

(۲) د اجاری د ضمنی نوی والی په صورت کبسی د پخوانی اجاری پوری مربوط عینی تأمینات عیناً انتقال کوی، خو شخصی یا عینی ضمانت بی د ضامن د رضا څخه نه انتقالیری.

(۲) در صورت تجدید ضمنی اجاره، تأمینات عینی متعلق به اجاره قبلی، عیناً انتقال نموده، مگر ضمانت شخصی یا عینی بدون رضائیت ضامن انتقال نمی یابد.

ماده ۱۳۸۶:

که د دواړو خواوو څخه د یوی خوا له پلوه بلی خوا ته د تخلیه کولو خبرتیا صادره شوی وی خو سره د دی هم اجاره اخیستونکی د اجاری د مودی د پای ته رسیدو وروسته د اجاره شوی عین څخه گټی اخیستلو ته دوام ورکی، د اکارد اجاری د نوی والی معنی نه لری، مگر داچه د هغی په خلاف کوم دلیل اقامه شی. په داسی حالت کبسی اجاره اخیستونکی چه د اجاره شوی عین څخه د اجاری د پای ته رسیدو وروسته هر څومره موده گټه اخیستی وی د هغی مودی په تخلیه کولو او د مثلی اجوری په ورکولو مکلف دی.

ماده ۱۳۸۶:

هرگاه از جانب یکی از طرفین برطرف دیگری اطلاعاتی مبنی بر تخلیه صادر شده، با آنهم اجاره گیرنده به انتفاع از عین اجاره شده بعد از انتهای اجاره دوام دهد، این امر معنی تجدید اجاره را ندارد، مگر اینکه دلیلی به خلاف آن اقامه شود. اجاره گیرنده در چنین حالت بتخلیه و پرداخت اجرت مثل از مدت انتفاعیکه بعد از انتهای اجاره عین اجاره شده بعمل آورده، مکلف می باشد.

ماده ۱۳۸۷:

اجاره د اجاره ورکونکی یا اجاره اخیستونکی په مړینه پای ته نه رسییری، سره د دی هم د اجاره

ماده ۱۳۸۷:

اجاره به وفات اجاره دهندده یا اجاره گیرنده خاتمه نمی یابد، با وصف آن ورثه

اخیستونکی وارشان د هغه د مپینی وروسته کولی شی، ثابتہ کی، چه د هغوی عایدات د مورث د مپینی له امله د اجاری د دوام تحمل نه لری یا اجاره دهغوی د احتیاج دحدودو و خخه بهر شوی ده نو په دی صورت کبئی کولی شی چه د اجاری د عقد د پای ته رسیدو غوښتنه وکی. خو په دی شرط چه د اجاری اخیستونکی د مپینی د نیټی خخه د شپږو میاشتو په اوږدو کبئی د فسخ کیدو غوښتنه شوی وی او همدارنگه د تخلیه کولو په باره کبئی د خبرتیا د ټاکلی مودی مراعات هم شوی وی.

۱۳۸۸ ماده:

که اجاره یواځی د اجاره اخیستونکی د کسب د اجراء کولو په سبب یا د هغه پوری د ځینو مربوطو نورو خاصو اعتبارونو په سبب، عقد شوی وی نو د هغه د مپینی وروسته د اجاری ورکوونکی له خوا او د اجاری اخیستونکی د وارثانو له خوا، د عقد د فسخ کیدو غوښتنه جواز لری.

۱۳۸۹ ماده:

د اجاره اخیستونکی غریبی او افلاس د هغه د اجوری د تعجیل، موجب کیږی نه چه لاموده یی نه ده پور شوی. خو سره د دی هم که په یوی مناسبی

اجاره گیرنده در صورت وفات وی می توانند انتهای عقد اجاره را مبنی بر اثبات اینکه عواید شان به سبب موت مورث تحمل دوام اجاره را نداشته یا اجاره از حدود احتیاج شان خارج گردیده است مطالبه نمایند، مشروط بر اینکه طلب فسخ حد اکثر در ظرف ششماه از تاریخ وفات اجاره گیرنده صورت گرفته و مدت معینه اطلاع راجع به تخلیه نیز رعایت شده باشد.

ماده ۱۳۸۸:

هرگاه اجاره تنها به سبب اجرای پیشه اجاره گیرنده یا بعضی اعتبارات بخصوص دیگر متعلق بوی، عقد شده باشد، طلب فسخ عقد از طرف اجاره دهنده و ورثه اجاره گیرنده بعد از وفات وی جواز دارد.

ماده ۱۳۸۹:

اعسار یا افلاس اجاره گیرنده موجب تعجیل اجرتیکه هنوز میعاد آن بسر نرسیده، نمیشود. مگر با وجود آن در صورت

مودى كښى يى داسى تامينات ورنه كړل چه د هغه د راتلونكى اجورى د ادا كولو ضمانت وكړى شى، نو اجاره وركوونكى كولى شى چه د اجارى د فسخ كيدو غوښتنه وكى. همدارنگه اجاره اخيستونكى كولى شى په هغه صورت كښى چه ورته د اجارى يا باطنى اجارى څخه د تيريدلو اجازه نه وي وركړه شوى، د عادلانه تعويض په وركولو سره د عقد د فسخ كيدو غوښتنه وكى.

۱۳۹۰ ماده:

(۱) كه د اجاره شوى عين ملكيت بل چاته انتقال وكى نو كه د ملكيت د انتقال د عقد ترمخه د اجارى نېټه ثابته نه وي، د ذكر شوى شخص په باره كښى نافذه نه گڼل كيږي.

(۲) كه چاته د دى مادى د (۱) فقرى سره سم ملكيت انتقال كړى وي، سره ددى چه د اجارى عقد د هغه په باره كښى نافذ نه دى، خو كولى شى چه په ذكر شوى عقد تمسك وكى.

۱۳۹۱ ماده:

(۱) چاته چه د اجاره شوى شى د عين ملكيت انتقال كړى وي او اجاره د هغه په باره كښى نافذه نه گڼل كيږي، نو نه شى كولى چه اجاره اخيستونكى په

ندادن تامينات در يك مدت مناسبه كه ضمانت ايفاي اجرت آينده را نموده بتواند، اجاره دهنده ميتواند فسخ اجاره را مطالبه نمايد. همچنان اجاره گيرنده ميتواند در صورتيكه تنازل از اجاره يا اجاره باطنى به او اجازه داده نشده باشد بشرط تاديه تعويض عادلانه فسخ عقد را مطالبه كند.

ماده ۱۳۹۰:

(۱) هرگاه ملكيت عين اجاره شده درحاليكه قبل از عقد انتقال ملكيت، تاريخ اجاره ثابت نباشد، در مورد شخص مذكور نافذ شمرده نميشود.

(۲) شخصيكه مطابق فقره (۱) اين ماده ملكيت بوى انتقال نموده با وجود عدم نفاذ عقد در مورد وي، ميتواند بعقد مذكور تمسك نمايد.

ماده ۱۳۹۱:

(۱) شخصيكه ملكيت عين اجاره شده بوى انتقال نموده و اجاره در مورد او نافذ شمرده نمى شود، اجاره گيرنده را به تخليه

مکلف ساخته نمی تواند، مگر بعد از اطلاعیکه مطابق حکم ماده (۱۳۴۶) این قانون صورت گرفته باشد.

(۲) هرگاه مالک جدید قبل از انتهای عقد اجاره، اجاره گیرنده را به تخلیه اخطار دهد، به دادن تعویض به اجاره گیرنده مکلف می باشد، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد. اجاره گیرنده به تخلیه مجبور ساخته نمی شود، مگر بعد از گرفتن تعویض از اجاره دهنده و یا به نیابت او از شخصی که ملکیت به او انتقال نموده است.

ماده ۱۳۹۲:

هرگاه شخصی که ملکیت عین اجاره شده بوی انتقال نموده، علم اجاره گیرنده را به انتقال ملکیت حین پرداخت اجرت پیشکی به اجاره دهنده ثابت سازد، اجاره گیرنده نمی تواند به پرداخت اجرت مذکور تمسک نماید. در صورت عجز از اثبات، مالک عین اجاره شده می تواند به اجاره دهنده رجوع کند.

تخلیه کولو مکلف کپی، مگر هغه دا کار کولی شی چه ددی قانون (۱۳۴۶) مادی د حکم سره سم خبرتیا ورکول شوی وی.

(۲) که نوی مالک د اجاری د عقد د پای ته رسیدو تر مخه اجاره اخیستونکی ته په تخلیه کولو خبرتیا ورکی نو اجاره اخیستونکی ته د تعویض په ورکولو مکلف دی، مگر دا چه د هغی په خلاف موافقه شوی وی. اجاره اخیستونکی په تخلیه کولو نه مکلف کیبری مگر په هغه وخت کنبی چه د اجاره ورکونکی خخه یا د هغه په نیابت د هغه چا خخه چه ملکیت ورته انتقال کپی، تعویض واخلی.

ماده ۱۳۹۲:

چاته چه د اجاره شوی دعین ملکیت انتقال کپی وی نو که اجاره اخیستونکی ته په هغه وخت کنبی چه اجاره ورکونکی ته پیشکی اجوره ورکوی ثابته کی چه ملکیت هغه ته انتقال کپی، نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د ذکر شوی اجوری په ورکولو تمسک وکی، که نوی مالک د اجاره شوی عین د ملکیت د ثابولو خخه عاجز شو نو کولی شی چه اجاره ورکونکی ته رجوع وکی.

ماده ۱۳۹۳:

(۱) اجاره ورکونکی نه شی کولی چه د اجاری دمودی د پوره کېدو تر مخه د اجاری د فسخ کېدو غوښتنه وکی، که څه هم خپله اراده دخپل شخصی اوسیدنی یا استعمال دپاره اعلام کی، مگر دا چه دهغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۳۹۳:

(۱) اجاره دهندہ نمی تواند فسخ اجاره را قبل از بسر رسیدن موعد آن مطالبه نماید، گرچه اراده خویش را جهت سکونت یا استعمال شخصی خود اعلام نماید. مگر اینکه به خلاف آن موافقه شده باشد.

ماده ۱۳۹۴:

که څوک یو دکان په اجاره واخلی بیا تر هغی وروسته دهغه په اخیستلو او خرڅولو کښی کساد پیدا شی، نه شی کولی چه د اجاری عقد فسخ کی او یا د اجوری د ورکولو څخه ځان وژغوری.

ماده ۱۳۹۴:

هرگاه شخصی دکانی را به اجاره گیرد و بعداً در خرید و فروش او کساد رونما گردد، نمی تواند عقد اجاره را فسخ یا از پرداخت اجرت امتناع آورد.

ماده ۱۳۹۵:

که اجاره اخیستونکی په مستقیمه توگه د اجاره شوی شی د عین څخه گټه وانه خلی یا ونه شی کپی چه د

ماده ۱۳۹۵:

هرگاه اجاره گیرنده مستقیماً عین اجاره شده را مورد انتفاع قرار نداده یا از آن انتفاع کامل

هغی څخه پوره گټه ترلاسه کی نو دا کار د هغه د خطا یا بل داسی علت ته چه پخپله د هغه پوری مربوط دی راجع کیږی، نو د اجاری په عقد او په ټولو هغو التزاماتو چه د هغی څخه پیدا شوی مکلف دی. خو په دی شرط چه د اجاره شوی شی عین د اجاری ورکونکی له خوا په داسی حالت کینی د اجاری اخیستونکی په تصرف کینی ورکول شوی وی چه د موافقه شوی گټی اخیستلو قابلیت ولری.

۱۳۹۶ ماده:

(۱) د عقد د دواړو خواوو څخه هریو کولی شی د هغی اجاری د عقد د فسخ کېدو غوښتنه وکی چه موده یی محدودده وی او د اجاری موده پای ته نه وی رسیدلی. او دا حکم په هغه وخت کینی د تطبیق وړ دی چه غیر مترقبه حالتونه د عقد تنفیذ د اول څخه یا د هغی په جریان کینی نا ممکن کی، د دی قانون د (۱۳۴۶) مادی د درج شوی خبرتیا د مهلت مراعات د فسخ کونکی له خوا د عادلانه تعویض سره هرو مرو دی.

(۲) که اجاره ورکونکی د فسخ کیدو غوښتنه کړی وی اجاره اخیستونکی د اجاره شوی شی دعین په ردولو مجبورولی نه شی، مگر دا چه اجاره

بعمل آورده نتواند، این امر بخطا یا علت دیگری که به شخص وی متعلق است راجع میشود و برعایت عقد اجاره و تمامی تعهدات ناشی از آن مکلف می باشد. مشروط بر اینکه عین اجاره شده از طرف اجاره دهنده درحالی تحت تصرف اجاره گیرنده قرار داده شده باشد که قابلیت حصول انتفاع موافقه شده را دارا بوده باشد.

ماده ۱۳۹۶:

(۱) هر يك از متعاقدین می توانند فسخ عقد اجاره ای را که مدت آن محدود باشد، قبل از انتهای مدت اجاره مطالبه نمایند. این حکم در صورتیست که وقوع حالات غیر مترقبه تنفیذ عقد را از ابتدا یا در جریان آن غیر قابل امکان بسازد. رعایت مهلت اطلاع مندرج ماده (۱۳۴۶) این قانون از طرف مطالبه کننده فسخ، با پرداخت تعویض عادلانه حتمی می باشد.

(۲) در صورتیکه اجاره دهنده مطالبه فسخ نموده باشد، اجاره گیرنده را به رد عین اجاره شده، مجبور ساخته نمی تواند. مگر اینکه

تعویض لازمه را به اجاره گیرنده پرداخته یا تأمین کافی نزد وی باین منظور گذاشته باشد.

ماده ۱۳۹۷:

هرگاه اجاره گیرنده از جمله مؤظفین یا مستخدمین یا اشخاصی باشد که عمل آن تغییر اقامتگاه وی را ایجاب نماید، می تواند با رعایت حکم ماده (۱۳۴۶) این قانون فسخ اجاره مسکن خود را که مدت آن محدود باشد مطالبه نماید.

قسمت پنجم
بعضی انواع اجاره

مبحث اول
اجاره زمین زراعتی

ماده ۱۳۹۸:

اجاره زمین برای زراعت با بین آنچه باید در آن زرع گردد یا مختار گذاشتن اجاره گیرنده در انتخاب آن صحت دارد.

ماده ۱۳۹۹:

(۱) زمینیکه به زراعت شخص

اخیستونکی ته یی لازمی تعویض ورکپی وی یا دا چه د دی منظور د پاره ئی د هغه سره کافی تأمین ایبسی وی.

ماده ۱۳۹۷:

که اجاره اخیستونکی د مؤظفینو یا مستخدمینو یا د داسی اشخاصو د جملی خخه وی چه د هغه کار د استوگنخی تغییر ایجابوی نو د دی قانون د (۱۳۴۶) مادی د درج شوی حکم په نظر کبسی نیولو سره، کولی شی چه دخپل داوسیدلو د خای د اجاری چه موده یی محدوده وی د فسخ کېدو غوښتنه وکی.

پنجم قسمت
د اجاری ځینی نوعی

لومړی مبحث
د زراعتی ځمکی اجاره

ماده ۱۳۹۸:

د کرهڼی د پاره ځمکی اجاره سره د هغی شی دبیا نولو چه په هغی کبسی باید وکرل شی یا د اجاری اخیستونکی ته د شی د کرلو د انتخاب په باره کبسی اختیار ورکول، صحت لری.

ماده ۱۳۹۹:

(۱) کومه ځمکه چه د بل چا په کبنت

ديگري مصروف بوده وهنوز وقت جمع آوري حاصل آن نرسيده وبدون حق، زرع نشده باشد اجاره آن تا وقت فارغ شدن زمين نافذ نمي گردد، مگر اينكه زراعت موجود در زمين ملكيت اجاره گيرنده باشد.

(۲) اگر زراعت براي جمع آوري آماده باشد اجاره زمين به غير صاحب زراعت نيز مانع نداشته، به تخليه زمين و تسليم آن به اجاره گيرنده در ميعاد مناسب مكلف ميگردد.

ماده ۱۴۰۰:

هرگاه زراعت موجود بالاي زمين، بدون حق زرع صورت گرفته باشد، عدم فرا رسيدن موعد جمع آوري مانع صحت عقد اجاره يا غير از زارع نگرديده و زارع به تخليه مكلف مي شود.

ماده ۱۴۰۱:

اجاره زمين مشغول به زراعت غير اجاره گيرنده، صحيح و به زمان فرارسيدن موعد جمع آوري حاصل و آماده ساختن زمين براي تسليمي به اجاره گيرنده در يك وقت معين

مشغوله وي او د حاصل د تپولوو وخت يي نه وي رسيدلي او ناحقه هم نه وي كرل شوي نو اجاره ئي د خمكي د فارغيدو تر وخته پوري نه نافذيري مگر داچه په خمكه كبنسي موجوده كرهينه د اجاري اخيستونكي ملكيت وي.

(۲) كه كرهينه د راتپولوو دپاره تياره وي نو د خمكي اجاره وركول د كرهني د خاوند خخه غير بل چا ته هم جواز لري، نو اجاري اخيستونكي ته په مناسب وخت كبنسي د خمكي په تخليه كولو او تسليمولو مكلف كيږي.

ماده ۱۴۰۰:

كه په خمكه باندي موجوده كبنيت ناحقه كرل شوي وي نو د حاصل د راتپولوو د مودي نه رارسيدل د بل چا سره د اجاري دعقد د صحت نه مانع كيږي او كرونكي په تخليه كولو مكلف دي.

ماده ۱۴۰۱:

كه خمكه د اجاري اخيستونكي خخه په غير د بل چا په كبنيت مشغوله وي، اجاره ئي صحيح ده خو د حاصل د راتپولوو د مودي او په يوه معين وخت كبنسي اجاري اخيستونكي ته د تسليميدو دپاره د خمكي د تيارولو

پوری موکوله ده.

مؤکول می باشد.

ماده ۱۴۰۲:

د حُمکی اجاره اخیستونکی دویالی او د لاری د حق خخه گتیه اخیستی شی که خه هم په عقد کنبی نه وی ذکر شوی، نور حقوق د موافقی او د خای د عرف تابع دی.

ماده ۱۴۰۲:

اجاره گیرنده زمین از حق جوی و حق راه بدون تذکر در عقد مستفید میگردد. سایر حقوق تابع موافقت و عرف محل شناخته میشود.

ماده ۱۴۰۳:

کومه حُمکه چه د یوه کال د پاره په اجاری ورکول شوی وی او دکبنت د نوعی اختیار اجاری اخیستونکی ته ورکول شوی وی نو اجاره اخیستونکی کولی شی چه په هغی کنبی دوه فصلونه وکری.

ماده ۱۴۰۳:

زمینی که برای یکسال به اجاره داده شده و اختیار نوع زراعت به اجاره گیرنده اعطا شده باشد، اجاره گیرنده میتواند در آن دو فصل کشت نماید.

ماده ۱۴۰۴:

که اجاره شوی حُمکه د اوبو د پورته کیدو په سبب د اوبو لاندی شی یائی اوبه قطع شی او په هغی کنبی د کرلو امکان نه وی، نو اجوره نه لارمیری او اجاره اخیستونکی د عقد د فسخ کولو حق لری، خو په دی شرط چه د دی پلوه هغه ته قصور متوجه نه وی.

ماده ۱۴۰۴:

هرگاه زمین اجاره شده به اثر آب خیزی زیر آب گردیده یا آب آن قطع شود و امکان زراعت در آن نباشد، اجرت لازم نگردیده اجاره گیرنده حق فسخ را دارا می باشد، مشروط بر اینکه قصوری ازین ناحیه به وی متوجه نباشد.

ماده ۱۴۰۵:

که د اجاره شوی حُمکی کبنت د آسمانی آفت په اثر د مینخه ولاړ شی د آفت خخه ترمخه د اجوری حصه د

ماده ۱۴۰۵:

هرگاه زراعت زمین اجاره شده بآثر آفت سماوی از بین برود حصه اجرت قبل از آفت، بدمه

اجاری اخیستونکی په ذمی لژمیری او د آفت خخه د وروستی مودی د حصی اجوره د هغه د ذمی خخه ساقطیری، مگر دا چه اجاره اخیستونکی په کرهڼه داسی توان ولری چه د آفت خخه ترمخه په شان وی او یا ترهغی کم.

۱۴۰۶ ماده:

(۱) که حاصلات د لوکولو وروسته د مینځه ولاړ شی اجاره اخیستونکی کولی شی چه د اجوری د ساقطیدو یا کموالی غوښتنه وکی، خو په دی شرط چه موافقه په داسی صورت نه وی شوی چه اجاره ورکونکی د محصول د یو جزء حق لرونکی وی، په دی صورت کښی که حاصلات د اجاری اخیستونکی دخطا په وسیله او یا وروسته له دی چه د تسلیمولو خبرتیا ورکړه شی، د مینځه ولاړ شی نو اجاره ورکونکی د خپلی حصی په اندازه متحمل کیږی.

(۲) که د عقد د منعقدو په وخت کښی د ضرر د واقع کیدو پیشینی موجوده او محققه وی نو اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجوری د ساقطیدو غوښتنه وکی.

۱۴۰۷ ماده:

که د اجاری موده پوره شوی وی خو په

اجاره گیرنده لازم گردیده حصة مدت بعد از آفت، از ذمه او ساقط می شود. مگر اینکه اجاره گیرنده به زراعت مثل قبل از آفت یا کمتر از آن قادر باشد.

ماده ۱۴۰۶:

(۱) هرگاه حاصلات بعد از درو کردن از بین برود اجاره گیرنده می تواند اسقاط یا تنقیص اجرت را مطالبه نماید، مشروط بر اینکه موافقه به ترتیبی صورت نگرفته باشد که اجاره دهنده حق جزئی از محصول را دارا می باشد، در این صورت اگر حاصلات توسط خطای اجاره گیرنده یا بعد از اخطار به تسلیمی از بین برود اجاره دهنده به اندازه حصة خود متحمل میگردد.

(۲) اگر در وقت انعقاد عقد پیشینی وقوع ضرر موجود و متحقق باشد، اجاره گیرنده نمی تواند اسقاط اجرت را مطالبه نماید.

ماده ۱۴۰۷:

هرگاه مدت اجاره منقضی

خُمکه باندی حاصلات د داسی سبب په اساس چه د اجاری اخیستونکی د ارادی بهروی نه وی رسیدلی نو خُمکه د مثلی اجوری په بدل کنبی د حاصلاتو درسیدو تروخته پوری د اجاری اخیستونکی په تصرف کنبی پاتی کیږی.

ماده ۱۴۰۸:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه د کرهڼی د خُمکی خُخه داسی گټه واخلی چه خلک پری پوهیږی او په داسی توگه دی پکنبی کار وکی چه د گټی اخیستلو د پاره تیاره پاتی شی. اجاره اخیستونکی نه شی کولی چه د اجاری ورکونکی د اجازی په غیر د خُمکی خُخه په داسی توگه گټه واخلی چه په خُمکه کنبی دومره تغیر راوری چه منفی اثرئی د اجاری د پای ته رسیدو وروسته دوام وکی.

ماده ۱۴۰۹:

اجاره اخیستونکی مکلف دی چه په خُمکه کنبی داسی اصلاحات وکی چه د اجاره شوی خُمکی خُخه یی عادی گټه اخیستل ایجابوی.

ماده ۱۴۱۰:

اجاره اخیستونکی مکلف دی کومه خُمکه چه یی په اجاری اخیستی ده په

گردیده مگر حاصلات بالایی زمین، بنا بر سببی خارج اراده اجاره گیرنده هنوز نرسیده باشد، زمین به مقابل اجرت مثل الی جمع آوری حاصل در تصرف اجاره گیرنده باقی می ماند.

ماده ۱۴۰۸:

اجاره گیرنده مکلف است از زمین زراعتی طوری بهره برداری نماید که متعارف باشد و به نحوی در آن عمل نماید که برای بهره برداری مساعد باقی بماند. اجاره گیرنده نمیتواند بدون اجازه اجاره دهنده، طوری از زمین بهره برداری نماید که در زمین چنان تغییری وارد شود که اثر منفی آن تا بعد از انتهای مدت اجاره دوام نماید.

ماده ۱۴۰۹:

اجاره گیرنده مکلف است به اصلاحاتی بپردازد که انتفاع عادی از زمین به اجاره گرفته شده، ایجاب مینماید.

ماده ۱۴۱۰:

اجاره گیرنده مکلف است زمینی را که به اجاره گرفته در مدتی

تخلیه نماید، تا شخصیکه بعد از وی در زمین مذکور تصرف مینماید، بتواند زمین را آماده زراعت و کشت سازد. مشروط براینکه از این ناحیه ضرری به او نرسد.

داسی مودی کنبی تخلیه کی چه کوم سړی تر هغه وروسته په ځمکه کنبی تصرف کوی، وکولی شی چه ځمکه کرهڼی او کښت ته تیاره کی، خو په دی شرط چه له دی پلوه هغه ته ضرر ونه رسیږی.

مبحث دوم - دهقانی

دوهم مبحث - دهقانی

ماده ۱۴۱۱:

دهقانی، عقدیست به زرع زمین بین مالک ودهقان طوریکه حاصل زمین بین آنها به حصص تقسیم میگردد که هنگام عقد برآن موافقه به عمل آمده است.

ماده ۱۴۱۱:

دهقانی د ځمکی د کرلو عقد دی د مالک او د دهقان ترمنځ په داسی توگه چه د ځمکی حاصل به په هغو حصو ویشل کیږی چه د عقد په وخت کنبی ورباندی موافقه شوی ده.

ماده ۱۴۱۲:

شروط صحت عقد دهقانی عبارت است از:

ماده ۱۴۱۲:

د دهقانی د عقد د صحت شرطونه په لاندی ډول دی:

۱- آماده بودن زمین برای زراعت.

۱- د کښت د پاره د ځمکی تیاری.

۲- معلوم بودن شخص مکلف به تهیه بذر، کود، ادویه ضد آفات و سایر مصارف ضروری برای کشت.

۲- د تخم، سړی د آفتونو په ضد دواگانو اود کښت د نورو ضروری مصرفونو د برابرولو د پاره د مکلف شخص معلومول.

۳- معلوم بودن شخص مکلف به تهیه وسایل زراعت.

۳- د کښت د وسیلو د برابرولو د پاره د مکلف شخص معلومول.

۴- تسلیم نمودن زمین خالی از زرع

۴- دهقان ته د کښت څخه د خالی

به دهقان، گرچه بذر از مالک
زمین باشد.

ماده ۱۴۱۳:

تعیین مدت دهقانی مطابق عرف
دهقانی شرط صحت عقد شمرده
میشود. در صورت عدم تعیین مدت
عقد، دهقانی صحیح و به يك فصل
اعتبار دارد، مگر اینکه در قانون
خاص طور دیگری حکم شده باشد.

ماده ۱۴۱۴:

تعیین صریح یا ضمنی جنس
بذر و حصه شخصیکه بذر از
طرف او نیست، شرط صحت
عقد شمرده میشود. در صورت عدم
تعیین جنس بذر، اگر بذر از طرف
مالک زمین باشد، عقد دهقانی
صحیح و اگر از طرف دهقان باشد
صحیح نمی باشد، مگر اینکه تعیین
جنس بذر به اختیار دهقان گذاشته
شده باشد.

ماده ۱۴۱۵:

مواشی و آلائیکه در زراعت استعمال
میشود اگر هنگام عقد بالای زمین
موجود بوده و ملکیت صاحب زمین
باشد عقد دهقانی آنرا شامل می
گردد. بشرطیکه خلاف آن موافقه
صورت نگرفته باشد.

خمکی تسلیمول که خه هم تخم د
خمکی دمالک وی.

ماده ۱۴۱۳:

د جاری عرف سره سم د دهقانی د
مودی تاکل د عقد د صحت د شرطونو
خخه دی، که موده نه وه تاکل شوی نو
عقد صحیح دی او دیوه فصل دپاره
اعتبار لری، مگر دا چه په خاص قانون
کښی بل رنگه حکم شوی وی.

ماده ۱۴۱۴:

د تخم د جنس په صریحه یا ضمنی
توگه او د هغه شخص د حصی تاکل چه
تخم د هغه له خوا، نه دی د عقد د
صحت شرط گڼل کیږی، که د تخم
جنس نه وه تاکل شوی نو که د خمکی
د مالک له خوا وی د دهقانی عقد
صحیح او که د دهقان له خوا وی نو
عقد صحیح نه دی. مگر دا چه د تخم د
جنس د تاکلو اختیار دهقان ته ورکول
شوی وی.

ماده ۱۴۱۵:

کوم حیوانات او آلات چه په کرهڼه
کښی استعمالیږی که د عقد په وخت
کښی، پرخمکه موجود وی او د خمکی
د خاوند ملکیت وی، د دهقانی عقد
ورته شاملیږی، په دی شرط چه د هغی
په خلاف موافقه نه وی شوی.

ماده ۱۴۱۶:

(۱) دهقان مکلف دی چه په کرهڼه او دکښت په ساتنه کی داسی توجه وکی لکه چه دخپل مال په باره کښی یی کوی. دهقان دگټی اخیستلو دمودی په اوږدو کښی د ځمکی د تلفیدو مسوول دی، مگر داچه ثابته کړی چه دهغی د ساتنی او صیانت په باره کښی یی دیو عادی شخص په اندازی کوبښن کړی دی.

ماده ۱۴۱۶:

(۱) دهقان مکلف است در زراعت و نگهداری کشت به قدری توجه نماید که در مورد مال خود دارد. دهقان از تلف شدن زمین در خلال انتفاع مسوول است، مگر اینکه ثابت نماید که در نگهداشت و صیانت آن به اندازه شخص عادی صرف مساعی نموده است.

ماده ۱۴۱۷:

دهقان نه شی کولی بی دمالک داجازی څخه ځمکه بل چاته په اجاری ورکی یا دهغی د اجاری څخه بل چاته تیر شی. که یی ددی حکم څخه مخالفت وکی، مالک کولی شی چه عقد فسخ کی او یا د دهقان څخه د تعویض غوښتنه وکی.

ماده ۱۴۱۷:

دهقان نمی تواند زمین را بدون اجازه مالک آن به شخص دیگری به اجاره داده یا از اجاره آن برای دیگری تنازل نماید. در صورت تخلف ازین امر مالک می تواند عقد را فسخ یا از دهقان مطالبه تعویض نماید.

ماده ۱۴۱۸:

دهقان حق نه لری چه مربوطه ځمکه بی د مالک د اجازی بل چاته په دهقانی ورکی.

ماده ۱۴۱۸:

دهقان حق ندارد زمین مربوط را بدون موافقه مالک به شخص دیگری به دهقانی بدهد.

۱۴۱۹ ماده:

دهقان د ځمکې پورې د مربوطو عمارتونو او د اوبولو د وسيلو په ساتنه مکلف دی او کوم ترميمونه چه د دهقان خانې د ساتنې د پاره ضروري دی د دهقان په غاړه دی مگر د عمومي نهرونو او د نوو ويالو ويستنه د مالک په غاړه دی.

۱۴۱۹ ماده:

دهقان به نگهداري عمارات مربوط به زمين و وسايل آبياري مکلف بوده و ترميماتیکه برای حفظ دهقانخانه ضروري است به عهده دهقان است اما مصارف آنها عامه و حفر جوهای نو انداز، بدوش مالک است.

۱۴۲۰ ماده:

دهقان نه شی کولی په قرار داد کښی داخلی دځمکې د مخ ونی وکاري او یا ئی قطع کی خو کولی شی چه د مالک په اجازي وچی ونی قطع او په عوض یی بل نیالگی وکری. د قطع کولو او کرلو کار په دهقان او د نیالگی قیمت د مالک په غاړه دی.

۱۴۲۰ ماده:

دهقان نمی تواند در ختان سالم روی اراضی داخل مقاله راکشیده یا قطع کند. اما می تواند در ختان خشک شده را به اجازه مالک قطع و عوض آن نهال دیگری غرس کند. کار قطع و غرس بدوش دهقان و قیمت نهال بدوش مالک میباشد.

۱۴۲۱ ماده:

د مالیی ورکول د مالک په غاړه دی.

۱۴۲۱ ماده:

تادیة مالیات بدوش مالک است.

۱۴۲۲ ماده:

بی له هغی چه په دی قانون کښی درج شوی، مالک حق نه لری چه د دهقان څخه د بلی گټی لکه نقدی یا غیر نقدی گټه یا په مستقیمه یا نامستقیمه توگه د هغه څخه د خدمتونو تقاضا وکی.

۱۴۲۲ ماده:

بجز از آنچه درین قانون ذکر شده، مالک حق ندارد نفع دیگری از قبیل مفاد نقدی یا غیر نقدی یا اجرای خدماتی را از دهقان بطور مستقیم یا غیر مستقیم تقاضا کند.

ماده ۱۴۲۳:

د قرارداد دواړه خواوی کولی شی چه یو د بل په موافقه د دهقانی قرارداد، داجاری په عقد تبدیل کی.

ماده ۱۴۲۳:

طرفین مقاوله می توانند بموافقه یکدیگر مقاوله دهقانی را به عقد اجاره تبدیل نمایند.

ماده ۱۴۲۴:

که دهقان د خپلی ځمکی خاوند شو نو که وغواړی په پخپله هغه وکړی، کولی شی چه د دهقانی قرار داد فسخ کی.

ماده ۱۴۲۴:

هرگاه دهقان مالک زمین گردد و بخواهد شخصاً آنرا دهقانی نماید، می تواند مقاوله را فسخ کند.

ماده ۱۴۲۵:

که د دهقانی د قرارداد د پای ته رسیدو څخه دری میاشتی ترمخه، قرارداد نوی نه شی نو قرار داد تر یوه بل کال پوری اوږد پیری.

ماده ۱۴۲۵:

اگر مقاوله دهقانی قبل از سه ماه از تاریخ ختم موعد قرارداد تجدید نشود، مقاوله تا يك سال دیگر تمدید می یابد.

ماده ۱۴۲۶:

د دهقان او د ځمکی د مالک ترمنځ حاصلات د دواړو خواوو د موافقی سره سم یا په هغه تناسب چه عرف ټاکلی ویشل کیږی، که پخوانی موافقه او عرف موجود نه وه نو حاصلات نیمائی کیږی.

ماده ۱۴۲۶:

حاصلات بین دهقان ومالك زمین مطابق توافق طرفین یا تناسبی که عرف تعیین نموده تقسیم می شود و در صورت عدم موافقت قبلی و عدم موجودیت عرف، مناصفه میگردد.

ماده ۱۴۲۷:

که د غیر مترقبه حادثو په اثر ټول حاصلات یا یوه برخه یی د مینځه ولاړل دواړه خواوی به په مساوی توگه د تاوان متحمل کیږی او یو په بل رجوع نه شی کولی.

ماده ۱۴۲۷:

هرگاه حاصلات باثر حوادث غیر مترقبه تماماً یا قسماً از بین برود هر دو طرف بصورت مساویانه متحمل خساره گردیده یکی بر دیگری رجوع کرده نمی تواند.

ماده ۱۴۲۸:

که د عقد موده د فصل د پخیدو ترمخه تیره شوه، نو کښت تر پخیدو پوری په ځمکه کښی پاتی کیږی، په دی مودی کښی لږمی مصرفونه لکه اوبه کول، لو، درمند میده کول او بادول د هریوه د حصی په اندازی د دواړو په ذمی دی.

ماده ۱۴۲۸:

هرگاه مدت عقد قبل از پخته شدن زرع منقضی شود زرع الی زمان رسیدن، به زمین باقیمانده، مصارف لایزمه در همین مدت از قبیل آبیاری درو و خرمن میده نمودن و دانه جدا نمودن به اندازه حصص هر یک بزمه هر دو می باشد.

ماده ۱۴۲۹:

(۱) که د ځمکی مالک د فصل د پخیدو ترمخه مړی شی نو دهقان به د فصل تر پخیدو پوری خپل کار ته دوام ورکوی د مړی وارثان نه شی کولی چه هغه منع کی.

ماده ۱۴۲۹:

(۱) هرگاه مالک زمین قبل از پخته شدن زرع فوت نماید، دهقان الی زمان پخته شدن زرع به کار خود ادامه داده ورثه متوفی نمی توانند او را منع کنند.

ماده ۱۴۳۰:

که د دهقانی عقد فسخ یا باطل شی نو حاصلات د تخم د مالک پوری تعلق نیسی د هغه مقابله خوا د مثلی اجوری مستحق کیږی مگر داچه موافقه بل ډول شوی وی.

ماده ۱۴۳۰:

هرگاه عقد دهقانی فسخ گردیده یا باطل شمرده شود، حاصلات متعلق به مالک بذر بوده طرف مقابل وی مستحق اجرت مثل میشود. مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

۱۴۳۱ مادہ:

هرگاه در قانون خاص روابط حقوقی بین دهقان و صاحب زمین طور دیگری تنظیم شده باشد، به احکام قانون خاص اعتبار داده میشود.

که په خاص قانون کښې د دهقان او د ځمکې د مالک ترمنځ حقوقی رابطی بل رنگه تنظیم شوی وی نو د خاص قانون حکمونو ته امتیاز ورکول کېږي.

مبحث سوم - باغبانی

درېیم مبحث - باغوانی

۱۴۳۲ مادہ:

(۱) عقد باغبانی، عبارت است از دادن درخت و تاک به شخص دیگر جهت پرورش و بهره برداری به مقابل قسمت معینی از ثمر آن.

۱۴۳۲ مادہ:

(۱) د باغوانی عقد عبارت دی بل چاته د ونو او تاکونو ورکولو څخه د پالنی دپاره د هغی د یوی ټاکلی حصی د ثمر په بدل کښی.

(۲) درخت عبارت از نباتی است که در زمین مدت یکسال یا بیشتر از آن ثابت و باقی بماند.

(۲) ونه د هغه نبات څخه عبارت ده چه په ځمکه کښی یو کال یا ترهغی زیاته ثابته او باقی پاتی شی.

۱۴۳۳ مادہ:

در عقد باغبانی شرایط خاص صحت عقد دهقانی رعایت میشود.

۱۴۳۳ مادہ:

په باغوانی کښی د دهقانی عقد د صحت خاص شرطونه مراعات کېږي.

۱۴۳۴ مادہ:

عقد باغبانی برای مدتیکه عرفاً معمول باشد، صحت دارد. هرگاه عقد بدون قید مدت باشد، به اولین ثمره حاصل همان سال حمل میشود.

۱۴۳۴ مادہ:

د باغوانی عقد د هغی مودی دپاره چه په عرف کښی پری عمل کېږي، صحت لری. که عقد کښی موده نه وی قید شوی، د هغی کال د لومړنی ثمر په حاصل حملېږي.

۱۴۳۵ مادہ:

هرگاه مدت باغبانی طوری تعیین

۱۴۳۵ مادہ:

که د باغوانی دپاره دومره موده وټاکل

شود که از ظهور ثمر کمتر باشد، عقد صحیح پنداشته نمیشود.

ماده ۱۴۳۶:

هرگاه برای باغبانی مدتی تعیین شود که در آن احتمال ظهور و عدم ظهور ثمر هر دو متصور باشد، عقد موقوف دانسته میشود. به نحویکه اگر میوه در وقت معین طوری ظاهر شود که مشابه آن در معاملات طرف علاقه قرار گیرد، باغبانی صحیح بوده ثمر مطابق موافقه قبلی تقسیم میشود و اگر ثمر در وقت معین ظهور نکند عقد فاسد بوده، باغبان مستحق اجرت مثل عمل خویش شناخته میشود، در حالیکه ثمر اصلاً ظاهر نشود، هیچ یک از طرفین بالای همدیگر حقی ندارند.

ماده ۱۴۳۷:

کارهای لازمی قبل از ظهور ثمر مانند آبیاری، پیوند، القاح و حفاظت بر باغبان و کارهاییکه بعد از ظهور ثمر ضروری پنداشته میشود، مانند چیدن ثمر و امثال آن بر طرفین عقد لازم می باشد. مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

ماده ۱۴۳۸:

(۱) باغبان نمی تواند بدون اجازه

شی چه د ثمر د ظاهریدو خخه کمه وی، عقد صحیح نه دی.

ماده ۱۴۳۶:

که د باغوانی دپاره دومره موده ویاکل شی چه په هغی کنبی د ثمر د ظاهریدلو او نه ظاهریدلو احتمال موجود وی نو عقد موقوف گنل کیږی، که ثمر په ټاکلی وخت کنبی په داسی توگه ظاهر شی چه د هغی مشابه په معاملو کنبی د علاقسی وړ گرخی نو باغوانی صحیح ده، او د پخوانی موافقی سره سم ویشل کیږی، که ثمر په ټاکلی وخت کنبی ظاهر نه شی نو عقد فاسد دی او باغوان د خپل کار د مثلی اجوری مستحق گنل کیږی. که ثمر بیخی ظاهر نه شی هېخ یوه خوا یو په بل حق نه لری.

ماده ۱۴۳۷:

د ثمر د ظاهریدو ترمخه لازمی کارونه لکه اوبه کول، پیوند، القاح او ساتنه پر باغوان دی، او کوم کارونه چه د ثمر د ظاهریدو وروسته لازمی گنل کیږی لکه د میوی ټولول او داسی نور د عقد په دواړو خواوو لازم دی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده ۱۴۳۸:

(۱) باغوان نه شی کولای بی د مالک د

مالك درخت را به شخص ديگري به باغبانی بدهد. در صورت تخلف ثمر بمالك تعلق گرفته، باغبان دوم مستحق اجرت مثل باغبان اول گردیده و باغبان اول مستحق اجرت شناخته نمی شود.

(۲) باغبان نمی تواند بدون اجاره مالك، اشجار تحت پرورش خود را قطع نماید و یا درباغ نهال غرس کند.

(۳) کشت نمودن زمین باغ، بدون اجازه مالك جواز ندارد. در صورت موافقه به زرع احکام مربوط به عقد دهقانی و یا عقد اجاره زمین های زراعتی، در مورد رعایت میگردد.

ماده ۱۴۳۹:

هرگاه درخت در حالیکه ثمر آن ظاهر گردیده به استحقاق برده شود مالك درخت پرداخت اجرت مثل برای باغبان مکلف می گردد. در صورتیکه درخت قبل از ظهور ثمر به استحقاق برده شود، باغبان مستحق هیچ چیزی شناخته نمیشود.

ماده ۱۴۴۰:

هرگاه باغبان از اجراء عمل

اجازی ونی بل چاته په اجاره ورکی، که ئی ددی حکم مخالفت وکه نو ثمر د مالک پوری تعلق نیسی او دوه یم باغوان د لومړنی باغوان خخه د مثلی اجوری مستحق کیږی او لومړنی باغوان د اجوری حق نه لری.

(۲) باغوان نه شی کولای بی د مالک د اجازی د خپلی پالنی لاندی ونی قطع کی او یا په باغ کینی نیالگی وکری.

(۳) د باغ د ځمکی کرهڼه بی د مالک د اجازی جواز نه لری، که ئی په کرهڼه موافقه وشوه د دهقانی د عقد پوری مربوط حکمونه یا د زراعتی ځمکو د اجاری د عقد پوری مربوط حکمونه مراعات کیږی.

ماده ۱۴۳۹:

که ونه په داسی حالت کینی په استحقاق ویوپه شی چه ثمرئی ظاهر شوی وی نو د ونی مالک کار کوونکی ته د مثلی اجوری په ورکولو سره مکلف دی. که ونه د ثمر د ظاهریدلو ترمخه په استحقاق ویوپه شی نو باغوان د هېڅ شی مستحق نه گڼل کیږی.

ماده ۱۴۴۰:

که کار کوونکی د کار د اجراء کولو

عاجز گورد يا از ظهور ثمر مطمئن نباشد، فسخ عقد باغبانی جواز دارد.

ماده ۱۴۴۱:

هرگاه مدت باغبانی منقضی شود، عقد منتهی میگردد. اگر بالائی درخت ثمری باشد که قابلیت استفاده در آن ظاهر نباشد، باغبان مخیر است که بدون اجرت الی زمان رسیدن ثمر بعمل خود ادامه دهد یا عمل را ترك کند. همچنان مالك درخت مخیر است که ثمر نا رسیده را عیناً طبق شروط موافقه شده تقسیم نماید یا برای باغبان قیمت حصه مستحقه اش را از آن اعطاء و یا مصارف لازم را الی رسیدن ثمر بعهده گرفته بعداً با آنچه مصرف نموده بر حصه باغبان از ثمر رسیده رجوع کند.

ماده ۱۴۴۲:

(۱) هرگاه مالك زمين هنگام که ثمر تازه ظهور کرده وفات نماید، باغبان كمافی السابق بكار خود ادامه میدهد. گرچه ورثه مالك، رضائیت نداشته باشند.

(۲) در صورتیکه باغبان ترك عمل را اراده نماید به اجراء عمل مجبور

خخه عاجز شی یا د ثمر د ظاهرید و خخه اطمینان ونه لری نو د باغوانی د عقد فسخ کول جواز لری.

ماده ۱۴۴۱:

که د باغوانی موده تیره شی نو عقد پای ته رسیری. که په ونه کبئی ثمر وی چه د گتهی اخیستلو قابلیت ونه لری، باغوان اختیار لری چه بی د اجوری خخه خپل کارته دوام ورکوی ترخو چه ثمر پوخ شی او یا کار پریردی. همدارنگه د ونی مالک اختیار لری چه نه رسیدلی ثمر عیناً د موافقه شوو شرطونو سره سم وویشی او یا باغوان ته د هغی خخه د هغه د استحقاق د حصی قیمت ورکوی او یا د ثمر د رسیدو پوری لژمی مصرفونه په غاړه اخلی او بیا وروسته خپل مصرف د رسیدلی ثمر خخه د باغوان د حصی خخه غواری.

ماده ۱۴۴۲:

(۱) که د ونی خاوند په داسی وخت کبئی می شی چه ثمر تازه ظاهر شوی وی، نو باغوان به د پخوا په شان خپل کارته دوام ورکوی. که خه هم د مالک وارثان راضی نه وی.

(۲) که باغوان د کار د پریښودلو اراده وکی په کار کولو نه مجبوره کیږی او د

ساخته نمیشود، ورثه مالك زمين از
خيارات سه گانه مندرج ماده (۱۴۴۱)
اين قانون استفاده نموده می توانند.

ماده ۱۴۴۳:

هرگاه مالك زمين و باغبان هر دو
در حال كه ثمر تازه ظهور کرده
وفات نمایند، ورثه باغبان بين
دوام بعمل الی زمانیکه قابلیت
استفاده ثمر ظاهر گردد و ترك آن
مخيرند. درين حالت ورثه مالك
زمين از خيارات مندرج ماده
(۱۴۴۱) اين قانون استفاده نموده
می توانند.

ماده ۱۴۴۴:

هرگاه احكام اين قانون با احكام
قانون خاص مغايرت داشته باشد،
احكام قانون خاص تطبيق میشود.

مبحث چهارم - اجاره وقف

ماده ۱۴۴۵:

ناظر وقف، ولايت اجاره وقف را دارا
بوده و موقوف عليه، اين ولايت را
ندارند. مگر اينکه از جانب وقف
کننده متولی باشد يا از جانب
شخصيکه ولايت اجاره را دارد،
مانند قاضی يا ناظر او اجازه داده
شده باشد.

خمسکی د مالك وارثان د دی قانون
د (۱۴۴۱) مادی درج شوو دری گونو
خيارونو خخه استفاده کولی شی.

ماده ۱۴۴۳:

که د خمسکی مالك او باغوان دواړه په
داسی حالت کښی مړه شی چه ثمر تازه
ظاهره شوی وی نو د باغوان وارثان
اختیار لری چه د ثمر د پخېدو تر وخته
پوری خپل کارته دوام ورکوی او یایی
پریږدی. په دی حالت کښی د خمسکی
د مالك وارثان ددی قانون د (۱۴۴۱)
مادی د درج شوو دری گونو خيارونو
خخه استفاده کولی شی.

ماده ۱۴۴۴:

که ددی قانون حکمونه د خاص قانون
سره توپیر ولری نو د خاص قانون
حکمونه تطبیقېږی.

خلورم مبحث - د وقف اجاره

ماده ۱۴۴۵:

د وقف ناظر د وقف د اجاری ولايت
لری خو چا ته چه مال وقف کړه
شوی دی دا ولايت نه لری مگر داچه د
وقف کوونکی له خوا متولی وی یا د
هغه چا له خوا چه د اجاری ولايت
ولری لکه قاضی یا اجازه ورکړ
شوی ناظر.

ماده ۱۴۴۶:

د اجوری د قبضولو ولایت خاص ناظر ته دی نه هغه چاته چه مال ورته وقف کړه شوی دی، مگر داچه ناظر ورته د اجوری د قبضولو اجازه ورکړی وی.

ماده ۱۴۴۶:

ولایت قبض اجرت مختص به ناظر بوده نه به موقوف علیه، مگر اینکه ناظر به وی اجازه قبض اجرت را داده باشد.

ماده ۱۴۴۷:

کوم شرط چه د وقف کوونکی له خوا د وقف د اجاری په باره کبسی وضع شوی مراعات کیږی، متولی نه شی کولی هغی مودی ته تغییر ورکی چه وقف کوونکی د وقف د اجاری دپاره ټاکلی ده.

ماده ۱۴۴۷:

شرطیکه راجع به وقف کننده وضع گردیده رعایت میگردد و متولی نمیتواند مدتی را تغییر دهد که وقف کننده برای اجاره وقف تعیین کرده است.

ماده ۱۴۴۸:

که د وقف کوونکی له خوا د اجاری موده نه وی ټاکل شی نو په کور او دکان کبسی د اجاری موده یو کال او په ځمکه کبسی دری کلونه ټاکل کیږی. مگر داچه په کور او دکان کبسی د مودی د زیاتوالی او په ځمکه کبسی د مودی د کموالی بنیگنه ولیدله شی.

ماده ۱۴۴۸:

هرگاه مدت اجاره از طرف وقف کننده تعیین نشده باشد، مدت اجاره در خانه و دوکان یکسال و در زمین سه سال تعیین میگردد. مگر اینکه در مورد خانه و دوکان زیادت مدت و در مورد زمین تنقیص مدت مصلحت دیده شود.

ماده ۱۴۴۹:

(۱) د ضروری حالتونو په غیر د وقف کړه شوی کور یا ځمکی اجاره د اوږدی مودی دپاره یا په پرله پسې عقدونو جواز نه لری.

ماده ۱۴۴۹:

(۱) به استثنای حالت ضروری اجاره خانه یا زمین موقوفه برای مدت طولانی یا عقود پیهم جواز ندارد.

(۲) که ناظر د ضرورت په حکم د وقف

(۲) اگر ناظر به حکم ضرورت

کره شوی مال آبادولو ته مجبور شی نو کولی شی چه د محکمی په اجازی ددی قانون د(۱۴۴۸) مادی تصریح شوو حدودو څخه د اجاری دپاره زیاته موده وپاکی خو په دی شرط چه د انسان د عادی عمر د مودی څخه زیاته نه وی.

ماده: ۱۴۵۰

ناظر نه شی کولی چه وقف د خپل ځان دپاره په اجاری واخلي، که څه هم په مثلی اجوری وی.

ماده: ۱۴۵۱

اجاره د مثلی اجوری څخه په کمه جواز نه لری مگر په کم توپیر سره که څه هم اجاره ورکوونکی یواځینی شخص وی چه په وقف کبسی د تصرف کولو ولایت ولری.

ماده: ۱۴۵۲

(۱) د وقف په اجاری کبسی معیار د هغی وخت مثلی اجوره ده چه اجاره پکبسی عقد شوی ده، وروستنی تغییرونه پکبسی تأثیر نه لری.

جهت آبادی مال موقوفه مجبور گردد، می تواند به اجازة محکمه مدت اجاره را متجاوز از حدود مصرحة ماده (۱۴۴۸) این قانون تعیین نماید. مشروط بر اینکه از مدت عادی عمر انسان بیشتر نباشد.

ماده: ۱۴۵۰

ناظر نمیتواند وقف را برای شخص خود به اجاره بگیرد، گرچه به اجوره مثل باشد.

ماده: ۱۴۵۱

اجاره به کمتر از اجر مثل جواز ندارد. مگر به تفاوت ناچیز، گر چه اجاره دهنده یگانه شخص مستحقى باشد که ولایت تصرف در وقف را داشته باشد.

ماده: ۱۴۵۲

(۱) معیار در اجاره وقف، اجر مثل زمانی است که در آن عقد اجاره منعقد گردیده است تغییرات بعدی در آن تأثیر ندارد.

(۲) در صورتیکه وقف از طرف ناظر به غبن فاحش به اجاره داده شده باشد، اجاره گیرنده مکلف است اجر مثل را تکمیل نماید، در غیر آن

(۲) که وقف د ناظر له خوا په فاحش غبن په اجاری ورکول شوی وی نو اجاره اخیستونکی مکلف دی چه مثلی اجوره پوره کی د هغی په غیر

اجاره فسخ کبیری.

اجاره فسخ میشود.

ماده ۱۴۵۳:

ماده ۱۴۵۳:

(۱) که وقف کره شوی ببناء جوړولو ته ضرورت ولری او اجاره اخیستونکی د ناظر په اجازی د خپل مال څخه هغی ته اقدام وکی، نو که د عمارت زیاتی گټی وقف ته عایدی وی، اجاره اخیستونکی کولی شی د ذکر شوو مصرفونو اداء کول د وقف د حاصل څخه د ناظر څخه وغواړی، که څه هم تر مخه د اجاری اخیستونکی رجوع نه وی شرط شوی.

(۱) هرگاه ببناء وقفی به اعمار ضرورت داشته و اجاره گیرنده به اجازه ناظر از مال خود به آن اقدام کند، در صورتیکه اکثر منافع عمارت به وقف عاید باشد، اجاره گیرنده می تواند تادیه مصارف مذکور را از حاصل وقف از ناظر مطالبه نماید گرچه رجوع اجاره گیرنده قبلاً شرط نشده باشد.

(۲) که د عمارت زیاتی گټی اجاره اخیستونکی ته عایدی وی بی د پخوانی شرط د وجود څخه په ناظر رجوع نه شی کولی که اجاره اخیستونکی یا مستحق شخص بی د ناظر د اجازی څخه د وقف د مخروبی په موادو د بنا جوړولو ته اقدام وکی او بنا په داسی توگه جوړه شی که وړانه شی نویی د تخریب شوو موادو څخه د هغی څخه بل قیمت نه پاتی کبیری، نو بنا د وقف جزء گنل کبیری او اجاری اخیستونکی د رجوع حق نه لری.

(۲) اگر اکثر منافع عمارت به اجاره گیرنده عاید باشد، بدون وجود شرط قبلی بر ناظر رجوع کرده نمی تواند. هرگاه اجاره گیرنده یا مستحق بدون اجازه ناظر با اعمار بنائی از مواد مخروبه و وقف بپردازد و ببناء طوری ساخته شده باشد که اگر منهدم گردد بدون مواد تخریب شده قیمت دیگری از آن باقی نماند، بنا جز وقف شمرده شده اجاره گیرنده حق رجوع را ندارد.

ماده ۱۴۵۴:

ماده ۱۴۵۴:

که اجاره اخیستونکی د وقف علاموته تغییر ورکی په داسی توگه چه د هغه

هرگاه اجاره گیرنده علایم وقف را تغییر دهد، طوری که آنرا تماماً یا

قسماً تخریب نموده مجدداً به اعمار آن به شکل دیگری بپردازد، در صورتیکه تغییر وارده بنفع وقف باشد، بناً به حال خود باقی مانده اجاره گیرنده متبرع پنداشته شده، مستحق اجر مثل می گردد و در صورتیکه تغییر وارده به نفع وقف نباشد، به تخریب بناً و اعاده آن به شکلی اولی امر می گردد.

ماده ۱۴۵۵:

احکام عقد اجاره بر اجاره وقف تطبیق میگردد، مگر اینکه با احکام مندرج این مبحث متناقض باشد.

فصل دوم
عاریت

قسمت اول
احکام عمومی

ماده ۱۴۵۶:

عاریت، عبارت است از تعهد عاریت دهنده به تسلیم منفعت عین بعاریت گیرنده بدون عوض، برای مدت معین یا غرض معین، به این شرط که بعد از استعمال آنرا اعاده نماید.

تول یا یوه برخه ئی خرابه کی بیائی په بل شکل نوی آباده کی، که وارد شوی تغییر د وقف په گتبه وه نو بناً پخپل حال پاتی کیږی، اجاره اخیستونکی متبرع گنل کیږی او د مثلی اجوری مستحق کیږی که وارد شوی تغییر د وقف په گتبه نه وه نو د بناً په خرابولو او لومړنی شکل ته گرځولو باندی امر کیږی.

ماده ۱۴۵۵:

د اجاری د عقد حکمونه د وقف په اجاری تطبیق کیږی مگر داچه د دی مبحث د درج شوو حکمونو متناقض وی.

دوه یم فصل
عاریت

لومړی قسمت
عمومي حکمونه

ماده ۱۴۵۶:

عاریت عبارت دی د عاریت ورکونکی د گتو د تسلیمولو د تعهد څخه عاریت اخیستونکی ته بی له عوضه د یوی ټاکلی مودی یا د یوه ټاکلی غرض دپاره په دی شرط چه د استعمالولو وروسته به ئی بیرته ورکوی.

ماده ۱۴۵۷:

د عاريت د صحت شرط دا دی چه په عاريت ورکړې شوی شی د گټې اخیستلو قابلیت دهغی د عین د بقاء سره ولري.

ماده ۱۴۵۷:

شرط صحت عاريت این است که قابلیت استفاده از شی عاريت داده شده با بقای عین آن ممکن باشد.

ماده ۱۴۵۸:

په عاريت ورکړه شوی شی عین د عاريت ورکونکی دملکيت څخه نه وځي.

ماده ۱۴۵۸:

عین عاريت داده شونده از ملکيت عاريت دهنده خارج نمی گردد.

دوه یم قسمت

د عاريت ورکونکی التزامونه

قسمت دوم

وجایب عاريت دهنده

ماده ۱۴۵۹:

عاريت ورکونکی مکلف دی چه په عاريت ورکړې شوی عین په همغه د عقد د وخت په حالت عاريت اخیستونکی ته تسلیم او هغه د عاريت دمودي په اوږدو کي د عاريت اخیستونکی په اختیار کښی کیردی.

ماده ۱۴۵۹:

عاريت دهنده مکلف است، عین عاريت داده شونده را به همان حالت هنگام عقد به عاريت گیرنده تسلیم و آنرا در طول مدت عاريت به اختیار وی بگذارد.

ماده ۱۴۶۰:

عاريت ورکونکی مکلف دی چه کوم مصرفونه عاريت اخیستونکی په عاريت ورکړې شوی شی د هلاکیدو او ضایع کیدو د خلاصون دپاره کړی، اداء کي.

ماده ۱۴۶۰:

عاريت دهنده مکلف است، مصارفی را که عاريت گیرنده جهت نجات عین عاريت داده شده از هلاک و ضیاع نموده است، تأديه نماید.

ماده ۱۴۶۱:

(۱) عاريت ورکونکی د عاريت ورکړې

ماده ۱۴۶۱:

(۱) عاريت دهنده از استحقاق برده

شدن شی عاریت داده شده، ضامن نمی باشد. مگر اینکه سبب استحقاق را عمداً مخفی نموده یا به اساس موافقه خاصی تضمین را قبول نموده باشد.

(۲) عاریت دهنده ضامن عیوب مخفی نمی باشد، مگر اینکه عیب را عمداً مخفی کرده یا سلامت شی را تضمین نموده باشد.

شوی شی د استحقاق ورلو ضامن نه دی، مگر داچه د استحقاق سبب ئی عمداً پت کړی وی او یائی د خاصی موافقی په اساس تضمین قبول کړی وی.

(۲) عاریت ورکوونکی د پتو عیبونو ضامن نه دی مگر داچه عیب ئی عمداً پت کړی وی او یائی د شی سلامتیا تضمین کړی وی.

قسمت سوم التزامات عاریت گیرنده

ماده ۱۴۶۲:

عاریت گیرنده مکلف است، به حفاظت و صیانت شی عاریت داده شده چنان توجه نماید که برمال خود می نماید.

ماده ۱۴۶۳:

هرگاه عاریت دهنده نوع، وقت یا مکان استعمال عین عاریت داده شده رامقید سازد، عاریت گیرنده نمی تواند. شی عاریت داده شده را در غیر وقت ومکان معین استعمال نماید. همچنان از نوع استعمالی که به آن اجازه داده شده مخالفت کرده نمیتواند و از اندازه که اجازه داده شده اضافه ترتجاوز کرده

درېم قسمت د عاریت اخیستونکي التزامونه

ماده ۱۴۶۲:

عاریت اخیستونکی مکلف دی چه په عاریت ورکړې شوي شي په ساتنه او صیانت کېنې داسې توجه وکړي لکه چه خپل مال ته ئې کوي.

ماده ۱۴۶۳:

که عاریت ورکوونکی د عاریت ورکړې شوي شي د استعمال نوعه، وخت یا ځای مقید کړي، نو عاریت اخیستونکی نه شي کولی چه هغه د ټاکلي وخت او ځای څخه غیر استعمال کړي، همدارنگه د هغې نوعې استعمال څخه چه پري اجازه ورکول شوي مخالفت کولی نه شي، او د هغې اندازې څخه چه اجازه ورکول شوی

نمیتواند. بلکه به اندازه استعمال مماثل آنچه که به استعمال آن مقید شده یا به کمتر از آن اقدام کرده می تواند.

ماده ۱۴۶۴:

هرگاه استفاده از عین عاریت مقید به زمان، مکان و نوع استعمال نباشد عاریت گیرنده می تواند از آن در هر وقت و هر مکان به هر نوعی که خواسته باشد طوری عادی استفاده نماید. اگر با اثر تجاوز عاریت گیرنده عین از بین برود ضامن آن می باشد.

ماده ۱۴۶۵:

(۱) هرگاه عاریت دهنده بصورت مطلق به عاریت گیرنده اجازه استفاده بدهد و شخص استفاده کننده را تعیین نکند، عاریت گیرنده می تواند شخصاً از عین عاریت استفاده نموده یا آنرا به شخص دیگری بعاریت بدهد، اعم از اینکه تغییر استعمال کننده در عین عاریت مؤثر باشد یا نه. این حکم در صورتیست که عاریت گیرنده شخصاً عین را مورد استفاده قرار نداده و عین

زیات تیری کولی نه شی، بلکه د هغی اندازی د مماثل په اندازی چه په استعمال مقید شوی یا د هغی څخه په کمی اندازی اقدام کولی شی.

ماده ۱۴۶۴:

که د عاریت د عین څخه گټه اخیستل د وخت، ځای او داستعمال د نوعی پورې مقیده نه وي، عاریت اخیستونکی کولی شی چه د هغی څخه په هر وخت، هرځای او په هره نوعه چه ئی زړه وغواړي په عادی توگه گټه واخلي، که د عاریت اخیستونکي د تیری په سبب د عاریت شوي شی عین د مینځه ولاړ شی ضامن ئی گنجل کیری.

ماده ۱۴۶۵:

(۱) که عاریت ورکونکی په مطلق صورت عاریت اخیستونکی ته د گټی اخیستلو اجازه ورکوي او گټه اخیستونکی شخص و نه ټاکي، نو عاریت اخیستونکی کولی شی چه پخپله د عاریت ورکړ شوي شی څخه گټه واخلي او یایی بل چاته په عاریت ورکوي، عام له دې چه د استعمال کوونکی تغییر د عاریت په عین کبسي مؤثر وي او که نه وي. دا حکم په هغه صورت کې دی چه عاریت اخیستونکی پخپله په عاریت ورکړ

عاریت داده شده از اشیای باشد که تغییر استعمال کننده در آن تاثیر داشته باشد. در غیر آن عاریت دادن عین به شخص دیگر جواز ندارد.

(۲) اگر شخص استفاده کننده از طرف عاریت دهنده تعیین شده باشد، عاریت گیرنده به رعایت قید شخص مذکور مکلف بوده، در صورت تخلف عاریت گیرنده ضمان از بین رفتن عین عاریت می باشد.

ماده ۱۴۶۶:

هرگاه عاریت دهنده از عاریت دادن عین، به شخص دیگر، عاریت گیرنده را منع نموده باشد و عاریت گیرنده آنرا بشخص دیگری به عاریت بدهد، ضامن از بین رفتن آن می باشد.

ماده ۱۴۶۷:

عاریت گیرنده در تمامی احوالی که از عاریت دادن عین به شخص دیگر منع گردیده، نمی تواند عین عاریت را به شخص دیگری به امانت بدهد اگر عاریت گیرنده آنرا نزد شخص دیگری به ودیعت بگذارد و عین عاریت نزد این شخص از

شوی عین استعمال نه کی او هغه د داسی شیانو څخه وي چه د استعمال کوونکی تغییر ورباندې تاثیر کوي، د هغې په غیر بل چاته د عین په عاریت ورکول جواز نه لري.

(۲) که د عاریت ورکوونکی له خوا گټه اخیستونکی شخص ټاکل شوی وي نو عاریت اخیستونکی د ذکر شوي شخص د قید په مراعات مکلف دی، که عاریت اخیستونکی مخالفت وکړو د عاریت د عین د مینځه تللو ضامن دی.

ماده ۱۴۶۶:

که عاریت ورکوونکی د عاریت ورکړې شوي شي د ورکولو څخه عاریت اخیستونکی بل چاته منع کړي وي، او عاریت اخیستونکی هغه بل چاته په عاریت ورکوي د هغې د مینځه تللو ضامن گڼل کېږي.

ماده ۱۴۶۷:

عاریت اخیستونکی په ټولو هغو حالونو کې چې د عین د عاریت ورکولو څخه بل چاته منع شوی وي، نه شي کولی چې د عاریت شوي شي عین بل چاته په عاریت ورکوي. که عاریت اخیستونکی هغه د بل چا سره په ودیعت کېښودلو او د عاریت عین د

بين برود، عاريت گيرنده ضامن آن مي باشد.

ماده ۱۴۶۸:

درتمامی حالاتیکه عاريت گيرنده صلاحيت عاريت دادن عين عاريت را به شخص ديگر دارا باشد، مي تواند عين مذکور را به شخص ديگري به امانت بدهد. درينصورت اگرعين بدون تجاوز وديعت گيرنده از بين برود، عاريت گيرنده ضامن شناخته نمی شود.

ماده ۱۴۶۹:

عاريت گيرنده نمی تواند عين عاريت را به اجاره يا رهن بدهد. مگر اينکه آنرا به اجازه عاريت دهنده به منظور دادن رهن به عاريت گرفته باشد.

ماده ۱۴۷۰:

(۱) هرگاه عاريت گيرنده عين عاريت را بدون اجازه عاريت دهنده به اجاره داده و عين مذکور نزد اجاره گيرنده از بين برود، عاريت دهنده می تواند ضمان عين عاريت را از هريك عاريت گيرنده يا اجازه گيرنده، مطالبه نمايد. در صورت مطالبه از عاريت گيرنده او نمی تواند برشخص ديگري

همدي شخص سره هلاک شو، عاريت اخيستونکي ئي ضامن دی.

ماده ۱۴۶۸:

په ټولو هغو حالونو کښې چه عاريت اخيستونکی واک لري چه د عاريت عين بل چاته په عاريت ورکي، کولی شي چه ذکر شوی عين بل چاته په وديعت ورکي. په دي صورت کښې که عين بي د وديعت اخيستونکی د تيري څخه هلاک شي، عاريت اخيستونکی ضامن نه گڼل کيږي.

ماده ۱۴۶۹:

عاريت اخيستونکی نه شی کولی د عاريت عين په اجاری يا گروهی ورکی مگر په هغه صورت کښې چه هغه ئي د عاريت ورکوونکی په اجازی د گروهی دپاره په عاريت اخيستی وی.

ماده ۱۴۷۰:

(۱) که عاريت اخيستونکی د عاريت عين بي د عاريت ورکوونکی د اجازی په اجاری ورکی او ذکر شوی عين د اجاری اخيستونکی سره هلاک شی، عاريت ورکوونکی کولی شی چه د هغی ضمان د عاريت اخيستونکی يا اجاری اخيستونکی څخه وغواړي. که ئي د عاريت اخيستونکی څخه ضمان وغوښتلو، نو نه شی کولی چه بل چا

مراجعة نماید. در صورت مطالبه
ضمان از اجاره گیرنده، اجاره
گیرنده می تواند به عاریت
گیرنده رجوع نماید. مشروط بر
اینکه هنگام عقد اجاره از
عاریت بودن عین در نزد او آگاه
نباشد.

(۲) هرگاه عین بدون اجازه عاریت
دهنده به رهن داده شود و نزد
رهن گیرنده از بین رود در
صورت مطالبه ضمان از عاریت
گیرنده، رهن بین رهن دهنده
و رهن گیرنده انجام یافته
تلقی میشود.

ماده ۱۴۷۱:

عاریت گیرنده در مال عاریت که
بدون تجاوز از بین رود ضامن
نمی باشد و شرط ضمان در
عاریت باطل شناخته میشود. اگر
عاریت گیرنده در حفاظت عین
عاریت قصور یا اهمال نماید،
ضامن می باشد.

ماده ۱۴۷۲:

هرگاه در اثر استعمال عادی و
مطابق عرف عین عاریت طوری
معیوب شود که موجب تنزیل
قیمت آن گردد، عاریت گیرنده

ته رجوع وکی. که ئی د اجاری
اخیستونکی خخه د ضمان غوبنتنه
وکره، اجاره اخیستونکی کولی شی چه
عاریت اخیستونکی ته رجوع وکی. خو
په دی شرط چه د اجاری د عقد په
وخت کبئی خبر نه وی چه عین د هغه
سره عاریت دی.

(۲) که عین بی د عاریت ورکونکی د
اجازی په گروهی ورکول شی او د گروهی
اخیستونکی سره هلاک شی نو که
ضمان د عاریت اخیستونکی خخه
وغوبنتل شو نو گروهی د گروهی
ورکونکی او گروهی اخیستونکی
ترمنع پای ته رسیدلی گنل کیږي.

ماده ۱۴۷۱:

عاریت اخیستونکی د عاریت په مال
کبئی چه بی د تیری خخه هلاک شی
ضامن نه دی. په عاریت کبئی د ضمان
شرط باطل دی. که عاریت
اخیستونکی د عاریت د عین په
ساته کبئی قصور یا اهمال
وکی، ضامن دی.

ماده ۱۴۷۲:

که د عاریت عین د عادی استعمال په
نتیجه کبئی یا د عرف سره سم داسی
عیب جن شی چه د هغی د قیمت د
کبسته کیډو موجب شی، عاریت

ضامن این تنقیص قیمت نمی باشد و در صورت استعمال غیر عادی ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۴۷۳:

هرگاه عاریت گیرنده به نحوی از انحابه جلوگیری از تلف شدن عین عاریت قادر باشد و از آن جلوگیری نکند، پرداخت ضامن مکلف میگردد. همچنان اگر در رفع دست غاصب آن تقصیر نماید، ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۴۷۴:

تکالیف مالی و مصارف حفاظت عادی و رد عین عاریت بدوش عاریت گیرنده میباشد.

ماده ۱۴۷۵:

(۱) عاریت گیرنده مکلف است در ختم عاریت عین را به همان حالت سابقه رد نماید. این حکم مسوولیت از بین رفتن یا نقصان عین عاریت را اخلال نمی کند.

(۲) رد عین در محلی صورت میگیرد که عاریت گیرنده آنرا تسلیم شده، مگر اینکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

اخیستونکی ددی قیمت د کموالی ضامن نه دی او که ئی په غیر عادی توگه استعمال که ضامن گنل کیږی.

ماده ۱۴۷۳:

که عاریت اخیستونکی په یو قسم د اقسامو د عاریت د عین د تلفیدو د مخنیوی توان ولری او مخنیوی ئی ونه کی، د ضامن په ورکولو مکلف کیږی. همدارنگه که د غصبونکی د لاس په لیری کولو کښی قصور وکی، ضامن گنل کیږی.

ماده ۱۴۷۴:

مالی تکلیفونه، د عادی ساتنی مصرفونه او د عاریت د عین، بیرته ورکول د عاریت اخیستونکی په غاړه دی.

ماده ۱۴۷۵:

(۱) عاریت اخیستونکی مکلف دی چه د عاریت په پای کښی د عاریت عین په همغه پخوانی حالت رد کی. دا حکم د عاریت د عین د هلاک یا نقصان مسوولیت نه اخلالوی.

(۲) د عین بیرته ورکول په همغه ځای کښی صورت مومی چه عاریت اخیستونکی هلته تسلیم شوی، مگر داچه د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده: ۱۴۷۶

که عاریت اخیستونکی د عاریت د مودی د تیریدو وروسته عین د خان سره وساتی او یا ئی په موافقه شوی خای کبئی تسلیم نه کی نو که هلاک شو د هغی ضامن دی.

خلوم قسمت
د عاریت پای

ماده: ۱۴۷۶

هرگاه عاریت گیرنده عین را بعد از انقضای میعاد عاریت در تصرف خود نگاه داشته یا در محل موافقه شده تسلیم ندهد در صورت ازین رفتن آن ضامن شناخته میشود.

قسمت چهارم
انتهای عاریت

ماده: ۱۴۷۷

(۱) عاریت د موافقه شوی مودی په تیریدو پای ته رسیږی. که موده نه وی ټاکل شوی نو د هغه منظور د پوره کیدو سره پای ته رسیږی چه د هغی دپاره عین په عاریت اخیستل شوی. په هغه صورت کبئی چه د عاریت موده نه وی ټاکل شوی، عاریت ورکوونکی کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی د عاریت د پای غوښتنه کولی شی.

(۲) عاریت اخیستونکی کولی شی چه د عاریت د مودی د پای ته رسیدو ترمخه عین بیرته ورکی، خو که د عین بیرته ورکول د عاریت ورکوونکی په ضرر وو نو د هغی په قبلولو کبئی مجبوریدلی نه شی.

ماده: ۱۴۷۸

عاریت ورکوونکی کولی شی چه په

ماده: ۱۴۷۸

عاریت دهنده در احوال آتی می

راتلونکو حالونو کنبی بی له قیده د عاریت د پای غوښتنه وکی: تواند انتهای عاریت را بدون قید مطالبه کند:

۱- په هغه حالت کنبی چه غیر مترقبه احتیاج د عاریت عین ته پیدا کی. عین عاریت.

۲- په هغه حالت کنبی چه عاریت اخیستونکی عین بد استعمال کی او یائی په ساتنه کنبی قصور وکی. ۲- در حال سوء استعمال عین از جانب عاریت گیرنده یا قصور وی در حفاظت آن.

۳- په هغه حالت کنبی چه عاریت اخیستونکی د عاریت د عقد د منعقیدو وروسته یا تر هغی تر مخه مفلس شی خو په دی شرط چه عاریت ورکونکی د عقد په وخت کنبی د هغه د افلاس څخه خبر نه وی بیا وروسته خبر شی. ۳- در حال افلاس عاریت گیرنده بعد از انعقاد عقد عاریت یا قبل از آن، مشروط بر اینکه عاریت دهنده هنگام عقد از آن مطلع نبوده بعداً اطلاع حاصل کند.

ماده ۱۴۷۹:

د عاریت عقد د عاریت اخیستونکی په مړینه پای ته رسیری او د هغه وارثانو ته نه نقلیری.

ماده ۱۴۷۹:

عقد عاریت به وفات عاریت گیرنده منتهی شده به ورثه وی انتقال نمیکنند.

ماده ۱۴۸۰:

که عاریت اخیستونکی مړ شی او د عاریت عین په متروکی کنبی موجود نه وی نو په ترکه کنبی د واجب الاداء پور په حیث پیژندل کییری.

ماده ۱۴۸۰:

هرگاه عاریت گیرنده وفات نموده و عین عاریت در متروکه متوفی موجود نباشد بحیث دین واجب الاداء از ترکه شناخته میشود.

درپيم باب
د کار عقودنه

باب سوم
عقود کار

لومړی فصل

قرارداد، د يوشی د جوړولو غوښتنه
او د عمومي مرفقونو تعهدات

فصل اول

مقاوله، استصناع و تعهدات
مراقق عامه

لومړی قسمت
قرارداد

قسمت اول
مقاوله

لومړی مبحث - عمومي حکمونه

مبحث اول - احکام عمومي

ماده ۱۴۸۱:

قرارداد داسی عقد دی چه د هغی په موجب د دواړو خواوو څخه یو د یو شی په جوړولو یا د یو کار په کولو په مؤقتی یا غیر مؤقتی صورت د بلی خوا دپاره د اجوری په بدل کښی تعهد کوی.

ماده ۱۴۸۱:

مقاوله، عقدیست که به موجب آن یکی از طرفین ساختن چیزی یا اجرای عملی را بصورت مؤقت یا غیرمؤقت برای طرف دیگر بمقابل اجرت تعهد نماید.

ماده ۱۴۸۲:

د کار د کولو یا د داسی شیانو د جوړولو قرار داد چه د قانون یا عمومي نظام مخالف وی جواز نه لری.

ماده ۱۴۸۲:

مقاوله کار و ساختن اشیای مخالف قانون و نظام عام اعتبار ندارد.

ماده ۱۴۸۳:

(۱) تعهد کونکی کولی شی چه یواخی دکار کولو تعهد وکی او کوم مواد چه د کار په اجراء کولو کښی په کار اچول کیږی او یا ورڅخه گټه اخیستل کیږی د کار د

ماده ۱۴۸۳:

(۱) متعهد می تواند تنها اجرای عمل را تعهد نماید و موادی که در اجراء عمل به کار برده میشود یا از آن استفاده بعمل می آید، بدوش صاحب کار

خاوند په غاړه کښيږدي.

گذاشته ميشود.

(۲) که تعهد کوونکی د کار د کولو او د موادو د برابرولو تعهد وکي، جواز لري.

(۲) تعهد اجرای عمل و تهیه مواد هر دو از طرف متعهد جواز دارد.

دوه یم مبحث - د قرارداد کوونکی التزامونه

مبحث دوم - وجایب مقاوله کننده

ماده ۱۴۸۴:

که قرارداد کوونکی د کار د ټولو یا ځینو موادو په برابرولو تعهد وکي، د هغی د کیفیت څخه مسوول او د کار د خاوند په مقابل کښی د هغی څخه ضامن دی.

هرگاه مقاوله کننده به تهیه تمام یا بعضی مواد کار تعهد نماید از کیفیت آن مسوول بوده و در برابر صاحب کار از آن ضامن می باشد.

ماده ۱۴۸۵:

(۱) که مواد دکار دخواوند له خوا برابر شونو تعهد کوونکی مکلف دی چه د موادو په استعمال کښی دقت وکسی او فنی اصول په کار واچوی.

(۱) هرگاه مواد از جانب صاحب کار تهیه گردد متعهد به دقت در استعمال مواد و بکار بردن اصول فنی در آن مکلف می باشد همچنان حساب دهی مواد مصرف شده و رد مواد باقی مانده به صاحب کار مکلف شناخته میشود.

(۲) که د تعهد کوونکی د اهمال په نسبت یا د هغه د فنی کفایت د نقصان له امله ځینی مواد د گټی اخیستلو قابلیت د لاسه ورکي نو مکلف دی چه د هغی قیمت د کار خاوند ته ورکي.

(۲) در صورتیکه بعضی از مواد نسبت اهمال یا نقص در کفایت فنی متعهد غیر قابل استفاده شود، متعهد به رد قیمت آن به صاحب کار مکلف می گردد.

ماده ۱۴۸۶:

تعهد کوونکی مکلف دی هغه اضافی سامان چه د کار اجرا کول ئی ایجابوی پخپل مصرف برابر کی، مگر داچه د کسب گرو عرف یا د دواړو خواوو موافقه په بل ډول وی.

ماده ۱۴۸۶:

متعهد مکلف است افزار اضافی را که اجرای عمل ایجاب نماید به مصرف خود تهیه کند، مگر اینکه عرف حرفوی یا موافقه طرفین مخالف آن باشد.

ماده ۱۴۸۷:

د تعهد کوونکی له خوا د موافقه شوی اجوری زیاتوالی او دکار خاوند له خوا د هغی کموالی، د قرار داد د عقد څخه وروسته جواز نه لری، مگر داچه قانون یا موافقه د هغی په خلاف وی.

ماده ۱۴۸۷:

ترتید اجرت موافقه شده از طرف متعهد و تنقیص آن از جانب صاحب کار بعد از عقد مقاوله جواز ندارد، مگر اینکه قانون یا موافقه به خلاف آن صراحت داشته باشد.

ماده ۱۴۸۸:

که ظاهره شی چه تعهد کوونکی په ناقص صورت یا د عقد په خلاف کار ترسره کوی، نو د کار خاوند کولی شی چه هغه ته خبرتیا ورکی چه په یوی ټاکلی مودی کبسی د خپل طرز العمل څخه صرف نظر وکی، که تعهد کوونکی د ټاکلی مودی په اوږدو کې د خپل طرز العمل څخه صرف نظر ونه کړو نو د کار خاوند کولی شی چه عقد فسخ کی او یا د لومړنی کار پوره کول د لومړنی متعهد په حساب بل چاته وسپاری.

ماده ۱۴۸۸:

هرگاه ظاهر شود که متعهد بصورت ناقص یا مخالف عقد عمل را انجام میدهد، صاحب کار می تواند به او اخطار دهد که در ظرف مدت معین از طرز العمل خود منصرف نگردد صاحب کار می تواند عقد را فسخ یا اتمام کار را به مصرف متعهد اول به شخص دیگر بسپارد.

ماده ۱۴۸۹:

تعهد کوونکی نه شی کولی دکار د

ماده ۱۴۸۹:

متعهد نمی تواند قبل از اتمام

کار و تسليم آن به صاحب کار اجرت موافقه شده را مطالبه نمايد اما صاحب کارمی تواند قسمتی از اجرت را طوری پیشکی تاديه يا چنان موافقه نمايد که اجرت را متناسب بانجام کار می پردازد، بشرطیکه به اتمام کار باقی مانده مجبور ساخته شود، در غير آن صاحب کار به مصرف متعهد آنرا تکميل مينمايد.

ماده ۱۴۹۰:

انجنير ساختمانی و مقاوله کننده بطوری متضامن تا مدت ده سال مسوول انهدام، شکست و نشست کلی یا جزئی عمارات ساخته شده یا ملحقات ثابتۀ دیگری که اعمار نموده اند میباشند گرچه انهدام، شکست و نشست ناشی از عیب در خود زمین باشد یا صاحب کار به ساختن عمارت معیوب اجازه داده باشد. مگر اینکه اصلاً عاقد آن بقای عمارت را کمتر از مدت ده سال اراده داشته باشند.

ماده ۱۴۹۱:

(۱) عیوبیکه پختگی، مقاومت و سلامت بنا را تهدید نماید تابع ضمان

پوره کیدو او د کار خاوند د هغی د تسلیمیدو ترمخه د موافقه شوی اجوری غوبتنه وکی مگر د کار خاوند کولی شی چه د اجوری یوه برخه په پیشکی توگه ادا کی یا دارنگه موافقه وکی چه اجوره به د کار د ترسره کولو په تناسب ورکوم خو په دی شرط چه تعهد کوونکی دپاتی برخی په پوره کولو مجبور کړی شی د هغی په غیر به د کار خاوند د تعهد کوونکی په مصرف هغه پوره کوی.

ماده ۱۴۹۰:

ساختمانی انجنیر او قرارداد کوونکی ترلسو کلونو پوری د عمارتونو د نپیدلو، ماتیدلو، د هغی د ټول یا یو جزء کښیناستلو څخه یا د نورو ثابتو ملحقاتو چه اعمار کړی ئی دی، په متضامن صورت مسوول گڼل کیږی. که څه هم نپیدل، ماتیدل یا کښیناستل پخپله د ځمکی د عیب په سبب وی یا داچه پخپله د کار خاوند د عیب جن عمارت په جوړولو اجازه ورکړی وی. مگر داچه د عقد دواړی خواوی اصلاً غواړی چه عمارت دی ترلسو کلونو پوری دوام ونه کی.

ماده ۱۴۹۱:

(۱) کوم عیبونه چه د بنا پوخوالی مقاومت او سلامتیا تهدیدوی ددی

قانون د (۱۴۹۰) مادي د درج شوي ضمان تابع دي.

مندرج ماده (۱۴۹۰) اين قانون مي باشد.

(۲) د دي قانون د (۱۴۹۰) مادي د درج شوو لسو کلونو موده د کار د تسليم ورکولو د نېټې څخه پيل کيږي.

(۲) مدت ده سال مندرج ماده (۱۴۹۰) اين قانون از تاريخ تسليم دادن کار آغاز ميگردد.

(۳) ددي مادي حکم د هغه تعهد کوونکي په باره کښي چه په دوهم تعهد کوونکي (باطني تعهد کوونکي) د رجوع کولو حق لري، نه تطبيقيږي.

(۳) حکم اين ماده در مورد متعهد يکه بر متعهد ثاني (متعهد باطني) حق رجوع دارد، تطبيق نمي گردد.

۱۴۹۲ ماده:

ديپلان او د نقشي د طرحي مهندس چه د کار په اجرا کولو نظارت ونه لري نو يواځي د پلان او نقشي د عيب مسوول دي.

ماده ۱۴۹۲:

مهندس طرح پلان و نقشه که بر اجرای کار نظارت نداشته باشد، تنها از عيب پلان و نقشه مسوول مي باشد.

۱۴۹۳ ماده:

هر شرط چه د ساختماني مهندس انجينير او قرار داد کوونکي د ضمان مانع وي، باطل دي.

ماده ۱۴۹۳:

هر شرط يکه مانع ضمان مهندس انجينير ساختماني و مقوله کننده گردد، باطل است.

۱۴۹۴ ماده:

د ضمان دعوي ددي قانون د (۱۴۹۰، ۱۴۹۱، ۱۴۹۲) مادو په حالونو کښي د نړيدو، ماتېدو کښيناستو يا د عيب د کشف کېدو د يوه کال د مودي د تيريډو وروسته ساقطيږي.

ماده ۱۴۹۴:

دعوي ضمان در احوال مندرج مواد (۱۴۹۰-۱۴۹۱-۱۴۹۲) اين قانون بعد از انقضای مدت يكسال از تاريخ حدوث انهدام، شکست و نشست يا کشف عيب ساقط ميگردد.

درېیم مبحث - د کار د خاوند وجیبي

ماده ۱۴۹۵:

که د نړېدلو، ماتیدلو او د عمارت د ټول یا یوه جزء د کښیناستلو څخه پیدا شوی تعویض د ساختمانی بیمی له خوا ورکول شوی وی، نو د عمارت خاوند نه شی کولی چه د هغی غوښتنه د ساختمانی انجنیر، مهندس او قرارداد کوونکی څخه وکي.

ماده ۱۴۹۶:

د کار خاوند مکلف دی د کار د پوره کیدو سره یوځای، د جاری عرف سره سم هغه تسلیم شی، د هغی په غیر تعهد کوونکی کولی شی د یوی ټاکلی مودی په اوږدو کښی د هغی په تسلیمیدلو ورته خبرتیا ورکی. که د کار خاوند د ذکر شوی مودی په تیریدو سره هغه تسلیم نه شی، نو تسلیم شوی گڼل کیږی.

ماده ۱۴۹۷:

د کار خاوند مکلف دی چه کومه اجوره یی شرط کړی هغه د تسلیمیدو په وخت کښی ورکی، مگر داچه عرف یا موافقی د هغی په خلاف حکم کړی وی.

مبحث سوم - وجائب صاحب کار

ماده ۱۴۹۵:

هرگاه جبران خساره ناشی از انهدام، شکست و نشست کلی یا جزئی عمارت از طرف شرکت بیمه ساختمانی پرداخته شده باشد. صاحب عمارت نمی تواند آنرا از انجنیر ساختمانی مقاوله کننده و یا مهندس مطالبه نمایند.

ماده ۱۴۹۶:

صاحب کار مکلف است بمجرد اتمام کار آنرا مطابق عرف جاری تسلیم شود درغیرآن متعهد می تواند به تسلیمی آن در خلال مدت معین به او اخطار رسمی بدهد. در صورت انقضای مدت مذکور اگر صاحب کار آنرا تسلیم نشود، تسلیم شده تلقی میشود.

ماده ۱۴۹۷:

صاحب کار مکلف است اجرتی را که شرط گذاشته هنگام تسلیمی بپردازد. مگر اینکه عرف یا موافقه به خلاف آن حکم نموده باشد.

ماده ۱۴۹۸:

(۱) که د کار د اجرا کولو په وخت کېنې د موافقې د حدودو څخه تیری ولیدل شی، تعهد کوونکی مکلف دی د زیاتو تکلیفونو د اندازی څخه د کار خاوند ته خبرتیا ورکې، د هغې په غیر نه شی کولی چه کوم زیات مصرفونه ئی د موافقه شوی اندازی د قیمت څخه کړې د هغې غوښتنه وکې.

ماده ۱۴۹۸:

(۱) هرگاه در اثنای اجراء کار تجاوز از حدود موافقه دیده شود متعهد مکلف است مقدار تکالیف زاید را به اطلاع صاحب کار برساند در غیر آن حق مطالبه او در مصارف متجاوز از قیمت موافقه شده ساقط میگردد.

ماده ۱۴۹۹:

(۱) که عقد په بالمقطع اجوری تمام شوی وی، تعهد کوونکی نه شی کولی چه د اجوری د زیاتوالی غوښتنه وکې که څه د تعهد کوونکی د کار په پلان کېنې تعدیل راغلی وی. مگر داچه تعدیل د کار د خاوند د تصمیم په اثر صورت موندلی وی.

ماده ۱۴۹۹:

(۱) هرگاه عقد به اجرت بالمقطع تمام شده باشد متعهد نمی تواند زیادت اجرت را مطالبه کند گرچه در پلان کار متعهد، تعدیلی رخ داده باشد، مگر اینکه تعدیل از اثر تصمیم صاحب کار صورت گرفته باشد.

(۲) تعهد کوونکی نه شی کولی چه د

نرخ او اجوری د لوړیدو په موجب، د اجوری د زیاتوالی غوښتنه وکې، مگر په هغه صورت کېنې چه داسی

(۲) متعهد نمی تواند به موجب

بلند رفتن نرخ و اجرت، زیادت اجرت را مطالبه نماید. مگر در صورتیکه چنان حوادث استثنائی

عمومی رخ دهد که هنگام عقد پیشبینی شده نمی توانست و به اثر آن معیاریکه سنجش مالی عقد مقابله به آن استوار است، دیگری گون شود درین صورت محکمه میتواند به زیادت اجرت یا فسخ عقد حکم نماید، مگر اینکه طرفین طوری دیگری موافقه نموده باشند.

ماده ۱۵۰۰:

هرگاه اجرت تعیین نشده باشد، مصارف کار انجام شده توسط اهل خبره تعیین می گردد.

ماده ۱۵۰۱:

هرگاه مهندس، نقشه یا اندازه گیری ها را باتمام رسانیده یا اداره تعمیر را به امرا صاحب آن بمقابل اجرت معینه به عهده گیرد، مستحق اجرت مذکور شناخته میشود.

ماده ۱۵۰۲:

هرگاه صاحب کار اجرت مهندس را تعیین نکرده باشد، مستحق اجرت مثل که مطابق عرف و مدتیکه کار او در بر گرفته تعیین میگردد.

استثنائی او عمومی حوادث پیداشی چه د عقد په وخت کبسی ئی پیشبینی نه شوای کیدای او د هغی په اثر هغه معیار چه د قرارداد مالی سنجول ورباندی تینگ ولاژ دی بل رنگه شی. په دی صورت کبسی محکمه کولی شی چه د اجوری په زیاتوالی یا د عقد په فسخ کیدو حکم وکی. مگر داچه د وارو خواوو بل رنگه موافقه کری وی.

ماده ۱۵۰۰:

که اجوره نه وه ټاکل شوی د پوره شوی کار مصرفونه د پوهانو په وسیلی ټاکل کیږی.

ماده ۱۵۰۱:

که د نقشی مهندس د اندازونیول پوره کرل یا د تعمیر اداره د هغی د خاوند په امر د ټاکلی اجوری په بدل کبسی په غاړه واخلی د ذکر شوی اجوری مستحق گنل کیږی.

ماده ۱۵۰۲:

که د کار خاوند د مهندس اجوره نه وی ټاکلی د مثلی اجوری مستحق کیږی او د هغی مودی سره سم چه د هغه کار په کبسی شوی او د عرف سره ټاکل کیږی.

خلوم مبحث - دوهم تعهد کونکی

ماده ۱۵۰۳:

(۱) که د کار طبیعت یا د عقد صراحت مانع نه شی نو تعهد کونکی کولی شی چه بل شوک د ټول یا ځینې کار د اجرا کولو دپاره مکلف کی، په هر صورت تعهد کونکی د کار د خاوند په مقابل کښی د دوه یم تعهد کونکی د کار مسوول دی.

(۲) دوه یم تعهد کونکی د لومړنی تعهد کونکی په مقابل کښی مسوول گڼل کیږی.

مبحث چهارم - متعهد ثانی

ماده ۱۵۰۳:

(۱) متعهد میتواند در حالیکه طبیعت کار یا صراحت عقد مانع نگرده، شخص دیگری رابه اجرای تمامی یا قسمی از کار مکلف گرداند. بهر صورت متعهد در برابر صاحب کار، از کار متعهد ثانی مسوول میباشد.

(۲) متعهد ثانی در برابر متعهد اول مسوول شناخته میشود.

پنجم مبحث - د قرار داد پای ته رسیدل

ماده ۱۵۰۴:

د قرارداد عقد د تعهد شوی کار په سرته رسیدو، د دواړو خواوو د موافقی سره سم د هغی په تسلیمولو او د قانون په حکمونو پای ته رسیږی.

مبحث پنجم - انجام قرارداد

ماده ۱۵۰۴:

عقد مقاوله بانجام کار تعهد شده و تسلیم آن مطابق توافق جانبین و احکام قانون منقضی می گردد.

ماده ۱۵۰۵:

د کار خاوند کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی د کار اجرا کول متوقف کی او عقد ته خاتمه ورکی، خو په دی شرط چه د تعهد کونکی مصرفونه، د سرته رسیدلی کار اجوره او کومه گټه چه د کار په سرته رسیدو ترسره کېده

ماده ۱۵۰۵:

صاحب کار میتواند هر وقتی خواسته باشد، عقد را خاتمه داده اجراء کار را متوقف سازد، مشروط براینکه مصارف متعهد، اجرت کار انجام شده و مفادی را که بانجام کار میسر میگردید،

جبران نمايد. محكمه در صورت
ايجاب شرايط مي تواند تعويض را
تخفيف دهد.

ماده ۱۵۰۶:

هرگاه انجام کار تعهد شده مستحيل
گردد، عقد مقاوله منقضي ميگردد.

ماده ۱۵۰۷:

(۱) هرگاه شکی بنا بر اسباب
غير مترقبه قبل از تسليم آن به
صاحب کار از بين رود، متعهد
نمی تواند اجرت کار و مصارف را
مطالبه نمايد. مگر اينکه به
صاحب کار راجع به تسليم شدن آن
قبلاً اطلاع کتبی داده باشد.
خساره از بين رفتن مواد، بر تهيه
کننده است.

(۲) اگر از بين رفتن يا نقصان شی
به اثر خطای صاحب کار يا به
اثر عيب موادی باشد که صاحب
کار آنرا تهيه نموده، متعهد مستحق
اجوره و عند الإيجاب مستحق تعويض
می گردد.

ماده ۱۵۰۸:

هرگاه اعتماد شخصی متعهد
در عقد مقاوله محل اعتبار
باشد، عقد به مرگ متعهد

جبيره کی. محكمه کولی شی د
شرطونو د ايجاب په صورت کبسی،
تعويض کم کي.

ماده ۱۵۰۶:

که د تعهدشوی کار ترسره کول محال
شی د قرارداد عقد پای ته رسيږي.

ماده ۱۵۰۷:

(۱) که شی پخوا له دی چه د کار
خاوند ته تسليم کړی شی د غير مترقبه
سببونو په اساس هلاک شی، نو تعهد
کوونکی نه شی کولی چه د کار د
اجوری او مصرفونو غوښتنه وکی،
مگر داچه د کار خاوند ته ئی
ترمخه ليکلی خبرتيا ورکړی وی. د
موادو د هلاکيدو تاوان د موادو په
برابروونکی دی.

(۲) که د شی هلاک يا نقصان د کار د
خاوند د خطا په اثر وی يا د هغی
موادو د عيب په اثر وی چه د کار خاوند
هغه برابر کړی دی، نو تعهد کوونکی د
اجوری او د ايجاب وخت کبسی د
تعويض هم مستحق کيږي.

ماده ۱۵۰۸:

که د قرار داد په عقد کبسی د تعهد
کوونکی شخصی اعتماد د اعتبار
خای وی، نو عقد د تعهد کوونکی په

منقضی می‌گردد. در غیر آن عقد بحال خود باقی میماند. مگر اینکه در ورثه متعهد راجع به حسن اجراء کار تضمینات کافی موجود نباشد.

ماده ۱۵۰۹:

(۱) هرگاه عقد مقاوله به مرگ متعهد منقضی گردد. صاحب کار بتأدیه قیمت کار انجام شده و مصارفیکه برای اجرای قسمت ناتکمیل صورت گرفته، مکلف می‌گردد. این مکلفیت به اندازه نفع است که از کار و مصارف مذکور به صاحب کار عاید میشود، در برابر آن صاحب کار میتواند مواد تهیه شده را بمقابل تعویض عادلانه مطالبه نماید.

(۲) حکم فقره فوق این ماده در مورد متعهد یکبه به اجرای کار اقدام کرده مگر بنا بر اسباب خارج از اراده او از اتمام آن عاجز گردیده نیز تطبیق میشود.

مرینی پای ته رسیبری، د هغی په غیر عقد پخپل حال پاتی کیبری، مگر داچه د تعهد کوونکی په وارثانو کښی د کار د ښه اجرا آتوپه باره کښی کافی تضمینات موجود نه وی.

ماده ۱۵۰۹:

(۱) که د مقاولی عقد د تعهد کوونکی په مرینی پای ته ورسیری د کار خاوند د انجام شوی کار د قیمت په اداء کولو او د هغی مصرفونو چه د ناپوره برخی د اجراء کولو د پاره یی صورت موندلی مکلف کیبری، دا مکلفیت د هغی گتی په اندازی دی چه د ذکر شوی کار او مصرفونو څخه د کار خاوند ته رسیدلی دی، ددی په مقابل کښی د کار خاوند کولی شی چه برابر شوی مواد د یو عادلانه تعویض په بدل کښی وغواری.

(۲) ددی مادی د پورتنی فقری حکم د هغه تعهد کوونکی په باره کښی هم تطبیقیری چه د کار کولو ته یی اقدام کړی خو د ارادی څخه دبانندی سببونو په اساس د هغی د پوره کیدو څخه عاجز شوی وی.

دوه یم قسمت

د یوشی د جوړولو غوښتنه

قسمت دوم

استصناع - فرمایش ساختن شی

۱۵۱۰ ماده:

د یوشی د جوړولو د غوښتنی قرارداد د یو مشخص قیمت په بدل کښی د ټاکلی شی جوړول دی په داسی توگه چه قرارداد شی په عین واردوی نه د جوړوونکی په کار.

ماده ۱۵۱۰:

استصناع، مقاوله ساختن شی معین است در برابر قیمت مشخص به نحویکه مقاوله بر عین شی وارد باشد نه بر کار صنعت گر.

۱۵۱۱ ماده:

د یوشی د جوړولو د غوښتنی په قرارداد کښی د مطلوب شی د جنس، نوعی، اندازی او د صفت بیان شرط دی.

ماده ۱۵۱۱:

در مقاوله استصناع بیان جنس، نوع، مقدار و وصف شی مطلوب شرط می باشد.

۱۵۱۲ ماده:

د یوشی د جوړولو د غوښتنی په قرار داد کښی د نظر لاندی شی د قیمت ادأ کول په معجل صورت هرو مرو نه دی.

ماده ۱۵۱۲:

در مقاوله استصناع پرداخت قیمت شی مورد نظر طور معجل حتمی دانسته نمیشود.

۱۵۱۳ ماده:

(۱) که د یوشی د جوړولو د غوښتنی قرار داد منعقد شوی وی نو قرارداد کوونکی نه شی کولی چه د خپلو تعهدونو څخه منصرف شی، مگر داچه د دواړو خواوو ترمنځ بل رنگه موافقه شوی وی.

ماده ۱۵۱۳:

(۱) مقاوله کنندگان نمی توانند در صورتیکه مقاوله استصناع انعقاد یافته باشد از تعهدات خود منصرف گردند، مگر اینکه موافقه بین طرفین طور دیگری صورت گرفته باشد.

(۲) که جوړوونکی خپل تعهد د قرار

(۲) اگر صنعتگر تعهد خود را

مطابق به شرایط مقاوله انجام نداده باشد، فرمایش دهنده به قبولی شی ساخته شده مکلف نبوده، میتواند جبران خساره عایده را از صنعتگر مطالبه کند.

(۳) هرگاه فرمایش دهنده از قبولی و تسلیم شدن شی فرمایش داده شده خود بدون سبب و دلایل معقول اباورزد، به تسلیم گیری آن مکلف میگردد. درغیر آن صنعتگر می تواند جبران خساره ای را که به سبب تأخیر تسلیمی یا عدم ایفای تعهد فرمایش دهنده به وی عاید گردیده، از فرمایش دهنده مطالبه نماید.

ماده ۱۵۱۴:

(۱) صنعت گرمکلف است شی فرمایشش داده شده را طوری بسازد که حایز وصف تضمین شده بوده و استفاده مطلوب از آن شده بتواند. همچنان شی مذکور بایند عاری از عیبی باشد که ارزش را تنزیل دهد.

(۲) اگر شی فرمایشش داده

داد د شرطونو سره سم تر سره کری نه وی نو د شی د جوړولو غوښتونکی د جوړ شوی شی په قبلولو مکلف نه دی، کولی شی چه د جوړوونکی خخه د رسیدلی تاوان د تعویض غوښتنه وکی.

(۳) که د شی د جوړولو غوښتونکی د خپل غوښتل شوی شی د قبلولو او تسلیمیدلو خخه بی سببه او بی د معقولو د لیلونو ځان وژغوری، نو د هغی په تسلیمیدو مکلف کیږی، د هغی په غیر جوړوونکی کولی شی چه د شی د جوړولو د غوښتونکی خخه د هغی تاوان د تعویض غوښتنه وکی چه د تسلیمیدو د تأخیر په سبب یا د تعهد د نه په ځای کولو په سبب ورته رسیدلی دی.

ماده ۱۵۱۴:

(۱) جوړوونکی مکلف دی چه د جوړولو غوښتل شوی شی په داسی توگه جوړکی چه د تضمین شوی صفت لرونکی وی او د هغی خخه غوښتل شوی گټه واخیستل شی. همدارنگه باید چه ذکر شوی شی د داسی عیب خخه خالی وی چه د شی قیمت ټیټه وی.

(۲) که د جوړولو غوښتل شوی شی

شده اوصاف و شرايط موافقه شده را حايـز نباشد، فرمايش دهنده ميتواند رفع عيب را مطالبه کند.

(۳) اگر صنعتگر در رفع عيب تأخير ورزد. فرمايش دهنده مي تواند عيب را رفع نموده مصارف را از صنعتگر مطالبه نمايد.

ماده ۱۵۱۵:

فرمايش دهنده براي رفع عيب مندرج ماده (۱۵۱۴) اين قانون مدت مناسبی را تعيين ميکند با توضيح اينکه اگر در موعد معين عيب عاينه رفع نگردد، شی را مسترد ميـدارد. بعد از گذشت مهلت معينه فرمايش دهنده ميتواند از مقاوله رجوع نموده و يا تنزيل قيمت را متناسباً مطالبه کند.

ماده ۱۵۱۶:

اگر فرمايش دهنده شی فرمايش داده شده را در حالیکه عيب داشته باشد فهميده تسليم شود، حق رجوع را برصنعتگر ندارد. مگر اينکه خيار عيب را به خود شرط

موافقه شوی صفتونه او شرطونه ونه لری نو د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی چه د عيب د لیری کېدو غوښتنه وکي.

(۳) که جوړوونکی د عيب په لیری کیدلو کېښی تأخیر وکي، د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی چه عيب لیری کی او مصرفونه د جوړوونکی څخه وغواری.

۱۵۱۵ - ماده:

د شی د جوړولو غوښتونکی به ددی قانون د (۱۵۱۴) مادې د درج شوی عيب د لیری کولو دپاره مناسبه موده ټاکي او دا خبره به توضیح کوي چه که په ټاکلي مودې کې موجود عيب لیرې نه شي نو شی به بیرته ورکوي. د ټاکلي مهلت د تیریدو وروسته د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی چه د قرارداد څخه رجوع وکي او یا د عيب په تناسب د قیمت د ټیټوالی غوښتنه وکي.

۱۵۱۶ ماده:

که د شی د جوړولو غوښتونکی، د غوښتل شوی جوړ شوی شی په عيب پوه شی او سره د هغی هم تسليم شی، نو په جوړوونکی د رجوع حق نه لری مگر داچه د عيب خياری د ځان دپاره

شرط کړی وی.

گذاشته باشد.

۱۵۱۷ ماده:

ماده ۱۵۱۷:

(۱) د جوړولو د غوښتل شوی شی قیمت د تسلیمیدلو په وخت کښی د اداء کولو وړوی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

(۱) قیمت شی فرمایش داده شده در وقت تسلیم شدن قابل تأدیه می باشد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

(۲) که د جوړونو غوښتل شوی شی جزء په جزء د تسلیمیدو وړ وی نو قیمت ئی د هر جزء د تسلیمیدو په مقابل کښی د ادا کولو وړ دی.

(۲) اگرشی فرمایش داده شده جزوار قابل تسلیمی باشد، قیمت آن در برابر تسلیمی هر جزء قابل تأدیه می باشد.

۱۵۱۸ ماده:

ماده ۱۵۱۸:

(۱) که جوړ شوی شی پخواله دی چه د جوړولو غوښتونکی ته تسلیم کړی شی، تلف شی نو جوړوونکی ئی ضامن گڼل کیږی.

(۱) اگرشی ساخته شده قبل از تسلیمی آن به فرمایش دهنده تلف شود، صنعتگر ضامن آن شناخته میشود.

(۲) که ذکر شوی شی په داسی وخت کښی تلف شی چه ټاکلی موده پای ته رسیدلی وی او جوړوونکی د شی د جوړولو غوښتونکی ته خبرتیا ورکړی وی چه جوړ شوی شی تسلیم شی، او هغه بی موجهه په تسلیمیدو کښی وروسته والی راوړی، نو جوړوونکی مسوول نه گڼل کیږی مگر داچه تلف کول د جوړوونکی یا د هغه د اجیرانو د قصور په سبب صورت موندلی وی.

(۲) اگرشی مذکور در زمانی تلف گردد که مدت معینه ختم شده و صنعتگر بفرمایش دهنده اخطار داده تا شی ساخته شده را تسلیم شود، و او بدون موجب، تأخیر بعمل آورده باشد، صنعتگر مسوول شناخته نمیشود، مگر اینکه اتلاف به سبب قصور صنعتگر و یا اجیران وی صورت گرفته باشد.

۱۵۱۹ ماده:

که جوړو وونکی د شی جوړولو د غوښتونکی د غوښتنی په اساس، جوړ شوی شی د خپل د جوړولو د ځای څخه بل ځای ته لېږی نو په دی حالت کښی د خرڅولو پوری مربوط حکمونه مراعات کیږی.

ماده ۱۵۱۹:

اگر صنعتگر شی ساخته شده را به اساس مطالبه فرمایش دهنده به محل دیگری غیر از محل صنعت خود می فرستد، درین حالت احکام متعلق به فروش رعایت میگردد.

۱۵۲۰ ماده:

جوړوونکی حق لری چه د خپلی اجوری د اخیستلو دپاره چه د قرارداد له لحاظه د هغی مستحق دی، کوم شی چه ئی جوړ کړی او په تصرف کښی ئی لری، حبس کی.

ماده ۱۵۲۰:

صنعتگر برای طلب خود از لحاظ مقاوله حق حبس را بالایی شی ایکه ساخته و در تصرف دارد، حاییز می باشد.

۱۵۲۱ ماده:

(۱) د شی د جوړولو غوښتونکی او د هغه وارثان کولی شی چه عقد فسخ کی، که څه هم جوړوونکی د جوړولو د غوښتل شوی شی په جوړولو پیل کړی وی، خو په دی شرط چه جوړوونکی ته د شوی کار اجوره، د مصرف شوو موادو د قیمت او د تیار شوو موادو تاوان ورکی، مگر داچه موافقه بل رنګه شوی وی.

ماده ۱۵۲۱:

(۱) فرمایش دهنده و ورثه وی می توانند فسخ عقد را مطالبه نماید، گر چه صنعتگر به ساختن شی فرمایش داده شده شروع نموده باشد. مشروط بر اینکه برای صنعتگر اجرت کار کردگی، قیمت مواد مصرف شده و خساره مواد تهیه شده را بپردازند، مگر اینکه موافقه طوردیگری صورت گرفته باشد.

(۲) محکمه کولی شی د ایجاباتو،

حالتونو او کیفیتونو سره سم د تعویض اندازه کمه کی.

(۲) محکمه می تواند مقدار جبران

خساره را مطابق به ایجابات و حالات و کویف تنزیل دهد.

۱۵۲۲ ماده:

(۱) د شی د جوړولو غوښتونکی کولی شی په را تلونکو حالونو کښی جوړوونکی ته د خبرتیا وروسته قرارداد فسخ او د ضرر رسیدلو په صورت کښی د تعویض غوښتنه وکی:

ماده ۱۵۲۲:

(۱) فرمایش دهنده می تواند در حالات آتی بعد از اخطار به صنعتگر مقاوله را فسخ و در صورت متضرر شدن مطالبه جبران خساره نماید:

۱- په هغه حالت کښی چه جوړوونکی بی د معقول عذر څخه د معقولی مودی په اوږدو کښی د خپل تعهد په اجراء کولو پیل ونه کی.

۱- در حالتکيه صنعتگر بدون عذر مؤجه در خلال مدت معقول به اجرای تعهد خود شروع نکند.

۲- په هغه حالت کښی چه جوړوونکی د ټاکلی مودی په اوږدو کښی د شی د جوړولو د غوښتونکی، د غوښتل شوی شی په تسلیمولو کښی وروسته والی راوړی.

۲- در حالتيکه صنعتگر در خلال مدت معيینه به تسليم دهی شی فرمایش داده شده تأخير بعمل آورد.

(۲) که وروسته والی او د جوړوونکی له خوا د تعهد نه اجراء کول د خطا یا د داسی کار څخه پیدا شوی وی چه د شی د جوړولو د غوښتونکی پوری مربوط وی او د جوړوونکی د صریحی او لیکلی غوښتنی سره د هغی په اداء کولوته ئی اقدام نه وی کړی، نو جوړوونکی کولی شی چه عقد فسخ او د رسیدلی تاوان د تعویض غوښتنه وکی.

(۲) اگر تأخیر و عدم اجرای تعهد از جانب صنعتگر ناشی از خطاء و یا امری باشد که به فرمایش دهنده مربوط باشد و با وجود مطالبه صریح و کتبی صنعتگر به ایفای آن نپرداخته باشد، صنعتگر می تواند عقد را فسخ و جبران خساره وارده را مطالبه نماید.

۱۵۲۳ ماده:

که د تعهد اداء کول د پیل کیدو وروسته په داسی سبب چه د قرارداد کوونکو د ارادو د باندی وی قطع شی، جوړوونکی نه شی کولی چه د ثمن د قبضولو غوښتنه وکی، مگر د هغه کار په تناسب چه د تعهد د قطع کیدو تر مخه ئی برابر کړی وی.

ماده ۱۵۲۳:

هرگاه ایفاً تعهد بعد از شروع به سبب خارج از اراده مقاوله کنندگان منقطع شود، صنعتگر نمی تواند قبض ثمن را مطالبه نماید. مگر به تناسب کاری که پیش از انقطاع تعهد تهیه نموده باشد.

۱۵۲۴ ماده:

کوم کار کوونکی او اجیران چه د قرار داد په عقد کښی استخدامیږی د شی د جوړولو د غوښتونکی په مقابل کښی یا د هغه چا چه جوړول شوی شی د هغه په گټه تیار شوی د مستقیمی دعوی حق د هغی پیسو په حدودو کښی لری چه د شی د جوړولو غوښتونکی جوړوونکی ته د هغی په اداء کولو مکلف وی. ذکر شوی اشخاص د محکمی د حکم د صادریدلو وروسته په ذکر شوو پیسو د امتیاز حق پیدا کوی، دوه یم قرار داد کوونکی د لومړنیو قرار داد کوونکو له خوا او نور اشخاص چه اولنی مواد د جوړوونکی دپاره برابر وی، د شی د جوړولو په غوښتونکی د مستقیمی دعوی حق نه لری.

ماده ۱۵۲۴:

کارگران و اجیرانیکه در عقد مقاوله استخدام میشوند، حق دعوی مستقیم را در برابر فرمایش دهنده و یا شخصیکه شی فرمایش داده شده به مفاد وی تهیه شده باشد، در حدود مبالغی دارا می باشند که فرمایش دهنده به ادای آن برای صنعتگر مکلف باشد. اشخاص مذکور حق امتیاز را بر مبالغ فوق الذکر بعد از صدور حکم محکمه کسب مینمایند، مقاوله کنندگان دومی از طرف مقاوله کننده اول و سایر اشخاصیکه مواد اولیه را به صنعتگر تهیه می نمایند، حق دعوی مستقیم را علیه فرمایش دهنده ندارند.

درېيم قسمت

د عمومي مرفقونو تعهدات

قسمت سوم

تعهدات مرافق عامه

ماده ۱۵۲۵:

د عمومي مرفقونو تعهدات داسې عقد دی چه ورڅخه غرض د عمومي مرفقونو اداره چه گټور صفت ولری د حکومت او فرد ترمنځ یا د حکومت او شرکت ترمنځ منعقدیږی او د هغی په موجب د یوی ټاکلی مودی دپاره د عمومي مرفقونو څخه گټه اخیستل د تعهد کوونکی په اختیار کښی ورکول کیږی.

ماده ۱۵۲۵:

تعهدات مرافق عامه، عقدیست که غرض از آن اداره مرافق عامه دارای صفت انتفاعی بوده، بین حکومت و فرد یا حکومت و شرکت عقد میگردد و بموجب آن استفاده از مرافق عامه برای مدت معیین به اختیار متعهد گذاشته میشود.

ماده ۱۵۲۶:

د عمومي مرفقونو تعهد کوونکی د هغه عقد په موجب چه د معامله لرونکو سره ئی تری، تعهد کوی چه د مقابلی خوا دپاره به معمول لارمی خدمتونه د هغی اجوری په بدل کښی چه د عقد د تصریح شوو شرطونو سره سم وی او د هغه شرطونو موافق وی چه د کار طبیعت او د مربوطو قوانینو حکمونه ئی ایجابونه وی هغه به ترسره کوی.

ماده ۱۵۲۶:

متعهد مرافق عامه بموجب عقدیکه با معامله داران می بندد، تعهد میکند تا برای طرف مقابل خدمات لازمه را طور معمول بمقابل اجرتیکه مطابق شروط مصرحه عقد و ششروطیکه طبیعت کار و احکام قوانین مربوط ایجاب مییادارد، انجام میدهد.

ماده ۱۵۲۷:

(۱) د عمومي مرفقونو تعهد کوونکی مکلف دی د خپلو معامله لرونکی ترمنځ د اجوری د ورکولو او د

ماده ۱۵۲۷:

(۱) متعهد مرافق عامه، مکلف است مساوات تام را در مورد تادیبه اجرت و انجام خدمات

بین معامله داران خود تأمین نمایند. در مورد عقودیکه متعهد بامعامله داران عقد می نماید، نرخیکه از طرف حکومت تعیین می گردد و واجب الرعايت بوده و متعاقدین مخالف آن موافقه کرده نمی توانند. اگر حکومت تعدیل این نرخ را لازم دانسته و منظور نماید، نرخ جدید از تاریخ منظوری تعدیل بدون تأثیر بمقابل مرعی الاجراً می باشد.

(۲) معامله داریکله زیاده تر از نرخ معینه تادیه نموده باشد، میتواند استرداد آنرا مطالبه نماید. اگر متعهد کمتر از نرخ معینه اخذ نموده باشد، می تواند تکمیل آنرا مطالبه نماید. و هر نوع موافقه دیگر به خلاف این حکم باطل شناخته میشود.

ماده ۱۵۲۸:

(۱) متعهد حمل و نقل اشخاص مکلف است احتیاط لازم را برای سلامت راکبین اتخاذ نماید. متعهد از آسیبیکه هنگام سوار شدن، نقل و پائین شدن به اشخاص عاید میگردد، مسوول می باشد. مگر اینکه ثابت نماید که آسیب ناشی از سبب خارجی بدون اراده وی بوده است.

خدمتونو ترسره کولو په باره کنبی پوره مساوات تأمین کی. د هغی عقدونو په باره کنبی چه تعهد کوونکی ئی د معاملی لرونکو سره منعقدوی کوم نرخ چه د حکومت له خوا ټاکل کیږی، مراعات یی لازم دی او د عقد دواړه خواوی د هغی په خلاف موافقه نه شی کولی. که حکومت د دی نرخ تعدیل لازم وگنلو او منظور ئی کړو نوی نرخ د منظوریدو د نېټې څخه یی له دی چه په ماقبل تاثیر وکی، اجرا کیږی.

(۲) کوم معامله لرونکی چه د ټاکلی نرخ څخه زیات ورکړی وی، کولی شی چه د هغی د بیرته اخیستلو غوښتنه وکی. که تعهد کوونکی د ټاکلی نرخ څخه کم اخیستی وی کولی شی چه د هغی د پوره کیدو غوښتنه وکی، د دی حکم په خلاف هره نوعه بله موافقه باطله گنل کیږی.

ماده ۱۵۲۸:

(۱) د خلکو د وړو او راوړو تعهد کوونکی مکلف دی د سورلیو د سلامتیا دپاره لازمی احتیاط ونیسی، تعهد کوونکی د هغه ضرر مسوول دی چه د سوریدو او کښته کیدو په وخت کښی خلکوته رسیږی، مگر داچه ثابته کی ضرر د بهرنی سبب څخه پیدا شوی او بی د هغه د ارادی څخه وو.

(۲) رسيدن آسيب به سبب استعمال غيرقانوني بعضی آلات از جانب متعهد، ناشی از سبب خارجي تلقی نمیشود.

فصل دوم عقد کار

قسمت اول احکام عمومي

ماده ۱۵۲۹:

عقد کار، عبارت از عقديست که بموجب آن یکی از طرفين انجام خدمت به طرف ديگر را تحت رهنمائی وی بمقابل اجرت معين متعهد می شود.

ماده ۱۵۳۰:

(۱) احکام مندرج اين فصل در مورد کارگران زراعتی و در مورد مستخدمين منازل تطبيق نگردیده امور مربوط به آن، تابع قوانين خاص و عرف مربوط به آن میباشد.

(۲) احکام مندرج اين فصل در مورد ساير کارگران و اجيران دولت تا جائیکه با احکام قوانين کار و کارگر و اجيران دولت مغايرت نداشته

(۲) که د تعهد کونکی له خوا د ځينو غير قانونی آلود استعمال په نسبت ضرر ورسيدلو دا ضرر د بهرنی سبب څخه پيدا شوی نه گڼل کېږی.

دوه یم فصل د کار عقد

لومړی قسمت عمومي حکمونه

ماده ۱۵۲۹:

د کار عقد د هغه عقد څخه عبارت دی چه د هغی په موجب د عقد یوه خوا د بلی خوا سره داسی تعهد کوی چه خدمت به د هغه د لارښوونی لاندی د یوی ټاکلی اجوری په بدل کښی ترسره کوی.

ماده ۱۵۳۰:

(۱) ددی فصل درج شوی حکمونه د کرهڼی د کار گرانو او د کورونو د مستخدمينو په باره کښی نه تطبیقېږی. د هغوی پوری مربوط امور د خاصو قوانینو او د هغی پوری مربوط عرف تابع دی.

(۲) ددی فصل درج شوی حکمونه د دولت د نورو کارگرانو او اجيرانو په باره کښی ترکوم ځایه چه د کار او کارگر او اجيرانو د قوانینو سره

مغایرت ونه لری تطبیقیری.

باشد، تطبیق میگردد.

(۳) قانونی رخصتی، مریضی، سفریه او کرایه، د اجوری کمه اندازه، د گیتی په فیصدی کبسی گډون، عایدات او تولیدات، د استخدام شرطونه، د تنظیم پوري مربوط حکمونه دکار تصنیف او تقسیم، مؤیدی، تقاعد او نور اجتماعی تأمینات، حقوق، امتیازونه او د کار د خاوند او کارگر مکلفیتونه چه په دی قانون کبسی ئی پیش بینی نه ده شوی، د خاص قانون د حکمونو تابع دی.

(۳) رخصتی های قانونی، مریضی، سفریه و کرایه، حد اقل اجوره اشتراك در فیصدی مفاد عاید و تولید شرائط استخدام، احکام مربوط به تنظیم، تصنیف و تقسیم کار، مویده ها، تقاعد و سایر تأمینات اجتماعی، حقوقی، امتیازات و مکلفیت های کار فرما و کارگر که درین قانون پیشبینی نشده، تابع احکام قانون خاص میباشد.

دوه یم قسمت
د عقد رکنونه

قسمت دوم
ارکان عقد

۱۵۳۱ ماده:

د کار په عقد کبسی خاص شکل شرطونه دی، مگر داچه قانون د هغی په خلاف تصریح کړی وی.

ماده ۱۵۳۱:
در عقد کار شکل خاص شرط نمیشود، مگر اینکه قانون به خلاف آن تصریح نموده باشد.

۱۵۳۲ ماده:

د کار عقد د یوه ټاکلی خدمت دپاره یا د ټاکلی مودی یا نا ټاکلی مودی دپاره جواز لری.

ماده ۱۵۳۲:
عقد کار برای خدمت معین با مدت معین و غیر معین جواز دارد.

۱۵۳۳ ماده:

که موده په عقد کبسی نه وی ټاکل شوی د عقد دواړه خواوی کولی شی هر وخت چه ئی زړه وغواړی عقد فسخ

ماده ۱۵۳۳:
هرگاه مدت در عقد معین نباشد، طرفین می توانند هر وقتی خواسته باشند، به فسخ عقد اقدام

نمائند. مشروط براینکه حداقل دو ماه قبل طرف دیگر را اطلاع داده باشد.

ماده ۱۵۳۴:

هرگاه مدت عقد معین باشد، بانقضای مدت خود بخود منتهی میگردد و در صورت استمرار طرفین بعد از انقضای مدت، برای مدت غیر معین تجدید شده تلقی میگردد.

ماده ۱۵۳۵:

هرگاه مقدار اجرت در عقد تصریح نگردیده باشد، مطابق عرف جاری، اجرت مثل تعیین می گردد. در صورت عدم موجودیت عرف، محکمه آنرا به نحویکه عدالت تأمین گردد، تعیین می نماید.

قسمت سوم
احکام عقد

مبحث اول - وجایب اجیر

ماده ۱۵۳۶:

کارگر به امور آتی مکلف است:

۱- اجرای کار بصورت مستقیم و توجه در آن مانند

کی، خوبه دی شرط چه کم ترکمه ئی دوه میاشتی ترمخه بلی خواته خبرتیا ورکپی وی.

ماده ۱۵۳۴:

که د عقدموده تا کالی وی نو د عقد د مودی په تیریدو سره پخپله پای ته رسیږی، او که یی د عقد دپای ته رسیدو وروسته دواړو خواوو عقد ته دوام ورکړو، نو دناملعومی مودی دپاره عقد نوی شوی گڼل کیږی.

ماده ۱۵۳۵:

که په عقد کښی د اجوري اندازه نه وی ټاکل شوی، د جاری عرف سره سم مثلی اجوره ټاکل کیږی. که عرف موجود نه وو نو محکمه به هغه په داسی توگه ټاکي چه عدالت تامین شی.

درپیم قسمت
د عقد حکمونه

لومړی مبحث - د اجیر التزامونه

ماده ۱۵۳۶:

کار کوونکی په راتلونکو کارونو مکلف دی:

۱- په مستقیم صورت د کار اجراً کول او د یو عادی شخص په شان په هغی

کبنی توجه کول.

شخص عادی.

۲- د موافقه شوی کار په ساحه کبنی د کار خاوند د امر و اجرا کول، خو په دی شرط چه داسی کار و نو ته شامل نه وی چه د عقد، قانون یا عمومی آدابو مخالف وی، او د هغی اجرا کول خطر پیدا نه کی.

۲- اجرای او امر صاحب کار در ساحه کار موافقه شده، مشروط بر اینکه شامل کارهای مخالف عقد یا قانون یا آداب عامه نبوده و اجرای آن خطری را بار نیاورد.

۱۵۳۷ ماده:

ماده ۱۵۳۷:

(۱) که کار کوونکی ته د ورسپارل شوی کار طبیعت په داسی توگه وی چه هغه د کار په عمده اسرارو خبر وی، نو دواړه خواوی کولی شی داسی موافقه وکی چه کار کوونکی نه شی کولی د عقد د مودی دپای ته رسیدو وروسته د کار د خاوند سره رقابت وکی او یا په داسی پروژی کبنی گډون وکی چه د کار د خاوند سره رقابت لری.

(۱) هرگاه طبیعت کار سپرده شده به کارگر طوری باشد که وی را به اسرار عمده کار واقف گردانند، طرفین میتوانند موافقه نمایند که کارگر بعد از انتهای مدت عقد نمی تواند با کار فرما رقابت نماید و یا در پروژه اشتراک نماید که با کارفرما در رقابت است.

(۲) د پورتنی فقری د صحت دپاره د راتلونکو شرطونو مراعات ضروری دی:

(۲) برای صحت این موافقت رعایت شرایط آتی ضروری میباشد:

۱- کارگر باید چه د عقد د ترون په وخت کبنی د رشد عمر ته رسیدلی وی.

۱- کارگر حین انعقاد عقد به سن رشد رسیده باشد.

۲- په کارگر باندی وارد شوی محدودیت باید د زمانی، خای، او د کار د نوعیت له حیثه د کار د خاوند د جایزو و بنیگنو د ضرورت د اندازی د

۲- محدودیت وارده بر کارگر از حیث زمان، مکان و نوعیت کار منحصر به اندازه ضرورت حمایت از مصالح جایز

ساتلو په اندازی منحصر وی.

کارفرما باشد.

۳- دا موافقه باید چه د کارگر په راتلونکی ژوند د اقتصاد له پلوه د عدالت منافی تاثیرونه لری.

۳- این موافقت به آینده کارگر از ناحیه اقتصادی تأثیری منافی عدالت نداشته باشد.

۴- د کارگر دپاره په عقد کښی د محدودیت څخه د پیدا شوی تاوان تعویض د ټاکل شوی تاوان په تناسب وی.

۴- در عقد برای کارگر جبران خساره ناشی از محدودیت متناسب به خساره تعیین شده باشد.

ماده ۱۵۳۸:

که کارگر د کار په وخت کښی په اختراع موفق شی د اختراع امتیازونه او حقوق پخپله کارگر پوری مربوط دي، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی او یا د کار خاوند له خوا کارگر د اختراع او ابتکار دپاره استخدام شوی وی، سره د دی هم دکار خاوند مکلف دی چه د عدالت د ایجاباتو سره سم کارگر ته مکافات او بخشش ورکی.

ماده ۱۵۳۸:

هرگاه کارگر در اثنای کار به اختراع موفق شود امتیازات و حقوق اختراع مربوط به شخص کارگر میباشد. مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد و یا استخدام کارگر از طرف صاحب کار به منظور اختراع و ابتکار بعمل آمده باشد. با آنهم صاحب کار مکلف است مکافات و پاداش مناسب را مطابق به ایجابات عدالت به کارگر بپردازد.

ماده ۱۵۳۹:

د رقابت څخه د ځان د نه ژغورلو په صورت کښی که په جزایی شرط موافقه شوی وی او شرط په داسی توگه وی چه د ټاکلی مودی څخه د کار د خاوند دپاره د اجیر د اجباری وظیفی د زیات دوام موجب وگرځی، نو ذکر

ماده ۱۵۳۹:

هرگاه در صورت تخلف از امتناع، رقابت به شرط جزائی موافقه بعمل آمده و شرط طوری باشد که موجب دوام اجباری وظیفه بیشتر اجیر، از مدت معیننه نزد صاحب کار گردد. شرط مذکور

باطل پنداشته شده، بطلان آن شرط عدم رقابت را نيز از بين مي برد.

شوی شرط باطل گنجل کيبری او د ذکر شوی شرط باطلیدل د نه رقابت شرط هم د مینځه وړی.

مبحث دوم - وجایب صاحب کار

دوه یم مبحث - د کار د خاوند التزامونه

ماده ۱۵۴۰:

۱۵۴۰ ماده:

صاحب کار به امور آتی مکلف است:

د کار خاوند په راتلونکو امورو مکلف دی:

۱- تادیبه اجرت اجیر مطابق احکام این قانون.

۱- د دی قانون د حکمونو سره سم داجیر داجوری ورکول.

۲- تهیه وسایل لازم برای تأمین سلامت اجیر و حمایت او از خطر.

۲- د اجیر د سلامتیا د تأمین او د خطر څخه د هغه د ساتنی دپاره د لازمو وسیلو برابرول.

۳- اعطاء تصدیق بعد از انتهای عقد که متضمن تاریخ دخول و خروج اجیر به کار، نوع کار، مقدار اجرت و برائت وی از التزامات عقد باشد.

۳- د عقد د پای ته رسیدو وروسته د داسی تصدیق ورکول چه د اجیر د کار د داخلیدو او وتلو د نېټې، د کار د نوعی، د اجوری د اندازی او د عقد د التزامونو څخه د هغه د برائت متضمن وی.

۴- اعاده اوراق و تصدیقیکه از طرف اجیر به وی تسلیم گردیده.

۴- د هغی پاڼو او تصدیقونو بیرته ورکول چه د اجیر له خوا ورته تسلیم کړی شوی دی.

۵- سایر مکلفیت هائیکه در قانون خاص تصریح شده باشد.

۵- نور هغه مکلفیتونه چه په خاص قانون کښی تصریح شوی وی.

۱۵۴۱ ماده:

که اجیر په ټاکلی مودی کښی د وظیفی د سرته رسولو دپاره حاضر شی او خپله تیاری د کار کولو دپاره اعلام کی، مگر د هغی سببونو په اساس چه د کار خاوند ته راجع دی د کار اجرا کولو ته اقدام ونه کړی شی، نو د ټاکلی مودی د اجوری مستحق دی.

۱۵۴۱ ماده:

هرگاه اجیر در میعاد معیننه برای انجام وظیفه حاضر گردیده آمادگی خود را با اجرای کار اعلام نماید، مگر بنا بر اسبابی که به صاحب کار راجع می گردد، با اجرای کار پرداخته نتواند، مستحق اجرت همان میعاد شناخته میشود.

۱۵۴۲ ماده:

که د کار موده په عقد کښی ټاکل شوی وی اود کار خاوند بی له دی چه په اجیر کښی کوم داسی عیب وگوری یا کوم عذر پیدا شی چه د عقد د فسخ کېدو موجب وگرځی، عقد فسخ کی نو د ټولی مودی د اجوری په ورکولو او د ایجاب په وخت کښی د تعویض سره مکلف دی.

۱۵۴۲ ماده:

هرگاه مدت کار در عقد معین بوده و صاحب کار قبل از انقضای مدت بدون موجودیت عذر یا عیب در اجیر که موجب فسخ گردد، عقد را فسخ نماید، بتأدیه اجرت تمامی مدت و عندالایجاب به تعویض مکلف میگردد.

۱۵۴۳ ماده:

د کار خاوند ددی قانون د (۱۵۴۰، ۱۵۴۱، ۱۵۴۲) مادو په درج شوو التزامونو علاوه مکلف دی چه د هغی وظیفو په سرته رسولو ته اقدام وکی چه د خاصو قوانینو سره سم مکلف شوی دی.

۱۵۴۳ ماده:

صاحب کار مکلف است علاوه بر ایفای التزامات مندرج مواد (۱۵۴۰-۱۵۴۱-۱۵۴۲) این قانون بانجام وظایفی بپردازد که مطابق قوانین خاص مکلف شناخته شده است.

درپیم مبحث - د کار د عقد پای

ماده ۱۵۴۴:

ددی قانون د(۱۵۳۳، ۱۵۳۴) مادو د درج شوو حکمونو په مراعات کولو سره د کار عقد د ټاکلی مودی په پای ته رسیدو یا د هغه کار په پوره کېدو چه د هغی دپاره عقد صورت موندلی دی، پای ته رسیږی.

ماده ۱۵۴۵:

که د عقد فسخ کېدل د دواړو خواوو څخه دیوه له خوا د حق د بد استعمال څخه پیدا شوی وی بله خوا کولی شی په هغی تعویض علاوه چه په ټاکلی مودی کېنې دنه خبرتیا له امله د هغی مستحق کیږی، د حق د بد استعمال له امله چه ورڅخه د عقد فسخ کېدل پیدا شوی د هغی د تعویض غوښتنه هم وکي.

ماده ۱۵۴۶:

که د کار د خاوند هغه رویه چه د عقد د شرطونو مخالفه وی ددی باعث شی چه اجیر انفضال ته مجبور کی او په ظاهر کېنې اجیر د عقد فسخ کوونکی وگنل شی، محکمه کولی شی چه د کار خاوند په تعویض ورکولو محکوم کی.

ماده ۱۵۴۷:

محکمه به د هغه تعویض د ټاکلو د

مبحث سوم - انتهای عقد کار

ماده ۱۵۴۴:

با رعایت احکام مواد (۱۵۳۳) - (۱۵۳۴) این قانون عقد کار بانتهای مدت معینه با اتمام کاری که بمنظور آن عقد صورت گرفته منتهی میگردد.

ماده ۱۵۴۵:

هرگاه فسخ عقد ناشی از سوء استعمال حق از جانب یکی از طرفین باشد، طرف دیگر میتواند علاوه بر جبران خساره که از اثر عدم اخطار در مدت معینه مستحق میشود، جبران خساره وارده ناشی از فسخ عقد در اثر سوء استعمال حق را نیز مطالبه نماید.

ماده ۱۵۴۶:

هرگاه صاحب کار با مداخله لازمه مخالف شرایط عقد باعث آن شود که اجیر را به انفضال و ادار سازد و ظاهراً اجیر فسخ کننده تلقی گردد، محکمه می تواند صاحب کار را به تعویض محکوم سازد.

ماده ۱۵۴۷:

محکمه در تعیین مقدار تعویض

که از انفصال ناشی از سوء استعمال حق بوجود آمده، عرف جاریه، طبیعت کاریکه عقد بر آن صورت گرفته، مدت خدمت اجیر و اندازه ضرر وارده را در نظر می گیرد.

ماده ۱۵۴۸:

در احوال آتی صاحب کار میتواند بدون اخطار قبلی به فسخ عقد اقدام نماید:

۱- در حالیکه اجیر شهرت خود را غیر واقعی معرفی نموده یا تصادیق و جواز جعلی ارائه نموده باشد.

۲- در حالیکه شخص در دوره نامزدی کار رضائیت صاحب کار را حاصل نموده نتواند، مشروط بر اینکه انفصال در خلال سه ماه از تاریخ تعیین وی صورت گیرد.

۳- در حال وقوع عمل عمدی یا تقصیری از جانب اجیر به مقصد رسانیدن خساره مادی به صاحب کار، مشروط بر اینکه اطلاع موضوع در خلال مدت (۲۴) ساعت از تاریخ وقوع آن به

اندازی به باره کنبی چه د حق د بد استعمال د انفصال خخه پیدا شوی جاری عرف، دهغه کار طبیعت چه عقد دهغی د پاره تپل شوی، د اجیر د خدمت موده او د رسیدلی ضرر اندازه په نظر کنبی نیسی.

ماده ۱۵۴۸:

په راتلونکو حالونو کنبی د کار خاوند کولی شی بی د پخوانی خبرتیا خخه د عقد فسخ کېدو ته اقدام وکی:

۱- په هغه حالت کنبی چه اجیر خپل شهرت په واقعی صورت نه وی معرفی کړی او یایی جعلی تصدیقونه او جواز بنکاره کړی وی.

۲- په هغه حالت کنبی چه شخص د کار د نامزدی په دوری کنبی د کار د خاوند رضائیت نه وی حاصل کړی، خو په دی شرط چه د هغه د ټاکلو د نېټې خخه انفصال د دری میاشتو په اوږدو کنبی صورت موندلی وی.

۳- په هغه حالت کنبی چه د اجیر له خوا د کار خاوند ته د مادی تاوان درسولو په مقصد، عمدی عمل یا تقصیر واقع شی، خو په دی شرط چه د هغی د واقع کېدو د نېټې خخه شی د موضوع خخه دخلیرویشو ساعتونو په اوږدو کنبی

شخص با صلاحیت قانونی داده شده و اتهام در نتیجه تحقیق ثابت گردد.

قانونی واک لرونکی شخص ته خبرتیا ورکپی وی او د تحقیق په نتیجی کنبی اتهام ثابت شی.

۴- در حال غیرحاضری متجاوز از (۱۵) روز در یکسال یا یک هفته بصورت متوالی بدون عذر معقول.

۴- په هغه حالت کنبی چه په یوه کال کنبی د پنځلسو ورځو څخه زیات او یا یوه هفته پرله پسې بی د معقول عذر څخه ناسوب شی.

۵- در حال عدم ایفای وجایب مرتب بر عقد از طرف اجیر.

۵- په هغه حالت کنبی چه د اجیر له خوا په عقد مرتب شوی التزامونه اداء نه شی.

۶- در حال ثبوت افشای اسرار صنعتی یا تجارتی مربوط به دستگاه کار از طرف اجیر.

۶- په هغه حالت کنبی چه د اجیر له خوا د کار د دستگاه پوری د مربوطو صنعتی یا تجارتی اسرارو افشاء کول ثابت شی.

۷- در حال محکومیت اجیر بجنایت یا جناحه منافی شرف امانت داری و اخلاق.

۷- په هغه حالت کنبی چه اجیر په داسی جنایت یا جناحی محکوم شی چه د شرف، امانت داری او د اخلاقو منافی وی.

۸- در حال اثبات ارتکاب جرم مخالف آداب عامه بر اجیر در دستگاه کار هنگام اجرای کار.

۸- په هغه حالت کنبی چه په اجیر باندی د کار په دستگاه کنبی د کار د اجراء کولو په وخت کنبی د عمومی آدابو په خلاف د یو جرم ارتکاب ثابت شی.

۹- در حال تجاوز اجیر علیه رئیس یا یکی از اعضای هیأت

۹- په هغه حالت کنبی چه اجیر د کار په وخت کنبی یا د کار په سبب په

مدیره در اثنای کار یا به سبب آن.

ماده ۱۵۴۹:

(۱) در احوال آتی اجیر میتواند بدون اخطار قبلی عقد را فسخ و کار را ترك دهد:

۱- در حالیکه صاحب کار هنگام عقد علیه وی از غش کار گرفته باشد، مشروط براینکه زیاده از سی روز از تاریخ شمول وی بکار نگذشته باشد.

۲- در حالیکه صاحب کار بانجام وجایب خود که مطابق احکام قانون و عقد مکلف گردیده نپردازد.

۳- در حالیکه صاحب کار در برابر اجیر یا یکی از افراد عایله، وی مرتکب فعل مخالف آداب عامه شود.

۴- در حالیکه صاحب کار یا نماینده وی با ضرب علیه اجیر تجاوز نماید.

۵- در حالیکه خطر بزرگ سلامت یا صحت اجیر را تهدید نماید. مشروط

رئیس یا دمدیره هیأت په یوه غړی تیری وکی.

ماده ۱۵۴۹:

(۱) په راتلونکو حالونو کښی اجیر کولی شی بی د پخوانی خبرتیا عقد فسخ او کار پرېږدی:

۱- په هغه حالت کښی چه د کار خاوند د عقد په وخت کښی پر هغه د غش څخه کار اخیستی وی. خو په دی شرط چه د هغه د کار څخه د دېرش ورځو څخه زیاتی نه وی تیری شوی.

۲- په هغه حالت کښی چه د کار خاوند خپلی هغه وجیبی چه د قانون د حکمونو او عقد سره سم د هغی په کولو مکلف دی، ترسره نه کی.

۳- په هغه حالت کښی چه د کار خاوند د اجیر یا هغه کورنی د یوه فرد په مقابل کښی د داسی فعل ارتکاب کوونکی شی چه د عمومی آدابو مخالف وی.

۴- په هغه حالت کښی چه د کار خاوند یا د هغه نماینده په اجیر باندی په وهلو سره تیری وکی.

۵- په هغه حالت کښی چه لوی خطر د اجیر سلامتیا یا صحت تهدید کی،

براینکه صاحب کار با وجود علم از آن باتخاذ تدابیر لازمه نپردازد.

(۲) در صورتیکه اجیر بنا بر یکی از اسباب مندرج فقره فوق کار راترك دهد، مستحق تعویض شناخته میشود.

ماده ۱۵۵۰:

هرگاه تجارتخانه با تأسیسات فروخته شود، یا به نسبت الحاق یا مزج آن به تأسیسات دیگر تعدیلی در آن رخ دهد، تمامی عقد کار که در زمان بیع یا تعدیل مرعی بوده بین صاحب کار جدید و اجیر بحال نفاذ خود باقی می ماند. صاحب کار جدید و صاحب کار سابقه بصورت تضامن مسوول پرداخت اجرت و حقوق تعویض میباشند.

ماده ۱۵۵۱:

عقد کار به وفات صاحب کار فسخ نمیگردد، مگر اینکه در عقد قرارداد شخصیت وی رعایت شده باشد، اما به وفات اجیر عقد فسخ میگردد.

خوپه دی شرط چه د کار خاوند سره ددی چه په هغی علم لری لازمی تدبیرونه ونه نیسی.

(۲) په هغه صورت کنبی چه اجیر د پورتنی فقری د درج شوو سببونو خخه په یوه سبب کار پریردی د تعویض حق لری.

۱۵۵۰ ماده:

که تجارتخانه د تأسیساتو سره خرشه کړی شی یا داچه د نورو تأسیساتو سره د هغی د یوځای کېدو یا مزجیدو په نسبت تعدیل راشی، نو د کار ټول عقد چه د بیعی یا تعدیل په وخت کنبی یی مراعات کېدلو، د کار د نوی خاوند او اجیر ترمنځ د نفاذ په حالت پاتی کیږی. د کار نوی خاوند او د کار پخوانی خاوند د تضامن په صورت د اجوری د ورکولو او تعویض د حقوقو مسوول دی.

۱۵۵۱ ماده:

د کار عقد د کار د خاوند په مړینی پای ته نه رسیږی، مگر داچه د کار د قرارداد په عقد کنبی د هغه د شخصیت مراعات شوی وی، خو د اجیر په مړینی عقد فسخ کیږی.

۱۵۵۲ ماده:

که د اجیر مپینی، اورپدی رنځوری یا د بل مجبره سبب په اثر چه د اجیر د کار د دوام مانع گرځی عقد فسخ شی، د کار خاوند مکلف دی اجیرته او په هغه حالت کښی چه اجیر مپ شوی وو د هغه ښځی یا فرعی ته دومره تعویض ورکی چه بی د خبرتیا د انفصال د حالت د تاوان معادل وی. د تاوان اندازه د خاصو قوانینو په وسیلی یا د موافقتنامی په وسیلی ټاکل کیږی.

۱۵۵۲ ماده:

هرگاه با اثر وفات اجیر یا مریضی طولانی یا سبب مجبره دیگری که مانع دوام کار اجیر گردد، عقد فسخ شود، صاحب کار مکلف است به اجیر و در حال وفات اجیر به زوجه یا فرع او تعویضی را بپردازد که معادل خسارهٔ حالت انفصال بدون اخطار باشد، مقدار خساره توسط قوانین خاص و یا موافقت نامه تعیین میشود.

۱۵۵۳ ماده:

کومی دعوی چه دکار د عقد څخه پیدا شوی وی د عقد د پای ته رسیدو د نیتی څخه یو کال وروسته نه اوریدلی کیږی، مگر داچه دعوی د حق الزحمی، په گټه کښی د گډون یا د فروشاتو د قیمت په ټاکلی فیصدی پوری مربوطه وی. نو په دی حالت کښی د یوه کال د مودی د تیریدلو وخت د هغی نټی څخه پیل کیږی چه د کار خاوند اجیر ته د استحقاق پوری مربوط توضیحات د وروستی حساب د صورت سره سم، تسلیم کړی وی.

۱۵۵۳ ماده:

دعوی ناشی از عقد کار بعد از انقضای یکسال از تاریخ انتهای عقد شنیده نمی شود، مگر اینکه دعوی متعلق به حق الزحمه اشتراک در مفاد و فیصدی معین از قیمت فروشات باشد. در اینصورت مدت مرور زمان یکسال از تاریخی آغاز میگردد که صاحب کار توضیحات مربوط باستحقاق اجیر را مطابق به آخرین صورت حساب به وی تسلیم نماید.

درېیم فصل
وکالت

فصل سوم
وکالت

لومړۍ قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

ماده ۱۵۵۴:

وکالت یو عقد دی چه د هغی په موجب وکیل نیوونکی په قانونی او معلومو تصرفونو کښی بل څوک خپل قایم مقام کوی.

ماده ۱۵۵۴:

وکالت، عقدیست که بموجب آن مؤکل شخص دیگری را در تصرفات قانونی و معلوم قایم مقام خود میسازد.

ماده ۱۵۵۵:

د وکالت د صحت دپاره شرط ده چه وکیل، نیوونکی د هغه څه په باره کښی چه وکیل نیسی پخپله د قانونی تصرفونو واک ولری، او وکیل هم داسی څوک وی چه د عقد په معنی پوه شی.

ماده ۱۵۵۵:

برای صحت وکالت شرط است که مؤکل شخصاً در مورد آنچه وکیل می گیرد، صلاحیت تصرفات قانونی را دارا بوده و وکیل هم کسی باشد که معنی عقد را بدانند.

ماده ۱۵۵۶:

په وکالت باندي د وکیل علم شرط دی، که وکیل په وکالت باندي د خبرېدو وروسته هغه رد کي، وکالت ردیږي او ترهغی وروسته د وکیل تصرف صحیح نه دی.

ماده ۱۵۵۶:

علم وکیل بوکالت شرط میباشد، در صورتیکه وکیل بعد از آگاهی بوکالت آنرا رد نماید، وکالت رد گردیده پس از آن تصرف وکیل صحت ندارد.

ماده ۱۵۵۷:

وکیل نیول په مطلق، مقید، معلق په شرط یا د راتلونکی وخت پوری موکول، صحیح دی.

ماده ۱۵۵۷:

وکیل گرفتن بصورت مطلق، مقید، معلق به شرط یا موکول به آینده صحیح است.

ماده ۱۵۵۸:

اجازه او امر د وکیل نیولو حکم لري خو لیرل دوکیل نیولو په حکم کې نه دی. وروسته اجازه د پخوانی وکالت حکم لری.

ماده ۱۵۵۸:

اجازه و امر حکم وکیل گرفتن را داشته و فرستادن در حکم وکیل گرفتن نیست. اجازه بعدی حکم وکالت سابقه را دارد.

ماده ۱۵۵۹:

هر عقد چه وکیل نیونکی ئی په مستقیمه توگه ترسره کولی شی د وکیل په وسیلی هم جواز لری.

ماده ۱۵۵۹:

هر عقدی را که مؤکل میتواند مستقیماً انجام دهد، انجام آن توسط وکیل نیز جواز دارد.

ماده ۱۵۶۰:

(۱) کوم وکالت چه په عامو الفاظو، په مطلقه توگه ذکر شوی وی او په هغی کبنی د قانونی عمل په نوعیت هېڅ رنگه تخصیص نه وی شوی نو وکیل یواځی په اداری چارو کبنی د وکالت صفت پیدا کوی.

ماده ۱۵۶۰:

(۱) وکالتیکه به الفاظ عام طور مطلق ذکر گردیده و در آن هیچگونه تخصیص به نوعیت عمل قانونی نه آمده باشد، وکیل صفت وکالت را صرف در اعمال اداره کسب میکند.

(۲) د وکیل نیونکی د مال اجازه په

دی شرط چه موده ئی د دری کلونو څخه زیاته نه وی، د وکیل نیونکی د مالونو د ساتی مربوطو کارونو کی، لکه د پور ورکول، د هغه د حقوقو قبضول، د زمانی د تیریدلو قطع کول، په وثیفه کبنی د گروهی د عقد ثبتول د محالی دعوی پورته کول، د ذوالیدی دعوی. کوم کارونه چه د اداری کارونو د جملی څخه حسابیږی. هغه حقوقی تصرفونه دی چه اداری کارئی ایجابوی

(۲) اجازه دادن مال مؤکل، مشروط بر اینکه مدت آن از سه سال تجاوز نکند در کارهای مربوط به حفظ و نگهداشت اموال مؤکل، پرداخت دین و قبض حقوق وی، منقطع ساختن مرور زمان، ثبت عقد، رهن در وثیفه، سعی رفع دعوی مستحیل و دعوی ذوالیدی از جمله اعمال اداره محسوب میشود. سلسله تصرفات حقوقی ایکه عمل اداره آنرا ایجاب نماید،

مانند بیع محصولات زراعتی
زود تلف و خریدن مواشی و آلات
زراعتی در اعمال اداره شامل
میباشد.

ماده ۱۵۶۱:

در وکالت مقیده وکیل با اجرای
امور معین در وکالت و توابع ضروری
که طبیعت امر و عرف جاری اقتضاء
نماید، مقید میباشد.

ماده ۱۵۶۲:

(۱) مقید ساختن وکالت در نوع
عمل قانونی در سایر تصرفات
حقوقی غیر مربوط به اداره
باشد. صلح، اقرار، حکمیت،
توجیه قسم و اقامه دعوی لازم
می باشد.

(۲) در تصرفات تبرع، مانند عقد،
هبه و عاریت تقیید وکالت در
نوعیت و موضوع عمل قانونی
شرط است.

قسمت دوم
احکام وکالت

ماده ۱۵۶۳:

وکیل نمیتواند از حدود تعیین
شده وکالت تجاوز نماید، مگر
اینکه رجوع وی به مؤکل ناممکن

لکه دهگی محصولاتو خرخول چه ژر
تلفیبری او د کرهنی د حیواناتو او آلاتو
اخیستل پیه اداری کارونو کبنی
شامل دی.

ماده ۱۵۶۱:

په مقید وکالت کبنی وکیل د وکالت
پوری د ټاکلو چاور په اجرا کولو او
ضروری توابعو چه دامر طبیعت او
جاری عرف ئی اقتضاء وکی، مقید دی.

ماده ۱۵۶۲:

(۱) که وکالت د قانونی عمل په نوعی
کبنی مقید شی نو د اداری چارو په
غیر د نورو حقوقی تصرفونو پوری
مربوط دی، صلحه، اقرار، حکمیت، د
قسم توجیه کول او د لازمی دعوی
اقامه کول دی.

(۲) که وکالت د تبرع په تصرفونو
کبنی لکه هبه او عاریت مقید شی، نو
د وکالت قید د قانونی عمل په نوعیت
او موضوع کبنی شرط دی.

دوه یم قسمت
د وکالت حکمونه

ماده ۱۵۶۳:

وکیل نه شی کولی چه د وکالت د
ټاکل شوو حدودو څخه تبری وکی مگر
داچه د هغه رجوع وکیل نیوونکی ته

بوده و احوال و ظروف طوری باشد که به گمان اغلب موافقه مؤکل را در صورت ابلاغ وانمود بسازد درین صورت وکیل مکلف است تجاوز خود را از حدود وکالت بدون تأخیر بمؤکل ابلاغ نماید.

ماده ۱۵۶۴:

هرگاه وکالت بدون اجرت باشد، وکیل مکلف است در تنفیذ وکالت چنان توجه نماید که در امور شخصی خود می نماید و به هیچ وجه به توجه بیشتر از توجه شخص عادی، مکلف نمی باشد.

ماده ۱۵۶۵:

وکیل نمی تواند مال مؤکل را به منافع شخصی خود استعمال نماید، در غیر آن از تاریخ استعمال به تعویض مقدار استعمال شده، مکلف میگردد.

ماده ۱۵۶۶:

وکیل مکلف است از اجراءات مربوط وکالت خود مؤکل را وقتاً فوقتاً مطلع گرداند و در ختم وکالت به مؤکل صورت

ناممکن وی او حالونه او ظروف داسی وی چه په غالب گمان که وکیل نیوونکی ته خبرتیا شوی وی هغه موافقه کوله، په دی صورت کبسی وکیل مکلف دی د وکالت د حدودو څخه د خپل تیری څخه ژر تر ژره وکیل نیوونکی ته خبرتیا ورکی.

ماده ۱۵۶۴:

که وکالت په اجوری وی یا بی د اجوری وی وکیل مکلف دی چه د وکالت په تنفیذ کبسی داسی توجه وکی لکه چه پخپلو شخصی کارونو کبسی بی کوی، خو په هېڅ صورت کبسی د یو عادی شخص د توجه څخه په زیاته توجه مکلف نه دی.

ماده ۱۵۶۵:

وکیل نه شی کولی چه د خپل وکیل نیوونکی مالونه پخپلو شخصی گټو کبسی استعمال کړي او که ئی دا کار وکړ نو د استعمال د نېټې څخه د استعمال شوی اندازی په تعویض مکلف دی.

ماده ۱۵۶۶:

وکیل مکلف دی چه د خپلو مربوطو کارونو د اجراءاتو څخه خپل وکیل نیوونکی یو وخت او بل وخت خبر کړي او د وکالت په پای کبسی ورته د

حساب صورت ورکړي.

حساب بدهد.

۱۵۶۷ ماده:

په يوه عقد متعدد وکیلان، تضامنی مسوولیت لری، خو په دی شرط چه وکالت د تجزیی قابلیت ونه لری، یا وکیل نیوونکی ته رسیدلی ضرر د هغوی د گډی خطا په نتیجی کینی وی. که یو متضامن وکیل د وکالت د حدودو څخه تیری وکه او یائی د هغی په تنفیذ کینی بد اجراءت وکړل، نو تضامنی مسوولیت ورڅخه نه پیدا کیږی.

ماده ۱۵۶۷:

وکلاي متعدد به عقد واحد مسوولیت تضامنی دارند، مشروط براینکه وکالت قابل تجزیه نبوده یا ضرر عاید بر مؤکل نتیجه خطاء مشترک آنها باشد. تجاوز یکی از وکلاي متضامن از حدود وکالت یا سوء اجراءت وی در تنفیذ آن، مسوولیت تضامنی را بار نمی آورد.

۱۵۶۸ ماده:

که په يوه عقد متعدد وکیلان ټاکل شوی وی خو په ځانگړو اجراءتو اجازه نه وی ورکول شوی، مکلف دی چه په ډله نيزه توگه کار اجراء کی، مگر دا چه د کار اجرا کول د رای مبادلې ته ضرورت ونه لری لکه پور یا په کینی یوځای والی ممکن نه وی لکه دعوی.

ماده ۱۵۶۸:

هرگاه به عقد واحد وکلاي متعدد تعیین و به اجراءت انفرادی اجازه داده نشده باشد، مکلف اند بصورت دسته جمعی به اجرای عمل پردازند. مگر اینکه اجرای عمل مانند تادیه دین و امثال آن به تبادل رای احتیاج نداشته یا اجتماع در آن مانند دعوی، ممکن نباشد.

۱۵۶۹ ماده:

(۱) وکیل نه شی کولی بی د وکیل نیوونکی د اجازی څخه بل څوک د وکیل په حیث وټاکي.

ماده ۱۵۶۹:

(۱) وکیل نمی تواند بدون اذن مؤکل شخص دیگری را بحیث وکیل انتخاب نماید.

(۲) که د کار د اجرا کول وکیل ته

(۲) هرگاه اجرای عمل برای

وسپارل شو کولی شی چه د وکیل نیوونکی په اجازی بل خوک د وکیل په حیث وټاکي. په دی صورت کښی دوه یم وکیل د وکیل نیوونکی وکیل گڼل کیږی د لومړنی وکیل په عزل یا مړینه نه عزل کیږی.

۱۵۷۰ ماده:

که وکالت په اجوری وی نو وکیل د کار په اجراً کولو سره د ټاکلی اجوری مستحق کیږی. که اجوره نه وی شرط شوی او وکیل د هغو اشخاصو د جملی څخه وی چه په اجوری وکالت اجراً کوی نو د مثلی اجوری مستحق کیږی دهغي په غیر تبرع کوونکی گڼل کیږی.

۱۵۷۱ ماده:

(۱) که وکیل بی له دی چه اجازه ورکول شوی وی د وکالت په تنفیذ کښی بل خوک د خپل ځان په نیابت مؤظف کړی، نو د نایب د عمل مسوول دی او دارنگه فرض کیږی چه په گډه یی ترسره کړی دی. وکیل او د هغه نایب تضامنی مسوولیت لری.

وکیل مفوض گورد، میتواند شخص دیگرى را به اجازه مؤکل بحیث وکیل تعیین نماید. در این صورت وکیل دوم وکیل مؤکل شناخته شده بعزل وکیل اول یا وفات او عزل نمیگردد.

ماده ۱۵۷۰:

هرگاه وکالت به اجرت باشد وکیل به اجرای عمل مستحق اجرت معینه میگردد. اگر اجوره شرط نشده باشد وکیل از جمله اشخاصی باشد که به اجرت اجراء وظیفه مینماید مستحق اجرت مثل و درغیرآن متبرع شناخته میشود.

ماده ۱۵۷۱:

(۱) هرگاه وکیل بدون آنکه اجازه داده شده باشد شخص دیگرى را در تنفیذ وکالت به نیابت از خود مؤظف نماید از عمل نایب مسوول بوده چنان تلقی میشود که شخصاً آنرا انجام داده باشد وکیل و نایب مسوولیت تضامنی دارند.

(۲) اگر به وکیل اجازه گرفتن نایب بدون تعیین شخص معین داده شده باشد وکیل تنها در مورد خطا در انتخاب نایب

(۲) که وکیل ته بی له دی چه یو ټاکلی شخص وټاکل شی د نایب د نیولو اجازه ورکول شوی وی، په دی صورت کښی وکیل یواځی د نایب د انتخاب د

ياخطا در رهنمائي مسوول شناخته
ميشود.

ماده ۱۵۷۲:

مؤكل مكلف است مصارف عادي
وكيل را در تنفيذ وكالت بوكيل
بپردازد.

ماده ۱۵۷۳:

مؤكل مسوول ضرري ميشابد
كه به وكيل بدون ارتكاب خطاء
به سبب اجرائي عادي وكالت
ميرسد.

ماده ۱۵۷۴:

احكام نيابت پيشبيني شده در
اين قانون برعلايق وكيل و
مؤكل يا شخص ثالثيكه با
وكيل معامله مي نمايد تطبيق
ميگردد.

قسمت سوم
وكالت براي خريد

ماده ۱۵۷۵:

براي صحت وكالت به خريد شرط
است كه، شي كه خريده ميشود عين
ياجنس و مقدار آن معلوم باشد. در
تعيين مقدار شي تعيين ثمن
كفايت ميكند.

خطا به باره كنبی يا په لارنبوونه كنبی
د خطا مسوول دی.

ماده ۱۵۷۲:

وكيل نيوونكي مكلف دی د وكيل
عادي مصرفونه د وكالت په تنفيذ
كنبی وكيل ته ورکی.

ماده ۱۵۷۳:

وكيل نيوونكي د هغه ضرر مسوول دی
چه وكيل ته د وكالت د عادي اجرائتو
په سبب بی د خطا د ارتكاب نه
رسيږی.

ماده ۱۵۷۴:

په دی قانون كنبی د نيابت په باره
كنبی درج شوی حكمونه د وكيل او
وكيل نيوونكي يا د بل چا چه د وكيل
سره معامله كوی د هغوی په علايقو
تطبيقږی.

درېيم قسمت
د اخیستلو د پاره وكالت

ماده ۱۵۷۵:

د اخیستلو دپاره د وكالت د صحت
دپاره شرط ده چه كوم شي اخیستل
كيږی د هغی عين يا جنس او اندازه
معلومه وی. د شي د اندازی په ټاكلو
كنبی د ثمن ټاكل كفايت كوی.

ماده: ۱۵۷۶

که د یوه مجهول شی د اخیستلو کار وکیل ته سپارل شوی وی، دا نوعه وکالت صحیح دی، وکیل کولی شی هره نوعه او جنس چه ئی زړه وغواړی هغه واخلی.

ماده: ۱۵۷۶

هرگاه امر خریداری شی مجهول برای وکیل تفویض گردیده باشد این نوع وکالت صحت داشته وکیل میتواند از هر نوع و هر جنس که خواسته باشد خریداری نماید.

ماده: ۱۵۷۷

(۱) که د یوه مجهول شی د اخیستلو کار وکیل ته سپارل شوی وی او د شی جهالت فاحش وی، وکالت صحیح نه دی، که څه هم ثمن توضیح شوی وی.

ماده: ۱۵۷۷

(۱) هرگاه امر خریداری شی مجهول برای وکیل تفویض گردیده و جهالت شی فاحش باشد وکالت صحت ندارد گرچه ثمن آن توضیح شده باشد.

ماده: ۱۵۷۸

(۲) په هغه صورت کښی چه د شی جهالت فاحش نه وی په داسی توگه چه د شی جنس ئی بیان کړی وی او د هغی نوعه ئی نه وی بیان کړی، وکالت صحیح دی، که څه هم ثمن ئی نه وی توضیح شوی.

ماده: ۱۵۷۸

هرگاه مؤکل نوع شی را که توسط وکیل خریداری میشود تعیین نماید وکیل نوع دیگری را خریداری نماید این خریداری در حق مؤکل نافذ شمرده نمیشود.

ماده: ۱۵۷۹

که وکالت مقید شی، نو وکیل نه شی کولی چه د شی په اخیستلو کښی د

ماده: ۱۵۷۹

هرگاه وکالت مقید گردد وکیل نمیتواند در خرید شی از آن

مخالفت نماید مگر اینکه به نفع
مؤکل باشد.

ماده ۱۵۸۰:

هرگاه مؤکل اندازه ثمن را برای
خریداری شی معین بصورت نقد
تعیین نموده و وکیل آنرا بصورت
نسیه خریداری نماید مؤکل بقبول آن
مکلف میگردد و در صورتی که وکیل
به خریداری بصورت نسیه مامور شده
ولی آنرا بصورت نقده خریداری کند
وکیل به آن ملزم شناخته میشود.

ماده ۱۵۸۱:

هرگاه وکیل برای خرید ثمن،
مبیعه را از مال شخص خود
بپردازد حق رجوع را بر مؤکل
داشته و میتواند مبیعه را الی
زمان حصول ثمن آن از مؤکل
نزد خود نگاه دارد. گرچه
ثمن آنرا به بایع نه پرداخته
باشد.

ماده ۱۵۸۲:

هرگاه وکیل برای خرید شی طور
مؤجل مامور گردد خریداری
وی به هر نحویکه باشد در
حق مؤکل مؤجل می باشد و
وکیل نمی تواند ثمن را فی
الحال از مؤکل مطالبه نماید

هغی مخالفت وکی، مگر داچه د وکیل
نیوونکی په گته وی.

ماده ۱۵۸۰:

که وکیل نیوونکی د تاکلی شی د
اخیستلو دپاره دهغی ثمن په نقده توگه
وتاکلی، او وکیل ئی په نسیه واخلی،
وکیل نیوونکی یی په قبلولو مکلف
کیږی. په هغه صورت کبنی چه وکیل د
هغی په اخیستلو په نسیه توگه مامور
شوی وی خو په نقدو پیسوئی واخلی،
وکیل پری ملزم کیږی.

ماده ۱۵۸۱:

که وکیل د مبیعی د اخیستلو دپاره
ثمن د خپل مال څخه ورکی، نو په
وکیل نیوونکی د رجوع حق لری،
کولی شی چه مبیعه ترهغی وخته پوری
د ځان سره وساتی ترڅو چه د خپل
وکیل نیوونکی څخه د هغی ثمن
واخلی. که څه هم د هغی ثمن ئی
خرځوونکی ته نه وی ورکړی.

ماده ۱۵۸۲:

که وکیل د یو شی د اخیستلو دپاره په
مؤجله توگه مامور شی، د هغه
اخیستنه چه په هره توگه وی د وکیل
نیوونکی په حق کبنی مؤجله ده. وکیل
نه شی کولی چه د وکیل نیوونکی څخه
ثمن فی الحال وغواړی، مگر په هغه

مگر در صورتیکه وکیل به خرید شی طور نقد مامور شده باشد و مؤکل ثمن را مؤجل نماید وکیل می تواند ثمن را فی الحال از مؤکل مطالبه نماید.

ماده ۱۵۸۳:

وکیل بخريد شی معين نمی تواند شی مورد نظر را در غياب مؤکل برای خود خريداري نماید مگر اينکه آنرا به ثمن بيشتري از ثمن معينه یا به جنس ديگري خريداري نموده باشد.

ماده ۱۵۸۴:

وکیل بخريد نمیتواند مال خود را به مؤکل خود بفروشد.

ماده ۱۵۸۵:

هرگاه وکیل برای خرید، در شی خريداري شده عيب قديمی را بيابد در حالیکه شی هنوز در نزديش باشد می تواند آنرا رد نماید. در صورتی که آنرا به مؤکل خود تسليم نموده باشد بدون اجازه مؤکل آنرا به سبب عيب رد نموده نمی تواند.

صورت کبنی چه وکیل دشی د اخیستلو دپاره په نقده توگه مامور شوی وی، او وکیل نیوونکی ثمن مؤجل کی، نو وکیل کولی شی چه ثمن فی الحال دوکیل نیوونکی څخه وغواړي.

ماده ۱۵۸۳:

د یو ټاکلی شی په اخیستلو وکیل نه شی کولی ذکر شوی شی د وکیل نیوونکی په غياب کبنی د ځان دپاره واخلی مگر داچه هغه ئی د ټاکلی ثمن څخه په زیات ثمن یا په بل جنس اخیستی وی.

ماده ۱۵۸۴:

کوم شخص چه دشی داخیستلو دپاره وکیل شوی، نه شی کولی چه خپل مال پخپل وکیل نیوونکی خرڅ کړی.

ماده ۱۵۸۵:

که د اخیستلو دپاره وکیل په اخیستل شوی شی کبنی پخوانی عيب پیدا کی، په هغی حالت کبنی چه لاشی د هغه سره وی، کولی شی چه ئی رد کی، که ئی خپل وکیل نیوونکی ته تسليم کړی وه نو نه شی کولی چه د خپل وکیل نیوونکی د اجازی په غیر هغه د عيب په سبب رد کی.

ماده ۱۵۸۶:

(۱) مبیعه د اخیستلو دپاره د وکیل سره د امانت حیثیت لری که بی د وکیل د تیری څخه هلاکه یا ناقصه شی تاوان په وکیل نیوونکی لارمیری او د ثمن څخه ئی څه شی نه کمیری.

(۲) که وکیل د ثمن د حاصلولو دپاره شی د ځان سره وساتی او په همدی وخت کنبی هلاک یا ناقص شی نو ثمن ئی پر وکیل لارمیری.

ماده ۱۵۸۶:

(۱) مبیعه نزد وکیل برای خرید، حیثیت امانت را داشته، اگر بدون تجاوز وکیل از بین رفته یا ناقص گردد، خساره بر مؤکل تحمیل شده از ثمن آن چیزی کاسته نمیشود.

(۲) اگر وکیل نسبت حصول ثمن شی را نزد خود نگاه داشته و در عین زمان از بین رفته یا ناقص گردد ثمن آن بر وکیل لازم میگردد.

ماده ۱۵۸۷:

د اخیستلو دپاره وکیل نه شی کولی چه بیعه بی د وکیل نیوونکی د اجازی څخه اقاله کی.

ماده ۱۵۸۷:

وکیل بخرید نمیتواند بیع را بدون اجازه مؤکل اقاله نماید.

څلورم قسمت
په خرڅولو وکالت

قسمت چهارم
وکالت به فروش

ماده ۱۵۸۸:

د خرڅولو دپاره وکیل نه شی کولی چه د کوم شی د خرڅولو دپاره وکیل شوی، په هغو اشخاصو ئی خرڅ کی چه شهادت یی د هغه په گټه جواز نه لری مگر په هغه صورت کنبی چه ثمن یی د قیمت څخه زیات وی.

ماده ۱۵۸۸:

وکیل بفروش نمیتواند شی ای را که به بیع آن وکیل است بالای اشخاصی بفروشد که شهادت آنها به نفع او جواز ندارد، مگر در صورتیکه ثمن از قیمت آن بیشتر باشد.

ماده ۱۵۸۹:

(۱) که د شی ثمن د وکیل نیوونکی له خوا ټاکل شوی وی، د خرڅ دپاره وکیل

ماده ۱۵۸۹:

(۱) هرگاه ثمن شی از طرف مؤکل تعیین شده باشد وکیل بفروش نه

میتواند شی را به ثمن کمتر از آن بفروشد در صورت تخلف بیع منعقد و به اجازه مؤکل موقوف می باشد.

(۲) اگر وکیل مالی را به مقدار کمتر از ثمن آن بدون اجازه مؤکل فروخته و مبیعه را به مشتری تسلیم نماید ضامن نقصان ثمن دانسته میشود.

ماده ۱۵۹۰:

وکیل نمیتواند شی را که به فروش آن مامور است برای خود خریداری کند گرچه مؤکل به آن تصریح نموده باشد.

ماده ۱۵۹۱:

هرگاه شی از طرف وکیل فروش بصورت نسبه فروخته شود وکیل میتواند از مشتری ضامن بگیرد گرچه مؤکل به وی امر نکرده باشد.

ماده ۱۵۹۲:

قبض ثمن حق وکیل فروش می باشد نه حق مؤکل و مشتری میتواند از تادیه ثمن به مؤکل امتناع ورزد در صورت تادیه آن به

نه شی کولی چه شی د هغی ثمن خخه په کمه خرڅ کی، که ئی مخالفت وکړو نوبیعه منعقد کیږی او د وکیل نیوونکی د اجازی پوری موقوفه ده.

(۲) که وکیل مال د هغی د ثمن خخه په کم ثمن خرڅ کړ او د وکیل نیوونکی اجازه یی نه وه اخیستی او مبیعه اخیستونکی ته تسلیم کی د ثمن د کمبود ضامن گڼل کیږی.

ماده ۱۵۹۰:

وکیل نه شی کولی چه دکوم شی په خرڅولو مامور شوی هغه د خپل ځان دپاره واخلي، که څه هم وکیل نیوونکی په هغی تصریح کړی وی.

ماده ۱۵۹۱:

که د خرڅولو دپاره وکیل شی په نسبه توگه خرڅ کی، وکیل کولی شی چه د اخیستونکی خخه ضامن واخلي، که څه هم وکیل نیوونکی ورته امر نه وی کړی.

ماده ۱۵۹۲:

د ثمن د قبضولو حق د خرڅولو دپاره د وکیل حق دی او د وکیل نیوونکی حق نه دی، اخیستونکی کولی شی چه وکیل نیوونکی ته د ثمن د ورکولو خخه ځان وژغوری، په هغه صورت

مؤکل، مشتری بری الذمه شده و مؤکل نمی تواند ثمن را از وکیل مطالبه کند.

ماده ۱۵۹۳:

وکیل مکلف است مبیعه را بعد از قبض ثمن در حالیکه عقد بصورت معجل باشد به مشتری تسلیم نماید.

ماده ۱۵۹۴:

وکیل فروش تا زمانی که ثمن آنچه را که فروخته است قبض نکند به تادیه ثمن از مال خود مکلف نمی گردد.

ماده ۱۵۹۵:

هرگاه وکالت به مقابل اجرت باشد وکیل به تحصیل ثمن مکمل از مشتری مکلف می باشد.

ماده ۱۵۹۶:

هرگاه مبیعه به استحقاق برده شود مشتری در صورتی که ثمن را پرداخته باشد اعاده آنرا از وکیل مطالبه میکند اعم از این که ثمن نزد وکیل بوده و یا آنرا به مؤکل تسلیم نموده باشد و وکیل در صورتیکه ثمن را تأدیه نموده باشد به مؤکل

کبنی چه ثمن وکیل نیوونکی ته ورکی، نو اخیستونکی بری الذمه کیری او وکیل نیوونکی نه شی کولی چه د وکیل خخه د ثمن غوبنتنه وکی.

ماده ۱۵۹۳:

وکیل مکلف دی چه دثمن دقبضولو وروسته په هغه صورت کبنی چه عقد په معجل صورت وی، مبیعه اخیستونکی ته تسلیم کی.

ماده ۱۵۹۴:

د خرخولو دپاره وکیل چه ترخو د هغی شی ثمن چه یی خرخ کپی قبض نه کی، د خپل مال خخه د ثمن په ورکولو نه مکلف کیری.

ماده ۱۵۹۵:

که وکالت د اجوری په بدل کبنی وی، نو وکیل مکلف دی چه د اخیستونکی خخه ټول ثمن تحصیل کی.

ماده ۱۵۹۶:

که مبیعه په استحقاق ویوره شی، نو که اخیستونکی ثمن ورکپی وی د بیرته اخیستلو غوبنتنه به یی د وکیل خخه کوی، عام له دی چه ثمن د وکیل سره وی او یائی وکیل نیوونکی ته تسلیم کپی وی، که وکیل ثمن وکیل نیوونکی ته ورکپی وه نو ورباندی به

رجوع ميڪند ودرحاليڪه مشتري
ثمن را به مؤكل تسليم نموده
باشد حين استحقاق بر مؤكل
رجوع مي نمايد.

ماده ۱۵۹۷:

وکیل فروش ميتواند قبل از
قبض ثمن بيع را بدون اجازه
مؤكل خود اقاله نمايد مگر
عقد در حق مؤكل نافذ تلقي
نشده وکیل به تاديه ثمن به
مؤكل ملزم می باشد وکیل
نميتواند بعد از قبض ثمن بيع را
اقاله نمايد.

ماده ۱۵۹۸:

هرگاه مشتري عيب
دايم را در مبيعه مشاهده
کند اعاده ثمن را از وکیل
در صورتی که ثمن به
مؤكل تسليم داده شده
باشد مطالبه اعاده
از مؤكل صورت
ميگيرد.

قسمت پنجم
وکیل به دعوی

ماده ۱۵۹۹:

وکالت به دعوی برای اثبات دين،

رجوع کوی، که اخيستونکی ثمن
وکیل نيوونکی ته ورکړي وو نو د
استحقاق په حالت کښی به په وکیل
نيوونکی رجوع کوی.

ماده ۱۵۹۷:

د خرڅولو دپاره وکیل د ثمن د قبضولو
ترمخه کولی شی چه بيعه بی د وکیل
نيوونکی د اجازی څخه اقاله کی، خو
عقد د وکیل نيوونکی په حق کښی
نافذ نه گڼل کيږی وکیل د ثمن په
ورکولو وکیل نيوونکی ته ملزم دی.
وکیل نه شی کولی چه د ثمن د
قبضيدو وروسته بيعه اقاله کړی.

ماده ۱۵۹۸:

که اخيستونکی په مبيعی کښی دايمي
عيب پيدا کی، نوکه ئی ثمن وکیل ته
تسليم کړی وه نو د هغی د بيرته
اخيستلو غوښتنه به د وکیل څخه
کوی، او که بی ثمن وکیل نيوونکی ته
تسليم کړی وه نو د بيرته اخيستلو
غوښتنه به بی د وکیل نيوونکی څخه
کوی.

پنځم قسمت
د دعوی وکیل

ماده ۱۵۹۹:

د پور د ثابتولو، عين او نورو داسی

عین و سائر حقوق که تصریح آن در وکیل گرفتن لازم است صحیح میباشد و کالت به دعوی در وثیقه رسمی درج میگردد.

ماده ۱۶۰۰:

وکیل به دعوی صلاحیت صلح وکیل به صلح خصوصت را بدون اجازه خاص مؤکل ندارد.

ماده ۱۶۰۱:

اقرار وکیل به دعوی در حالیکه صلاحیت اقرار به وی از طرف مؤکل تفویض شده باشد نزد محکمه صحیح پنداشته میشود مگر اینکه مؤکل مطابق احکام قانون اصول محاکمات مدنی از آن منع شده باشد.

ماده ۱۶۰۲:

هرگاه مؤکل وکیل را از اقرار علیه خود منع نموده باشد وکیل به اقرار علیه مؤکل عزل می گردد.

ماده ۱۶۰۳:

وکیل به اجاره حق مخصصت در اثبات اجاره و قبض اجرت را به اجازه مؤکل خود داشته و مکلف

حقوق دپاره چه تصریح یی په وکیل نیولو کبسی لژمه ده، د دعوی وکالت صحیح دی. د دعوی وکالت په رسمی وثیقی کبسی درجیږی.

ماده ۱۶۰۰:

د دعوی وکیل د صلحی واک او د صلحی وکیل د جگړی واک بی دوکیل نیوونکی د خاصی اجازی څخه، نه لری.

ماده ۱۶۰۱:

که د وکیل نیوونکی له خوا وکیل ته د اقرار کولو واک سپارل شوی وی نو د هغه اقرار د محکمی په نزد صحیح گڼل کیږی، مگر داچه وکیل نیوونکی د مدنی محاکمو د اصول د قانون د حکمونو سره سم د هغی څخه منعی شوی وی.

ماده ۱۶۰۲:

که وکیل نیوونکی پخپل ځان باندی د اقرار کولو څخه وکیل منع کړی وی، نو که وکیل په وکیل نیوونکی اقرار وکه د وکالت څخه عزل کیږی.

ماده ۱۶۰۳:

په اجاری ورکولو وکیل د خپل وکیل نیوونکی په اجازی د اجاری د ثابتولو او د اجاری د قبضولو د جگړی حق

است عين چيزی را که به اجاره داده ميشود، به اجاره گيرنده تسليم نمايد.

ماده ۱۶۰۴:

وکالت به دعوی مستلزم وکالت به قبض نمی باشد مگر آنکه در عقد وکالت تصريح شده باشد وکالت به قبض مستلزم وکالت به دعوی نیست.

ماده ۱۶۰۵:

وکيل به دعوی نمیتواند مدعی به را به مدعی عليه بخشش و یا از آن ابراً نمايد.

قسمت ششم
انتهای وکالت

ماده ۱۶۰۶:

وکالت در یکی از احوال ذیل منتهی میگردد:

۱- در حالت اتمام عملی که وکالت در آن صورت گرفته.

۲- در حالت انتهای مدت معینه وکالت.

۳- در حالت وفات وکیل

لری او مکلف دی عين هغه شی چه په اجاری ورکول کیږی اجاری اخیستونکی ته یی تسليم کی.

ماده ۱۶۰۴:

د دعوی وکالت د قبضولو د وکالت مستلزم نه دی، مگر داچه د وکالت په عقد کښی تصريح شوی وی. همدارنگه د قبضولو وکالت د دعوی د وکالت مستلزم نه دی.

ماده ۱۶۰۵:

د دعوی وکیل نه شی کولی چه د دعوی کوونکی، مال دعوی کړی شوی ته وبخښی او یا ورڅخه ابراً وکی.

شپږم قسمت
د وکالت پای

ماده ۱۶۰۶:

وکالت په یوه راتلونکی حالونو کښی پای ته رسیږی:

۱- دهغه کار د پوره کېدو په حالت کښی چه وکالت په کښی صورت موندلی.

۲- د وکالت د ټاکلی مودی د پای ته رسیدو په حالت کښی.

۳- دوکیل یا وکیل نیوونکی دمړینی

په حالت کي. یا مؤکل.

۴- د وکیل یا وکیل نیوونکی د اهلیت د زوال په حالت کېښی.
۴- در حالت زوال اهلیت وکیل یا مؤکل.

۱۶۰۷ ماده:

ماده ۱۶۰۷:

وکیل نیوونکی کولی شی هر وخت چه وغواړی خپل وکیل د وکالت څخه عزل کی خو په دی شرط چه د، موضوع څخه وکیل ته خبرتیا ورکی، مگر داچه د وکالت پوری دبل چا حق تعلق نیولی وی په هغی صورت کېښی وکیل نیوونکی بی د هغه چا د قبلولو څخه چه وکالت د هغه په گټه عقد شوی دی، نه شی کولی چه وکالت مقیدکی او یایې پای ته ورسوی.

مؤکل میتواند هر وقتی خواسته باشد وکیل خود را از وکالت عزل نماید به شرط اینکه موضوع را به وکیل ابلاغ نماید مگر اینکه به وکالت حق غیر تعلق گرفته باشد در آنصورت مؤکل بدون قبولی شخصی که وکالت به نفع او عقد شده، نمی تواند وکالت را مقید یا منتهی سازد.

۱۶۰۸ ماده:

ماده ۱۶۰۸:

د وکالت دپای ته رسیدو په ټولو حالونو کېښی، وکیل مکلف دی کوم کارونه یی چه شروع کړی دی هغه داسی مرحلی ته ورسوی چه د تلف کیدلو د خطر څخه یی لیری وساتی.

در تمام حالات انتهای وکالت وکیل مکلف است اعمالی را که شروع نموده به مرحله برساند که از خطر اتلاف برکنار ماند.

خلوم فصل
وديعت

فصل چهارم
وديعت

لومړې قسمت
عمومي حکمونه

قسمت اول
احکام عمومي

۱۶۰۹ ماده:

ماده ۱۶۰۹:

وديعت داسې عقد دی چه د هغی په موجب مالک د خپل مال د ساتنی واک بل چاته سپاری، کوم مال چه د بل چا سره د ساتنی دپاره ایښودل کیږی د ودیعی په نامه یادیری.

وديعت عقدیست که بموجب آن مالک صلاحیت حفظ مال خود را به دیگری تفویض مینماید و مالیکه طوری امانت نزد شخص دیگری جهت حفاظت گذاشته میشود و ديعت نامیده میشود.

۱۶۱۰ ماده:

ماده ۱۶۱۰:

د وديعت د عقد د صحت شرط دا دی چه په وديعت ایښول شوی شی دتصرف او ذوالیدی لاندی راوړل کیدای شی، او د وديعت اخیستونکی له خوا قبض شوی وی.

شرط صحت عقد، وديعت آنست که شی به وديعت گذاشته شده بتواند و از طرف وديعت گیرنده تحت تصرف و ذوالیدی آمده قبض شده باشد.

دوه یم قسمت

د هغه چا التزامونه چه وديعت ور سره ایښودل کیږی.

قسمت دوم

التزامات شخصیکه نزد وی وديعت گذاشته میشود.

۱۶۱۱ ماده:

ماده ۱۶۱۱:

د چاسره چه د وديعت مال ایښودل کیږی مکلف دی چه ودیعه حقیقتاً یا حکماً تسلیم شی.

شخصیکه مال وديعت نزد وی گذاشته میشود مکلف است که ودیعه را حقیقتاً یا حکماً تسلیم شود.

۱۶۱۲ ماده:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل کيږي مکلف دی چه د هغی ساتنی ته په داسی توگه توجه وکی لکه چه د خپل مال ساتنی ته یی کوی.

ماده ۱۶۱۲:

شخصیکه مال ودیعت نزد او گذاشته میشود مکلف است طوری به حفاظت آن توجه نماید که به حفاظت مال خود می نماید.

۱۶۱۳ ماده:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل شوی، نه شی کولی چه د ودیعی د ساتنی په بدل کښی د اجوری غوښتنه وکی، مگر داچه په عقد کښی د هغی په خلاف تصریح شوی وی.

ماده ۱۶۱۳:

شخصیکه مال ودیعت نزد وی گذاشته شده نمی تواند درمقابل حفاظت ودیعه اجرتی مطالبه نماید مگر اینکه درعقد به خلاف آن تصریح شده باشد.

۱۶۱۴ ماده:

د ودیعت مال امانت دی، که هلاک شو، نو ودیعت اخیستونکی د هغی ضامن نه دی، مگر داچه د هغی هلاک د ودیعت اخیستونکی د تیری په اثر شوی وی او یایې په ساتنه کښی تقصیر کړی وی.

ماده ۱۶۱۴:

مال ودیعه امانت است و ودیعت گیرنده ضامن از بین رفتن آن نمی باشد، مگر اینکه از بین رفتن آن در اثر تجاوز یا تقصیر ودیعت گیرنده در حفاظت آن بوجود آمده باشد.

۱۶۱۵ ماده:

که ودیعت د اجوری سره وی او دځینو سببونو په اساس هلاک شی یا داسی نقصان پیدا کی چه مخنیوی یې ممکن وی نودچا سره چه د ودیعت مال ایښودل شوی په ضمان مکلف دی.

ماده ۱۶۱۵:

هرگاه ودیعت با اجرت بوده و بنابر اسبابی از بین رفته یا نقصان یابد که جلوگیری از آن ممکن باشد شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده به ضمان مکلف میگردد.

۱۶۱۶ ماده:

د چا سره چه د ودیعت مال ایښودل

ماده ۱۶۱۶:

شخصیکه مال ودیعه نزد او

گذاشته شده، نمیتواند بدون اجازه مالك مال ودیعت را استعمال و از آن استفاده نماید در صورتیکه بدون اجازه مالك آنرا استعمال استهلاك یا از بین ببرد حسب احوال ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۶۱۷:

شخصیکه ودیعه نزد او گذاشته شده، نمیتواند بدون اجازه مالك آنرا به شخص دیگری به اجاره، عاریت یا رهن بدهد در صورت تخلف هرگاه مال ودیعه نزد اجاره گیرنده یا عاریت گیرنده یا رهن گیرنده از بین برود مالك آن در مطالبه ضمان از اجاره گیرنده، عاریت گیرنده، رهن گیرنده یا شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده مختار می باشد.

ماده ۱۶۱۸:

هرگاه مالك مال ودیعه شخصی را که مال نزد او به ودیعت گذاشته شده از مسافرت بامال ودیعه منع یا مکانی را برای حفاظت آن تعیین نماید در صورت تخلف هرگاه مال ودیعه از بین برود شخص مذکور ضامن شناخته می شود. مگر اینکه عدم قصور خود

کیبری، نه شی کولی چه هغه د ودیعت د مال د مالک د اجازی په غیر استعمال کی او یا ور څخه گټه واخلی، په هغی صورت کښی چه هغه بی د مالک د اجازی استعمال، استهلاك یا هلاک کی د حالونو سره سم ضامن گڼل کیږی.

۱۶۱۷ ماده:

د چا سره چه ودیعه اینبودل شوی، نه شی کولی چه هغه بی د مالک د اجازی بل چاته په اجاری، عاریت یا په گروهی ورکی، د مخالفت په صورت کښی که د ودیعت مال د اجاری اخیستونکی، عاریت اخیستونکی یا د گروهی اخیستونکی سره، هلاک شی د هغی مالک اختیار لری چه ضمان د اجاری اخیستونکی څخه، عاریت اخیستونکی، د گروهی اخیستونکی یا د هغه چا څخه چه د ودیعت مال ورسره اینبودل شوی وغواری.

۱۶۱۸ ماده:

که د ودیعی د مال مالک هغه څوک چه مال یې ورسره په ودیعت ایښی د ودیعی د مال سره د مسافرت څخه منع کی یا یوځای د هغی د ساتنی دپاره وټاکي، نو د مخالفت په صورت کښی که د ودیعی مال هلاک شی ضامن گڼل کیږی. مگر داچه د خپل قصور

نشتوالی ثابت کی.

را ثابت نماید.

۱۶۱۹ ماده:

د چا سره چه د ودیعی مال اینبودل شوی که هغه بی د مالک د اجازی د خپل مال سره یا د بل چا د مال سره داسی خلط کی چه جلاوالی یې ناممکن وی نو د ضمان په ورکولو مکلف دی. که د ودیعی د مال خلطول د مالک په اجازی شوی وی د چا سره چه د ودیعی مال اینبودل شوی د ملکیت شریک گنل کیږی او که مال بی د تقصیر نه هلاک شو ضامن نه گنل کیږی.

ماده ۱۶۱۹:

هرگاه شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده آنرا بدون اجازه مالک با مال شخص خود یا مال شخص دیگری طوری خلط نماید که تمیز آن متعذر باشد به پرداخت ضمان مکلف میشود. در حالیکه خلط مال ودیعه با اجازه مالک صورت گرفته باشد شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده شریک ملکیت تلقی گردیده و در صورت از بین رفتن مال بدون تقصیر ضامن شناخته نمیشود.

۱۶۲۰ ماده:

(۱) د چا سره چه مال په ودیعت اینبودل شوی نه شی کولی چه بی د مالک د اجازی هغه د بل چا سره په ودیعت کنیږدی د مخالفت په صورت که د ودیعی مال هلاک شو مالک اختیار لری د لومړنی شخص څخه چه ودیعت ورسره اینبودل شوی ضمان وغواړی او که د دوه یم شخص څخه. که د لومړنی شخص څخه ضمان واخیستل شی هغه به په دوهم شخص رجوع کوی او که د دوه یم شخص څخه ضمان واخیستل شی په هیچا د رجوع کولو حق نه لری.

ماده ۱۶۲۰:

(۱) شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده نمیتواند آنرا بدون اجازه مالک نزد شخص دیگری به ودیعت گذارد در صورت تخلف اگر مال ودیعه از بین رود مالک در اخذ ضمان از شخص اولیکه ودیعت نزد او گذاشته شده یا شخص دوم مختار میباشد. در صورتیکه ضمان از شخص اول گرفته شود وی بر شخص دوم رجوع می کند و در صورتیکه از شخص دوم ضمان اخذ گردد وی حق رجوع برهیچ کس را ندارد.

(۲) هرگاه ودیعت گیرنده ثابت نماید که مال ودیعت را بنا بر معاذیر معقول نزدش بودیعت گذاشته است ضمان بروی لازم نمیگردد.

ماده ۱۶۲۱:

هرگاه مالک ودیعه طور دایمی غایب گردد شخصیکه مال ودیعت نزد او گذاشته شده مکلف است آنرا تا زمانیکه به حیات یا وفات مالک علم حاصل میکنند حفاظت نماید. اگر مال ودیعه طوری باشد که به اثر دیر ماندن تلف میگردید شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده، میتواند فروش عین و نگهداری ثمن آنرا به حساب امانت بانکی از محکمه تقاضا نماید.

ماده ۱۶۲۲:

هرگاه شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده وفات نموده و عین ودیعه در متروکه موجود باشد عین مذکور بمنزله امانت نزد ورثه تلقی گردیده به رد آن به صاحب ودیعه مکلف میگردند.

ماده ۱۶۲۳:

هرگاه شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده وفات نموده ورثه وی عین ودیعه را به شخص دیگری

(۲) که ودیعت اخیستونکی ثابت کی چه د ودیعت مال بی د معقولو عذرونو په اساس د بل چا سره په ودیعت ایینی، نو ضمان ورباندی نه لازمیری.

ماده ۱۶۲۱:

که د ودیعی مالک په دایمی توگه غایب شی د چا سره چه مال په ودیعت ایینودل شوی مکلف دی چه ترخو د مالک په ژوند یا مرینی علم حاصلوی هغه وساتی. که د ودیعت مال داسی وی چه د ډیرو پاتی کیدو په اثر تلف کیږی، نو د چاسره چه مال په ودیعت ایینودل شوی کولی شی چه د محکمی څخه تقاضا وکی چه عین خرڅ کی او ثمن یی د بانک د امانت په حساب کښی وساتی.

ماده ۱۶۲۲:

که د چا سره چه مال په ودیعت ایینودل شوی مړ شی او د ودیعی عین په متروکی کښی موجود وی، ذکر شوی عین د وارثانو سره امانت دی د هغی په بیرته ورکولو ودیعت ورکونکی ته مکلف دی.

ماده ۱۶۲۳:

که څوک چه د ودیعی مال ورسره ایینودل شوی مړ شی او وارثان ئی د ودیعی عین په بل چا خرڅ کړی او

فروخته و به مشتری تسلیم نماید و در دست مشتری از بین برود مالک ودیعه میتواند در صورتی که عین قیمتی باشد قیمت آنرا معادل روز بیع تسلیمی و اگر مثلی باشد مثل آنرا از بایع یا مشتری مطالبه نماید. آگاهی یا عدم آگاهی وارث متوفی از ودیعت بودن عین در تضمین تاثیری ندارد.

ماده ۱۶۲۴:

شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده مکلف است عندالمطالبه مال ودیعه را به مالک آن رد نماید مگر اینکه ودیعت برای مدت معین بوده و این تعیین مدت به نفع مالک ودیعه باشد.

ماده ۱۶۲۵:

شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده، میتواند هر وقتی خواسته باشد مالک را بتسلیم مال ودیعه مکلف نماید مگر اینکه از عقد طوری ظاهر شود که مهلت به نفع مالک ودیعه میباشد.

ماده ۱۶۲۶:

هرگاه مالک ودیعه وفات نماید شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده مکلف است آنرا به ورثه مالک رد

اخیستونکی ته ئی تسلیم کی او د اخیستونکی په لاس کښی هلاک شی، نو د ودیعی مالک کولی شی که عین قیمتی وه د هغی قیمت د خرڅولو او د تسلیمولو د ورځی د قیمت معادل او که مثلی وه د هغی مثل د خرڅوونکی یا اخیستونکی څخه وغواړی، د مړی د وارث خبرتیا او ناخبرتیا د ودیعت څخه په تضمین کښی تاثیر نه لری.

ماده ۱۶۲۴:

د چا سره چه مال په ودیعت ایښودل شوی، مکلف دی چه د غوښتنی په وخت کښی هغه مالک ته بیرته ورکی، مگر داچه ودیعت د یوی ټاکلی مودی دپاره وی او ددی مودی ټاکل د ودیعی د مالک په گټه وی.

ماده ۱۶۲۵:

د چا سره چه مال په ودیعت ایښودل شوی وی، کولی شی هروخت چه وغواړی مالک د ودیعی د مال په تسلیمیدو مکلف کی مگر داچه د عقد څخه داسی معلومه شی چه مهلت د ودیعی د مالک په گټه دی.

ماده ۱۶۲۶:

که د ودیعی مالک مړ شی نو ودیعت اخیستونکی مکلف دی چه هغه د مالک وارثانو ته ورکی، مگر داچه

نماید مگر اینکه ترکه مستغرق به دین باشد در این صورت رد مال ودیعه با اجازه محکمه باصلاحیت عملی میگردد در حالیکه مال ودیعه بدون اجازه محکمه باصلاحیت بورثه تسلیم و مال ودیعه از بین رفته یا ناقص گردد شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده به ضمان مکلف میگردد.

قسمت سوم
وجایب ودیعت گذار

ماده ۱۶۲۷:

هرگاه ودیعت باجرت باشد ودیعت گذار مکلف است اجرت را در اخیر ودیعت بپردازد، مگر اینکه طور دیگری موافقه بعمل آمده باشد.

ماده ۱۶۲۸:

ودیعه گذار بپرداخت مصارفی مکلف میباشد که برای حفاظت مال ودیعه از طرف شخصیکه مال ودیعه نزد او گذاشته شده مصرف گردیده، مشروط بر اینکه مصارف از قیمت ودیعه بیشتر نباشد.

ماده ۱۶۲۹:

هرگاه مال ودیعه بااستحقاق برده شده، ضمان آنرا شخصیکه مال

ترکه په پور غرقه وی. په دی صورت کښی د ودیعی مال د واک لرونکی محکمی په اجازی ورکول کیږی، که د ودیعی مال بی د واک لرونکی محکمی د اجازی وارثانو ته تسلیم او د ودیعی مال هلاک یا ناقص شی، نو د چا سره چه مال په ودیعت ایښودل شوی، په ضمان مکلف کیږی.

درپیم قسمت

د ودیعت ایښودونکی التزامونه

ماده ۱۶۲۷:

که ودیعت په اجوره وی، ودیعت ایښودونکی مکلف دی چه اجوره د ودیعت په پای کښی ورکی، مگر داچه موافقه په بل ډول شوی وی.

ماده ۱۶۲۸:

ودیعت ایښودونکی د هغی مصرفونو په ورکولو مکلف دی چه د ودیعت اخیستونکی له خوا د ودیعی د مال دساتنی دپاره مصرف شوی خو په دی شرط چه مصرفونه د ودیعی د قیمت څخه زیات نه وی.

ماده ۱۶۲۹:

که د ودیعی مال په استحقاق ویور شی نو د چا سره چه مال په ودیعت ایښودل

وديعه نزد او گذاشته شده متحمل گردد، به اندازه ضمان بر وديعت گذار رجوع کرده می تواند.

ماده ۱۶۳۰:

وديعت گذار مکلف است تمام خساره را جبران نمايد که به سبب وديعت به شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده، رسيده باشد. مشروط بر اينکه اين خساره ناشی از قصور وديعت گذار باشد.

قسمت چهارم انواع وديعت

ماده ۱۶۳۱:

هرگاه وديعت گذارنده برای شخصيکه مال وديعه نزد او گذاشته شده اجازه استعمال وديعه را بدهد و وديعه از جمله اموالی باشد (مانند پول نقد) که باستعمال از بين رود، اين عقد، قرض شمرده ميشود.

ماده ۱۶۳۲:

اداره کننده گان منازل رهايش، هوتلها و امثال آن از حفاظت اموالی که مسافرين و مهمانان با خود می آورند مسوول ميشوند،

شوی ضمان به يی هغه ورکوی او هغه د ضمان په اندازی په وديعت اينبودونکی رجوع کولی شی.

ماده ۱۶۳۰:

وديعت اينبودونکی مکلف دی د ټول هغه تاوان تعویض وديعت اخيستونکی ته ورکی چه د وديعت په سبب ورته رسيدلی، خو په دی شرط چه دا تاوان د وديعت اينبودونکی د قصور څخه پيدا شوی وی.

څلورم قسمت د دويعت نوعی

ماده ۱۶۳۱:

که وديعت اينبودونکی هغه چا ته چه مال ورسره په وديعت اينبودل شوی د وديعی د استعمال اجازه ورکی او وديعه د داسی مالونو د جملی څخه وی چه په استعمال سره د مينځه ځی لکه نقدی پیسی، نو دا عقد قرض گڼل کيږی.

ماده ۱۶۳۲:

د استراحت د ځايونو، هوتلونو او د هغی د امثالو اداره کوونکی د هغی مالونو مسووليت په غاړه لری چه مسافران او ميلمانه يی د ځان سره

به استثنای پول نقد و اشیاء قیمتی که تعویض آن متجاوز از پنج هزار افغانی باشد. مگر اینکه دایر کنندگان با وجود آگاهی از قیمت اشیاء، حفاظت آنرا متعهد یا بدون تمسک قانونی از تسلیم شدن اشیاء بصورت امانت امتناع ورزد یا به اساس خطاء بزرگ خودها یا زبردستان خود سبب وقوع ضرر شده باشد.

ماده ۱۶۳۳:

(۱) مسافر مکلف است بمجرد آگاهی از سرقه یا ضیاع اشیاء و قبل از آنکه هوتل را ترک بدهد، موضوع را بدایر کنندگان منزل رهایش یا هوتل ابلاغ نماید، در غیر آن حق او ساقط میگردد.

(۲) دعوی درین مورد بعد از مرور سه ماه از تاریخ ترک دادن هوتل یا منزل سمع نميگردد.

راوری، په استثنی د هغی نغدو پیسو او قیمتی شیانو چه تعویض یې د پنځو زرو افغانیو څخه زیات وی. مگر داچه اداره کوونکی سره ددی چه د ذکر شوو شیانو د قیمت څخه خبر وی د ساتنی تعهد وکی یا داچه بی د قانونی تمسک څخه د امانت په توگه د هغی د تسلیمیدلو څخه ځان وژغوری یا د خپلی لویې خطا په سبب یا د خپلو لاس لاندی اشخاصو د لویې خطا په سبب د ضرر د واقع کیدو سبب شوی وی.

۱۶۳۳ ماده:

(۱) مسافر مکلف دی کوم وخت چه د غلا یا د شی د ضایع کیدو څخه خبر شی فی الحال او پخوا له دی چه هوتل پرېږدی د موضوع څخه د اوسیدلو د ځای یا د هوتل اداره کوونکو ته خبرتیا ورکی، د هغی په غیر حق یې ساقطیږی.

(۲) په دی باره کښی دهغی نېټې څخه چه د اوسیدلو ځای یا هوتل پرېښودل شی دری میاشتی وروسته دعوی نه اوریدل کېږی.

پنجم فصل
ساتنه

۱۶۳۴ ماده:

ساتنه داسی د عقد دی چه دهغی په موجب د جگړی دواړه خواوی د جگړی لاندی عمار، منقول یا د مالونو مجموعه د جگړی د حل کېدو تروخته پوری د ساتنی او اداری کولو دپاره یې بل چا ته سپاری په داسی ډول چه په هغی کنبی د هرچا حق ثابت شی نو هغه به د حاصل سره همغه شخص ته ورکوی.

۱۶۳۵ ماده:

محکمه کولی شی په راتلونکو حالونو کنبی په ساتنه امر وکی:

۱۶۳۴ ماده:

نگهبانی، عقدیست که بموجب آن دو طرف منازعه عمار یا منقول یا مجموع اموال مورد منازعه را جهت حفاظت و اداره آن الی زمان حل نزاع بشخص دیگری می سپارند که آنرا با حاصل آن به شخصیکه حق وی در آن شی به اثبات می‌رسد، اعاده نماید.

۱۶۳۵ ماده:

محکمه میتواند در احوال آتی به نگهبانی امر نماید:

۱- در احوال مندرج ماده (۱۶۳۴) این قانون که طرفین به نگهبانی شی مورد نزاع به موافقه نرسند.

۲- در حالیکه شخص ذیعلاقه از موجودیت شی نزد متصرف خطر عاجل احساس نماید.

۳- در احوال دیگریکه قانون به آن تصریح نموده باشد.

۱- د دی قانون د (۱۶۳۴) مادې په درج شوو حالونو کنبی چه د دعوی دواړه خواوی د جگړی لاندی شی د ساتنی په باره کنبی موافقی ته سره ونه رسیږی.

۲- په هغه حالت کنبی چه علاقه لرونکی شخص د متصرف سره دشی د موجودیت څخه عاجل خطر احساس کی.

۳- په نورو هغو حالونو کنبی چه قانون پری تصریح کړی وی.

ماده ۱۶۳۶:

د ساتونکی ټاکل عام له دی چه رضائی وی او که قضائی په نزاع کښی د ټولو شاملو اشخاصو په موافقه صورت مومی. که په ساتونکی د هغوی موافقه را نه غله نو د قاضی له خوا ټاکل کیږی.

ماده ۱۶۳۶:

تعیین نگهبان اعم از اینکه رضایی باشد یا قضایی به موافقه تمام اشخاص شامل نزاع صورت میگیرد. در صورت عدم توافق نگهبانی از طرف قاضی تعیین میشود.

ماده ۱۶۳۷:

د ساتونکی د التزامونو او واک حقوق په موافقی یا د محکمی په حکم کښی ټاکل کیږی. که نه وه ټاکل شوی نو د ودیعت او وکالت حکمونه تر کومه ځایه چه د ساتنی د حکمونو مناقض نه وی تطبیقیری.

ماده ۱۶۳۷:

حقوق وجایب و صلاحیت نگهبان در موافقه یا حکم محکمه تعیین میگردد. در صورت عدم تعیین احکام ودیعت و وکالت در حدودیکه با احکام نگهبانی مناقض نباشد، تطبیق میگردد.

ماده ۱۶۳۸:

(۱) ساتونکی د ساتنی لاندی مالونو د اداری او د ساتنی مکلفیت لری، او لارمه ده چه په دی باره کښی د یو عادی شخص په اندازی توجه وکی.

ماده ۱۶۳۸:

(۱) نگهبان به حفاظت و اداره اموال تحت نگهبانی مکلف بوده و لارم است در زمینه به اندازه شخص عادی توجه نماید.

(۲) ساتونکی نه شی کولی د علاقوی

لرونکو اشخاصو د جملی څخه کوم یو بی د نورو د رضائیت څخه د خپل ځان قایم مقام کی.

(۲) نگهبان نمیتواند یکی از

اشخاص ذیعلاقه را بدون رضائیت متباقی قایم مقام خود بسازد.

ماده ۱۶۳۹:

ساتونکی نه شی کولای د اداری چارو په غیر د ساتنی لاندی مالونو کښی بی

ماده ۱۶۳۹:

نگهبان نمیتواند در غیر از اعمال اداره بدون اجازه تمامی اشخاص

د علاقې لرونکو اشخاصو د اجازې يا
بي د قاضي د اجازې، تصرف وکي.

۱۶۴۰ ماده:

ساتونکي کولي شي چه د واک لرونکي
محکمي څخه د ساتني د اجوري د
ټاکلو غوښتنه وکي مگر داچه په
صريح يا ضمني ډول د هغي څخه تير
شوي وي.

۱۶۴۱ ماده:

ساتونکي د حساب د منظم دفتر په
لرلو مکلف دي. که ساتونکي په
رضائي ډول ټاکل شوي وي نو مکلف
دي په جگړي کښي شاملو اشخاصو ته
په کال کښي يو ځل د سندونو د مخي
د خپلي اداري اجراتو څخه حساب
ورکي، که ساتونکي د محکمي له
خوا ټاکل شوي وو نو محکمي ته د
حساب د صورت د يو نقل په ورکولو
مکلف دي.

۱۶۴۲ ماده:

ساتنه د محکمي په حکم يا په جگړي
کښي د شاملو اشخاصو په موافقه پای
ته رسيري، او ساتونکي د ټولو مالونو
او سندونو په ورکولو چه د هغه، د
ساتني لاندې دي هغه چاته چه په
جگړي کښي د شاملو اشخاصو موافقه
پري شوي او يا هغه شخص ته چه

ذيعلاقه ويا بدون اجازه قاضي در
اموال تحت نگهباني، تصرف نمايد.

۱۶۴۰ ماده:

نگهبان ميتواند از محکمه با
صلاحيت تعيين اجرت نگهباني را
مطالبه نمايد، مگر اينکه طور
صريح يا ضمني از آن تنازل
نموده باشد.

۱۶۴۱ ماده:

نگهبان به داشتن دفاتر منظم
حساب مکلف ميباشد. در صورتی که
نگهبان طور رضايي تعيين شده
باشد، مکلف است به اشخاص
شامل نزاع سال يك مرتبه بروي
اسناد از اجرات و اداره خود حساب
بدهد. و اگر نگهبان از طرف
محکمه تعيين شده باشد، به دادن
يك نقل صورت حساب به محکمه
مکلف ميباشد.

۱۶۴۲ ماده:

نگهباني بحکم محکمه يا
بموافقه اشخاص شامل نزاع
خاتمه يافته و نگهبان به رد
تمام اموال و اسناد تحت
نگهباني به شخصيکه به
موافقه اشخاص شامل نزاع
ويا محکمه تعيين ميگردد،

محكمه ئى تاكى مكلف دى.

مكلف ميباشد.

خلورم باب
احتمالى عقدونه

باب چهارم
عقود احتمالى

لومړى فصل
جوارى

فصل اول
قمار بازي

۱۶۴۳ ماده:

د قمار بازي په باره كښى هره نوعه موافقه باطله گڼل كيږي.

ماده ۱۶۴۳:

هرنوع موافقه در خصوص قمار بازي باطل پنداشته ميشود.

دوه يم فصل
د بيمې عقد

فصل دوم
عقد بيمه

لومړى قسمت
عمومي حكمونه

قسمت اول
احكام عمومي

۱۶۴۴ ماده:

(۱) بيمه داسى عقد دى چه د هغى په موجب بيمه كوونكى، يوه اندازه پيښى يا مرتب عايد يا په بل ماليى تعويض د داسى حادثى يا خطر د واقع كيدو په حالت كښى چه په قرار داد كښى تاكل شوى بيمه شوى يا هغه چاته چه بيمه د هغه په گټه شرط شوى د هغى پيسو په بدل كښى چه په يوځل يايى په قسطونو ورکوي، تعهد كوي.

ماده ۱۶۴۴:

(۱) بيمه، عقديست كه بموجب آن بيمه كننده به تاديه يك مقدار پول يا عائد مرتب ويا به تعويض ماليى ديگر در حالت وقوع حادثه يا خطريكه در مقاوله تعيين گردیده، به بيمه شونده يا شخصيکه بيمه به نفع وى شرط شده، در بدل مبلغى كه يكبارگى يا به اقساط مى پردازد، تعهد مى نمايد.

(۲) د دى فصل حكمونه تركوم ځايه چه د خاص قانون د حكمونو سره مغايرت

(۲) احكام اين فصل تا جاييکه با احكام قانون خاص مغايرت نداشته

ونه لری تطبیقیری.

باشد تطبیق میشود.

۱۶۴۵ ماده:

هره نوعه مشروعه گتیه چه شخص ته د
تاکلی خطر د واقع کیدو خخه پیدا
کیری دبیمی موضوع کیدای شی.

ماده ۱۶۴۵:

هرنوع منفعت مشروع که به شخص از
وقوع خطر معین عاید میگردد،
موضوع بیمه شده می تواند.

۱۶۴۶ ماده:

که د بیمی په قرار داد کنبی د
راتلونکو شرطونو خخه کوم یو ذکر
شی نو شرط باطل گنیل کیری:

ماده ۱۶۴۶:

هرگاه در مقاله نامه بیمه یکی از
شرایط آتی ذکر گردد، شرط باطل
شناخته میشود:

۱- هغه شرط چه د قوانینو او مقرراتو
د حکمونو د مخالفت په سبب د بیمی
د حق په ساقطیدو امر کوی. مگر داچه
مخالفت د عمدی جنایت یا جنحی په
اساس واقع شی.

۱- شرطیکه به سبب مخالفت از
احکام قوانین و مقررات بسقوط
حق بیمه امر نماید. مگر اینکه
مخالفت به اساس جنایت یا جنحه
عمدی واقع گردد.

۲- هغه شرط چه د حادثی د خبرتیا د
تأخیر په سبب یا واک لرونکی مقام ته
د سندونو د وړاندی کولو د تأخیر په
سبب د هغه شخص د حقوقو په
ساقطیدلو امر وکی چه بیمه د هغه
دپاره شوی خو په دی شرط چه د
حالونو خخه داسی معلومه شی چه
تأخیر د معقول عذر په اساس راغلی.

۲- شرطیکه به سبب تأخیر ابلاغ
حادثه یا تقدیم اسناد بمقام
صلاحیت دار به سقوط حق شخص
امر نماید که بیمه برای وی صورت
گرفته، مشروط براینکه از احوال
طوری معلوم گردد که تأخیر
بنا بر عذر معقول صورت
گرفته باشد.

۳- هره نوعه مطبوع شرط چه په
ظاهری شکل ئی تبارز نه وی کړی او د
یوه داسی حالت پوری مربوط وی
چه د نتیجی په ساقطیدلو یا

۳- هرنوع شرط مطبوع که
به شکل ظاهر تبارز نکرده و
متعلق بیکی از حالاتی باشد
که به سقوط یا بطلان

باطلیدو منجر شی.

نتیجه منجر گردد.

۴- د حکمیت شرط چه د بیمی د قرارداد په عقد کبسی د عمومی شرطونو په ضمن کبسی د مطبوع شرط په توگه وی. مگر داچه د حکمیت شرط د عمومی شرطونو څخه په ځانگړی او خاصی موافقی صورت موندلی وی

۴- شرط حکمیت در صورتیکه در مقاوله نامه بیمه ضمن شروط عمومی مطبوع ذکر شده باشد مگر شرط اینکه حکمیت بموافقه خاص و مجزا از شرایط عمومی صورت گرفته باشد.

۵- هر بل تحمیلی شرط چه که ظاهره شی چه د هغی څخه مخالفت د بیمه شوی حادثی په واقع کېدو کبسی تاثیر نه لری.

۵- هر شرط تحمیلی دیگریکه ظاهر گردد که مخالفت از آن در وقوع حادثه بیمه شده، تاثیر ندارد.

۱۶۴۷ ماده:

ماده ۱۶۴۷:

بیمه کوونکی د بیمه شوی په تعویض ملزم نه دی. مگر یواځی د هغی ضرر چه د داسی خطر د واقع کېدو په اثر وی چه بیمی د هغی دپاره صورت موندلی او دبیمی د قیمت په اندازی ملزم کېری.

بیمه کننده به تعویض بیمه شونده ملزم نیست، مگر صرف از ضرریکه از اثر وقوع خطریکه بیمه برای آن صورت گرفته به اندازه قیمت بیمه، ملزم می باشد.

۱۶۴۸ ماده:

ماده ۱۶۴۸:

د بیمی د عقد څخه پیدا شوی دعوی، د دعوی د موضوع د واقعی د پیدا کیدو د نېتې څخه د دوه کلونو د تیریدو وروسته، نه اوریدل کېری.

دعوی ناشی از عقد بیمه بعد از مرور دو سال از تاریخ حدوث واقعه موضوع دعوی، قابل سمع نمی باشد.

۱۶۴۹ ماده:

ماده ۱۶۴۹:

هره نوعه موافقه چه د دی فصل د درج شوو حکمونو مخالفه وی باطله ده

هرنوع اتفاقیکه مخالف احکام مندرج این فصل باشد، باطل پنداشته

میشود. مگر اینکه به نفع بیمه شونده یا استفاده کننده باشد.

قسمت دوم
انواع بیمه

مبحث اول - بیمه حیات

ماده ۱۶۵۰:

مبالغی که از طرف بیمه کننده حین وقوع حادثه یا بسر رسیدن موعد برای بیمه شونده یا استفاده کننده در مقابله عقد بیمه تعهد شده بیمه شونده یا استفاده کننده بمجرد وقوع حادثه یا بسر رسیدن موعد بدون در نظر گرفتن اثبات ضرر عایده، مستحق آن شناخته میشود.

ماده ۱۶۵۱:

بیمه برحیات غیر، تازمانیکه غیر، قبل از انعقاد عقد بیمه به آن موافقه تحریری نکرده باشد، باطل شناخته میشود. در صورتیکه شخص ثالث فاقد اهلیت قانونی باشد، موافقه تحریری ممثل قانونی وی برای صحت عقد حتمی میباشد.

مگر دایچه د بیمه شوی یا گتی اخیستونکی په گته وی.

دوه یم قسمت
د بیمې نوعې

لومړی مبحث - د ژوند بیمه

ماده ۱۶۵۰:

کومی پیسی چه د بیمه کوونکی له خوا بیمه شوی یا گتی اخیستونکی دپاره د حادثی د واقع کېدو په وخت کېنی یا د مودی د سرته رسیدو په صورت کېنی د بیمی د عقد په قرار داد کېنی ئی تعهد شوی، نو بیمه شوی یا گته اخیستونکی د حادثی د واقع کېدو یا د مودی د سرته رسیدو سره یوځای بی له دی چه د رسیدلی ضرر ثابتول په نظر کېنی و نیول شی، د هغی مستحق کېری.

ماده ۱۶۵۱:

د بل چا په ژوند بیمه ترڅو چه هغه د بیمی د عقد د تړون څخه تر مخه په هغی لیکلی موافقه نه وی کړی باطله گنل کېری. که هغه بل چه ژوند یی بیمه کېری د قانونی اهلیت لرونکی نه وی د عقد د صحت دپاره د هغه د قانونی ممثل لیکلی موافقه هر ورو د ده.

ماده ۱۶۵۲:

(۱) که د ژوند بیمه شوی شخص انتحار وکی نو بیمه کوونکی د بیمی د پیسو په ورکولو مکلف نه دی، مگر سره ددی هم د بیمی د احتیاطی قیمت د معادل پیسو په ورکولو هغو اشخاصو ته مکلف دی چه حق د هغوی پوری تعلق نیسی، په هغه صورت کینی چه دانتحار سبب عقلی مریضی وی، په داسی توگه چه مریض خپله اراده د لاسه ورکړی وی نو د بیمه کوونکی مکلفیت په پوره صورت پاتی کیږی.

ماده ۱۶۵۲:

(۱) هرگاه شخص بیمه شونده حیات انتحار نماید. بیمه کننده به پرداخت مبلغ بیمه مکلف نمی باشد. مگر با آن هم بتأدیه مبلغ معادل قیمت اقساطی بیمه به اشخاصیکه حق باویشان تعلق میگیرد مکلف میشود، در صورتیکه سبب انتحار مرض عقلی باشد طوریکه مریض اراده خود را از دست داده باشد، مکلفیت بیمه کننده بصورت کامل باقی می ماند.

ماده ۱۶۵۳:

که د بیمه شوی شخص خخه په غیر د بل چا ژوند بیمه شوی وی، او بیمه شوی عمداً د ذکر شوی شخص د مړینی سبب شی او یایی مړینه د هغه د تحریک په سبب صورت ومومی، بیمه کوونکی بری الذمه گنل کیږی. که د بیمه شوی له خوا یواځی د گتیی

ماده ۱۶۵۳:

هرگاه حیات شخص غیر بیمه شونده بیمه شده باشد و بیمه شونده عمداً سبب وفات شخص مذکور گردیده یا وفات در اثر تحریک وی صورت گیرد، بیمه کننده بری الذمه شناخته میشود. اگر از طرف بیمه شونده تنها شروع به مرگ استفاده کننده شده

باشد، بیمه کننده حق دارد شخص بیمه شونده را تبدیل نماید، گرچه استفاده کننده شخص بیمه شونده را قبول داشته باشد.

ماده ۱۶۵۴:

(۱) در بیمه حیات موافقه به پرداخت مبلغ بیمه باشخاص معین یا اشخاصیکه بعداً از طرف بیمه شونده تعیین میگردد، جواز دارد.

(۲) اگر بیمه شونده در مقاوله بیمه تذکر دهد که بیمه به نفع زوجه او یا اولاد او یا فروع او اعم از اینکه متولد شده یا هنوز متولد نگردیده یا به نفع ورثه او بدون ذکر نام آنها عقد شده است، بیمه به نفع استفاده کنندگان معین اعتبار داده میشود. در حالیکه بیمه به نفع ورثه بدون ذکر نام شان عقد شود، هر يك از ورثه در آن به تناسب سهم میراث مستحق میگردد، گرچه از میراث تنازل نموده باشد.

ماده ۱۶۵۵:

بیمه شونده ایکه پرداخت اقساط، مستمر تعهد نموده باشد، میتواند هر وقتی که خواسته باشد، به ارسال

اخیستونکی په وژلو پیل شوی وی نو بیمه کوونکی حق لری چه بیمه شوی تبدیل کی که شه هم گته اخیستونکی بیمه شوی شخص قبول کی.

ماده ۱۶۵۴:

(۱) د ژوند په بیمی کښی دا موافقه جواز لری چه د بیمی پیسی دی تا کلو اشخاصو ته یا هغو اشخاصو ته چه د بیمه شوی له خوا وروسته تا کل کیږی، ورکول شی.

(۲) که بیمه شوی د بیمی د عقد په قرار داد کښی ذکر کی چه بیمه دی زما د ښځی، یا اولاد یا فروعو عام له دی چه زیږیدلی او یا لائر اوسه نه دی زیږیدلی په گته وی او یا دی زما د وارثانو په گته وی بی له دی چه د هغوی نومونه ذکر کی، نو بیمه د تا کلو گته اخیستونکو په گته اعتبار لری، که بیمه د وارثانو په گته له دی چه د هغوی نومونه ذکر شی عقد شی، نو هر وارث د میراث د حصی په تناسب په هغی کښی مستحق کیږی که شه هم د میراث څخه تیر شوی وی.

ماده ۱۶۵۵:

کوم بیمه شوی چه د مستمری قسطونو په ورکولو تعهد کړی وی، کولی شی هروخت چه وغواړی بیمه کوونکی ته د

لیکلی خبرتیا په لیرلو سره د جاری مودی د تیریدو تر مخه هغه منحل کی، په دی صورت کښی د پاتی قسطونو د ورکولو څخه بری الذمه کیری.

ماده ۱۶۵۶:

(۱) په هغی عقدونو کښی چه د ژوند د مودی د اوږدوالی دپاره بی د بیمه شوی شخص د ژوند د دوام د شرط ایښودلو څخه د یوی تاکلی مودی دپاره، منعقد شوی وی. همدارنگه په ټولو هغو عقدونو کښی چه د بیمی د پیسو ورکول د یوی تاکلی مودی د تیریدو وروسته شرط شوی وی، بیمه شوی کولی شی چه که ئی کم ترکه د دری کلونو قسطونه ورکړی وی اصل قرارداد د بیمی د پیسو په قیمت کښی د تخفیف راوړلو په مقابل کښی د ورکول شوی وجهی څخه په بل قرارداد تبدیل کی که څه هم د هغی په خلاف موافقه شوی وی، خو په دی شرط چه د بیمه شوی حادثی واقع کیدل محقق وی.

(۲) که د ژوند د بیمی عقد مؤقتی وی د تخفیف وړ نه دی.

ماده ۱۶۵۷:

(۱) که بیمه شوی کم ترکه دری کاله

ابلاغ تحریری به بیمه کننده قبل از سپری شدن موعده جاری آن را منحل نماید. در این صورت از پرداخت اقساط باقی مانده بری الذمه شناخته میشود.

ماده ۱۶۵۶:

(۱) در عقودیکه برای طول حیات بدون شرط گذاشتن بقای حیات شخص بیمه شده برای مدت معین، منعقد گردیده همچنان در تمامی عقودیکه در آن تادیه مبلغ بیمه بعد از مرور مدت معین شرط شده باشد، بیمه شونده میتواند در صورتیکه حد اقل اقساط سه سال را پرداخته باشد، مقاوله اصلی را در مقابل وارد نمودن تخفیف در قیمت مبلغ بیمه به مقاوله دیگری از وجه پرداخته شده تبدیل نماید. گرچه به خلاف آن موافقه شده باشد، مشروط براینکه وقوع حادثه بیمه شده محقق الوقوع باشد.

(۲) عقد بیمه حیات در صورتیکه مؤقتی باشد، قابل تخفیف نیست.

ماده ۱۶۵۷:

(۱) بیمه شونده در حالیکه حداقل

اقساط سه سال را تادیه نموده باشد، میتواند بیمه را تصفیه نماید. مشروط بر اینکه حادثه بیمه شده محقق الوقوع باشد.

(۲) بیمه مؤقتی حیات، قابل تصفیه نمی باشد.

ماده ۱۶۵۸:

شروط تخفیف و تصفیه جزء شروط عامه بیمه شمرده شده و لازم است در مقابله بیمه شامل گردد.

ماده ۱۶۵۹:

براهارات خطا و غلط در مورد سن شخصیکه بیمه به نفع وی عقد گردیده، بطلان عقد بیمه مرتب نمیشود. مگر اینکه سن حقیقی شخص بیمه شده از حدود معینه ایکه در تعرفه بیمه تصریح شده متجاوز باشد، در آنصورت قیمت مبلغ واجب التادیه به اساس سن حقیقی سنجش میشود.

مبحث دوم - بیمه ضد حریق

ماده ۱۶۶۰:

بیمه کننده در بیمه ضد حریق

قسطونه اداء کری وی کولی شی چه بیمه تصفیه کی خو په دی شرط چه د بیمی شوی حادثی واقع کېدل محقق وی.

(۲) د ژوند مؤقتی بیمه د تصفیوی وړ نه ده.

ماده ۱۶۵۸:

د تخفیف او تصفیوی شرطونه د بیمی د عمومی شرطونو جزء گنل کیږی او لازم ده چه د بیمی په قرار داد کېسی شامل شی.

ماده ۱۶۵۹:

د چا په گټه چه بیمه عقد کیږی که د هغه د عمر په باره کېسی خطا او غلط اظهارات شوی وو نو د هغی په نسبت د بیمی عقد نه باطلیږی، مگر داچه د بیمه شوی شخص حقیقی عمر د هغی ټاکلی حدودو څخه چه د بیمی په تعرفی کېسی تصریح شوی، زیات وی، په دی صورت کېسی د کومو پیسو اداء کول چه لازم دی د حقیقی عمر په اساس سنجول کیږی.

دوه یم مبحث - د اور اخیستلو په ضد بیمه

ماده ۱۶۶۰:

بیمه کوونکی د اور د اخیستلو په ضد

مکلف است اضرار ناشی از حریق و اضراری را که نتیجه حتمی حریق شمرده میشود تعویض نماید، مخصوصاً اضراری که به سبب اتخاذ وسایل نجات از حریق با جلوگیری از توسعه آن به اشیای بیمه شده میرسد. همچنان بیمه کننده از ضیاع اشیاء بیمه شده و اخفای آن در اثنای حریق مسوول میباشد، مگر اینکه اخفاء نتیجه سرقت ثابت گردد. احکام این ماده در حالی تطبیق میشود که به خلاف آن موافقه صورت نگرفته باشد.

ماده ۱۶۶۱:

بیمه کننده به تعویض خساره عاید از اثر حریق مکلف میباشد، گرچه حریق از شی بیمه شده نشأت کرده باشد.

ماده ۱۶۶۲:

بیمه کننده از اضرار ناشی از قصور غیر عمدی بیمه شونده و همچنان از اضراریکه ناشی از آفات سماوی باشد، مسوول پنداشته میشود. اما اضراریکه به اثر فعل عمدی یا غش بیمه شونده بر اشیای بیمه شده عاید گردد بیمه کننده مسوول آن

بیمه کنبی مکلف دی، د اور خخه پیدا شوی ضررونه او هغه ضررونه چه د اور اخیستلو هرورنو نتیجه گهل کیری تعویض کی، خصوصاً د هغه ضررونو چه د نجات د وسیلو په سبب د اور د اخیستلو یا د اور مخنیوی د پراختیا له امله د اور اخیستلو په وخت کنبی بیمه شوو شیانو ته رسیری، همدارنگه د اور اخیستلو په وخت کنبی بیمه کوونکی د بیمه شوو شیانو د ضایع کیدو او پتیدو مسوول دی، مگر داچه پتیدل د غلا نتیجه ثابته شی. ددی مادی حکمونه په هغی حالت کنبی تطبیقیری چه د هغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

ماده ۱۶۶۱:

بیمه کوونکی د هغه تاوان په تعویض مکلف دی چه د اور اخیستلو په اثر رسیدلی دی، که خه هم اور د بیمه شوی شی خخه نه وی پیدا شوی.

ماده ۱۶۶۲:

بیمه کوونکی د بیمه شوی د هغی ضررونو چه د غیر عمدی قصور خخه پیدا شوی وی، همدارنگه د هغی ضررونو چه د آسمانی آفت خخه پیدا شوی وی، مسوول دی. خو که د بیمه شوی د عمدی فعل یا غش خخه بیمه شوو شیانو ته ضرر ورسیدلو نو بیمه

نمیباشد. گرچه به خلاف آن موافقه شده باشد.

ماده ۱۶۶۳:

اضراریکه سبب آن اشخاصی باشد که بیمه شونده مسوول آنها شمرده شود، قصور آنها به هر نوع که باشد، بیمه کننده مسوول آن دانسته میشود.

ماده ۱۶۶۴:

(۱) هرگاه شی بیمه شده تحت رهن حیازی یا رهن بیمه وی یا سایر بیمه های عینی باشد، این حقوق به مقتضای عقد بیمه به تعویض که مدیون مستحق آن است، انتقال می یابد.

(۲) در صورتیکه این حقوق ثبت گردد یا به اطلاع بیمه کننده رسانیده شود، گرچه توسط مکتوب ثبت شده باشد، بیمه کننده نمیتواند آنچه در ذمه اش ثابت است، بدون رضایت داینین به بیمه شونده بدهد.

(۳) در حالیکه اشیای بیمه شده تحت حجز قرار گرفته یا تحت نگهبانی گذاشته شود، بیمه کننده بعد از آنکه موضوع به وی ابلاغ گردد، نمیتواند چیز را که در ذمه او لازم گردیده به

کونکی ئی مسوول نه دی، که خه هم د هغی په خلاف موافقه شوی وی.

ماده ۱۶۶۳:

که د ضررونو سبب داسی اشخاص وی چه بیمه شوی د هغوی مسوول وی، نو د هغوی قصور چه په هری نوعی وی، بیمه کونکی ئی مسوول دی.

ماده ۱۶۶۴:

(۱) که بیمه شوی شی د حیازی گروی، بیمه یی گروی یا د نورعینی بیمولادی وی، دا حقوق د بیمی د عقد په اقتضاء هغی تعویض ته نقلیبری چه پور وړی د هغی مستحق دی.

(۲) که دا حقوق ثبت شی یا بیمه کونکی ته ورخخه خبرتیا ورکول شی، که خه هم په ثبت شوی لیک وی، بیمه کونکی نه شی کولی کوم شی چه په ذمه ئی ثابت دی، بی د پور وړو د رضایت خخه هغه بیمه شوی ته ورکی.

(۳) که بیمه شوی شیان د حجز لاندی راشی یا د ساتنی لاندی کنبینمودل شی ترهغی وروسته چه د موضوع خخه بیمه کونکی ته خبر ورکول شی، نه شی کولی چه کوم شی د هغه په ذمی

لزام شوی، هغه بیمه شوی ته ورکی.

بیمه شونده بدهد.

پنجم باب
د توثیق عقدونه

باب پنجم
عقود توثیق

۱۶۶۵ ماده:

توثیق د داسی عقدونو څخه عبارت دی چه یو دین ټینګوی، او د کفالی، حوالی او ګرووی څخه عبارت دی.

۱۶۶۵ ماده:

عقود توثیق عبارت از عقود است که دین را تحکیم می بخشد و آن عبارت است از کفالت، حواله و رهن.

لومړی فصل
کفالت

فصل اول
کفالت

لومړی قسمت
د کفالی رکنونه

قسمت اول
ارکان کفالت

۱۶۶۶ ماده:

کفالت د اصیل د ذمی سره د کفیل د ذمی د ضم کیدو څخه عبارت دی، د نفس، پور یا د عین په غوښتنه کی.

۱۶۶۶ ماده:

کفالت عبارت است از انضمام ذمه کفیل به ذمه اصیل در مطالبه نفس یا دین و یا عین.

۱۶۶۷ ماده:

ترڅو چه کفالت د غوښتونکی یا د هغه د نائب که څه هم فضولی وی دقبلولو سره یوځای نه وی، یواځی د کفیل په ایجاب صحت نه لری.

۱۶۶۷ ماده:

کفالت تنها بایجاب کفیل تا زمانیکه بقبول مطالبه کننده یا نایب وی ګرچه فضولی باشد در مجلس عقد مقرون نګردد، صحت ندارد.

۱۶۶۸ ماده:

د داسی رنځور کفالت چه د مرګ په رنځ پروت وی او مال یی په پور غرق وی، صحیح نه دی. که پور د هغه ټول

۱۶۶۸ ماده:

کفالت مریض در مرض موت که مال وی مستغرق به دین باشد، صحیح نیست. اگر دین تمام

مال او را در بر نگرفته باشد و کفالت بعد از تادیه دین در ثلث مال باقی مانده صورت بگیرد، کفالت صحیح است و اگر کفالت از ثلث باقیمانده مال زیادتر باشد، به اندازه ثلث اعتبار دارد.

ماده ۱۶۶۹:

همچنان برای صحت کفالت شرط است که موضوع کفالت اعم از اینکه دین یا عین و یا نفس معلوم باشد. براصیل لازم بوده و از طرف کفیل تسلیمی آن ممکن باشد.

ماده ۱۶۷۰:

کفالت از عینیکه بر اصیل غیر خود عین لازم باشد، صحت داشته و آن عبارت از عینیکه در صورت از بین رفتن، اگر قیمتی باشد قیمت آن و اگر مثلی باشد مثل آن لازم میگردد.

ماده ۱۶۷۱:

کفالت از عینیکه بر اصیل غیر از خود عین لازم نباشد، صحت ندارد و آن عبارت از عین است که در حال موجود بودن واجب التسلیم بوده و در صورت از بین رفتن قیمت یا مثل آن لازم نمی گردد.

مال ته شامل نه وی او که کفالت د پور د ادا کولو وروسته په پاتی درپیمه برخه کنبی صورت ونیسی، کفالت صحیح دی، که کفالت د پاتی درپیمی حصی څخه په زیات مال کنبی وه نو یواځی د درپیمی حصی په اندازی صحت لری.

ماده ۱۶۶۹:

د کفالت د صحت دپاره شرط ده چه د کفالت موضوع عام له دی چه پور، عین یا نفس وی معلومه وی او پراصیل لازم وی، او د کفیل له خوا د هغی تسلیمول ممکن وی.

ماده ۱۶۷۰:

د داسی عین کفالت چه په اصیل باندی پخپله ددی عین څخه بل عین لازم وی صحیح دی، او هغه د داسی عین څخه عبارت دی چه که هلاک شی نو که قیمتی وی د هغی قیمت او که مثلی وی مثل ئی لازمیری.

ماده ۱۶۷۱:

د داسی عین کفالت چه په اصیل باندی پخپله د عین څخه بل عین نه وی لازم صحت نه لری او هغه د داسی عین څخه عبارت دی چه که موجود وی تسلیمول ئی لازم دی او که هلاک شونو قیمت یا مثل ئی نه لازمیری.

۱۶۷۲ مادہ:

کفالت پہ مؤجل يا معجل صورت يا مناسب شرط پوری معلق، جواز لری.

۱۶۷۲ مادہ:

کفالت بصورت معجل يا مؤجل يا معلق به شرط مناسب جواز دارد.

۱۶۷۳ مادہ:

پہ امانتونو کفالت لکه ودیعت، د مضاربت مال، شرکت، عاریت او د اجاری اخیستونکی سره اجاره شوی مال صحت نه لری، مگر داچه کفالت د مالونو د عین د ضمان د قصور په سبب شوی وی.

۱۶۷۳ مادہ:

کفالت به امانات مانند ودیعت، مال مضاربت، شرکت، عاریت و مال اجاره شده، در نزد اجاره گیرنده صحت ندارد. مگر اینکه کفالت به سبب وجوب ضمان اموال صورت گرفته باشد.

۱۶۷۴ مادہ:

پہ مال کفالت عام له دی چه معلوم وی او که مجهول صحیح دی. همدارنگه کفالت دصحیح او ثابت پور څخه چه د پور وړی په ذمی وی، صحیح دی.

۱۶۷۴ مادہ:

کفالت به مال اعم از اینکه معلوم باشد یا مجهول صحیح است. همچنان کفالت از دین صحیح و ثابت در ذمه مدیون صحیح می باشد.

۱۶۷۵ مادہ:

ترخو چه د اصیل التزام صحیح نه وی، کفالت صحیح نه دی.

۱۶۷۵ مادہ:

تازمانیکه التزام اصیل صحیح نباشد، کفالت صحیح شمرده نمیشود.

۱۶۷۶ مادہ:

د ناصحیح پور څخه کفالت صحیح نه دی، مگر داچه پور دښځی تا کلی نفقه وی په رضائیت یا د محکمی په حکم تاکل شوی وی.

۱۶۷۶ مادہ:

کفالت از دین غیر صحیح صحت ندارد، مگر اینکه دین نفقه معینه زوجه بوده برضایت یا حکم محکمه تعیین شده باشد.

۱۶۷۷ مادہ:

که چیرته دوه یا زیات شریکان پرچا

۱۶۷۷ مادہ:

هرگاه دو یا زیاده از شرکاء بر شخص

ديگری دين داشته باشند، كفالت يکی از شرکاء از حصه شريك ديگر از دين مشترك صحت ندارد.

ماده ۱۶۷۸:

كفالت وكييل به ثمن آنچه كه به مشترى فروخته، كفالت وصی به ثمن آنچه كه از مال صغير فروخته و كفالت ناظر به ثمن آنچه از مال وقف فروخته، صحيح نيست.

ماده ۱۶۷۹:

برای ثبوت كفالت شكل تحریری حتمی است، گرچه ثبوت اصل وجيبه به شهادت جايز باشد.

ماده ۱۶۸۰:

هرگاه مديون بدادن كفيل ملزم گردد، مكلف است شخص قادر را بحيث كفيل بدهد، مديون ميتواند بجای كفيل تأمينات عين کافی را در اختيار داین بگذارد.

ماده ۱۶۸۱:

شخصيکه از تعهد ناقص الاهليت كفالت نموده و كفالت به سبب نقص الاهليت عقد شده باشد، در صورت

پور و لری نو د شريك پور خخه ديوه شريك كفالت دبل شريك د حصی خخه جواز نه لری.

ماده ۱۶۷۸:

د وكييل كفالت د هغه خه په ثمن چه په اخيستونکی ئی خرڅ کړی، د وصی كفالت د هغه خه په ثمن چه صغير د مال خخه ئی خرڅ کړی او د ناظر كفالت دهغه خه په ثمن چه د وقف د مال خخه یی خرڅ کړی، صحيح نه دی.

ماده ۱۶۷۹:

د كفالت د ثابتولو دپاره ليکلی شکل هرومرو دی که خه هم د اصلی التزام ثبوت په شهادت رواوی.

ماده ۱۶۸۰:

که پور وړی د كفيل په وړکولو ملزم شی، مکلف دی چه د توان خاوند د كفيل په حيث وړکی، پور وړی کولی شی چه د كفيل پړخای کافی عینی تأمينونه د پور وړکونکی په اختيار کښی کښیږدی.

ماده ۱۶۸۱:

که چا د اهليت د نقصان لرونکی د تعهد كفالت کړی وی او كفالت د اهليت د نقص په سبب عقد شوی وی،

عدم تنفیذ تعهد از جانب مدیون اصلی کفیل بتنفیذ تعهد، مکلف میباشد.

ماده ۱۶۸۲:

کفالت در مقدار زاید از استحقاق داین بر مدیون وبشرط دشوار تر از شروط مدیون اصلی، جواز ندارد لیکن در مقدار کمتر و بشرط سهلتر مجاز میباشد.

ماده ۱۶۸۳:

کفالت شامل ملحقات دین و مصارف مطالبه اولی مصارفیکه بعد از مطالبه کفیل بوجود می آید میباشد. مگر اینکه موافقه به خلاف آن صورت گرفته باشد.

قسمت دوم
کفالت نفس

ماده ۱۶۸۴:

موضوع کفالت بنفس را احضار شخصیکه از وی کفالت بعمل آید تشکیل میدهد. اگر تسلیم دادن وی در وقت معین شرط گذاشته شده باشد، کفیل به احضار و تسلیم او به مکفول له حین مطالبه او در وقت معین مکلف میگردد. در

که د اصلی پوروری د خوا تعهد تنفیذ نه شونو کفیل د تعهد په تنفیذ مکلف دی.

ماده ۱۶۸۲:

کفالت د هغی اندازی خخه چه د پور ورکونکی د استحقاق خخه پر پوروری زیات وی او په داسی شرط سره چه د پور وپی د شرطونو خخه سخت وی، جواز نه لری، مگر په کمی اندازی او آسان شرط جواز لری.

ماده ۱۶۸۳:

کفالت د پور ملحقاتو، د لومړنی غوښتنی مصرفونو، او هغی مصرفونو ته د کفیل د غوښتنی وروسته پیدا کیږی، شامل دی. مگر داچه موافقه د هغی په خلاف شوی وی.

دوه یم قسمت
د نفس کفالت

ماده ۱۶۸۴:

د نفس د کفالت موضوع دهغه چا حاضرول تشکیلوی چه د هغه خخه کفالت شوی دی. که د هغه تسلیمول په ټاکلی وخت کښی شرط شوی وی نو کفیل مکلف دی د چا دپاره چه د هغه د کفالت شوی ورته یی د غوښتنی په صورت کښی په ټاکلی وخت کښی

صورتیکه او را در وقت معین احضار نماید، کفیل از کفالت بری الذمه شناخته میشود. در غیر آن محکمه میتواند وی را بجزای نقدی تهدیدی محکوم نماید مگر اینکه عجز از احضار مکفول ثابت گردد.

ماده ۱۶۸۵:

هرگاه شخصی که از نفس وی کفالت بعمل آمده در جای معلومی غایب بوده و مکفول له احضار وی را مطالبه نماید، کفیل به احضار او مکلف می شود. درین صورت مکفول له میتواند هنگام رفتن کفیل جهت احضار مکفول از وی کفیل دیگری برای توثیق اخذ نماید. اگر مکفول غایب باشد و کفیل ثابت نماید که جای او مجهول است، کفیل به احضار مکفول مکلف نمی گردد.

ماده ۱۶۸۶:

کفیل به نفس، با تسلیم دادن مکفول یا تادیه دین موضوع کفالت بری الذمه میگردد.

ماده ۱۶۸۷:

کفیل با وفات مکفول بری الذمه شده اما با

حاضر کی. نو که بی په ټاکلی وخت کښی حاضر کې، کفیل د کفالت څخه بری الذمه کیږی، د هغی په غیر محکمه کولی شی چه کفیل په تهدید وونکی نقدی جزاً محکوم کی، مگر داچه د کفالت کړه شوی د حاضرولو عجز ثابت شی.

ماده ۱۶۸۵:

که کفالت کړه شوی په یوه معلوم ځای کښی غایب وی او د چا دپاره چه کفالت شوی هغه ئی حاضرول وغواړی، کفیل د هغه په حاضرولو مکلف کیږی. په دی صورت کښی د چا دپاره چه کفالت شوی کولی شی چه کوم وخت کفیل د هغه د حاضرولو دپاره سفر کوی د هغه د توثیق دپاره بل وکیل واخلی. که کفالت کړه شوی غایب وی او کفیل ثابتته کی چه ځای ئی نامعلوم دی، نو کفیل د کفالت کړه شوی په حاضرولو نه مکلف کیږی.

ماده ۱۶۸۶:

کفیل په نفس، که کفالت کړه شوی تسلیم کی یا د کفالت د موضوع پور اداء کی بری الذمه کیږی.

ماده ۱۶۸۷:

کفیل د کفالت کړه شوی په مړینه بری الذمه کیږی مگر د پور ورکونکی په

وفات داین مکفول له بری الذمه نگرديدده ورثه او ميتوانند احضار مکفول را از وی مطالبه نمايند.

مړينه چه ورته کفالت شوی کفيل نه بری الذمه کيږی د هغه وارثان کولی شی چه کفالت کړه شوی د حاضرولو غوښتنه وکی.

قسمت سوم
آثار کفالت

درېيم قسمت
د کفالت آثار

مبحث اول - آثار کفالت در بين داین و کفيل

لومړی مبحث - د پور ورکوونکی او کفيل ترمنځ د پور آثار

ماده ۱۶۸۸:

داین ميتواند دین را در صورتیکه معجل باشد فوراً و در صورتیکه مؤجل باشد بمجرد رسیدن مدت تأجيل از کفيل مطالبه نمايد. اگر دین معلق بشرط یا موكول بزمان آینده باشد، مطالبه از کفيل قبل از تحقق شرط یا رسیدن موعد معين جواز ندارد.

۱۶۸۸ ماده:

پور ورکوونکی کولی شی په هغی صورت کښی چه پور معجل وی د هغی غوښتنه د کفيل څخه فوراً او که مؤجل وه نو د تأجيل د مودی د پوره کیدو سره سم د کفيل څخه د هغی غوښتنه وکی. که پور د شرط پوری یا د راتلونکی وخت پوری موكول وه نو د شرط د تحقق یا د ټاکلی مودی د رسیدو ترمنځه د کفيل څخه د هغی غوښتنه نه شی کولی.

ماده ۱۶۸۹:

با تحقق شرط، تحقق وصف و قيد نیز لازم میگردد.

۱۶۸۹ ماده:

د شرط د تحقق سره د صفت او قيد تحقق هم لازم دی.

ماده ۱۶۹۰:

هرگاه اشخاص متعدد کفيل يك دین گردند و هريك تمام دین را بصورت جداگانه بعقود متعاقبه کفالت نموده

۱۶۹۰ ماده:

که خو نفره د یوه پور کفيلان شی، او هر یوه په ځانگړی ډول د ټول پور کفالت په پرله پسې عقدونو کړی وی،

باشند، از هر يك تمام دين مطالبه شده می تواند و در صورتیکه دين از طرف یکی پرداخته شود ديگران بری الذمه میشوند. اگر یکی از دیگری بتمام دين كفيل باشد، تأديه کننده می تواند بر هر يك به اندازه حصه او رجوع نماید.

ماده ۱۶۹۱:

هرگاه اشخاص متعدد دين واحد را جمعاً در يك عقد كفالت نموده باشند، از هر يك به اندازه حصه او از دين اصیل مطالبه شده میتواند. در صورتیکه هر يك منفرداً جمیع آنچه را که به ذمه ديگریست تعهد نموده باشد، داین میتواند از هر يك منفرداً تمام دين را مطالبه کند.

ماده ۱۶۹۲:

هرگاه دين بالائی اصیل بصورت مؤجل بوده و شخص ديگری از آن كفالت نماید، در مورد كفيل نیز مؤجل دانسته میشود.

ماده ۱۶۹۳:

هرگاه شخص از دين معجل بصورت مؤجل كفالت نماید، تأجيل در مورد اصیل نیز اعتبار داده میشود. مگر اینکه كفيل موعد تأجيل را بخود

د هر يو خخه د ٲول پور غوښتنه كيدای شی، كه پور د يوه له خوا وركول شی نور بری الذمه كيږی، كه يو د بل د ٲول پور په اداء كولو كښی كفيل وه، نو چا چه پور اداء كړ هغه كولی شی چه په نورو د هغوی دپور په اندازی رجوع وكی.

ماده ۱۶۹۱:

که خو نفرو د يوه پور په ډله ايزه توگه په يوه عقد كښی كفالت كړی وی د هريوه خخه د اصیل د پور خخه د هغه دحصى په اندازی غوښتنه كيدای شی. كه هريوه په جلا ډول د ٲول هغه پور چه د بل په ذمه دی كفالت كړی وه نو پور وركوونكى كولی شی چه د هريو خخه په جلا ډول د ٲول پور غوښتنه وكی.

ماده ۱۶۹۲:

که پور په اصیل باندى مؤجل وه، او بل خوك د هغی خخه كفالت وكی، نو د كفيل په باره كښی هم مؤجل گڼل كيږی.

ماده ۱۶۹۳:

که خوك د معجل پور خخه په مؤجل صورت كفالت وكی نو دا تأجيل د اصیل په باره كښی هم اعتبار لری مگر داچه كفيل د تاجيل موده يواخی د ځان دپاره تخصيص كړی وی يا داچه

پور ورکونکی د کفالت په وخت کښی مهلت یواځی د کفیل په باره کښی شرط کړی وی، نو په دی دوه وروستنیو حالونو کښی، تأجیل د اصیل په باره کښی اعتبار نه لری.

ماده ۱۶۹۴:

هرگاه دائن یا دائن حین کفالت مهلت را تنها در مورد کفیل شرط گذارد. در این دو صورت تأجیل در مورد اصیل اعتبار داده نمیشود.

ماده ۱۶۹۴:

که پور ورکونکی چه پخپله پوروی دی اصیل ته مهلت ورکی نو د مهلت د کفیل او د کفیل د کفیل په باره کښی هم اعتبار لری. که لومړنی کفیل ته پور تأجیل شی، د دوه یم کفیل په باره کښی اعتبار لری او د اصیل په باره کښی اعتبار نه لری.

ماده ۱۶۹۵:

دین مۆجل په وفات کفیل در مورد خود او از تاریخ وفات قابل تادیه میشود و داین میتواند دین را از متروکه وی اخذ نماید. در صورتیکه دین از طرف ورثه کفیل به داین پرداخته شود، ورثه به اصیل الی سر رسیدن موعده تأجیل مراجعه کرده نمی تواند.

ماده ۱۶۹۵:

مۆجل پور د کفیل په مړینه یواځی د هغه په باره کښی د مړینی د نېټې څخه د اداء کولو وړ دی، پور ورکونکی کولی شی چه پور د هغه د متروکی څخه واخلی. که پور ورکونکی ته د هغه پور د مړی د وارثانو له خوا ورکول شی، نو وارثان نه شی کولی چه د مودی د رسیدو تر مخه اصیل ته رجوع وکړی.

ماده ۱۶۹۶:

هرگاه مبیعه باستحقاق برده شود، کفیل از ثمن ضمانت کرده شده

ماده ۱۶۹۶:

که مبیعه په استحقاق ویوپه شی نو کفیل د کفالت کړه شوی ثمن څخه

بری الذمه کيبری.

بری الذمه ميگردهد.

۱۶۹۷ ماده:

ماده ۱۶۹۷:

که پور ورکونکي د پور په بدل کښی د بل شی اخیستل قبول کی، کفیل بری الذمه گڼل کيبری، که څه هم هغه شی په استحقاق وپور شی.

هرگاه داین اخذ شی دیگری را عوض دین قبول نماید، کفیل بری الذمه شناخته میشود. گرچه آن شی به استحقاق برده شود.

۱۶۹۸ ماده:

ماده ۱۶۹۸:

که کفیل هغه څه چه ئی کفیل شوی دی د خپل مال څخه ادا کی نو کوم شی چه یی ادا کړی کولی شی چه په هغی اصیل ته رجوع وکی خو په دی شرط چه کفالت د اصیل په امر صورت موندلی وی او کفیل د هغه اشخاصو د جملی څخه وی چه اقرار ئی پخپل ځان معتبر گڼل کيبری.

هرگاه کفیل وجه کفالت را از مال خود ادا نماید، میتواند به آنچه پرداخته است به اصیل رجوع کند. مشروط بر اینکه کفالت به امر اصیل صورت گرفته و کفیل از جمله اشخاصی باشد که اقرار وی بر نفس خود معتبر شمرده شود.

۱۶۹۹ ماده:

ماده ۱۶۹۹:

کفیل د هغی تأمیناتو په حدودو کښی چه د پور د تضمیناتو دپاره تخصیص شوی او د پور ورکونکي د خطا په اساس ضایع شوی وی، بری الذمه گڼل کيبری، که څه هم ذکر شوی تأمینات د کفالت یا د قانون د حکم څخه وروسته ټاکل شوی وی.

کفیل در حدود آنچه از تأمیناتی که برای تضمین دین تخصیص داده و بنا بر خطاء داین ضایع گردیده بری الذمه شناخته میشود گرچه تأمینات مذکور بعد از کفالت یا حکم قانون تعیین شده باشد.

۱۷۰۰ ماده:

ماده ۱۷۰۰:

کفیل نه شی کولی پخوا له دی چه کفالت کړه شوی پور، پور ورکونکي

کفیل نمیتواند قبل از آنکه دین کفالت شده را به داین

بپردازد، آنرا از اصیل مطالبه نماید.

ماده ۱۷۰۱:

هرگاه مدیون افلاس نماید، داین مکلف است دین را جهت تثبیت در افلاس خط اراءه نماید و الاحق رجوع وی بالای کفیل در حدود ضرر عایده برکفیل به سبب اهمال داین، ساقط میگردد.

ماده ۱۷۰۲:

تأدیه وجه کفالت از طرف اصیل یا کفیل موجب برائت اصیل و کفیل هر دو می گردد.

ماده ۱۷۰۳:

ابراء داین برای اصیل موجب برائت کفیل میشود. اما برائت کفیل مستلزم برائت اصیل نیست، پس اگر داین کفیل را بری نماید، اصیل بری الذمه شناخته نمی شود.

ماده ۱۷۰۴:

هرگاه داینیکه دین او کفالت شده وفات نموده و مدیون وارث بالاتحصار او باشد، کفیل بری الذمه شناخته میشود. در صورتی که داین

ته ورکړه شی، د اصیل څخه د هغی غوښتنه وکی.

ماده ۱۷۰۱:

که پوروری مفلس شی، پور ورکونکی مکلف دی چه پور د ثابتولو دپاره په افلاس خط کښی ښکاره کی، او که دا کار، ونه کی نو په کفیل باندی د هغه د رجوع حق کفیل ته د رسیدلی ضرر په حدودو کښی چه د پور ورکونکی د اهمال په سبب رسیدلی ساقطیری.

ماده ۱۷۰۲:

که کفالت کړه شوی مال د اصیل یا کفیل له خوا اداء شو نو د دواړو د برائت موجب کیږی.

ماده ۱۷۰۳:

که پورورکونکی پوروری ته ابراء وکړه نو د کفیل د ذمی د برائت موجب کیږی. خود کفیل برائت د اصیل د برائت موجب نه دی نو که پور ورکونکی اصیل ته برائت ورکی، اصیل نه بری الذمه کیږی.

ماده ۱۷۰۴:

که هغه پور ورکونکی چه د پور کفالت ئی شوی مړ شی او پوروری د هغه یواځنی وارث وی، کفیل بری الذمه گڼل کیږی. که پور ورکونکی د

غير از مديون وارث ديگري نيز داشته باشد، كفيل از حصه مديون بري الذمه ميشود نه از حصه وارث ديگر.

ماده ۱۷۰۵:

(۱) داین مکلف است حین اخذ دین از كفيل، تمام اسنادی را که برای استعمال حق در رجوع به مديون لازم باشد، به كفيل تسليم نماید.

(۲) اگر دین تضمینات منقول بصورت مرهون یا محبوس داشته باشد، داین مکلف است آنرا برای كفيل تخلیه نماید.

(۳) در صورتیکه دین دارای تأمینات عقاری باشد، داین مکلف است بمصرف كفيل با اجراءات انتقال تأمینات مذکور اقدام نماید، كفيل بمصارف نقل، به مديون رجوع می نماید.

ماده ۱۷۰۶:

(۱) داین نمیتواند تنها به كفيل رجوع کند، مگر بعد از رجوع به مديون.

(۲) گرفتن دین داین از مال كفيل جواز ندارد، مگر اینکه بعد از

پوروپی به غیر بل وارث هم ولری نو كفيل یواخی د پوروپی د حصی خخه بری الذمه کسری نه د نورو وارثانو د حصو خخه.

ماده ۱۷۰۵:

(۱) کوم وخت چه پور ورکونکی د كفيل خخه پور اخلی نومکلف دی ټول هغه سندونه چه پوروپی ته په رجوع کولو کنبی د حق د استعمال دپاره لازم دی، كفيل ته تسليم کی.

(۲) که پور منقول تضمینونه د گروی یا بندولو په توگه ولری، پور اخیستونکی مکلف دی چه هغه كفيل ته تسليم کی.

(۳) که پور عقاری تأمینات ولری، پور ورکونکی مکلف دی د كفيل په مصرف د ذکر شوو تأمیناتو د نقلولو چاروته اقدام وکړی، كفيل به د نقلولو مصرفونه د پوروپی خخه غواړی.

ماده ۱۷۰۶:

(۱) پوروپی نه شی کولی چه یواخی كفيل ته رجوع وکی، مگر پوروپی ته د رجوع کولو وروسته.

(۲) د كفيل د مال خخه د پور ورکونکی د پور اخستل جواز نه لری،

تادیه قسمتی از دین برای مدیون مال باقی نمانده باشد. در صورت مطالبه دین از کفیل، کفیل مکلف است به این حق استناد نماید.

ماده ۱۷۰۷:

هرگاه دین دارای تأمین عینی ای باشد که مطابق قانون یا موافقه برای تضمین دین تخصیص داده شده و کفالت بعد از این تأمین یا به آن یکجا تقدیم گردیده و کفیل با مدیون متضامن نباشد، تحصیل دین از اموال کفیل قبل از تحصیل آن از اموال تخصیص یافته برای تأمین جواز ندارد.

ماده ۱۷۰۸:

کفیل متضامن نمیتواند تجرید مدیون را از مال مطالبه نماید، مگر حق دارد به آنچه استناد نماید که کفیل غیر متضامن در مورد تادیه متعلق بدین، استناد می نماید.

ماده ۱۷۰۹:

هرگاه کفیل ها در بین خود متضامن باشند و یکی از آنها دین را حین رسیدن موعد آن تادیه نماید، میتواند به دیگران بقدر حصص شان از دین و

مگر داچه د پور د یوی برخی د اداء کولو وروسته پوروی ته مال پاتی نه شی، په هغه صورت کبسی چه د کفیل خخه د پور غوښتنه کیږی، مکلف دی چه په دی حق استناد وکی.

ماده ۱۷۰۷:

که پور د داسی عینی تامیناتو لرونکی وه چه د قانون یا د موافقی سره سم د پور د تضمین دپاره تخصیص شوی وه او کفالت ددی تضمین خخه وروسته او یا ورسره یوځای شوی وه، د تأمین دپاره د تخصیص شوو تأمیناتو د مالونو خخه د حاصلولو تر مخه د کفیل د مالونو خخه د پور تحصیل جواز نه لری.

ماده ۱۷۰۸:

متضامن کفیل نه شی کولی چه د مال خخه د پوروی د تجرید غوښتنه وکی مگر حق لری چه په هغه څه استناد وکی چه غیر متضامن کفیل د پور په باره کبسی په هغی استناد کوی.

ماده ۱۷۰۹:

که کفیلان پخپلو مینځو کبسی سره متضامن وه، نو که کوم یو د نېټې د رسیدو په وخت کبسی پور ادا کی، کولی شی چه د نورو په پور کبسی د هغوی د حصو په اندازی او د مفلس

حصص شان از سهم کفیل مفلس رجوع نماید.

کفیل د حصی هم د هغوی د حصو په اندازی رجوع وکی.

مبحث دوم - آثار کفالت بین مدیون و کفیل

دوه یم مبحث - د پورورپی او کفیل ترمنځ د کفالت آثار

ماده ۱۷۱۰:

هرگاه کفیل آنچه را کفالت نموده از مال خود تادیه کند، میتواند آنچه را تادیه نموده از مدیون مطالبه کند، درین صورت کفیل در تمامی حقوق قایم مقام داین میگردد.

ماده ۱۷۱۰:

که کفیل، کفالت کره شوی مال د خپل مال څخه اداء کی، کولی شی هغه څه چه ئی اداء کړی دی د پورورپی څخه یی غوښتنه وکی، په دی صورت کښی کفیل په ټولو حقوقو کښی د پور ورکوونکی قایم مقام گرځی.

ماده ۱۷۱۱:

هرگاه دین کفالت شده مؤجل بوده و کفیل آنرا بصورت معجل به داین تادیه نماید، نمیتواند آنرا قبل از رسیدن موعد تأجیل از مدیون مطالبه کند.

ماده ۱۷۱۱:

که کفالت شوی پور مؤجل وه او کفیل هغه په معجل صورت پور ورکوونکی ته ورکړو، نو نه شی کولی چه د مودی د رسیدو ترمنځه د پورورپی څخه د هغی غوښتنه وکی.

ماده ۱۷۱۲:

با وفات مدیون دین مؤجل به صورت معجل قابل تادیه میگردد، مگر اینکه موافقه طوری دیگری صورت گرفته باشد. ثالث میتواند آنرا از متروکه مدیون اخذ نماید نه از کفیل.

ماده ۱۷۱۲:

که پورورپی مړ شو نو مؤجل پور په معجل صورت ادا کیرپی مگر داچه موافقه بل رنگه شوی وی. پور ورکوونکی کولی شی چه خپل پور د پورورپی د متروکی څخه واخلی نه د کفیل څخه.

ماده ۱۷۱۳:

دین از ذمه مدیون مفلس در صورتیکه

ماده ۱۷۱۳:

که پور په کفالی یا گروهی تینگ شوی

وی بیا پوروپی مفلس شی او مړ شی
نو پورئی د ذمی څخه نه ساقطیږی.

ماده ۱۷۱۴:

کفیل مکلف دی د پور ادا کولو تر مخه
د موضوع څخه پور وړی ته خیرتیا
ورکی، د هغی په غیر په پوروپی د هغه
د رجوع حق ساقطیږی، خو په دی شرط
چه پوروپی پور ادا کړی وی یا د
استحقاق په وخت کبسی د هغه سره
داسی سببونه موجود وی چه دپورپه
باطلیدویا تیریدو حکم کوی.

ماده ۱۷۱۵:

که په یوه پور کبسی څو متضامن
پوروپی موجود وی، کوم کفیل چه د
ټولو څخه ضمانت کړی وی، کولی شی
کومه اندازه پور ئی چه اداء کړی وی
دهغی ټول غوښتنه د هریوه څخه وکی.

دوه یم فصل
حواله

لومړی قسمت
د پور حواله

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

ماده ۱۷۱۶:

د پور حواله عبارت ده د حوالی
ورکونکی د ذمی څخه د پور نقلیدل د

در حال حیات اوبه کفالت یارهن
تحکیم شده باشد ساقط نمی گردد.

ماده ۱۷۱۴:

کفیل مکلف است قبل از ادای دین
موضوع را به مدیون ابلاغ نماید،
در غیر آن حق رجوع او به مدیون
ساقط میگردد. مشروط بر اینکه
مدیون دین را تأدیه نموده یا
هنگام استحقاق نزد وی اسبابی
موجود باشد که به بطلان یا
انقضاء دین حکم نماید.

ماده ۱۷۱۵:

هرگاه در دین واحد، مدیونین متعدد
و متضامن وجود داشته باشند،
کفیلی که جمعاً از ایشان ضمانت
نموده، میتواند به هر یک به تمام آنچه
از دین تأدیه نموده رجوع کند.

فصل دوم
حواله

قسمت اول
حواله دین

مبحث اول - احکام عمومی

ماده ۱۷۱۶:

حواله دین، عبارت است از انتقال
دین از ذمه حواله دهنده به ذمه

شخص حوالہ داده شده و مطالبه دين از وی.

ماده ۱۷۱۷:

حواله یا مطلق و یا مقید می باشد.

ماده ۱۷۱۸:

حواله مطلق اینست که مدیون داین خود را بر شخص دیگری به طور غیر مقید حواله تادیه دين بدهد، شخص حواله داده شده آن را از مدرک دینی که حواله دهنده بر ذمه وی دارد یا دینی که از لحاظ مال و دیعت یا مال غصب شده نزد وی دارد، ادا نماید. یا طوری باشد که حواله دهنده و شخص حواله داده شده، هیچگونه حقوقی بر یکدیگر نداشته باشند.

ماده ۱۷۱۹:

حواله مقید آنست که مدیون داین خود را باخذ دینیکه بالای شخص حواله داده شده دارد، به چنین قید حواله دهد که شخصی حواله داده شده دين را از مدرک دینی که بالای شخص حواله داده شده داشته یا از مدرک عین که نزد وی امانت یا مال مغصوبه ادا نماید.

حوالی ورکړ شوی ذمی ته او د هغه څخه د پور غوښتنه.

ماده ۱۷۱۷:

حواله به یا مطلقه وی او یا مقیده.

ماده ۱۷۱۸:

مطلقه حواله هغه ده چه پور وړی خپل پور ورکوونکی ته بل چا باندی د داسی پور غیر مقیده حواله ورکی چه حواله ورکوونکی ئی د حواله کړه شوی په ذمی د هغه د پور له درکه لری یا ئی د داسی پور له درکه د هغه په ذمی لری چه ودیعت یا غصب شوی مال وی یا په داسی توگه وی چه حواله ورکوونکی او حواله شوی یو په بل هېڅ نوعه حقوق نه لری.

ماده ۱۷۱۹:

مقیده حواله هغه ده چه پور وړی خپل پور ورکوونکی ته د هغه پور د اخیستلو دپاره چه په حواله ورکړی شوی شخص باندی یی لری په داسی قید حواله ورکی چه حواله ورکړ شوی شخص دهغه پور له درکه چه په حواله ورکړ شوی ئی لری یا د هغه درکه چه ورسره یی په ودیعت لری یا ئی د غصب شوی مال له درکه اداء کی.

دوه یم مبحث - د حوالی د صحت
شرطونه

۱۷۲۰ ماده:

د حوالی ورکونکی، حوالی اخیستونکی او د حوالی ورکې شوی شخص رضائیت د حوالی د صحت شرط دی، که حواله ورکې شوی، حواله قبوله نه کی، نو پور د هغه ذمی ته نه نقلیږی، مگر داچه پور د بنسختی نفقی له درکه وی چه میړه د قاضی په امر د هغی په ورکولو مکلف شوی وی، په دی صورت کنبی بنسخته کولی شی بی د حوالی ورکې شوی شخص د رضائیت څخه چه د هغی میړه دی د پور حواله ورکی او میړه مکلف کیږی چه پور حوالی اخیستونکی ته ورکی.

۱۷۲۱ ماده:

کومه حواله چه د حوالی ورکونکی او حواله شوی ترمنځ صورت مومی د حوالی اخیستونکی د قبلولو پوری موقوفه ده.

۱۷۲۲ ماده:

(۱) د حوالی اخیستونکی څخه د حوالی ورکونکی پور وړتیا د حوالی د صحت شرط گڼل کیږی.

(۲) د حوالی ورکونکی څخه د حوالی

مبحث دوم - شروط صحت
حواله

ماده ۱۷۲۰:

رضایت حواله دهنده وحواله گیرنده و شخص حواله داده شده شرط صحت حواله دانسته میشود، در صورتیکه شخص حواله داده شده حواله را قبول نکند، دین به ذمه او انتقال نمی نماید. مگر اینکه دین از رهگذر نفقه زوجه باشد که زوج به امر قاضی مکلف به پرداخت آن گردیده، در اینصورت زوجه میتواند بدون رضائیت شخص حواله داده شده (شوهرش) دین را حواله دهد و شوهر مکلف میگردد تا دین را به حواله گیرنده بپردازد.

ماده ۱۷۲۱:

حواله ایکه بین حواله دهنده و شخص حواله داده شده صورت میگیرد، بقبول حواله گیرنده موقوف می باشد.

ماده ۱۷۲۲:

(۱) مدیون بودن حواله دهنده از حواله گیرنده شرط صحت حواله شناخته میشود.

(۲) مدیون بودن حواله داده شده از

حواله دهنده شرط نبوده. هروقتیکه شخص حواله داده شده حواله را قبول نماید، حواله صحت یافته به پرداخت دین به حواله گیرنده ملزم می گردد. گرچه شخص حواله داده شده مدیون حواله دهنده نباشد.

مبحث سوم - دیونیکه حواله به آن جایز است.

ماده ۱۷۲۳:

دینیکه کفالت در آن صحت دارد، حواله آن نیز صحیح میباشد، مشروط بر اینکه معلوم باشد. حواله به دین مجهول صحیح نیست.

ماده ۱۷۲۴:

حواله دیون مرتبه به ذمه اصالتاً صحیح است همچنان حواله دیونیکه در ذمه طور کفالت یا حواله مرتب می گردد صحیح است.

ماده ۱۷۲۵:

مستحق وقف میتواند داین خود را بصورت مقید به استحقاق او از وقف بالایی ناظر وقف حواله دهد، مشروط بر اینکه حاصل وقف به تصرف ناظر بوده و حواله را قبول کرده باشد. در صورتیکه حاصل وقف بتصرف ناظر

ورکپ شوی پور ورتیا شرط نه ده. هروخت چه حواله ورکپ شوی، حواله قبوله کی، حواله صحیح ده، حواله اخیستونکی د پور په ورکولو مکلف دی. که شه هم حواله ورکپ شوی د حوالی ورکونکی پوروی نه وی.

درپیم مبحث - هغه پورونه چه حواله ورباندی جواز لری

ماده ۱۷۲۳:

کوم پور چه کفالت په کنبی صحیح دی په هغی کنبی حواله هم صحیح ده، خو په دی شرط چه معلومه وی، په مجهول پور حواله صحیح نه ده.

ماده ۱۷۲۴:

لکه چه حواله په هغی پورونو چه په ذمی باندی اصالتاً مرتب وی صحیح ده همدارنگه د هغی پورونو حواله چه په ذمی باندی د کفالی یا حوالی په صورت مرتب کیږی هم صحیح ده.

ماده ۱۷۲۵:

د وقف مستحق کولی شی چه خپل پور ورکونکی ته د وقف څخه د خپل استحقاق پوری مقیده حواله د وقف په ناظر باندی ورکی، خو په دی شرط چه وقف د ناظر په تصرف کنبی وی او حواله قبوله کی، که د وقف حاصل د

نباشد، حوالہ به استحقاق صحيح نيست.

مادہ ۱۷۲۶:

پدر و وصی صغير ميتواند، حوالہ دين صغير را بر غير قبول نمايد، مشروط بر اينكه خير صغير در آن باشد. مثلاً شخص حوالہ داده شده از حوالہ دهنده دارا تر باشد. در صورت نزديكي يا مساوات در غنا حوالہ به غير صحيح نيست.

مبحث چهارم - احكام حوالہ

مادہ ۱۷۲۷:

هرگاه حوالہ گيرنده حوالہ را بپذيرد و شخص حوالہ داده شده به آن راضی گردد، حوالہ دهنده و كفيل او در صورت موجوديت كفيل از دين و مطالبه بری الذمه شناخته ميشوند و در عين حال حق مطالبه حوالہ گيرنده از شخص حوالہ داده شده ثابت می گردد. برائت حوالہ دهنده كفيل او به سلامت حق حوالہ گيرنده، مقيد دانسته ميشود.

مادہ ۱۷۲۸:

حوالہ بشرط عدم برائت حوالہ دهنده

ناظر په تصرف کنبی نه وی نو په استحقاق حوالہ صحيح نه ده.

مادہ ۱۷۲۶:

د صغير پلار او وصی کولی شی د صغير د پور حوالہ په بل چا قبوله کی، خو په دی شرط چه په هغی کنبی د صغير خير وی. مثلاً حوالہ ورکړ شوی د حوالی ورکوونکی څخه ډیر شتمن وی. که دواړه په شتمنی کنبی مساوی او یا سره نږدی وه نو په بل چا باندی حوالہ ورکول صحيح نه ده.

څلورم مبحث - د حوالی حکمونه

مادہ ۱۷۲۷:

که حوالہ اخیستونکی حوالہ قبوله کی او حوالہ ورکړ شوی ورباندی راضی شی، نو حوالہ ورکوونکی او د هغه كفيل که چيرته كفيل ولری د پور او د پور د غوښتنی څخه بری الذمه گڼل کیږی او په عين حال کنبی د حوالی اخیستونکی غوښتنه د حوالی ورکړ شوي څخه ثابتیږی. د حوالی ورکوونکی او د هغه د كفيل برائت د حوالی اخیستونکی د حق د سلامتیا پوری مقیده گڼل کیږی.

مادہ ۱۷۲۸:

حوالہ د حوالی ورکوونکی د نه برائت

کفالت دانسته میشود، در صورتیکه بر حواله دهنده ضمان شرط شود یا برای حواله گیرنده خیابار گذاشته شود، شرط صحیح و حواله گیرنده می تواند دین را از حواله دهنده یا شخص حواله داده شده مطالبه نماید.

ماده ۱۷۲۹:

در حواله مطلق، مطالبه حواله دهنده از شخص حواله داده شده قطع نگردیده، میتواند بعد از حواله تا زمانیکه شخص حواله داده شده دین را بحواله گیرنده تادیه نکرده، از او مطالبه نماید. در صورت ادای دین به اندازه آنچه تأدیه نموده از ذمه او ساقط میگردد، اگر شخص حواله داده شده مدیون حواله دهنده نباشد و به امر او از طرف او قرض را ادا نماید، به اندازه مثل آن به او رجوع می نماید و اگر به غیر از او قرض را ادا نموده باشد، متبرع شناخته میشود.

ماده ۱۷۳۰:

در حواله مقید، حق حواله دهنده راجع به مطالبه دین از حواله داده شده قطع گردیده و شخص حواله

به شرط کفالت گنجل کیری، که به حوالی و رکوونکی ضمان شرط شی، یا حوالی اخیستونکی دپاره خیابار کنبینبودل شی، شرط صحیح دی او حواله اخیستونکی کولی شی چه پور د حوالی و رکوونکی خخه یا د حوالی و رکپه شوی خخه و غواری.

ماده ۱۷۲۹:

به مطلق حوالی کنبی د حوالی و رکوونکی غوبنتنه د حوالی و رکپه شوی خخه نه قطع کیری، د حوالی و روسته ترخو چه حواله و رکپه شوی حوالی اخیستونکی ته پور نه وی و رکپری، کولی شی چه د هغه خخه د پور غوبنتنه وکی. که بی پور ادا کپی و ه نو په کومی اندازی چه بی ادا کپی وی په همغی اندازی ئی د ذمی خخه ساقطیری. که حواله و رکپه شوی د حوالی و رکوونکی پوروری نه وه او د هغه په امرئی د هغه له خوا پور ادا کپی د هغی د مثل په اندازی به په هغه رجوع کوی، او که بی بی د هغه د امر خخه پور ادا کپی وه، تبرع کوونکی گنجل کیری.

ماده ۱۷۳۰:

به مقیدی حوالی کنبی د حوالی و رکپه شوی خخه د پور د غوبنتنی په باره کنبی د حوالی و رکوونکی حق قطع

داده شده نمیتواند دین را برای حواله دهنده تأدیه کند. در صورت تخلف نزد حواله گیرنده مسوول دانسته میشود. درین صورت حواله گیرنده میتواند راجع به آن به حواله دهنده رجوع نماید.

ماده ۱۷۳۱:

دین بر شخص حواله داده شده به همان صفتی تعلق می گیرد که بر حواله دهنده داشت. در صورتی که دین بر حواله دهنده بصورت معجل باشد، شخص حواله داده شده باید آنرا معجل تأدیه نماید و در صورتیکه دین مؤجل باشد، شخص حواله داده شده بتأدیه آن مکلف نمیگردد، مگر حین رسیدن موعد تأدیه.

ماده ۱۷۳۲:

هرگاه حواله مؤجل باشد، وفات حواله دهنده در موعد تأدیه تأثیری ندارد. اگر شخص حواله داده شده فوت نماید، دین معجل گردیده و از متروکه او تأدیه میگردد. مشروط بر اینکه متروکه برای تأدیه دین کافی باشد در صورت عدم کفایت متروکه تمام دین یا مقدار متباقی در موعد آن از حواله دهنده مطالبه میشود.

کیبری، او حواله ورکړه شی نه شی کولی چه پور حوالی ورکوونکی ته ورکی. د مخالفت په صورت کښی، حوالی اخیستونکی ته مسوول دی. نو حواله اخیستونکی کولی شی د هغی په باره کښی حوالی ورکوونکی ته رجوع وکی.

ماده ۱۷۳۱:

پور په حواله ورکړ شوی پوری په همغی صفت تعلق نیسی چه د حوالی ورکوونکی پوری ئی لرلو. که په حوالی ورکوونکی پور په معجل صورت وه نو حواله ورکړ شوی باید چه هغه په معجل صورت ادا کی. که پور مؤجل وه نو حواله کړه شوی د هغی په ادا کولو ترهغی نه مکلف کیبری ترخو چه د ادا کولو نېټه نه وی رارسیدلی.

ماده ۱۷۳۲:

که حواله مؤجله وه د حوالی ورکوونکی مړینه د اداء کولو په نېټې کښی تاثیر نه لری، که حواله ورکړه شوی مړ شو نو پور معجل کیبری او د متروکی خخه یی ادا کیبری، خو په دی شرط چه متروکه د پور د ادا کولو دپاره کافی وی، که متروکی کفایت نه کولو نو ټول پور یا پاتی اندازه یی د هغی د مودی د پوره کیدو وروسته د حوالی ورکوونکی خخه غوښتل کیبری.

ماده ۱۷۳۳:

که حواله مبهمه وی او د پور تأجیل یا تعجیل په کبسی نه وی تصریح شوی، حواله ورکړه شوی ته په مؤجل صورت اعتبار لری، په هغی صورت کبسی چه تعجیل ثابت کړی شو سمدستی په ادا کولو مکلف کیږی. او که تأجیل ثابت کړی شو نو چه د ادا کولو وخت را ورسیدلو په ورکولو یی مکلف کیږی.

ماده ۱۷۳۳:

هرگاه حواله مبهم بوده تأجیل یا تعجیل دین در آن تصریح نشده باشد، حواله بصورت مؤجل به شخص حواله داده شده اعتبار داده میشود، در صورت تثبیت تعجیل شخص حواله داده شده فوراً بتأدیه مکلف گردیده و در صورت تثبیت تأجیل حین فرا رسیدن موعد تأدیه، بپرداخت مکلف می شود.

ماده ۱۷۳۴:

که گرووی ورکونکی، گرووی اخیستونکی ته د پور په اخیستلو، یا اخیستونکی، خرڅوونکی ته د ثمن په اخیستلو په بل چا حواله ورکی نو دا حواله د گرووی اخیستونکی د گرووی د حبسولو په باره کبسی او د خرڅوونکی حق د مبیعی د حبسولو په باره کبسی نه ساقطوی، مگر داچه درپیم شخص پور او ثمن ادا کړی وی.

ماده ۱۷۳۴:

هرگاه رهن دهنده رهن گیرنده را به اخذ دین، یا مشتری بایع را به اخذ ثمن بر شخص دیگری حواله دهد، این حواله حق رهن گیرنده را راجع به حبس رهن و حق بایع را راجع به حبس مبیعه ساقط نمی سازد. مگر اینکه شخص ثالث دین و ثمن را پرداخته باشد.

ماده ۱۷۳۵:

که گرووی اخیستونکی خپل پور ورکونکی ته په گرووی ورکونکی حواله ورکی، د هغه حق د گرووی په حبسولو کبسی ساقطیږی، که خرڅوونکی خپل پور ورکونکی ته په اخیستونکی د ثمن د اخیستلو دپاره حواله ورکی د هغه حق د عین مبیعی

ماده ۱۷۳۵:

هرگاه رهن گیرنده، داین خود را بر رهن دهنده حواله دهد، حق او در حبس رهن ساقط میگردد. اگر بایع داین خود را به مشتری برای اخذ ثمن حواله دهد، حق او در حبس عین مبیعه

په حبسولو کښی ساقطیږی.

ساقط میگردد.

۱۷۳۶ ماده:

که پور وړی خپل پور ورکونکی ته په بل چا په دی شرط حواله ورکی چه حواله کړه شوی دی د حوالی ورکونکی د ملکیت عین چه ورسره دی خرڅ کی او د هغی د ثمن څخه دی د حوالی اخیستونکی پور ادا کی نو حواله د حوالی ورکړه شوي د قبلیدو وروسته صحت لري، هغه مکلف دي چه ذکر شوی عین خرڅ کي او د ثمن څخه یې پور ادا کي. حواله ورکړه شوی د خپل پور په باره کې حوالی ورکونکی ته رجوع نشي کولی، مگر داچه په حوالی کې د حوالی اخیستونکي دپاره خیار شرط شوی وي یا داچه د حوالی کړه شوی مال د هلاکیدو په سبب حواله فسخ شي.

ماده ۱۷۳۶:

هرگاه مدیون داین خود را به شخص ثالث به این شرط حواله دهد که شخص حواله داده شده عین ملکیت حواله دهنده را که نزد وی است فروخته و از ثمن آن دین حواله گرفته شده را تأدیه نماید، حواله بعد از قبول شخص حواله داده شده صحت داشته، وی مکلف است تا عین مذکور را فروخته و از ثمن آن دین را تأدیه نماید. شخص حواله داده شده راجع به دین او به حواله دهنده رجوع کرده نمیتواند، مگر اینکه در حواله خیار رجوع برای حواله گیرنده شرط شده یا حواله به نسبت از بین رفتن مال حواله داده شده فسخ گردد.

۱۷۳۷ ماده:

د حواله کړی شوي څخه د پور د ادا کیدلو متعذره کیدل یا د هغه په افلاس حکم د حوالی د باطلیدلو نه موجب کیږي.

ماده ۱۷۳۷:

متعذر شدن ادای دین از شخص حواله داده شده یا حکم به افلاس او موجب بطلان حواله نمیگردد.

۱۷۳۸ ماده:

د حوالی ورکړه شوی غیابت که څه هم په دایمی ډول وي د حوالی اخیستونکي په حوالی ورکونکی د

ماده ۱۷۳۸:

غیبت شخص حواله داده شده گرچه دایمی باشد باعث رجوع حواله گیرنده بر حواله دهنده

نمی گردد، مگر اینکه وفات غایب ثابت شود.

ماده ۱۷۳۹:

هر گاه دین که به حواله مقید گردیده ساقط شود و برائت ذمه شخص حواله داده شده از آن به موجب امری قبل از حواله ظاهر گردد، حواله باطل پنداشته میشود و حواله گیرنده به حواله دهنده رجوع مینماید.

ماده ۱۷۴۰:

هرگاه مالیکه به حواله مقید گردیده، باثر عارضه بعد از حواله هلاک گردد و برائت ذمه شخص حواله داده شده از آن ثابت هم نگردد، حواله باطل نمیگردد.

ماده ۱۷۴۱:

(۱) هرگاه مدیون داین خود را به ودیعت گیرنده حواله مقید به عین ودیعه بدهد و ودیعه قبل از ادای آن به حواله گیرنده بدون تجاوز ودیعت گیرنده از بین برود، ودیعت گیرنده بری الذمه شناخته شده و حواله باطل می گردد و حواله گیرنده حق دارد دین خود را از حواله دهنده مطالبه نماید.

رجوع کولو باعث نه گرخی، مگر دا چه د غایب مرینه ثابتہ شی.

ماده ۱۷۳۹:

کوم پور چه په حوالې مقید شوی وي ساقط شي او د هغې څخه د حوالې کړه شوي د ذمې برائت د حوالې څخه تر مخه د يو کار په موجب ظاهره شي، حواله باطلېږي او حواله اخیستونکی به په حوالې ورکونکی رجوع کوي.

ماده ۱۷۴۰:

کوم مال چه حواله کړه شوی او د حوالی څخه وروسته د یوی عارضی په اثر هلاک شی او د حواله کړه شوی د ذمی برائت د هغی څخه ثابت نه شی نو حواله نه باطلېږی.

ماده ۱۷۴۱:

(۱) که پوروی خپل پور ورکونکی ته په ودیعت اخیستونکی باندي د ودیعی په عین مقیده حواله ورکی او ودیعه پخوا له دی چه حوالی اخیستونکی ته تسلیم کړی شی بی د ودیعت اخیستونکی د تیری څخه هلاکه شی، نو ودیعت اخیستونکی بری الذمه او حواله باطله گنل کیږی. حواله اخیستونکی کولی شی چه په حوالی ورکونکی رجوع وکی.

(۲) که ودیعه د ودیعت اخیستونکی د قصور او تیری په اثر هلاکه شوی وی، حواله نه باطلیری که عین قیمتی وی ودیعت اخیستونکی د هغی په قیمت او که مثلی وی د هغی د مثل په ادأ کولو، حوالی اخیستونکی ته ضامن کیږی.

ماده ۱۷۴۲:

که ودیعه چه د بل چا دپاره د حوالی محل دی په استحقاق ویورپله شوه لکه چه حواله په هلاکیدو باطلیری همدارنگه دا هم باطلیری. حواله اخیستونکی کولی شی چه په حوالی ورکونکی رجوع وکی.

ماده ۱۷۴۳:

(۱) کوم پوروی خپل پور ورکونکی ته په حواله کړه شوی باندى د پور د ادأ کولو دپاره د هغی غصب کړه شوی مال په عین باندى مقیده حواله ورکی چه د هغه سره دی او عین پخواله دی چه حوالی اخیستونکی ته ورکول شی د حواله کړه شوی غصبوونکی سره هلاک شی، حواله نه باطلیری او حواله ورکړه شوی هم نه بری الذمه کیږی، نو حوالی اخیستونکی ته د هغی د مثل یا قیمت ضامن کیږی.

(۲) در صورتیکه عین باثر تقصیر یا تجاوز ودیعت گیرنده از بین رفته باشد، حواله باطل نگرديده ودیعت گیرنده در صورتی که عین قیمتی باشد، به پرداخت قیمت آن و در صورتیکه مثلی باشد بتأدیه مثل آن برای حواله گیرنده ضامن میگردد.

ماده ۱۷۴۲:

با استحقاق بردن ودیعه که محل حواله برای غیر باشد، مانند از بین رفتن آن حواله را باطل می سازد و حواله گیرنده به حواله دهنده رجوع می نماید.

ماده ۱۷۴۳:

(۱) هرگاه مدیون داین خود را به شخص حواله داده شده حواله مقید به ادای دین از عین مغصوبه که نزد او است بدهد و عین در دست غاصب حواله داده شده قبل از اداء آن به حواله گیرنده از بین برود، حواله باطل نگرديده و به شخص حواله داده شده بری الذمه نشده برای حواله گیرنده ضامن مثل یا قیمت آن میگردد.

(۲) اگر عین مغصوبه را غیر به استحقاق ببرد، حواله باطل بوده حواله گیرنده به حق خود بر حواله دهنده رجوع می نماید.

ماده ۱۷۴۴:

هرگاه مبیعه ای که ثمن آن حواله داده شده با استحقاق برده شود، شخص حواله داده شده در صورتی که ثمن را پرداخته باشد، میتواند بر حواله دهنده یا حواله گیرنده به هر یک که خواسته باشد، رجوع نماید.

ماده ۱۷۴۵:

(۱) هرگاه حواله دهنده قبل از آنکه حواله گیرنده تمام دین را از شخص حواله داده شده بگیرد در حال مدیونیت وفات نماید، آنچه را که حواله گیرنده در زمان حیات حواله دهنده از شخص حواله داده شده قبض نموده باشد، از وی محسوب و آنچه را که قبض نکرده باشد، حواله گیرنده در آن مثل سایر دائنین حواله دهنده شناخته می شود.

(۲) در صورتیکه دین بین دائنین حواله دهنده تقسیم گردد، حواله

(۲) که د غصب کړه شوی شی عین بل څوک په استحقاق ویسی، حواله باطلیږي او حواله اخیستونکی به د خپل حق د اخیستلو دپاره په حوالی ورکوونکی رجوع کوی.

ماده ۱۷۴۴:

هغه مبیعه چه په ثمن یی حواله ورکړه شوی که په استحقاق ویوپه شی نو په هغی صورت کښی چه ثمن یی ورکړی وی نو کولی شی چه په حوالی ورکوونکی یا په حوالی اخیستونکی په هریوه چه یی زړه وغواړی رجوع وکی.

ماده ۱۷۴۵:

(۱) که حواله ورکوونکی پخواله دی چه حواله اخیستونکی د حوالی ورکړه شوی څخه ټول پور واخلی، د پور وړ توب په حالت کښی مړ شی. نو کوم شی چی حوالی اخیستونکی د حوالی ورکوونکی په ژوند کښی د حوالی ورکړه شوی څخه قبض کړی د هغه دی، او کوم شی چه یی نه دی قبض کړی نو حواله اخیستونکی سره به په هغی کښی د حوالی ورکوونکی د نورو پور ورکوونکو په شان معامله کیږی.

(۲) په هغه صورت کښی چه پور د حوالی ورکوونکی د پور ورکوونکی

گيرنده در خصوص حصصى كه سائر دائنين اخذ نموده اند، شخص بر حواله داده شده رجوع كرده نيمتواند.

ماده ۱۷۴۶:

هرگاه حواله دهنده قبل از آنكه حواله گيرنده دين خود را از شخص حواله داده شده بگيرد وفات نموده و از وي ورثه باقى مانده باشد، ورثه حواله دهنده، ميتواند دين را مطالبه و آنرا با متروكه ضم نمايد، در اين صورت حواله گيرنده از متروكه دين خود را ميگيرد.

ماده ۱۷۴۷:

هرگاه شخص حواله داده شده در حال مديونيت وفات نمايد، متروكه وي بين دائنين و حواله گيرنده به تناسب حصص شان تقسيم مى گردد، در صورتيكه حق حواله گيرنده بعد از قسمت باقى مانده، راجع به آن به حواله دهنده رجوع مى نمايد.

ماده ۱۷۴۸:

هرگاه حواله گيرنده وفات نموده، شخص حواله داده شده وارث او باشد، آنچه حواله دهنده بر شخص

ترمنخ و ويشل شى، حواله اخيستونكى دهغى حصو په باره كبنى چه نورو پور وركوونكو اخيستى په حوالى وركپه شوى رجوع نه شى كولى.

ماده ۱۷۴۶:

كه حواله وركوونكى پخواله دى چه حواله اخيستونكى خپل پور دحوالى وركپه شوى خخه واخلى، مړ شى او د هغه خخه وارشان پاتى وي، دحوالى وركوونكى وارشان كولى شى چه پور وغواړي او دمتروكى سره ئى يوځاى كى، نو په دى صورت كبنى په حواله اخيستونكى دمتروكى خخه خپل پور اخلى.

ماده ۱۷۴۷:

كه حواله وركپه شوى د پور وړتوب په حالت كبنى مړ شى د هغه متروكه د پور وركوونكو او حوالى اخيستونكى ترمنخ دهغوى د حصو په اندازى ويشله كېرى نو كه د ويشلو وروسته د حوالى اخيستونكى حق پاتى شو، د هغى غوښتنه به د حوالى وركوونكى خخه كوى.

ماده ۱۷۴۸:

كه حواله اخيستونكى مړ شى او حواله كپه شوى د هغه وارث وي نو كوم پورچه حواله وركوونكى يى پرحواله

حواله داده شده دارد باطل میگردد.
گرچه حواله گیرنده مال حواله را بر
شخص حواله داده شده هبه نماید.

مبحث پنجم - برائت الذمه شخص
حواله داده شده

ماده ۱۷۴۹:

شخص حواله داده شده با پرداخت دین
حواله شده یا حواله آن بر غیر و قبول
حواله از طرف غیر بری الذمه شناخته
میشود.

ماده ۱۷۵۰:

هرگاه حواله گیرنده به شخص حواله
داده شده ابراً دهد دین ساقط گردیده
شخص حواله داده شده، بری الذمه
شناخته میشود.

ماده ۱۷۵۱:

هرگاه حواله گیرنده دین را به حواله
داده شده هبه نموده و او هبه را قبول
نماید، مالک دین شناخته میشود.
درین صورت اگر شخص حواله داده
شده از حواله دهنده مدیون باشد،
دین به اساس مجرای ساقط
میگردد، اگر مدیون نباشد او و
ورثه او میتوانند آنرا از حواله
دهنده مطالبه کنند.

کره شوی لری باطیبری که خه هم
حواله اخیستونکی خپل مال حواله کره
شوی ته هبه کی.

پنجم مبحث - د حوالی ورکره شوی د
ذمی برائت

ماده ۱۷۴۹:

که حواله ورکره شوی پور ادا کی او
یائی په بل چا حواله کی او د بل چا له
خوا دا حواله قبوله شی، بری الذمه
کیبری.

ماده ۱۷۵۰:

که حواله اخیستونکی، حواله
ورکره شوی ته ابراً وکی پور
ساقطیبری او حواله ورکره شوی بری
الذمه کیبری.

ماده ۱۷۵۱:

که حواله اخیستونکی پور حواله ورکره
شوی ته هبه کی او هغه هبه قبوله کی
نو د پور مالک گنل کیبری. په دی
صورت کښی که حواله ورکره شوی د
حوالی ورکوونکی پور وپی وی نو پور
دمجرائی په اساس ساقطیبری، او که
پور وپی نه یی، نو هغه او د هغه
وارشان کولی شی چه د حوالی
ورکوونکی خخه د هغی غوښتنه وکی.

۱۷۵۲ ماده:

په مقيدى حوالى كېسى د حوالى اخیستونكى له خوا حوالى وركوونكى ته ابرأ او هبه صحت نه لری.

ماده ۱۷۵۲:

در حواله مقيد ابرا و هبه دين از طرف حواله گیرنده برای حواله دهنده صحت ندارد.

دوه یم قسمت

د حق حواله

۱۷۵۳ ماده:

که پور وركوونكى د بل چا سره موافقه وكى چه زما د پور حواله چه په پورورپى يى لرم قبوله كړه، نو كه حوالى اخیستونكى، حواله قبول كړه، بى له دى چه حواله كړه شوى پرى موافقه وكى دا حواله صحیح ده، مگر دا چه د پور وركوونكى او پورورپى ترمنخ موافقه بل رنگه شوى وى يا دا چه د قانون حكم په بل ډول وى.

ماده ۱۷۵۳:

هرگاه داین با شخص دیگر موافقه نماید تا حواله دین وی را که برذمه مدیون است قبول کند، حواله بعد از قبول حواله گیرنده بدون آنکه حواله داده شده موافقه نماید، صحیح دانسته میشود. مگر اینکه موافقه بین دائن و مدیون به خلاف آن صورت گرفته یا قانون طور دیگری حکم نماید.

۱۷۵۴ ماده:

د حق حواله بى د پور وړى درضائیت خخه صحت لری.

ماده ۱۷۵۴:

حواله حق بدون رضائیت مدیون صحت دارد.

۱۷۵۵ ماده:

د حق حواله د هغى اندازى خخه دباندى چه د حجز قابليت لری، صحیح نه ده.

ماده ۱۷۵۵:

حواله حق در خارج از مقداریکه قابليت حجز را دارد، صحت ندارد.

۱۷۵۶ ماده:

د حق حواله د حواله كړه شوى په مقابل كېنى غير نافذه نه گڼل كېږى، مگر دا

ماده ۱۷۵۶:

حواله حق در مقابل مدیون حواله داده شده باغیر، نافذ شمرده نمیشود. مگر

اينکه مديون حواله داده شده آنرا قبول نموده يا به وي ابلاغ گرديده باشد و نفاذ آن در مقابل غير به اثر قبول مديون حواله داده شده، مستلزم آنست تا اين قبولى تاريخ ثابت داشته باشد.

ماده ۱۷۵۷:

باحق حواله شده تضمينات آن نيز انتقال مي نمايد.

ماده ۱۷۵۸:

دائن حواله گيرنده، ميتواند قبل از اعلام حواله يا قبول آن به اجراءات عملي اقدام نمايد که توسط آن حق را که به وي انتقال نموده حفاظت نمايد.

ماده ۱۷۵۹:

هرگاه حواله حق به مقابل عوض باشد، حواله دهنده هنگام حواله بوجود حقي که به آن حواله داده شده ضامن ميباشد. مگر اينکه به خلاف آن موافقه صورت گرفته باشد.

ماده ۱۷۶۰:

هرگاه حواله حق به مقابل عوض صورت نگرفته باشد، حواله دهنده ضامن شناخته نميشود.

چه حواله ورکړه شوى پور وړى هغه قبوله كى يا ورته خبر وركول شوى وى او دهغى نفاذ دبل چا په مقابل كښى د حوالى وركړه شوى پور وړى د قبلولو په اثر دى مستلزمه وى چه دا قبولى دى ثابت نه پته ولرى.

ماده ۱۷۵۷:

د حواله شوى حق سره د هغى تضمينات هم نقليرى.

ماده ۱۷۵۸:

حواله اخيستونكى پور وركوونكى كولى شى د حوالى د اعلامولو يا د هغى د قبلولو تر مخه داسى عملي اجراءاتو ته اقدام وكى چه د هغى په وسيلى د هغى حق ساتنه وكى چه ورته نقل شوى دى.

ماده ۱۷۵۹:

كه د حق حواله د عوض په مقابل كښى وى، حواله وركوونكى د حوالى په وخت كښى د هغى حق په وجود چه پرى حواله وركړه شوى، ضامن دى، مگر دا چه د هغى په خلاف موافقه شوى وى.

ماده ۱۷۶۰:

كه د حق حواله د عوض په مقابل كښى نه وى، نو حواله وركوونكى ضامن نه گڼل كيږى.

۱۷۶۱ ماده:

که حواله ورکونکی د پور وړی شتمنی تضمین کړی وی، نو ضمان د حوالی د وخت منعقیدو ته راجع کیږی.

ماده ۱۷۶۱:

هرگاه حواله دهنده غنای مدیون را ضمانت کرده باشد، ضمان بوقت انعقاد حواله راجع میگردد.

۱۷۶۲ ماده:

که حواله اخیستونکی په حوالی ورکونکی د ضمان رجوع وکی نو حواله ورکونکی د هغه څه په ردولو چه ئی اخیستی د مصرفونو سره مکلف دی.

ماده ۱۷۶۲:

هرگاه حواله گیرنده به حواله دهنده به ضمان مراجعه نماید، حواله دهنده به رد آنچه اخذ نموده با مصارف مکلف می گردد.

۱۷۶۳ ماده:

حواله ورکونکی د خپل تیری کولو ضامن دی که څه هم حواله بی عوضه وی یا د ضمان نشتوالی شرط شوی وی.

ماده ۱۷۶۳:

حواله دهنده از تجاوز خود ضامن میباشد، گرچه حواله بدون عوض بوده یا عدم ضمان شرط شده باشد.

۱۷۶۴ ماده:

حواله ورکونکی مکلف دی چه حوالی اخیستونکی ته هغه سند چه په کبئی حواله شوی حق درج وی سره د هغی توضیحاتو او وسیلو چه د دی حق حاصلول آسانوی، تسلیم کړی.

ماده ۱۷۶۴:

حواله دهنده مکلف است سند حاوی حق حواله شده را با توضیحات و وسایلی که حصول این حق را به حواله گیرنده میسر گرداند تسلیم دهد.

۱۷۶۵ ماده:

که په یوه حق کبئی څو حوالی وی نو د هغه چا حوالی ته ترجیح ورکول کیږی چه تر نورو د مخه تنفیذ شی.

ماده ۱۷۶۵:

در حال تعدد حواله در يك حق، حواله شخصی که اولتر از دیگران تنفیذ گردد ترجیح دارد.

ماده ۱۷۶۶:

حواله ورکره شوی پورورپی کولی شی چه د حوالی اخیستونکی په مقابل کبئی په داسی د فاعیو استناد وکی چه د حوالی د نافذیدو په وخت کبئی یی په هغی د حوالی ورکوونکی په مقابل کبئی استناد کولی شو. همدارنگه کولی شی په داسی د فاعیو استنادو کی چه د حوالی د حق خخه استنباطیدلی شو.

ماده ۱۷۶۶:

مدیون حواله داده شده میتواند در برابر حواله گیرنده به مدافعاتی استناد نماید که حین انفاذ حواله به آن در برابر حواله دهنده استناد نموده میتوانست. همچنان میتواند به مدافعاتی استناد نماید که از حق حواله استنباط شده میتوانست.

ماده ۱۷۶۷:

که حواله شوی حق پخوا له دی چه حواله د بل چا په حصی کبئی نافذه شی، د حواله کره شوی په تصرف کبئی د حجز لاندی واقع شی، نو حواله نسبت حجز کوونکی ته بل حجز گنیل کیبری.

ماده ۱۷۶۷:

هرگاه حق حواله شده در تصرف شخص حواله داده شده قبل از آنکه حواله در حصه غیر، نافذ گردد تحت حجز قرار داده شود، حواله نسبت به حجز کننده حجز دیگر شمرده می شود.

ماده ۱۷۶۸:

وروسته له دی چه حواله د بل چا په حصی کبئی نافذه شی د حجز لاندی مال باندی بل حجز واقع شی نو پور دمخکنی حجز کوونکی او حوالی اخیستونکی او د وروستنی حجز کوونکی ترمخ د پور ورکوونکو په شان ویشل کیبری خو د وروستنی حجز کوونکی د حصی خخه په دومره اندازی اخیستل کیبری چه د حوالی اندازه حوالی اخیستونکی ته پوره کی.

ماده ۱۷۶۸:

هرگاه به مال تحت حجز بعد از اینکه حواله در حصه غیر، نافذ گردیده حجز دیگری واقع شود، دین بین حجز کننده متقدم و حواله گیرنده و حجز کننده متأخر مانند داتنین بین شان تقسیم میگردد. اما از حصه حجز کننده متأخر به اندازه ایکه وجه حواله برای حواله گیرنده تکمیل نماید، اخذ میشود.

۱۷۶۹ ماده:

که پوروری حواله قبوله کړی نه وی او د حوالی د اعلامیدو تر مخه، پور حواله ورکوونکی ته ورکی بری الذمه گڼل کیږی په هغی صورت کښی چه حواله اخیستونکی ثابته کی چه د پور د ورکولو په وخت کښی په حوالی خبروو، نو نه بری الذمه کیږی.

درییم فصل

حیازی گروی

لومړی قسمت

د حیازی گروی رکنونه

۱۷۶۹ ماده:

هرگاه مدیون حواله را قبول نموده و قبل از اعلان حواله دین را برای حواله دهنده تأدیه کند بری الذمه شناخته میشود و در صورتیکه حواله گیرنده عالم بودن ویرا هنگام تأدیه به حواله ثابت نماید، بری الذمه دانسته نمیشود.

فصل سوم

رهن حیازی

قسمت اول

ارکان رهن حیازی (تأمین)

۱۷۷۰ ماده:

حیازی گروی داسی عقد دی چه د هغی په موجب گروی ورکوونکی تعهد کوی چه خپل مال به دگروی اخیستونکی په تصرف کښی یا د یو بل امین شخص په تصرف کښی د داسی مال د حق په بدل کښی ورکوی چه د هغی ټول یا یوه برخه ادا کول د لمړی درجی پور ورکوونکو یا د داسی پورورکوونکو حق ته چه نسبت ذکرشوو پور ورکوونکو ته په ټیټی رتبی کښی واقع دی تر مخه وی.

۱۷۷۰ ماده:

رهن حیازی، عقدیست که بموجب آن رهن دهنده تعهد مینماید تا مال خود را بتصرف رهن گیرنده یا شخص امین دیگری به مقابل حق مالی قرار دهد که ادای تمامی یا قسمتی از آن بر حق داینین درجه اول یا داینینی که نسبت به داینین مذکور به مرتبه پائین تر قرار دارند، مقدم باشند.

۱۷۷۱ ماده:

په حیازی گروی کښی باید چه د گروی

۱۷۷۱ ماده:

مال مرهونه در رهن حیازی باید

موجود و دارای قیمت مقدور التسليم وملك خالی از حقوق غير باشد.

ماده ۱۷۷۲:

(۱) موضوع رهن باید دین ثابت به ذمه مدیون بوده یا عینی از اعیان قابل تضمین باشد. رهن به امانات صحت ندارد.

(۲) مال مرهونه در رهن حیازی، منقول و غیر منقول شده میتواند.

(۳) هرگاه مال مرهونه در رهن حیازی پول نقد باشد، رهن گیرنده نمیتواند از آن استفاده نماید. مگر اینکه این استفاده بغرض حصول دین بعد از اخطار رهن دهنده در موعد تأدیه دین صورت گرفته باشد.

مبحث اول - آثار رهن حیازی بین متعاقدين

فرع اول
وجایب رهن دهنده

ماده ۱۷۷۳:

(۱) برای صحت و لزوم رهن شرط است که مرهونه را رهن گیرنده بصورت تام قبض نماید.

مال موجود، قیمت لرونکی، تسلیمیدل یی ممکن اوداسی ملکیت وی چه دنورو د حقوقو خخه خالی وی.

ماده ۱۷۷۲:

(۱) دگروی موضوع باید چه د پور وپی په ذمی باندی ثابت پوروی او یا داسی عین وی چه د تضمین وړ وی. په امانتونو گروی صحیح نه ده.

(۲) په حیازی گروی کنبی منقول او نامنقول مال گرویدلی شی.

(۳) که په حیازی گروي کنبی د گروي مال پیسی وی نو گروي اخیستونکی نه شی کولی چه ورخه گته واخلی مگر دا چه دا گته اخیستل د دی دپاره وی چه د گروي اخیستونکی د خبرتیا وروسته د پور د ادا کولو په وخت کنبی د پور د حصول دپاره وی.

لومړی مبحث - د عقد د دواړو خواوو ترمنځ د حیازی گروي آثار

لومړی فرعه
دگروي ورکونکی التزامونه

ماده ۱۷۷۳:

(۱) د گروي د صحت او لازمیدو د پاره شرط ده چه گروي اخیستونکی، گروي په پوره صورت قبض کی.

(۲) گروهی ورکونکی کولی شی چه گروهی اخیستونکی ته دگروی د تسلیمولو ترمخه دهغی خخه رجوع وکی او دگروی په عین کنبی تصرف وکی.

ماده ۱۷۷۴:

گروهی ورکونکی اوگرویی اخیستونکی کولی شی په عقد کنبی یا ترعقد وروسته یو دبل په موافقی داسی شرط کنبیږدی چه گروهی دې د یو بل امین شخص سره کنبیښودله شی. په دی صورت کنبی دامین شخص په رضائیت دهغه تصرف دگرویی اخیستونکی دتصرف په شان دی او دهغه په قبضولو سره گروهی پوره کیږی او گروهی ورکونکی په هغی ملزم دی.

ماده ۱۷۷۵:

گروهی ورکونکی د گروهی د سلامتییا او نافذیدو ضامن دی. پور ورکونکی کولی شی چه د گروهی ورکونکی په مصرف د داسی وسیلو نیولو ته اقدام وکی چه دگرو شوی شی د ساتنی دپاره لازم وی.

ماده ۱۷۷۶:

که گرو شوی مال د گروهی اخیستونکی په تصرف کنبی وی او دهغی یوه برخه په استحقاق ویوره شی، که په

(۲) رهن دهنده میتواند از تسلیمی رهن برای رهن گیرنده در آن رجوع کرده و در عین مرهون تصرفات نماید.

ماده ۱۷۷۴:

رهن دهنده و رهن گیرنده میتوانند در عقد و یا بعد از آن بموافقت یکدیگر گذاشتن رهن را نزد شخص امین شرط گذارند. در این صورت با رضائیت شخص امین تصرف او مانند تصرف رهن گیرنده تلقی شده و رهن باقبض وی تمام میشود و رهن دهنده به آن ملزم میباشد.

ماده ۱۷۷۵:

رهن دهنده از سلامتی و نفاذ رهن ضامن دانسته میشود، داین میتواند به مصارف رهن دهنده به اتخاذ وسایلی متوصل شود که برای حفاظت شی مرهونه لازم است.

ماده ۱۷۷۶:

هرگاه مال مرهونه در تصرف رهن گیرنده بوده و قسمتی از آن به استحقاق برده شود، در صورتیکه

مقدار استحقاق برده شده مشاع باشد رهن در متباقی باطل و در صورتیکه معین باشد، در متباقی رهن بحال خود باقی مانده و تمام دین حبس میگردد.

ماده ۱۷۷۷:

هرگاه مرهونه به حیازت رهن دهنده در آید رهن منقضی میگردد، مگر اینکه داین رهن گیرنده اثبات نماید که مراجعه به سبب دیگر نیز از انقضای رهن صورت گرفته. این حکم در صورتیست که حق شخص ثالث اخلال نگیرد.

ماده ۱۷۷۸:

(۱) هرگاه شی مرهونه از بین رفته یا ناقص گردد و این از بین رفتن و یا نقصان به علت خطای رهن دهنده یا قوه مجبره باشد، رهن دهنده از آن ضامن شناخته میشود.

(۲) بر رهن حیازی، احکام متعلق به از بین رفتن شی مرهونه، در رهن رسمی یا نقصان آن در مورد انتقال حق داین از شی مرهون با آنچه در حقوقی که قایم مقام آن میگردد، تطبیق میشود.

استحقاق ورله شوی برخه شریکه وی گروی په پاتی کبئی باطله ده. او که په استحقاق ورل شوی برخه تاکلی وه نو په پاتی کبئی گروی پخپل حال پاتی کیری او ټول پور حبسیری.

ماده ۱۷۷۷:

که گرو شوی شی دگروی ورکونکی په حیازت کبئی داخل شی، گروی پای ته رسیږي مگر دا چه پور ورکونکی گروی اخیستونکی ثابته کی چه مراجعه بی د گروی د مودی د تېرېدو په بل سبب شوی ده. دا حکم په هغی صورت کبئی دی چه د بل چا حق اخلال نه شی.

ماده ۱۷۷۸:

(۱) که گرو شوی شی هلاک یا ناقص شی او دا هلاک یا نقصان د گروی ورکونکی د خطا یا د مجبری قوی په علت وی نو گروی ورکونکی د هغی مسوول دی.

(۲) په حیازی گروی باندي د رسمی گروی پوری مربوط حکمونه د شی د هلاکېدو یا نقصان، د گرو شوی شی په باره کبئی دپور ورکونکی د حق نقلیدل هغی شی ته چه په حقوقو کبئی د هغی قایم مقام کیری تطبیقیری.

دوہ یمہ فرعہ

د پورورکونکی گروی اخیستونکی
التزامونہ

۱۷۷۹ ماده:

کہ پور ورکونکی گروی اخیستونکی دگرو شوی شی تسلیم شی مکلف دی چه د هغی په ساتنی او صیانت کبنی داسی توجه وکی لکه چه دخپل مال په باره کبنی یی کوی.

۱۷۸۰ ماده:

گروی اخیستونکی د قبضولو وروسته د هغی د هلاکېدو ضامن دی دگرو شوی شی یا د پور په قیمت ورکولو هریو چه کم وی مکلف دی، د قیمت په باره کبنی د قبضولو د ورخی قیمت اعتبار ورکول کیږی، نه د مال د هلاکېدو د ورخی قیمت ته.

۱۷۸۱ ماده:

که گروشوی مال دگروی اخیستونکی سره هلاک شی او قیمت ئی د پور د اندازی سره مساوی وی، پور دگروی ورکونکی د ذمی خخه ساقطیږی او داسی گنل کیږی چه گروی اخیستونکی پخپل حق رسیدلی دی خو په دی شرط چه ثابتہ شی چه هلاکېدل یا نقصان د هغه د

فرع دوم

وجایب داین رهن
گیرنده

۱۷۷۹ ماده:

هرگاه داین رهن گیرنده، شی مرهونہ را تسلیم شود، مکلف است طور در حفاظت و نگهداری آن توجه نماید که در مورد مال خود می نماید.

۱۷۸۰ ماده:

رهن گیرنده بعد از قبض رهن ضامن از بین رفتن آن بوده و به پرداخت قیمت مرهونه یا دین هر یک که کمتر باشد مکلف میگردد، در مورد تعیین قیمت به قیمت روز قبض اعتبار داده میشود نه به قیمت روز از بین رفتن مال.

۱۷۸۱ ماده:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده از بین رود و قیمت آن مساوی اندازه دین باشد، تمام دین از ذمه رهن دهنده ساقط گردیده و چنین تلقی می شود که رهن گیرنده به حق خود رسیده باشد. مشروط بر اینکه ثابت شود که از بین رفتن مال به اثر تجاوز و یا تقصیر وی

تیری په اثر صورت مندلی دی.

صورت گرفته است.

۱۷۸۲ ماده:

که گرو شوی مال دگروی اخیستونکی سره هلاک شی او قیمت یی د پور داندازی خخه زیات وی، پور ساقطیږی او گروی اخیستونکی دگرو شوی مال د پاتی قیمت ضامن دی، خو په دی شرط چه د مال هلاکېدل د هغه د تیری یا د تقصیر په سبب وی.

ماده ۱۷۸۲:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده از بین رود و قیمت آن بیشتر از اندازه دین باشد، دین ساقط گردیده و رهن گیرنده از متباقی قیمت مال مرهونه ضامن میباشد، مشروط بر اینکه از بین رفتن مال به اثر تجاوز یا تقصیر وی باشد.

۱۷۸۳ ماده:

که گرو شوی مال د گروی اخیستونکی سره د هغه د تیری یا تقصیر په سبب هلاک شی او قیمت یی د پور د اندازی خخه کم وی، پور د گرو شوی شی په اندازی ساقطیږی او د پاتی پور غوښتنه به د گروی ورکوونکی خخه کوی.

ماده ۱۷۸۳:

هرگاه مال مرهونه نزد رهن گیرنده به اثر تجاوز یا تقصیر او از بین رود و قیمت آن کمتر از مقدار دین باشد، دین به اندازه قیمت مرهونه ساقط گردیده و در دین باقی مانده به رهن دهنده رجوع می نماید.

۱۷۸۴ ماده:

که گروی اخیستونکی د گرو شوی شی د عین حاصلات بی د گروی ورکوونکی د اجازی د هغه د حضور په حالت کبسی یا بی دواک لرونکی محکمی د اجازی خخه د هغه د غیابت په حالت کبسی، خرخ کی، د قیمت په ورکولو مکلف کیږی.

ماده ۱۷۸۴:

هرگاه رهن گیرنده حاصلات عین مرهونه را بدون اجازة رهن دهنده در حال حضور وی یا بدون اجازة محکمه باصلاحیت در حال غیاب او بفروشد بپرداخت قیمت آن مکلف شناخته میشود.

ماده ۱۷۸۵:

گرووی اخیستونکی نه شی کولی د گرووی شوی مال خخه عام له دی چه منقول وی یا نامنقول بی د گرووی ورکونکی د اجازی خخه گتیه واخلی. هغه کولی شی چه د گرووی ورکونکی په اجازی گرووی شوی مال په اجاری ورکی او اجوره ئی گرووی ورکونکی ته ورکی، یا دا چه د اجاری پیسی د گرووی ورکونکی د اجازی وروسته د اصلی پور خخه وضع کی، که خه هم د گرووی عقد باطل شوی وی.

ماده ۱۷۸۵:

رهن گیرنده نمیتواند از مال مرهونه، منقول باشد یا عقار بدون اجازه رهن دهنده انتفاع بگیرد، او میتواند به اجازه رهن دهنده مال مرهونه را به اجاره داده و اجرت آنرا برای رهن دهنده بپردازد، یا اجاره را به اجازه رهن دهنده از اصل دین وضع نماید، گرچه عقد رهن باطل گردیده باشد.

ماده ۱۷۸۶:

(۱) که گرووی ورکونکی د گرووی شوی مال د استعمال، گتیه اخیستلو یا عاریت ورکولو، گرووی اخیستونکی ته د یوه کار د اجراً کولو دپاره اجازه ورکی، او گرووی شوی مال د استعمال یا کار کولو تر مخه یا د هغی خخه د فارغیدو وروسته هلاک شی نو د پور خخه ضمان اخیستل کیږی.

ماده ۱۷۸۶:

(۱) هرگاه رهن دهنده به استعمال، یا انتفاع یا عاریت دادن مال مرهونه برای اجرای عمل به رهن گیرنده اجازه بدهد و مال مرهونه قبل از شروع در استعمال یا عمل یا بعد از فراغت از آن از بین رود، ضمان آن از دین گرفته میشود.

(۲) که د گرووی ورکونکی د اجازی په صورت کنبی گرووی شوی مال د استعمال، گتیه اخیستلو یا د هغی کار د اجراً کولو په وخت کنبی چه د هغی د پاره په عاریت ورکول شوی هلاک شی نو امانت گهنل کیږی په گرووی اخیستونکی ضمان نه لارمیری او نه د

(۲) اگر مال مرهونه در صورت اجازه رهن دهنده حین استعمال و انتفاع یا حین اجرای عملی که به منظور آن به عاریت داده شده از بین رود، امانت تلقی شده ضمان آن بر رهن گیرنده لازم نبوده و نه

چيزی از دين در مقابل آن کاسته ميشود.

ماده ۱۷۸۷:

هرگاه طرفين رهن در مقابل تعويض موافقه شده در اثر تأخير تأديه دين به اين موافقه ننموده باشند که حاصلات در مقابل تعويض باشند و هم از تعيين تعويض سکوت نموده باشد، تعويض به اساس فيصد قانونی سنجيده شده و از قيمت حاصلات تجاوز کرده نميتواند.

ماده ۱۷۸۸:

اگر برای تأديه دين تضمين شده وقت تعيين نگرديده باشد، داین نميتواند مطالبه تأديه حق خود را نمايد. مگر از طريق کاستن آن از قيمت حاصلات، بدون اينکه حق مديون را در مورد تأديه دين هر وقتسی که خواسته باشد اخلاص نمايد.

ماده ۱۷۸۹:

داین رهن گيرنده اداره شی مرهونه را بدست گرفته تغييری را در طریقۀ بهره برداری از عين وارد کرده نميتواند، مگر به اجازه رهن

هغی په بدل کنبی د پور څخه څه کميری.

ماده ۱۷۸۷:

که دگروى دواړه خواوى دمواافقه شوى تعويض په بدل کنبى د پور د ادا کولو د وروسته والى په سبب په دى موافقه نه وى کړى چه حاصلات دى د تعويض په بدل کنبى وى او هم ئى د تعويض د ټاکلو څخه سکوت کړى وى، نو تعويض د قانونى نرخ په اساس سنجول کيږى او د حاصلاتو د قيمت څخه نه شى زياتيدلى.

ماده ۱۷۸۸:

که د تضمين شوى پور د ادا کولو لپاره وخت نه وى ټاکل شوى، پور ورکوونکى نه شى کولى چه دخپل حق د ادا کولو غوښتنه وکى، مگر د حاصلاتو د قيمت دکمولو څخه، بى له دى چه د پور وړى حق د پور د ادا کولو په باره کنبى هروخت چه وغواړى، اخلاص کي.

ماده ۱۷۸۹:

پور ورکوونکى رهن اخيستونکى به دگرو شوى شى اداره په لاس کنبى اخلى د استعمار د لارى چه د عين څخه ئى کوى هېڅ تغيير په کنبى نه شى راوړى مگر د گروى ورکوونکى په

اجازی. همدارنگه گروهی اخیستونکی مکلف دی د ټولو کارونو څخه گروهی ورکوونکی ته خبرتیا ورکی خو په هغی صورت کبسی چه د هغه مداخله ایجابوی.

۱۷۹۰ ماده:

که پور ورکوونکی خپل حق دگرو شوی مال په اداری کبسی بد استعمال کی یا د لوی اهمال ارتکاب کوونکی شی، گروهی ورکوونکی کولی شی چه غوښتنه وکی چه شی دی دساتنی لاندی کبیبینودل شی یا دا چه کوم پور د هغه په ذمی دی د هغی د اداء کولو په بدل کبسی گروهی شوی بیرته واخلي.

۱۷۹۱ ماده:

(۱) گروهی ورکوونکی کولی نه شی چه دیوی برخی پور په ادا کولو سره، گروهی اخیستونکی دیوی برخی گروهی شوی مال په بیرته ورکولو مکلف کی، گروهی اخیستونکی کولی شی، گروهی شوی مال د پاتی پور په بدل کبسی که څه هم کم وی د ځان سره وساتی.

(۲) که گروهی شوی مال دوه جلا شیان وی او گروهی ورکوونکی د پور یوه اندازه چه د هغی دواړو څخه دیوه په مقابل کبسی قرارلری، ادا

دهنده. همچنان رهن گیرنده مکلف است از تمام اموری بر رهن دهنده اطلاع دهد که مداخله وی را ایجاب میکند.

ماده ۱۷۹۰:

هرگاه داین حق خود را در اداره مال مرهونه سوء استعمال نماید یا اهمال بزرگ را مرتکب شود، رهن دهنده میتواند تحت حراست گذاشتن شی را مطالبه یا استرداد آن را در برابر پرداخت آنچه بر وی است بخواهد.

ماده ۱۷۹۱:

(۱) رهن دهنده نمیتواند با پرداخت قسمتی از دین رهن گیرنده را برد قسمتی از مال مرهونه مکلف نماید. رهن گیرنده میتواند مال مرهونه را در مقابل متباقی دین گر چه قلیل باشد نزد خود نگهدارد.

(۲) در صورتیکه مال مرهونه دو چیز جدا گانه بوده و هر یک در مقابل مقدار معین از دین تخصیص داده شده باشد و رهن دهنده مقداری از

دین را کہ در مقابل یکی از آن قرار دارد تأدیہ کند، میتواند آنرا اخذ نماید و درحالی کہ مقدار دین در مقابل هر يك تعیین نشده باشد، نمیتواند هیچ يك را اخذ نماید و هر دو در مقابل تمام دین حبس میگردد.

مادہ ۱۷۹۲:

رهن گیرنده بہ تسلیمی مال مرهونہ بہ رهن دهنده جهت بیع آن و ادای دین وی مکلف ساخته نمیشود زیرا حکم رهن حبس دائمی مال مرهونہ الی زمان قبض دین از طرف داین است.

مادہ ۱۷۹۳:

بر رهن حیازی، احکام قانون متعلق بہ مسوولیت رهن دهنده غمیر مدیون و احکام متعلق بہ شرط گذاشتن تملک حین عدم ایفا و شرط بیع، بدون اجراءات تطبیق میگردد.

مادہ ۱۷۹۴:

رهن گیرنده نمیتواند مال مرهونہ را بفروشد، مگر اینکه از

کی نو کولی شی چه هغه شی واخلی. کہ د هر یوه په مقابل کبسی دپور اندازه نه وی ټاکل شوی، نو نه شی کولی چه هېڅ یو واخلی او دواړه د ټول پور په مقابل کبسی حبس کیږی.

مادہ ۱۷۹۲:

گروی اخیستونکی نه شی مکلف کولی چه گرو شوی مال ورڅخه د دی دپاره واخلستل شی چه گروی ورکوونکی ته ورکول شی چه هغه خرڅ کی اودگروی ورکوونکی پور ادا کی، ځکه چه دگروی حکم دادی چه گرو شوی مال دی دایمی حبس وی ترڅوچه پورورکوونکی خپل پورقبض کی.

مادہ ۱۷۹۳:

په حیازی گروی باندي دقانون هغه حکمونه چه د پور وړی په غیر گروی ورکوونکی دمسوولیت پوری مربوط دی او هغه حکمونه چه دپور دنه ادا کولو په وخت کبسی د تملک دشرط داینسودلو پوری مربوط دی او دقانون هغه حکمونه چه بی له اجراءاتو د بیعی د شرطونو پوری مربوط دی تطبیقیری.

مادہ ۱۷۹۴:

گروی اخیستونکی نه شی کولی چه گرو شوی مال خرڅ کی، مگر په هغی

طرف رهن دهنده وکیل بفروش شده باشد. همچنان رهن گیرنده نمیتواند بدون اجازه رهن دهنده مال مرهونه را به ودیعت، اجاره، عاریت و رهن بدهد. در صورت اجرای چنین اعمال رهن گیرنده متجاوز شناخته شده و به سبب آن به تأدیه قیمت مال مرهونه به هر اندازه که بالغ گردد ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۷۹۵:

هرگاه رهن گیرنده بدون اجازه رهن دهنده مال مرهونه را فروخته و تسلیم مشتری نماید و مال مرهونه قبل از حصول اجازه رهن دهنده نزد مشتری از بین رود رهن دهنده در تضمین مشتری یا رهن گیرنده مختار میباشد.

مبحث دوم - آثار رهن حیازی به نسبت شخص ثالث

ماده ۱۷۹۶:

رهن حیازی به شخص ثالث حجت شده نمیتواند، مگر اینکه شی مرهونه به تصرف داین یا به

صورت کبسی چه دگروی ورکونکی له خوا دهگی په خرخولو وکیل شوی وی. همدارنگه رهن ورکونکی نه شی کولی چه بی دگروی ورکونکی د اجازی خخه، گرو شوی مال په ودیعت، اجاری، عاریت او په گروی ورکی. که یی دا کارونه وکړل گروی اخیستونکی تیری کونکی گنل کیږی او دهگی په سبب دگرو شوی مال د قیمت په ورکولو په هری اندازی چه وی ضامن گنل کیږی.

۱۷۹۵ ماده:

که گروی اخیستونکی بی دگروی ورکونکی د اجازی خخه گرو شوی مال خرخ کی او اخیستونکی ته یی تسلیم کی او گرو شوی مال دگرو ورکونکی د اجازی د حاصلولو ترمخه د اخیستونکی سره هلاک شی، نو گروی ورکونکی د اخیستونکی یا د گروی اخیستونکی په تضمین کبسی اختیار لری.

دوه یم مبحث - نسبت درپیم شخص ته د حیازی گروی آثار

۱۷۹۶ ماده:

حیازی گروی په بل چا حجت کیدای نه شی، مگر دا چه گرو شوی مال د پور ورکونکی په تصرف کبسی وی یا دا

موافقت رهن دهنده و رهن گیرنده، به تصرف شخص امین دیگری باشد.

ماده ۱۷۹۷:

عقد رهن، به داین رهن گیرنده حق میدهد تا مرهونه را حبس نموده، بدون اینکه حقوق قانونی شخص ثالث را اخلال نماید.

ماده ۱۷۹۸:

هرگاه شی مرهونه از تصرف داین بدون اراده یا بدون علم او خارج شود، میتواند مطابق به احکام حیات آنرا از نزد غیر، مجدداً به حیات خود برگرداند.

ماده ۱۷۹۹:

رهن حیازی برای داین رهن گیرنده حق میدهد تا حق خود را قبل از سایر داینین از ثمن شی مرهونه بدست آرد خواه داین دیگر عادی باشد یا از لحاظ ترتیب، داین متأخر.

ماده ۱۸۰۰:

داین رهن گیرنده میتواند تنفیذ حق خود را از مال مرهونه

چه د گروی ورکونکی او گروی اخیستونکی په موافقی د یوامین شخص په تصرف کبئی وی.

ماده ۱۷۹۷:

د گروی عقد پور ورکونکی گروی اخیستونکی ته دا حق ورکوی چه گروی شوی مال حبس کی بی له دی چه د بل چا قانونی حقوق اخلال کی.

ماده ۱۷۹۸:

که گرو شوی شی دگروی اخیستونکی د تصرف څخه بی د هغه د ارادی یا بی د هغه د علم څخه ووخی، کولی شی چه د حیات د حکمونو سره سم هغه د بل چا څخه بیرته پخپل حیات کبئی راوړی.

ماده ۱۷۹۹:

حیازی گروی پور ورکونکی گروی اخیستونکی ته حق ورکوی چه خپل حق د نورو پور ورکونکو څخه تر مخه دگر شوی شی دثمن څخه تر لاسه کی عام له دی چه بل پور ورکونکی عادی وی یا دترتیب له لحاظه وروستنی پور ورکونکی وی.

ماده ۱۸۰۰:

پور ورکونکی گروی اخیستونکی کولی شی د خپل حق تنفیذ د گرو

شوی مال خخه و غواری. که خه هم د هغی شی ملکیت د غیر پوری تعلق نیولی وی، په دی صورت کبسی بل شوک کولی شی چه پور ادا کی او خپل خان د پوروری په مقابل کبسی دهغه قایم مقام کی.

۱۸۰۱ ماده:

دحیازی گرووی خخه په اصلی حق علاوه، هغه ضروی مصرفونه چه دگرو شوی مال دساتنی دپاره شوی دی، دشی دعیب خخه پیدا شوی تعویض، دپور د عقد مصرفونه، دحیازی گرووی د عقد مصرفونه، قید او دهغی تنفیذ، او قانونی یا موافقه شوی تعویضونه چه دعیب د ادا کولو د وروسته والی خخه پیدا شوی ورکول کیږی.

مطالبه نماید، گرچه ملکیت آن شی به غیبیر تعلق گرفته باشد، درین صورت ثالث میتواند دین را تأدیه نموده، خود را در برابر مدیون قایم مقام او قرار دهد.

ماده ۱۸۰۱:

از رهن حیازی علاوه بر اصل حق، مصارف ضروری که جهت حفاظت مال مرهونه بعمل آمده، تعویض ضرر ناشی از عیب شی، مصارف عقد دین با مصارف عقد حیازی قید و تنفیذ آن، تعویضات قانونی یا موافقه ناشی از تأخیر تأدیه دین، پرداخته میشود.

دوه یم قسمت

دحیازی گرووی د مودی تیریدل

۱۸۰۲ ماده:

گرووی دتضمین شوی پور په تېریدو سره تېرېږی، اودهغی سبب د زائله کېدو سره چه پور پری تیر شوی گرووی عودت کوی. دهغه بڼه نیت د خاوندانو حقوق چه دحق د مودی د تېریدو او بیرته عودت په اوږدو کبسی کسب شوی، نه اخلاپری.

قسمت دوم

انقضای رهن حیازی

ماده ۱۸۰۲:

رهن به انقضای دین تضمین شده منقضی گردیده و یا ازاله سببیکه دین به آن منقضی گردیده، رهن عودت می نماید. حقوق اشخاص صاحب حسن نیتیکه در خلال مدت انقضای حق وعودت آن کسب شده، اخلال نمیگردد.

ماده ۱۸۰۳:

د دی قانون (۱۸۰۲) مادی په درج شوو حالونو علاوه حیازی گرووی دیوه راتلونکی سبب په موجودیدو تیریری:

ماده ۱۸۰۳:

علاوه از حالت مندرج ماده (۱۸۰۲) این قانون، رهن حیازی با موجود شدن یکی از اسباب آتی منقضی میگردد:

۱- که د حیازی گرووی حق او د ملکیت د حق سره دیوه شخص په تصرف کبسی یو خای شی.

۱- با اجتماع حق رهن حیازی و حق ملکیت در تصرف شخص واحد.

۲- که گرووی اخیستونکی پور ورکوونکی په صریح یا ضمنی توگه د گرووی د حق خخه انصراف وکی.

۲- با انصراف صریح یا ضمنی داین رهن گیرنده از حق رهن.

۳- د گرو کړی شوی شی په هلاکېدو.

۳- با از بین رفتن شی مرهونه.

ماده ۱۸۰۴:

حیازی گرووی د گرووی ورکوونکی او گرووی اخیستونکی په مینه نه باطیبری او د وارثانو سره پاتی کیری.

ماده ۱۸۰۴:

رهن حیازی به وفات رهن دهنده و رهن گیرنده باطل نگریده، نزد ورثه باقی می ماند.

ماده ۱۸۰۵:

که گرووی ورکوونکی مې شی د هغه وصی به د گرووی اخیستونکی په اجازی گرو کړه شوی شی خرخوی او د هغی خخه به د گرووی اخیستونکی پور ادا کوی. که گرووی ورکوونکی وصی نه وی ټاکلی پور ورکوونکی به د هغی محکمی خخه چه دمړی د اوسیدلو خای د هغی دواک په حوزی کبسی وجود لری، تقاضا کوی چه یو شوک

ماده ۱۸۰۵:

هرگاه رهن دهنده، وفات نماید، وصی او به اجازه رهن گیرنده شی مرهونه را فروخته از آن دین رهن گیرنده را می پردازد. در صورتیکه رهن دهنده وصی تعیین نکرده باشد، داین از محکمه ایکه محل اقامت متوفی در حوزه صلاحیت آن قرار دارد، تقاضا میکند تا شخصی را جهت

فروش مال مرهونه و تأدییه
دین از ثمن آن بحیث وصی
تعیین نماید.

ماده ۱۸۰۶:

هرگاه داین رهن گیرنده وفات
نماید و از مال مرهونه معلوماتی
در دست نبوده و در بین متروکه
نیز موجود نباشد، قیمت مال
مرهونه از متروکه بحیث
دین واجب التآدییه شناخته
میشود.

قسمت سوم

بعضی از انواع رهن حیازی

مبحث اول - رهن عقار

ماده ۱۸۰۷:

رهن حیازی عقاری بر شخص ثالث
حجت شمرده نمیشود، مگر اینکه
عقد رهن ثبت گردیده باشد، بر این
ثبت احکام خاص مربوط به قیود رهن
رسمی تطبیق میگردد.

ماده ۱۸۰۸:

داین رهن گیرنده میتواند، عقار را
برای رهن دهنده به اجاره دهد،
بدون اینکه این امر بر حقوق غیر
تاثیری وارد نماید و لازم است
قیمت اجاره در عقد رهن تصریح

دگرو کره شوی مال د خرخولو او د
هغی د ثمن خخه د پور د ادا کولو د
پاره د وصی په حیث وپاکی.

ماده ۱۸۰۶:

که گروی اخیستونکی پور ورکونکی
مړشی او دگرو کره شوی مال
معلومات په لاس کبسی نه وی او په
متروکی کبسی هم پیدا نه شی،
دمتروکی خخه دگرو کره شوی مال
قیمت د ادا کولو د واجب پور په حیث
گنیل کیږی.

درپیم قسمت

د حیازی گروی ځینی نوعی

لومړی مبحث - عقاری گروی

ماده ۱۸۰۷:

عقاری حیازی گروی په بل چا حجت
کیدای نه شی، مگر دا چه عقد ثبت
شوی وی، نو په دی ثبت د رسمی
گروی د قیدونو پوری مربوط خاص
حکومونه تطبیق کیږی.

ماده ۱۸۰۸:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی
کولی شی چه عقار گروی ورکونکی
ته په اجاری ورکی بی له دی چه دا کار
دنورو په حقوق تاثیر وکی او لازم ده
چه داجاری قیمت دگروی په عقد کبسی

تصریح شی. که گروی د عقد خخه وروسته په هغی موافقه وشی نو لارمه ده چه موضوع د عقد د ثبت په حاشیی کبنی ورسوله شی.

ماده ۱۸۰۹:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی مکلف دی چه د عقار د بڼه ساتلو تعهد وکی او دهغی دساتنی دپاره ضرور مصرفونو ته اقدام وکی. همدارنگه مکلف دی چه محصول، مالیی او نور کلنی تکلیفونه چه لازم دی، ادا کی. پور ورکونکی کولی شی چه کوم شی یی مصرف کړی د عقار د حاصلاتو یا دهغی د ثمن خخه د قانون په حدودو کبنی وضع کی. پور ورکونکی هغه وخت د دی التزاماتو خخه معافیدلی شی چه د گروی د حق خخه انصراف وکی.

دوه یم مبحث - منقوله گروی

ماده ۱۸۱۰:

(۱) منقوله گروی هغه وخت په بل چا حجت کېدای شی چه د حيازت د نقلیدلو په خوا کبنی په داسی پانی کبنی ثبت شی چه ثابتنه نپتیه ولری. او باید چه په دی پانی کبنی په گروی باندی تضمین شوی پیسی او د گروی عین په تفصیل سره توضیح شی.

گردد. در صورتیکه بعد از عقد رهن به آن موافقه بعمل آید، لارم است موضوع در حاشیه ثبت عقد رسانیده شود.

ماده ۱۸۰۹:

داین رهن گیرنده مکلف است، صیانت عقار را تعهد نموده جهت حفاظت آن بمصارف ضروری اقدام نماید، همچنان مکلف است محصول و مالییه و تکالیف سالانه دیگری را که لازم است، تأدیه نماید. داین می تواند آنچه را مصرف نموده، از قیمت حاصلات عقار یا از ثمن آن در حدود قانون وضع نماید. داین وقتی از این تعهدات معاف شده می تواند که از حق رهن انصراف نماید.

مبحث دوم - رهن منقول

ماده ۱۸۱۰:

(۱) رهن منقول وقتی بر شخص ثالث حجت شده میتواند، که در پهلوی انتقال حيازت در ورق ثابت التاریخ ثبت گردد و در این ورقه باید مبلغ تضمین شده برهن و عین مرهونه به تفصیل توضیح گردد.

(۲) ثابتہ نپتہ د گروی اخیستونکی پور ورکونکی مرتبه تاکی.

۱۸۱۱ ماده:

که گروی اخیستونکی دبنه نیت خاوند وی، کولی شی چه پخپل حق په گرو کره شوی شی کبئی استناد وکی که څه هم گروی ورکونکی په گرو شوی شی کبئی دتصرف توان ونه لری. همدارنگه هر یو دبنه نیت خاوند کولی شی چه په داسی حق استناد وکی چه په گرو کره شوی شی یی کسب کړی دی که څه هم دا حق د گروی دبنپتی څخه وروسته وی.

۱۸۱۲ ماده:

(۱) که گرو کره شوی شی د هلاکیدو، نقص یا د قیمت د کبسته کیدو سره مخامخ وی په داسی توگه چه د پور ورکونکی د حق د تضمین د نه پوره کېدو ویره ورسره محققه وی او گروی ورکونکی هم دهغی مبادلہ په یو بل شی چه هغی قایم مقام وگرځی ونه کی، پور ورکونکی یا گروی ورکونکی کولی شی چه د محکمی څخه د مزایدی په ډول یا په بازار کبئی په موجود نرخ دهغی دخرڅولو غوښتنه وکی.

(۲) که محکمه د خرڅولو اجازه وکړه

(۲) تاریخ ثابت، مرتبه داین رهن گیرنده را تعیین می نماید.

ماده ۱۸۱۱:

هرگاه رهن گیرنده صاحب حسن نیت باشد، می تواند بحق خود در مرهونه استناد نماید، گرچه رهن دهنده قادر به تصرف در مرهونه نباشد، از جانب دیگر هر شخص صاحب حسن نیت، میتواند به حق استناد نماید که بر شی مرهونه کسب نموده، گرچه این حق بعد از تاریخ رهن باشد.

ماده ۱۸۱۲:

(۱) هرگاه شی مرهونه بخطر از بین رفتن یا نقص یا تنزیل قیمت مواجه باشد، طوریکه خوف عدم تکافوی آن برای تضمین حق داین محقق گردد و رهن دهنده هم مبادلہ آنرا با شی دیگر که قایم مقام آن گردد مطالبه ننماید، داین یا رهن دهنده میتواند از محکمه اجازه بیع آنرا بصورت مزایده علنی یا بنرخ موجود بازار، تقاضا نماید.

(۲) در حال اجازه بیع، محکمه

راجع به ودیعت گذاشتن ثمن نیز امر می نماید. در این صورت حق داین از شی به ثمن آن انتقال می یابد.

ماده ۱۸۱۳:

هرگاه فرصت مناسبی برای فروش شی مال مرهونه میسر گردیده و بیع با مفاد قابل وصف امکان پذیر باشد، رهن دهنده میتواند از محکمه اجازه فروش رهن را مطالبه نماید، گرچه موعد تأدیه دین نرسیده باشد. محکمه در حال اجازه، شروط بیع را معین نموده در مورد به ودیعت گذاشتن ثمن امر می نماید.

ماده ۱۸۱۴:

هرگاه داین رهن گیرنده به حق خود رسیده نتواند، حق دارد از محکمه فروش مرهونه را بصورت مزایده علنی یا بنرخ موجود بازار، مطالبه کند.

ماده ۱۸۱۵:

داین رهن گیرنده، میتواند در برابر دین خود تملیک مرهونه را از محکمه مطالبه نماید، مشروط بر اینکه تملیک در

نو محکمه به دثمن د ودیعت اینسودلو په باره کښی هم امر کوی. په دی صورت کښی د پورورکونکی حق د شی څخه دهغی ثمن ته نقلیږی.

ماده ۱۸۱۳:

که دگرو کړه شوی مال دخرڅولو دپاره مناسب فرصت پیدا شو او دصفت وړگتې سره خرڅول ممکن شو. نو گروي ورکونکی کولی شی چه دمحکمې څخه دگروي دخرڅولو اجازه وغواړی، که څه هم د اداء کولو موده نه وی پوره شوی، محکمه به داجازی په حالت کښی دبیعی شرطونه معلوموی او دثمن د ودیعت اینسودلو په باره کښی به امر کوی.

ماده ۱۸۱۴:

که گروي اخیستونکی پور ورکونکی خپل حق ته ونه شي رسیدلی، نو حق لري چې د محکمې څخه دگرو کړی شوي مال خرڅلاو دعلني مزایدې په توگه یا د بازار په موجوده نرخ غوښتنه وکړي.

ماده ۱۸۱۵:

گروي اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چه دخپل پور په بدل کښی دمحکمې څخه دگرو کړه شوی مال د تملیک غوښتنه وکي خو په دی شرط

مقابل قیمتیکه توسط اهل
خبره تعیین می گردد، صورت
گیرد.

ماده ۱۸۱۶:

احکام پیشبینی شده این فصل، در
حدودی قابل تطبیق است که با
قوانین تجارتی واحکام قوانین
مخصوص به رهن مال منقول،
متعارض واقع نگردد.

مبحث سوم - رهن دین

ماده ۱۸۱۷:

(۱) رهن دین در برابر مدیون
وقتی نافذ دانسته میشود که
این رهن بوی ابلاغ گردیده یا
مطابق احکام حواله، حق آنرا
قبول نماید.

(۲) رهن دین در مقابل غیر وقتی
نافذ شمرده میشود که سند
دین مرهونه در حیات رهن
گیرنده داخل شده باشد. مرتبه
رهن از تاریخ ابلاغ یا قبولی
محاسبه میگردد.

ماده ۱۸۱۸:

(۱) دینیکه قابلیت حواله یا
حجز را نداشته باشد، رهن آن
جواز ندارد.

چی دتملیک د داسی قیمت په بدل
کښی صورت ومومی چه دپوهانو له
خوا تاكل کیري.

ماده ۱۸۱۶:

د دی فصل درج شوی حکمونه په هغی
حدودو کښی د تطبیق وړ دی چه د
تجارتی قوانینو او د منقول مال د
گرو پوری د خاصو قوانینو متعارض
واقع نه شی.

درپیم مبحث - د پور گرو

ماده ۱۸۱۷:

(۱) د پور گرو د پور وړی په مقابل
کښی هغه وخت نافذه گڼل کیري چه د
دی گرو څخه ورته خبرتیا ورکړی شوی
وی، یا د حوالی د حکمونو سره سم یې
د هغه حق قبول کړی وی.

(۲) دپورگرو دبل چا په حق کښی
هغه وخت نافذه گڼل کیري چه چه دگرو
کړه شوی پور سند دگرو اخیستونکی
په حیات کښی داخل شوی وی.
دگرو مرتبه دخبرتیا د نېټې څخه یا
دقبلولو د نېټې څخه محاسبه کیري.

ماده ۱۸۱۸:

(۱) کوم پور چه د حوالی یا حجز
قابلیت ونه لری، گرو یی جواز
نه لری.

(۲) رهن اسناد رسمی به طریقه خاصی که قانون بمنظور حواله این اسناد تنظیم نموده، صورت میگیرد. مشروط بر اینکه تذکر یابد که حواله به طریقه رهن صورت گرفته است. در این حال رهن بدون ضرورت اعلان خاتمه می یابد.

ماده ۱۸۱۹:

داین رهن گیرنده، می تواند برتعویضات موافقه شده که از دین مرهونه مستحق گردیده و آنچه بعد از رهن مستحق آن می گردد، تسلط یابد. همچنان می تواند بر تمام استحقاق های دورانی دین تسلط یابد. مشروط بر اینکه بر آنچه تسلط می یابد، اولاً از مصارف ثانیاً از تعویضات و ثالثاً از اصل دین تضمین شده به رهن کسر گردد. تمام این مراتب وقتی رعایت میشود که به خلاف آن موافقه صورت نگرفته باشد.

ماده ۱۸۲۰:

داین رهن گیرنده بحفاظت دین مرهونه مکلف بوده، در صورتیکه بخواهد قسمتی از دین

(۲) د رسمی سندونو گروی په هغی خاصی طریقی سره چه قانون ددی سندونو د حوالی په منظور تنظیم کړی، صورت مومی. خو په دی شرط چه ذکر کړی شی چه حوالی دگروی په طریقی صورت موندلی دی. په دی حالت کښی گروی بی د اعلان د ضرورت څخه پای ته رسیږی.

ماده ۱۸۱۹:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چه په موافقه شوو تعویضونو چه دگرو کړه شوی شی د پور څخه یی مستحق شوی او د هغه څه چه د گروی څخه وروسته یی مستحق شوی، تسلط پیدا کی. همدارنگه کولی شی چه د پور په ټولو دورانی استحقاقونو تسلط پیدا کی، خو په دی شرط چه په کوم شی تسلط پیدا کوی اول د مصروفونو، دوه یم دتعویضونو، دربیم په گروی سره اصلی تضمین شوی پور څخه کسر شی، د دی ټولو مرتبو څخه وخت مراعات کیږی چه دهغی په خلاف موافقه نه وی شوی.

ماده ۱۸۲۰:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی مکلف دی چه د گرو کړی شوی پور ساتنه وکی، که وغواړی چه د گرو کړه

مرهونه را بدون مداخله رهن دهنده در مقابل دین خود حصول نماید، لازم است تا آنرا با رعایت زمان و مکان معین تأدیه حصول نموده و از موضوع برهن دهنده اخطار دهد.

ماده ۱۸۲۱:

مدیون در دین مرهونه، میتواند در برابر دین رهن گیرنده بتمام وسایل تأدیه متعلق به صحت حق تضمین شده برهن استناد نماید. همچنان میتواند به وسایل تأدیه استناد نماید که در مقابل دین اصلی داشته باشد. تمام این حکم در حدودی تطبیق میگردد که مدیون در حالت حواله بمقابل حواله گیرنده به این تادیات، استناد کرده بتواند.

ماده ۱۸۲۲:

(۱) هرگاه دین مرهونه قبل از موعد دین تضمین شده برهن بسر رسد، مدیون نمیتواند دین را ایفاء نماید مگر برای رهن دهنده و رهن گیرنده یکجا و هریک از دو نفر می توانند از مدیون مطالبه نمایند، آنچه را تأدیه

شوی پور یوه برخه بی د گروی ورکونکی د مداخلی خخه د خپل پور په بدل کنبی حصول کی لزمه ده چه هغه د ټاکلی زمانی او ځای د مراعات کولو سره حصول کی اود موضوع خخه گروی ورکونکی ته خبرتیا ورکی.

ماده ۱۸۲۱:

په گرو کړه شوی پور کنبی پور وړی کولی شی د گروی اخیستونکی پور ورکونکی په مقابل کنبی د ادا کولو په ټولو وسیلو چه د تضمین شوی حق د صحت پوری تعلق لری استناد وکی. همدارنگه کولی شی چه د ادا کولو په هغو وسیلو استناد وکی چه د اصلی پور ورکونکی په مقابل کنبی یی لری. ټول دا حکم په هغی حدودو کنبی تطبیقیرې چه پور وړی یی د حوالی په حالت کنبی د حوالی اخیستونکی په مقابل کنبی په دی تادیاتو استناد وکړی شی.

ماده ۱۸۲۲:

(۱) که گرو کړه شوی پور په گروی باندي د تضمین شوی پور دمودی درسیدو تر مخه آخر ته ورسیرې، پور وړی مکلف دی چه گروی ورکونکی او گروی اخیستونکی ته ئی یو ځای ادا کی. دادواړه کولی شی چه د پور وړی خخه غو بښتنه وکی چه

می نماید به ودیعت بگذارد. درینصورت حق رهن به آنچه به ودیعت گذاشته شده، انتقال مینماید.

(۲) رهن دهنده و رهن گیرنده مکلفند آنچه را مدیون تأدیه نموده، بوجهیکه برای رهن دهنده مفیدتر بوده و برای داین رهن گیرنده از آن ضرری عاید نباشد، معاونت نماید.

ماده ۱۸۲۳:

هرگاه دین مرهونه و دین تضمین شده برهن، هر دو مستحق تأدیه گردد، در این صورت اگر داین رهن گیرنده حق خود را کاملاً نگرفته باشد، میتواند آنچه را مستحق میگردد، از دین مرهونه قبض نماید یا اینکه بیع این دین را مطالبه یا آنرا مطابق حکم ماده (۱۸۱۵) این قانون تملك نماید.

مبحث چهارم - رهن عاریت

ماده ۱۸۲۴:

مدیون میتواند مال غیر را به عاریت گرفته و به اجازه او آنرا

هغه څه اداء کوی هغه دی په ودیعت کښیږدی، په دی صورت کښی دگرووی حق په ودیعت ایښودل شوی مال ته نقلیږی.

(۲) گرووی ورکوونکی او گرووی اخیستونکی مکلف دی کوم شی چی پوروی ادا کړی په هغی کښی په داسی ترتیب مرسته وکی چی دگرووی ورکوونکی دپاره ډیر گټور وی او پور ورکوونکی گرووی اخیستونکی ته ورڅخه ضررونه رسیږی.

ماده ۱۸۲۳:

که گرو کړه شوی پور او په گرووی باندي تضمین کړه شوی پور، دواړه دادا کولو مستحق وگرځی، په دی صورت کښی که گرووی اخیستونکی پور ورکوونکی خپل حق پوره نه وی اخیستی کولی شی چی دکوم شی مستحق کیږی د گرو کړه شوی پور څخه قبض کی یادا چی ددی پور دخرڅولو غوښتنه وکی اویایې ددی قانون د(۱۸۱۵) مادی ددرج شوی حکم سره سم تملك کی.

څلورم مبحث - د عاریت گرووی

ماده ۱۸۲۴:

پور وړی کولی شی چی دبل چا مال په عاریت واخلي او د هغه په اجازی یی

برهن بدهد. در صورتیکه اجازة عاريت دهنده مطلق و بدون قيد باشد، مدیون میتواند آنرا بهر اندازه و به هر جنسی که خواسته باشد همچنان برای هر شخص در هر جهتی که اراده کند، برهن بدهد.

ماده ۱۸۲۵:

هرگاه عاريت دهنده اجازة شی را به اندازه یا جنس یا شخص یا جهت معین مقید سازد، عاريت گیرنده نمیتواند از آن مخالفت نماید. مگر اینکه در مخالفت نفع عاريت دهنده باشد.

ماده ۱۸۲۶:

هرگاه عاريت گیرنده مال عاريت دهنده را به اجازة وی مطابق شروطی که گذاشته است برهن بدهد، عاريت دهنده نمیتواند بعد از تسلیم آن برهن گیرنده از آن انصراف نماید و رهن گیرنده میتواند آنرا الی زمان ادای دین نزد خود نگهدارد.

ماده ۱۸۲۷:

هرگاه عاريت مقید به مدت

په گروی ورکی. که د عاريت ورکونکی اجازة مطلقه او بی له قیده وی پور وپی کولی شی چي هغه په هری اندازهی او هر جنس چي یی و غواپی او همدارنگه د هر چا دپاره په هر خای کینی چي اراده وکی په گروی ورکی.

ماده ۱۸۲۵:

که عاريت ورکونکی د شی اندازه یا جنس یا شخص یا تکلی خای په اجازی کینی مقید کی، عاريت اخیستونکی نه شی کولی چي د هغی خخه مخالفت وکی، مگر داچي په مخالفت کینی د عاريت ورکونکی گته وی.

ماده ۱۸۲۶:

که عاريت اخیستونکی د عاريت ورکونکی مال د هغه په اجازی د هغی شرطونو سره سم چي ئی ایبسی دی په گروی ورکی، نو عاريت ورکونکی نه شی کولی وروسته له دی چي مال گروی اخیستونکی ته تسلیم شی، د هغی خخه انصراف وکی او گروی اخیستونکی کولی شی چي هغه د پور داداء کولو تروخته د خان سره وساتی.

ماده ۱۸۲۷:

که عاريت د تکلی مودي پوري

معين باشد، عاريت دهنده رهن نيميتواند قبل از سپري شدن مدت تعيين شده، انفكاك رهن و تسليمي عاريت را براي خود مطالبه نمايد. در صورت عدم مقيد بودن بمدت و همچنان بعد از سپري شدن مدت، مي تواند اينگونه مطالبه رابه عمل آرد.

ماده ۱۸۲۸:

هرگاه عاريت دهنده انفكاك رهن را مطالبه و دين را به رهن گيرنده تادييه نمايد. در صورتيكه دين به اندازه قيمت رهن باشد، رهن گيرنده به قبول مجبور گردانيده ميشود. در اينصورت عاريت دهنده به عاريت گيرنده، رجوع مينمايد. اگر قيمت شي مرهونه از دين کمتر باشد، رهن گيرنده به تسليمي رهن مجبور گردانيده نميشود، اگر آنچه كه پرداخته شده از قيمت رهن بيشتر باشد، عاريت دهنده به مقدار ما زاد قيمت مال مرهونه متبرع شناخته شده آنرا از عاريت گيرنده، مطالبه کرده نيميتواند.

مقيدوي نو د گروي دپاره عاريت وركوونكي نه شي كولي چي د تاكلي مودي د تيرپدو تر مخه د گروي انفكاك او د خپل خان دپاره د عاريت تسليمول وغواړي. كه د عاريت موده نه وه مقيده يا د تاكلي مودي د تيريدو وروسته، عاريت وركوونكي كولي شي چي دارنگه غوښتنه وكي.

ماده ۱۸۲۸:

كه عاريت وركوونكي د گروي د انفكاك غوښتنه وكي او گروي اخيستونكي ته پور وركي، نو كه پور د گروي د قيمت په اندازه وي، گروي اخيستونكي په قبلولو مجبوره كولي شي، په دي صورت كښي په عاريت وركوونكي په عاريت اخيستونكي رجوع كوي، كه د گرو كره شوي مال قيمت د پور څخه كم وي، نو گروي اخيستونكي د گروي په تسليمولو مجبوره كولي نه شي. او كه هغه څه چې عاريت وركوونكي ادا كړي دگروي د قيمت څخه زيات وي، نو عاريت وركوونكي د گرو شوي مال د زياتي اندازه قيمت په ادا كولو كښي تبرع كوونكي گڼل كيږي او د عاريت اخيستونكي څخه يي غوښتنه نه شي كولي.

۱۸۲۹ ماده:

که دگروي عاريت اخیستونکی دافلاس په حالت کښی مړشی، نو گرو کړه شوی مال دگروي اخیستونکی په تصرف کښی حبس پاتی کیږی، بی دعاريت ورکونکی د اجازی څخه نه شی خرڅول کېدای.

ماده ۱۸۲۹:

هرگاه عاريت گیرنده رهن در حالت افلاس وفات نماید مال مرهونه در تصرف رهن گیرنده حبس باقیمانده، بدون اجازه عاريت دهنده فروخته شده نمی تواند.

۱۸۳۰ ماده:

که عاريت ورکونکی دپورورتیا په حالت کښی مړشی، عاريت اخیستونکی گروي ورکونکی ته امر کیږی چي پور ادا اوگروي خلاصه کی، که هغه دپور ادا کولو څخه عاجزه وو نو په گروي ورکړه شوی مال دگروي اخیستونکی سره پخپل حال پاتی کیږی، دعاريت ورکونکی وارشان کولی شی چي پور ادا اوگرو کړه شوی مال خلاص کی.

ماده ۱۸۳۰:

هرگاه عاريت دهنده در حال مديونيت وفات نماید، به عاريت گیرنده رهن دهنده امر میشود تا دين خود را تاديه نموده رهن را خلاص نماید. در صورت عجز وی مال مرهونه نزد رهن گیرنده بحال خود باقیمانده، ورثه عاريت دهنده میتواند دين را تاديه و مال مرهونه را خلاص نماید.

۱۸۳۱ ماده:

په هغی مواردو کښی چي د عاريت د گروي پورتنی حکمونه د حيازی گروي د حکمونو معارض واقع نه شی نو د حيازی گروي خاص حکمونه د عاريت په گروي تطبیقېږی.

ماده ۱۸۳۱:

در مواردیکه احکام فوق رهن عاريت با احکام رهن حيازی معارض واقع نگردد، احکام خاص رهن حيازی بر رهن عاريت تطبيق میگردد.

څلورم فصل
رسمي گروهی

فصل چهارم
رهن رسمي

لومړی قسمت
د رسمي گروهی انشاء

قسمت اول
انشاء رهن رسمي

ماده ۱۸۳۲:

رسمي عقد هغه دی چي د هغی په سبب پور ورکونکی عینی حق په هغی عقار کښی کسب کوی چي د پور د ادا کولو دپاره تخصیص شوی او د هغی په مقتضاء په ټولو عادی پور ورکونکو او د ټیټو مرتبو په پور ورکونکو د وړاندی والی حق لری او خپل پور د ذکر شوی عقار څخه په هر لاس کی چي وی حاصلولی شی.

ماده ۱۸۳۲:

رهن رسمي، عقدیست که به سبب آن داین حق عینی را بر عقاریکه برای ایفاء دین تخصیص یافته، کسب می نماید و به مقتضای آن بر سایر داینین عادی و داینین پائین مرتبه از خود حق تقدم را داشته و دین خود را از عقار مذکور بهر دستی که باشد حصول نموده می تواند.

ماده ۱۸۳۳:

(۱) د رسمي گروهی عقد نه شی منعقد کیدلی مگر په داسی رسمي پانی کی چي د مربوطو مقامونو په نزد پوره شوی وی.

ماده ۱۸۳۳:

(۱) رهن رسمي منعقد شده نمی تواند، مگر به ورقه رسمي که نزد مقامات مربوط تکمیل شده باشد.

(۲) د رسمي گرو مصرفونه د گروهی

ورکونکی په غاړه دی مگر داچي د هغی په خلاف موافقه شوی وي.

(۲) مصارف رهن رسمي بدوش رهن

دهنده میباشد، مگر اینکه به خلاف آن موافقه بعمل آید.

ماده ۱۸۳۴:

په رسمي گروهی کی پور وړی یا هغه څوک چي د پور وړی په گټه څه شی په گروهی ورکی گروهی

ماده ۱۸۳۴:

در رهن رسمي شخص مدیون یا شخص دیگری که به نفع مدیون چیزی را به رهن بدهد، رهن

ورکونکی کېدای نه شی.

دهنده شده میتواند.

ماده ۱۸۳۵:

ګرووی ورکونکی باید چې د ګرو کړه شوی عقار مالک وی او په هغی کښی د تصرف اهلیت ولری.

ماده ۱۸۳۵:

رهن دهنده باید مالک عقار مرهونه بوده، اهلیت تصرف را در آن داشته باشد.

ماده ۱۸۳۶:

که ګرووی ورکونکی د عقار مالک نه وی نو په رسمی پانی کښی بی د مالک د اجازی صحت نه لری.

ماده ۱۸۳۶:

هرگاه رهن دهنده مالک عقار نباشد، رهن وی بدون اجازه مالک آن در ورقه رسمی صحت ندارد.

ماده ۱۸۳۷:

د هغی عقار ګرووی چې په راتلونکی وخت کښی موجودیږی باطله ده.

ماده ۱۸۳۷:

رهن عقاریکه در آینده بوجود می آید باطل دانسته میشود.

ماده ۱۸۳۸:

که د عقار ګرووی د داسی مالک له خوا صادره شوی وی چې د ملکیت سند یی باطل، فسخ، لغو، زایل یا په بل کوم سبب بی اعتباره شوی وی نو ګرووی د ګرووی اخیستونکی پور ورکونکی په ګټه پاتی کیږی خو په دی شرط چې د ګرووی د عقد د تړون په وخت کښی پور ورکونکی د ښه نیت لرونکی وی.

ماده ۱۸۳۸:

هرگاه رهن از طرف مالک صادر شده باشد که سند ملکیت او باطل، فسخ، لغو، زایل یا به سبب دیگر بی اعتبار گردد، رهن به منفعت داین رهن گیرنده باقی می ماند. مشروط بر اینکه حین انعقاد عقد رهن، داین دارای حسن نیت باشد.

ماده ۱۸۳۹:

د رسمی ګرووی بی له عقاره په بل شی نه شی واقع کېدلی، مگر داچي قانون د هغی په خلاف صراحت ولری.

ماده ۱۸۳۹:

رهن رسمی بغیر از عقار در چیز دیگری واقع شده نمیتواند، مگر اینکه قانون به خلاف آن تصریح نموده باشد.

ماده ۱۸۴۰:

(۱) گرو کړه شوی عقار باید په داسی ډول وی چي د عرف له لحاظه د هغی خرڅول په علنی مزایدی صحیح وی.

ماده ۱۸۴۰:

(۱) عقار مرهونه باید طوری باشد که از لحاظ عرف بیع آن به مزایده علنی صحیح باشد.

ماده ۱۸۴۱:

گرو د گرو کړه شوی عقار هغی ملحقاتو ته شامله ده چی عقار گنیل کیري خصوصاً د اوبو کولو حقوق او د تأسیساتو هغه تزئینات چي مالک ته گټه رسوی، مگر داچي موافقه بل رنگه شوی وی.

ماده ۱۸۴۱:

رهن شامل آن ملحقات عقار مرهونه میباشد که عقار شمرده شود، خصوصاً حقوق آبیاری تزئینات، تأسیساتیکه برای مالک منفعت میرساند. مگر اینکه موافقت طوری دیگر صورت گرفته باشد.

ماده ۱۸۴۲:

که د ملکیت د نرخ په باره کښی د خیرتیا پانه ثبت شی نو د پانی د ثبتیدو د نبتی څخه وروسته د عقار حاصلات او عایدات د عقار پوری یوځای کیري او د هغی په توزیع کولو کښی هغه حکمونه مراعات کیري چي د عقار د ثمن په توزیع کولو کښی مراعات کیري.

ماده ۱۸۴۲:

هرگاه ورقهٔ ابلاغ راجع به نرخ ملکیت به ثبت برسد، حاصلات و عواید عقار از تاریخ ثبت ورقه به بعد، بعقار ملحق گردیده و در توزیع آن احکامی رعایت می گردد که در توزیع ثمن عقار مرعی می باشد.

ماده ۱۸۴۳:

کومه گرو چي په شریک عقار کښی د مالکینو له خوا صادره شوی صحیح

ماده ۱۸۴۳:

رهنيکه در عقار مشاع از طرف تمام مالکين صادر گردیده صحیح

ده. که وروسته د عقار په ویشلو یا د هغی په خرڅولو د ویشلو د نه امکان په صورت کښی، هره نتیجه مرتبه شی د گروې په صحت تأثیر نه لری.

ماده ۱۸۴۴:

که یو شریک په عقار کښی خپله حصه یا د هغی یو ټاکلی جزء په گروې ورکی او د ویشلو په وخت کی نور اعیان هغه ته ورسیری، نو ذکر شوی گروې د هغی عقار د قیمت په حدودو کښی چي اصلاً په گروې ورکړ شوی دی اعیانو ته نقلیږی. ذکر شوی اندازه د مربوطی اداری له خوا ټاکل کیږی. پور ورکوونکی مکلف دی د ویشلو د ثبت د نېټې څخه د شپیتو ورځو په اوږدو کښی د نوی قید پوری مربوطو اجراآتو ته اقدام وکی او په هغی کښی هغه اندازه چي گروې ورته انتقال کړی بیان کی.

ماده ۱۸۴۵:

گروې د شرط پوری د معلق پور یا د احتمالی پور د تضمین دپاره صورت موندلی شی، خو په دی شرط چي د گروې په عقد کښی د تضمین شوی پیسو اندازه وټاکل شی.

می باشد و هر نتیجه ایکه در مابعد برتقسیم عقار یا بر بیع آن در صورت عدم امکان تقسیم آن مرتب گردد، برصحت رهن تأثیر ندارد.

ماده ۱۸۴۴:

هرگاه یکی از شرکاء حصه خود را در عقار یا جزء معین آنرا برهن بگذارد و بعداً اعیان دیگری هنگام تقسیم به وی برسد، رهن مذکور در حدود معادل قیمت عقاریکه اصلاً برهن گذاشته شده، به این اعیان انتقال مینماید. مقدار مذکور از طرف اداره تعیین میگردد. داین مکلف است در خلال شصت روز از تاریخ ثبت، تقسیم به اجراآت مربوط به قید جدید اقدام و در آن مقداریکه رهن به آن انتقال نموده، بیان نماید.

ماده ۱۸۴۵:

رهن برای تضمین دین معلق بشرط یا دین احتمالی مرتب شده میتواند، مشروط بر اینکه در عقد رهن مبلغ دین تضمین شده تعیین گردد.

ماده ۱۸۴۶:

تر کوم وخته پوری چي قانون یا موافقه بل رنگه تصریح ونه کی د گرو کره شوی عقار یا عقارونو هر جزء د ټول پور ضامن دی او د پور هر جزء د ټول گرو کره شوی عقار یا عقارونو په وسیلي تضمین شوی گنل کیږی.

ماده ۱۸۴۶:

تا زمانیکه قانون یا موافقه طور دیگرې تصریح نکند، هر جزء از عقار یا عقارات مرهونه، ضامن تمامی دین و هر جزء از دین توسط تمامی عقار یا عقارات مرهونه، تضمین شده دانسته میشود.

ماده ۱۸۴۷:

گروې د تضمین شوی پور څخه نه منفصله کیږی په صحت او تېرېدو کېنې دهغی تابع گنل کیږی، مگر داچي قانون بل رنگه تصریح کړی وی.

ماده ۱۸۴۷:

رهن از دین تضمین شده منفصل نشده، در صحت و انقضای تابع آن شناخته میشود، مگر اینکه قانون طور دیگرې تصریح نماید.

ماده ۱۸۴۸:

که گروې ورکوونکی د پور وړې په غیر بل څوک وی پخپله د هغی پوری د خاصی تادیی په وجوهو د استناد په خوا کی کولی شی چي د کوم شی پور وړی د پور پوری متعلق د تادیی د وجوهو څخه لری په هغی هم استناد وکی د پور وړی څخه غیر د بل گروې ورکوونکی حق باقی پاتی کیږی که څه هم حق پور ورکوونکی ورڅخه تیر شی.

ماده ۱۸۴۸:

هرگاه رهن دهنده غیر شخص مدیون باشد، در پهلوی استناد به وجوه تادییه خاص، به خود او میتواند، آنچه مدیون از وجوه تادییه متعلق به دین دارد نیز استناد نماید، حق رهن دهنده غیر مدیون باقی میماند گرچه مدیون از آن تنازل نماید.

دوه یم قسمت
د رسمی گرووی آثار

لومړی مبحث - د عقد د دواړو خواوو
ترمنځ د رسمی گرووی آثار

لومړی فرعه

د رهن ورکوونکی په نسبت د رسمی
گرووی آثار

ماده ۱۸۴۹:

په گرو کپه شوی عقار کښی د
گرووی ورکوونکی تصرف د گرووی
اخیستونکی پور ورکوونکی په حق
کښی تأثیر نه لری.

ماده ۱۸۵۰:

گرووی ورکوونکی حق لری چي د گرو
کپه شوی عقار اداره کی او د هغی
عایدات ترهغی پوری قبض کی ترڅو
چي د عقار سره یو ځای وی.

ماده ۱۸۵۱:

کومه اجاره چي د گرووی ورکوونکی له
خوا منعقده شوی د پور ورکوونکی په
حق کی نافذه نه گڼل کیږی مگر داچي
نیته یی د ملکیت د ویستلو د خبرتیا
د پانی د ثبتیدو ترمنځه ثابت شی. په
هغی صورت کښی چي نیته یی نه وی
ثابته، اجاره د ښی اداری په حدودو
کښی نافذه گڼل کیږی.

قسمت دوم
آثار رهن رسمی

مبحث اول - آثار رهن رسمی بین
متعاقدين

فرع اول

آثار رهن رسمی به نسبت رهن
دهنده

ماده ۱۸۴۹:

تصرف رهن دهننده در
عقار مرهونه در حق
دایین رهن گیرنده تأثیر
ندارد.

ماده ۱۸۵۰:

رهن دهننده حق دارد عقار
مرهونه را اداره نموده عواید آنرا
تا زمان ملحق بودن بعقار
قبض نماید.

ماده ۱۸۵۱:

اجاره ایکه از طرف رهن دهنده
عقد شده، در حق داین نافذ
شمرده نمیشود، مگر اینکه تاریخ
آن قبل از ثبت ورقهٔ ابلاغ نزع
ملکیت ثابت باشد. در صورتیکه
تاریخ آن ثابت نباشد، اجازه در
حدود اعمال اداره حسنه، نافذ
شمرده میشود.

ماده ۱۸۵۲:

مجرائی په پیشکی اجوری چي موده یی د دری کلونو څخه زیاته نه وی همدارنگه په هغی حواله ورکول د گروهی اخیستونکی پور ورکونکی په حق کی نه نافذیږی مگر داچي نېټه یی د ملکیت دایستلو د خبرتیا د پانی څخه تر مخه ثابت نه وی. که ذکر شوی موده د دری کلونو څخه زیاته وی د هغی نافذیدل په دی پوری مشروط دی چي د گروهی د قید څخه تر مخه ثبت شوی وی دهغی په غیر ددی مادی د حکم د مراعات سره ذکر شوی موده تر دری کلونو پوری راکښته کیږی.

ماده ۱۸۵۲:

مجرائی به اجرت پیشکی که مدت آن از سه سال تجاوز نکند و همچنان حواله به آن در حق داین رهن گیرنده، نافذ نمی گردد. مگر اینکه تاریخ آن قبل از ثبت ورقة ابلاغ نزع ملکیت ثابت باشد، در صورتیکه مدت متذکره از سه سال متجاوز باشد، نفاذ آن مشروط بر آن است که قبل از قید رهن ثبت گردیده باشد، در غیر آن با رعایت حکم این ماده مدت مذکور الی سه سال تنزیل داده میشود.

ماده ۱۸۵۳:

گروهی ورکونکی مکلف دی چي د گروهی سلامتیا تضمین کی، گروهی اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چي د هر کار یا تقصیر په باره کښی د هغی په اثر بی تضمین لوی نقص پیدا کوی اعتراض وکی همدارنگه کولی شی چي د تحفظی وسیلو ته اقدام وکی او مصرف یی د گروهی ورکونکی څخه و غواړی.

ماده ۱۸۵۳:

رهن دهنده مکلف است، سلامت رهن را تضمین نماید. و داین رهن گیرنده میتواند در مورد هر عمل یا تقصیری که به اثر آن تضمین او نقص بزرگ می یابد، اعتراض نماید و همچنان میتواند به وسایل تحفظی اقدام نموده و مصارف آنرا از رهن دهنده مطالبه نماید.

ماده ۱۸۵۴:

که گروهی ورکونکی د خپلی خطا په اثر د گرو که شوی عقار د هلاکېدو یا نقصان سبب شی نو گروهی

ماده ۱۸۵۴:

هرگاه رهن دهنده به اثر خطاء خویش سبب از بین رفتن یا نقصان عقار مرهونه گردد، داین رهن

گيرنده مخير است که تأمين کافي از وی اخذ و يا حق خود را فوراً مطالبه نمايد .

ماده ۱۸۵۵:

هرگاه از بين رفتن عين مرهون ناشی از اسباب خارجي باشد و داین دوام دين را بدون تأمين قبول نه نمايد ، مدیون مخير است که تأمين کافي بپردازد يا دين را فوراً قبل از بسر رسيدن موعده آن ادا نمايد .

ماده ۱۸۵۶:

هرگاه در هر حال اعمالی واقع گردد که به اثر آن عقار مرهونه به از بين رفتن ، نقصان ، يا غير کافي شدن برای تضمين مواجهه شود ، داین ميتواند از محکمه مربوط امر توقف چنين اعمال و اتخاذ تدابيريکه مانع وقوع ضرر گردد ، مطالبه نمايد .

ماده ۱۸۵۷:

هرگاه عقار مرهونه مبنی بر هر سببی که باشد از بين رفته يا ناقص گردد ، رهن علی الترتیب به حقیکه به آن مرتب ميشود ، انتقال مييابد . مانند تعويض يا مبلغ تأمين ، يا ثمنی که

اخيستونکی پور ورکونکی اختيار لری چي د هغه خخه کافي تأمين اخلی او يا داچي خپل حق سمدستی غواړی .

ماده ۱۸۵۵:

که د گرو کره شوی عين هلاک د بهرنیو سببونو خخه پيداشوی وی او پور ورکونکی د پور دوام بی د تأمين خخه قبول نه کی ، نو پور وړی اختيار لری چي يا به کافي تأمين ورکوی او يا به پور سمدستی پخوا دمودي د رسيدو خخه اداء کوی .

ماده ۱۸۵۶:

که په ټولو حالونو کنبی داسی کارونه واقع شو چي د هغی په اثر گرو کره شوی عقار د هلاکېدو ، نقصان يا د تضمين دنه کافي والی سره مخامخ شی ، نو پور ورکونکی کولی شی د مربوطی محکمی خخه د داسی کارونو د متوقف کولو او دنورو داسی تدبيرونو د نيولو غوښتنه وکی چي د ضرر د واقع کېدو مانع شی .

ماده ۱۸۵۷:

که گرو کره شوی عقار په هر سبب چي وی هلاک يا ناقص شی نو گروی په ترتيب سره په هغی حق چي پری مرتب کيړی نقليږی لکه تعويض د تأمين پيسی ، يا د هغی ثمن په مقابل کنبی

مقابل استملاك او برای منافع عامه
تعيين ميگردد.

فرع دوم
آثار رهن به نسبت داین رهن
گیرنده

ماده ۱۸۵۸:

هرگاه رهن دهنده شخص دیگری
غیر مديون باشد، تنفيذ حکم تنها
برمال مرهونه او جواز دارد. رهن
دهنده حق ندارد که به تأديه تنها
مديون را مکلف نماید. مگر
اینکه موافقه طوری دیگر بعمل
آمده باشد.

ماده ۱۸۵۹:

داین بعد از ابلاغ مديون
راجع به تأديه دین، می تواند
حق خود را برعقار مرهونه
تنفيذ نموده و فروش آنرا مطابق
میعادیکه در قانون اصول
محاکمات مدنی تعیین گردیده
مطالبه نماید.

ماده ۱۸۶۰:

هرگاه رهن دهنده شخص
دیگری غیر مديون باشد،
میتواند با تخلیه عقار
مرهونه مطابق احکام مربوطه

چي د عامو بنیگنیو دپاره د ملکیت د
ایستلو دپاره ټاکل کیږی.

دوه یمه فرعه

د گروې اخیستونکی داین په نسبت د
گروې آثار

ماده ۱۸۵۸:

که گروې ور کوونکی د پور وړې څخه
غیر بل څوک وی نو د حکم تنفيذ
یواځې د هغه په گروې ورکړه شوی مال
جواز لری، گروې اخیستونکی حق نه
لری چي په ادا کولو یواځې پور وړې
مکلف کی، مگر داچې موافقه بل
رنگه شوی وی.

ماده ۱۸۵۹:

کله چي پور ورکوونکی د پور د ادا
کولو دپاره خبرتیا ورکی نو تر هغی
وروسته کولی شی چي خپل حق په گرو
کړه شوی عقار تنفيذ کی او د هغی
خرخولو د هغی مودی د ټاکلو سره سم
چي د مدنی محاکمو د اصول په قانون
کی ټاکل شوی غوښتنه وکی.

ماده ۱۸۶۰:

که گروې ورکوونکی د پور وړې په غیر
بل څوک وی کولی شی چي د گرو کړه
شوی عقار په تخلیه کولو سره د هغی
حکمونو سره سم چي حایز یی د گرو

به تخليه عقار مرهونه
اجراآتيرا که متوجه اوست، از
خود رفع نمايد.

ماده ۱۸۶۱:

(۱) هرگونه موافقه که حق
تملك عقار مرهونه را حين
عدم اداى دين در موعده آن به
مقابل ثمن معين هر اندازه
که باشد به دايين بدهد
يا حق فروش آنرا بدون
رعایت اجراآت مصرحه
قانون به وی اعطا کند، باطل
شناخته میشود. گرچه اين
موافقه بعد از رهن به عمل
آمده باشد.

(۲) هرگاه بعد از رسيدن موعده
تاديه دين يا قسط آن چنين موافقه
بعمل آيد که مديون از عقار
مرهونه در مقابل دين به دايين خود
تنازل نمايد، موافقه مذکور
جواز دارد.

فرع سوم

آثار رهن به نسبت شخص ثالث

ماده ۱۸۶۲:

رهن در حق شخص ثالث وقتى نافذ
مىگردد که شخص ثالث قبل از

کره شوی عقار په تخليه کولو کښی
متابعت کوی، د هغی اجراآتو څخه
ځان وژغوری چي ورته متوجه ده.

ماده ۱۸۶۱:

(۱) هرقسم موافقه چي د پور دنه ادا
کولو د هغی د ادا په موده کښی د یو
ټاکلی ثمن په بدل کښی په هری اندازی
چي وی د گرو کره شوی عقار د تملک
حق پور ورکونکی ته ورکوی یا دا چي
د هغی د خرڅولو حق بی له دی چي په
قانون کښی د تصریح شوو اجراآتو
رعایت په نظر کښی ونیول، پور
ورکونکی ته ورکول شی، باطل گڼل
کیري، که څه هم دا موافقه د گرو
وروسته شوی وی.

(۲) که د پور یا د قسط د ادا کولو د
مودي د پای ته رسيدو وروسته داسی
موافقه وشي چي پور وړی دی د پور په
بدل کښی د گرو کره شوی عقار څخه
خپل پور وړی ته تېر شی دا موافقه
جواز لری.

درېیمه فرعه

د بل چا په نسبت د گروى آثار

ماده ۱۸۶۲:

گروى د بل چا په حق کښی هغه وخت
نافذه گڼل کیري چي په عقار باندی د

اكتساب حق عيني برعقار رهن را عقد يا در حكم مثبت رهن قيد گردیده باشد.

ماده ۱۸۶۳:

استناد به مواد آتی در مقابل شخص ثالث صحيح نمی باشد:

۱- به تحويل حق تضمین شده بقید.

۲- به حق ناشی از قایم مقام شدن شخص به جای داین در این حق به حکم قانون یا موافقه.

۳- بتنازل از مرتبه قید به منفعت داین دیگر، مگر اینکه در حاشیه قید اصلی به آن تصریح شده باشد.

ماده ۱۸۶۴:

در اجراءات مربوط بقید، تجدید، محو ابقای محو و آثار مرتب برتمام اجراءات مذکور، احکام خاص ثبت اسناد املاک عقاری تطبیق میگردد.

ماده ۱۸۶۵:

مصارف قید، تجدید و محو آن بر ذمه رهن دهنده میباشد، مگر اینکه موافقه طور دیگری

عینی حق دکسبولو ترمخه گروی عقد شوی وی یا د گروی په ثابتوونکی حکم کبئی قید شوی وی.

ماده ۱۸۶۳:

د بل چا په مقابل کبئی په لاندنیو موادو استناد صحیح نه دی:

۱- په قید باندی د تضمین شوی حق په تحویلولو.

۲- په هغی حق چې شوک د قانون په حکم د پور ورکونکی په خای په دی حق کبئی قایم مقام شی.

۳- د بل پوروری په گتیه د قید د مرتبې خخه تېرېدل، مگر داچې د اصلی قید په حاشیه کی په هغی تصریح شوی وی.

ماده ۱۸۶۴:

د قید، نوی والی، محو، د محوپاتی کېدلو اجراءات اود ذکر شوو اجراءاتو باندی مرتب آثار د عقاری املاکو د سندونو د ثبت خاص حکمونه تطبیقېږی.

ماده ۱۸۶۵:

د قید نوی والی او د هغی د محو کولو مصرفونه د گروی ورکونکی په ذمه دی مگر داچې موافقه

بل رنگه شوی وی.

صورت گرفته باشد.

خلورمه فرعه

د وړاندې والی او ورسې والی حق

ماده ۱۸۶۶:

گروى اخیستونکى پور ورکوونکى به خپل حقوق د نورو عادی پور ورکوونکو څخه ترمخه د گرو کره شوی عقار د ثمن څخه او یا د هغه مال څخه چې د عقار قایم مقام د خپلی مرتبې په اساس اخلی.

ماده ۱۸۶۷:

د گروى مرتبه د هغی د قید له وخته محاسبه کیږی، که څه هم په گروى تضمین شوی پور د شرط پوری معلق وی یا مستقل او یا احتمالی پور وی.

ماده ۱۸۶۸:

د گروى په قید د عقد قید د قید مصرفونو او د هغی تضمیناتو چې د موافقی په اساس یی استحقاق پیدا شوی او ادا کولو یی وروسته والی کړی وی داخلېږی او یوچا ته د مزایدی د بیعی د اتکا کولو پوری پخپله د گروى په توزیع او مرتبه کنبی په ضمنی صورت شاملېږی.

ماده ۱۸۶۹:

گروى اخیستونکى پور ورکوونکى

فرع چهارم

حق تقدم و حق تتبع (تعقیب)

ماده ۱۸۶۶:

داین رهن گیرنده حقوق خود را قبل از داین عادی کاملاً از ثمن عقار مرهونه یا از مالیکه جانشین عقار گردیده است، حسب درجه هر يك بدست می آورند.

ماده ۱۸۶۷:

مرتبه رهن از تاریخ قید آن محاسبه میشود، گرچه دین تضمین شده برهن معلق به شرط یا دین مستقبل یا دین احتمالی باشد.

ماده ۱۸۶۸:

برقید رهن ادخال مصارف عقد، قید، تجدید و تعویضاتیکه بنا بر موافقه مستحق بوده و تأدیة آن به تأخیر افتیده باشد، داخل میگردد و تا تاریخ اتکای بیع، مزایده به شخص در توزیع و در مرتبه خود رهن بصورت ضمنی شامل میشود.

ماده ۱۸۶۹:

داین رهن گیرنده، میتواند از

مرتبہ رهن خود در حدود دين خود به منفعت داين ديگري كه بسر نفس عقار، رهن مقيد دارد، تـنـازل نمايد. درينصورت بمقابل دين داين ديگر به تمامي وجوه تأديه كه بمقابل داين اول جايز شناخته ميشود، استناد مي تواند. به استثنای آنچه كه به انقضای حق داين اول متعلق بوده، مشروط بر اينكه اين انقضاء بعد از تنازل از مرتبه باشد.

ماده ۱۸۷۰:

(۱) داين رهن گيرنده مي تواند وقتيكه موعد تأديه دين بسر رسيد، ملكيت عقار مـرـهـونه را از دست حايز آن خارج سازد، مگر اينكه حايز برضائيت خود دين را ادا يا عقار را از رهن خلاص يا از رهن صرف نظر نمايد.

(۲) هرشخصيكه ملكيت عقار مـرـهـونه بنا بر سببي از اسباب ملكيت يا حق عين ديگري بر آن قابل رهن باشد به وي انتقال نمايد، حايز عقار مـرـهـونه شناخته ميشود بدون اينكه از دين تضمين شده به رهن

كولى شي د خپلي هغى گروهى د مرتبى خخه د خپل پور په حدودو كنبى د بل پور وركوونكى په گته چې په همدى عقار، مقيده گروهى لرى تېر شى. په دى صورت كنبى دتأديى په ټولو وجوهو چې د لومړنى پوروركوونكى په مقابل كنبى يى حايز گنل كيږي، استناد كولى شى، د هغى شي په استثنى چې د لومړنى پور وركوونكى د حق د مودې د تېرېدو پورى متعلق وي، او پدى شرط چې د مودى دا تېرېدل د مرتبى د تېرېدو خخه وروسته وي.

ماده ۱۸۷۰:

(۱) گروهى اخيستونكى پور وركوونكى كولى شي كوم وخت چې د پور د ادا كولو موده را ورسېږي د گرو كړه شوى عقار ملكيت د هغى د حايز د لاسه وباسي، مگر دا چې حايز پخپله رضاً پور ادا يا عقار د گروهى خخه خلاص او يا د گروهى خخه صرف نظر وكى.

(۲) كه چاته د گرو كړه شوى عقار ملكيت د ملكيت د سببونو خخه په يوه سبب يا په هغى باندى د داسى عيني حق په لرلو چې د گروهى قابليت ولرى انتقال وكى، د گرو كړه شوى عقار حايز گنل كيږي بى له دى چې د گروهى دتضمين شوى پور خخه

شخصی مسوولیت ولری.

مسوولیت شخصی داشته باشد.

۱۸۷۱ ماده:

په گرووی باندی د تضمین شوی پور د مودی د رسیدو په وخت کنبی حایز کولی شی چې پور د هغی د ملحقاتو سره او د اجراآتو پوری د مربوطو مصرفونو سره د خبرتیا د نېتې څخه وروسته شخصاً ادا کی. د حایز دا حق د مزایدی د تحقق تر وخته پاتی کیږی. په دی صورت کنبی حایز کولی شی، ټول هغه څه چې یی ادا کړی دی د پور وړی څخه او یایی د گرو کړه شوی عقار د پخوانی مالک څخه وغواړی.

ماده ۱۸۷۱:

حایز میتواند هنگام رسیدن موعده دین تضمین شده به رهن آنرا با ملحقات آن و مصارف مربوط به اجراءات از تاریخ اخطار به بعد شخصاً بپردازد، این حق حایز تا زمان تحقق مزایده باقی می ماند. در اینصورت حایز میتواند تمام آنچه را پرداخته است از مدیون یا مالک سابقه عقار مرهونه مطالبه نماید.

۱۸۷۲ ماده:

حایز کولی شی چې د گرووی قید چې په کنبی د پور ورکونکی قایم مقام شوی وساتی او د ایجاب په وخت کی، یی نوی کی، مگر داچې ددی حایز د سند د ثبت په وخت کنبی کوم قیدونه چې موجود وو هغه محو شی.

ماده ۱۸۷۲:

حایز میتواند قید رهن را که در آن قایم مقام داین شده حفظ نموده و آنرا عندالایجاب تجدید نماید، مگر اینکه هنگام ثبت سند این حایز قیودیکه موجود بوده محو گردد.

۱۸۷۳ ماده:

که د گرو کړه شوی عقار د ملکیت په سبب د حایز په ذمی داسی بیسی وی چې سمدستی د ادا کولو حق ولری او د ټولو پور ورکونکو د پور د ادا کولو دپاره چې حقوق یی په عقار باندی قید شوی کفایت وکی، د ذکر شوو پور

ماده ۱۸۷۳:

هرگاه به سبب ملکیت عقار مرهونه بردمه حایز، مبلغی باشد که فوراً مستحق الادا بوده و برای تادیه دین تمام داینین که حقوق شان برعقار قید گوردیده کفایت نماید، هر یک از داینین مذکور

میتواند حایز را بپرداخت حق خویش مکلف نماید، مشروط براینکه سند ملکیت حایز ثبت شده باشد.

ماده ۱۸۷۴:

هرگاه دینیکه بر ذمه حایز است فی الحال غیر مستحق الادا باشد یا مقدار آن از دیون استحقاق دائنین کمتر باشد، دائنین میتوانند تأدیة آنچه را که بر ذمه حایز است، مطابق شروطیکه به آن تعهد نموده و در موعدیکه به پرداخت دین موافقه بعمل آمده، از وی مطالبه نماید.

ماده ۱۸۷۵:

هرگاه حایز آنچه را که بر ذمه وی است به دائنین تأدیه نماید، حق مطالبه محو قیودیرا که بر عقار است، کسب می نماید.

ماده ۱۸۷۶:

حایز می تواند بعد از ثبت سند ملکیت خود، عقار را از تمام رهنیکه قبل از ثبت سند وی قید گردیده، پاک نماید، وی می تواند این حق را هر وقتی که خواسته باشد استعمال نموده والی زمانیکه لست شروط

ورکونکو خخه هر یو حق لری چې حایز د خپل حق په ادا کولو مکلف کی خو په دی شرط چې د حایز د ملکیت سند ثبت شوی وی.

ماده ۱۸۷۴:

کوم پور چې د حایز په ذمی دی که سمدستی د ادا کولو مستحق نه وو او یایی اندازه د پور ورکونکو د پورونو د استحقاق خخه کمه وه پور ورکونکی کولی شی دهغه خه ادا کول چې د حایز په ذمی دی دهغی شرطونو سره سم ورباندی یی تعهد کړی او په هغی مودی کبنی چې د پور د ادا کولو موافقه پری شوی دهغه خخه وغواری.

ماده ۱۸۷۵:

که حایز هغه خه چې په ذمی باندی یی دی ادا کی، دهغی قیدونو دمحو کولو حق پیدا کوی چې په عقار باندی دی.

ماده ۱۸۷۶:

حایز کولی شی چې وروسته له دی چې د خپل ملکیت سند ثبت کی، عقار د ټولی هغی گروی خخه چې د هغه د سند د ثبتیدو تر مخه ثبت شوی پاک کی، حایز کولی شی هر وخت چې وغواری دا حق استعمال کی او ترخو

فروش به معرض اعلان گذاشته
میشود، حفظ نماید.

ماده ۱۸۷۷:

هرگاه حایز پاك کردن عقار را
اراده نماید، مکلف است برای
داینیکه حقوق شان مقید
است، اطلاعیه ئی را بمحل اقامت
شان بفرستد که متضمن
خلاصه سند ملکیت وی وتاریخ
ثبت آن و قیمت عقار ولسست
حقوقیکه قبل از ثبت سند وی
قید گردیده با اسماء اصحاب
حقوق باشد.

ماده ۱۸۷۸:

حایز مکلف است در اطلاعیه از
آمادگی خود برای تادیبه
دیون قید شده ایکه فی الحال
واجب التادیبه باشد، بدون در نظر
گرفتن میعاد استحقاق دیون
مذکور در حدود قیمت عقار
تذکر بعمل آرد.

ماده ۱۸۷۹:

به هریک از داینینی که حق وی
قید گردیده وهمچنان کفیلککه حق
مقید دارد، میتواند فروش عقاری را
که پاك کردن آن مطلوب است، در
خلال سی روز از تاریخ آخرین

چي د خرڅولو دلست شرطونه
اعلانیري هغه وساتي.

ماده ۱۸۷۷:

که حایز د عقار د پاکولو اراده وکی نو
مکلف دی چې هغه پور ورکونکو ته
چې حقوق یی قید دی د هغوی د
اوسیدنی خای ته خبرتیا ولیږي او دا
خبرتیا باید چې د هغه د ملکیت د
سند د خلاصی، د هغی د ثبت د نېټې،
د عقار د قیمت، د هغی حقوقو لست
چې د هغه د سند د ثبتېدو تر مخه قید
شوی او د حقوقو د خاوندانو د نومونو
متضمنه وی.

ماده ۱۸۷۸:

حایز مکلف دی چې په خبرتیا کی
دهغی قید شوو پورونو د ادا کولو
تیاری بنکاره کی چې سمدلاسه د ادا
کولو مستوجب دی، بی له دی چې د
ذکر شوو پورونو د استحقاق موده د
عقار د قیمت په حدودو کی په نظر
کښی ونیسی.

ماده ۱۸۷۹:

هر پور ورکونکی چې حق یی
قیدشوی، همدارنگه هغه کفیل چې
مقید حق لری، کولی شی د هغه عقار
د خرڅولو چې پاکول یی مطلوب د
وروستنی رسمی خبرتیا دنیټی څخه

اطلاعیه رسمی مطالبه نماید، مسافه راه در تعیین موعده رعایت میگردد.

ماده ۱۸۸۰:

مطالبه به اساس اطلاعیه ای که برای حایز و مال سابق فرستاده میشود و در آن مطالبه کننده یا وکیل قانونی وی امضاء می نماید، صورت میگیرد. مطالبه کننده مکلف است مبلغی را که برای مصارف فروش از طریق مزایده کفایت نماید، طور ودیعت در خزانه یا بانکی که محکمه تعیین نماید بگذارد. مطالبه کننده بعد از این از طلب خود صرف نظر نموده نمیتواند، مگر اینکه تمام دائنین که حقوق شان قید بوده و تمام کفیل ها به آن موافقت نمایند.

ماده ۱۸۸۱:

هرگاه فروش عقار مطالبه شود، تمام اجراءات مربوط به فروش اجباری رعایت می گردد و فروش بنابر مطالبه صاحب منفعت در تعجیل برای طالب یا حایز تمام میشود، شخصیکه به اجراءات مباشرت می نماید، مکلف است در اعلانات فروش مبلغی را که قیمت عقار تعیین گردیده تذکر دهد.

دبیرش ورخو په اوردو کښی، غوښتنه وکی، د مودې په ټاکلو کښی، د لازې د مسافې مراعات کيږی.

ماده ۱۸۸۰:

غوښتنه دهغی خبرتیا په اساس چې حایز او پخوانی مالک ته استول کيږی او په هغی کښی غوښتونکی یا دهغه قانونی وکیل امضاء کوی، صورت نیسی. غوښتونکی مکلف دی دومره پیسی چې د مزایدی د خرخولو د لازې د مصرفونو کفایت وکی په خزانی یا بانک کی چې محکمه یی ټاکي په ودیعت کيږدي. غوښتونکی تردی وروسته د خپلی غوښتنی نه شی تیریدلی، مگر دا چې ټول هغه پور ورکونکی چې حقوق یی قید شوی او ټول کفیلان ورباندی قناعت وکی.

ماده ۱۸۸۱:

که د عقار د خرخولو غوښتنه وشي د اجباري خرخولو پوري ټول مربوط اجراءات مراعات کيږي او بيه دهغه چا دغوښتنی په اساس ترسره کيږي چې په تلوار کښی د گټی خواند وی عام له دی چې غوښتونکی وی او که حایز، څوک چې اجراءات ترسره کوی مکلف دی چې د خرخولو په اعلانونو کښی هغه پیسی ذکر کی چې د عقار د قیمت دپاره ټاکل شوی وی.

ماده ۱۸۸۲:

د چا پوری چه مزایده تعلق نیسی مکلف دی د هغی ثمن په ادا کولو علاوه چې په مزایده کنبی ټاکل شوی دی، هغه مصرفونه چې پاک کول یی ایجابوی، د ملکیت د سند او د هغی د ثبتولو مصرفونه او د هغه حایز د اعلانونو مصرفونه چې ملکیت یی د لاسه وتلی هم ادا کی، مگر داچې خاص قانون بل رنگه تصریح کړی وی.

ماده ۱۸۸۲:

شخصیکه مزایده بر او خاتمه می یابد، مکلف است علاوه بر تأدیة ثمنیکه در مزایده تعیین گردیده مصارفیکه اجراءات پاک کردن ایجاب می نماید، مصارف سند ملکیت و ثبت آن و مصارف اعلانات حایزیرا که ملکیت از دستش خارج گردیده نیز تادیه نماید. مگر اینکه قانون خاص طور دیگری تصریح کرده باشد.

ماده ۱۸۸۳:

که د عقار خرخول د ټاکلی مودې په اوږدو کنبی او د مربوطو شرطونو سره سم ونه غوښتل شوی نو د عقار ملکیت په آخرنی صورت او دهری نوعی قید شوی حق څخه فارغ د حایز پوری تعلق نیسی. خو په دی شرط چې حایز هغه پیسی چې د عقار قیمت ټاکل شوی، سره د پور ورکونکو د حقوقو د ادا کولو په مراعات کولو د هغی څخه ورکی. یا ذکر شوی پیسی په خزانی یا بانک کنبی چې محکمه یی ټاکی کنبیردی.

ماده ۱۸۸۳:

هرگاه فروش عقار در خلال مدت معین و طبق شرایط مربوط مطالبه نشود، ملکیت عقار بصورت نهائی و فارغ از هر نوع حق قید شده، بحایز تعلق می گیرد. مشروط بر اینکه حایز مبلغی را که قیمت عقار تعیین شده، بارعایت مراتب داینین در تأدیة حقوق شان از آن برای آنها بدهد. یا مبلغ مذکور را در خزانه یا بانکی که محکمه تعیین نماید، طور ودیعت بگذارد.

ماده ۱۸۸۴:

د گرو کړه شوی عقار تخلیه د حایز له خوا د عریضی د وړاندی کولو سره د واک لرونکی محکمی مقام ته صورت مومی. په عریضی کنبی غوښتل کبیری

ماده ۱۸۸۴:

تخلیة عقار مرهونه با تقدیم عریضه از طرف حایز به مقام محکمه با صلاحیت صورت میگیرد. در عریضه رساندن

موضوع در حاشیه ثبت ورقهٔ ابلاغ به اخراج ملکیت مطالبه میشود. موضوع تخلیه در خلال پنج روز از تاریخ تقدیم عریضه جهت اتخاذ اجراءات مربوط بداین مباشر اطلاع داده میشود.

مادهٔ ۱۸۸۵:

هرگاه حایز تأدیة دیون قید شده یا پاک کردن عقار را از رهن یا انصراف از عقار را اختیار نه نماید، داین رهن گیرنده نمیتواند اجراءات اخراج ملکیت را مطابق احکام قانون اصول محاکمات مدنی در مقابل او اتخاذ نماید، مگر بعد از اینکه راجع به تأدیة دین مستحقه یا راجع به انصراف از عقار به مدیون اخطار نموده باشد.

مادهٔ ۱۸۸۶:

حایزیکه سند ملکیت وی به ثبت رسیده و در دعوی ایکه علیه مدیون به دین حکم گردیده طرف دعوی قرار نگرفته باشد، میتواند بطرق دفعیکه استناد مدیون به آن جواز دارد، استناد نماید. مشروط براینکه حکم به دین بعد از ثبت سند حایز باشد. همچنان او میتواند در هر حال به

چی د خبرتیا د پانی دثبت په حاشیې کښې دی د ملکیت د خارجیدلو موضوع ورسول شی. د تخلیې موضوع د عریضې د تقدیمولو د نیتې څخه د پنځو ورځو په اوږدو کښې د مربوطو اجراءاتو د نیولو د پاره مستقیم پور ورکوونکی ته خبرتیا ورکول کېږي.

ماده ۱۸۸۵:

که حایز د قید شوو پورونو ادا کول یا دگروې څخه د عقار پاکول یا د عقار څخه انصراف اختیار نه کی، گروې اخیستونکی پور ورکوونکی نه شی کولی د ملکیت د خارجیدلو اجراءات د مدنی محاکمو د اصول د قانون د حکم سره سم د هغه په مقابل کښې ونیسی. مگر ترهغی وروسته چې د مستحقه پور د ادا کولو په باره کښې یا د عقار څخه د انصراف په باره کښې پورورپی ته یې خبرتیا ورکړی وی.

ماده ۱۸۸۶:

د کوم حایز چی د ملکیت سند ثبت شوی وی په هغی دعوی کښې چې په پور وړی د پور حکم شوی، نه وی واقع شوی، کولی شی د هغی د فعې په طریقو چې د پورورپی استناد ورباندی جواز لری استناد وکی. همدارنگه حایز کولی شی په هر حال کښې په هغی دفعی استناد وکی چې

دفعی استناد نماید که مدیون نیز بعد از حکم به دین حق استناد را به آن داشته باشد.

مادہ ۱۸۸۷:

حایز میتواند در مزایده شامل گردد، مشروط بر اینکه مقدار ثمن تقدیم داشته او در مزایده از مقدار باقیمانده ذمت او از رهگذر ثمن عقاریکه برای فروش گذاشته شده، کمتر نباشد.

مادہ ۱۸۸۸:

هرگاه ملکیت عقار مرهونه از دست حایز خارج گردیده و بعداً مزایده بشخص وی تعلق بگیرد، حایز بموجب سند اصلی ملکیت مالک عقار شناخته میشود و در صورتی که ثمن نهائی مزایده را که به وی تعلق گرفته تادیه نموده یا در خزانه یا بانکی که محکمه تعیین نماید طور ودیعت بگذارد، عقار مذکور از تمام حقوق قید شده پاک می گردد.

مادہ ۱۸۸۹:

هرگاه مزایده به شخص دیگری غیر از حایز تعلق بگیرد، شخص مذکور می تواند بموجب حکم مزایده حق خود را از حایز بدست آرد.

پوروری هم په پور د حکم کولو څخه وروسته په هغی د استناد کولو حق درلود.

مادہ ۱۸۸۷:

حایز کولی شی چې په مزایدی کنبی شامل شی، خو په دی شرط چې په مزایدی کی د هغه وړاندی کره شوی ثمن د هغه د ذمی د پاتی اندازی څخه د هغه عقار د ثمن د درکه چې د خرڅولو دپاره ایښودل شوی کم نه وی.

مادہ ۱۸۸۸:

که د گرو شوی عقار ملکیت د حایز د لاسه ووزی او مزایده پخپله د هغه پوری تعلق ونیسی، نو حایز د ملکیت د اصلی سند په موجب د عقار مالک پیژندل کیږی. که دا مزایدی آخرنی ثمن چې د هغه پوری تعلق نیولی ادا کی یا په خزانی یا بانک کی چې محکمه یی ټاکی د ودیعت په توگه کنبیږدی، ذکر شوی عقار د ټولو قید شوو حقوقو څخه پاک کیږی.

مادہ ۱۸۸۹:

که مزایده د حایز څخه غیر بل چا پوری تعلق ونیسی ذکر شوی شخص کولی شی د مزایدی د حکم په موجب خپل حق د حایز څخه ترلاسه کی.

۱۸۹۰ مادہ:

۱۸۹۰ مادہ:

د کوم ثمن پوری چي مزایدی تعلق نیولی د هغو پور ورکونکو په حقوقو چي حقوق یی قید شوی زیات وی، دا زیاتوالی د حایز حق دی او گروی اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی چي خپل حقوق د حایز څخه وغواړی.

هرگاه ثمنیکه مزایده به آن تعلق گرفته، بر حقوق دائنیکه حقوق آنها قید گردیده زیادت نماید، این زیادت حق حایز بوده و دائنین رهن گیرنده، می توانند حقوق خود را از حایز مطالبه نمایند.

۱۸۹۱ مادہ:

۱۸۹۱ مادہ:

د ارتفاق حقوق او نور عینی حقوق چي د عقار د ملکیت د نقلیدو ترمخه حایز د هغی لرونکی وو، حایز ته بیرته عودت کوی.

حقوق ارتفاق و حقوق عینی دیگریکه حایز قبل از انتقال ملکیت عقار به وی دارا بوده به حایز عودت می نماید.

۱۸۹۲ مادہ:

۱۸۹۲ مادہ:

حایز مکلف دی د عقار عایدات د پور ادا کولو د خبرتیا د نېټې څخه یا د عقار څخه د انصراف د نېټې څخه رد کی. که ذکر شوی اجراءات تردری کلونو پوری ترک شی، نو د عایداتو د ردولو مکلفیت د نوی خبرتیا د نېټې څخه اعتبار لری.

حایز مکلف است عواید عقار را از تاریخ ابلاغ به تأدیة دین یا انصراف از عقار رد نماید. در صورتیکه اجراءات مربوط مدت سه سال ترک گردد، مکلفیت به رد عواید از تاریخ ابلاغ جدید اعتبار دارد.

۱۸۹۳ مادہ:

۱۸۹۳ مادہ:

(۱) حایز کولی شی د تضمین د دعوی د لاری په پخوانی مالک په هغی حدودو کښی مراجعه وکی چي خلف په هغه چا د مراجعی حق لرلو چي دهغه څخه یی معاوضی یا تبرع په صورت ملکیت کسب کړی.

(۱) حایز میتواند از طریق دعوی تضمین برمالک سابق در حدودی مراجعه نماید که خلف حق مراجعه را بر شخصیکه از وی بصورت معاوضه یا تبرع کسب ملکیت نموده، دارا باشد.

(۲) اگر حایز زاید از استحقاق که به اساس سند ملکیت به ذمه مدیون است تأدیه نماید و این تأدیه بنا بر هر سببی که باشد، می تواند به مدیون مراجعه نماید. در این صورت حایز قایم مقام دائینی می گردد که حقوق آنها را تأدیه نموده است.

ماده ۱۸۹۴:

حایز شخصاً از نقصانیکه به اثر خطاء وی بر عقار عاید گردد، در برابر دائین مسوول شناخته میشود.

قسمت سوم
انقضای رهن رسمی

ماده ۱۸۹۵:

(۱) رهن رسمی مانند رهن حیازی به انقضای دین تضمین شده منقضی گردیده و به اثر زوال سببیکه دین به آن منقضی گردیده، عودت می نماید.

(۲) عودت رهن، حقوقی را که اشخاص دارای حسن نیت در ظرف مدت انقضای حق و عودت آن از غیر کسب نموده اند، اخلاص نمی نماید.

(۲) که حایز د هغه استحقاق خُخه زیات چې د ملکیت د سند په اساس د پوروپي په ذمی دی ادا کی، او د ادا کول چې دهر سبب په اساس وی، کولی شی چې پوروپي ته مراجعه وکی. په دی صورت کښی حایز دهغو پور ورکوونکی قایم مقام کیږی چې د هغوی حقوق یی ادا کړی دی.

ماده ۱۸۹۴:

حایز پخپله د هغی نقصان چې د خطا په سبب یی عقار ته رسیدلی دپور ورکوونکو په مقابل کښی مسوول دی.

درېیم قسمت
د رسمی گرووی د مودې تېرېدل

ماده ۱۸۹۵:

(۱) رسمي گرووی لکه حیازی گرووی د تضمین شوی پور په تیریدو سره تیریري. او د هغه سبب د لیری کیدو په اثر چې پور په هغی تیر شوی بیرته عودت کوی.

(۲) د گرووی عودت د هغو اشخاصو حقوق چې د حق تیریدو د مودې په اوږدو کښی او د هغی د بیرته عودت په مودې کښی یی په ښه نیت کسب کړی دی نه اخلاصی.

ماده ۱۸۹۶:

درسمی گروی حق دپاک کولو د اجراآتو دترسره کولو سره په آخونی صورت تپیری. که شه هم دهغه حایز ملکیت چې عقاری یی پاک کړی په هر سبب چې بنا وی، زایل شوی وی.

ماده ۱۸۹۶:

حق رهن رسمی با اتمام اجراآت پاک کردن بصورت نهائی منقضی می گردد. گرچه ملکیت حایزیکه عقار را پاک کرده بنا بر هر سببی که باشد، زایل گردد.

ماده ۱۸۹۷:

گروی یا اجباری خرشول د علنی مزایدی دلاری او دهغی د وروستنی ثمن په ودیعت اینسودل یا هغه پور ورکونکو ته د ذکر شوی ثمن ورکول چې د درجی له لحاظه د دی ثمن خخه د خپلو حقوقو د ادأ کولو مستحق کیری، تپیری.

ماده ۱۸۹۷:

رهن یا فروش اجباری عقار از طریق مزایده علنی و به ودیعت گذاشتن ثمن نهائی آن یابه تأدیة ثمن مذکور به داینیکه از لحاظ درجه مستحق تأدیة حقوق خود از این ثمن میشوند، منقضی میگردد.

ماده ۱۸۹۸:

گروی اخیستونکی پور ورکونکی کولی شی سره د دی چې پور پاتی دی د رسمی گروی خخه تیر شی.

ماده ۱۸۹۸:

داین رهن گیرنده، میتواند باوجود بقای دین، از رهن رسمی تنازل نماید.

ماده ۱۸۹۹:

په رسمی گروی د گروی ورکونکی یا گروی اخیستونکی د مپینی په اثر او د پور پاتی کیدل د وارثانو سره د نه تیریدلو مربوط حکمونه تطبیقیری.

ماده ۱۸۹۹:

بر رهن رسمی احکام مربوط به عدم انقضاء به اثر وفات رهن دهنده یا رهن گیرنده و بقای دین نزد ورثه تطبیق میگردد.

مدني قانون

درېيم کتاب - عيني حقوق

(له اړوندو تعديلونو سره)

خلورم ټوک

په رسمي جريده کې د خپريدو نېټه: ۱۳۵۵/۱۰/۱۵ ه. ش.
پرله پسې گڼه (۳۵۳)

فهرست
کتاب سوم - حقوق عینی
مادۀ (۱۹۰۰-۲۴۱۶)

صفحه	عنوان
۱	باب اول - حقوق عینی اصلی
۱	فصل اول - حقوق ملکیت
۱	قسمت اول - تعریف، ساحه و حمایت ملکیت
۲	قسمت دوم - قیود ملکیت
۱۱	قسمت سوم - ملکیت مشاع
۱۷	قسمت چهارم - رفع مشاع به اثر تقسیم
۲۴	قسمت پنجم - تقسیم منافع
۲۶	قسمت ششم - مشاع اجباری و ملکیت طبقات منازل
۲۶	مبحث اول - مشاع اجباری
۲۶	مبحث دوم - ملکیت طبقات منازل
۲۹	فصل دوم - اسباب کسب ملکیت
۲۹	قسمت اول - تصاحب
۳۱	قسمت دوم - انتقال ملکیت به سبب وفات
۳۱	مبحث اول - میراث
۳۱	فرع اول - احکام عمومی
۳۲	فرع دوم - متروکه و توزیع آن
۳۳	فرع سوم - موانع میراث
۳۴	فرع چهارم - اسباب میراث
۳۴	جزء اول - میراث بطریق فرض
۳۹	جزء دوم - میراث به طریق عصوبت
۴۴	جزء سوم - حجب
۴۹	جزء چهارم - رد
۴۹	جزء پنجم - ارث ذوی الارحام

صفحه	عنوان
۵۶	جزء ششم - مقررله به نسب
۵۷	جزء هفتم - احكام متفرق
۵۷	اول - حمل
۵۹	دوم - مفقود
۵۹	سوم - خنثی
۶۰	چهارم - ولد زنا و ولد لعان
۶۰	پنجم - حوادث غرق، حريق و انهدام
۶۰	ششم - تخارج
۶۱	فرع پنجم - تصفيه متروكه
۶۴	فرع ششم - تجريد تركه
۶۷	فرع هفتم - تسويه ديون متروكه
۷۱	فرع هشتم - تسليم اموال متروكه و تقسيم آن
۷۵	مبحث دوم - وصيت
۷۵	فرع اول - احكام عمومي
۸۱	فرع دوم - رجوع از وصيت
۸۱	فرع سوم - قبول يا رد وصيت
۸۴	فرع چهارم - آثار وصيت
۸۴	جزء اول - شخصي كه بوي وصيت شده
۸۸	جزء دوم - شي وصيت شده (موصی به)
۹۴	جزء سوم - وصيت به منافع
۱۰۱	جزء چهارم - وصيت به معاش
۱۰۷	جزء پنجم - احكام زيادت در مال وصيت شده
۱۰۹	فرع پنجم - وصيت واجبه
۱۱۳	فرع ششم - تراحم وصايا
۱۱۵	فرع هفتم - احكام متفرق
۱۱۶	مبحث سوم - التصاق
۱۱۶	فرع اول - التصاق بر غير عقار
۱۲۰	فرع دوم - التصاق، اتصال بر منقول

صفحه	عنوان
۱۲۰	مبحث چهارم - عقد انتقال
۱۲۱	مبحث پنجم - شفع
۱۲۱	فرع اول - احكام عمومي
۱۲۴	فرع دوم - ثبوت شفع
۱۲۶	فرع سوم - طلب شفع
۱۳۰	فرع چهارم - احكام شفع
۱۳۴	فرع پنجم - سقوط شفع
۱۳۷	مبحث ششم - حيازت
۱۳۷	فرع اول - كسب، انتقال و زوال حيازت
۱۴۱	فرع دوم - حمايت حيازت
۱۴۵	فرع سوم - آثار حيازت
۱۴۹	فرع چهارم - تملك اشياء منقول به اساس حيازت
۱۵۰	فرع پنجم - تملك ثمر به حيازت
۱۵۱	فرع ششم - استرداد مصارف
۱۵۲	فرع هفتم - مسئوليت از بين رفتن شي تحت حيازت
۱۵۳	فصل سوم - حقوق متفرع از حق ملكيت
۱۵۳	قسمت اول - حق انتفاع
۱۵۳	مبحث اول - احكام عمومي
۱۵۸	مبحث دوم - انتفاع حق
۱۵۹	قسمت دوم - حق استعمال و سكونت
۱۶۱	قسمت سوم - حق حكر
۱۶۶	قسمت چهارم - حقوق مجرد
۱۶۶	مبحث اول - حق ارتفاق
۱۶۹	مبحث دوم - حقابه
۱۷۰	مبحث سوم - حق مرور، مجرا و مسيل
۱۷۱	مبحث چهارم - احكام ارتفاق
۱۷۴	مبحث پنجم - انتهای ارتفاق
۱۷۶	باب دوم - حقوق عيني تبعی

صفحه	عنوان
۱۷۶	فصل اول - حق حبس مال (قید)
۱۷۹	فصل دوم - حق اختصاصی
۱۷۹	قسمت اول - انشاء حق اختصاصی
۱۸۲	قسمت دوم - آثار تنقیص و انقضای اختصاص
۱۸۳	فصل سوم - حقوق تقدم
۱۸۳	قسمت اول - احکام عمومی
۱۸۶	قسمت دوم - انواع حقوق تقدم
۱۹۵	قسمت سوم - حقوق تقدمی که بر عقار وارد می شود
۱۹۸	تعدیلات

کتاب سوم	دريم کتاب
حقوق عيني	عيني حقوق
باب اول	لومري باب
حقوق عيني اصلي	اصلي عيني حقوق
فصل اول	لومري فصل
حقوق ملکيت	د ملکيت حقوق
قسمت اول	لومري قسمت
تعريف، ساحه و حمايت ملکيت	د ملکيت تعريف، ساحه او ساتنه

ماده ۱۹۰۰:

ملکيت، حقی است که به مقتضای آن شی تحت اراده و تسلط شخص قرار میگیرد و تنها مالک میتواند در حدود احکام قانون به استعمال، بهره برداری و هر نوع تصرف مالکانه در آن بپردازد.

ماده ۱۹۰۱:

مالک شی، مالک تمام آنچه که از عناصر اصلی آن شمرده شده و انفصال آن از شی بدون از بین رفتن یا تلف شدن یا تغییر یافتن شی ممکن نباشد، شناخته میشود.

۱۹۰۰ ماده:

ملکيت داسې حق دي چه د هغې په مقتضا شي د شخص د ارادي او تسلط لاندې واقع کيږي. يواځې مالک کولی شي چه د قانون د حکمونو په حدودو کېنې د هغې استعمال، گټه اخيستل او هره نوعه مالکانه تصرف ته اقدام وکړي.

۱۹۰۱ ماده:

د يو شي مالک د ټولو هغو څه چه د هغې د اصلي عناصرو د جملې څخه حسابيږي او د شي څخه د هغې انفصال بي د شي د هلاکيدو، تلفيدو يا تغييريدو ممکن نه وي، مالک گڼل کيږي.

۱۹۰۲ مادہ:

(۱) د ځمکې د ملکیت ساحه هغه څه ته چه د ژوروالي او لوړوالي له حیثه عادت او مجاز دی، شامله ده.

۱۹۰۲ مادہ:

(۱) ساحه ملکیت زمین، به آنچه که عمقاً و ارتفاعاً معتاد و مجاز است شامل می باشد.

۱۹۰۳ مادہ:

د هېچا ملکیت د هغه د لاسه نه شي ایستل کېدای، مگر د قانون د حکم په موجب.

۱۹۰۳ مادہ:

ملکیت هېچ شخص از دست او کشیده شده نمیتواند، مگر بموجب قانون.

دوه یم قسمت
د ملکیت قیود

قسمت دوم
قیود ملکیت

۱۹۰۴ مادہ:

مالک کولی شي پخپل ملکیت کښې د قانون په حدودو کښې تصرف وکي.

۱۹۰۴ مادہ:

مالک میتواند در ملکیت خود در حدود قانون تصرف نماید.

۱۹۰۵ مادہ:

که د ملکیت سره د بل چا حق تعلق ونیسي نو مالک نه شي کولی په هغې کښې داسې تصرف وکي چه د بل چا د ضرر موجب وگرځی، مگر د حق د خاوند په اجازې.

۱۹۰۵ مادہ:

هرگاه به ملک حق غیر تعلق بگیرد، مالک نمیتواند در آن طوری تصرف نماید که موجب ضرر غیر گردد. مگر به اجازه صاحب حق.

۱۹۰۶ مادہ:

فاحش ضرر پخوانی وي او که نوی د

۱۹۰۶ مادہ:

ضرر فاحش قدیم باشد یا جدید از

مینځه وړل کيږي.

بین برده میشود.

ماده ۱۹۰۷:

فاحش ضرر هغه دی چه د بنا د ماتېدو یا نړېدو سبب شي یا داچه د اصلي احتیاجونو چه د هغې د مقصوده گټو څخه عبارت دی، مانع وگرځي.

ماده ۱۹۰۷:

ضرر فاحش آن است که سبب شکست یا انهدام بنا گردیده و یا مانع حوایج اصلی که عبارت از منافع مقصود آن است گردد.

ماده ۱۹۰۸:

د کور څخه په کلي توگه د رڼا مانع کېدل، فاحش ضرر گڼل کيږي. هېڅوک نه شي کولی چه داسې بنا جوړه کي چه د گاونډي د کور کړکۍ بنده کي او په هغې کښي په کلي توگه د رڼا مانع شي کړه نو گاونډي کولی شي د امکان په صورت کښي د ضرر د ليري کېدلو او که يې امکان نه لرلو، نو د ضرر د ليري کيدلو د پاره د بنا د مینځه وړلو غوښتنه وکي. که چا داسې بنا جوړه.

ماده ۱۹۰۸:

مانع شدن روشنی بطور کلی از خانه ضرر فاحش شمرده میشود، هیچکس نمیتواند چنان بنائی اعمار نماید که کلکین خانه همجوار را مسدود ساخته و بطور کلی مانع روشنی در آن گردد. در صورت احداث چنین بنا، همجوار میتواند دفع ضرر را در صورت امکان و در غیر آن از بین بردن بنا را برای دفع ضرر مطالبه نماید.

ماده ۱۹۰۹:

که څوک عمارت جوړ وي، نو باید چه هغه په داسې توگه جوړ کي چه د گاونډي د عمارت د پخواني کړکۍ څخه متضرر نه شي.

ماده ۱۹۰۹:

شخصیکه عمارتی بناء میکند باید آنرا طوری اعمار نماید که از کلکین، عمارت قدیمه همجوار متضرر نگرده.

ماده ۱۹۱۰:

که څوک پخپل مصرف د اوبه کولو

ماده ۱۹۱۰:

شخصیکه بمصرف خود منبع

آبياري يا مجراي آب فاضل را بمنظور آبياري اراضي خویش احداث می نماید، اشخاص ديگر بدون اجازه وی حق انتفاع را از آن ندارند.

ماده ۱۹۱۱:

با رعايت عدم ضرر رساندن به عامه، تعيين حق استفاده از آب، نهر عمومي و توزيع آن به اندازه زمينی ميباشد که آبياري را ايجاب ميكند.

ماده ۱۹۱۲:

مالک اراضي ايکه بواسطه آلات يا نهر زمين خود را آبياري مينمايد در حالیکه حق جريان آب را بر اراضي غير نداشته باشد نميتواند مالک زمين مذکور را به جريان آب خود مجبور گرداند.

ماده ۱۹۱۳:

هرگاه شخص صحت جريان آب را بر زمين ديگری داشته باشد، مالک زمين مذکور نمی تواند مانع جريان آب او در زمين خود گردد.

ماده ۱۹۱۴:

شخصيکه زمين خود را بصورت

منبع يا دزياتگي اوبو مجري د دي دپاره جوړوي چه ورځخه خپلې ځمکې او به کي، نو نور خلک حق نه لري چه بي د هغه د اجازې څخه ورنه گټه واخلي.

ماده ۱۹۱۱:

عامو خلکو ته د ضرر نه رسولو په مراعات کولو سره، د عمومي ويالې څخه د اوبو د گټې اخيستلو د حق او د هغې د توزيع ټاکل به د هغې ځمکې په اندازې وي چه اوبه کول ايجابوي.

ماده ۱۹۱۲:

د هغو ځمکو مالک چه د آلاتو يا نهرپه وسيلې خپله ځمکه او به کوي، نوکه دبل چا په ځمکو د اوبو تېرولو حق و نه لري، نه شي کولی چه بي د ذکر شوي ځمکې د مالک د اجازې څخه، هغه د خپلو اوبو په تېرولو مجبوره کي.

ماده ۱۹۱۳:

که څوک دبل چا په ځمکې د اوبو د تېرولو حق ولري، نو د ذکر شوي ځمکې مالک نه شي کولی چه پخپلې ځمکې کښې د هغه داوبو د تېرولو مانع شي.

ماده ۱۹۱۴:

که څوک خپله ځمکه په عادي صورت

عادی طوریکه زمین آن را تحمل
بتواند، آبیاری نماید و به اثر آن آب
در زمین شخص دیگری جریان پیدا
کند و زراعت او را از بین ببرد،
ضامن شناخته نمیشود و اگر زمین
خود را بصورت غیر عادی آبیاری
نموده و شخص دیگری از آن متضرر
گردد، ضامن شناخته میشود.

ماده ۱۹۱۵:

حقابه به میراث برده میشود و
با استفاده از آن وصیت جواز
دارد.

ماده ۱۹۱۶:

(۱) حق آبه زمین، تابع زمین می
باشد.

(۲) فروش، هبه و اجاره حقابه
زمین زاید از ضرورت صاحب
زمین، جزء بمنظور آبیاری زمین
جواز ندارد.

(۳) سایر احکام مربوط به حق آبه و
آبیاری زمین که در این قانون پیش
بینی نشده، تابع احکام قانون خاص
میباشد.

ماده ۱۹۱۷:

مالک زمین مکلف است،

چه خُمکه یی زغم و کولی شی او به
خورکي او د هغې په اثر او به دبل چاپه
خُمکې کښې جریان پیداکي او کښت
یی د مینځه لږشي، ضامن نه گڼل
کیري. که خپله خُمکه په غیر عادي
صورت او بـه کي او بل چا ته
ورخه ضرر ورسیري، ضامن گڼل
کیري.

ماده ۱۹۱۵:

د اوبو حق په میراث ورل کیري. د هغې
خخه په گټه اخیستلو وصیت کول جواز
لري.

ماده ۱۹۱۶:

(۱) داوبو حق د خُمکې تابع
دی.

(۲) د خُمکې د خاوند داوبه خور د
ضرورت خخه د زیاتو اوبو د حق
خرخول، هبه او اجاره، د خُمکې د اوبه
خور د پاره جواز نه لري.

(۳) د خُمکې د حق آبي او اوبو کولو
نور مربوط حکمونه چه په دي قانون
کښې پیشبینی نده شوی د خاص
قانون د حکمونو تابع دی.

ماده ۱۹۱۷:

د خُمکې مالک مکلف دی چه د اوبو د

بجریان آب کافی بمنظور آبیاری زمین های دور ملکیت اشخاص دیگر از منبع آب بر زمین خود اجازه بدهد و همچنان به فضل آب آبیاری شده زمین های مذکور که در نزدیک ترین جوی عمومی بریزد، اجازه نماید. مشروط بر اینکه در برابر آن تعویض عادلانه داده شود.

ماده ۱۹۱۸:

هرگاه تمام مشترکین آب به رضائیت خویش به اصلاحات ضروری نهر یا جوی نپردازند، به اساس مطالبه هر یک از شرکاء به این امر وادار ساخته میشوند.

ماده ۱۹۱۹:

مالک زمینیکه اصلاً براه عام اتصال ندارد و یا راه مرور به آن ناکافی و دشوار باشد، طوریکه احداث راه کافی بدون تحمل مصارف گزاف یا دشواری بزرگ میسر نباشد، میتواند در برابر تعویض عادلانه در زمین همجوار به اندازه لازم تصرف و آن را استعمال نماید. مشروط بر اینکه از حد معتاد تجاوز ننماید و این حق تنها در موضع استعمال شده می

منبع خخه د هغو خلکو د ځمکو داوبه کولو دپاره د خپلو ځمکو خخه د کافي اوبو د تېریدلو اجازه ورکي چه ځمکي بي ليري پرته دي. همدارنگه مکلف دی چه د نږدی ځمکو خاوندانو ته اجازه ورکي چه د هغوی زیاتگي اوبه په ديري نږدې عمومي ویا لې کښې توې شي، خو په دې شرط چه د هغې په بدل کښې عادلانه تعویض ورکړه شي.

ماده ۱۹۱۸:

که د اوبو ټول شریکان پخپله رضا د نهر یا ویا لې ضروري اصلاحاتو ته اقدام ونه کي نو که د شریکانو خخه هریو د دي کار غوښتنه وکړه، نور شریکان په هغې مجبوره کول کیږي.

ماده ۱۹۱۹:

د هغې ځمکې مالک چه د عمومي لارې سره بیخي اتصال نه لري یا د هغې ته دتلو راتلو لاز کافي نه وي اوسخته وي، په دې توگه چه د کافي لارې جوړ ول بې د زیاتو مصرفونو یا بې د زیاتو سختیو خخه ممکن نه وي، نوکولی شي چه د عادلانه تعویض په بدل کښې د گاونډي په ځمکې کښې په لارمي اندازې تصرف وکي، او هغه استعمال کي. خو په دې شرط چه د معتادي اندازې خخه تېرې ونه کي او

تواند که با کمترین ضرر رفت و آمد مقصود بدست آید.

ماده ۱۹۲۰:

هرگاه مانع اتصال براه عام از تقسیم و تجزیه قانونی عقار نشات کرده باشد و احداث راه کافی در اجراء عقار مذکور ممکن باشد، مطالبه حق مرور بجزء در همان اجزاء جواز ندارد.

ماده ۱۹۲۱:

هر یک از مالکین اراضی همجوار، میتوانند طرف دیگر را با تعیین حدود در اراضی اتصال یافته یکدیگر مجبور سازند. مصارف تعیین حدود بین طرفین مشترک می باشد.

ماده ۱۹۲۲:

هرگاه دیواری بین دو نفر مشترک باشد، یکی از طرفین نمیتواند بدون اجازه طرف دیگر به تغییر ارتفاع آن بپردازد یا بناء دیگری را به آن بیفزاید.

ماده ۱۹۲۳:

هر یک از شرکاء می توانند بالای دیوار مشترک باندازه شریک، چوب

دا حق په هغې ځای کښې استعمالېدی شي چه تگ او راتگ ورباندې په ډیر کم ضرر ممکن شي.

ماده ۱۹۲۰:

که د عمومي لارې سره د وصلېدو مانع د عقار د قانوني ويشلو او تجزيې څخه پيدا شوی وي او د کافي لارې جوړول د ذکر شوي عقار په اجزاو کښې ممکن وي، نو د تلو او راتلو د حق غوښتنه به د همغې اجزاو څخه جواز نه لري.

ماده ۱۹۲۱:

د گاونډيو ځمکو د مالکانو څخه هر يو کولی شي بله خوا د وصل شوو ځمکو د حدودو په ټاکلو مجبوره کي، د حدودو د ټاکلو مصرفونه به د دواړو خواوو ترمنځ شريک وي.

ماده ۱۹۲۲:

که د دوه نفرو د منيځ يو ديوال شريک وي نو د دواړو خواوو څخه هېڅ يو نه شي کولی، بې د بلې خوا د اجازې څخه د ديوال لوړوالي ته تغيير ورکي او يا ورباندې بله بنا زیاته کي.

ماده ۱۹۲۳:

هر شريک کولی شي چه په شريک ديوال باندې د شريک په اندازې لرگي يا نور

يا ديگر مواد استناديه هاي خویش را بگذارد، مشروط بر اينکه از حدود مقاومت ديوار مذکور تجاوز نکند. تزئيد يا تغيير مکان چوب از طرف يک شريک بدون اجازه شريک ديگر با رعايت سلامت ديوار جواز ندارد.

ماده ۱۹۲۴:

هرگاه ديوار مشترک مقاومت خود را از دست داده و خوف انهدام آن موجود باشد، اگر يکی از شرکاء اراده خراب کردن آنرا بنمايد و شريک ديگر ممانعت کند. منع کننده به تخریب ديوار مجبور کرده ميشود.

ماده ۱۹۲۵:

هرگاه شرکاء به انهدام ديوار مشترک پردازند، يا ديوار مذکور به افتد و هر شريک بالاي آن چيزی گذاشته باشد و در تعمير مجدد آن يکی از شرکاء ممانعت نمايد، شريک منع کننده بصورت مطلق به ساختن آن مکلف ميشود. در صورتیکه يکی از شرکاء به اجازه محکمه به اعمار آن پردازد، مصارف آنرا به مقدار حصه شريک ديگر مطالبه کرده ميتواند و تا زمانیکه شريک مذکور حصه خویش را نپردازد شريک ديگر ميتواند او را از استفاده از ديوار

استنادي مواد کنبيردي، خوپه دي شرط چه د ذکر شوي ديوال د مقاومت د حدود و خخه زيات نه وي. د ديوال دسلامتيا د مراعات کولو سره که يو شريک بي د بل شريک د اجازي خخه د لرگو خای ته تغيير ورکي او يا په کنبی زياتوالي راوري، جواز نه لري.

ماده ۱۹۲۴:

که شريک ديوال خپل مقاومت دلاره ورکي او د پنگېدو ويره يې موجوده وي، نو که يو شريک د هغې د خرابولو اراده وکي او بل شريک يې ممانعت وکي، منع کوونکی د ديوال په خرابولو مجبور کول کيږي.

ماده ۱۹۲۵:

که شريکان د ديوال نريدو ته اقدام وکي يا ذکر شوی ديوال و غور خيږي او هر شريک په هغې يو استنادي شی ايښی وي او د هغې ديبا جوړولو خخه يو شريک ممانعت وکي، نو منع کوونکي شريک په مطلق صورت د هغې په جوړولو مکلف کيږي. که يو شريک د محکمې په اجازي د هغې بياجوړولو ته اقدام وکي نو د شريک د حصې په اندازي د هغې د مصرف غوښتنه کولی شي، ترخو چه ذکر شوی شريک خپله حصه ورنه کي، بل شريک کولی شي چه هغه د ديوال خخه د گتبي

اخيستلو نه منع كي.

منع نمايد.

۱۹۲۶ ماده:

ماده ۱۹۲۶:

که يو ديوال د بنا په وخت کښې د دوه عمارتونو ترمنځ فاصل حد وي، د دواړو بناگانو د جدا کولو تر وخته پورې، ديوال شريک گڼل کيږي، مگر دا چه د هغې په عکس بل کوم دليل پيدا شي.

ديواريکه هنگام بناء حد فاصل بين دو عمارت باشد، تا زمان جدائی دو بنا ديوار مشترک دانسته ميشود. مگر وقتيکه دليل ديگری بعکس آن ظاهر شود.

۱۹۲۷ ماده:

ماده ۱۹۲۷:

کوم گاونډی چه د ديوال د جوړولو په مصرفونو کښې برخه نه وي اخيستي، نو هغه وخت په ديوال کښې شريک گڼل کيږي چه د بنا مصرف او د هغې ځمکې قيمت چه ديوال ورباندې ولاړ دی ورکي.

همجواريکه در مصارف اعمار ديوار سهم نگرفته، وقتي شريک ديوار شناخته ميشود که نصف مصارف بنا و نصف قيمت زمين را که ديوار بر آن واقع است، بپردازد.

۱۹۲۸ ماده:

ماده ۱۹۲۸:

يو گاونډی نه شي کولی چه خپل گاونډې د هغه د ملکيت په حدودو کښې د ديوال يا د بل کوم شي په جوړولو مکلف كي، همدارنگه نه شي کولی چه هغه د ديوال په يوې برخې په ورکولو او يا د هغې ځمکې د برخي په ورکولو مکلف كي چه ديوال ورباندې ولاړ دی مگر د دې قانون د (۱۹۲۷) مادې د حکم په حدودو کښې.

همجوار، نمیتواند همجوار ديگر را به اعمار ديوار يا چيزی ديگری در داخل حدود ملکيت او مکلف سازد، همچنان نمیتواند او را به دادن قسمتی از ديوار او يا قسمتی از زمينیکه ديوار بر آن بنا شده وا دار سازد مگر در حدود حکم ماده (۱۹۲۷) اين قانون.

۱۹۲۹ - ماده:

گاونڊي حق نه لري ديوه متر څخه په کمې اندازې کښې د گاونډي په طرف کړکۍ يا وره کړکۍ ولري. مسافه د هغې د يوال د شا چه کړکۍ يا وره کړکۍ په کښې واقع ده يا دديوال دبانډني غاړې څخه اندازه کېږي.

ماده ۱۹۲۹:

همجوار حق ندارد، بطرف همجوار خود در مسافه کمتر از یک متر کلکين يا کلکينچه داشته باشد مسافه از عقب ديوار يکه کلکين يا کلکينچه در آن واقع است يا از کنار خارجي ديوار اندازه ميشود.

۱۹۳۰ ماده:

گاونډي کولی شي چه د گاونډي د داسې عقار په مقابل کښې کړکۍ يا وره ملاقي کړکۍ ولري چه په عين وخت کښې د عمومي لاري په مقابل کښې وي.

ماده ۱۹۳۰:

همجوار ميتواند که کلکين، کلکينچه ملاقي در برابر عقار همجوار که در عين وقت در برابر راه عام باشد، داشته باشد.

۱۹۳۱ ماده:

در نها ور کولو خای چه قاعده يې د اطاق د سطحې څخه د انسان د قد څخه زيات لوړ والی ولري او د هغې څخه د هوا جريان او د رڼا ننوتل منظور وي په داسې توگه چه عادتاً د هغې څخه د گاونډي د عقار کتنه ممکنه نه وي، نو په هغې کښې د مسافې اندازه شرط نه ده.

ماده ۱۹۳۱:

روشن دانيکه قاعده آن از سطح اطاق بيشتر از قامت انسان ارتفاع داشته باشد و منظور از آن جريان هوا و داخل شدن روشنی باشد، طوريکه دیدن از آن عادتاً بر عقار همجوار ممکن نباشد، اندازه مسافه در آن شرط نیست.

۱۹۳۲ - ماده

فابريکه، دستگاہ يا کوهي يا نور داسې تأسيسات چه گاونډي ته ضرر رسوي، بايد په داسې مسافې کښې

ماده ۱۹۳۲:

فابريکه، دستگاہ تجارتي، چاه و ديگر تأسيساتيکه به همجوار ضرر می رساند، بايد در مسافه

اعمار گردد که ضرر آن به همجوار
نرسد.

ماده ۱۹۳۳:

هرگاه عقد یا وصیت متضمن شرطی
باشد که بمقتضای آن تصرف در مال
منع گردیده باشد، شرط مذکور تا
زمانیکه مبنی بر سبب مشروع و
منحصر بمدت معقول نباشد صحیح
نمیشود. سبب وقتی مشروع پنداشته
میشود که منظور از منع تصرف
حمایت منفعت حایز متصرف یا
متصرف الیه یا شخص ثالث باشد و
مدت هنگامی معقول شمرده میشود
که مقید به حیات متصرف یا
متصرف الیه یا شخص ثالث باشد.

ماده ۱۹۳۴:

هرگاه شرط وارده در عقد یا
وصیت مبنی بر منع از تصرف
طبق حکم ماده (۱۹۳۳) این
قانون صحیح باشد هر نوع
تصرف مخالف آن باطل شمرده
میشود.

قسمت سوم
ملکیت مشاع

ماده ۱۹۳۵:

هرگاه ملکیت عین، بین دو نفر یا

آباد شی چه گاوندگی ته بی ضرر ونه
رسیری.

ماده ۱۹۳۳:

که عقد یا وصیت د داسی شرط
متضمن وي چه د هغی په مقتضا په
مال کنبی تصرف منعې شوي وي، ذکر
شوی شرط چه ترخو په مشروع سبب او
د معقولې مودې پورې منحصر نه وي،
صحیح نه دی. سبب هغه وخت مشروع
گنل کیږي چه د هغې څخه د تصرف
کوونکی حایز یا د متصرف الیه یا د
بل چا دگتې ساتنه منظور وي. موده
هغه وخت معقوله گنل کیږي چه د
تصرف کوونکی یا د متصرف الیه یا
دبل چا د ژوند پورې مقیده وي.

ماده ۱۹۳۴:

که د تصرف څخه د منع کولو په باره
کنبی په عقد یا وصیت کنبی وارد
شوی شرط ددې قانون د (۱۹۳۳)
مادې د حکم سره سم صحیح وي د
هغې څخه هره نوعه مخالف تصرفه
باطل دی.

درپیم قسمت
شریک ملکیت

ماده ۱۹۳۵:

که دیوه عین ملکیت د دوه نفرو یا د

زیاده از آن مشاع باشد، هر یک آنها به اندازه حصه خویش از آن حق استفاده داشته و میتواند در آن طوری تصرف نماید که به شریک دیگر ضرر عاید نگردد. همچنان در صورتیکه مقدار مشاع معلوم باشد بیع و بهره برداری آن بصورت مشاع جواز دارد و استعمال آن نیز جواز دارد، مشروط بر اینکه به حقوق سایر شرکاء ضرر عاید نگردد.

ماده ۱۹۳۶:

هرگاه یکی از شرکاء یک قسمت معین مال مشاع را تصرف نماید و آن قسمت مال حین قسمت در حصه او واقع نشود، حق متصرف الیه به همان جزئیکه بعد از تقسیم به متصرف تعلق میگیرد، انتقال می نماید و در صورتیکه متصرف عدم معرفت خویش را مبنی بر ملکیت مشاع در عین متصرف فیها ثابت نماید، میتواند به ابطال تصرف بپردازد.

ماده ۱۹۳۷:

اداره مال مشاع حق تمام شرکاء میباشد، مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

هغوی خُخه د زیاتو ترمنخ شریک وی نو هریو د خپلې حصې په اندازې د هغې خُخه د گټې اخیستلو حق لري، او کولی شي په هغې کښې داسې تصرف وکړي چه بل شریک ته ورخُخه ضرر ونه رسیږي همدارنگه که د شریک عین اندازه معلومه وه نو په شریکه توگه د هغې خرڅول، استتشار او استعمال جواز لري، خو په دې شرط چه د نورو شریکانو حقوقو ته ضرر ونه رسیږي.

ماده ۱۹۳۶:

که یو شریک د شریک مال یوه ټاکلی برخه تصرف کړي، او ذکر شوي برخه د ویشلو په وخت کښې د هغه په حصې کښې واقع نه شي، نو د متصرف الیه حق همغې جزء ته نقلیږي چه د ویشلو وروسته د متصرف پورې تعلق نیسي، په هغه صورت کښې چه تصرف کوونکي په شریک ملکیت کښې خپله نا خبرتیا په تصرف کړه شوي عین کښې ثابتې کړي، کولی شي چه د تصرف باطلیدو ته اقدام وکړي.

ماده ۱۹۳۷:

د شریک مال اداره کول د ټولو شریکانو حق دی، مگر دا چه موافقه بل رنگه شوی وي.

ماده ۱۹۳۸:

شريكان په شريك مال كښې د اكثریت د رايو تابع وي او اكثریت د حصو د قيمت په اندازو محاسبه كيږي، نوکه اكثریت محقق نه شو، محكمه كولى شي د يوه شريك په غوښتنه ضروري تدبيرونه ونيسي. همدارنگه محكمه كولى شي د ضرورت په وخت كښې يو شخص و ټاكي چه شريك مال اداره كي.

ماده ۱۹۳۸:

شركاء در مال مشاع تابع رای اکثریت میباشند و اکثریت به اساس قیمت حصی محاسبه میشوند. در صورت عدم تحقق اکثریت محكمه ميتواند تدابير ضروري را به اساس در خواست یکی از شركاء اتخاذ نماید، همچنان محكمه ميتواند هنگام ضرورت شخصی را تعيين نماید تا مال مشاع را اداره نماید.

ماده ۱۹۳۹:

د شريك مال هر شريك كولى شي چه د ذكر شوي مال د ساتنې د پاره د لازمي وسيلو څخه كار واخلي، كه څه هم نور شريكان پرې موافقه ونه لري.

ماده ۱۹۳۹:

هر يك از شركاء مال مشاع ميتواند وسايل لازمی را جهت حفاظت مال مذکور اتخاذ نماید، گرچه ساير شركاء به آن موافقت نداشته باشند.

ماده ۱۹۴۰:

په شريك كور كښې هر شريك د خپلې حصې په اندازې د اوسيدلو حق لري.

ماده ۱۹۴۰:

هر يك از شركاء به اندازه حصه خود در خانه مشترك حق سکونت را دارد.

ماده ۱۹۴۱:

د دوه شريكانو د جملې څخه د يوه شريك حصه د بل شريك سره د امانت حيثيت لري، نو كه بې د هغه د قصور څخه هلاک شو، ضامن نه گڼل كيږي.

ماده ۱۹۴۱:

حصه یکی از دوشريك در دست شريك ديگر حيثيت امانت را داشته، در صورتیکه بدون قصور او از بين برود، ضامن شناخته نمیشود.

ماده ۱۹۴۲:

که شريك ملکیت اصلاح كولو او ترميمولو ته محتاج وي، نو شريكان

ماده ۱۹۴۲:

هرگاه ملکیت مشترك محتاج اصلاح و ترميم باشد، شركاء در آن

به په هغې کښې د خپلو حصو په اندازې برخه اخلي.

مشتراً به اندازه حصص خود سهم میگیرند.

۱۹۴۳ ماده:

که یو شریک د نورو شریکانو په اجازې شریک ملکیت آبادکي، نو کولی شي چه د هر شریک د حصې په اندازې د هغې د مصرف غوښتنه وکي. که یې د شریکانو د اجازې په غیر آبادولو ته اقدام کړي وو، متبرع گڼل کیږي او هر شریک چه دخپلې حصې د آبادولو اجازه نه وي ورکړي د هغې په قیمت ور باندي رجوع نه شي کولی.

ماده ۱۹۴۳:

هرگاه یک شریک به اجازه سایر شرکاء در اعمار ملکیت مشترک بپردازد، میتواند مصارف آن را به اندازه حصص هر یک مطالبه نماید و در صورتیکه بدون اجازه به چنین عمل مبادرت نموده باشد، متبرع شناخته شده و شریکی که به قیمت حصه خود اجازه نداده رجوع کرده نمی تواند.

۱۹۴۴ ماده:

(۱) که داسې شریک ملکیت چه دویشلو قابلیت نه لري، اصلاح کولو او ترمیمولو ته محتاج شي او یو شریک غایب وي نو د هغې د اصلاح کولو او ترمیمولو دپاره د محکمې د اجازې اخیستل هرو مرو دی. په دې صورت کښې هغه چا چه اصلاح او ترمیم کړي ذکر شوي مصرفونه د حاضر و شریکانو څخه او دغایب څخه د هغه د حاضریدو وروسته د هغوي د حصو په اندازې وغواړي.

ماده ۱۹۴۴:

(۱) هرگاه ملکیت مشترکی که قابل قسمت نبوده محتاج اصلاح و ترمیم گردد و یکی از شرکاء غایب باشد، حصول اجازه محکمه در خصوص اعمار آن حتمی است. درین صورت کسیکه به ترمیم می پردازد میتواند مصارف مذکور را از شرکاء و شریک و غایب بعد از حضور وی باندازه حصه هر یک مطالبه نماید.

(۲) که ذکر شوی اقدام بې اجازې صورت موندلی وي نو د خپلو مصرفونو په باره کښې نورو شریکانو

(۲) اگر اقدام مذکور بدون اجازه صورت گیرد، راجع به مصارف خود بر سایر شرکاء رجوع کرده

ته رجوع نه شي کولی.

نمی تواند.

۱۹۴۵ ماده:

که داسې ملکیت چه د ویشلو وړ نه وي پنگ شي اویو شریک د هغې د آبادولو اراده وکي اویل ورخه ځان وژغوري، ځان ژغورونکی په آبادولو نه مکلف کیږي. که یو شریک د بل شریک یا محکمې د اجازې په غیر د هغې جوړولو ته اقدام وکي، تبرع کوونکی گڼل کیږي.

ماده ۱۹۴۵:

هرگاه ملکیت مشترک غیر قابل قسمت منهدم گردد و یکی از شرکاء اراده اعمار آنرا داشته و دیگری امتناع آورد، ممتنع به اعمار مکلف شده نمیتواند. در صورتیکه یکی از شرکاء بدون اجازه شریک دیگر و یا محکمه به آن اقدام نماید، متبرع شناخته میشود.

۱۹۴۶ ماده:

که د داسې شریک مال یوه برخه چه د ویشلو وړ نه وي پنگه شي او یو شریک د هغې د آبادولو اراده ولري، او نور شریکان ورخه ځان وژغوري، نو که شریک د محکمې په اجازې د هغې آبادولو ته اقدام وکي، کولی شي چه نور شریکان د هغوي د مصرف د حصې د اداء کولو تر وخته پورې د ذکر شوي ملکیت د گټې اخیستلو څخه منعي کي. که شریک بې د محکمې د اجازې د هغې جوړولو ته اقدام وکي نو په نورو شریکانو باندې د هغه د رجوع کولو حق ساقطیږي.

ماده ۱۹۴۶:

هرگاه قسمتی از ملک مشترک غیر قابل قسمت، منهدم گردد و یکی از شرکاء اراده اعمار آنرا داشته و شرکاء دیگر از آن امتناع آورند، در حالیکه شریک به اجازه محکمه به اعمار آن اقدام نماید، میتواند سایر شرکاء را الی زمان تادیب مصرف، حصه آنها را از انتفاع ملکیت مذکور منع نماید و اگر شریک بدون اجازه محکمه به اعمار آن اقدام نماید، حق مراجعه او بر سایر شرکاء ساقط میگردد.

۱۹۴۷ ماده:

که شریک ملکیت چه د ویشلو وړ نه

ماده ۱۹۴۷:

هرگاه ملکیت مشترک غیر قابل

قسمت کاملاً منہدم گردیدہ و ہموار شود، ہیچ یک از شرکاء بہ اعمار آن مکلف نبودہ زمین آن بین شرکاء تقسیم میشود.

مادہ ۱۹۴۸:

مصارف ادارہ کردن حفاظت و مالیات و سایر تکالیف عایدہ یا تعیین شدہ، بر مال مشترک را ہر شریک بہ اندازہ حصہ خود در مال مشترک متحمل میگردد. مگر اینکہ موافقہ طور دیگری صورت گرفتہ باشد.

مادہ ۱۹۴۹:

شرکائیکہ حد اقل مالک سہ ربع مال مشاع باشند، میتوانند با اعلان بہ سایر شرکاء در خصوص تصرف بر مال مذکور تصمیم اتخاذ نمایند. مشروط بر اینکہ بہ اسباب موجودہ قدیمہ استناد نمایند، شریکی کہ بر اتخاذ چنین تصمیم اعتراضی داشتہ باشد، میتواند در خلال دو ماہ از تاریخ اعلان بہ محکمہ با صلاحیت رجوع نماید، محکمہ می تواند بر ضرورت تصرف حکم و یا آنرا رد نماید.

دی بیخی رنگ او آوار شی، ہیخ یو شریک د هغی پہ آبادولو مکلف نہ دی او حمکہ یی د هغوی ترمنخ ویشل کیبری.

مادہ ۱۹۴۸:

پہ شریک مال باندي د اداري کولو، ساتني، ماليو او نورو تکلیفونو مصرفونہ چہ ورتہ رسیدلي یا تاکل شوي د ہر شریک د حصي پہ اندازي تحمیليري، مگر دا چہ موافقہ بل رنگہ شوې وي.

مادہ ۱۹۴۹:

کوم شریکان چہ کم ترکمہ د شریک مال د درې ربعو مالکان وي، کولی شی چہ نورو شریکانو تہ د اعلان پہ کولو سرہ د ذکر شوي مال د تصرف پہ خصوص کبني تصمیم ونیسي، خو پہ دي شرط چہ پہ پخوانيو موجبہ سببونو استناد وکي، کوم شریک چہ پہ داسي تصمیم اعتراض ولري، کولی شی چہ د اعلان د نپتي خخہ د دوه میاشتو پہ اوږدو کبني واک لرونکي محکمې تہ رجوع وکي، محکمہ کولی شی چہ د تصرف پہ ضرورت حکم وکي اویایي ردکي.

ماده ۱۹۵۰:

(۱) شریک په شریک منقول مال کښې یا په ټولو مالونو کښې کولی شي د ویشلو تر مخه د هغې شریک حصې مال د بیرته رد ولو غوښتنه وکي چه د بل شریک له خوا خرڅ شوی دي خو په دي شرط چه دا غوښتنه د هغې د خرڅولو د خبرېدو د نېټې څخه د دېرش ورځو په اوږدو کښې یایې د خرڅولو د اعلان د نېټې څخه د خرڅوونکي او اخیستونکي د خبرتیا د پاره توجیه کړی وي . په دې صورت کښې د بیرته ردولو غوښتونکي په ټولو حقوقو او التزامونو کښې د اخیستونکي قایم مقام کیږي، خو په دې شرط چه د هغه ټول مصرفونه تعویض کي.

ماده ۱۹۵۰:

(۱) شریک در مال مشاع منقول یا در مجموع اموال میتواند قبل از تقسیم مطالبه استرداد آن حصه از مال مشاع را نماید که از جانب شریک دیگر بفروش رسیده، مشروط بر اینکه این مطالبه را در خلال مدت سی روز از تاریخ علم او بفروش، یا از تاریخ اعلان بفروش غرض اطلاع ببایع و مشتری توجیه نموده باشد. در این صورت مسترد کننده در تمام حقوق و تعهدات قایم مقام مشتری قرار میگیرد. بشرطیکه تمام مصارف او را تعویض نماید.

(۲) که شریکان چه د پورتنی فقرې د خرڅ کړه شوي مال د بیرته اخیستلو غوښتنه کوي، متعدد وي، نو هر یو کولی شي چه د خپلې حصې په اندازې د هغې د بیرته اخیستلو غوښتنه وکي.

(۲) اگر شرکائیکه رد کردن مال فروخته شده فقره فوق را مطالبه می نمایند متعدد باشند، هر یک میتواند به اندازه حصه خود رد آنرا مطالبه نماید.

څلورم قسمت

د ویشلو په اثر د شریکي لیرې کېدل

قسمت چهارم

رفع مشاع به اثر تقسیم

ماده ۱۹۵۱:

ویش د شریکې حصې د ټاکلو او د هغې د ادا کولو څخه عبارت دی، چه

ماده ۱۹۵۱:

تقسیم، عبارت است از تعیین حصه مشاع و اداء آنکه به رضائیت

شرکاء یا حکم محکمه صورت
میگیرد.

ماده ۱۹۵۲:

تقسیم رضائی در غیاب یکی از
تقسیم کنندگان جواز ندارد، ولی یا
وصی صغیر در تقسیم قائم مقام
صغیر میگذرد، مشروط بر اینکه
محکمه با صلاحیت مطابق به احکام
قانون به آن موافقت نماید.

ماده ۱۹۵۳:

اگر شرکاء به ابقای مال مشاع به
اساس حکم قانون یا موافقه،
مکلف نشده باشند، هر یک از
شرکاء میتواند از محکمه تقسیم
مال مشاع را مطالبه نماید. منع
تقسیم مال مشاع با اساس
موافقه در مدتی که از پنج سال
تجاوز نماید جواز ندارد و در
صورتیکه مدت موافقه بیش از
پنج سال نباشد، در مورد
شریک و خلف او نافذ شمرده
میشود.

ماده ۱۹۵۴:

باید مال قابلیت تقسیم را
داشته باشد، در غیر آن به اساس
تقسیم استفاده مطلوب از بین
میروود.

د شریکانو په رضایت یا د محکمې
په حکم صورت نیسي.

ماده ۱۹۵۲:

په رضا سره ویش د یوه ویشونکي په
غیاب کښې جواز نه لري د صغیر ولي
یا وصي په ویش کښې د صغیر قائم
مقام گرځی. خو په دي شرط چه واک
لرونکي محکمه د قانون د حکمونو
سره سم په هغې موافقه وکي.

ماده ۱۹۵۳:

که شریکان د محکمې د حکم یا
موافقې په اساس د شریک مال په پاتې
کیدو باندي مکلف شوي نه وي، هر
شریک کولی شي چه د محکمې څخه د
شریک مال د ویشلو غوښتنه وکي. د
موافقې په اساس د شریک مال د ویشلو
منع کول د دومره مودې دپاره چه د
پنځو کلونو څخه زیاته وي، جواز نه
لري. او په هغې صورت کښې چه د
موافقې موده د پنځو کلونو څخه زیاته
نه وي، د شریک او د هغه د خلف په
باره کښې نافذه گڼل کیږي.

ماده ۱۹۵۴:

باید چه مال د ویشلو قابلیت ولري، او
په ویشلو سره د هغې څخه غوښتل
شوي گټه اخیستل د مینځه لاره نه
شي.

۱۹۵۵ ماده:

هرگاه مال قابل قسمت باشد، محکمه میتواند هنگام مطالبه تقسیم از جانب یکی از شرکاء یک یا چند نفر اهل خبره را به منظور ترتیب و تقسیم حصه هر شریک مؤظف نماید.

که مال د ویشلو وړ وي، محکمه د ویشلو د غوښتنې په وخت کېنې کولی شي چه د هر شریک د حصې د ترتیب او ویش دپاره یو یا شو پوهان مؤظف کي.

۱۹۵۶ ماده:

اهل خبره حصص را به اساس خوردترین سهم تقسیم میکند. گر چه تقسیم جزئی باشد. در صورت عدم امکان می توانند حصه هر یک از شرکاء را تعیین و مجزا نمایند.

پوهان به د ډېرې وړې برخې په اساس حصې ویشي، که څخه هم ویش جزیې وي. که دې کار امکان نه لرلو نو د هر شریک حصه به ټاکي او جلا کوي به یې.

۱۹۵۷ ماده:

معادله حصص حسب استحقاق که در آن نقصان فاحش نباشد، حتمی است.

د استحقاق په اندازې د حصو معادله کول چه په هغې کېنې فاحش کموالي نه وي، هرو مرو دی.

۱۹۵۸ ماده:

حقوق مشترکه متقاسمین بر اعیان تحت قسمت هنگام تقسیم رعایت میشود.

دویش لاندې اعیانو باندې، د ویشونکو شریک حقوق، دویش په وخت کېنې مراعات کېږي.

۱۹۵۹ ماده:

تقسیم بدو شکل صورت میگیرد، یکی به جمع حصه مشاع در هر فرد از افراد مال اعیان مشترک که تقسیم جمع یاد میشود و دیگری به تعیین حصص مشاع در یک عین

د اعیانو ویش په دوه ډوله دی، یو دا چه د شریکو اعیانو د مالونو په هر فرد کېنې شریکه حصه جمعه شي چه د جمعی د ویش په نامه یادېږي، بل دا چه په یوه شریک عین کېنې شریکې

مشترک که تقسیم تفریق نامیده
میشود.

ماده ۱۹۶۰:

معادل کمبود حصص به پرداخت
مال اضافی از جانب کسیکه
حصه بیشتر گرفته است،
جواز دارد.

ماده ۱۹۶۱:

در تقسیم رضائی خیار شرط، خیار
رویت و خیار عیب، طبق موافقه
طرفین و احکام قانون تطبیق می
گردد.

ماده ۱۹۶۲:

هرگاه یکی از شرکاء در ملک مشترک
بدون اجازه باقی شرکاء برای خود
تعمیری بسازد و در تقسیم به حصه
دیگری اصابت کند به انهدام آن
مکلف میشود.

ماده ۱۹۶۳:

در دعوی تقسیم محکمه ابتدائیه که
اعیان مورد تقسیم در حوزه آن قرار
دارد، ذیصلاح شناخته میشود.

ماده ۱۹۶۴:

محکمه ابتدائیه مندرج ماده
(۱۹۶۳) این قانون منازعات ناشی
از تعیین حصص و سایر منازعات

حصی و تاکل شی چه د تفریق د ویش
به نامه یا دیری.

۱۹۶۰ ماده:

د حصو د کموالی معادله د هغه چاله
خوا چه زیاته حصه یی اخیستی
ده د اضافی مال په اداء کولو سره،
جواز لري.

۱۹۶۱ ماده:

په رضایی ویش کنبی د دواړو خواوو
په موافقی او د قانون د حکمونو سره
سم د شرط خیار، دلبدلو خیار او
د عیب خیار تطبیقیری.

۱۹۶۲ ماده:

که یو شریک بی د نورو شریکانو د
اجازې په شریک ملکیت کنبی تعمیر
جوړکي او په ویش کنبی د بل شریک
په حصی کنبی راشي، نو په نړ ولو یی
مکلف کیږي.

۱۹۶۳ ماده:

دویش په دعوی کنبی هغه محکمه
دواک لرونکي ده چه د تقسیم لاندې
اعیان د هغې په حوزې کنبی واقع دي.

۱۹۶۴ ماده:

د دې قانون د (۱۹۶۳) مادې درج
شوي محکمه به د حصو د تاکلوخه
پیدا شوي منازعی او نورې مربوطې

مربوط را که قانوناً در ساحة
صلاحيت آن داخل باشد، حل و فصل
می نماید.

ماده ۱۹۶۵:

هرگاه هنگام رسيدگی محکمه
ابتدائيه به دعوی تقسيم
منازعات ديگری بروز نماید،
محکمه مکلف است دعوی تقسيم
را تا زمان انفصال قطعی
منازعات مذکور متوقف
سازد.

ماده ۱۹۶۶:

(۱) هرگاه منازعه قطع شود و حصص
بطريق رضائی تعيين گردد، محکمه
به اعطای حصه مفرزه هر یک از شرکاء
حکم می نماید.

(۲) در صورتیکه حصص بطريق
رضائی تعيين نگردد، تقسيم بين
شرکاء به اساس قرعه صورت
گرفته و در محضر محکمه درج
گردیده و به اعطاء حصه مفرزه
هر شریک حکم صادر می
گردد.

ماده ۱۹۶۷:

هرگاه تقسيم عين مال متعذر بوده یا
مال که تقسيم قيمت آن مطلوب است

منازعی چه د قانون له حيشه د هغې د
واک په ساحې کښې داخلې وي، حل او
فصل کوي.

ماده ۱۹۶۵:

که کوم وخت چه ابتدایيه محکمه د
ویش خخه په پیدا شوو منازعو غور
کوي په دي وخت کښې نورې منازعې
را خرگندی شي، نو محکمه مکلفه ده
چه د ویش دعوي ترهغې پورې متوقفه
کي ترخو چه د ذکر شوو منازعو قطعي
انفصال راشي.

ماده ۱۹۶۶:

(۱) که جگړې پرې شي او حصې په
رضايي صورت و ټاکلې شي، نو
محکمه به د هر شریک په جلا شوي
حصې حکم کوي.

(۲) په هغې صورت کښې چه حصې په
رضايي توگه ونه ټاکلې شي، نو ویش
به د شریکانو ترمنځ دپچي په اچولو
سره ترسره کېږي، د محکمې په محضر
کښې به درجېږي او د هر شریک د جلا
شوي حصې په ورکولو به حکم
صادرېږي.

ماده ۱۹۶۷:

که د مال د عين ویش متعذر و و یا
هغه مال چه ویش يې مطلوب دی

در اثر تقسيم قيمت آن بسيار زياد
تنزيل نمايد، مال طبق احكام قانون
اصول محاکمات مدنی به فروش
ميرسد.

ماده ۱۹۶۸:

در دعوی تقسيم، ادخال،
دائنينی که حقوق آنها مقيد است
و دائنينی که در انجام تقسيم
عين يا به فروش مال طور
مزايده اعتراض مينمايند، حتمی
شمرده ميشود، در غير آن
تقسيم در حق آنها نافذ
نميگردد.

ماده ۱۹۶۹:

هرگاه عليه ميت بعد از تقسيم
متروکه او دين ظاهر شود، فسخ
تقسيم جواز دارد، مگر اينکه ورثه
دين را تاديه ياد اين از دين خود به
ورثه ابراء نمايد و يا از ميت مال
ديگری غير از مال تقسيم شده
باقيمانده باشد که دين را تکافو
نمايد.

ماده ۱۹۷۰:

متقاسم از ملکيت مال مشاع،
مالک حصه شناخته ميشود که
در تقسيم به او تعلق گرفته و در
حصص باقيمانده مالک چيزی

دویشلو په اثر يې قيمت ډير تيتيږي،
نو مال به د مدني محاکمو د اصول د
قانون د حکمونو سره سم خرڅول
کيږي.

ماده ۱۹۶۸:

د ویش په دعوی کښې د هغو پور
ورکونکو داخلول چه حقوق ئې قيد
شوی او د هغو پور ورکونکو داخلول
چه د عين د ویش په ترسره کولو يا د
مزايدي په توگه د مال په خرڅولو
اعتراض لري، هر ورو دی، د هغې په
غير د هغوی په حق کښې ویش نافذ نه
گڼل کيږي.

ماده ۱۹۶۹:

که د مړي د ترکې دویش څخه وروسته
پر هغه پور ظاهر شي نو دویش فسخ
کول جواز لري، مگر دا چه وارثان پور
اداء يا پورور کونکی د خپل پور څخه
هغوی ته ابراء وکي يا داچه د مړي
څخه دویشل شوی مال څخه غير نور
دومره مال پاتې شوی وي چه د پور د
اداء کولو دپاره کفايت کوي.

ماده ۱۹۷۰:

ويشونکی د شریک مال د ملکيت څخه
د هغې حصې مالک گڼل کيږي چه په
ويش کښې يې د هغه پورې تعلق
نيولې او په پاتې حصو کښې د هېڅ

شي مالک نه کنل کيږي.

نمی باشد.

۱۹۷۱ ماده:

ويشونکي يو د بل په مقابل کښې د هغې تعرض يا استحقاق څخه ضامن دي چه دويش څخه تر مخه سبب باندي واقع شي. د هغوی هريو د خپلي حصي په تناسب د مال دويش دورځې د قيمت په اساس د ضمان مستحق ته د تعويض په ورکولو مکلف دي. که کوم يو ويشوونکي بې وزلی وي، نوکومه اندازه ضمان چه پر هغه لارم دی په ټولو شتمنو او د ضمان مستحقو باندي ويشل کيږي.

ماده ۱۹۷۱:

متقاسمان در برابر يکديگر از تعرض يا استحقاق که بنا به سبب قبل از تقسيم واقع شود، ضامن می باشند. هر یک آنها به تناسب حصه خود به اعتبار قيمت روز تقسيم مال به تاديه تعويض به مستحق ضمان مکلف می باشد. اگر یکی از متقاسمان نادر باشد، مقدار ضمان که بر او لارم است بر تمام متقاسمان دارنده و مستحق ضمان، توزيع میگردد.

۱۹۷۲ ماده:

په لاندنيو حالونو کښې تضمين مورد نه لري:

ماده ۱۹۷۲:

تضمين در حالات آتی مورد ندارد:

۱ - که د صريحي موافقي په اساس د داسې موجبي په بنا چه ضمان ورڅخه پيدا شوی وي، تضمين عفو شوی وي.

۱ - اگر بموجب موافقه صريح بنا بر موجهه خاصيکه ضمان از آن نشأت کرده تضمين عفو شده باشد.

۲ - که استحقاق پخپله د ويشونکي خطا ته راجع وي.

۲ - استحقاق به خطاء شخص متقاسم راجع باشد.

۱۹۷۳ ماده:

(۱) د رضايي ويش نقضول په دې شرط جواز لري چه د ويشونکو څخه کوم يو ثابته کي چه د وپش څخه د غبن په اثر د پنځمې حصې د قيمت د

ماده ۱۹۷۳:

(۱) نقض تقسيم رضائي بشرطي جواز دارد که یکی از متقاسمان ثابت نماید که از تقسيم به اثر غبن به اندازه بيش از خمس

قیمت به او ضرر عاید شده است. در تعیین اندازه غبن قیمت روز تقسیم مال اعتبار داده میشود.

(۲) بعد از انقضای سال ما بعد تقسیم دعوی شنیده نمیشود و مدعی علیه میتواند با پرداخت نقد یا عین که کمبود حصه مدعی را پوره کند، دعوی را متوقف نماید.

قسمت پنجم تقسیم منافع

ماده ۱۹۷۴:

تقسیم منافع یا زمانی میباشد و یا مکانی و هر دوی آن بصورت رضائی یا قضائی انجام میگردد.

ماده ۱۹۷۵:

در تقسیم منافع مکانی، شرکاء موافقه مینمایند که هر یک آن از جزء معین منفعت مال که با حصه او در مال مشترک مشاع مساوی باشد، استفاده نموده و در مقابل آن از استفاده کردن اجزاء باقیمانده حصه خود به شرکاء دیگر تنازل نماید. مدت این موافقه از پنج سال تجاوز کرده نمیتواند. اگر مدت تعیین نشده

اندازه خخه زیات ضرر ورته رسیدلی دی. د غبن د اندازه په ټاکلو کښې د مال د ویش د ورځې قیمت اعتبار لري.

(۲) د ویش د کال پسي کال په تېریدو سره د ویش دعوي نه اورېدله کیږي، مدعي علیه کولی شي د نقدو پیسو یا د عین پوره کولو سره چه د مدعي د حصې کموالی پوره کي، دعوی متوقفه کي.

پنجم قسمت د گټو ویش

ماده ۱۹۷۴:

د گټو ویش یا زمانی وي او یا مکانی، دواړه ډوله یې په رضایې او قضایې صورت ترسره کېدای شي.

ماده ۱۹۷۵:

د مکانی گټو په ویش کښې شریکان موافقه کوي چه هر یو به د مال د گټو د ټاکلي جزء خخه چه د شریک مال د حصې سره مساوي دی، گټه اخلي او د هغې په بدل کښې به د خپلې پاتې حصې د اجزاوو د گټې اخیستلو خخه نورو شریکانو ته تېریږي. د دې موافقې موده د پنځو کلونو خخه نه شي زیا تبدلي. که موده نه وي ټاکل

باشد، موافقه تا مدت يكسال دوام ميکند و در صورتیکه قبل از سه ماه از تاريخ ختم سال شريك عدم رضائيت خود را به ساير شرکاء ابلاغ نمايد، موافقه براي سال آينده نيز تجديد شده تلقي ميگردد. اگر اين تقسيم بهمين وضع تا مدت پانزده سال دوام کند، تقسيم نهائی شمرده ميشود.

ماده ۱۹۷۶:

(۱) تقسيم منافع زمانی، آن است که شرکاء موافقه نمايند بصورت متناوب از منافع تمام مال مشترک هر يك آن برای مدتی که متناسب حصه او باشد، استفاده نمايند.

(۲) اگر یکی از شرکاء در مال غير قابل قسمت، مطالبه تقسيم منافع نمايد و شرکاء ديگر از آن امتناع آورند، تقسيم منافع بصورت جبری صورت ميگيرد.

ماده ۱۹۷۷:

تقسيم منافع از حيث جواز تمسک به آن بر غير و از حيث اهليت متقاسمان، حقوق و تعهدات آنها و طرق اثبات تابع احکام عقد اجاره شناخته ميشود، مشروط بر اينکه

شوي نو موافقه تر يوه کاله پورې دوام کوي، نو که د کال د پای ته رسيدو د نېټې څخه دري مياشتې، تر څخه شريك د خپله نا رضائيت څخه نورو شريکانو ته خبرتيا ورنه کي، موافقه د بل کال دپاره هم نوې شوې گڼل کيږي. که دا ویش په همدې ترتيب د پنځلسو کلونو پورې دوام وکي، ویش بشپړ گڼل کيږي.

ماده ۱۹۷۶:

(۱) د زمانی گټو ویش هغه دی چه شريکان داسې موافقه وکي چه هر يو به د دومره مودې دپاره د ټول شريك مال د گټو څخه په نوبتي توگه گټه اخلي، چه د هغه د حصې سره متناسب وي.

(۲) که يو شريك په داسې شريك مال کېنې دگټو دويشلو غوښتنه وکي چه دويشلو قابليت نلري او نور شريکان ورڅخه ځان وژغوري، نو د گټو ویش په جبري توگه صورت مومي.

ماده ۱۹۷۷:

دگټو ویش په بل چا باندې دتمسک د جواز، دويشونکو د اهليت، د هغوی د حقوقو او التزامونو او د اثبات د طريقو له حيشه، داجارې د عقد د حکمونو تابع گڼل کيږي، خوپه دې

احكام مذکور با طبيعت اين تقسيم
معارض نباشد.

قسمت ششم
مشاع اجباري و ملكيت طبقات
منازل

مبحث اول - مشاع اجباري

ماده ۱۹۷۸:

هرگاه از منظور تهيه مال مشاع
چنين معلوم گردد که مال مذکور
بايد بصورت دايم باقی ماند، شرکاء
نمی توانند تقسيم آنرا مطالبه
نمایند.

مبحث دوم - ملكيت طبقات
منازل

ماده ۱۹۷۹:

هرگاه یکی مالک طبقه بالا و
دیگری مالک طبقه پائین عمارت
باشد، مالک طبقه بالا حق قرار
را بر سقف داشته و سقف ملكيت
مالک طبقه پائین شناخته میشود.
مالک طبقه بالا از سطح آن بصورت
معتاد حق استفاده را دارد مالک
طبقه پائین عمارت در طبقه بالا
در حدود صیانت حق خود حق
دارد.

شرط چه ذکر شوي حکمونه د دي ويش
د طبيعت سره معارض نه وي.

شپږم قسمت
اجباري شرکت او د کورونو د طبقو
ملكيت

لومړۍ مبحث - اجباري شرکت

ماده ۱۹۷۸:

که د شریک مال د برابر ولو څخه دا
مقصد وي چه ذکر شوی مال دي بايد
چه په دايمي توگه پاتې شي، نو
شریکان نه شي کولی چه د هغې د
ويشلو غوښتنه وکي.

دوه یم مبحث - د کورونو د طبقو
ملكيت

ماده ۱۹۷۹:

که يو د عمارت د پورتنې طبقې او بل
دلاندني طبقې مالک وي، نو د پورتنې
طبقې مالک په چت باندي داوسيدلو
حق لري، خوچت دلاندني طبقې د
مالک ملكيت گڼل کيږي. د پورتنې
طبقې مالک په عادي صورت د هغې د
سطحي څخه د گټې اخيستلو حق لري.
د عمارت د لاندني طبقې مالک په
پورتنې طبقې کښې د خپل حق د
صیانت په حدو دو کښې، حق لري.

۱۹۸۰ ماده:

که د پورتنی او لاندني طبقې دننوتلو دروازه يوه وي، د دواړو طبقو مالکان په شریکه توگه د هغې د استعمالولو حق لري. هېڅ یو نه شي کولی چه بل د هغې د گټې اخیستلو څخه منع کي.

ماده ۱۹۸۰:

هرگاه دروازهٔ مدخل طبقهٔ بالا و پائین عمارت یکی باشد، مالکین هر دو طبقهٔ حق استعمال آنرا بصورت مشترک داشته هیچ یک دیگری را از استفاده از آن منع کرده نمیتواند.

۱۹۸۱ ماده:

که د عمارت د لاندني طبقې مالک ذکر شوې طبقه په تیري کولو سره خرابه کي، نو د بنا په بیا جوړولو په جبري صورت مکلف دی.

ماده ۱۹۸۱:

هرگاه مالک طبقهٔ پائین عمارت طبقهٔ مذکور را تجاوزاً تخریب نماید، به تجدید بنا بصورت جبری مکلف می باشد.

۱۹۸۲ ماده:

(۱) که د عمارت لاندني طبقه بي د هغه د مالک د فعل څخه ښه شي د هغې په بنا مکلف دی. که د لاندني طبقې مالک د هغې د نوي جوړولو څخه ځان و ژغوري، او د پورتنی طبقې مالک د لاندني طبقې د مالک په اجازې يا د محکمې په اجازې هغه آبا ده کي، نو کولی شي چه د آبا دولو مصرفونه د لاندني طبقې د مالک څخه و غواړي.

ماده ۱۹۸۲:

(۱) هرگاه طبقهٔ پائین عمارت بدون فعل مالک آن منهدم گردد به بناء آن مکلف می باشد. اگر مالک منزل پائین از اعمار مجدد آن امتناع آورد و مالک طبقهٔ بالا به اجازه مالک طبقهٔ پائین یا اجازه محکمه به اعمار آن بپردازد، میتواند مصارف اعمار را از مالک طبقهٔ پائین حاصل نماید.

(۲) که د پورتنی طبقې مالک بي د

لاندني طبقې د مالک د اجازې يا بي د محکمې د اجازې د هغې جوړولو ته اقدام وکي، نو د لاندني طبقې په مالک باندي د هغې د رجوع کولو حق د بنا د قيمت پورې منحصر کيږي او د پوهانو

(۲) اگر مالک طبقهٔ بالا بدون اجازه مالک طبقهٔ پائین یا بدون اجازهٔ محکمه به اعمار اقدام کند، حق مراجعه او بر مالک طبقهٔ پائین منحصر به قيمت بنا میباشد و قيمت به اساس نرخ

گذاري اهل خبره به قيمت روز اعمار
تعيين ميشود نه قيمت روز
مراجعه.

ماده ۱۹۸۳:

مالک طبقه بالادر هر دو حالت
مندرج ماده (۱۹۸۲) اين قانون،
ميتواند مالک طبقه پائين را از
سکونت و استفاده طبقه مذکور
تا زمانی منع نمايد که حق او را
تاديه کند. همچنان ميتواند
به اجازة محکمه آنرا به اجاره
داده و از اجرت آن حق خود را
بگيرد.

ماده ۱۹۸۴:

مالک طبقه بالا نميتواند بدون
اجازة مالک طبقه پائين در
بالاي منزل بنا جديد اعمار يا به
ارتفاع منزل خود اقدام کند، مگر
اينکه ثابت شود عمل مذکور به
طبقه پائين ضرر عايد نمي
کند. در اينصورت ميتواند
بدون اجازة مالک طبقه پائين
به اعمار يا ارتفاع آن اقدام
کند.

د نرخ اينسودلو په اساس د جوړولو د
ورځې په قيمت ټاکل کيږي نه د رجوع
کولو د ورځې په قيمت.

ماده ۱۹۸۳:

د پورتنې طبقې مالک ددې قانون د
(۱۹۸۲) مادې په دواړو حالونو کښې
کولی شي چه د لاندني طبقې مالک تر
هغې پورې د ذکر شوي طبقې د
اوسيدلو او گټې اخيستلو څخه منع
کي ترڅو چه د هغه حق اداء کي.
همدارنگه کولی شي چه د محکمې په
اجازې هغه په اجارې ورکي او د اجارې
څخه يې خپل حق ترلاسه کي.

ماده ۱۹۸۴:

د پورتنې طبقې مالک بې دلاندني
طبقې د مالک د اجازې څخه نه شي
کولی چه د پورتنې طبقې د پاسه نوې
آبادي وکي او يا د خپل پورتنې کور
لوړ والي ته اقدام وکي، مگر داچه
ثابته شي چه د هغه دا کار لاندني
طبقې ته ضرر نه رسوي. په دې صورت
کښې کولی شي چه بي د لاندني طبقې
د مالک د اجازې څخه د هغې آبادولو
يا لوړوالي ته اقدام وکي.

فصل دوم
اسباب کسب ملکیت

قسمت اول
تصاحب

مادہ ۱۹۸۵:

شخصیکه مال منقول مباح را قبل از دیگران بدست آرد، مالک آن شناخته میشود.

مادہ ۱۹۸۶:

هرگاه مالک مال منقول از ملکیت آن صرف نظر نماید، به مال مباح تبدیل میگردد.

مادہ ۱۹۸۷:

احراز، یا حقیقی است که با گذاشتن دست فعلی بر شی یا حکمی است که به تهمیه سبب آن محقق می گردد.

مادہ ۱۹۸۸:

هرگاه معدن، خزانه یا آثار باستانی در اراضی مملوکه شخصی کشف گردد، ملکیت آن از دولت بوده علاوه بر اعطای مکافات برای مالک، زمین مطابق به قانون استملاک می گردد.

دوه یم فصل
د ملکیت د کسبولو سببونه

لومړۍ قسمت
د تسلط لاندې راوړل

ماده ۱۹۸۵:

که څوک مباح مال تر نورو د مخه ترلاسه کي، د هغې مالک پیژندل کیږي.

ماده ۱۹۸۶:

که د منقول مال مالک د هغې د ملکیت څخه صرف نظر وکي، نو په مباح مال بدلېږي.

ماده ۱۹۸۷:

ملکیت ته راوړل به یا حقیقی وي چه په شي باندي د فعلی لاس اینسودلو په وسیلې محقق کیږي او یا به حکمی وي چه د سبب په برابر ولو تحقق پیدا کوي.

ماده ۱۹۸۸:

که د چا د ملکیت لاندې ځمکو کښې معدن، خزانه یا تاریخي آثار کشف شي، د هغې ملکیت د دولت دي، په مکافات ورکولو علاوه، د استملاک د قانون سره سم ځمکه استملاک کیږي.

۱۹۸۹ ماده:

که څوک په دولتي ځمکو کښې معدن، بنځه کړې خزانه يا تاريخي اثر پيدا کي، د دولت مال دی او واک لرونکي مقامونه به د هغې په بدل کښې ورته مناسب مکافات ټاکي.

ماده ۱۹۸۹:

کسيکه در اراضی دولتی معدن، خزانه دفن شده يا اثر باستانی را بيايد، ملک دولت شمرده شده مقامات با صلاحیت در مقابل به او مکافات مناسب تعیین میکنند.

۱۹۹۰ ماده:

د اوبو او ځمکې په ښکار کښې، لقطي او تاريخي آثارو کښې حقوق د خاصو قوانينو په وسيلې تنظيميږي.

ماده ۱۹۹۰:

حقوق در شکار آبی و زمینی، لقطه و آثار تاریخی توسط قوانین خاص تنظیم میگردد.

۱۹۹۱ ماده:

بي مالکه زراعتي ځمکې د دولت ملکیت دی، بي د دولت د اجازي او د قانون د حکمونو په خلاف د هغې تملک جواز نه لري.

ماده ۱۹۹۱:

اراضی زراعتی لا مالک ملکیت دولت بوده، تملک آن بدون اجازه دولت و خلاف احکام قانون، جواز ندارد.

۱۹۹۲ ماده:

وچي ځمکې چه د گټې اخیستلو قابلیت نه لري او مالک ونه لري، د هغه چا ملکیت گڼل کيږي چه حکومت په اجازې هغه تصرف او آبادې کي. که بي له مالکه وچي ځمکې د حکومت په اجازې آبادې شي او په هغې کښې کښت شي يا بنا آباد شي، آبادوونکی د هغې مالک گڼل کيږي او د ماليو په ورکولو مکلف کيږي، مگر دا چه خاص قانون بل رنگه حکم کړي وي.

ماده ۱۹۹۲:

اراضی باير غير قابل انتفاع که لا مالک باشد، ملک شخصی شناخته میشود که به اجازه حکومت آن را تصرف و آباد نموده باشد. اگر اراضی باير و لا مالک به اجازه حکومت آباد گردد و در آن کشت زراعت و بنا آباد کند آباد کننده مالک آن شناخته شده و به تادیه مالیات مکلف میشود، مگر اینکه قانون خاص طور دیگر حکم کرده باشد.

دوه يم قسمت

د مړينې په سبب د ملكيت نقلېدل

قسمت دوم

انتقال ملكيت به سبب وفات

لومړۍ مبحث - ميراث

لومړۍ فرعه - عمومي حكمونه

مبحث اول - ميراث

فرع اول - احكام عمومي

ماده ۱۹۹۳:

د منقولو او عقاري، مالونو ملكيت او هغه حقوق چه د مورث خخه په ميراث پريښودل كيږي د لاندنيو درج شوو مادو د قاعدو او حصول سره سم وارثانو ته انتقالېږي:

ماده ۱۹۹۳:

ملكيت اموال منقول و عقار و حقوق يكيه از مورث به ارث گذاشته شود، مطابق قواعد و حصص مندرج مواد ذيل بورته انتقال مي يابد.

ماده ۱۹۹۴:

د ميراث استحقاق د مورث په مړينې يا په دي اعتبار چه د قاضي په حكم مړ شمارل شوي، تحقق پيدا كوي.

ماده ۱۹۹۴:

استحقاق ارث بمرگ مورث يا به اعتبار اينكه به حكم قاضي مرده شمرده شده، تحقق مي يابد.

ماده ۱۹۹۵:

د ميراث د استحقاق د ثابتولو د پاره د مورث د مړينې يا د هغې د مړينې د حكم د صادريدو په وخت كښي د وارث د حقيقي يا حكمي ژوند تحقق، هرو مرو دي.

ماده ۱۹۹۵:

برای تثبيت استحقاق ارث، تحقق حيات حقيقي يا حكمي وارث هنگام مرگ مورث يا هنگام صدور حكم به مرگ مورث، حتمي شمرده ميشود.

ماده ۱۹۹۶:

که دوه نفره مړه شي او معلومه نه كړي شي چه كوم يو لومړي مړ شوي نو يو د بل په متروكې كښي نه شي مستحق كېدلي، عام له دي چه د هغوي مرگ په يوې حادثې كښي وي يا په مختلفو

ماده ۱۹۹۶:

هرگاه دو نفر بميرد و معلوم شده نتواند که کدام یکی از آنها اول مرده در متروکه دیگری مستحق شده نمی تواند، اعم از اینکه مرگ آنها در یک حادثه باشد یا در حوادث

حادثو کنبی.

مختلف.

دوہ یمہ فرعہ - متروکہ او د هغي
توزیع

فرع دوم - متروکہ و
توزیع آن

۱۹۹۷ ماده:

مادة ۱۹۹۷

د متروکې څخه په لاندني اول تاديه کيږي:

از متروکه به ترتيب ذيل تاديه ميشود:

۱ - دبنځولو تروخته پورې د کفن ورکولو او تجهيز مصروفونه.

۱ - مصارف تکفين و تجهيز ميت تا زمان دفن.

۲ - د هغي پورونو ادا کول چه د مري په ذمي لازم دی.

۲ - اداء ديونیکه بر ذمه او واجب است.

۳ - د پور داد او کولو وروسته د پاتې متروکې ددرېمي حصې څخه د مري وصيت.

۳ - وصيت ميت از ثلث ما بقی متروکه بعد از تاديه دين.

۴ - د ميراث د حکمونو سره سم په وارثانو باندې د پاتې متروکې ويشل.

۴ - تقسيم باقیمانده متروکه به ورثه مطابق احکام ميراث.

۱۹۹۸ ماده:

مادة ۱۹۹۸:

(۱) که ددې قانون د (۱۹۹۷) مادې د (۴) فقرې د درج شوي حکم سره سم د ميراث مستحق پيدا نه شي نو د متروکې ميراث پاتې حصه په لاندني ډول توزیع کيږي:

(۱) هرگاه طبق حکم فقره (۴) ماده (۱۹۹۷) در اين قانون مستحق ميراث موجود نگردد، ميراث متروکه متباقي حسب ذيل توزیع ميشود:

۱ - د هغه چا استحقاق چه مري د هغه په نسب بي د خپله ځانه اقرار

۱ - استحقاق شخصیکه ميت به نسب او به غير از خود اقرار

کړی وي.

نموده باشد.

۲ - د هغې حدودو څخه زیات وصیت چه وصیت په کښې تنفیذ پړي.

۲ - وصیت زاید از حدودیکه وصیت در آن تنفیذ میشود.

(۲) په هغې صورت کښې چه ددې مادې پورتنی اشخاص موجود نه شي، متروکه یا هغه څه چه د هغې څخه پاتې شوي د دولت پورې تعلق نیسي.

(۲) در صورتیکه اشخاص فوق این ماده موجود نشوند متروکه یا آنچه از آن باقی مانده، به دولت تعلق می گیرد.

در بیمه فرعه - د میراث موانع

فرع سوم - موانع میراث

۱۹۹۹ ماده:

ماده ۱۹۹۹:

د میراث د موانعو څخه د مورث عمدي قتل دی عام له دې چه قاتل اصلي فاعل یا شریک یا داسې د ناحقو شاهدوي چه د هغه ناحقه شهادت د اعدام د حکم او د هغې د تنفیذ موجب شوی وي، خو په دې شرط چه قتل ناحقه او بې د عذر څخه وي، او قاتل عاقل او د اتلس کلنۍ عمر يې پوره کړی وي.

از موانع، میراث قتل عمدی مورث است، اعم از اینکه قاتل فاعل اصلی یا شریک یا شاهد ناحق باشد که شهادت ناحق او موجب حکم اعدام و تنفیذ آن گردیده باشد. مشروط بر اینکه قتل بدون حق و بدون عذر بوده و قاتل عاقل و سن هجده سالگی را تکمیل نموده باشد.

۲۰۰۰ ماده:

ماده ۲۰۰۰:

(۱) د مسلمان او نامسلمان ترمنځ د میراث استحقاق نشته. خو د نامسلمانانو ترمنځ د میراث استحقاق شته. د مسلمانانو او نامسلمانانو ترمنځ د هېوادونو اختلاف د میراث مانع نه گرځي، مگر دا چه د پردی

(۱) استحقاق ارث بین مسلمان و غیر مسلمان نیست. اما غیر مسلمان از یکدیگر مستحق میراث شده میتوانند. اختلاف دو کشور در بین مسلمین و غیر مسلمین مانع میراث نمی گردد، مگر اینکه قانون مملکت

بيگانه ميراث بردن بيگانه را منع نموده باشد.

هېواد قانون د پردو ميراث وړل منع کړی وي.

(۲) اجسانب نمی توانند بر اساس ارث مندرج فقره (۱) اين ماده، حق ملکيت را در اموال عقاری تمسک نمايد.

(۲) پردي نه شي کولی د پورتنی فقری ددرج شوي ميراث د استحقاق په اساس په عقاري مالونو کنبی د ملکيت حق کسب کي.

فرع چهارم - اسباب ميراث

څلورمه فرعه - د ميراث سببونه

ماده ۲۰۰۱:

۲۰۰۱ ماده:

اسباب ميراث: زوجيت و قرابت است.

د ميراث سببونه: زوجيت او خپلوي ده.

ماده ۲۰۰۲:

۲۰۰۲ ماده:

ارث به اساس زوجيت تنها به طریقه فرض بوده و در قرابت به طریقه فرض عصويت يا به هر دو يا رحم يا رعايت قواعد حجب و رد می باشد.

د زوجيت د ميراث وړلو استحقاق يواځې د فرض په طریقی دی، او په خپلوي کنبی د فرض، عصويت يا په دواړو يا رحم د حجب او رد د قاعدو د مراعات کولو سره دی.

ماده ۲۰۰۳:

۲۰۰۳ ماده:

هرگاه یکی از ورثه از دو جهت مستحق ارث باشد، با رعايت احکام اين فصل از هر دو جهت ميراث برده می تواند.

که يو وارث ددوه پلوو د ميراث د حق مستحق وي، ددې فصل د حکمو د مراعات سره ددواړو پلوو څخه ميراث وړلی شي.

جزء اول - ميراث بطريق فرض

لومړی جزء - د فرض په طریقی ميراث

ماده ۲۰۰۴:

۲۰۰۴ ماده:

فرض سهم معين وارث است. در

فرض د متروکې په توزيع کنبی د هر

توزيع متروکه و در ميراث سهام صاحبان فروض مقدم به ديگران داده ميشود. صاحبان فروض عبارت اند از پدر، جد صحيح گر چه مراتب آن بالا رود، برادر مادري، خواهر مادري، زوج، زوجه، دختر يا دختران دختر يا دختران پسر گر چه مراتب آنها تنزيل نمايد خواهر عيني، خواهر پدري، مادر، جد صحيحه گر چه مراتب آن ها بالا رود.

ماده ۲۰۰۵:

(۱) با رعايت حکم ماده (۲۰۲۲) اين قانون اگر از متوفی پدر و پسر يا پسر پسر گر چه مراتب او تنزيل يابد موجود شود، حصه پدر سدس ميباشد.

(۲) جد صحيح کسی است که در نسبت وی به ميت اناث داخل نشود و حصه وی به ترتيبیکه در ماده (۲۰۰۴) اين قانون درج است سدس می باشد.

ماده ۲۰۰۶:

اولاد مادري اعم از پسر و دختر در صورتیکه تنها یک فرد باشد، حصه او سدس و در حالیکه متعدد باشند حصه آنها ثلث می باشد، ذکور و

وارث تاکلي اندازي ته وايي، او په ميراث کنبې د فروضو د خاوندانو حصې پر نورو وړاندې دي. د فروضو خاوندان عبارت دي د پلار او صحيح نيکه که څه هم د نيکه مرتبې پورته ولاړي شي، مورني ورور، مورني خور، ميړه، بنځه، لور يا لورگاني. د زوي لوريا لورگاني که څه هم د هغوی مرتبې ټيټې شي. سکني خور، پلارنی خور، مور، صحيحه نيا که څه هم د هغوی مرتبې پورته ولاړی شي.

ماده ۲۰۰۵:

(۱) ددې قانون د (۲۰۲۲) مادې د حکم په نظر کنبې نيولو سره که دمړي پلار او زوي يا دزوي زوي که څخه هم د هغه مرتبې ټيټې شي، موجود شي نو شپږمه حصه د پلارده .

(۲) صحيح نيکه هغه چاته ويل کيږي چه مړي ته د هغه په نسبت کي موثبي داخلې نه شي او د هغه حصه په هغې ترتيب چه ددې قانون په (۲۰۰۴) مادې کنبې درج شوی شپږمه ده.

ماده ۲۰۰۶:

مورني اولاد عام له دې چه نارينه وي او که موثبه په هغې صورت کنبې چه يواځې يونفروي نو د هغه شپږمه حصه ده، که متعدد وي نو د هغوی درېيمه

اناث آنها در تقسیم برابر اند. در حالت دوم اگر ذوی الفروض تمام متروکه را در بر گیرد یا اولاد مادری، برادر یا برادران عینی، بصورت جداگانه یا همراه با خواهر یا خواهران عینی، شریک میشوند و در بین آنها ثلث به ترتیب فوق تقسیم میشود.

ماده ۲۰۰۷:

(۱) برای زوج در حال نداشتن اولاد یا اولاد پسر گر چه مراتب او تنزیل نماید، نصف میراث میرسد و در حال موجودیت اولاد یا اولاد پسر گر چه مراتب او تنزیل کند، چهارم حصه میراث میرسد.

(۲) زوجه گر چه مطلقه رجعی باشد در صورتیکه شوهر در حال بقای عدت او وفات نماید، یا زوجات در صورت نداشتن اولاد یا اولاد پسر گر چه مراتب او تنزیل نماید، چهارم حصه میراث و در صورت وجود اولاد یا اولاد پسر گر چه مراتب تنزیل کند هشتم حصه میراث را مستحق میشوند.

(۳) مطلقه طلاق بائن در معرض

حصه ده، د هغوی نارینه او موثقی په ویش کنبې برابر دي. په دوه یم حالت کنبې که د فرضو خاوندان ټوله متروکه واخلي، نو د مورني اولاد سره سکني ورور یا ورونه په ځانگړي صورت یاد سکني خور یا خویندو سره یو ځای شریکـیـري او د هغوی ترمنځ درېمه حصه په پورتنې ترتیب ویشله کیږي.

ماده ۲۰۰۷:

(۱) که بنځه مړه شوه که یې اولاد یا د زوي اولاد که څه هم مرتبې یې ټیټې شي نو دمیره یې د میراث نیمایې حصه رسیږي. که یې اولاد یا د زوي اولاد موجود وو که څه هم مرتبې یې ټیټې وي نو د میره د میراث څلورمه حصه رسیږي.

(۲) بنځه که څه هم د رجعي طلاق، طلاقه کره شوې وي په هغې صورت کنبې چه میره د هغې د عدت په دوام کنبې مړ شي یا بنځی که میره اولاد یا د زوي اولاد که څه هم مرتبې یې ټیټې وي و نه لري د میراث څلورمه حصه اولاکه اولاد یا د زوي اولاد موجود وو که څه هم مرتبې یې ټیټې وي، نو د میراث د اتمې حصې مستحق کیږي.

(۳) د مړینې په مرض کنبې د بائن

موت حکم زوجه را دارد، مشروط بر اینکه زوجه بر طلاق راضی نبوده و طلاق کننده در همان مرض بمیرد و مطلقه هنوز در عدت باشد.

ماده ۲۰۰۸:

دختران با رعایت حکم ماده (۲۰۱۹) این قانون حسب ذیل مستحق میراث میگردند:

۱ - یک دختر نصف، دو یا بیشتر از آن ثلثان میراث را مستحق میگردند.

۲ - دختران پسر در حال نداشتن دختر یا دختر پسر که از حیث درجه از وی بالاتر باشد، مستحق میراث مندرج فقره فوق میگردند. دختران پسر یکی باشند یا بیشتر از آن، در صورت موجودیت دختر یا دختر پسر که در درجه بالاتر از وی قرار داشته باشد، مستحق ششم حصه میراث میگردند.

ماده ۲۰۰۹:

خواهران عینی با رعایت حکم مواد (۲۰۱۹ و ۲۰۲۰) این قانون

طلاق طلاقه کره شوی د بنخې حکم لري، خو په دې شرط چه بنخه په طلاق راضي نه وي او طلاق کوونکی په همغې مرض کنبې مړشي او طلاقه کړې شوي لاپه عدت کنبې وي.

ماده ۲۰۰۸:

ددي قانون د (۲۰۱۹) مادې د درج شوي حکم په مراعات کولو سره، لورگاني په لاندې ډول د ميراث مستحق دي:

۱ - يوه لور نيمايي، دوه يا د هغې څخه زياتي د ميراث د دوه ثلثو مستحق کيږي.

۲ - د زوي لورگاني عام له دې چه يوه وي يا ترهغې زياتي که مړې لور يا د زوي لور چه د درجي د حيشه د هغې څخه پورته وي و نه لري، نو د پورتنې فقري د درج شوي ميراث مستحق کيږي. په هغې صورت کنبې چه لور موجوده شي يا د زوي داسې لور موجوده شي چه په درجي کنبې د هغې پورته وي نو د زوي لورگاني د شپږمې حصې مستحق کيږي.

ماده ۲۰۰۹:

ددي قانون د (۲۰۱۹ - ۲۰۲۰) مادو د درج شو و حکمونو په مراعات کولو

حسب آتی مستحق ميراث می باشند:

۱ - يک خواهر عینی نصف و دو يا بیشتر از آن ثلثان ميراث را مستحق می گردند.

۲ - خواهران پدري در حال نداشتن خواهر عینی، حصص مندرج فقره فوق را و با موجودیت يک خواهر عینی، ششم حصه ميراث را مستحق میشوند. اعم از اينکه خواهران پدري يک نفر باشد يا بیشتر از آن.

ماده ۲۰۱۰:

(۱) مادر با موجودیت اولاد يا اولاد پسر گر چه مراتب او تنزیل نماید، يا دو يا بیشتر از دو برادران و خواهران عینی باشند يا پدري يا مادری و يا مختلط ششم حصه ميراث را و در غير از اين احوال ثلث ميراث کل ترکه را مستحق میشود. به استثنای حالتیکه تنها با یکی از زوجین و پدر يکجا شود، درین حالت ثلث باقیمانده ترکه را بعد از حصه زوج يا زوجه مستحق میشود.

سره سکنی. خويندې په لاندې ډول د ميراث مستحقې دي:

۱ - يوه سکنی. خور نيمايې او دوه يا زياتې سکنی. خويندې د ميراث د دوه ثلثو مستحقې دي.

۲ - که څوک سکنی. خويندې ونه لري نو پلارني خويندې د پور تني فقري درج شوی حصې او که ورسره يوه مورنۍ خور موجوده شوه د ميراث د شپږمې حصې مستحقې کيږي. عام له دې چه پلارني خويندې يوه وي او که ترهغې زياتې.

ماده ۲۰۱۰:

(۱) مور د اولاد يا د زوي د اولاد د موجودیت سره که څخه هم مرتبې يې ټيټې شي، يا د دوه يا زياتو ورونو او خويندو د موجودیت سره عام له دې چه عيني وي يا پلارني يا مورني او يا مختلط وي، د شپږمې حصې مستحق کيږي، او د دي حالونو په غير دټولې ترکي ددرېيمې حصې ميراث مستحق کيږي. په استثنی د هغې حالت چه ددواړو زوجينو څخه يواځې ديوه سره او د پلار سره يو ځای شي نو په دې حالت کېنې د ميره يا د بنځې د حصې وروسته د پاتې درېيمې حصې د متروکې مستحق کېږي.

(۲) جده صحيحه به مادر يکي از والدين يا جد صحيح اطلاق ميشود، گر چه مراتب بالا رود، جده يکي باشد يا متعدد مستحق ششم حصه ميراث مي باشند و در بين آنها بصورت مساوي تقسيم مي گردد.

ماده ۲۰۱۱:

هرگاه حصص صاحبان فروض بر متروکه بيشتر گردد، ترکه بتناسب حصص آنها در ميراث تقسيم ميگردد.

جزء دوم - ميراث به طريقه عصوبت

ماده ۲۰۱۲:

عصبه شرعاً بالائي کسی اطلاق ميشود که در صورت نبودن صاحبان فروض تمام متروکه و در صورت موجوديت اصحاب فروض در حالیکه از ميراث محجوب نباشد، باقيمانده اصحاب فروض را از متروکه مستحق ميشود.

ماده ۲۰۱۳:

هرگاه هيچ يک از صاحبان فروض موجود نبوده يا با وجود آنها تمام متروکه شامل حصص

(۲) صحيحه نيا د والدينو د هريو مور يا د صحيح نيکه مور ته ويل کيږي که څه هم مرتبې پورته لاري شي، جده يوه وي او که زياتې د شپږمې حصې مستحقې دي او دا شپږمه حصه د هغوی ترمنځ په مساوي صورت ويشل کيږي.

ماده ۲۰۱۱:

که د فروضو د خاوندانو حصې په متروکې زياتې شي نو مسأله عول کوي په دې ډول چه په ميراث کښې د هغوی د حصو په تناسب ويشل کيږي.

دوه يم جزء - د عصوبت په طريقې ميراث

ماده ۲۰۱۲:

په شرعې کښې د عاصب اطلاق په هغه چا کيږي چه که د فروضو خاوندان نه يي نو ټوله ترکه او که د فروضو خاوندان موجود وو نو که د ميراث څخه حجب کړی شوي نه وي د فروضو د خاوندانو څخه د پاتې متروکې مستحق کيږي.

ماده ۲۰۱۳:

که د فروضو د خاوندانو څخه هېڅ يو موجود نه وو او يا د هغوی د وجود سره ټوله متروکه د فروضو حصوته

فروض نشود، تمام متروکه با آنچه از اصحاب فروض باقیمانده، به عصبه نسبی داده میشود.

ماده ۲۰۱۴:

عصبه نسبی به سه دسته تقسیم میشوند: عصبه بنفسه، عصبه به سبب غیر، عصبه مع غیر.

ماده ۲۰۱۵:

عصبه بنفسه، کسی است که در قرابت او بمیت بغیر محتاج نبوده و در نسبت او بمیت اناث داخل نمی گردد.

ماده ۲۰۱۶:

عصبه بنفسه به ترتیب ذیل دارای چهار جهت است:

۱- بنوت، که شامل پسران و پسران پسر میشود، گر چه درجه آنها تنزیل یابد.

۲- ابوت، که شامل پدر و جد صحیح میشود، گر چه درجه آنها بالا رود.

۳- اخوت، که شامل برادران عینی پدری و پسران آنها

شامله نه شی، نو توله متروکه یا هغه چه د فروضو د خاوندانو خخه پاتی شوی، نسبی عصبه ووته ورکوله کیری.

ماده ۲۰۱۴:

نسبی عصبه په درپیو دستوویشل کیری: پخپله عصبه، د بل په سبب عصبه او د بل چاسره عصبه.

ماده ۲۰۱۵:

پخپله عاصب هغه څوک دی چه پخپل عصوبت کبني بل چاته محتاج نه شی، او مړي ته د هغه په نسبت کبني موثته داخله نه شی.

ماده ۲۰۱۶:

پخپله عصبه په راتلونکي ترتیب سره څلور پلوونه لري:

۱- زوي ولي چه زامنو او د زامنو زامنو ته شامل دي که څه هم د هغوی درجي ټیټي شي.

۲- پلارولي چه پلار او صحیح نیکه ته شامل دي، که څه هم درجي یې پورته وي.

۳- ورورولي چه سکنيو ورونو، پلارنيو ورونو او د هغوی زامنو ته

مياگرده، گر چه درجات آنها پايان رود.

شامل دي، که خه هم درجه يي تپتي شي.

۴ - عموميت، که شامل کاکاهای ميت، کاکاهای پدر ميت و کاکاهای جد صحيح ميت ميشود گر چه درجات آنها بالارود. اعم از اينکه عيني باشند يا پدری و همچنان شامل پسران و پسران پسر آنها ميشود، گر چه درجات آنها پائين رود.

۴ - تره ولي چه د مري ترونو، د پلار ترونو، او د هغه د صحيح نيکه ترونو ته شامل دي که خه هم درجه يي پورته شي. عام له دې چه سکنی وي يا پلارني وي. همدارنگه د هغوی زامنو او د هغوی د زامنو، زامنوته شامل دي که خه هم درجه يي تپتي شي.

ماده ۲۰۱۷:

هرگاه عصبه بنفسه از نظر جهت یکی باشند، قريب ترين آنها از لحاظ درجه به ميت مستحق شمرده ميشود. اگر در جهت و درجه یکی باشند، حق اوليت به قرابت داده ميشود و اگر شخص دارای دو قرابت به ميت باشد، بر شخصیکه دارای یک قرابت است حق اوليت دارد و اگر از لحاظ جهت درجه و قوت قرابت مساوی باشند، ميراث در بين آنها مساويانه تقسيم می گردد.

ماده ۲۰۱۷:

که پخپله عصبه په پلو کښې يو ځای شو، نو د ميراث مستحق هغه دی چه په درجه کښې مري ته ډير نږدي وي، که په پلو او درجه کښې يو ځای شو نو د لومړي والي حق نږدې خپلوي ته ورکول کيږي. که څوک مري ته د دوه نږدې خپلو يو لرونکی وو نو په هغه چا د وړاندې والي حق لري چه مري ته ديوې نږدې خپلوي لرونکی وي. که په پلو، درجه، او د خپلوي په نږديوالي کښې مساوي وو، نو د هغوی ترمنځ ميراث په مساوي توگه ويشل کيږي.

ماده ۲۰۱۸:

عصبه به سبب غير، به مؤنثی اطلاق می شود که در عصبات بميت محتاج بغير بوده و يا با غير در عصوبت شريک باشد.

ماده ۲۰۱۸:

په بل چا عصبه هر هغه مؤنثه ده چه پخپل عصوبت کښې بل چاته محتاجه وي او په عصوبت کښې ورسره شريکه شي.

۲۰۱۹ ماده:

(۱) په بل چا عصبي عبارت دي له:
۱- لورگاني د زامنو سره.

۲۰۱۹ ماده:

(۱) عصبه به غير عبارت اند از:
۱- دختران يا پسران.

۲ - د زوي لورگاني که څه هم درجي يې ټيټی شي د زوي د زامنو سره که څه هم درجي يې ټيټی شي خو په دي شرط چه د هغوی سره مطلقاً په يوي درجي کښې وي يا داچه د زوي زامن د زوي دلورگانو څخه په ټيټی درجي کښې وي او د دي په غير د بلي خوا د ميراث مستحقي نه وي.

۲ - دختران پسر، گر چه درجات آن پائين رود با پسران پسر، گر چه تنزيل نمايد. در حالیکه پسران در درجات متوازي با دختران يا پائين تر از آنها قرار داشته و از طريق ديگر مستحق ارث نشوند.

۳ - سکنی خویندي د سکنيو ورونو سره او پلارني خویندي د پلار نیو ورونو سره.

۳ - خواهران عینی با برادران عینی و خواهران پدري با برادران پدري.

(۲) دپورتنی فقرې په درج شوو حالونو کښې نارینه د مؤنثي دوه چنده د ميراث حق لري.

(۲) در احوال مندرج فقره فوق این ماده مرد دو چند زن از ميراث حصه می گیرد.

۲۰۲۰ ماده:

د بل چا سره عصبي عبارت د هغې مؤنثي څخه دي چه پخپل عصوبت کښې بلي مؤنثي ته محتاج وي او دا بله مؤنثه ورسره په عصوبت کښې شريکه نه وي.

۲۰۲۰ ماده:

عصبه مع غير، به مؤنثي اطلاق ميشود که در عصوبت خود به مونث ديگر محتاج بوده و مونث ديگر در عصوبت با او شرکت نداشته باشد.

۲۰۲۱ ماده:

(۱) د بل چاسره عصبي عبارت دي له:

۲۰۲۱ ماده:

(۱) عصبه مع غير عبارت اند از:

خواهران عینی یا پدری یا دختران یا دختران پسر، گر چه درجه آنها تنزیل نماید. درین صورت باقی متروکه را بعد از ادای حصهٔ فروض مستحق میشوند.

سکنیو یا پلار نیو خویندو څخه دلور گانو سره یا د زامنو د لورگانو څخه، که څه هم درجي يې ټيټې شي نو په دې صورت کښې د فروضو د حصو وروسته پاتې ترکه د هغوی ده.

(۲) به اشخاص مندرج فقرهٔ فوق این ماده نسبت به سایر عصبه مانند برادران عینی و پدری اعتبار داده شده در حق تقدم، درجه و قوت، تابع احکام آنها می باشند.

(۲) د دې مادې د پورتنې فقرې درج شوي اشخاصو ته د نورو عصبو په تناسب لکه سکنۍ ورونه یا پلارني ورونه اهمیت ورکول کيږي په وړاندې والي، درجي او د خپلوي د نږدې والي له لحاظه د هغوی د حکمونو تابع دي.

ماده ۲۰۲۲:

ماده ۲۰۲۲:

هرگاه پدر یا پدر کلان یا دختر یا دختر پسر، گر چه درجه تنزیل یابد یکجا شود، حصهٔ متروکه را بطریق فرض و باقیمانده را به طریق عصبیت مستحق می گردد.

که پلار یا نیکه دلور یا د ځوی دلور سره، که څه هم درجه يي ټيټه شي یو ځای شي نو شپږمه حصه د فرض په اساس او پاتې د عصبوت د لاري مستحق کيږي.

ماده ۲۰۲۳:

ماده ۲۰۲۳:

(۱) هرگاه جد با برادران و خواهران عینی یا پدری جمع شود، دارای دو حالت ارثی می باشد:

(۱) که نیکه د سکنیو ورونو یا خویندو یا دپلرنیو ورونو یا خویندو سره یو ځای شي نو دوه ارثي حالتونه لري:

۱ - سهم یک برادر را مستحق میگردد، در صورتیکه تنها با ذکور یا با ذکور و اناث و یا تنها با

۱ - د ورور حصه وړي که یواځی نارینه وو یا نارینه او مؤنثې وي او یا مؤنثې وي چه د وارث د فرعي

اناثی که با فرع وارث در میراث
عصبه شده باشند، جمع شده باشد.

۲- در حالتیکه جد با خواهرانیکه
به ذکور یا با فرع وارث از اناث
عصبه نشده باشد، در
اینصورت بعد از اصحاب
فروض به طریقه عصبيت
مستحق میراث باقیمانده
میگردد.

(۲) هرگاه حالت مقاسمه یا
وراثت به عصبيت به ترتیبی که در
فقره فوق این ماده درج گردیده جد
را از میراث محروم نماید و یا حصه
او را از ششم حصه کم نماید به
طریقه فرض مستحق ششم حصه
می گردد.

(۳) در حالت مقاسمه به اولاد پدری
که محجوب شده باشند، اعتبار داده
نمیشود.

جزء سوم - حجب

ماده ۲۰۲۴:

حجب، آن است که شخص اهلیت ارث
را داشته مگر نسبت موجودیت وارث
دیگر مستحق ارث نمی گردد.
محجوب باعث محجوبیت وارث دیگر

سره د میراث خخه عصبی شوی
وي.

۲- که د خویندو سره چه په نارینه وو
نه وي عصبی شوي، یا د وارث په
فرعی چه د موشو خخه وي نه وي
عصبی شوي، که نیکه یوځای شي، د
فروضو د خاوندانو د حصو وروسته د
پاتي میراث د عصوبت د لاري مستحق
کيږي.

(۲) که مقاسمه یا د میراث وړل په
عصوبت سره په هغې ترتیب چه د دي
مادي په پورتنی فقری کښی درج شوی
صورت و مومي او نیکه د میراث خخه
محروم کي یایې حصه د شپږمې حصی
خخه کمه شي، نو د فرض په طریقی د
شپږمې حصی مستحق کيږي.

(۳) که پلارني ورونه یا خویندې په
مقاسمی کښی حجب کړی شوی وو د
میراث استحقاق نه پیدا کوي.

درېیم جزء - حجب

ماده ۲۰۲۴:

حجب دې ته وايي چه څوک د میراث
وړلو اهلیت ولري مگر د بل وارث د
موجودیت له امله د میراث وړلو نه
مستحق کيږي. حجب کړه شوی بل

وارث حجبوي.

ميگردهد.

ماده ۲۰۲۵:

ماده ۲۰۲۵:

حجب په دوه نوعو دی:

حجب به دو نوع است:

۱ - د نقصان حجب چه د ميراث وړلو د مستحقې حصې د کموالي باعث کيږي.

۱ - حجب نقصان که باعث تقليل حصه مستحقه ارث ميشود.

۲ - د محرومېدو حجب، چه وارث په کلي صورت د ميراث وړلو څخه محروميږي.

۲ - حجب حرمان که بصورت کلي از ميراث محروم ميشود.

ماده ۲۰۲۶:

ماده ۲۰۲۶:

که څوک د ميراث د موانعو څخه ديوه مانع په سبب د ميراث وړلو څخه محروم شي د هېڅ وارث د حجب باعث کېدای نه شي.

کسيکه به سبب يکي از موانع ميراث از ارث محروم گردهد، باعث حجب هېچ يک از ورثه شده نemitواند.

ماده ۲۰۲۷:

ماده ۲۰۲۷:

د وارثانو څخه شپږ نفره هېڅ وخت د محرومېدو د حجب سره نه مخامخ کيږي چه عبارت دي د پلار، مور، زوي، لور، ميره او بنځي څخه.

شش نفر از ورثه هېچ گاه به حجب حرمان مواجهه نمی شوند و آنها عبارتند از پدر، مادر، پسر، دختر، زوج و زوجه.

ماده ۲۰۲۸:

ماده ۲۰۲۸:

د نقصان حجب د وارثانو څخه په پنځو نفرو وارديږي چه عبارت دي د مور، د زوي لور، د پلارني خور، د ميره او بنځي څخه.

حجب نقصان بر پنج نفر از ورثه وارد ميشود که آنها عبارتند از مادر، دختر، پسر، خواهر پدري، زوج و زوجه.

ماده ۲۰۲۹:

پلار، نيکه د ميراث څخه حجب کوي، عام له دې چه د عصوبت په سبب، يا د فرض په سبب يا د دواړو په سبب، ميراث ويسي.

ماده ۲۰۲۹:

پدر باعث حجب جد می گردد، خواه از طریق فرض مستحق ارث شود يا از طریق عصبيت يا هر دو.

ماده ۲۰۳۰:

دمړی مور، نياگانې د ميراث څخه حجب کوي عام له دې چه پلارنې نيا وي يا مورنې او يا نيکنې.

ماده ۲۰۳۰:

مادر ميت باعث حجب جدات از ميراث ميشود، اعم از اينکه جده پدري باشد يا مادري يا از طرف جد.

ماده ۲۰۳۱:

زوي، د زوي زوي حجب کوي. همدارنگه د هر زوي زوي چه درجه يې نږدې وي د هغه زوي زوي د حجب باعث کيږي چه درجه يې ليرې وي.

ماده ۲۰۳۱:

پسر باعث حجب پسر پسر و همچنان هر پسر پسر که درجه او قريب تر باشد، باعث حجب پسر پسری ميگردد که درجه او بعيدتر باشد.

ماده ۲۰۳۲:

په پلار، نيکه، په زامنو او د زامنو په زامنو که څه هم درجه يې ټيټه وي، خویندې او ورونه د ميراث څخه ساقطيږي عام له دې چه سکني وي يا پلارنې او يا مورنې.

ماده ۲۰۳۲:

خواهران و برادران عینی باشند يا پدري يا مادري به موجوديت پدر و جد و پسر و پسر پسر گر چه درجه شان تنزيل يابد از ميراث محروم ميشوند.

ماده ۲۰۳۳:

پلارنې ورور په پلار، په زوي، د زوي په زوي، په سکني ورور، او په سکني خور حجب کيږي، خوپه دې شرط چه سکني خور د بل چاسره عصبه شي.

ماده ۲۰۳۳:

برادر پدري به موجوديت برادر عینی و خواهر عینی ايکه عصبه با غير گردد، محجوب ميشود.

ماده ۲۰۳۴:

د سکنۍ ورور زوي د اوه نفرو وارثانو په وسيلې حجب کيږي چه عبارت دي: د پلار، نيکه، زوي، د زوي زوي، سکنۍ ورور، او په پلارني ورور، په سکنۍ خور، يا په پلارني خور خو په دې شرط چه درې وروستني ذکر شوي دبل چا سره عصبه شي.

ماده ۲۰۳۴:

پسر برادر عیني بواسطه هفت نفر از ورثه محجوب ميشود و عبارت اند از: پدر، جد، پسر، پسر پسر، برادر عیني، برادر پدري و خواهر عیني يا پدري ايکه عصبه با غير گردد.

ماده ۲۰۳۵:

ددې قانون د (۲۰۳۴) مادې په درج شوو اوه نفرو علاوه د پلارني ورور زوي په سکنۍ ورور زوي هم حجب کيږي.

ماده ۲۰۳۵:

پسر برادر پدري علاوه بر هفت نفر مندرج ماده (۲۰۳۴) اين قانون به موجوديت پسر برادر عیني، نیز محجوب ميشود.

ماده ۲۰۳۶:

مورني ورونه په شپږ نفرو حجب کيږي چه عبارت دي له: پلار، نيکه، زوي، د زوي زوي، صلبې لور، او د زوي لور.

ماده ۲۰۳۶:

برادران مادري به موجوديت شش نفر از ورثه محجوب ميشوند که عبارتند از: پدر، جد، پسر، پسر پسر دختر صلبی و دختر پسر.

ماده ۲۰۳۷:

سکنۍ تره په لس نفرو حجب کيږي چه عبارت دي له: پلار، نيکه، زوي، د زوي زوي، سکنۍ ورور، پلارني ورور، او په سکنۍ خور يا پلارني خور خو په دې شرط چه دواړه نوعي خويندې عصبې شي د سکنۍ ورور په زوي او د پلارني ورور په زوي.

ماده ۲۰۳۷:

کاکای عیني به وجود ده نفر از ورثه محجوب ميشود که عبارتند از: پدر، جد، پسر، پسر پسر، برادر عیني، برادر پدري، خواهر عیني يا پدري، مشروط بر اينکه هر دو نوع خواهر عصبه شوند با پسر برادر عیني يا پدري.

۲۰۳۸ ماده:

د سکنۍ تره زوي د دې قانون د (۲۰۳۶ - ۲۰۳۷) مادو په درج شوو حجب کونکو وارثانو علاوه په سکنۍ تره هم حجب کيږي. د پلارني تره زوي د دې مادې په ذکر شوو اشخاصو علاوه د سکنۍ تره په زوي هم حجب کيږي.

ماده ۲۰۳۸:

پسر کاکای عیني با موجودیت وارثین مندرج مواد (۲۰۳۶ و ۲۰۳۷) این قانون محجوب میگردد و همچنان با وجود کاکای عینی محجوب می گردد و پسر کاکای پدری علاوه بر اشخاص مندرج این ماده یا پسر کاکای عینی محجوب میشود.

۲۰۳۹ ماده:

که د مړي صلبې لورگاني د هغه د زوي د لورگانو سره يو ځای شي او صلبې لورگاني د دوه ثلثو ميراث حايزي شي نو د زوي لورگاني ساقطیږي، مگر دا چه د زوي زوي موجود وي، ځکه چه د زوي زوي هغوی عصبي کوي که چيرته د هغوی په درجې کنبې وي او يا د هغوی څخه په ټيټې درجې کنبې وي، همدارنگه د زوي زوي د زوي لورگاني چه دهغه څخه په ټيټې درجې کنبې وي حجبوي.

ماده ۲۰۳۹:

هرگاه دختران صلبی میت با دختران پسر میت اجتماع نمایند و دختران حایز دو ثلث ارث شوند، دختران پسر ساقط میشوند. مگر اینکه پسر پسر موجود گردد. در اینصورت پسر پسر آنرا عصبه میسازد، مشروط بر اینکه در درجه آنها یا در درجات پائین تر باشد و این پسر پسر دختران پسر را که در درجه پایینتر از او قرار دارند، محجوب میسازد.

۲۰۴۰ ماده:

که سکنۍ خویندي دوه ثلثه یا تر هغې زیات میراث واخلي نو پلارني خویندي ورسره ساقطیږي، مگر دا چه ورسره پلارني ورور وي په دي صورت کنبې په هغه عصبي کيږي.

ماده ۲۰۴۰:

هرگاه خواهران عینی دو ثلث متروکه یا بیشتر از آن را حایز شوند، خواهران پدری ساقط میشوند. مگر اینکه با آنها برادر پدری وجود داشته باشد، در این صورت به واسطه آن عصبه میگرددند.

۲۰۴۱ ماده:

که سکنی خور نیمایی متروکه و اخلي، نو پلارني خويندې نه حجبوي بلکه ورسره د شپږمې حصې ميراث مستحقې کيږي.

ماده ۲۰۴۱:

هرگاه خواهر عینی نصف متروکه را حایز گردد، خواهران پدری ساقط نگردیده، ششم حصه متروکه را مستحق میشوند.

خلورم جزء - رد

جزء چهارم - رد

۲۰۴۲ ماده:

(۱) که فروضو ټوله ترکه مستغرقه نه کړه او نسبي عصبه موجود نه شي نو پاتې متروکه بي له زوجينو د فروضو خاوندانو ته د هغوی د حصو په اندازې ردیږي.

ماده ۲۰۴۲:

(۱) هرگاه ذوی الفروض تمامی متروکه را در بر نگیرد و عصبه وجود نداشته باشد، باقیمانده فروض به استثنای زوجین متناسب به حصص فروض بالای ذوی الفروض توزیع میشود.

(۲) که کوم نسبي عصبه، یا کوم د نسبي فروضو خاوند یا کوم د رحم خاوند پیدانه شونو پاتې متروکه د زوجینو څخه یوه ته ردیږي.

(۲) اگر یکی از عصبه نسبی یا یکی از ذوی الفروض یا ذوی الارحام موجود نباشد، باقی مانده متروکه یکی از زوجین رد میگردد.

پنجم جزء - د رحم د خاوندانو ميراث ورل

جزء پنجم - ارث ذوی الارحام

۲۰۴۳ ماده:

(۱) که کوم نسبي عصبه یا کوم یو د نسبي فروضو د خاوندانو څخه موجود نه شو نو ترکه یا د ترکې پاتې حصه د رحم خاوندانو ته ورکول کيږي.

ماده ۲۰۴۳:

(۱) هرگاه هیچ یک از عصبات و اصحاب فروض نسبی وجود نداشته باشند، تمام متروکه یا باقیمانده آن به ذوی الارحام پرداخته می شود.

۲) ذوی الزحام را چهار صنف ذیل تشکیل میدهد که بالترتیب یکی بر دیگری در ارث مقدم شناخته میشود:

۱ - اولاد دختران، گر چه مراتب آنها تنزیل نماید و اولاد دختران پسر، گرچه تنزیل درجه نمایند.

۲ - جد غیر صحیح، گر چه درجه او بالا برود و جده غیر صحیح، گر چه درجه او بالا شود.

۳ - پسران برادران مادری و اولاد آنها، گر چه درجه آنها تنزیل نماید و اولاد خواهران عینی یا پدری یا مادری. گر چه مراتب آنها تنزیل کند و دختران برادران عینی یا پدری یا مادری و اولاد آنها، گر چه مراتب تنزیل نماید و دختران پسران برادر عینی یا پدری، گر چه مراتب آنها تنزیل نماید و اولاد آنها، گر چه تنزیل درجه نمایند.

۴ - مشمولین شش طایفه آتی بعضی بر بعضی دیگر به ترتیب ذیل در استحقاق ارث، مقدم می باشند:

الف - کاکاهای مادری میت و عمه

۲) درحم خاوندان خلور صنفه دي چه ځینې په ځینې نورو په لاندني ترتیب په میراث ورلو کې د وړاندې والي حق لري:

۱ - د لورگانو اولاده که څه هم درجه يي ټيټه شي. او د زوي د لورگانو اولاده که څه هم د رجه يي ټيټه شي.

۲ - نا صحیح نيکه که څه هم درجه يي پورته شي، ناصحيحه نياکه څه هم درجه يي پورته شي.

۳ - دمورني ورور زامن او د هغوی اولاد که څه هم درجه يي ټيټه شي. د سکنۍ خور، پلارني خور او مورنۍ خور اولادونه که څه هم درجې يي ټيټې شي. د سکنیو پلارنیو او مورنیو ورونو لورگانې او د هغوی اولادونه، که څه هم درجې يي ټيټې شي. د سکنیو او پلارنیو ورونو د زامنو لورگانې که څه هم درجې يي ټيټې شي او د هغوی اولادونه که څه هم درجې يي ټيټې شي.

۴ - د شپږو راتلونکو طائفو شاملین په لاندني ترتیب سره د میراث په استحقاق کېنې ځینې پرځینو نورو وړاندې گڼل کېږي:

الف - د مړي مورني ترونه، سکنی یا

های او و ماما های او، خاله های
عینی یا پدری یا مادری او.

ب - اولاد طایفه هائی که در جز (الف)
درج گردیده گر چه مراتب آنها تنزیل
نماید و دختران کاکاهای میت عینی
یا پدری باشد و دختران پسران
آنها، گر چه درجه آنها تنزیل
نماید و اولاد همه آنهايي که درین
تصریح ذکر شدند، گر چه درجه آنها
تنزیل کند.

ج - کاکاهای مادری پدر میت، عمه
ها، ماماها و خاله های پدر میت اعم
از اینکه عینی یا پدری یا مادری
باشند و کاکاهای مادر میت، عمه
ها، ماماها و خاله های مادر میت،
اعم از اینکه عینی یا پدری یا مادری
باشند.

د - اولاد طایفه های مندرج جزء
(ج) گر چه مراتب آنها تنزیل
نماید و دختران کاکاهای عینی
یا پدری میت و دختران پسران
آنها، گر چه درجه آنها
تنزیل نماید و اولاد دختران
اشخاص مذکور، گر چه تنزیل
یابند.

ه - کاکاهای پدر، پدر مادر میت و

پلارنی یا مورنی ترورگانی (عمی)
ماماگان او ترورگانی (خالې).

ب - د هغو اشخاصو اولادونه چه د
(الف) په جزء کښې درج شوي که څه هم
درجې يې ټیټې شي، دمړي د سکنيو
اوپلارنيو ترونو لورگاني او دهغوی د
زامنو لورگاني که څه هم درجې يې
ټیټې شي. او د هغو بنځو اولادونه چه
په دې فقري کښې ذکر شوي که څه هم
درجې يې ټیټې شي.

ج - دمړي د پلار مورني ترونه،
عمي، ماماگان او ترورگاني عام له
دې چه سکني وي يا پلارني او يا
مورني، دمړي د مور ترونه، عمې،
ماماگان، او ترورگاني، عام له دي
چه سکني، پلارني او يا مورني
وي.

د - د هغو اشخاصو اولادونه چه د (ج)
په فقري کښې درج شوي، که څه هم
درجې يې ټیټې شي. دمړي د سکنيو
يا پلارنيو ترونو لورگاني او د هغوی د
زامنو لورگاني که څه هم درجې يې
ټیټې شي او د هغو بنځو اولادونه چه
ذکر شوي که څه هم درجې يې ټیټې
شي.

ه - دمړي د مور دپلار د پلار ترونه او

کاکاهای پدر مادر میت و کاکاهای مادر مادر میت و کاکاهای مادر پدر میت و عمه ها و ماماها و خاله های همه آنها، اعم از اینکه عینی یا پدری یا مادری باشند.

د مړي د مور د مور تر و نه، د مړي د مور د پلار تر و نه او د مړي د پلار د مور تر و نه او د دې ټولو عمې، ماماگان او ترورگاني عام له دې چه سکني، پلارني او يا مورني وي.

و - اولاد طایفه های مندرج جز (ه) گر چه تنزیل نمایند و دختران کاکاهای عینی یا پدری پدر، پدر متوفی و دختران پسران آنها گر چه تنزیل درجه نمایند و اولاد اشخاصیکه در این جزء درج گردیده اند، گر چه در درجه پائین قرار داشته باشند.

و - د هغو اشخاصو اولادونه چه د (ه) په جزء کښې درج شوي، که څه هم درجې يې ټيټې شي. د مړي د پلار د پلار، سکني یا پلارني تر و نه او د هغوی د زامنو لورگاني که څه هم درجې يې ټيټې شي. د هغو اشخاصو اولادونه چه په دې جزء کښې درج شوي، که څه هم درجه يې ټيټه وي.

ماده ۲۰۴۴:

ماده ۲۰۴۴:

در صنف اول ذوی الزحام ترجیح به اخذ میراث به کسانی داده میشود که درجه قرابت او به متوفی نزدیکتر باشد، اگر در درجه مساوی باشند به اولاد صاحبان فرض ذوی الزحام ترجیح داده میشود. اگر در درجه مساوی باشند و ولد صاحب فرض وجود نداشته یا همه اولاد اصحاب فروض باشند، در میراث شریک می گردند.

د رحم د خاوندانو په لومړي صنف کې د میراث په اخیستلو کښې هغه چاته ترجیح ورکول کېږي چه مړي ته د هغه د خپلوي درجه نږدې وي، که په درجې کښې مساوي وو نو د رحم په خاوندانو کښې د فرض د خاوندانو اولاد ته ترجیح ورکول کېږي. که په درجې کښې مساوي وو او د فرض د خاوندانو ولد نه وو او یا ټول د فرض د خاوندانو اولادونه وو، په میراث کښې شریک دي.

ماده ۲۰۴۵:

ماده ۲۰۴۵:

در صنف دوم ذوی الزحام، حق

د رحم د خاوندانو په دوهم صنف کښې

تقدم در ارث به کسی داده میشود که درجه قرابت او به متوفی نزدیکتر باشد، درحالیکه دردرجه قرابت با هم مساوی باشند، کسیکه به صاحب فرض منسوب میگردد، مقدم شناخته میشود، اگر با وجود تساوی درجه هیچ یک بصاحب فرض منسوب نباشد یا همه بصاحبان فروض منسوب گردند، به جهت قرابت اعتبار داده میشود. در صورت اتحاد جهت، در ارث شریک شناخته میشوند و در صورت اختلاف جهت، دو ثلث بصاحب جهت قرابت پدر و یک ثلث به صاحب جهت قرابت مادر، پرداخته میشود.

ماده ۲۰۴۶:

(۱) در صنف سوم ذوی الارحام به کسانی حق تقدم داده میشود که از لحاظ درجه قرابت به متوفی نزدیکتر باشند، در صورت تساوی درجه قرابت، اولاد عصبه نسبت به اولاد ذوی الارحام مقدم شناخته میشوند و در صورت عدم اختلاف ازین ناحیه به قوت قرابت به متوفی اعتبار داده میشود و کسیکه اصل از پدر و مادر باشد، نسبت به صاحب اصل پدری و

د میراث په اخیستلو کښې هغه چاته ترجیح ورکول کیږي چه مړي ته د هغه د خپلوي درجه نږدی وي. که د خپلوي په درجي کښې سره مساوي وو نوهغه څوک چه د فرض خاوند ته منسوب نه وي، وړاندي گڼل کیږي، که ددرجي د مساوات سره هېڅ یود فرض خاوند ته منسوب نه وي یا د اچه ټول د فرض خاوند ته منسوب وي، نو د خپلوي پلوته اعتبار ورکول کیږي، که د خپلوي په پلو کښې هم سره یو وو په میراث کښې شریک دي. په هغې صورت کښې چه په پلو کښې اختلاف موجود وي نو دپلار د خپلوي د پلو خاوند ته دوه ثلثه او د مور د خپلوي د پلو خاوند ته درېیمه حصه ورکول کیږي.

ماده ۲۰۴۶:

(۱) در حم د خاوندانو په درېیم صنف کښې دمیراث په اخیستلو کښې هغه چاته ترجیح ورکول کیږي، چه مړي ته د خپلوي په درجي کښې نږدی وي که مړي ته د خپلوي په درجي کښې مساوي وو نو عصبه نسبت د رحم د خاوندانو اولاد ونوته وړاندي دي. که ددي پلوه یې اختلاف نه لرلو، نو څوک چه مړی ته په خپلوي کښې ډیر نږدی وو هغه ته اعتبار ورکول کیږي، که څوک دپلار اومور څخه په یوه اصل

صاحب اصل پدري نسبت به صاحب اصل مادري ترجيح داده ميشود.

(۲) اگر از لحاظ درجه و قوت قرابت مساوي باشند، مساويانسه در ارث شرکت ميورزند.

ماده ۲۰۴۷:

(۱) در طايفه اول از طوايف صنف چهارم مندرج ماده (۲۰۴۳) اين قانون اگر اقارب جهت پدر منفرد شوند که عبارت از کاکاهای مادري وعمه های ميت است يا اقارب جهت مادري منفرد شوند که عبارت از ماماهاى متوفى و خاله های او است، بقوت به قرابت اعتبار داده ميشود و به اين اساس کسيکه از پدر و مادر باشد، نسبت به پدري و پدري نسبت به مادري مقدم شناخته ميشود. اگر در قرابت مساوي باشند در ميراث شريک می گردند.

(۲) اگر اقارب هر دو جهت موجود باشد، به اقارب جهت پدر دو ثلث و به اقارب جهت مادر یک ثلث از ميراث داده ميشود و حصص هر جهت حسب تفصيل فقرة (۱) اين ماده در بين آنها تقسيم ميشود.

کبنې وي، نسبت په پلارني اصل او د پلارني اصل خاوند نسبت د مورني اصل خاوند ته ترجيح لري.

(۲) که د خپلوي د نږدوالي په درجي کبنې مساوي وو، نو ميراث به د هغوی ترمنځ په مساوي ډول ويشل کيږي.

ماده ۲۰۴۷:

(۱) که د دې قانون د (۲۰۴۳) مادې درج شوي څلورم صنف په لومړني طايفې کبنې د پلارني پلو خپلوان ځانگړي شي چه عبارت دي: د مړي د مورني ترونو او عمو څخه او يا د مورني پلو خپلوان ځانگړي شي چه د مړي داماماگانو او ترورگانو څخه عبارت دي. نو د خپلوي نږدې والي ته اعتبار ورکول کيږي. په دې اساس که څوک دمور او پلاره نسبت پلرني ته او پلرني نسبت مورني ته وړاندې گڼل کيږي. که په خپلوي کبنې مساوي وونو په ميراث کبنې شريک دي.

(۲) که د دواړو پلوونو خپلوان موجود وو نو د پلار د خپلوانو پلوته دوه ثلثه او دمور د خپلوانو پلوته د ميراث درېيمه حصه ورکول کيږي. د دې مادې د (۱) فقرې د تفصيل سره سم دهرپلو حصې د هغوی ترمنځ ويشلی کيږي.

(۳) احكام فقرات (۱) و (۲) اين ماده بر طوايف سوم و پنجم نيز تطبيق ميشود.

ماده ۲۰۴۸:

(۱) در طايفه دوم نزديكى درجه قرابت با متوفى مدار اعتبار قرار داده ميشود. گرچه از يك جهت نباشند و در صورت برابرى درجه و اتحاد جهت قوت قرابت مد نظر گرفته ميشود، اگر اولاد عصبه يا اولاد ذوى الارحام باشد.

(۲) اگر بعضى اولاد عصبه و بعضى اولاد ذوى الارحام باشند به اولاد عصبه ترجيح داده ميشود و در صورت اختلاف جهت، دو ثلث به جهت پدرى و يك ثلث به جهت مادرى پرداخته شده و حصص هر يك از جهات حسب طريقه فوق بين آنها تقسيم ميشود.

(۳) احكام فقرات (۱) و (۲) اين ماده بر طوايف چهارم و ششم نيز تطبيق ميشود.

ماده ۲۰۴۹:

هرگاه وارث از ذوى الارحام باشد،

(۳) د دي مادې د (۱ او ۲) فقرو درج شوي حكمونه پر دربيمې او پنځمې طاييفې هم تطبيقېږي.

ماده ۲۰۴۸:

(۱) په دوهم طاييفې كښې مړي ته د خپلوي د نړديوالي درجې ته ترجيح وركول كيږي، كه څه هم ديوه پلوه نه وي. كه په درجې او پلو كښې سره يو وو نو كه عصبه يا د رحم د خاوندانو اولادونه وو، ډيره نړدې خپلوي په نظر كښې نيوله كيږي.

(۲) كه ځينې د عصبه او ځينې د رحم د خاوندانو اولادونه وو، نو د عصبه وو اولادونو ته ترجيح وركول كيږي. د پلو د اختلاف په صورت كښې، دوه ثلثه د پلارني پلو ته او دپيمه حصه مورني پلو ته وركول كيږي. او د هر پلو حصه د هغوى ترمنځ د پورتنې طريقې په اساس ويشله كيږي.

(۳) د دي مادې د (۱ او ۲) فقري درج شوي حكمونه، په څلورمې او پنځمې طاييفې هم تطبيقېږي.

ماده ۲۰۴۹:

كه وارث د رحم د خاوندانو د پلو څخه

تعدد درجات قرابت اعتبار ندارد. مگر در صورتیکه اختلاف جهت ثابت شود.

ماده ۲۰۵۰:

در ارث ذوی الارحام، قاعده ای حصه ذکور دو چند حصه انث رعایت میشود.

جزء ششم - مقررله به نسب

ماده ۲۰۵۱:

(۱) هرگاه متوفی به نسب کسیکه نسب او مجهول باشد، اعتراف نموده باشد و نسب شخص مذکور از غیر ثابت نگردیده و مقرر نیز از اقرار خود منصرف نشود، مقررله مستحق متروکه شناخته میشود.

(۲) برای کسب استحقاق ارث، درین حالت حیات شخص مقررله حین وفات یا هنگام حکم به وفات حکمی شخص مقرر حتمی است. در غیر آن موانع ارث مقدم شناخته میشود.

و نو د خپلوي درجې اعتبار نه لري، مگر دا چه د پلو اختلاف ثابت شي.

ماده ۲۰۵۰:

د رحم د خاوندانو په میراث وړلو کښې، دیو نارینه حصه د دوه مؤنثو د حصې په اندازې، تطبیقېږي.

شپږم جزء - چاته چه په نسب اقرار شوی وي

ماده ۲۰۵۱:

(۱) که مړي د هغه چا په نسب اقرار کړی وي چه نسب یې مجهول وي، او د ذکر شوي نسب دبل چا څخه ثابت نه شي او اقرار کوونکی هم د خپل اقرار څخه ونه گرځي، نو چاته چه اقرار شوي دی د متروکې مستحق دي.

(۲) په دې حالت کښې شرط ده چې چاته اقرار شوی وي، د اقرار کوونکي د مړيني په وخت کښې او یا په هغې وخت کښې چه مړي گڼل شوی او حکم پرې صادر شوي، ژوندی وي. او که داسې نه وه نو د میراث د موانعو څخه یو مانع ورباندې وړاندې کیږي.

اووم جزء - متفرقه حکمونه
لومړی - حمل

۲۰۵۲ ماده:

که حمل د نورو وارثانو سره شریک شي او یایې د کموالي په حجب، حجب کي، نو حمل ته دمړي د ترکې څخه د زوي ياد لور چه د هریوه حصه زیاته وي پریښودله کیږي. که حمل د محرومیدو د حجب موجب شي ټوله ترکه ورته ساتل کیږي.

۲۰۵۳ ماده:

که حمل ژوندې و زیگیږي او یا داچه زیاته حصه یې ژوندې راووخې نو د میراث مستحق دی. او که په جنایت راوستل شو نو په هر حال هم میراث وړي او هم ورڅخه میراث وړل کیږي.

۲۰۵۴ ماده:

(۱) که د مړي د مړینې وروسته د هغه ښځه یا معتده پیدا شي نو حمل یې په هغې صورت کښې د میراث مستحق گڼل کیږي چه د مړینې د نېټې څخه یا د جدایې د نېټې څخه اکثرأ د درې سوه او پنځه شپيته ورځو په مودې

جزء هفتم - احکام متفرق
اول - حمل

۲۰۵۲ ماده:

هرگاه حمل با سایر ورثه شرکت نماید یا باعث حجب نقصان ورثه شود، حصهٔ یک پسر یا یک دختر هر یکی که بیشتر باشد به او گذاشته میشود و در صورتیکه حمل موجب حجب حرمان گردد، تمام متروکه به او گذاشته میشود.

۲۰۵۳ ماده:

هرگاه حمل زنده و فعال تولد شود یا الی خروج اکثر حصهٔ بدن زنده باشد، مستحق ارث شناخته میشود. اگر وضع حمل به اثر جنایت صورت گیرد، در هر حال مستحق ارث شده و هم از او میراث برده میشود.

۲۰۵۴ ماده:

(۱) هرگاه زوجه یا معتده متوفی بعد از مرگ او موجود باشد، حمل او در صورتی مستحق میراث شناخته میشود که حداکثر در خلال مدت سه صد و شصت و پنج روز از تاریخ وفات یا فرقت، زنده تولد

کښې وزیځیږي.

شود.

(۲) حمل د پلار څخه غیر د بل چا څخه میراث نه شي ورلې، مگر په دوه راتلونکو حالونو کښې:

(۲) حمل بغیر از پدر از شخص دیگری میراث برده نمیتواند، مگر در دو حالت آتی:

۱ - چه د مړینې یا جدایې د نېټې څخه اکثراً د (۳۶۵) ورځو په اوږدو کښې وزیځیږي. او داسې حالت وي چه مورې د مړینې یا جدایې معنده وي او مورث د عدت په وخت کښې مړ شوي وي.

۱ - حداکثر در خلال مدت (۳۶۵) روز از تاریخ وفات یا فرقت زنده متولد گردد، در حالیکه مادر او معنده وفات یا فرقت بوده و مورث هنگام عدت وفات نموده باشد.

۲ - که د مړې د مړینې په وخت کښې د زوجیت رابطه قائمه وي او د هغه د مړینې د نېټې وروسته اکثراً د (۲۷۰) ورځو په اوږدو کښې وزیځیږي.

۲ - حداکثر در خلال مدت (۲۷۰) روز از تاریخ وفات مورث زنده متولد گردد، مشروط بر اینکه زوجیت بین پدر و مادر او حین وفات پدر قائم باشد.

۲۰۵۵ ماده:

که حمل ته تخصیص شوي حصه د هغه د حق څخه کمه وي، نو کمه شوې اندازه د هغه چا څخه اخیستل کیږي چه د خپل استحقاق څخه یې زیاته اخیستي ده. که تخصیص کړه شوي حصه د حمل د استحقاق څخه زیاته وه نو د استحقاق څخه زیاته اندازه په مستحقینو ویشله کیږي.

ماده ۲۰۵۵:

هرگاه حصه تخصیص داده شده به حمل، از حصه مستحقه او کمتر باشد، مقدار کمبود از حصه کسانی که از استحقاق خود اضافه گرفته اند، اخذ میشود و اگر حصه تخصیص داده شده از استحقاق زیادتر باشد، حصه ما زاد استحقاق به مستحقین توزیع میشود.

دوه يم - ورک شوي

ماده: ۲۰۵۶

(۱) په کوم ورک شوي چه ددې قانون د (۳۲۶) مادې د حکم سره سم د هغه په مړينې حکم نه وي شوي، نو د هغه د مستحقي حصې تخصیص د مورث د متروکې څخه ورکول کېږي. که ژوند يې ثابت شونو خپله مستحقه حصه به واخلي او که په مړينې يې حکم صادر شوي وونو په نورو وارثانو باندې چه د مورث د مړينې په وخت کښې د ميراث مستحق وو ويشله کېږي.

۲ - که ورک شوی د مړينې د حکم د صادر ولو وروسته ژوندي پيدا شو، نو کوم شي چه د هغه د حصې څخه د وارثانو سره پيداشی همغه به اخلي.

دوم - مفقود

ماده: ۲۰۵۶

(۱) حصه مستحقه مفقود يکه مطابق ماده (۳۲۶) مندرج اين قانون به وفات وی حکم نشده باشد از متروکه مورث تخصیص داده ميشود. در صورت ظهور حیات آنرا اخذ در صورت صدور حکم به مرگ او، بر سایر ورثه مستحق هنگام وفات مورث توزیع ميشود.

۲ - اگر مفقود بعد از حکم به مرگ او زنده ظاهر شود، آنچه که از حصه او نزد ورثه موجود شود اخذ مينمايد.

درېم - خنثی

ماده: ۲۰۵۷

د هغه خنثي چه نارينه توب او مونثيت توب يې نه پيژندل کېږي، د دواړو حصو څخه د کمي حصې مستحق کېږي او پاتې متروکه نورو وارثانو ته ورکول کېږي.

سوم - خنثی

ماده: ۲۰۵۷

خنثائيکه ذکوريت و انوثت او فهميده شده نتواند، اقل نصيبين را مستحق گردیده و باقیمانده متروکه به ورثه ديگر داده ميشود.

څلورم - د زنا او دلغان ولد

ماده ۲۰۵۸:

د زنا او دلغان ولد د خپلې مور او د هغې د خپلوانو څخه او همدارنگه د هغه مور او د هغې خپلوان د هغه څخه د میراث وړلو مستحق کیږي. مگر پلار او د هغه خپلوان د ذکر شوو اولاد ونو څخه میراث نه شي وړلی.

پنځم - سوځیدل شوی، غرق شوی او نړیدل شوی

ماده ۲۰۵۹:

د غرق شوو، نړیدل شوو او سوځیدل شوو ترمنځ یو د بل څخه د میراث وړل نه شته، خو په دې شرط چه معلومه نه شي چه کوم یو لومړی مړ شوي. د هغوی د ټولو حصې په ژوند یو وارثانو ویشلي کیږي.

شپږم - تخارج

ماده ۲۰۶۰:

تخارج دې ته ویل کیږي چه دیو ټاکلي شي په بدل کښې وارثان د ځینو وارثانو په ویستلو یو تربله صلحه وکي. که کوم وارث دبل کوم وارث سره تخارج وکي د هغه د حصې مستحق

چهارم - ولد زنا و ولد لعان

ماده ۲۰۵۸:

ولد زنا و ولد لعان از مادر و اقارب او همچنان مادر و اقارب او از آنها مستحق ارث میشوند، مگر پدر و اقارب او از اولاد مذکور ارث برده نمی توانند.

پنجم - حوادث غرق، حریق و انهدام

ماده ۲۰۵۹:

فوت شدگان حوادث غرق، حریق و انهدام که تقدم و تاخر وفات هیچ یک معلوم نباشد، از همدیگر ارث برده نمیتوانند و حصص شان به ورثه احیای آنها تقسیم میشود.

ششم - تخارج

ماده ۲۰۶۰:

تخارج، آن است که ورثه به اخراج بعضی از ورثه بمقابل شی معیین مصالحه نمایند. اگر یکی از ورثه یا ورثه دیگر تخارج نماید، قایم مقام او قرار گرفته مستحق حصه او

از متروکه میگردد، اگر یکی از ورثه همراه باقی وارثین تخارج نماید، در حالیکه شی از جمله متروکه باشد، حصه وی بین باقی وارثین به تناسب حصص هر یک در متروکه تقسیم میشود و اگر شی مذکور از مال شخصی آنها بوده و در عقد تخارج به طریقه تقسیم شخص خارج تصریح نشده باشد، حصه خارج شده، مساویانه در بین وارثین تقسیم میشود.

کیبری او په ترکی کښې د هغه قایم مقام کیږي. که یوه وارث د پاتې نورو وارثانو سره تخارج وکړه نوکه ورکول شوي شي د متروکې څخه ورکول شوي وونو د هغه حصه د نورو وارثانو ترمنځ د هغوی د حصو په اندازې ویشله کیږي. که ورکول شوي شي د هغوی د خپل مال څخه وو او د تخارج په عقد کښې د ویستلې د برخې د ویشلو په طریقې تصریح نه وي شوي، نو د ویستلي برخه د هغوی ترمنځ په مساوي توگه ویشله کیږي.

فروع پنجم - تصفیه متروکه

ماده ۲۰۶۱:

هرگاه مورث برای متروکه اموال خویش وصی تعیین نه نماید و یکی از ورثه تصفیه متروکه را مطالبه نماید، محکمه شخصی را انتخاب می نماید، در صورت عدم توافق تمام ورثه در انتخاب شخص، محکمه میتواند بعد از استماع دلایل ورثه، به انتخاب خود شخص را تعیین نماید که تا حد امکان از جمله ورثه باشد.

پنځمه فرعه - د متروکې تصفیه

ماده ۲۰۶۱:

که مړي د خپلې ترکې د پاره وصي نه وي ټاکلی او یو وارث د متروکې د تصفیه غوښتنه وکړي نو وارثان چه څوک د دې کار د پاره اختیاره وي، محکمه به هغه ټاکي. که د وارثانو موافقه په چا را نه غله، نو قاضي به تصفیه کوونکی غوره کوي، خو ترڅو چه ممکنه وي د هغوی د دلیلونو داوړیدو وروسته به یې پخپله د ورثانو څخه غوره کوي.

۲۰۶۲ ماده:

(۱) که مورث د متروکې دپاره وصي ټاکلی وونو محکمه مکلفه ده چه د هغه ټاکل شوي وصي تايېدکي.

۲۰۶۲ ماده:

(۱) هرگاه مورث برای متروکه وصی تعیین نموده باشد، محکمه مکلف است تعیین مورث را تأیید نماید.

۲۰۶۳ ماده:

(۲) کوم حکمونه چه د متروکې په تصفيه کونکي تطبيقيږي همغه حکمونه د ترکې په وصي باندې هم تطبيقيږي.

۲۰۶۳ ماده:

(۲) تمام احکام متعلق به تصفيه کنند، بروصی متروکه تطبيق می شود.

۲۰۶۴ ماده:

د محکمې د مالي چارو مؤظف به د تصفيه کونکو په باره کښې دمحکمې صادر شوي امرونه ورځ په ورځ په خاص دفتر کښې قیده وي او دترکې د وصيانو د شهرت په شمول د وارثانو د نومونو د ابجدو د حروفو په ترتيب په خاص سجل کښې ثبته وي. ذکر شوي مؤظف مکلف دي چه دعزل او تېريدو پورې ټول مربوط امرونه د سجل د ملاحظاتو په ستون کښې ورسوي.

۲۰۶۴ ماده:

مؤظف امور مالی محکمه، مرتباً اوامر محکمه را مبنی بر تعیین تصفيه کننده، در دفتر مخصوص قيد نموده و شهرت وصی متروکه را به شمول اسمای مورثين بحروف ابجدی در سجل مخصوص ثبت می نماید. مؤظف مذکور مکلف است تمامی اوامر مربوط به عزل و تنازل را در ستون ملاحظات سجل برساند.

۲۰۶۴ ماده:

د تصفيه کونکي د ټاکلو په باري کښې د صادر شوو امرونو قيدول د هغه چا په باره کښې تاثیر لري چه د وارثانو سره د ترکې د عقارونو په هکله معامله کوي او دا تاثیر په همغې اندازې دي چه د دي قانون د (۲۱۰۲)

۲۰۶۴ ماده:

قيد اوامر صادره مبنی بر تعیین تصفيه کننده، در مورد اشخاصی که راجع به عقار متروکه با ورثه معامله میکنند، عين اثر آتی را بار می آورد که اجراءات مندرج ماده (۲۱۰۲) اين قانون در قبال

مادي اجراءات يي لري.

دارد.

ماده ۲۰۶۵:

(۱) تصفيه كوونكي به د ټاكلو سره سم د متروكې مالونه تسليميري او د محكمې د مراقبت لاندې به د هغې تصفيې ته اقدام كوي.

ماده ۲۰۶۵:

(۱) تصفيه كنده بمجرد تعيين اموال متروكه را تسليم گريده تحت نظر و مراقبت محكمه، به تصفيه آن مبادرت ميورزد.

(۲) د تصفيې د كارونو مصرفونه او د تصفيه كوونكي حق الزحمه چه د محكمې له خوا ټاكل كيږي د ټولې تركي څخه وركول كيږي.

(۲) مصارف امور تصفيه بشمول حق الزحمه تصفيه كنده ايكه از جانب محكمه تعيين ميشود، از مجموع متروكه پرداخته ميشود.

ماده ۲۰۶۶:

محكمه مكلفه ده د اقتضا په وخت كښې د علاقې لرونكو يا د څارنوالۍ په غوښتنه يا پخپل تصميم د متروكې د ساتنې دپاره عاجلو اجراءاتو ته اقدام وكي خصوصاً په هغې باندې مهر لگول، د نقدو پيسو، قيمتي پاڼو اوشيانو په بانك كښې په وديعت ايښودل.

ماده ۲۰۶۶:

محكمه مكلف است در وقت اقتضاً به اجراءات عاجل بنابر مطالبه اشخاص ذيعلاقه يا څارنوالی يا صوابديد خود اقدام نماید، مخصوصاً در گذاشتن مهر بر اموال و امانت گذاشتن پول نقد و اوراق بهادار و اشیای قیمتی در بانك.

ماده ۲۰۶۷:

(۱) تصفيه كوونكي مكلف دی چه د مړي د تجهيزاتو او تعزيې د پاره د هغه د حالت سره مناسب، سمدستي د متروكې څخه يوه اندازه مال په نقدو پيسو بدل كي. همدارنگه مكلف دی

ماده ۲۰۶۷:

(۱) تصفيه كنده مكلف است، فی الحال به تبديل مقداری از مال متروكه به پول نقد بپردازد تا تكافوی مصارف تجهيز و مصارف تعزیه دار میت را به تناسب حالت او

بنمايد. همچنان مکلف است از قاضي امور معجله صدور امر مبني بر مصارف نفقه عيال متوفی که وارث باشند، به اندازه معتاد از مال متروکه الی زمان انتهای تصفيه مطالبه نمايد. نفقه هر یک از ورثه از حصه مسحق ارثی او وضع می گردد.

(۲) تمام منازعات ناشی از این مصارف، توسط قاضي رسیدگی میشود.

فرع ششم - تجريد ترکه

ماده ۲۰۶۸:

(۱) دائنین از تاریخ صدور امر مبني بر تعیین تصفيه کننده به بعد، نمی توانند در برابر متروکه به هیچ نوع اجراءاتی بپردازند و یا به اجراءات اتخاذ شده قبلی ادامه دهند، مگر بحضور تصفيه کننده.

(۲) اجراءات توضیح که به ضد مورث افتتاح گردیده و

چه د معجلي محكمي خخه د مړي د هغه وارثانو د کافي نفقي د پاره چه مورث يې په عادي توگه ورکوله ددې مال خخه د امر د صادرولو غوښتنه وکي، او دا نفقه به د ترکي خخه تر هغې ورکوله کيږي ترڅو چه تصفيه پای ته ورسېږي. د هر وارث نفقه د هغه د ميراث د استحقاق خخه وضع کيږي.

(۲) د معجلي محكمي قاضي به ټولي هغه منازعې فيصله کوي چه ددې نفقي پورې مربوطې وي.

شپږمه فرعه - د ترکي تجريد ول

ماده ۲۰۶۸:

(۱) کوم وخت چه د تصفيه کوونکی د ټاکلو، قيد شوي امر صادر شي، پور ورکوونکی نه شي کولی چه په ترکي کښي هيڅ نوع اجراءات وکي، همدارنگه نه شي کولی چه هغه اجراءاتو ته دوام ورکي چه تر مخه يې پيل کړی دي مگر د تصفيه کوونکي په حضور کښي.

(۲) هره نوعه توزيع چه د مورث په ضد پرانيستل شوی وی او آخرنی لست يې

هنوز لست نهائی آن مسدود نشده باشد، در اثر تقاضای یکی از اشخاص ذی‌علاقه تا زمان تسویه تمام دیون متروکه متوقف میشود.

ماده ۲۰۶۹:

وارث نمیتواند قبل از تسلیمی سند استحقاق ارث در مال متروکه تصرف نماید، همچنان نمی‌تواند دیون ترکه را بگیرد یا دینیکه بر او است، به دین متروکه مجرا نماید.

ماده ۲۰۷۰:

تصفیه‌کننده مکلف است به اتخاذ تدابیری بپردازد که حفاظت اموال متروکه ایجاب نماید و به اجرای اعمالی قیام ورزد که اداره اموال مذکور مقتضی آن باشد. همچنان مکلف است در مقابل دعاوی دایر بر متروکه نیابت نموده و در گرفتن دیون متروکه اقدام نماید.

ماده ۲۰۷۱:

تصفیه‌کننده از لحاظ مسئولیت، حیثیت وکیل بالاجرت را دارد. گرچه

نه وي بند شوي، نو متوقف كول يي ترهغې پوري لارم دي ترخو چه د تركي د ټولو پورونو تسويه ترسره شي او دا حكم په هغې وخت كښې دى چه كوم علاقه لرونكى يې غوښتنه وكي.

ماده ۲۰۶۹:

ترخو چه وارث ته د ميراث وړلو د استحقاق سند نه وي وركول شوى، نه شي كولى چه په متروكې كښې تصرف وكي، همدارنگه نه شي كولى چه د تركي پورونه واخلي يا دا چه كوم پورونه ورباندې دي هغه د تركي په پور مجراكي.

ماده ۲۰۷۰:

تصفیه‌کونکی مکلف دی چه دداسې وسیلو نیولو ته اقدام وکړي چه د ترکي د مالونو ساتنه یې ایجابوي، همدارنگه هغې اجراآتو ته اقدام وکړي چه د ذکر شوو مالونو د ادارې دپاره لارم دی. باید چه د هغې دعوو نیابت وکړي چه په ترکي باندي دایرې دي او هغه پورونه واخلي چه متروکه یې په خلکو لري.

ماده ۲۰۷۱:

تصفیه‌کونکې د اجورې اخیستونکې وکیل مسولیت لري، که څه هم اجوره

در مقابل اجرت نگیرد، قاضی مکلف است از تصفیه کننده تقدیم حساب اداری در مواعید دورانی مطالبه نماید.

ماده ۲۰۷۲:

تصفیه کننده، مکلف است دائنین و مدیونین متروکه را به توضیح حقوق و وجایب شان در برابر متروکه توسط ابلاغیه ای که در یکی از روزنامه ها نشر و در لوحه اعلانات محکمه و مدخل مراکز پولیس تعلیق می‌شود، دعوت نماید. دائنین مکلف اند در خلال دو ماه از تاریخ نشر ابلاغیه به توضیح مطلوب بپردازند.

ماده ۲۰۷۳:

تصفیه کننده، مکلف است در خلال سه ماه از تاریخ معینته لست توضیح حقوق و وجایب دائنین و مدیونین متروکه را به اختیار مؤلف محکمه گذاشته و تمام اشخاص ذی‌علاقه را به آن خبر نماید، تصفیه کننده می تواند تمدید این مدت را در

وانه خلی، قاضی مکلف دی چه د تصفیه کوونکی خخه په دورانی وختونو کنبې د هغه د اداري حساب غوښتنه وکي.

ماده ۲۰۷۲:

تصفیه کوونکی مکلف دي د متروکې پور ورکوونکي او پور وړي په متروکې باندي د هغوی د حقوق او وجیبو د بیانولو دپاره د خبرتیا په وسیلې چه په یوې ورځ پانې کنبې خپره او د محکمې د اعلانونو په لوحې کنبې او دپولیسو د مرکزونو په مدخل باندي زړ ول کیږي، را وبولي. پور ورکوونکي مکلف دي چه د خبرتیا د خپریدو د نېټې خخه د دوه میاشتو په اوږدو کنبې، غوښتل شوي توضیحات ورکي.

ماده ۲۰۷۳:

تصفیه کوونکی مکلف دی د ټاکلی نېټې خخه ددرې میاشتو په اوږدو کنبې په متروکې دپور ورکوونکو او پوروو حقوق او وجیبې د محکمې د مؤلف په اختیار کنبې کنبېږدي او ټول علاقه لرونکی اشخاص ورباندي خبر کي، تصفیه کوونکي کولی شي د ایجاب په وخت کنبې د محکمې

صورت ايجاب از محكمه مطالبه
نمايد.

ماده ۲۰۷۴:

تصفيه كننده، ميتواند در مورد
تشریح متروكه و تقدير قيمت اموال
آن از اهل خبره و اشخاص ماهر
استمداد جويد.

ماده ۲۰۷۵:

هر شخصيكه از طريق غش، چيزی از
اموال متروكه را بدست آرد. گر چه
ورثه باشد، بجزای خيانت در امانت
محكوم ميشود.

ماده ۲۰۷۶:

منازعات مربوط به صحت تشریح،
در خلال سی روز از تاريخ صدور
اعلان از تسليمی لست به محكمه
اقامه ميشود. در صورتيكه
محكمه بعد از تحقيق، نزاع را
جدی تشخيص دهد، آنرا قبول نموده
رسيدگی طبق احكام مربوط به اصول
محاکمات مدنی صورت ميگيرد.

فرع هفتم - تسويه ديون
متروكه

ماده ۲۰۷۷:

تصفيه كننده، بعد از انقضای

خخه ددی مودی داور دوالي غوبسته
وكي.

ماده ۲۰۷۴:

تصفيه كوونکی کولی شي چه د
متروکې د تجريدولو او د متروکې د
مالونو د قيمت د اندازې کولو دپاره
د کار پوهانو خخه مرسته وغواړي.

ماده ۲۰۷۵:

که خوک په غش سره د متروکې په
مال که خه هم وارث وي تسلط پيدا
کي، په امانت کښې د خيانت په جزاء
محکومېږي.

ماده ۲۰۷۶:

د تجريدولو د صحت پورې مربوطي
منازعې، محکمې ته د لست د
تسليمولو د اعلان د صادریدلو د نېټې
خخه د دېرش ورځو په اوږدو کښې
اقامه کېږي، که محكمه د تحقيق خخه
وروسته، نزاع جدي و گني، هغه به
قبليوي او د مدني محاکمو د اصول د
قانون د حکمونو سره سم به غور کوي.

اوومه فرعه - د متروکې د پورونو
ورکول

ماده ۲۰۷۷ -

تصفيه كوونکی به د منازعې د مودی د

میعاد منازع به اجازة محکمه به تادیه دیونی می پردازد که در خصوص آن نزاع وجود نداشته باشد، دیون متنازع فیه بعد از حکم نهائی تادیه میشود.

ماده ۲۰۷۸:

هرگاه تصفیه کننده به اعسار متروکه متیقن شده یا احتمال آن متصور باشد امور تادیه دیون را الی زمان صدور حکم نهائی در منازعات متعلق به دیون متروکه متوقف میسازد. گرچه در خصوص بعضی دیون نزاع وجود نداشته باشد.

ماده ۲۰۷۹:

تصفیه کننده، دیوان متروکه را بالترتیب از عواید حقوق متروکه پول و ثمن اموال منقول شامل متروکه تادیه میکند، در صورت عدم کفایت دیون از ثمن اموال عقاری متروکه تادیه میشود.

تیریدو وروسته د محکمی په اجازې د هغې پورونو ورکولو ته اقدام کوي چه د هغې په باره کښې نزاع موجوده نه وي، په کومو پورونو کښې چه نزاع موجوده وي هغه به د وروستني حکم د صادریدلو وروسته ورکول کېږي.

ماده ۲۰۷۸:

که تصفیه کوونکی د متروکې په فقر متیقن شي او یا یې د فقر تصور وشي، نو مکلف دی چه د متروکې د پورونو د مربوطو منازعو د وروستني حکم د صادریدو پورې د پورونو دور کولو چارې متوقفې کي، که څه هم د ځینو پورونو په باره کښې نزاع موجوده نه وي.

ماده ۲۰۷۹:

تصفیه کوونکی به په ترتیب سره د متروکې پورونه د متروکې د حقوقو د عایداتو څخه، متروکې ته د شاملو پیسو څخه او هغه منقول مالونه چه په ترکي کښې دي د هغې د ثمن څخه اداء کوي. که دا ټول د متروکې د پورونو دپاره کافي نه و نو د متروکې د عقاري مالونو د ثمن څخه به ورکول کېږي.

مادہ ۲۰۸۰:

د حالونو سره سم به دمتروکې منقول او عقاري مالونه په علني مزایدې او په هغې مودې کښې چه د جبري بيعو دپاره ټاکل شوی، خرڅول کيږي، مگر دا چه ټول وارثان موافقه وکي چه بيعه دي په بله طريقه صورت ونيسي. که متروکه په پور مستغرقه وه نو د پورورکونکو موافقه هم هرو مرو ده، وارثان کولی شي چه په علني مزایدې کې گډون وکي.

مادہ ۲۰۸۰:

فروش اموال منقول و عقار متروکه در صورت ايجاب اموال به مزايده علني مطابق قواعد مربوط به فروشات اجباري صورت ميگيرد، مگر اينکه تمام ورثه بفروش آن از طريق ديگري موافقه نمايند. اگر متروکه مستغرق به دين باشد، موافقت دائنين نيز حتمي شمرده ميشود ورثه در مزايده شرکت کرده مي توانند.

مادہ ۲۰۸۱:

محکمه کولی شي چه د ټولو پور ورکونکو په موافقې دمعجلو پورونو په تعجيل او د هغې پيسو په ټاکلو چه پور ورکونکي يي مستحق دی حکم وکي.

مادہ ۲۰۸۱:

محکمه مي تواند، بنا بر مطالبه تمام ورثه به تعجيل ديون مؤجل و تعيين مبلغی که داين مستحق ميشود حکم نمايد.

مادہ ۲۰۸۲:

که ټول وارثان د مؤجلو پورونو د تعجيل په غوښتنه موافقه ونه کي، نو محکمه به د ذکر شوو پورونو د توزيع کار او دمتروکې د مالونو توزيع کول په لاس کښې خلي، هر وارث ته به دپور او د ترکي د مال څخه دومره اندازه تخصیصوي چه د ميراث څخه د هغه د خالصي حصی معادل وي.

مادہ ۲۰۸۲:

هرگاه تمام ورثه به مطالبه تعجيل ديون مؤجل موافقه نه نمايند، محکمه امر توزيع ديون مذکور و توزيع اموال متروکه را بدست گرفته بهر يك از ورثه مقداری از دين و مقداری از مال متروکه را طوری تخصيص ميدهد که در نتیجه با حصه خالص وی از ميراث معادل گردد.

ماده ۲۰۸۳:

محکمه به دمترو کي د هريو پور ور کوونکي دپاره په عقار يا منقولو مالونو کافي تأمينات په داسې توگه ترتيبوي چه د هريو پور ور کوونکي پورې مختص تأمينات په همغې پخواني حالت وساتل شي، که دا کار ممکن نه وو، نو محکمه به د متروکي په ټولو مالونو تأمين مرتبوي.

ماده ۲۰۸۳:

محکمه برای هر یک از دائنین متروکه، تا مینات کافی بر عقار یا اموال منقول طوری ترتیب می نماید که تا مینات مختص بهر یک از دائنین بهمان حالت قبلی حفظ شود. در صورت عدم امکان چنین تجویز محکمه بر همه اموال متروکه تا مین را مرتب می سازد.

ماده ۲۰۸۴:

هر وارث کولی شي چه د موعجلو پورونو د توزیع څخه وروسته، کومه اندازه موعجل پور چه هغه ته تخصیص شوی په معجل صورت ادا کي.

ماده ۲۰۸۴:

هر یک از ورثه میتواند بعد از توزیع دیون مؤجل اندازه که به او تخصیص یافته، قبل از رسیدن موعد تادیه، بپردازد.

ماده ۲۰۸۵:

کوم پور ور کوونکي چه خپل حقوق د تجریدولو په لست کښې دنه داخلېدو له امله تر لاسه نه شي کړي او د ترکي په مال باندې عیني تأمينات هم ونه لري نونه شي کولی چه کومو اشخاصو په ښه نیت سره په ذکر شوو مالونو عیني حقوق کسب کړي هغوی ته رجوع وکي، مگر په وارثانو د هغوی د شتمني په سبب رجوع کولی شي.

ماده ۲۰۸۵:

دائیکه حقوق خود را نسبت عدم اندارج لست تشریح بدست آورده نتواند و تا مینات عینی بر مال متروکه نیز نداشته باشد، نمیتواند بر اشخاصیکه با حسن نیت حقوق عینی را بر اموال مذکور کسب نموده اند مراجعه نماید، مگر بر ورثه به سبب غنا آنها مراجعه کرده میتواند.

ماده ۲۰۸۶:

تصفیه کوونکي به د متروکي د پورونو دور کولو وروسته، د وصیت

ماده ۲۰۸۶:

تصفیه کننده، بعد از تادیه تسویه دیون متروکه، تنفیذ

وصیت و تکالیف دیگر را بعهده میگیرد.

فرع هشتم - تسلیم اموال متروکه و تقسیم آن

ماده ۲۰۸۷:

بعد از تنفيذ التزامات متروکه، باقیمانده اموال آن طبق حصص شرعی به ورثه تعلق میگیرد.

ماده ۲۰۸۸:

تصفیه کننده، مکلف است آنچه را که از اموال متروکه بهر یک از ورثه تعلق میگیرد، به او تسلیم نماید.

ماده ۲۰۸۹:

ورثه میتوانند بعد از انقضای مواعید معین، منازعات مندرج لست تشریح آنعده از اشیاء و نقودی را که در تصفیه متروکه به آن ضرورت احساس نشود بطور مؤقت تسلیم گردیده یا بعضی از آنرا در مقابل اعطاء تضمین یا بدون آن بکار اندازد.

ماده ۲۰۹۰:

محکمه به هر یک از ورثه که دلیل شرعی به وراثت خود را ویا آنچه قائم مقام آن باشد

تنفيذ ول اونور تکلیفونه په غاړه اخلي.

اتمه فرعه - د متروکې د مالونو تسليمول او دهغې ویشل

ماده ۲۰۸۷:

د متروکې دالتزاماتو د تنفيذ څخه وروسته، د هغې پاتې مالونه د شرعی حصو سره د وارثانو پورې تعلق نیسي.

ماده ۲۰۸۸:

تصفیه کوونکی مکلف دي د متروکې کوم مالونه چه دهر یوه وارث پورې تعلق نیسي، ورته یې تسلیم کي.

ماده ۲۰۸۹:

وارثان کولی شي د منازعاتو د هغې ټاکلې مودې د تېرېدو وروسته چه د تجریدولو په لست کښې درج شوي هغه شیان او پیسې چه د متروکې په تصفیه کښې ورته ضرورت نه احساسېږي، په موقتي توگه تسلیم شي او یا د هغې څخه ځینې د تعویض په ورکولو یابې له هغې په کار واچوي .

ماده ۲۰۹۰:

کوم وارثان چه د خپل وراثت د ثبوت د پاره شرعی دلیل یا داسې دلیل چه د هغې قایم مقام کېدای شي، وړاندې

تقديم نمايد، سندی را اعطا می کند که حاوی تثبیت حقوق او در ارث و توضیحات مربوط بمقدار حصه و تعیین آنچه از اموال ترکه به او تعلق گرفته میباشد.

ماده ۲۰۹۱:

هر یک از ورثه میتواند از تصفیه کننده تقاضا نماید تا حصه او را از ارث بصورت جداگانه به او تسلیم نماید، مگر اینکه وارث مذکور بموجب موافقه قبلی یا حکم قانون به باقی ماندن طور مشترک مکلف باشد.

ماده ۲۰۹۲:

هرگاه قبول مطالبه قسمت حتمی باشد، تصفیه کننده به طریقه دوستانه به اجراءات تقسیم پردازد، مگر این تقسیم الی زمانیکه بصورت دسته جمعی از طرف ورثه تأیید نشود، نهائی شمرده نمیشود.

ماده ۲۰۹۳:

هرگاه ورثه بصورت دسته جمعی به تقسیم موافقت نه نماید تصفیه کننده مکلف است به مصرف متروکه دعوی تقسیم را مطابق احکام قانون اقامه نماید. مصارف دعوی از

کي نو محکمه به ورته داسي سند ورکوي چه په ميراث کښې د هغه د حقوقو ثابتونکی او دهغه د حصې د اندازې بيانوونکی او د ترکې د هغو مالونو ټاکل وکي چه دهغه پورې يې تعلق نيولي دي.

ماده ۲۰۹۱:

هر وارث حق لري چه له تصفیه کوونکي څخه په ميراث کښې د خپلې حصې په جلا شوي توگه غوښتنه وکي، مگر دا چه ذکر شوي وارث د موافقې يا د قانون د حکم په اساس په شراکت پاتې کېدو مکلف وي.

ماده ۲۰۹۲:

که د ویشلو د غوښتنې قبول لارمي وي نو تصفیه کوونکي به د ویشلو اجراءوته په دوستانه توگه اقدام کوي، مگر تر خوجه داویش د ټولو وارثانو د خوا تایید نه شي، آخرنې نه گڼل کېږي.

ماده ۲۰۹۳:

که وارثان په ټوله ایزه توگه په ویشلو موافقه ونه کي، نو تصفیه کوونکی مکلف دی چه د متروکې څخه په مصرف کولو د قانون د حکمونو سره سم د ویشلو د دعوی اقامه کي، د دعوي

حصص تقسیم کنندگان کاسته
میشود.

ماده ۲۰۹۴:

در مورد قسمت متروکه قواعد
مربوط قسمت خصوصاً آنچه
متعلق بضمان تعرض و
استحقاق غبن است تطبیق
میشود.

ماده ۲۰۹۵:

هرگاه یکی از ورثه در وقت تقسیم به
دین متروکه تخصیص داده شود سایر
ورثه در حالیکه مدیون بعد از تقسیم
افلاس نماید ضامن شخص تخصیص
شده شناخته نمیشوند مگر اینکه
بخلاف آن موافقه صورت گرفته
باشد.

ماده ۲۰۹۶:

وصیت به تقسیم اعیان متروکه
برای ورثه وصیت کننده به
ترتیبیکه برای تمام ورثه
باندازه حصه آنها تعیین نماید
جواز دارد.

ماده ۲۰۹۷:

تقسیمیکه به بعد از مرگ
منسوب شود رجوع از آن

مصرفونه د ویشو نکود حصو څخه
کمپری.

ماده ۲۰۹۴:

د ترکی په ویشلو د ویشلو پورې
مربوطي قاعدي خصوصاً هغه څه چه د
تعرض، استحقاق، غبن او د
ویشونکي د ضمان پورې تعلق لري
تطبیقېږي.

ماده ۲۰۹۵:

که د ویشلو په وخت کښې یو وارث د
ترکې په پور مختص شي، نوکه
پورورې د ترکی د ویشلو وروسته
مفلس شي، نور وارثان دپور د
تخصیص شوی شخص ضامن نه گڼل
کېږي، مگر دا چه د هغې په خلاف
موافقه شوي وي.

ماده ۲۰۹۶:

د وصیت کوونکي د وارثانو د پاره د
متروکې د اعیانو په ویشلو وصیت
صحيح دي په دې ترتیب چه د هر وارث
دپاره یا د ځینو وارثانو دپاره د هغوی
د حصو په اندازې وټاکي .

ماده ۲۰۹۷:

کوم ویش چه د مړینې وروسته زماني
ته مضاف وي، د هغې څخه په هر وخت

جواز دارد مگر بعد از وفات وصیت کننده لازمی شناخته میشود.

ماده ۲۰۹۸:

هرگاه تقسیم هنگام وفات شامل، تمام اموال میراث نباشد. اموال خارج تقسیم بصورت مشاع مطابق قواعد میراث بتمام ورثه تعلق میگیرد.

ماده ۲۰۹۹:

هرگاه یکی یا چند نفر از ورثه احتمالی وصیت کننده شامل تقسیم باشند و قبل از وفات فوت نمایند حصه معینۀ ایکه به سهم او رسیده بصورت مشاع مطابق قواعد میراث به سایر ورثه تعلق میگیرد.

ماده ۲۱۰۰:

در مورد تقسیم منسوب به بعد از مرگ تمام احکام مربوط به تقسیم عمومی به استثنای احکام غبن تطبیق میشود.

ماده ۲۱۰۱:

هرگاه تقسیم شامل دیون متروکه نبوده یا در صورت شمولیت

کنبی رجوع کول جواز لری. که وصی مر شو او د وصیت خخه یی رجوع نه وه کپی نو لارمیری.

ماده ۲۰۹۸:

که د مورث د مرینی په وخت کنبی د ویش وصیت د هغه ټولو مالونو ته شامل نه وو، نو کوم مالونه چه د ویش په وصیت کنبی داخل نه دي د ټولو وارثانو ترمنځ د میراث د قاعدو سره سم شریک گڼل کیږي.

ماده ۲۰۹۹:

که یو یا څو احتمالی وارثان د ویش په وصیت کنبی داخل وي او د مورث د مرینی ترمخه مړه شي، نو د هغوی د ویش په وصیت سره جلا شوی حصه د نورو وارثانو دپاره د میراث د قاعدو سره سم شریکه گڼل کیږي.

ماده ۲۱۰۰:

کوم ویش چه د مرینی و روسته زمانې ته منسوب وي د غبن په استثنی، نور د ویش ټول عمومي حکمونه ور باندي تطبیقیری.

ماده ۲۱۰۱:

که ویش په متروکې باندي پورونو ته شامل نه وو یا دا چه شامل وو خو پور

ورکونکی په ذکر شوي ویش موافقه ونه کي، نو که پورونه د پور ورکونکو په موافقې ادا نه شي، هر وارث حق لري چه د ترکې د ویش غوښتنه وکي خو په دې شرط چه ترڅو امکان لري د هغې ویش مراعات وشي چه مورث پرې وصیت کړی او هغه هدفونه د نظر لاندې ونيول شي چه د ویش وصیت ورباندې بنا دی.

۲۱۰۲ ماده:

که متروکه د تیرو حکمونو سره سم نه وه تصفیه شوي د متروکې عادي پور ورکونکي کولی شي چه خپل حقوق او یا هغه حقوق چه په هغې ورته وصیت شوی د ترکې په هغې عقارونو تنفيذ کي چه تصرف په کښې شوي او یا دا چه د بل د ښیځنو د پاره ورباندې عيني حقوق مرتب شوی، په دې شرط چه خپل پورونه په هغې ترتیب واخلې چه قانون پرې تصریح کړی.

دوه یم مبحث - وصیت

لومړی فرعه - عمومي حکمونه

۲۱۰۳ ماده:

وصیت په ترکې کښې د داسې تصرف څخه عبارت دي چه اثر يې د وصیت کوونکی د مړیني وروسته، زمانې ته

دیون، داینین به تقسیم مذکور موافقه نداشته باشند هر یک از ورثه میتواند در حالیکه ادای دیون باتفاق با داینین صورت نگرفته باشد، رعایت تقسیمی را که مورث وصیت نموده و اعتباراتی را که به اساس آن تقسیم مذکور بنا یافته در حدود امکان در تقسیم متروکه مطالبه نماید.

ماده ۲۱۰۲:

هرگاه متروکه مطابق احکام گذشته تصفیه نشده باشد داینین عادی متروکه میتوانند حقوق خود را یا آنچه به آنها رجعت شده است بر عقارات متروکه که تصرف بر آن حاصل گردیده یا عقاراتیکه حقوق عینی به مصلحت غیر بر آن مرتب شده است نافذ میسازند، مشروط بر اینکه توثیق دین مطابق به احکام قانون صورت گرفته باشد.

مبحث دوم - وصیت

فرع اول - احکام عمومی

ماده ۲۱۰۳:

وصیت عبارتست از تصرف در ترکه بنحویکه اثر آن به مدت بعد از وفات وصیت کننده منسوب

مضاف وي.

باشد.

ماده ۲۱۰۴:

ماده ۲۱۰۴:

وصیت د وینا یا لیک په وسیلي منعقد کیږي، که وصیت کوونکی د لیک او وینا توان نه لرلو نو د هغه په معلومو اثاروهم منعقد کېدای شي.

وصیت توسط قول یا کتابت منعقد میگردد. در صورتیکه وصیت کننده قادر به کتابت و گفتار نباشد به اشارت معروف نیز منعقد شده میتواند.

ماده ۲۱۰۵:

ماده ۲۱۰۵:

د وصیت د صحت دپاره شرط ده چه په گناه کولو دې نه وي، او د هغې باعث دې د شارع د مقصدونو منافي نه وي.

شرط صحت وصیت آن است که بمعصیت نبوده و باعث بر آن منافی مقاصد شارع نباشد.

ماده ۲۱۰۶:

ماده ۲۱۰۶:

د نامسلمان وصیت صحیح دی مگر هغه وصیت یې صحیح نه دی چه د هغه په شریعت کېنې یا د اسلام په شریعت کېنې حرام وي. یا دا چه قانون د هغې په نه نافذیدو او نه صحت باندې تصریح کړی وي.

وصیت غیر مسلمان صحت دارد مگر اینکه وصیت مذکور به اساس احکام شریعت او و شریعت اسلام حرام باشد و یا قانون به عدم صحت و نفاذ آن تصریح نموده باشد.

ماده ۲۱۰۷:

ماده ۲۱۰۷:

ددې قانون د (۲۱۰۶-۲۱۰۵) مادو د حکمونو په نظر کېنې نیولو سره مضاف وصیت یا د شرط پورې معلق یا د شرط سره یو ځای، صحت لري.

با رعایت احکام مواد (۲۱۰۵) و (۲۱۰۶) این قانون وصیت منسوب یا معلق به شرط یا متصل بشرط صحت دارد.

ماده ۲۱۰۸:

ماده ۲۱۰۸:

وصیت کوونکی باید چه د قانوني

وصیت کننده لازم است قانوناً اهل

تبرع بوده و به سن رشد رسیده باشد.

ماده ۲۱۰۹:

شخصیکه به او وصیت میشود لازم است هنگام وصیت معلوم بوده و معین باشد.

ماده ۲۱۱۰:

وصیت در راه خداوند (ج) و اعمال خیریه بدون تعیین جهت صحت داشته و در امور خیریه بمصرف می رسد، همچنان وصیت برای مساجد، مؤسسات خیریه و جهات دیگر مؤسسات علمی و مصالح عامه صحت دارد در این احوال مال وصیت شده بر عمارت، مصالح فقراء و غیره امور مربوط به آن بمصرف رسانیده میشود، مگر اینکه طرق مصرف بااساس عرف یا دلالت تعیین شده بتوانند.

ماده ۲۱۱۱:

وصیت بجهت معیننه از جهات خیریه که در آینده بوجود می آید صحت دارد در صورت تعذر وجود آن مال وصیت شده به جهات خیریه مماثل آن داده میشود.

لحاظه د تبرع اهلیت ولری او د رشد عمر ته رسیدلی وی.

ماده ۲۱۰۹:

چاته چه وصیت کیرپی باید چه معلوم وی او که تاکل شوی وو نو باید چه د وصیت په وخت کنبی موجود وی.

ماده ۲۱۱۰:

د خدای(ج) دپاره وصیت او د نیکو کارونو د پاره بی له دې چه د نیکو کارونو د پاره پلو او تصرف و تاکل شی، صحیح دی. همدارنگه وصیت د جوماتونو، خیریه مؤسسو او د علمی او عمومی بنیگنو د مؤسسو نورو پلوونو ته صحت لری، په دې حالتونو کنبی په وصیت کره شوی مال د هغې په عمارتونو، بنیگنو، فقیرانو او د هغې په نورو مربوطو چارو مصرفیږی، مگر دا چه د عرف یا دلالت په اساس، د مصرف لازې تاکل شوی وی.

ماده ۲۱۱۱:

د نیکی د کارونو یو دا سې تاکلی پلو ته چه په راتلونکي وخت کنبی پیدا کیرپی وصیت کول صحت لری، که یې وجود متعذر شو نو وصیت کره شوی مال د هغې مماثلو د نیکی د چارو پلوونو ته ورکول کیرپی.

۲۱۱۲ ماده:

(۱) وصیت د دین او ملیت د توپیر سره صحیح دی. همدارنگه د هېوادونو توپیر د وصیت د صحت نه مانع کیږي. مگر دا چه وصیت کوونکی د اسلامي هېواد تابع وي او وصیت کړه شوی نامسلمان او د غیر اسلامي هېواد تابع وي او د هغه د هېواد قانون په داسې حالونو کې اجازه ورنه کي.

(۲) د نورو هېوادونو خلک ددې مادې د پورتنی فقرې د درج شوي وصیت په اساس نه شي کولی چه په افغانستان کښې په عقاري مالونو باندي د ملکیت حق پیدا کي.

۲۱۱۳ ماده:

په وصیت کړه شوي شي کښې راتلونکي شرطونه هرو مرودي:
۱ - د هغه شيانو د جملې څخه وي چه میراث وړل په کښې تطبیقېږي، یا دا چه د وصیت کوونکی په ژوند کښې عقد کول وړ باندي صحیح وي.

۲ - که د وصیت موضوع مال وي نو باید چه د وصیت کوونکی په نزد دوام لرونکی وي.

۳ - که د وصیت موضوع بالذات ټاکل

ماده ۲۱۱۲:

(۱) وصیت با وجود اختلاف دین و ملیت صحیح بوده همچنان اختلاف مملکت باعث عدم صحت وصیت نمیشود، مگر اینکه وصیت کننده تابع مملکت اسلامی بوده و شخصیکه به او وصیت میشود غیر مسلمان و تابع مملکت غیر اسلامی باشد و قانون مملکت او، وصیت او را در چنین احوال اجازه ندهد.

(۲) اجانب نمی توانند بر اساس وصیت مندرج فقره (۱) این ماده حق ملکیت را در اموال عقاری کسب نمایند.

ماده ۲۱۱۳:

چیزیکه به آن وصیت میشود باید دارای شرایط آتی باشد:
۱ - از جمله اشیائی باشد که ارث در آن جاری شده یا قرار گرفتن آن بحیث موضوع عقد در حال حیات وصیت کننده صحت داشته باشد.

۲ - اگر موضوع وصیت را مال تشکیل میداد نزد وصیت کننده متقوم باشد.

۳ - اگر موضوع وصیت شی معیین

بالذات باشد باید هنگام وصیت در ملکیت وصیت کننده موجود باشد.

ماده ۲۱۱۴:

(۱) وصیت به حقوقیکه توسط ارث انتقال می یابد صحت دارد.

(۲) وصیت به منافع اعیان اجاره داده شده، گرچه بعد از وفات مستاجر باشد صحت دارد.

ماده ۲۱۱۵:

وصیت بقرض دادن اندازه معین مال به شخصیکه به او وصیت میشود صحت داشته و در مقدار مازاد آن از ثلث متروکه بدون اجازه ورثه هنگام وفات وصیت کننده که به سن رشد رسیده باشند، تنفیذ شده نمیتواند.

ماده ۲۱۱۶:

هرگاه وصیت کننده به جنون کامل مبتلا گردیده و در جنون فوت شود وصیت باطل میگردد همچنان در مورد شخصیکه به او وصیت شده است اگر قبل از وفات وصیت کننده، وفات نماید وصیت باطل میشود.

شوی وی نو باید چه د وصیت په وخت کښې د وصیت کوونکی په ملکیت کښې موجوده وي.

ماده ۲۱۱۴:

(۱) وصیت په هغې حقوقو کښې چه په میراث وړلو نقلیږي، جواز لري.

(۲) وصیت د اجارې ورکړه شوو اعیانو په گټو که څه هم د اجارې اخیستونکي د مړیني وروسته جواز لري.

ماده ۲۱۱۵:

وصیت، وصیت کړه شوي ته دیوه ټاکلی مال په قرض ورکولو جواز لري، که دا اندازه د ترکې دریمي حصې څخه زیاته شوه نو په هغې کښې وصیت نه تنفیذیږي، مگر دو ارثانو په اجازې.

ماده ۲۱۱۶:

که وصیت کوونکی په پوره لیونتوب اخته شي او په همدې لیونتوب کښې مړ شي نو وصیت باطلیږي. همدارنگه که وصیت کړه شوی د وصیت کوونکي څخه تر مخه مړ شي، وصیت باطلیږي.

۲۱۱۷ - ماده:

که د وصیت موضوع یو ټاکلی شي
وو او د وصیت کړه شوي د قبلو ولو
ترمخه هلاک شي، وصیت
باطلېږي.

ماده ۲۱۱۷:

هرگاه موضوع وصیت شی معین
بوده و قبل از قبولی شخصی که به او
وصیت شده از بین برود وصیت باطل
می گردد.

۲۱۱۸ ماده:

د هغه چا وصیت باطل دی چه مال یې
په پور مستغرق وي، مگر دا چه پور
ورکونکي ورته د پور څخه ابراء وکي
یا داچه د هغوی په اجازې وصیت
وکي.

ماده ۲۱۱۸:

وصیت کسیکه مال او مستغرق به
دین باشد باطل شناخته
میشود مگر اینکه داینین از دین
ابراء کرده یا به وصیت اجازه
دهند.

۲۱۱۹ ماده:

(۱) که وصیت کونکی د وصیت کړه
شوي له خوا عمداً ووژل شي نو وصیت
باطلېږي عام له دي چه وصیت
اختیاري وي او یا واجبي. او عام له
دې چه قاتل اصلي فاعل وي یا شریک
او یا د داسې دروغو او نا حقو شاهد
وي چه د هغه شاهدي د وصیت
کونکي د اعدام د حکم موجب شي او
حکم تنفیذ شي، خو په دې شرط چه
قتل ناحقه او بي له عذره وي، قاتل
عاقل او د اتلس کلنۍ عمر یې پوره
کړی وي.

ماده ۲۱۱۹:

(۱) وصیت بقاتل عمدی
وصیت کننده اختیاری باشد یا
واجبی باطل شمرده میشود اعم
از اینکه قاتل فاعل اصلی یا
شریک یا شاهد زوری باشد
که شهادت او موجب حکم
باعدام و وصیت کننده گردیده و
تنفیذ گردد، مشروط بر
اینکه قتل بدون حق و بدون
عذر بوده قاتل عاقل سن
(۱۸) سالگی را تکمیل نموده
باشد.

(۲) د دې مادې د پورتنی فقرې درج
شوي محرومیت د وارثانو په اجازې او

(۲) محرومیت قاتل از استحقاق
وصیت مندرج فقره یکم این ماده به

اجازه ورثه و رضائیت مقتول قبل از وفات از بین نمی‌رود.

ماده ۲۱۲۰:

حجر بر وصیت کننده نسبت سفاهت یا غفلت موجب بطلان وصیت او نمی‌شود.

فرع دوم - رجوع از وصیت

ماده ۲۱۲۱:

وصیت کننده از تمامی یا بعضی وصیت صراحتاً یا دلالتاً عدول نموده می‌تواند.

فرع سوم - قبول یا رد وصیت

ماده ۲۱۲۲:

(۱) وصیت یا قبولی صریح یا ضمنی شخصیکه به او وصیت میشود بعد از وفات وصیت کننده لازم می‌گردد.

(۲) هرگاه شخصیکه به او وصیت میشود جنین، قاصر یا محجور علیه باشد، قبول یا رد وصیت از طرف شخصی صورت می‌گیرد که به اساس

د مقتول د مړینې تر مخه رضائیت باندې د منځه نه ځي.

ماده ۲۱۲۰:

که په وصیت کونکي باندې د هغه د سفاهت یا غفلت له امله، حجر واقع شو، نو وصیت یې نه باطلیږي.

دوه یمه فرعه - د وصیت څخه رجوع کول

ماده ۲۱۲۱:

وصیت کونکي کولی شي چه د وصیت کولو وروسته د ټول یا ځینې وصیت څخه په صراحت یا دلالت رجوع وکي.

درېمه فرعه - د وصیت قبولول یا ردول

ماده ۲۱۲۲:

(۱) که د وصیت کونکي د مړینې وروسته وصیت کره شوي، وصیت په صریح یا ضمنی ډول قبول که، نو وصیت لازمېږي.

(۲) که وصیت کره شوي جنین، قاصر یا حجر کره شوي وي، نو د وصیت قبولول یا ردول د هغه چاله خوا صورت مومي چه د محکمې د اجازې

استیذان محکمه حق ولایت را بر مال او دارا باشد.

په اساس د هغه په مالونو د ولایت د حق لرونکی وي.

(۳) اگر وصیت به مؤسسات تصدیها، شرکتها و امثال آن باشد قبول یا رد از طرف اشخاصی صورت می گیرد که آنرا تمثیل می نمایند. در صورت عدم موجودیت ممثل وصیت بدون توقف به قبول، لازم میشود.

(۳) که وصیت مؤسسو، تصدیو، شرکتونو او داسې نورو ته شوي وو نو د هغې قبولول یا رد ول د هغه اشخاصو له خوا کيږي چه هغه تمثیلوي. که يې ممثل نه لرلو نو وصیت به له دي چه د قبولولو پورې متوقف شي، لازميږي.

ماده ۲۱۲۳:

۲۱۲۳ ماده:

هرگاه شخصیکه به او وصیت صورت گرفته قبل از قبولی یا رد وصیت فوت شود ورثه موصی له قایم مقام او شناخته میشود.

که وصیت کړه شوی د وصیت د قبولولو یا ردولو تر مخه مړ شي نو د هغه وارثان د هغه قایم مقام کيږي.

ماده ۲۱۲۴:

۲۱۲۴ ماده:

هرگاه ورثه وصیت کننده یا شخصیکه صلاحیت تنفیذ وصیت را دارد توسط اعلان رسمی مشتمل بر تمام توضیحات مربوط به وصیت به شخصیکه به او وصیت شده است ابلاغ نموده و در آن اظهار اراده او را مبنی بر قبول یا رد وصیت مطالبه نماید. اگر شخص مذکور در خلال سی روز از تاریخ اعلان بدون عذر معقول بصورت تحریری بجواب آن

که د وصیت کوونکی وارثان یا هغه څوک چه د وصیت د تنفیذ حق وصیت کړه شوي ته لري، دیوه رسمي اعلان په وسیله چه د وصیت کړه شوي دپاره د وصیت پورې د ټولو مربوطو توضیحاتو مشتمل وي، خبرتیا ورکي او په هغې کښې ورڅخه و غواړي چه د وصیت د قبولولو یارد ولو په باره کښې خپله اراده ظاهر کي. خو ذکر شوی وصیت کړی شوي د اعلان د نېټې څخه د دېرش ورځو په اوږدو کښې بي

نپردازد، وصیت باطل شمرده میشود.

ماده ۲۱۲۵:

هرگاه شخصیکه به او وصیت شده است بعضی وصیت را قبول و بعضی دیگر را رد نماید وصیت در مقدار قبول شده لازم گردیده و در مقدار رد شده باطل شناخته میشود.

همچنان در صورتیکه بعضی از اشخاصیکه به آنها وصیت شده آنرا قبول و بعضی دیگر آن را رد نماید وصیت برای اشخاصیکه آنرا قبول نموده اند لازم و نسبت به اشخاصی که آن را رد نموده اند باطل میگردد.

ماده ۲۱۲۶:

(۱) وصیت به رد آن قبل از وفات وصیت کننده باطل نمیگردد.

(۲) هرگاه شخصیکه به او وصیت شده بعد از وفات و صیت کننده تمام یا بعضی وصیت را رد نموده و یکی از ورثه رد را بپذیرد وصیت فسخ و اگر هیچ یک از ورثه آنرا قبول ننماید، رد کردن شخصیکه به او وصیت شده باطل شناخته میشود.

ماده ۲۱۲۷:

(۱) هرگاه شخصیکه به او

د معقول عذر خُخه لیکلی خواب ورنه کی، وصیت باطل گنل کیبری.

ماده ۲۱۲۵:

که وصیت کره شوي خُینې وصیت قبول او خُینې نوری رد کرلو، نو وصیت په قبول کره شوي کبني لارم او په رد شوي کبني باطل دی.

همدارنگه که خُینې هغه اشخاص چه ورته وصیت شوی هغه قبول او خُینې نوری رد کي، نو چاچه وصیت قبول کرې د هغوی دپاره لارم او هغه اشخاصو چه رد کرې د هغوی په باره کبني باطل دی.

ماده ۲۱۲۶:

(۱) وصیت د وصیت کوونکی د مړینې تر مخه ردولو باندي نه باطلیږي.

(۲) که وصیت کره شوي د وصیت کوونکی د مړینې وروسته، ټول یا خُینې وصیت رد کي، او د وارثانو خُخه کوم یو دا رد قبول کي، وصیت فسخ کیږي او که یې هېڅ یو وارث قبول نه کي، نو چا ته چه وصیت شوي د هغه ردول باطل دي.

ماده ۲۱۲۷:

(۱) که وصیت کره شوی د وصیت

وصیت شده هنگام وفات وصیت کننده موجود باشد از همان لحظه وفات، شی وصیت شده را مستحق میگردد مگر اینکه در متن وصیت استحقاق شی وصیت شده بوقت معین بعد از مرگ تثبیت شده باشد.

(۲) زواید شی وصیت شده از زمان قبول، ملک شخصیکه به وی وصیت شده تلقی میشود و شخص مذکور از همان لحظه به بعد مکلف به مصارف شی وصیت شده میگردد. زواید شی در محاسبه اخراج وصیت از ثلث داخل نمی باشد.

فرع چهارم - آثار وصیت
جزء اول - شخصیکه بوی وصیت شده

ماده ۲۱۲۸:

(۱) وصیت بعداً غیر محصور صحیح بوده و به اشخاص محتاج تخصیص می یابد، امور توزیع مال وصیت شده بر محتاجان از صلاحیت وصی مختار و یا محکمه مربوطه می باشد.

(۲) در حالت فوق وصی و یا محکمه مربوطه به رعایت قید تعمیم یا مساوات مکلف نمی

گردد مگر در صورتی که وصیت کننده در وقت کتبی خود در وصیت کتبی، مگر در آنچه به وصیت کتبی تصریح شده و یا چه در مریضی و روسته دی به یو تکالیف و خت کتبی د وصیت کتبی شوی شی استحقاق ورته ثابت شوی.

(۲) د وصیت کتبی شوی شی زواید د قبلولود وخته د وصیت کتبی شوی ملکیت دی او د همغی وخت وروسته د وصیت کتبی شوی شی په مصرفونو مکلف دی. د شی زواید ددریمی حصی خخه د وصیت د ایستلو په محاسبی کتبی داخل نه دی.

خلورمه فرعه - د وصیت آثار
لومړي جزء - وصیت کتبی شخص

ماده ۲۱۲۸:

(۱) وصیت بی شماره خلکو ته صحیح دی او یواځی د هغو محتاجو ته تخصیص پیدا کوی. په محتاجو باندي د وصیت کتبی شوی مال توزیع کول د مختار وصی او یا د محکمې په واک کی دی.

(۲) د پورتنی فقرې په حالت کتبی وصی یا مربوطه محکمه د تعمیم یا مساوات د قید په مراعات کولو

مكلف نه دی.

باشد.

۲۱۲۹ ماده:

ماده ۲۱۲۹:

که وصیت د یوه قوم د پاره په داسې الفاظو وشو چه ټولو ته شامل وو او په نومونو یې و نه ټاکل، او د هغوی څخه ځینې داسې اشخاص وو چه د وصیت کوونکی د مړینې په وخت کښې یې د وصیت اهلیت نه لرلو، نو ټول وصیت شوي شیان د هغه اشخاصو پورې تعلق نیسي چه د وصیت کوونکي د مړینې په وخت کښې یې د وصیت اهلیت لرلو.

هرگاه بیک قوم معین به الفاظی وصیت شود که بدون تخصص اسماء شامل همه افراد قوم مذکور گردد و در بین آنها افرادی موجود شود که حین وفات وصیت کننده اهل وصیت نباشد تمام اشیاء وصیت شده به اشخاصی تعلق می گیرد که حین وفات وصیت کننده، اهل وصیت باشند.

۲۱۳۰ - ماده:

ماده ۲۱۳۰:

که وصیت د ټاکلو اشخاصو او یو جمعیت یا یو پلو ترمنځ، یا دیو جمعیت او یو پلو ترمنځ، یا د ټاکلو اشخاصو، جمعیت او پلو ترمنځ شریک وو، نو هر ټاکلی شخص او د جمعیت افراد عام له دې چه منحصر وي او که منحصر نه وي او هر پلو د وصیت شوي شي څخه خپله حصه اخیستی شي.

هرگاه وصیت بین اشخاص معین و یک جمعیت یا یک جهت یا بین یک جمعیت و یک جهت، یا بین اشخاص معین و جمعیت و جهت مشترک باشد هر یک از اشخاص معین و افراد جمعیت منحصر باشد یا غیر منحصر و هر جهت از شی وصیت شده حصه میگیرند.

۲۱۳۱ ماده:

ماده ۲۱۳۱:

که وصیت د ټاکلو اشخاصو د پاره شوی وو، نو د هغو اشخاصو حصه چه د هغوی د جملې څخه د وصیت اهلیت و نه لري، متروکې ته اعاده کیږي.

هرگاه وصیت برای اشخاص معین صورت گرفته باشد حصه اشخاصیکه اهل وصیت نباشند به متروکه وصیت کننده، اعاده میشود.

۲۱۳۲ ماده:

که وصیت د ټاکلو اشخاصو یا د جمعیت د پاره باطل شي، نو وصیت کره شوي شي متروکی ته اعاده کيږي.

ماده ۲۱۳۲:

هرگاه وصیت به اشخاص معیین یا یک جمعیت باطل شود آنچه وصیت شده است به متروکه متوفی اعاده میشود.

۲۱۳۳ ماده:

په راتلونکو حالونو کښې د حمل د پاره وصیت صحیح دی:

ماده ۲۱۳۳:

وصیت برای حمل در احوال آتی صحیح شمرده میشود:

۱ - په هغې حالت کښې چه وصیت کوونکی د وصیت په وخت کښې د حمل په وجود اقرار وکي او د وصیت کوونکي د مړیني د نېټې څخه د درې سوه او پنځه شپیتو ورځو په اوږدو کښې او یا د هغې څخه په کمې مودې کښې ژوندي فعال وزیرپړی.

۱ - در حالیکه وصیت کننده بوجود حمل هنگام وصیت اقرار نموده و حمل در خلال مدت سه صد و شصت و پنج روز یا کمتر از آن از وقت وصیت زنده فعال متولد شود.

۲ - په هغې حالت کښې چه وصیت کوونکی د حمل په وجود اقرار نه وي کړی، مگر د وصیت له وخته اکثراً د دوه سوه او اويا ورځو په اوږدو کښې ژوندي وزیرپړی، خو په دې شرط چه حامله د وصیت په وخت کښې د مړینې یا باین تفریق په عدت کښې نه وي، د هغې په غیر که حمل د مړینې یا باین جلاوالي د نېټې څخه د درې سوه او پنځه شپیتو ورځو په اوږدو کښې فعال ژوندي وزیرپړی نو وصیت صحیح دي.

۲ - در حالیکه وصیت کننده بوجود حمل اقرار نکرده مگر حمل حداکثر در خلال مدت دو صد و هفتاد روز از وقت وصیت زنده متولد گردد، مشروط بر اینکه حامله هنگام وصیت در عدت وفات یا تفریق باین نباشند در غیر آن اگر حمل در خلال مدت سه صد و شصت و پنج روز از وقت وفات یا فرقت باین زنده فعال متولد شود وصیت صحیح تلقی میشود.

ماده ۲۱۳۴:

که وصیت حمل ته د یو ټاکلی شخص څخه وي نو د دې قانون د (۲۱۳۳) مادې په درج شوو شرطونو علاوه د همغې ټاکلی شخص څخه د هغه د نسب ثابتول هم د وصیت د صحت شرط دی.

ماده ۲۱۳۴:

هرگاه وصیت بحمل از شخص معین باشد علاوه بر شروط مندرج ماده (۲۱۳۳) این قانون ثبوت نسبت آن از همان شخص معین نیز شرط صحت وصیت شناخته میشود.

ماده ۲۱۳۵:

د وصیت کړه شوی شي حاصلات د حمل د فعال غونډې زیریدو تر وخته پورې ساتل کیږي او ترهغې وروسته د هغه پورې تعلق نیسي.

ماده ۲۱۳۵:

حاصلات شی وصیت شده الی زمان زنده و فعال متولد شدن حمل نگهداشته میشود و بعداً به او تعلق میگیرد.

ماده ۲۱۳۶:

(۱) که حامله په یوه وخت کښې یا د شپږو میاشتو څخه د کمې مودې په اوږدو کښې دوه یا زیات ژوندي اولادونه وزیږوي، نو وصیت د هغوی ترمنځ په مساوي توگه ویشل کیږي، مگر دا چه په وصیت کښې په صراحت سره د هغې په خلاف حکم شوی وي.

ماده ۲۱۳۶:

(۱) هرگاه حامله همزمان یا در خلال مدت اقل از شش ماه دو یا زیاده اولاد زنده بدنیا آورد وصیت در بین آنها بطور مساوی توزیع میشود. مگر اینکه در وصیت صراحتاً بخلاف آن حکم شده باشد.

(۲) که د دوه گانو یا د هغوی څخه

زیاتو د جملې څخه یو مې تولد شي، نو ټول وصیت ژوندي اولادونو پورې تعلق نیسي.

(۲) اگر یکی از دو گانگی یا

زیاده، مرده متولد گردد تمام وصیت به اولاد زنده تعلق میگیرد.

(۳) که کوم اولاد د زیریدو وروسته مې

(۳) در صورتیکه یکی از اولاد بعد

از ولادت بمیرد اگر وصیت بر اعیان صورت گرفته باشد حصه او به ورثه وی و اگر وصیت بر منافع صورت گرفته باشد حصه او به ورثه وصیت کننده تعلق می گیرد.

جزء دوم - شی وصیت شده
(موصی به)

ماده ۲۱۳۷:

وصیت در حدود ثلث متروکه به وارث و غیر وارث صحت داشته، بدون اجازه ورثه تنفیذ میگردد و در حدود زاید از ثلث متروکه نیز صحت داشته مگر نفاذ آن موقوف به اجازه ورثه بعد از وفات وصیت کننده می باشد مشروط بر اینکه اجازه دهنده دارای اهلیت تبرع بوده و با آنچه که اجازه داده علم داشته باشد.

ماده ۲۱۳۸:

وصیت شخصیکه وارث نداشته و مدیون هم نباشد به تمام مال یا بعضی آن بدون توقف به اجازه ممثل خزانه دولت نافذ میگردد.

شی، نوکه وصیت به اعیانو صورت موندلی وی نو حصه یی د هغه د وارثانو پورې او که وصیت په گتپو اخیستلو باندې صورت موندلی وی نو د هغه حصه د وصیت کوونکی د وارثانو پورې تعلق نیسي.

دوه یم جزء - وصیت کره شوی شی
(موصی به)

ماده ۲۱۳۷:

وصیت د متروکې د درېیمې حصې په حدودو کښې د وارث او غیر وارث دپاره صحت لري او بې د وارثانو د اجازې څخه تنفیذ یږي. د متروکې ددرېیمې حصې څخه په زیاتې اندازې کښې هم صحت لري مگر د وصیت کوونکي د مړینې وروسته د هغې نافذ بدل د وارثانو د اجازې پورې موقوف دی. خو په دې شرط چه اجازه ور کوونکي د تبرع اهلیت ولري او د هغه څخه چه اجازه یې ورکوي په هغې علم ولري.

ماده ۲۱۳۸:

د هغه چا وصیت چه وارث نه لري او پورې هم نه وي په ټول یا ځینې مال کښې نافذ یږي او د دولت د خزانه د ممثل د اجازې پورې موقوف نه دي.

۲۱۳۹ مادہ:

د هغه پوروي وصيت چه مال يي په پور مستغرق وي صحيح دى، مگر ترڅو چه د پور څخه بري الذمه شوي نه وي، نه تنفيذ يري. که پوروي د يوي برخې پور څخه بري الذمه شي او يايې مال په پور مستغرق نه وي، نو وصيت د پور د ادا کولو وروسته په پاتې مال کښې نافذ يري.

۲۱۳۹ مادہ:

وصيت مديونى که مال او مستغرق بدین باشد صحيح بوده مگر بدون برائت ذمه او از دين تنفيذ نيمگردد در صورتیکه مديون از یک قسمت دين برى الذمه گردد. يا مال او مستغرق به دين نباشد، وصيت در مقدار باقيمانده بعد از تاديه دين تنفيذ ميشود.

۲۱۴۰ مادہ:

که پور مستغرق نه وو او د وصيت کړى شوي مال څخه ټول يا ځينې ادا کړى شو وصيت کړى شوى کولى شي د ادا کړى شوي پور په اندازې د ترکي په درېمې پاتې حصې کښې د پور د ادا کولو وروسته رجوع وکي.

۲۱۴۰ مادہ:

هرگاه دين غير مستغرق بوده و تمام يا بعضى آن از شى وصيت شده تاديه شده باشد شخصیکه به او وصيت شده است ميتواند به اندازه دين تاديه شده بر ثلث ترکه بعد از پرداخت دين مراجعه نمايد.

۲۱۴۱ مادہ:

که وصيت د وصيت کوونکى ديوه ټاکلي وارث د حصې په اندازې صورت موندلى وي، نو چاته چه وصيت شوى پخپلې ټاکلي حصې علاوه د هغه وارث د حصې په اندازې مستحق کيږي.

۲۱۴۱ مادہ:

هرگاه وصيت به اندازه حصه يکى از ورثه معين وصيت کننده صورت گرفته باشد، شخصیکه بوى وصيت ميشود علاوه بر استحقاق فرضى مستحق مقدار حصه همان وارث شناخته ميشود.

۲۱۴۲ مادہ:

که وصيت ديوه نا ټاکلى وارث د حصې په اندازې شوي وو، نو که وارثان په حصو کښې مساوي وو،

۲۱۴۲ مادہ:

هرگاه وصيت به اندازه حصه يکى از ورثه غير معين صورت گرفته باشد در حال تساوى ورثه در حقوق

شخص مذکور علاوه بر فرض مستحق حصه یکی از آنها میگردد و در حال اختلاف حقوق علاوه بر فرض مستحق حصه شخصی میگردد که در میراث حق او کمتر است.

ماده ۲۱۴۳:

هرگاه وصیت به اندازه معین از پول یا عین صورت گرفته و در ترکه دین یا مال غایب باشد. اگر شی که به آن وصیت صورت گرفته از ثلث مال حاضر متروکه خارج شود. کسیکه برای او وصیت شده مستحق آن میگردد و در غیر آن به اندازه همین ثلث مستحق میگردد و باقیمانده بر ورثه تعلق میگیرد و هر وقت که شی حاضر شد شخصی که به او وصیت شده مستحق ثلث آن میگردد تا حق او کاملاً تادیه شود.

ماده ۲۱۴۴:

هرگاه وصیت صورت گرفته و در آن دین یا مال غایب وجود داشته باشد شخصیکه به او وصیت شده حصه خود را از مال حاضر بدست آورده و هر وقت که مال غایب حاضر شد حق خود را از آن میگیرد.

وصیت کره شوی پخپل استحقاقی حصی علاوه دیوه وارث د حصی مستحق کیبری. که د وارثانو حصو توپیرلرونو د خپلې ټاکلې حصې علاوه د هغه شخص حصه اخلي چه په میراث کښې یې حصه کمه ده.

ماده ۲۱۴۳:

که وصیت به ټاکلې اندازې پیسو یا عین شوی وي او په ترکی کښې غایب پور یا مال وي. که وصیت کړی شوی مال د متروکې د درېیمې حاضرې حصې څخه اداء شي، نو وصیت کره شوي د هغې مستحق کیږي، د هغې په غیر د همدې حاضر ثلث په اندازې مستحق کیږي او پاتې دوه ثلثه د وارثانو دي. او هر وخت چه غایب شی حاضر شو وصیت کره شوی د هغې د درېیمې حصې مستحق کیږي ترڅو چه خپل حق پوره واخلي.

ماده ۲۱۴۴:

که وصیت د ترکی په شریکې حصی کښې وو او په هغې کښې غایب پور یا مال وو، نو وصیت کره شوی به خپله حصه د حاضر مال څخه ترلاسه کوي او هر وخت چه کومه اندازه مال حاضریده په هغې کښې مستحق دي.

ماده ۲۱۴۵:

که وصیت د ترکی په ټاکلې نوعي کښې د یوې شریکي حصې په توگه صورت موندلي وو او په هغې کښې غائب پور یا مال موجود وي نو وصیت کړه شوي د دي حاضري نوعي څخه د خپلې حصې مستحق کيږي. خو په دي شرط چه د هغه حصه د حاضری ترکی د دریمي حصې څخه وویستله شي د هغې په غیر وصیت کړه شوي د همدې ثلث په اندازې د خپلې حصې مستحق کيږي او پاتې د وارثانو حق دي، هر وخت چه غایب شي حاضر شونو وصیت کړی شوي د هغې نوعي د دریمي حصې مستحق کيږي چه ورته په کښې د حصې وصیت شوي خو په دي شرط چه وارثان ورڅخه ضرر ونه گوري، که هغوی ورڅخه متضرر کیدل وصیت کړه شوي به د خپلې پاتې حصې قیمت د خپل حق د پوره کولو پورې د وصیت کړه شوي، نوعي د ثلث څخه اخلي.

ماده ۲۱۴۵:

هرگاه وصیت طور سهم مشاع در نوع معیین مال ترکه صورت گیرد و در آن دین یا مال غایب وجود داشته باشد شخصیکه به او وصیت شده حصه خود را ازین نوع حاضر بدست می آورد. مشروط بر اینکه حصه مذکور از ثلث حاضر متروکه خارج شده بتواند در غیر آن شخصیکه به او وصیت شده به اندازه این ثلث مستحق حصه خود شده و باقیمانده حق ورثه می باشد. هر وقت که شی حاضر شد، شخصیکه برای او وصیت شده به اندازه ثلث از نوع وصیت شده مستحق حصه میگردد، مشروط بر اینکه ورثه از آن متضرر نگردند و اگر آنها از آن متضرر گردند شخصیکه به او وصیت شده قیمت باقیمانده حصه خود را تا تکمیل حق خود از ثلث نوع وصیت شده میگیرد.

ماده ۲۱۴۶:

(۱) که د تېرو مادو په درج شوو حالونو کښې، ترکه داسې پورته شامله وه چه په یوه وارث یې ادا کول لازم وو او داپور د ټولې یا ځینې ترکی د حاضر

ماده ۲۱۴۶:

(۱) هرگاه در احوال متذکره مواد فوق متروکه شامل دین قابل تادیه بر یکی از ورثه بوده و دین مذکور از جمله تمام یا بعضی

جنس حاضر متروکه باشد در آن به اندازه حصه وارث مذکور از همان جنس مجرائی صورت میگیرد و به این ترتیب دین مذکور از جمله اموال حاضر محسوب میشود.

(۲) اگر دین مستحق تادیه بر وارث از غیر جنس حاضر باشد مجرائی صورت نگرفته درین صورت اگر دین مساوی حصه وارث مذکور در مال حاضر متروکه یا کمتر از آن باشد در جمله اموال حاضر محسوب می گردد و اگر از آن بیشتر باشد به آن اندازه حاضر دانسته میشود که با حصه وارث مذکور مساوی باشد.

(۳) در حالت فقره (۲) این ماده وارث تا زمان تادیه دین خود بر حصه خود در مال حاضر و متروکه تسلط پیدا کرده نمیتواند در حالیکه وارث مذکور دین خود را تادیه نکند، قاضی حصه او را فروخته و از ثمن آن دین را تادیه مینماید.

جنس خخه وو، نوبه هغی کنبی د هغی پوروی وارث د حصی په اندازی د هغی جنس خخه مجرای صورت مومی او په دي ترتیب ذکر شوي پور د حاضر و مالونو د جملی خخه حسابیری.

(۲) که هغه پور چه په وارث باندي يي ادا کول لارم دي د حاضر مال د جنس خخه نه وو، مجرا يي صورت نه نیسي، په دی صورت کې که پور د متروکې په حاضر مال کنبی د ذکر شوی وارث د حصی سره مساوي او یا د هغی خخه کم وو، نو د حاضر و مالونو په جملی کنبی حسابیری، او که د هغی خخه زیات وو نو په هغی اندازی حاضر حسابیری چه د ذکر شوی وارث د حصی سره مساوي وي.

(۳) د دي مادي د (۲) فقری په حالت کنبی ترخو چه وارث خپل پورنه وي ادا کړی تر هغی پورې د حاضرې متروکې په مال کنبی پخپلې حصی تسلط نه شي پیدا کولی، نوکه ذکر شوي وارث خپل پور اداء نه کې، قاضي به د هغه حصه خرخوي او د هغی د ثمن خخه به پور ادا کوي.

ماده ۲۱۴۷:

که چبرته وصیت دترکې په یوه عین او یا د هغې په یوي ټاکلې نوعې صورت موندلی وو او وصیت کړی شوی شی هلاک شي یا په استحقاق ویورشي، وصیت کړی شوی د هېڅ شي نه مستحق کیږي. که یې ځینې هلاک شو یا په استحقاق ویور شو ذکر شوي شخص د پاتې مستحق کیږي خو په دې شرط چه د متروکې د درېمي حصې څخه زیات نه وي، او که د متروکې د درېمي حصې څخه زیات وو، نو په هغې کښې د درېمي حصې په اندازې مستحق کیږي.

ماده ۲۱۴۷:

هرگاه وصیت بعین از متروکه یا نوع معین از آن صورت گرفته و شی وصیت شده از بین برود یا به استحقاق برده شود شخصیکه بوی وصیت شده است مستحق چیزی شناخته نمیشود. در صورتیکه بعضی از آن از بین برود یا به استحقاق برده شود، شخص مذکور باقیمانده را در حالیکه از ثلث متروکه تجاوز نکند مستحق میگردد و اگر از ثلث متروکه تجاوز کند در آن به اندازه ثلث مستحق میشود.

ماده ۲۱۴۸:

که وصیت په شریکې حصې سره په ټاکلي شي کي وو او ذکر شوی شی هلاک یا په استحقاق ویور شي وصیت کړی شوی د هېڅ شي نه مستحق کیږي. که یې ځینې هلاک یا په استحقاق ویور شي نو وصیت کړی شوی به ټول وصیت د پاتې اندازې څخه په لاس راوړي، خو په دې شرط چه پاتې حصه، وصیت پوره کي او د درېمي حصې متروکې څخه ووځی، او که داسې نه وه نو که پاتې اندازه د درېمي حصې څخه په لاس راتللي شو مستحق کیږي یا د هغې څخه په

ماده ۲۱۴۸:

هرگاه وصیت به حصه مشاع معین صورت گیرد و شی مذکور از بین برود یا به استحقاق برده شود شخصیکه بوی وصیت صورت گرفته مستحق هیچ چیزی نمی گردد و اگر بعضی از آن از بین برود یا به استحقاق برده شود شخص مذکور تمام وصیت را از مقدار باقیمانده بدست می آورد مشروط بر اینکه باقیمانده آنرا تکافو نموده و در حدود ثلث مال متروکه باشد در غیر آن تمام مقدار باقیمانده را که از ثلث مال بدست آمده بتواند مستحق

ميشود و يا از آن به اندازه مستحق
ميگردد که از ثلث متروکه تجاوز
نکند.

ماده ۲۱۴۹:

هرگاه وصيت به حصه مشاع و نوعي
از اموال متروکه بوده و از بين برود يا
به استحقاق برده شود شخصيکه به او
وصيت شده مستحق چيزي
شناخته نمي شود و در صورتيکه
بعضی از آن از بين برود يا به
استحقاق برده شود شخص مذکور
حصه خود را از باقيمانده حاصل
ميدارد، مشروط بر اينکه از ثلث
مال حاصل شده بتواند در غير
آن به اندازه ثلث از آن مستحق
ميگردد.

ماده ۲۱۵۰:

وصيت به عدد مشاع در
يک نوع از اموال
مانند وصيت به
حصه مشاع در آن شمرده
ميشود.

جزء سوم - وصيت به منافع

ماده ۲۱۵۱:

(۱) هرگاه وصيت بمنفعت براي
شخص معين براي مدتيکه

دومره اندازي مستحق کيری چه
دمتروکي در پيمي حصي خخه زيات
نه وي.

ماده ۲۱۴۹:

که وصيت په شريکي حصي سره د
متروکي په يوې نوعي مالونو کښي
وو او دانوعه هلاکه او ياپه استحقاق
ويوره شي، وصيت کړی شوی د هېڅ
شي نه مستحق کيری. په هغې صورت
کښي چه ځيني يي هلاکه او يا په
استحقاق ويوره شي نو وصيت کړه
شوی به خپله حصه د پاتي اندازي خخه
اخلي، خو په دې شرط چه د مال د
در پيمي حصي خخه وويستل شي د
هغې په غير به يي د در پيمي حصي په
اندازي اخلي.

ماده ۲۱۵۰:

که وصيت په څو شريکو حصو سره د
متروکي په يوې نوعي مالونو کښي
وو، نو دا وصيت د هغې وصيت په
شان دی چه په هغې کښي په يوې
شريکي حصي شوی وي.

در پيم جزء - په گټو اخيستلو وصيت

ماده ۲۱۵۱:

(۱) که په گټي اخيستلو وصيت ديوه
ټاکلي شخص دپاره ديوي معلومي

آغاز و انجام آن معلوم باشد صورت گرفته باشد شخص مذکور از منفعت موصوف در خلال همان مدت مستفید میشود اگر معیاد مذکور قبل از وفات وصیت کننده سپری شود، وصیت کأن لم یکن شمرده میشود، در صورت انقضای بعضی از مدت مذکور شخص از مدت باقیمانده استفاده کرده میتواند.

(۲) هرگاه مدت منفعت معین بوده مگر تاریخ آغاز آن غیر معلوم باشد مدت مذکور از تاریخ وفات وصیت کننده آغاز میگردد.

ماده ۲۱۵۲:

(۱) هرگاه یکی از ورثه در طول مدت یا بعضی مدت از منفعت گرفتن بر عین، مانع شخص وصیت شده گردد بضمن بدل منفعت مکلف میشود. مگر اینکه تمام ورثه به تعویض منفعت از عین بوقت دیگری مساوی به مدت وصیت شده موافقه نمایند.

(۲) اگر ممانعت از طرف عموم ورثه صورت گیرد شخصیکه بوی وصیت شده بین انتفاع از عین در مدت

مودې دپاره چه پېل او پای يې معلومه وي، شوی وي. وصیت کره شوی په دي مودې کښې د گټې اخیستلو مستحق کیږي. که د وصیت کوونکی د مړینې تر مخه ذکر شوي موده تېره شوه نو وصیت داسې فرض کیږي چه دسره نه وو شوي. که د وصیت کوونکی د مړینې تر مخه ځینې موده تېره شوي وه نو وصیت کړی شوې په پاتې مودې کښې د گټې اخیستلو مستحق کیږي.

(۲) که دمودې اندازه ټاکل شوې وه خو پېل يې معلوم نه وو نو د وصیت کوونکی د مړینې د نېټې څخه پیل کیږي.

۲۱۵۲ ماده:

(۱) که کوم يو وارث وصیت کړی شوی د عین د گټې اخیستلو څخه په ټولې یا ځینې مودې کښې، منعې کړو، نو ذکر شوي وارث ورته د گټې اخیستلو د بدل ضامن کیږي، مگر دا چه ټول وارثان په بل وخت کښې چه د وصیت شوي مودې مساوي وي د عین څخه د گټې اخیستلو په تعویض موافقه وکي.

(۲) که ممانعت د ټولو وارثانو له خواوو نو وصیت کړی شوی اختیار لري چه د عین څخه په بلې مودې

دیگری و تضمین بدل منفعت مختار
میباشد.

(۳) هرگاه ممانعت از منفعت از
جانب وصیت کننده و یا به سبب
عذری باشد که بین انتفاع از عین
و شخصیکه به او وصیت شده
است حایل واقع گردد تعویض آن
بمدت دیگری بعد از رفع مانع
حتمی است.

ماده ۲۱۵۳:

(۱) هرگاه وصیت به منفعت برای
قومی که تحت حصر آمده نتواند
و انقطاع ایشان متصور نباشد و یا
به یکی از طرق خیریه بصورت
مؤید یا مطلق صورت بگیرد.
وصیت شدگان موصوف
بصورت دائمی از منفعت مستفید
میشوند.

(۲) اگر وصیت به منفعت طور دائمی
یا مؤقت برای یک قوم بدون حصر
صورت گیرد که انقطاع آن متصور
باشد استحقاق انتفاع وصیت شده
گان الی زمان انقراض آنها ادامه می
یابد.

(۳) اگر وصیت برای مدت معلوم
بوده باشد و تاریخ آغاز و انجام

کبنی گتیه اخلی او یا ورخخه د گتیی
اخیستلو په بدل کبنی تضمین اخلی.

(۳) که د گتیی اخیستلو خخه ممانعت
د وصیت کوونکی له خواوو او یایی
داسی عذر لرلو چه د وصیت کړی
شوی او گتیی اخیستلو ترمخ حائل
وو، نو د ممانعت دلیری کېدو له وخته
ورته په بلې مودې کبنی گتیه اخیستلو
هرو مرو دي.

ماده ۲۱۵۳:

(۱) که په گتیی اخیستلو وصیت د
داسی قوم د پاره وو چه تعداد یی
معلوم نه وو او د قطع کېدو گمان یی
نه کېدلو او د نیکو کارونو د پلورونو
خخه په یو پلو کبنی وو او په دایمی یا
مطلق صورت وو، نو وصیت کړه شوی
تر ابده پورې د گتیی اخیستلو مستحق
دي.

(۲) که وصیت دایمی یا مطلق وو او
د داسی قوم د پاره وو چه تعداد یی
معلوم وو او د قطع کېدو گمان یی
کېدلو نو وصیت کړه شوی چه ترخو
منقرض شوی نه وي ترهغې پورې د
گتیی اخیستلو مستحق دي.

(۳) که وصیت د معلومی مودې د پاره
وو چه پیل او پای یی ټاکل شوی وه یا

آن توضیح شده باشد یا نباشد احکام مواد (۲۱۵۱ و ۲۱۵۲) این قانون قابل رعایت میباشد.

ماده ۲۱۵۴:

هرگاه وصیت به منفعت برای مدت معین و برای یک قوم معین و بعداً به کسانی که قایم مقام آنها میگردند صورت گیرد و انقطاع قوم مذکور متصور نباشد یا برای یکی از طرق خیریه وصیت شود مگر در خلال (۳۳) سال از تاریخ وفات وصیت کننده یا در خلال مدت معینه انتفاع هیچ یک از افراد تعیین شده، موجود نگردند یا در خلال مدت مذکور موجود شده و قبل از انتهای مدت منقرض گردند منفعت در تمامی این مدت و یا بعض آن حسب احوال بر جهتیکه نفع آن در طرق خیر عام تر باشد تعلق میگیرد.

ماده ۲۱۵۵:

هرگاه عینی که به منفعت آن وصیت شده احتمال انتفاع و

موده تا کل شوی و ه خو پیل او پای یی معلومه نه وي نو ددې قانون د (۲۱۵۱ - ۲۱۵۲) مادو د حکمونو مراعات لزم دي.

ماده ۲۱۵۴:

که په گټې اخیستلو وصیت دیوې ټاکلې مودې او د ټاکلې قوم دپاره چه تعداد یې معلوم وي او ترهغې وروسته هغو اشخاصو ته شوی وي چه د هغوی قایم مقام دي او دقطع کېدلو گمان یې نه کیږي او یا د نیکو کارونو د پلورنو څخه یو پلوته وصیت شوی وي او د وصیت کوونکي د مړینې د نېټې څخه یو پلو ته وصیت شوی وي او د وصیت کوونکي د مړینې د نېټې څخه د دري دېرش کلونو په اوږدو کېنې او یا د گټې اخیستلو په ټاکلې مودې کېنې د ټاکل شوو افرادو څخه یو هم پیدانه شو او یا د دې مودې په اوږدو کېنې پیدا شو خود پای ته رسیدو ترمخه منقرض شو، نو په ټولې دې مودې یا ځینې گټه اخیستل د حالونو سره سم د هغه پلو پورې تعلق نیسي چه په نیکو کارونو کېنې یې منفعت عام وي.

ماده ۲۱۵۵:

هغه عین چه په گټې اخیستلو یې وصیت شوي که د هغې طریقې څخه په

بهره برداری را بغیر از طریقیکه وصیت شده داشته باشد شخصیکه بوی وصیت شده است میتواند از آن بطریق مطلوب استفاده نماید مشروط بر اینککه از این ناحیه بعین مذکور ضرری عاید نگردد.

ماده ۲۱۵۶:

هرگاه وصیت به غله یا ثمر صورت گرفته باشد، شخصیکه بوی وصیت شده مستحق غله یا ثمره میگردد که در وقت مرگ وصیت کننده موجود بوده و آنچه در آینده موجود می گردد، مگر اینککه دلیلی بغیر آن موجود شود.

ماده ۲۱۵۷:

(۱) هرگاه وصیت بفروش یا اجاره عین در مدت معین و به اجوره مسمی برای وصیت شده صورت گرفته باشد و ثمن یا اجرت مذکور از مقدار ثمن مثل به غبن فاحش که از ثلث حاصل شده بتواند یا غبن بسیط باشد، وصیت نافذ میگردد.

غیر چه پری وصیت شوی په بلی طریقی د گتی اخیستلو او بهره برداری امکان ولری، نو وصیت کړی شوی کولی شي چه په هرې طریقی یې خوبه وي ورڅخه گټه واخلي، خو په دي شرط چه هغه عین ته چه په گټې اخیستلو یې وصیت شوی، ضرر ونه رسوي.

ماده ۲۱۵۶:

که وصیت په غلې یا ثمر شوی وو نو وصیت کړی شوی، د هغې غلې او ثمر مستحق کيږي چه د وصیت کوونکی د مړینې په وخت کښې موجود وو او یا په راتلونکي وخت کښې موجود ږي، مگر دا چه د دي په غیر بل دلیل اقامه شي.

ماده ۲۱۵۷:

(۱) که چېرته وصیت کړی شوی ته په ټاکل ثمن د عین د خرڅولو، یا د ټاکلی مودې دپاره د هغې د اجاري ورکولو په مسمی شوی اجورې وصیت شوي وو او ثمن او اجوره په فاحش غبن سره د مثل څخه کمه وه خود درېیمي حصې څخه نه وتله، یا په کم غبن سره د مثل څخه کمه وه، نو وصیت نافذ ږي.

(۲) هرگاه غبن فاحش از حدود ثلث متجاوز باشد وصیت بدون اجازه ورثه در مقدار زاید نافذ نمیگردد مگر اینکه شخصیکه بوی وصیت شده تفاوت زیادت را بپردازد.

ماده ۲۱۵۸:

حصول منفعت به اساس تقسیم غله یا ثمره بین ورثه و شخصیکه بوی وصیت شده به تناسب حصه هر یک رعایت میگردد یا از لحاظ تقسیم زمان و مکان یا از طریق تقسیم عین صورت میگیرد مشروط بر اینکه عین مذکور بدون الحاق ضرر قابل قسمت باشد.

ماده ۲۱۵۹:

هرگاه منفعت عین به یکی و خود عین بدیگری وصیت شده باشد تکالیف مالیات عین مذکور و چیزیکه برای حصول منفعت از آن لازم شمرده میشود بر شخص میباشد که وصیت منفعت برای او شده.

ماده ۲۱۶۰:

وصیت به منفعت با وفات شخصیکه بوی وصیت شده قبل از

(۲) که فاحش غبن د درپیمی حصی خخه وتلو او وارثانو د زیادت اجازه ورنه کره، نو وصیت نافذیری، مگر دا چه وصیت کری شوی ددی زیادت ور کول قبول کی.

ماده ۲۱۵۸:

د گتهی اخیستلو ترلاسه کول د وصیت کره شوی او د وصیت کوونکی د وارثانو ترمنخ د غلی یاثمر د ویشلو په اساس په هغی نسبت صورت مومی چه هریوه ته تخصیص شوی، یا د زمانی او خای په اساس صورت مومی یا دعین د ویشلو په اساس صورت مومی خو په دی شرط چه بی له ضرره د ویشلو تحمل ولری.

ماده ۲۱۵۹:

که د عین خخه گته اخیستل یوه تاکلی شخص ته، او دبل شخص دپاره پخپله د عین وصیت شوی وی، نو د مالیو تکلیفونه او هغه خه چه د عین خخه د گتهی اخیستلو دپاره لازم دی د هغه چا په غاړه دی چه ورته په گتهی اخیستلو وصیت کری شوی وی.

ماده ۲۱۶۰:

په گتهی اخیستلو وصیت هغه وخت ساقطیری چه وصیت کری شوی د

حصول تمام يا بعضی منفعت وصیت شده و به خریدن عین مذکور از طرف شخصیکه به منفعت آن برای او وصیت شده و به اسقاط حق برای ورثه بمقابل عوض یا بدون عوض و همچنان به استحقاق بردن عین ساقط میگردد.

ماده ۲۱۶۱:

ورثه وصیت کننده میتوانند حصه خود را از عین با منفعت آن بدون اجازه شخصیکه به او وصیت شده است بفروشند.

ماده ۲۱۶۲:

هرگاه وصیت به منفعت بصورت مؤبد یا مطلق یا مقید به طول حیات شخص معین صورت گیرد شخص مذکور در طول حیات از منفعت مذکور استفاده کرده میتواند، مشروط بر اینکه استحقاق او بر منفعت وصیت شده در خلال مدت سی و سه سال از تاریخ وفات وصیت کننده نشئت نماید.

ماده ۲۱۶۳:

(۱) هرگاه وصیت بتمام منافع

تولدی یا خینی گتهی د اخیستلو خخه ترمخه مرشی، یا وصیت کپی شوی هغه عین واخلی چه د هغی خخه په گتهی اخیستلو ورته وصیت شوی وی یا په هغی کبئی د خیل حق خخه د عوض په بدل کبئی یا بی له عوضه د وصیت کوونکی وارثانو ته تیرشی او یا دا چه عین په استحقاق ویورشی.

ماده ۲۱۶۱:

د وصیت کوونکی وارثان کولی شي چه په عین کبئی خپلی حصی د هغی د گتوسره بی له دی چه د وصیت کپی شوی خخه اجازه وخلي خرخی کي.

ماده ۲۱۶۲:

که په گتهی اخیستلو وصیت دیوه تاکلی شخص دپاره د همیشه دپاره یا د هغه د ژونده پورې او یا په مطلق صورت، شوی وو، نو وصیت کپی شوی د خیل ټول عمر د پاره د گتهی اخیستلو مستحق دی، خو په دی شرط چه د وصیت کوونکی د مړینی د نټی خخه د درې دپرش کلونو په مودې کبئی د هغه د گتهی اخیستلو استحقاق پیدا شي.

ماده ۲۱۶۳:

(۱) که وصیت د عین په ټولو یا خینو

گتو شوی وو او دا وصیت د همیشه دپاره یا په مطلق صورت یا د وصیت کړی شوی د ټول ژوند دپاره او یا د دومره مودې د پاره وو چه دلسو کلونو څخه زیاته وه، نو د وصیت کړی شوی شی د عین په قیمت د هغې د ټولو یا ځینو گتو سره سنجول کیږي.

(۲) که وصیت د دومره مودې دپاره وو چه دلسو کلونو څخه نه زیاتېده نو په همدې مودې کښې د وصیت کړی شوی شی د عین په گتو په قیمت سنجول کیږي.

(۲) اگر وصیت برای مدت کمتر از ده سال صورت گرفته باشد به اندازه قیمت منفعت عین وصیت شده به اعتبار ارزش منفعت مذکور در خلال همان مدت سنجیده میشود.

(۲) که وصیت د دومره مودې دپاره وو چه دلسو کلونو څخه نه زیاتېده نو په همدې مودې کښې د وصیت کړی شوی شی د عین په گتو په قیمت سنجول کیږي.

ماده ۲۱۶۴:

ماده ۲۱۶۴:

هرگاه وصیت بحقی از حقوق عین راجع باشد ارزش آن به اساس فرق بین قیمت عین با حقوق قیمت آن بدون حقوق وصیت شده تثبیت میشود.

که وصیت د عین د حقوقو څخه په یوه حق شوی وو، نو د هغې د قیمت سنجول په هغې توپیر سره کیږي چه په عین باندې وصیت کړه شوی حق وي قیمت یې خو مره دی او که ورباندې وصیت کړی شوی حق نه وي نو قیمت یې څومره دی.

جزء چهارم - وصیت به معاش

خلورم جزء - په معاش وصیت

ماده ۲۱۶۵:

ماده ۲۱۶۵:

(۱) وصیت بمعاش از سرمایه برای مدت معین صحت دارد و از مال وصیت کننده به اندازه ای که تنفیذ وصیت را تضمین کرده بتواند و به

(۱) د پانگې څخه دیوې ټاکلې مودې د پاره د معاش وصیت صحیح دي. د وصیت کوونکی د مال څخه په هغې اندازې چه د وصیت تضمین وکي وقف

ترتیبیکه ورثه از آن متضرر نگردند
تادیه می گردد.

(۲) هرگاه آنچه برای تضمین
تنفیذ وصیت موقوف
گذاشته از ثلث متروکه
بیشتر باشد و ورثه مقدار زاید
را اجازه ندهد در حدود مقدار
ثلث گذاشته میشود و
وصیت در آن و در حاصلات آن
تا زمانی نافذ میگردد که
شخص وصیت شده تا
مقدار قیمت ثلث متروکه
حق خود را بگیرد یا مدت
وصیت سپری گردد و یا
شخص وصیت شده فوت
شود.

ماده ۲۱۶۶:

هرگاه وصیت بمعاش از
حاصل متروکه یا حاصل
عینی از اعیان متروکه برای
مدت معینی صورت گرفته
باشد متروکه یا عین مذکور
اولاً بدون معاش وصیت شده و
ثانیا با معاش مذکور قیمت
شده مقدار تفاوت هر دو
قیمت اندازه شی وصیت
شده تثبیت گردیده در

کیبری خوبه داسی ترتیب سره چه
وارثانو ته ضرر ونه رسوي.

(۲) که هغه اندازه مال چه د وصیت د
تنفیذ د پاره وقف شوی د ترکی د
دریمی حصی خخه زیات وي او
وارثانو د زیادت اجازه ور نه کړه، نو د
هغی خخه د دریمی حصی په اندازې
وقف کیبری، او وصیت په همدې
دریمی حصی او د هغی په حاصلاتو
کښې نافذیږي ترڅو چه وصیت کړه
شوي ته د ترکی د هغی دریمی حصی
د قیمت ورکول پوره شی چه د وصیت
کوونکی د مړینې په وخت کښې یې
لرلو، یا دا چه موده پای ته ورسېږي او
یا دا چه موده د وصیت کړی شوی په
مړینې پای ته ورسېږي.

ماده ۲۱۶۶:

که د معاش وصیت د ترکی د حاصلاتو
خخه او یا د ترکی دیوه عین د
حاصلاتو خخه دیوې ټاکلې مودې د
پاره صورت موندلی وو، نو ذکر شوی
متروکه یا عین به لومړی یې د ذکر
شوي معاش خخه قیمت کیږي او دوهم
کرتې به د وصیت کړه شوي معاش سره
قیمت کیږي، د دواړو قیمتونو د توپیر
اندازه د وصیت کړه شوي شی اندازه
ټاکي، نو که د دریمی حصی متروکې

خخه زیاته نه وي، وصیت نافذیږي او که د متروکي ددریښمې حصې خخه زیاته وه او وارثانو د زیاتې اندازې اجازه ورنه کړه نو ددریښمې حصې په اندازې نافذیږي. د معاش زیاته اندازه او هغه څه چه د متروکي یا عین خخه د هغې په مقابل کېښي واقع شوی، د وصیت کوونکی د وارثانو حق دی.

۲۱۶۷ ماده:

که په معاش وصیت دیوه ټاکلي شخص دپاره دپانگې یا د حاصلاتو خخه په مطلق، یا دایمې یا د وصیت کړه شوي د عمر پورې، صورت موندلی وو، نو ډاکتران به د هغه د ژوند سنجش کوي. که په معاش وصیت د پانگې خخه وونود وصیت کوونکی د مال خخه به په دومره اندازې وقف کیږي چه ددې قانون د (۲۱۶۵) مادې په حدودو کېښي د وصیت د تنفیذیدلو تضمین وکي او که په معاش وصیت د حاصلاتو خخه وو، نو ددې قانون د (۲۱۶۶) مادې په حدودو کېښي به د ومره اندازه وقف کیږي چه د وصیت کړه شوي معاش د پاره کفایت وکي.

۲۱۶۸ ماده:

که د دې قانون د (۲۱۶۷) مادې په

حالیکه از ثلث مال تجاوز نکند وصیت نافذ و در حال تجاوز از ثلث و عدم اجازه ورثه به اندازه ثلث نافذ میگردد و مقدار زاید معاش و آنچه از متروکه یا عین در مقابل آن قرار میگیرد حق ورثه وصیت کنندنده شناخته میشود.

ماده ۲۱۶۷:

هرگاه وصیت بمعاش برای شخص معینی از سرمایه یا حاصل بصورت مطلق یا دایمی یا به طول حیات شخصیکه بوی وصیت شده صورت گرفته باشد مدت حیات شخص از طرف اطباء سنجش شده در حالیکه وصیت از سرمایه باشد از مال وصیت کننده در حدود حکم ماده (۲۱۶۵) این قانون تا مقداریکه تنفیذ وصیت را تضمین نموده میتواند موقوف گذاشته و در حالیکه وصیت بمعاش از حاصلات باشد در حدود حکم ماده (۲۱۶۶) این قانون به اندازه که معاش وصیت شده را کفایت نماید گذاشته میشود.

ماده ۲۱۶۸:

در حالت مندرج ماده (۲۱۶۷) این

قانون هرگاه شخصیکه بوی وصیت شده قبل از مدتی که از طرف اطباء سنجش شده وفات نماید مقدار باقیمانده وصیت به ورثه مستحق او یا کسیکه بعد از خود به او وصیت نموده باشد، اعطا میشود. و در صورتیکه مال موقوف گذاشته شده باتمام برسد و یا شخص بیشتر از میعاد تثبیت شده زنده ماند حق رجوع را به ورثه نه دارد.

ماده ۲۱۶۹:

هرگاه حاصل متروکه موقوف گذاشته شده بمنظور تنفیذ وصیت معاش از سرمایه کفایت نکند در حدود کفایت معاش از آن فروخته میشود. و در صورتیکه حاصل مذکور از معاش افزود گردد مازاد به ورثه وصیت کننده تعلق میگیرد.

ماده ۲۱۷۰:

هرگاه در حاصلات از اندازه معاش وصیت شده افزودی آمده باشد مقدار مازاد الی زمان انتهای مدت انتفاع نگهداشته میشود در صورتیکه متروکه موقوف گذاشته شده بمنظور

درج شوی حالت کنبی وصیت کپی شوی ترهغی مودی د مخه مپ شوچه داکترانو سنجولی، د وصیت پاتی برخه مستحقو وارثانو ته ورکوله کپری او یا هغه چاته ورکوله کپری چه د هغه د مرینی وروسته ورته وصیت شوی. که د وصیت د تنفیذ دپاره وقف کپه شوی مال خلاص شو یا وصیت کپه شوی داکترانو د سنجش خخه د زیاتی مودی دپاره ژوندی پاتی شو، نو وصیت کپی شوی په وارثانو باندي د رجوع کولو حق نه لري.

ماده ۲۱۶۹:

که د پانگی خخه په معاش وصیت د وصیت د تنفیذ دپاره د وقف کپه شوی متروکي حاصلاتو کفایت ونه کپ، نو په هغی اندازي دي ورخه خرخه کپی شي چه د معاش دپاره کفایت وکي . که حاصلات د معاش خخه زیات وو نو زیاته اندازه د وصیت کوونکي وارثانو ته ورکوله کپری.

ماده ۲۱۷۰:

که په حاصلاتو کنبی د وصیت کپه شوی معاش د اندازي خخه زیاتوالی راغی، نو زیاته اندازه د نفعی اخیستلو د وخت تر پایه پوری ساتل کپری. که د وصیت د تنفیذ د پاره وقف کپه شوی متروکه په وچو کلونو

تفنیذ وصیت نسبت خشک سالی یا عوامل مشابه در سالهای دیگر چنان حاصلی ندهد که وصیت را تکافو نماید با قیمانده استحقاق شخص از حاصل نگهداشته شده تادیه میشود.

ماده ۲۱۷۱:

هرگاه در وصیت تصریح شده باشد یا از قرینه چنین معلوم شود که معاش سال به سال پرداخته میشود مازاد سالانه به ورثه وصیت کننده تادیه میشود.

ماده ۲۱۷۲:

(۱) هرگاه وصیت بمعاش برای جهتی صورت گرفته باشد که صفت دوام را طور مطلق با مؤید دارا باشد از مال وصیت کننده به مقداریکه حاصل آن تفنیذ وصیت را تضمین کرده بتواند موقوف گذاشته میشود، مشروط بر اینکه از حدود ثلث تجاوز نکند. در صورت تجاوز از ثلث در مقدار زاید از ثلث اجازه ورثه شرط می باشد.

(۲) اگر مال موقوف شده بیشتر از معاش وصیت شده حاصل بدهد جهت مذکور آنرا مستحق میگردد و در

کبنی دومره حاصلات ونه کی چه د هغی دپاره کفایت وکی، نو وصیت کره شوی ته به د زیاتې اندازې ساتل شوو حاصلاتو خخه دومره ورکول کیږي چه د هغه کمه اندازه معاش پوره کی.

ماده ۲۱۷۱:

که په وصیت کبنی تصریح شوی وي او یا قرینه په دې موجوده وي چه معاش دې کال په کال ورکول شي، نو کلنۍ زیات والی دوصیت کوونکی وارثانو ته ورکول کیږي.

ماده ۲۱۷۲:

(۱) که په معاشونو باندي وصیت دداسې پلو دپاره وي چه په مطلق یا ابدي صورت د دوام صفت ولري، نو د وصیت کوونکي د مال خخه دومره وقف کیږي چه د هغې حاصل د وصیت تفنیذ تضمین کی. خو په دې شرط چه وقف کره شوي مال د وصیت کوونکي ددرېمې حصې مال خخه زیات نه وي، او که زیات وو نو د وارثانو د اجازي پورې تعلق لري.

(۲) که وقف کره شوی مال د وصیت کره شوي معاش د اندازې خخه زیات حاصل ورکړ، نو ذکر شوي پلويې مستحق کیږي او که حاصلات د

صورت نقصان حاصل،
حق رجوع را بر ورثه
ندارد.

ماده ۲۱۷۳:

در احوال مندرج مواد (۲۱۶۵ تا
۲۱۷۱) ورثه وصیت کننده
میتواند بر اموال موقوف
گذاشته شده بمنظور تنفیذ
وصیت تسلط حاصل، یا برآن
تصرف نماید مشروط بر اینکه
برضائیت شخصی که برای او
وصیت شده یا به تعیین
قاضی تمام معاش وصیت
شده را نقداً در جای طور
امانت بگذارد که به تنفیذ
وصیت تخصیص داده شود و اگر
شخصی که برای او وصیت شده
قبل از تمام شدن مبلغ امانت
گذاشته شده وفات نماید مبلغ
باقیمانده به ورثه وصیت کننده
رد میگردد.

ماده ۲۱۷۴:

تمام حقوق شخصیکه برای او وصیت
شده بمیرد، گذاشتن امانت و
تخصیص در متروکه از بین میرود.

ماده ۲۱۷۵:

وصیت بمعاش در سرمایه با حاصل

معاش خخه کم شونو د وصیت
کوونکي په وارثانو درجوع کولو حق نه
لري.

ماده ۲۱۷۳:

د دې قانون د (۲۱۶۵ تر ۲۱۷۱) مادو
په درج شوو حالونو کښې د وصیت
کوونکي وارثان کولی شي چه په وقف
کړی شوي مال باندې، په معاش د
وصیت د تنفیذ د پاره او یا په هغې
کښې د تصرف کولو دپاره تسلط
حاصل، خو په دې شرط چه د وصیت
کړی شوی په رضاء ټول معاشونه نقد
په یو ځای کښې او یا په هغې ځای
کښې چه قاضي یې ټاکي په ودیعت
کښېږدي، او په ودیعت اېښودل شوي
پیسې د وصیت د تنفیذ د پاره
تخصیص شي. که وصیت کړی شوی
په ودیعت اېښودل شوو پیسو د
خلاصیدو تر مخه مړ شو، نو پاتې
پیسې د وصیت کوونکي وارثانو ته
ورکول کیږي.

ماده ۲۱۷۴:

په ودیعت اېښودلو او تخصیص سره په
متروکې کښې د وصیت کړه شوي ټول
حق زائلېږي.

ماده ۲۱۷۵:

که د وصیت کوونکي د مړیني په وخت

برای غیر از اشخاص موجود از نظر طبقه اول اشخاصیکه برای آنها وصیت میشود. هنگام وفات وصیت کننده صحت ندارد. مدت حیات اشخاص موجود از طرف اطباء سنجش گردیده وصیت مربوط طبق احکام وصیت به اشخاص معین تنفیذ می یابد.

جزء پنجم - احکام زیادت در مال وصیت شده

ماده ۲۱۷۶:

هرگاه وصیت کننده علایم عین وصیت شده را تغییر دهد یا در آن زیادتی را از قبیل ترمیم به عمل آرد که مستقل بنفسه نباشد، عین مذکور با زیادت وارده، مال وصیت شده شناخته میشود.

ماده ۲۱۷۷:

هرگاه زیادت در عین مستقل بنفسه باشد مانند درختان و عمارت، ورثه وصیت کننده یا شخصیکه برای او وصیت شده است در حدود قیمت زیادت وارده در تمام عین مذکور شریک میشوند.

ماده ۲۱۷۸:

(۱) هرگاه وصیت کننده عین وصیت

کنبی د وصیت کړی شوو د دوه لومړنیو طبقو څخه څوک موجود نه وو، نو د پانگې یا حاصلاتو څخه ورته په معاش وصیت صحیح نه دی، ډاکتران به د موجودو د ژوند سنجش کوي او وصیت به د هغه حکمونو سره سم چه د ټاکل شوو د پاره په وصیتونو کنبی درج شوي تنفیذ یږي.

پنجم جزء - په وصیت کړه شوي مال کنبی زیات والی

ماده ۲۱۷۶:

که وصیت کوونکي د وصیت کړه شوي عین په علامو کنبی تغییر راوړي او یا د هغې په عمارت کنبی داسې زیاتوالی راوړي چه پخپله ځانگړی وجود ونه لري لکه ترمیمول، نو ټول عین وصیت گڼل کیږي.

ماده ۲۱۷۷:

که په عین کنبی داسې زیات راوړل شو چه پخپله یې ځانگړی وجود لرلو لکه ونې او بنا، نو وارثان د وصیت کړی شوي سره په ټول عین کنبی د هغې زیادت په اندازې شریکان کیږي چه موجود دي.

ماده ۲۱۷۸:

(۱) که وصیت کوونکي وصیت کړه

شده را منهدم گردانیده و آنرا مجدداً بهمان حالت سابقه ولو که با تغییر علایم باشد اعمار نماید عین مذکور حالت جدید مال وصیت شناخته میشود.

(۲) اگر بناً بغیر از حالت سابقه اعمار شود ورثه در حدود قیمت زیادت با شخصیکه برای او وصیت شده در تمام عمارت شریک شمرده میشوند.

ماده ۲۱۷۹:

هرگاه وصیت کننده عین وصیت شده را منهدم گردانیده زمین آنرا با زمین دیگر ملکیت خود ضم و در آن عمارتی بناً نماید شخصیکه برای او وصیت شده با ورثه در تمام بناً و زمین در حدود قیمت زمین وصیت شده شریک شمرده میشود.

ماده ۲۱۸۰:

به استثنای احکام مواد سابقه آنچه از طرف وصیت کننده بر عین وصیت پرداخته میشود. یا بر عین مذکور افزود میگردد و عرف بر آن جاری است و یا از قرائن چنین استنباط

شوی عین و نر ولو او په لومړني حالت يي د هغې بناً لوړه کړله، که څه هم علامويې تغيير کړی وي، نو عین پخپل نوي حالت سره وصیت دی.

(۲) که بناً په بل حالت جوړه کړی شوه نو د وصیت کوونکي وارثان د وصیت کړی شوي سره په ټول عمارت کښې د زیادت د قیمت په حدودو کښې شریکان کیږي.

ماده ۲۱۷۹:

که وصیت کوونکی د وصیت کړه شوي شی عین ړنگ او ځمکه يې د خپل ملکیت د بلي ځمکې يې سره يو ځای کي او په هغې کښې عمارت بناکي. نو وصیت کړی شوی د وصیت کړی شوي ځمکې د قیمت په حدودو کښې د وصیت کوونکي د وارثانو سره په ټوله ځمکه او بناً کښې شریک دي.

ماده ۲۱۸۰:

د تېرو مادو د حکمونو په استثنی، که وصیت کوونکی د وصیت کړه شوي عین ته څه شی ورکي او یا په کښې زیات والی راوړي او په عرف کښې په دې عادت جاري وي، نو زیادت د وصیت په عین علاوه کیږي. همدارنگه که عرف ورباندې جاري نه

شود که زیادت بر آن از طرف وصیت کننده صورت گرفته است زیادت مذکور با وصیت یکجا میگردد.

ماده ۲۱۸۱:

هرگاه وصیت کننده از بنا عین وصیت و بنا دیگر ملکیت خود بنا واحدی را تشکیل دهد که به اساس توحید مذکور بیع و تسلیم عین وصیت شده بتنهائی ناممکن گردد شخصیکه برای او وصیت شده است با ورثه در حدود قیمت وصیت شریک شناخته میشود.

فرع پنجم - وصیت واجبه

ماده ۲۱۸۲:

هرگاه متوفی برای فرع ولد خود که در زندگی او فوت شده یا با متوفی یکجا حقیقتاً یا حکماً وفات نموده باشد به مثل آنچه ولد مذکور اگر در وقت مرگ او زنده میبود در متروکه او مستحق میراث میگردید و وصیت نکرده باشد برای فرع مذکور در ترکه باندازه استحقاق ارث مذکور در حدود ثلث ترکه وصیت واجب میگردد مشروط بر اینکه فرع غیر وارث بوده و متوفی در حیات خود بلا عوض به

وي و لیکن د قرینو خخه داسې معلومه شي چه وصیت کوونکی ورسره دا زیاتوالی یو ځای کړی نو ذکرشوی زیاتوالی د وصیت سره یو ځای کیږي.

ماده ۲۱۸۱:

که وصیت کوونکی د وصیت کړه شوي بنا د عین خخه او د خپل ملکیت دبناء خخه، یوه داسې بناء جوړه کي چه د هغې سره د وصیت کړه شوي بنا خرخول او تسلیمول په ځانگړي توگه ممکن نه وي، نو وصیت کړه شوی د وصیت کوونکی د وارثانو سره د وصیت کړه شوي بنا د قیمت په اندازې شریک پیژندل کیږي.

پنځمه فرعه - واجب شوي وصیت

ماده ۲۱۸۲:

که مړی د خپلې فرعي هغې ولد ته چه د هغه په ژوند کبني حقیقتاً مړ شوی یا ورسره یو ځای که څه هم حکماً وي مړ شوی وي د هغې مثل په اندازې چه که چیرته د هغه د مړینې په وخت کبني ژوندی وي نو د هغه په ترکی کی دا ولد د میراث مستحق کیده، نو د فرعي د پاره په ترکی کبني ددي حصې په اندازې ددریېمې برخې په حدو دوکې وصیت واجبیږي. دا په دي شرط چه میراث وړونکی نه وي او په دي شرط

او مالی را از طریق تصرف دیگری به اندازه حصه واجبه نداده باشد و در صورتیکه مال را به او اعطا کرده باشد، مگر از اندازه واجبه کمتر باشد باندازه که حصه مذکور را تکمیل نماید به طریق وصیت واجبه مستحق میگردد.

ماده ۲۱۸۳:

وصیت مندرج ماده (۲۱۸۲) این قانون برای اهل طبقه اول از اولاد دختری و برای اولاد پسری از اولاد ظهور گر چه مراتب آنها تنزیل نماید میباشد به ترتیبی که هر اصل فرع خود را بدون فرع دیگر محجوب گردانیده و حصه هر اصل بر فرع او تقسیم میگردد گر چه تقسیم میراث تنزیل نماید مانند آنکه اصل با اصولیکه بواسطه آنها شخص به متوفی منسوب میشود بعد از او وفات نموده باشند و وفات آنها مرتب بترتیب طبقات صورت گرفته باشد.

ماده ۲۱۸۴:

در وصیت واجبه رعایت احکام مواد (۱۹۹۹ و ۲۰۰۰) این قانون حتمی می باشد.

چه مری ورته بی له عوضه دبل تصرف دلزې دومره شی نه وي ورکړې چه د هغه د پاره واجیبېږي. که بی واجبی اندازه خخه کم شی ورکړې وو، نو دومره اندازه وصیت ورته لزمیږي چه هغه پوره کړي.

ماده ۲۱۸۳:

ددې قانون د (۲۱۸۲) مادې درج شوی وصیت دلومړي طبقې د اصلي لورگانو اولادونو ته او اصلي زامنو اولادونو دپاره چه د ملا خخه وي دي، که خه هم درجي بی یتي شی، خو په دي ترتیب چه هر اصل خپله فرعه حجوي نه دبل فرعي. او د هر اصل حصه د هغه په فرعي باندې لکه د میراث د ویش په شان ویشله کيږي، که خه هم درجي بی یتي شی. او د ترتیب داسې حکم لري چه هغه یا اصول چه د هغوی په وسیلي فرعي مری ته منسوبیږي د هغه د مړیني وروسته مړ شوی وي او د هغوی مړینې د طبقو د ترتیب په شان مرتب صورت موندلی وي.

ماده ۲۱۸۴:

په واجب شوي وصیت کښې ددې قانون د (۱۹۹۹ - ۲۰۰۰) مادو د حکمونو مراعات هرو مرو دی.

ماده ۲۱۸۵:

د واجب شوي وصيت په استحقاق کښې فرعه د هغې استحقاق د اندازې څخه چه د هغه مستقيم اصل د ژوندي اوسيدلو په شرط د خپل مورث د مړينې وروسته مستحق کېده، زياته حصه نه شي اخيستی. همدارنگه د واجب شوي وصيت خاوند د هغو اشخاصو څخه زياته حصه نه شي اخيستی چه د هغه سره د خپلوي په درجې کښې مساوي دي.

ماده ۲۱۸۵:

در استحقاق وصيت واجبه، فرع از استحقاق آنچه که اصل وی بشرط حیات بعد از وفات مورث مستحق میگردید، سهم بیشتر گرفتار نمی تواند. همچنان صاحب وصيت واجبه سهم بیشتری را از اشخاصی که در درجه قرابت با وی یکسان باشند مستحق شده نمیتواند.

ماده ۲۱۸۶:

(۱) که مری د هغه چا د پاره چه وصيت ورته واجب شوی د هغه د حصې څخه په زياته اندازه وصيت کړی وو، نو دا زيادت اختياري وصيت دی. او که يې ورته د هغه د حصې څخه په کمي اندازې وصيت کړی وو نو د هغه دپاره دومره اندازه وصيت واجبيږي چه د هغه حصه پوره کي.

ماده ۲۱۸۶:

(۱) هرگاه شخصی برای کسی که وصيت با او واجب است بیشتر از حصه او وصيت نماید مقدار زايد وصيت اختياری تلقی می شود و اگر وصيت به کمتر از حصه او صورت گرفته باشد به اندازه ايکه حصه او را تکميل نماید واجب ميشود.

(۲) که مری ځينو هغو اشخاصو ته چه

وصيت ورته واجب دی وصيت کړی وو او ځينو نورو ته يې نه وو کړی، نو چاته چه وصيت شوی، د هغه د حصې په اندازې ورته واجبيږي.

(۲) اگر برای بعضی از اشخاصی که

وصيت برای آنها واجب است وصيت شده و به بعضی ديگر وصيت نشود باشخصيکه وصيت شده، باندازه حصه او واجب ميشود.

(۳) دچا دپاره چه وصيت نه دی شوی

او دهغه چا دپاره چه د هغه د واجبي

(۳) حصه کسیکه به او وصيت نشده

است و اندازه باقیمانده حصه

کسانیکه به آنها کمتر از حصه واجبیه شان وصیت شده است از باقی ثلث پرداخته میشود و اگر ثلث تکافو نکند از ثلث و از آنچه برای وصیت اختیاری تخصیص داده شده باشد پرداخته میشود.

ماده ۲۱۸۷:

وصیت واجبیه بر سایر وصایا مقدم شناخته میشود.

ماده ۲۱۸۸:

هرگاه برای اشخاصیکه وصیت برای آنها واجب است وصیت نشده برای دیگری وصیت شود اشخاصیکه وصیت برای آنها واجب است به اندازه حصه خود از ثلث باقیمانده متروکه اگر آنرا پوره کند به طریقہ وصیت واجبیه مستحق میشوند و اگر ثلث باقیمانده حصه آنها را پوره نکند از ثلث باقیمانده و از آنچه به غیر وصیت شده حصه آنها تکمیل میگردد.

ماده ۲۱۸۹:

در تمام احوال مندرج مواد (۲۱۸۶، ۲۱۸۷ - ۲۱۸۸) این قانون آنچه از وصیت اختیاری باقیمانده

حصی د اندازی خخه ورته کم وصیت شوی د پاتی دربیمی حصی میراث خخه د هغوی واجب شوی میراث پوره کول کپری. که دربیمی حصی پوره نه که نو پاتی به د هغه خه نه ورکول کپری چه داختیاری وصیت دپاره تخصیص شوی.

ماده ۲۱۸۷:

واجب شوی وصیت په نورو وصیتونو وړاندې دی.

ماده ۲۱۸۸:

که مری د هغه اشخاصو دپاره چه وصیت ورته واجب شوی وصیت ونه کی او د نورو دپاره بی وکی، نو د کومو اشخاصو دپاره چه وصیت واجب دی، که د متروکې پاتی دریمه برخه واجب شوی وصیت پوره کوی، واجب شوی وصیت به د هغې خخه اداء کپری، که د متروکې پاتی دربیمی حصی واجب شوی وصیت پوره نه کړ، نو د پاتی دربیمی حصی او د هغې خخه چه دبل چا دپاره پرې وصیت شوی د هغوی حصه به پوره کپری.

ماده ۲۱۸۹:

ددې قانون د (۲۱۸۶، ۲۱۸۷ - ۲۱۸۸) مادو په ټولو درج شوو حالونو کښې د اختیاری وصیت د حکمونو په

مراعت کولو سره هرڅه چه د اختیاري وصیت څخه پاتې کیږي د میراث د مستحقینو ترمنځ د هغوی د حصو په اندازو ویشل کیږي.

با مراعات احکام مربوط بصیت اختیاري بین مستحقین مطابق به حصص آنها تقسیم میشود.

شپږمه فرعه - د وصیتونو تزاحم

فرع ششم - تزاحم وصایا

۲۱۹۰ - ماده:

که وصیتونه د ترکی د درېیمې حصې څخه زیات وو او وارثانو د هغې اجازه ورکړه یا داچه ترکی د وصیتونو دپاره کفایت نه کولو او یا یې وارثانو اجازه ور نه کړه او درېمی حصې وصیتونه، نه پوره کول نود حالونو سره سم دي ترکه یا درېیمه حصه د وصیت کړه شوو ترمنځ د هغوی د حصو په اندازې وویشله شي. خو په دې شرط چه چاته په یوه عین وصیت کړه شوی وي د هماغه وصیت کړه شوي عین څخه خپله حصه واخلي.

ماده ۲۱۹۰:

هرگاه وصیت متجاوز از ثلث بوده و ورثه آنرا اجازه نماید مگر متروکه تمام وصایا را تکافو نکند یا ورثه اجازه ندهد و ثلث مال، تمام وصیت را کفایت نکند، حسب احوال ثلث با متروکه بین اشخاصیکه به آنها وصیت شده است مطابق به حصص، بین آنها تقسیم میشود مشروط بر اینکه شخص وصیت شده بعین، از همان عین معینه وصیت شده، حصه خود را دریافت بدارد.

۲۱۹۱ - ماده:

که وصیتونه د ثوابونو دپاره شوي وي او ټول فرائض، واجبات یا نوافل وي او وصیت کوونکی د هر پلو د پاره خاصه حصه نه وي ټاکلی، نو وصیت د پلوونو ترمنځ مساوي ویشل کیږي. که یې د هر پلو دپاره دومره اندازه حصه ټاکلی وه چه د نورو حصو سره یو برابر نه وه او ټول وصیت د هغې دپاره کفایت ونه

ماده ۲۱۹۱:

هرگاه وصیت به وجه ثواب صورت گرفته باشد و تماماً فرائض یا واجبات یا نوافل باشد و وصیت کننده برای هر یک از جهات حصه را معین نکرده باشد، وصیت بین جهات مذکور بصورت مساوی تقسیم میشود و اگر برای هر یک حصه متفاوت تعیین نموده و تمام وصیت

آن را تکافو نکند بتناسب حصه هر جهت تقسیم میشود.

ماده ۲۱۹۲:

هرگاه وصیت به انواع مختلف وجوه ثواب بصورت مساوی تقسیم شود و اگر برای هر یکی انواع ثواب خاص تعیین گردیده و مال وصیت شده کفایت همه انواع را کرده نتواند فرایض نسبت به واجبات و واجبات نسبت به نوافل ترجیح داده شده و حصه هر نوع بین افراد آن بصورت مساوی تقسیم میشود.

ماده ۲۱۹۳:

هرگاه وصیت به وجوه ثواب با وصیت بطرق دیگر بدون تخصیص حصص یکجا شود، مال وصیت شده بصورت مساوی بین جهات مذکور تقسیم میشود.

ماده ۲۱۹۴:

هرگاه در وصیت بمعاش مزاحمت ایجاد شود و بعضی اشخاص مستحق وفات نموده یا یکی از جهات مستحق انقطاع نماید حصص مذکور

کری، نو وصیت د هر پلو د حصی په تناسب ویشل کیری.

ماده ۲۱۹۲:

که وصیت د ثوابونو د مختلفو نوعو دپاره شوی وو او وصیت کونکی ټولې یو برابر کړی وي، نو وصیت دي په مساوي ډول وویشل شي. که یی د ثواب د هرې نوعې دپاره خاصې حصې ټاکلی وی او وصیت کړه شوي مال د هغې دپاره کفایت ونه کړ نو فرائض دي په واجباتو او واجبات دي په نوافلو وړاندې شي او د هرې نوعې حصه دي د هغې د افرادو ترمنځ په مساوي ډول وویشل شي.

ماده ۲۱۹۳:

که د ثوابونو دپاره وصیت دنورو وصیتونو سره یو ځای شو، او د هر پلو حصې یې نه وي ټاکلی نو وصیت کړه شوي شي دي د هغوی ترمنځ په مساوي ډول وویشل شي.

ماده ۲۱۹۴:

که په معاشونو باندې وصیتونو تزاحم وکړ او ځینې وصیت کړی شوي مړه شو او یا د وصیت کړی شوو پلوونو څخه یو پلو چه په معاشونو ورته وصیت شوی قطع شو، نو د هغه برخه د

وصیت کوونکي وارثانو پوري تعلق
نيسي.

به ورثه وصیت کننده تعلق
ميگيرد.

اوومه فرعه - متفرقه حکومنه

فرع هفتم - احکام متفرق

۲۱۹۵ ماده:

ماده ۲۱۹۵:

(۱) هر قانوني عمل چه د چا خخه
دمريني په رنخ کبني صادريري او
د هغې خخه تبرع مقصد وي نو دا
عمل د مريني خخه وروسته زمانې ته
مضافيري که دا عمل هر نوم ولري، د
وصیت حکومنه ورباندې تطبيقيري.

(۱) هر عمل قانوني ايکه از شخص
هنگام مرض موت او صادر گردیده و
منظور از آن تبرع باشد نسبت آن به
بعد از مرگ اعتبار داده شده و احکام
وصیت بر آن تطبيق ميشود، به صيغه
و الفاظ اعتبار داده نميشود.

(۲) دچا خخه چه د مريني په رنخ کبني
قانوني عمل صادر شوی د هغې ثابتول
دوارثانو په غاړې دي، هغوی کولی
شي چه په دي باره کبني د اثبات د
ټولو وسيلو خخه کار واخلي. په
وارثانو باندې د سند په نېټې، که
دانېته ثابت نه وي، تمسک نه شي
کېدلي.

(۲) اثبات اينکه عمل قانوني
هنگام مرض موت صورت گرفته
است بدوش ورثه است و ميتوانند
درين مورد از تمام وسايل و طرق
اثبات استفاده نمايند. تمسک بر
تاريخ سند عليه ورثه در صورتیکه
اين تاريخ ثابت نباشد اعتبار
ندارد.

۲۱۹۶ ماده:

ماده ۲۱۹۶:

که وارثانو ثابته کره چه قانوني
تصرف د هغوی د مورث له خواد
مړيني په رنخ کبني صادر شوی، نو
ذکر شوي تصرف تبرع گنل کيري،
مگر داچه د هغه چا دپاره چه تصرف
شوي د هغې عکس ثابت کي. ټول

هرگاه ورثه به اثبات برساند که تصرف
قانوني از مورث آنها در مرض موت
صادر گردیده تصرف مذکور تبرع
شناخته ميشود، مگر اينکه
شخصیکه برای او تصرف صادر
گردیده عکس آنرا به اثبات

برساند، این امر در حالتی است که احکام دیگری بخلاف آن وجود نداشته باشد.

ماده ۲۱۹۷:

هرگاه شخصی بنفع یکی از ورثه خود تصرفی را انجام داده و حیازت و انتفاع عین مذکور را بیکی از طرق الی زمان حیات خود حفظ نماید، تصرف مذکور به بعد از مرگ منسوب بوده و احکام وصیت بر آن تطبیق می‌گردد مگر اینکه دلیل دیگری بر آن قایم گردد.

مبحث سوم - التصاق

فرع اول - التصاق بر غیر
عقار

ماده ۲۱۹۸:

اگر از اثر آب خیزی دریا، زمین جدیدی بوجود آید و بزمین مملوکه شخص دیگری اتصال یابد زمین جدید ملکیت دولت شمرده میشود.

ماده ۲۱۹۹:

اراضی ای که در اطراف آبهای ایستاده جدیداً مکشوف میشود به هیچ صورت ملکیت مالکین همجوار

دا حکم په هغې حالت کښې دی چه د هغې په خلاف حکمونه موجود نه وی.

ماده ۲۱۹۷:

که څوک د خپل یوه وارث په گټه یو تصرف وکړي، او د عین د حیازت او د هغې د گټې اخیستلو حق په هرې طریقې چه وي پخپل ټول عمر کښې وساتي، دا تصرف د مرگ څخه وروسته زمانې ته مضافیري او د وصیت حکمونه ور باندې تطبیقیري، مگر دا چه د هغې په خلاف کوم دلیل قایم شي .

درېم محبت - نښلېدل

لومړی فرعه - د غیر د عقار پورې
نښلېدل

ماده ۲۱۹۸:

که د سین د اوبو پورته کېدو په اثر نوې ځمکه پیدا شي او د بل چا د ملکیت لاندې ځمکې سره یو ځای شي نو نوې ځمکه د دولت ملکیت دی.

ماده ۲۱۹۹:

کومې ځمکې چه دولاړو اوبو په شا او خوا کښې را ظاهریري، په هېڅ صورت د گاونډیو مالکینو ملکیت نه کنگل

شناخته نمیشود مگر ملکیت زمینی را که در اثر ارتفاع آب زیر آب شده است از دست نمیدهند.

ماده ۲۲۰۰:

اراضی ایکه در دو طرف دریاها منکشف میگردد ملک دولت شناخته میشود.

ماده ۲۲۰۱:

ملکیت اراضی ایکه در اثر تغییر مسیر دریا بوجود می آید و جزیره های که در مسیر آن تشکیل میگردد توسط قانون خاص تنظیم میشود.

ماده ۲۲۰۲:

تمام بناها، اشجار غرس شده و تاسیسات دیگری که از عمل مالک زمین بوجود آمده باشد ملک او شناخته میشود.

ماده ۲۲۰۳:

هر بنا یا غرس اشجار یا تاسیساتیکه جدیداً از طرف مالک زمین بوسیله مواد مملوکه غیر احداث میگردد ملک صاحب زمین محسوب شده به تادیه قیمت مواد و در صورت موجودیت دلیل موجه به پرداخت تعویض نیز مکلف

کیری. خود هغه ځمکو ملکیت دلایسه نه ورکوي چه د اوبو دلپوالي په اثر د اوبو لاندې شوي دي.

ماده ۲۲۰۰:

هغه ځمکې چه د سیندونو په دواړو خواوو کښې ظاهرېږي، د دولت ملکیت دی.

ماده ۲۲۰۱:

د هغو ځمکو ملکیت چه د سیندونو د جریان د تغییر په اثر پیدا کیږي او کومې جزیرې چه د هغې په جریان کښې پیدا کیږي، د خاص قانون په وسیلې تنظیمیږي.

ماده ۲۲۰۲:

ټولې بنا ګانې، دونو کرهڼه او نور تاسیسات چه د ځمکې د مالک د کار کولو څخه پیدا کیږي، د هغه ملکیت ګڼل کیږي.

ماده ۲۲۰۳:

هره بنا یا دونو کرهڼه یا نور تاسیسات چه د نورو خلکو په موادو سره د ځمکې د مالک له خوانوي جوړېږي، د ځمکې د خاوند ملکیت ګڼل کیږي، د موادو د قیمت په ورکولو او د قانع کوونکی دلیل دپیدا کېدو په صورت کېښي د تعویض په ورکولو هم مکلف

میشود. مشروط بر اینکه کشیدن مواد بدون الحاق ضرر بزرگ به تأسیسات مذکور ممکن نباشد.

ماده ۲۲۰۴:

هرگاه شخص توسط مواد شخصی خود، بناً یا تأسیسات دیگری را با وجود علم به ملکیت غیر در زمین شخص دیگری بدون رضائیت او احداث نماید مالک زمین می تواند ازاله آنرا بمصارف احداث کننده مطالبه نموده در صورت موجودیت دلیل موجه تعویض را نیز مطالبه نماید. در صورتیکه ازاله آن بدون عائد شدن ضرر بزمین ممکن نباشد مالک زمین می تواند اشیاء قابل ازاله را در مقابل تادیه قیمت آن تصاحب نماید.

ماده ۲۲۰۵:

هرگاه شخص احداث کننده بناً یا تأسیسات مندرج ماده (۲۲۰۴) این قانون با حسن نیت معتقد باشد که در احداث انشآت مذکور ذیحق می باشد. مالک زمین ازاله آن را مطالبه کرده نتوانسته بلکه میتواند یا قیمت مواد را با اجرت کار کارگران یا آنچه که به سبب احداث در ثمن زمین افزایش بعمل آمده هر یک را

کیري. خو په دی شرط چه د موادو ویستل بي له دي چه تأسیساتو ته لوي ضرر ورسیري ممکن نه وي.

ماده ۲۲۰۴:

که څوک د خپلو موادو په وسیلې دبل چا په ملکیت کښې بي له دي چه هغه پرې راضي وي، بناً یا تأسیسات جوړکي، د ځمکې خاوند کولی شي چه د جوړوونکي په مصرف د هغې دلیري کېدو غوښتنه وکي. په هغې صورت کښې چه د هغې لیږي کېدل بي له دي چه ځمکې ته ضرر ورسیري ممکن نه وي، د ځمکې خاوند کولی شي چه دلیری کولوو شیان د قیمت دور کولو په بدل کښې پخپل ملکیت کښې راوړي.

ماده ۲۲۰۵:

که ددې قانون په (۲۲۰۴) مادې کې مندرج دبناً یا تأسیساتو جوړوونکی شخص په ښه نیت سره عقیده ولري چې د ذکر شوو بناگانو او تاسیساتو په جوړوونکې د حق خاوند دی نو د ځمکې خاوند د هغې دلیري کولو غوښتنه نه شي کولی، بلکه داسې کولی شي چه د موادو قیمت د کارگرانو د اجورې سره، یا د هغه قیمت چه د جوړولو په سبب د ځمکې

که خواسته باشد بپردازد
مشروط بر اینکه مالک
تأسیسات، ازاله آنرا مطالبه نه
نماید.

ماده ۲۲۰۶:

هرگاه بنا یا تأسیسات مندرجه
ماده (۲۲۰۵) این قانون بحدی
بزرگ باشد که پرداخت استحقاق
آن در توان مالک زمین نباشد،
مالک زمین می تواند تملیک زمین
را در مقابل تعویض عادلانه برای
احداث کننده تأسیسات تقاضا
نماید.

ماده ۲۲۰۷:

هرگاه تأسیسات بوسیله مواد
احداث کننده به اجازه مالک زمین
صورت گرفته باشد گرچه در
مشخصات این تأسیسات موافقه به
عمل نیامده باشد مالک زمین
نمیتواند ازاله آنرا مطالبه کند
بلکه مکلف است قیمت آنرا
بحال بقای آن بپردازد مگر اینکه
احداث کننده ازاله آنرا مطالبه
نماید.

ماده ۲۲۰۸:

هرگاه شخص زمین شخص

به ثمن کبھی زیات والی راغلی دی،
ورکي. خویه دې شرط چه د بنا یا
تأسیساتو مالک د هغې دلیری کولو
غوښتنه ونه کي.

ماده ۲۲۰۶:

که ددې قانون د (۲۲۰۵) مادې درج
شوي بنا یا تأسیسات دومره لوی وي
چه د هغې د استحقاق ورکول د ځمکې
د خاوند په توان کبھی نه وي، نو د
ځمکې خاوند کولی شي چه
جوړوونکي ته د ځمکې د تملیک کولو
د عادلانه تعویض په بدل کبھی غوښتنه
وکی.

ماده ۲۲۰۷:

که تأسیسات د جوړوونکي په موادو او
د ځمکې د مالک په اجازې صورت
موندلی وي، که څه هم ددې
تأسیساتو په مشخصاتو کبھی موافقه
نه وي شوي نو د ځمکې خاوند نه شي
کولی چه د هغې دلیری کولو غوښتنه
وکی بلکه مکلف دی چه د پاتې کېدو
په حالت کبھی د هغې قیمت ورکي،
مگر داچه جوړوونکی د هغې دلیری
کېدو غوښتنه وکی.

ماده ۲۲۰۸:

که څوک دبل چا ځمکه بې د هغې د

دیگری را بدون اجازه مالک آن بذر نماید و بذر مذکور سبز شود زرع به مالک زمین تعلق می گیرد.

فرع دوم - التصاق، اتصال بر منقول

ماده ۲۲۰۹:

هرگاه دو جنس منقول ملکیت دو شخص مختلف با حسن نیت و بدون موافقه قبلی مالکین آن طوری با هم یکجا شود که بدون تلف شدن از هم مجزا شده نتواند مالک منقول اکثر در برابر قیمت منقول دیگر، مالک مال یکجا شده محسوب میگردد.

مبحث چهارم - عقد

ماده ۲۲۱۰:

ملکیت و سایر حقوق عینی در عقار و منقول بوسیله عقد انتقال می یابد مشروط بر اینکه عقد بصورت صحیح، قاطع، نافذ و لازم منعقد گردد.

ماده ۲۲۱۱:

منقولیکه بدون توضیح نوع

مالک د اجازې څخه وکړي او په ځمکې کښې کرل شوی تخم راشین شي، نوکرهڼه د ځمکې د مالک پورې تعلق نیسي.

دوه یمه فرعه - دمنقولو پورې نښلیدل

ماده ۲۲۰۹:

که دوه منقول جنسونه چه ددوه مختلفو اشخاصو ملکیت دی، په ښه نیت او بې له دې چه مالکینو ورباندې ترمخه موافقه کړې وي، په داسې توگه سره یو تربله یو ځای شي چه د تلفیدو په غیر یو تربله نه شي جلاکېدی، نو د منقول د زیات مال مالک دلې منقول چه د مال سره یې یو ځای شوی د قیمت په بدل کښې مالک گڼل کېږي.

څلورم مبحث - عقد

ماده ۲۲۱۰ -

د عقد په وسیلې، په عقار او منقول کښې ملکیت او نور عیني حقوق انتقال پیدا کوي، خو په دې شرط چه عقد په صحیح، نافذ او قاطع صورت منعقد شوی وي.

ماده ۲۲۱۱:

کوم منقول چه بي د نوعي د توضیح

تعیین شده نتواند بغير از
افراز آن مطابق احکام
قانون ملکیت آن انتقال
نمی یابد.

ماده ۲۲۱۲:

ملکیت عقار و سایر حقوق عینی
که در آن شرایط مقرر قانون مبنی بر
ثبوت اسناد رعایت نشود انتقال نمی
نماید.

مبحث پنجم - شفع
فروع اول - احکام عمومی

ماده ۲۲۱۳:

شفع عبارت از حق تملک تمام یا
بعضی از عقار فروخته شده است بر
مشتری بمقابل ثمن و مصارفیکه
صورت گرفته ولو بصورت اجبار
باشد.

ماده ۲۲۱۴:

سبب شفع اتصال ملک
شفیع است با عقار فروخته
شده اعم از اینکه اتصال از
رهگذر شرکت باشد یا
جوار.

ماده ۲۲۱۵:

شرکت در شفع دو نوع است: یکی

کولو خخه نه شی تاکل کېدای نو د
قانون د حکمونو سره سم بی د
جلوالی خخه د هغې ملکیت نه شی
نقلېدلی.

ماده ۲۲۱۲:

د عقار او نورو عیني حقوقو ملکیت
چه په کېنې د سندونو د ثبت د قانون
تاکل شوي شرطونه مراعات شوي نه
وي، نه نقلېږي.

پنځم مبحث - د شفع
لومړي فرعه - عمومي حکومونه

ماده ۲۲۱۳:

شفع په اخیستونکي باندې د ټول
یاخینې خرڅ شوي عقار د تملک د حق
خخه د ثمن او هغه مصرفونو په بدل
کېنې چه صورت یې موندلی عبارت
ده، که څه هم په جبری صورت وي.

ماده ۲۲۱۴:

د شفعي سبب دادې چه د شفعي
وړونکي ملکیت د خرڅ کړه شوي عقار
سره متصل وي. عام له دې چه یوځای
والی د شراکت له لارې وي او یا
دگاونډیتوب.

ماده ۲۲۱۵:

په شفعي کېنې شراکت دوه نوعي

شرکت در نفس عقار فروخته شده و ديگري شرکت در حقوق آن.

ماده ۲۲۱۶:

شرکت در نفس عقار فروخته شده آن است که شفيع در آن حصه مشترک داشته باشد.

ماده ۲۲۱۷:

شريک در زمين ديوار احاطه عمارت، شريك در نفس عقار شمرده ميشود.

ماده ۲۲۱۸:

شرکت در حقوق عقار فروخته شده عبارت از شرکت در حقايق خاص و راه خاص ميباشد، خواه تخصيص مذکور منحصر بيکي باشد يا متعدد.

ماده ۲۲۱۹:

همجوار متصل عقار فروخته شده شفيع شناخته ميشود.

ماده ۲۲۲۰:

هرگاه منزل تحتاني ملک يکي و منزل فوقاني ملک ديگري باشد، يکي همسايه متصل ديگري شناخته ميشود.

ديو پخپله په خرڅ کړه شوي عقار کښې شرکت او بل د هغې په حقوقو کښې شرکت.

ماده ۲۲۱۶:

پخپله په خرڅ کړه شوي عقار کښې شرکت دې ته وايي چه شفع وړونکي په هغې کښې شريکه حصه ولري.

ماده ۲۲۱۷:

د عمارت د احاطې د ديوال په ځمکې کښې شريك، پخپله عقار کښې شريك گڼل کيږي.

ماده ۲۲۱۸:

د خرڅ کړه شوي عقار په حقوقو کښې شرکت عبارت دی د خاصې حقايق او خاص لاري، د شرکت څخه عام له دې چه ذکر شوي تخصيص ديوه پوري منحصر وي او که د متعددو پوري.

ماده ۲۲۱۹:

د خرڅ کړه شوي عقار متصل گاونډي د شفعي وړونکي گڼل کيږي.

ماده ۲۲۲۰:

که لاندني منزل ديوه ملکيت او پاسني منزل د بل چا ملکيت وي، نويو د بل متصل گاونډي گڼل کيږي.

ماده ۲۲۲۱:

(۱) که د شفعي سببونه يو ځای شو، نو قوي سبب ته ترجيح ورکول کيږي، په دي اساس څوک چه پخپله عقار کښې شريک وي، ترهغې وروسته هغه شريک ته چه ترځمکه شريکه احاطه ولري ترهغې وروسته چه د خرڅ کړه شوي عقار په خاصو حقوقو کښې شريک وي او ترهغې وروسته متصل گاونډی ته د لمړي والي حق ورکول کيږي.

ماده ۲۲۲۱:

(۱) در صورت اجتماع اسباب شفع به سبب قويتتر ترجيح داده ميشود به اين اساس به شريک در نفس عقار، بعد از آن زمين احاطه مشترک، بعد از آن به شريک در حقوق خاص عقار فروخته شده و بعد از آن به همجوار متصل حق تقدم داده ميشود.

ماده ۲۲۲۲:

شريکانو ته د شفعي استحقاق د شريکانو د تعداد په اساس اعتبار ورکول کيږي نه په ملکيت کښې د هغوی د حصو په اندازې. په دې صورت کښې که کوم شريک خپله حصه په بل شريک خرڅه کي، نو ذکر شوي شخص د شريکانو د جملې څخه يو نفر دې او خرڅه کړه شوې حصه د هغوی ترمنځ ويشله کيږي.

ماده ۲۲۲۲:

استحقاق شفع برای شرکاء به اساس تعداد شرکاء اعتبار داده ميشود نه به اساس مقدار حصص آنها در ملکيت. به اين صورت اگر يک شريک حصه خود را بيکی از شرکاء ديگر بفروش برساند، شخص مذکور يکی از جمله شرکاء شناخته شده و حصه فروخته شده در بين آنها تقسيم ميشود.

دوہ یمہ فرعہ - د شفعی ثبوت

۲۲۲۳ مادہ:

شفع د خرخولوروروستہ او د موجبہ سببونو د موجودیت په حالت کښې، ثابتیږي.

۲۲۲۴ مادہ:

په کومي بیعی کښې چه شفع ثابتیږي باید چه راتلونکی شرطونه ولري:

۱ - باید چه عقار د یو چا ملکیت وي، که څه هم دویشلو وړ نه وي.

۲ - باید چه بیعه صحیح او نافذه وي یا داچه بیعه فاسده وي، خود فسخ حق په کښې ساقط شوی وي او د خرخوونکی په گټه د شرط د خیار څخه خالي وي.

۳ - باید چه دمبیعی بدل مال وي.

۲۲۲۵ مادہ:

د کوم عقار په وسیلې چه شفع ثابتیږي په هغې کښې شرط دی چه د هغه عقار د اخیستلو په وخت کښې چه په شفعی وړل کیږي، د شفعی وړونکی ملکیت وي او همدارنگه شرط ده چه د شفعی وړونکی له خوا په بیعی باندي صراحتاً یا دلالتاً رضایت نه وي صادر شوی.

فرع دوم - ثبوت شفع

۲۲۲۳ مادہ:

شفع بعد از بیع و در حال موجودیت اسباب موجبہ آن، ثابت میشود.

۲۲۲۴ مادہ:

بیعی که در آن شفع ثابت میشود، باید واجد شرایط آتی باشد:

۱ - باید عقار مملوک باشد، گرچه غیر قابل قسمت باشد.

۲ - بیع صحیح و نافذ بوده یا در صورتیکه بیع فاسد باشد، حق فسخ در آن ساقط گردیده و از اختیار شخص به نفع بایع عاری باشد.

۳ - بدل میبیه مال باشد.

۲۲۲۵ مادہ:

در عقاریکه توسط آن شفع ثابت میگردد، شرط است که در وقت خریدن عقاریکه به شفع برده میشود، ملکیت شفیع باشد و شرط است که از شفیع رضائیت به بیع صراحتاً یا دلالتاً صادر نشده باشد.

۲۲۲۶ ماده:

په لاندنيو مواردو کښې شفيع نه شته:

ماده ۲۲۲۶:

در موارد آتی شفيع نيست:

۱ - در هبه بلا عوض يا در صدقه يا ارث يا وصيت يا عقاريکه بدله آن مال نباشد.

۲ - در منقولات منصوب در زمين و اشجار، بدون زمينیکه در آن ايستاده فروخته شود و اگر منقولات منصوبه و اشجار، بدون زمينیکه در آن ايستاده فروخته شود و اگر منقولات منصوبه و اشجار به تبعيت زمين فروخته شود در آن شفيع ثابت ميشود.

۳ - در بناء و اشجاريکه در زمين ملکيت دولت استوار باشد.

۴ - در وقف و برای وقف.

۵ - در تقسيم عقار بين شرکاء.

۶ - در بيعيکه در آن بايع خیار شرط داشته باشد. مگر اينکه بايع خیار را ساقط نموده و بيع لزم گردد.

۷ - در مبيعه ايکه به مزايده

۱ - په بې عوضه هبې، صدقې، ميراث وړلو يا وصيت کښې او يا په هغې عقار کښې چه بدل يې مال نه وي.

۲ - په هغې منقولاتو کښې چه په ځمکې کښې نصب شوی وي، او په هغې ونوکښې چه په کومې ځمکې کښې ولاړی دي بي د ځمکې خرڅې شي که منقولات او ونې د ځمکې په تبعيت خرڅ کړی شي نو شفيع په کښې ثابتیږي

۳ - په هغې بنا اوونو کښې چه د دولت په ملکيت کښې ولاړ وي.

۴ - په وقف کښې او د وقف د پاره.

۵ - د شريکانو ترمنځ د عقار په ویش کښې.

۶ - په هغې بيعې کښې چه خرڅوونکی په کښې د شرط خیار ولري، مگر دا چه خرڅوونکی خیار ساقط کړی وي او بيعه لزمه شي.

۷ - په هغې مبيعې کښې چه په علني

علنی یا مطابق اجراءات
مجوزہ قانونی، از طرف
دولت فروش آن صورت می
گیرد.

۸ - در مبیعه ای که بین اصول و
فروع یا بین زوجین یا بین
اقارب تا درجه چهارم یا بین
خویشاوندان تا درجه دوم، فروخته
میشود.

۹ - در مبیعه ای که بمنظور
استملاک اعمار مسجد یا
الحاق به آن، فروخته
میشود.

۱۰ - سایر مواردیکه که قانون خاص
پیش بینی نموده باشد.

فروع سوم - طلب شفع

ماده ۲۲۲۷:

مطالبه شفع به سه طریق صورت می
گیرد:

۱ - طلب مواثبت (مبادرت).

۲ - طلب اشهاد (تقدیر)

۳ - طلب تملک (دعوی)

مزایدی بی صورت موندلی وی یایی د
قانونی مجوزاتو سره سم د دولت له
خوا د هغی خرخولو صورت موندلی
وی.

۸ - په هغې مبیعی کښې چه د اصولو
او فروغو ترمنځ یا د زوجینو ترمنځ یا
د څلورمې درجې پورې د خپلوانو
ترمنځ او یا د دوه یمې درجې پورې د
خیخانو ترمنځ خرڅول کیږي.

۹ - په هغې مبیعی کښې چه د
استملاک، د جومات جوړولو یا د
هغې سره د یوځای کېدو دپاره خرڅول
کیږي.

۱۰ - په نورو ټولو هغو مواردو کښې
چه خاص قانون یې پیش بینی کړې ده.

درېمه فرعه - د شفعي غوښتنه

ماده ۲۲۲۷:

د شفعي غوښتنه په درېیو طریقو
صورت مومي:

۱ - د توپ وهلو غوښتنه.

۲ - د شاهدانو نیولو غوښتنه.

۳ - د تملک غوښتنه.

ماده ۲۲۲۸:

د ټوپ وهلو غوښتنه داده چه شفيع وپرونکي په هغې مجلس کښې چه په خرڅولو، اخیستونکي او ثمن باندې علم پیدا کوي سمدستي بې دهغه شي د صادریدلو چه په انصراف يې دلالت وکي د شفيعي غوښتلو ته اقدام وکي او داخیستونکي د منکریدلو د ویرې په منظور د خپلې غوښتنې د پاره شاهدان ونیسي.

ماده ۲۲۲۸:

طلب موثبت، آن است که شفيع در مجلسی که به بیع و مشتری و ثمن علم حاصل می نماید، فوراً بدون صدور آنچه به انصراف او دلالت کند بطلب شفيع مبادرت ورزد و به منظور خوف انکار مشتری برای طلب خود، شهود بگیرد.

ماده ۲۲۲۹:

(۱) د شاهدانو د شهادت داداً کولو غوښتنه داده چه شفيع وپرونکي په خرڅوونکي باندې که عقار د هغه په لاس کښې وي يا په اخیستونکي باندې، که څه هم عقار د هغه په لاس کښې وي يا دبیعي په وخت کښې د شفيعي د اخیستلو په غوښتنه شاهدان ونیسي، که څه هم دا غوښتنه په لیکلي توگه يا د استازي په وسیله په وسیلې نه وي شوي. که شفيع وپرونکي د شاهدانو په نیولو قادر شي او شاهدان ونه نیسي، شفيع باطلیږي.

ماده ۲۲۲۹:

(۱) طلب اشهاد، آن است که شفيع بر بايع در صورتی که عقار در دست او باشد، يا بر مشتری گر چه عقار در دست او نباشد، يا هنگام بیع مبنی بر طلب اخذ شفيع، شهود بگیرد. گر چه این مطالبه کتبی يا توسط فرستنده صورت نگرفته باشد و در صورتیکه به گرفتن شهود قادر شود و شهود نگیرد، شفيع باطل میشود.

(۲) که شفيع وپرونکي د ټوپ وهلو په غوښتنه کښې د خرڅوونکي يا اخیستونکي په حضور، شاهد

(۲) هر گاه شفيع در طلب موثبت بحضور یکی از بايع يا مشتری شاهد بگیرد، این امر معنی

هر دو نوع طلب را افاده میکند.

ماده ۲۲۳۰:

(۱) طلب تملک عبارت از طلب مخصوص است در پیشگاه محکمه.

(۲) هرگاه شفیع به اساس طلب مبادرت و طلب اشهاد به گرفتن مبیعه قادر نگردد، مکلف است در خلال یکماه از تاریخ علم او برای هر یک از بایع و مشتری مبنی بر رغبت خود به خریداری مبیعه به طریق شفیع، اخطار رسمی صادر نماید و لاحق شفیع او ساقط میشود.

ماده ۲۲۳۱:

اخطار رسمی مندرج ماده (۲۲۳۰) باید شامل مطالب ذیل باشد:

۱- بیان کافی عقاریکه اخذ آن به شفیع مد نظر است.

و نیسی، نو دا کار د دواړو نوعو غوښتنو معنی افاده کوي.

ماده ۲۲۳۰:

(۱) د تملک غوښتنه د محکمې په وړاندې د جگړې کولو د غوښتنې څخه عبارت دي.

(۲) که شفیع وړونکی د توپ وهلو او د شاهدانو د شهادت د اداء کولو د غوښتنې په اساس د مبیعې په اخیستلو قادر نه شي، نو مکلف دي چه د مبیعې د خرڅولو د علم د نېټې څخه د یوې میاشتي په اوږدو کښې، خرڅوونکي او اخیستونکي ته رسمي خبرتیا صادره کي چه د شفيعي د لاري غواړي چه مبيعه واخلم. او که يي دا کار ونه کړ نو د شفيعي حق يې ساقطېږي.

ماده ۲۲۳۱:

د دې قانون د (۲۲۳۰) مادې درج شوی رسمي خبرتیا باید چه د راتلونکی غوښتنو ته شامله وي:

۱- د هغې عقار کافي بیان چه په شفيعي باندي د هغې اخیستل د نظر لاندې دي.

۲ - بیان ثمن و عطف رسمی و شروط بیع و اسم هر یک از بائع و مشتری با لقب و پیشه و سکونت آنها.

ماده ۲۲۳۲:

اعلان رغبت شخصی در گرفتن به شفع، تا وقتی که این اعلان به ثبت نرسیده باشد، بر غیر حجت شده نمی تواند.

اگر مشتری قبولی شفع را رد نمود، شفیع مکلف است قبل از رفع دعوی به محکمه، در ظرف سی روز بعد از اعلان ثمنی را که به آن بیع صورت گرفته، در خزانه یا بانک طور امانت بگذارد که در حوزه آن عقار مورد نظر قرار دارد، و الا حق شفیع در اخذ شفع ساقط میشود.

ماده ۲۲۳۳:

(۱) دعوی شفیع علیه بائع و مشتری در ظرف سی روز بعد از اعلان متذکره ماده (۲۲۳۲) این قانون به محکمه تقدیم میشود که

۲ - د ثمن او رسمی مصرفو نو، د بیعی شرطونه، د خرخوونکی او اخیستونکی نومونه، لقبونه، کسبونه او د استوگنخیو بیان.

ماده ۲۲۳۲:

په شفعی اخیستلو کښې د شخص د رغبت اعلام ترهغې پورې په بل چا حجت کېدلی نه شي ترخوچه دا اعلام ثبت شوی نه وي.

که اخیستونکی د شفعی قبول رد کړل نو شفع وړونکی مکلف دی، محکمې ته د دعوي د وړاندې کولو تر مخه، د اعلام څخه وروسته د دېرش ورځو په اوږدو کښې هغه ثمن چه پرې بیعی صورت موندلی په داسې خزاني یا بانک کښې په ودیعت کېښودې چه د نظر لاندې عقار د هغې په حوزې کښې موجود وي او که دا کارونه کي نو د شفعی په اخیستلو کښې د شفع وړونکی حق ساقطیږي.

ماده ۲۲۳۳:

(۱) په خرخوونکي او اخیستونکي باندې د شفعی وړونکی د دعوي د دې قانون د (۲۲۳۲) مادې ددرج شوي اعلام څخه وروسته د دېرش ورځو په اوږدو کښې هغې محکمې ته وړاندې

عقار مورد نظر در حوزه صلاحیت آن قرار دارد. در غیر آن حق شفیع ساقط میگردد.

(۲) دعوی شفیع بصورت عاجل تحت رسیدگی قرار داده میشود.

ماده ۲۲۳۴:

هرگاه مبیعه در دست بایع باشد، تا زمانی که مشتری حاضر نشود شهادت بر او شنیده نمیشود. در صورتیکه شفیع با تمام شرایط و اسباب آن ثابت شود، قاضی خرید مشتری را فسخ و عقار مشفوع را برای شفیع حکم میکند.

ماده ۲۲۳۵:

حکمی که بصورت نهائی برای ثبوت شفیع صادر میشود، سند ملکیت شفیع شناخته شده، این امر قواعد مربوط به ثبت اسناد را اخلال نمیکند.

فرع چهارم - احکام شفیع

ماده ۲۲۳۶:

شفیع در تمامی حقوق و وجائب در برابر بایع، قایم مقام مشتری قرار

کیري چه د نظر لاندې عقار د هغې دواک په حوزې کښې موجود وي. که دا کار ونه کي نو د شفعي وړونکي حق ساقطیږي.

(۲) د شفعي د عوي په عاجل صورت سره د غور لاندې نیوله کیري.

ماده ۲۲۳۴:

که مبیعه د خرخوونکی په لاس کي وي نو ترڅو چه اخیستونکي حاضر نه شي، شهادت ورباندې نه اورېدل کیري. په هغې صورت کښې چه شفیع په ټولو شرطونو او سببونو ثابت شي، نو قاضي به داخیستونکي اخیستل فسخ کوي او په وړل شوي عقار حکم به شفعي وړونکي ته کوي.

ماده ۲۲۳۵:

کوم حکم چه په آخري صورت د شفعي د ثبوت دپاره صادرېږي د شفعي وړونکي د ملکیت سند گڼل کیري، دا کار د سندنو د ثبت پورې مربوطې قاعدې نه اخلالوي.

څلورمه فرع - د شفعي حکمونه

ماده ۲۲۳۶:

شفیع وړونکي د خرخوونکي په مقابل کښې په ټولو حقوقو او التزامونو کښې

د اخیستونکي قایم مقام گرځي.

میگیرد.

۲۲۳۷ ماده:

عام له دې چه د عقار تملک قضایې وي یا رضایې د شفعي وړونکي په حق کښې نوې اخیستل گڼل کیږي، نو د لیدلو او د عیب د خیارونو څخه گټه اخیستلی شي، که څه هم اخیستونکي د خپل خرڅوونکي سره د دي دواړو خیارونو څخه برائت شرط کړي وي.

ماده ۲۲۳۷:

تملك عقار اعم از اینکه قضائی باشد یا رضائی در حق شفیع خرید جدید شمرده میشود، از خیار رویت و خیار عیب مستفید شده میتواند، گرچه مشتری یا بایع خود برائت از این دو خیار را شرط کرده باشد.

۲۲۳۸ ماده:

که د شفعي وړونکي دپاره په مبيعي حکم وشي او ثمن يې په اخیستونکي مؤجل وي، په شفعي وړونکي مکلف دي چه هغه معجل ادا کي. په هغې صورت کښې چه ثمن خرڅوونکي ته ورکول شي، نو د اخیستونکي د ذمې څخه ساقطیږي او که اخیستونکي ته ورکول شي نو خرڅوونکي نه شي کولی چه د موافقه شوي مودې د رسیدو تر مخه يې د اخیستونکي څخه غوښتنه وکي.

ماده ۲۲۳۸:

هرگاه برای شفیع به مبیعه حکم شود و ثمن آن بالای مشتری مؤجل باشد، شفیع مکلف است آنرا معجل بپردازد. در صورتیکه ثمن ببایع تادیه شود، از ذمه مشتری ساقط میشود و در صورتیکه برای مشتری تادیه گردد، بایع نمیتواند آنرا قبل از رسیدن موعد موافقه شده از مشتری مطالبه نماید.

۲۲۳۹ ماده:

که عقار په شفعي اخیستلو څخه وروسته په استحقاق ویور شي نو شفیع وړونکي یواځې په خرڅوونکي رجوع کولی شي.

ماده ۲۲۳۹:

هرگاه عقار بعد از اخذ آن به شفیع از طرف غیر به استحقاق برده شود، شفیع تنها به بایع مراجعه کرده میتواند.

ماده ۲۲۴۰:

په شفعي وړونکي کولی شي د اخیستونکي ټول تصرفونه په شمول ددې چه په شفعي وړل شوي عقار د هغه له خوا وقف شوي وي یا د جومات د پاره ټاکل شوي وي نقض کي، مگر دا چه د اول څخه د بیعي عقد د همدې منظور دپاره شوي وي.

ماده ۲۲۴۰:

شفیع میتواند تمام تصرفات مشتری را به شمول وقف نمودن عقار مشفوع یا قرار دادن آن بحیث مسجد نقض نماید. مگر اینکه عقد بیع در اول به همین منظور صورت گرفته باشد.

ماده ۲۲۴۱:

که اخیستونکي د شفعي وړونکي د رسمي خبرتیا وروسته په شفعي لاندې شوي ځمکي یا کور کښي آبادي وکي یا نیالگي کښېږدي شفعي وړونکي کولی شي چه د شفعي لاندې عقار پرېږدي او یایي د مسمی شوي ثمن او د بناء د موادو یادونو د قیمت داداً کولو په بدل کښي واخلي، او یا داچه اخیستونکي دبناء په نړولو او د نیالگيو په وېستلو مکلف کي.

ماده ۲۲۴۱:

هرگاه مشتری بعد از ابلاغ رسمی شفیع در زمین یا خانه مشفوع، آبادی نماید، یا نهال غرس کند، شفیع می تواند مشفوعه را ترک نموده یا آنرا در مقابل ثمن مسمی و پرداخت قیمت مواد بنا یا اشجار بگیرد و یا مشتری را به قلع بنا و اشجار مکلف نماید.

ماده ۲۲۴۲:

که اخیستونکي د شفعي وړونکي د رسمي خبرتیا تر مخه د شفعي لاندې شوی عقار کښي زیات والی راوړي، نو شفعي وړونکي اختیار لري چه عقار پرېږدي او یایي د ثمن او دزیات د قیمت داداء کولو په بدل کښي اخلي.

ماده ۲۲۴۲:

هرگاه مشتری قبیل از ابلاغ رسمی شفیع در عقار مشفوعه زیادتی بعمل آرد، شفیع در ترک عقار یا اخذ آن در مقابل ثمن و پرداخت قیمت زاید. مخیر است.

۲۲۴۲ ماده:

که اخیستونکي یا بل څوک د شفعي لاندې شوي عقار ړنگ اویایي کینبول شوي ونې ونړوي نو د ذکر شوي عقار شفیع وړونکی کولی شي چه د پاتي حصې د ثمن په معادل هغه واخلي.

۲۲۴۳ ماده:

هرگاه مشتری یا شخص دیگری بناء عقار مشفوعه را منهدم نموده یا اشجار غرس شده آنرا قلع نماید، شفیع عقار مذکور را به ثمن معادل حصه باقیمانده اخذ نموده میتواند.

۲۲۴۴ ماده:

(۱) که د شفعي لاندې شوي ځمکه پخپله ړنگه شي یا د شفعي لاندې شوی باغ ونې بې له قصوره وچې شي نو شفعي وړونکی کولی شي چه دمسمي شوي ثمن په بدل کښي يې واخلي.

۲۲۴۴ ماده:

(۱) هرگاه خانه مشفوعه خود بخود منهدم گردد یا درختان باغ مشفوعه بدون قصور خشک شود، شفیع آنرا در برابر ثمن مسمی اخذ نموده میتواند.

۲۲۴۵ ماده:

(۲) په هغې صورت کښي چه اخیستونکی د هغې د خراب شوو موادو یا وچو شوو لرگیو څخه گته اخیستی وي نو د هغې د قیمت د معادل په اندازي د اصلي ثمن څخه کميږي.

۲۲۴۵ ماده:

هرگاه قسمتی از عقار مشفوعه به اثر حوادث طبیعی یا امثال آن تلف شود، حصه تلف شده از اصل ثمن کاسته میشود.

۲۲۴۵ ماده:

که د شفعي لاندې شوی عقار یوه برخه د طبیعي حوادثو او د هغې د امثالو په سبب تلف شي، تلف شوی حصه د اصلي ثمن څخه کميږي.

ماده ۲۲۴۶:

که شفعي و پرونکی و وروسته له دي چه د شفعي لاندې شوی عقار په شفعي واخلې په هغې کښې بنا جوړه کي يا ونې وکړي ترهغې وروسته ذکر شوی عقار په استحقاق و يوړل شي، نو يواځې د ثمن د غوښتلو مراجعه کولی شي نه د هغه نقصان چه د بنا د ړنگېدو يا دونې د ويستلو له درکه ورته متوجه دي.

ماده ۲۲۴۶:

هرگاه شفيع در عقار مشفوعه بعد از اخذ آن به شفيع بناء اعمار نمايد يا اشجار غرس کند و بعداً عقار مذکور به استحقاق برده شود، تنها به طلب ثمن مراجعه کرده ميتواند نه به نقصانيکه از لحاظ قلع و قمع بناء و اشجار به او متوجه می شود.

ماده ۲۲۴۷:

(۱) شفيع تجزيه نه قبلوي، شفيع و پرونکی نه شي کولی چه اخیستونکی د شفعي لاندې شوی عقار ديوي برخې په اخیستلو او د ځينې نورې په پريښودلو مجبور کي.

ماده ۲۲۴۷:

(۱) شفيع تجزيه را نمی پذيرد، شفيع نمیتواند به اخذ قسمتی از عقار مشفوعه و ترک بعضی ديگر آن مشترتی را مجبور سازد.

(۲) په هغې صورت کښې چه

خرخوونکي يو او اخیستونکي متعدد وي، شفعي و پرونکی کولی شی چه د ځينو حصه واخلې او د ځينو د حصې څخه صرف نظر وکي .

(۲) در صورتیکه باييع واحد و

مشترتی متعدد باشد، شفيع ميتواند حصه بعضی را اخذ و از حصه بعضی ديگری منصرف شود.

پنځمه فرعه - د شفعي ساقطيدل

ماده ۲۲۴۸:

شفيع د ټوپ و هلو د غوښتنې په پريښودلو يا د هغې د صحت د شرطونو څخه د يوه شرط په اخلال

ماده ۲۲۴۸:

شفيع به ترک طلب مواثبت (مبادرت) و يا اخلال شرطی از شروط صحت آن ساقط

ساقطیږي.

میگردد.

همدارنگه د شاهدانو د شاهدي د اداء کولو د غوښتني په پریښودلو یا د خبرتیا یا د دعوي د مودې په تېرېدلو ساقطیږي.

همچنان به ترک طلب اشهاد و انقضای میعاد اخطار یا دعوی ساقط میښود.

ماده ۲۲۴۹:

ماده ۲۲۴۹:

کوم شفیع چه د سبب له پلوه پر نور وړاندې وي په شفعي کښې خپل حق ساقط کي او د حکم د صادریدلو تر مخه هغه پریږدي، نو د هغه حق ساقطیږي، نور شفیعان چه د هغه ورپسې درجې کښې قرار لري که يي د ټولو شرطونو سره د شفعي غوښتنه کړي وي. عقار اخیستلي شي په هغې صورت کښې چه په شفعي وړونکی خپل حق د حکم د صادریدو وروسته ساقط کي، نو حق نه ساقطیږي او نور شفیعان حق نه شي پیدا کولی.

هرگاه شفيعی که از جهت سبب بر ديگران مقدم باشد، حق خود را در شفيع ساقط نموده و قبل از صدور حکم آنرا ترک نمايد. حق او ساقط شده ساير شفيعا که بعد از وی قرار دارند، ميتوانند در حالیکه با تمام شرايط طلب شفيع نموده باشند، عقار را اخذ نمايند. در صورتیکه شفيع بعد از صدور حکم حق خویش را ساقط سازد، حق ساقط نگردیده و ساير شفيعا کسب حق کرده نمیتواند.

ماده ۲۲۵۰:

ماده ۲۲۵۰:

شفع د اخیستونکي په مړینې نه ساقطیږي.

شفع بمرگ مشتری ساقط نمی گردد.

ماده ۲۲۵۱:

ماده ۲۲۵۱:

شفع د شفعي وړونکی په مړینه په شفعي لاندې شوي عقار د تملک تر مخه عام له دې چه د قضاء یا رضاء دلاري وي، نه ساقطیږي. عام له دي چه شفع

شفع بمرگ شفيع قبل از تملک عقار مشفوع از طریق قضاء یا رضا ساقط نمیښود، اعم از اینکه شفيع قبل

از طلب يا بعد از آن فوت شده باشد. حق شفيع درين صورت به ورثه او انتقال ميبابد.

ماده ۲۲۵۲:

هرگاه شفيع قوی، عقال مشفوعه را از مشرتی خریداری نماید، حق شفيع او و کسانیکه در درجه شفيع از او بعد تراند يا مثل او اند، ساقط می گردد.

ماده ۲۲۵۳:

هرگاه شفيع عقال مشفوعه را به اجاره بگیرد يا در مزایده فروش يا اجاره آن شرکت ورزد يا فروش آنرا از مشرتی به مثل ثمن اول مطالبه نماید، شفيع او ساقط ميشود.

ماده ۲۲۵۴:

(۱) هرگاه شفيع بمقدار ثمن بیش از حد واقعی مطلع ساخته شود و او از شفيع صرف نظر نماید و بعداً به او ثابت شود که مقدار ثمن کمتر از آن است که قبلاً به او اطلاع داده شده حق شفيع او ساقط نميشود.

ورونکی د غوبنتې ترمخه يا ترهغې وروسته مې شوي وي. په دې صورت کينې د شفيع ورونکی حق د هغه وارثانو ته انتقالیږي.

ماده ۲۲۵۲:

که قوي شفيع ورونکی د شفيعې لاندې عقال داخستونکی څخه واخلې نو د هغه د شفيعې حق او د هغه چا حق چه د شفيعې په درجې کينې د هغه څخه وروسته دي يا د هغه سره مساوي دي ساقطیږي.

ماده ۲۲۵۳:

که شفيع ورونکی د شفيعې لاندې عقال په اجارې واخلې يا د هغې د مزابدې په خرڅولو يا اجارې کينې گډون وکړي يا د اخيستونکی څخه د لومړني ثمن په مثل د هغې د خرڅولو غوښتنه وکړي، نوشفيع يې ساقطیږي.

ماده ۲۲۵۴:

(۱) که شفيع ورونکی د ثمن په هغې اندازې چه د واقعي اندازې څخه زيات دي، خبر کړي شي او هغه د شفيعې څخه تېر شي، بيا وروسته ورته ثابت شي چه حقيقي ثمن ترهغې ډير کم دي چه ترمخه ورته پرې خبر ور کول شوي دي، نو د هغه د شفيعې حق نه ساقطیږي.

(۲) اگر شفيع به اسم مشتری معرفت حاصل نمايد و از شفيع صرف نظر کند و بعداً ثابت شود که مشتری غير از آن شخصيست که قبلاً به او معرفي شده بود، يا از فروش قسمتی از عقار مشفوعه به او ابلاغ گردد و او شفيع را واگذار شود و بعداً ظاهر شود که تمام عقار مشفوعه فروخته شده است، حق شفيع ساقط نمی گردد.

(۳) در تمامی احوال مندرج فقرات فوق این ماده، مواعيد اخطار و رفع دعوی مندرج این فصل رعايت ميشود.

ماده ۲۲۵۵:

در تمامی احوال حق شفيع به انقضای مدت چهار ماه از تاريخ ثبت عقد بيع، ساقط ميشود.

مبحث ششم - حيازت

فرع اول - کسب انتقال و زوال حيازت

ماده ۲۲۵۶:

حيازت، حالت واقعي است که از سلطه شخصی بر شیء،

(۲) که شفيع و پرونکی د اخیستونکی په نوم معرفت پیدا کي او د شفيعې څخه تېر شي بيا ثابته شي چه اخیستونکی غير دهغه چابل څوک دي چه ورته معرفي شوي دي. يا داچه د شفيعې لاندې عقار د يوې برخې د خرڅولو څخه ورته خبرتيا وړکول شي، بيا معلومه شي چه د شفيعې لاندې ټول عقار خرڅول شوي دي، د شفيعې حق نه ساقطېږي.

(۳) د دې مادې د پورتنیو فقرو په ټولو حالونو کښې د خبرتيا او د دعوي د وړاندې کولو ميعادونه چه په دې فصل کښې درج شوي مراعات کيږي.

ماده ۲۲۵۵:

په ټولو حالونو کښې، که د بيغي د ثبت په نېټې څلور مياشتې تېرې شوي، د شفيعې حق ساقطېږي.

شپږم مبحث - حيازت

لومړی فرعه - د حيازت کسبول، نقلول او زوا يليلد

ماده ۲۲۵۶:

حيازت د اسي واقعي حالت دي چه د يو چا د سلطې څخه پر يوه شي يا داچه

يا بر حقی از حقوق بر شی
بصفت مالک شی یا
صاحب حق بر شی نشأت
میکند.

ماده ۲۲۵۷:

کسیکه چیزی را مباح سازد، میتواند
از آن رجوع نماید. این اباحت دلیل
عدم حیازت شخص مباح کننده
شناخته نمیشود.

ماده ۲۲۵۸:

هرگاه حیازت با اکراه مقرون گردد یا
بصورت خفیه واقع و یا در آن التباس
موجود باشد، اثر آن بر شخصیکه
علیه او اکراه صورت گرفته یا حیازت
از او اخفاء شده یا بر او التباس واقع
شده است، مرتب نمی گردد، مگر از
تاریخ زوال عیوب مذکور.

ماده ۲۲۵۹:

صغیر غیر ممیز از طریق کسیکه
قانوناً قائم مقام او شناخته میشود،
کسب حیازت نموده می تواند.

ماده ۲۲۶۰:

هرگاه شخص دیگری بصورت
مستقیم در حیازت به اسم حایز
مبادرت نماید، حیازت بحال خود

په شی باندي د حقوقو څخه يو حق لري
په دي صفت سره چه شخص د شي
مالک دي يا په شي باندي د حق خاوند
دي، پيدا کيږي.

ماده ۲۲۵۷:

که څوک يو شی مباح کي، کولی شي
چه ورڅخه رجوع وکي. دا اباحت د دي
دلیل نه دي چه مباح کوونکی په شي
باندي حیازت دلایسه ورکوي.

ماده ۲۲۵۸:

که حیازت د زور سره یوځای شي یا
په پټه واقع شي یا په کبني التباس
موجود وي، نو پر هغه چا چه زور
شوی یا ور څخه حیازت پټ کړی
شوی او یا ور باندي حیازت ملتبس
شوی وي هېڅ تاثیر نه لري، مگر د
دي عیبونو دلیری کیدلو دوخته.

ماده ۲۲۵۹:

ممیز صغیر کولی شي د هغه چا د لازي
حیازت کسب کي چه د هغه قانوني
نائب وي.

ماده ۲۲۶۰:

که څوک په مستقیم ډول د حایز په نامه
حیازت ته اقدام وکي، حیازت پخپل
حال پاتي کيږي او ذکر شوي شخص د

باقیمانده، شخص مذکور حیثیت تابع را داشته و متابعت او امر حایز در امور متعلق به شی یا حقوق تحت حیات مکلّف می باشد.

ماده ۲۲۶۱:

حیازت از شخص حایز به شخص دیگر، در صورتی انتقال مینماید که طرفین به آن موافقه نموده و شخص مذکور اهلیت تصاحب را بر شی یا حقوق مورد حیات دارا باشد.

ماده ۲۲۶۲:

انتقال حیات بدون تسلیم مادی هم جواز دارد. در صورتیکه حایز به ذوالیدی خود بحساب کسیکه از او نیابت میکند، دوام دهد یا شخصی که به او انتقال حیات میشود، به حساب خود بذو الیدی ادامه دهد.

ماده ۲۲۶۳:

ذوالید عقار میتواند با مدت ذوالیدی خود مدت ذوالیدی کسی را که عقار از طرف او بوی انتقال نموده، ضم نماید. اعم از اینکه انتقال به سبب شرا باشد یا هبه

تابع حیثیت لری، کومی چاری چه د شی پوری یا د هغه حق پوری چه په حیازت وارد بړي، مربوطې وي په هغې کبښې مکلّف دي چه د حایز د اوامرو پیروي وکي.

ماده ۲۲۶۱:

که حایز او بل خوک د حیازت په نقلیدو موافقه وکي، نوکه هغه خوک چه حیازت ورته نقلیږي ددې قدرت ولري چه پرشي او یا په هغه حق چه حیازت پرې مرتبېږي، تسلط پیدا کړی شي، د حیازت نقلیدل ورته صحت لري.

ماده ۲۲۶۲:

د حیات نقلیدل بي د مادی تسلیمی هم جواز لري، خو په دې شرط چه حایز خپلې ذوالیدی ته د هغه چا په حساب چه په حیازت کبښې یې خلف کیږي دوام ورکي یا دا چه خلف پخپل حساب ذوالیدی ته دوام ورکي.

ماده ۲۲۶۳:

د عقار ذوالید کولی شي چه د خپلې ذوالیدی دمودې سره د هغه چا د ذوالیدی موده یو ځای کي چه د هغه خخه ورته عقار انتقال شوی دی عام له دې چه دا انتقال په اخیستلو وي یا

يا وصيت يا ارث يا ساير اسباب. درينصورت اگر مجموع مدت ذواليدى بحدى بالغ شود كه مانع سماع دعوى گردد، عليه ذواليد دعوى ملك مطلق، دعوى ارث و دعوى وقف شنيدده نميشود.

ماده ۲۲۶۴:

طلب مزايده، وديعت، اجاره، عاريت و هبه، اقرار بعدم ملكيت مطالبه كننده شناخته شده، دعوى موصوف براى نفس خود شى بالاي ذواليد سماع نميشود. گر چه بر ذواليدى ميعاديكه مانع سماع دعوى گردد، منقضى نشده باشد.

ماده ۲۲۶۵:

(۱) ذواليديكه به اساس اجاره يا رعايت در عقار منصرف باشد، نمى تواند بمرور زمان ذو اليدى راجع بمنع استماع دعوى عليه اجاره دهندده يا عاريت دهندده تمسك نمايد.

(۲) در صورتيكه شخص از اجاره و عاريت در طول مدت ذو اليدى منكر بوده و مدعى با

هبي يا وصيت يا په ميراث وړلو يا په بل كوم سبب. په دې صورت كښې كه دواړه مودې جمع شي او ددعوي دنه اوريدلو ټاكلې مودې ته ورسيدله، نو په ذواليد باندي نه د مطلق ملكيت دعوي نه د ميراث وړل اونه د وقف د عوي اوريدله كيږي.

ماده ۲۲۶۴:

د مزايدي، وديعت، اجاري، عاريت او هبي غوښتنه د غوښتونكي د مستقيم ملكيت په نشتوالي، اقرار گڼل كيږي نو دهغه د عوي د خپل خان دپاره په ذواليد نه اورديدله كيږي، كه څه هم په ذواليدي باندي د دعوي دنه اوريدلو تحديد شوى دعوي نه وي تيره شوي.

ماده ۲۲۶۵:

(۱) كه څوك د اجاري يا عاريت دلاري د عقار ذواليدي او پري اقرار هم وكي، نونه شي كولى چه پخپلې دي ذواليدي په اجاري وړ كوونكي او عاريت وړ كوونكي باندي د زمانې په تېرېدو ددعوي دنه اوريدلو تمسك وكي.

(۲) كه څوك د ذواليدي په دې ټوله موده كښې داجاري يا دعاريت څخه منكروي سره د دې چه مدعي

وجود حضور و امکانات و موجودیت سره په ذوالید باندي دعوي ترک کي، نو د ذکر شوي مودې د تیریدو وروسته د هغه دعوي نه اوریدله کیږي.

اوریدله کیږي.

ماده ۲۲۶۶:

هرگاه حایز از تسلط فعلی خود بر شی یا حق منصرف گردد و یا این تسلط را به طریقه دیگری از دست بدهد، حیات زایل میگردد.

۲۲۶۶ ماده:

که حایز د خپلې فعلی سلطې څخه پر شي یا حق منصرف شي یا دا چه داسلطه دبلې لازې د لاسه ورکي، نو حیات زایلېږي.

ماده ۲۲۶۷:

حیازت به اثر مانع مؤقت از بین نمی رود، مگر اینکه مانع مذکور مدت یکسال کامل ادامه پیدا کرده و نتیجه حیازت جدیدی باشد که بخلاف اراده حایز یا بدون علم او واقع شده باشد. آغاز سال در حالیکه حیازت بصورت عینی واقع شده باشد، از تاریخ آغاز حیازت جدید و در حالیکه بصورت خفیه واقع شده باشد، از تاریخ علم حایز اول به آن حساب میشود.

۲۲۶۷ ماده:

حیازت د موقتې مانع په سبب د مینځه نه ځي مگر دا چه ذکر شوی مانع پوره یو کال دوام وکي او د نوي حیازت څخه پیدا شوی او دا نوي حیازت د حایز د ارادې په خلاف یایې د هغه د علم څخه واقع شوی وي، کال د هغې وخته څخه پیل کیږي چه په کښې نوي حیازت په علنی توگه پیل شوی وي، که حیازت په پته واقع شوي وي نو کال د هغې نېټې څخه پیل کیږي چه لومړني حایز ورباندي علم پیدا کړي وي.

فرع دوم - حمایت حیازت

دوه یمه فرعه - د حیازت ساتنه

ماده ۲۲۶۸:

(۱) هرگاه شخصی حیازت عقار را

۲۲۶۸ ماده:

(۱) که څوک د عقار حیازت د لاسه

از دست بدهد، میتواند در خلال یکسال بعد از فقدان حيازت رد آنرا مطالبه نماید. در صورتیکه فقدان حيازت طور خفيه بعمل آمده باشد، شروع سال از تاريخ کشف فقدان حيازت شروع میشود.

(۲) شخصیکه بصورت نیابت از غیر حيازت را بدست داشته باشد، نیز میتواند رد حيازت را مطالبه نماید.

ماده ۲۲۶۹:

شخصیکه هنگام از دست دادن حيازت کمتر از یک سال، حيازت را بدست داشته باشد، نمی تواند رد حيازت را از شخصی مطالبه نماید که حيازت او متکی به سند قانونی باشد.

ماده ۲۲۷۰:

(۱) هرگاه هیچ یک از حایزین دارای سند قانونی نبوده یا اسناد آنها معادل یکدیگر باشد، ترجیح حيازت به شخصی داده میشود که سند او تاریخ مقدم داشته باشد.

(۲) در حالت مندرج فقره فوق،

ورکي نو کولی شي چه د حيازت د لاسه ورکولو د نېټې څخه ديوه کال په اوږدو کښې د هغې دبیرته رد ولو غوښتنه وکي. که د حيازت نشتوالي په پټه شوي وي نو د کال پیل د هغې نېټې څخه شروع کيږي چه د حيازت نشتوالي کشف کي.

(۲) که څوک د بل چا په نیابت سره حيازت په لاس کښې ولري، هغه هم کولی شي چه د حيازت د ردولو غوښتنه وکي.

ماده ۲۲۶۹:

که څوک ديوه کال څخه د کمې مودې د پاره ديوه شي حيازت په لاس کښې ولري او هغه دلاسه ورکي، نونه شي کولی چه د حيازت د رد ولو غوښتنه د هغه چا څخه وکي چه حيازت يې په قانوني سند متکي وي.

ماده ۲۲۷۰:

(۱) که د حایزونو څخه هېڅ یو د قانوني سند لرونکی نه وي یادا چه د هغوی سندونه یو دبل معادل وي، نو د حيازت ترجیح هغه چاته ورکول کيږي چه سندیې وړاندې تاریخ ولري.

(۲) دپورتنې فقرې په درج شوي حالت

اگر اسناد قانونی دارای عین تاریخ باشد، به حیازتیکه از لحاظ تاریخ مقدم است، امتیاز داده میشود.

ماده ۲۲۷۱:

حایز میتواند دعوی استرداد حیازت را در خلال میعاد قانونی علیه کسیکه حیازت شی غصب شده باشد، کسب نموده است اقامه نماید. گر چه شخص اخیر الذکر دارای حسن نیت باشد.

ماده ۲۲۷۲:

شخصیکه حیازت عقاری را بدست آورده و حیازت او مدت یک سال کامل دوام نماید و بعدا بر حیازت او تعرض واقع شود، میتواند در خلال مدت یکسال دعوی منع این تعرض را اقامه نماید.

ماده ۲۲۷۳:

شخصیکه حیازت عقاری را در ظرف یکسال کامل بدست داشته و به علت اسباب معقول از اجرای اعمال تعرضی جدید که حیازت وی را تهدید میکند بترسد، میتواند موضوع را بمحکمه با صلاحیت تقدیم نموده و توقف این اعمال را

کنبی که قانونی سندونه د عین تاریخ لرونکی وی، نو هغه حیازت ته ترجیح ورکول کیری چه د تاریخ له لحاظه وړاندې والي ولري.

ماده ۲۲۷۱:

حایز کولی شی د حیازت دبیره ردولو د عوی د قانونی میعاد په اوږدو کنبی په هغه چا اقامه کي چه د غصب شوي شی حیازت یی کسب کړی وی که څه هم وروستنی ذکر شوی شخص دبنه نیت لرونکی وی.

ماده ۲۲۷۲:

که څوک د عقار حیازت لاس ته راوړي او د هغه حیازت پوره یو کال دوام و کي او ترهغې وروسته یې په حیازت تعرض واقع شي، نو کولی شي چه دیوه کال په اوږدو کنبی ددې تعرض د منع کېدو دعوی اقامه کي.

ماده ۲۲۷۳:

که څوک پوره یو کال دیو عقار حیازت په لاس کې ولري او د معقولو سببونو په علت د نوي تعرض د اعمالو د اجراء کولو څخه چه حیازت یې تهدید وي وویریږي، کولی شي چه موضوع واک لرونکی محکمی ته وړاندې کي، او ددې اعمالو د توقف غوښتنه وکي،

مطالبه نمايد. مشروط بر اينکه اعمال مذکور به انجام نرسیده و از شروع بر اجرای اعمال مذکور که منجر بحدوث ضرر ميشود، یکسال منقضی نشده باشد، در غير آن ميتواند دعوی منع تعرض را اقامه نمايد.

ماده ۲۲۷۴:

هرگاه اشخاص متعدد در حيازت حق واحدی تنازع نمايند، بصورت مؤقت بحيازت کسی اعتبار داده ميشود که حيازت مادی بر حق مذکور داشته باشد، مگر اينکه حيازت او معيوب ظاهر شود.

ماده ۲۲۷۵:

شخصیکه حايض حقی باشد، مالک آن شناخته ميشود، مگر اينکه عکس آن ثابت شود.

ماده ۲۲۷۶:

(۱) شخصیکه بدون علم از تجاوز بر حق غير، حايض حقی گردد، دارای حسن نيت شناخته ميشود. مگر اينکه اين جهل او ناشی از خطاء فاحش باشد.

(۲) اگر حايض شخصيت حکمی باشد،

خو په دي شرط چه ذکر شوي اعمال نه وي ترسره شوي او د ذکر شوو اعمالو په شروع چه د ضرر په پيدا کيدو منجر کيږي يو کال نه وي تير شوي. د هغې په غير کولی شي چه د تعرض د منع کېدو دعوي اقامه کي.

ماده ۲۲۷۴:

که خو متعدد اشخاص ديوه حق په حيازت کښې جگړه سره وکي، نويه مؤقتي توگه د هغه چا حيازت ته اعتبار ورکول کيږي چه په ذکر شوي حق مادي حيازت ولري، مگر داچه د هغه حيازت معيوب ظاهر شي.

ماده ۲۲۷۵:

که خوک ديوه حق حايض وي د هغې مالک گڼل کيږي مگر دا چه د هغې عکس ثابت شي.

ماده ۲۲۷۶:

(۱) که خوک بي له علمه او تيري خخه د بل چا په حق ديو حق حايض شي، نو دښه نيت لرونکی گڼل کيږي، مگر داچه د هغه دا جهل د فاحشي خطا خخه پيدا شوی وي.

(۲) که حايض حکمي شخصيت وي، نو

به نيت ممثل قانوني او اعتبار داده
ميشود.

د هغه د قانوني ممثل نيت ته اعتبار
ورکول کيږي.

(۳) موجوديت حسن نيت هميشه
فرض کرده ميشود، مگر اينکه دليلی
به نفي آن اقامه شود.

(۳) دننه نيت موجوديت هميشه فرض
کول کيږي، مگر داچه د هغې په نفي
کوم دليل اقامه شي.

ماده ۲۲۷۷:

ماده ۲۲۷۷:

حسن نيت وقتی نفي ميشود که حايز
بداند که حيازت او تعرض بر حق
غير ميباشد، يا اينکه عيوب
حيازت او بر اساس اخطار يا
صورت دعوی مدعی به او ابلاغ
شود.

بنه نيت هغه وخت نفي کيږي چه حايز
پوه شي چه دهغه حيازت دبل چا په حق
تېري دی يا داچه د هغه د حيازت
دعيونو د اعلان له وخته په خیرتيا
سره يا مدعي ددعوي په صورت ورته
ابلاغ شوی وي.

ماده ۲۲۷۸:

ماده ۲۲۷۸:

حيازت کماکان بهمان وصفی که
ابتداء زمان کسب بوجود آمده باقی
مي ماند، تا اينکه دليل عکس آن
موجود شود.

حيازت په همغې صفت پاتي کيږي چه
د هغې د کسبو لو په وخت کښې پري
پيل شوی دی، ترخو چه د هغې په
عکس دليل موجود شي.

فرع سوم - آثار حيازت

درېمه فرعه - د حيازت آثار

ماده ۲۲۷۹:

ماده ۲۲۷۹:

دعوی ملکيت به استثنای ارث، بر
شخصيکه در طول مدت پانزده
سال متوالی بلا انقطاع ذو الید
عقار يا اشیاء ديگر بوده و در آن
بدون منازعه و معارضه تصرف

د ميراث په استثنای که څوک بي له
انقطاع څخه د پنځلسو کلونو په اوږدو
کښې پرله پسې د عقار يا کوم بل شي
ذوالید وي او په هغې کښې بي
دجگړې او معارضې مالکانه تصرف

مالکانه داشته باشد، سمع
نمیشود.

ماده ۲۲۸۰:-

(۱) دعوی ارث بر شخصیکه ذو
الید عقار بوده، در صورت مدت
سی و سه سال بدون منازعه
در آن تصرف مالکانه داشته
باشد، بدون عذر شرعی شنیده
نمیشود.

(۲) تملک اموال دولت، آثار باستانی
و عامل وقف بر اساس مرور زمان
جواز ندارد.

ماده ۲۲۸۱:-

هرگاه ترک دعوی ملکیت یا ارث
یا وقف به اساس عذر شرعی
مثل غیبت، قصور یا جنون
بوده و ولی یا وصی وجود
نداشته باشد، سمع میشود. مگر
در صورتی شنیده نمیشود که غایب
حاضر، قاصر بالغ، مجنون
هوشیار شود و بعد از آن در
مدت تعیین شده دعوی را
ترک نمایند.

ماده ۲۲۸۲:-

دعوی ملکیت بر ذو الید از طرف

ولری، نو پر هغه باندي د ملکیت
دعوی نه اوریدله کیږي.

ماده ۲۲۸۰:

(۱) که څوک په عقار باندي ددري
دېرش کلونو په اوږدو کېني ذواليدي
او بي له جگړې په کېني مالکانه
تصرف ولري نو په هغه باندي بي د
شرعي عذر څخه، د ميراث دعوي نه
اوریدله کیږي.

(۲) د دولت د مالونو، د تاریخي آثارو
او د وقف د مال تملک زمانې د تېرېدو
په اساس، جواز نه لري.

ماده ۲۲۸۱:

که د ملکیت، میراث یا د وقف
د دعوي پر بنسودل د شرعي عذر په
اساس لکه غیابت، قصور یا
لیونتوب، صورت موندلی وي او ولي
او وصي موجود نه وي، نو دارنگه
دعوي اوریدله کیږي. مگر په هغه
صورت کېني نه اوریدله کیږي چه
غایب حاضر، قاصر، بالغ اولیوني،
هوبنیار شي او تر هغې وروسته په
ټاکل شوي مودې کېني دعوي پرېږدي.

ماده ۲۲۸۲:

په ذوالید باندي د ملکیت دعوي

اولاد، اقارب زوج و زوجه بايع که هنگام فروش عقار برای ذوالید حاضر بوده و از فروش مطلع گردیده سکوت اختیار نموده باشند، سمع نمیشود. گرچه از وقت بیع مدت پانزده سال سپری نشده باشد.

ماده ۲۲۸۳:

هرگاه ذوالیدی شخص در طول مدت محدودی در سابق ثابت بوده و در حال نیز ثابت باشد، این وضع برای ابقاء و قیام ذوالید در طول مدت بین دو زمان مذکور قرینه شمرده میشود، مگر اینکه دلیل بخلاف آن موجود شود.

ماده ۲۲۸۴:

هیچ کس نمی تواند به اساس مرور زمان بخلاف سند خود کسب حق نماید، به این اساس هیچ کس نمی تواند شخصاً بمفاد خود سبب حیات خود یا اصلی را که این حیات بر آن استوار است، تغییر دهد.

ماده ۲۲۸۵:

احکام مرور زمان ساقط کننده دعوی بر مرور زمان کسب

دخرونکی د اولاد، خپلوانو، میره او بنځې چه د عقار د خرڅولو په وخت کښې د ذوالید دپاره حاضره وي او د خرڅولو څخه خبر شوي وي او چیتیا یې اختیار کړي وي، نه اوریدله کیږي، که څه هم د خرڅولو دوخته پنځلس کاله نه وي تېر شوي.

ماده ۲۲۸۳:

که دچا ذوالیدی په تحدید شوي پخواني وخت کښې ثابته شي او په حال کښې هم موجوده وي، نو دا ذوالیدی په دې قرینه ده چه ددې دواړو مودو په مینځ کښې هم ذوالیدی موجوده وه، مگر داچه د هغې په خلاف دلیل موجود شي.

ماده ۲۲۸۴:

هېڅوک نه شي کولی چه د خپل سند په خلاف د زماني د تېرېدو په اساس حق کسب کي. نو هېڅوک نه شي کولی چه پخپله د خپل ځان دپاره دخپل حیات سبب ته تغییر ورکي او همدارنگه نه شي کولی چه هغې اصل ته تغییر ورکي چه دا حیات وړباندې ولاړدی.

ماده ۲۲۸۵:

د هغې زماني د تېرېدو قاعدې چه ددعوي ساقطونکي دي، د هغې

کننده حق در آنچه به حساب مدت و توقف آن و انقطاع آن و استناد به آن در پیشگاه قضاء و همچنان به تنازل کننده از آن و موافقه بر تعدیل آن متعلق باشد، تطبیق می شود. مشروط بر اینکه احکام مذکور با طبیعت مرور زمان کسب کننده حق و رعایت احکام مواد (۲۲۸۶ و ۲۲۸۷) این قانون متعارض واقع نشود.

ماده ۲۲۸۶:

مدت مرور زمان کسب کننده حق بهر اندازه که باشد، با موجودیت اسباب موجب متوقف میشود.

ماده ۲۲۸۷:

هرگاه حایز از حیات خود صرف نظر نماید و یا آن را از دست دهد، گرچه به فعل غیر باشد، مرور زمان کسب کننده حق قطع میشود. مگر اینکه حایز در خلال یکسال از تاریخ انقطاع حیات خویش را مسترد نموده یا راجع به استرداد آن در خلال همین مدت اقامه دعوی نماید.

زمانی که تهربدو چه حق کسب و نکی دی او دمودی د حساب، توقف، قطع کیدو او ترقصاء ترمخه د تمسک پوری تعلق لری تطبیقیری. همدارنگه چه د هغی خخه د تهربدو نکی او د هغی په تعدیل باندی په موافقی پوری متعلق وی تطبیقیری، خو په دی شرط چه ذکر شوی قاعدی د حق کسب و نکی زمانی د تهربدو د طبیعت سره او ددی قانون د (۲۲۸۶ - ۲۲۸۷) مادو په نظر کبني نیولو سره متعارض واقع نه شی.

ماده ۲۲۸۶:

د حق کسب و نکی زمانی د تهربدو موده چه هر خومره وی د موجه سببونو د موجودیت سره متوقف کیږی.

ماده ۲۲۸۷:

که حایز دخپل حیات خخه منصرف شو او یایی هغه د لاسه ورکړو که خه هم د بل چا په فعل وی، نو د حق کسب و نکی زمانی د تهربدو موده قطع کیږی مگر داچه حایز دیوه کال په اوږدو کبني د هغی نپتی خخه چه حیات یی قطع شوی، خپل حیات بیرته مسترد کی یا داچه د هغی دبیرته ردولو په باره کبني د همدی مودی په اوږدو کبني دعوی اقامه کی.

خلورم فرعه - د حيازت په اساس د
منقولو شيانو حيازت

فرع چهارم - تملك اشياء منقول به
اساس حيازت

ماده ۲۲۸۸:

(۱) که څوک په منقول مال يا په منقول مال باندې د عيني حق ياد داسې سند چه د هغه د حامل په نامه اعتبار ولري او صحيح سبب اوبنه نيت ته مستندوي، حايز شي، د هغې مالک گڼل کيږي.

ماده ۲۲۸۸:

(۱) شخصيکه مال منقول يا حق عيني را بر مال منقول يا سنديکه بنام حامل آن اعتبار داشته باشند به استناد اسباب صحيح توام با حسن نيت حايز شود، مالک آن شناخته ميشود.

ماده ۲۲۸۹:

د منقول مال مالک يا د داسې سند خاوند چه د هغه د حامل دپاره اعتبار ولري، کولی شي چه که هغه ورک کي او يا ورڅخه غلاکړي شي دورکيدو يا غلاکېدو د نېټې څخه ددرې کلونو په اوږدو کښې د هغه چاڅخه بيرته واخلې چه په بڼه نيت سره د هغې حايز شوي.

ماده ۲۲۸۹:

مالک مال منقول يا صاحب سندیکه برای حامل آن اعتبار داشته باشد، می تواند در صورت فقدان يا سرقت از تاريخ ضياع يا سرقت يا استرداد آن از نزد شخصيکه با حسن نيت آنرا حايز گردیده است، بپردازد.

ماده ۲۲۹۰:

که غلاکړه شوی يا ورک شوی مال د داسې شخص په حيازت کښې پيدا شي چه يې په بازار کښې يا يې په علني مزايدي کښې يا د داسې شخص

ماده ۲۲۹۰:

هرگاه مال مسروقه يا گم شده در حيازت شخص دستياب شود و مال مذکور را با حسن نيت از بازار به مزايده علني يا از تاجرکيه در امثال

آن تجارت دارد، خریداری نموده باشد، میتواند ثمن تادیه شده را در صورتیکه مال مسروقه باشد، از فروشنده و در صورتیکه مال گم شده باشد، از شخصیکه به استرداد آن می پردازد، مطالبه نماید.

فرع پنجم - تملک ثمر به حيازت

ماده ۲۲۹۱:

(۱) حایز به حسن نیت مالک ثمر و آنچه که در حيازت او است، شناخته میشود.

(۲) ثمر طبیعی یا صنعتی از تاریخ جمع آوری آن قبض شده تلقی میگردد، مگر ثمر مدنی روز بروز قبض شده شمرده میشود.

ماده ۲۲۹۲:

حایزیکه دارای سوء نیت باشد، از تاریخ بمیان آمدن نیت سوء از تمامی ثمریکه قبض نموده و یا در قبض آن تقصیر بعمل آورده است، مسئول پنداشته میشود.

خخه چه ددی په مثل شیانو کبني تجارت کوي اخیستي وي، نو کولی شي که مال غلا کره شوي و د خرخوونکي خخه او که مال ورک کره شوي و د هغه چا خخه چه د هغي بیرته ورکولو ته اقدام کوي، ورکول شوي ثمن وغواړي .

پنځمه فرعه - په حيازت باندي د ثمر تملک

ماده ۲۲۹۱:

(۱) حایز په ښه نیت سره د ثمر او د هغه خه چه د هغه په حيازت کبني دی، مالک گڼل کیږي.

(۲) طبیعی یا صنعتی ثمر د هغي دراتولولو دنېتې خخه قبض شوي گڼل کیږي. خو مدني ثمر ورځ په ورځ قبض شوي حسابیږي.

ماده ۲۲۹۲:

کوم حایز چه دبد نیت خاوندوي له هغي نېتې خخه چه بد نیت مینځ ته راغلي د ټول هغه ثمر چه یې قبض کړی او یایې د هغه په قبضولو کبني تقصیر کړی دی مسئول گڼل کیږي.

شپڙم مبحث - دمصرفونو، بيرته
اخيستل

فرع ششم - استرداد
مصارف

ماده ۲۲۹۳:

كوم مالک ته چه ملکيت بيرته ورکول کيږي، نو مکلف دی چه دنبه نيت حايذ ته ټول هغه ضروري مصرفونه چه په بنه نيت يې مصرف کړي دي، ورکي. د گټورو مصرفونو په باره کښې ددې قانون د (۲۲۰۵-۲۲۰۶) مادو درج شوي حکمونه تطبيقيږي.

ماده ۲۲۹۳:

مالکی که ملکيت به او رد ميشود، مکلف است تمام مصارف ضروری را که حايذ به حسن نيت مصرف رسانيده است به او بپردازد و در مورد مصارف نافع احکام مواد (۲۲۰۵ - ۲۲۰۶) اين قانون تطبيق ميشود.

ماده ۲۲۹۴:

حايذنه شي کولی چه د مالک خخه د هغې مصرفونو غوښتنه وکي چه د مالیاتو د جملي خخه حسابيږي، خو ددي حق لري چه کوم شيان يې نوي جوړ کړي وي ليرې کي او شي خپل لومړني حالت ته بيرته وگرځوي، مگر داچه مالک د قيمت په ورکولو سره د هغې په پاتې کېدو موافقه وکي.

ماده ۲۲۹۴:

حايذ نمی تواند مصارفی را که از جمله مالیات حساب ميشود، از مالک مطالبه نماید، مگر حق آنرا دارد تا آنچه را جدیداً احداث نموده است دور ساخته و شی را بهمان حالت اولی آن بر گرداند، مگر اینکه مالک به ایفای آن در مقابل تادیه قيمت، موافقه نماید.

ماده ۲۲۹۵:

که څوک د مالک خخه يا د پخواني حايذ خخه ديوشي حايذ شوی وي او ثابته کي چه خپل سلف ته يې مصرفونه ورکړي دي، نو کولی شي چه ذکر شوي مصرفونه د هغه چا خخه وغواړي چه مال ورته بيرته ورکول کيږي.

ماده ۲۲۹۵:

هرگاه شخصی حيازت را از مالک يا حايذ سابق حايذ شده باشد، و اثبات نماید که مصارف را به سلف خود پرداخته است، ميتواند مصارف مذکور را از شخصيکه مال به وی سپرده ميشود، مطالبه کند.

ماده ۲۲۹۶:

محکمه کولی شي چه د مصرفونو اندازه و ټاکي او د هغې داداء کولو لپاره د ضروري تضمیناتو سره دوراني قسطونه و ټاکي.

ماده ۲۲۹۶:

محکمه میتواند اندازه مصارف را تثبیت و راجع به پرداخت آن اقساط دورانی را با تضمینات ضروری، تعیین نماید.

اوومه فرعه - د حيازت لاندې شي د هلاکېدو مسؤليت

فرع هفتم - مسؤليت از بين رفتن شی تحت حيازت

ماده ۲۲۹۷:

که حایز په بڼه نیت د شي څخه په هغې حدودو کښې چه خپل حق يې گڼي گټه واخلي نو د هغه شخص په مقابل کښی چه ورته د شي په ردولو مکلف کیږي، ددې گټې اخیستلو په سبب د هر نوع تعویض مسؤل نه دی. همدارنگه د ذکر شوي شي د هلاکیدو یا تلفېدو مسؤل نه گڼل کیږي مگر په هغې حدودو کښې چه ددې هلاکیدو یا تلفېدو څخه ورته گټه رسیدلي ده.

ماده ۲۲۹۷:

هرگاه حایز با حسن نیت از شی در حدود یکه حق خود پندارد، استفاده نماید. در مقابل شخصیکه به رد شی به او مکلف میشود از هر نوع تعویض به سبب این استفاده مسؤل شناخته نمیشود، همچنان از عواقب از بین رفتن و تلف شدن شی مذکور مسؤل پنداشته نمیشود. مگر در حدودیکه از آن ناحیه به او مفادی تعلق گرفته باشد.

ماده ۲۲۹۸:

که حایز د بدنیت لرونکی وي نو دشي د هلاکېدو یا تلفېدو که څه هم د ناڅاپي پېښو څخه پیدا شوی وي مسؤل دي، مگر داچه ثابته شي که ذکر شوی شي دخپل مالک سره هم وي نو هلاکېده یا تلفېده.

ماده ۲۲۹۸:

هرگاه حایز دارای سوء نیت باشد، از بین رفتن و تلف شدن شی گر چه از اسباب غیر مترقبه نشأت کرده باشد، مسؤل شناخته میشود. مگر اینکه ثابت شود که اگر شی مذکور نزد مالک آن هم می بود، از بین می رفت و یا تلف می گردید.

فصل سوم
حقوق متفرع از حق ملکیت

قسمت اول
حق انتفاع

مبحث اول - احکام عمومی

ماده ۲۲۹۹:

انتفاع جایز، عبارت از حق نفع گیرنده است در استعمال و بکار انداختن عین تا زمانیکه به حالت خود باقیمانده، گر چه رقبه آن در مالکیت او نباشد.

ماده ۲۳۰۰:

کسب منافع اعیان عقار باشد یا منقول، بدون رقبه آن جواز دارد.

ماده ۲۳۰۱:

کسب منفعت در مقابل عوض یا بدون آن جایز است.

ماده ۲۳۰۲:

حق انتفاع به سبب عمل قانونی یا شفیع یا مرور زمان، کسب میشود.

درییم فصل
د ملکیت د حق خُخه متفرع حکمونه

لومړی قسمت
د گټې اخیستلو حق

لومړی مبحث - عمومی حکمونه

ماده ۲۲۹۹:

جایزه گټه اخیستل، د گټې اخیستونکي د حق خُخه د عین د استعمال او بکار اچول خُخه عبارت دی، خو په دې شرط چه پخپل حال باقی پاتې وي که خه هم پخپله عین مملوک نه وي.

۲۳۰۰ - ماده:

د اعیانو د گټو کسبول بې د هغې درقېبې خُخه جواز لري، عام له دې چه دا اعیان عقاروي او که منقول.

ماده ۲۳۰۱:

د گټې کسبول د عوض په بدل کنبې او بې له هغې جواز لري.

ماده ۲۳۰۲:

د گټې اخیستلو حق د قانوني عمل په سبب یا شفعی او یا د زمانی په تېرېدو ترلاسه کېدای شي.

۲۳۰۳ ماده:

وصیت کردن به حق انتفاع مطابق احکام و قواعد مندرج فصل و وصیت، جواز دارد.

د گتہی اخیستلو په حق وصیت کول د وصیت د فصل د درج شوو حکمونو او قاعدو سره سم جواز لري.

۲۳۰۴ ماده:

رعایت شروط عقد تبرعی که بر آن حق انتفاع مرتب میگردد، با مراعات حقوق و وجایب نفع گیرنده، حتمی است.

په کومې تبرع چه د گتہې اخیستلو حق مرتب کیږي نو په هغې کښې د تبرع د عقد د شرطونو مراعات هرو مرو دی او د دي سره سره گتہې اخیستونکي د حقوقو او واجباتو مراعات حتمي دي.

۲۳۰۵ ماده:

ثمر شی که از آن نفع گرفته میشود، در طول مدت انتفاع حق نفع گیرنده شمرده میشود. همچنان ثمر طبیعی موجود هنگام آغاز مدت انتفاع حق نفع گیرنده شناخته میشود، بدون اینکه حقوق کسب شده غیر را اخلال نماید، مگر ثمری را که هنگام انتهای مدت انتفاع موجود باشد، حق مالک تلقی میشود. مشروط بر اینکه هر یک مصارف یکدیگر را بپردازند.

د کوم شي د میوي څخه چه گتہه اخیستل کیږي، د گتہې اخیستلو د مودې په اوږدو کښې د گتہې اخیستونکي حق گڼل کیږي، بي له دې چه دبل چا کسب شوی حق اخلال کي، مگر کوم ثمر چه د گتہې اخیستلو په پای کښې موجود وي د مالک حق دی، خو په دي شرط چه یو دبل پوره مصرفونه اداء کي.

۲۳۰۶ ماده:

(۱) هرگاه عقد منفعت بصورت مطلق غیر مقید صورت گرفته باشد، نفع گیرنده مکلف است از شی که منفعت میگیرد آن را طور عادی استعمال نماید.

(۱) که د گتہې اخیستلو عقد مطلق وي او مقید نه وي نو گتہه اخیستونکي مکلف دی چه د کوم شي څخه گتہه اخلي هغه په عادي توگه استعمال کي.

(۲) که عقد په کوم قید مقیدوو نو گټه اخیستونکی به د مالک د تقيید سره سم یا د هغې په مثل یا د هغې څخه په کمه اندازه گټه اخلي، خود احق نه لري چه د هغې څخه تېرې وکي.

۲۳۰۷ ماده:

که گټې اخیستونکی شي په نامشروع توگه یا په داسې توگه چه د هغې د طبیعت سره موافق نه وي استعمال کي نو د شي مالک کولی شي چه په دې استعمال اعتراض وکي، که گټه اخیستونکي دا اعتراض وکي، که گټه اخیستونکي دا اعتراض قبوله نه کي نو محکمه کولی شي چه ذکر شوی عین د گټې اخیستونکي د تصرف څخه و باسي او بل چاته يې تسليم کي چه اداره يې په غاړه اخلي، همدارنگه کولی شي چه د گټې اخیستلو د حق په پای ته رسیدو حکم وکي، بې له دې چه د نورو حقوق اخلال کي.

۲۳۰۸ ماده:

(۱) کوم مصرفونه چه د هغه عین د پالنې او ساتنې دپاره چه ورڅخه گټه اخیستل کيږي لارم وي، د نفعي اخیستونکی په غاړه دی.

(۲) کوم تکلیفونه چه غیر عادي وي او

(۲) در صورت مقید بودن عقد، انتفاع گیرنده طبق دستور مالک یا مثل آن یا کمتر از آن حق استفاده را دارد و تجاوز از آن، جواز ندارد.

ماده ۲۳۰۷:

مالک شی می‌تواند راجع به استعمال غیر مشروع یا مفاخر طبیعت شی بر نفع گیرنده اعتراض نماید، اگر نفع گیرنده آن را قبول ننماید، محکمه می‌تواند عین مذکور را از تیتصرف نفع گیرنده کشیده و به شخص دیگری آنرا تسلیم نماید تا اداره آنرا به عهده گیرد. همچنان می‌تواند به انتهای حق انتفاع بدون اخلال حقوق غیر، حکم صادر نماید.

ماده ۲۳۰۸:

(۱) مصارف لازمه سرپرستی و حفاظت عینیکه از آن نفع گرفته میشود، به ذمه نفع گیرنده می‌باشد.

(۲) تکالیف غیر عادی و

اصلاحات بزرگي که از قصور نفع گیرنده نشأت نکرده باشد، به ذمه مالک بوده و نفع گیرنده به دادن مفادیکه از مصرف حاصل شده، مکلف میشود و اگر نفع گیرنده مصارف مذکور را نموده باشد، میتواند در وقت انتهای مدت انتفاع استرداد آنرا از مالک، مطالبه نماید.

ماده ۲۳۰۹:

هرگاه عینیکه از آن نفع برده میشود بدون تجاوز و قصور نفع گیرنده در نگهداری آن از بین برود، ضامن نمی گردد.

ماده ۲۳۱۰:

هرگاه منفعت به مدت معلوم مقید باشد و نفع گیرنده بعد از گذشت مدت مذکور عین را نزد خود نگهداشته و مالک آن رد نکند و از بین برود، نفع گیرنده بپرداخت قیمت آن مکلف میشود. گرچه عین را بعد از انقضای مدت انتفاع استعمال نکرده و مالک نیز رد آنرا مطالبه ننموده باشد.

هغه لوی اصلاحات چه د گتې اخیستونکی د قصور څخه نه وي پيدا شوي د مالک په ذمې دی او گټه اخیستونکی د هغې گټې په ورکولو چه ددې مصرف څخه حاصل شوي مکلف دي. که ذکر شوی مصرفونه گټې اخیستونکی کړي وي، نو کولی شي چه د گټې اخیستلو د مودې په آخر کښې د مالک څخه د هغې غوښتنه وکړي.

ماده ۲۳۰۹:

د کوم شي څخه چه گټه اخیستل کيږي، نو که گټه اخیستونکی د هغې په ساتنه کښې تېري او قصور ونه کي او هلاک شي، ضامن نه گڼل کيږي.

ماده ۲۳۱۰:

که گټه اخیستل ديوي معلومي مودې پوري مقيدوي او گټه اخیستونکي ددې مودې د تېرېدو وروسته عین د ځان سره وساتي او مالک ته يې بيرته ورنه کي او هلاک شي، نو گټه اخیستونکی د هغې د قیمت په ورکولو مکلف دی که څه هم عین يې د ذکر شوي مودې د تېرېدو وروسته نه وي استعمال کړی او مالک يې هم غوښتنه نه وي کړی.

۲۳۱۱ ماده:

گټه اخیستونکی مکلف دی چه د هغه عین په ساتنه کښې توجه وکي چه ورڅخه گټه اخلي.

ماده ۲۳۱۱:

نفع گیرنده مکلف است در حفاظت عینیکه از آن نفع میگیرد، توجه نماید.

۲۳۱۲ ماده:

که شی هلاک شي یا داسې لویو اصلاحاتو ته محتاج شي چه جوړول يي په مالک لارم وي یا دداسې اجرااتو کولو ته لزوم پیدا شي چه عین ته دغیر منتظره خطرونو څخه نجات ورکي، نو په دې صورت کښې گټه اخیستونکی مکلف دی چه مالک ته سمدستي خبر ورکي. همدارنگه مکلف دی چه که بل څوک په ذکر شوي عین باندې دکوم حق دعوي وکي، مالک ته خبرتیا ورکي.

ماده ۲۳۱۲:

هرگاه شی از بین برود یا به اصلاحات بزرگی محتاج گردد که اقدام به آن در وجایب مالک شمرده شود یا اتخاذ تدابیری لازم افتد که عین را از وقوع خطر غیر منتظره نجات دهد، در این صورت نفع گیرنده مکلف است به مالک فوراً اطلاع دهد، همچنان مکلف است در صورت ادعای غیر مبنی بر حق بالای عین مذکور، مالک را مطلع گرداند.

۲۳۱۳ ماده:

که گټه اخیستونکی منقول مال په عاریت و اخلي او د هغې څخه گټه اخیستل بې د هغې د استهلاک څخه ممکنه نه وي، نو کولی شي چه هغه استهلاک کي، په دې صورت کښې گټه اخیستونکی مکلف دی چه د گټې اخیستلو څخه وروسته مالک ته د هغې مثل یا قیمت ورکي. همدارنگه که ذکر شوي مال د گټې اخیستلو تر مخه هلاک شي نو عاریت اخیستونکي د ضمان په ورکولو مکلف دی، که څه هم

ماده ۲۳۱۳:

نفع گیرنده میتواند مال منقولي را که عاریت گرفته است، از بین ببرد، در حالیکه انتفاع از آن بدون از بین بردن آن ممکن نباشد، درین صورت نفع گیرنده بعد از نفع گرفتن برد مثل یا قیمت آن بمالک مکلف میشود، همچنان در صورتیکه مال مذکور قبل از نفع گرفتن از بین برود، نفع گیرنده بپرداخت ضمان مکلف میشود. گر چه از بین رفتن

در اثر قصور وی صورت نگرفته
باشد.

د هغې هلاک د هغه د تېرې په اثر نه
وي.

مبحث دوم - انتهای حق انتفاع

دوه یم مبحث - گټې اخیستلو د حق پای

ماده ۲۳۱۴:

۲۳۱۴ ماده:

حق انتفاع به انقضای مدت
معینه انتفاع و بوفات نفع
گیرنده و یا به از بین رفتن
عینیکه از آن نفع گرفسته
میشود، خاتمه می یابد.

د گټې اخیستلو حق د گټې اخیستلو د
ټاکلې مودې په تېرېدو، د نفعې
اخیستونکي په مړینه یا د هغه عین په
هلاکېدو چه ورڅخه گټه اخیستل
کیري، پای ته رسیږي.

ماده ۲۳۱۵:

۲۳۱۵ ماده:

هرگاه مدت معینه انتفاع سپری
گردد یا نفع گیرنده در اثنای
مدت مذکور وفات نماید و زمین
بزرعی مشغول باشد که هنوز پخته
نشده باشد، زراعت تا وقت
پخته شدن زرع و درو آن در
مقابل اجرت مثل به نفع
گیرنده یا ورثه او گذاشته
میشود.

که د گټې اخیستلو ټاکلې موده تیره
شي او یا دا چه گټه اخیستونکی د
گټې اخیستلو په مودې کښې مړ شي
او ځمکه کښې داسې کرهڼه وي چه لا
پخیدو ته نه وي رسیدلی، نو زراعت
دې د هغې د پخېدو او لو کولو تر وخته
پورې د مثلي اجورې په بدل کښې گټې
اخیستونکي ته یا د هغه وارثانو ته
پربنودل کیري.

ماده ۲۳۱۶:

۲۳۱۶ ماده:

حق انتفاع بگذشت مدت پانزده سال
در حال عدم استعمال حق، منتهی
میشود.

که د نفعې اخیستلو حق پوره پنځلس
کاله استعمال نه شو، نو حق پای ته
رسیږي.

دوه یم قسمت
داوسیدلو او استعمال حق

قسمت دوم
حق استعمال و سکونت

۲۳۱۷ ماده:

د گټې اخیستلو حق کله د استعمال او کله داوسیدلو پورې منحصر وي او کله دواړو ته شامل وي.

ماده ۲۳۱۷:

حق انتفاع گاهی منحصر به استعمال یا سکونت و گاهی هر دو میباشد.

۲۳۱۸ ماده:

د استعمال یا داوسیدلو د حق ساحه د حق د خاوند او هغه فامیل غړو د احتیاج په اندازې مقیده گڼل کیږي بې له دې چه هغه حکمونه اخلال کي چه د حق انشاء شوی سند یې تایید کوي.

ماده ۲۳۱۸:

ساحه حق استعمال یا سکونت باندازه احتیاج صاحب حق و اعضای فامیل او مقید شناخته میشود، با آنهم آنچه را سند انشاء حق احتوا نماید، رعایت میشود.

۲۳۱۹ ماده:

(۱) که خوک د وصیت د عقد په اساس دیوه کور داوسیدلو د حق مستحق شي که د کور رقبه د وصیت کوونکي د درېمي حصې مال خخه زیاته نه وي نوکه وصیت مطلق وو وصیت کړه شوي کولی شي چه د خپل ژوند تر پایه پوري دخپل فامیل سره په هغې کښې و اوسېږي، او که موده ټاکل شوي وه نو د ذکر شوي مودې د تېرېدو پوري په هغې کښې حق نقلیږي، او که د کور رقبه د وصیت کوونکي د درېمي حصې مال خخه زیاته وي، وصیت کړه

ماده ۲۳۱۹:

(۱) کسی که حق سکونت منزلی را باساس عقد وصیت کسب نماید، اگر رقبه منزل از ثلث مال وصیت کننده متجاوز نباشد، شخص مذکور میتواند در صورت اطلاق وصیت در طول حیات خویش با فامیل خود در آن سکونت اختیار نماید و در صورت تعیین مدت الی زمان انقضای مدت مذکور در آن سکونت کرده میتواند و بعد از آن حق سکونت به ورثه وصیت کننده انتقال می یابد و اگر رقبه منزل از ثلث مال وصیت کننده متجاوز

باشد، شخصيکه به او وصيت شده، ميتواند در مقدار يکيه از حدود ثلث تجاوز نکند، سکونت نمايد و از ساحه خارج از حدود ثلث ورثه استفاده بعمل مي آرد، مگر اينکه ورثه وصيت را در تمام منزل اجازه دهد.

(۲) در حالت مندرج فقره فوق، ورثه وصيت کننده نمي توانند آن قسمت منزل را که در دست دارند، بفروشند مگر تقسيم استفاده آنرا حسب زمان، بصورت نوبت کرده ميتواند.

ماده ۲۳۲۰:

هر گاه منزليکه براي حق سکونت تشييت شده باشد به اعمار ضرورت داشته باشد، تعمير آن به عهده کسي ميباشد که حق سکونت را در آن حايذ است، تا از مال خود، به آن مبادرت نمايد. و آنچه را که از مال خود بناء نمايد، ملکيت او و ورثه او شناخته ميشود. و اگر صاحب حق از اعمار آن امتناع ورزد شخص ذيعلاقه، ميتواند از محکمه الزام او را به تعمير مطالبه و يا اجازه محکمه را در خصوص اجاره منزل مذکور

شوي کولي شي په هغې حدودو کښې چه د درېمي حصې څخه زياته نه وي و اوسيرې، او د درېمي حصې څخه په زياتي اندازې ساحه کښې وارثان و اوسيرې. مگر دا چه وارثان وصيت کړه شوي ته په ټول کور کښې د اوسيدلو اجازه ورکي.

(۲) ددې مادې د پورتنې فقرې په درج شوي حالت کښې وصيت کوونکي وارثان نه شي کولي د کور هغه برخه چه د هغوی په لاس کې ده خرڅه کي خو کولي شي چه د مودې په حساب د هغې څخه گټه اخیستل په نوبت سره وويشي.

ماده ۲۳۲۰:

په کوم کور چه داوسيدلو حق ثابت شوی وي، او جوړولو ته ضرورت ولري، نو جوړول يې د هغه چا په غاړه دي چه په هغې کښې اوسيرې او دا مصرف به هم د هغه د مال څخه وي، او کوم شی چه يې پخپل مال آباد کړی د هغه او دهغه د وارثانو حق گڼل کيږي، که د حق خاوند د هغې د جوړولو څخه ځان وژغوره، نو علاقه لرونکي کولي شي چه د محکمې څخه وغواړي چه هغه په جوړولو مکلف کي او يا دا چه د محکمې څخه اجازه

بغير حاصل نمايد. تا از پول اجاره آن باعمار مذکور پرداخته و بعد از انتهای مدت اجاره آنرا بصاحب حق سکونت رد نمايد.

ماده ۲۳۲۱:

تنازل از حق استعمال يا حق سکونت برای غير جواز ندارد، مگر به اساس شرط صريح يا دليل قوی.

ماده ۲۳۲۲:

احکام مربوط بحق انتفاع تا وقتی که مغاير احکام مندرج این قسمت و منافی طبيعت این دو حق نباشد، در مورد حق استعمال و حق سکونت نیز تطبيق ميشود.

قسمت سوم
حق حکر

ماده ۲۳۲۳:

حق حکر، عبارت از حق عینی است که منظور از آن ابقای زمین برای بنا غرس يا یکی ازین دو در مقابل اجرت معین می باشد.

ماده ۲۳۲۴:

مدت حکر، از پنجاه سال تجاوز

واخلي چه کور بل چاته په اجارې ورکي او د هغې د اجارې څخه هغه جوړکي او د اجارې د مودې په پای کښې کور، داوسیدلو د حق خاوند ته تسليم کي.

ماده ۲۳۲۱:

د استعمال يا د اوسیدلو د حق څخه بل چاته تېرېدل جواز نه لري، مگر ديو صريح شرط يا قوي دليل په اساس.

ماده ۲۳۲۲:

د گټې اخیستلو پورې خاص مربوط حکمونه ترڅو چه د دې قسمت د درج شوو حکمونو او استعمال او اوسیدلو د حق د طبيعت منافي نه وي هم د تطبيق منافي نه وي هم د تطبيق وړ دی.

درېیم قسمت
د حکر حق

ماده ۲۳۲۳:

د حکر حق د داسې عیني حق څخه عبارت دي چه د هغې څخه مقصد د یوې ټاکلې اجورې په بدل کښې ځمکه د غرس او بنا دپاره يا د دې دواړو څخه دیوه دپاره پاتې کېدل وي.

ماده ۲۳۲۴:

د حکر موده د پنځو سوکلونو څخه نه

نیمکنند در حالیکه مدت حکر بیشتر از پنجاه سال تعیین و یا اصلاً تعیین نگردیده باشد، برای مدت پنجاه سال اعتبار داده میشود.

ماده ۲۳۲۵:

عقد حکر جواز ندارد، مگر به اساس ضرورت یا مصلحت و اجازه محکمه ولایتیکه تمام زمین یا قسمت اعظم آن از لحاظ قیمت در حوزه آن محکمه قرار داشته باشد عقد بحضور رئیس محکمه یا عضویکه از طرف رئیس محکمه تعیین میشود، تحریر میگردد. وثیقه بعداً طبق احکام قانون ترتیب میگردد.

ماده ۲۳۲۶:

صاحب حق حکر، می تواند در زمین تحت حکر خود تصرفات مبنی بر انتقال ملکیت یا انتفاع را بعمل آورد، در تمام این حالات زمین یا بنا اشجار و سایر اموال غیر قابل انتقال بعد از انتهای مدت حق حکر، به مالک اصلی یا ورثه وی با رعایت ماده (۲۳۲۴) این قانون اعاده میشود.

شی زیاتبدلی. که د حکر موده د پنخوسو کلونو خخه زیاته تاکل شوي وي او یا دا چه بیخي نه وي تاکل شوي، د پنخوسو کلونو دپاره اعتبار لري.

ماده ۲۳۲۵:

د حکر عقد جواز نه لري مگر دیو ضرورت او بنیگنی په اساس او یا د ولایت د هغې محکمې په اجازې چه د قیمت له لحاظه ټوله یا زیاته برخه ځمکه د هغې په حوزې کښې واقع وي. د حکر عقد د محکمې د رئیس په حضور کښې یا د هغه غړي په حضور کښې چه د محکمې د رییس له خوا تاکل کیږي، لیکل کیږي او ترهغې وروسته وثیقه د قانون د حکمونو سره سم ترتیبیږي.

ماده ۲۳۲۶:

د حکر د حق خاوند کولی شي چه د خپل حکر لاندې ځمکې کښې د ملکیت د نقلولو یا گټې اخیستلو تصرفونه وکي. په دي ټولو حالونو کښې ځمکه د بناء، ونو او نورو ټولو نامنقولو مالونو سره د حکر د حق د مودې په پای کښې د دي قانون د (۲۳۲۴) مادې د حکم په مراعات کولو سره، اصلي مالک یا هغه وارثانو ته بیرته ورکول کیږي.

ماده ۲۳۲۷:

د حكر د حق خاوند كولى شي چه په حيازت او غرس كښې يواځې يا د حكر د حق سره يو ځاى تصرف وكړي.

ماده ۲۳۲۷:

صاحب حق حكر، ميتواند در حيازت و غرس به تنهائى يا با حق حكر يکجا تصرف نمايد.

ماده ۲۳۲۸:

د حكر د حق خاوند مكلف دى چه موافقه شوي اجوره په موافقه شوو ميعادونو كښې مالک ته ورکړي.

ماده ۲۳۲۸:

صاحب حق حكر، مكلف است اجرت معينه را در مواعيديكه به آن موافقه صورت گرفته، بمالک بپردازد.

ماده ۲۳۲۹:

د حكر عقد د مثلي اجورې څخه په كمې اجورې جواز نه لري، د اجورې زياتوالى يا كموالى هغه وخت صورت مومي چه په مثلي اجورې كښې د زياتوالى يا كموالى له حيشه د پنځمې حصى څخه زيات تغيير راشي او داخرنې سنجش نېتې څخه پنځه كاله تېر شوى وي.

ماده ۲۳۲۹:

عقد حكر، بمقدار كمتر از اجرت مثل جواز ندارد، تزئيد يا تنقيص اجرت زمانى صورت گرفته ميتواند كه در اجرت مثل متجاوز از خمس از حيشت زيادت يا نقصان تغيير وارد شده و از تاريخ آخري سنجش پنج سال، سپرى شده باشد.

ماده ۲۳۳۰:

د سنجش په وخت كښې چه زياتوالى يا كموالى اندازه كيږي د ځمكى د اجارې قيمت ته مراجعه كيږي او په هغې كښې د ځمكې موقعيت او د خلكو تمايل هغې ته مراعات كيږي. د هغې بنا، ونو يا هغه څه ته چه د حكر خاوند په كښې جوړ كړي يا هغه څه ته چه د حكر خاوند يي په ځمكه باندي

ماده ۲۳۳۰:

در سنجش زيادت يا نقصان بقيمت اجاره زمين در هنگام سنجش مراجعه ميشود و در آن موقعيت زمين و اندازه تمايل مردم به آن رعايت ميگردد. به موجوديت بنا، اشجار يا آنچه صاحب حق حكر در آن احداث نموده يا حقوق و اضرار صاحب حق حكر در زمين مذکور در

سنجش اجرت اعتبار داده
نمیشود.

ماده ۲۳۳۱:

سنجش جدید از تاریخ موافقه
طرفین یا از تاریخ اقامه دعوی مبنی
به مطالبه سنجش، اعتبار داده
میشود.

ماده ۲۳۳۲:

صاحب حق حکر، مکلف است به
اتخاذ وسایلی اقدام نماید که برای
حاصل دهی زمین لازم باشد و با آنهم
شروط موافقه شده، طبیعت
زمین، غرضیکه زمین برای آن آماده
شده و اقتضای عرف منطقه رعایت
میشود.

ماده ۲۳۳۳:

(۱) حق حکر به انتهای مدت معین،
منتهی میشود.

(۲) قبل از انتهای مدت، حق حکر
وقتی منتهی میگردد که صاحب حق
حکر بیش از احداث بناء یا غرس
اشجار در زمین مذکور وفات نماید.
مگر اینکه تمامی ورثه بقای حکر را
مطالبه نمایند.

ماده ۲۳۳۴:

هرگاه حکر در زمین موقوفه

دضرر رسولو حق لری، د اجورې په
سنجولو کښې اعتبار نه ورکول کېږي.

ماده ۲۳۳۱:

نوي سنجش د موافقې له وخته د
تطبيق وړ دی او که موافقه نه وه شوی
د هغې وخته اعتبار لري چه د سنجولو
د غوښتنې دعوی اقامه شوی وي.

ماده ۲۳۳۲:

د حکرد حق خاوند مکلف دی، هغې
وسیلو ته اقدام وکي چه د ځمکې
حاصل ورکولو د پاره ضروري وي،
سره ددې هم موافقه شوي شرطونه، د
ځمکې طبیعت، هغه غرض چه ځمکه
د هغې دپاره تیاره شوی او د منطقي
عرف مراعات کېږي.

ماده ۲۳۳۳:

(۱) د حکر حق د هغې د ټاکلې مودې
په سرته رسیدو سره پای ته رسیږي.

(۲) د مودې د سرته رسیدو تر مخه د
حکر حق هغه وخت پای ته رسیږي چه د
حکر د حق خاوند په ځمکې کښې د بنا
یا ونو ایښودلو تر مخه مړ شي مگر دا
چه ټول وارثان د حکر د پاتې کېدو
غوښتنه وکي.

ماده ۲۳۳۴:

که حکر په وقف کړه شوي ځمکې

صورت گرفته باشد و صفت وقف از زمين مذکور به اساس رجوع وقف کننده از وقف زایل شود، حکر منتهی می‌گردد و اگر مدت وقف از طرف وقف کننده تنقیص یابد، در صورتیکه مدت باقیمانده از مدت حکر کمتر باشد، حکر الی زمان انتهای وقف ادامه می‌یابد و در غیر آن الی نهایت مدت حکر طبق حکر دوام داده میشود.

ماده ۲۳۳۵:

هرگاه صاحب حق حکر حقوق اجاره زمين را در دو سال متوالی نپردازد، مالک زمين میتواند فسخ عقد را مطالبه کند.

ماده ۲۳۳۶:

مالک زمين هنگام فسخ عقد یا انتهای مدت حکر، بین ازاله بنا و اشجار غرس شده محتکر یا بقای آن در مقابل اقل قیمت مستحقه ازاله یا بقا، مخیر است. مگر اینکه موافقه طور دیگری صورت گرفته باشد.

ماده ۲۳۳۷:

هرگاه در ظرف مدت پانزده سال از

کبنی صورت موندلی وی او د خُمکې څخه د وقف کوونکی د رجوع په اساس د وقف صفت لیرې شي، نو حکر پای ته رسیږي، که د وقف کوونکی له خوا د وقف موده کمه شي، نوکه پاتې موده د حکر د مودې څخه کمه وي نو د حکر حکم د وقف د سرته رسیدو تر وخته دوام کوي او د هغې په غیر د حکر د حکم سره سم د حکر د مودې تر پایه پورې حکر ته دوام ورکول کیږي.

ماده ۲۳۳۵:

که د حکر د حق خاوند د خُمکې د اجارې حق دوه پرله پسې کلونه اداء نه کي نو د خُمکې خاوند کولي شي چه د عقد د فسخ کېدو غوښتنه وکي.

ماده ۲۳۳۶:

د خُمکې مالک د حکر د فسخ کېدو په وخت کبنی یا د حکر د مودې د پای ته رسیدو په وخت کبنی اختیار لري چه د حکر د حق د خاوند بنا او ونې لیرې کي او یا یې د لیرې کولو د کم قیمت په بدل کبنی پریږدي. مگر دا چه موافقه بل رنگه شوي وي.

ماده ۲۳۳۷:

که د پنځلسو کلونو په مودې کبنی د

حق حكر استفاده بعمل نيايد، حق حكر منتهی شناخته ميشود.

ماده ۲۳۳۸:

احكام عقد حكر مندرج اين قانون، به حكر زمينيكه هنگام نفاذ اين قانون ثابت باشد، نیز تطبیق ميشود.

ماده ۲۳۳۹:

(۱) از حق حكر مندرج اين قانون، اشخاص خارجي اعم از حقيقي و حكمی، استفاده کرده نمی توانند.

(۲) رویه دولت افغانستان در برابر نمایندگی های سیاسی دول متحابه و مؤسسات بين المللی مقیم افغانستان در مورد اموال عقاری اتخاذ میدارد، تابع احكام حق حكر نمی باشد.

قسمت چهارم
حقوق مجرد

مبحث اول - حق ارتفاق

ماده ۲۳۴۰:

ارتفاق، عبارت از حقی است بالای عقار جهت منفعت عقار شخصی

حكر د حق خخه گته وانه خيستله شي، نو د حكر حق پای ته رسپري.

ماده ۲۳۳۸:

په دې قانون کښې د حكر د عقد درج شوي حکمونه د حُكمی په هغې حكر باندي هم تطبیقپري چه ددې قانون د نافذیدو په وخت کښې ثابت وي.

ماده ۲۳۳۹:

(۱) ددې قانون ددرج شوي حكر د حق خخه د باندي اشخاص عام له دې چه حقيقي وي یا حكمی، گته نه شي اخیستلي.

(۲) کومه رویه چه د افغانستان دولت یې د دوستو هېوادونو دسیاسي نمایندگیو او په افغانستان کښې د اوسیدونکو بين المللی مؤسسوپه مقابل کښې د عقاري مالونو په باره کښې نیسي، د حكر د حق تابع نه ده.

خلورم قسمت
مجرد حقوق

لومړی مبحث - د ارتفاق حق

ماده ۲۳۴۰:

ارتفاق په عقار باندي د داسې حق خخه عبارت دی چه دبل شخص د

عقار د گتې دپاره وي.

ديگر.

ماده ۲۳۴۱:

د ارتفاق حق په عام مال واقع کېدای شي، خو په دې شرط چه د هغې استعمال سره چه ورته دا مال تخصیص شوی معارض واقع نه شي.

ماده ۲۳۴۱:

حق ارتفاق بالای مال عام مرتب شده میتواند، مشروط بر اینکه به استعمال مال مذکور که به آن تخصیص یافته منافات نداشته باشد.

ماده ۲۳۴۲:

د ارتفاق حق په قانوني عمل یا په میراث کسبیدلی شي، خو د زمانې په تېرېدو نه شي کسبیدلی، مگر ظاهري ارتفاقونه چه په هغې کېنې د تلو راتلو حق هم شامل دی.

ماده ۲۳۴۲:

حق ارتفاق به اساس تعهد قانونی یا ارث حاصل شده میتواند، مرور زمان باعث کسب حق ارتفاق نمی گردد. مگر در مورد ارتفاق از قبیل حق مرور.

ماده ۲۳۴۳:

ظاهري ارتفاقونه د اصلي مالک د تخصیص په اساس مرتبیدلی شي.

ماده ۲۳۴۳:

ارتفاق ظاهر به اساس تخصیص مالک اصلی نیز مرتب شده میتواند.

ماده ۲۳۴۴:

د اصلي مالک له خوا تخصیص هغه وخت موجود یري چه د اثبات د طریقو څخه په یوې طریقې ثابته شي چه د دوه منفصلو عقارونو مالک د هغوی ترمنځ یوه ظاهري علامه قائمه کړي چه د هغې په اساس د هغې دواړو عقارونو ترمنځ داسې تبعي علامه پیدا شي که ذکر شوي دواړه عقارونه د دوه نفرو ملکیت فرض شي، نو د ارتفاق د حق په وجود دلالت وکي، په دې حالت

ماده ۲۳۴۴:

تخصیص از جانب مالک اصلی وقتی موجود میشود که مالک دو عقار منفصل از هم در بین دو عقار مذکور علایم ظاهري احداث نماید که به اساس آن بین آن دو عقار چنین علامه تبعی ایجاد گردد که اگر دو عقار مذکور ملک دو نفر فرض شود، بوجود حق ارتفاق دلالت نماید، و این امر یکی از طرق اثبات

ثابت گردد. درين حال اگر ملکيت دو عقار مذکور بدون تغيير به همان حالت بدو نفر ديگر انتقال نمايد، حق ارتفاق بين دو عقار مذکور بنفع و ضرر مالکان جديده، ثابت شمرده ميشود. مگر اينکه شرط صريح مخالف آن باشد.

ماده ۲۳۴۵:

(۱) هرگاه قيودی وضع شود که حق مالک عقار را در بناء تعمير محدود سازد، از قبيل تحديد در ارتفاع منزل يا در ساحه عمارت، قيود مذکور بحيث حقوق ارتفاق بر عقار به منفعت عقارات ديگري که بمنظور بهبود آن وضع شده، شمرده ميشود. مگر اينکه موافقه طور ديگري صورت گرفته باشد.

(۲) اگر از قيود وضع شده تخلف بعمل آيد، اصلاح آن عيناً از محکمه مطالبه شده ميتواند و محکمه صلاحيت دارد در صورت دلايل موجه بتعويض، اکتفاء نمايد.

کبنې که د ذکر شوو دوه عقارونو ملکيت بې له کوم تغيير څخه د ارتفاق په همغه پخواني حالت ددوه مختلفو مالکينو لاس ته انتقال وکي، د دوه ذکر شوو عقارونو ترمنځ د ارتفاق حق دنوو مالکانو په گټه او ضرر ثابت شمارل کيږي، مگر دا چه صريح شرط د هغې مخالف وي.

ماده ۲۳۴۵:

(۱) که داسې ټاکلې قيود وضع شي چه د عقار د مالک حق ورسره تحديد شي لکه دکور په لوړ والي کي تحديد يا د عمارت په ساحې کبنې تحديد، نو ذکر شوي قيودونه په عقار باندي د ارتفاق د حقوقو په حيث د نورو عقارونو په گټه چه د هغې دنبه والي دپاره وضع شوی، گنېل کيږي، مگر دا چه موافقه بل رنگه شوي وي.

(۲) که د وضع شوو قيودونو څخه مخالفت وشي نو د هغې اصلاح کول په عين شکل سره د محکمې څخه غوښتل کېدای شي او محکمه واک لري چه د موجه دليلونو په صورت کبنې په تعويض اکتفاء وکي.

دوه یم مبحث - داوبو کولو حق

ماده ۲۳۴۶:

اوبه کول د ځمکې یا ونې یا کرهڼې د اوبه کولو دپاره په اوبو د گټې اخیستلو د نوبت څخه عبارت دي.

ماده ۲۳۴۷:

ددریابونو او د هغې د فرو عو اوبه د عامو خلکو ملکیت گڼل کیږي، هر څوک کولی شي چه ورڅخه خپلې ځمکې او به کي او یا ورڅخه ددې مقصد د پاره وپاله وباسي مگر دا چه دا کار د عمومي بنیگڼو یا خاصو قوانینو سره معارض واقع شي.

ماده ۲۳۴۸:

که څوک دخپل مال څخه د خپلو ځمکو داوبه کولو دپاره خاصه وپاله وباسي، د هغې څخه دهري نوعې گټې اخیستلو حق لري او بل څوک نه شي کولی چه بي دهغه د اجازې څخه ورڅخه گټه واخلي.

ماده ۲۳۴۹:

د عمومي وپالې څخه د اوبو د استعمال او توزیع حق، عمومي بنیگڼو ته د ضرر نه رسولو په مراعات کولو سره د هغې ځمکو په اندازې صورت مومي چه اوبه کول یې اقتضاء کوي.

مبحث دوم - حقابه

ماده ۲۳۴۶:

حقابه، عبارت از نوبت استفاده از آب است بمنظور آبیاری زراعت یا اشجار.

ماده ۲۳۴۷:

آب دریاها و فروع آن ملک عامه شمرده شده، هر کس حق دارد از آن اراضی خویش را آبیاری نموده یا از آن به این منظور جوی بکشد. مگر اینکه این امر با مصلحت عامه یا قوانین خاص معارض واقع شود.

ماده ۲۳۴۸:

کسیکه از مال خود جوی خاص به منظور آبیاری زمین خود احداث کند، از آن حق هر نوع استفاده را داشته و شخص دیگر از آن بدون اجازه احداث کننده، استفاده کرده نمی تواند.

ماده ۲۳۴۹:

حق استعمال آب از جوی عام و توزیع آن با رعایت عدم الحاق ضرر به مصالح عامه به اندازه اراضی صورت میگیرد، که آبیاری آن منظور نظر باشد.

ماده ۲۳۵۰:

د هغې ځمکې خاوند چه خپله ځمکه د آلو، وسیلو یا مستقیماً د ویالې څخه اوبه کوي، نه شي کولی چه داوبو لاندې ځمکو خاوندان د هغوی په ځمکو کښې د اوبو په جریان مجبوره کي، مگر دا چه په هغې کښې د اوبو د جریان حق ولري.

ماده ۲۳۵۰:

صاحب زمینی که توسط آلات و وسایل یا مستقیماً از جوی آبیاری میکند نمی تواند صاحبان اراضی تحت آب را به مسیر آب در اراضی آنها مجبور سازد. مگر اینکه حق جریان آب را در آن داشته باشد.

درپیم مبحث - د تلو راتلو، داوبو د جریان اوسیل حق

مبحث سوم - حق مرور مجرا و مسیل

ماده ۲۳۵۱:

(۱) که د تلو راتلو د اوبو د جریان او سیل حق پخوانې وي، پخپل حال پرېنودل کیږي مگر داچه د اصل څخه نامشروع وي، که د اصل څخه نامشروع وي هېڅ اعتبار نه لري نوکه په کښې ښکاره ضرر وو د مینځه وړل کیږي.

ماده ۲۳۵۱:

(۱) حق مرور، مجرا و مسیل اگر قدیمی باشد، بحال خود گذاشته میشود، مگر اینکه اصلاً نامشروع باشد. در این صورت به قدامت اعتبار داده نمیشود و در صورت موجودیت ضرر واضح از بین برده میشود.

ماده ۲۳۵۲:

(۲) که دیوه کور سیل عامې یا خاصې لارې ته ویستل شوی وي او د هغې څخه خلکو ته ضرر عاید وي، نو ذکر شوي ضرر که څه هم قدیمې وي لیرې کول کیږي.

ماده ۲۳۵۲:

(۲) اگر مسیل منزلی در راه عام یا خاص کشیده شده باشد که از آن ضرری به مردم عاید باشد، ضرر مذکور رفع ساخته میشود گرچه قدیمی باشد.

ماده ۲۳۵۲:

که دیوه شخص د تلو راتلو، د اوبو د جریان یا مسیل حق د بل چا پر ځمکه

ماده ۲۳۵۲:

هرگاه حق مرور، مجرا یا مسیل شخصی بالای زمین شخص

ديگري باشد، صاحب زمين نمي تواند او را از اين حقوق محروم نمايد.

ماده ۲۳۵۳:

هيچ کس نمي تواند بدون حق مسيل محلي را که جديداً احداث نموده بمنزل شخص ديگري بکشد، مگر اينکه اجازه او را حاصل کرده باشد.

ماده ۲۳۵۴:

احداث ناوه دان يا حفر بدر فت فاضله آب باران و غيره، در راه عام در حالیکه از آن ضرري به عام توليد شود، جواز ندارد و همچنان احداث امور فوق در راه خاص که غير نافذ باشد. بدون اجازه شاروالي يا اهل کوچه، مجاز نميباشد.

مبحث چهارم - احکام ارتفاق

ماده ۲۳۵۵:

صاحب حق ارتفاق، مي تواند بچنان اعمالی مبادرت ورزد که براي استعمال حق او در ارتفاق ضروري باشد، يا براي محافظت حق مذکور لازمی شناخته شود و بايد حق مذکور را طوري استعمال نمايد، که از آن ضرري عايد نشود.

وي د ځمکي خاوند نه شي کولی چه هغه د دې حقوقو څخه محروم کي.

ماده ۲۳۵۳:

هېڅوک نه شي کولی چه د خپل نوي کور مسيل ته د بل چاکورته بې د هغه د اجازې جريان ورکي، خو په دې شرط چه په هغې کښې حق ونه لري.

ماده ۲۳۵۴:

هېڅوک نه شي کولی چه عمومي لارې ته داسې ناوه يا بدرفت و باسي چه د هغې څخه خلکو ته ضرر متوجه وي. همدارنگه نه شي کولی چه بي د بناوالي يا دکوڅې د خلکو د اجازې څخه ذکر شوي شيان په خاصي لارې کښې چه مجازه نه وي، جوړ کي.

څلورم مبحث - د ارتفاق حکمونه

ماده ۲۳۵۵:

د ارتفاق د حق خاوند کولی شي د اسې کارونو ته اقدام وکي چه په ارتفاق کښې د هغه د حق د استعمالولو دپاره ضروري وي يا داچه د ذکر شوي حق د ساتنې دپاره لازمي و گڼل شي او بايد چه ذکر شوي حق داسې استعمال کي چه د هغې څخه ضرر پيدا نه شي.

ماده ۲۳۵۶:

د عقار مالک چه د ارتفاع د حق خاوند وي په هېڅ نوع کار نه مکلف کېږي مگر دا چه د ارتفاع استعمال يې په عادي توگه اقتضاء وکي.

ماده ۲۳۵۶:

مالک عقار مرتفق به اجراء هېچ نوع عملی مکلف نمی گردد، مگر اینکه استعمال معتاد حق ارتفاع آنرا اقتضاء نماید.

ماده ۲۳۵۷:

کوم کارونه چه د ارتفاع د حق د استعمال او ساتنې دپاره لازم گنل کېږي، د هغې مصرفونه د ارتفاع د حق د خاوند د عقار په مالک باندې دي، مگر دا چه د هغې په خلاف شرط ايښودل شوی وي. که چېرته ذکر شوي کارونه د ارتفاع کره شوي عقار د مالک د پاره هم گټور وي، نو د صيانت مصرفونه په دواړه خواوو دي او دا مصرفونه د هغې گټې په تناسب دي چه دواړو خواوو ته رسيږي.

ماده ۲۳۵۷:

مصارف اعمالی که بمنظور استعمال حق ارتفاع لازم شمرده شود یا تکالیف حفاظت آن به ذمه ای مرتفق می باشد، مگر اینکه بخلاف آن شرط گذاشته شده باشد و اگر اعمال مذکور برای مالک عقار مرتفق نیز نافع باشد تکالیف صيانت آن متناسب مفادی که به هر یک عاید میگردد، می باشد.

ماده ۲۳۵۸:

که چېرته د دې قانون د (۲۳۵۷) مادې ددرج شوو کارونو په اجراء کولو د ارتفاع کره شوي عقار مالک مکلف وي، هر وخت چه وغواړي کولی شي د خپل ټول يا ځينې ارتفاع کره شوي عقار د ملکیت په نقلیدو د ارتفاع د حق خاوند ته خپل ځان د دې تکلیف څخه خلاص کي.

ماده ۲۳۵۸:

هرگاه مالک عقار مرتفق به اجرای اعمال مندرج ماده (۲۳۵۷) این قانون بمصارف خود مکلف باشد، هر وقت که خواسته باشد، می تواند به انتقال ملکیت تمام یا قسمتی از عقار مرتفق به، برای صاحب حق ارتفاع، خود را از این تکلیف سبک دوش سازد.

ماده ۲۳۵۹:

د ارتفاق كړه شوي عقار مالک نه شي كولى چه داسې كارونو ته اقدام وكړي چه د هغې په اثر د ارتفاق د حق استعمال كم شي، همدارنگه نه شي كولى چه د هغې ځاى ته تغيير وركړي، مگر دا چه ټاكل شوى ځاى په داسې حالت كښې واقع شي چه د هغې په اثر د ارتفاق مصرفونه زيات شي يا دا چه د ارتفاق كړه شوي عقار د تحسیناتو د پيدا كېدو مانع وگرځي. په دې صورت كښې د عقار مالک كولى شي چه بل ځاى ته د ارتفاق د نقلیدو غوښتنه وكړي.

ماده ۲۳۵۹:

مالک عقار مرتفق به، نمى تواند به اجرای اعمالی پیردازد که منجر به نقصان استعمال حق ارتفاق شود، همچنان نمى تواند موضع حق مذکور را تغییر دهد. مگر اینکه موقع مذکور به اثر حوادث طوری گردد که تکلیف ارتفاق را ترئید بخشد یا استعمال حق از موضع مذکور مانع آوردن تحسینات در عقار مرتفق به شود، در این صورت مالک عقار، می تواند انتقال ارتفاق را به موضع دیگر مطالبه نماید.

ماده ۲۳۶۰:

(۱) که د ارتفاق د حق لرونکی عقار تجزیه شي، ارتفاق د هغې په هر جزء كښې استحقاق پیدا كوي، خوپه دې شرط چه دا كار په ارتفاق كړه شوي عقار، واقع شوي تكلیفونه زيات نه كړي.

ماده ۲۳۶۰:

(۱) هرگاه عقار دارای حق ارتفاق تجزیه شود، هر یک از اجزاء مستحق ارتفاق شناخته می شود. مشروط بر اینکه این امر تکلیف اضافی را بر عقار مرتفق به، عاید نسازد.

(۲) که د ارتفاق حق یواځې په یوه جزء

كښې مفید وي او ټولو اجزاوو ته مفید نه وي، نو د ارتفاق كړه شوي عقار مالک كولى شي چه د ذكر شوي حق لیرې كېدل د نورو اجزاوو څخه وغواړي.

(۲) اگر حق ارتفاق در واقع تنها برای یک جزء مفید بوده و برای تمام اجزاء مفید نباشد، مالک عقار می تواند زوال حق مذکور را از سایر اجزاء، مطالبه نماید.

ماده ۲۳۶۱:

(۱) که ارتفاع کره شوي عقار تجزیه شي، د هغې په ټولو اجزاوو کښې د ارتفاع حق پاتې کيږي.

(۲) که د ارتفاع حق په واقع کښې د عقار په ځېنو اجزاوو نه استعمالیدلو او د استعمال امکان يې کم نه وو، نو د ذکر شوو اجزاوو مالک کولی شي د خپل ملکیت د جزء څخه د ذکر شوي حق د ليري کېدلو غوښتنه وکي.

پنځم مبحث - د ارتفاع پای

ماده ۲۳۶۲:

(۱) د ارتفاع حقوق د ټاکلي مودې په تېرېدو او د ارتفاع کره شوي عقار په هلاکېدو يا د ارتفاع د حق د ټول عقار په هلاکېدو يا د يوه شخص په ملکیت کښې د دواړو عقارونو په يو ځای کېدو پای ته رسيږي.

(۲) که د ملکیت د يوځای کېدو حالت په داسې تاثیر زوال پيدا کي چه تېري زماني ته راجع وي، نو د ارتفاع حق عودت کوي.

ماده ۲۳۶۳:

که د ارتفاع حق د پنځلس کلونو په

ماده ۲۳۶۱:

(۱) هرگاه عقار مرتفق به، تجزیه شود حق ارتفاع در تمام اجزاء آن باقی می ماند.

(۲) اگر حق ارتفاع در واقع بالای بعضی اجزاء عقار استعمال نمی گردد و امکان استعمال آن هم نباشد، مالک اجزای مذکور می تواند زوال حق مذکور را از جزء ملکیت خود مطالبه نمایند.

مبحث پنجم - انتهای ارتفاع

ماده ۲۳۶۲:-

(۱) حق ارتفاع به انقضای مدت معیننه یا از بین رفتن کامل عقار مرتفق به یا عقار مرتفق، و به اجتماع هر دو عقار دو ملکیت یک شخص منتهی می شود.

(۲) اگر حالت اجتماع ملکیت بنابر تاثیر زایل گردد که به زمان گذشته راجع می گردد، حق ارتفاع عودت می نماید.

ماده ۲۳۶۳:

اگر حق ارتفاع در خلال مدت پانزده

سال استعمال نشود، منقضى مى گردد.

ماده ۲۳۶۴:

هرگاه عقار داراي حق ارتفاق در ملکيت یک عده شرکاء بصورت مشترک داخل شود، استفاده يکي از شرکاء از حق ارتفاق مرور زمان را در مورد ساير شرکاء قطع مى نمايد. همچنان توقف مرور زمان به منفعت يکي از شرکاء به منفعت شرکاي باقيمانده، موف مى شود.

ماده ۲۳۶۵:

هرگاه وضع اشياء طوري تغيير نمايد که استفاده از حق ارتفاق غير ممکن گردد، حق ارتفاق منقضى شناخته مى شود. در صورتي که اشياء به حالي بر گردد که استفاده از حق مذکور ممکن شود، حق ارتفاق نیز اعاده مى گردد. مگر اينکه به اساس عدم استعمال تحت مرور زمان آماده باشد.

ماده ۲۳۶۶:

مالک عقار مرتفق به، وقتي مى تواند که خود را از تمام يا

اوپردو کنبی استعمال نه شي، پای ته رسيږي.

ماده ۲۳۶۴:

که د ارتفاق د حق عقار خو نږه شريکان په شريکه مالکان شي نو که يوه شريک د ارتفاق د حق څخه گټه واخيستله، د نورو په گټه د زماني تېرېدل قطع کيږي. همدارنگه که د ذکرشو شريکانو څخه د يوه په گټه د زماني تېرېدل متوقف شي، نو دا متوقف کېدل د نورو شريکانو په گټه هم موقوفېږي.

ماده ۲۳۶۵:

که د شيانو وضع په داسې توگه تغيير وکي چه په هغې کنبې د ارتفاق د حق استعمال ناممکن وي، نو د ارتفاق حق پاي ته رسيږي. که شيانو داسې وضعي ته عودت وکړه چه ورسره د ارتفاق د حق استعمال ممکن وو، نو د ارتفاق حق هم ورسره عودت کوي، مگر دا چه د نه استعمال له امله د زماني د تېرېدو لاندې راغلی وي.

ماده ۲۳۶۶:

د ارتفاق کړه شوي عقار مالک هغه وخت کولی شي چه خپل ځان د ټول

بعضی ارتفاع خلاص کند که منفعت عقار مرتفق کاملاً از بین رفته یا منفعت محدودی از آن باقی مانده باشد، که باتکالیف واقع بر عقار مرتفق به، تناسب نداشته باشد.

باب دوم
حقوق عینی تبعی

فصل اول
حق حبس مال

ماده ۲۳۶۷:

به استثنای احوالی که در این قانون در مبحث رهن حیازی و رسمی تصریح شده، مانند عقدی که باعث ایجاد حقوق عینی تبعی میشود، و به استثنای احکامی که در خصوص حق حبس مال بحیث وسیله از وسایل ضمان تنفیذ توضیح گردیده، در مورد حقوق حبس اختصاص و تقدم احکام آتی رعایت میشود:

ماده ۲۳۶۸:

حق حبس مال، حق تبعی ای است که بمنظور تضمین دین بر مال مرتب

یا عینی ارتفاع خُخه خلاص کی چه ارتفاع د حق د عقار توله گته د مینخه تللی وی یا دا چه د هغی خُخه محدوده گته پاتی وی چه په ارتفاع کره شوی عقار واقع شوو تکلیفونو سره متناسب نه وی.

دوه یم باب
تبعی عینی حقوق

لومری فصل
د مال د حبس حق

ماده ۲۳۶۷:

د هغی حالونو په استثنی چه په دې قانون کنبی د حیازی او رسمی گروي په مبحث کنبی تصریح شوی لکه هغه عقد چه د تبعی عینی حقوقو د پیدا کیدو باعث کیږی. او د هغی حکمونو په استثنی چه د مال د حبس په خصوص کنبی چه د ضمان د تنفیذ د وسیلو خُخه دیوې وسیلې په حیث توضیح شوی، نو د مال د حبس د حق، د اختصاص د حق او د وړاندې والی د حقوقو په باره کنبی راتلونکی حکمونه مراعات کیږی.

ماده ۲۳۶۸:

د مال د حبس حق داسې تبعی حق دی چه د پور د تضمین دپاره پر مال مرتب

کیري.

میگردد.

ماده ۲۳۶۹:

ماده ۲۳۶۹:

خرشوونکی کولی شي چه د اخیستونکی په مقابل کښې د حبس په حق احتجاج و کي، همدارنگه کولی شي چه د ټولو پور ورکوونکو په مقابل کښې په دې حق استناد وکي.

بايع، ميتواند بحق حبس مبيعه در مراجعه به مشتري و در برابر تمام دائنين به اين حق استناد نمايد.

ماده ۲۳۷۰:

ماده ۲۳۷۰:

اجاره اخیستونکی د اجارې د فسخ کېدو په صورت کښې کولی شي چه اجاره کره شوي مال تر هغې پورې حبس کي ترڅو چه معجله اجوره بیرته واخلي.

اجاره گیرنده، ميتواند در صورت فسخ اجاره و پر داخت اجرت و پیشکی مال اجاره شده را تا وقت رد اجرت، حبس نماید.

ماده ۲۳۷۱:

ماده ۲۳۷۱:

گرو اخیستونکی حق لري چه گرو کره شوی مال د خپل هغه پور دپوره اخیستلو د پاره حبس کي چه د هغې دپاره گرو کره شوی دي، که څه هم عقد فاسد وي. خو گرو اخیستونکی نه شي کولی چه گرو کره شوي مال د بل پور په مقابل کښې چه په گروي ور کوونکي يې تر گروي د مخه لرلو او يايې د هغې څخه وروسته ورکړی وي، حبس کي.

رهن گیرنده، ميتواند رهن را تا وقت استيفای دينيکه در برابر آن رهن اخذ نموده است، نزد خود نگهدارد، گرچه عقد رهن فاسد باشد. او نميتواند مال مرهونه را در مقابل دين ديگری که سابق از عقد رهن بالاي مال مرهونه گیرنده داشت، حبس نماید.

۲۳۷۲ مادہ:

که دچاسره مال په امانت اينبودل شوی وي، کولی شي چه په امانت اينبودل شوي مال ترهغې پورې حبس کي ترخو چه هغه مصرف پوره واخلي چه د هغې په ساتنه ئې مصرف کړي.

۲۳۷۲ مادہ:

شخصيکه نزد او مال به امانت گذاشته شده است، ميتواند مال را تا زمان حصول مصارفيکه در راه حفاظت آن بخرج رسانيده، حبس نمايد.

۲۳۷۳ مادہ:

هغه شريک اجير چه دکار اثريې په عين کنبې موجود وي، کولی شي چه هغه د کار د خاوند څخه ترهغې حبس کي ترخو چه يې اجوره ورکي.

۲۳۷۳ مادہ:

اجير مشترکی که اثر عمل او در عين موجود باشد، ميتواند عين مذکور را تا وقت حصول اجرت از صاحب عمل حبس نمايد.

۲۳۷۴ مادہ:

که څوک دچاله خوا ديو شي په اخیستلو وکیل وي، نو کولی شي چه اخیستل شوی مال ترهغې پورې حبس کي ترخو چه ورته وکیل نیونکی د هغې ثمن ورکي.

۲۳۷۴ مادہ:

شخصيکه وکیل به خرید باشد ميتواند مال خریده شد را تا وقت پرداخت سند آن از طرف مؤکل حبس نمايد.

۲۳۷۵ مادہ:

د مال د حبس حق د قانون د حکمونو سره سم د حبس د موضوع يا د هغې د قيمت په اداء کولو پای ته رسيږي.

۲۳۷۵ مادہ:

حق حبس با پرداخت مورد حبس يا قيمت آن، مطابق احکام قانون منتهی می شود.

دوه یم فصل
د اختصاص حق

فصل دوم
حق اختصاصی

لومړی قسمت
د اختصاص د حق پیدایښت

قسمت اول
انشاء حق اختصاصی

ماده ۲۳۷۶:

(۱) هر پور ورکوونکی چه په لاس کښي داسې واجب النفاذ حکم ولري چه دهغې په موجب پوروړې په ټاکلي شي مکلف شي، نوکولی شي چه د خپل پوروړي په عقارونو د اختصاص حق د اصلي پور او مصرفونو د تضمین د پاره حاصل کي.

ماده ۲۳۷۶:

(۱) هر دایني که حکم واجب التنفیذ را مبنی بر الزام مدیون به شی معین بدست داشته باشد، می تواند حق اختصاصی را بر عقارات مدیون خود بمنظور تضمین اصل دین و مصارف حاصل نماید.

ماده ۲۳۷۷:

(۲) پور ورکوونکی نه شي کولی د پوروړي د مړینې وروسته د متروکي په عقار د اختصاص په حق استناد وکي.

ماده ۲۳۷۷:

(۲) دایین نمیتواند بعد از وفات مدیون بر عقار متروکه، بحق اختصاصی استناد نماید.

ماده ۲۳۷۸:

د اختصاص د حق حاصلول دداسې حکم په اساس چه صلح ثابتوي یا دداسې موافقې په اساس چه د جگړې ددواړو خواوو له خوا شوي وي جواز لري، مگر د اختصاص د حکم حصول چه د امضاء د صحت په باره کښي صادر شوي وي جواز نه لري.

ماده ۲۳۷۸:

حصول حق اختصاص بنا بر حکم اصلاحی به اتفاق طرفین متخاصم جواز داشته، مگر حصول آن بنا بر حکم در خصوص صحت امضاء جواز ندارد.

د اختصاص د حق حصول یواځې په هغې عقارونو جواز لری چه د ذکر

حصول حق اختصاص، تنها بر عقاراتی جواز دارد که هنگام قید

حق مذکور معین و در ملکیت مدیون بوده و فروش آن بصورت بیع مزایده علنی جواز داشته باشد.

ماده ۲۳۷۹:

دائیکه اراده اخذ اختصاص را بر عقارات مدیون خود دارد، مکلف است تمام با سواد حکم در این خصوص عریضه به رئیس محکمه ولایتی تقدیم نماید. که عقارات مورد نظر در حوزه آن ولایت قرار دارد. عرضه شامل اسم، لقب، کسب، اقامتگاه د این و مدیون او بوده تاریخ صدور حکم و محکمه حاکم و مقیدار دین در آن درج و عقارات مورد نظر در آن با دقت بالتفصیل تعیین وتوضیح شده موقعیت عقار تثبیت با انضمام اوراقی که قیمت عقار از آن تعیین شده بتواند، تقدیم میشود.

ماده ۲۳۸۰:

رئیس محکمه در ذیل عریضه امر خویش را مبنی بر اختصاص تحریر

شوی حق د قید په وخت کښې ټاکلی وي، د پوروري په ملکیت کښې وي او خرڅول يې د علني مزایدې د بیعی په صورت جواز ولري.

ماده ۲۳۷۹:

کوم پور ور کوونکی چه اراده لري چه د خپل پوروري په عقارونو اختصاص واخلي، مکلف دي چه په دې باره کښې د حکم د سوادو سره یوځای د هغې ولایت د محکمې رییس ته عریضه وړاندې کي چه ذکر شوي عقارونه د هغه د ولایت په حوزې کښې واقع وي. عریضه به نوم، لقب، کسب، او دپور ور کوونکی او د هغه دپوروري داوسیدلو ځای ته شامله وي، همدارنگه به په کښې د حکم د صادریدو نېټه، حاکمه محکمه او دپور اندازه درجوي. د نظر لاندې عقارونه به په غور او تفصیل او وضاحت سره ټاکي، همدارنگه به د عقار موقعیت تثبیتوي او د هغې پاڼو سره به يې یو ځای وړاندې کوي. چه د هغې څخه د عقار د قیمت ټاکل ممکن وي.

ماده ۲۳۸۰:

د محکمې رییس به د عریضې لاندې اختصاص په باره کښې خپل

می دارد و مکلف است در زمینه تناسب اندازه دین و قیمت عقارات مورد نظر را رعایت نموده، در صورت اقتضای احوال، می تواند اختصاص را منحصر بر بعض از عقارات نماید. مشروط بر اینکه مقدار معینه در نظر او برای تادیه دین و مصارف آن کافی شمرده می شود.

ماده ۲۳۸۱:

(۱) هیئت تحریر محکمه، مکلف است امر صادره را در کاپی حکم که در ضم عریضه تقدیم شده است، درج نماید.

(۲) دایین مکلف است موضوع امر مذکور را در خلال هفت روز از تاریخ صدور آن غرض اطلاع مدیون، اطلاع نماید.

ماده ۲۳۸۲:

مدیون، می تواند در برابر امر صادره به اختصاص به نزد شخصی که امر را صادر نموده یا به محکمه اختصاصی ولایت اعتراض نماید و تمام جریان در حاشیه ثبت امر رسانیده می شود، یا محکمه به الغای امر مذکور حکم صادر می

امرلیکی، او مکلف دی چه دپور د قیمت او د عقارونو د قیمت مراعات وکي، د محکمې ریپس د اقتضاء په حالت کښې کولی شي چه اختصاص د ځینو عقارونو پورې منحصر کړي، خو په پدې شرط چه هغه دپور او مصرفونو دتضمین دپاره کافي و گڼي.

ماده ۲۳۸۱:

(۱) د محکمې اداري دفتر مکلف دی چه صادر شوی امر، د هغې حکم په سواد کښې چه د عریضې سره یو ځای وړاندې شوی درج کي.

(۲) پور ورکوونکی مکلف دي چه داختصاص د ذکر شوي امر د موضوع څخه د هغې د صادریدلو د نېټې څخه د اووه ورځو په اوږدو کښې، پوروري ته خبرتیا ورکي.

ماده ۲۳۸۲:

پوروري کولی شي چه د اختصاص د امر په مقابل کښې هغه چاته چه امریې صادر کړي یا د ولایت اختصاصي محکمې ته اعتراض وړاندې کي، باید چه هر امر یا حکم چه د اختصاص د صادر شوي امر په لغو کېدو بناوي د ثبت په حاشیه کښې درج

شي.

نماید.

ماده ۲۳۸۳:

پور ورکونکی کولی شي کوم امر چه د اختصاص د غوښتنې په رد ولو صادر شوي وي په هغې باندې د مربوطه ولایت اختصاصي محکمې ته اعتراض وړاندې کي.

ماده ۲۳۸۳:

داین می تواند در مقابل صدور امر مبنی به رد طلب اختصاصی به محکمه اختصاصی ولایت مربوط، اعتراض نماید.

دوه یم قسمت

د اختصاص آثار، تنقیص او تېرېدل

قسمت دوم

آثار تنقیص و انقضای اختصاص

ماده ۲۳۸۴:

(۱) که اختصاص په داسې اعیانو مرتب شوی وي چه قیمت یې د کافي تضمین د حدودو څخه زیات وي، نو علاقه لرونکي اشخاص کولی شي چه مناسبې اندازې ته د هغې د کموالي غوښتنه وکي ترڅو چه د عقار یا عقارونو یواځی یو جزء ته چه اختصاص ور باندې مرتب شوي، منحصر شي یا بل داسې عقارته نقل ورکول شي چه قیمت یې د پور د تضمین دپاره کافي وي.

ماده ۲۳۸۴:

(۱) هرگاه اختصاص بر اعیانی مرتب شده باشد که قیمت آن از حدود تضمین مکفی بیشتر باشد، اشخاص ذیعلاقه می توانند تنقیص آنرا بحدود مناسبی مطالبه نمایند، تا تنها بر جزئی از عقار یا عقارات اختصاص یافته تخصیص داده شده یا بر عقار دیگری انتقال داده شود که قیمت آن برای ضمان دین، کافی باشد.

(۲) د تنقیص لارمي مصر فونه د هغې

د غوښتونکی په غاړه دی.

(۲) مصارف لارمه مطالبه تنقیص بر

طلب کننده آن می باشد.

ماده ۲۳۸۵:

هغه پور ورکونکی چه د اختصاص حق حاصلوي عیناً د هغه پور

ماده ۲۳۸۵:

داینی که حق اختصاص را حاصل می دارد، دارای عین حقوق دینی

می باشد که رهن رسمی را بدست می آورد. در مورد حق اختصاص، تمام احکامی رعایت می شود که در مورد رهن رسمی رعایت می گردد. مشروط بر اینکه احکام مختص بحق اختصاص را اخلال ننماید.

ورکونکی د حقوقو لرونکی دي چه رسمي گروي ترلاسه کوي. د اختصاص د حق په باره کښې ټول هغه حکمونه مراعات کيږي چه د رسمي گروي په باره کښې مراعات کيږي، خو په دې شرط چه د اختصاص د حق پورې خاص حکمونه اخلال نه کي.

فصل سوم حقوق تقدم

قسمت اول احکام عمومی

ماده ۲۳۸۶:

تقدم، عبارت از برتری است که قانون برای حق معین به اساس وصف آن حکم می نماید. حق برتری به اساس حکم صریح قانون ثابت می گردد.

ماده ۲۳۸۷:

هرگاه قانون تعیین حق از حقوق را از لحاظ تقدم تحدید نکرده باشد، از تمام حقوقی که درجه تقدم آن در این فصل تصریح یافته، متأخر شمرده می شود.

ماده ۲۳۸۸:

هرگاه حقوقی که درجه تقدم آن در

درېیم فصل دوراندي والي حقوق

لومړی قسمت عمومي حکمونه

ماده ۲۳۸۶:

وراندي والي د لومړيتوب د حق څخه عبارت دي چه قانون يې د هغې دصفت په اساس يوتاکلي حق دپاره حکم کوي. دلومړيتوب حق دقانون د صریح حکم په مقتضي ثابتيږي.

ماده ۲۳۸۷:

که قانون په صراحت سره په وړاندی والي کښې د حق مرتبه نه وي تحدید کړی، نو د ټولو هغو حقوقو څخه چه په دي فصل کښې د هغې دوراندي والي په درجي تصریح شوي وروسته والي لری.

ماده ۲۳۸۸:

که هغه حقوق چه په قانون کښې د

مرتبہ واحد در قانون تصريح شده اجتماع نماید، بتناسب اندازه هر يك تاديه می شود، مگر اينكه قانون بخلاف آن حكم نموده باشد.

ماده ۲۳۸۹:

حقوق تقدم عام بر تمام دارایی منقول و غير منقول مديون تعلق می گيرد، مگر حقوق خاص بر مال معين راجع می شود.

ماده ۲۳۹۰:

(۱) حق تقدم بر کسی كه با حسن نیت مال منقول را حایز شود، تاثیر وارد كرده نمی تواند.

(۲) اجاره گیرنده عقار در خصوص اموال منقول موجود، بعین اجاره داده شده و صاحب هـوتل در خصوص اشيايی كه از طرف مسافر در هـوتل امانت گذاشته می شود، حایز دارای حسن نیت تلقی می شود.

ماده ۲۳۹۱:

هرگاه بالایی داین از تصرفات مديون در اشياء منقولى كه برفع

هغې دوراندې والي په درجي تصريح شوی وي، په يوې مرتبه کښې وي، نو د هريوه د اندازې په تناسب ورکول کيږي، مگر داچه قانون د هغې په خلاف حکم کړی وي.

ماده ۲۳۸۹:

د عامو خلکو دوراندې والي حقوق د پورورې د ټولو منقولو او نامنقولو مالونو پورې تعلق نيسي مگر د خاصو خلکو حقوق د ټاکلي مال پورې تعلق پيدا کوي.

ماده ۲۳۹۰ -

(۱) كه څوك په ښه نیت سره په منقول مال باندي حيازت پيدا كي، نو دوراندی والي حق ور باندي هېڅ تاثیر نه لري.

(۲) د عقار اجاره اخیستونکی نسبت هغه منقولو مالونو ته چه د اجاره کړه شوي په عین کښې موجود دي او د هوتل خاوند د هغې مالونو په نسبت چه د مسافر له خوا په هوتل کښې په امانت ایښودل کيږي، د ښه نیت حایز گڼل کيږي.

ماده ۲۳۹۱:

که چیرته پور ورکوونکی ته د معقولو سببونو په اساس د پورورې د تصرفونو

داین حق تقدم در آن تشبیت شده، بنابراین موجبات معقول خوف تقسیم مال مستولی شود، می تواند تحت حراست گرفتن آنرا مطالبه نماید.

ماده ۲۳۹۲:

در مورد حقوق تقدم بر عقار، احکام رهن رسمی تا جائیکه با طبیعت حقوق مذکور معارض نباشد، تطبیق می شود و در مورد به نوع خاص تقدم احکام پاک کردن (تطهیر) و ثبت آثاری که بر ثبت مرتب می گردد و آنچه از قبیل تجدید و امحاء بر آن وارد می شود رعایت می گردد.

ماده ۲۳۹۳:

(۱) توثیق در حقوق تقدم عام لازم شمرده نمی شود گرچه مورد آن عقار باشد و نه در آن حق تتبع ثابت می گردد. همچنان توثیق حقوق تقدم عقاری که برای تضمین حقوق دولت وضع می شود. حتمی دیده نمی شود.

(۲) این حقوق در مرتبه، از همه حقوق تقدم عقاری دیگر و از هر نوع

خحه به هغی منقولو مالونو کنبی چه د پور ورکونکی په گته د وړاندې والي حق په کنبی تشبیت شوي ویره پیداشي، کولی شي چه د هغی د حراست لاندې نیولو غوښتنه وکي.

ماده ۲۳۹۲:

په هغی عقارونو باندې چه د وړاندې والي حقوق وړ باندې واقع شوی وي د رسمي گروي حکمونه وړ باندې تر هغی اندازې تطبیقېږي چه د دې حقوقو د طبیعت معارض نه وي. په دي باره کنبی په خاصي نوعې سره د پاکولو او قید حکمونه سره د هغی آثارو چه په قید واردېږي او سره د هغی نوی والی او محو کېدو چه د هغی پورې ارتباط پیدا کوي، تطبیقېږي.

ماده ۲۳۹۳:

(۱) دعامو خلکو د وړاندې والي په حقوقو کنبی د وثیقي اخیستل لازم نه دی که څه هم موضوع یې عقاروي او په هغه کنبی د تتبع حق نه ثابتېږي، همدارنگه د وړاندې والي د حقوقو وثیقه اخیستل د هغه عقار دپاره چه د دولت د پیسو دپاره تضمین شوی وي ضرورت نه شته.

(۲) دا حقوق د نورو ټولو عقاري حقوقو په وړاندې والي او د هرې نوعې

حق رهن رسمي بهر تاريخی که قید آن صورت گزرفته باشد، مقدم شناخته می شود. مگر در بین خود حق تقدمی که برای تضمین حق دولت وضع شده و سایر حقوق تقدم عام مقدم شمرده می شود.

ماده ۲۳۹۴:

احکامی که در خصوص از بین رفتن شی یا تلف گردیدن آن در رهن رسمي رعایت می شود، در مورد حقوق تقدم نیز مراعات می شود.

ماده ۲۳۹۵:

احکام متعلق به انقضای حق رهن رسمي و رهن حيازی بعین طریقه در مورد حق تقدم تطبيق می شود، مگر اینکه قانون صراحتاً بخلاف آن حکم نمود باشد.

قسمت دوم
انواع حقوق تقدم

ماده ۲۳۹۶:

حقوق مندرج مواد ذیل در پهلوی حقوقی که در قوانین خاص به آن حق تقدم داده می شود، مقدم شمرده می

رسمي گروي د حق څخه چه په هر تاريخ کښې ثبت شوی وي په مرتبه کښې تر مخه دي. مگر پخپل مينځ کښې هغه وړاندې والي په نورو عمومي حقوقو د لومړيتوب حق لري چه د دولت د حق د تضمین دپاره وضع شوی وي.

ماده ۲۳۹۴:

کوم حکمونه چه په رسمي گروي کښې د شي د هلاک يا تلفېدو پورې تعلق لري د وړاندې والي په حقوقو تطبيقېږي.

ماده ۲۳۹۵:

د وړاندې والي حق عیناً په هغې طریقی او حکمونو سره سم پای ته رسیږي لکه چه د رسمي او حيازي گروي حق پري پای ته رسیږي، مگر دا چه قانون په صراحت سره د هغې په خلاف حکم کړی وي.

دوه یم قسمت
د وړاندې والي د حقوق نوعې

ماده ۲۳۹۶:

په لاندنيو موادو کښې درج شوي حقوق، د هغو حقوقو په څنگ کښې چه په خاصو قوانينو کښې ورته د وړاندې والي حق ورکول شوي د

وړاندې والي حق لري.

شود.

ماده ۲۳۹۷:

(۱) د محکمې هغه مصرفونه چه د ټولو پور ورکونکو د بښيگنو دپاره دپورې د مالونو په ساتنه او خرڅولو مصرف شوي، ددې مالونو په ثمن باندې وړاندې والي حق لري.

ماده ۲۳۹۷:

(۱) مصارفی که محکمه جهت حفاظت اموال مديون و فروش آن برفع داینين متحمل می شود، از ما حصل فروش اموال مذکور مقدم شناخته می شود.

(۲) ددې مادې د (۱) فقرې درج شوی مصرفونه دبل هر حق څخه که هم وړاندې والي ولری یا په گروي باندې تضمین شوی وي په شمول د هغو پور ورکونکو د حقوقو چه ذکر شوي مصرفونه د هغوی د بښيگنو دپاره شوي وي، ترمخه اداء کيږي او کوم مصرفونه چه د مالونو د خرڅولو دپاره مصرف شوي وي په هغې مصرفونو وړاندې والي حق لري چه د توزیع په اجراآتو مصرف شوي وي.

(۲) مصارف مندرج فقره (۱) این ماده قبل از هر حق دیگر ولو حق مذکور مقدم بوده یا به رهن رسمی تضمین شده باشد، تادیه می گردد. بشمول حقوق داینیکه مصارف مذکور بمنظور مصلحت آنها صورت گرفته است و مصارفی که در راه فروش اموال مذکور صورت گرفته، بر مصارفی که در اجراآت توزیع بعمل آمده است، حق قدامت دارد.

ماده ۲۳۹۸:

(۱) هغه پیسې چه د محصولونو، مالیو او نورو حقوقو دلارې د دولت پورې تعلق نیسي د مربوط قوانینو او مقرراتو په مراعات کولو سره وړاندې والي حق لري.

ماده ۲۳۹۸:

(۱) مبلغی که از طریق محصولات و مالیات و سایر حقوق به دولت تعلق می گیرد، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، حق تقدم را دارا می باشد.

(۲) ددې مادې د پورتنی فقرې درج شوي پیسې په استثني د هغې

(۲) مبلغ مندرج فقره فوق این ماده، قبل از تمامی دیون

به استثنای مصارف مندرج ماده (۲۳۹۷) این قانون ولو متقدم بوده یا به رهن رسمی تضمین شده باشد، از مدرک فروش اموال در هر دستی که باشد، تحصیل می شود.

ماده ۲۳۹۹:

(۱) مبالغی که در راه حفاظت مال منقول و ترمیم آن بمصرف رسیده است از سایر دیون مقدم شناخته می شود.

(۲) مبلغ مندرج فقره فوق این ماده، بلافاصله بعد از حصول مصارف متذکره مواد (۲۳۹۷، ۲۳۹۸) این قانون، از ثمن مال مذکور پرداخته می شود و در صورت تعدد چنانچه حقوق، به ترتیب عکس تاریخ، مصرف هر یک تادیه می گردد.

ماده ۲۴۰۰:

(۱) حقوق آتی بر تمام اموال منقول و عقار مدیون، مقدم شناخته می شود:

۱ - مبالغی که مؤلفین، کارگران،

مصرفونو چه د دي قانون په (۲۳۹۷) مادي کبني درج شوی د ټولو پورونو تر مخه که څه هم وړاندې والي ولري يا په رسمي گروي تضمين شوی وي، د هغې مالونو د خرڅولو د ثمن څخه چه ددي وړاندې والي حق ورباندې دي، ادا کيږي.

ماده ۲۳۹۹:

(۱) کومې پیسې چه د منقولو مالونو دساتنې او د هغې د لازمي ترمیمونو دپاره مصرف شوی وي په نورو ټولو پورونو د وړاندې والي حق لري.

(۲) ددي مادي د پورتنې فقرې درج شوی پیسې ددي قانون د (۲۳۹۷، ۲۳۹۸) مادو ددرج شوو مصرفونو څخه وروسته د ذکر شوو منقولو مالونو د ثمن څخه ورکول کيږي. دداسې حقوقو د تعدد په صورت کبني د مصرف د تاریخ د عکس په ترتیب ځيني په ځينو نورو د وړاندې والي حق لری.

ماده ۲۴۰۰:

(۱) راتلونکي حقوق دپور وړي په ټولو مالونو عام له دي چه منقول وي او که نا منقول د وړاندی والي حق لري:

۱ - د هغې پیسو چه مؤظفین،

مستخدمين و ساير اجيران از رهگذر معاش واجرت دوازده ماه اخير مستحق مي گردند.

۲- مبالغ مستحقه در مقابل فعاليت شش ماهه اخير اجناس ضروري مواد ارتزاقی و لباس مديون و کسانی که مديون مسئول نفقه آنها می باشد.

۳- نفقه شش ماه اخير اقارب مديون که در ذمه مديون لازم باشد.

(۲) مبالغ مندرج فقره فوق اين ماده، بلافاصله بعد از مصارف مندرج مواد (۲۳۹۷-۲۳۹۸-۲۳۹۹) اين قانون تحصيل می شود و در صورت تعدد، تناسب هر يك در نظر گرفته می شود.

ماده ۲۴۰۱:

(۱) مبالغی که از لحاظ بذر، کود و ساير مواد تقويه زمين و مبالغی که از لحاظ ادويه ضد حشرات و آفات زراعتی و حیوانی و يا د رکار کشت و در و بمصرف می رسد، بر محصولی که در توليد آن به مصرف رسیده، حق تقدم داشته و همه در يك مرتبه قرار

کارگران، مستخدمين اونوراجيران د دولس وروستنيو مياشتو د معاش او اجورې دلارې مستحق وي.

۲- هغه پيسې چه د شپږو آخنيو مياشتو د ضروري ارتزاقی موادو او لباس په مقابل کبني په پور وړي او په هغه چاچه پور وړي د هغوی د نفقي مسئول دی، مستحقې وي.

۳- هغه نفقه چه د پور وړي د خپلوانو دپاره د وروستنيو شپږو مياشتو له درکه د هغه په ذمه لارمه وي.

(۲) ددې مادې د پورتنی فقرې درج شوی پيسې، ددې قانون د(۲۳۹۷-۲۳۹۸-۲۳۹۹) مادو د مصروفونو د اداء کولو وروسته سمدستي تحصيلېږي، که پخپلو منځونو کبني متعدد وو. نو د هريو په تناسب اخيستل کېږي.

ماده ۲۴۰۱:

(۱) کومې پيسې چه په تخم، سره او د ځمکی د تقويه کولو په نورو موادو مصرفېږي، همدارنگه هغه پيسې چه د حشراتو او زراعتي او حیواني آفتونو په ضد يا په کرهنه کبني مصرفېږي دوراندي والي په حق کبني په يوې مرتبې کبني

دی.

می گیرد.

(۲) مبالغ مندرج فقره فوق این ماده، بعد از تادیبه حقوق فوق پرداخته می شود.

(۲) ددی مادی دپورتني فقري درج شوی پیسی د نورو پورتنيو حقوقو د اداء کولو څخه وروسته سمدستي د محصول د ثمن څخه اخیستل کيږي.

(۳) مبالغی که در برابر آلات زراعتی قابل تادیبه شناخته می شود در عین مرتبه بر آلات مذکور امتیاز داده می شود.

(۳) هغه پیسی چه د زراعتي آلاتو په مقابل کښې داداً کولو مستحقي دي په عین مرتبه کښې په دې آلاتو د وړاندې والي حق لري.

ماده ۲۴۰۲:

۲۴۰۲ ماده:

اجرت دو ساله بناها و اراضی زراعتی یا اجرت تمام مدت اجاره آن اگر از دو سال کمتر باشد و تمام حقوق دیگر اجاره دهنده که بموجب عقد اجاره به ذمه اجاره گیرنده ثابت باشد، بر اشیاء منقول قابل حجز که ملکیت اجاره گیرنده بوده و بالائی عین اجاره داده شده موجود باشد، بر محصولات زراعتی مقدم شمرده می شود.

د بناگانو او زراعتي ځمکو دوه کلنه اجوره او یا داجاري د ټولي مودي که دووه کلونو څخه کمه وه او داجاري ور کونکی ټول هغه حقوق چه داجاري د عقد په اقتضاء داجاري اخیستونکی په ذمه ثابت وي، دا ټول حقوق پر هغه څه باندي د وړاندې والي حق لري چه د اجاره کړه شوي شي په عین کښې موجود وي او د منقولو مالونو څخه وي او د اجاري اخیستونکی ملکیت وي او د حجز قابلیت ولري او زراعتي محصول وي.

ماده ۲۴۰۳:

۲۴۰۳ ماده:

حق تقدم مندرج ماده (۲۴۰۲) این قانون در حالیکه منقولات مذکور ملکیت زوجه یا زوج اجاره

ددې قانون د (۲۴۰۲) مادي په درج شوي حالت کښې دوړاندې والي حق ثابتيږي که څه هم ذکر شوي منقولات د

گيرنده يا ملكيت غير باشد، نيز ثابت پنداشته مى شود. مشروط بر اينكه اجاره دهنده هنگام وضع اشياء مذكور بالاى عين، بر وجود حق غير بر آن علم نداشته باشد. اين امر احكام متعلق بر منقولات مسروقه يا ضايعه را اخلال نمى نمايد.

ماده ۲۴۰۴:

حق تقدم بر منقولات و محصولات ملكيت اجاره گيرنده از باطن ثابت مى گردد. مشروط بر اينكه اجاره دهنده صراحتاً اجاره از باطن را منع نموده باشد و اگر اجاره باطنى صراحتاً منع نشده باشد، حق تقدم، تنها در مبالغى عملى مى شود كه استحقاق اجاره گيرنده اصلى بر ذمه اجاره گيرنده باطنى تشييت گردد، آنهم بعد از اخطارى كه از جانب اجاره دهنده در اين خصوص به او صادر مى شود.

ماده ۲۴۰۵:

حقوق مندرج ماده (۲۴۰۲) اين قانون بعد از پرداخت حقوق مندرج مواد (۲۳۹۷-۲۴۰۱) اين قانون از ثمن

اجارې اخيستونكى د ميرپه يا بنځې ملكيت وي او يا د بل چا ملكيت وي، خو په دې شرط چه اجاره وركوونكى د اجارې كړه شوي په عين كښې د ذكر شوو شيانو داينودلو په وخت كښې په هغې باندي د بل چا د حق په وجود علم ونه لري. دا حكم هغه حكمونه نه اخلاوي چه د غلا كړه شوو يا ورك شوو منقولانو پورې مربوط وي.

ماده ۲۴۰۴:

كه اجارې وركوونكى په صراحت سره د باطن خخه د اجارې نه وركول شرط كړي وي نو په هغې منقولانو او محصولاتو باندي هم دوراندي والي حق واقع كيږي چه د باطني اجارې اخيستونكى ملكيت وي. كه د باطن خخه د اجارې نه وركول د اجارې وركوونكى له خوا په صراحت سره نه وي شرط شوى، نو دوراندي والي حق يواځې په هغې پيسو كښې ثابتيږي چه د اصلي اجارې اخيستونكى استحقاق د باطني اجارې اخيستونكى په ذمې تشييت وي او اجاره وركوونكى په دې باره كښې هغه ته خبر تيا وركړى وي.

ماده ۲۴۰۵:

ددي قانون د (۲۴۰۲) مادې درج شوي حقوق د دې قانون د (۲۳۹۷-۲۴۰۱) مادو د حقوقو دور كولو وروسته

اموالی که حق تقدم دارد تحصیل می شود. مگر اینکه حقوق مندرج مواد (۲۳۹۷-۲۴۰۱) در حق اجاره دهنده به اعتبار اینکه حایز دارای حسن نیت است، غیر نافذ شمرده شود

ماده ۲۴۰۶:

(۱) هر گاه اموالی که حق تقدم بر آن ثابت باشد، از عین اجاره داده شده با وجود اعتراض اجاره دهنده یا بدون علم او انتقال نماید و در عین مذکور اموال کافی برای ضمان حقوق متقدم باقی نماند، حق تقدم بر اموال نقل شده باقی می ماند، مگر بقای این حق حقوق غیر را که با حسن نیت در اموال مذکور کسب نموده، متضرر نمی سازد.

(۲) اگر اجاره دهنده در میعاد قانونی حجز را حاصل نمود، حق تقدم تا مدت سه سال باقی می ماند، با این هم اگر مال مذکور در بازار عام یا در مزایده علنی یا بتاجر اختصاصی چنین اموال بر مشتری دارای حسن نیت بفروش رسیده باشد، اجاره دهنده مکلف

تحصیل پری، مگر آنچه ددی قانون (۲۳۹۷-۲۴۰۱) مادو درج شوی حقوق د اجاری ورکونکی په حق کبني په دي اعتبار چه د بنه نیت لرونکی حایز دی نافذ نه گنل کیري.

ماده ۲۴۰۶:

(۱) په کومو مالونو چه د تقدم حق ثابت وي، که د اجاره کره شوي د عین څخه د اجاری ورکونکی د اعتراض کولو سره یایي د هغه د علم څخه نقل کړی شي او په عین کبني د ذکر شوو حقوقو د تضمین دپاره کافي مالونه پاتې نه شي، نو په نقل کره شوو مالونو باندي وړاندې والي حق پاتې کیري، مگر د وړاندې والي ددی حق پاتې کېدل د بل چا هغه حق چه په بنه نیت یې په ذکر شوو مالونو کسب کړی نه متضرر کوي.

(۲) که اجاری ور کونکی په قانوني میعاد کبني استحقاقی حجز واقع کړ نو د مالونو د نقلیدو دورخی څخه تردرې کلونو پورې د وړاندې والي حق قایم پاتې کیري، سره ددی هم که دا مالونه د بنه نیت په اخیستونکی باندي په عمومي بازار او یا په علني مزایده کبني یا د داسې تاجر له خوا چه په داسې شیانو کبني تجارت کوي خرڅ کړی شو، نو په اجاری ور

است، ثمن را به مشرتري رد نمايد.

ماده ۲۴۰۷:

مبالغی را که صاحب هتل بر ذمه مسافر از درک کرایه خدمات و مصارف مستحق می شود، بر امتعه مسافری که در هتل مذکور یا ملحقات آن باشد، حق تقدم داده می شود.

ماده ۲۴۰۸:

صاحب هتل بر هر امتعه ای که توسط مسافر در هتل آورده شده باشد، حق تقدم دارد. گرچه در ملکیت مسافر مذکور نباشد، مشروط بر اینکه علم صاحب هتل به ملکیت غیر هنگام ورود مال ثابت نگردد یا امتعه مذکور مسروقه یا ضایعه نباشد، تا وقتی که صاحب هتل حقوق خود را کاملاً اخذ نکند، می تواند از نقل دادن امتعه مسافر مخالفت نماید. در صورتی که امتعه با وجود مخالفت او بدون علم او انتقال داده شود، حق تقدم صاحب هتل در آن باقی می ماند، مگر این حق حقوقی را که شخص ثالث باحسن نیت اکتساب

کونکي لڙمه ده چه ثمن اخیستونکی ته رد کي.

ماده ۲۴۰۷:

کومې پیسې چه د هوتل خاوند یې د مسافر په ذمې باندي د اوسیدني، کرایې، خدمتونو او مصرفونو له درکه مستحق کیږي، نو په ذکر شوي هوتل یا د هغې په ملحقاتو کښې د مسافر په مالونو د وړاندي والي حق لري.

ماده ۲۴۰۸:

د هوتل خاوند په هر هغه مال چه د مسافر په وسیلې هوتل ته راوړل کیږي د وړاندي والي حق لری، که څه هم د ذکر شوي مسافر ملکیت نه وي، خو په دې شرط چه هوتل ته د مالونو د وارد ولو په وخت کښې د هوتل د خاوند علم په دې ثابت نه شي چه هغه د بل چا ملکیت دی یا دا چه ذکر شوی مال غلاکړه شوي یا ورک شوی نه وي. ترڅو چه د هوتل خاوند د مسافر څخه خپل حق پوره نه وي اخیستی، حق لري چه د هغه د مال په نقلولو اعتراض وکي، که مسافر څخه مال نقل کړي، نو د وړاندي والي د هغه د اعتراض سره بي د هغه د علم حق وړباندي قایم پاتي کیږي، مگر دا حق د بل چا هغه حقوق چه په ښه نیت یې کسب کړی

نه اخلاوي.

نموده متاثر نومي سازد.

ماده ۲۴۰۹:

د هوتيل د خاوند وړاندې والي حق عينا په هغې مرتبې كې واقع دى چه د اجارې وركوونكى حق په كښې واقع دى، كه دواړه حقونه سره يو ځاى شونو هغه حق ته وړاندې والي وركول كيږي چه تاريخ يې ترمخه وي، مگر داچه د بل چا په نسبت نافذ نه وي.

ماده ۲۴۰۹:

حق صاحب هوتل از لحاظ تقدم در عين درجه اى قرار مى گيرد كه اجاره دهنده در آن قرار دارد، و در صورت يكجا شدن هر دو حق، به حقي ترجيح داده مى شود كه تاريخ آن مقدم باشد، مگر اينكه به نسبت ديگرى غير نافذ باشد.

ماده ۲۴۱۰:

د منقولو مالونو خرڅوونكى چه د ثمن او د هغې د ملحقاتو مستحق شوى وي، نو په خرڅ كړه شوي شي د وړاندې والي حق لري، دا حق ترهغې وخته پورې قايم پاتې كيږي ترڅو چه ذكر شوى شي د خپل ذاتيت ساتونكې وي. دا حق د بل چا هغه حقوق چه په ښه نيت يې كسب كړى وي نه اخلاوي او په دې باره كښې بايد چه د تجارت په قانون كښې د خاصو موادو مراعات وشي

ماده ۲۴۱۰:

آنچه بايع شى منقول، از رهگذر ثمن و ملحقات آن مستحق مى شود. حق تقدم را بر شى مبيعه تا وقتى داشته مى باشد كه مبيعه كيفيت خود را حفظ نمايد. تقدم مذکور با در نظر گرفتن مواد خاص به تجارت حقوق شخص ثالث كه به حسن نيت كسب نموده باشد، اخلاص نيمى كند.

ماده ۲۴۱۱:

ددي قانون د (۲۴۱۰) مادې درج شوي وړاندې والي حق د وړاندې والي د هغې ذكر شوو حقوقو څخه چه په منقولو مالونو واقع دي وروسته

ماده ۲۴۱۱:

حق تقدم مندرج ماده (۲۴۱۰) اين قانون از لحاظ درجه بعد از حقوق تقدم مندرج مواد قبل آن كه بر منقول واقع است مى

باشد، مگر با وجود آن در مورد حقوق اجاره دهنده و صاحب هتل که عالم بودن آنها به بیع هنگام گذاشتن مبیع در عین اجاره داده شده یا هتل ثابت شود تطبیق می گردد.

ماده ۲۴۱۲:

(۱) شرکائی که مال منقول را بین خود تقسیم نمایند، بمنظور تأمین حق رجوع بر یکدیگر به سبب تقسیم مذکور و استیفاء بدل، حق تقدم را در آن دارا می باشند.

(۲) تقدم متقاسم با تقدم بایع در عین درجه قرار می گیرد و در یکجا شدن هر دو حق، به تاریخ سابق ترجیح داده می شود.

قسمت سوم

حقوق تقدمی که بر عقار وارد می شود

ماده ۲۴۱۳:

(۱) ثمن عقار و ملحقات آن که بایع مستحق آن می شود،

راخی، مگر سره ددی هم داجاری ورکونکی او د هوتل د خاوند په باره کنبې چه که ثابت شي چه د اجاره کړه شوي په عین کنبې یا په هوتل کنبې د مبيعې د اینودلو په وخت کنبې په هغې عالم وو تطبیقېږي.

ماده ۲۴۱۲:

(۱) هغه شریکان چه منقول مال پخپلو مینځونو کنبې وويشي د هریوه د حق د تأمین دپاره په رجوع کنبې په نورو باندې دويشلو په سبب او دخپلې حصې دپوره اخیستلو په اندازې په هغې دوراندي والي حق لري.

(۲) یو تربله دويشلو، د وړاندې والي حق عیناً په هغې مرتبې کنبې واقع دي چه د خرڅونکي د وړاندې والي حق په هغې کنبې واقع دي، نوکه دا دواړه حقونه یو ځای شي، نوکوم یو چه په تاریخ کنبې تر مخه وي هغې ته ترجیح ورکول کېږي.

درېیم قسمت

دوراندي والي هغه حقوق چه په عقار واقع کېږي

ماده ۲۴۱۳:

(۱) د کوم ثمن او دهغې د ملحقاتو چه د عقار خرڅونکی مستحق کېږي،

بر عقار مذکور حق تقدم دارد.

(۲) باید حق تقدم قید گردد، گرچه میباید ثبت گردیده باشد و مرتبه آن از تاریخ قید اعتبار داده می شود.

ماده ۲۴۱۴:

(۱) مبالغ استحقاق مقاوله کنندگان و مهندسين معماري ای که اعمار بنا یا تأسیسات دیگر یا اعاده اعمار یا ترمیم عمارت یا حفاظت آن به آنها تفویض می شود، در حدود مقداری که از رهگذر اعمال مذکور در قیمت عقار در وقت بیع آن افزودی بعمل آید، حق تقدم بر بنا یا تأسیسات مذکور داده می شود.

(۲) باید حق در سند رسمی قید بوده قیمت مبالغ در آن درج باشد، همچنان باید طبق احکام قانون ثبت اسناد ثبت گردد و مرتبه این تقدم از تاریخ ثبت آن اعتبار دارد.

ماده ۲۴۱۵:

هرگاه شرکاء عقار مشترک را

هغه په ذکر شوی خرڅ کره شوي عقار د وړاندې والي حق لري.

(۲) باید چه د وړاندې والي حق قید شي که څه هم میباید ثبت شوی وي او د هغې مرتبه د قید له وخته اعتبار لري.

ماده ۲۴۱۴:

(۱) دکومو پیسو چه قرار داد کوونکي او د معماري هغه مهندسين چه ورته د بناگانو او نورو تأسیساتو جوړول سپارل شوي او یا ورته د هغې بیرته جوړول، ترمیمول او صیانت سپارل شوي وي، مستحق شوي وي، هغوی په دي تأسیساتو د وړاندې والي حق لري مگر په هغې اندازې چه د هغوی د کارونو په سبب د عقار په قیمت کښې د هغې د خرڅولو په وخت کښې زیاتوالی راغلی وي.

(۲) باید چه حق په رسمي سند کښې مقیدوي او د هغې په سبب د پاتي پیسو قیمت ثابت وي، همدارنگه لږمه ده چه د اسنادو د ثبت د قانون د حکمونو سره سم ثبت شي، نو ددي وړاندې والي مرتبه د هغې د ثبتولو د نېټې څخه اعتبار لري.

ماده ۲۴۱۵:

که شریکان پخپلو مینځونو کښې

بین خود تقسیم نمایند، برای هر یک بمنظور تأمین حصص آنها از رهگذر حق رجوع بر یکدیگر حق تقدم داده می شود، حق مطالبه به اندازه معادل قسمت نیز شامل این حق می باشد. باید این حق قید گردد و مرتبه آن از تاریخ قید اعتبار دارد.

ماده ۲۴۱۶:

این قانون (سی) روز بعد از نشر در جریده رسمی نافذ می گردد، بانفاذ این قانون، قانون ازدواج منتشره تاریخی ۱۷ اسد ۱۳۵۰ ملغی شناخته می شود.

شریک عقار ویشی نو هر یوه په هغې باندې د ویشلو د حق له درکه یو په بل باندې په رجوع کښې د تأمین دپاره د وړاندې والي حق لري، په هغې کښې د غوښتنې حق د ویش په معادل هم شامل دی. باید چه دا وړاندې والي قید شي او مرتبه یې د قید د نېټې څخه اعتبار لري.

ماده ۲۴۱۶:

دا قانون په رسمي جریدې کښې (دپرش) ورځې وروسته د خپرېدو څخه نافذېږي، ددې قانون د نافذیدو سره د زمري د میاشتي د (۱۷) نېټې د ۱۳۵۰ کال خپورشوی د ازدواج قانون لغو گڼل کېږي.

تعديلات قانون مدنی

فرمان شماره (۲۰۰۷)
مؤرخ بیست ونهم جدی
سال ۱۳۵۶ مقام
ریاست جمهوری

دجمهوري ریاست مقام
د ۱۳۵۶ کال دمرغومي
دمياشتې دنهه ويشتمې
نېټې (۲۰۰۷) گڼه فرمان

بناغلی محترم وزیر عدلیه!

بناغلی محترم عدلیه وزیر!

مجلس وزراء تحت فیصله شماره
(۵۵۱) درجلسه تاریخی
۱۳۵۶/۱۰/۲۷ با ملاحظه ورقه
عرض شماره (۴۴۱۴) مؤرخ
۱۳۵۶/۱۰/۲۶ وزارت عدلیه مراتب
آتی را تصویب نمود:

دوزیرانو مجلس د (۵۵۱) پریکړې
لاندې د ۱۳۵۶/۱۰/۲۷ نېټې په
غونډې کې د عدلیې دوزارت
د (۴۴۱۴) گڼې، د ۱۳۵۶/۱۰/۲۶
نېټې عرض پانې ته په کتلوسره لاندې
مراتب تصویب کړل:

«ضمیمه نمبر یک قانون مدنی
بداخل چهار فقره وضمیمه
نمبر یک قانون جزاء بداخل
هفت فقره مندرج پیشنهاد که به
مهر دارالانشاء رسیده منظور
است.»

«مدني قانون يوه لمبر ضمیمه په
خلورو فکرو کې دننه او د جزاء د قانون
يوه لمبر ضمیمه په اوو فکرو کې دننه
چي په پیشنهاد کې درج شوي او د
دارالانشاء مهر پرلگېدلې دي منظور
ده.»

محمد داود رئیس جمهور

جمهور رئیس محمد داود

دمدني قانون يوه لمبر ضميمه

۱- د (۱۰۵) مادې تعديل:

"که جلا والې ددخول يا صحيحه خلوت څخه تر مخه واقع شي د تسميې په صورت کښې بنځه د نيمايي مسمی مهر مستحقه گڼل کيږي."

ضميمه نمبر يك قانون مدني

۱- تعديل ماده (۱۰۵)

«هرگاه تفريق قبل از دخول يا خلوت صحيحه واقع گردد در صورت تسميه زوجه نصف مهر مسمی را مستحق ميشود.»

۲- د (۱۸۸) مادې د (۱) فقرې تعديل

"که حکم د ميرې او بنځې ترمنځ په اصلاح کولو بريالی نشي نو که د اختلاف منشاء ميرې يا ميرې او بنځه وي يا داچه بيخي معلومه نه وي او محکمه په داسی حالت کې د ميرې او بنځې ترمنځ يو ځای اوسيدل ناممکن وگڼي، نو د هغوی ترمنځ به د جلا والی حکم کوی.

۲- تعديل فقره (۱) ماده (۱۸۸)

«هرگاه حکم با صلاح بين زوجين موفق نشود و منشاء اختلاف زوج يا زوجين بوده و يا اصلاً معلوم نباشد و محکمه دوام معاشرت را در چنين حالت بين زوجين غير ممکن بداند به تفريق بين آنها حکم مينمايد.»

۳- په (۲۳۹) مادې کې زياتوالی

په ۲۳۹ مادې کې د (۱۴) گڼی څخه وروسته د "عمی" کلمه ونيول شي.

۳- ايزاد در ماده (۲۳۹)

کلمه «عمه» در ماده ۲۳۹ بعد از شماره (۱۴) گرفته شود.

۴- د (۲۰۳۲) مادې تعديل

"خويندې او وروڼه که سکنی وی یا پلارنی یا مورنی د پلار، ځوی او د ځوی د ځوی په موجودیت که څه هم د هغوی درجی ټیټی شی د میراث څخه محروميږي.

۴- تعديل ماده (۲۰۳۲)

«خواهران و برادران عینی باشند یا پدری یا مادری به موجودیت پدر و پسر و پسر پسر گرچه درجه شان تنزیل یابد از میراث محروم ميشوند.»

همدا رنگه مورنی وروڼه او خويندی

همچنان برادران و خواهران

مادری به موجودیت جد از میراث محروم میشوند.
این ضمیمه بعد نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.

(ضمیمه نمبر (۱) قانون مدنی در جریده رسمی شماره (۳۹۱) مؤرخ ۱۳۵۶/۱۱/۳۰ نشر گردیده است.)

دنيکه په موجودیت سره دميراث څخه محروميږي. "
دا ضميمه په رسمي جريدي کې دخپريدو وروسته نافذ يږي.

(د مدني قانون لومړی گڼه ضميمه د ۱۳۵۶ هـ.ش کال د سلواغې په دېرشمه نېټه (۳۹۱) گڼه رسمي جريده کې خپره شوې ده.)

فرمان هیأت رئیسه شورای انقلابی
جمهوری دموکراتیک افغانستان
شهر کابل
شماره: (۷۷)
تاریخ: ۱۳۶۵/۴/۱۰

در باره ایزاد و تکمیل در قانون مدنی

هیأت رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان بتأسی از حکم ماده (۴۴) اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان تصویب میدارد:

۱- ماده (۱۳۵) قانون مدنی با ایزاد فقرات ۳ و ۴ ذیل تکمیل می گردد:

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت
د انقلابی شورا د رئیسه هیأت فرمان
کابل ښار
گڼه: (۷۷)
نېټه: ۱۳۶۵/۴/۱۰

په مدني قانون کې دزياتوالي او بشپړتيا په هکله

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت د انقلابی شورا رئیسه هیأت د افغانستان دموکراتیک جمهوریت د اساسی اصولو د (۴۴) مادې د حکم پر اساس تصویبوي:

۱- د مدني قانون (۱۳۵) ماده د لاندنيو ۳ او ۴ فقرو په زياتولو سره بشپړيږي:

(۳) مراتب ثبت طلاق بحضور زوجین یا وکلای آنها صورت میگیرد.

(۴) هرگاه حضور زوج متعذر باشد و یا از حضور امتناع ورزد وثیقه انحلال زوجیت به اداره محل اقامت وی یا یکی از اقارب نزدیک آن ارسال شود.

۲- ماده (۲۵۱) قانون مدنی با ایزاد پراگراف ذیل تکمیل میگردد:

هرگاه مستحق درجه دوم حضانت نیز به تشخیص قاضی واحد شرایط قانونی برای رشد و تربیه سالم طفل نباشد محکمه میتواند طفل را به شخصیکه موافقه کند و یا بمؤسسه تربیوی اطفال تسلیم نماید.

۳- این فرمان بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.

بیرک کارمل

صدرهیأت رئیسه شورای انقلابی
جمهوری دموکراتیک افغانستان

(فرمان فوق درجیده رسمی شماره
۶۱۵) مؤرخ ۱۳۶۵/۶/۱۵ نشر

(۳) د طلاق دثبتولو مراتب دمیره او بنخی یا دهغوی دوکیلانوپه حضور کې صورت نیسي.

(۴) که د بنخی حاضریدل متعذره وي یا له حاضریدو څخه ډډه وکړي د زوجیت د ړنگېدو وثیقه د هغه د استوگنې د سیمی اداری یا دهغه یو نږدی خپلوان ته دی ولیږل شي.

۲- دمدي قانون (۲۵۱) ماده د لاندینی پراگراف په زیاتولو سره بشپړیږي:

کله چه د حضانت د دوهمی درجی مستحق هم دقاضی په تشخیص سره د ماشوم د ودی او سالمی روزنی لپاره د قانونی شرطونو لرونکی نه وی، محکمه کولای شی ماشوم هغه چاته چه موافقه وکړی او یا د ماشومانو د روزنی مؤسسی ته وسپاری.

۳- دا فرمان په رسمی جریده کی له خپریدو وروسته نافذیږي.

بیرک کارمل

د افغانستان ددموکراتیک جمهوریت د
انقلابی شورا درئیسه هیأت صدر

(پورتنی فرمان د ۱۳۶۵ ه.ش کال د
وږی د میاشتی د ۱۵ نېتی په (۶۱۵))

گڼه رسمي جريده کې خپور شوی دی.)

گرديده است.)

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت
د انقلابي شورا درئيسه هیأت فرمان
کابل ښار
گڼه: ۲۵۵
نېټه: ۱۳۶۶/۸/۷

فرمان هیأت رئيسه شورای انقلابی
جمهوری دموکراتیک افغانستان
شهر کابل
شماره: ۲۵۵
تاریخ: ۱۳۶۶/۸/۷

د مدني قانون د درېيمی گڼی ضميمی
په هکله

در باره ضميمه شماره سوم قانون
مدنی

د افغانستان د موکراتیک جمهوریت د
انقلابي شورا رئيسه هیأت د
افغانستان د موکراتیک جمهوریت د
اساسي اصولو د (۴۴) مادې د حکم پر
بنسټ تصویبوي:

هیأت رئيسه شورای انقلابی جمهوری
دموکراتیک افغانستان بتأسی از حکم
ماده (۴۴) اصول اساسی جمهوری
دموکراتیک افغانستان تصویب
میدارد:

لومړی ماده:

که هغه ماشوم چې د حضانت او دهغی
د اورډولو دوره د مدنی قانون د ۲۴۹
او ۲۵۰ مادو سره سم پوره کړی وی
پلار ونلری او دودی قانونی سن ته
رسیدلی نه وی محکمه د ماشوم د
تمایل د په پام کې نیولو، په دقیقه او
مدلله تشخیص سره او په دې باندي د

ماده اول:

هرگاه طفلیکه دوره حضانت و
تمدید آنرا مطابق مواد ۲۴۹ و ۲۵۰
قانون مدنی تکمیل نموده فاقد
پدر و به سن قانونی رشد
نرسیده باشد محکمه با تشخیص
دقیق و مدلل با رعایت تمایل
طفل و اطمینان محکمه به اینکه

میلان طفل به مصلحت او میباشد طفل را برای مادر یا یکی از عصابات محرم که از عهده تربیه سالم و تأمین رشد و مصلحت طفل بدرشده بتواند تسلیم مینماید.

ماده دوم:

هرگاه طفل فاقد والدین بوده و در عصابات بیش از یک نفر حایز ماده اول این فرمان باشد محکمه میتواند هر کدام را که بیشتر به مصلحت طفل باشد انتخاب نماید.

ماده سوم:

محکمه میتواند در صورت عدم دریافت شخص و اجد شرایط مندرج ماده (۱ و ۲) این فرمان طفل را به مؤسسه تربیوی اطفال تسلیم نماید.

ماده چهارم:

این فرمان بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.

دكتور نجیب الله

صدر هیأت رئیسه شورای انقلابی
جمهوری دموکراتیک افغانستان

محکمې د ډاډه کیدو چې د ماشوم میلان د هغه په مصلحت دې ماشوم مور ته یې یا یو دمحرمو عصباتو ته یې چې د ماشوم د سالمی روزنی، د ودی د تامینولو او مصلحت په غاړه واخیستل شي تسلیموي.

دوه یمه ماده:

که ماشوم مور او پلار ونلري او په عصباتو کې له یو تن څخه زیاتره ددې فرمان له لومړی مادې سره برابره وي محکمه کولای شی کوم یو چې د طفل له مصلحت سره زیاتره نږدی وی وټاکي.

درېیمه ماده:

محکمه کولای شی ددی فرمان د (۱ او ۲) مادو د مندرجو شرایطو د لرونکی شخص دنه میندلو په صورت کې ماشوم د ماشومانو د روزنی مؤسسی ته وسپاري.

څلورمه ماده:

دا فرمان په رسمي جریده کې له خپریدو وروسته نافذ یږي.

دكتور نجیب الله

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت
د انقلابي شورا درئیسه هیأت صدر

(ضمیمه نمبر سوم قانون
مدنی در جریده رسمی شماره
(۶۵۲) ۱/۹/۱۳۶۶ نشر
گردیده است.)

دمدني قانون (۳) لمبر ضمیمه د
۱۳۶۶ ه.ش کال دلیندی د میاشتی د
لومړی نېټی په (۶۵۲) گڼه رسمی
جریده کې خپره شوی ده.)